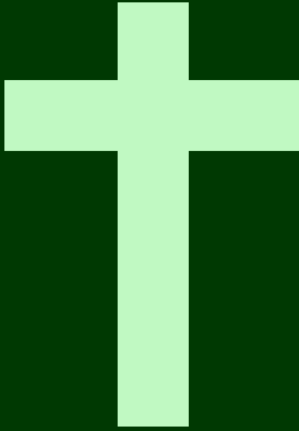

Oniyan

Oniyan: Oniyan (New Testament+)

Oniyan

Oniyan: Oniyan (New Testament+)

copyright © 2017 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Oniyan

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2025-04-29

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 29 Apr 2025 from source files dated 29 Apr 2025
8b7902f3-5e35-5b89-86b2-c6da1be458b9

Contents

Añanar an	1
Maco	83
Marëk	139
Luk	174
Şaŋ	233
Bandixa	276
Bërom	333
1 Bëkorejët	359
2 Bëkorejët	384
Bëgalat	400
Bëhefes	409
Bëfilip	418
Bëkolos	425
1 Bëtesalonik	431
2 Bëtesalonik	437
1 Timote	440
2 Timote	448
Tit	454
Filemon	457
Bëşewif	459
Şak	478
1 Piyer	485
2 Piyer	492
1 Şaŋ	497
2 Şaŋ	504
3 Şaŋ	505
Yud	507
Andofakel	509

Añanar aņ Lilaya in

Akayëta Añanar and Bibël aņo ro kē sēyalind mēne Kaxanu rik ngwën in do gē dek bešer ex polo bēn. Mēņ ri kēbi bela bēn gēr eñaŵ endexēm do gēr amēndēra andexēm. Gēr ŷanar, aniyan aņ monēnga nēnga bax gayik enjekax fo bax. Barikan asošan an do gē asoxari aņanar an wēndēra kēni. Ata Kaxanu ŷana ko kēbi xitind bela bēn xali yowēk apumbuluŷēt aņ. Nowe do gē bēr ekun edexēm bēn fo fex bax gayik bēn fo bax bēr bax liyand ang rek eyeyan ed Kaxanu bēn. Ga xucak apumbuluŷēt aņ, bērandēwēra and Nowe bēn ŷana kēni kēni šēnarēnd. ŷana kēni gašexe emēšen ed Kaxanu el. Barikan Kaxanu yata kēņo Abēraxam do fel kēņo exo dēfa gēr ebar ed Kanahaņ. Isak, asēniŵ ar Abēraxam, do gē Yakob bēteli kēni eter ed Kaxanu do gē Abēraxam el. Obaš or Yakob ol rēwēr kēni benēng epēxw gē beki, do hi kēni bulunda ir Isērayel in. Ata paš gē bulunda ijo bakawēk gēr ebar enang ed enim Kaxanu el. Er ex gēr akayëta in:

Mondake ŷanak ngwën in do gē aniyan and bela aņ: 1.1-2.25.

Mondake ŷanak eñēņenax eņ do mondake xēñek gēr ngwën: 3-6.

Endey end Nowe do gē end apumbuluŷēt eņ: 7-9.

End bērandēwēra and Nowe eņ: 10-11.

Endey end Abēraxam do gē ekun edexēm eņ: 12-25.

Endey end Isak do gē ekun edexēm eņ: 26.1-28.9.

Endey end Yakob do gē ekun edexēm eņ: 28.10-50.26.

End eñana eņ

¹ Gēr ŷanar, Kaxanu nēcētēguk* orēn ol do gē ebar el.

² Ebar el er hi bax šodē-šodē, do wafērēluņ. Ecamēdan fo xēñ bax gēr ambēxw atiŵax aņo, do onjēn ond Kaxanu oņ bax xerēkerarand yaņ gēr amen.

³ Kaxanu re ko: «Gil ex angoben aņ!» Ata hik angoben aņ.

⁴ Kaxanu wat ko mēne angoben aņ eyekax ex. Šapēreli ko angoben aņ do gē ecamēdan el.

⁵ Kaxanu ŵac ko angoben aņ «Goyat», do ecamēdan el «Gēmēd». Ata ga wēdēk do xeyēk, hik akey añanar aņ.

⁶ Kaxanu re ko: «Gil ex anguxar mērēxand ir amen do ex capēreli amen aņ ja mērēxand!»

⁷ Ata Kaxanu ri ko yaņ anguxar aņ. Šapēreli ko amen and hik dila gēr anguxar aņ gē amen and hik yaņ gēr anguxar aņ. Ata hik mondako.

⁸ Kaxanu ŵac ko anguxar aņ «Orēn». Ata ga wēdēk do xeyēk, hik akey akinēm aņ.

⁹ Kaxanu re ko: «Amen and hik dila gēr anguxar aņ šarērēlex bešēt ibat, do canayal ex eperēk el.» Ata hik mondako.

¹⁰ Kaxanu ŵac ko eperēk el «Ebar», do amara and amen aņ ŵac ko «Angwēngw». Ata Kaxanu wat ko mēne aye yek.

* 1:1.1 Kaxanu nēcētēguk beŷ bēn nē ŷoweŷ gayik mbaņ fanga ko.

11 Kaxanu re ko: «Ebar el dēwēlex beβēlēg, ondēs ond gē eneḏa, gē batēx bañamb yamb, band gē enēng gē enēng, do gē beneḏa benedeβēn ak.» Ata hik mondako.

12 Ebar el rēwēk beβēlēg, ondēs ond gē beneḏa, batēx bañamb yamb band gē enēng gē enēng, do gē beneḏa benedeβēn ak. Kaxanu wat ko mēne aye yek.

13 Ata ga wēḏēk do xeyēk, hik akey atasēn aŋ.

14 Kaxanu re ko: «Gil ex ŋangoβen gēr anguxar and orēn, ex pitēndēraxēnēnd goyat in, do gē gēmēḏ in. ŋangoβen baŋo kē hi bananganēme band opēna, gē bakey, do gē bēniy.

15 Elod yaŋ gēr anguxar and orēn ŋobayindēlex ebar el!» Ata hik mondako.

16 Kaxanu ri ko ŋangoβen batēm baki: atēmēnak aŋ ex ŋobaxēnēnd goyat, do atil aŋ do gē oʷal oŋ ex ŋobaxēnēnd gēmēḏ.

17 Kaxanu xaʷ ko ŋangoβen baŋo gēr anguxar and orēn ex ŋobaxēnēnd ebar el,

18 ex ŋobaxēnēnd, aŋo goyat do baŋo gēmēḏ, do ex pitēndēraxēnēnd angoben aŋ do gē ecamēḏan el. Kaxanu wat ko mēne aye yek.

19 Ata ga wēḏēk do xeyēk, hik akey anaxēn aŋ.

20 Kaxanu re ko: «Bēmacar bēŋ ñēmberēlexēni gēr amen, do ošēl ol cēgērāyindēlexēni yaŋ gēr ebar, gēr anguxar and orēn!»

21 Kaxanu nēcētēgu kēbi boñey bond gēr angwēngw boŋ, gē ḏek beβēbēngw do kēni ŋangēnarand bēn. Nēcētēgu kēbi bēte beβēr yēmber bax gēr amen bēn, gē bēnēng benedeβēn ak, do gē ošēl ol, gē bēnēng benedeβēn ak. Ata Kaxanu wat ko mēne aye yek.

22 Kaxanu yēl kēbi obetak ol and re ko: «Cēnarin, ñēmberin do pēxwin gēr amen, polo gēr angwēngw. Do ošēl ol ñēmberēlexēni gēr ebar!»

23 Ata ga wēḏēk do xeyēk, hik akey anjoxēn aŋ.

24 Kaxanu re ko: «Ebar el dēwēleβi beβēbēngw, gē bēnēng benedeβēn ak: oyeḏ ol, gē banjēn baŋ, gē oʷacar obapuʷ ol, er ex yo gē enēng endexēm ak!» Ata hik mondako.

25 Kaxanu ri kēbi oʷacar obapuʷ ol, gē bēnēng benedeβēn ak; oyeḏ ol gē bēnēng benedeβēn ak; do gē ḏek banjēn band gēr ebar baŋ, gē bēnēng benedeβēn ak. Ata Kaxanu wat ko mēne aye yek.

26 Kaxanu re ko: «Dinēbēne tan bela bēn gēr eñāʷ endeβi, eni mēndēr gē biyi, enēβi beñaxēnēnd oxan or gēr angwēngw ol, ošēl or kē šēgērānd gēr orēn ol, gē oyeḏ ol; eni beñaxēnēnd ebar el ḏek, do gē ḏek banjēn band kē ŋangēnarand gēr ebar baŋ.»

27 Kaxanu nēcētēgu kēbi bela bēr ex eñāʷ endexēm bēn. Nēcētēgu kēbi gēr eñāʷ end Kaxanu: asošan do gē asoxari.

28 Kaxanu yēl kēbi obetak ol and re ko: «Dēwērin mbaŋ, ñēmberin, ḏēgērāyin nē er ex yo, do beñāyin ebar el. Beñāyinēβi oxan or gēr angwēngw ol, ošēl or kē šēgērānd gēr orēn ol, do gē ḏek oʷacar or kē ŋangēnarand gēr ebar ol.»

29 Ata re ko Kaxanu: «Anēka yēl kēmun ḏek ondēs ond gēr ebar oŋ, gē beneḏa benedeβēn ak, ḏek batēx bañamb yamb baŋ, gē beneḏa benedeβēn ak, ex gi eyamb edewēn el.

30 Emacar end ex yo gēr ebar, acēl and kē šēgērānd yo yaŋ gēr orēn, er kē ŋangēnarand gēr ebar do hik gē onjēn yo, ḏek ondēs ocēkēt oŋ ex eyamb yamb edewēn el.» Ata hik mondako.

³¹ Kaxanu wat ko dek er ri ko in mēne mbaņ ye bax. Ata ga wēdēk do xeyēk, hik akey anjongamatēn aņ.

2

¹ Mondako faļ ko Kaxanu edi ed orēn, gē ebar el, do gē dek beber ex polo gēr ndebēn bēn.

² Yatir akey anjongakinēm, Kaxanu anēka faļ baxo dek andiyen and ri baxo aņ. Gē akey anjongakinēm aņ faļ baxo Kaxanu andiyen and ri ko aņ. Ata gē akey anjongakinēm aņ seyēta ko dek andiyen and ri ko aņ.

³ Kaxanu ri ko akey anjongakinēm aņ akey acēbax, akey and xwēn ko. Gayikwa yatijo seyēta ko dek andiyen and enēcētēgu ed beļ aņ.

End andēda and Eden eņ

⁴ Mondako bax endey end orēn do gē ebar eņ and nēcētēgu ko Kaxanu aņ. Yatir ri ko Axwēn Kaxanu orēn ol do gē ebar el,

⁵ ado acēc aņ dēņ ax gi bana pere gēr ebar. Bēte endēs gematak ax dēg bana pere. Gayikwa Axwēn Kaxanu axo mēlaw bana pere tēb iņ gēr ebar, do ala ax gi bana ar kē yāndēra.

⁶ Barikan aņesa and men bax lejēnd gēr ebar, do bax xošand dek aņangēyang and ebar aņ.

⁷ Axwēn Kaxanu bay kēņo asošan gē obar ok. Fif kēņo gēr ocēn onjēn ond kē yēlēnd aniyān oņ. Ata hi ko ala abēngw.

⁸ Axwēn Kaxanu ri ko andēda gēr ebar ed Eden, gand apēn-eñan, do xwēt kēņo asošan ar bay baņo an.

⁹ Axwēn Kaxanu nēcētēgu ko gēr ebar dek batēx baņ, gē benēng bēndebēn ak, batēx band ye bax owat, do nēnga bax eyamb. Ata šit gēr batēx baņo, lēg bax mērēxand ir andēda atēx and kē yēlēnd aniyān aņ, gē atēx and kē yēlēnd enang ed enjekax do gē eņēņēnax aņ.

¹⁰ Yeš ebax na gēr ebar ed Eden ir bax yēmēnd yabēt obēņa ok, do bax xošand andēda aņ. Ata na gēr andēda šapēr bax yeš ijo bambana banax.

¹¹ Ambana añanar aņ bani wācēnd Pišoņ. Mēņ bētak dek ebar ed Afila el, gēr ed ex kaņe,

¹² kaņe iwēnēk in. Na gēr ebar elo fo ex bēte angiri ir kēni wācēnd bēdeliyom in do gē ekaļ ekēbēnaxik ed kēni wācēnd onikēs.

¹³ Ambana akinēm aņ bani wācēnd Gixoņ. Aņo bētak ebar ed Kuš el.

¹⁴ Ambana atasēn aņ bani wācēnd Tigēr, aņo bax fesēnd apēn-eñan and gēr ebar ed Asiri. Ambana anaxēn aņ bani wācēnd Ēfērat.

¹⁵ Axwēn Kaxanu wēd kēņo asošan an, do xwēt kēņo gēr andēda and Eden exo ñanēnd do exo nēkonand.

¹⁶ Ata Axwēn Kaxanu fel kēņo asošan an: «Axor kēy xor ey yambēnd dek batēx band gēr andēda baņ.

¹⁷ Bari atēx and kē nangēnēnd enjekax do gē eņēņēnax aņ, ax gi ex na moñamb. Gayikwa ašēs kēy šēs yatir kēy yamb.»

¹⁸ Ga xucak eņo, Axwēn Kaxanu re ko: «Ax ye ex na wa asošan an exo gi gabat. Dinēlemo arēcara ar kēni yāna eni paβērēnd.»

¹⁹ Axwēn Kaxanu bay kēbi gē obar dek owācar or gēr apuļ ol, do gē dek bacēl band kē šēgērānd gēr orēn baņ. Šēñēta kēbi end asošan eņ exo wat ba mondake kēbi wācēra. Do er gē onjēn yo, exo gi gē owāc or kēņo yēl asošan an.

²⁰ Asoŋan an yëlëra këbi omac ðek oyel ol, ðek bacël baŋ, do gë ðek oŋacar ol. Bari emacar gematak aŋo wat bana end kë hi arëcara ar këni ýana eni paβërend.

²¹ Axwën Kaxanu lapan këŋo asoŋan an akwëd atëm, asoŋan an raŝ këŋo lëb. Šosëta ko anjaŋw amat gër ambëb and asoŋan, do w̄aŝ ko oyas ok.

²² Gë anjaŋw and šosët ko gër asoŋan aŋ, Axwën Kaxanu ri këŋo asoxari, do w̄ëla këŋo gër asoŋan.

²³ Ata asoŋan an ga wat këŋo, re ko:
«Dodo nëkodoŋ nɔwa ar ex šapar ir šapar iram an,
ar ex eman end eman endam an.

Asoxari këno ýana eno macënd
gayikwa gër asoŋan šosëtagu këno.»

²⁴ Mëŋ ex, asoŋan an ŋawëtalesi nëm gë sëm eni baraxën gë asoxari arexëm an, do eni gi eman emat.

²⁵ Ata asoŋan an do gë asoxari arexëm an hi këni bën tak bëxi tëb gë beman beŋ, bari abafi šëfënanðer na.

3

End eñëŋenax gër ngwën eŋ

¹ Andën aŋ ebax emacar end siti bax nëmëc gër ðek oŋacar obapuŋ or bay këbi Axwën Kaxanu ol. Akey amat, ga sëka këŋo asoxari an, wëka këŋo: «Kaxanu ðëŋ nde rek: “Wën këren yambënd na ðek batëx band gër andëða baŋ?”»

² Asoxari an yaka këŋo andën aŋ: «Biyi axor xor këmi mi yambënd batëx band gër andëða baŋ.

³ Barikan atëx and hik mërëxand gër andëða aŋ, Kaxanu ga re ko: “Wën këren yambëd na, këren kwixwëtað na. Ga yamb yamb kën, and kën šës ex ðe!”»

⁴ Ata andën aŋ fel këŋo asoxari an: «Adokiŋ an cës na!

⁵ Barikan Kaxanu ga nang ko mëne yatir kën yamb, bangës bandewën baŋ kë watëra. Ata en gi ang Kaxanu fo, en nang enjekax eŋ do gë eñëŋenax eŋ.»

⁶ Asoxari an wat ko mëne atëx aŋ anëŋga kë nëŋga eyamb el ga yek ako owati ol. Ga ýandi këŋo onangëran or kë yëlënd ol, xwëca ko do yamb ko. Yël këŋo icën indexëm ind xetëna baŋo in; mëŋ bëte yamb ko.

⁷ Ata bangës bandëbën baŋ watërak ga fodët këbi, ata nang këni mëne tëb gë beman beŋ hi këni. Ban këni opat od andan do xura këni.

⁸ Ata wëlëgu këno Axwën Kaxanu ga ko bëtara andëða aŋ gë ingoc ind genëka in. Asoŋan an do gë asoxari arexëm an ye këni, ýafëx këni šit gër batëx band gër andëða, këdi këbi wat Axwën Kaxanu.

⁹ Axwën Kaxanu ga këŋo wac asoŋan an, wëka këŋo: «Feye wa hi këy?»

¹⁰ Mëŋ yakaw ko: «Ga wëlëgu këmi gër andëða, ata yëdara këme gayik tëb gë eman eŋ hi këme, awa mëŋ ýafaxën këme.»

¹¹ Axwën Kaxanu re ko: «Noŋo wa nangën ki mëne tëb gë eman eŋ hi këy? Ba yamb këy nde atëx and šëban bami eyamb aŋ?»

¹² Yakaw ko asoŋan an: «Asoxari ar wëlanëgu këye an, yël ke atëx aŋ, do yamb këme.»

¹³ Axwën Kaxanu wëka këŋo asoxari an: «Ineŋa rixën këy eŋo?» Yakaw ko asoxari an: «Andën aŋ yifa ke, do yamb këme.»

¹⁴ Axwën Kaxanu re këŋo andën aŋ:

«Awa wěj gayikako eṅo ri këy,
 anëka wë ki gër oyel ðek,
 do gër owăcar or gër apuŷ ðek.
 Gë acël andey aṅ këy ŷana ey ɲexërand,
 do ey belënd ebëkwërebëkw el
 ang kē nēka bakey bandey ak.

15 Wëno kē ri angoyëra and wěj do gë asoxari aṅ,
 angoyëra and andëwëra andey aṅ,
 do gë andëwëra andexëm aṅ.
 Ar andëwëra andexëm an ki sēkan bëlëbël gaf in,
 do wěj eyo ɲat gër etak.»

16 Axwën Kaxanu re këṅo bête asoxari an:
 «Abaš kēme baš toro ind bacël bandey in,
 gë ayambën këyëbi ŷana eyëbi dëwënd obaš ol.
 Oñandi oday ok gër icën indey kē hi,
 do mēj ki wëña.»

17 Axwën Kaxanu re këṅo bête asošan an:
 «Gayikako asoxari arey an baxët këyo,
 do yamb këy atëx and šëban bami eyamb aṅ,
 ebar el awë kē wë nē andey;
 gë ayambën këy ŷana ey nēcëtënd eyamb yamb irey in
 ðek bakey band aniyandey baṅ.

18 Odëmbën do gë ondës kē ŷana exi ðëgënd, do bëbëlëg bër gër apuŷ
 këy ŷana ey yambënd.

19 Gë asëwëtëwa ir dexas irey in këy ŷana ey cotënd eyamb yamb in,
 xali ey baqa gër ebar ed gër ed nēcëtëgu këmi;
 gayikwa obar hi këy, do gër ebar këy baqa.»

20 Ga xucak eṅo, asošan an yël këṅo asoxari arexëm an owăc or «Xawa»,
 mēne ngëṅ «Abëngw», gayikwa mēj ex nēm ir ðek bër kē liyand bën.

21 Axwën Kaxanu rin këbi bacud band banar, do asošan an gë asoxari
 an šudara këni.

22 Axwën Kaxanu re ko: «Ala an anëka hi ko ang biyi ak gër enang ed
 enjekax do gë eñëṅenax. Gërëgako, kërëxo kwëca na bête atëx and kē
 yëlënd aniyandey aṅ, exo yamb, do exo diya din ir din!»

23 Axwën Kaxanu wăy këbi asošan an do gë asoxari an eni can andëða
 and Eden aṅ, do asošan an exo ñanënd ebar ed gër ed nēcëtëgu këṅo el.

24 And wăy këbi bela aṅ, Axwën Kaxanu xwët këbi gand apën-eñan and
 andëða and Eden Ocerubëṅ do gë duxuma ir gë okodux ir kē šënarand.
 Mondako šëng ko fëña ir gër atëx and kē yëlënd aniyandey in.

4

Endey end Kaŷe do gë Abel eṅ

1 Ga xucak eṅo, Adam, asošan an, nangër këni gë alindaw Xawa.
 Alindaw hi ko gë acël, rëw këṅo itošan, do wăc këno Kaŷe. Gayikwa are
 re baxo: «Ala rëw këmo, gë edëca ed Axwën Kaxanu el.»

2 Rëw këṅo bête itošan, abinëm ar Kaŷe, do wăc këno Abel. Abel hi ko
 axwël ar obeci do gë opeŷ, do Kaŷe hi ko ayan.

3 Ga niyitarak, Kaŷe wëlan këṅo Axwën Kaxanu šadaxa ir er xana baxo
 gër ebar in.

⁴ Abel mēŋ bēte, wēlan kēŋo ŝadaxa ir bēñanar bēnd oyel orexēm, gē onil ondebēn ak. Axwēn Kaxanu nēngan kēŋo end Abel eŋ, do xana ko ŝadaxa irexēm in.

⁵ Bari aŋo nēngan bana end Kaŷe eŋ, do axo kana bana ŝadaxa irexēm in. Ata Kaŷe xoŷ ko mbaŋ, ŷēŋēnin ko dēxas irexēm in.

⁶ Axwēn Kaxanu wēka kēŋo Kaŷe: «Ineŵa xoŷaxēn kēy? Ineŵa ŷēŋēninaxēn kēy dēxas irey in?»

⁷ Kido ŝenene ri bay, arēnēta rēnēta doy. Bari gayikako ay di ex na ŝenene, eñēŋēnax eŋ mokaŝ xaŝ ki gēr ebēt edey ga ŷandi kēŋo exi bēña. Bari kan wēj wa ŷapēk eyo bēña!»

⁸ Kaŷe yeyaneli kēŋo Abel abinēm, ga hi bani gēr apuŷ, Kaŷe wēlēn kēŋo Abel abinēm, do laŵ kēŋo. ⁹ Ata Axwēn Kaxanu wēka kēŋo Kaŷe: «Feye exo abinēx Abel?» Kaŷe yaka ko: «Ame nang ex na. Ba wēno nde ex anēkona ar abaŷe an?»

¹⁰ Re ko bēte Axwēn Kaxanu: «Ine ri kēy? Nē ewēleme oŝat or abinēx oŋ ga kē xeŷēgund elod gēr ebar xali gēr ndam ro.

¹¹ Gērēgako wēj anēka wē ki, caw kēy űawēta ebar ed hēlēk oŝat or abinēx el.

¹² And kēy ŷan ebar aŋ, ŷoweŷ ay ñana na ey kanand. Ar edēg kēm kēy hi, aŝēk ayexērand fo kēy ŷana ey yexērand gēr ebar.»

¹³ Ata Kaŷe yaka kēŋo Axwēn Kaxanu: «Amena andam aŋ mbaŋ sibēk, ame kor na me buŋa.

¹⁴ Anēka kēye wāŷēnd doro, me űawēta ebar ed bame ŷanēnd el. Aŷafēra kēmi ŷana mi ñafērand, do dīn ame wat na dēxas irey in. Ar edēg kēm kēme hi, aŝēk ayexēra fo kēme ŷana me yexērand gēr ebar. Do angēmēne mi ped gē ala, exe daŵ.»

¹⁵ Axwēn Kaxanu yaka kēŋo: «Angēmēne ala eŋo daŵ Kaŷe, bakēlēbēd banjongēbaki kēno wāŝan.»

Axwēn Kaxanu laram ko nanganēme gēr Kaŷe eni watēnd bēr kēni fedēnd bēn, kēdi kēno laŵ.

¹⁶ Ata Kaŷe ga xani ko eŋo űawēta Axwēn Kaxanu, ye ko lēgēx ko gēr ebar ed Nod, gand apēn-eñan ed andēda and Eden.

End bērandēwēra bēr Kaŷe eŋ

¹⁷ Kaŷe nangēr kēni gē alindaŵ. Ata alindaŵ hi ko gē acēl, rēŵ kēŋo Enok. Kaŷe bay ko angol, do wācan kēŋo aŝēñiŵ Enok.

¹⁸ Enok hi ko sēm ir Irad, do Irad, sēm ir Mexuyahel. Mexuyahel hi ko sēm ir Metuŝahel, do Metuŝahel, sēm ir Lemek.

¹⁹ Lemek ŷēr kēbi bēsoxari bēxi: aŷanar an Ada, do axinēm an, Tēsila.

²⁰ Ada, asoxari aŷanar an, rēŵ kēbi bētoŝan bēki: Yabal do gē Yubal. Yabal hi ko axarēk ar bēxwēl bēr oyel do kēni rēfarand laŋ.

²¹ Do Yubal mēŋ, hi ko axarēk ar bēsēmb bēr bēmangi do gē bēfarix bēr bacēroti an.

²² Tēsila, asoxari axinēm aŋ, rēŵ kēbi bēte bētox bēki: itoŝan in Tubal-Kaŷe, do itoxari in, Nahama. Tubal-Kaŷe hi ko asap ar dek bēbēr ex yawale do gē dun.

²³ Akey amat, Lemek fel kēbi bēsoxari bērexēm bēn:

«Ada do gē Tēsila, baxētīn oniŵ oram ol!

Wēn bēsoxari bēr Lemek bēn,

banēf bandewēn baŋ wēlēlex eyeyan edam el!

Asoŝan kēmo laŵ angēmēne ala exe kēm,

Itox kēmo laŵ angēmēne ala exe tembaŷēn.

24 Bakëlëbëd ßanjongëßaki këno wãßan Kaÿe, ßarikan wëno Lemek, ßakëlëbëd ofëxw ocongoxi gë ßanjongëßaki këne wãßan!»

25 Adam, asoßan an, nangër këni gë alindaw Xawa. Ata Xawa rëw këno itoßan, do wac këno Set. Gayikwa are re baxo: «Kaxanu yël ke itoßan, exo ßët gër ed ebaxo Abel, ir law këno Kaÿe.»

26 Set rëw këno itoßan do wac këno Enoß. Ata bela ßën amëd aņo ýana këni ecale do gë emac ed Kaxanu Axwën el.

5

End bëxarëk eņ: elod Adam xali gër Nowe

1 Mondako ex akayëta and andëwëra and Adam aņ. Kaxanu, yatir nëcëtëgu këbi ßela, ari ri këbi do wëndër këni gë mëņ.

2 Kaxanu nëcëtëgu këbi asoßan an do gë asoxari an. Yël këbi obetak ol, yatir nëcëtëgu këbi dëņ re ko enëßi macënd ßela.

3 Adam ga sëk këno ßëniy këme gë ofëxw osas, rëw këno itoßan ind wëndër këni gë mëņ, gër eñaw endexëm, do wac këno Set.

4 Adam liya ko ßëniy okeme ocongotas and rëw këno Set aņ. Rëw këbi ßëte ßëtoßan do gë ßëttoxari.

5 Ata ga sëk këno ßëniy okeme ocongonaß gë ofëxw osas, Adam ßës ko.

6 Set ga sëk këno ßëniy keme gë ßënjo, rëw këno Enoß.

7 Set liya ko ßëniy okeme ocongotas gë ßënjongëßëki and rëw këno Enoß aņ. Rëw këbi ßëte ßëtoßan do gë ßëttoxari.

8 Ata ga sëk këno ßëniy okeme ocongonaß gë epëxw gë ßëki, Set ßës ko.

9 Enoß ga sëk këno ßëniy ofëxw ocongonaß, rëw këno Kenañ.

10 Enoß liya ko ßëniy okeme ocongotas gë epëxw gë ßënjo and rëw këno Kenañ aņ. Rëw këbi ßëte ßëtoßan do gë ßëttoxari.

11 Ata ga sëk këno ßëniy okeme ocongonaß gë ßënjo, Enoß ßës ko.

12 Kenañ ga sëk këno ßëniy ofëxw ocongoxi, rëw këno Maxalalel.

13 Kenañ liya ko ßëniy okeme ocongotas gë ofëxw onax, and rëw këno Maxalalel aņ. Rëw këbi ßëte ßëtoßan do gë ßëttoxari.

14 Ata ga sëk këno ßëniy okeme ocongonaß gë epëxw, Kenañ ßës ko.

15 Maxalalel ga sëk këno ßëniy ofëxw ocongebat gë ßënjo, rëw këno Yered.

16 Maxalalel liya ko ßëniy okeme ocongotas gë ofëxw osas and rëw këno Yered aņ. Rëw këbi ßëte ßëtoßan do gë ßëttoxari.

17 Ata ga sëk këno ßëniy okeme ocongotas gë ofëxw ocongonaß gë ßënjo, Maxalalel ßës ko.

18 Yered ga sëk këno ßëniy këme gë ofëxw ocongebat gë ßëki, rëw këno Enok.

19 Yered liya ko ßëniy okeme ocongotas and rëw këno Enok aņ. Rëw këbi ßëte ßëtoßan do gë ßëttoxari.

20 Ata ga sëk këno ßëniy okeme ocongonaß gë ofëxw ocongebat gë ßëki, Yered ßës ko.

21 Enok ga sëk këno ßëniy ofëxw ocongebat gë ßënjo, rëw këno Matusalem.

22 Enok liya ko ang këno nënganënd Kaxanu ak, ßëniy okeme otas, and rëw këno Matusalem aņ. Rëw këbi ßëte ßëtoßan do gë ßëttoxari.

23 Ata Enok sëk këno ßëniy okeme otas gë ofëxw ocongebat gë ßënjo.

²⁴ Enok liya ko ang këṅo nënganënd Kaxanu ak, ata bela bën nema këno anema fo ga xana këṅo Kaxanu.

²⁵ Matusalem ga sək këṅo bënny këme gë ofëxw ocongosas gë bënjongëbëki, rëw këṅo Lemek.

²⁶ Matusalem liya ko bënny okeme ocongoki gë ofëxw ocongosas gë bëki, and rëw këṅo Lemek aṅ. Rëw këbi bête bëtošan do gë bëtoxari.

²⁷ Ata ga sək këṅo bënny okeme ocongonax gë ofëxw ocongebat gë bënjongëbënax, Matusalem sës ko.

²⁸ Lemek ga sək këṅo bënny keme gë ofëxw ocongosas gë bëki, rëw këṅo itošan.

²⁹ Wac këṅo Nowe, ga baxo rend cëṅ: «Ajo këbo racët gër andiyen añëkaxik and këne rinde ene diyaxëne gër ebar ed xare ko Axwën Kaxanu aṅ.»

³⁰ Lemek liya ko bënny okeme oco gë ofëxw ocongonax gë bënjo, and rëw këno Nowe aṅ. Rëw këbi bête bëtošan do gë bëtoxari.

³¹ Ga sək këṅo bënny okeme ocongoki gë ofëxw ocongoxi gë bënjongëbëki, Lemek sës ko.

³² Nowe liya ko bënny okeme oco, and rëw këbi Şem, gë Xam, do gë Yafet aṅ.

6

End bela bësëmbak eṅ

¹ And ýana këni bela eñëmbër ed gër ebar aṅ, rëwëra kënebi odënaŵ.

² Bela bër ekun ed Kaxanu bën wat këni mëne odënaŵ od bela bër gër ebar ok mbaṅ ye këni. Sana kënebi do ýërëra kënebi dek.

³ Ata Axwën Kaxanu re ko: «Ala an oñas fo hi ko. Wëno ame teb na din ir din onjën ondam oṅ gër ndexëm. Bënny këme gë alapem fo ko ýana exo diyand.»

⁴ Amëd aṅo hi bani bela bësakax bën gër ebar. Bête amëd aṅo fo bar bani bela bër ekun ed Kaxanu bën gë odënaŵ od bela bër gër ebar ok. Bësoxari bëjo rëwëra kënebi obaş or hi bax bela bësëm, bangwëlik band akarëk baṅ.

⁵ Axwën Kaxanu wat ko mëne eñëṅënax end bani rind bela gër ebar eṅ axuri xurik. Er xëñ bax gër owëkw orebën wayët banjëlan bañëṅënax fo.

⁶ Axwën Kaxanu şena këṅo er bayaxën baḃi bela in gër ebar. Gër emëkw edexëm şena baṅo endëbën eṅ.

⁷ Ata re ko Axwën Kaxanu: «Ebar el këme fat eni dëxëtaxën bela bër bay këmëni bën. Afat këme fat gë bela ak, gë oyel ak, gë banjën ak, do gë oşël ak. Gayikwa dek şena ke er bayaxën bamëni in.»

⁸ Barikan Nowe şot ko oyekax or Axwën Kaxanu ol.

End apexa and Nowe eṅ

⁹ Mondako ex andëwëra and Nowe aṅ. Nowe mëṅ cëṅ, ala ar şenene do ar ðal ebaxo. Ang këṅo nënganënd Kaxanu ak baxo liyand, mërëxand ir bandëwëra band bela bër angwën aṅo bën.

¹⁰ Nowe mëṅ, ocambenjar otas rëw baḃi: Şem, gë Xam do gë Yafet.

¹¹ Ebar el anëka sëm̃ba bax gër owat or Kaxanu. Bela bën mbaṅ wër bani.

¹² Ebar etëmbak fo baxo watënd Kaxanu, gayikwa bela bën edi ed betëmbak fo wata bani gër ebar.

¹³ Ata Kaxanu fel kəŋo Nowe: «Ekwët ed beŷ dek el ħatəguk, ang faŷ kəme gər eməkw edam ak. Gayikwa owər fo ex gər ebar nē end bela bēsəmbak eŋ. Anemin kəmēni nemin dek gē ebar ak.

¹⁴ Barikan wēj Nowe, pikanayal akuluŋ and otəx od ax bərēnd na. Cetəndərid' akuluŋ aŋo baciw̄ baciw̄ do notayid' gē otesesan amələf do gē aməfac.

¹⁵ Mondako kəy fika akuluŋ aŋo: acakəšak in, ometər keme gē ofəxw oco, aŋangəŷang in, ometər alapem gē oco, do yaŋ-yaŋ in, ometər epəxw gē oco.

¹⁶ Pikayid' yaŋ ang aciw̄ šəxw kəy fo. Do tebayid' aməd and gwər nē enəxar fo, nē bebət ibat. Tebayid' bēte ebət nē bebət ibat. Təndəndərid' gər kuluŋ isəm ijo baciw̄ batas. ¹⁷ Wəno cəŋ, ata kəme wələw ampumbuluŷət or kəbi nemin dek bešər ex gē onjən bən. Dek er ex gē onjən yo gər ebar kē nemi.

¹⁸ Barikan eter kəmi yata. Do dīlidən gər akuluŋ aŋo wēj, gē bosəñix, gē alindax, do gē bolindaŵ bor bosəñix.

¹⁹ Dənidəbi gər akuluŋ aŋo dek oŵacar obəngw ol, enəm gē ecan, eni bayixən bəbəngw ang wēj ak.

²⁰ Enəng end ošəl end ex yo, gē enəng end oŵacar or gē osapar onax end ex yo, gē enəng end oŵacar or xada-xada end ex yo, do gē banjən baŋ, ayow kəni yow gər akuluŋ andey, enəm gē ecan, eni bayixən bəbəngw.

²¹ Barid' dek bešər kən ŷana en yambənd bən, gē bešər kəni ŷana eni yambənd bən. Do məxwətayid', en yambəraxənənd wēj gē ekun edey el, do gē oŵacar ol.»

²² Ata Nowe ri ko dek er fel baŋo Kaxanu in, ang fel baŋo ak dəŋ.

7

End Nowe polo gər akuluŋ eŋ

¹ Axwən Kaxanu fel kəŋo Nowe: «Dilin gər akuluŋ wēj do gē ekun edey el dek. Gayikwa mərəxand ir bandəwəra band bela bər gē okey oko baŋo, wēj gabat wat kəmi ar šenene an.

² Medələbi oŵacar ocongoxi, enəm gē ecan, gər enəng kala end oŵacar owənək, bēte gər dek oŵacar obuyaraxik, enəm gē ecan.

³ Medələbi bēte bacəl banjongəbaki, anəm gē acan, ex bayixən benəng bəndəbən beŋ dek ebar el.

⁴ Gayikwa ro gē bakey banjongəbaki, tēb in kəme wələw do ex tēb gəməd' gē goyat, bakey ofəxw onax. Mondako kəmēni fat gər aŋangəŷang ir ebar, dek bešər gē onjən do bay kəmēni bən.»

⁵ Ata Nowe ri ko dek er fel baŋo Axwən Kaxanu in.

End ampumbuluŷət eŋ

⁶ Aməd aŋo, Nowe anəka sək baŋo bəniy okeme ocongibat ga yowək ampumbuluŷət aŋ gər ebar.

⁷ Ata Nowe, gē bosəñiw̄, gē alindaŵ, do gē bolindaŵ bor bosəñiw̄ lil kəni gər akuluŋ kədi kəbi laŵ ampumbuluŷət aŋ.

⁸ Dek oŵacar ol, hik owənək ol, hik obuyaraxik ol, gē ošəl ol, do gē dek bešər kə yəxərand xada-xada gər ebar bən,

⁹ yow kəni gər akuluŋ and Nowe, beki beki, gē enəm gē ecan, eni dīlaxən gər akuluŋ, ang fel baŋo Kaxanu Nowe ak.

10 Ga xucak bakey banjongëbaki, amen aņ yëpëtak xali xwëcarak ebar el.

11 Ata yatir sëk këņo Nowe bënny okeme ocongibat, gë opacaŵ oki, gë bakey epëxw gë banjongëbaki, fëti bax ðek bañësa band men band ex gër ebar baņ. Men ond yaņ oņ ýanak kë yëpëtant ga fërëtayak bamëd band gër orën baņ.

12 Tëb in kë yëpëtant gër ebar, gëmëd gë goyat, xali bakey ofëxw onax.

13 Kwël yatijo fo lil bani gër akuluņ Nowe, gë bosëñiw, Šem, gë Xam, gë Yafet, gë alindaw arexëm, do gë bësoxari bësas bër bosëñiw bën.

14 Alil lil bani bëte ðek benëng bend oŵacar or gër apuý beņ, gë bend oyel beņ, gë bend banjën band kë šangënarand gër ebar beņ; gë benëng bend osël beņ, do gë ðek bend banjën band kë šegërand beņ.

15 Dek beber gë onjën bën, yow këni gër Nowe, enëm gë ecan, eni dilaxën gër akuluņ.

16 Dek bebijo yow këni, enëm gë ecan, enëng end ex yo, ang re baxo Kaxanu ak. Ata Axwën Kaxanu fëra ko ebët ed akuluņ el, gër epoy ed Nowe.

17 Ebar el ðek ýëmëk xali nëkak bakey ofëxw onax. Key yo key bax ýëmbërend amen aņ xali lëbinak akuluņ aņ. Ata kuluņ aņ xangëk yaņ gër amen and hi bax gër ebar.

18 Amen aņ ga bašërek yaņ gër ebar do ampumbuluýt aņ kë wëlarand akuluņ aņ.

19 Bëte kwël dëņ bax bašërend amen aņ, ata šiliparak kwëc ðek osënd ošakax or ex gër ebar oņ.

20 Osënd oņ šiliparak polo gër amen në ometër ocongoki ba ocongotas.

21 Dek beber bay babi Kaxanu do bani šangënarand gër ebar bën, nemira këni: osël ol, gë oyel ol, gë oŵacar obapuý ol, gë ðek banjën band bax yexërand gër ebar baņ, do gë ðek bela bën.

22 Dek beber ebax gë onjën gër ebar bën šësëra këni.

23 Mondako fat këbi Kaxanu ðek beber gë onjën bër bax liyand gër ebar bën. Ga ýana këbi bela bën, felata këbi oŵacar osëm ol, gë osil ol, gë osël ol, do gë banjën baņ. Fat këbi ðek ebar el. Ata bayi këni Nowe, do gë bër hi bax gë mëņ gër akuluņ bën.

24 Amen and oýëm aņ xwëndak gër ebar xali sëkëk opacaŵ oco.

8

End ocane ond gër akuluņ eņ

1 Barikan Kaxanu xwita këņo Nowe gë ðek oŵacar obapuý ol, do gë oyel or hi bani gë mëņ polo gër akuluņ ol. Kaxanu wëlaw ko ekoc gër ebar, ata amen aņ ýanak ebëxw el.

2 Bañësa band men band gër ebar baņ lëmayak, do men ond yaņ oņ sebëk eyëpëtan el ga fërëtayak bamëd band gër orën baņ. Tëb in xanik.

3 Ata amen aņ kë wëxënd tøkër tøkër gër ebar. Ga xucak opacaŵ oco, amen aņ ýanak kë bašëtand.

4 Yatir sëkëk bakey epëxw gë banjongëbaki, gë facaw'icongixinëm in, akuluņ aņ rëcfayak gër atënd and Ararat.

5 Amen aņ kwël dëņ bax wëxënd. Ata gë akey añanar and facaw'ir epëxwën aņ, oyur or osënd oņ šanayak.

6 Ga xucak bakey ofëxw onax, Nowe fërët ko fonetër ir seba baxo gër akuluņ in.

⁷ Sebët këŋo aŋërak aŋ. And ko šëgëraraw aŋ abakaw baxo bakawënd bakëlëbëd bandanjëm, xali nand wëxëk amen gër ebar na.

⁸ Sebët këŋo edëxwëte epešax el exo nëkonëragu angëmëne amen aŋ abašëta šašëtak gër ebar.

⁹ Bari edëxwëte epešax el axo cot bana në er ko lapax. Ata kwël bakaw ko gër Nowe, polo gër akuluŋ, gayikwa amen aŋ kwël bayi bax gër ebar. Ga yën ko ataxan aŋ, Nowe sërrow këŋo edëxwëte epešax el, do lën këŋo gër ed hi baxo, lëf gër akuluŋ.

¹⁰ Šëni ko bëte bakey banjongëbaki bacëxe, do sebët këŋo gašëxe edëxwëte epešax el exo can akuluŋ.

¹¹ Edëxwëte epešax el wäyigu ko genëka ga yapëgu ko apat acëkët and añarëka! Mondako nang baxo Nowe mëne amen aŋ abašëta šašëta bax gër ebar.

¹² Šëni ko bëte bakey banjongëbaki bacëxe, do sebët këŋo edëxwëte epešax el. Barikan aŋo, axo bakaw ex na gër ndexëm.

¹³ Yatir sëk këŋo Nowe bënëy okeme ocongibat gë imat, gë akey añanar and facaw iyanar aŋ, men oŋ wëxëk do ebar el ferëk. Nowe labët ko ejur ed akuluŋ el, wat ko mëne ebar el anëka ferëk bax.

¹⁴ Ebar el dek fer bax yatir sëkëk facaw ixinëm in, bakey alapem gë banjongëbaki.

¹⁵ Ata Kaxanu fel këŋo Nowe:

¹⁶ «Canin gër akuluŋ, wëj, gë asoxari arey an, gë bosëñix, do gë bësoxari bërëbën bën.

¹⁷ Nécëtëlëbi bëte dek oŋacar ol, gë ošël ol, gë oyel ol, gë banjën band kë šangënarand gër ebar baŋ. Canëlexëni eni beñëta ebar el dek, do eni cënarëx!»

¹⁸ Nowe, gë bosëñiw, gë asoxari arexëm an, do gë bësoxari bër bosëñiw bën, šan këni gër akuluŋ.

¹⁹ Dek oŋacar ol, gë banjën band kë šangënarand gër ebar baŋ, do gë ošël ol šan këni bëte, gë enëng gë enëng.

²⁰ Ata Nowe ri ko angëb and eno calexënënd Axwën Kaxanu. Wëf këŋo emacar emat gër benëng bend oŋacar oŋwënëk, do acël amat gër benëng bend ošël oŋwënëk, do rin këŋo Axwën Kaxanu šadaxa ir momëlën, yaŋ gër angëb.

²¹ Axwën Kaxanu ga wëran këŋo otëner onëngax oŋ, re ko: «Ang nemin këme ebar në end bëla ak, din ame nemin na. Gayikwa oŋëkw or bëla oŋ eñëñëxax fo nangëk elod amëd and ošambenjar aŋ. Ang nemin këme er ex gë onjën yo, bëte din ame nemin na.

²² Ang kë nëka yo ebar el,
onedëran ok do gë ekanaran el,
ayem in do gë ayëka in
ecaša el do gë ekol el,
goyat in do gëmëd in
din ir din kë bayi.»

9

End eter ed Kaxanu gë Nowe eŋ

¹ Kaxanu ga këbi yël obetak ol Nowe do gë bosëñiw, re ko: «Dëwërin mbaŋ, ñëmbërin, dëgërayin në er ex yo gër ebar.

² Emacar end ex yo gër ebar, gë acël and kē šëgërand yo gër orën, gë er kē šangënarand yo gër ebar, do gë ekan ed ex yo gër angwëngw, ayëda kënun ÿana enun yëdand, do ahër kënun ÿana enun gërend: wën xwën këbi.

³ Er kē šangënarand do hik gë onjën yo, do gë ðek bebelëg bën ex eyamb ed yël këmün el.

⁴ Barikan, këren yambënd na ÿas er emacar eŋ gë enjëw endexëm ak, mëne ngëŋ gë ošat orexëm ak.

⁵ Ošat orewën oŋ, aniyän andewën aŋ ex. Mëŋ ex emacar end këŋo law yo ala, awëka këmun wëkad. Bëte ala ar këŋo law yo ala ašandaw, awëka këmo wëkad. Ala kala awëka këmo wëkad end aniyän and ašandaw eŋ.

⁶ Ar këŋo law ala an, ala fo këŋo law mëŋ bëte.

Gayikwa Kaxanu ri këŋo ala an gër eñaw endexëm.

⁷ Do wën, dëwërin mbaŋ do ñëmbërin, dëgërayin në er ex yo, do ñëmbërin gër ebar.»

⁸ Kaxanu fel këbi bëte Nowe do gë bosëñiw:

⁹ «Wëno cëŋ, eter sana këmun wën, do gë bërandëwëra andewën bën, ang këni bëtëraw gër ebar ak.

¹⁰ Eter edam elo ahi hik bëte ed gë ðek beber gë onjën, gë ðek ošël, gë ðek oyel, do gë ðek owar obapuŷ el. Wën ðek bëš anëguk gër kulun isëm bën sana këmun gë eter elo, gë owar obapuŷ el.

¹¹ Paš gë eter elo këme rend: “Bëte din amëni nemin na gë ampumbuluŷët ðek beber gë onjën bën, do din ampumbuluŷët ax pat na ebar el.”»

¹² Re ko bëte Kaxanu: «Watin nanganëme ir eter ed sana këmun wën do gë ðek beber gë onjën bëš hik gë wën el, ang këni bëtëraw bandëwëra bandëwëra, din ir din ak.

¹³ Awäsin këmun ÿana mun masinënd šandiw in, ang atumb fo gër baŋar. Ata šandiw in ex nanganëme ir eter ed wëno do gë ebar el.

¹⁴ And këme bar baŋar do ex beđi orën aŋ, šandiw in ašanaya kē ÿana ex canayand yaŋ.

¹⁵ Ata mondako këme ÿana me pëbënd eter ed wëno gë wën do gë ðek beber gë onjën el. Men oŋ ax ñana na ex ñëmbërend xali ex gi ampumbuluŷët and këbi fat ðek beber gë onjën bën.

¹⁶ Šandiw in ašanaya kē ÿana ex canayand and kē beđi orën aŋ. Do awat këme ÿana me watënd me pëbaxënënd eter ed din ir din ed wëno Kaxanu do gë ðek beber gë onjën gër ebar el.»

¹⁷ Ata Kaxanu fel këŋo Nowe: «Šandiw in ex nanganëme ir eter ed ri këme wëno gë ðek bëš ex gër ebar in.»

End bosëñiw bor Nowe eŋ

¹⁸ Bosëñiw bor Nowe, Šem, gë Xam do gë Yafet, šanëgu bax gër kulun isëm. Xam hi ko sëm ir Kanahaŋ.

¹⁹ Ata ocambenjar otas od Nowe oko rëwërek ðek ebar el.

²⁰ Nowe hi ko ayan. Ata ri ko andëda and reseŋ.

²¹ Akey amat, ga šëb ko ngoy in, yaw këŋo. Laki ko tëb gë eman eŋ lëf gër aner andexëm.

²² Xam, sëm ir Kanahaŋ, sëk këŋo Nowe tëb gë eman eŋ. And šan ko an, ko reyaxënd fac gër bošinëm Šem do gë Yafet.

²³ Šem do gë Yafet ga wël këni ang ri baxo sëm irebën ak, lapara këni acud atëm, sëka këno gë epoy el, do laß këno. Ga wšaŋ bano epoy el, ano wat ex na tëb gë eman eṅ.

²⁴ And xoc këṅo Nowe ngoy ind yāw baṅo aṅ, nang ko er ri këṅo šambenjar iḃeja irexëm in.

²⁵ Ata re ko:

«Awe këṅo we Kanahaṅ!

Xadëp ir okadëp od boḃinëm ko hi!»

²⁶ Re ko bëte:

«Cëkwayino Axwën Kaxanu, mëṅ ar xwën këṅo Šem an, ßarikan Kanahaṅ hik xadëp irexëm in!»

²⁷ Wëno Kaxanu kë yāngën ebar ed xwën ko Yafet el!

Alëg ko lëg nëš gër ßaner ßand Šem, do Kanahaṅ kë hi xadëp irexëm in!»

²⁸ Ga xucak ampumbuluṽët aṅ, Nowe ßaša ko bëte bëniy okeme otas gë ofëxw oco.

²⁹ Ata and sëk këṅo bëniy okeme ocongonaṅ gë ofëxw oco aṅ, Nowe šës ko.

10

End ßandëwëra ßand bosëniw ßor Nowe eṅ

¹ Mondako bax ßandëwëra ßand ocambenjar od Nowe Šem, gë Xam do gë Yafet ßaṅ. Bëtoŋan rëwëra ßanëḃi and xucak ampumbuluṽët aṅ.

² Bosëniw ßor Yafet ebani: Gomer, gë Magog, gë Medi, gë Yafan, gë Tubal, gë Mešek do gë Tiras.

³ Bosëniw ßor Gomer ebani: Ašëkenas, gë Rifat do gë Togarëma.

⁴ Bosëniw ßor Yafan ebani: Eliša do gë Tarësis, gë Šipër do gë Rod.

⁵ Obaš orebën ol rëwërek gër ošir or ßenëng ßend owar orebën, do ed ßamëṅa ßand ßangwëngw el. Ala kala gë eyeyan edexëm el, do gë ebaca edexëm el, lëgëra këni gër ebar.

⁶ Bosëniw ßor Xam ebani: Kuš, gë Mitësërayim, gë Put, do gë Kanahaṅ.

⁷ Bosëniw ßor Kuš ebani: Seba, gë Afla, gë Sabëta, gë Rama do gë Sabëteka. Bosëniw ßor Rama ebani: Saba do gë Dedan.

⁸ Ata Kuš hi ko sëm ir Nimërod. Nimërod ijo ebax angwëlik añanar aṅ gër ebar.

⁹ Kamara isëm hi baxo ogës od Kaxanu. Mëṅ bani rexënënd bëla ßën: «Kamara isëm, ogës od Axwën Kaxanu, ang Nimërod fo.»

¹⁰ Ata Nimërod wun ko gër ßangol ßand ebar ed Šinehar ßaṅo: Babilon, gë Erek, gë Akad, do gë Kalëne.

¹¹ Akey amat, Nimërod ga xani ko gër ebar elo, ye ko gër ed Asiri. Bayëx ko ßangol ßand Ninif, gë Rexobot, do gë Kalax ßaṅ,

¹² do gë angol and Resen aṅ, and ebax fëco Ninif, fëco Kalax, angol atëm aṅ.

¹³ Bosëniw ßor Mitësërayim ebani: ßandëwëra ßand Lud, gë ßandëwëra ßand Anem, gë ßandëwëra ßand Lehab, gë ßandëwëra ßand Nafëtu;

¹⁴ gë ßandëwëra ßand Patëros, gë ßandëwëra ßand Kasëlu, do gë ßandëwëra ßand Kafëtor ßaṅ. Ofiliséteṅ ok bërandëwëra and Kasëlu exëni ßën bëte.

¹⁵ Kanahaṅ hi ko sëm ir Sidon, itoŋan iñanar indexëm iṅ, do sëm ir Het.

¹⁶ Měj fo bax axarək ar bāndēwēra bānd Yebus, gē bānd Amor, do gē bānd Girēgaš an.

¹⁷ Měj fo bax bēte, axarək ar bērandēwēra and Het, gē bānd Arēki, gē bānd Sini,

¹⁸ gē bērandēwēra and Arēfad, gē bānd Tēsēmar, do gē bānd Amat an. Ata obaš or Kanahaŋ ol, mondako šapērera kēni bāndēwēra baŋ.

¹⁹ Ebar ed obaš or Kanahaŋ el ŷanak elod gēr ebar ed Sidon, gand bebēt ir Gerar, yek xali gēr Gasa. Do gand bebēt ir Sodom, yek bēte xali gēr Gomor, gēr Adēma, gēr Tēsoboyim, do xali gēr Leša.

²⁰ Mondako hi bani bosēñiw̄ bor Xam gēr owar orebēn, ebaca gē ebaca, eyeyan gē eyeyan, nēng gē nēng.

²¹ Šem bēte gē obaš ebaxo. Měj ebax itošan ikarēnak ind Nowe in, do abinēm ar Yafet, sēm ir Eber do gē bosēñiw̄.

²² Bosēñiw̄ bor Šem ebani: Elam, gē Asiri, gē Arēpakēšad, gē Lud do gē Aram.

²³ Bosēñiw̄ bor Aram ebani: Utēs, gē Hul, gē Geter, do gē Maš.

²⁴ Arēpakēšad rēw̄ kēŋo Šela, do Šela rēw̄ kēŋo Eber

²⁵ Eber rēw̄ kēbi bētošan bēki: oŵac or iñanar ol ebax Peleg, gayik gē bakey bānd rēw̄ kēno baŋ šetērək ebar el. Do oŵac or abinēm ol ebax Yokētaŋ.

²⁶ Yokētaŋ rēw̄ kēbi Alēmoadad, gē Šelef, gē Atēsarēmāfet, gē Yerax,

²⁷ gē Adoram, gē Usal, gē Dikēla,

²⁸ gē Obal, gē Abimayel, gē Saba,

²⁹ gē Ofir, gē Afila, do gē Yobab. Bējo đek ebax bosēñiw̄ bor Yokētaŋ.

³⁰ Bēn lēg bax elod gēr ebar ed Meša, bebēt ir Sefar, xali gēr osēnd or apēn-eñan.

³¹ Bēn ebax bosēñiw̄ bor Šem, ebaca gē ebaca, eyeyan gē eyeyan, nēng gē nēng, gēr owar orebēn.

³² Ata mondako rēwēr bani bosēñiw̄ bor Nowe, ang sēfērera kēni gēr bāndēwēra bāndebēn ak, gē benēng bāndebēn beŋ. Bāndēwēra bāndebēn baŋ šapērək enēng gē enēng, do beñēta kēni ebar el and xucak ampambuluyēt aŋ.

11

End acapēra and bela benēng benēng eŋ

¹ Amēd aŋo, eyeyan ebat fo ebax ngwēn in đek, do elo fo bani yeyanēnd bela bēn.

² Ga xaniw̄ kēni apēn-eñan, sēk kēni angēni aňangax gēr ebar ed Šinehar. Ata lēgēra kēni na.

³ Ata ŷana kēni kēni rend: «Bayēne tan osingiri do ene bēkaye mo mbēka ex kemaxēn!» Gēr ed ebax eni bay gē oxaŷ, nēmb kēni osingiri. Ata kēni bayēnd gē eƒaka ed petērol el, gēr ed ebax eni bay gē simaŋ.

⁴ Akey amat, re kēni: «Angol and kēne xwēne kēne baye, do gē aciŵ atēndēndēr and gē ejur ed kē fiat nēš gēr orēn. Mondako kēne hiye bangwēlik, do ane capērēraye ex na đek ebar el!»

⁵ Axwēn Kaxanu feda ko exo nēkon angol aŋ, do gē aciŵ atēndēndēr and bani bayēnd bela bējo aŋ.

⁶ Re ko Axwën Kaxanu: «Watinëfi bela bëjo ga hi këni bulunda ibat, do këni yeyanënd eyeyan ebat. Angëmëne mondako ýana këni, er këni wëlër eni di yo, axor këni xor!

⁷ Awa pedane tan ene bële eyeyan edebën elo, eni tēkwanaxën ewëlër ed andebën rebën el!»

⁸ Ata Axwën Kaxanu, mondako šapërelì bafi bela bëjo, ebar el ðek, do kwël seb këni ebay ed angol el.

⁹ Mëṅ wācaxën këni angol aṅo «Babel», mëne ngëṅ «Ambële». Gayikwa Axwën Kaxanu na wël ko eyeyan ebat ed ebax ðek ebar el. Yatijo šapërelì këfi bela bën do yëcar këni ebar el ðek.

End bërandëwëra and Šem eṅ

¹⁰ Mondako bax bandëwëra band Šem baṅ. Šem ga sēk këṅo bëniy këme, rëw këṅo Arëpakëšad ga xucak bëniy bëki elod ga hi bax ampumbuluýt aṅ.

¹¹ And rëw këṅo Arëpakëšad aṅ, Šem liya ko bëniy okeme oco. Rëw këfi bëte bëtošan do gë bëtoxari.

¹² Arëpakëšad ga sēk këṅo bëniy ofëxw osas gë bënjo, rëw këṅo Šela.

¹³ And rëw këṅo Šela aṅ, Arëpakëšad liya ko bëniy okeme onax gë bëtas. Rëw këfi bëte bëtošan do gë bëtoxari.

¹⁴ Šela ga sēk këṅo bëniy ofëxw osas, rëw këṅo Eber.

¹⁵ And rëw këṅo Eber aṅ, Šela liya ko bëniy okeme onax gë bëtas. Rëw këfi bëte bëtošan do gë bëtoxari.

¹⁶ Eber ga sēk këṅo bëniy ofëxw osas gë bënax, rëw këṅo Peleg.

¹⁷ And rëw këṅo Peleg aṅ, Eber liya ko bëniy okeme onax gë ofëxw osas. Rëw këfi bëte bëtošan do gë bëtoxari.

¹⁸ Peleg ga sēk këṅo bëniy ofëxw osas, rëw këṅo Rehu.

¹⁹ And rëw këṅo Rehu aṅ, Peleg liya ko bëte bëniy okeme oki gë bënjongëbënax. Rëw këfi bëte bëtošan do gë bëtoxari.

²⁰ Rehu ga sēk këṅo bëniy ofëxw osas gë bëki, rëw këṅo Serug.

²¹ And rëw këṅo Serug aṅ, Rehu liya ko bëniy okeme oki gë bënjongëbëki. Rëw këfi bëte bëtošan do gë bëtoxari.

²² Serug ga sēk këṅo bëniy ofëxw osas, rëw këṅo Naxor.

²³ And rëw këṅo Naxor aṅ, Serug liya ko bëniy okeme oki. Rëw këfi bëte bëtošan do gë bëtoxari.

²⁴ Naxor ga sēk këṅo bëniy alapem gë bënjongëbënax, rëw këṅo Terax.

²⁵ And rëw këṅo Terax aṅ, Naxor liya ko bëniy këme gë epëxw gë bënjongëbënax. Rëw këfi bëte bëtošan do gë bëtoxari.

²⁶ Terax ga sēk këṅo bëniy ofëxw ocongoxi, rëw këfi bëtošan bëtas: Abëram, gë Naxor, do gë Xaraṅ.

²⁷ Mondako bax bandëwëra band Terax baṅ. Terax, rëw këfi bëtošan bëtas: Abëram, gë Naxor do gë Xaraṅ, ar rëw këṅo Lot an.

²⁸ Ata Xaraṅ šësët ko gë sëm Terax, fën gër Ur, gër ebar ed Bëkalëde, gër ed rëw këno.

²⁹ Abëram do gë Naxor ýër këni. Asoxari ar Abëram an këno wācënd Sarayi, do ar Naxor an, Milëka, abiw ar Xaraṅ, sëm ir Milëka do gë Yisëka.

³⁰ Sarayi axo gi bana gë obaš. Asoxari aboroxok ebaxo.

³¹ Akey amat, Terax faṅ ko gër emëkw edexëm exo ðëfa. Wëlali këfi: asëniw Abëram, gë Lot, asëniw ar Xaraṅ an, do gë abiw ar eñer Sarayi,

alindaŵ ar Abëram an. Bën dek xani bax na gër ebar ed Ur ir Bëkalède, do ye këni ond gër ebar ed Kanahaŋ oŋ. Ata ga ñat këni gër Xaraŋ, lëg këni na.

³² Terax ga sèk këŋo bënëy okeme oki gë bënjo gër angol and Xaraŋ, šes ko.

12

End Abëram eŋ

¹ Akey amat, Axwën Kaxanu fel këŋo Abëram: «Canël ebar edey el, ebar ed gër ed rëw këni el. Tebëlëbi bër ekun ed sorix bën, do yel gër ebar ed këmi wäsin.

² Wëno ki ri ar gë obaš or kē rëwër ßulunda isëm. Wëno ki yël obetak ol, wëno ki ri ey gi angwëlik. Do paß gë wëj këni beta bëranjëm.

³ Ayël këmëni ñana mëni yëlënd obetak ol, bër ki yël obetak bën. Do axare këmëni ñana mëni karend bër ki xare bën. Oxun or gër ebar oŋ dek kē beta paß gë wëj.»

⁴ Mondako rëfa baxo Abëram, ang fel baŋo Axwën Kaxanu ak, do Lot sëfa këŋo. Améd aŋo, Abëram anëka sèk baŋo bënëy ofëxw ocongoxi gë bënjo, and šan ko angol and Xaraŋ aŋ.

⁵ Abëram wëlali këbi alindaŵ Sarayi, gë Lot, asëniŵ ar abinëm, gë bela bër ekun edexëm bër yëc babi na gër Xaraŋ bën, do gë dek bešër šotëra baxo na bën. Ata ñat këni gër ebar ed Kanahaŋ.

⁶ And ñat këni gër ebar ed Kanahaŋ, Abëram ye ko cangët ebar elo, xali gër Sišem, gër ßananga ßand More. Améd aŋo, bërändëwëra and Kanahaŋ bën lëgëra bax gër ebar elo.

⁷ Axwën Kaxanu ga šanayaxën këŋo Abëram, re ko: «Awël nde, ebar elo ro këmëni yël bërändëwëra andey bën.» Ata Abëram ri ko angëb and eŋo calëxënënd Axwën Kaxanu, na gër ed šanayaxën baŋo.

⁸ Ga xucak eŋo, Abëram ga xani ko na, rëfa ko gër etënd ed apën-eñan ed angol and Bet-El*. Ata rix ko ßaner ßandëxëm baŋ mërëxand: angol and Bet-el aŋ, acëla-eñan, do gë and Ayi aŋ, apën-eñan. Ga ri ko bête na angëb and eŋo calëxënënd Axwën Kaxanu aŋ, šalera këŋo.

⁹ Ga nëkanak, Abëram fakët ko ofe oŋ, akwëndaya gë akwëndaya, gand ladawe ir Negeb.

End Abëram gër ebar ed Misëra eŋ

¹⁰ Ata ñatëguk enjo na gër ebar ed Kanahaŋ. Abëram rëfa ko gëd gër ebar ed Misëra, exo ñëpax ang aliyer fo, gayik enjo eŋ mokuma xuma bax gër ebar ed Kanahaŋ.

¹¹ Dam eni ñat gër ebar ed Misëra, Abëram fel këŋo alindaŵ Sarayi: «Wëj asoxari ayekax hi këy.

¹² And këni wat Bëmisëra aŋ, ata këni nang mëne asoxari aram hi këy. Ata ene dfaŵ, do wëj eni tef.

¹³ Këla deyid mëne abaŷe fo hi këy, ene mëlayaxën šenene, do me pëxaxën nē endey.»

¹⁴ And ñat këni gër Misëra aŋ, Bëmisëra bën wat këni mëne asoxari an mbaŋ dëŋ ye ko.

* 12:8 12.8 Oŵac olo wacayak «Aciw and Kaxanu» gë eyeyan ed Bëšëwif el

15 Bèlèngw bër ex ler gër Farawoṅ† bèn ga wat këno bèn bête asoxari an, këno šèkwèxènd gër Farawoṅ. Ata wëla këno asoxari an gër Farawoṅ.

16 Emun end Misëra eṅ likinaxèn këṅo mbaṅ Abëram nè end asoxari eṅ. Yëlëra këṅo: opeṽ, gë obeci, gë oxey, gë opali onëm do gë ocan, gë ogelemba, gë okadëp otošan do gë okadëp otoxari.

17 Barikan Axwën Kaxanu lapan këbi ošëxwëra osëm Farawoṅ do gë bër ekun edexëm bèn nè end Sarayi, asoxari ar Abëram an.

18 Ata Farawoṅ ga wãc këṅo Abëram, re ko: «Ineṽa rixèn këye endey eṅo? Ineṽa b̄ayik aye pel ex na mëne asoxari arey exo?»

19 Ineṽa felaxèn këye: “Abaṽe ex!” Nèkoḍ gako ga ṽandi baxe mo ñër! Awa gërëgako, nèkodo asoxari arey an, kanalo en ye!»

20 Farawoṅ ga felëra këbi b̄ela b̄erexëm bèn, lanṽa kënb̄i Abëram, gë asoxari arexëm an, do gë ðek b̄eb̄ër yëlëra baṅo bèn.

13

1 Ga xucak eṅo, Abëram gë alindaw xani këni gëḍ gër ebar ed Misëra, bèn do gë ðek b̄eb̄ër xwën bani bèn, baka këni gër ladawe ir Negeb. Lot bafi sëferand.

End acapëra and Abëraxam gë Lot eṅ

2 Abëram, ar gë napul hi baxo. Mbaṅ šotëra baxo: oyel oranjëm, gë kodí, do gë kaṅe.

3 Ata Abëram ko bakand ed hi bax bakwëndaya b̄andexëm el, elod gër ladawe ir Negeb, xali gër Bet-El, gër ed ri baxo baner, fëco Bet-El, fëco Ayi.

4 Ga sèkëx ko angëb̄ and ri baxo aṅ, Abëram šale këṅo Axwën Kaxanu.

5 Lot, mën ar baṅo sëfarand Abëram an, ašotëra šotëra baxo bête: opeṽ, gë obeci, do gë oxey. Gë baner b̄andexëm pit ebaxo.

6 Na gër ed lëg bani Abëram gë Lot, mèrey ebax gayik mbaṅ ṽëmb bani oyel oreb̄ën ol. Ax mënd bana eni b̄ayi nè erebat.

7 Bête b̄erandëwëra and Kanahaṅ do gë and Perisi bèn ebax b̄eraketa andeb̄ën bèn. Ata akey amat, b̄ëxadac b̄ër oyel or Abëram bèn sakër këbi gë b̄ër oyel or Lot bèn.

8 Ata Abëram fel këṅo Lot: «Axara xara këmi, wëno gë wëj, kërebo takër na. Bête b̄ëxadac b̄ër oyel oram bèn, gë b̄ër oyel orey bèn, kërebi takër na! Gayik b̄iyi b̄ër ekun eb̄at hi ke!»

9 Nèkoḍ ebar el, calal gand ed këy ye, këla capëre. Angëmëne gand šame ye këy, wëno me ye gand liw̄. Angëmëne gand liw̄ ye këy, wëno me ye gand šame.»

10 Lot ga nèkonara ko, wat ko ðek ebar ed ler gër yeb̄ ir Yurëdeṅ el, ang ed këni xošand fo. Mondako bax ebar elo, xali yatir b̄ëlën ko Axwën Kaxanu b̄angol b̄and Sodom do gë Gomor baṅ. Ang andëḍa and Axwën Kaxanu fo, ang ebar ed Misëra fo bax, xali gër ingol ind Tësowar.

11 Ata Lot sana ko ðek ebar ed ler gër yeb̄ ir Yurëdeṅ el, rëfa ko kwël apën-eñan. Mondako šapër bani Abëram gë Lot.

12 Abëram b̄ayi ko gër ed hi bani, na gër ebar ed Kanahaṅ. Lot lëgëx ko gër b̄angol b̄and ler gër yeb̄ ir Yurëdeṅ. Rix ko baner b̄andexëm baṅ n̄ëš gër Sodom.

13 Xarak, Bësodom bèn, mbaṅ sëm̄ba bani, do mbaṅ bano wënanënd Axwën Kaxanu.

† 12:15 12.15 Oṽac olo, or emun end gër ebar ed Misëra ol ebax.

¹⁴ Akey amat, Axwën Kaxanu fel këṅo Abëram, and šapër këni gë Lot aṅ: «Këla, nëkonaral elod na gër ed hi këy, gand ambëng, gand ambëtëb, gand apën-eñan do gand acëla-eñan.

¹⁵ Dek ebar ed këy watënd elo, wëno yël këṅun en kwën din ir din, wëj do gë obaş orey ol.

¹⁶ Ašënan këmëni šënanëf obaş orey ol xali eni ñëmb ang ošeñi fo. Angëmëne afën këni fënënd ošeñi oṅ, afën kënebi ÿana enëbi pënënd bëte obaş orey ol.

¹⁷ Bëtarayind ebar elo ang šakëk ak, do ang ÿangëk ak, ayël këmi yël.»

¹⁸ Abëram ga rëfali ko baner bandexëm baṅ, ye ko lëgëx ko gër bananga band Mamëre, ler gër Ebëroṅ. Ata rix ko angëb eṅo calexënënd Axwën Kaxanu.

14

End Abëram do gë Melëkisedek eṅ

¹ Baniy baṅo, wun bani: Amërafel gër Šinehar, Arëyok gër Elasar, Këdorëlawomer gër Elam, do Tidal gër Goyim.

² Bemun beṅo bar bax enëbi mereli Bera, emun end gër Sodom eṅ, gë Birëša, emun end gër Gomor eṅ, gë Šinehab, emun end gër Adëma eṅ, gë Šemeber, emun end gër Tësoboyim eṅ, do gë emun end gër Bela, ir bani wacënd bëte, Tësowar eṅ.

³ Bemun beṅo dek bar babi ocoroḏa odebën ok gër eḏen ed Sidim, gër ed bëtëk doru anjer and gë ongal aṅ.

⁴ Këdorëlawomer wëña babi bemun beṅo elod bëniy epëxw gë bëki. Barikan gë iniy epëxw gë itasën in, ñëp këni mbëña inṅo.

⁵ Ata gë iniy epëxw gë inaxën in, Këdorëlawomer do gë bemun bend bar babi eno ḏaṅëta gër emer beṅ, xor kënebi bërandëwëra and Rafa bën gër Ašëtarot-Karënayim, gë bërandëwëra and Susi bër gër Xam bën, gë bërandëwëra and Emi bën, do gë bër gër angëni and gër Kiriyaṭayim bën.

⁶ Xor kënebi bëte bërandëwëra and Hor bën, gër etënd edebën, gër Seyir. Šëf kënebi xali gër etënd ed gër Paraṅ, ler gër ladawe.

⁷ Ata këni bakand ond gër Eyin-Mišeṗat oṅ, gër ed këni wacënd bëte Kadeš. Fën xorëx banëbi bërandëwëra and Amalek bën, dek ebar edebën el, do gë bërandëwëra and Amor bër lëg bax gër Xatësatësoṅ-Tamar bën.

⁸ Ata bemun bend gër Sodom, gër Gomor, gër Adëma, gër Tësoboyim beṅ, do gë emun end gër Bela eṅ, mëne ngëṅ Tësowar, barër këni eni meraxën gë bën gër eḏen ed Sidim.

⁹ Gë Këdorëlawomer, emun end Elam eṅ, gë Tidal, emun end Goyim eṅ, gë Amërafel, emun end Šinehar eṅ, do gë Ariyok, emun end Elasar eṅ bani wërënd. Bemun beṅo bax wërënd gë bemun benax.

¹⁰ Na gër eḏen ed Sidim elo, mbaṅ ÿëmb bax bambëxw band gë eḏaka ed petërol baṅ. And bani hërënd aṅ, emun end Sodom, do gë end Gomor eṅ wëc këni polo. Ata bemun becëxe beṅ hër këni end etënd eṅ.

¹¹ Bër xor babi bën wëf këni dek napul ir hi bax gër Sodom do gër Gomor in. Ga lëbinara këni gë dek šëlafana irebën ak, kwël ye këni.

¹² Asërali sërali bano bëte Lot, aseñiṽ ar abinëm ar Abëram an, ga lëg baxo cëṅ gër Sodom. Ga boki këno gë bacota bandexëm ak, kwël ye këni.

¹³ Ata ala abat ga šana këbi, hër ko felëx këṅo Abëram, ar enëng end Eber an. Amëd aṅo lëg baxo Abëram ler gër bananga band Mamëre,

arandëwëra and Amor an. Bobinëm borexëm ebani Ešëkol do gë Aner, oḏawo od Abëram ok.

¹⁴ Abëram sam ga wël ko mëne Lot, asëñiŵ ar abinëm arexëm an, asëra sëra këno, sana këbi gër okadëp odexëm ocambenjar okeme otas gë epëxw gë ocongotas, od rëw këñëbi gër ekun edexëm. Ga yëlëra këbi oÿënga or emer oṅ, sëf këñëbi bemun bënd wëlali baṅo Lot beṅ, xali gër ebar ed Dan.

¹⁵ Ata Abëram šetëndër këbi bër laṅëta baṅo gër emer bën, benga benga, enëbi ṅwëlëanaxën gëmëd bemun bënd banëbi sëfënd beṅ. Ata ga xor këñëbi bemun beṅo, wäyëra këñëbi xali gër Xoba, angol and ex ambëṅ and Damas aṅ.

¹⁶ Ata Abëram bakaliw ko ðek napul ir xanaw baxo in. Bakaliw këṅo bëte Lot, asëñiŵ ar abinëm arexëm an, gë hacota bandexëm ak, gë bësöxari bën do gë bela bësëxe bër sërara banëbi bën.

¹⁷ Ata emun end Sodom eṅ xaca këṅo Abëram, and baxo bakawënd ga xorëgu këbi Këdorëlawomer do gë bemun bënd bar babi gër emer, gër eḏen ed Šafe beṅ. Eḏen elo bani wäcënd bëte, eḏen ed emun.

¹⁸ Melëkisedek, emun end Salem eṅ, xacali këṅo Abëram, bamburu do gë ngoy. Melëkisedek ijo, ašadaxan ar Kaxanu, mëṅ Ar ex Yaṅ an, hi baxo.

¹⁹ Ata Melëkisedek ga këṅo šalen Abëram ko rend:

«Kaxanu, mëṅ ar ex yaṅ an,
mëṅ ar rik orën do gë ebar an,
yëlëleṅo Abëram obetak ol.

²⁰ Aye ri ko Kaxanu, mëṅ ar ex Yaṅ an,
mëṅ ar xorën ki bërangoÿëra andey an!»

Ata Abëram yëlëra këṅo Melëkisedek, epëxw kala ed ðek er xanagu baxo el.

²¹ Emun end Sodom eṅ fel këṅo Abëram: «Mašëguyë bela bën, do bayilexi bebër xanaragu këy bën.»

²² Abëram yaka këṅo emun end Sodom eṅ: «Ataxan andam aṅ yën këme exo wat Axwën Kaxanu, mëṅ ar ex yaṅ an, mëṅ ar rik orën do gë ebar an.

²³ Wëno ÿoweÿ axe bayi na ðe. Ado ingux ind apecḏ dëṅ axe bayi na këdi këy ŷana ey dend: “Wëno yëlëra këṅo Abëram hixën ko ar gë napul!”

²⁴ Wëno ÿoweÿ axe bayi na. Er ke bayi wayët er këni yamb ocambenjar odam in, do gë er këbi bayi oḏawo odam in: Aner, gë Ešëkol do gë Mamëre. Bën cëṅ bayilebi ma indebën in.»

15

End eter ed Kaxanu do gë Abëram eṅ

¹ Ga xucak eṅo, Axwën Kaxanu ga këṅo felëra Abëram në lakeli re ko: «Kërey yëdara na Abëram! Wëno ex angwak andey aṅ, epupa ed këmi fupa el mbaṅ rafëk.»

² Yaka këṅo Abëram: «Axwën Kaxanu, ine ngwa këye yël? Itox amo dëw ex na gër aniyandam. Do Eliyëser iḏ Damas kë bëteli ekun edam el.»

³ Re ko bëte Abëram: «Andëwëra aye yël ex na. Ar rëw këno bësëxe gër iciw indam fo kë bëteli ekun edam el.»

⁴ Ata re ko gašëxe Axwën Kaxanu: «Ax gi ex na mëṅ kë bëteli ekun edey el. Barikan ar ex ošat orey dëṅ kë bëteli.»

⁵ Ata Axwën Kaxanu ga wëla këŋo Abëram fac, re ko: «Këla, keŋal orën ol ey pëanaxën ował oŋ, angëmëne axor xor këy.» Re ko bëte: «Mondako këni yëmb bërandëwëra andey bën.»

⁶ Abëram xwëta ko eyeyan ed Axwën Kaxanu el. Ata Axwën Kaxanu xwët këŋo Abëram ar ŝenene.

⁷ Re ko bëte: «Wëno ex Axwën Kaxanu, ar nëcëtëgu ki gër Ur, ebar ed Bëkalëde an, mi yëlxënëti oxwën or ebar elo ro ol.»

⁸ Ata wëka ko Abëram: «Axwën Kaxanu, gë ine këme nangaxën mëne axwën këme xwën ebar elo?»

⁹ Yaka këŋo: «[J]aşënële ŝadaxa ŝambana ir ixey ir bëniy bëtas, gë emeci end bëniy bëtas, gë xondo ir bëniy bëtas, do gë olëxwëte oxi: ebat ebapuŋ, elo ekwëlxwël.»

¹⁰ Ata Abëram ñaŝ këbi dëc owaćar olo. Ŝaxëra këbi end ex kala mërëxand, do xwët ko obefët oki ok ler ler. Barikan abi cax bana olëxwëte ol.

¹¹ Ata oyafe ol kënebi lapaxënënd owaćar or ñas babi ol. Barikan Abëram këbi wäyërand.

¹² Ga kë ŝëla eñan eŋ, Abëram raŝ këŋo lëb. Anjij atëm do gë acamëdan xul këŋo.

¹³ Axwën Kaxanu, fel këŋo Abëram: «Nangël mëne bërandëwëra andey bën aye këni ye eni ñëpax ang bëliyer fo në ebar ed kënebi wëñax. Bër lëgëk gër ebar elo bën enëbi di okadëp odebën do enëbi torolira xali ex nëka bëniy okeme onax.

¹⁴ Barikan anëp këmëni nëpëd enëŋ end bër këbi wëñaf eŋ, and këmëni nëcët aŋ, do bën eni mëlali napul isëm.

¹⁵ Do wëj anëka këy ŝës ecës ejekax do eni mëxwëta, xarak gë onënga fo xar këy.

¹⁶ Awa ejiw ekënu kënu bën kë bakawëd ro gër ebar elo. Gayikwa amëd aŋo, bërandëwëra and Amor bën anëka këbi bëro edi ed bëtëmbak el.»

¹⁷ And ŝëlak eñan aŋ, wur in ŝamëdanëk xali xurik. Hatëguk angodux and gë okwëcën, do ang enjeb fo, xucak mërëxand ir owaćar or ŝaxëra babi Abëram ol.

¹⁸ Ata Axwën Kaxanu, yatijo yata baŋo eter el Abëram. Fel këŋo: «Ebar elo ro, wëno yël këbi bërandëwëra andey bën. Añangëy ang irexëm in ŷanak elod gër yeb ir gër ebar ed Misëra, do yek xali gër yeb isëm ir këni wäcënd Eferat in.

¹⁹ Aye yek bëte xali gër ebar ed bërandëwëra and Kayëni, xali gër ed bërandëwëra band Keni, do gë Kadëmoni.

²⁰ Aye yek bëte xali gër ebar ed bërandëwëra and Het, xali gër ed bërandëwëra and Perisi, xali gër ed bërandëwëra and Rafa.

²¹ Aye yek bëte xali gër ebar ed bërandëwëra and Amor, xali gër ed bërandëwëra and Kanahaŋ, xali gër ed bërandëwëra band Girëgaŝ do gë Yebus.»

16

End andëwa and Isëmayël eŋ

¹ Sarayi, alindaw ar Abëram an, itox aŋo dëwën bana. Barikan xadëp isoxari iŝ Misëra ŝot baŋo na, do bano wäcënd Agar.

² Ata Sarayi fel këŋo icën indexëm in Abëram: «Gayikako Axwën Kaxanu ri ke ar gë bëtox këm, nëkodo xadëp isoxari iram in. Axara xara

këmi barindën angaw̃ amat gë xadëp isoxari iram in. 'Bamat paß gë mën̄ këmo şot itoşan.» Ata Abëram w̃a ko end fel baŋo Sarayi eŋ.

³ Abëram anëka lëg baxo bënëy epëxw na gër ebar ed Kanahaŋ and wëd këŋo Sarayi Agar, xadëp isoxari iß Misëra irexëm in, do yërendër këbi gë Abëram, icën indexëm iŋ.

⁴ Ata Abëram bar këni angaw̃ amat gë Agar. Agar hi ko gë acël. And wat ko mëne gë acël hi ko aŋ, këŋo yafënd Sarayi, axwën arexëm an.

⁵ Ata Sarayi fel këŋo Abëram: «Eŋo amena andey ex! Wëno dëŋ yërendër këjun wëj gë xadëp isoxari iram in. 'Barikan anëka ke yafënd elod ga nang ko mëne gë acël hi ko. Awa Axwën Kaxanu këbo xiti wëno gë wëj!»

⁶ Abëram yaka këŋo Sarayi: «Xadëp isoxari irey ga hi ko wa, gër otaxan oday exo. Dilo ang ki yandi ak.» Ata Sarayi yana ko këŋo rixërand xali Agar hër ko eŋo canaxën.

⁷ Meleka ir Axwën Kaxanu in sëk këŋo Agar gër ladawe, ler gër andu and hik gër fëña ir Şur.

⁸ Wëka këŋo: «Agar, xadëp isoxari ir Sarayi in, feye wa xaniw këy, do feye wa këy yend?» Yaka ko Agar: «Ahërëgu hërëgu këmo mo canaxën Sarayi, axwën aram an.»

⁹ Meleka ir Axwën Kaxanu in re ko: «Bakal gër axwën isoxari arey, do buŋal ang ki rixëra yo.»

¹⁰ Meleka ir Axwën Kaxanu in re ko bête: «Bërandëwëra andey bën mbaŋ këmëni şënan. Ala ax ñana na exo korënd ebi pën, gayik mocëna këni şëna.»

¹¹ Baş ko bête meleka ir Axwën Kaxanu in: «Nëkod ga şot këy acël aŋ, itoşan këyo rëw̃ do yëlido oŵac or Isëmayel, (Kaxanu awël ko wëlënd). Gayikwa Axwën Kaxanu awël wël ko oniŵ̃ orey ol gër ocëmu oday.

¹² Ar këyo rëw̃ ajo er ko hi ang fali ißapuŷ fo, bëla ðek këbi yana ebi merelind, bête bëla ðek këŋo yana eŋo merelind; gaŋat ko yana exo ðiyand, ed timëriŋ el.»

¹³ Ata Agar w̃ac këŋo Axwën Kaxanu, mën̄ ar yeyaneli baŋo an: «Wëj ex El Royi», mëne ngëŋ, «Kaxanu, mën̄ ar ke watënd an.» Gayikwa are baxo rend: «Awat nde ngwa wat këmo ar wat ke an?»

¹⁴ Ata mën̄ këni w̃acaxënënd andu aŋo: «Andu and Laxahi Royi», mëne ngëŋ «Abëngw ar ke watënd an». Andu aŋo hik fëco Kadeş, fëco Bered.

¹⁵ Agar ga ðaka ko gër iciw̃ ind Abëram, rëwën këŋo itoşan. Abëram w̃ac këŋo Isëmayel, itoşan ind rëwën këŋo Agar iŋ.

¹⁶ Abëram anëka sëk baŋo bënëy ofëxw ocongosas gë bënjongimat, and rëw̃ këŋo Agar Isëmayel aŋ.

17

End enëngwët ed omac eŋ

¹ Amëd aŋo, Abëram anëka sëk baŋo bënëy ofëxw ocongonaş gë bënjongëbënaş. Axwën Kaxanu şanaxën këŋo, do re ko: «Wëno ex Kaxanu, ar fangak an. Diyayind ogës odam ang ke nënganënd ak, do gil ar ðal.

² Wëno yata ki eter el. Wëno ki yël obaş oranjëm.»

³ Ata Abëram lapaya ko mopoxi, eyiṽ el nḷêḷ gër ebar. Re ko bête Kaxanu:

⁴ «Endam eṅ cëṅ, eter ed yata këmi el ex: wëj ey gi sëm ir benëṅ bend bela bërãnjëm.

⁵ Oṽac orey ol ax bo na Abëram. Abëraxam këni ṽana eni macënd, gayikwa wëno yata ki ey gi sëm ir benëṅ bendãnjëm.

⁶ Obaḷ or këyëbi rëw ol mbaṅ këni ṽëmb. Wëno ki šënan benëṅ benëṅ, do bemun kë šanaya na gër andëwëra andey.

⁷ Wëno yata këṅun eter el, wëj do gë dek banjex band bërãndëwëra andey baṅ. Eter elo ed din ir din kë hi. Mondako këme hi wëno Kaxanu, ar xwën këṅun wëj do gë bërãndëwëra andey an.

⁸ Ayël këmun yël wëj do gë bërãndëwëra andey bën oxwën or ebar ed gër ed ṽëpa këṅ ang bëliyer fo ol. Oxwën or din ir din yël këmun dek ebar ed Kanahaṅ el, ene nangaxën mëne wëno ex Kaxanu, wëno ar xwën këṅun an.»

⁹ Kaxanu fel këṅo bête Abëraxam: «Wëj dëkayal aye eter ed yata këmun wëj do gë dek bërãndëwëra andey el, ang këni bëtëraw banjex banjex ak.

¹⁰ Mondako kë hi eter ed yata këmun wëj do gë bërãndëwëra andey el: itošan ind ex yo eno kacënd axac.

¹¹ Oxac ol kë hi nangãnëme ir eter ed yata këmun in.

¹² Lëmëta ir këno rëw yo, kacino and këṅo sëk bakey banjogëbatas aṅ. Mondako këṅ ṽana en dind gë bërãndëwëra andewën bën. Kacindënëbi bête okadëp ok: hi këni od rëw këñëbi gër iciw̄ nde, hi këni od yëc këyëbi gë kodí në bëliyer, gër bër ax gi ex na bër ekun edey nde.

¹³ Kacindëleno ar rëw këno yo gër iciw̄ indey, do gë ar yëc këyo yo gë kodí irey an. Oxac ol kë hi gër beman bendewën, nangãnëme ir eter ed din ir din ed yata këmun el.

¹⁴ Ašošan axacëřëx an, ar ano kac na an, këřexo ßayi na gër ßulunda irewën gayik axo pëb ex na eter ed yata këmun el.»

¹⁵ Kaxanu fel këṅo bête Abëraxam: «End Sarayi, alindax eṅ cëṅ, tebël emac ed Sarayi el, macindo Sara.

¹⁶ Wëno ayël këmo yël obetak ol: mëṅ ki rëwën itošan. Ayël këmo yël obetak ol, benëṅ benëṅ këbi rëw. Bemun bend benëṅ bendãnjëm kë šanaya na gër obaḷ orexëm.»

¹⁷ Ata Abëraxam lapaya ko mopoxi, eyiṽ el nḷêḷ gër ebar. Ga këṅo lëšëgën, ko řend: «Wëno ar sëk ke bëniy keme an nde mo dëw itox? Bête Sara arëw̄ nde ko rëw̄, ga sëk këṅo ako bëniy ofëxw ocogonax?»

¹⁸ Ata Abëraxam fel këṅo Kaxanu: «Wëno dek er xara këmi in ex, exo daf Isëmayel, do eyo mëlaya!»

¹⁹ Barikan Kaxanu yaka këṅo: «Ax gi na mondako, Sara, alindax, ki rëwën itošan, do macido Isak. Wëno këṅo yata eter el, eter ed din ir din ed mëṅ do gë bërãndëwëra andexëm el.

²⁰ End Isëmayel eṅ cëṅ, awël wël këmi. Ayël këmo yël obetak ol, ašënan këmo šënan. Obaḷ or këbi rëw ol mbaṅ këni ṽëmb. Arëw̄ këbi rëw bemun epëxw gë bëki, end ex kala, gë ßulunda irexëm in. Axarëk ar enëṅ etëm këmo ri.

²¹ Barikan eter ed yata këmi el, abayi kë ßayi gë Isak, ar këṅo rëw Sara aniy and kë yowënd an, gë amëd and hi këne aṅo dëṅ.»

²² And ßata ko er baṅo felënd Abëraxam aṅ, Kaxanu šëg ko kwël yaṅ yaṅ.

²³ Ga xucak eŋo, Abëraxam bar këbi aseñiŋw Isëmayer, gë dek bësošan bër ekun edexëm bën, gë dek okaďep od rëw kënebi gër iciw indexëm ok, do gë dek od yëc këbi gë kodí irexëm ok. Yatijo fo xac banëbi ang fel baŋo Kaxanu ak.

²⁴ Abëraxam anëka sëk baŋo bënny ofëxw ocongonax gë bënjongëbënax and xac këno aŋ.

²⁵ Asëñiŋw Isëmayer, anëka sëk baŋo bënny epëxw gë bëtas and xac këno aŋ.

²⁶ Ata kwël yatijo fo xac banëbi Abëraxam do gë aseñiŋw Isëmayer.

²⁷ Bëte kwël yatijo fo xac banëbi andamat gë mëŋ, dek bësošan bër ekun edexëm bën: hi këni bër rëw kënebi na, hi këni bër yëc këbi gë kodí në bëliyer.

18

End itox ind Sara eŋ

¹ Akey amat, Axwën Kaxanu šanaxën këŋo Abëraxam gër fananga band Mamëre. Abëraxam aŋëpa yëpa baxo gër ebët ed aner andexëm, ga kë yëka goyat.

² Ga rënëta ko, wat këbi bësošan bësas ga xwëša këni nacët ako gër lëngw irexëm. And wat këbi aŋ, xaca këbi gë ongër fo elod gër ebët ed aner andexëm. Ga fed këni, Abëraxam foxi ko eyiŋ el ñëš gër ebar,

³ do re ko: «Axara xara këmi Axwën, angëmëne ar šenene xwët këye, këla kërey kuca na wa caparëxe gër iciw ind xadëp irey!

⁴ Cëniyine tan mun dëmbëneŋu təkër men oŋ, en nebaraxën osapar oŋ, do en teyëtaxën dila gër amol and atëx!

⁵ Cëniyine mun mëlanëgu eyamb yamb en kemaxën. Do gwëre ngwa en kuca fëña irewën in. Gayikwa ašapagu šapagu kën, gër iciw ind wëno ar ex xadëp irewën in.» Ata yaka këni: «Awa wa këmi, dil ang re këy ak.»

⁶ Ata Abëraxam wära ko gër aner, fel këŋo Sara: «Awa maral tan ey nega pix ind bële in, bacariya batas, ey gëji hambeŋe.»

⁷ Abëraxam mëŋ wära ko bëte gër oyel. Yebëgu këŋo engaš, end bëtëk aye, do fëxwën këŋo xadëp íbat eno ñaşaxën. Xadëp ijo wëla këŋo engaš eŋo ñaşëx do ebi bëkanëgu ŋas eŋ bëliyer bën.

⁸ Abëraxam wëď ko bëte omër oñënëk, do gë ond xawëgu këni eced, wëlara ko dek gë ŋas er engaš end řaş bano eŋ, do rëďën këbi. Ata bayi ko mokwëša ler gër ed hi bani, dila gër amol and atëx and gër ed bani yambërand bëliyer.

⁹ Ata wëka këni: «Feye wa exo alindax Sara?» Yaka ko Abëraxam: «Lëf fën gër aner hi ko.»

¹⁰ Ata re ko bëte abat: «Abaka këme bakaw šana gër ndewën ro šana, ata gë dorogo dëŋ. Ata alindax Sara eŋo dëw itošan.» Xarak, Sara abaxët baŋi baxëtënd gër ebët ed aner and hi bax gër epoy ed Abëraxam.

¹¹ Amëď aŋo, Abëraxam do gë Sara mokaŋ xar bani. Sara axo bo bana ga ko wat apacaŋ andexëm aŋ.

¹² Ata Sara këŋo lëšëgënënd do ko rend gër emëkw edexëm fo: «Gërëgako anëka xar këme, oñandi nde ngwa bayi ke na? Ado axwën ar iciw indam an dëŋ, anëka xar ko.»

¹³ Ata Axwën Kaxanu wëka këŋo Abëraxam: «Ineŋa ko lëšaxënënd Sara, do ko rend: “Axor nde ngwa këme xor mo cot itox, wëno axarëk ajo?”

14 Ýeý nde ex na er sêkwan ko Axwën Kaxanu? Gë aniy and kê yowënd aŋ, gë amëd and fënëta kême aŋ, abaka kême bakaw gër ndewën ro, do Sara ašot këŋo šot itošan.»

15 Ata Sara ga ko yax, ko rend: «Ame dëš ex na», gayikwa ayëdara yëdara baxo. Barikan Axwën Kaxanu re ko: «Dal ex, alëš lëš këy!»

End ecalen ed angol and Sodom eŋ

16 Bëšošan bësas bën ga xani këni oñe oŋ, faš këni end angol and Sodom eŋ. Sëfër këni gë Abëraxam, ga këbi laŋëta.

17 Xarak, Axwën Kaxanu are re baxo: «Er kême ri in, amo con na Abëraxam.

18 Abëraxam axarëk ar enëng etëm, end gë ojawš otëm, ko hi. Paš gë mëŋ këni beta dek bënëng bënd gër ebar beŋ.

19 Gayikwa wëno yata këŋo ebi pelaxënënd obaš orexëm ol, do gë dek bër ekun edexëm bën, eni diyand ed ang rek bapela bandam ak, and kê xuca bakey bandexëm baŋ. Asëyali këbi ýana ebi tëyalind edi ed end šenene el, do gë er ke ýandind in. Mondako këmo yëlxën Abëraxam er beya këmo in.»

20 Ata re ko Axwën Kaxanu: «Abëraxam, awël wël kême mëne Bësodom bën do gë Bëgomor bën beñëŋënaš betëm këni rind.

21 Wëno mëŋ kême šëlxënënd me wat ba ang wël kême ak dëŋ nde ex. Hik dal nde, ax gi ex na dal nde, anang kême nang.»

22 Ata xuca këni bësšošan bëxi bën ond gër Sodom oŋ, barikan Axwën Kaxanu bayi ko na. Abëraxam xwëša ko gër lëngw irexëm.

23 Abëraxam sëka këŋo, do re ko: «Enimin, afar nde këyëbi bar eyëbi nemin ar šenene an do gë awëndëran an?

24 Bamat na fo exëni gër angol aŋo bela ofëxw oco bër šenene. Enimin, anemin nde këy nemin angol aŋo? Ayëbi tešan na nde në end bela bër šenene ofëxw oco bëjo?

25 Ax mënd ex na ey di mondako: eyëbi bar enemi el, ar šenene an do gë awëndëran an. Ax mënd ex na ey di mondako! Wëj wa ga këbi xitind šenene dek ebar el, ay di na nde kiti ind šenene?»

26 Yaka ko Axwën Kaxanu: «Angëmëne, asëk sëk këmëni gër Sodom bër šenene ofëxw oco, në end endebën këmëni sešanaxën dek angol aŋ.»

27 Abëraxam re ko bëte: «Axwën, ayëxw yëxw kême mi yeyaneli wëno ar ex omak do gë eyëwën fo an.

28 Bamat gër bër šenene ofëxw oco, bëco bayik ani gi ex na, anemin nde këy nemin dek angol aŋ?» Yaka ko Axwën Kaxanu: «Ame nemin na angol aŋ, angëmëne asëk sëk këmëni bër šenene ofëxw onax gë bëco.»

29 Barikan Abëraxam, kwël dëŋ bayi baxo ga këŋo yeyaneli Axwën Kaxanu. Ata re ko bëte: «Bamat bër šenene ofëxw onax fo exëni.» Yaka këŋo: «Në end bër šenene ofëxw onax bëjo, ýoweý ame di na.»

30 Re ko bëte Abëraxam: «Këla Axwën, kërey koý na, angëmëne ayeyan yeyan kême. Bamat bër šenene ofëxw osas fo exëni.» Yaka ko Axwën Kaxanu: «Ýoweý ame di na angëmëne asëk sëk këmëni bër šenene ofëxw osas.»

31 Abëraxam re ko bëte: «Axwën, kwël dëŋ bayik ga kême yëxw mi yeyaneli... bamat bër šenene alapem këyëbi sëk.» Yaka ko: «Në end bër šenene alapem bëjo, ame nemin na angol aŋ.»

³² Abëraxam re ko bête: «Këla Axwën, kërey koÿ na, angëmene akëlëbëd aṅo fo yeyan këme bête: bamat bër ſenene epëxw fo exëni.» Yaka ko: «Në end bër ſenene epëxw bëjo, ame nemin na angol aṅ.»

³³ Ga fiata ko eyakar ed gë Abëraxam el, Axwën Kaxanu ye ko kwël. Ata Abëraxam baka ko gër ndebën.

19

End enemin ed angol and Sodom eṅ

¹ Omeleka oki ok fiat këni genëka gër Sodom. Xarak Lot, gër ebët ed angol and Sodom yëpa baxo. And wat këbi aṅ, xani ko, xaca këbi, do foxi ko eyiÿ el nës gër ebar.

² Ata re ko: «Faba bën axara xara këmun, capayin wa gër iciw ind wëno xadëp irewën in, eṅun keyëx. Nebarayin osapar oṅ, gwëre en kuca ecan mopëd gëbër.» Yaka këni bën: «Ali, biyi fac këbo xey gër yangana ir angol.»

³ Barikan Lot ga nëyalira këbi xali, xor këbi, ata ſapa këni gër iciw indexëm. Rin këbi ñambëran, wëkan këbi bamburu band gë lewir këm, do yambëra këni.

⁴ Ani dakira bana pere ga yëlëtaŵ këni bër gër angol and Sodom bën. Bësoſan bën xeta këni jey iciw ind Lot in, ga yanaw këni ocambenjar ok, bëtëgu këni bëxarëk bën. Fëxwëſërëgu këni dek bulunda in, gë ar kë bayi këm ak.

⁵ Ga wac këno Lot, wëka këno: «Feye wa exëni bela bër fiatëguk genëka go gër iciw indey ro bën? Nécëtëguyëbi mi daki gë bën!»

⁶ Ata Lot ſan ko, fëraw ko ebët el gand epoxy edexëm.

⁷ Re ko: «Bëmaÿe axara xara këmun, këren di na eñëṅenax etëm eṅo!

⁸ Nëkodëbi odënaŵ oki odam ok, bësoſan anëbi nang ex na. Bën këmun nëcëtënëli, do enëbi di ang këjun nëngan ak. Bela bëjo cëṅ, yowëy kërenëbi di na, gayikako gër amol and iciw indam ro yow këni.»

⁹ Barikan bën yaka këni: «Wëj pacanal!» Re këni bête: «Watino aliyer ar yowëk ocalaran gër ndëbi ro, ga yandi këṅo ebo nöp! Gërëgako, biyi wëj këmi nëmba mi di eñëṅenax eṅ nëmëc bën!» Ga fim këno Lot, wël këni eni gëbëra epëra el.

¹⁰ Ata omeleka ok sëraw këno Lot, lasëx këno lëf gër iciw, do kwël fëra këni ebët el.

¹¹ Bësoſan bër ebar gër ebët ed iciw bën cëṅ, lapan kënëbi oſiw. Ga yana kënëbi ocambenjar ok, ſiwën kënëbi xali gë bëxarëk ak. Afëmbarëra fo bani fëmbarërand, bari abani wat na ebët el.

¹² Omeleka ok fel këno Lot: «Bela bër ekun edey nde exëna gër angol? Hi këni bër yër këbi odënaŵ oday nde, hi këni boſëñix nde, hi këni boḅix nde, hi këni bërëy nde, nëcëtëlëbi, eyëbi ṅawëtali angol aṅ.

¹³ Biyi mi nemin angol aṅo ro yowaxënegu këmi. Gayikwa Axwën Kaxanu awël wël ko mëne bela bër lëgëk ro bën beñëṅenax betëm këni rind. Mëṅ laŵënaxënegu këbo mi nemin angol aṅo ro.»

¹⁴ Ata Lot ſan ko ebi pelëra bër yër babi odënaŵ odexëm bën, gë bër nëm babi odënaŵ odexëm od bayi bax ok: «Marayin en can angol aṅo ro, gayikwa Axwën Kaxanu anemin ko nemin.» Barikan boṅaraw yëla këni anëxi këbi nëxind.

15 And ñatëguk oxeya aŋ, omeleka ok ga këno nëŋali Lot, këni rend: «Wëj kanil ey ye, međëlo alindax do gë odënaŋ oki od ex ro ok, këdi këjun wëlalali amena and angol aŋ.»

16 Barikan Lot ko fërërand. Ata sëra kënebi ðëp gër bataxan, mëj, gë alindaŋ, do gë odënaŋ oki odexëm ok, las kënebi xali ñan këni angol aŋ. Gayikwa Axwën Kaxanu aŋandi ŋandi baŋo efi pexën.

17 And nëcët kënebi angol aŋ, omeleka ok re këni: «Awa ala kala gërëlexo exo pexënaŋën gaf irexëm in. Ax gi ex na monëkona, do ax gi ex na mokwëša dek anen aŋ. Gërin xali gër etënd, en pexaxën këdi këjun buša.»

18 Ata re ko Lot: «E Axwën, axara xara këmi!

19 Axara xara këmi Axwën, wëno xadëp irey in, ga xaŋënan ki ako fiyi xali yël këyëbo oyekax or mi pexaxën ol, ami kor na mi ñat xali gër etënd elo, tëb këbo fënga etëm eŋ do mi cës.

20 Këla nëkoda angol aŋo ðam ro fo ex, bëte atil fo ex. Axor këmi xor mi ñat, mi pexaxën. Ax ðax na nde angol aŋo?»

21 Ata yaka ko meleka in: «Awa aŋa wa këme mun yël bëte oyekax olo. Angol and xara këye aŋo, ame nemin na.

22 Awa marayin, gërin xali fën. Gayikwa ŋoweŋ ame kor na me di xali en ñat.» Mëj wacaxën këni angol aŋo «Tësowar», mëne ngëj «Atil».

23 Ga kë fën eñan eŋ, bani ñatënd Lot bën gër Tësowar.

24 Ata Axwën Kaxanu wëlaw ko mungu ind fëtëk xodux do sëbandëra këbi elod gër orën bangol band Sodom do gë Gomor baŋ.

25 Bëlën ko bangol baŋo gë ðek ebar elo ak, gë ðek bela bër lëg bax gër bangol baŋo ak, do gë bëbër lëgëra bax gër ebar elo ak.

26 Asoxari ar Lot aŋ, ga nëkona ko, nëngwëta ko atox and ongal.

27 Abëraxam ga xani ko mopëð gëbër, ye ko gër ed xwëša bani gë Axwën Kaxanu.

28 Nëkona ko gand Sodom do gë Gomor, gand ed ex ðek ebar elo. Wat ko gand angëni bokwëcën boŋ ang bond apuŋ and kë ŋegënd fo.

29 And baxo neminënd bangol band ebar elo baŋ, Axwën Kaxanu xwita ko er xara baŋo Abëraxam in: racët këŋo Lot gër etëm end lapan babi bër gër bangol band gër ed lëg baxo Lot bën.

End Lot do gë odënaŋ odexëm eŋ

30 Lot ga yëda ko exo ðëg gër angol and Tësowar, ye ko ŋafëx këni gë odënaŋ odexëm ok gër etënd, lëf në akel.

31 Ata endënaŋ ekarëk eŋ fel këŋo emeja eŋ: «Faba irebi anëka xar ko, do asošan ar këbo ŋër ang rëpëk ak, axo gi ex na ro gër ebar ed hi këne.

32 Yow eŋo yële ngoy in faba irebi, xali eŋo ñaŋ. Do ðakinde gë mëj ebo cotënaŋën bëtox, ex bayixën andëwëra andexëm aŋ.»

33 Ata genëka, yël këno ngoy in sëm irebën xali ŋaw këŋo. Endënaŋ ekarëk eŋ laki këni gë sëm irexëm. Bari mëj ŋoweŋ axo wata bana: axo nang bana nand laki këni gë endënaŋ ekarëk na, bëte axo nang bana nand xani ko endënaŋ na.

34 Në ecan ijo, endënaŋ ekarëk eŋ fel këŋo emeja eŋ: «Ganëka gëmëð gë wëno laki këmi gë faba. Yëlëŋoye bëte ngoy in exo ceŋ xali eŋo ñaŋ doru bëte. Do gë wëj kën laki eŋo cotënaŋëne andëwëra.»

35 Ata genëka ijo bëte, yël këno ngoy in sëm irebën, xali ŋaw këŋo. Endënaŋ emeja eŋ ye ko laki këni gë mëj. Bari mëj ŋoweŋ axo wata

bana: axo nang bana nand laki këni na, bëte axo nang bana nand xani ko endënaŋ na.

³⁶ Odënaŋ oki od Lot ok, mondako šot bani ßacël gë sëm irebën.

³⁷ Endënaŋ ekarëk eŋ rëw këŋo itošan wac këŋo Mohab: mëŋ ex axarëk ar bërandëwëra and Mohab an xali doro.

³⁸ Endënaŋ emeja eŋ rëw këŋo bëte itošan. Wac këŋo Ben-Ami, mëne ngëŋ «Asëniŋ ar bulunda iram»: mëŋ ex, axarëk ar bërandëwëra and Amon an xali doro.

20

End Abëraxam do gë Abimelek eŋ

¹ Ata Abëraxam ga xani ko na, rëfa ko gand ladawe ir Negeb. Lëgëx këni fëco Kadeš, fëco Šur. Ga nëkanak, ye ko bëte oliyer gër ebar ed Gerar.

² End Sara, asoxari arexëm eŋ, Abëraxam mondako felëx babi: «Abaÿe ex.» Ata Abimelek, emun end gër Gerar eŋ, re ko eno mëlan Sara.

³ Barikan Kaxanu ga yow ko gëmëd në lakeli gër Abimelek, re ko: «Awa wëj ašës këy šës në end asoxari ar wëlaw këyo ajo, gayikwa gë icën exo.»

⁴ Ani tëkar bana pere Abimelek do gë asoxari ajo. Abimelek re ko: «Axwën, wëno gë bulunda iram in, ami mendëra ex na. Alaw nde këyo law mondako dëŋ ar šenene an?»

⁵ Mëŋ Abëraxam dëŋ ga fel ke wa: “Abaÿe ex.” Asoxari an re ko mëŋ bëte: “Abaÿe ex.” Gë emëkw epešax wëlaw këmo, do eñëŋëanax ame di ex na.»

⁶ Ata Kaxanu yaka këŋo gër lakeli: «Wëno bëte anang nang këme mëne gë emëkw epešax wëlaw këyo. Wëno wa sëra ki mëŋ bayik aye menan ex na. Ami teš ex na eyo tëka asoxari ajo.»

⁷ Mëŋ ex gërëgako, medëlo asoxari ajo eyo maš icën indexëm in. Mëŋ alawënel aram hi ko. Ašalen ki šalen ey bayixën ga këy liyand. And kën šës ex de wëj do gë dëk ekun edey el, angëmëne ayo maš ex na asoxari an, icën indexëm in.»

⁸ Abimelek xani na mopëd gëbër. Wac këbi dëk bëlëngw bër gër owun orexëm bën, do sëfëtan këbi dëk endey eŋo. Ata yëdara këni mbaŋ.

⁹ Abimelek wac këŋo Abëraxam do wëka këŋo: «Ineŋa rixën këyëbo eŋo? Ba wëno yeÿ nde wënan këmi na mëŋ lënanaxën këyëbo eñëŋëanax etëm eŋo, wëno gë bulunda iram in? Bëbër rinan këye bëjo, ax ñap ex na.»

¹⁰ Abimelek fel këŋo bëte Abëraxam: «Ga ri këy ako eŋo, ine bay šaland?»

¹¹ Ata yaka këŋo Abëraxam: «Wëno ako yëla bame mëne wën bëla bër gër ebar elo ro bën ano yëdand na Kaxanu, do mëne alaw këne law në end asoxari aram.»

¹² Bëte däl dëŋ ex mëne abaÿe ex gayikako, faba iŋat hi këmi. Barikan asoxari aram hi ko gayik ami gi ex na nëma iŋat.

¹³ And fel ke Kaxanu me canëgu gër ekun ed faba iram aŋ, fel këmo Sara: “Awël nde oyekax olo këye ŷana eye dinënd gër ed ke yeye yo. Deyind mëne abinëx hi këme”.

¹⁴ Ga xucak eŋo, Abimelek wëd këbi obeci, gë opeÿ, do gë oxey do yël këŋo Abëraxam. Yël këŋo bëte okadëp otošan do gë okadëp otaxari. Waš këŋo bëte Sara, alindaw.

¹⁵ Re ko Abimelek: «Awël nde, nëkof ebar edam el, dëgël gër ed këy ñan.»

¹⁶ Fel këŋo bëte Sara: «Anëka yël këmo abinëx ñatama wëli ñand kodî. Mondako lañ këme dëxas irey in eni nangaxën bër ekun edey bën mëne ay mendëra ex na.»

¹⁷ Ata Abëraxam xara këŋo Kaxanu. Kaxanu fakën këbi Abimelek, gë alindaŵ, do gë ðek okadëp otoxari odexëm ok, eni koraxën edëw ed obaş el.

¹⁸ Gayikwa Axwën Kaxanu ri bax hi këni bësoxari bëboroxok ðek ekun ed Abimelek el, në end Sara, asoxari ar Abëraxam eŋ.

21

End Isak eŋ

¹ Ga xucak eŋo, Axwën Kaxanu yël këŋo oyekax orexëm ol Sara, ang re baxo ak. Axwën Kaxanu ri ko ang beya baxo ak.

² Ata Sara hi ko gë acël do rëwën këŋo Abëraxam itošan gër oxar orexëm dëŋ, nand fënëta baxo Kaxanu na.

³ Abëraxam wac këŋo asëñiŵ ar rëw bano mëŋ gë Sara an, Isak, mëne ngëŋ «Olëš».

⁴ Abëraxam xac këŋo asëñiŵ Isak yatir sək këŋo ñakey ñanjongëbataş, ang fel baŋo Kaxanu ak.

⁵ Abëraxam anëka sək baŋo ñëniy këme and rëw këno asëñiŵ Isak aŋ.

⁶ Ata re ko Sara: «Kaxanu ri ke alëšeraðëšëra. Ar kë wël yo endey eŋo, alëš ke lëš.»

⁷ Re ko bëte: «Noŋo wa fel doŋo Abëraxam mëne akey amat, wëno Sara ayerin këmëni yerin obaş? Barikan itošan rëwën këmo gër oxar orexëm dëŋ!»

⁸ Mondako raf ko lëmëta in xali yapët këŋo. Abëraxam ri ko ofëna osëm yatir yapët këno Isak.

End Agar do gë Isëmayel eŋ

⁹ Akey amat, Sara wat këŋo asëñiŵ ar Abëraxam an, ar rëw këŋo Agar, xadëp isoxari iñ Misëra an, ga këŋo lëš Isak.

¹⁰ Sara fel këŋo Abëraxam: «Iñwayëlëbi xadëp isoxari in, do gë itox indexëm in. Gayikwa itox ind xadëp isoxari ijo in do gë Isak, itox indam in, ani bëteli na andamat napul irey in!»

¹¹ Ata Abëraxam şus ko mbaŋ eyeyan elo gayikwa itox ino asëñiŵ ebaxo!

¹² Barikan Kaxanu fel këŋo Abëraxam: «Kërey koŋ na end lëmëta eŋ do gë end xadëp isoxari irey eŋ. Dil ðek er ko re Sara in. Gayikwa pañ gë Isak ko yow ar këno wac andëwëra andey an.

¹³ End asëñix ar şot këno gë xadëp isoxari irey eŋ cëŋ, ari këmo ri exo gi mëŋ bëte bulunda, gayikwa arandëwëra andey hi ko.»

¹⁴ Ata Abëraxam xani ko mopëd gëbër, wëd ko şëlafana in, gë amote and men aŋ fëxwën këŋo Agar do fela këŋo. Agar ga rënda këŋo itox in ye ko kwël ko nambëraraxënd gër ladawe ir Berëšëba.

¹⁵ And xwëtëk men ond gër amote aŋ, Agar ŋaŋëta këŋo itox indexëm in dila në acëc,

¹⁶ ye ko yëpax ko nacët, gwër në edapan ed ekaŷ. Gayikwa er baxo rend: «Axe ñandi ex na mo wat itox indam in ga ko şës.» Ata yëpax ko, nacët ako do ko sesënd.

¹⁷ Kaxanu wël ko otes od lëmëta ok. Ata elod gër orën, meleka ir Kaxanu in, wac këŋo Agar, re ko: «Agar in ex wa? Kërey yëdara na gayikwa Kaxanu awël wël këŋo lëmëta in fën gër ed exo.

¹⁸ Kanil eyo meďëgu lëmëta in, do dasëguyo aye, gayikwa wëno këŋo ri exo gi bulunda isëm.»

¹⁹ Ata Kaxanu ga fodët ko ßangës ßand Agar ßaŋ, Agar wat ko andu. Ye ko rëmbëgu ko cëm amote aŋ, do yël këŋo itox in şëß ko.

²⁰ Mondako hi bani Kaxanu gë lëmëta in, do mëŋ kwël ko rafënd. Lëg ko na gër ladawe, do hi ko kamara ir bax nëxand gë atumb.

²¹ Na gër ladawe ir Paraŋ lëg baxo, do nëm şalanëgu këŋo asoxari Amisëra.

End eter ed Abëraxam do gë Abimelek eŋ

²² Amëd aŋo, Abimelek do gë Pikol, alëngw ar ocoroďa odexëm an, yow këni gër Abëraxam. Re ko Abimelek: «Kaxanu ki nëkonand gër đek ßëßër këy rind.

²³ Gërëgako yaşarël ro dëŋ, gër oŵac or Kaxanu mëne din ayëbo mereli na wëno, gë obaş oram ol, gë ßërandëwëra andam ßën. Yaşarël mëne alëkaya këy lëkaya eter edëbi el ang lëkayaw këme wëno gër ebar ed liyerali bay.»

²⁴ Ata re ko Abëraxam: «Awa anëka yaşar këme.»

²⁵ Barikan Abëraxam rexëra këŋo Abimelek në end andu and xan bano ßela ßërexëm eŋ.

²⁶ Yaka ko Abimelek: «Amo nang ex na ar rik eŋo an. Doro fo këme wëlënd endey eŋo, wëj elod aye pël ex na.»

²⁷ Abëraxam yëßëgu këbi obeci, gë opey do gë oxey, yël këŋo Abimelek. Mondako yatar bani eter el ßën ßëxi.

²⁸ Abëraxam fit këbi opey ocongoki.

²⁹ Ata Abimelek wëka këŋo: «Oko inewã fitaxën këyëbi opey ocongoki oko?»

³⁰ Yaka ko Abëraxam: «Kanalëbi opey ocongoki oko, ex gixën sede ir mëne wëno nacëk andu aŋo.»

³¹ Mëŋ këni wacaxënënd na gër ed hi bani Berëşeba, mëne ngëj «Andu and gë eyaşar», gayik na yaşar bani ßën tak ßëxi.

³² Mondako ri bani eter el gër Berëşeba. Ga xucak eŋo, Abimelek do gë Pikol emun end ocoroďa odexëm eŋ xani këni eni ßakaxën ond gër ebar ed Oflişëteŋ.

³³ Ata Abëraxam rëď ko angwalam na gër Berëşeba, do ga këŋo şale Kaxanu, këŋo wacënd Axwën.

³⁴ Ata Abëraxam yëpa ko na gër ebar ed Oflişëteŋ xali nëkak.

22

End atëy and Abëraxam eŋ

¹ Ga xucak eŋo, Kaxanu ri këŋo atëy Abëraxam. Re ko: «Abëraxam!» Yaka ko Abëraxam: «Woy!»

² Re ko bëte Kaxanu: «Axara xara këmi, meďëlo asëñix ar tañ arey an, ar ñan këyo an, Isak. Mëlalo gër ebar ed Moriya, eyo dix şadaxa ir momëlën yaŋ gër etënd ed këmi fënëtan.»

³ Ata Abëraxam xani ko mopëď gëßër, xap këŋo fali in, fel këbi okaďëp oki, do gë asëñiw Isak eno đaŋëta. Otëx od şadaxa ir momëlën od şapën

bano ok, libën këno fali in, do kwël ye këni ond gër ed fënëtan baŋo Kaxanu oŋ.

⁴ Yatir akey atasën, Abëraxam ga rënëta ko, wat ko caw ako gër ed fënëtan këŋo Kaxanu.

⁵ Abëraxam fel këbi okadëp odexëm ok: «Wën cëniyinëbo ro gë fali in. Wëno do gë lëmëta in, mi ye xali yaŋ mi caleraw, gwëre mun təkati.»

⁶ Abëraxam wëf ko otëx od şadaxa ir momëlën ok, do lëbin këŋo asëñiŋw Isak. Lëkaya ko mëŋ dëŋ xodux ol do gë icas in. Ata kwël këni yend bën tak bëxi yaŋ gër etënd.

⁷ Ata Isak wac këno sëm: «Faba» Yaka ko Abëraxam: «Woy, asëñiŋwën!» Re ko bëte Isak: «Nëkod xodux ol do gë otëx ok, do feye wa exo ifey ir şadaxa ir momëlën in?»

⁸ Yaka ko Abëraxam: «Asëñiŋwën, Kaxanu ašotën këbo šotën ifey ir këŋo riye şadaxa ir momëlën in!» Do kwël këni yend bën tak bëxi.

⁹ And fiat këni gër ed wasin baŋo Kaxanu aŋ, Abëraxam ri ko angëb, do xëbena ko otëx ok yaŋ. Xap këŋo, asëñiŋw Isak, do ren këŋo gër otëx od yaŋ gër angëb.

¹⁰ Abëraxam wëf ko icas in eŋo ŋaşaxën asëñiŋw.

¹¹ Ata meleka ir Axwën in ga wacëgu këŋo elod gër orën ko rend: «Abëraxam! Abëraxam!» Yaka ko mëŋ: «Woy!»

¹² Re ko bëte meleka ir Axwën in: «Këreyëŋo kwixwëta na lëmëta in, do ŋowey këreyëŋo dinan na. Anëka nang këme gërëgako mëne ayëda këyo yëdand Kaxanu, do ado ayo dëc ex na asëñix ar tañ an.»

¹³ Ga rënëta ko Abëraxam, wat këŋo xondo gand epoy edexëm ga hënjar ko gë ofarix orexëm oŋ gër acëc. Ata yen këŋo do haş këŋo şadaxa ir momëlën in, gër ed ebar eŋo cađaxa asëñiŋw.

¹⁴ Abëraxam wac ko na gër ed eban: «Adonayi-Yire», mëne ngëŋ «Axwën Kaxanu ašotën ko šotëñënd». Mëŋ bayixëñëk eyeyan elo xali doru: «Gër etënd ed Axwën Kaxanu, mocot ex.»

¹⁵ Meleka ir Axwën Kaxanu in wac këŋo akinëm Abëraxam elod gër orën.

¹⁶ Re ko: «Në eyaşar eme gër oŋwac oram dëŋ (eyeyan ed wëno Axwën Kaxanu el), gayik ari ri këy eŋo, bëte gayik aye dëc ex na asëñix, asëñix ar tañ an.

¹⁷ ayël këmi yël oŋetak ol. Bërandëwëra andey bën ayëmb këni yëmb ang oŋal or gër orën fo, do ang edini ed gër bëŋa ir angwëngw fo. Bërandëwëra andey bën kë yana ex kwëñënd bangol band bërangoyëra andebën baŋ.

¹⁸ Dek benëng bënd gër ebar beŋ kë yana ex dëwarëñdërëñd oŋetak ol paŋ gë arandëwëra andey aŋ gayik abaxët baxët këye.»

¹⁹ Ga xucak eŋo, Abëraxam do gë lëmëta in šëla këni gër ed sebëgu banëbi okadëp odexëm. Ata bën dek sëfër këni do kwël wäyi këni gër Berëşeba, gayikwa fën lëg baxo Abëraxam.

End bërandëwëra band Naxor beŋ

²⁰ Ga xucak eŋo, fel këno Abëraxam: «Milëka mëŋ bëte, arëwën rëwën këŋo bëtošan abinëx Naxor:

²¹ Utës, itošan iñanar in, gë Bus abinëm, gë Kemuhel, sëm ir Aram,

²² gë Kesed, gë Aso, gë Pilëdaş, gë Yidëlaf, do gë Betuwel.»

²³ Betuwel rëw këŋo itoxari, Rebeka. Bën ex bosëñiŋw bor Naxor, abinëm ar Abëraxam, bëtošan bënjongëbëtas bënd rëw këbi Milëka beŋ.

²⁴ Rewuma, asoxari ar yēpa bani aṅyēpa fo gē Naxor an, arēw rēw kēbi bēte obaš: Teba, gē Gaxam, gē Taxaš, do gē Mahaka.

23

End ecēs ed Sara eṅ

¹ Ga xucak eṅo, Sara sēk kēṅo bēniy kēme gē alapem gē bēnjongēbēki. Bēniy go liya ko Sara.

² Sara šēs ko and lēg bani gēr Kiriyaṅ-Arēba, angol and wēr bax oṅac or Ebēroṅ, gēr ebar ed Kanahaṅ aṅ. Ata Abēraxam kēṅo yāwēnd, do ko fēyēpēyēnd eman end Sara eṅ, ang rēp bax ak.

³ Abēraxam ga xani ko na gēr ed ebax eman end alindaṅ, ye ko gēr bērandēwēra and Het.

⁴ Re ko: «Wēno aliyer fo hi kēme, do aṅyēpa fo yēpa kēme gēr ndewēn ro. Panine ebar ed kēme xwēn, me dixēn bānapēra gēr ndewēn ro, mo mēxwētaxēn asoxari aram ar sebēta ke an.»

⁵ Ata bērandēwēra and Het bēn yaka kēno Abēraxam:

⁶ «Awēl nde faba, wēj emun end sana kēṅo Kaxanu ga hi kēy wa mērēxand irebi ro. Mēxwētalo alindax gēr yeg ir yexēnan ki nēmēc, gēr bānapēra bāndefi ro. Gabatak axi dēc na aṅg and xwēn ko aṅ eyo mēxwētaxēn alindax.»

⁷ Ata xwiriš Abēraxam, foxi ko gēr lēngw ir bēr yēpaxēn bax endey eṅo, gēr lēngw ir bērandēwēra and Het bēr lēg bax na gēr ebar elo bēn.

⁸ Re ko: «Angēmēne aṅa wā wā kēn mo mēxwēta asoxari aram ar sebēta ke an, awēl nde ṅatelin okar odam ok gēr Efēroṅ, asēniw ar Tēsohar an.

⁹ Panēlexe oxel or Makēpela or xwēn ko ol, or hik gēr wura ir ošēnga orexēm ol. Panēlexe ang ko fēnēta akanji ak, me cotaxēn ebar ed kēme ri bānapēra bānam, gēr ndewēn ro.»

¹⁰ Xarak, Efēroṅ mēṅ dēṅ na yēpa bani gē bērandēwēra and Het bēn. Efēroṅ yaka kēṅo Abēraxam, wēl kēno bērandēwēra and Het bēn, do gē dēk bēr bax lilēnd gēr ebēt ed angol andexēm bēn.

¹¹ Re ko: «Ali faba! Awēl nde, wēno ayēl fo yēl kēmi ošēnga ol. Bēte ayēl fo yēl kēmi oxel or ex gēr wura ol. Anēka yēl kēmi ogēs od bēr ex bēlunda iram ok: mēxwētālēṅo alindax.»

¹² Ata Abēraxam foxi ko na gēr lēngw ir bela bēr gēr ebar elo.

¹³ Fel kēṅo Efēroṅ, na gēr ed bārēr bani bēlunda ir ebar elo: «Angēmēne aṅa wā wā kēy, eye baxēt, wēno ayēl kēmi yēl akanji and ošēnga aṅ. Kanal axana kodī in mo mēxwētaxēn asoxari aram an.»

¹⁴ Barikan Efēroṅ yaka kēṅo Abēraxam:

¹⁵ «Faba awēl nde, ine ngwa ex ebar ed batama okeme onax bānd kodī elo? Mēxwētālēṅo alindax!»

¹⁶ Ata Abēraxam ga wēl ko er re baxo Efēroṅ in, fēnēn kēṅo kodī in ang fēnēta baxo ak, ogēs od bērandēwēra and Het: batama okeme onax bānd kodī, ang bani nēmbēnd gēr bēfandēran ak.

¹⁷ Ata Abēraxam yēc ko ošēnga or Efēroṅ ol, or gēr Makēpela ol, or mopabēr gē Mamēre ol, gē oxel ak, do gē dēk batēx bānd ex gēr ed sēlēk ošēnga ak.

¹⁸ Ata xwēn ko dēk ogēs od bērandēwēra and Het, do ogēs od dēk bēr bax lilēnd gēr ebēt ed angol andebēn.

¹⁹ Ga xucak eņo, Abëraxam wëxëta këņo alindaŵ Sara, lëf gër oxel or gër ošënga or gër Makëpela, or mopabër gë Mamëre ol, mëne ngëņ gër Ebëroņ, gër ebar ed Kanahaņ.

²⁰ Awa Abëraxam mondako ri baxo ßanapëra ßandexëm ßaņ gër oxel or hik gër ošënga or yëc ko gër otaxan od bërandëwëra and Het ol.

24

End asoxari ar Isak eņ

¹ Ga niyitarak, Abëraxam kwël dëņ ko xarënd. Axwën Kaxanu yël baņo oßetak ol gër beŷ ðek.

² Akey amat, Abëraxam wăc këņo axarëk ar okaðëp od gër ekun edexëm an, ar bax nëkonand ðek napul irexëm an, do fel këņo: «Këla, ðilaliw tan ataxan andey aņ gër emef endam*».

³ Awa gërëgako yašarël gër oŵac or Axwën Kaxanu, mëņ ar rik orën do gë ebar an, mëne din ayëņo cala na asoxari ar asëñiwën an gër odënaŵ od gër ebar ed Kanahaņ, ro gër ed lëg këme.

⁴ Yeyid xali gër ebar edeßi, gër ed rëw këne fën, eyo calaw asoxari ar asëñiwën Isak an.»

⁵ Yaka këņo xadëp in: «Bamat asoxari an, aņo ñandid na exe tëfëgu xali gër ebar elo ro. Mo ßakalid nde fën asëñix?»

⁶ Yaka ko Abëraxam: «Adokiņ, din këreyëņo ßakalid na ðe!

⁷ Axwën Kaxanu, mëņ ar ex gër orën an, nëcëtëgu ke gër ekun ed faba, gër ed rëw këne. Mëņ wăcëgu ke do yašar ko mëne ayël këbi yël oxwën or ebar elo ro ol, bërandëwëra andam ßën. Mëņ dëņ këņo laŵënëgu meleka irexëm in exi dëngweli. Awa fën këyo šotëguð asoxari ar asëñiwën an.

⁸ Eyašar ed nëŷali këmi elo, ax bo na ga sëra ki, angëmëne asoxari an aņo ñandi ex na exi tëfëgu. Bari din këreyëņo ßakalid na fën asëñiwën.»

⁹ Ata xadëp in lilali ko ataxan aņ gër emef end Abëraxam, axwën arexëm eņ. Mondako yašar baxo mëne ari ko ri er fel këņo in.

End ebar ed Abëraxam eņ

¹⁰ Ga xucak eņo, xadëp in wëð këbi ogelemba epëxw gër kece ir ogelemba od axwën arexëm, do kwël ye ko, gë ðek beßëxëßëanaxik bëf fëxwëndëra baņo axwën arexëm ßën. Ye ko kwël ond gër ebar ed Mesopotami oņ, xali gër angol and Naxor.

¹¹ Mondako ye bani bakey bakey, ßataxën këni ðam gër angol, ler në andu. Ata xadëp in foxin këbi ogelemba ok eni pedaraxën bëf enga endexëm ßën. Amëd aņo bani yowërawënd genëka, bësoxari ßën gër edëmb ed men.

End cale ind xadëp ir Abëraxam eņ

¹² Ata xadëp in šale ko mondako: «Axwën, wëj ex Kaxanu, ar yata këņo Abëraxam, axwën aram an. Axara xara këmi, yelex doru feña iram in, do masinële mondako mëne alëkaya lëkaya këy eter ed yata këyo axwën aram el!

¹³ Wëno ro këme xwëša, gër ed këni yowënd odënaŵ od bela bëf gër angol aņo ok, eni dëmb men oņ.

¹⁴ Endënaŵ end këmo fel: “Axara xara këmi, ñëwël eput edey el me cebaxën men ond lapara këy oņ”, do mëņ exe yaka: “Awa cebël, arëmbën

* **24:2 24.2** Mondako bani yašarënd bëf enëņ end Abëraxam ßën, monilali ataxan aņ gër emef ed axarëk ñëš gër oŷënga, xarak mbaņ šëßak.

rëmbënëgu bëte ogelemba odey ok eni ceb!” Gilexo asoxari ar sanan këyo Isak, xadëp irey an! Angëmëne mondako ri këy, anang këme nang mëne alëkaya dëņ lëkaya këy eter ed yata këyo Abëraxam, axwën aram el.»

End Rebeka eņ

¹⁵ Xadëp in axo ñata bana pere cale ino ga ñatëgu ko gë eput el monapara, Rebeka abiw ar Betuwel asëñiw ar Milëka, asoxari ar Naxor, abaÿe ar Abëraxam an.

¹⁶ Endënaw end yek mban ebaxo, emeja fo bayi baxo, do gë asošan ani nangër bana. Mëņ šëla bax gër andu rëmbëgu ko men oņ.

¹⁷ Xadëp in hër ko, fed këni, do re ko: «Axara xara këmi, ñëwël eput edey el, me cebaxën men ond lapara këy oņ.»

¹⁸ Yaka ko endënaw eņ: «Cebël faba, cebël!» Ýëw ko aÿand eput el, exo cebaxën xadëp in.

¹⁹ And fed këno aņ, endënaw eņ re ko: «Arëmbën këmëni rëmbënëgu bëte ogelemba odey ok eni ceb xali ebi ped.»

²⁰ Ata xat ko aÿand gër acefa men ond bayita bax gër eput oņ. Baka ko aÿand exo dëmbëgu bëte polo gër andu. Rëmbëndëra këbi mondako dek ogelemba ok.

²¹ Ata asošan an ko yëlarand ba Axwën Kaxanu dëņ nde rik eņo ex yexën fëña irexëm in.

²² And šëb këni ogelemba xali fed këbi aņ, asošan an yëpëtën këno anëna atibax and kaņe, gë bëņwën bëtibax bënd kaņe, do fakëra këno endënaw eņ gër onëxar.

²³ Xadëp in wëka ko: «Wëj endënaw end noÿo wa hi këy? Axara xara këmi, pelële. Ašot nde këmi šot gër ndewën në er këbo xey?»

²⁴ Yaka ko endënaw eņ: «Wëno itox ind Betuwel hi këme. Faba iram, asëñiw ar Milëka, alindaw ar Naxor, hi ko.»

²⁵ Re ko bëte: «Er këni yamb ogelemba in ax gi ex na mopaÿ gër ndëbi. Bëte ašot kën šot gër ed këņun xey.»

²⁶ Ata asošan an ga rëngw ko, foxi ko gër lëngw ir Axwën Kaxanu.

²⁷ Re ko: «Aye ri ko Axwën Kaxanu, mëņ ar yata këno Abëraxam, axwën aram an. Gayikwa alëkaya lëkaya ko eter ed yata këno axwën aram el. Axwën Kaxanu wëlaw ke šëw gër bëmaÿe bënd axwën aram.»

²⁸ Ata endënaw eņ hër ko eņo tëfëtanëx nëm dek endey eņo.

²⁹ Rebeka, imaÿe itošan ebaņo na ind bano wacënd Labaņ. Labaņ hërëgu ko gër ed ebaxo asošan ajo, ler gër andu.

³⁰ Ga wateli baņo abinëm Rebeka anëna aņ, gë bëņwën bëņ, do wël baņo ga ko reya bënd felëgu baņo asošan ajo bëņ, yowaxënëgu baxo Labaņ gër asošan ar ñatëgu bax gë ogelemba ok, ler gër andu.

³¹ Ata re ko Labaņ: «Yow wëj ar gë obetak or Axwën Kaxanu an! Inëwa bayixën këy gër ed ñatëgu këy ro? Yene gër ndëbi, ašotën këmëni šotën ogelemba ok gër ed këni hi.»

³² Asošan an ñat ko gër iciw. Labaņ fel këbi odexëm enëbi pëtëra ogelemba ok, do enëbi kwëtindëra olëb oņ. Xobëndëran këbi ondës do gë enenar. Yël këbi bëte asošan ajo do gë bela bër lanëtagu baņo bën men ond eni nebaraxën osapar orebën oņ.

³³ Ata rëdën këñëbi eceмар el. Barikan asošan ajo re ko: «Wëno pere fo këme reya olawën ol damana mi yambëraxën.» Yaka këno Labaņ: «Awa deyal!»

³⁴ Ata re ko: «Wëno xadëp ir Abëraxam hi këme.

³⁵ Axwën Kaxanu mbaŋ yël kęŋo obetak ol axwën aram an, do ala ar gapak hi ko. Ayël yël kęŋo obeci, gë opeÿ, gë oxey, gë kodí, gë kaŋe, gë ogelemba, gë opali, gë okadëp otošan, do gë okadëp otoxari.

³⁶ Sara, alindaŋ ar axwën aram an, gand oxar go dęŋ rëwën kęŋo itošan. Do axwën aram an, asëñiŋ ijo yël kęŋo dek er xwën ko in.

³⁷ Wëno ayaŋar yaŋar këme gër axwën aram mëne ari këme ri ang fel ke ak: “Këreyo calađ na asoxari ar asëñiŋwën an gër odënaŋ od gër ebar ed Kanahaŋ, gër ed lëg këme ro.

³⁸ Barikan yeyid’ gër bër hi këmi ekun ebat, gër bër bar këmi andëwëra. Fën këyo ŋalagu asoxari ar asëñiŋwën an.”

³⁹ Wëno yaka këmo axwën aram an: “Bamat asoxari an axo mađ na exe tëfëgu.”

⁴⁰ Yaka ke: “Wëno din këme rind er re ko Axwën Kaxanu in, mëŋ dęŋ kęŋo lawëneliwëgu meleka irexëm in exi dëca ex ye fëña irey in. Calagudo asoxari ar asëñiŋwën an gër bër bar këmi andëwëra, gër bër hi këmi ekun ebat.

⁴¹ Angëmëne aňat ñat këy gër bër ekun edam, ax bo na ga sëra ki eyaŋar ed yaŋar këy elo. Bëte angëmëne bën eni ńęp eni yëlëgu endënaŋ eŋ, ošëba ax bo na ga sëra ki gë eyaŋar ed yaŋar këy elo.”

⁴² Doro ga ñatëgu këme gër andu, ŋale këme: Kaxanu, wëj ar yata kęŋo Abëraxam, axwën aram an, dëcale ex ye fëña iram in. Axara xara këmi, masinële asoxari ar asëñiŋ ar axwën aram an.

⁴³ Nëkođ ga xwëša këme ler gër andu ro, endënaŋ end kë ŋanëgu edëmb ed men do wëno mo mëka: Këla ñëwël eput edey el me cebaxën men ond lapara këy oŋ,

⁴⁴ do mëŋ exe yaka: “Awa cebël, arëmbën këmëni rëmbënëgu ogelemba odey ok eni cebaxën bën bëte!” Gilexo asoxari ar sanan këyo asëñiŋ ar axwën aram an!

⁴⁵ Damana me ńata cale indam in, ñatëgu ko Rebeka, eput el monapara. Šëla ko gër andu do rëmbëgu ko men oŋ. Ata wëno re këme: “Axara xara këmi, ñëwël eput edey el me cebaxën men ond lapara këy oŋ.”

⁴⁶ Ýëw ko aŋand eput ed lapara baxo el, do re ko: “Cebël, arëmbën këmëni rëmbënëgu bëte ogelemba odey ok eni ceb!” Wëno šëb këme, do bëte rëmbënëgu këbi ogelemba ok šëb këni.

⁴⁷ Wëka këmo: “Endënaŋ end noŋo wa hi këy?” Yaka ko: “Abiŋ ar Betuwel hi këme! Faba iram, asëñiŋ ar Naxor hi ko, itošan ind rëw kęŋo Milëka in.” Wëno ataŋ bakëra gë amocën aŋ, do gë bęŋwën bęŋ gër onëxar.

⁴⁸ Axwën Kaxanu, mëŋ ar yata kęŋo Abëraxam, axwën aram an, wëlaw ke sëw wëno ar ocal od asoxari ar asëñiŋ ar axwën aram an. Mëŋ šëxwendër këbo gë endënaŋ end abinëm ar axwën aram eŋ. Ata ga rëngw këme, foxi këme gër lëngw ir Axwën Kaxanu, šëkwa këmo.

⁴⁹ Awa gërëgako angëmëne kwël lëkaya kën do abayeli bayeli kęŋun aminëmëra and gë axwën aram aŋ, peline. Angëmëne ax gi ex na mondako, bëte peline me gi gë enang nang.»

⁵⁰ Ata Labaŋ do gë Betuwel yaka këni: «Endey eŋo gër Axwën Kaxanu xaniwëk, biyi ami kor na mi de aŋa ŋa këmi ba ami ma ex na.

⁵¹ Nëkođo Rebeka, međëlo en ye. Gilexo alindaŋ ar asëñiŋ ar axwën arey an, ang re ko Axwën Kaxanu ak.»

⁵² Xadëp ir Abëraxam in ga wël ko eŋo, foxi ko, gër lëngw ir Axwën Kaxanu, eyiÿ el nêš gër ebar.

⁵³ Yëpëtëgu ko oÿënga or eñañënan or kodî, gë or kaŋe, do gë banjëm, yëlëra këŋo Rebeka. Yëlëra këbi bëte bebëxëbëanaxik abinëm ar Rebeka do gë nëm irexëm.

End eñër ed Rebeka eŋ

⁵⁴ Ga xucak eŋo, xadëp ir Abëraxam in do gë bër lanëtagu baŋo bën yambëra këni, šebëra këni, ata lakira këni. Ga xeyëk, and nëngëtara këni aŋ, xadëp in re ko: «Tëbine ngwa me baka gër axwën aram.»

⁵⁵ Yaka këno abaÿe ar endënaŵ do gë nëm: «Bayilebo wa pere endënaŵ eŋ bakey epëxw, do gwëre ngwa en yed.»

⁵⁶ Yaka këbi: «Kërene cac na de gayikako Axwën Kaxanu rik ye ke fëña iram in. Tëbine me maÿi gër axwën aram.»

⁵⁷ Yaka këno: «Macënëŋone endënaŵ eŋ enëŋo mëkaye er yëla ko in.»

⁵⁸ Awa ga wac këno Rebeka, wëka këno: «Yandi ki nde en ye gë ala ajo?» Yaka ko: «Iyo aÿandi yandi ke.»

⁵⁹ Ata wä këni enëbi teš eni ye gë Rebeka, ar ekun edebën an, mëŋ do gë xadëp isoxari irexëm in. Kwël sëfër këni gë xadëp ir Abëraxam in do gë bër lanëtagu baŋo bën.

⁶⁰ Damana eni yexën, šalen këno Rebeka mondako: «Wëj abaÿe arebi an,

obaš oreŋ ol gilexëni owëli owëli!

Bërandëwëra andey bën

kwënindëlexëni bangol band bërangoÿëra andebën baŋ!»

⁶¹ Rebeka do gë okadëp otoxari odexëm ok ga yëpara këni yaŋ gër ogelemba, kwël sëfa këno asošan an. Xadëp ijo, mondako wëla baŋo Rebeka.

⁶² Amëd aŋo, rëfa baxo Isak ga hiw ko gër andu and bani wacënd Laxahi Rohi gayik gand ladawe ir Negeb lëg baxo.

⁶³ Genëka, Isak šan ko exo nëkonaraw gër apuÿ. Ga rënëta ko, wat këbi ogelemba ga këni yow endexëm eŋ.

⁶⁴ Ata Rebeka ga rënëta ko, wat këŋo Isak. Ga rad ko, feda ko gër gelemba,

⁶⁵ do wëka këŋo xadëp ir Abëraxam in: «Noÿo ex wa asošan ar gër apuÿ ar këbo xacagund ajo?» Yaka ko xadëp in: «Axwën aram Isak ex.» Ata Rebeka labaya ko anjëm and baxo labayarand aŋ.

⁶⁶ And fed këni aŋ, xadëp in sëfëtandëra këŋo Isak dek er riw baxo in.

⁶⁷ Na ex Isak fiateli këŋo Rebeka gër aner and Sara, nëm irexëm. Mondako xana baŋo Rebeka, do mëŋ hi ko alindaŵ ar ñan këŋo. Mondako fuŋara baŋo end nëm ir sebëta baŋo eŋ.

25

End ecës ed Abëraxam eŋ

¹ Ga xucak eŋo, Abëraxam yër këŋo bëte soxari ar bano wacënd Keturä.

² Rëwën këŋo bëtošan bëŋo: Simëraŋ, gë Yokëšan, gë Medan, gë Majaŋ, gë Yišëbak do gë Šuwa.

³ Yokëšan rëw këbi Saba do gë Dedan. Bosëñiŵ bor Dedan exëni: andëwëra and Ašur aŋ, gë and Letuš aŋ, do gë and Lewum aŋ.

4 Bosēñiŵ bor Majan exēni: Efa, gē Efer, gē Anok, gē Abida, do gē Elēdaha. Bēn đek ex andēwēra and Ketura aṅ.

5 Abēraxam yēlēra kēṅo asēñiŵ Isak đek beβēr xwēn baxo bēn.

6 End bosēñiŵ bor rēwēn bano bēsoxari bēr yēpa bani aṅyēpa fo bēn cēṅ, Abēraxam yēlēra kēbi beβērēmar do fel kēbi eni eno ṅawēta asēñiŵ Isak. Ata bēn ye kēni apēn-eñan.

7 Abēraxam er sēk baṅo, bēniy kēme gē ofēwx ocongoxi gē bēnjo.

8 And šēs ko aṅ, moped fed baṅo oxar or gē onēnga ol, đamana baraxēn kēni gē bēxarēk bērexēm bēr šēsēk elod anēka fo bēn.

9 Bosēñiŵ, Isak do gē Isēmayel, wēxēta kēno gēr oxel or Makēpela, mopabēr gē Mamēre, gēr ošēnga or Efērōṅ, asēñiŵ ar Tēsohar, arandēwēra and Het an.

10 Ošēnga olo yēc baxo Abēraxam gēr bērandēwēra and Het. Fēn wēxēta kēnēbi mēṅ do gē alindaŵ Sara.

11 Kaxanu yēl kēṅo mbaṅ oβetak ol Isak, asēñiŵ ar Abēraxam, and šēs ko sēm aṅ. Amēd aṅo lēg baxo Isak ler gēr andu and Laxahi Rohi.

End andēwēra and Isēmayel eṅ

12 Mondako ex andēwēra and Isēmayel aṅ, asēñiŵ ar Abēraxam an, itošan ind rēw kēno gē Agar, xadēp isoxari iβ Misēra ir Sara iṅ.

13 Mondako ex omac od bosēñiŵ bor Isēmayel ok, ang sēfēr kēni gēr acēl andebēn ak: Nebayot itošan iñanar ind Isēmayel iṅ, gē Kedar, gē Adēbehel, gē Mibēsam,

14 gē Mišēma, gē Duma, gē Masa,

15 gē Xadad, gē Tema, gē Yetur, gē Nafiš, do gē Kedēma.

16 Bēn ex bosēñiŵ bor Isēmayel, gē omac odebēn ok, gē bēngol bēndebēn bēṅ, do gē bakwēndaya bāndebēn baṅ: bemun epēwx gē beki, enēṅ gē enēṅ.

17 Isēmayel ga liya ko bēniy keme gē ofēwx osas gē bēnjongēbēki, šēs ko. Ata bar kēni gē bēxarēk bērexēm bēr šēsēk elo anēka fo bēn.

18 Bērandēwēra and Isēmayel bēn lēgēra kēni, elod gēr ebar ed Afla, xali gēr ed Šur. Ebar elo fabērēk gē ed Misēra el, gand ed Asiri. Mondako lēgēra bani bērandēwēra and Isēmayel bēn mopabēr gē đek bēr aminēmēra andebēn bēn.

End Esawu gē Jakob eṅ

19 Mondako ex andēwēra and Isak, asēñiŵ ar Abēraxam aṅ. Abēraxam rēw kēṅo Isak.

20 And sēk kēṅo Isak bēniy ofēwx onax aṅ, yēr kēṅo Rebeka, abiŵ ar Betuwel, abaṅe ar Labaṅ. Sēm irebēn ebax Betuwel, arandēwēra and Aram an, do lēg baxo gēr ebar ed Padaṅ-Aram.

21 Isak ašalendēra baṅo šalendērand alindaŵ gēr Axwēn Kaxanu gayik abaxo rēw na. Ata Axwēn Kaxanu yakali kēṅo cale indexēm iṅ. Rebeka, alindaŵ, hi ko gē acēl.

22 Bētox bēṅ kēni hēyērēnd gēr acēl and nēm irebēn. Ata nēm irebēn ko yēlarand ba nē end ine kēṅo hixēnēnd mondako. Ye ko eṅo mēka Axwēn Kaxanu.

23 Axwēn Kaxanu yaka kēṅo:

«Benēṅ beki hi kēni gēr acēl andey,
bandēwēra baki kē šapēr
and kēni šanēṅu gēr acēl andey aṅ.

Andëwëra akinëm këŋo xuca ojaŵ ok añanar aŋ,
do andëwëra and abejanak aŋ kë wëña and axarënak aŋ.»

²⁴ And fiatëk orëw aŋ, watik mëne bëša dëŋ ex gër acël and Rebeka.

²⁵ Yatir orëw, iñanar iŋ ŝanëgu ko eman eŋ yer omban fo, ang acud and anar fo. Wac këno Esawu, mëne ngëŋ «Yer Omban».

²⁶ Ŝanëgu ko abinëm, ga sëraw ko etak ed Esawu el. Wac këno Jakob, mëne ngëŋ «Afërecët». Isak anëka sëk baŋo bënii ofëxw ocongebat and rëw kënébi aŋ.

²⁷ Odëmëta ok raf këni. Esawu hi ko kamara isëm, ar gër apuŷ. Jakob mëŋ cëŋ hi ko, anambik, ar kë bayirand gër baner.

²⁸ Isak xwël këŋo Esawu gayik anëngan baŋo nënganënd end oŵacar or baŋi laŵëgund eŋ. Rebeka mëŋ, xwël këŋo Jakob.

²⁹ Akey amat, Jakob ko ŝemërand. Ata fiatëgu ko Esawu ga hiw ko gër apuŷ, aloxo dëk.

³⁰ Esawu re ko: «Jakob, këla dëtënële wa me yamb ecemar ed warëgeyan ed këy ŝemand elo, (Iyo ecemar ed warëgeyan elo) gayikwa dëk loxo këme.» Mëŋ nëngwëtaxën këno Esawu «Édom», mëne ngëŋ «Warëgeyan».

³¹ Yaka këŋo Jakob: «Nëmbëre pere gë oxarënak orey ol*.»

³² Yaka ko Esawu: «Wëno ar kërex cës ajo nde, ineŵa ke fecä oxarënak olo?»

³³ Ata re ko Jakob: «Yaŝarël pere.» Esawu yaŝar ko. Esawu, mondako nëmb baŋo Jakob, oxarënak orexëm ol.

³⁴ Ata Jakob rëtën këŋo Esawu ecemar ed gë oŝod el, do gë mburu iŋ. Esawu yambëra ko, ŝebëra ko, do kwël xani ko ye ko. Ata Esawu mondako yepën baxo oxarënak orexëm ol.

26

End Isak do gë Abimelek eŋ

¹ Ga niyitarak, fiatëguk enjo gër ebar ed Kanahan, nëmëc enjo end hi bax amëd and hi baxo Abëraxam eŋ. Ata Isak ye ko exo nëpax gër Gerar, ebar ed Abimelek, emun end Ofliŝëteŋ el.

² Axwën Kaxanu ga ŝanaxën këŋo, re ko: «Nëpal gër ebar ed këmi fënëtan, kërey cëlad na gër Miŝëra.

³ Dëgid gër ebar elo ang aliyer fo. Wëno gë wëj këme hi, do ayël këmi yël obetak oram ol. Gayikwa wëj do gë bërändëwëra andey bën yël këmun dëk owar oŋo. Mondako këme fiata er yaŝar këme arin këmo rin sorix Abëraxam in.

⁴ Aŝënan këmëni ŝanën bërändëwëra andey bën ang oŵal or gër orën fo. Do dëk owar oŋo këmëni yël. Do dëk benëng bend gër ebar beŋ kë beta paŋ gë andëwëra andey aŋ.

⁵ Gayikwa Abëraxam abaxët baxe baxëtënd, do aŝëf baxo sëfënd ŝapela ŝaŋ do gë ŝacariya ŝandam ŝaŋ.»

⁶ Ata Isak rëfa ko gër ebar ed Gerar.

⁷ Bëŝoŝan bër lëg bax gër ebar elo bën këno wëkarand end alindaŵ eŋ. Er baŋi yakand: «Abaŷe iram ex». Ayëda baxo yëdand exo de: «Asoxari

* **25:31 25.31** Gër bërändëwëra and Abëraxam, itoŝan ind xarënak iŋ bax ŝotënd oŝet oxi gër napul ir këbi ŝebëtan sëm ireŋi in.

aram ex», kēdi kēno laŵ bēsosan b̄er ebar elo b̄en nē end Rebeka, gayik mbaṅ ye baxo.

⁸ Ata Isak nēka ko mbaṅ na ḡer ebar elo. Akey amat Abimelek, emun end Ofliṣēteṅ eṅ, ko yēkwand ḡer fonetēr, wat kēbi Isak gē Rebeka, alindaŵ, ga kēni nēxira.

⁹ Abimelek ŵac kēṅo Isak do re ko: «Awa ajo asoxari arey nde ex! Mondake cēṅ rexēn kēy: “Abaŷe iram exo!”» Yaka ko Isak: «Wēno mondako yeyan bame, ga bame yēland mēne alaŵ kēne laŵ nē endexēm.»

¹⁰ Ata re ko bēte Abimelek: «Ine ex end ri kēyēbo eṅo? Tēkēr fo b̄ayi bax asosan ar ḡer bulunda iram eni d̄aki gē asoxari arey an. Wēj lēnanēdofo eñēṅenax eṅo!»

¹¹ Ata Abimelek yēl kēbi acariya aṅo d̄ek bulunda in: «Ar kēṅo sēka asosan ajo, ba alindaŵ, ar eḍaŵ ex.»

¹² Ga xucak eṅo, Isak ŷandēra ko na ḡer ebar elo, šotēra ko d̄ēm aniy aṅo. Axwēn Kaxanu yēl baṅo obetak ol.

¹³ Ata Isak šotēra ko. Napul irexēm in kwēl dēṅ bax ŷēmbērēnd xali hi ko ar gē napul isēm.

¹⁴ Ašot šot baxo okece od obeci do gē opeŷ, gē okece od oxey, do gē okaḍēp odanjēm. Ata Ofliṣēteṅ ok ŷana kēni kēbi yakēraxind endexēm eṅ.

End eter ed Isak do gē Abimelek eṅ

¹⁵ Dek b̄andu b̄and nac bani angwēn and hi baxo Abēraxam, sēm ir Isak baṅ, lēmēra gē obar bani Ofliṣēteṅ ok.

¹⁶ Ata Abimelek fel kēṅo Isak: «Canēl ebar edebi el, gayikwa mbaṅ xuca kēyēbo ojaŵ ok.»

¹⁷ Isak ye ko šēxwayax ko ḡer epesa ed Gerar, do lēgēx ko fēn.

¹⁸ Ata Isak lēmētēra ko b̄andu b̄and nac baxo Sēm Abēraxam baṅ, and b̄ayi baxo mopēr aṅ. Ofliṣēteṅ ok lēmēra bax, and šēs ko Abēraxam aṅ. Ang ŵacēra baxo sēm b̄andu baṅo ak ŵacēra baxo mēṅ bēte.

¹⁹ Akey amat, okaḍēp od Isak ok bax nacēnd bēte andu ḡer epesa. Sēkēn kēni añesa and gē men ond mbaṅ.

²⁰ Barikan b̄exadac b̄er ḡer ebar ed Gerar b̄en sakēreli kēnēbi b̄exadac b̄er Isak b̄en. Er bani rend: «Biyi xwēnēk men oṅo!» Ata Isak ŵac ko andu aṅo «Esek», mēne ngēṅ «Atakēra» gayik asakēreli sakēreli bano nē end andu aṅo.

²¹ Okadēp od Isak ok nac kēni bēte andu acēxe, sakēreli kēnēbi gašēxe. Isak ŵac ko andu aṅo «Sitēna», mēne ngēṅ «Ekandēr».

²² Ata Isak ga xani ko na, rēfa ko, do nacēx ko andu acēxe, and ala aṅo takēreli bana. Ŵac ko andu aṅo «Rexobot», mēne ngēṅ «Wur iŷangax». Gayikwa are re baxo: «Gērēgako Axwēn Kaxanu anēka xwēt kēbo ḡer ed kēne xēne. Axor kēne xore ene cotēraye ḡer ebar elo.»

²³ Isak ga xani ko na, rēfa ko kwēl yaṅ yaṅ, end Berēšeba eṅ.

²⁴ Ata Axwēn Kaxanu šanayaxēn kēṅo gēmēf ijo, do re ko: «Wēno ex Kaxanu, ar yata kēṅo sorix Abēraxam an. Gē wēj hik kēme, kērey yēdarand na. Wēno ki yēl obetak ol, do me cēnan andēwēra andey aṅ nē end Abēraxam, ariyenin aram eṅ».

²⁵ Ata Isak ri ko na angēb, do šale kēṅo Axwēn Kaxanu. Na ri baxo baner b̄andexēm baṅ, do okaḍēp odexēm ok nac kēni bēte andu.

²⁶ Abimelek do gē Ahusat, alaṅētaran arexēm an, do gē Pikol, alēngw ar ocoroda odexēm an, nēngaw kēno Isak, ga xaniw kēni ḡer ebar ed Gerar.

²⁷ Ata wēka kēbi Isak: «Ineŵa nēngaxēnēgu kēne xarak ašus šus kēne, do aŵayēgu wayēgu kēne gēr ndewēn?»

²⁸ Yaka kēni: «Biyi aye wat kēmi mēne Axwēn Kaxanu gē wēj hi ko. Mēṅ yowaxēnēgu kēmi mi pel: Axara xara kēmi, yatarēne eter wēj gē biyi, eter ed kēne yašare mēne afēb kēne fēbe.

²⁹ Yašarēl mēne wēj ayēbo mereli na, gayikwa biyi eñēṅēnax gematak ami dinanēgu ex na. Wayēt enjekax fo rinēgu kēmi, do sebēgu kēmi rēfaw kēy gē aketēxeta fo. Gērēgako Axwēn Kaxanu yēl ki obetak ol.»

³⁰ Ata Isak rin kēbi ñambēran, yambēra kēni do šebēra kēni.

³¹ Ga xeyēk, mopēf, yatar kēni eter el, do yašar kēni ala kala. Isak seb kēbi, kwēl ye kēni gē aketēxeta fo.

³² Kwēl yatijo fo yow bani okaḍēp od Isak ok, fel kēno end andu and bani nacēnd eṅ: «Anēka sēkēn kēmi men oṅ!»

³³ Isak ŵac ko andu aṅo «Šiba», mēne ngēṅ «Eyašar». Mēṅ ŵacaxēn kēni doro doro angol aṅ «Berēšeba», mēne ngēṅ «Andu and gē Eyašar».

End eñēr ed Esawu eṅ

³⁴ Esawu ga sēk kēṅo bēniy ofēxw onax, yēr kēbi odēnaŵ oki od bērandēwēra and Het: Yudit, abiŵ ar Beri, do gē Basēmat, abiŵ Eloṅ.

³⁵ Barikan Isak do gē Rebeka mokoṽ bani xoṽēnd end bēsoxari bējo eṅ.

27

End Jakob do gē Esawu eṅ

¹ Amēd aṅo, Isak mbaṅ xar baxo, baṅgēs baṅdexēm baṅ abašēta bašēta bax: ax bo bana ga ko watēra. Akey amat, ga ŵac kēṅo Esawu, itox ikarēk indexēm iṅ, re ko: «Asēñiwēn!» Mēṅ yaka ko: «Woy!»

² Re ko bēte Isak: «Wēno anēka xar kēme, do ame nang ex na yatir kēme šēs.

³ Gērēgako, axara xara kēmi medēl oṽēnga or onēxa oṅ, amote andey aṅ, gē atumb andey aṅ, do el gēr apuṽ eye ḍawēnēgu emacar.

⁴ Cēḍēnēguye ŷas eṅ ex nēnga, ang ḥan kēme ak. Do mēlanēguye me yak, mi karanaxēn obetak ol ḍamana me cēs.»

⁵ Xarak, and baṅo felērand Isak mondako asēñiwē Esawu aṅ, Rebeka awēl wēl baṅo. Esawu ye ko ngwa gēr apuṽ exo nēxaraw, do eṅo ḍawēgu emacar end kēṅo wēlagu eṅ.

⁶ Ata Rebeka fel kēṅo asēñiwē Jakob: «Awēl wēl kēmo sorix ga kēṅo fel abinēx Esawu:

⁷ “Mēlanēguye emacar, cēḍēnēguye ŷas eṅ ex nēnga ang ḥan kēme ak, me yak, do mi karanaxēn obetak ol gēr Axwēn Kaxanu ḍamana me cēs.”

⁸ Gērēgako asēñiwēn, baṅxētēle mi pel er kēy ri in.

⁹ Kēla yel gēr eciṽi eye yebēnēgu bēpērac bēnd šenene bēki. Wēno kēṅo šēḍēn sorix ŷas eṅ ex nēnga ang ḥan ko ak.

¹⁰ Wēj kēṅo wēlan sorix exo yak, exi karanaxēn obetak ol ḍamana exo cēs.»

¹¹ Ata Jakob yaka kēṅo nēm Rebeka: «Abaṽe Esawu yer omban fo ga hi ko wa, xarak eman endam eṅ garēgar ex.

¹² Bamat faba alēkēra ke lēkēra, do exo wata mēne nē eyifa emo. Eñēṅēnax wa ke xaran, ax gī ex na obetak.»

¹³ Re ko nēm Rebeka: «Eñēṅēnax eṅo wēcaniḍēlexe wēno, asēñiwēn! Awēl nde, yel eye yebēnēgu bēpērac bēṅ.»

14 Ata Yakob ye ko yeβëgu këbi bëpërac bëŋ, do wëlaw këbi gër nëm. Nëm šëd ko ŷas erebën eŋ, nëngak ang ñan ko Isak ak.

15 Ata Rebeka wëd ko βacud band Esawu, šambenjar ixarëk irexëm ñaŋ, band xurik ex ye gër iciw ñaŋ, do šudëra këŋo Yakob, šambenjar iβeja irexëm in.

16 Wëd ko banar band bëpërac ñaŋ, šerira këŋo ed onëxar el, do gër egëla ed garëgar ed asëñiw Yakob.

17 Fëxwën këŋo asëñiw Yakob ŷas er šëd baxo xali nëngak eŋ, do gë amburu aŋ, eŋo mëlan Isak.

18 Ata Yakob ga ñat ko gër sëm, wac këŋo: «Faba!» Yaka ko mëŋ: «Woy! Wëj noŋo ex wa asëñiwën?»

19 Yaka ko Yakob: «Wëno Esawu, itox iñanar indey in ex. Er fel baye in ri këme. Axara xara këmi, kanil ey ñëpa. Yakëral ŷas er emacar end lawënëgu këmi eŋ, eye karanaxën obetak ol.»

20 Isak fel këŋo asëñiw: «Ata aŋand aŋand šotëgu këyo de asëñiwën!» Yaka ko Yakob: «Axwën Kaxanu, ar yata ki an, fangacëgu këŋo gër lëngw iram.»

21 Isak fel këŋo bëte Yakob: «Axara xara këmi, təkawëye tan mi dëkëra asëñiwën, me nangaxën aye mëne wëj asëñiwën Esawu dëŋ ex!»

22 Yakob sëka këŋo sëm Isak, do mëŋ ga lëkëra këŋo, re ko: «Oniw ol or Yakob ol ex, ñarikan onëxar oŋ, or Esawu ex.»

23 Ata aŋo kwita ex na gayik onëxar oŋ yer omban fo bax ang or aβinëm Esawu fo. Ata xarandëra këŋo na obetak ol.

24 Isak re ko: «Wëj dëŋ nde ex asëñiwën Esawu?» Yaka ko Yakob: «Iyo wëno dëŋ ex.»

25 Re ko bëte Isak: «Dinëguye tan, me yamb ŷas er emacar end lawënëgu këye wëj asëñiwën eŋ, mi karanaxën obetak ol.» Ata Yakob rin këŋo, do yambëra ko. Wëlanëgu këŋo ngoy in, šebëra ko.

26 Ata sëm Isak re ko: «Təkawëye, axara xara këmi, megale, asëñiwën!»

27 Yakob sëka këŋo sëm do wëga këŋo. Isak wëran këŋo otëñer ond ñanëm ñandexëm oŋ. Ata xaran këŋo obetak ol mondako:

«Oko otëñer ond asëñiwën oŋ,

er ex ang otëñer ond ošënga

or gë obetak or Axwën Kaxanu fo.

28 Kaxanu yëlëlexi,

ašëber ir kë fedawënd gër orën in,

do gë napul ir gër ebar in,

bële ir mbaŋ, do gë ngoy ind mbaŋ!

29 Benëŋ bënd bela këyëbi ŷana eyëbi bëñand, do bën eni diyeninënd, ñenëŋ kë ŷana ex poxind gër lëngw irey!

Gil alëngw ar ñobinëx an,

obaš or norix ol poxindëlexëni gër lëngw irey!

Katalëŋo ar ki xarend an,

βetalexo ar ki xaranënd obetak an!»

30 Isak anëka ñata baxo ekaran ed obetak Yakob el, do Yakob eced-eced šapër bani gë sëm. Hatëgu ko ngwa aβinëm Esawu, ga hiw ko gër onëxa.

31 Mëŋ bëte šëdëra ko ŷas eŋ xali nëngak, do wëlanëgu këŋo sëm. Fel këŋo sëm: «Faba kanil ey yak ŷas er emacar end lawënëgu këmi eŋ, eye karanaxën obetak ol, wëno asëñiw!»

32 Yaka ko sëm Isak: «Wëj noŋo ex wa?» Yaka ko Esawu: «Wëno Esawu ex, itošan ikarënak indey in!»

³³ Ata Isak këŋo rëgënënd mbaŋ. Re ko: «Noŋo cëŋ nëxaw këŋo emacar eŋ do wëlanëgu ke ŋas eŋ? Wëno anëka yambëra këme, ðamana ey ŋataxënëgu. Anëka xaran këmo obetak ol, do mëŋ betak!»

³⁴ And wël ko Esawu eyeyan ed sëm aŋ, songët ko ga yambën këŋo mbaŋ gër emëkw. Fel këŋo sëm: «Wëno bëte karanële wa axaran obetak ol, faba!»

³⁵ Yaka ko sëm: «Abinëx wa yowëk gë nŋifa, do wëd ko obetak orey ol.»

³⁶ Esawu re ko: «Ba gayik Jakob këno wacënd nde nanëtaxën ke bakëlëbëd baki? Mëŋ xan ke oxarënak oram ol, do doro xan ke bëte obetak oram ol!» Baš ko Esawu: «Obetak aye penan ex na nde?»

³⁷ Isak yaka këŋo Esawu: «Wëno anëka ri këmo alëngw arey, do anëka yël këmo ðek bobinëm eni gi okadëp odexëm. Bëte anëka ri këmo ar kë ŋana ex cotërand mbaŋ bële do gë ngoy: awa ine këme xor mi din asëñiwën?»

³⁸ Esawu wëka këŋo sëm: «Obetak olo fo nde šot bay, faba? Wëno bëte karanële wa axaran obetak ol, faba!» Ata Esawu ko sesënd.

³⁹ Sëm Isak yaka këŋo:

«Wëj caw kën ðawëtar gë napul ir gër ebar in,
do gë ašëber ir kë fedawënd gër orën in,
ašëber ir yaŋ in, caw kën ðawëtar.

⁴⁰ Wëj gë ojaŋ od duxuma irey ok
këy ŋana ey cotënd er këy liyaxën in,
do abinëx këy ŋana eyo diyeninënd.

Barikan ga këy ŋana ey yexërand yaya fo gër ed yo,
ašana këy šana mbëña indexëm in.»

End Jakob do gë Labaŋ eŋ

⁴¹ Ga xucak eŋo, Esawu xoŋën këŋo mbaŋ Jakob në end obetak or xaran baŋo sëm irebën eŋ. Esawu are baxo rend: «Bakey band oŋaŋ or faba baŋ ðam ex. And kë xuca aŋ këmo laŋ abaŋe Jakob.»

⁴² Fel këno Rebeka eyeyan ed Esawu, šambenjar ixarënak irexëm el. Ata Rebeka wac këŋo Jakob, šambenjar ibeja irexëm in, do fel këŋo: «Abinëx Esawu cëŋ aŋandi ŋandi këŋo exi ðaŋ, exi mašaxën.

⁴³ Gërëgako asëñiwën, ðaxëtële: Yel ey ðafëx gër abaŋe Labaŋ, gër ebar ed Xaraŋ.

⁴⁴ Ñëpax gër iciw indexëm bëniy, xali abinëx eŋo koc oxoŋ orexëm ol.

⁴⁵ And këŋo xoc oxoŋ or xoŋën ki aŋ, do exo kwëya end ri këyëŋo eŋ, ata këmi wãŋiliwëd. Ineŋa ke nemëranaxën wën tak bëxi akey amat?»

⁴⁶ Ga xucak eŋo, Rebeka fel këŋo Isak: «Wëno ax bo ex na ga ke ŋandind me ðiya në end odënaŋ od andëwëra and Het oko! Angëmëne Jakob eŋo ñërëgu bëte endënaŋ end gër ebar elo ro, ineŋa këme bayixën gër aniyän?»

28

¹ Ata Isak wac këŋo Jakob, šalen këŋo do fel këŋo mondako: «Këreyëŋo ñërëd na de asoxari Abëkanahaŋ.

² Yel gër ebar ed Padaŋ-Aram, gër ekun ed Betuwel, sëm ir norix. Fën këyo ŋërëgu asoxari gër odënaŋ od Labaŋ, abinëx ar norix.

³ Kaxanu, mëŋ ar xorëk beŋ ðek an,
yëlëlexi obetak ol,
cënanëlexi, nëmbënëlefi obaš orey ol,

do gil amara and benëng bendanjëm!

⁴ Kaxanu yëlëleņun obetak or Abëraxam ol, wëj do gë bërändëwëra andey bën, ey kanaxën oxwën or ebar elo ro ol, gër ed lëg këy ang aliyer fo elo, ebar ed wëd ko Kaxanu do yël këņo Abëraxam elo.»

⁵ Ata Isak mondako felëra baņo Yakob exo ye gër ebar ed Padaņ-Aram, gër Labaņ, asëñiŵ ar Betuwel, arandëwëra and Aram, abinëm ar Rebeka, nëm ir Yakob do gë Esawu an.

End asoxari asasën ar Esawu eņ

⁶ Esawu wat ko mënë Isak, and baņo xaranënd obetak Yakob aņ, afel fel baņo exo ye gër ebar ed Padaņ-Aram, eņo calaw asoxari. Ga këņo xaran obetak ol mondako yeyan baxo: «Këreyëņo ñërëd na asoxari Abëkanahaņ.»

⁷ Esawu wat ko mënë Yakob aŵa ŵa baxo end nëm do gë sëm eņ, mëņ yexën baxo kwël gër ebar ed Padaņ-Aram.

⁸ Mondako wata baxo Esawu mënë sëm Isak axoŷën xoŷën baņo në end bësoxari bërexëm, bër ebar ed Kanahaņ eņ.

⁹ Ata ye ko gër Isëmayel, asëñiŵ ar Abëraxam. Yërëgu këņo Mahalat, abiŵ ar Isëmayel, imayë itoxari ind Nebayot iņ. Esawu wëlaw këņo, do bar këbi gë bësoxari bërexëm bën.

End lakeli ir Yakob eņ

¹⁰ Yakob xani ko na gër Berëšeba, ond gër ebar ed Xaraņ oņ.

¹¹ Hat ko gër ed këņo xey gayikwa eñan eņ anëka šëla bax. Wëd ko ekaŷ, xwëtaxën ko gaf irexëm in, do kwël raš këņo.

¹² Ata ga ko lakeli, wat ko: angwaņ-gwaņ ga xay këni elod gër ebar xali gër orën. Wat këbi omeleka od Kaxanu ok ga këni nëmëcër oko yaņ-yaņ, oko gëd-gëd.

¹³ Wat këņo bête Axwën Kaxanu ga xwëša ko yaņ do këņo felënd: «Wëno ex Axwën Kaxanu, ar yata këbi ejix Abëraxam, do gë Isak an. Ebar ed gër ed laki këy elo ayël këmun yël oxwën ol wëj do gë bërändëwëra andey bën.

¹⁴ Bërändëwëra andey bën aŷëmb këni yëmb ang ošëni fo. Edëg edewën el aŷang kë ŷang gand apën-eñan, gand acëla-eñan, gand ambëng, do gand ambëtëb. Dek benëng bend gër ngwëņ beņ kë šot obetak ol paš gë wëj do gë andëwëra andey aņ.

¹⁵ Wëno gë wëj këme hi, gër ed këy ye yo, wëno anëkona këmi ŷana mi nëkonand. Do abakaliw këmi bakaliw gër ebar elo ro. Gayikwa añata këme ñata end këme rend eņo, din ami teš na.»

¹⁶ Yakob ga nëngëta ko, re ko: «Enimin Axwën Kaxanu, ro wa hi ko, do wëno ame nang bana!»

¹⁷ Ga yëdara ko, re ko: «Awa gër ed hi këme ro mbaņ yigënëk! Ro ex iciŵ ind Kaxanu iņ, ro ex ebët ed orën el!»

¹⁸ Yakob ga xani ko mopëd gëbër, wëd ko ekaŷ ed xwëtaxën baxo gaf el, rëd ko, do xoš ko ogu.

¹⁹ Wac ko na gër ed xey baņo: «Bet-El», xarak angol and ex ler na aņ, Lus bani wacënd.

²⁰ Ata Jakob beya ko mondako: «Angëmëne Kaxanu gë wëno hi ko, angëmëne axaxa xaxa ke gër fëña iram, angëmëne ayël ke yëlënd eyamb yamb in, do gë banjëm band këme šufa baŋ,

²¹ do angëmëne aye fo bakaw këme gër faba, ata Axwën an kë hi Kaxanu, ar yata ke an.»

²² «Ekaÿ ed rëf këme elo kë hiç aciŵ and Kaxanu aŋ. Do gër beber ke yël yo, aŵedën këmo ŷana me medënënd dim in.»

29

End Jakob gër Haraj eŋ

¹ Jakob ga fakët ko oñe oŋ, faß ko gand ebar ed apën-eñan.

² Sëk ko andu gër apuÿ. Wat këbi bëmëxwër bëtas bënd obeci, do gë opeÿ ga seyëtara këni jey gër andu gayik na banëbi šebënënd. Gë angaÿ atëm bani sëndënd andu aŋo.

³ Bëxadac bën, and këñëbi bar dek benga bënd oyel aŋ fo bani sëndëtënd andu aŋ enëbi dëmbëxaxën men oŋ. Bëte and këni šeb dek oyel aŋ fo bani sëndënd gašëxe.

⁴ Ata Jakob wëka këbi bëxadac bën: «Bëmaÿe wën bër feye wa hi kën?» Yaka këni: «Biyi bër gër Xaraŋ hi këmi.»

⁵ Wëka këbi bëte: «Anang nde nang këno Labaŋ, ejiŵ ed Naxor?» Yaka këni: «Iyo anang nang këmo.»

⁶ Re ko: «Mocan nde bayi ko wa?» Yaka këni: «Mocan bayi ko! Nëkoço wa ado abiŵ Rašel ga ko ñatëgund gë obeci orexëm ol.»

⁷ Re ko bëte Jakob: «Yaŋ bayik eñan eŋ, ax ñat ex na ebar ed oyel el. Cebëninëbi obeci ol do gë opeÿ ok, do enëbi bakalixën gër ondës eni bašaraw.»

⁸ Yaka këni: «Ami kor na mi di eŋo. And këmëni bar dek benga bënd obeci do gë opeÿ aŋ fo këmi sëndëtënd andu aŋ, amëd aŋo fo këmëni šebënënd.»

⁹ Ata ga këni yeyan mondako fo bayi bani, ga ñatëgu ko Rašel gë obeci or sëm ol, mën axadac isoxari ebaxo.

¹⁰ Jakob watër këni gë Rašel, endënaŵ end aÿiŵ Labaŋ, and ñatëgu ko na gë oyel or Labaŋ aŋ. Jakob sëka ko andu aŋ do sëndët ko angaÿ aŋ. Rëmbën këbi oyel or aÿiŵ Labaŋ ol.

¹¹ Jakob, ga wëga këno Rašel, fulët këno otes.

¹² Fel këno mëne ar nëng ir sëm exo, do asëñiŵ ar Rebeka. Ata Rašel hër ko felëgu këno sëm.

¹³ Sam ga wël ko Labaŋ mëne Jakob, asëñiŵ ar imaÿe itoxari indexëm iŋ ñatëguk, hërëgu ko eŋo kaca, ata wëga këno bëxiß. Hateli këno gër iciŵ, do Jakob sëfëtandëra këno dek.

¹⁴ Ata Labaŋ fel këno: «Wëj ata enimin šapar iram dëŋ ey.» Jakob ŷëpa ko facaw na gër iciŵ ind Labaŋ.

End eñër ed Jakob eŋ

¹⁵ Akey amat, Labaŋ fel këno Jakob: «Ax ñap ex na eye diyeninënd ariyenin fo gayik aÿu ey. Pelële ba ine kë hi acosa andey aŋ.»

¹⁶ Xarak, Labaŋ odënaŵ oki šot babi: ekarënak eŋ Leya, do emeja eŋ Rašel.

¹⁷ Bangës band Leya baŋ anambi nambi bax, barikan Rašel, monje ye baxo.

18 Awa Yakob ga ñan baṅo anëka Rašel, yaka këṅo Labaṅ: «Bëniy bënjongëbëki këmi riyenin në end napul ir Rašel, endënaŵ emejanak endey eṅ.»

19 Ata re ko Labaṅ: «Dek yek, wëj fecan ke mi yël gë mo yël ašëxen, bayil gër ndam ro!»

20 Mondako riyeni baxo Yakob bëniy bënjongëbëki eṅo ñëraxën Rašel. Bëniy bënjongëbëki bëṅo er hi bax ang bakey ðapënëfëne fo gayik axuri xuri bax ang ñan këṅo Rašel ak.

21 Ga xucak bëniy bëṅo, Yakob fel këṅo Labaṅ: «Mašële ngwa asoxari aram an, ga ñata këme ako bëniy bënd wëlër baxe mi diyenin bëṅ, anëka ýandi ke mi bar angaw̄ amat!»

22 Ata Labaṅ felëra këbi ðek ðëraketa bën, do ri ko ofëna or ekana ol.

23 Apenëka aṅ wëd këṅo Leya, endënaŵ ekarënak endexëm eṅ, do wëlän këṅo Yakob. Ga xana këṅo, bar këni angaw̄ amat.

24 Labaṅ wëlali këṅo gër eñër, Silëpa, xadëp isoxari irexëm in hi ko xadëp ir abiŵ Leya.

25 Ga xeyëk, Yakob wat ko mëne Leya ýër këṅo. Ata wëka këṅo Labaṅ: «Inëwa rixën këye eṅo? Ax gi ex na nde në end Rašel riyenin këmi? Inecëṅ yifaxën këye?»

26 Yaka ko Labaṅ: «Ax ýap ex na gër ndebi ro eno ñërët endënaŵ emejanak eṅ.»

27 Ñatayin gë Leya loxo ir ekana in, eyo kanaxën bëte Rašel. Barikan afo ey di bëte gër ndam ro bëniy bënjongëbëki bëcëxe.»

28 Ata Yakob ri ko mondako, ñata këni loxo ir ekana in gë Leya. Labaṅ waš këṅo abiŵ Rašel.

29 Labaṅ wëlali këṅo gër eñër, Bila, xadëp isoxari irexëm in, hi ko xadëp ir Rašel.

30 Yakob bar këni bëte angaw̄ amat gë Rašel gayik mëṅ ex asoxari ar ñan baṅo nëmëc Leya an. Riyeni ko bëte na gër Labaṅ bëniy bënjongëbëki bëcëxe.

End obaš or Yakob eṅ

31 Axwën Kaxanu wat ko mëne Yakob aṅo ṅan ex na Leya ang ñan këṅo Rašel ak. Ri këṅo Leya asoxari ar kë rëwënd, do Rašel, asoxari aboroxok.

32 Leya hi ko gë acël. Rëw këṅo itošan, wac këṅo Ruben, mëne ngëṅ «Nëkoyino asëñiŵën». Gayikwa mondako baxo rend: «Axwën Kaxanu awat wat ko ošëfën oram ol. Gërëgako añan ke ñan icën indam in.»

33 Leya hi ko bëte gë acël, rëw këṅo itošan. Re ko: «Axwën Kaxanu awël awël ko mëne icën indam in axe ṅan ex na, barikan yël ke bëte itošan ino ro.» Ata wac këṅo Simewoṅ, mëne ngëṅ «Awël».

34 Hi ko bëte gë acël, rëw këṅo bëte itošan. Re ko: «Dodo gërëgako, icën indam in monëka ke lëka, gayikako bëtošan bëtošan bëtan rëwën këmo.» Mëṅ wacaxën këṅo Lewi, mëne ngëṅ «Alëka».

35 Hi ko bëte gë acël, rëw këṅo itošan. Ata šëkwa këṅo Kaxanu mondako: «Aṅo cëṅ Axwën Kaxanu këmo šëkwa.» Mëṅ wacaxën këṅo Yuda, mëne ngëṅ «Ašëkwa». Ata Leya seḅ ko orëw̄ ol.

30

1 Rašel wat ko mēne itox aņo dēwēn ex na Jakob, yakēraxi kēņo end abinēm Leya eņ. Ata Rašel fel kēņo Jakob: «Cotēnēle fa obaš, angēmēne ax gi ex na mondako ašēs kēme šēs!»

2 Ata Jakob ga xoŷēn kēņo Rašel, re ko: «Ba wēno nde ex Kaxanu, mēņ ar lēc ki obaš an?»

3 Yaka ko Rašel: «Awa nēkođo Bila, xadēp isoxari iram in, ɓarin angaw̄ amat exo dēwaxēn gēr olēkēna oram. Paɓ gē mēņ kēme hi wēno ɓēte ar gē obaš!»

4 Ata Rašel mondako ȳērēndēr ɓabi Jakob do gē Bila, xadēp isoxari irexēm in. Jakob do gē Bila, ata ɓar kēni angaw̄ amat.

5 Bila hi ko gē acēl, do rēwēn kēņo itošan Jakob.

6 Ata re ko Rašel: «Kaxanu w̄ašan ke. Aɓaxēt ɓaxēt ke do yēl ke itošan.» Mēņ w̄acaxēn ɓaņo ašēñiŵ Dan, mēne ngēņ «Kiti».

7 Bila, xadēp isoxari ir Rašel in, hi ko ɓēte gē acēl, do rēwēn kēņo Jakob itošan ikinēm.

8 Re ko ɓēte Rašel: «Mɓaņ xaxēr kēmi gē abaŷe Leya, do anēka xor kēmo.» Rašel w̄ac kēņo itošan iņo Nefētali, mēne ngēņ «Okaxēr».

9 Leya ga wata ko mēne anēka seɓ ko orēw̄ ol, w̄ed kēņo Silēpa, xadēp isoxari irexēm in, do ȳērēndēr kēbi gē Jakob.

10 Silēpa, xadēp isoxari ir Leya in, rēwēn kēņo mēņ ɓēte itošan Jakob.

11 Ata re ko Leya: «Oko oyekax olo!» Ata w̄ac kēņo Gad, mēne ngēņ «Oyekax».

12 Silēpa, xadēp isoxari ir Leya in, rēwēn kēņo ɓēte Jakob itošan ikinēm.

13 Re ko ɓēte Leya: «Oko onēnga oram olo! Odēnaŵ ok kē ȳana exe macēnd asoxari ar gē onēnga!» W̄ac kēņo itošan iņo Aser, mēne ngēņ «Onēnga».

14 Amēd and bani xanarand ɓēle aņ, Ruben ye ko gēr ošēnga. Ga šanan ko andēs and bani rind ɓēšan ɓēr ɓēsoxari do kēni w̄acēnd mandēragor* aņ, w̄ēlanēgu kēņo nēm Leya. Ata Rašel fel kēņo Leya: «Cetēle wa mandēragor ir w̄ēlanēgu ki ašēñix in.»

15 Yaka kēņo: «Axi gi ex na nde gwac ga xan kēye icēn indam iņ, do ȳandi ki ɓēte mandēragor ir w̄ēlanēgu ke itox indam in.» Ata yaka ko Rašel: «Awa doru gē wēj kēņun xey, end mandēragor ir ašēñix eņ.»

16 Apenēka aņ, Jakob ga xaniw ko gēr apuŷ ko w̄aŷiwend. Leya ga xaca kēņo, re ko: «Awa doru gē wēno kēbo xey de. Ayēc yēc kēmi gē mandēragor ir ašēñiŵēn in.» Ata gēmēd ijo, Jakob do gē Leya ɓar kēni angaw̄ amat.

17 Kaxanu ga yakali kēņo Leya, hi ko gē acēl, do rēwēn kēņo Jakob itošan injoxēn iņ.

18 Ata re ko Leya: «Kaxanu šos ke, wēno ar ȳērēndēr kēbi icēn indam iņ gē xadēp isoxari iram an.» W̄ac kēņo itošan iņo Isakar, mēne ngēņ «Acosa».

19 Leya hi ko ɓēte gē acēl, rēwēn kēņo Jakob itošan injongimatēn iņ.

20 Ata re ko Leya: «Kaxanu fupa ke. Dodo aņo cēņ, icēn indam iņ afēb ke fēb, gayik ɓētošan ɓēnjongimat rēwēn kēmo.» W̄ac kēņo itošan iņo Sabulon, mēne ngēņ «Afēb».

21 Ga xucak eņo, Leya rēw̄ kēņo ɓēte itoxari do w̄ac kēņo Dina.

* 30:14 30.14 Odēwērēwen od andēs aņo ok bani yambēnd ɓēsoxari ɓēn eni cotaxēn acēl angēmēne ani dēwēnd na.

²² Kaxanu xwita kęno Rašel, do yakali kęno cale in. Ata Rašel hi ko ar kę xor exo dęw.

²³ Hi ko gę acel, do ręw kęno itošan. Ata re ko: «Kaxanu anęka ręxet ko ošefęn oram ol.»

²⁴ Wac kęno itošan ino Yosef męne ngęj «Abaša», ga baxo rend: «Axwęn Kaxanu bašęlexe wa itox icęxe!»

End napul ir Yakob eņ

²⁵ And ręw kęno Rašel Yosef aņ, Yakob fel kęno Labaņ: «Tebęle ngwa me ye, me maņi gęr ndebi, gęr ebar edam.

²⁶ Mašęle bęsoxari bęram bęn, do gę obaš oram ol me yexęn gayik nę endefęn riyenin kęmi: węj dęņ anang nang kęy ang riyenin kęmi ak.»

²⁷ Ata re ko Labaņ: «Axara xara kęmi bayil ro, węj ex oyekax oram ol. Bangoc bandam baņ fel ke męne Axwęn Kaxanu nę endey yęlaxęn ke obetak ol.»

²⁸ Baš ko bęte: «Deyal ba ine kę hi acosa andey aņ, mi yęlaxęnęnd.»

²⁹ Yaka ko Yakob: «Węj dęņ anang nang kęy ang riyenin kęmi ak, do ang šęna kęni oyel orey gęr otaxan odam ak.

³⁰ Gayikwa oyel ofęnępęne or šot bayębi and ħatęgu kęme ol, mbaņ šęna kęni. Axwęn Kaxanu yęl ki obetak ol elod yatir węn kęme gęr yangana irey ro. Gęręgako nand fe kęme ri andiyen andam dęņ?»

³¹ Węka ko Labaņ: «Ine ĳapęk mi yęl?» Yaka ko Yakob: «Ĵoweņ aye yęl na. Angęmęne awa wa kęy er kęmi fel in, abakan kęme bakan oxadac or obeci orey do gę opeņ oday ol, axadac kęmęni xadac.

³² Doro kęme ye gęr ed exęni đek obeci orey ol do gę opeņ oday ok. Pitęlębi obeci or ĳęr-ĳęr ol do gę opeņ od gę bambaren ok. Bęn kę hi acosa andam aņ.

³³ Or šenene oram ol ecan kę šanaya, and kęy yeli ey wat acosa andam aņ. Emeci end kęyo sęk axo gi ex na ĳęr-ĳęr yo, areka reka kęmo. Bęte ifeņ ir kęyo sęk axo gi ex na gę bambaren yo, areka reka kęmo.»

³⁴ Labaņ re ko: «Awa awa wa kęme er re kęy in!»

³⁵ Ata kwęl yatijo fo, fit babi Yakob đek baņęlang band ĳęr-ĳęr baņ, gę obeci onęm or ĳęr-ĳęr ol, gę đek obeci or gę bapešen ol, do gę đek opeņ od gę bambaren ok. Seb kębi gęr otaxan od bosęniw enębi kadacęrand pit.

³⁶ Hawętali kęnębi gę męņ Yakob nę oņe ond ħameđęna batas. Yakob męņ kębi xadacęrand obeci ol do gę opeņ od bayi baņo Labaņ ok.

³⁷ Ata Yakob sawęgu ko bęnini bęcękęt bęnd aces, gę bęnd angęręša, do gę bęnd anjang. Xopętęra ko dadęt dadęt xali kę watind bępešen bępešen.

³⁸ Ata ga xoy ko oyand ok gęr ed kęni šebęnd obeci, mar bayik wat-wat gęr oęs od obeci or bax xeraręnd gęr eceb ed men.

³⁹ Mondako bani xeraręnd ler gęr bęnini bęņo. Ata ręw kęnębi bęmeci bęnd ĳęr-ĳęr, bęnd gę bambaren, do gę bęnd gę bapešen.

⁴⁰ Opeņ ok cęņ, Yakob ašapęreli šapęreli babi gę obeci ol. Do and kębi ĳandi opeņ onęm enębi kera aņ fo babi sękalind Yakob okondo od ĳęr-ĳęr ok, do gę od gę bambaren ok. Ata onęm ok ręw kęnębi bęnobo bęnd ĳęr-ĳęr do gę bęnd gę bambaren. Mondako baša babi Yakob bęnga bend oyel or xwęn kębi ol, do ababi ħar na gę oyel or Labaņ ol.

⁴¹ Ata Yakob, and kęni xeraręnd oyel obętęk aņ fo baxo xoyęnd bęnini bęnd xopętęra baxo dadęt dadęt bęņ, eni wataxęnęnd.

⁴² Barikan and këni xerarënd oyel ofișek aṅ, abaxo xoy na. Oyel ofișek ol bayi këno Labaṅ, do obêtêk ol xwën këbi Yakob.

End enawā ed Yakob eṅ

⁴³ Mondako șotëra baxo Yakob napul isëm xali hi ko ar gë opey odanjëm, gë obeci oranjëm, gë ogelemba do gë opali odanjëm. Hi ko bête axwën ar okadêp otoxari do gë otoșan odanjëm.

31

¹ Akey amat, Yakob wël këbi obaș or Labaṅ ol ga këni re: «Yakob wêdek đek beber xwën baxo faba irebi bën. Gë beber xwën baxo faba irebi bën șotëraxën ko đek napul ijo.»

² Yakob wata ko mëne Labaṅ ax bo ex na ga këno nêkon gë dexas iyekax, ang gër yānar ak.

³ Ata Axwën Kaxanu fel këno Yakob: «Maṅil ngëṅ gër ebar ed bëxarêk bērey, gër ed rëw këni. Wëno gë wěj këme hi.»

⁴ Yakob wac këbi Rașel do gë Leya sêkëx këno gër apuṅ, gër ed bafi xadacêrand obeci do gë opey odexëm.

⁵ Fel këbi: «Wëno anêka wata këme mëne sorix irewën ax bo ex na ga ke nêkon gë dexas iyekax, ang gër yānar ak. Barikan Kaxanu, mēj ar yata këno faba iram an, gë wëno hi ko.

⁶ Anang nang kën wën dëṅ mëne mbaṅ riyenin këmo sorix irewën, gë oxor oram ol đek.

⁷ Barikan sorix axacêrara xacêrara këno exe yamba. Bakêlêbêd epëxw nêngwêt ko acosa andam aṅ, bari Kaxanu aṅo teș ex na exe yambara.

⁸ And re ko: “Oyel or gë bapeșen do gë bāmbaren ol kē hi acosa andey aṅ”, onëm ol đek kënëbi rëwënd bēnoșo bënd gë bapeșen do gë bāmbaren. Bête and re ko: “Oyel or yër-yër ol kē hi acosa andey aṅ”, onëm ol đek kënëbi rëwënd bēnoșo bënd yër-yër.

⁹ Kaxanu xan këno sorix irewën oyel orexëm ol, do yël ke wëno.

¹⁰ «Awat wat bamëni gëmêđ nē lakeli oyel onëm ol, amêd and bafi yāndind enēbi kera aṅ. Okondo ok kënëbi xerand opey onëm ok: oko od gë bapeșen do gë bāmbaren, oko od yër-yër. Opêlang ok kënëbi xerand obeci onëm ol: oko od gë bapeșen do gë bāmbaren, oko od yër-yër.

¹¹ Ata kwël gër lakeli fo wac ke meleka ir Kaxanu in: “Yakob!” Yaka këmo: “Woy!”

¹² Re ko: “Kêla, dënêtal eyêbi nêkon đek okondo od këbi xerand opey onëm ok, do gë opêlang od këbi xerand obeci onëm ok. Er exëni oko od gë bapeșen do gë bāmbaren, oko od yër-yër. Gayikwa awat wat këme ang yambara ki Labaṅ ak.

¹³ Wëno ex Kaxanu, ar șalew këyo gë ebeya gër Bet-El, gër ed rêđ këy ekaṅ do xoș këy ogu an. Gêrêgako, canêl ebar elo ro, ey maṅixën gër ebar ed gër ed rëw këni.”»

¹⁴ Rașel do gë Leya yaka këno: «Biya cëṅ gër iciw ind faba irebi, er këmi bêteli abo bo ex na.

¹⁵ Ang bēliyer fo hi këmi gayikako anêka fan këbo xali yamb ko napul ir șotaxën këbo in.

¹⁶ Đek napul ir xana ko Kaxanu gër faba irebi in, biyi do gë obaș orebi ol xwënêk. Gêrêgako, dil đek er fel ki Kaxanu in.»

¹⁷ Ata Yakob fêrëyêtali këbi bolindaw do gë obaș orexëm ol yaṅ gër ogelemba.

¹⁸ Bar kēbi dek oyel orexēm or šot babi na gēr ebar ed Padaŋ-Aram ol, do gē dek bacota bandexēm baŋ, do kwēl ko bakand ond gēr sēm Isak oŋ, gēr ebar ed Kanahaŋ.

¹⁹ Yatijo ye baxo Labaŋ gēr ekaca ed omban ond opeŷ odexēm. Rašel reka kēŋo atox and ebaš efaš ed sēm aŋ.

²⁰ Ata Yakob mondako sitinaxën baŋo Labaŋ, arandēwëra and Aram an, ga ko wāŷi pelarëxe.

²¹ Monawā naŷa baŋo, do kwēl ye ko gē dek beber xwën baxo bën. Ga gegëta ko yeš in, faš ko gand osënd or ebar ed Galahad.

End etëf ed Yakob eŋ

²² Ga xucak baŋkey batas, fel këno Labaŋ mëne Yakob anëka naŷa kēŋo.

²³ Labaŋ ga bar kēbi bër ekun edexëm bën, sëf këno Yakob. Ye këni baŋkey baŋjongëbaki damana sëkaxën këno gēr osënd or ebar ed Galahad.

²⁴ Barikan Kaxanu šanayaxën kēŋo gëmëd nē lakeli Labaŋ arandēwëra and Aram an, damana eni paberaxën gē Yakob. Fel kēŋo: «Këreyëŋo dexërad na de Yakob.»

²⁵ And fiat ko Labaŋ gēr ebar ed Galahad aŋ, sëkëx kēŋo Yakob kap gēr etënd, gēr ed ri baxo akwëndaya andexëm. Labaŋ do gē bër laŋëtaw baŋo bën ri këni bën bëte ler na fo akwëndaya andebën aŋ, gēr osënd or gēr ebar ed Galahad.

²⁶ Ata Labaŋ wëka kēŋo Yakob: «Ineŷa ri këy? Asitinaxën sitinaxën këye do wëlaw këyëbi odënaŷ odam ok ang bësoxari bër sërav këyëbi nē emer fo!

²⁷ Ineŷa naŷaxënëgu këye do hërëgu këy, pelarëxe? Kido afela felaw baye, wëno ata ri dome ofëna or mi pelaraxën gē odënaŷ odam ok, do bela bën eni nēwëra ojëkan od onënga, gē batëmb baŋ, do gē ofarix ol.

²⁸ Barikan, wëj aye teš ex na mi pelar momegar gē šaca bën do gē odënaŷ odam ok! Ata ang ašenëk fo ri këy de.

²⁹ Axor xor këme mun denan eñëŋënaŷ, barikan Kaxanu, mëŋ ar yata kēŋo sorix an, fel ke ganëka gëmëd: “Këreyëŋo dexërad na de Yakob!”

³⁰ Gërëgako, ga yow këy or laŋ gayik mbaŋ xofi baxi ekun ed sorix el, ine cëŋ rekaxënëgu këy efaš edam el?»

³¹ Yakob yaka kēŋo Labaŋ: «Ayëdara yëdara bame ga bame yëland mëne axan këye xan odënaŷ oday ok.

³² Barikan end efaš edey eŋ cëŋ, gēr ar këy sëk yo, ar ecës ex! Bela bërebi bëjo ex ngëŋ otode ok, calal er xwën këy in gēr akwëndaya andam. Ga wat wat këy, kanal!» Yakob axo nang bana mëne Rašel rekawëk efaš elo.

³³ Labaŋ lil ko gēr aner and Yakob, bëte gēr and Leya, do gēr and okadëp otoxari oki, yoweŷ axo wat ex na. Ga šanëgu ko gēr aner and Leya, lil ko gēr and Rašel.

³⁴ Rašel wëd ko efaš el, lilali ko gēr aňëmëna and gelemba, do yëpaxën ko. Labaŋ xëbëtëra ko dek aner aŋ, bari yoweŷ axo wat ex na.

³⁵ Ata Rašel fel kēŋo sëm: «Faba ga wat këy ame kani ex na mi pëbaxën, kërey koŷ na, gē apacaŷ aŋ hi këme.» Ašalara yo ašalara, Labaŋ axo wat ex na efaš edexëm el.

³⁶ Ata Yakob logën kēŋo. Ga kēŋo xeŷan Labaŋ, re ko: «Ine ex amena andam aŋ? Eñëŋënaŷ end fe wa ri këme, sëfaxënëgu këye gē oxoŷ or go ol?»

³⁷ And yelëxëyëtëra këy ðek oÿënga oram aņ, er xwën këy nde wat këy na? Masinëlëbi bëram bën do gë bërey bën enëbo dëcaxën biyi bëxi!

³⁸ Bëniy alapem ri këme gër iciw indey. Elod ami pel ex na mëne emeci enëm endey, ba ifey inëm irey nacëk. Bëte elod amo yamb ex na xondo irey.

³⁹ Ejel ed law këno oŵacar obapuÿ el, elod amo maÿelil ex na. Wëno baņo nëmbënd gë ejel ebëngw edam. Wëj anëÿali baye nëÿalind mi mašën ejel ed reka këne hik gëmëð, hik goyat el.

⁴⁰ Ašor baxe šorënd oyat ok, mbaņ bame sorond gë ayem in gëmëð, do akwëð abame šot na.

⁴¹ Bëniy alapem ri këme gër iciw indey. Riyenin këmi bëniy epëxw gë bënax në end napul ir odënaŵ oki oday enj. Bëniy bënjongimat mëni cotaxën obeci oram ol do gë opeÿ odam ok. Barikan wëj nëmbët këy bakëlëbëd epëxw acosa andam aņ.

⁴² Kido Kaxanu, mëņ ar yata këņo šaca iram Abëraxam an, mëņ ar baņo rëgënd faba iram Isak an, axe dëca bana, taxan šanëgu dome iciw indey inj. Kaxanu awat wat ko toro indam inj, do gë ašëkwëra iram in, do ganëka gëmëð mëņ rëc këbo.»

End eter Yakob do gë Labaņ enj

⁴³ Labaņ yaka këņo Yakob: «Bolindax, odënaŵ odam ex, obaš olo, obaš oram ex, oyel olo, oyel oram ex, do ðek er këy watënd in, wëno xwënëk. Wëno ine këme xor mëni din doro odënaŵ odam ok, ba obaš or rëw kënëbi ol?

⁴⁴ Gërëgako awël nde, yatare eter wëno gë wëj, do eter elo gilex sede irefi in!»

⁴⁵ Ata Yakob wëð ko ekaÿ do rëð ko.

⁴⁶ Ga xucak eņo, Yakob fel këbi bër ekun edexëm bën: «Medanëgune oxaÿ.» Ata wëðaraw këni oxaÿ do bun këni. Mëņ gë Labaņ yambëra këni na gër angëb and oxaÿ.

⁴⁷ Labaņ wac ko angëb aņo «Yegar Saxaduta», do Yakob mëņ wac ko «Galehed».

⁴⁸ Ata re ko Labaņ: «Angëb and oxaÿ aņo ex doro sede ir wëj gë wëno in!» Mëņ bayixënëk omac od «Galehed», mëne ngëņ «Angëb and ex sede aņ»,

⁴⁹ do «Mitësëpa», mëne ngëņ «Angëb and enëkona», gayik Labaņ are re baxo: «Axwën Kaxanu nëkonalebo and ke šapëre ro aņ!»

⁵⁰ Angëmëne arixëra këyëbi rixërand odënaŵ odam ok, angëmëne bësoxari bësëxe baša këyëbi na, ax gi ex na gë ala kën fabër. Titinal, Kaxanu ex sede ir biyi bëxi in.»

⁵¹ Ata Labaņ fel këņo Yakob: «Ebun ed oxaÿ elo, ekaÿ ed xwëšak elo, wëno rëðëk mërëxand ir biyi bëxi.

⁵² Ebun ed oxaÿ elo do gë ekaÿ ed xwëšan këme elo, ex otede odebi ok: ame kucali na oxaÿ oņo, me yeli gand ed hi këy mi dinanaxën eñëņëx. Do wëj bëte ay kucagu na oxaÿ oņo, ey yeli gand ed hi këme eye dinanaxën eñëņëx.

⁵³ Kaxanu, mëņ ar yata këbi Abëraxam do gë Naxor an, gilexo arëc arebi an (mëņ ex Kaxanu, ar yata këņo axarëk arebën an).»

Ata Yakob yašar ko gër oŵac or Ar ko rëgaxënënd sëm Isak ol.

⁵⁴ Ga xucak eņo, Yakob ri ko šadfaxa na gër etënd elo. Wac këbi bërëxëm bën gër eyambëran. Yambëra këni do xey këbi na gër etënd elo.

32

¹ Ga xeyëk, Labaṅ xani ko mopëd, felarëra këni momegar gë ejiw bën do gë ßobiw. Ga šalendëra këbi, xani ko do kwël wäyi ko gër ndebën.

² Yakob fakët ko fëña irexëm in. Ata šanayaxën këno omeleka od Kaxanu.

³ Ga wat këbi, Yakob re ko: «Bëjo bër engä end Kaxanu exëni!» Wac ko na gër ed ebanı «Mahanayim», mëne ngëḡ «Benga bëki beḡ».

End ekofëtar ed gë Esawu eḡ

⁴ Yakob lëngwali këbi bërolawën gër abinëm Esawu, gër Seyir, gër ebar ed Edom.

⁵ Er re baxo: «Mondako këno felëx, Esawu, axwën aram an: “Yakob, xadëp irey in, ga re ko: aniyitara niyitaraw ke gër Labaṅ bën, ang aliyer fo, do alembeliw lembeliw ke oliyer oram ol xalı gërëgako.

⁶ Ašotëḡu šotëḡu këmëni de oxey, gë opalı, gë opey, gë obeci, gë okadëp otošano do gë otoxari. Awa axwën, bër yelik bëjo, bërolawën bëram exëni. Wëno lawënli këbi ga këme yarënd oyekax orey ol, exe kofëtaraxëne.”»

⁷ Bërolawën bën ga bakaw këni fel këno Yakob: «Aye ye këmi xalı gër abinëx Esawu. Në ekacaw exi mëḡ bëte gë ocambenjar okeme onax.»

⁸ Ata Yakob yëdara ko mbaḡ, anjiy aḡ xap këḡo mokap dëḡ. Šapëreli këbi bela bërexëm bën bengä bëki. Mondako fo šapëreli baḡi bëte oyel ol: opey ok do gë obeci ol bebët íbat, oxey ol do ogelemba ok bebët ijo.

⁹ Er baxo rend: «Angëmëne Esawu ebi ḡwëlën engä emat do ebi kor, engä ekinëm eḡ ašana këno šana.»

¹⁰ Ata Yakob ko šalend mondako: «Axwën Kaxanu, wëḡ ex ar yata këḡo šaca Abëraxam an, bëte wëḡ fo yata këḡo Isak, faba iram. Wëḡ ex ar fel ke: “Bakal gër ebar edey, gër ed rëw këni, do wëno arin këmi rin enjekax eḡ!”

¹¹ Emëlaya ed wëlaya këye wëno xadëp irey el axuri xurik. Bëte benjekax bënd rin këye beḡ, axe ñap ex na. And xegëta bame Yurëden ijo aḡ, ošët fo lëkaya bame. Barikan doro bëram bën bengä bëki exëni.

¹² Axara xara këmi dacëtële gër otaxan od abaḡe Esawu! Gayikwa ayëda këme yëdand ba ayow ko yow exe mereli, ebi dawëra bësoxari bën, do gë obaš ol.

¹³ Wëḡ ga fel ke wa: “Arin këmi rin enjekax eḡ, do ašënan këme šënan andëwëra andey aḡ ang eđini ed gër angwëngw fo, ed ala ax kor na exo pën el!”»

¹⁴ Ata yatijo, na xey baḡo Yakob. Sana këbi gër napul ir šot baxo, oyel or këḡo fupaxën abinëm Esawu ol.

¹⁵ Sana këbi obeci onëm okeme oki, do gë baḡëlang alapem; opey onëm okeme oki, do gë okondo alapem.

¹⁶ Sana këbi bëte ogelemba onëm ofëxw osas, gë batox band banëbi yerinënd ak; oxey onëm ofëxw onax, do gë okwëlëkwël epëxw; opalı onëm alapem, do ocan ok epëxw.

¹⁷ Mondako fitëra baḡi oyel olo bengä bengä, do engä kala gë axadac arexëm. Fel këbi bëxadac bën: «Dëngwayin tan, do en tebëtar motebëtar.»

¹⁸ Fel këḡo axadac aḡanar an: «And kën fed gë abaḡe Esawu aḡ do exi mëka: “Noḡo xwën ki? Feye këy yend? Noḡo wa xwën këbi dek oyel or lëngwëna këyëbi olo?”

19 Yakayido: “Yakob, xadëp irey in, xwën këbi. Axwën Esawu, er fupaxën ki lëngwaliw ko. Mëņ dëņ në etëfëgu ebo.”»

20 Ata fel këbi eņo fo axadac axinëm an, gë asasën an, do gë dek bër bafi sëfënd benga bënd oyel bën: «Mondako këno felëf Esawu, axwën aram an, and kën fed aņ.

21 Deyidën: “Yakob, xadëp irey in, gand emban bayiw ko”. Gayikwa er baxo yëländ: «Axoc këņo xoc oxoý orexëm ol gë er fupaxën këmo do lëngwali këme in. Bamat aũa ko wã exe kaca, do mi kofëtar gë onënga fo!»

22 Ata Yakob mondako lëngwali bafi oyel or fupaxën baņo ol, do mëņ xey këņo na gër akwëndaya.

End okaxër ond Yakob eņ

23 Ata yatijo gëmedf, Yakob gë bësoxari bëxi bërëxëm bën, gë okadëp otoxari oki od bësoxari bërëxëm ok, do gë bëtox epëxw gë imat bëndëxëm bëņ, xegëta këni lar ir këni wăcënd Yabok in.

24 Abar bar bafi, xegëta këni lar in gë dek bebër xwën ko bën.

25 Yakob bayi ko gabat ekeg elo. Ata ŝanayaw ko ala do xaxër këni gë mëņ xali kë wecand.

26 Ala ajo ga wat ko mëne anëka dëņ sëkwän këņo eņo dŕap in, xëm këņo gër epem. Ata Yakob lonëta ko nand bani xaxërend na.

27 Ata re ko ala ajo: «Tefële me ye, gayikwa anëka kë wecand.» Yaka ko Yakob: «Ami teb na ey ye, xarak aye yël ex na obetak ol.»

28 Ala ajo wëka këņo: «Ake këni wăcënd?» Yaka ko: «Yakob.»

29 Re ko: «Macindëleni gërëgako Isërayel, kërex bo na ga këni wăcënd Yakob. Gayikwa axaxër xaxër kën gë Kaxanu do gë bela bën, ŕarikan wëj xor këbi.»

30 Yakob wëka këņo: «Këla pelële wa oŕac orey ol.» Yaka ko: «Ine këye wëkaxënd oŕac oram ol?» Ata yël këņo obetak ol.

31 Yakob wăc ko na gër ed xaxër bani «Peniyel», mëne ngëņ «Dëxas ir Kaxanu in». Gayikwa are re baxo: «Afabër fabër këmi gë Kaxanu, do bayi këme abëngw.»

32 Eñan eņ anëka bax fënëgund and baxo xucand Yakob Penuwel aņ. Ata këņo racëtënd oņe oņ, ga lonëta ko gër epem.

33 Mëņ ex xali doro, bërändëwëra and Isërayel bën ani yakënd na angën and gër emef aņ, gayik gër angën aņo sembaý baxo Yakob.

33

End ekofëtar ed Yakob do gë Esawu eņ

1 Yakob ga rënëta ko, watëgu këbi Esawu do gë ocambenjar okeme onax ok ga këni ñatëgu. Ŗapëreli këbi obaŝ ol, mar hi këni mërëxand ir Leya do gë Rašel, mar mërëxand ir okadëp otoxari od bësoxari bërëxëm ok.

2 Lëngwën këbi okadëp otoxari ok do gë obaŝ orebën ol. Bëtëgu këni Leya do gë obaŝ orexëm ol, do felata këni Rašel do gë Yosef.

3 Yakob mëņ dëņ, lëngw ko gër enga eņo, do foxi ko ŕanjongëbaki eyiý el nëŝ gër ebar, xali sëkar këni gë abinëm.

4 Ata Esawu hër ko fed këni. Wëga këņo Yakob bëxiŕ gër egëla, do ses këni bën tak bëxi.

⁵ Esawu ga rënëta ko, wat këbi bësaxari bën do gë obaš ol. Ata wëka ko: «Nobën ex wa bëjo?» Yaka ko Yakob: «Bëjo ex obaš or yël ke Kaxanu ol gë oyekax orexëm ol, wëno xadëp irey in.»

⁶ Okadëp otoxari ok do gë obaš orebën ol sëka këno Esawu, do foxira këni.

⁷ Leya do gë obaš orexëm ol sëka këno bëte, do foxira këni. Bëte Yosef do gë Rašel sëka këno, do foxira këni.

⁸ Ata re ko Esawu: «Do ine ex wa dek oyel or fedëgu këmi olo?» Yaka ko Yakob: «Exe kofëtaraxëne gë onënga fo šet këmi, faba!»

⁹ Re ko bëte Esawu: «Abaŷe, ašotëra šotëra këme wëno bëte! Er xwën këy in, bayilexi.»

¹⁰ Yaka ko Yakob: «Ali, axara xara këmi, kanal axana er fupa këmi in gayikako gë onënga fo xofëtar ke. Enimin, wëno ga šanaya këme gër lëngw irey nangëde gër lëngw ir Kaxanu fo, do xofëtar ke gë onënga fo.

¹¹ Këla kanal axana er fupa këmi in, oyel orey ex, gayikako gë oyekax orexëm ol yëlëra ke Kaxanu xali šotëra këme dek er ebax me cot in.» Yakob nëŷali këŋo Esawu xali wä ko.

¹² Esawu re ko: «Awa međerane dek oŷënga oŋ ene yexëne, wëno kë lëngwa.»

¹³ Ata yaka ko Yakob: «Faba, anang nang këy mëne obaš ol ani kem ex na. Bëte nëkodëbi opeŷ onëm ok, gë obeci onëm ol, do gë oxey or gë batox band kë yerind ol. Angëmëne akey amat fo nëŷali kënebëne oŋe oŋ, dek këni šësëra oyel obeja ol.

¹⁴ Axara xara këmi faba, dëngwal wëj. Endëmane endëmane këmi sëfëli wëno xadëp irey in, gë obaš ol do gë oyel ol, xali mi ŋatëli gër ndewën, gër ebar ed Seyir.»

¹⁵ Ata re ko Esawu: «Awa faxëtël mi tebën ndakanŋ mar ocambenjar odam ok.» Yaka ko Yakob: «Oko në end ine ngwa? Faba, axara xara këmi, tebanële din!»

¹⁶ Ata kwël yatijo fo, baka baxo Esawu ond gër ebar ed Seyir oŋ.

¹⁷ Ga xucak eŋo, Yakob ye ko kwël ond gër Sukot oŋ. Bayënayax ko faciŵ, do rindëranëx këbi baner oyel orexëm ol. Mëŋ wäcaxën këni fën gër ed hi bani «Sukot», mëne ngëŋ «Baner baŋ».

End gër Sišem eŋ

¹⁸ Ata Yakob mondako ñat baxo abëngw ga xaniw ko gër ebar ed Padaŋ-Aram. Hat ko gër angol and Sišem, gër ebar ed Kanahaŋ. Ri ko akwëndaya andexëm aŋ ler gër angol aŋo.

¹⁹ Yakob wëf ko batama këme band kodï do yëc ko ebar gër otaxan od bosëñiŵ bor Amor, sëm ir Sišem. Gër ebar elo ri baxo akwëndaya andexëm, ler gër angol and Sišem.

²⁰ Yakob ri ko na angëb and eŋo caleraxënënd Kaxanu, do wäc ko «El-Eloxe-Isërayel», mëne ngëŋ «Kaxanu, Kaxanu, mëŋ ar yata këŋo Isërayel an.»

34

End Simewoŋ do gë Lewi eŋ

¹ Akey amat, Dina endënaŵ end rëwën këno Leya Yakob eŋ, ye ko ebi nangëgu odënaŵ od gër ebar elo ok.

² Ata Sišem, asēñiŵ ar Amor, emun end ebar ed bērandēwēra and Het eṅ, wat kēṅo Dina. Ga sēra kēṅo, wēla kēṅo, do lakix kēni, xarak ax ñap ex na.

³ Ata Sišem lēka kēṅo monēka dēṅ Dina, endēnaŵ end Yakob eṅ. Sišem ñan kēṅo mbaṅ endēnaŵ emeja eṅo. Bend ko xwētaya gēr emēkw edexēm fo baṅo felēnd endēnaŵ emeja eṅo.

⁴ Sišem fel kēṅo sēm Amor: «Karanēle endēnaŵ eṅo, wēno mo ñēr ṽandi ke.»

⁵ Ata ga nang ko Yakob mēne Sišem abuyarēn buyarēn kēṅo abiw Dina, sēsina ko yem xali fiatēgu kēni bosēñiŵ ga hiw kēni gēr apuŷ, gēr oxadac or oyel.

⁶ Ata Amor, sēm ir Sišem, yow ko gēr ed ebaxo Yakob eni ñēpaxēn end Dina eṅ.

⁷ And bani fiatēgund bosēñiŵ bor Yakob aṅ, ga hiw kēni gēr apuŷ, nang kēni ecēfēnaxik eṅo. Hi kēbi nangēde aširēra širēra kēnēbi fo, do xoŷ kēni xali xurik, gayik Sišem amena atēm ri baxo paṅ gēr bērandēwēra and Isērayel, ga laki bani ako gē endēnaŵ end Yakob eṅ, xarak eṅo ax ñap ex na.

⁸ Amor fel kēbi: «Asēñiŵēn Sišem wa ñan kēṅo endēnaŵ endewēn eṅ, yēlino eṅo ñēr, axara xara kēmun.

⁹ Wēn gē biyi axor kēne xore ene dēkēre paṅ gē oŷēr oṅ. Wēn enēbo yēlēnd odēnaŵ odewēn ok, do enēbi ñērēnd odebi ok.

¹⁰ Andamat kēne lēge do ebar el edewēn kē hi. Cēxwayayin ro, en pandērand, do en yēcēnd owar or kēn xwēn.»

¹¹ Sišem yow ko fel kēbi sēm ir endēnaŵ do gē bobinēm: «Tebanine! Wēno ayēl kēmun yēl er kēne wēka yo.

¹² Pēnētayin mbaṅ napul ir kēmun wēdēn in, do gē exēbēnaxik er kēmun yēl in. Ayēl kēmun yēl er kēne wēka yo. Barikan fo, yēline endēnaŵ eṅ mo ñēr!»

¹³ Bosēñiŵ bor Yakob yaka kēnēbi gē osit Sišem do gē Amor, sēm irexēm, gayik Sišem abuyarēn buyarēn baṅo Dina, imaŷe itoxari indebēn iṅ.

¹⁴ Fel kēnēbi: «Ax mēnd ex na mo yēl imaŷe itoxari indebi iṅ asošan axacērēx: ošēfēn osēm ex eṅo gēr enēng endebi!»

¹⁵ Damana mi maxēn end re kēn eṅo, afo en ma pere en gi ang biyi ak: asošan ar ex yo eno kac axac.

¹⁶ Aṅo fo kēmun yēl odēnaŵ odebi ok, do biyi bēte mēni ñērēnd odewēn ok. Ata kēne lēge nē erebat, do ene giye bulunda iṅat.

¹⁷ Biyi ata kēmo wēd endēnaŵ endebi eṅ, do kwēl mi dēfa angēmēne anēbo baxēt ex na, angēmēne an ma ex na enun kacēnd axac.»

¹⁸ Amor do gē asēñiŵ Sišem wā kēni eyeyan elo.

¹⁹ Ataṅ šambenjar in wā ko exo di mondako gayik mbaṅ ñan baṅo endēnaŵ end Yakob eṅ. Xarak Sišem, ar gapak ebaxo gēr dēk ekun ed sēm.

²⁰ Ata Amor do gē asēñiŵ Sišem ye kēni gēr ebēt ed angol andebēn. Fel kēnēbi bela bēr lēg bax gēr angol andebēn bēn:

²¹ «Bela bējo, bēr aketēxeta ex ro gēr ndebi. Dēgēlexēni gēr ebar edebi ro, do eni pandērand. Ebar edebi el aŷang ŷangēk, axēñ kēni xēñ! Biyi aŷēr kēnēbe ṽana enēbe ñērēnde odēnaŵ odebēn ok, do bēn enēbi ñērēnd odebi ok.

²² Barikan eni maxën edëg ed andamat gë biyi el, emat wëka këni, ene gixëne bulunda ibat. Asošan ar ex yo gër ndëfi ro eno kac axac, ang xac këñëfi bën ak.

²³ Oyel orebën ol, gë napul irebën in, do gë oŵacar orebën ol, ax gi ex na nde ata këñëfe xwëne? Mane wa aŵa emat end wëka këñëbo eŋo, ene dëgaxëne andamat.»

²⁴ Dek bër bax šanënd gër ebët ed angol bën wël këñëfi Amor do gë asëñiŵ Sišem. Ata dek bësošan bër bax šanënd gër ebët ed angol bën wa këni enëfi kac.

²⁵ Yatir akey atasën, xarak anëka këni sorond, Simewoŋ do gë Lewi, bosëñiŵ bor Jakob, bër acël amat gë Dina bën, wëf këni ala kala duxuma irexëm in. Hat këni gër angol endëmane fo, ala abi wata ex na. Laŵëra këñëfi dek bësošan bën.

²⁶ Haš këñëfi bëte gë oduxuma ok, Amor do gë asëñiŵ Sišem. Xanaw këno Dina gër iciŵ ind Sišem, do kwël šan këni.

²⁷ Bosëñiŵ bor Jakob bëjo xoba këni gër bësšësek do xwëcara këñëfi. Xandëra këñëfi bacota baŋ dek angol aŋ, gayik imaŷe itoxari indebën in buyarën bano.

²⁸ Xandëra këñëfi oyel orebën ol: opeŷ, gë ofeci, gë oxey, gë opali, gë dek er ebax gër angol in, do gë er ocënga in.

²⁹ Xandëra këñëfi bacota bandebën baŋ. Sërara këñëfi bësoxari bërebën bën, gë dek bër gër oxun orebën bën, do gë dek bebër ebax gër bëciŵ bën.

³⁰ Ga xucak eŋo, Jakob fel këfi Simewoŋ do gë Lewi: «Wën ata etëm eŋ wëlanëgu këne. Awërax këne xwët bër lëgëk gër ebar elo ro bën, gë bërändëwëra and Kanahaŋ bën, do gë bër and Përisi bën. Wëno bela bëfënëpëne fo šot këmëni. Bën ata këne barënan ene mereli, do enëbo dawëra wëno gë bër iciŵ indam bën.»

³¹ Simewoŋ do gë Lewi yaka këni: «Aŷap nde ŷapëk eno dixëra imaŷe itoxari indefi in aŋ asoxari aŷacaxik fo?»

35

End orëfa or Jakob eŋ

¹ Akey amat, Kaxanu fel këŋo Jakob: «Kanil ey dëfa yaŋ gër Bet-El, ey dëgëx fën. Dinëxëde angëb wëno Kaxanu, ar šanayaxën baxi and bay hërend eyo cana abinëx Esawu an.»

² Ata Jakob fel këfi bër bër iciŵ indexëm bën, do gë dek bër ebax gë mëŋ bën: «Dapin olaš or ex mërëxand irewën do xwëta kën ang Kaxanu fo oŋ. Wunëtarayin, do nëmbarayin banjëm baŋ.

³ Yaŋ gër Bet-El këne rëfaye. Fën këmo rinëx angëb Kaxanu, mëŋ ar yakali baxe cale yatir šëmura baxe an, do mëŋ ar xaxa ke gër feña iram an.»

⁴ Ata fëxwëndëra këno Jakob dek olaš orebën or ebax gër otaxan odebën oŋ, do gë dek baŋepe band bakara bani gër banëf bandebën baŋ. Jakob wëg ko dek bebijo, dila gër edëp ed ananga and ex ler gër Sišem.

⁵ Ga ri këni mondako, kwël ye këni. Kaxanu lapan këfi anjiŷ atëm bër lëgërak gër bangol band ler ler na gër ed ebani bën. Ata anëfi tëf ex na bosëñiŵ bor Jakob.

⁶ Jakob do gë dek bërexëm bën fiat këni gër Lus, mëne ngëŋ gër Bet-El, gër ebar ed Kanahaŋ.

⁷ Rix ko angëf do wac ko na gër ed ebani «El-Bet-El», mène ngëŋ «Kaxanu, ar gër Bet-El an». Gayikwa Kaxanu na šanayaxën baŋo Jakob, and baxo hërend eŋo cana abinëm aŋ.

⁸ Ata Debora, asoxari ar rafën baŋo Rebeka an, šës ko. Wëxëta këno ler gër Bet-El, dila gër aces and nëngwët bani oŋac «Atëx and otes».

⁹ Ata Kaxanu šanayaxën këŋo bëte Jakob, ga hiw ko gër ebar ed Padaŋ-Aram. Yël këŋo obetak ol.

¹⁰ Ata re ko Kaxanu: «Oŋac oreŋ ol Jakob ex, fari ax bo na ga këni wacënd Jakob. Isërayel këni ŷana eni macënd.» Mondako nëngwët baxo oŋac orexëm ol: Isërayel.

¹¹ Re ko bëte Kaxanu: «Wëno ex Kaxanu, ar xorëk beŷ dek an. Dëwëlëbi obaš oranjëm, do nïmbërëlexëni mbaŋ. Enëŋ do gë amara and benëŋ kë šanëgu gër ndey. Bemun kë šanaya na gër bër këyëbi rëw.»

¹² Ebar ed yël këmëni Abëraxam do gë Isak el, ayël këmun yël, wëj do bërändëwëra andey bën, and këy xuca aŋ.»

¹³ Ata Kaxanu ga xani ko, ko šëgënd yaŋ yaŋ na gër ed bani yeyandërand gë Jakob.

¹⁴ Jakob rëd ko ekaŷ na gër ed yeyaneli baŋo Kaxanu. Xoš ko gër ekaŷ ed rëd baxo elo ogu do gë ngoy ex giŋën ekaŷ ecëbax.

¹⁵ Jakob wac ko na gër ed ebani Bet-El, na gër ed yeyaneli baŋo Kaxanu.

End ecës ed Rašel eŋ

¹⁶ Jakob gë bër ekun edexëm bën xani këni na gër Bet-El. Anëka bani saxand gër Efërata, ga rëwëra ko Rašel. Barikan orëw olo mbaŋ yëka baŋo.

¹⁷ And baŋo rëwënd itox aŋ, asoxari ar baŋo rëcand gër orëw an, re ko: «Kërey yëdara na, lëmëta šot këyo bëte.»

¹⁸ Damana exo kotixën, wac këŋo lëmëta in «Ben-Oni», mène ngëŋ «Asëñiŵën ir ayambën iram». Barikan sëm nëngwët këŋo «Benëšame», mène ngëŋ «Asëñiŵën ir liw iram».

¹⁹ Ga xoti ko Rašel, wëxëta këno gër fëña ir gër Efërata, mène ngëŋ ir gër Betëlexem.

²⁰ Jakob rëd ko ekaŷ gër ŷeg ir Rašel. Ata ekaŷ elo na bayik xali doro.

²¹ Isërayel gë bër ekun edexëm bën rëfa këni do rix këni akwëndaya andebën aŋ yabët ebar ed Migëdal-Eder el.

²² Amëd and lëg baxo Isërayel na gër ebar elo aŋ, Ruben ye ko laki këni gë Bila, asoxari ar ŷëpa bani aŷëpa fo gë sëm an. Ata nang ko Jakob.

Bosëñiŵ bor Jakob er hi bani epëxw gë bëxi.

²³ Bëtošan bënd rëw këbi Leya bëŋ: Ruben, iñanar ind Jakob in, gë Simewoŋ, gë Lewi, gë Yuda, gë Isakar do gë Sabulonj.

²⁴ Rašel mëŋ cëŋ, rëw këbi Yosef do gë Benëšame.

²⁵ Bila, xadëp isoxari ir Rašel in, rëw këbi: Dan do gë Nefëtali.

²⁶ Silëpa, xadëp isoxari ir Leya in, rëw këbi Gad do gë Aser. Bën ex bosëñiŵ bor Jakob, bër rëwëgu këbi gër ebar ed Padaŋ-Aram bën.

²⁷ Ata Jakob gë bër ekun edexëm bën ñat këni xali gër sëm Isak, gër Mamëre, ler gër Kiriŋat-Arëba, gër ed këni wacënd bëte Ebëroŋ. Fën lëg bani ang bëliyer fo Abëraxam do gë Isak.

²⁸ Isak ga liya ko bëniy këme gë ofëxw ocongosas,

²⁹ šes ko. Ata Isak moped fed baŋo oxar ol, ðamana baraxën keni gë bëxarëk bërexëm bër šesëk elod anëka fo bën. Esawu do gë Jakob wëxëta këno.

36

End orëfa or Esawu eŋ

¹ Mondako ex andëwëra and Esawu aŋ, mëŋ ar bano wăcënd bëte Edom an.

² Esawu yër babi odënaŵ od gër ebar ed Kanahaŋ: Ada abiŵ ar Eloŋ, arandëwëra and Het an, do gë Oxolibama, abiŵ ar Ana, ejiŵ ed Tëсібewoŋ, arandëwëra and Hor an.

³ Baša këŋo bëte Basëmat, abiŵ ar Isëmayel, abinëm ar Nebayot.

⁴ Ata Ada rëwën këŋo Esawu, Elifas. Basëmat mëŋ, rëwën këŋo Rehuwel.

⁵ Oxolibama rëwën këŋo: Yewuŝ, gë Yalam, do gë Kore. Bën ex bosëniŵ bor Esawu, bër rëw kënëfi na gër ebar ed Kanahaŋ bën.

⁶ Akey amat, Esawu bar këbi bësoxari bërexëm bën, gë bosëniŵ, gë bobiŵ, do gë ðek bela bër iciŵ indexëm bën. Bar këbi bëte ðek oyel orexëm ol, do gë bebër šotëra baxo na gër ebar ed Kanahaŋ bën. Ye ko kwël orëfa në ebar ecëxe, eni ŋawëtaraxën gë abinëm Jakob.

⁷ Gayikwa napul ir šot baxo ala kala in axuri xuri bax ga yëmbëk. Ax mënd bana eni ðëg në erebat. Bëte na gër ebar ed yëpa baní ang bëliyer fo el, oyel orebën ol abani xëñ na.

⁸ Esawu ye ko yëpax ko gër ebar ed kap gër etënd ed Seyir. Esawu ex wa Edom.

End bërändëwëra and Esawu eŋ

⁹ Mondako ex andëwëra and Esawu aŋ, sëm ir Edom, gër ebar ed kap gër etënd ed Seyir.

¹⁰ Omac od bosëniŵ bor Esawu ok ebax: Elifas, ar rëwën këŋo alindaŵ Ada an, gë Rehuwel, ar rëwën këŋo alindaŵ Basëmat an.

¹¹ Ata bosëniŵ bor Elifas hi keni: Teman, gë Omar, gë Tësefo, gë Gatam, do gë Kenas.

¹² Timëna, ebax asoxari ar yëpa bani ayëpa fo gë Elifas, asëniŵ ar Esawu an. Timëna ijo rëwën këŋo Amalek. Ata bën ex bosëniŵ bor Ada, asoxari ar Esawu an.

¹³ Bosëniŵ bor Rehuwel exëni: Nahat, gë Sera, gë Šama, do gë Misa. Bën ex bosëniŵ bor Basëmat, asoxari ar Esawu an.

¹⁴ Mondako bax omac od bosëniŵ bor Oxolibama ok, abiŵ ar Ana, asoxari ar Esawu an. Ana ijo ex mëŋ bëte abiŵ ar Tësebewoŋ an. Mëŋ rëwën baŋo Esawu: Yewuŝ, gë Yalam, do gë Kore.

¹⁵ Mondako hi bani bemun bënd bosëniŵ bor Esawu beŋ. Gër andëwëra and Elifas, iñanar ind Esawu iŋ: Teman, gë Omar, gë Tësefo, gë Kenas,

¹⁶ gë Kore, gë Gatam, do gë Amalek. Bën ebax bemun bënd andëwëra and Elifas beŋ, gër ebar ed Edom. Bën ex bosëniŵ bor Ada.

¹⁷ Mondako hi bani bemun beŋ gër bosëniŵ bor Rehuwel, asëniŵ ar Esawu: Nahat, gë Sera, gë Šama, do gë Misa. Bën ebax bemun bënd andëwëra and Rehuwel beŋ, gër ebar ed Edom. Basëmat, asoxari ar Esawu an, ebax ejiŵ edebën.

18 Mondako hi bani bërändëwëra and Oxolibama bën, asoxari ar Esawu an. Gër bërändëwëra and Oxolibama, abiw ar Ana, asoxari ar Esawu an, bemun beṅ er hi bani: Yewuś, gë Yalam, do gë Kore.

19 Bën ebax bosëniw bor Esawu, do bën ebax bemun bendebën beṅ. Esawu ex wa Edom.

20 Mondako hi bani bosëniw bor Seyir, arandëwëra and Hor an. Bër lëg bax gër ebar elo na bën, er hi bani: Lotan, gë Šobal, gë Tësibewoṅ, gë Ana,

21 gë Dišoṅ, gë Etëser, do gë Dišaṅ. Bën ebax bemun bend bërändëwëra and Hor, do gë dek obaś or Seyir gër ebar ed Edom beṅ.

22 Obaś or Lotan ol er hi bani: Ori do gë Emam. Imaṽe itoxari ind Lotan iṅ ebaxo Timëna.

23 Mondako hi bani bosëniw bor Šobal: Alëfan, gë Manahat, gë Ebal, gë Šefo, do gë Onam.

24 Mondako hi bani bëte bosëniw bor Tësibewoṅ: Afa do gë Ana. Ana isošan ijo šanan bax aṅša and men gër ladawe, and babi xadacërand opali od sëm Tësibewoṅ aṅ.

25 Mondako hi bani bëte obaś or Ana ol: itošan iṅ, Dišoṅ, do gë itoxari iṅ, Oxolibama.

26 Mondako hi bani bëte bosëniw bor Dišoṅ: Emëdan, gë Ešëbaṅ, gë Yitëran, do gë Keran.

27 Mondako hi bani bosëniw bor Etëser: Bilëxaṅ, Sahafaṅ, Safaṅ, do gë Akan.

28 Mondako hi bani bosëniw bor Dišaṅ: Utës do gë Aran.

29 Mondako hi bani bemun bend bërändëwëra and Hor beṅ: Lotan, gë Šobal, gë Tësibewoṅ, gë Ana isošan,

30 gë Dišoṅ, gë Etëser, gë Dišaṅ. Bën ebax bemun bend bërändëwëra and Hor beṅ, gër ebar ed Seyir.

31 Mondako hi bani bëte bemun bend bëtëraw bax gër ebar ed Edom beṅ, damana eni gixën gë bemun bërändëwëra and Isërayel bën.

32 Bela, asëniw ar Bewor wun ko gër ebar ed Edom, do oṽac or angol andexëm ol ebax Dinaba.

33 And šës ko Bela aṅ, Yobab, asëniw ar Sera, bëteli ko owun ol. Do angol andexëm aṅ ebax Botësëra.

34 And šës ko Yobab aṅ, Hušam, ar gër ebar ed bërändëwëra and Teman an, bëteli ko owun ol.

35 And šës ko Hušam aṅ, Xadad, asëniw ar Bedad, bëteli ko owun ol. Mëṅ wëreli baṅo Majaṅ xali xor këṅo gër ebar ed Mohab. Angol andexëm aṅ ebax Awit.

36 And šës ko Xadad aṅ, Salëma ir gër Masëreka, bëteli ko owun ol.

37 And šës ko Salëma aṅ, Sawul ir gër Rexobot Nahar, bëteli ko owun ol.

38 And šës ko Sawul aṅ, Bahal-Hanaṅ, asëniw ar Akëbor bëteli ko owun ol.

39 And šës ko Bahal-Hanaṅ, asëniw ar Akëbor aṅ, Hadar bëteli ko owun ol. Angol andexëm aṅ ebax Pawu, do oṽac or alindaṽ ol, Mehetabel, abiw ar Matëred, ejiv ed Mesahab.

40 Mondako ebax omac od bemun bend bërändëwëra and Esawu beṅ, nëṅ gë nëṅ, edëg gë edëg: Timëna, gë Alëfa, gë Yetet,

41 gë Oxolibama, gë Ela, gë Pinoṅ,

42 gë Kenas, gë Teman, gë Mibëtësar,

⁴³gë Magëdiyel, do gë Iram. Bën ebax bemun bend gër Edom beŋ, ang lëgëra bani ak, gër ebar ed xwën këni. Esawu ex axarëk arebën an, axarëk ar bërandëwëra and Edom an.

37

End ofakeli od Yosef eŋ

¹Ata Yakob lëg ko na gër ebar ed Kanahaŋ, gër ebar ed yëpa baxo sëm ang aliyer fo el.

²Mondako bax andëwëra and Yakob aŋ. Yosef, lëmëta fo bayi baxo, do anëka sëk baŋo bënëyi epëxw gë bënjongëbëki. Oyel ol banëbi xadacërand gë bobinëm, gë ošaš or Bila ol, gë or Silëpa ol, bësoxari bër sëm bën. Xarak Yosef, dek baxo fiatelind gër sëm irebën ang banëbi renarand ak.

³Isërayel moŋan fian baŋo Yosef, nëmëc dek ošaš orexëm ol, gayik gand oxar rëw baŋo. Ašalan šalan baŋo acud anjekax and yër-yër.

⁴Bobinëm wat këni mène dek ang ebani ak Yosef ex itox ind xwël këŋo sëm irebën iŋ. Ata yana këno ecus el. Laŋ gë xoŷ fo bano yeyanelind.

⁵Akey amat, Yosef lakeli ko, do sëfëtan këbi bobinëm lakeli in. Ata šus këno kaš-kaš.

⁶Yosef re ko: «Baxëtin lakeli ir ri këme in, Axara xara këmun!

⁷Biyi dek gër ošënga bane xapërande olaŋ. Ataŋ efaŋ edam el xwëšak ceg. Olaŋ orewën oŋ, ga xetak jey edam el, foxik gër lëngw ir efaŋ edam.»

⁸Ata re këni bobinëm: «Do ba wëj nde kë hi emun endeŋi eŋ? Wëj nde këbo xwën?» Ata šus këno bëte kaš-kaš në end ofakeli odexëm eŋ, do në end oyeyandëran orexëm eŋ.

⁹Yosef lakeli ko bëte gašëxe. Ga këbi sëfëtan bobinëm, re ko: «Alakeli lakeli këme bëte, eñan eŋ, gë facaw in, do gë ował epëxw gë ebat oŋ, ga foxirak gër lëngw iram.»

¹⁰Sëfëtan këŋo bëte sëm lakeli ijo, ang sëfëtan babi bobinëm ak. Ata sëm rexëra këŋo mondako: «Inëwa wacayak lakeli irey ijo? Ba wëno, gë norix, do gë bobinëx nde kë yeli mi poxi gër lëngw irey?»

¹¹Ata bobinëm yakëraxi këbi. Barikan sëm bayeli këŋo laŋ gër onden ofakeli oko.

End oyakëraxi od bobinëm bor Yosef eŋ

¹²Akey amat, bobinëm bor Yosef ye këni enëbi kadacërax opeŷ ok do gë ofeci or sëm irebën ol ler gër ebar ed Sišem.

¹³Isërayel fel këŋo Yosef: «Ax gi ex na nde, bobinëx ler gër Sišem kënebi xadacëraxënd oyel ol? Yow mi dawën gër ed exëni.» Yaka ko Yosef: «Awa!»

¹⁴Re ko bëte Isërayel: «Këla, yel gër bobinëx, ey nangëgu ba bëbëngw bayi këni, bën do gë oyel ol. Maŷiwed eye pelati.»

Mondako lawën baŋo elod na gër amora and Ebëroŋ. Yosef ga ye ko, fiat ko xali gër Sišem.

¹⁵Ata ga ko yexëra gër ocënga, fed këni gë ala. Ala ajo wëka këŋo: «Inëwa këy šaland?»

¹⁶Yaka ko: «Bëmaŷe bëndam bëŋ këmëni šaland. Këla pelële, feye kënebi xadacërand oyel orebën ol.»

¹⁷Re ko ala ajo: «Ani bo ex na ro, gayik awël wël këmëni ga këni re: “Yene gër Dotaj.”» Ata Yosef xuca ko gër ocal od bobinëm. Sëkëx këbi gër Dotaj.

18 Ata bèn watègu këno caw. Damana exo ɲat gër ed hi bani, wëlèr këni eno daw̃.

19 Mondako bani rend: «Yo nèkodfo wa, axwèn ofakeli an ga ko ñatègund.

20 Gërègako, yowèn enèjo daw̃e, do enèjo dape polo nè andu. Gwère ene dede mène emacar ekeɣax yak këno. Ata këne nange ba mondake kè hi ofakeli odexèm oko.»

21 Ruben ga wël ko endey eṅo, racèt këno Yosef gër otaxan odebèn, re ko: «Kèrenèjo daw̃ ex na dé!»

22 Baš ko: «Ošat kèrex car na. Nèkètino gër andu and ex gër ladawe aṅ, bari yoweɣ këreno dinan na.» Eṅo dacèt gër otaxan odebèn, do eṅo bakali gër sèm yandi baṅo mɛṅ yeyanaxèn baxo mondako.

23 And ñat ko Yosef gër bobinèm aṅ, bèn wëlèn këno, do šudèt këno acud andexèm, acud and yër-yër aṅ.

24 Ga sèra këno, yèkèt këno gër andu: andu aṅo ax gi bana gè men.

25 Ga rixèra këno mondako, yèpa këni eni yambèra. Ga rènèta këni watègu kënebɪ engà end Oyula od ebax bèrandèwèra and Isèmayel, ga hiw këni gër ebar ed Galahad. Ogelemba odebèn ok lèbinderagu kënebɪ oḡonègax, ond bani wèland gër ebar ed Misèra.

26 Ata Yuda fel këbi bobinèm: «Ineɯa këbo fecà ga alaɯ laɯ kënɛṅone imaɣe indebɪ iṅ do ene condèrande ecès edexèm e!»

27 Yowèn enèjo pane gër bèrandèwèra and Isèmayel. Kèrenèjo daw̃ ex na, gayikwa imaɣe indebɪ ex, šapar irebɪ exo!» Ata bobinèm wà këni endexèm eṅ.

28 Oyula od bèrandèwèra and Majaṅ bax xucand. Ata šèpètègu këno Yosef gër andu. Na fan këno gër otaxan od bèrandèwèra and Isèmayel, batama alapem band kodɪ, do bèn wèla këno kwèl gër ebar ed Misèra.

29 And bakaw ko Ruben na gër andu aṅ, nema këno Yosef. Hesèra ko banjèm bandexèm banj*.

30 Ga baka ko gër bobinèm, re ko: «Itox iṅ axo bo ex na! Do wèno feye wa këme ye gèrègako?»

31 Ata wèd këni acud and Yosef aṅ, nèngèra këni gè ošat or apèlang and ñaš bano oṅ.

32 Laɯèneli këni acud aṅ gër sèm irebèn gè eyeyan elo: «Nèkod wa er wèda këmi in. Kèla, nèkonèl ba acud and asèñix aṅ ex.»

33 Yakob ga wat ko acud aṅ, re ko: «Acud and asèñiwèn aṅ ex! Emacar ekeɣax wa wānangètèra këno, emacar ekeɣax yak këno Yosef!»

34 Ata ga yambèn këno gër yomb, Yakob ñesèra ko banjèm band šudà baxo banj. Xapa ko jabote gër edum, do ko renitarand end asèñiw èṅ xali bakey bandanjèm.

35 Dek bosèñiw do gè bobiw këno yifarand. Barikan ayifara yo ayifara, ñèp ko exo cèsina. Er baxo rend: «Arenita këme renita end asèñiwèn eṅ xali mo tèkèx gër wur ir bèsèsèk!» Mondako sesèra baxo xali.

36 Xarak, bèrandèwèra and Majaṅ bèn kwèl wèla bano Yosef gër ebar ed Misèra. Fanèx këno gër Potifar, alèngw ar bènèkona bèr Farawoṅ an.

* **37:29 37:29** Bèr enèṅ endexèm bèn aṅes bani ñesènd banjèm bandebèn banj and këbi loḡèn ba ebi cena aṅ.

38

End Yuda do gë Tamar eṅ

¹ Amëd aṅo, Yuda anacëta nacëta bafi ßobinëm, do rëfa ko ler gër iciw̄ ar bano ind ar bano w̄acënd Hira, gër angol and Adulam.

² Ata Yuda wat këṅo endënaw̄ end Œuwa eṅ, Abëkanahaṅ. Ga yër këṅo, bar këni angaw̄ amat.

³ Asoxari an hi ko gë acël do rëw̄ këṅo itoŒan. Yuda w̄ac këṅo Er.

⁴ Hi ko bëte gë acël, do rëw̄ këṅo itoŒan. Wac këṅo mëṅ dëṅ Onan.

⁵ Rëw̄ këṅo bëte itoŒan, do w̄ac këṅo Œëla. And rëw̄ëra ko alindaw̄ aṅ, Yuda gër Kesib hi baxo.

⁶ Ata Yuda Œalan këṅo Er, itoŒan iñanar indexëm in, asoxari ar këno w̄acënd Tamar.

⁷ Ang baxo liyand Er, itoŒan iñanar ind Yuda ak, Axwën Kaxanu aŒus Œus baxo, ata law̄ këṅo.

⁸ Ga Œës ko Er, Yuda fel këṅo Onan: «Bëtélilo asoxari ar abinëx an, ang rëpëk ak, exo gixën ar gë obaŒ.»

⁹ Ata Onan yër këṅo asoxari an. Barikan nang ko mëne obaŒ or këbi rëw̄ ol, or abinëm kë hi, ani gi na orexëm. And këni bar angaw̄ aṅ, Onan exo dex gër ebar eneda endexëm eṅ, abaxo seß na gër asoxari, ga xey këṅo eṅo cotën andëw̄ëra abinëm.

¹⁰ Er baxo rind ijo Axwën Kaxanu aŒus Œus baxo, ata law̄ këṅo mëṅ bëte.

¹¹ Ata Yuda fel këṅo Tamar, abiw̄ ir eñër: «Gayikako asoxari aseßëta-seßëta hi këy, maṅil gër sorix xali exo daf aseñiw̄ën Œëla.» Gayikwa Yuda are baxo rend: «Kërexo cës na fa Œëla bëte, ang ßobinëm ak.» Tamar w̄ayi ko, do yëpax ko gër iciw̄ ind sëm.

¹² Ga nyitak, abiw̄ ar Œuwa, alindaw̄ ar Yuda, Œës ko. And xucak oṅaw̄ aṅ, Yuda ye ko yaṅ gër Timëna, gër bër bafi xacanënd omban opeṅ odexëm ok. Sëfër këni gë Hira, lawo irexëm, Abëkanahaṅ ar gër Adulam an.

¹³ Ata bëla bën fel këno Tamar: «Ayarax isoŒan cëṅ doru ko yend de yaṅ gër Timëna, gër ekaca ed omban ond opeṅ odexëm.»

¹⁴ Tamar Œudëtara ko ßanjëm ßand bësoxari bëseßëta-seßëta ßaṅ. Nëmbara ko bacëxe, laßaya ko kwëc dëxas in gë anjëm, do yëpa ko ler gër ingol ind Eyinayim, gër fëña ir gër Timëna. Gayikwa awat wat baxo mëne Œëla anëka dëṅ raf ko, ßari aṅo bëteli bana.

¹⁵ Yuda, sam ga wat këṅo, yëla ko asoxari aṅacaxik ex, gayik kwëc laß baxo dëxas in.

¹⁶ Nangërëxe mëne abiw̄ ir eñër ex, re ko: «Awël nde, mëkëñaye ga w̄a w̄a këy!» Yaka ko Tamar: «Ine këye yël angëmëne aṅa w̄a këme?»

¹⁷ Re ko Yuda: «Ipërac këmi yëßëneṅu.» Yaka ko Tamar: «Awa! Barikan pere këye seßën yëṅ ðamana exo ṅataxënëṅu.»

¹⁸ Wëka ko Yuda: «Ineṅa këmi yël?» Yaka ko: «Edëxër ed gë oṅac orex ed rëx këy elo, do gë acët and lëkaya këy aṅo.» Ata ga fëxwën këṅo oṅëṅa oṅo, laki këni. Mandëk Tamar, yatijo Œot ko acël aṅ.

¹⁹ Ga w̄ayi ko gër ndëbën, laßët ko dëxas irexëm in, do ßakan ko ßanjëm ßand bësoxari bëseßëta-seßëta ßaṅ.

²⁰ Ata Yuda lawën këṅo lawo irexëm in, Aßadulam an, eṅo yëlëx ipërac in asoxari ajo, do exo kanaw ßëbër seßënëṅu baṅo bën. Bari mëṅ ga ye ko, aṅo wat ex na.

²¹ Wēka kēbi bela bër lēgēk ler gēr Eyinayim na bën: «Feye wa exo asoxari aṅacaxik ar bax ṽēpand ler gēr fēña an?» Yaka kēno: «Biyi elod amo wat ex na ro asoxari aṅacaxik!»

²² Ga baka ko gēr Yuda, re ko: «Wēno amo watēgu ex na de, do bër lēgēk ler na bën ga re kēni mēne elod ano wat ex na na asoxari aṅacaxik!»

²³ Ata re ko Yuda: «Kwētayaxēlexo oṽēnga or sebēnēgu kēmo oṅ! Kērexe calaye na fa mocala dēṅ ošēfēn ol. Ayebēn yebēn kēmo ipērāc iṅ, bari wēj ayo watēgu ex na.»

²⁴ Ga xucak opacaw otas, yow ko ala fel kēṅo Yuda: «Awa Tamar, abix ar eñēr, eñac xwēnda ko de. Ado anēka hi ko gē acēl gē eñac endexēm eṅ!» Ata re ko Yuda: «Nēcētēguno enēṅo core!»

²⁵ Ga kēno nēcēt, Tamar lawēn ko gēr sēm ir eñēr eyeyan elo: «Gē asošan ar xwēnēk oṽēnga oṅo an šot kēmi acēl aṅ. Kēla, nēkonēl ba anang kēyo nang ar xwēnēk edēxēr ed kē oṽac elo, do gē acēt aṅo an.»

²⁶ Yuda ga wat ko oṽēnga oṅ, re ko: «Awa mēṅ ex de ar šenene an, ax gi ex na wēno, gayikako wēno hēpēk eṅo bēteli asēñiwēn Šela.» Ata mondako sebēt bano Tamar, bari abani laki na gē Yuda.

²⁷ And hātēk orēw aṅ, Tamar nang ko mēne bēša ex gēr acēl andexēm.

²⁸ Gēr orēw, itox imat lēngwaliw ko ataxan aṅ. Asoxari ar baṅo rēcand gēr orēw an, sēra ko do xap kēṅo ingux imbarax. Re ko: «Itox iṅo ex ind šanēguk iñanar iṅ.»

²⁹ Barikan mēṅ bakalix ko ataxan aṅ, ata šanēgu ko abinēm. Asoxari ar baṅo rēcand gēr orēw an, re ko: «Añacan fo hācanēgu kēṅo abinēm!» Ata Yuda yēl kēṅo oṽac ol: Peres, mēne ngēṅ «Amēd.»

³⁰ Ata šanēgu ko abinēm gē ingux imbarax iṅ gēr ataxan. Yuda yēl kēṅo oṽac ol: Sera, mēne ngēṅ «Awarax».

39

End Yosef gēr iciw ind Potifar eṅ

¹ Wēla kēno Yosef gēr ebar ed Misēra. Do Amisēra abāt, Potifar, alēngw ar bēnēkōna bër Farawoṅ, yēc kēṅo gēr otaxan od bērandēwēra and Isēmayel bër wēlaw baṅo na.

² Axwēn Kaxanu hi kēni gē Yosef. Ata er ko ri yo exo kamēn. Hi ko gēr iciw ind axwēn arexēm, Amisēra an.

³ Axwēn arexēm an wat ko mēne Axwēn Kaxanu gē Yosef hi kēni: er ko ri yo, exo kamēn nē end Axwēn Kaxanu.

⁴ Ata Potifar, axwēn arexēm an, ga baṅo nēnganēnd mbaṅ end Yosef eṅ, yata kēṅo eṅo diyenindērand. Yata kēṅo exo gi alēngw ar gēr iciw ind exēm, do sebēnan kēṅo dek er xwēn ko in.

⁵ Sam ga hi ko Yosef alēngw ar iciw do gē dek er xwēn ko Potifar an, Axwēn Kaxanu yēl kēṅo oβetak ol Amisēra an nē end Yosef. Oβetak or Axwēn Kaxanu ol hik gēr dek bebēr xwēn ko Amisēra bën gēr iciw do gēr ocēnga.

⁶ Er xwēn ko yo sebēnan baṅo Yosef, ṽoweṽ ax bo bana ga ko ri, ang ax gi ex na eyambēran el.

End Yosef do gē asoxari ar axwēn arexēm eṅ

Xarak Yosef šambenjar iyekax ebaxo.

⁷ Ga xucak eṅo, asoxari ar axwēn arexēm an ṽana ko kēṅo nēkonēnd Yosef gē aṅana. Akey amat, re ko: «Yow exe dakiye!»

8 Yosef ñeep ko, do re ko: «Ali, axwën aram an sebënan ke er xwën ko yo, yoweÿ axo dind na gër iciw̄ ro.

9 Wëno ala axe kuca ex na or gapak ol gër iciw̄ ro, do yoweÿ axe cëban ex na, ang ax gi ex na wëj gayik alindaw̄ hi këy. Mondake wa këme xor me di amena atëm aŋo? Mondake këmo wënan Kaxanu?»

10 Asoxari an key yo key baŋo wăcërand Yosef. Bari mën abano yaka na, gayik aŋo ñandi bana eni tékar do eni daki.

11 Akey amat, Yosef lil ko gër iciw̄ exo diyeni, xarak ang exëni dek na gër iciw̄ ak, gabatak ax bayi bana.

12 Ata asoxari an sëra këŋo Yosef gër acud, do re ko: «Yow exe dakiye!» Yosef busëta ko acud aŋ gër otaxan odexëm, do hër ko fac.

13 And wat ko mëne anëka busëtan këŋo acud aŋ do hër ko fac aŋ,

14 asoxari an xeÿ ko ebi macaxën bër gër iciw̄ bën. Ga ñatëragu këni, re ko: «Watin icën indam in ga wëlanëgu këbo arandëwëra and Eber efo mëkëñaxënati. Asëka sëkaw baxe mëne mi daki, barikan wëno xeÿ këme mbaŋ.

15 And wël ke ga këme xeÿ aŋ, busëta ko acud andexëm aŋ do kwël hër ko fac.»

16 Ata asoxari an xwëtaya ko acud and Yosef aŋ xali wăÿigu ko icën indexëm in.

17 Fel këŋo bête mondako: «Xadëp ir arandëwëra and Eber ir wëlanëgu këyëbo in, sëka baxe exe mëkëñaxën.

18 Ga xeÿ këme, busëtan ke acud aŋ gër otaxan odam do kwël hër ko fac.»

19 Potifar baxët këŋo alindaw̄ ga këŋo fel: «Mondako rirëli këmi de gë xadëp irey in.» Ata Potifar xoÿ ko.

20 Re ko eno tëra Yosef, do eno mëla gër epëra, gër ed ebani bandepëra band emun. Ata Yosef mondako hixën baxo gër epëra.

End Yosef gër epëra eŋ

21 Axwën Kaxanu hi këni gë Yosef, do yël këŋo oyekax ol. Ata alëngw ar bënëkona bër epëra an xwëta këŋo.

22 Alëngw ar bënëkona bër epëra an sebënan këŋo Yosef dek bandepëra band hi bax na gër epëra baŋ. Mën bafi nëkonand gër er këni rind yo.

23 Alëngw ar bënëkona bër epëra an, abaxo šala na exo nang er ko rind Yosef in, gayik Axwën Kaxanu gë mën hi bani do arëca baŋo rëcand exo kamën er ko ri yo.

40

1 Ga xucak eŋo, alëngw ar bëxatën bër ngoy bër emun end ebar ed Misëra an, do gë alëngw ar bëwëka bër mburu an, wënan këno axwën arebën an, emun end ebar ed Misëra eŋ.

2 Farawoŋ xoÿën këbi bela bër gapak bëxi bëjo: alëngw ar bëxatën bër ngoy an, do gë alëngw ar bëwëka bër mburu an.

3 Re ko enëbi tëra tak bëxi do enëbi mëla gër epëra ed baxo nëkonand alëngw ar bënëkona an, gër ed fërax bano Yosef.

4 Alëngw ar bënëkona bër epëra an fel këŋo Yosef ebi dëband. Ata bëlëngw bëxi bëjo mondako xeyëra bafi na gër epëra.

End odakeli od bëlëngw Bëmisëra eŋ

⁵ Gēmēd íbat, alēngw ar bēxatēn bēr ngoy an do gē alēngw ar bēwēka bēr mburu ind emun end Misēra an, lakeli kēni ala kala, lakeli ir gē end ŷap bax eni nang.

⁶ Ga xeyēk gēbēr, sēkar kēni gē Yosef, wata ko mēne ašamina šamina kēni.

⁷ Ata wēka kēbi bēlēngw bēsēm bēr Farawoŋ bējo: «Ineŷa šaminaxēn kēn doro?»

⁸ Yaka kēno: «Biyi tak bēxi, ala kala, alakeli lakeli kēmi do ala ax gi ex na ar kēbo fel er wācayak in.» Re ko Yosef: «Ax gi ex na nde Kaxanu xwēnēk enangēn ed er kē wācayand lakeli in? Awēl nde, tēfētanine ofakeli odewēn ok!»

⁹ Alēngw ar bēxatēn bēr ngoy an ga kēŋo sēfētan Yosef lakeli irexēm in, re ko: «Gēr lakeli iram, awat wat kēme atēx and reseŋ gēr lēngw iram.

¹⁰ Wat kēme bēte gēr atēx aŋo bēnini bētas ga nētēk, fētēfētik, rēwēk, do reseŋ in sēgēk.

¹¹ Do wataya kēme ga lēkaya kēme andēmba and Farawoŋ aŋ gēr ataxan. Ga xwēc kēme reseŋ in, nas kēme gēr andēmba, do say kēmo Farawoŋ gēr ataxan.»

¹² Ata re ko Yosef: «Awa baxētēl er wācayak in: bēnini bētas bēnd reseŋ bēŋo, bakey batas ex.

¹³ Ro gē bakey batas, Farawoŋ asefēt ki sebēt do exi bakali gēr andiyen andey. Wēj kēŋo ŷana eŋo katēnēnd gašēxe ngoy in, ang bay rind and hi bay alēngw ar bēxatēn bēr ngoy indexēm ak.

¹⁴ Barikan and ki yera aŋ, kwitayide wa axwita, pēbič wa afēb anangēra andēbi aŋ. Kēla, nangēnido endam eŋ Farawoŋ. Do dēcayide me can gēr epēra elo ro.

¹⁵ Gayikwa bela fo nēŷaliw ke yowaxēnēgu kēme elod gēr ed exēni bērandēwēra and Eber. Do bēte end kēne wēlaxēnēgu ro gēr epēra, ame di ex na.»

¹⁶ Alēngw ar bēwēka bēr mburu an, ga wat ko mēne Yosef šenene nangēn baŋo alēngw ar bēxatēn bēr ngoy an, er wācayak lakeli irexēm in, re ko: «Gēr lakeli iram, bakange batas band gē mburu sēndēndēr bame gēr gaf iram.

¹⁷ Polo gēr akange and yaŋ ebax bamburu band ex yo, band űan ko Farawoŋ. Bacēl baŋ kēni xolēnd mburu ino yaŋ gēr ed lēbina kēme.»

¹⁸ Ata re ko Yosef: «Awa baxētēl er wācayak in: bakange batas baŋo, bakey batas ex.

¹⁹ Ro gē bakey batas, Farawoŋ asefēt ki sebēt. Barikan are ko re eni kaw yaŋ nē osēx, do bacēl baŋ eni kolēra eman endey eŋ.»

²⁰ Ata akey atasēn aŋ, fedēk gē akey and ekwita ed andēwa and Farawoŋ aŋ. Farawoŋ rin kēbi űambēran dek bēr eyang edexēm bēn. Lawēn ko enēbi tebētēgu alēngw ar bēxatēn bēr ngoy an do gē alēngw ar bēwēka bēr mburu an, ogēs od bela dek.

²¹ Farawoŋ bakali kēŋo alēngw ar bēxatēn bēr ngoy an, gēr andiyen andexēm. Bakan kēŋo xatēnēnd Farawoŋ ngoy in.

²² Alēngw ar bēwēka bēr mburu an cēŋ, re ko eno kaw, ang reya baxo Yosef wācayak lakeli ir wat baxo ak.

²³ Barikan, alēngw ar bēxatēn bēr ngoy an xwēya kēŋo mokwēya dēŋ Yosef.

41

End oḏakeli od Farawoṅ eṅ

¹ Ga xucak bēniy bēki, Farawoṅ lakeli ko. Wataya ko ga xwēša ko ler gēr yeb ir Nil.

² Wat kēbi oxey onēm ocongoxi, oyekax, obētēk, ga šēpētagu kēni gēr Nil, do kēni yambērand ondēs oṅ na gēr bēṅa.

³ Sēfagu kēnēbi bēte oxey onēm ošēxe ocongoxi oṽēṅēnax, ofișēk, ga šēpētagu kēni bēn bēte gēr Nil, do xetēna kēnēbi oxey onēm oṽanar ol, ler gēr bēṅa.

⁴ Oxey onēm oṽēṅēnax ol, ofișēk ol, yamb kēnēbi oxey onēm ocongoxi oyekax ol, obētēk ol. Ata nēngēta ko Farawoṅ.

⁵ Ga raș kēṅo gașēxe, lakeli ko bēte akinēm. Wat ko nē añamb amat banjēra banjongēbaki banjekax, band rēwēk mbaṅ.

⁶ Ata nētēguk bēte gēr añamb aṅo fo banjēra banjongēbaki bañēṅēnax, baṅayēk, band šorēk ekoc eyēkax ed kē xaniwēnd apēn-eñan el.

⁷ Banjēra bañēṅēnax baṅ hēlēk banjēra banjekax baṅ. Aṅo nēngēta ko bēte Farawoṅ: lakeli ibat ebax mondako.

⁸ Ata gēbēr, Farawoṅ wēlandēra kēṅo gēr onden ondexēm. Wac kēbi dek bēșaki bēn, gē dek bērenik bēr ebar ed Misēra bēn do sēfētan kēbi oḏakeli odexēm ok. Barikan gabatak ax kor bana eṅo pel er wācayak lakeli ijo in.

⁹ Ata alēngw ar bēxatēn bēr ngoy an fel kēṅo Farawoṅ: «Awēl nde, doro afo mi kwitan amena andam aṅ.

¹⁰ Akey amat, wēj Farawoṅ xoṽēn babo biyi bēriyenin bērey bēn. Fēra kēyēbo wēno do gē alēngw ar bēwēka bēr mburu an gēr epēra ed alēngw ar bēnēkona.

¹¹ Ata gēmēḏ ibat, lakeli bami wēno do gē mēṅ, ala kala gē lakeli irexēm, do gē er wācayak in.

¹² Icambenjar ind andēwēra and Eber ind ex xadēp ir alēngw ar bēnēkona hik na lēf gēr epēra. Biyi ga sēfētan kēmo oḏakeli odebi ok, fel kēbo ala kaka er wācayak in.

¹³ Ata enimin ḥatak dek ang faṽēn babo ak: wēno bakaliw kēye gēr andiyen andam ro, do alēngw ar bēwēka bēr mburu an, șēs ko mokaw.

End epayēn ed lakeli ir Farawoṅ eṅ

¹⁴ Ata Farawoṅ re ko eno macēgu Yosef. Nēcētēgu kēno aṽand gēr epēra. Ga șēk kēno lir-lir, nēmbara ko banjēm baṅ ḥataxēn ko gēr Farawoṅ.

¹⁵ Farawoṅ fel kēṅo Yosef: «Wēno alakeli lakeli kēme, do ala ax kor ex na exe pel er wācayak in. Barikan awēl wēl kēme mēne wēj ewēl ed lakeli el fo kēy šēnind ey deyaxēn er wācayak in.»

¹⁶ Yaka ko Yosef: «Kaxanu wa kēṅo faṽēn Farawoṅ lakeli irexēm in xali eṅo nēngan, ax gi ex na wēno!»

¹⁷ Ata Farawoṅ fel kēṅo Yosef: «Gēr lakeli iram, wēno er xwēša bame gēr bēṅa ir Nil.

¹⁸ Šēpētaw kēni gēr Nil oxey onēm ocongoxi oyekax, obētēk, do kēni yambērand ondēs oṅ gēr bēṅa.

¹⁹ Šēpētaw kēni bēte oxey onēm ocongoxi ošēxe, ofișēk, oṽēṅēnax, or bayi bax oșapar fo: oxey or ṽēṅēnēk mondako, elod amēni wat ex na dek ebar ed Misēra el.

²⁰ Oxeý onēm or bayi bax ošapar fo olo, oýēñēnax olo, yamb kēñēfi oxeý onēm ocongoxi oyanar or bēt bax ol.

²¹ Ga hēl kēñēfi, bacēl bandebēn baṅ bayik nangēde ýoweý ani yamb ex na fo. Bayi kēni ang ýēñēn bani gēr ýanar ak. Aṅo nēngēta kēme.

²² Ga raš ke gašēxe, lakeli kēme bēte. Wat kēme nē añamb amat banjēra banjongēbaki banjekax, band rēwēk mbaṅ.

²³ Ata nētēguk bēte gēr añamb aṅo fo banjēra banjongēbaki, baṅaýēk gayik ekoc eyēkax ed kē xaniwēnd apēn-eñan el šor bax.

²⁴ Banjēra baṅaýēk baṅo hēlēk banjekax baṅ. Lakeli ijo fel kēmēni bēšaki bēn, bari gabatak ax kor ex na exe pel er wācayak in.»

²⁵ Ata Yosef yaka kēṅo Farawoṅ: «Lakeli ibat wat kēy, Farawoṅ. Kaxanu nangēn ki wēj Farawoṅ er ko ri in.

²⁶ Oxeý onēm ocongoxi obētēk ol ex bēniy bēnjongēbēki. Banjēra banjongēbaki banjekax baṅ ex bēte bēniy bēnjongēbēki. Lakeli ibat fo ex.

²⁷ Oxeý onēm ocongoxi or bayi bax ošapar fo ol, oýēñēnax ol, or šēpētagu bax gēr ofoy or oxeý onēm oyanar ol, ex bēniy bēnjongēbēki bēnd gē enjo. Banjēra banjongēbaki band gē bēnjēlir kēm baṅ, band šorēk ekoc eyēkax ed apēn-eñan baṅ ex bēte bēniy bēnjongēbēki bēnd gē enjo.

²⁸ Ata ang fel kēmi wēj Farawoṅ ak, Kaxanu nangēn ki er ko ri in.

²⁹ Bēniy bēnjongēbēki bēnd gē eyamb ed mbaṅ kē fiatēgu na dek ebar ed Misēra el.

³⁰ Ata ex bētēgu bēniy bēnjongēbēki bēnd gē enjo. Mokwēya kēni xwēya gēr ebar ed Misēra bēniy bēnd gē eyamb ed mbaṅ bēṅ. Enjo enjo moñepēn kē yepēn ebar ed Misēra el.

³¹ Bēniy bēnd gē eyamb ed mbaṅ bēṅ, ala ax ñana na exo kwitand ro gēr Misēra gayik enjo eṅ mokuma kē xuma.

³² Awa Farawoṅ, gayikako bakēlēbēd baki wat kēy lakeli ijo, nangēl mēne Kaxanu, end faý ko mopaý dēṅ ex, gogo ko ri enjo.

³³ Awa gērēgako Farawoṅ, tanalo ar gē onden, arenik, eyo di alēngw gēr dek ebar ed Misēra.

³⁴ Wēj Farawoṅ, calalēbi bēte gēr ebar edey bēsēf bēr eyamb eni kanaxēnēnd mar* gēr eyamb ed kēni šotēra Bēmisēra el gē bēniy bēnjongēbēki bēnd gē eyamb ed mbaṅ bēṅ.

³⁵ Barindēlexēni eyamb ed ex yo gē bēniy bēnd gē eyamb bēnd kē fiatēgu bēṅ. Dilexēni gēr baṅgol, gē or gapak or kēyēbi yēl wēj Farawoṅ ol, baciw band gēr ed kēni ýana eni cacēnd bēle in, gē eyamb ed kēni bar do eni nēkonand el.

³⁶ Eyamb ed kēni bar elo kēñēbi šacēn Bēmisēra bēn. Do and kē fiatēgu bēniy bēnjongēbēki bēnd gē enjo aṅ fo kēñēbi nēcētēn, mondako bayik enjo enj abi nemindēra na.»

End olēngw or Yosef enj

³⁷ Ata Farawoṅ do gē bēr eyang edexēm bēn nēngan kēbi end eyeyan elo enj.

³⁸ Farawoṅ wēka kēbi bēr eyang edexēm bēn: «Ašot nde kēñēṅo šote ala ašēxe, ar ang ajo ak, ar gē angoc and Kaxanu?»

* **41:34 41:34** Gēr er ko xana ala, ašet bani šetēnd obun oco, do ebun ebat eni mēla bēsēf bēr eyamb bēn.

39 Farawoŋ fel kəŋo Yosef: «Awa gayikako Kaxanu, wěj nangən ki enjo dek, ar gē onden, ar renik ang wěj ak, axo gi ex na.

40 Wěj kē hi aləngw ar eyang edam an do ar dek bulunda iram an, ɓapela bandey kēni ƴana eni ɓaxətənd. Gē añəpara and owun aŋ fo kēmi ƴəmbəta or gapak ol.»

41 Ata Farawoŋ fel kəŋo ɓəte Yosef: «Awəl nde, wěj sana kēmi ey gi aləngw ar dek ebar ed Misəra an.»

42 Farawoŋ rəxət ko gər eɓasa edexəm anəna and owun aŋ, do lən ko gər eɓasa ed Yosef. Šuɗəra kəno ɓanjəm ɓanjekax, ɓand xemək akanji, do rəxən kəno edəxər ed kaŋe gər egəla.

43 Re ko eno ɳəpan Yosef yaŋ gər wotir ir ar ɓətək gər owun orexəm, do eno mələra. Bəla ɓər bax ləngwənd ɓən kēni xeyənd: «Pacanayin, pacanayin!» Ata Farawoŋ mondako yata ɓaŋo Yosef hi ko aləngw ar dek ebar ed Misəra an.

44 Farawoŋ fel kəŋo ɓəte Yosef: «Wəno ex Farawoŋ! Angəmēne ax gi ex na wěj rek, gabatak ax ɳana na ex cangənənd imasa indexəm, ba itapar indexəm in, dek ebar ed Misəra el.»

45 Farawoŋ nəngwət ko oɯac or Yosef ol: «Təsafənət-Panehax». Šalan kəno asoxari ar kəno wacənd Asenet, abiw ar Poti-Fera, ašadaxan ar eɗaš ed bani wacənd On el. Aŋo fo xor ko Yosef exo yexər and dek ebar ed Misəra el.

46 And wəla kəno Yosef gər Farawoŋ, emun end ebar ed Misəra aŋ, anəka sək ɓaŋo ɓəniy ofəxw osas.

Yosef xani ko na gər eyang ed Farawoŋ, yexəra ko dek ebar ed Misəra el.

47 Gē ɓəniy ɓənjongəbəkɪ ɓənd gē eyamb ed mbaŋ ɓəŋ, ebar el kēbi wašənd aye ɓeneda ɓənd bani necənd ɓəŋ, do kēni xanarand dēm.

48 Ata Yosef ko ɓarənd dek eyamb el gē ɓəniy ɓənjongəbəkɪ ɓənd eyamb ed dēm ɓəŋ, na gər ebar ed Misəra. Ašac baxo šacənd eyamb el nē angol kala, ler gər ocəŋga od xanaraw kēni.

49 Yosef ɓar ko ɓəle in ang eɗini ed gər angwəngw fo. Ang ƴəmb bax ak, axuri xuri bax, xali seɓ kēni epən el gayik ax mēnd bana eni pən.

50 Damana ex ŋatəgu iniy iŋanar ind gē enjo in, Asenet, alindaɯ ar Yosef, abiw ar Poti-Fera ašadaxan ar eɗaš ed On an, anəka rəw ɓabi ofəməta oki.

51 Yosef wac kəno ləməta iŋanar in Manase, mēne ngəŋ «Ekwəya», gayik are baxo rend: «Kaxanu rəca ke xwəya kəme dek toro indam in, do gē dek ekun ed faba ed seɓəgu kəme el.»

52 Wac kəno ləməta ixinəm in Efərayim, mēne ngəŋ «Ecənar», gayikwa are baxo rend: «Kaxanu wa rəca ke kəme šənand ro gər ebar ed šəmura baxe.»

53 ɓəniy ɓənjongəbəkɪ ɓənd gē eyamb ed mbaŋ na gər ebar ed Misəra ɓəŋ xucak.

54 Ata ƴanak ngwa ɓəniy ɓənjongəbəkɪ ɓənd gē enjo ɓəŋ, ang reya baxo Yosef ak. Ata enjo eŋ ɓəŋətək dek owar oŋ. Barikan gər ebar ed Misəra, eyamb yamb hi bax na.

55 And ƴana kēbi enjo dek ebar ed Misəra aŋ, bulunda in sesan kəno Farawoŋ, eni cotaxən eyamb yamb in. Farawoŋ fel kēbi dek ebar ed Misəra el: «Yeyin eno wat Yosef, do diyindən ang kəŋun fel ak.»

56 Enjo eŋ mokuma dəŋ xuma bax dek ebar ed Misəra el. Yosef fel kēbi ɓər bax riyenind gē mən ɓən eni pərətəra dek ɓaciw ɓand gē eyamb ed

šacëra bani baņ, do enëbi panënd eyamb el Bëmisëra bën. Enjo eņ kwël dëņ bax yëkand gër ebar ed Misëra.

⁵⁷ Ngwën iņ dek bani yowërawënd gër ebar ed Misëra, gër Yosef, eni yëcëra eyamb yamb in. Gayikwa enjo eņ mbaņ yëka bax dek ngwën iņ.

42

End bosëñiŵ bor Yakob gër Misëra eņ

¹ Yakob wël ko mëne eyamb yamb ex na gër ebar ed Misëra. Ata fel këbi oša orexëm ol: «Inëwa bayi kën ro kën nëkondërënd?»

² Re ko: «Awël wël këme mëne eyamb yamb ex na gër Misëra. Cëlayin enëbo yëcënegu, ene bayixëne bëbëngw, cësërëxe enjo eņ.»

³ Bëmaŷe epëxw bënd Yosef šëla bax gër ebar ed Misëra eni yëcëgu bële in.

⁴ Beņëšame, ar acël amat gë Yosef an cëņ, Yakob aņo teb bana exo ye. Are baxo rend: «Ayëda yëda këme eņo gix etëm.»

⁵ Ata bosëñiŵ bor Isërayel yow këni gër ebar ed Misëra, eni yëcëra eyamb yamb in. Fedër këni gë dek bëla bër bax yend gë obal oko fo bën. Gayikwa enjo eņo ari bafi rind bëte gër ebar ed Kanahaņ.

End Yosef do gë bobinëm eņ

⁶ Amëd aņo ebaxo Yosef gofërëne ir ebar ed Misëra in. Mëņ ebax alëngw ar bër bafi fanënd eyamb yamb bulunda in, dek ebar ed Misëra an. Ata ga fiatëgu këni bobinëm, foxi këni gër lëngw irexëm, eyiy el nës gër ebar.

⁷ Yosef ga wat këbi, xwita këbi. Barikan ko rind ang ar abi nang ex na fo. Ga wërëna ko, wëka këbi: «Feye wa xaniw kën?» Yaka këni: «Gër ebar ed Kanahaņ xaniw këmi. Eyëc ed eyamb eyamb yow këmi.»

⁸ Yosef aye xwita bafi bobinëm, bari bën ano kwita bana.

⁹ Yosef xwita ko odakeli od lakeli baxo ende bën ok. Re këbi bëte: «Wën bëwer bësitik wa hi kën! Enang ed ed sitarak ebar edebi el yow kën!»

¹⁰ Yaka këno: «Adokiņ axwën! Eyëc ed eyamb yamb yow këmi.»

¹¹ Biyi dek, arabat rëw këbo, đal këmi reyand! Okadëp odey hi këmi, ami gi ex na bëwer bësitik!»

¹² Yosef re ko: «Anëgwëš kën rind! Enang ed ed sitarak ebar edebi el yow kën!»

¹³ Yaka këni: «Biyi bëla epëxw gë bëxi hi këmi gër ebaŷer edebi, dek sëm ibat, fën gër ebar ed Kanahaņ. Imejanak iņ bayiw këni gë faba, bari abat axo bo ex na.»

¹⁴ Re ko bëte Yosef: «Ga fel këmun wa, bëwer bësitik hi kën!»

¹⁵ Me nangaxën đal kën reyand, eņo kën ri. Gër oŵac or Farawoņ, amun tebët na xarak axo yow ex na pere imejanak indewën iņ.

¹⁶ Daŵënino ngëņ abat eņo yen. Wën bër kë bayi bën, eno cëni gër epëra. Mondako këmun ri me nangaxën ba đal reya kën. Gër oŵac or Farawoņ, bëwer bësitik hi kën, angëmëne an di ex na mondako!»

¹⁷ Ata mondako fëra bafi bakey batas.

¹⁸ Yatir akey atasën, Yosef fel këbi: «Awël nde, mondako kën ri en bayixën bëbëngw. Wëno ayëda wa këmo yëdand Kaxanu!»

¹⁹ Angëmëne đal dëņ kën reyand, bayilexo abat gër epëra. Wën bëjo yeyin enëbi mëlan eyamb yamb in bër gër oxun orewën bën, në edi ebi enjo eņ.

20 Do mēlanēgudēne imaŷe imejanak indewēn iŋ me nangaxēn mēne dal ex eyeyan edewēn el, do ata fo bayik an cēs na.» Ata ri kēni mondako.

21 Bēn kēni rexērēnd: «Enimin, biyi mbaŋ wēnan banēŋone ar ebaŷēr edefi an. Gayikwa awat dēŋ bane watēnde ang ŷemu baŋo ak, and baxo rend ebo kaŷēnan endexēm aŋ, bari biyi anēŋo baŷēt baxe na. Mēŋ wa ŷemuraxēn kēbo mondako.»

22 Re ko Ruben: «Amun pel bana nde: “Kēreno dinan na eŋēŋenax itox iŋo!” Bari wēn ane baŷēt bana. Gērēgako ecēs edexēm el kēbo bakaxēnd.»

23 Ani nang bana mēne đek baŷi wēlēnd Yosef, gayik and baŷi yeyanelind aŋ, ala baŷi ŷiatelindērēnd.

24 Ata Yosef nacēta kēbi exo tesēgu. Bakaw ko ebi pelēra. Sana kēŋo Simewoŋ do re ko eno mēla gēr epēra ogēs odebēn.

End omaŷi ond bobinēm bor Yosef eŋ

25 Yosef fel kēbi bēriyenin bērexēm bēn eni cēl bēle in gēr ojabote od bobinēm. Fel kēbi bēte eni maŷ kodī ir ala kala in gēr ojabote, do enēbi yēl ŷēlafana. Bēriyenin bēn ri kēni mondako.

26 Bobinēm bor Yosef xapēra kēni ojabote od bēle ok, lēbīndēra kēnēbi opali odebēn ok do kwēl wāŷi kēni.

27 Gēr akwēndaya, abat fēt ko jabote irexēm in eŋo yēlaxēn ondēs fali irexēm in. Ga fēt ko jabote in, sēk ko kodī in yaŋ.

28 Ata fel kēbi bobinēm: «Awaŷ wāŷ kēne kodī iram in, nēkoda ro gēr jabote!» Ata ga ŷaran kēbi, kēbi rēgēnd anjŷ aŋ, do kēni wēkarēnd: «Ine rixēra kēbo mondako Kaxanu?»

29 And ŷiat kēni gēr sēm irebēn Yakob aŋ, gēr ebar ed Kanahaŋ, sēfētan kēno đek end sēkēgu kēbi eŋ. Re kēni:

30 «Asoŷan ar hik alēngw ar ebar an rexēraw kēbo gē oxeŷ. Nagaŷan kēbo mēne bēwēr bēsitik hi kēmi, gēr ebar edexēm.

31 Yaka kēmo: “Dal kēmi reyand, ami gi ex na bēwēr bēsitik!

32 Epēxw gē bēxi hi kēmi đek sēm imat fo, bari abat axo bo ex na. Imejanak iŋ bayiwēk doro gē faba gēr ebar ed Kanahaŋ.”

33 Mēŋ yaka kēbo: “Mondako kēne riye me nangaxēn dal kēn reyand. Abat kēno seŷ ro gēr ndam, enēbi mēlanaxēn eyamb yamb in bēr gēr oxun orewēn bēn gayikwa anēka kēbi rind eŋo eŋ.

34 Do mēlanēgudēne imaŷe imejanak indewēn iŋ me maxēn mēne dal kēn reyand, an gi ex na bēwēr bēsitik. Aŋo fo kēmun wāŷ imaŷe indewēn iŋ, do en korēnd en pandēra gēr ebar edam ro.»

35 Ata fētēra kēni ojabote aŋ, ala kala sēk ko imboto ind kodī irexēm iŋ. Ga wat kēni kodī ijo, yēdara kēni bēn đek gē sēm irebēn ak.

36 Ata sēm irebēn Yakob re ko: «Nē endewēn ke nemēranaxēn đek obaŷ oram ol! Yosef axo bo ex na, bēte Simewoŋ axo bo ex na, do ŷandi kēŋun bēte ene kan Beŋēŷame! Wēno ke wēcanēnd beŋo đek!»

37 Ruben yaka ko: «Daŷidēbi bētoŷan bēki bēndam bēŋ, angēmēne ami bakalinēgu ex na! Kwētēnanēle wēno, aye kēmo bakaliw.»

38 Yaka ko sēm: «Asēñiwēn axo ye na gē wēn gayik abinēm aŷēs ŷēs ko, do gabat bayi ko. Eŋo gixēnd ŷēŷ gēr feña, okoŷ od kēmun xoŷēn ok ke laŷ ga xor kēne ako!»

43

End Beñšame gër ebar ed Misëra eṅ

¹ Barikan enjo eṅ mokuma xuma bax gër ebar ed Kanahaṅ.

² And faṽ këni eyamb yamb ed yëcëgu bani gër Misëra aṅ, sëm irebën re ko: «Bakayin enëbo yëcënëgu tékër eyamb yamb in.»

³ Yaka ko Yuda: «Alëngw ar ebar ed Misëra an, aye fel bafo: “Angëmëne an tëfërëgu ex na gë abaṽe arewën, ala aṅun tefëd na ene watëre.”

⁴ Awa angëmëne aṽa wã këy eyo teb mi tëfër gë abaṽe arebi, ašëla këmi šëla mi yëcënëgu eyamb yamb in.

⁵ Bari angëmëne ay ma ex na eyo teb mi ye gë mëṅ, ami ye na ngëṅ, gayik ala ajo are re ko: “Ala aṅun teb na ene watëre angëmëne abaṽe arewën axo gi ex na gë wën.”»

⁶ Ata re ko Isërayel: «Inëwa felaxën bano ala ajo mëne abaṽe arewën bayiwëk na? Wën wënan ke dë!»

⁷ Yaka këni: «Yama mëṅ ga wëkara këbo endebi eṅ, do gë end gër ed xaniw këmi eṅ nde. Aṽëka wëka këbo: “Ga ko liya nde bayi ko sorix irewën? Imaṽe icëxe nde šot këno na?” Biyi ayaka fo yaka këmi omëka odexëm ok. Axor nde xorëdomi mi nang mëne ata ko re: “Mëlanëgunë abaṽe arewën!”»

⁸ Ata Yuda fel këṅo Isërayel: «Faba, tefëlo Beñšame mi tëfër gë wëno. Yelemi gë mëṅ ga ṽandi ṽandi këbo ene bayiye bëbëngw, wëṅ, gë biyi, do gë oxun orebi oṅ.

⁹ Wëno ex anëkona arexëm an, wëno këye wëkad endexëm eṅ. Din ir din këmi wënan angëmëne ami maṽilinëgu ex na, angëmëne ami mašati ex na Beñšame.

¹⁰ Nëkoḍa biyi anëka bakar domi baki, kido abayo hëpeli na.»

¹¹ Ata Isërayel, sëm irebën, re ko: «Gayikako mondako ex, enjo kën ri: cëlin gër bamote bandewën bëbër gër ebar edebi elo ro bën, bëbër këno fupaxënëx ala ajo: ogu onëngax, gë dingën, gë bëbëlamb, do gë ongërëša.

¹² Medin nëmëc kodf in: ir këno wãšëx in, do gë ir kën yëcëraxënëgu in. Bakaliyin kodf ir šël bani gër ojabote odewën in. Bamat axaša xaša këni.

¹³ Awa tëfërin gë abaṽe arewën an, bakayin gër ala ajo.

¹⁴ Kaxanu, mëṅ ar xorëk beṽ dek an, dilexo gër emëkw ed ala ajo axaṽënan irewën in. Do tefëtudëleṅun en maṽiw gë abaṽe arewën ak, do gë Beñšame ak! Wëno cëṅ, angëmëne anemëran këme nemëran wën obaš oram ol, nemëralexe.»

End ñambëran ind gër iciw ind Yosef eṅ

¹⁵ Bosëniw bor Yakob wëlali këni bëbër këno fupaxënëx ala ajo bën, bakali këni kodf in në bakanji baki, ang ṽap bax ak, do sëfër këni gë Beñšame. Šëla këni gër ebar ed Misëra, do ñat këni gër Yosef.

¹⁶ And wat ko Yosef mëne gë Beñšame ak yow këni aṅ, fel këṅo alëngw ar iciw indexëm an: «Mëlalëbi bela bëjo gër iciw. Našëlëbi oyel do cemëranëxëyëbfi. Gayikwa bela bëjo gë wëno këmi yambëra goyat.»

¹⁷ Asoaṅ ayo ri ko end fel baṅo Yosef eṅ, wëla këni gër Yosef bën.

¹⁸ And wëla kënebi gër Yosef bën aṅ, yëdara këni do këni rend: «Ga wëlaw kënefo ako ro, end kodf ir wãš bani gër ojabote odebi and yow bane añanar eṅ ex dë. Awëlën kënebo wëlën, enëbo tërara gë opali ak, do enëbo di okadëp!»

¹⁹ Ata yeyaneli këno anëkona ar iciw̄ ind Yosef an gër ebët ed iciw̄.

²⁰ Re këni: «Axwën, tebanëlëbo. Biyi ayow yow bami amat gër eyëc ed eyamb yamb.

²¹ Ga këmi w̄ayī, ñat këmi gër ed këmi seyëtand. Ga fëtëra këmi olëb orebi oŋ, sêk këmi ala kala ang w̄ëlaw baxo ak kodī ir yëcaxën ko in polo gër jabote irexëm. Nêkod ga bakaliw këmi kodī ijo.

²² Aw̄ëlaw w̄ëlaw këmi kodī ir këmi yëcaxën eyamb in, gë ir w̄aš bani gër olëb orebi in, biyi ami nang ex na ba noŋo w̄aš këbo.»

²³ Yaka ko alëngw an: «Ñëmin, këren yëdara na! Kaxanu, ar xwën këŋon an, Kaxanu ar yata këŋo sorix irewën an, w̄ašëk kodī ijo polo gër ojabote odewën. Kodī irewën in, wëno axana xana këme.» Ata ga fërëtëgu këŋo Simewoŋ, sêk këbi na gër iciw̄.

²⁴ Ala ajo w̄ëla këbi lëf gër iciw̄ ind Yosef. Yël këbi men oŋ do nebara këni osapar oŋ. Yël këbi bëte opali ok er këni yamb in.

²⁵ Yëpëtëra këni bebër këno fupaxën Yosef bën, šënixën këno exo maŋiw̄ goyat. Gayikwa afel fel banëbi mëne na gër iciw̄ ind Yosef këni yambëra.

²⁶ And ñatëgu ko Yosef aŋ, fupa këno gë bebër w̄ëlanëgu bano bën, do foxi këni nêš gër ebar gër lëngw irexëm.

²⁷ Ata ga šëma këbi, w̄ëka këbi: «Sorix irewën, axarëk ar felëra bane an, aye fo nde sebëgu këno? Ga ko liyand nde bayi ko?»

²⁸ Yaka këno: «Xadëp irey in, faba irebi, aye fo sebëgu këmo. Ga ko liya bayi ko!» Ga rëngw këni, foxi këni.

²⁹ Ata ga rënëta ko Yosef, wat këŋo Benëšame, ar acël amat gë mëŋ an. Re ko: «Ajo nde ex imejanak indewën ind fel bane in?» Baš ko: «Kaxanu yëlëlexi obetak ol, Asëñiw̄ën!»

³⁰ Yosef anëngan nëngan baŋo gër yomb irexëm ga wat këŋo ar acël amat gë mëŋ an. Ata yandi këŋo exo tes. Lil ko boxay në aciw̄, do ko sesëxënd.

³¹ And rëxasaw ko aŋ, šanëgu ko, do ko xemënarand këdi ko ses. Re ko: «Dëtin ecemar el.»

³² Rëtën këno mëŋ pit. Rëtën këñëbi pit bobinëm, pit Bëmisëra bër bani yambërand bën, gayikwa Bëmisëra bën abani w̄a na eni yambëra andamat gë bërändëw̄ëra and Eber bën, ašëba šëba babi.

³³ Bobinëm bor Yosef yëpara këni gër lëngw irexëm. Yëpa ko pere ar ebox itošan ikarënak an ang yapëk oxarënak orexëm ak, felata ko imejanak in, ang yapëk ak. Ata këni nêkondërënd ga šaran këbi.

³⁴ Yosef re ko enëbi yëlëra er rëdën bano mëŋ in. Edët ed Benëšame el xuca bax baŋo ed ala kala el, dëk ang ebani ak. Mondako šëbëra bani xali yawëra këbi.

44

End akalama and Yosef eŋ

¹ Ga xucak eŋo, Yosef fel këŋo alëngw ar iciw̄ indexëm an: «Cëlëral eyamb yamb in gër ojabote od bela bëjo, ang këni xor eni dëbi ak. Bëte mašid kodī ir ala kala in gër jabote irexëm.

² Cëlid bëte gër jabote ir amëjanak arebën an akalama and kodī andam aŋ, do gë kodī ir yëcaxën ko eyamb yamb in.» Ata alëngw an ri ko ang fel baŋo Yosef ak.

3 Nē ecan ijo, seŋ kēnēŋi mopēd gēbēr bosēñiŋw bor Jakob do kwēl kēni wāyind gē opali odebēn ok.

4 Ga kēni kēni ŋan angol aŋ, ani ŋaŋw bana pere, Yosef fel kēŋo alēngw ar iciŋw indexēm an: «Tēfēlēŋi bela bējo eyēŋi tēraw. Mēkayidēŋi: “Ineŋwa wašēnaxēn kēno eñēŋēnax ar rin kēŋun enjekax an?”

5 Ax gi ex na nde akalama and ko šebēraxēnēnd axwēn aram aŋ rekaw kēn? Ax gi ex na nde gē aŋo ko šakixēnēnd? End ri kēn eŋo, ax ye ex na!”»

6 Alēngw an ga sēkēx kēŋi boŋinēm bor Yosef, felēx kēŋi đek beŋo.

7 Yaka kēno: «E faba, ineŋwa kēy yeyanaxēnēnd mondako? Biyi ax mēnd ex na mi di endako rako eŋ, biyi okađēp odey ok!

8 Elod gēr ebar ed Kanahaŋ ga bakaliw kēmi wa kodī ir sēk kēmi gēr ojabote odeŋi in. Mondake cēŋ kēmi xor mi deka kodī, ba kaŋe, gēr iciŋw ind axwēn arey?

9 Faba, angēmēne akalama aŋo nē ala sēk kēy na, awa mēŋ ar eđaŋw hi ko, do biyi kwēnayayidēŋo oxadēp!»

10 Yaka kēŋi alēngw an: «Awa gilex gērēgako dēŋ, ang re kēn ak! Gēr ar kēme sēk yo, mēŋ kē hi xadēp iram in, do wēn kwēl kēmun sebed en ye.»

11 Ala kala wāra ko fedali ko gēr ebar eđēŋi edexēm el, do fēt ko jabote in.

12 Alēngw an ŋana ko ocal ok gēr axarēnak, felata ko gēr abejanak. Sēk ko akalama aŋ gēr jabote ir Beŋēšame.

13 Ata ga wat kēni eŋo, ŋesēra kēni baŋjēm baŋdeŋēn baŋ. Ala kala lēbindēra kēŋo gašēxe fali irexēm in, do baŋa kēni gēr angol.

End eyaka ed Yuda eŋ

14 Yuda do gē boŋinēm ŋiat kēni gēr iciŋw ind Yosef. Ga sēk kēno na, foxi kēni gēr lēngw irexēm dēxas in gēr ebar.

15 Ata wēka kēŋi Yosef: «Ineŋwa rixēn kēn eŋo? An nang ex na nde mēne ala ar ang wēno ako awat kēme watēnd?»

16 Yaka ko Yuda: «Axwēn, biyi ine kēmi xor mi de? Mondake kēmi yeyan? Mondake kēmi yax? Kaxanu šonētēk amena andeŋi aŋ. Awa okađēp odey hi kēmi, andamat gē ar xana kēy akalama andey an!»

17 Re ko Yosef: «Bētēdēŋ, ame di na eŋo! Gēr ar xana kēme akalama fo kē hi xadēp iram in. Wēn cēŋ, maŋiyin aye fo gēr sorix irewēn.»

18 Yuda sēka kēŋo Yosef, do re ko: «Tebanēle Axwēn aram! Axara xara kēmi baŋētēle mi pel emat. Kēreye koŋēn na wēno xadēp irey in, gayikwa wēj ang Farawoŋ fo hi kēy!

19 Wēj wēka baŋo biyi okađēp odey ok ba abēngw baŋi ko faba ireŋi, ba imaŋe šot kēmo na icēxe.»

20 Yaka kēmi: «Na baŋi ko faba, mokaŋ xar ko, do bēte imaŋe imejanak šot kēmo na, itošan ind rēw kēŋo gēr oxar orexēm iŋ. Ar acēl amat gē mēŋ an anemi nemi ko, do mēŋ gabat baŋik gēr nēm, sēm moŋan ŋian kēŋo.

21 Wēj fel baŋo: “Mēlanēgune, aŋandi ŋandi ke mo wat.”

22 Yaka bami: “Awēl nde axwēn, lēmēta ijo ani ŋaŋwētarēnd na gē sēm. Angēmēne ašapēr šapēr kēni, sēm ata ko šēs!”

23 Fel bayēŋo bēte: “Angēmēne imaŋe imejanak indewēn iŋ axo yow ex na gē wēn, ala aŋun tebēd na ene watēre gē wēno.”

²⁴ And baka këmi gër faba irebi, xadëp irey aŋ, sëfëtanëx këmo dek bend fel bayëbo ßeŋ.

²⁵ Faba irebi re ko: "Bakayin enëbo yëcënëgu tëkër eyamb yamb in."

²⁶ Yaka këmo: "Angëmëne ami tëfër ex na gë imaÿe imejanak indebi iŋ, ami kor na mi baka. Abaka këmi baka, angëmëne gë imaÿe imejanak indebi iŋ sëfër këmi. Barikan ami korëd na mi watër gë ala ajo angëmëne imaÿe imejanak indebi iŋ axo gi ex na gë biyi."

²⁷ Re ko faba: "Anang nang kën mëne alindawën bëtox bëki fo šotën ke.

²⁸ Iñanar iŋ anem nem këmo, do wëndan ke mëne emacar wānagëtëra këŋo, xali doro amo wat ex na!

²⁹ Angëmëne ene kwëcët bëte iŋo ro, do eŋo giw etëm gër fëña, oxoÿ or këmun xoÿën ol ke laŵ ga xar këme ako."

³⁰ Gërëgako, mondake wa këme baka wëno gër faba, xarak ami tëfër ex na gë lëmëta ir lëka këŋo mbaŋ iŋo in?

³¹ Ata ko šës sam exo wat mëne lëmëta in axo bo ex na. Biyi mbaŋ këmi wëndëra angëmëne faba irebi në end oxoÿ or xoÿën këbo šës ko ga xar ko ako!

³² Gayikwa wëno xadëp irey in šanayak anëkona ar lëmëta an. Afel fel bamo: "Faba amena and din ir din këmi wënan angëmëne ami bakalinëgu ex na!"

³³ Gërëgako, axwën këla tebële me nëmba wëno oxadëp ol gër ed ebax exo gi lëmëta iŋo. Tebëlo lëmëta in eni maÿi gë bobinëm!

³⁴ Wëno mondake këme xor me baka gër faba angëmëne lëmëta in axo gi ex na? Këreme wat na wa kata ind këŋo wëcan faba iŋ!"

45

End ekwitar ed Yosef eŋ

¹ And ñata ko Yuda aŋ, Yosef dek yëm baŋo ongwën oŋ gër bangës, ogës od dek bëriyenin bërexëm. Ata xeÿ ko: «Wën dek canin!» Ariyenin gaŋatak ax bayi bana na gë Yosef and xwitar këni gë bobinëm aŋ.

² Ga ko ses këno wëlënd Bëmisëra bën xali gër eyang ed Farawoŋ.

³ Yosef fel këbi bobinëm: «Wëno ex Yosef! Faba ga ko liya nde bayi ko?» Barikan, bobinëm ga yëbura këbi, sëkwān këni eno yaka in ga fabër bani gë mëŋ.

⁴ Re ko bëte Yosef: «Axara xara këmun tëkawëne tan.» And sëka këno aŋ, re ko gašëxe: «Wëno ex Yosef, abaÿe arewën an, ar fan bano do wëlaw këno bër yëc bano bën ro gër ebar ed Misëra an.

⁵ Gërëgako, këren yëdara na, do këreŋun cena na ba ine fanaxën bane. Gayikwa eni pexaxën bela lëngwalixënëgu ke Kaxanu.»

⁶ Yosef fel këbi bëte: «Bëniy bëki xucak elod ga ŷanak enjo eŋ gër ebar ed Misëra. Bëte bëniy bëŋjo bënd kë yowënd bëŋ, ala ax ñandëra na, ala ax kanara na.

⁷ Kaxanu wa lëngwaligu ke ex bayixën enëŋ endefi eŋ gër ebar elo ro, do ene bayixëne bëbëngw. Mëŋ wa racët këbo gë panga itëm.

⁸ Enimin, Kaxanu lawënëgu ke ro, ax gi ex na wën. Mëŋ ri ke hi këme sëm ir Farawoŋ, alëngw ar gër iciw indexëm, gofërëner ir dek ebar ed Misëra in.

⁹ Marayin en baka yaŋ gër faba. And kën ñat aŋ, deyidën ga re ko asëñix Yosef: Kaxanu ri ke alëngw ar dek ebar ed Misëra el. Cëlaw gër ndam ro, kërey përeraw na.

10 Gër ebar ed Gošen këy Ƴëpati, do mondako këne sèkare wěj gë wëno, gë bosëñix, gë ejix bën, gë obeci ol, gë opeƳ ok, gë oxey ol, gë ogelemba ok, do gë ðek bebër xwën këy bën.

11 Ro wëno kë Ƴana exi yëlënd er kën liyaxën wěj, gë bër iciw̄ indey in, do er xwën këy in, gebatak ax nemi na. Gayikwa ðëniy ðënjo ðayik ðënd gë enjo ðëŋ.»

12 Yosef re ko bête: «Awat kën watënd gë ðangës ðandewën ðaŋ. Do Beñësame, ar acël amat gë wëno an, awat ko watënd gë ðangës ðandexëm ðaŋ, mëne wëno ðëŋ këjun felërand.

13 Tëfëtanëxëðëno faba ðek enjaran end šot këme ro gër ebar ed Misëra eŋ, do gë ðek bebër wateli kën bën. Awa marayin eno mëlaw ro faba.»

14 Ata wëga këŋo gër egëla Beñësame, ar acël amat gë mëŋ an, këni sesënd mëŋ do gë Beñësame.

15 Gë otes fo wëgara këbi ðek bobinëm. And xofëtar këni mondako aŋ fo, xor bani bobinëm eno yeyaneli.

End orëfa or Jakob gër ebar Misëra eŋ

16 Ata wëlik gër eyang ed Farawoŋ mëne bobinëm bor Yosef ðatëguk. Farawoŋ do gë bër eyang edexëm bën nëngan këbi.

17 Farawoŋ fel këŋo Yosef: «Pelëlëbi bobinëx mondako kën ri: ðëbindërayinëbi opali odewën ok, en bakaxën gër ebar ed Kanahaŋ.

18 Medëgunëbi sorix, do gë ðek bër oxun orewën bën, do mëlawënëbi ler gër ndam ro. Ayël këmun yël gër ed yek nëmëc ro gër ebar ed Misëra. Wën kë Ƴana ex yambënd bebër nëngak nëmëc gër ebar elo ro bën.

19 Wěj fana këmi eyëbi pel: Medëyin ocaret ro gër Misëra, enëbi mëlaxënegu bolindaw̄ borewën, gë oxun orewën oŋ. Mëlawëno bête sorix irewën, ðëfawën ro!

20 End bebër kën sebëraw eŋ, këren yëlarand na gayik er yek nëmëc ro gër Misëra in wën kë xwën.»

21 Bosëñiw̄ bor Isërayel ri këni mondako. Yosef yël këbi ocaret ang fel baŋo Farawoŋ ak. Yël këbi bête ocëlafana eni yambëx gër fëña.

22 Yël këbi ala kala acud angašax. Yël këŋo Beñësame batama okeme otas band kodí, do gë bacud bangašax baŋo.

23 Ata Yosef lawëneli këbi gër sëm, opali epëxw od lëbindëra banëbi bebër nëngak nëmëc gër ebar ed Misëra bën, do gë opali onëm epëxw od lëbindëra banëbi bële, gë mburu, do gë bebëyamb yamb. Bebijò bax šëlafana ir ko rixënegu Jakob ðamana irexëm in.

24 Ga xani këni oñe oŋ, Yosef fel këbi bobinëm: «Kërenjun takërëx na ðe gër fëña!»

25 Mondako xani bani na gër ebar ed Misëra do ðat këni gër ed Kanahaŋ, gër Jakob, sëm irebën.

26 Fel këno Jakob: «Yosef ga ko liya ðayi ko, axo cës ex na. Mëŋ ex alëngw ar ebar ed Misëra an!» Barikan Jakob ƳoweƳ anjo gi bana gayik axo ma bana end bano felënd eŋ.

27 Sëfëtandaëra këno ðek ðend felëgu babi Yosef beŋ. Wat ko ocaret od lawëneliw baxo Yosef eno mëlaxën ok. Ata sëm irebën Jakob fuŋara këŋo gër onden ondexëm.

28 Isërayel re ko: «Gwac ex go! Asëñiw̄wën Yosef ga ko liya ðayi ko! Yeleme mo watëgu ðamana me cësaxën!»

46

End ekofëtar ed Yakob do gë Yosef eṅ

¹ Awa Isërayel barëra ko ngwa ðek beḃër xwën ko bën, do xani ko ond gër Misëra oṅ. Hat ko gër Berësheba do rix ko ocaḃaxa eṅo calexën Kaxanu, ar yata këṅo sëm Isak an.

² Ata Kaxanu felëra këṅo Isërayel gëmëḃf në lakeli. Wac këṅo: «Yakob! Yakob!» Yaka ko mëṅ: «Woy!»

³ Re ko Kaxanu: «Wëno ex Kaxanu, Kaxanu, ar yata këṅo sorix an. Kërey yëdara na ga këy šëland ako gër ebar ed Misëra, gayikwa fën këmëni šënanëḡu bërändëwëra andey bën, xali eni gi bulunda isëm.

⁴ Wëno alañëta këmi laṅëtand gër ebar ed Misëra. Bëte wëno fo këbi nëcëtëḡud bërändëwëra andey bën. Yosef kë ðakali ðangës ðandey ðaṅ gë ataxan andexëm aṅ, yatir këy šës.»

⁵ Yakob xani ko na gër Berësheba. Bosëñiŵ bor Isërayel wëla këno sëm ireḃën, gë bësoxari bëreḃën ak, do gë oxun oreḃën ak ðek, gër ocaret od yëlëḡu baḃi Farawoṅ enëḃi mëlaxën ok.

⁶ Fac këñëḃi bëte oyel ol, do gë beḃër šotëra bani gër ebar ed Kanahaṅ bën. Yakob do gë bërändëwëra andexëm bën mondako rëfa bani gër ebar ed Misëra.

⁷ Awëla wëla baxo gër ebar ed Misëra ðek andëwëra andexëm aṅ: bosëñiŵ, gë boḃiŵ, do gë bër eḃax ejiŵ edexëm bën, bëtošan bëṅ do gë bëtoxari bëṅ.

End ekun ed Yakob eṅ

⁸ Mondako bax omac od bosëñiŵ bor Isërayel bor ye bax gër ebar ed Misëra bën: Yakob do gë bosëñiŵ. Itošan iñanar ind Yakob iṅ: Ruben.

⁹ Bosëñiŵ bor Ruben: Enok, gë Palu, gë Hesëroṅ do gë Karëmi.

¹⁰ Bosëñiŵ bor Simewoṅ: Yemuwel, gë Yamin, gë Oxad, gë Yakin, gë Tësowar, do gë Sawul, asëñiŵ ar asoxari abëkanahaṅ an.

¹¹ Bosëñiŵ bor Lewi: Gerëšoṅ, gë Kehat, do gë Merari.

¹² Bosëñiŵ bor Yuda: Er, gë Onan, gë Šëla, gë Peres, do gë Sera. Barikan, Er do gë Onan anëka šës bani amëd aṅo gër ebar ed Kanahaṅ. Bosëñiŵ bor Peres: Hesëroṅ do gë Hamul.

¹³ Bosëñiŵ bor Isakar: Tola, gë Pufa, gë Yob, do gë Šimëroṅ.

¹⁴ Bosëñiŵ bor Sabuloṅ: Sered, gë Eloṅ, do gë Yahëlel.

¹⁵ Bën ex obaš or Leya ol, bëtošan bëṅ, do gë Dina, itoxari iṅ. Bën ex bër rëwën këṅo Leya Yakob gër ebar ed Padaṅ-Aram bën. Bën ex bosëñiŵ do gë boḃiŵ, ðek ang ebani ak: bën ðek, bela ofëxw osas gë bësas.

¹⁶ Bosëñiŵ bor Gad: Tësifiwoṅ, gë Hagi, gë Šuni, gë Etësëboṅ, gë Eri, gë Arodi, do gë Areli.

¹⁷ Bosëñiŵ bor Aser: Yimëna, gë Yišëfa, gë Yišëfi, gë Beriya, do gë Sera, imaḡe itoxari indeḃën iṅ. Bosëñiŵ bor Beriya: Eber do gë Malëkiyel.

¹⁸ Mondako hi bani obaš or rëw banëḃi Yakob do gë Silëpa ol, xaḃëp isoxari ir yël baṅo Labaṅ abiŵ Leya in. Bën ex bër rëwën këṅo Silëpa Yakob bën: bën ðek, ðela epëxw gë bëcongabat.

¹⁹ Bosëñiŵ bor Rašel, alindaŵ ar Yakob: Yosef do gë Beṅëšame.

²⁰ Bosëñiŵ bor Yosef, bër rëw këñëḃi gër ebar ed Misëra gë alindaŵ Asenet, abiŵ ar Poti-Fera, ašadaxan ar eḃaš ed On bën: Manase do gë Efërayim.

²¹ Bosēñiŵ bor Benēšame: Bela, gē Beker, gē Ašēbel, gē Gera, gē Nahamaṅ, gē Ehi, gē Roš, gē Mupim, gē Hupim, do gē Arəd.

²² Bēn ex b̄er rēwēn kēṅo Rašel Jakob b̄en: b̄en d̄ek, b̄ela ep̄exw gē b̄ēnax.

²³ Asēñiŵ ar Dan: Hušim.

²⁴ Bosēñiŵ bor Nefētali: Yatēsel, gē Guni, gē Yetēser, do gē Šilem.

²⁵ Bēn ex obaš or rēw kēñēbi Jakob do gē Bila, xad̄ep isoxari ir yēl baṅo Labaṅ Rašel ol: b̄en d̄ek, b̄ela b̄ēcongēbēxi.

²⁶ B̄er sēf̄er bani gē Jakob ḡer ebar ed Mis̄era do hi bani b̄erandēw̄era andarēm b̄en er hi bani b̄en d̄ek b̄ela of̄exw ocongeb̄at gē b̄ēcongabat. Xarak, bolindaw̄ bor bosēñiŵ ala abi p̄en bana.

²⁷ Gē bosēñiŵ bor Yosef b̄er rēw kēñēbi ḡer ebar ed Mis̄era b̄en: b̄ela b̄ēxi. Er hi bani ekun ed Jakob el d̄ek, b̄ela of̄exw ocongoxi b̄er yow bax ḡer ebar ed Mis̄era.

End Jakob ḡer ebar ed Mis̄era eṅ

²⁸ Jakob law̄en kēṅo Yuda ḡer Yosef, eṅo pelēx exo d̄ēngwa ḡer Gošen, eṅo kacax f̄en. Ata Jakob do gē odexēm fiat kēni ḡer ebar ed Gošen.

²⁹ Yosef w̄ed ko šaret irexēm in, do ye ko yaṅ ḡer Gošen, ḡer ekaca ed sēm Is̄erayel. Sam ga šanayaw ko, Yosef w̄elēn kēṅo sēm, w̄ega kēṅo b̄ēxiḡ ḡer eḡēla, do ses ko xali ḡer eḡēla edexēm.

³⁰ Ata Is̄erayel fel kēṅo Yosef: «Ecēs fo bayi ke ḡerēgako, gayikako awat wat kēme mēne ga kēy liya d̄ēṅ bayi kēy!»

³¹ Ga xucak eṅo, Yosef ga kēni felar gē bofinēm do gē b̄er ekun ed sēm b̄en, re ko: «Aye kēme ye mo tēfētand̄erax Farawoṅ. Afel kēmo fel: “Bēmaṅe b̄ēndam b̄ēṅ, do gē d̄ek ekun ed faba el, anēka fiatēgu kēni ḡer ndam ro, ga xaniw kēni ḡer ebar ed Kanahaṅ.

³² B̄ēxadac b̄er obeci, gē opeṅ, gē oxey, do gē ogelemba exēni. B̄ēxw̄el b̄er oyel exēni, do aw̄ēlaliw̄ w̄ēlaliw̄ kēñēbi oyel oreb̄en ol, do gē d̄ek beḡer xw̄en kēni b̄en.”

³³ And kēṅun w̄ac Farawoṅ, do eṅun mēka ba ine ex andiyen andew̄en aṅ,

³⁴ yakayid̄eno: “Biyi okaḡep oḡey ok, b̄ēxw̄el b̄er oyel hi kēmi. Aniyan andēbi aṅ ex ekw̄el ed oyel, ang ebani b̄ēxarēk b̄ēreḡbi ak.” And kēn yeyan mondako aṅ, ata kēṅun fel en d̄ēḡ ḡer ebar ed Gošen. Gayikwa B̄emis̄era b̄en mbaṅ šus kēni ekw̄el ed oyel el hi kēni opeṅ nde, hi kēni obeci nde.»

47

¹ Yosef ye ko kw̄el eṅo tēfētand̄erax Farawoṅ. Ga fiat ko, re ko: «Faba do gē bēmaṅe b̄ēndam b̄ēṅ anēka fiatēgu kēni ga xaniw kēni ḡer ebar ed Kanahaṅ. Aw̄ēlali w̄ēlaliw̄ kēñēbi opeṅ ok, gē obeci ol, gē oxey ol, do gē d̄ek beḡer xw̄en kēni b̄en. Ḡer ebar ed Gošen fiatēgu kēni.»

² Bēmaṅe b̄ēnjo b̄ēndexēm fel baḡi eno ḡaṅeta, ebi watēgu Farawoṅ.

³ Ata Farawoṅ w̄ēka kēbi bofinēm bor Yosef: «Ine ex wa andiyen andew̄en aṅ?» Yaka kēno: «Biyi okaḡep oḡey ok, b̄ēxw̄el b̄er obeci do gē opeṅ hi kēmi, ang ebani b̄ēxarēk b̄ēreḡbi ak.»

⁴ Fel kēno b̄ēte Farawoṅ: «Oliyer yow kēmi ro ḡer ebar edew̄en. Ondēs ax bo ex na ond kēni yamb obeci ol do gē opeṅ oḡēbi ok, gayikwa eṅo eṅ mbaṅ yēkak ḡer ebar ed Kanahaṅ. Ḡerēgako, axara xara kēmi, tebēlēbo mi n̄ēpa ḡer ebar ed Gošen.»

⁵ Farawoṅ fel kēṅo Yosef: «Sorix gē bofinēx, ḡer ndey ro fiatēgu kēni.

6 Misëra in ðek, gër otaxan oðey ex. Kwëtëlëþi sorix gë þobinëx gër ed xurik ex ye. Dëgëlexëni gër ebar ed Gošen. Angëmëne gër enga endëþën na fo exëni þër gapak, dilëþi þëlëngw þër þëxadac þër oyel oram.»

7 Yosef wëla këņo þëte sëm Jakob gër Farawoņ eni nangër. Ga këni šëmar, Jakob, šalen këņo Farawoņ.

8 Ata Farawoņ wëka këņo Jakob: «Þëniy þëņjëgwe wa šot këy?»

9 Jakob yaka këņo Farawoņ: «Ang nëkak aniyand and wëno ar kë ýëparand ang aliyer fo gand ed këme ye yo, asëk sëk ke ðe þëniy këme gë ofëxw osas. Þëniy þënd aniyand andam þëņo ax ñëmb ex na do ax ye ex na ang þënd þëxarëk þëram ak ado ga bani yexërand þën þëte ang þëliyer fo.»

10 Jakob šalen këņo gašëxe Farawoņ, do kwël šapër këni gë Farawoņ.

11 Yosef xwët këþi sëm gë þobinëm gër ed xurik ex ye, gër ebar ed Misëra, gër ebar ed Ramëses, ang fel baņo Farawoņ ak.

12 Yosef baþi yëlënd eyamb yamb in sëm, gë þobinëm, do gë ðek oxun oreþën oņ, ang ýëmb bani ak.

End andiyen and Yosef eņ

13 Eyamb yamb ðeņ ax þayi bana gër ed ex yo gër ebar ed Misëra, gayik enjo eņ mokuri xuri bax. Hik gër Misëra, hik gër ebar ed Kanahaņ, þela þën afišëra fišëra bani enjo eņ.

14 Ata Yosef xana ko ðek kodí ir gër ebar ed Misëra in, do ir gër ebar ed Kanahaņ in, ir bani ýëcaxënënd eyamb yamb in. Wëxëta ko gër eyang ed Farawoņ.

15 And faý këni kodí Bëmisëra do gë Bëkanahaņ aņ, Bëmisëra þën ye këni gër Yosef, do re këni: «Yëlëþo eyamb yamb in! Ba mi çës ogës oðey nde ýandi ki, gayikako kodí aþo bo ex na?»

16 Yaka këþi Yosef: «Mëlawënëþi oyel orewën ol enëþi nëmb gë eyamb yamb, gayikako kodí ax gi ex na.»

17 Ata wëlaraw këñëþi oyel oreþën ol gër Yosef, do mëņ ýël këþi eyamb yamb in. Oyel olo nëmb banëþi: opanac, gë obeci, gë opeý, gë oxey do gë opali. Yosef yëlëra këþi eyamb yamb in aniy aņo gayik anëmb banëþi nëmbënd oyel oreþën ol xali faý këñëþi ðek.

18 And xucak aniy aņo aņ, þakaw këni gër ndexëm. Re këni: «Axwën, þiyi ami con na mëne anëka faý këmi kodí in. Þëte oyel oreþi ol, wëj xwën këþi. Er þayi këþo wayët mi ýëlaya þiyi ðeņ, do gë owar oreþi oņ.

19 Ogës oðey nde këmi šësëra do mi tebëta owar oreþi oņ? Ýëçëþo gë owar oreþi ak, mi cotaxën er këmi yamb in. Kwënëþo Farawoņ þiyi gë owar oreþi ak. Ýëlëþo beneda þënd këmi ýandëraxën, mi þayixën þëþëngw, ata fo þayik ami çësëra na, do owar oreþi oņ ax cenëkëra na.»

20 Ata Yosef mondako ýëcën baņo Farawoņ ðek owar or gër Misëra oņ. Bëmisëra þën fan baņo ocënga oðëþën ok, gayik enjo eņ mokuri xuri bax. Farawoņ, elod amëd aņo xwën ko ebar ed Misëra el.

21 Ata rëfalira këþi bulunda in gër þangol, ga ýana ko bebët íbat fiata ko bebët ijo ðek ebar ed Misëra el.

22 Barikan Yosef axo ýëc bana owar or þëšadaxan oņ gayik apela ýëgw baxo na Farawoņ mëne kërexo ýëc na. Gë er re baxo enëþi yëlënd in fo bani liyand, mëņ þayik ani panaxën bana owar oreþën oņ.

23 Yosef fel këþi bulunda in: «Anëka ýëc këmun gë owar orewën ak, doro doro Farawoņ xwën këņun. Kanayin enedfa eņ en nedëx gër ocënga.

²⁴ And kën xanara eyamb aņ, tēyiyindën, do acariya anjoxën kala, Farawoņ xwënëk. Mëxwëtayindën mar er xana kën in en di benedá, do mar enëbi dëbaxënënd bër gër bëciw bëndewën, do gë oxun orewën bën.»

²⁵ Yaka këni Bëmisëra bën: «Axwën, anëka fexën këyëbo. Gayikako oyekax orey ol wásin këyëbo, awá wá këbi mi gi okaďep od Farawoņ.»

²⁶ Ata acariya and ri baxo Yosef aņo bayik xali doro gër ebar ed Misëra: ecoxën ed er ex yo, Farawoņ xwënëk. Owar or bëšadaxan oņ fo bayik axo kwën bana Farawoņ.

End bapela bapelatar band Jakob eņ

²⁷ Isërayel do gë bërändëwëra andexëm bën yëpa këni na gër ebar ed Misëra, gër Gošen. Yëcëra këni owar, rëw kënëbi obaš oranjëm, do kwël dëņ këni šënarënd xali yëmb këni mbaņ.

²⁸ Jakob liya ko bëniy epëxw gë bënjongëbëki gër ebar ed Misëra. Mondako sëk baņo bëniy këme gë ofëxw onax gë bënjongëbëki.

²⁹ Ga nang ko mëne anëka kë saxëgund ecës edexëm el, Isërayel wác këņo asëñiw Yosef, do re ko: «Angëmëne aňan řan këye, dılaliw ataxan andey aņ gër emef endam. Axara xara këmi, dëkayayid šenene end këmi felënd eņo: këreye mëxwëtaď na ro gër ebar ed Misëra!

³⁰ And këmi řar gër ecës gë bëxarëk bëräm aņ, nęcëtidëne ebar ed Misëra el, do mëlayidëne eye mëxwëtax gër yeg irebën.» Ata yaka ko Yosef: «Ari këme ri end fel këye eņo.»

³¹ Re ko bëte Jakob: «Awa yašarël.» Yosef yašar ko. Ata Isërayel foxi ko gand ogaf od angaw andexëm.

48

End obaš or Yosef eņ

¹ Ga xucak eņo, fel këno Yosef mëne sëm ašëxwëra ex. Ata wëla këbi bosëñiw, Manase do gë Efërayim, gër ed laki baxo.

² Fel këno Jakob: «Asëñix Yosef anëka yow ko de exi nëkon.» Isërayel xemënarä ko xali xani ko, do yëpa ko gër angaw andexëm.

³ Jakob fel këņo Yosef: «Kaxanu, mëņ ar Fangak an, šanayaxën baxe gër Lus, gër ebar ed Kanahaņ, do yël ke obetak ol.

⁴ Er fel baxe: “Ar gë obaš oranjëm ri këmi, wëno këbi šënanďera xali. Bëte wëno ki ri axarëk ar amara and obulunda odanjëm. Ayël këmëni yël bërändëwëra andey bën, and këy xuca wëj aņ, oxwën or dın ir dın or ebar elo ro ol.”

⁵ Gërëgako bëtošan bëki bënd šotëli këyëbi ro gër ebar ed Misëra đamana me dëfaxënëgu gër ndey ro bëņo, wëno xwën këbi. Efërayim, do gë Manase, wëno xwën këbi, ang xwën këmëni Ruben do gë Simewoņ ak.

⁶ Angëmëne obaš ošëxe rëw këyëbi na bëte, ani gi na oram. Bën paš gë Efërayim do gë Manase këni bëteliď eram in.

⁷ And řatëgu këme gër ebar ed Kanahaņ, ga xaniw këme gër ed Padaņ aņ, lap këmo norix Rašel gër fëña, đamana me řataxën gër Efërata, gër Betëlexem.»

⁸ And wat këbi odëmëta od Yosef aņ, Isërayel wëka ko: «Nobën ex wa bëjo?»

⁹ Yaka ko Yosef: «Obaş or yël ke Kaxanu ro gër ebar ed Misëra ol ex.» Re ko bëte Yakob: «Këla tèkaliwëyëbi gër ndam ro, mëni karanaxën obetak ol.»

¹⁰ Oxar ol anëka dëň baňo šotand Isërayel, axo bo bana ga ko watëra šenene. Yosef sèkali këbi bosëñiw gër Yakob. Ga lëk këbi, nëyaya këbi ñës gër emëkw edexëm, do wëga këbi.

¹¹ Ata Isërayel fel këňo Yosef: «Wëno abame yëla na awat këme wat gašëxe dëxas irey in, ßarikan Kaxanu anëka wásin ke bëte andëwëra andey aň!»

¹² Yosef fedali këbi odëmëta odexëm od ebax gër olëkëna or sëm ok, do foxi ko eyiy el ñës gër ebar.

¹³ Ga xani ko, las këbi tak oki, Efërayim gë ataxan and liw aň, do gand šame ir Isërayel, Manase gë ataxan and šame aň do gand liw ir Isërayel. Yosef sèkali këbi mondako gër sëm.

¹⁴ Barikan Isërayel nëmbëndër ko otaxan ok: xwët ko ataxan and liw aň gër gaf ir Efërayim, xarak mëň ebax lëmëta ibeja in. Ataxan and šame aň, xwët ko gër gaf ir Manase, lëmëta iyanar ir Yosef in.

¹⁵ Ata Yakob këňo xaran obetak ol Yosef ko rend: «Kaxanu, mëň ar baßi laňëtarand bëxarëk bëram an, Abëraxam do gë Isak,

Kaxanu, mëň ar ebax nand ex yo axadac aram xali doro an,

¹⁶ Mëň ar ex Meleka ir racët ke gër eñëñenax end ex yo an, yëlëlebi obetak ol odëmëta oko!

Bën macindëlenëbi gë owac oram ol, gë omac od bëxarëk bëram Abëraxam do gë Isak ok.

Bërandëwëra bandebën bën, nëmbërëlexëni xali eni beñëta dek ebar edebën el!»

¹⁷ Yosef ga wat ko mëne sëm ataxan and liw aň xwët ko gër gaf ir Efërayim, šus ko eňo. Rëxët ko ataxan and liw and sëm aň gër gaf ir Efërayim exo kwëtaxën gër gaf ir Manase.

¹⁸ Yosef fel këňo sëm: «Ali faba, ax gi ex na mondako! Ajo ro wa ex lëmëta iyanar in. Kwëtël ataxan and liw andey aň gër gaf irexëm.»

¹⁹ Barikan sëm ñëp ko, do re ko: «Anang nang këme asëñiwën, anang nang këme. Mëň bëte bulunda isëm ko hi, mëň bëte angwëlik ko hi. Barikan lëmëta ibeja in kë xuri ex gi angwëlik, do andëwëra andexëm aň amara and benëng bëndanjëm kë hi.»

²⁰ Ata Yakob mondako šalendëra baßi yatijo ga ko re: «Bërandëwëra and Isërayel bën mondako këni ýana eni calendërend: «Kaxanu yëlëlexi obetak or Efërayim do gë Manase ol.»»

Ata Yakob mondako lëngwën baňo Efërayim gër Manase.

²¹ Isërayel fel këňo Yosef: «Wëno gogo këme šës, ßarikan Kaxanu gë wën ko bayi. Aßakali këňun ßakali gër ebar ed bëxarëk bërewën.

²² Wëno cëň, anëka šetëgu këmi ebar nëmëc ed boßinëx gër Sišem. Bërandëwëra and Amor bën xan këmëni gë duxuma iram in, do gë atumb andam aň.»

49

End ofelar or Yakob do gë bosëñiw eň

¹ Akey amat, Yakob ga wac këbi bosëñiw, re ko: «Macërëgun mun nangënaxën ala kala er këňo hi ecan-ecan in.»

2 «Barërëgun ene baxët wën bosëñiŵ bor Yakob!
Baxëtino Isërayel, baxëtino sorix irewën!

3 Ruben, wěj ex itošan iñanar indam iṅ,
wěj ex odëwërëwen oñanar od ojaŵ odam ok,
wěj nëmëca këbi bobinëx gaf in, ojaŵ ok
do gë or gapak ol,

4 Ola orey ol ang oÿëm fo ex,
b̄ari ami yël ex na olëngw ol,
gayikwa yaṅ gër angaŵ and sorix bët bay,
angaŵ andam aṅ buyarën këy
ga bët bay gër asoxari aram.»

5 Simewoṅ do gë Lewi, b̄er acël amat exëni,
angwëlëra andebën aṅ, ang oÿënga or emer fo ex.

6 Wëno ami b̄ar angwëlëra and edi ed eñëṅnax elo aṅ,
ame d̄il na gër amara andebën!

Gayikwa në end oxoÿ orebën laŵëra kënëbi bela,
do në end owër orebën saŵëra kënëbi oxey or bela.

7 Kata fo ex oxoÿ orebën ol, gayik or gë axaÿënan këm ex!
do kata fo ex owër orebën ol,
gayikwa xodux fo ex!

Bërandëwëra bandewën bën ašapëreli këmëni šapëreli šit gër bulunda ir
Isërayel,

ayic këmëni yic eni dëgëra đek ebar ed Isërayel el.

8 Wěj cëṅ Yuda, ayas këni ÿana eni yasënd bobinëx,
ataxan andey aṅ gër eporëfor ed bërangoÿëra andey kë hi,
obaš or sorix ol afoxi këni ÿana eni poxind gër lëngw irey.

9 Yuda yëraṅ ibeja hi këy!

Gër emayi edey këy bakawënd and yambëgu këyo emacar aṅ,
ašaf këy bafënd, alaki këy lakind,
ang yëraṅ inëm fo: noÿo këṅo xanin?

10 Acët and owun aṅ, laṅ kë bayi gër ekun ed Yuda,
Acët and olëngw aṅ, laṅ kë bayi gër bërändëwëra andexëm,
xali exo ṅatëgu šilo, ar xwënëk an,
do eno kwëtaxën benëṅ bënd bela beṅ.

11 Axap këṅo ÿana eṅo kapënd fali irexëm in lëf gër andëda and reseṅ,
axap këṅo ÿana eṅo kapënd atox and fali inëm aṅ në atëx and reseṅ.
Acudf andexëm aṅ ko ÿana exo nebënd gë ngoy iṅ,
anjëm andexëm aṅ ko ÿana exo nebënd gë omen od reseṅ ok.

12 Ngoy iṅ kë ÿana ex b̄arënnënd bangës bandexëm baṅ,
omër kë ÿana ex pešënnënd oÿënga orexëm oṅ.

13 Sabuloṅ kë lëg ler gër obëṅa od bangwëngw,
gër ed kë ÿana ex kwëšand okulun,
do ebar ed ko xwën el, añat kë ñat xali gër ed Sidonj.

14 Isakar mën cëṅ, fali ir gë ojaŵ hi ko,
alaki ko lakind mërëxand ir b̄akece.

15 Awat wat ko mënë gër ed ko seyëtand anënga nëngak, do ebar enëngax
ex.

Aŵa ŵa ko eno kap exo dëbixën esibax,
aŵa ŵa ko exo diyenind ang xadëp fo.

16 Dan këbi ÿana ebi kitind bulunda irexëm in,

ang enëng emat end Isërayel fo.

17 Dan er hi ko ang andën and në fëña fo,

ang ekifoxifo ed në lec fo,

gër osak këŋo ñatënd fanac in

exo datixën gë eyiÿ el ar ÿëpaxën këŋo an.

18 (Axwën, ayar këme yarënd apexa andey an!)

19 Gad mëŋ cëŋ, enga end bërek bëxeyax këŋo wëreli,

barikan awer ko wër xali ebi kor, do ebi ñway!

20 Gër ebar ed ko xwën Aser,

eyamb el ax gi na mopaÿ,

mëŋ kë ÿana ebi dëband bemun beŋ.

21 Nefëtali ang ebëjare ed kë radërand fo hi ko,

oyeyan oyekax ko ÿana exo yeyanënd.

22 Yosef mëŋ cëŋ, ang atëx and kë rëwënd fo hi ko,

ang atëx and lëgëk ler në añësa and men fo hi ko,

benini bendexëm beŋ yabët kece in kë lefënd.

23 Aÿanaxën ÿanaxën këno,

do awan wan këno gë opës odebën ok,

gë opës odebën ok wan këno bërangoyëra andexëm bën.

24 Barikan atumb andexëm aŋ ax yëlorä ex na,

onëxar orexëm oŋ bayik ñwac-ñwac.

Paß gë otaxan od ar fangak ok,

ar këŋo yëlënd panga Jakob an (ar ex Axadac, do Angaÿ and Isërayel an).

25 «Paß gë Kaxanu, ar yata këŋo sorix an (gilexo angwak andey an)!

Ar Fangak an, yëlälexi obetak ol,

obetak or yaŋ gër orën ol,

obetak or gëf ebar ol,

obetak or gër obër,

do gër acël and asoxari ol!»

26 «Obetak or xaran ki sorix ol,

nëmëcak obetak or gër osënd or angwën ol,

or gër bëtënd bënd akarëk ol.

Obetak olo, gilex gër gaf ir Yosef,

gil ex gër egor ed ar hik emun end bobinëm an!»

27 «Beŋëšame mëŋ cëŋ, yëlemu ixeyax hi ko,

gëbër këŋo yambënd emacar end laŵ këŋo eŋ;

genëka, ebi cetëra er šotëgu ko in.»

28 Bosëñiw for Jakob ex bëxarëk bër benëng epëxw gë bëki bënd

Isërayel beŋ. Bendeŋ beŋo felëra babi sëm irebën and babi xaran obetak aŋ, ala kala gë obetak orexëm pit.

End ecës ed Jakob eŋ

29 Ga xucak eŋo, Jakob fel këbi bosëñiw: «Wëno gogo këme šës. Mëlayidëne ene mëxwëtax gër ÿeg ir wëxëta kënëbi bëxarëk bëram, gër oxel or gër osënga or Efëroŋ, arandëwëra and Het an,

30 gër oxel or gër osënga or Makëpela, ler gër Mamëre, gër ebar ed Kanahan, osënga or yëc ko Abëraxam gër Efëroŋ, arandëwëra and Het an, gër osënga or xwën ko.

31 Fën wëxëta kënëbi Abëraxam do gë alindaw Sara, gë Isak do gë alindaw Rebeka. Fën wëxëta këmo wëno bëte Leya.

³² Ošënga olo do gë oxel ol, Abëraxam yëcëk gër otaxan od bërändëwëra and Het.»

³³ And fiata ko epelëra ed bosëñiŋ aŋ, Yakob baka ko laki ko gër angawŋ, kwël xoti ko do ßarëx këni gë bëxarëk bërexëm bër šësëk elod anëka fo bën.

50

End oŋawŋ or Yakob eŋ

¹ Yosef ga lapaya ko gër sëm, wëga këŋo, do ko sesënd. Ongwën oŋ kë šarënd gër dëxas ir Yakob.

² Ga xani ko na, Yosef fel këbi bëxora bën eni nëmëra eman end sëm eŋ xali eŋo dilër ugu oŋ. Ata bëxora bën nëmëra këno Isërayel xali lilër këŋo ugu oŋ.

³ Bakey ofëxw onax nëmëra bano mondako ang rëp bax ak, xali lilër këŋo ugu oŋ. Bëmisëra bën ŋaw këno Yakob bakey ofëxw ocongoxi.

⁴ Ga xucak bakey band ŋawëra bano Yakob baŋ, Yosef fel këbi bër eyang ed Farawoŋ bën: «Angëmëne aňan fiän këne, ŋateliyin eyeyan edam elo gër Farawoŋ, axara xara këmun.»

⁵ «Ga re ko Yosef: Faba re bax me yašar yatir baxe felërand mëne mëŋ gogo ko šës, mëne mo mëlad mo mëxwëtax gër ŋeg ir nacën këno gër ebar ed Kanahaŋ. Gërëgako pelino Farawoŋ mëne axara xara këmo exe teb me ye yaŋ gër ebar ed Kanahaŋ moxwëtax faba. And këmo wëxëtax aŋ me bakaw.»

⁶ Yaka ko Farawoŋ: «Oko yel eyo mëxwëtax sorix, ang re baxo ey yašar ari këy ri ak.»

⁷ Yosef ye ko yaŋ gër ebar ed Kanahaŋ eŋo mëxwëtax sëm. Laŋëta këno ðek eyang ed Farawoŋ el do gë bëxarëk bër iciw indexëm bën, gë bëxarëk bër ebar ed Misëra bën ðek.

⁸ Aye ye bani bëte ðek ekun ed Yosef el, gë bofinëm do gë ðek ekun ed sëm el. Er seb banëbi na gër ebar ed Gošen wayët bësoxari bën, gë obaš ol, gë obeci ol, gë opeŋ ok, gë oxey ol, do gë ogelemba ok.

⁹ Yosef awëla wëla bafi bër gë opanac od bax lasënd ocaret od emer ok: gër enga eŋo aŋëmb ŋëmb bani.

¹⁰ Ga fiat këni gër angëni and këni wacënd Atad, kegët Yurëdeŋ in, ses këni šor xali wëlik angon atëm. Yosef mondako ri baxo na oŋawŋ or sëm ol bakey banjongëbaki.

¹¹ Bër lëg bax na gër ebar ed Kanahaŋ bën, ga wël këni angon aŋ gër angëni and Atad, re këni: «Awa oŋawŋ osëm hi këbi Bëmisëra bën!» Mëŋ wacaxën këni na gër ed ebani, ekeg Yurëdeŋ in, «Abel-Mitësërayim», mëne ngëŋ «Oŋawŋ or Bëmisëra».

¹² Ata bosëñiŋ bor Yakob mondako ri bani er fel bafi sëm irebën in.

¹³ Bosëñiŋ wayëli baŋo Yakob gër ebar ed Kanahaŋ, do wëxëta këno gër oxel or gër ošënga or Makëpela, gër ošënga or yëc ko Abëraxam gër Efëron, arandëwëra and Het ol, ler gër Mamëre. Gër ošënga olo ri baxo Abëraxam banapëra band bër ekun edexëm baŋ.

¹⁴ And wëxëta këno sëm aŋ, Yosef, gë bofinëm, do gë ðek bër laŋëtax bafi gër emëxwëta ed sëm irebën yaŋ na gër ebar ed Kanahaŋ bën, baka këni gër ebar ed Misëra.

End eŋata ed aniyan and Yosef eŋ

15 And wat këni bobinëm bor Yosef mëne anëka šës ko sëm irebën aŋ, re këni: «Bamat Yosef ašenaxën këbo šënaxën ebo maša dek eñëŋenax end ri banëŋone eŋ.»

16 Ata lawën këni mondako gër Yosef: «Damana exo cësaxën, sorix asebën sebën këbo eyeyan elo:

17 «Axara xara këmi, tebanëlëbi bobinëx eñëŋenax eŋ, do gë amena andebën aŋ, gayikwa aŋenan wënan këni! Axara xara këmi, tebanëlëbi gërëgako dëŋ okadëp od Kaxanu ok, ar yata këŋo sorix an, eñëŋenax end ri këni eŋ».» Ata Yosef ses ko and fel këno mondako aŋ.

18 Ata bobinëm bor Yosef ga sëka këno, lapaya këni gër osapar orexëm, do re këni: «Biyi okadëp oday hi këmi.»

19 Yaka këbi Yosef: «Këren yëdara na: ba wëno nde ex Kaxanu?»

20 Eñëŋenax end šala ban ene di eŋ, Kaxanu nëngwëtëk enjekax, ex gixën er hik doru ijo in, eni pexaxën bela bëranjëm.

21 Gërëgako, këren yëdara na. Arëcara këmun ýana mun dëcarand, wën do gë oxun orewën oŋ.» Yosef mondako yifara babi bobinëm, xali fuɟara këbi.

22 Mondako lëg bani na gër ebar ed Misëra Yosef do gë bër ekun ed sëm bën. Yosef liya ko bënny keme gë epëxw.

23 Yosef awat wat babi obaš or Efërayim ol, xali gë ejiw ekënu kënu bën ak. Obaš or Makir ol, asëniw ar Manase, gër olëkëna orexëm rëw banëbi.

24 Yosef afel fel babi bobinëm: «Awa wëno gogo këme šës. Barikan Kaxanu ayowënëgu kënun yowënëgu. Anëcët kënun nëcët gër ebar elo ro, eŋun bakali gër ebar ed beya ko gë eyašar mëne ayël yël këbi oxwën ol Abëraxam, gë Isak, do gë Yakob el.»

25 Ata Yosef fel këbi eni yašar bërandëwëra and Isërayel bën mëne ari këni ri end re ko eŋ. Mondako yeyan baxo: «And kënun yowënëgu Kaxanu aŋ, mëlalidën ošapar oram oŋ.»

26 Ata Yosef šës ko and sëk këŋo bënny keme gë epëxw aŋ. Nëmëra këno ugu oŋ xali lilër këŋo, do xwët këno polo në kes na gër ebar ed Misëra.

Atéfetan and Yesu ang yëgw ko Maco Lilaya in

Akayëta anjo ro, Maco, asëfan abat ar Yesu, yëgwëk. Aÿëgw yëgw ko mëne ang beya baxo Kaxanu alawëneli këno lawëneliw Afexën ar ngwën ak, añata ñata ko. Yesu Kërisët ñatak ðek ðeðër fëna baxo Kaxanu ðën. Barikan bëlëngw ðër Bëšëwif ðën ašus šus bano ga bani yëland mëne alif ko lifënd ðapela ðand Kaxanu ðan, ata lëxw këno gër Pilat. Mëñ xiti këno do re ko eno ðaw mopika gër kërëwa. Ecës ed Yesu elo ex šadaxa ir kërëxëtënd eñëñenax end ar xwëta këno yo. And xani ko Axwën Yesu gër ecës an, fel këbi ðësëfan ðërexëm ðën eni tëfëtërand endexëm eñ gë enëng gë enëng ðek ngwën in. Er ex gër akayëta anjo in:

Ang ÿanak aniyand do gë andiyen and Yesu ak: 1.1-4.25.

Osëyali or ðapela ðand Owun or Kaxanu ol: 5.1-7.29.

Bandixa ðand Yesu ðan, do gë ðend baxo sëyalind ðeñ: 8.1-9.38.

Osëyali or epemëra ed Atéfetan an: 10.1-11.1.

End ðësëyali ðër Apela and Moyis eñ: 11.2-12.50.

End ðapënëtal ðand Owun or Kaxanu eñ: 13.1-52.

Bandixa ðand Yesu ðan, do gë ðend baxo sëyalind ðeñ: 13.53-17.27.

End aminëmëra and gër oxëreceñ eñ: 18.1-35.

Bandixa ðand Yesu ðan do gë ðend baxo sëyalind ðeñ: 19.1-23.39.

End omakaw ond Yesu eñ: 24-25.

End ecës ed Yesu el do ang xani ko gër ecës eñ: 26.1-28.1-20.

End bëxarëk ðër Yesu Kërisët eñ

¹ Mondako ex andëwëra and bëxarëk ðër Yesu Kërisët an, mëñ ar ex rëwis ir Abëraxam, rëwis ir Dafid in.

² Abëraxam ex sëm ir Isak, Isak sëm ir Yakob, do Yakob sëm ir Yuda do gë ðoñinëm.

³ Yuda ex sëm ir Peres do gë Sera, do nëm irebën ex Tamar. Peres ex sëm ir Esërom, do Esërom sëm ir Aram.

⁴ Aram ex sëm ir Aminadab, Aminadab sëm ir Nahason, do Nahason sëm ir Salëma.

⁵ Salëma ex sëm ir Bohes, do nëm ir Salëma ex Raxab. Bohes ex sëm ir Yobed, do nëm ir Yobed ex Rut.

⁶ Obed ex sëm ir Isayi, do Isayi sëm ir Dafid, emun eñ. Dafid ex sëm ir Salomon, do nëm ir Salomon ex asoxari ar Uri an.

⁷ Salomon ex sëm ir Roboham, Roboham sëm ir Abiya, do Abiya sëm ir Asa.

⁸ Asa ex sëm ir Yosafat, Yosafat sëm ir Yoram, do Yoram sëm ir Osiyas.

⁹ Osiyas ex sëm ir Yohatam, Yohatam sëm ir Akas, do Akas sëm ir Esekias.

¹⁰ Esekias ex sëm ir Manase, Manase sëm ir Amos, do Amos sëm ir Yosiyas.

¹¹ Yosiyas ex sëm ir Yekoniyas do gë ðoñinëm. Ata angwën anjo wëla banëbi Bëyisërayel ðën oxadëp ol gër ebar ed Babilon.

¹² And sebetëgu kënebi gër oxadëp an, Yekoniyas hi ko sëm ir Salacel, do Salacel sëm ir Sorobabel.

¹³ Sorobabel ex sëm ir Abihud, Abihud sëm ir Eliyakim, do Eliyakim sëm ir Asor.

¹⁴ Asor ex sëm ir Sadok, Sadok sëm ir Akim, do Akim sëm ir Elihud.

¹⁵ Elihud ex sëm ir Elasar, Elasar sëm ir Matan, do Matan sëm ir Yakob.

¹⁶ Yakob ex sëm ir Yosef, ašan ar Mari an. Mari ijo rëw këno Yesu, ir këno wacënd Kërisët.

¹⁷ Awa er ex bandëwëra epëxw gë banax elod Abëraxam xali gër Dafid. Bëtëraguk bandëwëra epëxw gë banax, elod Dafid xali angwën and oxadëp or Bëyisërayel gër ebar Babilon aņ. Bëtëraguk bëte bandëwëra epëxw gë banax, elod gë oxadëp or gër ebar Babilon ol xali gër Yesu Kërisët.

End andëwa and Yesu eņ

¹⁸ Ata mondako bax andëwa and Yesu Kërisët aņ. Mari nëm irexëm, enëm ed Yosef ebaxo. Do damana eni nangër, Mari šot ko acël gë panga ind Angoc Amënëk iņ.

¹⁹ Yosef, ašan arexëm, ga hi baxo cëņ ar šenene, xey këno eņo cëfënin. Ata ko yëlarand ang ko ri eni capëraxën yir fo.

²⁰ Nand baxo yëlarand mondako na, meleka ir Axwën in šanayaxën këno në lakeli, do re ko: «Yosef, wëj ar andëwëra and Dafid an, kërey yëda na eyo ņateli Mari, alindax. Ar gër acël andexëm aņ, Angoc Amënëk aņ wëlaw këno.

²¹ Lëmëta ex, do and këno rëw aņ, yëlidö owac or Yesu gayik mëņ këbi racët bulunda ir Isërayel in gër beñëņenax.»

²² Ata dek bëndey beņo mondako ex ņata ang re baxo Axwën ak paß gë alawënel Esayi ak:

²³ «Endënaŵ emeja kë hi gë acël, do eņo dëw lëmëta ir këno wacënd Emanuwel, mëne ngëņ “Kaxanu nëngaw këbo».”

²⁴ And nëngëta ko aņ, Yosef ri ko dek er fel baņo meleka ir Axwën in. Ata yen këno alindaŵ Mari.

²⁵ Bari ani nangër bana xali rëw këno lëmëta in. Ata Yosef yël këno owac or Yesu ol.

2

End bëšaki eņ

¹ And rëw këno Yesu gër Betëlexem aņ, Erod wun bax gër ebar ed Yude. Ata bëšaki bër xaniw bax gand Apën-eňan, fiatëgu këni gër Yerusalem, gër eyang ed Erod.

² Wëka këni: «Ro nde exo emun end Bëšëwif end rëw këno ecede eņ? Gayikwa bïyi emal edexëm el watëgu këmi elod gand Apën-eňan mëņ yowaxënegu këmi mi poxi gër lëngw irexëm, mo calexën.»

³ Ga wël këni eņo, Erod emun eņ, gë Bëyerusalem bën, wëlandëra këbi xali xurik.

⁴ Ata Erod wac këbi dek bëšadaxan bëlëngw bën do gë bëšalen bën ebi mëka ba feye bax eno dëw Afexën an.

⁵ Yaka këno: «Gër ebar ed Yude ro dëņ, gër angol and Betëlexem. Ga yëgw ko wa alawënel an:

⁶ “Wëj angol and Betëlexem aņo, gër ebar ed Yude, šëf gër bangol bangwëlik band gër ebar ed Yuda hi këy, ay gi ex na wa angol and toc.

Gër ndey na këno rëw ar kë wun

gër enëng end Isërayel, bulunda iram an*.»

⁷ Ata Erod wac këbi yir fo bëshaki bëjo do wëka këbi eno pënëtan aye amëd and şanayak emal elo aņ.

⁸ Ata ga lawën këbi gër Betëlexem, re ko: «Awa ņatin tan en mëkaraw aye end lëmëta ijo eņ. And këno watëgu aņ, bakawëdën ijo ro ene nangënati mëņ kême yed wëno bëte me poxi gër lëngw irexëm mo calew.»

⁹ Ga wëlër këni mondako gë emun eņ, bëshaki bën xuca këni ond gër Betëlexem oņ. Ata emal ed watëgu bani elod apën-eñan el lëngweli këbi. And ñatëk gër ed hi baxo lëmëta aņ, xwëşak.

¹⁰ Bëshaki bën ga wat këni emal el, nëngandëra këbi mbanj.

¹¹ Lil këni gër iciw ind bax ñoband emal, sëk kënebi lëmëta in gë Mari, nëm irexëm. Na foxira këni do şale këno. Fëtëra këni bëkwëtaya bënd kodı bëņ do şëmaxën këno gë oyël or wëlagu bani oņ: kaņe, gë aşururu ir xwëşëna bani gë angiri, do gë ogu ond këni wacënd mir.

¹² Ata sitin këbi Kaxanu në lakeli eno beş Erod amaıyi wayı aņ. Mondako wayı këni kwël fëña işëxe ond gër ebar edebën oņ.

End egëreli ed Yesu gër ebar ed Misëra eņ

¹³ And wayı këni bëshaki aņ, meleka ir Axwën in şanayaxën këno Yosef në lakeli do re ko: «Yosef, kanil eyëbi gëreli lëmëta in gë nëm gër ebar ed Misëra. Nëpaxëdën fën xali yatir këmi fel en maıiw. Gayikwa Erod aşala ko şala eņo daw lëmëta in.»

¹⁴ Ga nëngëta ko Yosef, xanin këbi kwël gëmëd fo lëmëta in gë nëm do wëla këbi gër ebar ed Misëra.

¹⁵ Fën yëpax bani xali şës ko Erod. Ata mondako ñata bax er re baxo Axwën Kaxanu paş gë alawënel in:

«Asëñiwën wacëgu këmo exo canëgu gër ebar ed Misëra*.»

End enemi ed bëndoyer gër Betëlexem eņ

¹⁶ And wata ko Erod mëne anëka yifa këno bëshaki aņ, xoı ko xali xurik. Şëñëta këbi ocorođa odexëm ok eni ye gër Betëlexem enëbi dawërax dek bëtox bëtoşan bëņ elod bënd bëniy bëki bëņ xali gër bënd bayik gër oyer. Mondako yëla baxo Erod kë fed gë amëd and fënëtan bano bëshaki aņ.

¹⁷ Ata ñatak er reya baxo Yeremi, alawënel ar Kaxanu in:

¹⁸ «Otes kë wëlınd gër angol and Rama,
Otes do gë edenitaran kë wëlınd,
Raşel këbi yawënd obaş orexëm ol,
Ayifara yo ayifara, axo ma ex na exo cësina,
gayik ani bo ex na, dek şës këni*.»

End omaıyi ond gër ebar ed Isërayel eņ

¹⁹ And şës ko Erod aņ, meleka ir Axwën in şanayaxën këno Yosef në lakeli gër ebar ed Misëra.

²⁰ Fel këno: «Yosef, gërëgako kanil eyëbi maıyeli lëmëta in gë nëm gër ebar ed Isërayel. Bër yandi babi anyan andexëm bën anëka nemira këni.»

²¹ Ata Yosef xani ko, wëd këbi lëmëta in gë nëm do wayıeli këbi gër ebar ed Isërayel.

²² Barikan and wël ko mène Arëkelawos bëtelik owun or sëm Erod ol gër ebar ed Yude aŋ, yëda ko eni baka fën. Ata Kaxanu ga sitin këŋo në lakeli, ñateli këbi gër ebar ed Galile.

²³ Ye ko yëpax këni gër angol and këni wãcënd Nasaret. Ata ñatak er re bani bëlawënel in: «Abënasaret këno yãana eno macënd*»

3

End epemëra ed Şaŋ Batis eŋ

¹ Amëd aŋo, şanayaw baxo Şaŋ Batis gër ladawe ir gër ebar ed Yude, do ko femërand end Kaxanu eŋ.

² Er baxo rend: «Nëngwëtin ola orewën ol gayik owun or gër orën ðam ex!»

³ Ata Şaŋ Batis ex ar baŋo rend alawënel Esayi an:

«Ala exëna ar kë xeÿërand gër ladawe,

oniw orexëm ol kë rend:

“Ñanin fëña ir Axwën in!

Debëtin bëpëña bënd ko xucaxën bëŋ.*”»

⁴ Şaŋ Batis, acud and omban ond gelemba baxo şudand do baxo xapand enar gër edum. Eyamb yamb irexëm in ebax owure do gë dingën ibapuÿ.

⁵ Bëyerusalem bën, do gë ebar ed Yude el ðek, gë ðek ebar ed Yurëdeŋ el, aye bani yend bura-bura gër ed hi baxo Şaŋ Batis.

⁶ Do mëŋ abuyi baŋi buyind polo gër Yurëdeŋ bër bax futënd poyoma bëneŋëanax bënd ri këni bën.

⁷ Ata Şaŋ Batis wat këbi Ofariseŋ do gë Osaduseŋ odanjëm ga yow këni gër xobuyi. Re ko: «Wën ang bandën fo siti kën. Noÿo wa fel këjun mène axor ex en kwëÿëta kiti ind Kaxanu ind kë yowënd in?»

⁸ Diyindën ðe ari bandixa band kë wãsinënd mène anëngwëta dëŋ nëngwëtak ola orewën ol.

⁹ Bari këren yëland na gayikako Abëraxam ex axarëk arewën an kën fëxaxën. Kaxanu axor ko xor exo nëngwët oxaÿ oŋo dëŋ ex gi obaš or Abëraxam.

¹⁰ Ado anëka wëd ko ecëngwa el exo taŋaxën batëx baŋ nêš gër odëmbët: atëx and ax dëwënd na odëwëreŋwen ojekax yo, asaŋ ko saŋ do exo ðap gër xodux.

¹¹ Wëno abuyi këmun buyind gër men ex watixën mène anëngwët nëngwët kën ola orewën ol. Barikan ar ke sëfëgund an këjun yana eŋun buyind gë panga ind Angoc Amënëk in do gë xodux ol. Mëŋ fangak nëmëc wëno: ado wëno axe ñap ex na mo pedët baped bandexëm baŋ.

¹² Ekëda lëkaya ko gër ataxan andexëm exo pelëraxën gër ebar edexëm. Aŋëla ko wëla bële in exo cacëx gër akërukëru andexëm. Barikan enenar eŋ alap ko lap gër xodux or ax ðomind na gë eðomi.»

End xobuyi or Yesu eŋ

¹³ Ata Yesu ga xaniw ko gër ebar ed Galile, yow ko Yurëdeŋ, gër Şaŋ Batis, eŋo buyixën.

¹⁴ Barikan Şaŋ Batis aŋëp baxo ñëpënd do ko rend: «Wëno wa ex ar yãpëk eye buyi an, ecëñëxët yow këy gër ndam!»

15 Na re ko Yesu: «Buyile mondako dëŋ gayikwa aŋap ŷapëk exe ŋataye dëk er ex ŝenene in.» Aŋo fo wã ko Ŝaŋ Batis do buyi këŋo.

16 Ga ko ŝëpëta Yesu, hik fol orën ol. Wat këŋo Angoc and Kaxanu aŋ ga ko fedaw gër ndexëm ang edëxwëte epeŝax fo.

17 Wëlik oniw gër orën: «Ajo ex Asëñiwwën ar pëlöt gër yomb iram an. Ata wëno mbaŋ ke nënganënd endexëm en.»

4

End Yesu do gë ŝabucara eŋ

1 Ata Angoc Amënëk aŋ wëla këŋo Yesu gër ladawe eŋo dix atëy gë ŝabucara in.

2 And siwï ko Yesu, gëmëd gë goyat xali bakey ofëxw onax aŋ, xor këŋo enjo eŋ.

3 Amëd aŋo, sëkaw këŋo Ayifa an, re ko: «Angëmëne Asëñiww ar Kaxanu ey, nëngwëtël oxaŷ oŋo ex gi eyamb yamb.»

4 Yaka ko Yesu: «Ga ŷëgw këni gër akayëta and Kaxanu: “Ala an aliya ko liyand gë dëk eyeyan ed Kaxanu el, ax gi ex na gë eyamb yamb in fo*.”»

5 Ŝabucara in wëla këŋo Yesu gër angol amënëk*. Ga xwët këŋo yaŋ gër ejur ed Aciw and Kaxanu,

6 re ko: «Angëmëne Asëñiww ar Kaxanu ey, dapaal. Ax gi ex na nde aŷëgw ŷëgw këni: “Afel këbi fel omeleka odexëm ok endey eŋ do bën eni kaka gë otaxan odebën ok këdi këy lapa nè ekaŷ*.”» 7 Yaka ko Yesu: «Bëte aŷëgw ŷëgw këni: “Ax gi ex na monëyali Kaxanu, Axwën arey an?*»

8 Ŝabucara in wëla këŋo bëte Yesu yaŋ nè atënd acakax, wäsindëra këŋo dëk owar or gër ngwën oŋ gë enjaran endebën eŋ.

9 Re ko: «Ayël këmi yël owar oŋo dëk angëmëne afoxi foxi këy gër lëngw iram eye cale.»

10 Yaka ko Yesu: «Wëj Sindan, nacëtaale fa, gayikwa aŷëgw ŷëgw këni: “Poxiyind wayët gër lëngw ir Kaxanu, Axwën arey an, do caleyingo mëŋ fo*.”»

11 Ata ŝabucara in sebët këŋo Yesu. Sëkaw këno omeleka eno dëba.

End Yesu gër ebar ed Galile eŋ

12 And wël ko Yesu mëne anëka sëra këno Ŝaŋ Batis aŋ, nacëta ko gër ebar ed Galile.

13 Ŝan ko Nasaret in do rëfa ko gër Kafarënowum, ler gër bëŋa ir anjer and Galile aŋ, gër ebar ed xwën bani bändëwëra bänd Sabuloŋ do gë Nefëtali.

14 Mondako fiata bax er re baxo alawënel Esayi in:

15 «Bër gër ebar ed Sabuloŋ bën do bër gër ebar ed Nefëtali bën, Bër lëgëk gër fëña ir ler gër anjer bën, Bër lëgëk ekeg ed Yurëdëŋ bën, gër ebar ed Galile ir benëng becëxe,

16 bulunda ir ŷëpak gër ecamëdan in, watëk angobën atëm, gër bër ŷëpak gër ebar ed ecamëdan bën, gër ed ŷañëk ecës,

* 4:4 4.4 Acariyakinëm 8.3 * 4:5 4.5 Angol and Yerusalema aŋ këni wacënd mondako. * 4:6 4.6 Calemoñëw 91.11-12 * 4:7 4.7 Acariyakinëm 6.16 * 4:10 4.10 Acariyakinëm 6.18

šanayak angoben atëm*.»

¹⁷ Ata Yesu, améd aŋo deŋ ŷana baxo ko femënd mondako: «Nëngwëtin ola orewën ol gayik owun or gër orën ol dam ex!»

End bësëfan bëŷanar eŋ

¹⁸ Akey amat, Yesu ko sëfand bëŋa ir anjer and Galile in. Wat këbi Simon, ar nëngwët baŋo Piyer an, do gë Andëre abinëm, ga këni lapëra owën gër anjer, bëšëpët bër oxan ebani.

¹⁹ Yesu ga sêka këbi re ko: «Wën tēfēgune tan mun di bëbar bër bela.»

²⁰ Ataŋ sef këni na owën oŋ do kwël sëf këno.

²¹ Ga ye këni imbaç, wat kënëbi bër aminëmëra bëšëxe, bosëniw bor Sebede, Šak do gë abinëm Šaŋ. Awëxëtëra bani wëxëtërand owën orebën oŋ gë sëm irebën polo në ikuluŋ. Yesu wac këbi:

²² ataŋ sef këni kuluŋ in, gë sëm irebën ak, do kwël sëf këno.

End Yesu gër ebar ed Galile eŋ

²³ Ebar ed Galile el d'ek baxo sëfërand Yesu, do baŋi sëyalirand Bëšëwif bën gër baçiŋ bacaleya bandebën. Atëfëtan and owun or Kaxanu aŋ baxo femërand do afakën baŋi fakënënd bela bën ošëxwëra or ex yo do gë oseŷi or ex yo.

²⁴ Ata mondako wëli bax oŋac orexëm ol d'ek ebar ed Siri el†. Awëlanëgu bano wëlanëgund d'ek bër bax sorond bën, bër lëk baŋi ocëxwëra od ex yo bën, gë bër baŋi soronënd bëyël bën, gë bër gë šënan bën, do gë bëseŷik bën. Dek baŋi fakënënd.

²⁵ Ata moñëmb bani ŷëmbënd bela bër baŋo sëfarand Yesu bën, gër ed ko ye yo: hik gër ebar ed Galile, hik gër ed Bangolepëxw, hik gër ed Yude, hik gër angol and Yerusalem, hik gër ebar ed ekeg ed Yurëdeŋ el.

5

End osëyali or gër etënd eŋ

¹ Akey amat, Yesu wat këbi bela bën bamëxwër bamëxwër, ga barërëgu këni kap gër etënd. Ga ŷëpa ko, xeta këno bësëfan bërexëm bën.

² Ata hebëta ko, këbi sëyalind mondako:

³ «Nëngandërayindëlebi bër sitarak gër onden bën, gayikwa bën xwënëk owun or gër orën ol!

⁴ Nëngandërayindëlebi bër kë sesërand gërëgako bën, gayikwa Kaxanu ayifara këbi yifara!

⁵ Nëngandërayindëlebi bër nënga këbi onden bën, gayikwa bën kë bëteli ebar el!

⁶ Nëngandërayindëlebi bër ŷandi këbi ola or šenene ang eyamb-yamb fo bën,

bër sel këbi ang men fo bën,

gayikwa Kaxanu ayël yël këbi eni yamb or šenene ol xali eni med!
ayël këbi yël eni ceb xali eŋi ped.

⁷ Nëngandërayindëlebi bër gë axaŷënan bën, gayikwa Kaxanu axaŷënan këŋo xaŷënan bën bëte!

⁸ Nëngandërayindëlebi bër gë owëkw owënëk bën gayikwa bën ex bër këŋo wat Kaxanu bën!

* 4:16 4.16 Esayi 8.23 † 4:24 4.24 Améd aŋo, ebar ed Isërayel el do gë ed Siri el emun emat xwën bax. Gër Damas ebaxo gofërëner ilëngw in.

⁹ Nəngandərayindələbi şaland aketəxeta bən gayikwa bən kē hi obaş or Kaxanu ol!

¹⁰ Nəngandərayindələbi bər kənəbi rixərand nə end epəb ed fəb kēni end şenene bən, gayikwa bən xwənək owun or gər orən ol!

¹¹ Nəngandərayindələnu adonun cirərand, adonun dixərand, adonun nagaşandərand end ex yo nə end oʋac oram.

¹² Nəngandərayindələnu, mandərayindən onənga ol gayik amaşən atəm kən səkəx yaŋ gər orən. Enimin mondako banəbi rixərand bəlaʋənel bər Kaxanu bər ləngwatəgu kənu gər ngwən bən.»

End ongal do gē angoben eŋ

¹³ «Wən ex ongal ond ebar oŋ. Bari angəməne ongal oŋ axac xacək, gē ine kē ʋəw gaşəxe? Alexəx fo ex fac eni bənərax bəla bən?»

¹⁴ Wən ex angoben and ngwən aŋ. Angol and yaŋ nə etənd aŋ ax gind na monem.

¹⁵ Ani pətənənd na lambo in do eni ŋob gē enəp, barikan yaŋ kēni xawənd ebi ŋobaxənənd dek bər gər iciw bən.

¹⁶ Awa ola orewən ol ŋobayindələbi bəla bən, eni wataxənənd benjekax bənd kən rind beŋ do eno cəkwxən Sorix irewən Kaxanu, mən ar ex yaŋ gər orən an.»

End acariya do gē bəlaʋənel eŋ

¹⁷ «Kərən ʋəland na mēne anəka yow kəme me yepən Acariya aŋ do gē er reya kēni bəlaʋənel in. Ame yow ex na me yepən, barikan me ŋata.

¹⁸ Dal in kəmun felənd, enimin, xali ex dēxəta orən ol do gē ebar el, inger gimatak ax dēxəta na gər acariya, xali ex ŋata dek.

¹⁹ Awa ar kē lif apela and xurik ex ba gər acariya do ebi tēyalind bəla bən eno tēfəteli an, ajo kē xuri ex ba gər owun or yaŋ gər orən. Barikan, ar kē rind er rek acariya in do ebi tēyalind bəla bən eno tēfəteli an, ajo ar gapak ko hi gər owun or yaŋ gər orən.

²⁰ Mən kəmun felaxənənd, angəməne or şenene orewən ol ax nēməca ex na or bəşalen do gē or Ofarişəŋ ol, din an dıl na gər owun or gər orən.»

End oxoŋ eŋ

²¹ «Ax gi ex na nde awəl wəl kən er fel banəbi bəxarək bərewən in: “Ax gi ex na monaʋ ala. Ar kəno laʋ yo ala, ar kiti exo.”

²² Barikan, wəno ga re kəme, ar kəno xoŋən yo abaŋə arexəm, ar kiti exo. Bəte ar kəno re yo abinəm: “Wəj aşoŋik ey!” Bəxarək bər Bəşəwif bən ʋapək eno kiti. Bəte ar kəno re abinəm: “Wəj afənirəx ey!” ar gər xodux exo.

²³ Awa angəməne şadaxa ye kəy ey di gər angəb do fən ey kwitaw mēne abaŋə arey ʋəy xoŋən ki na,

²⁴ təbəl şadaxa ijo na gər angəb ey mara en ketənəgu pere. Do and kən xetənəgu aŋ, bakaw ey ŋata şadaxa irey in.

²⁵ Angəməne enun kucar gē ala do en yend ond gər kiti oŋ, wələr in ngən gər feña kēdi kən fiat exi dēxwəx gər axiti do axiti an exo cena eno pəl anəkona an exi mēla gər pəra.

²⁶ Dal in kəmi felənd dāmana ey canaxən gər epəra elo, kodı irey in dek kəy nəcət.»

End orekar eŋ

27 «Ax gi ex na nde awël wël kën er rek acariya in: “Ax gi ex na mondi orekar ol.”

28 Barikan wëno ga re këme, ar këño nëkon yo asoxari do eño ýandi eni dakido, anëka ri këni orekar ol gër emëkw edexëm.

29 Angëmëne angës and liw an ki lënanënd eñëñenax eñ, nongoloyëtël ey dap caw! Gayikwa pecanëlexi ey bayi gë angës amat, gë exi dëxw Kaxanu dek eman eñ gër xodfux or ax domind na gë edomi.

30 Angëmëne ataxan andey and liw an ki lënanënd eñëñenax eñ, kacal ey dap caw! Pecanëlexi ey bayi gë ataxan amat gë exi dëxw Kaxanu dek eman eñ gër xodfux or ax domind na gë edomi.

End ecapër ed eñër eñ

31 «Acariya an rek: “Ar këño feland asoxari arexëm an, pëxwënëleño kayëta ir ex sede ir acapëra*.”

32 Barikan, wëno ga re këme, ar këño fela yo asoxari arexëm xarak ax gi ex na në end orekar, në ecëñëta eño gër orekar. Do ar këño ýër yo asoxari ar fela këño icën indexëm, në edi exëni orekar ol gë asoxari ajo.»

End eyaşar eñ

33 «Awël wël kën bëte mëne afel fel banëbi bëxarëk bërewën: “Ax gi ex na monjaşar, barikan and këy yaşar gër owac or Axwën, dil ari er re këy in.”

34 Barikan wëno, ga re këme, ax gi ex na dëñ monjaşar. Ax gi ex na monjaşar an: hik orën ol gayik añëpara and owun or Kaxanu an ex.

35 Ax gi ex na monjaşaran ebar el gayik ambëñaxën andexëm ex. Ax gi ex na monjaşaran bëte Yerusalem in gayik angol and emun etëm an ex.

36 Ado gaf irey in dëñ ax gi ex na monjaşaran gayik emban gematak ay kor na ey peşën, bëte ay kor na ey banëngënin end feşëk eñ.

37 Gër ed ebax ey yaşar, ga wã wã këy del “Awa”, bari ga hëp hëp këy del “Ali”. Gë ýeý baş këy na, awa er şabucara ex.»

End emaşar eñ

38 «Ax gi ex na nde awël wël kën er rek acariya in: “Ar këño fëtinën yo ala angës, pëtinënëleno mëñ bëte andexëm an! Bëte ar këño foyëtën yo ala añënga, poyëtënëleno mëñ bëte andexëm an!”

39 Barikan wëno ga re këme mëne axo gi ex na monjaka axeyax ar ki rixërand an. Angëmëne ala exi cën gër añam and liw, bexënëlo and şame an.

40 Bëte angëmëne ala exi kwëñexënënd gayik aýandi ýandi këño exi kan acud atëm an, tebënëlo gë anëngwën ak.

41 Angëmëne ala nëýali ki na eyo dëbin edëb etibax në apakan amat dëbinëlo në bapakan baki.

42 Ar ki xarand an, yëlëlo do ar ýandi këño eyo ñomëx an, këreyëño dëc na.»

End eñan ed bërangoyëra eñ

43 «Ax gi ex na nde awël wël kën er rek acariya in: “Balindëlexi end aşandax eñ, do cusëlo arangoýëra andey an.”

44 Barikan, wëno ga re këme: ñanindënëbi bër xoýër këñun bën, calenindënëbi bër këñun rixërand bën.

45 Mondako këni nangëraxën bela bën mëne wën obaş or Faba Kaxanu hi kën, mëñ ar ex yan gër orën an. Enimin mëñ key yo key këbi ñoband

* 5:31 5.31 Malaxi 2.14

gë eñan endexëm eñ bela bën, hi këni bëxeÿax, hi këni bër ſenene. Bëte abı dëcënd na tëb in, hi këni bër ſenene hi këni bësëmbak.

⁴⁶ Angëmëne eñun balënd end bër këbi balënd endewën bën fo, amaſën and fe wa kën ſotëx gër Kaxanu? Ax gi ex na nde bësëf bër ſagale bën dëñ mondako wata këni?

⁴⁷ Do angëmëne gë bëmaÿe bëndewën bëñ fo kën ſëmarënd, ecarax end fe wa kën rind? Ax gi ex na nde bësëmbak bën dëñ mondako wata këni?

⁴⁸ Ang hi ko ſenene Kaxanu, Sorix irewën ak, mëñ ar ex yañ gër orën an, wën bëte giyin ſenene mondako fo.»

6

End edëcara ed bëxaÿëanaxik eñ

¹ «Angëmëne benjekax kën rind, këren caland na enun wat bela bën. Angëmëne mama dëñ kën rind enun wataxën, amaſën an cotëx na gër Sorix irewën Kaxanu, mëñ ar ex yañ gër orën an.

² And këyëbi rëcarand bëxaÿëanaxik añ, kërey deyarand na poyoma eni cëkwaxën bela. Ax gi ex na nde mondako këni rind bëÿëñëxax bër kë labayand bën gër baciw bacaleya do gër opëña ond gër angol enëbi cëkwaxënënd bela bën? Dal in këmün felënd, mondako kë ſanënd amaſën andebën añ.

³ Barikan, wëj and këyëbi rëcarand bëxaÿëanaxik añ, ataxan and ſame añ kërex nangënd na er kë rind and liw in.

⁴ Dëcarayindëbi bëxaÿëanaxik bën xarak bela bën ani watënd na, do Faba Kaxanu mëñ ar kë watënd er këy ſonënd an, awaſën ki waſën.»

End cale eñ

⁵ «And kën ſalend añ, kërenëbi tëfëtëlinde na bëÿëñëxax bër kë labayand bën. Moñan ñan cale ind mokwëſa lëf gër baciw bacaleya in, do gë ind gër ocanditëra od opëña od gër angol in enëbi wataxënënd bela bën. Wëno dal in këmün felënd, mondako kë ſanënd amaſën andebën añ.

⁶ Barikan, wëj and ki ÿandi ey cale añ, përal ebët ed aciw anakaya andey el, ey calexën. Faba Kaxanu, mëñ ar ki watënd an, ayakali ki yakali er këyo xarand gër ed beñ in.

⁷ Bëte and kën ſalend añ, kërenün kurelind na eyeyan el, bësëmbak bën kë yëland mëne monjeyan mbañ fo ko yakalind Kaxanu.

⁸ Kërenëbi tëfëtëlinde na! Gayikwa Faba Kaxanu dek ko nangënd er ÿandi këñun in damana eno karaxën.

⁹ Baxëtın ang ÿapëk eno calend ak:

“Faba irebi, wëj ar ex gër orën an,

Mënëlex owac orey ol,

¹⁰ Yowëlex owun orey ol.

Dil gër ebar er ÿandi ki in

ang këy rind gër orën ak.

¹¹ Yëlindebo key yo key er këmi yamb in,

¹² Tebanëlebo bebër këmëni wënanënd bela bën

ang këmëni sebanënd ak biyi bëte bër këbo wënanënd bën.

¹³ Këreyëbo teb na ebo nanëtarand do mi mendërand. Dacëtëlebo gër Aÿëñëxax!”

- 14 Angëmëne wën aseban kënëbi sebanënd bela bën bamena band kënun wënanënd baj, Faba Kaxanu, mëj ar ex yan gër orën an, aseban kënun seban wën bëte.
- 15 Bari angëmëne anëbi tebanënd na, anjun teban na de wën bëte bamena bandewën baj.»

End etiwi ej

- 16 «And kën siwind an këren kaÿëninand na ang bëÿëñenax bër kë labayand ak. Bën ata dëxas in dëj këni ÿëñëninënd eni nangëraxën bela bën mëne asiwi siwi këni. Dal in këmun felënd mondako kë şanënd amaşën andebën an.
- 17 Barikan wëj and këy siwind an, dëxasal aye do ey ceyaya angiri in gë gaf ak.
- 18 Bela bën këreni nang na mëne asiwi siwi këy. Barikan, Faba mëj ar ki watënd gër ed bej an, awaşën ki waşën.»

End napul ej

- 19 «Këren kwëjênalind na napul ir şot kën gër ebar ro in gayik axor ex ex yaner, axor ex eni ñama oyame ol, bëte axor ex eni med bërek gër ed wëxëta kën.
- 20 Barikan, taÿindën napul in gër orën gayik fën ax yaner na, oyame ani ñama na, bërek ani nëxen na ofëra eni dekaxën lëf gër ed xwët kën.
- 21 Awa gër ed xwët këy napul irey in, fën ex anjêlan andey an.
- 22 «Bangës baj ang lambo fo ex gër eman. Do angëmëne bandey baj bamëngw ex dek eman endey ej xërikërak.
- 23 Barikan angëmëne baciwëk ex, dek eman endey ej şamëdanëk. Awa, angëmëne er këy yëland angoben ex in ax gi ex na angoben, wëj anëka xul ki ecamëdan el!»

End odendëran ej

- 24 «Ala ax kor na exo gi xadëp ir bëxwën bëxi ba ebi diyeninënd bela bëxi. Enimin afo ejo cus ayanar an do ejo ñan axinëm an, ejo pëb ayanar an do ejo yaf axinëm an. Mëj ex, wën an kor na eñun balënd gwer fo end Kaxanu ej do gë end kodï ej.
- 25 Mëj këmun felaxënënd këren dendërand na gër aniyandewën end er kën yamb ej, end kën er şëb ej, ba end banjëm band kën şuda ej. Aniyandewën an xëbënëk nëmëc eyamb-yamb in, bëte eman ej xëbënëk nëmëc banjëm baj.
- 26 Ax gi ex na nde aye kënebi watënd oşël ol: ani nedërand na, ani kanarand na, bëte ÿoweÿ ani cacënd na. Barikan Faba Kaxanu, mëj ar ex yan gër orën an, këbi lëband. Ako nde yëla kën mëne endebën ej këjo balënd nëmëc gë endewën ej?
- 27 Wën ang hi kën ako, noÿo wa kë xor exo başa bakey gër aniyandewën gë odendëran ok?»
- 28 «Do ine cëj wata kën edendëran ed në end banjëm el? Ax gi ex na nde aye kën watënd opëtëfët od ondës ond gër apuÿ ok: ax diyenind na, bëte ax banënd na banjëm.
- 29 Barikan, ado Salomon dëj gë dek enjarandewën ej, mëj ar hi bax gë napul isëm an, ondës oño këjo xucand oye ol.
- 30 Gayikako Kaxanu kë ÿanënënd mondako ondës ond gër olen oñ, ond ex ro doro do ecan gër xodux oñ, anjun din na nde nëmëc enjekax wën? Ata wën bër gë ekwëta etil hi kën de.

³¹ Këren dendërand na end er kën yamb eŋ, end er kën ſeß eŋ, ba end ßanjëm ßand kën ſudfa eŋ.

³² Beŋo ðek ßër aŋo kwëta ex na Kaxanu fo ßën kē ſaland wayët ßeŋo. Barikan Faba, mēŋ ar ex yaŋ gër orën an, anang nang ko mēne aŋap ŋapëk en cotëra beŋijo ðek.

³³ Calayindën pere owun ol do gē ola or ſenene orexëm ol gër aniyan andewën. Ata fo kēŋun sënd ðek beßër kēŋun ŋandi en cot ßën.

³⁴ Akey and ecan aŋ gē andexëm kē rendëra, wën këren dendërand na. Akey and ex yo, er kën ſot in, pedindëleŋun.»

7

End enëp ed bela eŋ

¹ «Ax gi ex na mokiti bela ßën kēdi kēŋun xiti Kaxanu wën ßëte.

² Enimin, ang këñëbi xitind bela ak kēŋun xiti wën ßëte. Gē acariya and këñëbi sēyinënd bela aŋ fo kēŋun wäſen wën ßëte.

³ Inewä këy nëkonaxënënd atëxësëx and lëŋa këŋo abinëx aŋ do këy nemënd mēne wēj yer xëcar in lëŋa ki?

⁴ Ba mondake wa këy xor eyo pel abinëx: “Nēmël mi dëxëtën atëxësëx and gër angës aŋ”, xarak wēj yer xëcar in lëŋa ki?

⁵ Wēj aŋëŋenax ar kē labayand hi këy. Dëxëtël wa pere xëcar ir gër angës andey in ey wataxën aye atëxësëx and lëŋa këŋo abinëx aŋ.

⁶ Kēdi kënun ſenaxën enun ŋatëra, kërenëbi yëlënd na ewënëk in oðañët ok. Bëte kēdi këni wëñëra oyeri ok, kërenëbi ðapënënd na ßambëxwëbëxw ßaŋ.»

End ekara ed Kaxanu eŋ

⁷ «Karayindëno Kaxanu eŋun yëlëraxën, calayindën en cotaxën, tēmbindën enun përetënoxën ebët el.

⁸ Enimin ar kē xarand an, ayël këno yëlënd. Ar kē ſaland an, aſot këno ſotënd. Do ar kē sēmbënd epëra an aferëtën këno fërëtënënd.

⁹ Ala nde exëna ang hi kën ro ako, ar këŋo yël itox indexëm ekaŋ and këŋo xara eyamb-yamb aŋ?

¹⁰ Bëte ala nde exëna ar këŋo yël andën and këŋo xara ekan aŋ?

¹¹ Ax gi ex na nde ang xwēj kën yo anang nang kën eyël ed obaß orewën beßër yek el? Awa Sorix irewën, mēŋ ar gër orën an, abal këŋo ßalënd nëmëc endewën eŋ do ayël këbi yël beßër yek ßën ßër këŋo xarand ßën!»

¹² «Ang kēŋun ŋandind enun dinënd bela ak, wën ßëte dinindënëbi mondako fo. Mondako rek acariya aŋ, gē okayëta od bëlawënel ok.

¹³ Dilin gër ebët ed mërey, gayikwa ebët ed fëña ir kē wëland gër enemi el aŋang ŋangëk, do bëranjëm kē lilënd.

¹⁴ Mërey hik ðe ebët el do gē fëña ir kē ðatelind gër aniyan in, ani nēmb ex na ßër kē watënd ßën.»

End bëlawënel bëñëgwëß eŋ

¹⁵ «Titinayin, bëlawënel bëñëgwëß kē yow na. Er këni hi fac-fac in ang opeŋ onambik fo xarak lëf-lëf in ang ojëlemu okeŋax fo hi këni.

¹⁶ Gē odëwërewën odeßën ok, mēne ngëŋ gē beßër këni rind ßën këñëbi ŋana enëbi pëlëtënd. Ax gi ex na nde ala ax kwëcand na resen nē andëmbën? Bëte ala ax kwëcand na ondan në apeß?

¹⁷ Atëx anjekax aŋ, odëwërewën ojekax fo kē rëwënd. Atëx aňëŋenax aŋ, odëwërewën oňëŋenax fo kē rëwënd.

18 Atëx anjekax aŋ, ax gind na gë odëwërëwën oñëjënax, atëx aňëjënax aŋ ax dëwënd na odëwërëwën ojekax.

19 Ax gi ex na nde atëx and ax dëwënd na odëwërëwën ojekax aŋ, asaŵ këni sawënd do eni đap gër xodfux?

20 Awa bëlaŵënel bënëgwëš bën, gë bebër këni rind bën këñëbi ýana enëbi pëlëtënd.»

21 «Ax gi ex na dek bër ke wăcërand: “Axwën, Axwën” bën kē lil gër owun or gër orën, barikan afo ar kē rind oñandi od Faba ir yaŋ gër orën an.

22 Yatir kēme bakaw gër ngwën ro mēni kiti bela bën, bëranjëm kē ýana exe denitaxënënd. Ata bërëmar eni dend: “Axwën, Axwën ax gi ex na nde paŋ gë oŵac orey ol bami yeyanënd ang bëlaŵënel, bëte paŋ gë oŵac orey ol bamēni wăyënd bëyël bën gër bela?” Bëjo bëte: “Axwën, ax gi ex na nde biyi gë oŵac orey ol bami rind becarax bendanjëm?”

23 Barikan er kēme ýana mēni yakand: “Wëno amun nang ex na đe! Pacanaxëne wën bëwëndëran bëjo!”»

End amatinali and baciŵ baki eŋ

24 «Awa ar kē baxëtënd eyeyan edam do exo dind ang re kēme ak, ang asoŝan arenik ar bayëk aciŵ andexëm nē aparëfac fo hi ko.

25 Ga yowëk tēb in, ofesa oŋ ýëmëk, ekoc el šëñëk aciŵ aŋo: bari ax wëc ex na gayikwa edëfa edexëm el gër aparëfac hi bax.

26 Barikan ar kē baxëtënd yo eyeyan edam do axo dind na er re kēme in, er këni wëndër gë afëñirëx ar bayëk aciŵ andexëm nē edini fo.

27 Ata and yowëk tēb aŋ, oýëm ol šëñëk aciŵ aŋo. Ataŋ wëcëk do yëcarëk dek.»

28 And fiata ko Yesu aŋ, bela bën đek šaran këbi ang babi sëyalind ak. 29 Enimin gë or gapak babi sëyalind, ax gi ex na ang bëšalen bërebën ak.

8

End ar gë amey eŋ

1 Yesu ga fiata ko ang babi sëyalind kap gër etënd ak, šëla ko. Ata amëxwër and bela aŋ këno sëfand bura-bura.

2 Na xacëraw këŋo ar gë amey, foxi ko gër lëngw irexëm do ko rend: «Axwën, ga ýandi ýandi ki, axor këy xor eye mēnën me pak.»

3 Yesu ga fiëmba këŋo, re ko: «Awa aýandi wa ýandi ke, mēnël!» Ataŋ ala ajo wën ko ga šanëk amey aŋ.

4 Ata Yesu fel këŋo: «Awa ala këreyëŋo pel na đe! Barikan, yel exi nēkon ašadaxan an ey dixën šadaxa ir ewunëtan in, ang ýëgw ko Moyis ak eni nangëraxën bela bën osede orey ol.»

End emun end ocorođa eŋ

5 Ga xucak eŋo, Yesu ko wăyind gër Kafarëñawum. Ga ko fiat, emun end ocorođa xacëra këŋo do këŋo xarand:

6 «Axwën, ariyenin aram an šëxwërak gër iciŵ, ata mbaŋ exo.»

7 Yaka ko Yesu: «Wëno ayeli kēme yeli mo pakën.»

8 Ata re ko emun end ocorođa eŋ: «Axwën, adokiŋ wëj nde ey ŋat gër yangana iram? Axe ñap ex na! Barikan, yeyanël tuŋ emat ata ko fak ariyenin aram an.

⁹ Gayikwa wëno dëŋ ariyenin ar bëlëngw bëram hi këme do ari këme rind ang këne felënd ak. Wëno bëte gë ocoroda od këmeni lëngwën hi këme. And këmo lawën ibat aŋ, aye ko yend, and këmo wac išexe aŋ, exe təkaw. Bëte and këmo fel ariyenin aram exe din ŷey aŋ, ari ko rind.»

¹⁰ Yesu, ga baxët këŋo emun eŋo, nëngan këŋo endexëm eŋ. Ata fel këbi bër baŋo séfërand bën: «Dal in këmun felënd, ado gër wën Bëyisërayel ro dëŋ, elod amo wat ex na ar gë ekwëta edako rako an.

¹¹ Ga re këme, akey amat, bebët yo bebët këni xaniraw bela bëranjëm enëbi ketëna Abëraxam, gë Isak do gë Yakob gër ñambëran ind gër owun or gër orën.

¹² Barikan obaš or gër owun ol, aŵay kënebi ŵay gër ecamëdan ed fac. Mondako këni ŷana eni denitand do eni űatënd ebasa el.»

¹³ Ata ga fiata ko eŋo, fel këŋo emun end ocoroda eŋ: «Maŷil! Ga xwëta këye ako, afak ko fak ariyenin arey an!» Ata ga yeyan ko mondako fakëx ko ariyenin an.

¹⁴ Ga xucak eŋo, Yesu ye ko gër iciw ind Simoŋ Piyer. Sëk këŋo ayarawën isoŵari ir Simoŋ Piyer ga šëxw këŋo.

¹⁵ Yesu ga hëmba këŋo na, ayarawën ar Simoŋ Piyer xoc këŋo atan acëxwël aŋ. Ata xani ko xwiriš ebi dëba.

¹⁶ Genëka, wëlanëgu këno bër gë bëyël bëranjëm. Ga xeŷan këbi na, bëyël bën šan këni gër bela do fakën këbi bëte dek bëšëxwëra bër wëlaraw banëbi bën.

¹⁷ Mondako fiata bax er re baxo alawënel Esayi in end Yesu eŋ: «Mëŋ lëbinak toro indebi in, Mëŋ nëmbak ocëxwëra odebi ok.»

End etëf ed Yesu eŋ

¹⁸ And wata ko Yesu mëne në eñëmbërëgu exëni bela bër xeta baŋo bën, fel këbi bëšëfan bërexëm bën eni kegëta anjer aŋ!

¹⁹ Ata ga këni ye ond gër anjer oŋ, ašalen abat xacëra këbi do ko rend: «Asëyali, asëyali, wëno gër ed këy ye yo, asëf këmi sëf.»

²⁰ Yaka këŋo Yesu: «Ax gi ex na nde anang nang këy mëne ojakëra ok gë oŵayï exëni, do ošël or gër orën ol, gë oyël exëni? Bari wëno Asëniw ar ala an, ado gë aňombe ak dëŋ axe gi ex na.»

²¹ Ata gër amëxwër and bëšëfan rëw ko bëte ala: «Axwën, wëno cëŋ faba nemik! Tebanële tan me ye mo mëxwëtar pere.»

²² Ata Yesu yaka këŋo: «Tebëlëbi bëšësëk bën eni mëxwëtar do wëŋ tëfëguye wëno!»

End ekoc ed gër anjer eŋ

²³ Yesu gë bëšëfan bën fëra këni gër ikuluŋ do këni xegëtand.

²⁴ And hi këni mërëxand gër anjer aŋ, fiatëguk tëb ind gë ekoc etëm. Ata men oŋ kë xanind bomeŋ bomeŋ xali kë rëmbayand ikuluŋ in. Yesu mëŋ, këŋo rašënd yem.

²⁵ Ata bëšëfan bën ga bu këbi, sëka këno do këno nëngëtënd: «Axwën, Axwën ecëselebo de! Pexënëlëbo!»

²⁶ Ga nëngëta ko, wëka këbi: «Ineŵa yëdaraxën kën go? Ineŵa ex ekwëta etil ed šot kën elo?» Ga xani ko na, xeŷan ko anjer aŋ gë ekoc el. Ata yeriri!

²⁷ Ga šaran këbi bëšëfan bën këni wëkarënd: «E ala ajo? Ado anjer aŋ gë ekoc el dëŋ abaxëtën këno baxëtënënd!»

End bër gë bëyël eŋ

²⁸ Yesu gë bësëfan bën ga xegëta këni, fiat këni gër ebar ed Bëgadara. Ata xacëra kënebi bësosan bëxi bër gë bëyël. Gër oñeg šanëgu bani do ŋigën bani xali. Ado ala abax yëxw na exo kuca feña ir oñeg in.

²⁹ Ga fiat këni gër ed hi baxo këni xeñend: «Xey wëj Asëñiw ar Kaxanu, inewa yowaxënegu këy ro? Ba eyëbo narën nde yow këy xarak ax ŋat ex na améd aŋ?»

³⁰ Nacët ako, bambëxwëbëxw banëbi xadacërand na.

³¹ Ata bëyël bën këno xarand Yesu: «Këla ga wa wa këy, cënëtalëbo mëni dil bambëxwëbëxw baŋo fën!»

³² Ata re ko Yesu: «Yeyin!» Ga šan këni gër bësosan bëxi bëjo, bëyël bën lil kënebi bambëxwëbëxw baŋ. Bambëxwëbëxw baŋ hër këni gand engew ler gër bëŋa ir anjer, latira këni polo gër men do noyeli këbi dek kece in.

³³ Bëxadac bën šapër këni bër, hërëra këni xali gër angol reyarax këni dek end bër gë bëyël eŋ.

³⁴ Ata dek angol aŋ xacëra këno Yesu. Sam ga wat këno, xara këno exo ŋawëta ebar edebën el.

9

End aseŋik eŋ

¹ Ata Yesu baka ko polo gër ikuluŋ, xegëta këni gë bësëfan bën anjer aŋ do kwël wäyi këni gër angol andebën.

² Na gër ed fiat bani, lëbiw këno aseŋik në angaw. Gogo nde ga nang ko Yesu mëne bëjo axwëta xwëta këno. Fel këŋo aseŋik an: «Asëñiwën kapinal, wëno anëka seban këmi bamena bandey baŋ.»

³ Ata bësälän bër ebar na bën këni rend: «Në ecir eŋo Kaxanu.»

⁴ Ga nang ko Yesu ang bani yëland ak, wëka këbi: «Wën inewa ojelan oñëŋenax oko gër owëkw orewën?»

⁵ Inewa saxëk me de: “Anëka seban këmi bamena bandey baŋ nde”, ba: “Kanil, ey dëkw ebën edey el ey yexëra nde?”

⁶ Barikan en nangaxën mëne wëno Asëñiw ar ala an, ašot šot këme or gapak or mëni tebanënd bela bën gër ebar ro bamena baŋ, në epelemo aseŋik an: “Kanil, ey međ angaw andey aŋ do ey maŋi!”

⁷ Ata na dëŋ aseŋik an xani ko xwiriš do kwël wäyi ko.

⁸ Ga wat këni ecarax eŋo, amëxwër aŋ yëdara këni, ata këno šëkwand Kaxanu mëŋ ar yël këbi bela panga itëm ind mondako an.

End Maco eŋ

⁹ And xani ko Yesu okucan aŋ, wat këŋo asošan ar këno wacënd Maco ga yëpa ko lëf gër aciw and bësëf bër šagale. Fel këŋo: «Wëj tëfëguye!» Ata xwiriš Maco do kwël sëf këŋo.

¹⁰ Ga yëpara këni gër iciw ind Maco, yowëraw këni bësëf bër šagale do gë bëwendëran bëranjëm eni yambëra gë Yesu do gë bësëfan bërexëm bën.

¹¹ Ga wat këni eŋo, ofariŋeŋ ok kënebi hëbandërand bësëfan bën: «Inewa këni yambëraxënënd asëyali arewën an gë bësëf bër šagale bën do gë bëwendëran bën?»

¹² Ga wël këbi Yesu, yaka ko: «Bëšëxwëra bën kë yend gër axora, ax gi ex na bëbëngw bën.

13 Ata yeyin en tÿyax er wacayak eyeyan elo in: “Er wêka këmün wën bulunda iram in, en gi gë axaŷënan do enjun balërënd, ax gi ex na en dind ocadaxa.” Wëno bÿwendëran yow kême mëni pel eni nëngwët ola orebën ol, ax gi ex na bër ŷenene*.»

End etiwî ej

14 Ata ñatëgu këni bësëfan bër Şaŷ Batis bën, wêka këno Yesu: «Ineŷa bayik ani tiwînd na bësëfan bërey bën ang këmi siwînd laŷ biyi gë ofariseŷ ak?»

15 Yesu yaka këbi: «Odfawo od ŷambenjar ir kÿ yërënd ok axor nde këni xor eni caminarand xarak gër ekana bayi këni? Ayow kÿ yow bakey band këni ŷapër baŷ, amëd aŷo këni siwî.»

16 «Ala ax kadënd na anjëm akarëk gë angaŷax gayikwa angaŷax aŷ ata kÿ reg akarëk aŷ do ex űesi kaŷ-kaŷ.»

17 Bëte andamat fo ex, ala ax cëlënd na ngoy ingaf nÿ bamote bakarëk. Angëmëne ala exo di mondako, bamote baŷ kÿ fëтира ex nexënara do ngoy in ex dexira. Nÿ bamote bangaŷax ŷapëk mocël ngoy ingaf in ex gixën momëxwëta.»

18 Ga këbi felëra mondako, ñatëgu ko alëngw ar aciŷ acaleyä. Foxi ko gër lëngw irexëm ko rend: «Asëyali endënaŷ endam eŷ ecede-ecede xoti ko, yeye eyo űëmba ata ko liya gaŷëxe.»

19 Ata Yesu gë bësëfan bërëxëm bën sëfër këni gë ala ajo.

20 Ata fed këni gër fëña gë asoxari ar baŷo yexayaxënënd oŷat elod bëniy epëxw gë bëki. Ga nëfënefa ko gër enga, sëkën këŷo Yesu do xwixwëta ko ambana and acud andexëm aŷ gand epoy.

21 Rixën baxo mondako asoxari ajo, axwëta xwëta baxo: «Exe kaŷënd yo me kwixwëta banjëm band Yesu baŷ afak kême fak.»

22 Sam ga xwixwëta ko tuŷ, Yesu ŷena ko. Ga wat këŷo asoxari an, re ko: «Abiwën kapinal! Ga xwëta këye pakël!» Ataŷ kwël na fo fak ko.

23 Ata ñat ko Yesu gër iciŷ ind alëngw ar aciŷ acaleyä. Sëk këbi bëfarix bër bacëroti do gë amëxwër and bëla ga këni bara ofarix ol gë otes ok.

24 Ata re ko Yesu: «Pacanayin, endënaŷ eŷ araŷ fo këŷo raŷënd, axo cës ex na.» Barikan, ga wël këno këni yepënënd er re ko in.

25 And nęcëtëra këbi amëxwër aŷ, Yesu lil ko gër ed ren bano. Ga lëk këŷo gër ataxan, endënaŷ eŷ xani ko kwengweremët.

26 Ata wëlik endey eŷo dek ebar ed Galile el.

End bëŷiwëk bëxi ej

27 And fakët ko Yesu oñe aŷ, bëŷiwëk bëxi këno sëfand do këni xeŷënd: «Asëñiw ar Dafid, Asëñiw ar Dafid, kaŷënanëlexi wa biyi!»

28 Ga ñat ko gër iciŷ, sëka këno. Ata wêka këbi: «Axwëta nde xwëta këne mëne axor kême xor mun pakën?» Yaka këni: «Axwën, axwëta xwëta këmi.»

29 Ga këbi ñëmba gër bangës ko rend: «Awa ga xwëta këne ako, pakiyin!»

30 Ga ŷiwëta këni, Yesu xëŷa këbi eni cësinali eŷo.

31 Barikan bën ga ŷan këni na, gër ed këni ye yo bani reyarand end Yesu eŷ.

End amuma ej

32 And ye këni bëšiwëk an, wëlaw këno bëte amuma and lil baño ayël.

33 Yesu, ga nëcët këño ayël ajo, amuma ko yeyandërand aye. Ata amëxwër an ga šaran këbi, këni rend: «Awa elod ane wat exe na end ako rako eñ ro gër ebar ed Isërayel!»

34 Barikan, ofarisenj ok këni rend: «Gë panga ind emun end bëyël inj këbi nëcëtënd bëyël bën gër bela!»

35 Ga xucak eño, Yesu ko sëfërand bangol bañ: batëm bañ, do gë batil bañ, do ko femërand Atëfëtan and owun or Kaxanu anj gër baciw bacaleya. Bëte afakën babi fakënnënd bela bën ošëxwëra or ex yo.

36 Ga wat këbi bela bën bamëxwër, bamëxwër, xaÿënan këño gayik er hi bani ang opeÿ od gë axadac këm fo.

37 Ata fel këbi bëšëfan bërexëm bën: «Ekanara ed eyamb el dëk ÿëmbëk, bari bëxana bën ani nëmb ex na.

38 Awa caleyno axwën eyamb ebi bašaw.»

10

End oparëxanda epëxw gë oki eñ

1 Akey amat, Yesu wac këbi bëšëfan epëxw gë bëxi bërexëm bën do yël këbi panga ind enëbi nëcëtaxënnënd bangoc bañëñëxax bañ gër bela do bëte enëbi pakënoxënnënd ošëxwëra or ex yo do oseÿi or ex yo.

2 Mondako ebax omac od oparëxanda epëxw gë oki ok: Simonj ar nëngwët baño Piyer an, do gë Andëre abinëm; Šak gë Šaň bosëñiw bor Sebede.

3 Filip gë Barëtelemi, gë Toma, gë Maco, asëf ar šagale an. Šak, asëñiw ar Alëfe an, do gë Tade.

4 Simonj aweran an do gë Yuda Isëkariyot, ar lëxw baño Yesu an.

End andiyen and oparëxanda eñ

5 Bën ebax epëxw gë bëxi bër lawën babi Yesu bën. Damana eni yexën, bapela baño yël babi: «Këren yend na gër bër ax gi ex na Bëšëwif bën, bëte këren dlënd na gër bangol band Bësamari bañ.

6 Yeyindën gër Bëyisërayel bër nambërak ang oyel fo bën.

7 Pemërayindën tar fëña in mëne owun or gër orën ol dam ex.

8 Pakënnindënëbi bëšëxwëra bën, kaninindënëbi bëšësëk bën gër ecës, mënenindënëbi bër gë amey bën. Nëcëtindënëbi bëyël bën gër bela. Ang xaÿënan këño Kaxanu wën ak, wën bëte kaÿënanindëlerunj mondako fo bela bën.

9 Yoweÿ këren penand na: ax gi ex na kañe, ax gi ex na kodï, ax gi ex na yawale, ax gi ex na wešeni gër enar end gë fiëmboto.

10 Bëte yoweÿ këren penand na: ax gi ex na ambañ, ax gi ex na bacud baki, ax gi ex na baped band enëmba, ax gi ex na ošët. Ax gi ex na nde arandiyen an alëba këno lëband gër ed ko riyenind?»

11 Ata re ko bëte Yesu: «Gër ed kën fiat yo hik angol atëm, hik ingol itil, mëkayindën ba ala exëna ar ÿapëk eñun kwëtaya. Angëmëne ala exëna ar xwëtaya këñun bayiyn gër iciw indexëm xali yatir kën xuca.

12 Gër iciw ind bër kën fiat, cëmayindënëbi.

13 Angëmëne bër gër iciw ino bën gë emëkw ed šenene xwëtaya kënun, ašot këni šot obetak orewën ol. Bari angëmëne anun kwëtaya ex na gë emëkw ed šenene, obetak ol wën këñun bayi.

14 Angëmëne en n̄at n̄ë iciw̄ ba n̄ë angol do bela b̄ën eni n̄j̄p enun kw̄ëtaya in, canin ḡër iciw̄ iño ba ḡër angol año, p̄ëxw̄ëcayind̄ën obar od l̄ëkak ḡër osapar orew̄ën ok.

15 Dal in k̄ëmun fel̄ënd, yatir kiti ind Kaxanu bela b̄ëjo aȳëka k̄ëbi ȳëka n̄ëmëc B̄ësodom do ḡë B̄ëgomor b̄ën.»

End toro ind n̄ë end Yesu ej

16 «Awa ga k̄ëmun law̄ënënd ako en pem̄ërand end owun or ḡër or̄ën ej, an̄ëka hi k̄ën ang oyel or šit n̄ë oj̄ëlemu fo. Awa per̄ënayind̄ën ang band̄ën fo, do b̄ëngwin ang ol̄ëxw̄ëte oxw̄ël kw̄ël fo.

17 Titinalind̄ënëbi B̄ëšëwif b̄ën gayik al̄ëxw̄ k̄ënun ŷana enun d̄ëxw̄ënd ḡër kiti. B̄ëte m̄bañ k̄ënun ŷana enun k̄ëmërand ḡër baciw̄ bacaleya band̄ëb̄ën.

18 Aw̄ëlara k̄ënun ŷana enun m̄ëlarand ḡër kiti. Aw̄ëlara k̄ënun ŷana enun m̄ëlarand n̄ë end oʋac oram ḡër b̄ëlëngw̄ do ḡër b̄ëmun en deyarax̄ën endam ej: ḡër B̄ëšëwif, do ḡër b̄ër ani gi ex na B̄ëšëwif.

19 Barikan and k̄ënun l̄ëxw̄ ḡër b̄ëxiti añ, k̄ëreñun b̄ëlanënd na ang k̄ën yeyan ak ba ang k̄ën yaka ak. Ata am̄ed año d̄ëñ k̄ën ŷana en nangënd ang k̄ën yaka ak.

20 Angoc Am̄ënek and Sorix irew̄ën and ex ḡër oʋëkw̄ añ k̄ë ŷana ejun pel̄ënd ang k̄ën yeyan ak.

21 B̄ër hik ekun ebat b̄ën al̄ëxw̄ër k̄ëni ŷana eni d̄ëxw̄ër ḡër ec̄ës n̄ë end oʋac oram: obaš ol eni d̄ëxw̄ër, b̄ëxarëk b̄ën en̄ëbi d̄ëxw̄ënd obaš oreb̄ën ol do obaš ol en̄ëbi d̄ëxw̄ënd b̄ëxarëk b̄ëreš̄ën b̄ën.

22 Ata n̄ë end oʋac oram bela b̄ën dek k̄ënun šusëra. Barikan, ar k̄ë xem̄ëna an, ar k̄ë l̄ëkaya endam xali ḡër ec̄ës an, afex ko fex.

23 And k̄ënun nar̄ën n̄ë angol añ, ḡërin n̄ë ac̄ëxen. Dal in k̄ëmun fel̄ënd, an pañ na bangol band̄ ḡër ebar ed Is̄ërayel bañ me b̄akaw w̄ëno As̄ëniw̄ ar ala an.

24 As̄ëfan an año kucand na on̄ënḡëran as̄ëyali arex̄ëm an. B̄ëte xad̄ëp in año kucand na or gapak axw̄ën arex̄ëm an.

25 Gilexo tuñ as̄ëfan an ang as̄ëyali arex̄ëm ak, do xad̄ëp in ang axw̄ën arex̄ëm ak. Angëmëne w̄ëno axw̄ën an, ašus šus k̄ëne xali w̄ac k̄ëne ŷënḡëtir, kaš k̄ënun šus w̄ën b̄ëram b̄ën.

26 Bari w̄ën k̄ëren̄ëbi ȳëdand na bela b̄ën gayik er šonayak ax bo na, dek k̄ë futar.

27 B̄ëte er k̄ëni šësin̄alind̄ bela ax bo na nanḡërar̄ëxe. M̄ëñ ex, er k̄ëmun fel̄ënd ḡëmëd̄ in, deyarayind̄ën goyat. Do er k̄ëmun n̄ëk̄ënekand in, kw̄ëšayind̄ën yañ ḡër oyur or baciw̄ en pemax̄ën.

28 K̄ëren̄ëbi cam̄ënd na b̄ër k̄ë law̄ënd eman fo b̄ën xarak ŷow̄ëñ ani koranënd na enj̄ëw̄ ej. Camind̄ëno ar k̄ë lap̄ënd enj̄ëw̄ ej do ḡë eman ḡër xod̄ux an.

29 Ax gi ex na nde ḡë atama and kod̄i amat k̄ënebi ȳëc̄ënd b̄ënder b̄ëki? Barikan, inder gimatak ax w̄ëc̄ënd na ḡër ebar xarak ax gi ex na Sorix irew̄ën w̄ak.

30 Yama m̄ëñ em̄at em̄at ko f̄ënënd omban ond ex ḡër ogaf odew̄ën ej.

31 K̄ëren̄ë ȳëdarand na, endew̄ën k̄ëño xw̄ëb̄ënanënd n̄ëmëc ḡë end b̄ënder b̄ëndanj̄ëm ej.

32 M̄ëñ ex, ar k̄ë reyarand yo ḡër bela m̄ëne aram hi ko, w̄ëno b̄ëte mondako fo k̄ëmo ŷana mo pel̄ënd endex̄ëm ej Faba, yañ ḡër or̄ën.

³³ Barikan ar ke yaxëta yo gër bëla wëno bëte mondako fo këmo yaxëta gër Faba yaŋ gër orën.

³⁴ «Këren yëländ na mëne angwëlëra wëlaw këme gër ebar ro. Barikan në end oŵac oram këbi ŷana ebi kucarërand bëla bën.

³⁵ Sëm in ebi kucarënd gë asëñiw, nëm in gë abiw, nëm ir eñër in gë alindaŵ ar asëñiw.

³⁶ Ala ar ex yo, gë bër ekun edexëm bën dëŋ këbi ŷana ebi kucarënd në end oŵac oram.

³⁷ Awa ar këŋo bal end nëm ba end sëm nëmëc gë endam an, aŋo ñap na exo gi asëfan aram. Bëte ar këŋo bal end abiw ba end asëñiw nëmëc gë endam an, aŋo ñap na exo gi asëfan aram.

³⁸ Ar këŋo xey exo toro ba exo cës në end oŵac oram an, aŋo ñap na exo gi asëfan aram.

³⁹ Ar këŋo ŷandi exo kwël aniyän andexëm an, anemin ko nemin. Barikan, ar kë nemin aniyän andexëm në end oŵac oram an, afexën ko fexën.

⁴⁰ «Ar këŋun xwëtaya yo në end oŵac oram, wëno dëŋ xwëtaya ke. Bëte ar ke xwëtaya an, ar lawënegu ke an xwëtaya këŋo.

⁴¹ Ar këŋo xwëtaya yo alawënel në end oŵac oram, amašën and alawënel ko šot. Bëte ar këŋo xwëtaya yo ala gayik ar šenene exo, amašën and ar šenene ko šot.

⁴² Ar këŋo yël yo në end oŵac oram, men ond exo ceß, ado exo gido ar bak gër bësëfan, ðal in këmun felënd, ašot ko šot amašën andexëm aŋ.»

11

End bësëfan bër Šaŋ Batis eŋ

¹ And ñata ko Yesu ñapela band babi yëlënd bësëfan epëxw gë bëxi aŋ, xani ko do kwël ye ko. Ebi tëyalirax do exo pemërax end Kaxanu eŋ gë angol, gë angol ebar ed Galile el ŷandi baŋo.

² Xarak amëd aŋo Šaŋ Batis gër epëra hi baxo. Ga wël ko becarax bënd baxo rind Kërisët beŋ, lawën këbi bësëfan bërexëm bën.

³ And ñat këni aŋ, wëka këno Yesu: «Wëj nde ex Afexën ar këmo šëninđ an? Angëmëne ax gi ex na wëj, ba mo cëni nde ašëxen?»

⁴ Yesu yaka këbi: «Yeyin eno tëfëtanëx Šaŋ Batis er kën wëlënd do kën watënd in:

⁵ në eciwëta exëni bëšiwëk bën, në epak exëni bëseŷik bën, në emën exëni bër gë amey bën. Bëte në ewëlëra exëni bër abax wëlëra na bën. Bëte në ekani exëni gër ecës bëšësëk bën do Atëfëtan aŋ në enangën exëni bëxaŷëanaxik bën.

⁶ Awa, nëngandëraleŋo ar aŋo nöpëgënanđ na endam an.»

⁷ Ata ga ñaka këni bërolawën bën, Yesu këbi wëkand bëla bën end Šaŋ Batis eŋ: «Ineŵa watëgu kën gër ladawe? Andës and kë lëfërirand ekoc nde?

⁸ Mondake hi ko ar ye ban eno watëgu an? Ar šudak banjëm banjekax nde ex? Ax gi ex na nde bër gë banjëm banjekax bën gër eyang ed emun hi këni?

⁹ Do ineŵa ye ban gër ladawe? Eno watëgu alawënel ar Kaxanu nde? Ga re këme, ar watëgu këno an nëmëc alawënel exo.

10 End Śaŋ ijo eŋ Ƴëgw këni mëne Kaxanu rek: “Awa në eďëngwalilemo arolawën an exi ŋacan fëña in.”

11 «Dal in këmun felënd, ala ax gi ex na ar rëw këno mondëw do xuca këŋo Śaŋ Batis or gapak ol. Barikan, ar xurik ex ba gër owun or gër orën an xuca këŋo.

12 Elod ga yow ko Śaŋ Batis xali doro, bela bën në enëyëtëra exëni eni dıl gër owun or gër orën.

13 Gayikwa đek okayëta od bëlawënel ok do gë acariya aŋ areya reyak end owun or gër orën eŋ xali gër Śaŋ Batis.

14 Do angëmëne aŵa ŵa kën er këmun felënd in, Śaŋ ijo ex wa alawënel Eli ir ebax exo bakaw in.

15 Ax gi ex na nde đek fo wël kën? Awa!

16 «Gë nobën këmëni wătinali bela bër gë okey oko bën? Ata ang obaş or kë wëkëñarand në yangana ir angol fo hi këni. Mondako kënëbi rend bęcandaŵ bëŋ:

17 “Farixën këmun acëroti aŋ, an man ex na. Bëte Ƴëwën këmun ojekan od oŵaw, an tes ex na.”

18 Ga yow ko Śaŋ Batis, abaxo yamb na ecemar, abaxo šeβ na ngoy, wën re kën mëne gë bëyël exo.

19 Ga yow këme wëno Asëñiŵ ar ala an, këme yambërand do këme şeβërand, do këne rend: “Ajo ñambëran gë oşeβ fo xwënda ko. Bëte lawo ir bësëf bër śagale do gë bëwendëran fo hi ko!” Barikan, orenik or Kaxanu ol gë er ko rind ala arexëm in kë śanayand er śenene.»

End eŋëp ed end Yesu eŋ

20 Ga xucak eŋo, Yesu këbi rexërand bela bër gër bangol band gër ed ri baxo becarax bëndanjëm bën gayik ano kwëta bana, bëte ani nëngwët bana ola orebën ol.

21 Er baxo rend: «Wën bër gër bangol band Koraseŋ do gë Betësayida bën, mban Ƶë këŋun! Kido becarax bend wateli këne wën beŋ bër gër angol and Tir do gand Sidon bën wat bax, aŵa ŵa doni endam eŋ, bëte anëngwët nëngwët doni ola orebën ol. Ado gë ojabote doni labayand, eni kaŷëninand do eni panayand eyëwën el.

22 Ga re këme, yatir kiti, bër lëgëk gër Tir do gë Sidon bën këbi sax gë wën.

23 Do wën bër gër angol and Kafarënowum bën cëŋ, yëla kën Kaxanu xali yaŋ gër orën nde këŋun fela? Bëtëdëŋ, gëđ gër wur ir bësësëk këŋun lat. Kido becarax bend wateli këne wën beŋ bër gër angol and Sodom bën wat bax, xali doro bayi doni.

24 Ga re këme, yatir kiti, bër lëgëk gër ebar ed Sodom bën këbi sax gë wën.»

25 Ga fiata ko eŋo, Yesu re ko: «Faba, wëŋ Axwën ar orën gë ebar an, aye ri këy. Aye ri këy ga sana këyëbi obaş eni nang bend ōon këyëbi bëxarëk do bër gë orenik beŋ.

26 Eyo Faba aye ri këy gayik mondako Ƴandi ki ex gi.

27 «Beŷ bën đek sebënan ke Faba, bari ala axe nang ex na wëno Asëñiŵ, Faba fo nang ke. Bëte ala aŋo nang ex na Faba ang ax gi ex na wëno Asëñiŵ do gë ar Ƴandi ke mo nangën an.»

28 Ata Yesu fel këbi bela bër hi bax na bën: «Tëkawëne wën đek bër sëkwërak do śëmura këŋun bën, ata këmun rëca en teyëta.

²⁹ Mayin oxadac oram ol, mayin mun tÿyali, gayikwa mbaŋ liki kÿme, bÿte mbaŋ nÿngak emÿkw edam el, ata fo kÿn seyÿtali benjÿw bÿndewÿn beŋ.

³⁰ Oxadac oram ol onÿngax ex, bÿte er kÿmun lÿbin in ax tif ex na.»

12

End akey and eteyÿta eŋ

¹ Yesu gÿ bÿsÿfan bÿrexÿm bÿn bax xucand nÿ ocÿnga od bÿle, yafir akey and eteyÿta. Ata Bÿsÿfan bÿn ga xor kÿbi enjo eŋ, kÿni wÿsand banjÿra baŋ do kÿni yakÿnd.

² Ofariseŋ ok ga wat kÿnÿbi na, re kÿni: «Er kÿni rind bÿsÿfan bÿrey in, ax ñap ex na de yafir akey and eteyÿta ang rek acariya ak.»

³ Barikan Yesu yaka kÿbi: «Wÿn an pÿn ex na nde er ri baxo Dafid in and bot babi enjo aŋ mÿŋ gÿ bÿr enga endexÿm bÿn?»

⁴ Ax gi ex na nde alilÿn lilÿn baxo gÿr Aciw and Kaxanu mburu icÿbax in? Do ax gi ex na nde ayamb yamb bani xarak abi ñap ex na mÿŋ gÿ bÿr enga endexÿm bÿn gayik ani gi bana bÿsÿadaxan? ⁵ Bÿte an pÿn ex na nde gÿr acariya and Moyis mÿne gÿ bakey band eteyÿta baŋ bÿsÿadaxan bÿn ayepÿn kÿni yepÿnÿnd oſÿba or akey and eteyÿta ol, lÿf gÿr Aciw and Kaxanu, xarak ani menÿnd na?

⁶ Ga re kÿme, wÿno nÿmÿca kÿbi or gapak ol bÿsÿadaxan bÿn, bÿte wÿno nÿmÿcak oxwÿbÿn ol Aciw and Kaxanu aŋ.

⁷ Er wÿka kÿŋun Kaxanu: en gi gÿ axayÿnan do eŋun balÿrÿnd andewÿn rewÿn aŋ, ax gi ex na en dind ocadaxa fo[☆]. Kido afÿni fÿni baŋun eyeyan elo, adonÿbi nÿp na bÿsÿfan bÿram bÿn.

⁸ Enimin wÿno Asÿniw ar ala an ex axwÿn ar akey and eteyÿta an.»

End ar gÿ ataxan ateyÿik eŋ

⁹ Yesu ga xani ko na, ye ko gÿr aciw acaleya and Bÿsÿwif.

¹⁰ Yatijo ar gÿ ataxan ateyÿik yow baxÿna gÿr cale. Ata bÿsÿalen bÿn do gÿ Ofariseŋ ok ga kÿni ſala end kÿno nagaſanaxÿn Yesu eŋ, wÿka kÿno mama dÿŋ: «Aŷap nde ŷapÿk paŋ gÿ acariya aŋ epakÿn ed aſÿxwÿra gÿ akey and eteyÿta el?»

¹¹ Yesu yaka kÿbi: «Wÿn bÿte mun mÿka d'amana mun yakaxÿn. Ar ſot kÿŋo ifeŷ ibat fo an, aseŋ nde kÿŋo seŋ and lati ko polo nÿ ambÿxw gÿ akey and eteyÿta aŋ? Aŋo cÿpÿt na nde mondako dÿŋ?»

¹² Xarak ala an wa xÿbÿnÿk nÿmÿc ejel ed ex yo, mÿŋ ex aŷap ŷapÿk edi ed enjekax el gÿ akey and eteyÿta aŋ.»

¹³ And ñata ko aŋ, Yesu fel kÿŋo aseŷik an: «Yÿnÿl ataxan aŋ!» Ga yÿn ko, ataŋ bÿngwÿk ataxan aŋ.

¹⁴ Ataŋ ſan kÿni ofariseŋ ok eni wÿlÿrÿx ang kÿni ri eno dawaxÿn Yesu ak.

¹⁵ Ga wata ko Yesu, facana ko na, ata sÿfa kÿno bÿranjÿm. Fakÿndÿra kÿbi dek bÿr ſÿxwÿra bax bÿn.

¹⁶ Barikan axÿŋa babi xÿŋand eni cÿsinali endexÿm eŋ

¹⁷ ex ŋataxÿn er ŷÿgw ko alawÿnel Esayi endexÿm in mÿne Kaxanu rek:

¹⁸ «Nÿkodo ariyenin aram an, mÿŋ ex ar sana kÿmo gÿ onÿnga an, mÿŋ ex ar pÿlot gÿr yomb iram an. Bÿte mÿŋ kÿmo yÿl Angoc andam aŋ, ebi nangÿnaxÿn or ſenene ol dek benÿng bÿnd bela beŋ.

19 Ani campëre na gë ala, oniŵ orexëm ax wëli na xali fac gër opëña od gër angol, ala aŋo keŷënaخن na.

20 Axo bac na eñamb engëbik eŋ,

Enjeb end riŵak eŋ axo ðomin na, xali ebi kor bela bën gë or ŷenene ol.

21 Do bënëng becëxe beŋ endexëm këni ŷana eni yarënd*.»

End ašiwëk eŋ

22 Ga xucak eŋo, wëlagu këno gër Yesu ala ar ŷiŵ bax, ar gë oniŵ këm. Ga hi bax ar gë bëyël ŷëxwëraxën baxo mondako. Yesu ga fakën këŋo, ala aŋo ko yeyandërand aye bëte ko watërand këri-këri.

23 Ata ðek amëxwër aŋ ŷaran këbi xali do këni wëkarënd end Yesu eŋ ba mëŋ ex Aseñiŵ ar Dafid an.

24 Barikan ofarisen ok ga wël këni eŋo këni rend: «Yama gë panga ind ŷëngëtir in, emun end bëyël eŋ, ga këbi nëcëtënd nde bëyël bën gër bela.»

25 Yesu ga nang ko ang bani yëland ak, re ko: «Angëmëne bela bër owun obat eni merënd, owun olo ala ti kë lati. Bëte, angëmëne bela bër ekun ebat eni merënd, ekun elo ašapër kë ŷapër. Do bëte bër angol amat eni merënd, angol aŋo ašapër kë ŷapër.

26 Angëmëne Sindan eŋo ŋŵayënd Sindan, në emer exo gabat, ax bayi na owun orexëm ol.

27 Do angëmëne wëno gë panga ind ŷëngëtir in këmëni nëcëtënd bëyël bën gër bela, obaš orewën ol cëŋ, gë panga ind noŷo kënebi nëcëtënd? Mëŋ ex, bën ðeŋ kë hi bëxiti bërewën bën.

28 Barikan angëmëne gë panga ind Angoc and Kaxanu in këmëni nëcëtënd bëyël bën, awa owun or Kaxanu ol anëka fiatënegu këŋun.

29 Ax gi ex na nde ala ax kor na exo ðil në iciŵ ind ar gë ojaŵ eŋo kandëra ðek xarak aŋo bon ex na? Ax gi ex na nde afo eŋo bon pere do eŋo kap aye exo medëraxën?

30 Ar ax ma ex na endam an, arangoŷëra andam hi ko. Bëte, ar axe ðëcand na ebar an, në eyëc exo.

31 Mëŋ këmun felaxënënd amena and ex yo ado ex gido ocir od Kaxanu, gë eteban ex. Bari emëšen ed Angoc Amënëk el, ax gi ex na gë eteban.

32 Ar ke yeyanan eñëŋënaخن wëno Aseñiŵ ar ala an, Kaxanu aseban këŋo seban. Bari ar këŋo yeyanan eñëŋënaخن Angoc Amënëk an, Kaxanu aŋo teban na gër ngwën ind ðoro bëte aŋo teban na gër ind ecan.

33 «Ax gi ex na nde atëx anjekax aŋ kë rëwënd odëwërewën ojekax ok do añëŋënaخن aŋ odëwërewën oñëŋënaخن ok? Ax gi ex na nde paŋ gë odëwërewën ok kë hind monang atëx aŋ?

34 Wën bandën baŋo, mondake kën xor en yeyan benjekax, wën bëyëŋënaخن bëjo? Gayikwa er lëbëk gër owëkw orewën in kë ŷanënd gër osëŷ orewën.

35 Ala ar gë emëkw ejekax an, benjekax kë ŷanënd gër etëŷ edexëm. Barikan ar gë emëkw eñëŋënaخن an, beñëŋënaخن kë ŷanënd gër etëŷ edexëm.

36 Ga re këme, yatir kiti, bela bën ayëka këbi yëka në end bonjeyan bond gë ofëcak këm bond bani yeyandërand eŋ.

37 Gayikwa gë eyeyan edey el këŷ hi ar ŷenene, do eyeyan edey el ki nëp.»

* 12:21 12.21 Esayi 42.1-4

³⁸ Ata bēsālen do gē ofarisen ẁēka kēno bēte Yesu: «Asēyali, biyi ecarax ẁandi kēbo ey di mi wat.»

³⁹ Yesu yaka kēbi: «Wēn anjex añējēnax do and kē rind orekar aṅo nde ke ẁēkand mun masin ecarax? Ecarax an wat na, ang ax gi ex na end alawēnel Yonas eṅ.

⁴⁰ Ang ri baxo Yonas baṅkey batas gēr acēl and angan and hēl baṅo ak, mondako fo kēme ri wēno Asēñiẁ ar ala an baṅkey batas lēf gēr emēkw ed ebar.

⁴¹ Bēninif bēn axani kēni xaniḏ, yatir kiti do enēbi nēp bēla bēr gē okey oko bēn gayik anēngwēt nēngwēt bani ola orebēn ol and baxēt kēni epemēra ed Yonas aṅ.

⁴² Emun etoxari end hi bax gēr ebar ed Saba eṅ, caw xaniw baxo eṅo baxēt Salomon, emun end gē orenik osēm eṅ. Barikan wēno xuca kēṅo or gapak ol Salomon. Awa yatir kiti, emun etoxari eṅo kē xani eṅun nēp.»

⁴³ Re ko bēte Yesu: «And ko šan angoc añējēnax nē ala ar lil baṅo aṅ, gēr apuẁ ko yend, gēr ed timēriṅ, exo calarax nē er ko seyēta, bari axo cot nā.

⁴⁴ Ata exo de: “Bakaleme tan gēr ed šanēgu kēme, gēr aciẁ andam.” And ko ḥat aṅ exo tēk wafērēluṅ, ga fat kēni aye do gē ẁaṅēn aye.

⁴⁵ Ata ebi yen baṅoc bañējēnax banjongēbaki, band xuca kēṅo oxeẁ do eni ḏil bēn ḏek gēr ala aṅo. Awa ala aṅo amēḏ aṅo ko soro nēmēc gand lil baṅo angoc amat fo aṅ. Eṅo kēṅun bēt wēn bēsēmbak bēr gē okey oko bēn.»

End bobinēm bor Yesu do gē nēm eṅ

⁴⁶ Yesu, ga kēbi felēra mondako amēxwēr aṅ, ḥatēgu kēni nēm gē bobinēm. Ga šēni kēno fac, ẁandi kēbi eni kanar gē mēṅ.

⁴⁷ Ata re ko ala gēr amēxwēr: «Axwēn, yakalēbi fac norix gē bobinēx.»

⁴⁸ Yesu yaka kēṅo: «Noẁo ex nēma do nobēn ex bēmaẁe bēndam?»

⁴⁹ Ga wāsi kēbi bēsēfan bērexēm bēn, re ko: «Bējo ex nēma do gē bēmaẁe bēndam bēṅ.

⁵⁰ Enimin, ar kē rind yo oṅandi od Faba ok, mēṅ ar ẁaṅ gēr orēn an, aṅo ex abaẁe, do nēma.»

13

End apēnētal and ar oned eṅ

¹ Kwēl yatijo fo, Yesu šan ko gēr iciẁ do ye ko ẁēpax ko gēr bēṅa ir anjer and Galile.

² Ga barērēgu kēni bēla bēn amēxwēr atēm, xeta kēno. Ata mēṅ rēfa ko nē ikuluṅ ind hi bax polo gēr anjer do ẁēpax ko, xwēšara kēni ḏek gēr bēṅa.

³ Yesu ẁana ko kēbi sēyalind gē bapēnētal bandanjēm ko rend:

⁴ «Mondako ri baxo ar oned ga nēca ko gēr ošēnga. Ga fan ko enedfa aṅ, mar lapak tar fēña in, ata ošēl ol lapara kēni, ẁēdara kēni ḏek.

⁵ Mar lapak gēr ebar ed gē aparēfac. Ata gogo nde ga lēgēk gayik obar ok ax ḥēmb bana.

⁶ Ga fētēk eṅan eṅ, šorēk do ḥaẁēk ḏek gayik odēmbēt ok ax tiẁ bana.

⁷ Mar lapak bēte šit nē acēc and gē odēmbēn ata lēgēk. Ga kē raf enedfa aṅ, odēmbēn ok xēšak tēc.

⁸ Mar lapak bēte gēr ebar ejekax. Ga lēgēk, rafēk aye do rēẁēk mbaṅ: anjēra amat keme, aṅo ofēxw ocongebat do aṅo ofēxw osas.

⁹ Ax gi ex na nde dɛk fo wɛl kɛn apɛnɛtal aŋo? Awa baxɛtin angɛmɛne gɛ banɛf en!»

¹⁰ Ata bɛsɛfan bɛn xeta kɛno Yesu ga fiata ko apɛnɛtal aŋo. Wɛka kɛno: «Inecɛŋ kɛyɛbi sɛyalixɛnɛnd bɛla bɛn gɛ bapɛnɛtal?»

¹¹ Yesu yaka kɛbi: «Bend owun or gɛr orɛn bɛŋ, wɛn bɛsɛfan bɛram bɛn fo yɛpɛk en nang, eŋo abi yɛl ex na bɛn.

¹² Kaxanu abaŝ kɛŋo baŝ ar ŝotɛrak an exo cotɛra nɛmɛc. Bari ar ax cot ex na an, axan kɛno xan er xaɣ kɛŋo in dɛŋ.

¹³ Mɛŋ kɛmɛni sɛyalixɛnɛnd gɛ bapɛnɛtal gayik bɛn ado eni nɛkonɛnd ani watɛnd na, ado eni baxɛtɛnd gɛ tɛkɛrak abi pɛnind na.

¹⁴ Mondako kɛ fiatand er yɛgw ko alawɛnel Esayi in:

“Ado en wɛlɛnd awɛl dɛŋ, din aŋun pɛni na,
ado en nɛkonɛnd anɛkon dɛŋ,
din an wat na.

¹⁵ Gayikwa owɛkw or bulunda ijo oŋ, mbaŋ farɛɗadɛf,
banɛf baŋ ŝoya kɛni,

do afɛɗ fɛɗ kɛni bangɛs baŋ,
kɛdi kɛni wat gɛ bangɛs bandɛbɛn baŋ,
kɛdi kɛni wɛl gɛ banɛf bandɛbɛn baŋ
kɛdi kɛbi fɛni gɛ owɛkw orebɛn oŋ

do eni nɛngwɛt ola orebɛn ol do wɛno mɛni teban.”

¹⁶ «Barikan, wɛn nɛngandɛraleŋun gayik nɛ ewat en gɛ bangɛs bandewɛn baŋ do nɛ ewɛl en gɛ banɛf bandewɛn baŋ.

¹⁷ Dal in kɛmun felɛnd, bɛlawɛnel bɛranjɛm do gɛ bɛr ŝenene bɛranjɛm yandi babi eni wat er kɛn watɛnd in, bari ani wat ex na. Aɣandi yandi babi bɛte eni wɛl er kɛn wɛlɛnd in, bari ani wɛl ex na.

¹⁸ Awa baxɛtin mun payɛn apɛnɛtal and ar onɛɗ aŋ:

¹⁹ Bɛr kɛ wɛlɛnd eyeyan ed owun or Kaxanu do abi pɛnind na bɛn er hi kɛni ang enɛɗa end lapak tar fɛŋa eŋ. Ŝabucara in kɛ yowɛnd exo dɛxɛt er nɛɗ kɛni gɛr owɛkw orebɛn in.

²⁰ Bɛjo bɛte er hi kɛni ang ebar ed gɛ aparɛfac ed gɛr ed lapak enɛɗa fo. Bɛn and kɛni wɛl eyeyan aŋ, eni kwɛta gɛ onɛŋa fo.

²¹ Bari ani tebɛnd na ex gi gɛ odɛmbɛt gɛr owɛkw orebɛn, ani dɛkayand na eyeyan elo. And kɛni sorond ba eni cɛnd nɛ end eyeyan elo aŋ, gogo nde ebi cena do eni ɗap caw ekwɛta ed Kaxanu el.

²² Bɛjo bɛte er hi kɛni ang enɛɗa end lapak ŝit nɛ acɛc and gɛ odɛmbɛn. Awɛl wɛl kɛni eyeyan el barikan ocɛmu od ro gɛr aniyen ok, gɛ aŋana and napul aŋ kɛ xɛŝand eyeyan el xali ex tɛkwan ecɛnar el.

²³ Bɛjo bɛte er hi kɛni ang enɛɗa end lapak gɛr ebar ejekax. Ga wɛl kɛni eyeyan ed Kaxanu el, fɛni kɛbi, ata ŝɛnarɛk gɛr owɛkw orebɛn: keme, ofɛxw ocongebat, ofɛxw osas.»

End apɛnɛtal and walu-walu eŋ

²⁴ Yesu ga fiata ko eŋo, fel kɛbi bɛte apɛnɛtal acɛxe: «Ako ex end owun or gɛr orɛn eŋ. Ar onɛɗ nɛca baxɛna gɛr eɗen gɛ enɛɗa emɛnɛk.

²⁵ Ga fandɛra ko ciŝ malu* bɛtɛgu ko gɛmɛɗ arangoyɛra, fan ko wec walu-walu, do kwɛl ye ko.

²⁶ And lɛgɛk malu aŋ lɛgɛk bɛte walu-walu in, rafɛk andamat xali ŝanɛk do rɛwɛk.

* 13:25 13.25 Gɛr Gɛrek «Bɛle» yɛgw kɛni.

²⁷ Ata okadëp ok wëka këno axwën edfen: “Faba, ax gi ex na nde enedfa emënëk dëŋ fan këy gër edfen? Do feye wa šanëguk walu-walu ijo?”

²⁸ Yaka këbi: “Arangojëra fanëk.” Wëka këno bëte okadëp ok: “Yandi ki nde mi bic walu-walu in?”

²⁹ Yaka këbi: “Ali, këren bic na këdi kën wiceli bële in.

³⁰ Tefëxën ako xali gë ekol, xali ex ŋat eŋaš el. Bër eŋaš bën afel këmëni felëd eni ŋana walu-walu in do eni kap olaŋ olaŋ me coraxën. Barikan malu in, afel këmëni felëd ene mëlan gër acac andam.”»

End amatinali and enedfa etil eŋ

³¹ Yesu fel këbi bëte apënëtal acëxe: «Mondako ex end owun or gër orën eŋ. Ang enjëlir end mutarëd end nef ko ala gër andëdfa andexëm fo ex.

³² Enedfa eŋo xurik ex ba dëk benedfa beŋ. Barikan and kë lëg aŋ, ata kë nëmëcand dëk bešëlëg bër gër andëdfa bën xali ošël or gër orën ol eni yëlëra gër benini bendexëm.»

End amatinali and lewir eŋ

³³ Yesu fel këbi bëte apënëtal acëxe: «Ako ex end owun or gër orën eŋ. Ang lewir ir negali ko asoxari gë pix në bëndëb bëtas fo hik, ata fufëk dëk pix in.»

³⁴ Beŋo dëk sëyalira babi Yesu gë bapënëtal.

³⁵ Yoweŷ ababi sëyali na bela bën gë apënëtal këm, ex ŋataxën er yëgw baxo alawënel in*: «Gë bapënëtal këmëni yana mëni tëyalind. Afut këme yana me putënd bend šonayak elod ga yanak ngwën beŋ.»

End epaŷën ed apënëtal and walu-walu eŋ

³⁶ Yesu ga ħata ko end babi sëyalind eŋ, seš këbi amëxwër aŋ baka ko gër iciw. Ata ga xeta këno bësëfan bën re këni: «Paŷënëlëbo biyi apënëtal and walu-walu aŋ, abo pëni ex na.»

³⁷ Yesu yaka këbi: «Ar kë fanënd enedfa emënëk an, wëno Asëñiw ar ala an ex.

³⁸ Edfen el, ngwën in ex. Enedfa emënëk eŋ ex obaš or Owun or Kaxanu ol. Walu-walu in ex bër këŋo baxëtënd šabucara bën.

³⁹ Arangojëra ar fanëk walu-walu an, exo šabucara in. Eŋaš el ex ekwët ed ngwën el, do bëhaš bën exëni omeleka ok.

⁴⁰ Awa, ang kë hi moŋaš pere walu-walu ak eni coraxën, yatir ekwët ed ngwën,

⁴¹ wëno Asëñiw ar ala an këbi lawënëgu omeleka odam ok eni dëxët gër owun oram bebër kë lënanënd eñëŋëxax bën, do enëbi bar dëk bëwendëran bën.

⁴² And këñëbi barëra dëk aŋ, enëbi dap bëngënj gër angodux do bën fën këni yana eni denitarand do eni ŋatënd ešasa el.

⁴³ Xarak amëd aŋo, bërëwak end Kaxanu bën, ang eñan fo këni yana eni watind jing-jing gër owun or Sëm irebën Kaxanu. Ax gi ex na nde dëk fo wël kën? Awa!»

End bamatinali band oyeri do gë napul eŋ

⁴⁴ Yesu šom ko bëte: «Owun or gër orën ol er wëndërek gë endey end napul ir wëg këni në ošënga fo. Ar šananëk an wëg ko gašëxe. Ye ko gë onënga fo fan ko dëk acota andexëm aŋ do yëc ko ošënga olo.

⁴⁵ Bëte owun or gër orën ol er ex ang yula ir kē ŝaland oyeri od xemëk akanji fo.

⁴⁶ Ga sêk ko, ye ko fan ko ðek acota andexëm aŋ do yêc ko oyeri oko.»

End amatinali and ebën ed oxan eŋ

⁴⁷ «Owun or gër orën ol er hik ang ebën ed lap këni në anjer fo, ebën ed sêra këbi oxan or ex yo.

⁴⁸ Ata ga fêxw këni, ŝêpêt kënebi gër bēŋa. Ga sana kënebi oyekax ol, xwêt kënebi në bakange do lap kënebi oÿêjênax ol.

⁴⁹ Mondako kë hi yatir ekwêt ed ngwën. Omeleka ok kë yow enëbi cêfeyêt bêwendëran bën gër ŝamara band bêrêwak end Kaxanu,

⁵⁰ ata enëbi ðapêx bêngenj gër angodux do bën fën këni ŷana eni denitarand do eni ŋatënd ebasa el.»

⁵¹ Ga ŝata ko Yesu, wêka këbi bêsëfan bën: «Dodo ðek nde fëni këŋun?» Yaka këno: «Iyo.»

⁵² Ata re ko: «Mêŋ ex, aŝalen ar fëni këŋo aye end owun or gër orën an, ang ar ŝotêrak bon napul fo hi ko. Er këbi sêyalind bela in ko wêdêgund gër emëkw edexëm: bengaŝax do gë bekarêk.»

End Yesu gë Bënasaret eŋ

⁵³ And ŝata ko ŝapënêtal baŋo aŋ, Yesu xani ko na do ye ko.

⁵⁴ Waÿi ko gër ndebën gër Nasaret, ata yatir akey and eteyêta këbi sêyaliraxënd bela bën gër aciw acaleya. Dek babi ŝaranënd osëyali orexëm ol, ata këni wêkarënd: «Feye wa sêyaw ko nangêraxën ko go? Mondake ko xamênënd exo di becarax beŋo?»

⁵⁵ Ax gi ex na nde mêŋ dêŋ ex asëŋiŋ ar Yosef, afës ar otêx an? Ax gi ex na Mari ex nde wa nëm irexëm? Bobinëm bêtoŝan bēŋ ga ex wa ŝak, gë Yosef, gë Simoŋ do gë Yud.

⁵⁶ Bëmaÿe bêtoxari bēŋ dek ro ga hi këni wa. Do fe wa sêyaw ko ðek beŋo?»

⁵⁷ Bënasaret bën, ga wër bano babi hêpêgënanaxênënd endexëm eŋ. Ata re ko Yesu: «Alawênêl an gër ebar edexëm fo këno yafënd, ðek ðek in gër bër ekun ebat gë mêŋ.»

⁵⁸ Ata axo di bana becarax bendanjëm në end oŋêpêgënan odebën eŋ. Bêngol bënd ler ler gër Nasaret bēŋ baxo sêfêrand ebi tēyalirax.

14

End ecës ed Ŝaŋ Batis eŋ

¹ Amêd aŋo, Erod emun end gër ebar ed Galile eŋ awêl babi wêlënd bela bën ga këni yeyandêrand end Yesu eŋ.

² Ata fel këbi bër gër eyang edexëm bën: «Yama Ŝaŋ Batis ga xaniwêk nde gër ecës, mêŋ ŝotaxën ko ojaŋ od ko xoraxênënd exo di becarax ok.»

³ Enimin mêŋ dêŋ sêra baŋo Ŝaŋ Batis, fêra këŋo do fokëra këŋo gë ogweyele-gweyele, ga baŋo nêpënd në end Erojad, alindaŋ ar abinëm Filip eŋ.

⁴ Enimin, Ŝaŋ Batis afel baŋo felënd: «Ax űap ex na eyo űêr asoxari ar abinêx Filip an.»

⁵ Ata mêŋ ŷandixën baŋo Erod eŋo ðaw Ŝaŋ. Barikan, ayêda babi yêdand bela bën gayik alawênêl ar Kaxanu xwêt bano.

⁶ Xarak, ga fiatëguk akey and rëw këno aŋ, Erod ri ko ofëna. Ata abiw ar Erojad ko wandërand mërëxand ir bëliyer, ata nëngan këno Erod.

⁷ Mokamën xamën baxo anjar aŋ xali Erod yaŋar ko mëne er këno xara yo ayël këno yël.

⁸ Ata endënaŋ eŋ ga wëlërëgu këni gë nëm, re ko: «Awa yëluye gaf ir Şaŋ Batis in në inëp.»

⁹ Ata emun eŋ şënd ko, şena këno ba ine yaŋaraxën baxo xali wël këno bëliyer bën. Barikan ako dëŋ re ko eno yël endënaŋ eŋ er wëka këno in.

¹⁰ Na lawën këno şoroda fodëtëgu ko gaf ir Şaŋ Batis in lëf gër epëra.

¹¹ Ga wëlaw ko gaf in në inëp, fëxwën këno endënaŋ eŋ. Ata mëŋ wëra ko yëlëx këno nëm.

¹² Bësëfan bër Şaŋ bën yen këni eman eŋ do wëxëta këno. Ata ye këni eno pelëx Yesu.

End ecemar ed bela owëli oco eŋ

¹³ Ga wël ko endey eŋo, Yesu xani ko na gër ed ebaxo do ko xegëtand gë ikuluŋ in anjer and Galile aŋ exo nacëtaxën në er tëb. And nangëra këni amëxwër aŋ, xanira këni gër bëngol do sëf këno gë osapar.

¹⁴ And baxo şëpëtand gër ikuluŋ aŋ, wat këbi amëxwër aŋ. Ata ga këno xaŋënan, fakëndëra këbi bësëxwëra bërëbën bën.

¹⁵ Apenëka aŋ, sëka këno bësëfan bën do re këni: «Asëyali, ro në er tëb hi këne do në emëf ex. Pelalëbi bela bën eni capër gër bëngol eni yëcërax er këni yamb.»

¹⁶ Yesu yaka këbi: «Eyo, bari ax ñap na eni ye mondako fo. Yëlinëbi wën dëŋ er këni yamb.»

¹⁷ Ata yaka këno: «Bamburu banjo do gë oxan oxi fo lëkaya këmi.»

¹⁸ Aŋo re ko Yesu: «Mëlawën tan ro», ata wëlanëgu këno.

¹⁹ Ga fel këbi amëxwër aŋ eni nëpara gër ondës, wëd ko bamburu banjo baŋ do gë oxan oxi ol, xeŋa ko orën ol do şëkwa këno Kaxanu. Ata hëbëndër ko, yël këbi bësëfan bën eni cet.

²⁰ Na yambëra këni, wëd këni bën dëk xali wëlali këni bakange epëxw gë baki gë bacaxaken band bayitara babi baŋ.

²¹ Bër lëba babi Yesu bën, er hi bani në owëli oco bësöŋan bën fo, ala abi pën bana bësöxari bën gë obaş ol.

End Yesu gër anjer and Galile eŋ

²² Ga xucak eŋo, Yesu nëyali këbi bësëfan bën eni dëngwa ekeg elo gë ikuluŋ in, eni pelaraxën mëŋ gë amëxwër aŋ.

²³ And fela këbi amëxwër aŋ, ye ko yaŋ gër etënd exo calex në er nacët. Ga kë xwëyar, bayi ko na gabat.

²⁴ Amëd aŋo fiat këni bësëfan bën gër ngu, ga ñawëta këni ebar el, ata men oŋ ga kë xani bomeŋ bomeŋ kë lëfërirand ikuluŋ in ga fed këni gë ekoc etëm.

²⁵ Ata gand oxeya, Yesu sëf këbi do ko yend yaŋ gër men ang gër ebar fo.

²⁶ Wat këno bësëfan bën ga ko wëñët gër men. Wëlandëra këbi do ga şëg këbi benjëw beŋ këni xeŋënd şor: «Oñey ex, oñey ex!»

²⁷ Ata re ko Yesu: «Wëno ex, wëno ex! Kapinayin, këren yëdara na!»

²⁸ Piyer yaka këno: «Axwën, angëmëne enimin wëŋ ex, pelële me eyeli yaŋ gër men!»

²⁹ Re ko Yesu: «Yow!» Ata Piyer cêpêšêpêt gër ikuluŋ, ko yend yaŋ gër men end Yesu eŋ.

³⁰ Barikan, ga nêkon ko ekoc el, yêdara ko. Ata ga kêŋo noŋeli, xeŷ ko: «Axwên, Axwên, pexênêle!»

³¹ Ataŋ Yesu yênên kêŋo ataxan aŋ, sêra kêŋo do re ko: «Oko Piyer, inewâ ekwêta etil elo! Inewâ hêpêgênaxên ki?»

³² And fêra kêni gër ikuluŋ aŋ, xucak ekoc el.

³³ Bêsêfan bër ebax polo gër ikuluŋ bën foxi kêni, gër osapar or Yesu do kêni rend: «Wêj ex enimin Asêniw ar Kaxanu an!»

End Yesu gër Genesaret eŋ

³⁴ Ga xegêta kêni anjer aŋ, fiat kêni gër ebar ed bani wâcënd Genesaret.

³⁵ Bër sêk banêbi na gër ed fiat bani bën, ga xwita kêno Yesu, sêfêtêra kêni eŋo dek Genesaret in. Ata wêlaraw kênebi dek bêsêxwêra bën.

³⁶ Axara bano xarand Yesu ebi tebënd eni kwixwêta ndakaŋ ambana and acud andexêm aŋ. Do dek bër bax xwixwêtand bën bax fakënd.

15

End bapela band ofariseŋ eŋ

¹ Ata akey amat, ofariseŋ do gê bêsâlen xaniw kêni gër Yerusalem yow kêni xali gër ed ebaxo Yesu. Wêka kêno:

² «Bêsêfan bêrey bën, ine cêj kêni yepênaxênênd bapela band bêxarêk baŋ? Ine kêni yambêraxênênd nebarêxe otaxan ok?»

³ Yesu yaka kêbi: «Do wên cêj, ine kêni yepênaxênênd apela and Kaxanu aŋ do kêni sêfënd and bêxarêk bêrewên aŋ?»

⁴ Kaxanu ga re ko: «Pêbindêbi norix gê sorix. Do ar kêbi xare yo nêm gê sêm, ar edaw ex.»

⁵ Bari wên kêni rend: «Ar kêbi fel nêm gê sêm mène er hi bax ebi dëcaxên in, Kaxanu yêl kêŋo, axor xor ko ebi dëc.»

⁶ Awa mondako kêni yepênênd er re ko Kaxanu in nê end apela and bêxarêk bêrewên.

⁷ Wên bêyêjênax bër kê labayand hi kêni! Dal in yêgw ko alawênêl Esayi mène Kaxanu rek:

⁸ «Bela bêjo gê etêy el fo kêne šalend. Owêkw orebên oŋ caw hawêta ke.

⁹ Ado kêne šalend, asoro fo kêni sorond gayikako bend kêni yerêtênd bêj kênebi sêyalind bela bën.»

¹⁰ Ata Yesu wâc kêni bër gër amêxwêr bën do re ko:

¹¹ «Baxêtin aye eŋun pênixên eŋo: er kêni šanênd gër etêy ed ala in kêŋo buyarênênd, ax gi ex na er ko nênannd in.»

¹² Bêsêfan bën, and xeta kêno aŋ re kêni: «Anang nde nang kêni mène ofariseŋ ok axoŷên xoŷên kêni gê eyeyan elo?»

¹³ Yesu yaka ko: «Atêx and axo dëd ex na yo Faba, mên ar ex yaŋ gër orên an, and edêt ex.

¹⁴ Tebêxênêbi, bêsîwêk bër kê lasêrênd exêni. Ašîwêk eŋo dasênd ašîwêk ašandaŋ, bën tak kêni lati nê ambêxw.»

¹⁵ Ata Piyer re ko: «Asêyali, paŋanêlêbo tan apênêtal aŋo.»

¹⁶ Yaka kêŋo: «Oko wên, ba an yêlarand na nde?»

¹⁷ Ax gi ex na nde er ko nênannd ala in gër acêl kêni fiatênd do ex paŷêrax gër apuy?

18 Barikan, er kē šanënd gēr etēy in, gēr emēkw kē xaniwënd. Ejo kēṅo buyarēnënd ala an.

19 Gēr emēkw kē xaniwënd banjēlan bañēṅenax baṅ: olawēr, orekar, eñac, orek, enēgwēš, ocir.

20 Beñēṅenax beṅo kēṅo buyarēnënd ala an. Bari eyambēra ed nebarēxe otaxan el ax buyarēnënd na.»

End Yesu do gē asoxari aliyer eṅ

21 Ga xucak eṅo, Yesu ye ko gēr ebar ed Tir gē Sidonṅ.

22 Ata asoxari abēkanahanṅ, ar lēg bax na gēr ebar elo, yow ko gēr ed hi ko Yesu do kēṅo xarand: «Axwën, wēj Asēñiw ar Dafid, kaṅēnanēlexi wēno! Abiwën gē bēyēl exo, do mbaṅ kēno narēndērand.»

23 Bari Yesu xor ko, ado gē tēkēr ak aṅo yaka ex na. Ga xeta kēno bēsēfan bērexēm bēn, wēka kēni: «Ayo ṅway na nde ajo? Biyi đek šēsēsan kēbo ang ko xeṅerand gēr ofoy orebi ak!»

24 Ata Yesu yaka kēṅo asoxari an: «Wēno, Bēyisērayel bēr nambērak ang opey bēn fo yow kēme mēni cala.»

25 Barikan, asoxari an ga sēka kēṅo, foxi ko gēr lēngw irexēm do re ko: «Axwën, dēcale ako dēṅ.»

26 Yesu yaka kēṅo: «Ax ye ex na enaṅēt ed er kēni yambēnd obaš el eyēbi đapēn bēkwērēkwēr.»

27 Ata re ko asoxari an: «Eyo đal ex Axwën, barikan bēkwērēkwēr bēṅ aṅedara kēni wēdarand bebēr kē wēcēnd gēr ed kēni yambērand bēr xwën kēbi bēn.»

28 Aṅo re ko Yesu: «Awa abiwën, wēj mbaṅ xwēta kēye. Gilax ang ṅandi ki ak.» Ata nē amēd aṅo dēṅ fak ko abiw.

End Yesu do gē bēsēxwēra bēranjēm eṅ

29 Yesu ga xani ko na gēr ebar ed Tir gē Sidonṅ, sēfa ko anjer and gēr Galile aṅ, ḥat ko yaṅ nē etēnd do ṅēpax ko.

30 Na barērēgu kēni bela bēn bamēxwēr bamēxwēr. Wēlanēgu kēno na: bēseṅik, bēšiṅwēk, bamuma, bēr gobo do gē bēsēxwēra bēranjēm. Xwētēra kēnēbi gēr lēngw irexēm, ata mēṅ fakēn kēbi.

31 Ata bamuma baṅ kēni yeyandērand pot-pot; bēr gobo bēn do gē bēseṅik bēn kēni yexērand aye, bēšiṅwēk bēn kēni watērand šenene. Ga wat kēnēbi, bela bēn šaran kēbi xali xurik do kēno šēkwënd Kaxanu, mēṅ ar xwēnēk bulunda ir Isērayel an.

End ecemar ed bela owēli onax el

32 Ata Yesu wac kēbi bēsēfan bēn do re ko: «Đek ke xaṅēnanēnd bela bējo. Elod bakey batas kēne sēfarand do ani yambēra ex na. Axe ṅandi ex na mēni pela, eni mayira gē enjo eṅ, bon kēni sorox gēr fēña.»

33 Na re kēni bēsēfan bēn: «Mondake kēnēbe lēbaye đek bela bējo tēb ro gēr apuṅ?»

34 Yesu yaka kēbi: «Bamburu banjēgwe wa lēkaya kēn?» Re kēni: «Banjongēbaki do gē bēngan bēpēnēfēne.»

35 Na fel kēbi bela bēn eni ṅēpara gēr ebar.

36 Ata wēd ko bamburu banjongēbaki baṅ do gē bēngan bēṅ. Ga šēkwa kēṅo Kaxanu, hēbēndēr ko do yeḷ kēbi bēsēfan bēn enēbi cetēra bela bēn.

37 Ang ebani ak, yambēra kēni đek xali wēd kēni. Er bayitara baḥi in, fēxwēk bakange banjongēbaki. Ata bēsēfan bēn wēlali kēni kwēl.

³⁸ Bër yambëra bax bën er ebani, bësöšan bën fo owëli onax.

³⁹ Ata Yesu ga fela këbi bëla bën eni maÿira, mëj w̄ara ko polo gër ikulun do ye ko gër ebar ed Magadan.

16

End amatinali and gër orën ej

¹ Akey amat, ofarisej do gë Osadusej yow bax gër Yesu eno di atëy. Wëka këno ebi din ecarax eni nangaxën mëne gër orën xaniw ko.

² Ata Yesu yaka këbi: «And kē war orën apenëka aŋ, ax gi ex na nde anang kën nangënd mëne wur in xërikërak?»

³ Bëte gëbër and kē hi orën dëmbëndëruŋ aŋ, ax gi ex na nde anang kën nangënd mëne asëf kē sëf? Aye kën fitëndërend er kē hi in and kën wat ang ex orën aŋ do kën sëkwanënd en pitëndër bend gë okey oko bëj.

⁴ Ata wën anjex aŋëjënax do and kē rind orekar aŋo nde ke wëkand mun masin ecarax. Ecarax end rin baŋo Kaxanu Yonas ej fo këmum w̄asin.» Yesu, ga yaka këbi na mondako, kwël ye ko.

End lewir ir Ofarisej do gë Osadusej ej

⁵ Ga xegëta këni anjer aŋ, bësëfan bën xwita këni mëne eyamb yamb ani penaw ex na.

⁶ Ata re ko Yesu: «Kwëÿëtayindën lewir ir ofarisej in do gë ir Osadusej in.»

⁷ Na bësëfan bën yëla këni mëne ga xwëyaw këni bamburu baŋ ko yeyanaxënënd mondako.

⁸ Gogo nde ga nang ko Yesu, ata wëka këbi: «Wën bëla bër gë ekwëta etil bëjo, inëwa kën yëla xënënd mëne end eyamb yamb ed bayik an mëlaw ex na këme yeyanënd? Awa wën mbaŋ bak de ang xwëta këne ak!»

⁹ Ata wën xali gërëgako anjun pëni ex na endam ej. An kwitand na nde ang lëba bamëni bëla owëli oco gë bamburu baŋo ak? Bakange baŋjégwe wa wëlali ban gë er bayitara babi in?

¹⁰ Bëte and lëba bamëni bëla owëli onax gë bamburu baŋjongëbaki aŋ, bakange baŋjégwe wëlali ban?

¹¹ Mondake wa bayik anjun pëni ex na mëne ax gi ex na end eyamb-yamb këme yeyanënd? Ga re këme, kwëÿëtayindën lewir ir ofarisej in do gë ir Osadusej in.»

¹² Aŋo fëni këbi bësëfan bën mëne ababi fel na end eyamb-yamb, barikan eni titinalind osëyali or ofarisej do gë Osadusej ol baxo rend.

End ola or Yesu ej

¹³ Akey amat, Yesu ye ko gër ebar ed Sesare ir Filip. Ata ga fiat ko, wëka këbi bësëfan bërexëm bën: «Gër onang or bëla, noÿo këni rend hi këme wëno Asëñiŋ ar ala an?»

¹⁴ Yaka këno: «Na fo exëni bër kē rend mëne wëj ex Şaŋ Batis. Bëjo, wëj ex alawënel Eli, bëjo, wëj ex alawënel Yeremi. Na fo exëni bëte bër kē rend mëne wëj alawënel asëxe ar Kaxanu hi këy.»

¹⁵ «Do wën cëj, noÿo kën yëland hi këme?»

¹⁶ Ata yaka këjo Simonj Piyer: «Wëj ex Afexën an, Asëñiŋ ar Kaxanu, mëj ar gë aniyani an!»

¹⁷ Ata re ko bëte Yesu: «Awa nëngandëralexi, Simonj, wëj asëñiŋ ar Yonas an. Faba Kaxanu, mëj ar ex yaŋ gër orën an, nangën ki enjo, ax gi ex na ala.

¹⁸ Ga re kême, Piyer, wěj ang aparëfac fo hi këy. Do wëno gër aparëfac aņo kême rëd Amara andam aņ, do owët or wur ir bësësëk oņ yoweÿ aņo koran na.

¹⁹ Wěj këmi fëxwën bacoketaya band owun or gër orën baņ. Ar këyo seban yo gër ebar ro, Kaxanu aseban këno seban gër orën. Bëte er ki ýapan yo gër ebar ro, Kaxanu aýapan këno ýapan gër orën.»

²⁰ Ga ñata eņo, Yesu xëņa këbi xali bësëfan bën eni cësinali mëne mëņ ex Afexën an.

End ecës ed Yesu eņ

²¹ Ata amëd aņo ýana baxo Yesu këbi nangënënd bësëfan bën mëne afo exo ye gër Yerusalem exo torox. Gër otaxan od bësadaxan bëlëngw, gër od bësälen do gër od bëxarëk bër Bëšëwif ebax exo toro. Bën ebax eno tëra, eno narën xali eno ðaw. Barikan, yatir akey atasën exo kani gër ecës.

²² Ata Piyer nacët këno Yesu do këno rexërand: «Ali Axwën, Kaxanu axo ma na eņo! Endako rako eņ axi gi na!»

²³ Ata ga ri ko wërëšët Yesu, yaka këno Piyer: «Beditale fa Sindan! Wěj ang ar ke lënanënd eññëñax fo hi këy! Banjëlan bandey baņ, band bela fo ex, ax gi ex na band Kaxanu.»

²⁴ Ata ga ñata ko, fel këbi bëte bësëfan bën: «Ar ýandi këno exe tëf an, tebëlexo ebal ed gaf irexëm fo el. Yëxwëlexo toro in ado ex gi alaŵ këno laŵ, exe tëfaxën.

²⁵ Ar këno balënd end gaf irexëm fo an, anemi ko nemi. Barikan, ar kë nemin aniyan andexëm aņ në end owac oram an, afex ko fex.

²⁶ Ineŵa këno feca ar kë šotëra beÿ ðek gër ngwën ro an, angëmëne anemin nemin ko enjëw endexëm eņ? Er xëbënëk ang enjëw ak ax gi ex na. Do gë ine ko nëmb ala an?

²⁷ Wëno Asëñiŵ ar ala an and kême ye aņ, abaka kême bakaw gër ngwën gë enjaran end Faba eņ, do gë omeleka odexëm ok. Yatijo, këmo waš ala kala er ýapëk exo cot in ang ko wëlaya aniyan andexëm ak.

²⁸ Dal in këmun felënd, ang xwëšara kën ro mondako, bërëmar ani cësëra na xarak ane wat ex na wëno Asëñiŵ ar ala an, ga kême yow gë owun oram ol.»

17

End enjaran end Yesu eņ

¹ Ga xucak bakey banjongamat elod ga felëra këbi end ecës edexëm eņ, Yesu wac këbi Piyer, gë Šak do gë Šaņ, abinëm ar Šak. Nacët këbi yaņ në etënd etëm.

² Yaņ gër etënd elo na, ogës odebën dëņ nëngwët baxo Yesu ang baxo watind ak. Ata dëxas irexëm in kë ýegënd ang eñan fo do banjëm baņ kë watind jing-jing ang bëmal fo.

³ Ata na bërëxadët, šanayaw këni Moyis do gë Eli ga këni xanar gë Yesu.

⁴ Piyer fel këno Yesu: «Axwën, bon yedox ðe ene baiye ro. Ga ýandi ýandi ki, wëno ata kême ri baner batas: amat andey, aņo and Moyis, aņo and Eli.»

⁵ Ga ko yeyan Piyer mondako, fedawëk aņar and gë okodux, laš këbi kwëc. Ata wëliwëk oniŵ ga re: «Awa ajo ex Asëñiŵën ar pëlot gër yomb iram an. Wëno bon ke balënd endexëm eņ, baxëtindëno aye.»

⁶ Ga wël kēni oniŵ olo, anjiŵ aŋ foxin kēbi bēsēfan bēsas bēn oyiŵ oŋ nēš gēr ebar.

⁷ Barikan, and sēka kēbi Yesu aŋ, fiēmba kēbi do re ko: «Kēren yēdara na, kaniyin!»

⁸ Ga rēnēta kēni, wat kēno Yesu gabat.

⁹ And bani šēland etēnd aŋ, Yesu fel kēbi: «Ala kēreno pel na de er wat kēn in xali wēno Asēniŵ ar ala an me kani gēr ecēs.»

¹⁰ Ata bēsēfan bēn wēka kēno: «Inecēŋ kēni rexēnēnd bēsālen bēn mēne afo exo yow pere Eli?»

¹¹ Yaka kēbi: «Dal ex mēne afo exo yow pere Eli, do exo mēxwētēra beŵ dek gēr bandēwēra band Yakob.

¹² Barikan ga re kēno, Eli anēka yow ko, bela bēn fo bayik ano kwita ex na mēŋ lēkayaxēn kēno ang ŷandi kēbi ak. Bēte mondako fo kēne soron wēno Asēniŵ ar ala an.»

¹³ Ata bēsēfan bēn fēni kēbi mēne Šaŋ Batis, baŋo rend.

End Yesu do gē lēmēta ir gē bēyēl eŋ

¹⁴ And fiat kēni gēd gēr etēnd aŋ, gēr ed barērēgu bani bela bēranjēm, šanayaw ko pēlēt asošan, foxi ko gēr lēngw ir Yesu do ko rend:

¹⁵ «E Axwēn, kaŷēnanēlexi lēmēta iram, šēnan lēk kēŋo do mbaŋ ko sorond. Laŋ kēŋo rebērand: bandēmar gēr xodux, baŋo gēr men.

¹⁶ Ga wēlaw kēmo ro gēr bēsēfan bērey, bēn ani kor ex na en pakēn.»

¹⁷ Ata yaka kēŋo Yesu: «Ata wēn anjex and bela bēr gē oŋpēgēnan, do bēsēmbak hi kēn! Xali niŷe wa kēme bayi gē wēn? Xali niŷe kēmun buŋan? Mēlanēgune ro itox iŋ.»

¹⁸ Yesu ga xeŷan kēbi na bēyēl bēn, šan kēni ataŋ gēr lēmēta, ata fak ko kwēl na fo.

¹⁹ And bayi kēni bēn fo aŋ, bēsēfan bēn ga xeta kēno Yesu, wēka kēno: «Ineŷa sēkwanaxēn kēmi mēni nēcēt bēyēl bēn gēr itox iŋo?»

²⁰ Yesu yaka kēbi: «Ga baŋ ekwēta ed xwēta kēno Kaxanu el sēkwanaxēn kēnēfi. Dal in kēmun felēnd, ekwēta edewēn el ado ex ba gwēr gē enjēlir end mutarēd, axor xorēdon en de etēnd elo: “Wēj etēnd nacētāl fa rol” Ata nacētadox. Bēte ŷoweŷ adon sēkwan na en di.

²¹ Bēyēl bērako rako bēn, cale ind gē etiŷi fo kēbi nēcētēnd.»

²² And bani yexērand Yesu gē bēsēfan bērexēm aŋ gē angol gē angol, dek ebar ed Galile el, afel baŋi felēnd mēne mēŋ Asēniŵ ar ala an, alēxw kēno lēxw gēr otaxan od bela bēxeŷax.

²³ Afel baŋi felēnd bēte mēne alaw kēno law, bari yatir akey atasēn axani ko xani gēr ecēs. Ata ga wël kēni beŋo dek bēsēfan bēn šamina kēni.

End amarēnen and Aciw and Kaxanu eŋ

²⁴ And fiat kēni gēr Kafarēnawum aŋ, Yesu gē bēsēfan bērexēm bēn fed kēni gē bēsēf bēr šagale bēn. Ata wēka kēno Piyer: «Asēyali arewēn an, aŷed nde ko wēdēnd šagale ir Aciw and Kaxanu in?»

²⁵ Yaka ko: «Iyo, aŷed ko wēdēnd de!» And lil ko Piyer gēr iciŵ aŋ, dāmana exo yeyan, Yesu wēka kēŋo: «Simon, bēmun bēnd gēr ngwēn ro beŋ gēr noŷēn kēni xanand šagale in? Gēr bēr lēgēk gēr ebar edebēn nde, ba gēr bēliyer nde?»

²⁶ Yaka kēŋo: «Gēr bēliyer.» Ata re ko bēte Yesu: «Bēr lēgēk gēr ebar edebēn bēn ani medēnd na šagale in.

²⁷ Barikan, kēdi kēnēbo xoŷēn, maral gēr anjer ey đap engērēxato eŋ. Ekan eñanar ed kē lēk el, cēpētēlo, do polo gēr etēŷ edexēm kēŷ sēk atama and kodī. Mēlaw eyēbi pēxwēn bēsēf bēr śagale bēn. Atama aŋo gwac kē hi śagale ir biyi bēxi in.»

18

End alēngw eŋ

¹ Ata amēd aŋo, bēsēfan bēn ga xeta kēno Yesu, wēka kēno: «Pelēlēbo noŷo hik alēngw an gēr owun or gēr orēn?»

² Yesu wācēgu kēŋo itox, fela kēno, xwēt kēŋo mērēxand, re ko:

³ «Dal in kēmun felēnd ar ax nēngwēt ex na ola orexēm do exo gi ang itox iŋo an, dīn axo dīl na gēr owun or gēr orēn.

⁴ Mēŋ ex ar kē bāna yo gēr ola orexēm ang itox iŋo ak, alēngw ko hi gēr owun or gēr orēn.

⁵ Bēte ar kēŋo xwētaya yo itox ind ako nē end oŵac oram, wēno dēŋ xwētaya ke.»

End ambesa atibax eŋ

⁶ «Barikan ar kēŋo lēnan eñēŋēnax ar wāk endam an, kiti ind sax doŋo iŋ ex eno dēxēn angaŷ aŋoxixēn and eyamb, do eno đap gēr anjer eŋo noŷilexēn.

⁷ Kata fo hik gēr ngwēn ro gayik bon ex bebēr kē lēnanēnd eñēŋēnax bēn. Ekwēŷēta ed eñēŋēnax el ax mēnd ex na. Barikan, bon wē kēŋo ar kēbi lēnanēnd eñēŋēnax bēla an.

⁸ Angēmēne ataxan andey aŋ ba sapar irey in ki lēnanēnd eñēŋēnax eŋ, kacal ey đap caw. Pecanēlexi ey dīl gēr aniyan and dīn ir dīn gē wal ibat gē exi bayi osapar oxī, ba otaxan oki do exi đēxw Kaxanu gēr xodux or dīn ir dīn.

⁹ Angēmēne angēs andey aŋ ki lēnanēnd eñēŋēnax eŋ, nongoloyētēl ey đap caw. Pecanēlexi ey dīl gē angēs amat gēr aniyan and dīn in dīn gē exi bayi tak baki, do Kaxanu exi đap gēr anjer and xodux.»

End amatinali and ifēŷ eŋ

¹⁰ «Kērenēbi yafēnd na bērēwāk endam bēn. Omeleka od kēbi nēkonand ok dīn kēno sēkand Faba yan gēr orēn.

¹¹ Wēno Asēniŷ ar ala an, bēr nambērak yow kēme mēni pexēn.

¹² Baxētīn amatinali aŋo, en yēlaraxēn: Ax gi ex na nde ala ar śot kēbi opeŷ keme an, eŋo nemēnd ibat, aseŷ kēbi seŷ ofēxw ocongonax gē ocongonax ok gēr kece exo yexēn gēr ocal od ir nem kēŋo?

¹³ Dal in kēmun felēnd, angēmēne awat wat kēŋo ifēŷ ir nem baŋo in, aŋo fo kēŋo nēngandēra nēmēc, bari ax gi ex na nē end ofēxw ocongonax gē ocongonax od gēr kece eŋ.

¹⁴ Mondako fo ex end bērēwāk endam eŋ, gēr Faba mēŋ ar gēr orēn an. Ala gabatak aŋo űandi ex na exo nambēra.

¹⁵ «Angēmēne abinēx wēnan ki, macēlo eyo pelēra wēn bēxi fo. Angēmēne abaxēt baxēt ki anēka xana kēyo abaŷe irey.

¹⁶ Bari angēmēne axi baxēt ex na, calalēbi otede oki ba otas eno pelēraxēn.

¹⁷ Angēmēne aűēp űēp ko eŋun baxēt in, mēlal endey eŋ gēr bēlēngw bēr Amara andewēn. Bēte ga űēp űēp ko ebi baxēt in, nangēl mēne ala ar aŋo nang ex na Kaxanu hi ko. Ata ado bēśindo, asēmbak ex!

¹⁸ Dal in këmun felënd, er kën sëşban yo gër ebar ro, Kaxanu aşêşban ko sëşban yaŋ gër orën. Bête er këŋun ŷapan yo gër ebar ro, Kaxanu aŷapan këŋo ŷapan yaŋ gër orën.

¹⁹ Dal in këmun felënd, angëmene bela bëxi ebi ket gër ebar eno kara ŷey gër cale, Faba, mëŋ ar ex yaŋ gër orën an, ayël këbi yël.

²⁰ Mëŋ ex, gër ed këni řarër yo bela bëxi ba bêsas në end oŵac oram, wëno mërëxand irebën këme hi.»

End apënëtal and ar okadëp okeŷax eŋ

²¹ Ata Piyer ga sëka këŋo Yesu, wëka këŋo: «Axwën, řanjëgwe wa ŷapëk mo tebanënd abaŷe and ke wënan aŋ? Ba řanjongëşbaki nde?»

²² Yesu yaka këŋo: «Ame de ex na ře řanjongëşbaki, řarikan ofëxw ocongoxi řakëlëşbëd řanjongëşbaki.

²³ Mëŋ ex, owun or gër orën ol er wëndërëk gë endey end emun end řar baři okadëp odexëm ebi mëkëra ba mondake lëkaya këni napul irexëm in.

²⁴ Ga ko fën kodı in, wëlanëgu këno řadëp ir řayir bani aňomëş atëm.

²⁵ Xarak řadëp ijo axo gi bana gë er këŋo ŷaşën. Ata axwën arexëm an re ko enëşbi pan mëŋ, gë alindaw, gë obaş ol do gë řek er řot baxo gër ekun edexëm in, exo kanaxën aňomëş aŋ.

²⁶ Ata řadëp ijo lapaya ko mopoxi gër osapar or axwën arexëm ko renitand: “Këla řuŋanële pere, řek këmi ŷaşën.”

²⁷ Ga řayënan këŋo, axwën ar řadëp an, seşën këŋo aňomëş aŋ do kwël seşët këŋo exo maŷi.

²⁸ And řan ko řadëp ijo aŋ, fed këni gë aşandaŷ ar ŷomëxa řaŋo tëkër kodı. Ga wëlën këŋo, xër këŋo lëş, do ko rend: “Doro afo eye maş kodı iram in! Maşële kodı iram in!”

²⁹ Aşandaŷ ga řana këŋo na, lapaya ko gër osapar orexëm do këŋo xarand: “Këla řuŋanële pere, aŷaşën këmi ŷaşën!”

³⁰ Bari mëŋ řiëp ko kweŋ, wëla këŋo gër epëra xali yatir këŋo ŷaşën er ŷomëxa ko in.

³¹ Boşandaŷ ga wat këni ang ri baxo ak, yambën këşbi xali gër oŷëkw. Wara këni reşax këni řek gër axwën areşën.

³² Ata axwën an ŷac këŋo řadëp ijo, re këŋo: “Wëş ata mbaŋ xey këş de! Ax gi ex na nde wëno ro seşan këmi aňomëş andey aŋ ga xara këye?”

³³ Wëş bête ine řayik axi kaŷënan ex na aşandax ang wëno ak?”

³⁴ Na ga logën këŋo axwën an, fel këşbi eno pëşwën andiyen atıřax exo maşaxën er ŷomëxa ko in.

³⁵ Ata Faba, mëŋ ar ex yaŋ gër orën an, mondako këŋun ri angëmene ang hi kën ak, ala kala aŋo tebanënd na abaŷe irexëm gë emëkw el řek.»

19

End ecapër ed eňër eŋ

¹ Ga řata ko Yesu er baři sëşalind in na gër ebar ed Galile, xani ko xwiriş do kwël ye ko gër ed Yude, ekeg Yurëdeŋ in.

² Ata bela bën sëfa këno řenga, řenga. Fën fakëndërax baři řer şëşwëra bax bën.

³ Ata řatëgu këni ofarişey eno di atëş. Wëka këno: «Aŷap nde ŷapëk ašoşan an eŋo pela alindaw nand këŋo ŷandi yo?»

⁴ Yesu yaka kēbi: «Wën an pën ex na nde gër Akayëta and Kaxanu mëne nand ýanak aniyan na asošan gë asoxari bay kēbi Kaxanu.

⁵ Mëñ ex, asošan an afo ebi ñawëta nëm gë sëm, eni baraxën gë alindaŵ do eni gi eman emat*.

⁶ Awa ani bayi na gë nëng gë nëng, šapar íbat kēni hi. Mëñ ex, ala an kërēbi capërelí na bër bar kēbi Kaxanu bën.»

⁷ Ata re kēni ofariseñ ok: «Do ine cëñ felaxën kēbo Moyis mëne asošan an eño pelaxën alindaŵ ñëgwënëleño kayëta ir acapëra?»

⁸ Yesu yaka kēbi: «Në end emëš endewën rexën baxo Moyis enēbi peland bolindaŵ forewën. Bari ax gi bana mondako nand ýanak aniyan na.

⁹ Wëno ga re kēme, ar kēño fela yo alindaŵ, xarak ax gi ex na në end orekar do eño ñër ašëxe, në emenan eño asoxari aýanar an. Ado orekar kēni rind gë axinëm an.»

¹⁰ Ata re kēni bësëfan bërëxëm bën: «Angëmëne mondako ex emëlayan ed asoxari el, ofëcak ax gi ex na gër eñër.»

¹¹ Yesu yaka kēbi: «Afo bër yël kēbi Kaxanu bën kē xor eño, ax gi ex na bela dek.

¹² Gër aniyan año, bësöšan exëna bër ani kor na eni daki gë asoxari. Bërëmar mondëweli kënëbi rëwëwind, bëjo bela bën dëñ kēbi rind eni gi mondako. Bëjo bête në end owun or gër orën kēni bayixënënd ñërërëxe. Ar kē xor eño an, tēfëlexo.»

End Yesu do gë obaš eñ

¹³ Ata hátëgu kēni bela na gër ed baxo yeyanënd Yesu ga wëlanëgu këno obaš orebën ol ebi calen mokwëtan otaxan ok. Bari bësëfan bën xyëñaxën kënëbi.

¹⁴ Ata re ko Yesu: «Tëbinëbi obaš ol ene tēka, bër ang obaš bën xwënëk owun or gër orën ol, kërënebi ñwáyënd na!»

¹⁵ And šalen kēbi mokwëtan otaxan añ, ye ko kwël.

Endey end ar gë napul eñ

¹⁶ Ga xucak eño, hátëgu ko šambenjar, wëka kēño Yesu: «Asëyali, enjekax end fe wa ýapëk me di me cotaxën aniyan and din añ?»

¹⁷ Yesu yaka kēño: «Ine këye wëkaxënënd end enjekax? Abat fo ex ayekax an. Angëmëne aýandi ýandi ki ey dil gër aniyan and din, tēfël bapela bañ.» Ata wëka ko ala ajo: «Band fe wa?»

¹⁸ Yesu yaka kēño: «Ax gi ex na monaw ala, ax gi ex na mondeka, ax gi ex na monëgwëšan ala, ax gi ex na mondeka.

¹⁹ Pëbëlëbi norix gë sorix, balindëlexi end ašandax eñ ang ki balënd end gaf irey ak.»

²⁰ Ata šambenjar in re ko: «Aye sëf kēme dek bapela baño, bête and fe bayik?»

²¹ Yaka ko Yesu: «Angëmëne aýandi ýandi ki ey gi ar šenene, yel ey panëx acota andey añ do kodí ey yëlëra bëxayëñaxik bën. Ata këy šot napul isëm yañ gër orën. And këy ri mondako añ, yow eye tēf wëno.»

²² Ga wël ko eyeyan elo, šambenjar in bedí ko, ye ko kwël gayikwa ar gë napul isëm hi baxo.

²³ Ata Yesu fel kēbi bësëfan bërëxëm bën: «Dal in këmun felënd, bon kēño yëka ar gë napul an exo dilaxën gër owun or gër orën.

²⁴ Ga re këme, gelemba saxëk exo kuca në imëd ind icëkwër gë exo dîl ar gë napul an gër owun or gër orën.»

²⁵ Bëséfän bën, ga wël këni ejo, şaran këbi xali. Ata re këni: «Do noŷo ngwa kë fex?»

²⁶ Ga nëkon këbi Yesu ang xeta bano ak, re ko: «Gër bela ejo ax mënd ex na. Barikan gër Kaxanu beŷ dek wëndëk.»

²⁷ Aŷo re ko Piyer: «Biyi cëŷ beŷ dek sebëraw këmi, do sëf këmi wëj. Ine këbo hi?»

²⁸ Yesu yaka këbi: «Dal in këmun felënd, and kë űat enëngwët ed beŷ dek aŷ, wëno Asëñiŷ ar ala an aŷëpa këme ŷëpa gër añëpara and owun gë enjaran endam eŷ. Ata wën bëséfän bëräm bën ke xetëna në bañëpara band owun epëxw gë baki enëbi kitixën Bëŷisërayel bën ang exëni bandëwëra epëxw gë baki ak.

²⁹ Angëmëne në end oŷac oram seb këbi ala: bobinëm, nëm gë sëm, alindaw gë obaş orexëm, bëciŷ, oşënga, nëmëc ko şotëra, bëte ecan ecan exo tëndä anıyan and din aŷ.

³⁰ Bëŷanar bëränjëm kë hi bemban do bemban bëränjëm bëŷanar.»

20

End apënëtal and bëxwëc eŷ

¹ «Nëkod owun or gër orën ol gë er wëndërek in. Ala ye bax mopëd efi calaraw bërändiyen eno kwëcën reseŷ in gër andëda andexëm.

² Bërändiyen bëŷanar bër sëk këbi bën wëlër këni efi cos atama and kodı amat, ang rëp bax gër amëdëna ak. Ata re ko eni ye gër andëda and reseŷ andexëm.

³ Ye ko gër angol efi calaw bërändiyen bësëxe and yatënak aŷ. Sëk këbi ga ŷëpara këni aŷëpa fo.

⁴ Ata re ko: “Yeyin wën bëte gër andëda andam, ang ŷapëk ak këmun şos.”

⁵ Bela bëjo ga ŷa këni ye këni. Ye ko bëte gër angol and űatëk eñan keŷ gër gaf aŷ. Baka ko and hik eñan poxoş gaf aŷ, wëlaw këbi bëte bësëxe.

⁶ Baka ko bëte gër angol đam ex cëla eñan eŷ. Sëk këbi bela bësëxe ga ŷëpara këni. Ata fel këbi: “Wën ine bayixën kën ro ciş aŷëparand fo?”

⁷ Yaka këno: “Ala abo međ ex na andiyen.” Ata fel këbi eni ye bën bëte gër andëda and reseŷ andexëm.

⁸ Ga xwëyarëk, axwën andëda and reseŷ an fel këŷo aŷëxëta ar kodı irexëm an: “Macëlëbi bërändiyen bën eyëbi cosëra, do űanalëbi bemban bën.”

⁹ Ga sëka këno bër wëlaw babi đam ex cëla eñan bën, şot këni ala kala atama amat and kodı ang rëp bax gër amëdëna ak.

¹⁰ Felata këni bër wëlaw babi elod mopëd gëbër bën ga këni yëla mëne nëmëc këbi şos. Barikan, şos këbi ala kala atama amat ang rëpëk gër amëdëna ak.

¹¹ Ala kala, and ko xana aŷ, exo űunëŷuna end axwën andëda eŷ.

¹² Ata abat re ko: “Okö ine cëŷ şosaxën këyëbo biyi gwër fo gë bër riyeŷin apëxëd amat fo bën, xarak biyi buŷak oyat ok dek amëdëna aŷ?”

¹³ Yaka këŷo: “Lawo, wëno ŷoweŷ ami menan ex na de! Ax gi ex na nde atama amat wëlër baxe, ang rëpëk gër amëdëna ak?”

¹⁴ Kanal kodı irey in ey maŷı! Wëno wa ŷandi ke mo cos arandiyen afelatar an gwër fo gë wëj.

15 Ba ame kor na nde me di ang ýandi ke ak gë napul iram in? Bëte ba ga nënga këme nde ki yakëraxind wëj?»

16 Ata Yesu fiata ko: «Mëñ ex bëmban bën kë hi bëýanar do bëýanar bën bëmban.»

End ecës ed Yesu eñ

17 And hi këni ñam gër Yerusalem añ, Yesu nacët këbi bësëfan epëxw gë bëxi bën, re ko:

18 «Ga këne yende ako yañ gër Yerusalem, nangin mëne bela ke lëxw na wëno Asëñiw ar ala an gër bëšadaxan bëlëngw do gër bëšalen. Do bën and këne xiti añ efi ketan ene ñaw.

19 Bën fo ke lëxw gër bela bër benëng becëxe. Ata and këne lëšëra do ene këmëra añ, ene ñaw mo pika në osëx. Bari, wëno yatir akey atasën axani këme xani gër ecës.»

End Šak do gë Šaŋ eñ

20 Ga xucak eño, alindaw ar Sebede, gë bosëñiw sëka këno Yesu. Ata foxi ko eño kara ýey.

21 Yesu wëka këño: «Inëwa ýandi ki.» Yaka ko: «Këla tanalëbi wa bosëñiwën foram bëjo eni ketëna gër owun orey: aBAT gand liw, ajo gand šame.»

22 Na, re ko Yesu: «Wën, an nang ex na er këne xarand in. Axor nde kën xor en toro ang wëno ak?» Yaka këni: «Iyo, axor këmi xor.»

23 Ata re ko bëte Yesu: «Dal ex, axor kën xor en toro ang wëno ak. Barikan, end ene ketëna aBAT gand liw, ajo gand šame eñ, ax gi ex na wëno kë sanand. Bër xëñënan këbi Faba bën xwënek bañëpara baño.»

24 Ga wël këni eño bësëfan epëxw bën xoýën këñëbi bër gë abinëm.

25 Ata Yesu wac këbi, re ko: «Anang nang kën mëne bëlëngw bër benëng becëxe bën awun këni wunënd gë mbëña gër bela bër gër owar orebën, do bësëm bën awasin këñëbi wasinënd or gapak orebën ol.

26 Bari gër engä endewën, kërex gi na mondako. Ar ýandi këño yo exo gi alëngw an, gilexo ariyenin ar bela dek.

27 Do ar ýandi këño yo exo gi aýanar gër engä endewën an, gilexo xadëp irewën.

28 Wëno Asëñiw ar ala na mondako yow këme mun diyenin, ax gi ex na ene diyenin. Ado aniyän andam añ wëf këme ang acosa fo eni pëxaxën bela bëranjëm.»

End bëšiwëk bëxi eñ

29 Yesu gë bësëfan bën ga këni šan angol and Yeriko añ, engä end bela babi sëfand na fura-fura.

30 Xarak, bëšiwëk bëxi ýëpa baxëna ler gër fëña do këni xararand. And wël këni mëne Yesu kë yowënd añ, këni xeýënd: «Axwën, kaýënanëlexi biyi! Kaýënanëlexi wa biyi Asëñiw ar Dafid!»

31 Ata bëranjëm këñëbi xexënd eni cësina. Barikan bën año xeý këni kaš-kaš: «Axwën, kaýënanëlexi biyi! Kaýënanëlexi wa biyi Asëñiw ar Dafid!»

32 Ata xwëša ko Yesu, wac këbi. Ga fiat këni, wëka këbi: «Inëwa ýandi këñun mun din?»

33 Yaka këno: «Axwën, mi ciwëta ýandi këbo.»

34 Ga xaýënan këño, Yesu fëf këbi ala kala. And fëfët këbi añ, watëra këni atañ do kwël sëfa këno.

21

¹ And hi këni Yesu gë bësëfan bërëxëm ðam gër Yerusalem aŋ, ðat këni gër ingol ind Betëfage, ler gër etënd ed gë ðaŋarëka. Aŋo lawën këbi bësëfan bëxi:

² «Yeyin gër ingol ind gër lëngw. And kën ðat aŋ, ata kënebi sək fali inëm mokap do gë ipali ler gër ndexëm. Pëtëgunëbi ene mëlanëgu.

³ Angëmëne ala wëka kënun na, yakayidën mëne Axwën an rek mëni mëla. Ata kënun sebën enëbi mëlaw.»

⁴ Ata mondako bax ex ŋata er yëgw ko alawënel in:

⁵ «Pelinëbi bër gër angol and Siyoŋ bën, Nëkoyino wa emun endewën eŋ ga ko yelind.

Gë onënga fo ko yelind yaŋ në fali inëm,

Yaŋ në ipali ind rëw këjo emacar end andiyen yëpa ko*.»

⁶ Ata bësëfan bën ye këni, rix këni ang fel babi Yesu ak.

⁷ Ga wëlaw kënebi fali inëm in do gë ipali in, la bëra kënebi gë banjëm. Yesu yëpaxën këjo ibat.

⁸ Do ang ðarërëgu bani bela bën moñëmb: mar rendëra këni banjëm ðandebën ðaŋ gër fëña; bëjo fongëtëraw këni opat gër ðatëx do la b këni fëña in tar.

⁹ Ata ga këno sëfa Yesu, bëjo gand lëngw, bëjo gand epoy, këno šëkwënd do këni xeyënd:

«Hosana, ðafëlexo Asëñiŋ ar Dafid,
Betalexo ga ko yowënd ako gë owac or Axwën ol,
Wëlilexo xali yaŋ gër orën!»

¹⁰ And ðat ko Yesu gër Yerusalem aŋ, angol aŋ ðek fuli këni. Er bani wëkarënd: «Noŋo ngwa hi ko ala ajo?»

¹¹ Eni yaka bërëmar: «Yama alawënel ar këno wacënd Yesu an ga ex nde! Gër Nasaret xaniw ko, fëco gër ebar ed Galile.»

End Aciw and Kaxanu eŋ

¹² And ðat ko gër Yerusalem aŋ, Yesu lil ko gër yangana ir Aciw and Kaxanu. Wayëra këbi ðek bër bax ðandërand do gë bër bax yëcërand na bën. Yamëra ko ðakwëtaya ðand bënëmb bër kodi ðaŋ do gë ðaŋëpara ðand bëfan bër olëxwëte ðaŋ.

¹³ Ata fel këbi mëne Kaxanu rek: «Aciw andam aŋ and cale ex ðarikan wën nëngwët kën emayi ed bërek*.»

¹⁴ Na dëŋ gër yangana ir Aciw and Kaxanu, ðatëraw këni bëšiwëk do gë bëseŋik, ata fakën këbi ðek.

¹⁵ Bëšadaxan bëlëngw bën do gë bëšalen bën wat këni ðek becarax bend ri baxo na ðeŋ. Wël kënebi bëte obaš ol ga këni xey gër yangana ir Aciw and Kaxanu: «Hosana, ðafëlexo Asëñiŋ ar Dafid!»

¹⁶ Ata wëka këno Yesu: «Këy wëlënd nde er këni rend obaš in?» Yaka këbi: «Iyo aye këme wëlënd! Do wën, ba elod an pën ex na nde gër ed yëgw këni endam mëne obaš ol ðek gë bënd gër oyer ak ayas këne yasëd*.»

¹⁷ Ga yaka ko mondako, se b këbi na, kwël šan ko angol and Yerusalem aŋ, ye ko gër ingol ind Betani, gër ed hi bax exo ðakix.

End andan eŋ

¹⁸ Ga xeyëk, Yesu fëðar këni enjo. Ata mopëð gëbër, ga ko ðaka gër Yerusalem,

19 wat ko andan ler gër fëña. Ga şapan ko, sêk ko tudêj opat fo. Ata re ko: «Wěj atêx aņo bête din ay dëw na!» Andan aņ ñayêk ataņ!

20 And wat keni bêsêfan bën eņo aņ, şarandëra kêbi xali do keni wêkarënd: «Mondake wa ñayêk andan aņo ataņ ataņ?»

21 Ata re ko Yesu: «Dal in këmum felënd, angëmëne axwëta xwëta këno Kaxanu gë oņêpëgënan këm, ado etënd elo dëj ata kën fel: “Pacanal ro, ey dapayax gër anjer” ata facanadox etënd el, ax gi ex na eņayën ed andan fo xorëdon.»

22 Nangin mëne dek er kën xara yo gë ekwëta gër cale, ayakali këjün yakali Kaxanu.»

End or gapak or Yesu eņ

23 And fiat ko gër Yerusalem aņ, Yesu lil ko gaşëxe gër yangana ir Aciw and Kaxanu. Ga kêbi sëyalira na bela bën, fiatëgu keni bêsadaxan bëlëngw bën do gë bëxarêk bër Bëşëwif bën. Wëka këno: «Kërêş wěj gë or gapak or fe këyëbi sëyalixënënd bela bën? Nojyo wa yël ki or gapak olo?»

24 Yesu yaka kêbi: «Wëno bête, emat fo këmum wëka wën. Angëmëne ayaka yaka këne, afel këmum fel gë or gapak or fe këme rixënënd bej bën.»

25 Xobuyi or babi buyind bela Şaņ Batis ol, feye wa xaniw bax? Ba gër orën nde, ba gër bela nde?» Ata na bën keni nêkênêkêrand: «And këne yakaye “Gër orën”, ata këbo wëka: “Inewã bayik wën ano kwëta ex na?”

26 Bête angëmëne ene yakaye: “Bela bën lawënëgu baņo”, awa yëdanëbene dë amëxwër and bela aņ gayik bën dek Şaņ Batis, alawënel ar Kaxanu wët këno.»

27 Ata yaka këno Yesu: «Biyi ami nang ex na ba nojyo lawënëgu baņo.» Yaka kêbi mëj: «Wëno bête amun pel na ba gë or gapak or fe këme rixënënd bej.»

End apënëtal and ocambenjar oki eņ

28 Ata Yesu fel kêbi bête: «Baxëtın mun pel end ar gë odëmëta oki eņ. Ga wãc këjyo iyanar in fel ko: “Doro asëñiwën yel ey diyenix gër andëdã and resej.»

29 Yaka ko: “Wëno axe ñandi ex na.” Barikan, şena këjyo ye ko aye dëj.

30 Fel këjyo bête mondako fo lëmëta ixinëm in. Mëj yaka ko: “Oko ado aye këme ye Faba!” Bari axo ye ex na.

31 Gërëgako, lëmëta ir fe wa ri bax er yandi baņo sëm irebën in?» Yaka keni: «Iyanar in!» Ata re ko Yesu: «Dal in këmum felënd bêsêf bër şagale bën do gë bësoxari bëyacaxik bën kë fiatët gër owun or Kaxanu, wën en bayi emban eņ.»

32 And yow ko Şaņ Batis eņun masin fëña ir şenene aņ, bêsêf bër şagale bën do gë bësoxari bëyacaxik bën fo xwëta këjyo. Barikan wën ado ga nang kën aye fëña ijo, aņun cena ex na end ola orewën eņ gayik ano kwëta ex na.»

End apënëtal and bëjan bëxeyax eņ

33 «Baxëtın mun pel apënëtal acëxe. Mondako ri baxo ala. Ga ri ko andëdã and resej, xece ko jey. Nac ko ambëxw akaraxën and omen od resej do bay ko bête aciw atëndëndër. Na sebënan kêbi bëjan eni ceterënd gë mëj er keni xana in. Do ye ko kwël dãmama.»

³⁴ And sĕgĕk reseŋ aŋ, axwĕn andĕċa an lawĕnĕgu kĕbi bĕriyenin bĕrexĕm bĕn eno mĕlan oĕet orexĕm ol.

³⁵ Barikan bĕŷan bĕn sĕra kĕnĕbi bĕriyenin bĕjo, ŝewĕra kĕno abat, law kĕno ajo do fĕtĕra kĕno aĕĕen an.

³⁶ Lawĕnĕgu kĕbi bĕte bĕriyenin bĕĕĕxe, nĕmĕc ang ebani bĕŷanar ak, bĕŷan bĕn narĕndĕra kĕnĕbi bĕte xali.

³⁷ Mondake ko ri axwĕn andĕċa an, afo ga felata kĕŋo olawĕn ol aĕĕniw ga baxo yĕland mĕne afĕb kĕno fĕb.

³⁸ Barikan, bĕn and watĕgu kĕno ga ko yow aŋ, kĕni rend: “Mĕŋ ex ċe ar kĕ bĕteli andĕċa an, marawĕn enĕŋo ċawe ebo bayixĕn.”

³⁹ Ga ĥatĕgu ko lĕf gĕr andĕċa and reseŋ, bĕŷan bĕn ŝonjorĕra kĕno fac-fac do lawĕx kĕno.

⁴⁰ Awa gĕrĕgako, and ko yow axwĕn andĕċa and reseŋ aŋ, mondake yĕla kĕn kĕbi ri bĕŷan bĕjo?»

⁴¹ Yaka kĕni: «E gĕ oxoŷ osĕm ko ĥatĕgu ebi ċawĕra bela bĕxeŷax bĕjo do ebi tebĕnan andĕċa and reseŋ aŋ bĕŷan bĕĕĕxe, bĕr kĕŋo ŷana eŋo ċetĕnd aĕet reseŋ in and kĕ sĕg aŋ.»

⁴² Na rew ko Yesu: «Awa do wĕn elod an pĕn ex na nde Oŋĕgw Omĕnĕk od rek:

“Ekaŷ ed ŝus bani bĕbay bĕr aciw el,

Bakan ko Kaxanu xali hik ekĕl ed aciw el.

Gĕr Axwĕn xaniwĕk eŋo,

Do biyi bon kĕbo ŝaranĕnd.”

⁴³ Mĕŋ kĕmun felaxĕnĕnd mĕne Kaxanu axan kĕŋun xan owun or gĕr orĕn ol wĕn Bĕĕewif bĕn do ebi tebĕnan enĕng end bĕr ax gi ex na Bĕĕewif eni ċĕkaya ang ŷandi kĕŋo ak.

⁴⁴ Ekaŷ ed kĕme rend elo, ar kĕŋo wĕcan an bĕnd-bĕnd ko hi,

Ar kĕ wĕcan an, exo gi rongo-rongo

Bĕte ar kĕŋo wĕcan an, momot kĕŋo bot.»

⁴⁵ Ga wĕl kĕni bapĕnĕtal baŋo, bĕĕadaxan bĕlĕngw bĕn do gĕ ofariŷen ok fĕni kĕbi mĕne Yesu bĕn dĕŋ bafi rend.

⁴⁶ Dek ŷandi bafi eno tĕra. Barikan amĕxwĕr aŋ banĕbi yĕdand gayik bĕranĵĕm alawĕnel ar Kaxanu xwĕt bano Yesu.

22

End apĕnĕtal and eŋĕr eŋ

¹ Ga xucak eŋo, Yesu kĕbi felĕrand bĕte gĕ bapĕnĕtal, ko rend:

² «Owun or gĕr orĕn ol er wĕndĕrĕk gĕ endey end emun end rin baŋo ekana aĕĕniw fo.

³ Lawĕn kĕbi bĕriyenin bĕn enĕbi yen bĕr fel bafi eni yowĕraw gĕr ofĕna bĕn. Bari bĕn ĥĕp kĕni eni yow.

⁴ Lawĕn kĕbi bĕte bĕriyenin bĕĕĕxe, enĕbi pelĕx: “Ogaĕ odam ok do gĕ opĕrac odam ok ĥaĕ kĕmĕni anĕka ŷĕnĕk ŷas eŋ, wĕn fo ŝĕni kĕmun.”

⁵ Bari bĕr fel bafi eni yowĕraw bĕn abi bal bana eŋo. Fecan kĕbi eni tĕf bĕndebĕn, kwĕl ŝapĕr kĕni: ajo gĕr oĕĕnga, ajo gĕr opane odexĕm.

⁶ Bĕr bayi bax na bĕn sĕra kĕnĕbi bĕriyenin bĕn, xĕmĕra kĕnĕbi xali law kĕnĕbi.

⁷ Ga xoŷ ko emun eŋ, lawĕn kĕbi ocoroda odexĕm ok enĕbi ċawĕra bela bĕjo do eni cor angol andebĕn aŋ.

8 Ata emun eŋ fel kēbi bēriyenin bēn: “Ecomar ed ofēna ol, anēka feyētēra kēni, bari bēr fel bamēni eni yow bēn abi űap bana.

9 Gērēgako yeyin gēr angol, gēr opēña od kēni yēmbēnd bela. Gē ar kēn fed yo macēguđēno.”

10 Bēriyenin bēn űapēr kēni gēr angol, ed opēña el. Do gē ar fed kēni yo, hi ko asēmbak, hi ko ar űenene, wāc kēnēbi gēr ofēna. Ata mondako fēxw bani gēr aciw and ofēna.

11 Ga lilēgu ko emun eŋ ebi nēkon bēr wācēgu kēnēbi bēn, wat kēŋo ar bayik ax cudā bana anjēm and ofēna.

12 Wēka kēŋo: “Lawo, mondake wa lilēgu kēy ro gē acud and ofēna kēm.” Ata ala ajo űēsinan kēŋo yem.

13 Emun eŋ fel kēbi bēriyenin bērexēm bēn: “Kapin osapar oŋ do gē otaxan ok eno yayaxēn fac gēr ecamēfan. Tesēxēlexo, űatayaxēlexo ebasa el.”»

14 Ga űata ko Yesu apēnētal aŋo, re ko bēte: «Enimin, bēranjēm exēni bēr wāc kēbi Kaxanu bēn. Barikan tēkēr fo exēni bēr sana kēbi bēn.»

End űagale eŋ

15 Ata ofarisen ŋ wācēr kēni eni cala endey end kēno wēka Yesu eno bonaxēn.

16 Ga űot kēni, lawēn kēnēbi bēsēfan bērebēn bēn do gē od Erod gēr Yesu. Ga űat kēni re kēni: «Asēyali, anang nang kēmi mēne wēj end đal fo kēy reyand. Enimin, fēña ir Kaxanu in kēyēbi wāsinēnd bela bēn. Ala ayo yēdand na, bēte ayo nēkonēnd na ala an ba noŋo hi ko eyo pelēraxēn.

17 Gērēgako, pelēlēbo er yēla kēy gēr endey eŋo in: Aűap nde yāpēk űagale ir ko wēkand Sesar in? Mi medēnd nde, ba mi teb emed el nde?»

18 Ga wata ko Yesu osit orebēn ol, yaka kēbi: «Wēn bēyēŋēnax bēr kē labayand hi kēn, inēwa yāndixēn kēŋun ene bon?»

19 Masinine kodī ir kēn wēdfaxēnēnd űagale in.» Ata fēxwēn kēno atama amat.

20 Ga nēkon ko, wēka kēbi bēr xeta baŋo bēn: «Dēxas in ir noŋo wa ex?» Yaka kēno: «Ir Sesar.» «Do oűac ol cēŋ?»

21 Yaka kēno bēte: «Orexēm fo ex.» Ata re ko: «Maűino Sesar erexēm in, do Kaxanu er xwēn ko in.»

22 Ata ga űaran kēbi ang yaka ko ak, kwēl űapēr kēni abat abat.

End Yesu do gē Osaduseŋ eŋ

23 Kwēl yatijo fo, Osaduseŋ yow kēni bēte gēr Yesu. Bēn ex bēr bax yēland mēne ekani ed gēr ecēs ax gi ex na. Ata re kēni:

24 «Asēyali, baxētēl er fel kēbo Moyis in. Angēmēne asoűan exo cēs tebētārēxe obaű, abinēm kēŋo bēteli asoxari an, eŋo dēwēnaxēn obaű ar nemik an.

25 Xarak, gēr ndebi ro ocambenjar ocongoki hi baxēna aminēmēra. Iűanar in yēr ko, bari űēs ko obaű kēm. Abinēm bēteli kēŋo asoxari ar sebēta kēŋo an.

26 Nemi ko mēŋ bēte obaű kēm. Ako fo hi babi bēn bēcōngēbēxi bēn đek.

27 Ga faűēra kēni bēn đek, űēs ko bēte asoxari an.

28 Do yatir ekani ed bēsēsēk cēŋ, alindaű ar noŋo űa ko hi gayikako bēn đek bēcōngēbēxi bēn aűēr yēr bano?»

²⁹ Yaka këbi Yesu: «Wën ata and kën lifënd dëŋ ex dë. Anun pëni ex na Oñëgw Omënëk ok, bëte an nang ex na panga ind Kaxanu iŋ.

³⁰ An nang ex na nde mène yatir ekani ed bësësëk, eñër ax gi na? Bësošan bën do gë bësoxari bën ang omeleka fo këni hi yaŋ gër orën.

³¹ End ekani ed gër ecës eŋ, elod an pën ex na nde er fel këŋun Kaxanu in? Ga re ko:

³² “Wëno ex Kaxanu, ar yata këŋo Abëraxam an, wëno ex Kaxanu, ar yata këŋo Isak an, bëte wëno ex Kaxanu, ar yata këŋo Jakob an.” Ata re ko bëte Yesu: «Awa eŋo wäsinëdorjun mène Kaxanu, Kaxanu ir bëbëngw exo, axo gi ex na ir bësësëk.»

³³ Ata dëk bër baŋo baxët bën, šaran këbi end osëyali orexëm eŋ.

End apela anëngw eŋ

³⁴ And wël këni ofariseŋ ok mène Yesu aŋon bon këbi bëte Osaduseŋ ok, fedër këni.

³⁵ Ata ga ŋandi këbi eno ŋon Yesu sana këno asëyali ar acariya and Moyis eŋo mëkara. Ga sëka këŋo wëka këŋo:

³⁶ «Asëyali, apela and fe ex anëngw aŋ gër acariya and Moyis?»

³⁷ Yaka ko Yesu: «“Ŋanëlo Kaxanu, Axwën arey an, gë yomb irey ak dëk, gë enjëw endey ak dëk, gë anjëlän andey ak dëk.”

³⁸ Apela aŋo ex and xucak dëk aŋ, mëŋ ex anëngw aŋ.

³⁹ Baxëtël and bëtëk aŋ: “Balindëlexi end ašandax eŋ ang ki balënd end gaf irey ak.”

⁴⁰ Acariya and Moyis aŋ dëk do gë osëyali or bëla wënel bër Kaxanu ol dëk, gër bapela baki baŋo ex.»

⁴¹ Gër ed barër bani ofariseŋ, Yesu wëka këbi endey eŋo:

⁴² «Ake yëla kën end Afexën eŋ? Ar andëwëra and noŋo hi ko?» Yaka këno: «Oko, ar andëwëra and Dafid!»

⁴³ Ata re ko bëte Yesu: «Ga ŋëm ko gë panga ind Angoc Amënëk iŋ, Dafid baŋo wäcënd Afexën an, Axwën arexëm and baxo rend:

⁴⁴ “Axwën an fel këŋo Axwën aram an. Nëpal gand liwë iram ro, xali mi korën bërangoŷëra and gë wëj bën xali eyëbi bëna.”

⁴⁵ Gayikako Dafid mëŋ dëŋ këŋo wäcënd Afexën an, Axwën arexëm, mondake cëŋ hi ko Asëñiwë arexëm?»

⁴⁶ Bari gaŋatak ax kor bana eŋo yaka. Ata elod yatijo ala bax yëxw na eŋo mëka ŷëŷ.

23

End bëšalen do gë Ofariseŋ eŋ

¹ Akey amat, Yesu babi felërand amëxwër aŋ gë bësëfan bërëxëm bën.

² Ata ko rend: «Bëšalen bën gë ofariseŋ ok bëtëk gër añëpara and Moyis do këñëbi sëyalind bëla bën.

³ Mëŋ ex, mayindën ang kënun sëyalind ak. Bëte tëfindën er kënun felënd in. Bari kërenëbi tëfëtëlin d na ang këni rind ak. Bën ani dind na er këni sëyalind in.

⁴ Ang bër këbi libënënd bonëb botibax bëla fo hi këni xarak bën gë təkërak anëbi dëcand na.

5 Enēbi kwitaxēnēnd bela bēn, imboto kēni fugand gēr eyiŷ, do kēni ſudand bocud bond gē oñajēn*.

6 Mbañ ñan kēni eye ed nē er hik ñambēran el do gē eketēna ed axwēn ofēna el. Mbañ ñan kēni ñañēpara ñand gēr lēngw ñaŷ gēr ñaciw ñacaleya. Bēte gēr ed kēni yēpara mbañ kēbi nēnganēnd enēbi cēmarand bela bēn.

7 Bēte mbañ kēbi nēnganēnd enēbi macēnd “asēyali.”

8 Barikan wēn kēren mand na enun mac “asēyali.” Asēyali arewēn an abat fo ex, do wēn dēk aminēmēra hi kēn.

9 Do ala kēreno macēnd na “Faba” gēr ebar, gayikwa abat fo ex Sorix irewēn, Faba ir yaŷ gēr orēn in.

10 Kēren mand na enun mac alēngw. Wēno Afexēn an gabat fo hik alēngw arewēn an.

11 Alēngw arewēn an gilexo ariyenin arewēn.

12 Ar kē rafēna an, Kaxanu alat kēŷo lat, do ar wāk eno bēña an, Kaxanu arafēn kēŷo rafēn.»

13 Yesu ſom ko: «Wēn bēšalen bēn gē ofariŷeŷ ok, bēyēñenax bēr kē labayand hi kēn, ata mbañ wē kēñun. Ebēt ed owun or gēr orēn el kēn wedīnd. Wēn dēŷ an dilēnd na, bēte anēbi tebēnd na eni dīl bēr yāndi kēbi bēn.

14 Wēn bēšalen bēn gē Ofariŷeŷ ok, bēyēñenax bēr kē labayand hi kēn, mbañ wē kēñun! Wēn kēbi yambarand bēsoxari bēsebēta sebēta bēn. Bēte wēn fo watak ašale, ašale, ašale, mēŷ ex kiti indewēn in gē pit fo kē yēka.

15 Awē wē kēñun wēn bēšalen bēn do gē ofariŷeŷ ok, wēn bēr ex bēyēñenax bēr kē labayand bēn! Angwēngw and ex yo kēn xegētand, gēr ed ex yo gēr ebar kēn hērēnd eno dēnaxēn ala gēr cale indewēn. Do ala ajo and ko hi ašalek aŷ, eno di bakēlēbēd baki ar gēr xodux, ar wēnak nēmēc wēn.

16 «Ata mbañ wē kēñun wēn bēr kēbi lēngwelind bela bēn, xarak bēšiwēk en, bēyēñenax bēr kē labayand hi kēn! Wēn kēbi felēnd bela bēn mēne ala exo yašaranēnd Aciw and Kaxanu aŷ, xarak axo di ex na er re ko in, ošēba aŷo dēk na. Bari angēmēne exo yašaranēnd kaŷe ir lēf in, xarak axo di ex na er re ko in, alēk kēŷo lēk ošēba ol.

17 Ata and an yēlarand na ex dē! Inewā xurik ex kēbēn: kaŷe in nde, ba Aciw and Kaxanu aŷ nde, mēŷ ar kē wēnēnēnd kaŷe an?

18 Wēn kēbi felēnd bēte bela bēn mēne ala exo yašaranēnd angēb aŷ xarak axo di ex na er re ko in, yowēy aŷo gi na. Bari exo yašaranēnd šadaxa ir ex yaŷ gēr angēb in, xarak axo di ex na er re ko in, alēk kēŷo lēk ošēba ol.

19 Ata and an yēlarand na ex dē! Inewā xucak ex kēbēn: ba šadaxa in nde? Ba angēb aŷ nde mēŷ ar kē wēnēnēnd šadaxa an?

20 Ar kē yašaran angēb an, anēka yašaran ko dēk gē er ex yaŷ gēr angēb in.

21 Ar kē yašaran Aciw and Kaxanu an, anēka yašaran kēŷo Kaxanu mēŷ ar lēgēk na an.

22 Ar kē yašaran orēn an, anēka yašaran ko añēpara and owun or gēr orēn aŷ do gē Kaxanu mēŷ ar yēpaxēnēk an.

* 23:5 23.5 Polo gēr bēmboto bēnd bani fugand bēŷo, bēngas bēnd er rek Akayēta and Kaxanu in bani yēgwēnd.

23 Wën bēšalen bēn, gē ofariseṅ ok, bēyēṅēnax bër kē labayand hi kēn, ata mbaṅ wē kēṅun! Emed ed dim el aye yek: hik ir esēngēng, hik ir eṅamēn, hik ir ongēn. Barikan, ola or šenene ol, gē axaṅēnan in, do gē egi ed ala axwēta xwēta el lēngwēk gēr acariya and Moyis. Beṅo doṅun bāl nēmēc xarak an teḅ ex na emed ed dim el.

24 Wën bēlēngweli bēšiwēk hi kēn! Mondake kēno hēlēnd yer gelemba in, do kēno sēpēnd eṅoṅēn eṅ?

25 Wën bēšalen bēn gē Ofariseṅ ok, bēyēṅēnax bër kē labayand hi kēn, ata mbaṅ wē kēṅun! Odēyamb odewēn ok kēn wēnēnēnd fac fac in, xarak ed lēf lēf el đek buyarēk. Gēr owēkw orewēn er xēñēk: orek do gē oṅandi oṅēṅēnax.

26 Wēj fariseṅ ijo, ang ašiwēk fo hi kēy! Nebēl pere odēyamb ok ed lēf lēf el đamana ey mēnēnaxēn ed fac fac el!

27 Wën bēšalen bēn, gē ofariseṅ ok, bēyēṅēnax bër kē labayand hi kēn, ata mbaṅ wē kēṅun! Ang oṅeg od fešēn kēni fo fac fac in hi kēn. Barikan, polo ošapar owērēk do đek obuyaraxik fo fēxwēk.

28 Ata wēn, mondako hi kēn: gēr ogēs od bela ang bër šenene fo xarak bēyēṅēnax bër kē labayand hi kēn. Yer betēmbak fo hi kēn.

29 Wën bēšalen bēn, gē ofariseṅ ok, bēyēṅēnax bër kē labayand hi kēn, ata mbaṅ wē kēṅun. Wën dēṅ kē bayēnd baṅeg band bēlaṅwēnel bër Kaxanu baṅ. Wën kē ṅaṅēnēnd bēte baṅeg band bër šenene baṅ.

30 Bēte wēn fo kē rafēnand mēne kido angwēn and bēxarēk bērewēn aṅ hi ban, an bar dona gē bēn gēr edaṅw ed bēlaṅwēnel bër Kaxanu bējo.

31 Wën dēṅ kē reyand osede or kēṅun lēxwēnd ol ga kēn rend ako mēne wēn ex obaš or bër laṅw kēbi bēlaṅwēnel bër Kaxanu ol.

32 Ata kemēnayin đe en mendēra, bašin xali ex dėmbuca eṅēṅēnax end bēxarēk bērewēn eṅ!

33 Ata wēn ang bandēn fo hi kēn, ang otaṅ-orang fo hi kēn! Mondake kēn xwēyēta kiti ind gē xodfux iṅ?

34 Mēṅ ex, wēno alawēneli laṅwēneliw kēmun: bēlaṅwēnel, gē bērenik, do gē bēšalen. Barikan wēn, mar alaw kēnēbi laṅw, mar fika kēnēbi, mar xēmēra kēnēbi xali gēr baciw bacaleya bandewēn, do mar narēndēra kēnēbi xali. Gē angol gē angol kēnēbi ṅana enēbi tēfērand.

35 Ata wēn awēcan kēṅun wēcan kiti iṅ nē end ošat or lexik gēr ebar eṅ. Anēp kēṅun nēp nē end ošat oṅo. Ga ṅana ṅana ko gēr ošat or Abel, ar šenene an, Kaxanu đek ko sēf xali gēr or Sakari, ašēniw ar Berekiya an, ar laṅw kēno fēco angēb fēco ebēt, lēf gēr yangana ir Aciw and Kaxanu an.

36 Dal in kēmun felēnd, wēn bela bër gē okey oko bējo dēṅ kēṅun wēcan đek bējo.»

End Yesu do gē Beyerusalem eṅ

37 «E Beyerusalem, wēn kēbi laṅwēnd bēlaṅwēnel bër Kaxanu bēn. Wën fo kēbi fētērand gē oxaṅ xali eni cēs đek bër kēṅun laṅwēneliwēnd bēn. Wēno bandanjēm xacēra ke mun bar ang kēbi barēnd ecare obaš orexēm dila gēr obafe odexēm ak. Bari wēn an ma ex na.

38 Ata nē eṅo ko ṅaṅētaxēn Kaxanu Aciw andexēm aṅ.

39 Ga re kēme, doro fela kēne ewat el xali yatir kēn re: “Betalexo ar kē yowēnd gē owac or Axwēn an!”»

24

End eyëcar ed Aciw and Kaxanu ej

¹ Ata Yesu ga ko šan gër Aciw and Kaxanu, bësëfan bërëxëm bën re këni: «Asëyali, nëkonël bamej band bongay ban ang yëlëra këni ak, monje yek de.»

² Yesu yaka këbi: «Dal in këmün felënd, bamej band kën watënd baņo, dek kē yëcar; ekaŷ gebatak ax bayi na eyëlëtërëx!»

³ Ga ĩat këni gër etënd ed gë bañarëka, Yesu ŷëpa ko. Ata ga xeta këno bësëfan bën, wëka këno: «Asëyali, pelëlëbo ba nand fe kē yëcar Aciw and Kaxanu aņ? Ine këbo wāsin mëne anëka kē saxëgund ebakaw edey el do gë ekwët ed ngwën el?»

⁴ Ata Yesu yaka këbi: «Diyindën gë onden oņ, ala këreņun yifađ na xali en ma endëxëm ej.

⁵ Bela bërãnjëm kē yowëraw gë oŵac oram ol do eni dend: “Wëno ex Afexën an.” Ata mondako kënebi yifa bërãnjëm.

⁶ Ado awël kën ŷana en wëlënd oŵer or kē fët gër owar oņ. Mongwël dëņ kën ŷana en wëlënd eđandër el. Bari këreņun dëgëneđ na! Afo ex kuca pere beņo, xarak ax gi ex na pere ekwët ed ngwën el.

⁷ Er këbi ŷana ebi takërërand bela bën gë enëng gë enëng, do gë ebar gë ebar. Nē ed mar enjo etëm këbi ŷana ebi wëcanënd. Bëte nē ed mar, ebar el kē ŷana ex dëgënd.

⁸ And kē zuca dek beņo aņ, nangin mëne aŷana fo ŷanak toro iņ.

⁹ Ata alëxw kënun ŷana enun dëxwënd nē er kën soro, bëte alaw kënun ŷana dawënd. Dek benëng bënd bela beņ kënun šusëra nē end oŵac oram.

¹⁰ Bërëmar gër enga endewën, and këni ŷana eni watënd beņo dek aņ aĥëpëgënan këbi ŷana ebi ñëpëgënanënd endam ej. Do bërãnjëm kē ŷana ex yifarënd, bërãnjëm kē ŷana ex cusërënd nē end oŵac oram.

¹¹ Bëlawënel bënëgwëš bërãnjëm kē šanayaw na do enëbi yifand bela bërãnjëm.

¹² Mbaņ kē ŷëmb eñëņëx ej gër ngwën ro, ata gër oŵëkw or bela bërãnjëm aņana aņ abašëta kē bašëta.

¹³ Barikan, ar kē xemëna xali yatir kē xwët endëxëm an, afex ko fex.

¹⁴ Atëfëtan and owun or Kaxanu aņ afem kē hi mopem dek ebar el do gër ed ex yo. Mondako kē ĥixën osede gër benëng bënd bela. Ata amëd aņo fo kē xwët ngwën iņ.»

End amena acaraxik ej

¹⁵ «Mëņ ex and këno watënd aŵendëran ašaraxik ar reya baxo alawënel Daniyel mëne ayow ko yow aņ, lëf gër ed šëbak, awa pënileņo aye ar kē fënënd akayëta aņo an*.

¹⁶ Mëņ ex, bër lëgëk gër ebar ed Yude bën gërëxëđëlexëni gand osënd.

¹⁷ Bëte ar kē hi yaņ nē ejur ed këbe an, gërëlexo. Kërëxo pedan na ŷey lëf.

¹⁸ Ar kē hi gër ošënga an, gërëxëlexo. Kërëxo bakan na baņjëm bandëxëm gër iciw.

¹⁹ Awa amëd aņo, mbaņ këni soro bësoxari bër gë bacël bën do gë bër këbi yerinënd obaš bën.

* 24:15 24:15 Daniyel 9:27

²⁰ Mëḡ ex caleyindën kërex ḡatëḡu na ongër ondewën oḡ amëd and gë ayem, ba gë akey and eteyëta.

²¹ Ata bakey band toro itëm kë hi. Elod ga ri ko Kaxanu ngwën iḡ ala ax wat ex na toro indako rako iḡ, bëte din ala ax wat na.

²² Kaxanu abašëta ko bašëta bakey band toro baḡo, në end bela bër sana këbi eḡ. Angëmëne axo bašëta ex na, ala ax pex na.

²³ Angëmëne ala eḡun pelënd: “Nëkodo ro Afexën an!” ba “Fën exo Afexën an”, këreno kwëta na.

²⁴ Bëlawënel bënëḡwëš kë šanayaw na do eni dend mëne bëfexën hi këni. Ari këni ýana eni dind becarax enëbi yifaxënënd bela bën. Kido mokam, ado bër sana këmëni wëno bën dëḡ ayifa yifa donëbi.

²⁵ Awa damana ex ḡatëḡu toro iḡo këmun nangënënd beḡo.

²⁶ And kënun fel mëne Afexën an gër ladawe watëḡu këno aḡ, këren yed na. Ba enun pel mëne lëf gër baciw̄ banakaya exo, këreno kwëta na.

²⁷ Enimin ga re këme, ang kën watënd ebingara el cangët orën ak, mondako këne watëf wëno Asëñiw̄ ar ala an yatir këme bakaw.

²⁸ Ax gi ex na nde gër ed ex embër këni barërënd oyafe ol? Mëḡ ex yatir këme bakaw, ala ax nem na.»

²⁹ Ata re ko bëte Yesu: «And kë xuca bakey band toro baḡo: eñan eḡ awëdëwëda kë wëdëwëda, facaw̄ in alof kë lof, ował oḡ axwëcëta kë ýana ex kwëcëtand do đek bebër gë panga gër orën bën kë sëḡgërebëtara.

³⁰ Ata amatinali and wëno asëñiw̄ ar ala aḡ ašanaya kë šanaya yaḡ gër orën. Do benëḡ bend bela beḡ đek gër ebar ro kë ýana ex denitand në end wëno asëñiw̄ ar ala eḡ. Awat këne watëḡu gër orën ga këme šëlaw gë banar baḡ, gë panga iḡ do gë enjaran etëm.

³¹ Meleka kë farix na kereloḡ, and këni wël ocandaw̄ aḡ enëbi bar bër yata këmëni bën bebët yo bebët ir orën, ebar el đek.

³² Mayin eḡun tÿyali apënëtal and andan aḡ. Ax gi ex na nde and kë nëtënd odini aḡ kën nangënd mëne đam ex ecaša el?

³³ Bëte wën and kën wat đek beḡo aḡ, nangin mëne wëno Asëñiw̄ ar ala an gogo këme bakaw, ado gër ebët hi këme.

³⁴ Dal in këmun felënd, an cësëra na đek ex ñana toro ind këmun felënd ayow kë yow iḡo.

³⁵ Orën ol gë ebar el axuca kë xuca, barikan eyeyan edam el laḡ kë bayi.»

End ekwët ed ngwën eḡ

³⁶ Ata Yesu re ko bëte: «End akey eḡ do gë end apëxëd and këme bakaw eḡ, ala gabatak ax nang ex na: ax gi ex na omeleka od gër orën ok, ax gi ex na wëno Asëñiw̄ ar ala an. Faba Kaxanu gabat nangëk.

³⁷ Ang fënga babi ampumbuluḡët aḡ bela bën angwën and ebaxo Nowe ak, mondako fo këmëni fënga bëte wëno Asëñiw̄ ar ala an, yatir këme bakaw.

³⁸ Damana ex yow ampumbuluḡët aḡo, bela bën er xwënda bani: ñambëran, gë ošëb, gë oḡër, do gë eñërëndër ed obaš orebën, xali yatir lil ko Nowe gër akuloḡ.

³⁹ Ýoweḡ abani yëla na xali hatëḡuk ampumbuluḡët ga sëbëk tëb itëm, ýëmeli këbi kwëc ebar el đek. Ata nemira këni đek ang ebani ak. Ako fo këbi bët yatir këme bakaw wëno Asëñiw̄ ar ala an.

⁴⁰ Bela bëxi eni ñandërand në ošënga, abat këmo wëla, mo teḡ ajo.

⁴¹ Në er këni sëḡërand bësoxari bëxi, abat mo wëla, ajo mo teḡ.

⁴² Měj ex, titinayin gayik an nang ex na yatir kême bakaw wëno Axwën arewën an.

⁴³ Aye fëni këñun mëne axwën iciw an, exo nangënd nand ko yow arek na, afer na ko ferëna. Año teb na exo tënga iciw indexëm inç.

⁴⁴ Ga re kême, wën bëte giyindën bëwelëk key yo key gayik wëno Asëñiñw ar ala an, and bayik an yëland na abaka kême bakaw añ kême şanayaw.»

End apënëtal and bëriyenin bëxi eñ

⁴⁵ Ata Yesu baş ko eyeyan el re ko: «Xadëp ir fe wa hik irenik ir xwëta këño axwën arexëm xalı sebënan këño andiyen and ebi dëband bër ekun endexëm bën nand ýapëk na?

⁴⁶ Awa xadëp ijo nëngandëraleño angëmëne axwën arexëm an asëk sëk këño ga ko ri er fel barjo exo dind in.

⁴⁷ Dal in këmun felënd, axwën ar xadëp ijo an asebënan këño sebënan dek acota andexëm añ.

⁴⁸ Barikan angëmëne xadëp ir gë emëkw etëmbak exo, ata ko re: “Axwën aram an dek nëkaw ko.”

⁴⁹ Ata ko xwënda ekëm ed boşandañw, ñambëran do gë oşeß.

⁵⁰ Axwën an awayiw ko wayiw eño pënga xadëp ijo gë akey and axo yëla bana abaka ko bakaw añ.

⁵¹ Ata damana eño dapaxën fac, mbarj këño şëndën ang këbi şëndën Kaxanu dek bëýëñëxax bër kë labayand ak. Fac ko ýana exo tesëxënd do exo ñatayaxënd ebasala el.»

25

End apënëtal and odënañw epëxw eñ

¹ «Ata owun or gër orën ol er wëndërek gë endey end odënañw obeja epëxw od wëd bax odambo odebën ok eno kacaxën şambenjar ir bax ýërënd fo.

² Odënañw oko er hi bani oco opëñirëx do oco od şëdëta babi.

³ And bani yend gër ekaca añ, odënañw opëñirëx ok wëd këni odambo odebën ok penarëxe ugu ond këni başëd oñ.

⁴ Barikan odënañw odenik ok fëna këni ugu oñ në ocëlakunç.

⁵ Ga wëdeliw këño icën inç, raşëra këbi abat abat bën dek.

⁶ «Emëd ekarëk el, xeñ ko ala: “Icën inç në eñatëgu exo! Icën inç, në eñatëgu exo! Marayin eno kaca!”

⁷ Año nëngëtara këni dek odënañw obeja ok. Xanira këni ala kala exo nëkon lamba irexëm in.

⁸ Ata odënañw opëñirëx ok xara këñëbi od şëdëta babi ok: “Cetinëbo wa təkër ugu ondewën oñ, në edomi ex odambo odebi ok.”

⁹ Yaka këñëbi: “Ali abo gi na gwac! Yeyin en yëcëgu gër bëfan.”

¹⁰ And ye këni añ, ñatëgu ko icën inç, odënañw od wël bax ok lilëx këni gë mēj gër aciñ and ofëna do kwël şoke këni ebët el.

¹¹ «Ga nëkanak, odënañw obeja od ye bax eni yëcëgu ugu ok, ñatëgu këni do këni wacënd gër ebët: “Axwën, Axwën, përetënëlëbo!”

¹² Bari şambenjar ir bax ýërënd in yakaw këbi lëf: “Dal in këmun felënd, wëno amun nang ex na.”»

¹³ Ata ga ñata ko Yesu apënëtal año, re ko bëte: «Měj ex, wën bëte titinayin gayikako an nang ex na akey añ do gë apëxëd and kême bakaw añ.»

End apënëtal and bëriyenin bësas eŋ

14 «Bête ata kë hi ang endey end ala ar ye bax d'amana fo. Damana exo yexën wac këbi bëriyenin bërexëm bën do sebënan këbi napul irexëm in eni cënan.

15 Er yëlëra bafi: aŋanar an, okilo oco od kaŋe; axinëm an, okilo oki do asasën an, kilo ibat. Er hi bax ala kala exo cënan er fëxwën këno in gë oxor orexëm ol. And ri ko mondako aŋ, ala ajo ye ko kwël.

16 Ataŋ ar fëxwën baŋo okilo oco an, ye ko gër andiyen. Šënan ko kaŋe ir fëxwën baŋo axwën arexëm in, šot ko okilo oco ocëxe.

17 Bête ar fëxwën baŋo okilo oki an, šot ko okilo oki ocëxe.

18 Barikan ar fëxwën baŋo kilo ibat an, ye ko nac ko ambëxw gër ebar, do wëg ko kaŋe ir axwën arexëm in.

19 «Ga nëkak, axwën ar bëriyenin an, wãŋiw ko. Ata wac këbi bëriyenin bërexëm bën eno pelëra ala kala ba mondake šënan ko kaŋe ir sebënan baŋo in.

20 Ar fëxwën baŋo okilo oco an ñatëgu ko gë okilo oco ocëxe, re ko: "Axwën, okilo oco sebënan baye. Nëkoda ga šotëli këme okilo oco ocëxe."

21 Axwën arexëm an yaka ko: "Yo wëj ariyenin ayekax hi këy, ar mokwëta mbaŋ hi këy. Bëbër sebënan bami bën ax ñëmb bana do lëkayali këy šenene. Gërëgako bëbëranjëm këmi sebënan. Ga nëngandëra ke ako, wëj bëte anëngandëra ki nëngandëra!"

22 Ar fëxwën baŋo okilo oki an, ñatëgu ko bëte gë okilo oki ocëxe, re ko: "Axwën, okilo oki sebënan baye. Nëkoda ga šotëli këme okilo oki ocëxe."

23 Ata yaka ko axwën an: "Yo wëj ariyenin ayekax hi këy, ar mokwëta mbaŋ hi këy. Bëbër sebënan bami bën ax ñëmb bana do lëkayali këy šenene. Gërëgako, bëbëranjëm këmi sebënan. Ga nëngandëra ke ako, wëj bëte anëngandëra ki nëngandëra!"

24 Hatëgu ko ngwa ar fëxwën baŋo kilo ibat an. Ata re ko: "Axwën, anang nang këme mëne wëj mbaŋ xëm ki ataxan: asaŋ këy sayënd eyamb el gër ed bayik ay nedëra bana. Bête axana këy xanand gër ed bayik ay hiš bana.

25 Ga yëdara bame šonaxën bame kaŋe irey in mongwëg gër ebar. Nëkoda, kanal er xwën këy in."

26 Ata yaka ko axwën an: "Ata wëj ay ye ex na de! Ar ariyenin axwëlaraxik ey! Anang nang këy mëne asaŋ këme sayënd gër ed bayik ame nef bana, axana këme xanand gër ed bayik ame hiš bana.

27 Barikan ey kwëtëdo kaŋe iram in gër otaxan od bëwëxëta bër kodï. Ga bakaw këme ako ata xana dome gë er šënak."

28 Ata na dëŋ fel këbi bërandiyen bošandaŋ: "Kanino tan kaŋe ir lëkaya ko in eno yël ar gë okilo epëxw an."

29 Ar kë šënan yo er šot ko in, Kaxanu asënd këŋo sënd xali exo cotëra nëmëc. Bari ar bayik ax cënan ex na an, ado er xaŋ këŋo in dëŋ këŋo xan.

30 Gërëgako ariyenin axwëlaraxik ajo, pimëxëno fac gër ecamëdan, gër ed këni sesënd bela, gër ed këni ñatayand ebasas.»

En kiti ifelatar eŋ

31 «And këme bakaw wëno Asëñiw ar ala aŋ, gë enjaran endam eŋ, gë dek omeleka odam ok, në aňëpara and owun këme yëpa.

32 Ata yatijo, benëng bend bela beŋ dek eni barëreŋu gër ed këmi hi. Ata mëni pitëndër ang këbi fitëtërend axadac opeŋ ok gë obeci ak.

³³ Mëni ßar opeÿ ok gand liw iram do obeci ol gand ßame.

³⁴ «Wëno emun eÿ deÿ këbi felëf ßer gand liw iram ßen: “Tëkawëne wën ßer ßetak gër Faba ßen. Kanayin owun or xëñënan banun elod ga ÿanak ngwën ol.

³⁵ And xor baxe enjo aÿ, wën yël baxe er këme yamb in. Sel baxe men, yël këne me eceb; hi bame aliyer, xwëtaya këne.

³⁶ Tëß gë eman ebame, ßuðëra këne. ßëxwëra bame, yeli kën ßëma këne; hi bame gër epëra, yëkwali këne.”

³⁷ Ata ßer ßenene ßën ene mëka: “Axwën, niÿe xor baxi enjo do ßiyi yël këmi er këy yamb? Niÿe sel baxi men do yël këmi ey ceb?

³⁸ Bëte niÿe hi bay aliyer do ßiyi xwëtaya këmi? Niÿe ßayi bay tëß gë eman eÿ do ßuðëra këmi?

³⁹ Niÿe ßëxwëra bay do ßiyi yeli këmi mi cëma? Niÿe hi bay gër epëra do yëkwali këmi?”

⁴⁰ Ata mëni yaka wëno emun eÿ: “Dal in këmun felënd, nand rin këno yo enjekax gër ga ßak yo, abat gër ßëmaÿe ßëndam, wëno rin këne.”

⁴¹ «Bëte afel këmëni felëf ßer gand ßame ßen: “Nacëtaxëne fa, wën ßer xoÿën këÿun Kaxanu ßëjo! Yeyin gër xodux or din ir din ol, or fëtën ko ebi ðapaxën ßabuacara in do gë omeleka odexëm ok.

⁴² And xor baxe enjo aÿ, wën ane yël bana er këme yamb in. Sel baxe men, ane yël bana me eceb.

⁴³ Hi bame aliyer, ane kwëtaya bana. Hi bame tëß gë eman eÿ, ane cuðëra bana. ßëxwëra bame, wën an yeli bana ene cëma. Bëte hi bame gër epëra, ane yëkwali bana.”

⁴⁴ Ata eni yaka ßën ßëte: “Axwën, niÿe wa xor baxi enjo eÿ, niÿe wa sel baxi men, niÿe wa hi bay aliyer; niÿe wa hi bay tëß gë eman eÿ, niÿe wa hi bay gër epëra do ßiyi ami ðëba bana?”

⁴⁵ Ata këmëni yakaf: “Dal in këmun felënd, nand ßayik ano din ex na enjekax gër ga ßak yo, ar wak endam an, wëno ßayik ane dine na.”

⁴⁶ Ata ßer gand ßame ßën kë ye gër toro ind din. Barikan, ßer ßenene ßën eni ðil gër aniyan and din.»

26

End eðaŵ ed Yesu eÿ

¹ And ðata ko Yesu ðek ßend ßabi sëyalind aÿ, fel këbi ßësëfan ßërexëm ßën:

² «Ax gi ex na nde anang nang kën mëne ßakey ßaki fo ßayik ex ñat Ofëna or Apexa ol. Awa gë ofëna olo këne lëxw wëno Asëñiŵ ar ala an do ene ðaw mopika në kërëwa.»

³ Ata amëd aÿo, ßarërëgu bani ßëßaðaxan ßëlëngw ßën gë ßëxarëk ßer Bëßëwif ßën gër yangana ir Kayif, aßaðaxan alëngw ar niy ijo an.

⁴ Ga xanar këni, xetan këbi eno tëra yir fo Yesu eno ðawaxën.

⁵ Er bani rend mëne këreno tëra na wat-wat gë amëxwër aÿ këdi kë wonjo ofëna ol.

⁶ Amëd aÿo, ye ko Yesu gër ingol ind Betani, gër iciŵ ind Simon, ar gë amëÿ an.

⁷ Ata gër ed ÿëpara bani, lilëgu ko asoxari do sëka këÿo Yesu gë ßëlakuÿ ir gë angiri ir xem bax mbaÿ akanji. Ata nand bani yambërand na, asoxari an xoß këÿo Yesu gë angiri ijo gër gaf.

⁸ Ga wat këni eŋo, bësëfan bën xoÿën këno ba ine neminaxën baxo angiri ijo mondako.

⁹ Akanji and ŝenene hi dox mopan do kodî enëbi mocetêrado bëxaÿënaxik bën.

¹⁰ Ga wata këbi Yesu, wëka këbi: «Ineŋa këno hëbandëraxënënd asoxari ajo? Enjekax rin ke wëno.

¹¹ Wën laŋ gë bëxaÿënaxik bën ga hi kën wa. Bari wëno ane bayiye na din.

¹² Ga xoŝ ke ako gë angiri ijo, eman endam eŋ nëm ko gana-gana fo ond gër ÿeg oŋ.

¹³ Dal in këmun felënd, gër ed këni fem yo Atëfëtan aŋo gër ngwën ro, areya këni ÿana eni deyand bëte end er rin ke asoxari ajo eŋ. Ata mondako këno ÿana eno kwitaxënënd.»

End Yuda do gë bëxadaxan bëlëngw eŋ

¹⁴ Bësëfan bër Yesu bën er hi bani epëxw gë bëxi. Ata abat, ar bano wăcënd Yuda Isëkariyot an, ye ko gër bësadaxan bëlëngw.

¹⁵ Ga fiat ko wëka këbi ba ine këno yël angëmëne arëca rëca këbi eno tëra Yesu. Ata yël këno kodî batama ofëxw osas.

¹⁶ Ata elod amëd aŋo, baxo ŝaland Yuda ang ko ri eŋo dëxwaxën Yesu ak.

End ecemar ed ofëna or Apexa eŋ

¹⁷ Yatir akey aŋanar and loxo and bani yambënd Bëŝëwif bën mburu ind gë lewir këm in. Bësëfan bën ga sëka këno Yesu, wëka këno: «Fe wa ÿandi ki mi cemëra ed Ofëna or Apexa el?»

¹⁸ Yesu yaka këbi: «Yeyin gër angol, ata kën fed gë ala ar ano nang ex na. Pelidëno mëne wëno Asëyali an rek apëxëd andam aŋ anëka fiatëguk. Bëte pelidëno mëne gër iciw indexëm këme ri Ofëna or Apexa ol gë bësëfan bëram bën.»

¹⁹ Ye këni bësëfan bën rix këni ang fel këbi Yesu ak do ŝemërax këni ed Ofëna or Apexa el.

²⁰ Ata genëka, bësëfan epëxw gë bëxi bën xetëna këno Yesu gër eyambëran.

²¹ Nand bani yambërand na, Yesu re ko: «Dal in këmun felënd, gër enga endewën ro abat ex ar ke lëxw an.»

²² Na wëlandëra këbi xali, asëfan kala eŋo mëka: «Wëno nde ex, Axwën?»

²³ Yesu yaka këbi: «Ar ke lëxw an, ar kë xacand gër edëyamb edëfat gë wëno hi ko.

²⁴ Dal ex, aŝës këme ŝës wëno Asëñiw ar ala an, ang ÿëgw këni endam ak. Bari aŋo ye ex na ar ke lëxw an! Er fecadox din këreno dëw don.»

²⁵ Ado Yuda, ar hi bax eŋo dëxw an dëŋ, wëka këno: «Wëno nde ex Asëyali?» Yesu yaka këno: «Ata go dëŋ ex!»

End ecemar ed Axwën eŋ

²⁶ Ga këni yambëra, Yesu wëd ko mburu in, ŝëkwa këno Kaxanu do hëbëndër ko. And yël këbi bësëfan aŋ, re ko: «Kanayin en yamb, eman endam eŋ ex.»

²⁷ Wëd ko bëte akalama and gë ngoy aŋ. Ga ŝëkwa këno Kaxanu yël këbi, re ko bëte: «Yëlarin wën dëk,

²⁸ oŝat oram oŋ ex, oŝat or eter ed gë Kaxanu oŋ. Oŝat oŋo kë ŝar ebi tebanaxën Kaxanu bamena baŋ bela bëranjëm.

²⁹ Dal in këmün felënd, doro fela kême ngoy in xali yatir këne barëxëye gër owun or Faba. Fën këne şebëxëde ingaşax in.»

³⁰ Ata and yëwëra këni na ojëkan od cale an, Yesu gë bësëfan bën ye këni kwël ond gër etënd ed gë bañarëka onj.

³¹ Ga fiat këni, Yesu fel këbi: «Wën doro gëmëd mbanj kën yëdara në end owac oram, wën dek ke şapëran. Ata mondako kë fiat er yëgw ko alawënel ar Kaxanu in mëne: “Axadfac an këmo fëm yem na fo, ata eni capër bër oyel ol*.”

³² Barikan and kême xani gër ecës an, gër ebar ed Galile kême lëngwa ene təkëx.»

³³ Na re ko Piyer: «Ado eni gër bëjo dek eni teb gabat, ax gi ex na gë wëno ak.»

³⁴ Ata yaka këno Yesu: «Dal in këmi felënd, doro gëmëd, damana exo yata ecare el wëj anëka këye yaxëta batas.»

³⁵ Re ko bête Piyer: «Ado gido ecës el dëj fabër këmi, wëno din ami yaxëta na.» Ata bësëfan bën dek soşanara këni mondako.

End cale ind gër Getësemani enj

³⁶ Ga xucak eno, Yesu gë bësëfan bën ye këni gër ed këni wăcënd Getësemani. Ga fiat këni, fel këbi: «Nëparayin ro do wëno me nacëta me calew.»

³⁷ Wac këbi Piyer, gë bosëniw bor Sebede Şak do gë Şan, eno danëta. Ga fiat këni, Yesu yana ko këno wëlandërand xali şamina ko.

³⁸ Ata fel këbi bër lajëta banjo bën: «Awa enjëw endam enj anëka şaminak, ecës el fo bayi ke. Cëniyine ro, kereņun daş na del!»

³⁹ Ga nacëta ko təkër, foxi ko eyiŷ el nëş gër ebar. Ata ko şalend mondako: «E Faba, ey dëxëtëdo, kido awënd wëndëk, akalama and toro and këme şeb aņo! Barikan dil ang yandi ki ak, ax gi ex na ang yandi ke wëno ak.»

⁴⁰ Ata baka ko gër ed seb babi bësëfan bësas bën, sək këbi ga këbi raş. Na re ko: «Oko Piyer, wën an kore na nde en bayi daşërëxe apëxëd amat and riw këme aņo?»

⁴¹ «Ga re këme perënayin en calexënënd këdi këņun nanëta. Ala an gër onden ondexëm këno yandind exo di enjekax enj, barikan në end oñandi od eman ko səkwanaxënënd exo di in.»

⁴² Nacëta ko Yesu gaşëxe do ko şalend ang aņanar ak: «E Faba, angëmëne ax mënd ex na ey dëxët akalama and toro and këre me şeb aņo, dil ang yandi ki ak!»

⁴³ Ga baka ko akinëm, sək këbi bête ga këbi raş. Ata ado motëkwan bani səkwanënd eni kwëwëta in.

⁴⁴ Ga seb këbi na, nacëta ko bête gaşëxe do ko şalend atasën ang banëngw ak.

⁴⁵ Aņo ga bakaw ko gër bësëfan bërëxëm, fel këbi: «Wën xali gërëgako nde xwëndä kën okwëd? Nangin mëne anëka fiatëguk apëxëd and këne sëra wëno Asëniw ar ala an do ene dëxw gër otaxan od bëwëndëran anj!»

⁴⁶ Ado kaniwën ene yeye, dam exo ar ke lëxw an!»

End etëra ed Yesu enj

⁴⁷ Damana ko fiatand eno, şanayaw ko pëlët Yuda, asëfan abat ang ebani epëxw gë bëxi ak. Mëņ lëngwënëgu babi amëxwër and bela anj eno tëra

Yesu. Bêşadaxan bëlëngw bën do gë bëxarëk bër Bêşëwif bën lawënëgu bafi. Ata wëlaraw këni bëjo oduxuma, bëjo okwëlekwële.

48 Ar baño lëxwënd an, fel bafi amatinali aņo: «Ar këmo wëga an, mëņ ex, tërayino.»

49 Ataņ ga sëka këņo Yesu, re ko: «Mondake bayi këy Asëyali!» Ata wëga këņo.

50 Ata re ko Yesu: «Xey lawo, er yow këy ey di in dil aņand!» Na ga wëlën këno, sëra këno.

51 Ata abat ar enga gë Yesu, regëgu ko duxuma irexëm in gër acëmar, saw ko bad anëf and xadëp ir ašadaxan alëngw in.

52 Ata re ko Yesu: «Wëj mašël duxuma in gër acëmar gayik dek bër kë wërënd gë duxuma bën, duxuma fo këbi law bête.

53 Ba yëla këy asëkwan sëkwan këme mo kara Faba mëņ ar xor dox exe dawëneliw ataņ ataņ, omeleka owëli owëli an?

54 Mondake cëņ kë ĩata er rek Oņëgw Omënëk in mëne afo me toro mondako?»

55 Ata Yesu yeyaneli këbi bête bër gër amëxwër bën: «Wën yowëraw kën ene tëra gë oduxuma do gë okwëlekwële, ba arek axeřax nde hi këme? Ax gi ex na nde key yo key bamëni sëyalirand bela bën gër yangana ir Aciw and Kaxanu? Bari gabatak axe tëra bana.

56 Barikan dek beņo mondako bax ex gi ex ntaxën er yëgw këni bëlawënel bër Kaxanu in.» Aņo šapëran këno bësëfan bën, hërëra këni bën dek.

End Yesu gër iciw ind Kayif eņ

57 Bër sëra baņo Yesu bën, wëla këno gër ed barër bani bëšalen do gë bëxarëk bër Bêşëwif, gër iciw ind Kayif, ašadaxan alëngw an.

58 Ata Piyer këbi sëfa nacët ako bër sëra baņo Yesu bën, xali gër eyang ed ašadaxan alëngw. Lil ko gër yangana do xetëna këbi bënëkona bën gër ed yëpa këni exo wataxën ba mondake kë ĩata endey eņo.

59 Ata bëšadaxan bëlëngw bën, gë dek Amara and bëxarëk bër Bêşëwif aņ këni šaland er këno nagašan Yesu eno dawaxën.

60 Bari ado ga nagašandëra bano bëranjëm, abani šot na etibax. Ata šanayaw këni bela bëxi këni rend:

61 «Ajo bax rend mëne axor ko xor exo ñam Aciw and Kaxanu aņ do exo kanin në bakey batas.»

62 Ata ašadaxan alëngw an xani ko, wëka këņo: «Wëj bendanjëm këni nagašanënd, ba ay yaka na nde?»

63 Barikan Yesu xor ko yem. Aņo re ko ašadaxan alëngw an: «Gër ořac or Kaxanu, mëņ ar gë anıyan an, këme yašarënd, pelëlēbo angëmëne wëj ex Afexën an, Asëñiw ar Kaxanu an!»

64 Yesu yaka këņo: «Iyo go dëņ ex. Bête baxëtël me baš mëne awat këne wat wëno Asëñiw ar ala an ga yëpa këme gand liw ir Kaxanu, mëņ Ar xorëk beř dek an. Awat këne wat yaņ gër orën ga këme šëlaw gë banar baņ.»

65 Ga logën këņo ašadaxan alëngw an, ĩesëra ko acud andexëm aņ do ko rend: «Anëka šir këņo Kaxanu! Anëka šir këņo Kaxanu! Sede nde bayik na exo baš yëř? Ine yëla kën?»

66 Ata yaka këni: «Ajo ar edaw ex.»

⁶⁷ Kwël na fo ýana këni këno soronënd: bëjo asëpan, bëjo aŵëñ, bëjo bëte ašën do eno mëka:

⁶⁸ «Gayikako wëj rek mëne alawënel ar Kaxanu ey, pelëlëbo ba noýo šën ki.»

End eyaxëta ed Piyer eñ

⁶⁹ Xarak amëd año, Piyer fac bayi baxo, gër ed ýëpa ko gër yangana. Ata sëka këño endënaŵ, re ko: «Wëj bëte ar enga end Yesu, Agalile an hi këy!»

⁷⁰ Ata ga ko yax Piyer yaka ko poyoma: «Wëno ado ame nang ex na er këy rend in.»

⁷¹ Ga xani ko, ko yend gand ebët ed iciŵ, endënaŵ ecëxe bëte ga wat këño këbi felënd bër hi bax na bën: «Ajo ar enga end Yesu Ibënasaret hi ko ðe.»

⁷² Ata yašar ko ga ko yax gašëxe: «Wëno amo nang ex na ðe ala ajo.»

⁷³ Ga bašanak, bër xet bani gë Piyer bën re këni: «Dal ga ex nde, wëj ar enga end ala ajo hi këy. Ang këy yeyanënd ak nangaxën këmi mëne Abëgalile ey.»

⁷⁴ Na yaka ko: «Corëlexe Kaxanu angëmëne anang nang këmo ala ajo!» Ata amëd año yata ecare el.

⁷⁵ Piyer xwita ko er fel baño Yesu in mëne ðamana exo yata ecare el anëka këño yaxëta batas! Ata xwiriš, šan ko fac ko sesëxënd ga šena këño mbañ er ri ko in.

27

End Yesu gër eyang ed Pilat eñ

¹ Ga wecak gëbër, bëšadaxan bëlëngw bën gë bëxarëk bër Bëšëwif bën ýëpaxën këni end Yesu eñ. Ata xetan këbi eno ðaŵ.

² Ga xap këno, wëla këno yañ gër eyang ed Pilat eño kitix mëñ bëte.

³ Ata Yuda, asëfan ar lëxw baño Yesu an, šena këño ga wat ko mëne anëp ðëñ nëp këno. Bakali ko batama ofëxw osas band kodí ir yël bano bañ gër Amara and bëšadaxan bëlëngw do gë and bëxarëk bër Bëšëwif.

⁴ Fel këbi mëne mbañ lif ko ga fan këño ala ar ýowëý axo men ex na an. Yaka këno: «Wëj nangëk ðe eño, biyi abo bal ex na!»

⁵ Sam ga yaka këno mondako, Yuda šëni ko bišaw kodí in lëf gër Aciŵ and Kaxanu, do ye ko kwël xaŵayax ko.

⁶ Ga wëðara këni kodí in, bëšadaxan bëlëngw bën re këni mëne ax ñap ex na eni maš kodí ijo gër akwëtaya and oyël or Kaxanu, gayikako akanji and enjëw end ala ex.

⁷ Ata xetan këbi eni yëc ošënga or abay ar ofeya an eni dixën oñeg od bëliyer.

⁸ Mëñ këni wacaxënënd xali doro ošënga olo «Ebar ed ošat.»

⁹ Mondako ñata bax er re baxo Kaxanu paš gë Yeremi, alawënel an: «Bëxarëk bër Bëšëwif bën aŵëð wëð këni batama ofëxw osas band kodí bañ, akanji and Bëyisërayel añ ang fënëta bano ak.

¹⁰ Bëte gë kodí ijo këni yëcaxën ošënga or abay ar ofeya ol ang fel ke Axwën ak.»

End Yesu gër kiti ind Pilat eñ

¹¹ And ñateli këno Yesu gër eyang añ, Pilat wëka këño: «Wëj nde ex emun end Bëšëwif eñ?» Yaka ko: «Iyo go ðëñ ex!»

12 Ako nagašandëra bano xali bëshadaxan bëlëngw bën do gë bëxarëk bër Bëšëwif bën, barikan mëŋ abi yaka ex na.

13 Ata re ko Pilat: «Ay wëlënd na nde dek bënd këni nagašandërand beŋ?»

14 Bari mëŋ aŋo yaka ex na. Aŋo šaran këŋo Pilat xali xurik.

15 Ofëna or Apexa kala, Pilat asebët baŋo sebëtënd andepëra amat, and këno yata Bëšëwif aŋ.

16 Xarak, andepëra angwëlik hi bax na and bano wăcënd Yesu Barabas.

17 Ang barërëgu bani gër aciw and kiti ak, Pilat wëka këbi: «Noŋo wa yandi këŋun mo tebët doyojo, Barabas nde ba Yesu, ar këno wăcënd Kërisët an nde?»

18 Aye nang baxo Pilat mëne në end oyakërax lëxwaxën bano Yesu.

19 Ata and yëpa ko Pilat gër aciw and kiti aŋ, alindaw lawënëgu ko eŋo pel ako: «Wëj kërey dël na de gër end ar šenene ajo! Wëno cëŋ wec soro këme në endexëm në lakeli!»

20 Ata bëshadaxan bëlëngw bën do bëxarëk bër Bëšëwif bën soŋ kënebi bela eno nëyali Pilat eŋo tebët Barabas do eŋo daw Yesu.

21 Na re ko Pilat: «Bela bëxi bëjo, yatayino abat!» Yaka këni šor: «Barabas yata këmo! Barabas yata këmo!»

22 Re ko bëte Pilat: «Do mondake këmo ri Yesu, ar këno wăcënd Kërisët an?» Yaka këni šor: «Pikalo, pikalo gër kërëwa!»

23 Wëka këbi bëte: «Inëwa wën ko?» Aŋo xeŋ këni kaš-kaš: «Pikalo, pikalo gër kërëwa!»

24 Ata Pilat wata ko mëne ax mënd ex na eŋo tebët Yesu këdi kë wonjo kaš-kaš angol aŋ. Wed ko inëp ind gë men do neša ko na deŋ otaxan ok xali wat këno bën dek. Ga faŋ ko, re ko: «Awa end ošat or ar šenene ajo eŋ, wën nangëk de, wëno ame nang ex na!»

25 Yaka këni bën dek: «Eyo, mëkayidëlebo Kaxanu end enjëw end ala ajo eŋ biyi gë obaš orebi ol!»

26 Pilat sebët këŋo Barabas do fel këbi ocorođa odexëm ok eno cewëra Yesu damana eno pikaxën.

End Yesu gër otaxan od ocorođa eŋ

27 Ata ocorođa od Pilat ok necët këno Yesu gër yangana ir eyang. Ga barërëgu këni bën dek, xeta këno.

28 Ga šudëtëra këno banjëm bandexëm baŋ, nëmb këno ocud ombarax.

29 Sawëgu këni bëte inini ind atëx and gë odëmbën, bor këni ang ekamote fo do šëxw këno. Fëxwën këno ošët exo dëkaya gër ataxan and liw. And këno sëka aŋ, eni poxi gër lëngw irexëm do eno dëšënd: «Emun end Bëšëwif, ašëma këmi šëmand!»

30 Ocorođa odëmar eno tëpan gër dëxas, oko eno dang gë ošët ol or fëxwën bano ol.

31 And lëšëra këno mondako aŋ, šudët këno ocud ombarax oŋ do wăš këno banjëm bandexëm baŋ eno mëlaxën gër ed këno fikax.

End Yesu gër kërëwa eŋ

32 Ata enga end ocorođa eŋ këno necëtënd Yesu angol and Yerusalem aŋ eno pikax fac. Ga fed këni gë ar bano wăcënd Simon ib Siren, nëyali këno exo dăpara osëx or këno fikaxënëx Yesu ol.

33 Na lapara ko osëx ol xali fiat këni gër itënd bani wăcënd Golëgota, mëne ngëŋ «Ind ang egor.»

³⁴ Ata yël këno Yesu ngoy ind bar bani gë bëshan. And sëyi ko an, ñëp ko exo cëb.

³⁵ And fika këno an, ocoroða ok şetërend këni banjëm bandexëm ban. Bëñak ri bani eni nangaxën ar kë wëd an. ³⁶ Ata yëpara këni gër enëkona.

³⁷ Yabët gaf in fika bani ingomb-gomb ind yëgwaxën bani mëne «Yesu, emun end Bëşëwif eñ.» Ejo bax amena and lawaxën bano an.

³⁸ Afika fika banëbi bëte gë mëñ bërek bëxeÿax bëxi: abat gand liw ajo gand şame.

³⁹ Ata bela bër bax xucarand ler gër ed fika banëbi bën, këno şirënd Yesu. Sam eni këmëyëta eni de:

⁴⁰ «Yo wëj bax rend mëne axor këy xor ey ñam Aciw and Kaxanu do ey kanin në bakey batas. Awa pexënyal doro! Enimin, angëmëne wëj ex Asëñiw ar Kaxanu an, pedaw gër kërëwa mi wat!»

⁴¹ Alëş bano lëşënd bëte bëshadaxan bëlëngw bën, gë bëshalen bën do gë bëxarëk bër Bëşëwif bën.

⁴² Er bani rend: «Ok, mëñ ar babi racëtënd bela gër toro an nde kë sëkwanënd exo pedaw gër kërëwa! Gayikako mëñ ex emun end, biyi Bëyisërayel eñ, pedawëlexo enëjo kwëtaxëne!

⁴³ Ax gi ex na nde mëñ ar xwëta këjo Kaxanu hi ko? Ax gi ex na nde bëte Kaxanu añan ñan këjo? Bëte ax gi ex na nde mëñ dëñ kë rend mëne Asëñiw ar Kaxanu exo? Awa gërëgako dacëtëlejo ngwa!»

⁴⁴ Aşir bano şirënd bëte bërek bëxeÿax bër fika banëbi gë mëñ bën.

End ecës ed Yesu eñ

⁴⁵ Ata ebar el dek şamëdanëk elod eñan keñ gër gaf xali hik poxoş gaf in.

⁴⁶ Ga xucak şapëxëd batas, Yesu xeÿ ko acakax: «Eli, Eli lama sabatani! Mëne ngëñ Kaxanu, Kaxanu, inewña seboxën këye?»

⁴⁷ Bër hi bax ler na bën ga wël këno, këni rend: «Wëlıno, alawënel Eli këjo wacënd!»

⁴⁸ Na wëran ko ala er ñalu-ñalu, yëmbëgu ko në ngoy inçerëk, fiş ko në oşët do yënëñ këjo Yesu exo yuş.

⁴⁹ Ata xeÿenaxën këno bër hi bax ler na bën: «Xey wëj, tebëlo ene wate ba ayow ko yow Eli eñjo pexën!»

⁵⁰ Yesu xeÿ ko bëte acakax do kwël xoti ko.

⁵¹ Ata lëf gër Aciw and Kaxanu, anjëm amëgax and bax şetërend në baciw baki an ñesik cidët. Rëgëk bëte ebar el xali şapirak bangaÿ ban.

⁵² Oñeg ok fëñëtararak do bëwënëk bëranjëm xanira këni gër ecës gë beman beñ.

⁵³ Bër şanëragu bax gër oñeg bëjo, lil këni gër Yerusalem, angol amënëk an, do şanayaxëndëra kënebi bëranjëm.

⁵⁴ Ata ocoroða od baño nëkonand Yesu ok, gë alëngw arebën an, ga wat këni ang rëgëk ebar ak do dek beşër xuca bax na bën, yëdara këni, do re këni: «Enimin ajo, Asëñiw ar Kaxanu an ebaxo de!»

⁵⁵ Bëte bësoxari bëranjëm barërgu bax na. Ga xwëşaraw këni nacët ako këno nëkonënd Yesu. Bën elod nand ebaxo gër ebar ed Galile sëfaw bano do bano rëcarand.

⁵⁶ Şëf gër bësoxari bëjo hi bani: Mari Madëlen, gë Mari, nëm ir bër gë abinëm Şak gë Yosef do gë nëm ir bosëñiw bor Sebede.

End emëxwëta ed Yesu eñ

⁵⁷ Ata apenëka aŋ, ala ar gë napul ar xaniw bax gër Arimate do bano wãcënd Yosef, ñatëgu ko. Mëŋ ala ar gë napul ebaxo do hi baxo bëte asëfan ar Yesu.

⁵⁸ Ata ye ko gër Pilat, xaraw këŋo eŋo maš eman end Yesu eŋ eno mëxwëta. Ata Pilat fel këbi ocorođa ok eno maš.

⁵⁹ Yosef fedali këŋo, fëlëra këŋo gë këpas iwënek.

⁶⁰ Do kwël wëla këŋo, wëxëtax këŋo në ýeg ixašax, ir fësën bano mëŋ Yosef dëŋ gër aparëfac. Ga xwët këno lëf gër xatëx, fëŋ ko lilaya in gë angaý atëm do kwël wãyi ko.

⁶¹ Nand baŋo wëxëta Yesu na, ler na ýëpara bani Mari Madëlen gë Mari isandaŵ mopabër gë ýeg in.

End ýeg ir Yesu eŋ

⁶² Yatir akey and eteyëta, bëšadaxan bëlëngw bën do gë ofarisen ok sërër këni bura-bura gër eyang ed Pilat.

⁶³ Ga ñat këni, fel këno Pilat: «Wëj axwën arebi an yow këmi mi nangën mëne anëgwëš ajo, and bayi baxo abëngw aŋ, are baxo rend mëne and kë xuca bakey batas aŋ, axani ko xani gër ecës.

⁶⁴ Awa këdi këni yow bësëfan bërëxëm bën eni deka eman eŋ do eni deyarand gër bulunda mëne axani xani ko gër ecës, pelëlëbi ocorođa odey ok eni nëkona ýeg in xali ex kuca bakey batas baŋo. Angëmëne ane di ex na mondako, enëgwëš eŋo kë xuca eñanar eŋ!»

⁶⁵ Ata yaka këbi Pilat: «Ax gi ex na nde bënëkona šot kënebi na, awa mëlayinëbi gër ýeg eni nëkonax ang nang kën ak.»

⁶⁶ Ata bëšadaxan bëlëngw bën do gë ofarisen ok sërër këni gë ocorođa ok xali gër ýeg. Ga xër këni ošëba gër angaý and fëŋaxën bani ýeg aŋ, ocorođa od seš banëbi na ok këni nëkonand.

28

End ekani ed gër ecës eŋ

¹ Ga xucak akey and eteyëta aŋ, yatir oganjar, mopëd gëbër, Mari Madëlen gë Mari isandaŵ ye këni gër ýeg ir Yesu.

² Ga këni ñat, ebar el kë rëgënd. Ata fedaw ko elod gër orën meleka ir Axwën, xën ko angaý and wedixën bani lilaya ir ýeg aŋ, do ýëpaxën ko.

³ Ola orexëm ol kë watind ang ebingara fo do banjëm bandexëm baŋ fešëk xali xurik.

⁴ Ocorođa ok këbi rëgëndërand. Ga xap këbi anjiý aŋ, këni wëcërand rebe rebe ang bësësëk fo.

⁵ Meleka in fel këbi bësoxari bën: «Wën cëŋ këren yëdara na! Aye nang këme mëne Yesu, ar fika bano an, këno šaland.

⁶ Axo bo ex na ro, anëka xani ko gër ecës ang reya baxo ak. Yowën tan en nëkon gër ed xwët bano.

⁷ Gërëgako, marayin enëbi pelëx bësëfan bërëxëm bën mëne axani xani ko gër ecës. Anëka lëngwa ko gër ebar ed Galile. Fën këno watëx. Wëno eŋo bax mun nangën!»

⁸ Ga wël këni eŋo, Mari Madëlen, gë Mari isandaŵ wãra këni gë anjiý fo eni naŵëta ýeg in. Er bar bax gër owëkw orebën anjiý gë onënga osëm. Hër këni eni tëfëtërax gër bësëfan.

⁹ Ata ga fed këni gë Yesu, šëma këbi. Bën ga sëka këno, foxi këni. Ga këno lëkëra gër osapar, šale këno.

¹⁰ Ata re ko Yesu: «Këren yëdara na! Yeyin enëbi pelëx bëmaÿe bëj eni mara gër ebar ed Galile. Fën këne watëx.»

¹¹ Nê feña fo ßayi bani Mari Madëlen gë Mari ißandaŵ ga ßat këni gër angol and Yerusalem ocoroða od bax nëkonand ÿeg ok. Reyax këni ðek gër bësaðaxan bëlëngw ang xucak bëÿ ak.

¹² Ata bën wacër këni gë bëxarëk bër Bëßewif bën eni nëpaxën endey eñ. Ga wëlër këni na, yël kënebi ocoroða ok kodî ir bon.

¹³ Afel fel banëbi bëte mondako: «Deyayindën mëne bësefan bër Yesu bën yowëk gëmëð do reka këni eman eñ nand bañun raşënd na.

¹⁴ Do angëmene exo wël eño Pilat, biyi axor këmo xor mo pel eñun teban, ÿowëÿ añun gi na.»

¹⁵ Ocoroða ok xana këni kodî in do ri këni ðek ang fel banëbi ak. Ata wëlik endey eño mondako gër Bëßewif xali doru.

End epemëra ed Atëfëtan eñ

¹⁶ Bësefan epëxw gabat bën, ye këni gër ebar ed Galile, yañ gër etënd ed fënëtan babi Yesu.

¹⁷ And wat këno añ, foxi këni do këno şalend. Barikan bërëmar añëpëgënan babi hëpëgënanënd mëne Yesu dëj ex.

¹⁸ Yesu ga sëka këbi, fel këbi: «Wëno xwënëk owun or gër orën ol, bëte wëno xwënëk owun or gër ebar ol!

¹⁹ Yeyin gër bela gë enëng gë enëng ebar el ðek, enëbi di bësefan bëram. Buyindënëbi gër oŵac or Faba, gë or Asëniŵ do gë or Angoc Amënëk ol.

²⁰ Tëyalindënëbi etëf ed ðek er fel këmun el. Ata wëno, key yo key, këme hi gë wën xali yatir kë xwët ngwën.»

Atëfëtan and Yesu ang yëgw ko Marëk Lilaya in

Akayëta aŋo ro, Marëk yëgwëk. Areya reya ko mëne Yesu afakën bafi fakënënd bësëxwëra bën, anëcët bafi nëcëtënd bangoc bañëjënax baŋ gër bela. Yesu er yandi baŋo bela bën eni kwëta eyeyan edexëm el, xarak ax gi ex na në end becarax bend baxo rind. Bësëwif bën abarër bani barërënd bamëxwër bamëxwër do bano sëfarand Yesu gër obaxët. Bari bëlëngw bër Bësëwif bën ani ma bana eno kwëta. Ašala bani šaland ang këni ri eno đawaxën ak. Akey amat sëra këno Yesu do lëxw këno gër Pilat, axiti ar wã bax eno đaw mopika në kërëwa an. Ado ga soro ko xali gër ecës, Yesu xorëk ecës el do gë đek bebër ex gë panga ind Eñëjënax bën. Er ex gër akayëta in:

End epemëra ed Šaŋ Batis eŋ: 1.1-8.

End xobuyi do gë atëy and Yesu eŋ: 1.9-13.

End andiyen and Yesu gër ebar ed Galile eŋ: 1.14–9.50.

End damana ir Yesu elod gër Galile xali gër Yerusalem eŋ: 10.1-52.

End toro do gë ecës ed Yesu eŋ: 11.1–15.47.

End okani ond Yesu gër ecës eŋ: 16.1-8.

End ang šanayaxën bafi Yesu bësëfan bërëxëm eŋ: 16.9-20.

End epemëra ed Šaŋ Batis eŋ

¹ Mondako yanak Atëfëtan and Yesu Kërisët, Asëñiŋ ar Kaxanu an.

² Ang yëgw ko alawënel Esayi ak: «Nëkođ arolawën aram an këmo lëngwalilind gër ngwën exi ŋacan fëña in.

³ Mëŋ kë xeyënd gër ladawe:

“Mëxwëtin fëña ir Axwën in!
Debëtin opëña odexëm ok*.”»

⁴ Ata šanayaw ko gër ladawe Šaŋ Batis, ar bafi buyind bela an. Afem baxo femënd gër bela eni nëngwët ola orebën ol, ebi buyixën do eni cotaxën eteban ed beñëjënax bendebën el.

⁵ Bela bën đek ebar ed Yude el do gë đek Bëyerusalem bën aye bani yend gër ndexëm ebi buyi polo gër yeb ir Yurëdeŋ and këni fut poyoma beñëjënax bendexëm aŋ.

⁶ Šaŋ Batis, acuf and omban ond gelemba baxo šufand do baxo xapand enar gër edum. Owure bafi yambënd do gë dingën ibapuŋ.

⁷ Mondako baxo femërand: «Ar xuca ke panga kë yowënd na. Ado wëno axe ñap ex na me dëngw do me pët ogux od baped bandexëm ok.

⁸ Wëno gë men këmun buyind, barikan mëŋ këŋun yana erjun buyind gë Angoc Amënek aŋ.»

End xobuyi or Yesu eŋ

⁹ Angwën aŋo, xaniw baxo Yesu gër Nasaret, gër ebar ed Galile, do yow ko na eŋo buyi Šaŋ Batis polo gër Yurëdeŋ.

¹⁰ And baxo šepëtand aŋ, Yesu wat ko fol orën ol do Angoc Amënek aŋ ga ko fedaw ang edëxwëte epešax fo xali lapaxën këŋo. ¹¹ Wëlik oniŋ gër

* 1:3 1.3 Esayi 40.3

orën: «Wěj ex Asëñiŵ aram an! Wěj ex pëlot gër yomb iram do wëno mbanj ke ßalënd endey eŋ.»

¹² Ataj Angoc Amënek aŋ wëla këjo Yesu gër ladawe.

¹³ Fën rix baxo bakey ofëxw onax do Sindan in axacëra baŋo xacërand eŋo nanjet Yesu. Yesu ŝit gër oŵacar hi baxo do omeleka baŋo rëcarand.

End bësëfan bënax bëyanar bër Yesu eŋ

¹⁴ Yesu ßaka ko gër ebar ed Galile and fëra këno Ŝaŋ Batis aŋ do ko femëraxënd Atëfëtan and Kaxanu aŋ.

¹⁵ Er baxo rend: «Anëka ßatëguk owun or Kaxanu ol, nëngwëtin ola orewën ol, kwëtayin Atëfëtan aŋ.»

¹⁶ Akey amat, Yesu ga ko sëfa bëŋa ir anjer and gër Galile in, wat këbi bër gë abinëm, Simoŋ gë Andëre ga këni lapëra gë owën orebën oŋ. Bëšëpët bër oxan ebanì.

¹⁷ Ata re ko Yesu: «Wën tëfëgune tan mun di bëbar bër bela.»

¹⁸ Ataj sef këni owën orebën oŋ do kwël sëf këno.

¹⁹ Yesu ye ko bëte imbað, wat këbi bëte polo në ikuluŋ, Ŝak asëñiŵ ar Sebede, do gë abinëm Ŝaŋ, ga këni wëxëtëra owën orebën oŋ. ²⁰ Ataj wac këbi kwël sëf këno. Seb këñëfi na Sebede, sëm irebën do gë bëriyenin bën polo gër ikuluŋ.

End ar gë bëyël eŋ

²¹ Yesu gë bësëfan bërexëm bën ßat këni gër Kafarënowum. Ata yatir akey and eteyëta, Yesu ye ko gër aciŵ acaleya and Bëšëwif, do këbi sëyalirand end Kaxanu eŋ.

²² Mbanj baßi Ŝaranënd bër baŋo ßaxëtënd ang ko sëyalind ak bën gayik gë or gapak baxo yeyanënd. Osëyali orexëm ol ax mëndër bana gë or bëšalen bërebën ol.

²³ Ata fedëk yatijo, Ašëwif ar gë angoc aňëŋënaŋ yow bax na gër aciŵ acaleya aŋo. And wat këjo Yesu aŋ, ala ajo ŷana ko ko xeŷënd:

²⁴ «Inëwa këy ŝaland Yesu Ibënasaret? Ba eyëbo nemin nde yow këy? Anang wa nang këme mëne wěj ex Awënek ar xaniwëk gër Kaxanu an!»

²⁵ Ata Yesu xeŷënaŋ këjo angoc aňëŋënaŋ aŋ: «Xey wěj cësinal! Canël gër ala ajo!»

²⁶ Angoc aňëŋënaŋ aŋ ŷëngëndëra këno ala ajo, ßerën këno xali do kwël ŝan ko.

²⁷ Dek bër yowëraw bax gër cale yatijo bën Ŝarandëra këbi xali xurik. Ata këni wëkarënd: «Inëwa ex eŋo? Osëyali oxašax, or gapak nde ßatënëgu këbo? Yama ßangoc baňëŋënaŋ baŋ ga këbi xeŷanënd nde gë panga do këni rind er re ko in!»

²⁸ Ata wëlik oŵac or Yesu ol ßek ebar ed Galile el.

End Yesu do gë bëšëxwëra bëranjëm eŋ

²⁹ Ga ŝan këni gër aciŵ acaleya, Yesu gë Ŝak do gë Ŝaŋ sëfër këni gër iciŵ ind Simoŋ do gë Andëre.

³⁰ Sëk këno aŷaraŵ isoxari ar Simoŋ ga šëxw këjo. Fel këno ataj Yesu.

³¹ Yesu ga sëka këjo, lëk këjo gër ataxan. Ata xoc këjo ataj acëxwël aŋ do xani ko ebi ßëba.

³² Genëka ga ŝëlak eňan eŋ, wëlaraw këñëfi gër Yesu ßek bëšëxwëra bën do bër gë bëyël bën.

³³ Angol aŋ ßek ßarëregu këni gër ebët ed iciŵ ind Simoŋ bën.

³⁴ Yesu fakëndëra këbi bëranjëm. Ata ošëxwëra or ex yo bani fakënd. Anëcët nëcët babi bëte bëyël bëranjëm gër bela, ababi seþ na eni yeyan gayik aye nang bano.

End Yesu gër ebar ed Galile ej

³⁵ Në ecan ijo, mëd-mëd fo bayi bax ga xani ko Yesu do nacëta ko exo calex.

³⁶ Ata Simoñ, gë bošandaŵ këno şalarand.

³⁷ And wat këno añ, re këni: «Bela bën dek wëj fo këni şaland!»

³⁸ Barikan Yesu yaka këbi: «Yene gër bëngol bënd ler ro, me pemërax end Kaxanu ej gayik në eño yowaxënëgu këme.»

³⁹ Mondako baxo sëfërand ebar ed Galile el, gër ed ex yo, do baxo femërand end Kaxanu ej gër baciŵ bacaleyta. Bëte anëcët babi nëcëtënd bëyël bën gër bela.

End ala ar gë ameÿ ej

⁴⁰ Akey amat, ar gë ameÿ sëka baño na Yesu. Ga foxi ko, xara këño: «Angëmëne aÿandi ÿandi ki, axor këy xor eye mënën me pak!»

⁴¹ Ga xaÿënan këño Yesu, fiëmba këño do re ko: «Aÿandi ÿandi ke, mënë!!»

⁴² Ameÿ añ şan këño atañ do kwël wën ko.

⁴³ Ata Yesu ga këño xëña, re ko:

⁴⁴ «Cësinalil de endey eño. Yel exi nëkonëx aşadaxan an. Do diyid şadaxa ir angunëtan in ang re ko Moyis ak, mëñ këni nangëraxën bela bën osede orey ol.»

⁴⁵ Barikan ala ajo, sam ga şapër këni na, ÿana ko ko reyarand gër ed ko ye yo mëne Yesu fakën këño. Në eño bayi Yesu abaxo xam na exo ñat në angol wat-wat ir bela. Në er tëb fo baxo sëlënd do bela bën bebët yo bebët bani xanirawënd, fura-fura eno kacëra.

2

End Yesu do gë aseÿik ej

¹ Ga rik bakey, Yesu baka ko gër Kafarënowum. Ata nangëra këni bela bën mëne anëka bakaw ko gër iciŵ.

² Barëregu këni bëranjëm ñëş gër ebët xali këni nëñërend. Do Yesu këbi felërand end Kaxanu ej.

³ Ata hatëgu këni bela bënax ga lëbiw këno aseÿik.

⁴ Ga sënd këni gër ebët, sëkwan këni eno ñateli ñëş gër Yesu. Sënga këni yañ ejur ed aciŵ and gër ed ebaxo Yesu el, do yëla këno gë ebën el aseÿik an. ⁵ Ga wat ko Yesu mëne bela bëjo axwëta xwëta këno, fel këño aseÿik an: «Asëñiwën, wëno anëka seban këmi beñëñenax bendey bej.»

⁶ Ga wël këno bëşalen bër ÿëpara bax lëf na bën, këni yëlarand:

⁷ «Wëni ala ajo inewã ko yeyanaxënd mondako? Në ecir eño de Kaxanu! Noÿo wa xorëk eteban ed beñëñenax el angëmëne ax gi ex na Kaxanu gabat?»

⁸ Atañ ga nang ko Yesu gë onden ondexëm oñ, ang bani yëlarand ak, wëka këbi: «Inewã kën yëlaraxënënd mondako gër owëkw orewën?»

⁹ Inewã saxëk? Mo pel aseÿik an mëne anëka seban këmo beñëñenax bendexëm bej nde gë mo pel: «Wëj kanil, ey dëkw ebën edey el do ey maÿi?»

10 Barikan en nangaxën mëne wëno Asëniw̄ ar ala an ašot šot këme or gapak or mëni tebanënd bela bën bamena bandebën baŋ gër ebar ro,
 11 ga re këme wěj aseŷik an, kanil, ey dëkw ebën edey el do ey maŷi!»
 12 Ataŋ xani ko xwiriš aseŷik an, lëkw ko ebën el do kwël šan ko, bela bën dek wat këno do šarandëra këbi xali. Ga këno šëkwa Kaxanu, këni rend: «Awa endey endako rako eŋ, elod ala ax wat na.»

End Yesu do gë Lewi eŋ

13 And ħaka ko Yesu gašëxe gër bëŋa ir anjer and gër ebar ed Galile aŋ, xetax këno amëxwër atëm and bela. Ata këbi sëyalirand end Kaxanu eŋ.
 14 Ga ħata ko osëyali ol, xani ko na do kwël ko yend. Wat këŋo Lewi, asëniw̄ ar Alëfe, ga ŷëpa ko gër aciw̄ and bësëf bër šagale. Fel këŋo: «Wěj, tëfëguye wëno!» Ata xwiriš Lewi, sëf këŋo kwël.
 15 Ga xucak eŋo, Yesu gë bësëfan bërëxëm bën këni yambërand gër iciw̄ ind Lewi gë bësëf bër šagale bën do gë bëwendëran bërënjëm. Gër enga end bela bëŋo mbaŋ ebani bër baŋo sëfënd Yesu bën.
 16 Ga wat këno bësälën bër ebax Ofariseŋ bën ga këni yambëra gë bësëf bër šagale do gë bëwendëran bën, wëka këneŋi bësëfan bën: «Asëyali arewën an, inew̄a këni yambëraxënënd gë bësëf bër šagale do gë bëwendëran bën?»

17 Ga wël ko Yesu, yaka këbi: «Bëšëxwëra bën kë yend gër ed exo axora, ax gi ex na bëbëngw bën. Mëŋ ex wëno, bela bër kë wëndërand yow këme mëni mac, ax gi ex na bër šenene.»

End etiwi eŋ

18 Bësëfan bër Šaŋ Batis bën do gë bër Ofariseŋ bën asiwi bani siw̄ind. Ata akey amat, yow këni gër Yesu do wëka këno: «Bësëfan bër Šaŋ Batis bën do gë bër Ofariseŋ bën asiwi këni siw̄ind. Inew̄a bayik ani tiwixënënd na bërey bën?»
 19 Ata Yesu yaka këbi: «Asiwi nde këni siw̄ind bër këŋo laŋëtënd šambenjar ir kë ŷërënd bën gër ekana? Ax gi ex na nde gër ga nëka këni yo gë mëŋ ani kor na eni tiwi?»
 20 Barikan yatir këni šapër gë icën iŋo, asiwi këni siwi.
 21 Këdi kë ħesi kaš anjëm akarëk aŋ, ala ax kadënd na gë anjëm angašax.
 22 Bëte gër bamote ħakarëk ala cëlënd na ngoy ingaf gayik and ŷana eñen aŋ ata kë fëtin, do ngoy iŋ gë bamote baŋ ex nemi. Ax gi ex na nde në bamote bangašax këni šëlënd ngoy ingaf iŋ?»

End akey and eteyëta eŋ

23 Yatir akey and eteyëta baxo xucand Yesu në ocënga od gër ed sëg bax bële. Ata bësëfan bërëxëm bën këni wišand banjëra baŋ do këni yakënd.
 24 Ata Ofariseŋ ok wëka këno Yesu: «Inew̄a këni rixënënd bësëfan bërey bën er bayik ax ħap ex na yatir akey and eteyëta in?»
 25 Yaka këbi: «Er ri baxo Dafid ga bot këbi enjo eŋ mëŋ gë bër enga endexëm bën, amëd and ebaxo Abiyatar, ašadaxan alëngw aŋ, wën elod an pën ex na nde?»
 26 Amëd and ebaxo Abiyatar, ašadaxan alëngw aŋ, ax gi ex na nde Dafid alil lil baxo lëf gër Aciw̄ and Kaxanu yambëgu ko mburu ind ŷap këbi eyamb bëšadaxan fo iŋ xali šet këbi bër enga endexëm bën?»
 27 Ga ħata ko eŋo, baš ko bëte: «Në end ala rixën ko Kaxanu akey and eteyëta aŋ, ħari aŋo di ex na ala an në end akey and eteyëta.»

28 Mëñ ex wëno Asëñiŵ ar ala an ex axwën ar akey and eteyëta an.»

3

End Yesu do gë ar gë ataxan ateyik eñ

1 Ata ñatëguk akey and eteyëta acëxe, Yesu ye ko gër aciŵ acaleya, sëk këño ar gë ataxan ateyik.

2 Ata bësälän bën do gë ofariseñ ok këno sitinalind Yesu ba afakën këño fakën gë akey and eteyëta añ eni cotaxën end këno nagaşanaxën.

3 Ata Yesu fel këño ar gë ataxan ateyik an: «Kaniw ey kwëşa mërëxand ro!»

4 Año re ko Yesu: «Inëwa ÿapëk gë akey and eteyëta añ? Edi ed enjekax nde ba edi ed eñëğënax nde? Epexën and ala nde ba edaŵ ed ala nde?» Barikan bën dek şësinara këni yem.

5 Ata Yesu nëkon këbi gë oxoŷ fo, año nëngan bana end oŵëkw or farëdadik orebën eñ. Fel këño ar gë ataxan ateyik an: «Yënël ataxan añ!» Ga yën ko, atañ bëngwëk ataxan añ.

6 Ofariseñ ok şan këni eni wëlërëx gë od Erod ang këni ri eno daŵaxën Yesu ak.

End etana ed oparëxanda epëxw gë oki eñ

7 Ata Yesu gë bësëfan bërëxëm bën ye këni ler gër bëña ir anjer. Na barërëgu këni bela bëränjëm ga xaniraw këni elod gër ebar ed Galile, gër ed Yude

8 do xali gër angol and Yerusalem. Na fo bani bëte bër xaniraw bax gër ebar ed İdume, ekeg ed yeß ir Yurëdeñ el, xali gër owar or Tir do gë Sidon. Amëxwër año er yow bani gër Yesu ga bani wëlëxënd beßër baxo rind bën.

9 Ata Yesu fel këbi bësëfan bërëxëm bën eni təkaliw ikuluñ exo ñëpaxën polo këdi këno fimelira bela bën.

10 Enimin, ga babi fakënënd bela bëränjëm bano radëanaxënënd bësëxwëra bërëmar eno kwixwëtaxën.

11 Bangoc bañëğënax bañ, areß banëbi rebënd bela bër lil banëbi bën gër osapar or Yesu eni keŷaxën: «Yama wëj ga ex nde Asëñiŵ ar Kaxanu an.»

12 Barikan Yesu mbañ babi xeŷëanaxënënd eni teß edeya ed noŷo hi ko el.

13 Ata Yesu ye ko yañ në etënd. Wac këbi bër ŷandi baño bën do bën yaka këno.

14 Yata këbi epëxw gë bëxi eni gi oparëxanda odexëm eno dañëtarand do ebi daŵëndërand

15 eni pemërand endexëm eñ do enëbi necëtënd bëyël bën gër bela gë panga ind yël këbi in.

16 Bër yata babi bën ebani: Simon ir nëngwët baño Piyer,

17 Şak gë Şağ, asëñiŵ ar Sebede, do gë abinëm Şağ. Bën nëngwët babi oŵac ol: «Bëwanerëges» mëne ngëğ Bër ang ekëman.

18 Na fo bani bëte: Andëre gë Filip, gë Barëtelemi, gë Maco, gë Toma, gë Şak asëñiŵ ar Alëfe, gë Tade, gë Simon, aŵer an,

19 do gë Yuda Isëkariyot, ar lëxw baño Yesu an.

End emenan ed Angoc Amëñëk eñ

²⁰ And wāyi këni gër iciw̄ an, bela bën barërëgu këni gašëxe xali hi këni amëxwër atëm. Yesu gë odexëm ani cot bana amëd and këni yëpa eni yambëraxën.

²¹ Ga wël këni endey eño bërëxëm bën, yow këni eno tëra gayikako bani yëland mëne: ošen yānar këni.

²² Ata bësālen bër xaniw bax gër Yerusalem bën re këni: «Yama Yëngëtir, emun end bëyël eñ ga lil këño nde. Gë panga indexëm in këbi nęcëtënd bëyël bën gër bela.»

²³ Ata Yesu wac këbi ebi pelëra gë bapënëtal baño do ko rend: «Mondake hik endey eño? Sindan nde këño wāyënd Sindan?»

²⁴ Angëmëne bër ebar ebat eni merënd, ax gi ex na nde ebar edebën el ašapër kë šapër?

²⁵ Bëte angëmëne bër ekun ebat eni merënd, ax gi ex na nde ekun elo ayëcar kë yëcar?

²⁶ Awa angëmëne Sindan ebi merelind bër ex gër owun orexëm bën, alati ko lati. Owun orexëm ol ašapër kë šapër do ex kwët endexëm eñ!

²⁷ Ala ax kor na exo dīl nē iciw̄ ind ar gë ojaŵ do eño kandëra napul irexëm in. Afo eño bon pere, do eño kap aye exo yëcaxën iciw̄ indexëm in!

²⁸ Dal in këmun felënd, Kaxanu aseban ko sebanënd beñëñëxax beñ do gë ocir od šir këno yo!

²⁹ Barikan ar këño šir Angoc Amënëk an, eteban axo cot na: Gayik anëka ri ko amena and dīn ir dīn añ.»

³⁰ Ga bani rend mëne gë angoc añëñëxax hi ko yeyanaxën baxo mondako Yesu.

End bobinëm bor Yesu do gë nëm eñ

³¹ Ata na gër ed bani yeyandëra mondako, fiatëgu këni bobinëm bor Yesu do gë nëm. Ga xwëšaw këni fac, lawën këno ala eño macëgu.

³² Bon yëmb bani bër xeta bano lëf gër aciŵ bën. Ga yëpara këni jey, lilëgu ko ar lawënëgu bano an, re ko: «Yakalëbi fac norix gë bobinëx, ga këni šaland!»

³³ Yaka këño: «Noño ngwa ex nëma do nobën ex bëmaÿe bëndam bëñ?»

³⁴ Ga nëkon këbi bër xeta baño bën, re ko: «Nëkodëbi nëma do gë bëmaÿe bëndam bëñ.

³⁵ Ar kë rind er yāndi këño Kaxanu an, ajo ex abaÿe do gë nëma.»

4

End apënëtal and ar oned eñ

¹ Ata Yesu këbi sëyalirand gašëxe end Kaxanu eñ gër bëña ir anjer and Galile. Ga xeta këno amëxwër atëm, Yesu fëra ko polo nē ikuluñ do yëpa ko. Bela bën đek xwëšara këni gër ebar, gër bëña. ² Ata ga këbi sëyalira gë bapënëtal, nëka ko mbañ. Er baxo rend:

³ «Baxëtīn end ala ar nëca bax oned gër ošënga orexëm eñ.

⁴ Ga ko yiš eneda eñ, mar lapak gër fëña. Ata yow këni ošël ol, hël këni đek.

⁵ Mar lapak bëte gër aparëfac, gër ed ax nëmb bana obar, lëgëk atañ gayik ax tiŵ bana.

⁶ And fëtëk oyat añ, hayëk đek gayik gë ođëmbët këm hi bax.

7 Mar lapak bëte šit në acëc and gë odëmbën. And lëgëk aŋ odëmbën ok xëšak, ata sëkwanëk ex dëw.

8 Barikan mar lapak bëte gër ebar ejekax. Ga lëgëk, rafëk, do rëwëk bon: enjëliŋ emat ofëxw osas, eŋo ofëxw ocongebat do eŋo keme.»

9 Ga ħata ko Yesu apënëtal aŋo, re ko: «Awa ar gë anëf an, wëlël exo eŋo.»

10 And šapër këni bëla aŋ, baŋi këni Yesu gë oparëxanda epëxw gë oki odexëm ok. Ata wëka këno: «Inecëŋ këy sëyalixënënd gë bapënëtal?»

11 Yesu yaka këbi: «Wën fo yël këŋun Kaxanu, en nang end dal end šonayak end owun orexëm eŋ. Bër fac bën gë bapënëtal fo këni ħana eni wëlënd.

12 Mëŋ ex ado eni nëkonënd aye, ani wat na. Ado eni wëlënd, abi pëni na, këdi këni nëngwët ola orebën ol do ebi teban Kaxanu*.»

13 Ata re ko bëte Yesu: «Angëmëne wën aŋun pëni ex na apënëtal aŋo, mondake këŋun fëni dek bacëxe baŋ?»

14 «Anef an kë nedënd eyeyan ed Kaxanu el.

15 Fëña ir gër ed lapak enedfa in ex bëla bër sam eni wël eyeyan elo, ataŋ Sindan exo yow exo dëxët dek gër owëkw orebën.

16 Bëte aparëfac aŋ ex bëla bër sam eni wël eyeyan ed Kaxanu el, gë onënga fo eni ma.

17 Bari ani gi ex na gë odëmbët, gogo nde ebi yepan. And këbi šopara aŋ, ba enëbi cëndën në end eyeyan elo eŋ, ebi cena xali eni dap caw.

18 Bëte odëmbën ok ex bër sam eni wël eyeyan ed Kaxanu el,

19 eni teb ocëmu od aniyan ok, gë oñandi od napul ok, do gë oñandi od eman ok ex këša xali ex tëkwan ebi nëngwët in.

20 Do ebar ejekax el ex bëla bër sam eni wël eyeyan ed Kaxanu bën, eni ma ebi nëngwët do ex cënar gër owëkw orebën: emat ex dëw ofëxw osas, eŋo ofëxw ocongebat, do eŋo keme.»

End apënëtal and lambo eŋ

21 Yesu ga ħata ko apënëtal aŋo, wëka këbi bër baŋo faxët bën: «Lambo ir fëtën këni in, aħob nde këni ħobënd gë enëp? Axwët nde këni xwëtënd dila në angaw? Ax gi ex na nde në er yaŋ këni xawënd?»

22 Mëŋ ex, er hi bax yo watërëxe in, awati kë wati. Er hi bax yo ešon-con in, ašana kë šanaya goyat gër angoben!

23 Awa ar gë anëf an wëlël exo eŋo!»

24 Baš ko bëte: «Balëkënalijindën end kën wëlënd eŋ. Gë acariya and kënëbi sëyinënd bëla aŋ fo këŋun wäšën wën bëte, ado sëf eŋun tënd motënd.

25 Ar wäk eyeyan elo an, Kaxanu abašën këŋo bašën owël ol. Bari ar ħëpëk an, ħowëŋ aŋo pëni na.»

End apënëtal and enedfa end kë lëgënd gë andexëm eŋ

26 Yesu šom ko bëte: «Owun or Kaxanu ol er wëndërëk gë end ala ar kë yišënd enedfa gër ošënga orexëm fo.

27 Këŋo rašënd nde ba këŋo ferënd nde, hik gëmëf hik goyat, enedfa eŋ alëg kë lëg ex daf xarak mëŋ axwën an axo nang na ba mondake.

28 Ebar el dëŋ këŋo rëca ex dëg ang ondës fo, ex daf bële in xali ex neg do ex can, banjëra baŋ ex dëw aye.

* 4:12 4.12 Esayi 6.9-10

²⁹ Do and kë sëg aŋ, eni ɲaʂ gë xorom in and kë ɲat ekanara ed bēneda aŋ.»

³⁰ Wëka këbi bēte Yesu: «Gë ine këne wātinaliye owun or Kaxanu ol, gë apēnētal and fe?»

³¹ Yaka ko mēŋ fo: «Ang enjëlir end atëx and mutarëd fo hik. Dek bēneda bēnd ex gër ebar ro bēŋ, enjëlir eŋo xurik ex ɲa.

³² Barikan and këni nef do ex d'ëg aŋ, ata kë rafënd nēmëc d'ek bēbëlëg bēbër ex gër andēda bēn. Benini bēŋ ex d'erëra xali ošël or gër orën ol eni yëlëra yaŋ.»

³³ Ata Yesu gë bapēnētal ɲaŋo sēfētan babi end Kaxanu eŋ bela bēn ang këni xor ebi pēni ak.

³⁴ Ababi sēyali na gë bapēnētal kēm. Barikan and këni hi gë bēsēfan bērexēm fo aŋ babi faŷēnënd d'ek.

End Yesu do gë ekoc etēm eŋ

³⁵ Ata kwël yatijo fo, and genëka aŋ, Yesu fel këbi odexēm: «Kegētane anjer aŋ.»

³⁶ Ga fela këbi amëxwër aŋ, bēsēfan bēn wëla këno Yesu gë ikuluŋ ind gër ed yēpa baxo iŋ. Na fo bax bēte bēkuluŋ bēcëxe bēndanjēm.

³⁷ And hi këni Yesu gë bēsēfan bēn gër ngu aŋ, ɲatëguk angoc etēm. Men oŋ kë xaninënd bomeŋ bomeŋ xali kë rēmbayand ikuluŋ iŋ.

³⁸ Barikan Yesu mēŋ yem këŋo rašënd gër epoy ed kuluŋ gër akwētaya and gaf. Ata exo nēngētaxën in, bēsēfan bēn xey këni šor: «Asēyali, doro këne nemiye. Wēj axi ɲal ex na nde?»

³⁹ Ga nēngëta ko na, xeyan ko ekoc el gë anjer aŋ: «Xey wën, cēsinaŋin!» Ataj sebëk ekoc el do anjer aŋ bēte yēmëk ataj.

⁴⁰ Wëka këbi Yesu bēsēfan bēn: «Oko inewā yēdaraxën kën go? Ba wën xali gērëgako ane kwëta ex na nde?»

⁴¹ Aŋo yēdara këni kaš-kaš xali do këni wëkarënd: «Noŷo ngwa ex ala ajo? Ekoc el do gë anjer aŋ aŷa kë wānd er ko re in?»

5

End ar gë bangoc ɲaŋjēnax eŋ

¹ Yesu gë bēsēfan bērexēm bēn, ga xegëta këni anjer aŋ, ɲat këni gër ebar ed Bēšerasa.

² Ataj ga šēpëta ko Yesu gër ikuluŋ, šanëgu ko pëlët gër oŋeg, ala ar gë bangoc ɲaŋjēnax do ko yend aped-fed.

³ Gër oŋeg lëg baxo do ala ɲaŋo xor na eno pokëra gë gweyele-gweyele.

⁴ Band mar abon bano bonënd eno pokëra gër otaxan do gër osapar gë gweyele-gweyele. Barikan mēŋ d'ek baxo xotënd exo nētëra dëng-dëng odun ok. Ala ax cot bana ojaŷ od eŋo ɲonaxën ok.

⁵ Er baxo xeyërand cis wec gër ɲanapëra band gër osënd. Asem-ɲaŷēnaya baxo semɲaŷēnayand eman eŋ gë oxaŷ.

⁶ Sam ga watëgu këŋo Yesu caw, hër ko aped-fed do foxi ko gër lëngw irexēm.

⁷ Xey ko: «Inewā ŷandi ki gër ndam Yesu, wēj Asēniw ar Ar-hik-yaŋ gër orën an? Këla gër oŷac or Kaxanu, këreye narën na!»

⁸ Baxo xeyaxënënd mondako, awël ɲaŋo wëlënd Yesu ga ko re: «Wën bangoc ɲaŋjēnax, canin gër ala ajo!»

⁹ Ata Yesu wëka këŋo: «Mondake këni wăcënd?» Yaka ko: Wëno «Benga sir-sir» këne wăcënd gayik ßangoc ßandanjëm hi këmi.

¹⁰ Ata ßangoc ßaňëňenax ßaŋo këno xarand Yesu kërebi ŋwăy na caw, ga xey këbi eni ŋawëta ebar ed Őerasa el.

¹¹ Xarak ler gër etënd gër ed hi bani na, bambëxwëbëxw banëbi xadacërand na.

¹² Ata ga wat kënebi, ßangoc ßaňëňenax ßaŋ xara këno Yesu: «Cëňetalëbo mëni dël bambëxwëbëxw ßaŋo!»

¹³ Ata wă ko Yesu. Na ßangoc ßaňëňenax ßaŋ ga ũan këni gër ala, lil kënebi bambëxwëbëxw ßaŋ. Do ang hi bani gër ed kwëre kwëre ak, yëkëta këni gë ongër fo, lapayax këni gër anjer dek kece in, noyelira këbi dek. Er hi bani në bambëxwëbëxw owëli oki.

¹⁴ Ga ũapër këni bëxadac bën, hërëra këni bëjo gër angol, bëjo gër ocënga. Reyarax këni end wat bani eŋ. Ata wăraraw këni bela bën, ßura-ßura gër onang.

¹⁵ Ga ũat këni gër ed ebaxo Yesu, wat këno ar gë bëyël ar ßenga ßenga an, ga yëpa ko gë ßanjëm ßaŋ. Nang këni mëne aye dëŋ ßakar këŋo onden oŋ. Yëdara këni xali xurik.

¹⁶ Bër wat bax dek er ri baxo Yesu bën reya këni end ar gë bëyël eŋ, do gë end bambëxwëbëxw eŋ.

¹⁷ Ata yăna këni këno xarand Yesu exo dëxëta na gër ebar edebën.

¹⁸ Ga ko ßaka Yesu polo gër ikuluŋ, ar ebax gë bëyël an wëka këŋo: «Aŵa nde këy wă me gi ar enga endey?»

¹⁹ Ga ñëp ko Yesu, yaka këŋo: «Maŵil gër ndewën, gër iciw indey. Tëfëtanëxëyëbi dek er rin ki Axwën Kaxanu in, do ang xaŵënan këŋo wëj ak.»

²⁰ Ata ala ajo wăyï ko do ko femëraxënd end Yesu eŋ gër Bangolepëxw. Areyara baxo reyarand dek er rin ßaŋo Yesu in. Do bela bën dek bafi ũarandërand endey eŋo.

End endënaŵ ecësëk do gë end asoxari ašëxwëra eŋ

²¹ Yesu xegëtaw ko amaka ßaka gë ikuluŋ iŋ. Barërëgu këni gašëxe bela bën gër bëŋa ir anjer.

²² Hatëgu ko na ar bano wăcënd Yayëros, alëngw ar aciŵ acaleya an, lapaya ko gër osapar or Yesu

²³ do ko rend: «Asëyali, ßam ex exo koti endënaŵ endam eŋ, axara xara këmi, yeye eyo kwëtan otaxan ok exo pakaxën do exo diyaxën.»

²⁴ Yesu sëfër këni kwël gë Yayëros. Enga end bela eŋ kënebi sëfand do këno fimelirand Yesu.

²⁵ Xarak asoxari ar ßaŋo yexayaxënënd ošat elod bëniy epëxw gë bëki ebaxëna gër enga eŋo.

²⁶ Mbaŋ soro baxo gër otaxan od bëxora bëranjëm, do faŵ baxo dek napul irexëm in gër oxora, ßari axo pak bana. Ado aŋo hi ßaŋo kaš-kaš ošëxwëra ol.

²⁷ Ga wël ko mëne Yesu kë xucand, nëfënëfa ko xali sëkën këŋo, do wxiwëta ko acud andexëm aŋ.

²⁸ Er yëla baxo mëne ga xaŵ xaŵ këŋo exo kwixwëta ßanjëm ßandexëm ßaŋ ata ko fak.

²⁹ Sam ga wxiwëta këŋo, ošat oŋ sebëk ataŋ ecan el. Nang ko gër eman endexëm mëne afak dëŋ fak ko.

³⁰ Yesu nang ko mëne panga indexëm şanëk na. Ata xwëša ko mërëxand gër amëxwër. Nëkona ko gand epoy do wëka ko: «Noÿo xwixwëtak banjëm bandam ban?»

³¹ Yaka këni bësëfan bën: «Okò, këyëbi watënd bela bën ga këni fimelirand nde këy wëkand noÿo xwixwëta ki?»

³² Barikan mëñ kwël këno şaland ar ri bax eño an.

³³ Ata asoxari an këno rëgëñënd anjiÿ aň, ga nang ko er hi baño in. Wara ko lapaya ko gër osapar or Yesu do reya ko ðek ðal in.

³⁴ Barikan Yesu re ko: «Awël nde abiwën, ga xwëta këye fakaxën këy. Maÿil gë emëkw eyemax do pakël oşëxwëra orey ol.»

³⁵ Ga ko yeyan mondako bayi baxo Yesu ga ñatëgu këni bela bër hiw bax gër iciw ind alëngw ar aciw acaleya an. Re këni: «Awa anëka xor këno endënañ endey eň! Ine këyo soroli mama Asëyali an?»

³⁶ Barikan ado ga wël baxo eyeyan elo, Yesu fel këno alëngw ar aciw acaleya an: «Kërey yëdara na ngëñ, kwëtale mondako dëñ.»

³⁷ Gabatak axo ma bana eño ðañëta gër iciw ind Yayëros angëmëne ax gi ex na Piyer, gë Şak do gë Şaň, abinëm ar Şak.

³⁸ Ga ñat këni gër iciw ind alëngw ar aciw acaleya, Yesu wat këbi bela bën ga këni renitara axeÿënd mbañ.

³⁹ And lil ko aň, wëka këbi: «Ine kën şëşësinënd go? Ineña otes od go ok? Itox in araş fo raş këno, axo cës ex na.»

⁴⁰ Ata ga wël këno, ÿana këni këno wërëyand. Yesu nëcët këbi ðek ang ebani ak. Ga wac këbi nëm gë sëm ir endënañ do gë bësëfan bër lañëta baño bën, lil këni gër ed xwët bano itox.

⁴¹ Ata Yesu lëk këno itox in gër ataxan, re ko: «Talita kumi», mëne ngëñ: Endënañ kanil, ga re këme!

⁴² Ataň kwengweremët endënañ eň, xwëša ko ceg do ko yëtënd, anëka sëk baño bëniy epëxw gë bëki. Bër wat bax eño bën şëg këbi benjëw bën ga xurik aşaran in.

⁴³ Yesu xëñara këbi aye bëxwën endënañ eni cësinali endey eño. Fel këbi eno yël er ko yamb in.

6

End Yesu gër Nasaret eň

¹ Ata Yesu xani ko na, wäyi ko kwël gër Nasaret, gër ed raf ko. Sëfër këni gë bësëfan bërëxëm bën.

² And ñatëguk akey and eteyëta aň, ye ko këbi sëyalirand gër aciw acaleya. Dek ÿëmb bani bër obaxët bën, do ga këbi şarandëra këni wëkarënd: «Feye wa şotëgu ko eño? Orenik or mondake wa şot ko? Do mondake ko rind becarax bëndako rako bën gë otaxan odexëm ok?»

³ Ax gi ex na nde mëñ ex afika ar otëx an, asëñiw ar Mari an? Ax gi ex na nde bobinëm ex Şak gë Yose, gë Yud do gë Simon? Do bëbinëm bëtoxari bën cëñ, ax gi ex na nde gër ndëbi ro dëñ exëni?» Ata në eño bafi ñëpëgënanaxënënd endexëm eň.

⁴ Ata yaka këbi Yesu: «Alawënel ar Kaxanu an, gër angol andexëm fo këno yafënd, ado ðek ðek in gër bërëxëm do gë bër ekun ebat gë mëñ bën.»

⁵ Ata ecarax gematak aňo mëndan bana exo di na. Bëşëxwëra bëfëñëpëne fo fakën bafi ga ñëmbara këbi.

6 Mondako şaran baŋo Yesu end oŋepëgënan odebën eŋ.

End olawën or bësëfan epëxw gë bëxi eŋ

Ata Yesu ko sëfërand bëngol bënd ler gër Nasaret bëŋ ebi tÿyalirax.

7 Wac këbi bësëfan epëxw gë bëxi bën, lawën këbi eni ye bëxi bëxi sam ga yël këbi panga ind enëbi nëcëtaxënënd bangoc bañëŋenax in.

8 Fel këbi bëte eni mëlayand oşët fo do këreni mëland na: ax gi ex na eyamb-yamb, ax gi ex na ambaş, ax gi ex na kodı gër bëmbooto.

9 Barikan eni peďand baped' band xalanj, bëte këreni cuďand na bacud' baki.

10 Afel fel babi bëte: «Gër iciw' ind kën ĩat, bayiyindën na xali yatir kën xuca.

11 Bëte angëmëne en ŋat në angol, do bela bën eni ñep enun kwëtaya in ba eni ñep enun baxët in, pëxwëcayin obar od lëkak gër osapar orewën ok en kucaxën. Obar oko ex osede or këbi şëndën bela bëjo.»

12 Ga ye këni bësëfan bën, femërax këni gër bela end eni nëngwët aniyan andebën eŋ.

13 Nęcët kënëbi bëyël bëranjëm gër bela. Bëte bësëxwëra bëranjëm banëbi nëmërand ogu, do bani fakënd.

End ecës ed Şaŋ Batis eŋ

14 Erod, emun eŋ, wël bax er baxo rind Yesu in gayik owac or Yesu ol mongwëli wëli bax. Bërëmar are bani rend mëne Şaŋ Batis, ar bafi buyind' bela an xaniwëk gër ecës, mëŋ şotaxën ko panga ind ko rixënënd bëcarax in.

15 Na fo bani bër bax rend mëne alawënel Eli xaniwëk gër ecës. Na fo bani bëte bër bax rend mëne alawënel ar Kaxanu abat, ang ebani akarëk ak, xaniwëk.

16 Barikan, Erod ga wël ko beŋo đek, re ko: «Yama Şaŋ Batis ir foďëtën bamo gaf ga xaniwëk nde gër ecës.»

17 Erod mëŋ dëŋ re bax eno tëra Şaŋ Batis do eno pokëra gë gweyele-gweyele lëf gër epëra gayik anëp nëp baŋo ga watar bani gë Erojad, alindaw' ar abinëm Filip an.

18 Enimin, Şaŋ Batis mondako baŋo fëlend Erod: «Ax ĩap ex na eyo kan abinëx asoxari arexëm an.»

19 Ata Erojad mbanj şus baŋo Şaŋ Batis do ŷandi baŋo eno đaw', bari abaxo xor na.

20 Ado Erod ayëda baŋo yëdand Şaŋ Batis ga nang baxo mëne ala ar şenene ex, awënëk ex. Mëŋ bayik abanjo seş na eno dixëra. Dek baxo şëndënd and këŋo wël aŋ xarak anëngan dëŋ baŋo nënganënd obaxët ol.

21 Ata Erod ri ko ofëna or ekwitaxën ed akey and rëw këno. Wac këbi gër ñambëran bëlëngw bën do gë bëmun bënd ocoroďa beŋ, ebar ed Galile el dek.

22 Ga lilëgu ko abiw' ar Erojad gër ed yëpara bani, wan ko xali nëngan këbi Erod gë bër wacëraw bafi gër ofëna bën. Ata Erod, emun eŋ, fel këŋo endënaw' eŋ: «Mëkale er ŷandi ki yo, wëno ayël këmi yël.»

23 Ga yaşar ko baş ko: «Er këye xara yo ayël këmi yël, ado ex gido mi cet ja mërëxand ebar ed gër ed wun ko ro el.»

24 Ata şan ko endënaw' eŋ, wëkaw këŋo nëm Erojad: «Inewa këmo xara emun eŋ?» Yaka këŋo: «Karalo gaf ir Şaŋ Batis in, ar këbi buyind' bela an.»

25 Ga wërëšëtaŵ ko aŷand lëf gër ed exo emun, xara këŋo: «Er ŷandi ke eye yëlëgu gërëgako gaf ir Šaŋ Batis in polo në inëp.»

26 Ata emun eŋ hi këŋo këŋ gër emëkw, šëna këŋo. Barikan ga yašar baxo xali wël këno bër ofëna bën, ax mënd bana eŋo dëc endënaŵ eŋ er xara ko in.

27 Emun eŋ laŵën këŋo ataŋ anëkona arexëm abat exo mëlaw gaf ir Šaŋ Batis in.

28 Ye ko, fodëtëgu ko gaf ir Šaŋ Batis in gër ed fëra bano do wëlaw ko në inëp. Fëxwën këŋo endënaŵ eŋ. Endënaŵ eŋ šëna ko yëlëx këŋo nëm.

29 Bësëfan bër Šaŋ Batis bën ga wël këni endey eŋo, yen këni eman endexëm eŋ gër epëra do wëxëta këno në ŷeg.

End eñëmbën ed eyamb yamb eŋ

30 Oparëxanda ok ga bakaraw këni gër Yesu, reya këni dëk bešër riw bani bën do gë dëk end sëyaliraw banëbi bela eŋ.

31 Ata yaka këbi Yesu: «Awa yowën ene nacëtaye në er tëb en teyëtax tëkër!» Mbaŋ ebani bela bër xeta babi bën: bëjo këni yend bëjo këni fiatëgund, ax mënd bana ang këni yambëra ak.

32 Yesu gë bësëfan bën fëra këni polo në ikuluŋ eni nacëtaxën.

33 Ata bela bër anjëm wat kënebi ga këni ye, xwita kënebi. Do angol and ex yo bani xanirawënd eni ye olëngët, gogo nde ga fiatët këni.

34 And bani šëpëtand gër ikuluŋ aŋ, Yesu wat këbi bela ga barërëgu këni xali hi këni amëxwër atëm. Aŋo xaŷënan këŋo xali gayik er hi bani ang opeŷ od gë axadac këm fo. Na sëyalira babi bešëranjëm xali nëkak.

35 Ga kë xwëyar bësëfan bërëxëm bën sëka këno Yesu do re këni: «Asëyali, ro gër ed hi këne apuŷ ex do anëka wëdëk eñan eŋ.

36 Pelalëbi bela bën eni capërëra gër ocënga, ed bënëpa el, do gër bëngol bënd ler ro eni yëcërax er këni yamb in.»

37 Barikan mëŋ yaka këbi: «Yëlinëbi wën dëŋ er këni yamb in!» Yaka këno: «Ba mi ye mi yëcëgu mburu në batama okeme oki band kodï nde, mëni dëbaxën dëk ako?»

38 Ata wëka ko Yesu: «Bamburu banjëgwe wa lëkaya kën? Yeyin en nangëgu!» And wëkaraw këni aŋ, yaka këno: «Bamburu banjo do gë oxan oxi.»

39 Aŋo re ko enëbi pel bela bën dëk eni nëpara bëmëxwër bëmëxwër gër ondës ocëkët.

40 Ata ŷëpara këni bëmëxwër bënd mar bela keme, bëŋo ofëxw oco.

41 Yesu ga wëd ko bamburu banjo baŋ do gë oxan oxi ol, xeŋa ko orën ol do šëkwa këŋo Kaxanu. Ga xwët ko, hëbëndër ko bamburu baŋ do yël këbi bësëfan bën eni cet. Bëte mondako fo šet babi oxan ol xali šot këni bën dëk ang ŷëmb bani ak.

42 Na yambëra këni xali wëd këni bën dëk.

43 Ata bar këni bësëfan bën bakange epëxw gë baki bacaxaken band mburu ind bayëta bax baŋ do gë oxan ol.

44 Bër lëba babi Yesu bën er ebani, bësošan bën fo, owëli oco.

End Yesu gër men eŋ

45 Ataŋ ga xucak eŋo, Yesu nëyali këbi bësëfan bërëxëm bën eni dëngwa gë ikuluŋ in ekeg ed anjer, gër Betësayida do mëŋ bayi ko na ebi pela bela bën.

46 And fela këbi aŋ, ye ko yaŋ në etënd exo calex.

⁴⁷ Ga sêlak eñan eñ, bêsëfan bën ñat këni gë ikuluñ in mërëxand ir anjer xarak ekeg elo ßayiw baxo Yesu gër ebar.

⁴⁸ Wat këbi bêsëfan bën ga ßopa këbi ewac el gayik aped-fed gë ekoc etëm bani xasënd gë ikuluñ in. Emëd ekarëk el, Yesu këbi sëfand do ko wëñënd yañ gër men ang gër ebar fo. Ga sêk këbi, ýandi këño ebi cand.

⁴⁹ And wat këno ga ko wëñëta yañ gër men an, bêsëfan bën yëla këni mëne oñeý ex, ax gi ex na mëñ. Ata ses këni ßor.

⁵⁰ Ga këno nêkon, bën ðek sêg këbi ßenjêw ßeñ. Atañ yeyaneli këbi Yesu: «Kapinayin! Wëno ex, këren yëdara na.»

⁵¹ And hi ko polo gër ikuluñ an, xucak ekoc el. Ata bêsëfan bën ðek ßaran bañi endexëm eñ.

⁵² Gayikwa ýoweý abi pëni bana ecarax end mburu eñ: ga fod bañi.

End epakën ed bêsëxwëra gër ebar ed Genesaret eñ

⁵³ Ga xegëta këni anjer an, ñat këni gër ebar ed Genesaret.

⁵⁴ And sêpëta këni gër ikuluñ an, ßela bën xwita këno atañ Yesu.

⁵⁵ Ata wãra këni enëbi mëlarrow bêsëxwëra bën monëbi gër ßanakaya ßandëbën. Motëfelira bano sëfelirand Yesu gand ed ko ye yo.

⁵⁶ Gër ed ko lil yo, hik ingol, hik angol atëm, hik osënga, tar fëña in banëbi xwëtënd bêsëxwëra bën do bano xarand ebi teb eni kwixwëta ndakañ ambana and acud andexëm an. Do ðek bër baño wixwëtand bën afak bani fakënd.

7

End ßapela ßand bëxarëk eñ

¹ Akey amat, Ofariseñ do gë bêsãlen yow bax gër Yesu ga xaniw këni gër Yerusalem.

² Ata wat kënëbi bêsëfan bërëxëm bërëmar ga xoba këni gër eyambëran gë otaxan obuyaraxik, mëne ngëñ nebarëxe.

³ Xarak Ofariseñ ok do gë Bêsëwif bën ðek abani yambëra na nebarëxe ßenene otaxan ok, ang rëp bax gër ßapela ßand bëxarëk bërëbën ak.

⁴ Angëmene nê akwëndaya and gër angol ye bani, and këni wãyi gër iciw an din bani nebarand aye eni yambëraxën. Bëte mban e ebar ßend akarëk ßend bani fëbënd ßeñ: eneb ed onëp, eneb ed ofeya el do gë ed ßandun ßand yawale el.

⁵ Ofariseñ ok gë bêsãlen bën wëka këno Yesu: «Bêsëfan bërey bën inewã këni liyaxënënd mondako, ga këni yambërand gë otaxan obuyaraxik, do ani tëfënd na ßapela ßand bëxarëk bërëbi bañ?»

⁶ Ata Yesu yaka këbi: «Ata alawënel Esayi ðal re baxo mëne wën bëýëñenax bër kë labayand hi kën. Ga ýëgw ko wa:

“Bela bëjo gë etëý el fo këne fëbënd,

Anjëlan andebën an caw ñawëta ke;

⁷ Asoro fo këni sorond cale indebën in,

Osëyali orebën ol ßapela ßand ßela fo ex[☆].”»

⁸ Ata re ko bëte Yesu: «Wën, kë yepënënd er re ko Kaxanu in do kën fëbënd ßapela ßand ßela.

⁹ Kën yepënënd apela and Kaxanu an do kën fëbënd amërëwëra andewën.

¹⁰ Ga re ko Moyis:

“Wěj ala an pëbëlëbi norix gë sorix,
Ar këno xare yo nëm ba sëm ar edaw̃ ex[☆].”

11 «Barikan wën këbi sëyalind bëla bën: And ki xara yëy norix ba sorix aŋ, axor këy xor eyo pel mëne gë er ebax eyo dëcaxën in “Korëban” ex, mëne ngëj Kaxanu yël këyo.

12 Ax gi ex na nde në end apela andewën aŋo, bëla bëranjëm anëbi dëcand na bëxarëk bërebën bën?

13 Ata mondako kën yepënënd eyeyan ed Kaxanu el gë apela and yerët kën gë andewën dëj. Bëte awata wata kën bemenak bënd ang eŋo ak.»

14 Yesu wac këbi gašëxe bëla bën. Ga sëka këno amëxwër atëm, re ko: «Wën dek baxëtine de aye eŋun pënixën.

15 Yoweÿ ax gi ex na er kë lil gër ala do eŋo buyarën. Barikan er kë šanënd in këno buyarënd.

16 Awa ar gë anëf kala, faxëtëlexo eŋo.»

17 And lil ko Yesu lëf gër iciw̃ aŋ, ga sebëgu këbi fac amëxwër aŋ, bësëfan bërexëm bën wëka këno ebi payën apënëtal aŋo.

18 Ata re ko: «Oko, wën bëte an gi ex na nde gë orenik? Anjun pëni ex na nde mëne yoweÿ ax gi ex na er kë lilënd gër ala do eŋo buyarën?

19 Er kë lilënd gër ala in gër acël kë řatënd, ax gi ex na gër emëkw. Do and kë hi gër acël aŋ, ex payërax gër apuÿ.» Ata gë eyeyan elo wäsin bafi Yesu mëne eyamb yamb ed ex yo awën wënëk.

20 Er re baxo mëne er kë šanënd gër ala in këno buyarënd.

21 Gër emëkw ed ala kë řanand xali ex can: banjëlän bañëjënax baŋ, gë eñac eŋ, gë orek ol, gë edawër el;

22 gë orekar ol, gë aŋana and kodı aŋ, gë oxey ol, gë njifa ind bëla in, gë asëk alakirand fo in, gë oyakërax ol, gë ocir od Kaxanu ok, gë ndafënan in, do gë ofëñirëx ol.

23 Eyo gër emëkw kë řanand beŋo dek, do and kë šan aŋ eŋo buyarën ala an.

End asoxari aliyer eŋ

24 Ga xucak eŋo, Yesu ye ko gër ebar ed këni wacënd Tir. Hat ko yir fo në iciw̃ ga xey këno eni nangëra bëla bën mëne mëj yowëk, barikan gogo nde ga nangëraw këni.

25 Ga wël ko nëm ir endënaw̃ end hi bax gë angoc aňëjënax, yow ko lapaya ko gër osapar or Yesu.

26 Asoxari ajo Agërek ebaxo do xaniw baxo gër Fenisi gand ebar ed Siri. Axara xara baŋo Yesu eŋo nęcët angoc aňëjënax aŋ gër abiw̃.

27 Yesu yaka këno: «Cënıl pere eni med obaş ol. Ecemar ed këni yambënd obaş el ax ye ex na eyëbi dapën bëkwërëkwër.*»

28 Re ko asoxari an: «Eyo dal ex Axwën, barikan bëkwërëkwër bëj dıla gër ed këni yambërand obaş këni wëdarand bëngacan bënd këni lapëtarand bëj.»

29 Ata re ko bëte Yesu: «Awa në end eyeyan elo ayakali këmi yakali. Maÿıl, angoc aňëjënax aŋ anëka šan ko gër abix.»

30 And wäyi ko asoxari aŋ, sëkëx ko mëne angoc aňëjënax aŋ anëka šan ko gër abiw̃, alaki fo alaki baxo gër angaw̃.

End apaxo eŋ

☆ 7:10 7.10 Andocane 20.12 * 7:27 7.27 Bëšëwif bën ođanjet banëbi wacënd bër benëng becëxe bën.

³¹ Yesu ga xani ko na gër ebar ed Tir, ko wãÿind ond gër ebar ed Galile onj na do ko xucand gër ed Sidonj el. Bëña ir anjer in baxo séfand gand befbët ir «Bangolepëxw.»

³² Fed këni gë bela ga këno wëlanëgu apaxo, ar bax yeyanënd gë ojawf fo. Na xara këno enjo nÿemba exo pakaxën.

³³ And nacët këno caw gër ed hi bani bela anj, Yesu so ko banëf band apaxo banj, gë obasa odexëm ok, do wiê këno gë bato banj gër aniw.

³⁴ And xeña ko orën anj, yën ko atëm, re ko: «Efata», mëne ngënj Dëmëtayayin.

³⁵ Atanj lëmëtayak banëf banj do lëkwëtarëk aniw anj, apaxo anj yana ko ko yeyandërand ſenene.

³⁶ Yesu xëña këbi eni cësinali endey enjo. Barikan axëña yo axëña bela bëjo anjo bani reyarand kaſ-kaſ.

³⁷ Mokuri xuri bax ang ſaran babi xali bani rend mëne Yesu becaraxik fo ko rind. Banëf band bër ſapaxo banj ko lëmëtënd, do baniw band bamuma banj ko lëkwëtënd eni yeyandëraxën.

8

End eñëmbën ed mburu enj

¹ Akey amat, bela bën ga ſarërëgu këni omëxwër otëm, xeta këno gaſëxe Yesu. Ga wata ko mëne bela bëjo er yamb in ani cot bana, wac këbi bësëfan bërëxëm bën do re ko:

² Nëkoyinëbi bela bëjo, dek ke xaÿënanënd elod ſakey ſatas këne séfarand, ſari ani gi ex na gë eyamb yamb.

³ And këmëni fela yambërarëxe anj, bon këni sorox gër fëña gayik bërëmar caw xaniw këni.

⁴ Yaka këno bësëfan bën: «Mondake wa kënëbe lëbaye tëb ro?»

⁵ Anjo wëka këbi Yesu: «Bamburu banjëgwe wa lëkaya kën?» Yaka këni: «Banjongëbaki.»

⁶ Fel këbi bela bën eni nÿëpara gër ebar. Ga xana ko ko bamburu banjongëbaki banj, ſëkwa këno Kaxanu, hëbëndër ko do yël këbi bësëfan bën enëbi cetëra amëxwër anj. Ata ſet këno ala kala aton dek ang ebani ak.

⁷ Bëte bëngan ebaxëna, ga xana këbi Yesu, ſëkwa këno Kaxanu do re ko bëte enëbi cetëra bela bën.

⁸ Na yambëra këni xali wëd këni. Bayitarak mburu inj në ſakange banjongëbaki.

⁹ Bela bër lëba babi na yatijo bën er hi bani në owëli onax. Ata ga yambëra këni, Yesu fel këbi eni maÿira.

¹⁰ Atanj mënj gë bësëfan bërëxëm bën fëra këni gër ikuluj do kwël ye këni gër ebar ed Dalëmanuta.

End amatinali and gër orën enj

¹¹ Akey amat, Ofariſenj yow baxëna na eno mëkara Yesu. Ga yandi këbi eno bon, wëka këno ebi masin ecarax amat eni nangaxën mëne gër orën xaniw ko.

¹² Ata yepandëra këno Yesu gër onden ondexëm endeſën enj, yën ko atëm do re ko: «Wën bela bëjo, inewa këne wëkaxënënd mun masin ecarax en nangaxën mëne gër orën xaniw këme? Dal in këmun felënd, ecarax an wat na.»

13 And fiata ko eno an, Yesu baka ko polo gër ikuluḡ eni kegëtaxën anjer an gë bësëfan bërëxëm bën.

End lewir ir Ofariseḡ en

14 Bësëfan bën axwëya xwëya bani eni pena mburu inḡ. Amat fo wëlali bani gër ikuluḡ.

15 Ata re ko Yesu: «Kwëyëtayin lewir ir Ofariseḡ in do gë lewir ir od Erod in*»

16 Ata ga wël këni eno, bësëfan bën këni yëland mëne ga bani gë mburu këm yeyanaxën baxo mondako Yesu.

17 Ga wata ko Yesu mëne mondako këni yëland, wëka këbi: «Inëwa kën yëläxënënd mëne ga hi këne mburu këm yeyanaxën këme mondako? Xali gërëgako anun pëni ex na nde er re këme in? Wën yowëy an kaman ex na nde pere?»

18 Ata wën and mokem xem këḡun de ogaf ok. Gë bangës hi kën bari an watërand na, gë banëf hi kën, bari an wëlërand na.

19 An kwita ex na nde gë bamburu banjo lëba bamëni bela owëli oco? Do bacaxaken band bayëtara babi banḡ, bakange banjëgwe bar ban?» Yaka këno: «Bakange epëxw gë baki.»

20 Bëte an kwita ex na nde and lëba bamëni gë bamburu banjongëbaki bela owëli onax anḡ? Bakange banjëgwe fëxw banun bacaxaken band bayëtara babi banḡ? Yaka këno: «Bakange banjongëbaki.»

21 Ata re ko bëte Yesu: «Do wën xali gërëgako, yowëy an kaman ex na nde?»

End Yesu do gë ašiwëk ar gër Betësayida en

22 Yesu gë bësëfan bën fiat këni gër Betësayida. Wëlanëḡu këno na ašiwëk do xara këno eno pakën.

23 Ata Yesu lëk këḡo ašiwëk an gër ataxan do las këḡo xali šan këni ingol inḡ. Ga xwëša këni, wiš këḡo gër bangës do fëd këḡo. And fëdët këḡo anḡ, wëka këḡo: «Yëy nde këy watënd na?»

24 Ga xëwëta ko ašiwëk an, re ko: «Në ewat mëni bela bën ang batëx fo, bari ayexëra këni yexërand de.»

25 Yesu fëd këḡo gašëxe. And fëdët këḡo anḡ, ašiwëk an fak ko atanḡ, do ko watërand šenene.

26 Yesu fel këḡo exo maḡi gër ndëbën, kërexo baka na gër ingol.

End Piyer do gë Yesu en

27 Yesu gë bësëfan bërëxëm bën ye bax gër bëngol bënd ler gër Sesare ir Filip. Gër fëña, wëka këbi: «Gër onang or bela, wëno noḡo këni rend hi këme?»

28 Yaka këni: «Bela exëna bër kë rend wëj ex Šan Batis; bëjo wëj ex alawënel Eli, do bëjo bëte wëj ex, alawënel ar Kaxanu abat, ang bëtëraw këni ak.»

29 «Do wën cëḡ, ine këne rend?» Yaka këḡo Piyer: «Wëj ex Afexën an.»

30 Ata Yesu xëḡa këbi xali mëne eno ala këreno pelëd na.

End ecës ed Yesu en

31 Ata amëd aḡo yana baxo Yesu këbi felënd bësëfan bën mëne, mëḡ Asëñiw ar ala an, mbanḡ ko soro. Bëxarëk bër Bëšëwif bën, gë bëšadaxan

* 8:15 8.15 Yesu, ga yeyan ko mondako, er yandi baḡo ebi pëni mëne eni kwëyëtant er wata bani Ofariseḡ do gë od Erod in.

bëlëngw bën do gë bësälën bën ašus këno šus xali eno dëxw gër ecës. Barikan gë akey atasën aŋ, exo kani gër ecës.

³² Kerët felëra babi bësëfan bën beŋo. Ata Piyer ga nacët këŋo këŋo rexërand.

³³ Barikan Yesu ga nëkona ko gand bësëfan bërëxëm, xeŋan këŋo Piyer: «Nacëtaxële fa Sindan, anjëlän andey aŋo and bela fo ex, ax gi ex na and Kaxanu!»

³⁴ Ata and wac këbi amëxwër do gë bësëfan bërëxëm aŋ, re ko: «Ar ŷandi këŋo exe tëf an tebëlexo ebal ed gaf irexëm fo el. Gilexo awelëk ar exo toro mbaŋ në end oŵac oram exe tëfaxën.

³⁵ Ar kë xwël aniyan andexëm an, anemin ko nemin. Barikan, ar kë nemin aniyan andexëm në end oŵac oram do në end Atëfëtan an, afexën ko fexën.

³⁶ Inëwa këŋo feca ar kë šotëra dek beber hik gër ngwën ro bën xarak axo pexën ex na enjëw endexëm eŋ?

³⁷ Do gë inëwa ko nëmb ala an enjëw endexëm eŋ?

³⁸ Ar këŋo šëfënan yo endan, do gë end eyeyan edam eŋ, mërëxand ir anjex and kë rind orekar do and bëwendëran aŋo, wëno Asëniw ar ala an bëte ašëfënan ke šëfënan endexëm eŋ yatir këme bakaw gë enjaran end Faba eŋ do gë omeleka omënek ok.»

9

¹ Ata re ko bëte Yesu: «Dal in këmun felënd, ang xwëšara kën ro ako, bërëmar ani cës na watërëxe owun or Kaxanu ol ga yowëk gë panga itëm.»

End enjaran end Yesu eŋ

² Ga xucak bakey banjongamat, Yesu wac këbi Piyer gë Šak do gë Šar eno danjëta yaŋ në etënd ecakax. Ga fiat këni, owati or eman end Yesu ol nëngwëtak gë ogës odebën.

³ Wedëk banjëm bandexëm ban kë ŷegënd jing-jing do fešëk nëmëc ang ko xorëdoxo ala exo pešën anjëm gër ebar ro ak.

⁴ Ata bësëfan bësas bën wat kënebi pëlët Eli gë Moyis ga këni xanar gë Yesu.

⁵ Piyer ga fab këŋo Yesu, re ko: «Asëyali, bon yedox ene bayiye ro! Dine baner batas: amat andey, amat and Moyis do aŋo and Eli.»

⁶ Piyer abaxo nangënd na er ko rend in, gayikwa anjiŷ aŋ lëk babi xali xurik mëŋ do gë bošandaŵ.

⁷ Aŋo fedawëk aŋar do lab këbi kwëc. Wëlik oniŵ ga kë re: «Awa ajo ex de Asëniwën, ar pëlöt gër yomb iram an, baxëtindëno.»

⁸ Ataŋ bësëfan bësas bën nëkonara këni jey, wat këno Yesu gabat.

⁹ Ga këni šëla etënd el, Yesu xëŋa këbi mëne ala këreno pelënd na er watëgu këni in xali mëŋ Asëniŵ ar ala an exo kani gër ecës.

¹⁰ Ga xwëtaya këni gër oŵëkw eyeyan elo, këni wëkarënd bën bësas er wacayak ekani ed gër ecës in.

¹¹ Ga xucak eŋo, bësëfan bën wëka këno Yesu: «Inecëŋ këni rend bësälën bën mëne afo exo yow pere Eli damana exo yowaxënëgu afexën an?»

¹² Yesu yaka këbi: «Eyo Eli ayow ko yow exo kanindëra beŷ dek. Ax gi ex na nde aŷëgw ŷëgw këni bëte mëne wëno Asëniŵ ar ala an, ašus këne šus bela bën do ene torondëra mbaŋ? Ine yëla kën wën?»

13 Gërëgako, nangin mëne Eli anëka yow ko, barikan ang yëgw këni endexëm ak, wëlaya këno ang yandi këbi ak.»

End lëmëta ind gë angoc añëjënax eŋ

14 And baka këni Yesu, gë Piyer, gë Şak do gë Şaŋ gër ed ebani bësëfan bësëxe aŋ, sëk kënebi amëxwër atëm and bela ga xeta kënebi do wat kënebi bëte bësälén ga këni şampëre gë bën.

15 Bela bën ga wat këno Yesu, şaran këbi bën dek do këni xaşërend endexëm eŋ eno cëma.

16 Ata Yesu wëka këbi bësëfan bër şëni baŋo bën: «End inewã kën şampërend gë bëjo?»

17 Yakaw ko gër amëxwër asoşan abat: «E Asëyali, lëmëta iram in wëlanëgu këmi. Gë angoc añëjënax and kë xanënd oniŵ lapar këni.

18 Gër ed ex yo këjo rebënd do exo řatëndërend oŷënga oŋ, gë ocupëreşup ok gër etëy xali, exo ŋaŷ cemeŋ. Axara xara këmëni bësëfan bërey bën eno nęcët angoc añëjënax aŋ, bari ano kor ex na.»

19 Ata re ko Yesu: «Ata wën anjex and bela bër gë oŋepëgënan hi kën de. Xali niye fa këme bayi gë wën? Xali niye fa këmun buŋan? Mëlanëgune tan lëmëta in!» Ata wëlanëgu këno.

20 And fabër këni gë Yesu aŋ, angoc añëjënax aŋ yëngëndëra këjo lëmëta ijo. Wëc ko gër ebar do ko xënëcëtarand gë ocupëreşup ok gër etëy.

21 Na ex Yesu wëka këjo sëm ir lëmëta: «Elod niye ko hind mondako?» Yaka ko: «Elod imeja.

22 Eŋo dawaxën, angoc añëjënax aŋ alap këjo lapënd: baŋo gër xodux, baŋo gër men. Barikan wëj angëmëne yëy xor këy na, këla kaŷënanëlexi wa, këla dëcalëbo! Kaŷënanëlexi biyi!»

23 Yaka këjo Yesu: «Re këy angëmëne yëy xor këy... Gër ar xwëta ke wëno an, beŷ dek wëndëk.»

24 Ataŋ xaka ko sëm ir itox: «Wëno axwëta xwëta këmi. Maraw eye dëca wëno ar gë oŋepëgënan ajo!»

25 Yesu wat këbi bela bën ga këni wëraraw fura-fura endexëm eŋ. Xeŷan këjo angoc aŋ: «Wëj angoc añëjënax and kë xanënd oniŵ, canël gër lëmëta ijo ga re këme! Bët din kërey bakaw na.»

26 Angoc añëjënax řerëndëra këjo, yëngëndëra këjo xali lëmëta in do kwël şan ko. Ata lëmëta in, şet gër ebar, laki ko ang aşësëk fo. Bëranjëm bax rend mëne anëka xoti ko.

27 Barikan Yesu lëk këjo gër ataxan. Ga xanin këjo kwengweremët, itox in xwëşa ko ceg.

28 And wãyi këni Yesu gë bësëfan bën gër iciŵ aŋ, wëkax këno: «Inecëŋ sëkwanaxën këmi monęcët angoc añëjënax ajo?»

29 Yesu yaka këbi: «Angoc añëjënax andako rako aŋ gë cale fo ko şanënd!»

30 Ga xani këni na gër hi ebani, Yesu gë bësëfan bën ye këni cangët ebar ed Galile el. Axey xey baŋo eni nang bela bën gër ed hi ko.

31 Bësëfan bërexëm bën babi sëyalirand do babi felënd mëne mëŋ Aşëniŵ ar ala an aşëra këno sëra do eno daw. Barikan yatir akey atasën axani ko xani gër ecës.

32 Ayëda bani yëdand Bësëfan bën eno mëka ba ine ex ekani ed gër ecës. Ababi fëni na ine ex eyeyan elo.

End asëfan alëngw eŋ

³³ Yesu gë bësëfan bën fiat këni gër Kafarë nawum. And hi këni lëf gër iciw an, wëka këbi: «End inëwa ban şampërewënd gër fëña?»

³⁴ Şësina këni yem gayik gër fëña end ba noŋo hik asëfan alëngw an bani xanarëgund.

³⁵ And ŷëpa ko an, Yesu re ko: «Angëmëne ala eŋo ŷandi exo gi alëngw gër enga endam, gilexo abemban ar dek. Gilexo bëte ariyenin ar bela dek!»

³⁶ Ata Yesu felaw këŋo itox, xwët këŋo mërëxand, re ko:

³⁷ «Ar këŋo lëkaya yo itox indako rako në end oŵac oram, wëno dëŋ lëkaya ke. Ar ke lëkaya an, anëka lëkaya këŋo bëte ar lawënëgu ke an, ax gi ex na wëno fo lëkaye ke.»

³⁸ Ga xucak eŋo, asëfan ar bano wăcënd Şaŋ an fel këŋo Yesu: «Asëyali, biyi ar këbi nëcëtënd bëyël gër bela watëgu këmo, xarak axo gi ex na ar enga endëbi.»

³⁹ Yaka këŋo Yesu: «Ar kë rind ecarax gë oŵac oram an, wën këreno cëban na gayik ala ax kor na exo di mondako bëte exo cena exe yeyanan eñëŋëxax.

⁴⁰ Ar abo koŷër ex na an, arebi ex.

⁴¹ Ar këŋun rëmbën yo men gayik bër Kërisët hi kën an, đal in këmun felënd, aşot ko şot amaşën andexëm an.»

End beñëŋëxax eŋ

⁴² «Barikan ar këŋo lënan eñëŋëxax abat gër bër wăk endam ado ex gi itox, er fecă doŋo eno dëxën angaŷ aŋoxixën and eyamb, do eno đap gër anjer eŋo noŷilëxën.

⁴³ Angëmëne ataxan andey an ki lënanënd eñëŋëxax eŋ, kacal ŋot ey đap! Pecanëlexi ey đil gër aniyān and din gë ataxan amat gë exi bayi tak baki do ey ŋat gër xodux or ax đomind na.

⁴⁴ [Fën oŷën ol ani cësënd na, bëte xodux ol ax đomind na.]

⁴⁵ Angëmëne sapar irey in ki lënanënd eñëŋëxax eŋ, kacal ŋot ey đap! Pecanëlexi ey đil gër aniyān and din gë sapar ibat, gë exi bayi tak oxı do Kaxanu exi đap gër xodux or ax đomind na.

⁴⁶ [Fën oŷën ol ani cësënd na, bëte xodux ol ax đomind na].

⁴⁷ Angëmëne angës andey an ki lënanënd eñëŋëxax eŋ, nongoloyëtël ey đap! Pecanëlexi ey đil gër owun or Kaxanu gë angës amat, gë exi bayi tak baki do Kaxanu exi đap gër xodux ax đomind na

⁴⁸ [Fën oŷën ol ani cësënd na, bëte xodux ol ax đomind na].

⁴⁹ Gayikwa ala ar ex yo ang ongal fo ko sêk gë xodux ol.

⁵⁰ Ongal oŋ er şenene ex, barikan and kë xac an, mondake kë ŷëw gaşëxe? Nëwël ex ola orewën ol ang ongal fo en cotaxën aketëxeta an gë bela bësëxe bën.

10*End ecapër ed eñër eŋ*

¹ Yesu ga xani ko na, ko yend ond gër ebar ed Yude oŋ, ekeg Yurëdeŋ in. Ata barërëgu këni gaşëxe bela bën, bamëxwër bamëxwër, do xeta këno. Do mëŋ ang wër baŋo ak, këbi sëyalirand end Kaxanu eŋ.

² Ata Ofariseŋ ok ŷandi këbi eno di atëy. Ga sëka këno, wëka këno: «Aŷap nde ŷapëk asoşan eŋo pela alindaw?»

3 Yesu yaka këbi: «Ineŵa fel këŋun Moyis?»

4 Re këni: «Moyis ga re ko mène icèn in ñëgwënëleŋo alindaw̃ kayëta ir acapëra eŋo pelaxën.»

5 Aŋo re ko Yesu: «Në end emêš endewën eŋ, yëgwënaxën këŋun apela aŋo.

6 Barikan and ŷanak ngwën aŋ, and bay këbi Kaxanu bela aŋ, er ri babi asošan an gë asoxari an.

7 Mëŋ ex asošan an afo ebi ŋawëta nëm gë sëm, do eni bar gë alindaw̃.

8 Bën bëxi bër yërërëk bën eni gi eman emat, ani bo na gaf gë gaf.

9 Mëŋ ex, Kaxanu and këbi bar eñër asošan gë asoxari aŋ, ax ñap ex na ala ebi capëreli.»

10 And baka këni gër iciw̃ aŋ, bësëfan bën wëka këno Yesu ebi payën endey eŋo.

11 Ata re ko: «Asošan ar këŋo fela yo alindaw̃ do eŋo ñër asoxari asëxe, në emenan eŋo asoxari aŋanar an gayik orekar këni rind gë axinëm an.

12 Bëte angëmëne asoxari eni capër gë icèn indexëm in do exo ye eŋo ñërëx asošan asëxe, në emenan eŋo asošan aŋanar an gayik orekar këni rind gë axinëm an.»

End Yesu do gë obaš eŋ

13 Bela wëlaw babi na obaš gër Yesu ebi calen mokwëtan otaxan ok. Barikan bësëfan bën xeŷëanaxën këñëbi.

14 Ata xoŷ ko Yesu ga wat eŋo. Wac këbi bësëfan bën, re ko: «Tebinëbi obaš ol eni yow gër ndam, kërenëbi pëng na gayik bër hik ang obaš ak bën xwënëk owun or Kaxanu ol.

15 Dal in këmun felënd, ar ax ma ex na owun or Kaxanu ol ang itox fo an, axo dël na gër owun olo.»

16 Ata Yesu ga wëgara këbi na obaš olo, šalendëra këbi mokwëtan otaxan ok.

End ar gë napul eŋ

17 Ata ga ko ye Yesu, asošan abat sëf këŋo gë ongër fo, lapaya ko mopoxi gër osapar orexëm do wëka këŋo: «Asëyali ar šenene, pelële ine ŷapëk me dind me cotaxën aniyan and din aŋ?»

18 Yesu yaka këŋo: «Ineŵa këye wacaxënënd ar šenene? Kaxanu gabat ex ar šenene an, ala ar šenene ax gi ex na.

19 Ax gi ex na nde anang nang këy bapela baŋ: “Këreyo daw̃ na ala, këreyo dina orekar ol, këreyo deka na, këreyo nëgwëšan na ala, bëte këreyo menan na ala, pëbëlëbi norix gë sorix?”»

20 Yaka ko ala ajo: «Asëyali, elod icambenjar sëf këme bapela baŋo dek.»

21 Ata ga nëkon këŋo, Yesu xëbënan këŋo end ala ajo eŋ. Fel këŋo: «Emat bayi ki. Yel ey pan dek acota andey aŋ eyëbi yëlëra kodî in bëxayëanaxik, ata këy šot napul isëm yaŋ gër orën. And këy ri ko mondako aŋ, yowëd ey gi asëfan aram.»

22 Barikan ala ajo ga wël ko eyeyan elo, yëŋënin ko dëxas in do kwël ye ko gë oxoŷ fo gayik ar gë napul isëm ebaxo.

23 Yesu ga nëkon këbi jey bela bën, fel këbi bësëfan bërëxëm bën: «Awa bër gë napul bën bon këbi yëka eni dëlaxën gër owun or Kaxanu.»

24 Ata bësëfan bën wëlandëra këbi ga wël këni eyeyan elo. Baš ko bëte Yesu: «Obaš oram, ata bër gë napul bën bon këbi yëka eni dëlaxën gër owun or Kaxanu.

²⁵ Gelemba saxëk exo kuca gër imëd ind icëkwër gë exo dil ar gë napul an gër owun or Kaxanu.»

²⁶ Ga wël këni bëte eņo, bësëfan bën wëlandëra bëte këbi kaş kaş do këni wëkarënd: «Do noŷo ngwa kë xor exo pex?»

²⁷ Yesu ga nëkon këbi gaşëxe, yaka ko: «Gër Kaxanu dek wëndëk, bari gër wën bela ax mënd ex na.»

²⁸ Aņo re ko Piyer: «Nëkođ biyi ga sebëraw këmi ako dek sëfaxën këmi wëj.»

²⁹ Yesu yaka këņo: «Dal in këmun felënd, ar këbi sebëgu gër iciw, nëm gë sëm, gë bobinëm gë obaş orexëm do gë ocënga odexëm në end oŵac oram, do në end Atëfëtan andam eņ, gë təkër ak axo kaŷën na.»

³⁰ Ata gërëgako dëņ ko šot bakëlëbëd keme: Bëciw, gë bëmaŷe bëtoşan, gë bëmaŷe bëtoxari, gë onëma odanjëm, gë obaş, gë ocënga, do gë toro, bëte ecan ecan, ex tëndaw anıyan and din aņ.

³¹ Bëlëngw bëranejëm kë hi bëmban do bëmban bëranejëm kë hi bëlëngw.»

End ecës ed Yesu eņ

³² Ond yaņ gër Yerusalem oņ bani yend do Yesu lëngw bax fëña in. Bësëfan bën dek yëbu babi. Bela bër babi sëfand bën bëte ayëdara yëdara bani. Ata Yesu wac këbi eno tëka gaşëxe bësëfan epëxw gë bëxi bën ebi nangën er këņo ŷatënëgund in.

³³ Re ko: «Awa nëkođ ga këne yende yaņ gër Yerusalem. Ala ke lëxwëx na wëno Asëniw ar ala an gër otaxan od bësadaxan bëlëngw do gër od bësälen. And këne xiti do ebi ketan ene daw aņ, ene dëxw gër otaxan od bër bënëng bęcëxe.»

³⁴ Bër bënëng bęcëxe bëjo, ke lëşëra, ke sëpandëra, ke şewëra damana ene dawaxën. Barikan, and kë xuca bakey batas aņ axani këme xani gër ecës.»

End okar od Şak do gë Şaņ eņ

³⁵ Şak gë Şaņ, bosëniw bor Sebede, ga sëka këno Yesu, re këni: «Asëyali, aŷandi ŷandi këbo biyi eyëbo yël er këmi xara in.»

³⁶ Re ko: «Ineŵa ŷandi këņun?»

³⁷ Yaka këno: «Yëlëlēbo mi ketëna: abat gand liw, ajo gand şame and këy ŷëpa gë enjaran eņ gër owun orey aņ.»

³⁸ Ata re ko Yesu: «Wën an nang ex na er kën xarand in. Axor nde kën xor en cëb akalama and toro and këme şeb aņ? Bëte ayëxw nde kën yëxw enun buyi ang këne buyi ak?» Yaka këno: «Axor këmi xor.»

³⁹ Re ko bëte Yesu: «Dal ex aşeb kën şeb akalama and këme şeb aņ, bëte abuyi kënun buyi ang këne buyi ak.»

⁴⁰ Barikan end ene ketëna abat gand liw ajo gand şame eņ, ax gi ex na wëno këņun yël. Kaxanu, bër ŷap këbi bën wëxëtan këbi bañëpara baņo.»

⁴¹ Ga wël këni eņo bësëfan epëxw bën, xoŷën kënebi Şak gë Şaņ.

⁴² Yesu, wac këbi bën dek re ko: «Anang nang kën mëne bëlëngw bër bënëng bęcëxe bën awun këni wunënd gë mbëña gër bela bër gër owar orebën, do bësëm bën aŵasin kënebi wäsinënd or gapak orebën ol.»

⁴³ Bari wën këren dind na mondako gër enga endewën. Ar ŷandi këņo exo gi ar gapak gër enga endewën an, malexo exo gi ariyenin arewën.

⁴⁴ Bëte ar ŷandi këņo exo gi alëngw an, gilexo xadëp ir bela dek.

45 Gayikwa wëno Asëniw ar ala an er yow këme mun diyenin do me med aniyandam aŋ ang acosa and këni fexaxën bela bëranjëm fo, ame yow ex na ene diyenin.»

End Yesu do gë ašiwëk eŋ

46 Yesu gë bësëfan bën fiat këni gër Yeriko. Ga këni xuca angol aŋ, bela bëranjëm kënebi sëfand bura-bura. Ašiwëk ar këno wacënd Barëtime, asëniw ar Time, yëpa baxëna ler gër fëña do ko xararand.

47 Ata wël ko mëne Yesu Ibënasaret fiatëguk. Na yana ko ko xeÿënd: «Yesu, Yesu, Asëniw ar Dafid, kaÿënanëlexi wa wëno!»

48 Ata bela bëranjëm këno xeÿëna xënënd: «Wëji, cësinal fa!» Barikan aŋo baš ko okeÿ oŋ: «Asëniw ar Dafid, Asëniw ar Dafid, kaÿënanëlexi wëno!»

49 Ata xwëša ko Yesu, re ko: «Macëguno tan!» Ga këno wac, këni rend: «Kapinal ey kani, në emac exi.»

50 Ata xani ko xwiriš, lap ko gër ebar acud atëm aŋ do wël ko gand Yesu.

51 Ata re ko Yesu: «Ineŵa yandi ki mi din?» Yaka këŋo: «Asëyali, me ciwëta yandi ke!»

52 Ata re ko Yesu: «Awa ga xwëta këye ako, ciwëtal!» Ataŋ watëra ko šenene do sëf këŋo kwël Yesu gër fëña.

11

End Yesu gër Yerusalem eŋ

1 Yesu gë bësëfan bërexëm bën fiat këni gër Betëfage do gër Betani, bëngol bënd ler gër Yerusalem bëŋ, ler gër etënd ed gë bañarëka. Ata Yesu ga këbi lawën bësëfan bëxi, ko rend:

2 «Yeyin gër ingol ind gër lëngw, ata këno sëk mokap ipali ind elod ala aŋo nëpaxën ex na. Pëtëguno ene mëlanëgu.

3 Angëmëne ala wëka këŋun ba ine këno fëtaxënënd, yakayidën mëne Axwën an yandi këŋo. Ataŋ këŋo sebëtëgu.»

4 Ga ye këni bësëfan bëxi bën, sëk këno ipali in ga xap këno bed gër fëña, ler në ebët ed iciw. Ata fët këno.

5 Bër hi bax na bën re këni: «Xey wën, ine kën rind? Ineŵa fëtaxën këno ipali in?»

6 Ata yaka këni ang re baxo Yesu ak, sebën kënebi wëla këno.

7 And fiateli këno gër Yesu aŋ, labëra këni engoÿ end ipali eŋ gë banjëm bandëbën baŋ exo nëpaxën Yesu.

8 Bëte bëranjëm rendëra këni tar fëña in: banjëm, do gë opat od fongëtëraw bani gër apuÿ.

9 Ata xeta këno Yesu: bëjo gand lëngw, bëjo gand emban. Ga këni ye, këni xeÿënd šor:

«Hosana! Betalexo gë oŵac or Axwën ol!
Betalexo ar kë yowënd an.

10 Betalex owun or kë yowënd ol,
owun or axarëk arebi Dafid ol.

Hosana! Awa wëlilex de eŋo xali yaŋ gër orën!»

11 Ga fiat ko Yesu gër Yerusalem, lil ko gër yangana ir Aciw and Kaxanu. And nëkondëra ko đek na aŋ, sëfër këni gë bësëfan epëxw gë bëxi bën ond gër Betani oŋ. Anëka xwëyar bax amëd aŋo.

End andan eŋ

12 Ga xeyëk, Yesu fëdar këni enjo eņ. Ga xani këni na gër Betani eni ßaka gër Yerusalem.

13 Wat ko caw andan ga nëtëk aye. Şapa ko ngwa exo nang ba arëw rëwëk. Ga ßat ko, sëk ko tudëņ opat fo gayik ax ņat bana nand kë rëwënd ondan na.

14 Ata re ko: «Bëtëdin ala ax kwëca na exo yamb odëwërëwën oday.» Wël këno bësëfan bën.

15 Yesu gë bësëfan bën ßat këni gër Yerusalem, lëf gër yangana ir Aciw and Kaxanu. Ata yana ko këbi wäyënd bër bax fandërand bën do gë bër bax yëcërand na bën. Yämëra ko bëkwëtaya bënd bënëmb bër kodı bëņ do gë ßaņëpara ßand bëfan bër olëxwëte ßaņ.

16 Ala abajo seß na exo mëlarand yey na gër yangana ir Aciw and Kaxanu.

17 And babi sëyalind aņ ko rend: «Wën an pën ex na nde er re ko Kaxanu in mëne Aciw and cale and benëņ bënd bela ßek ex? Do wën nëņgwët kën emayı ed bërëk.»

18 Ga wël këno, bëßaßaxan bëlëngw bën do gë bëßalen bën, këni şaland osit or eno ßawaxën. Barikan amëxwër aņ bani yëdand gayik bela bën ßek gër owëkw babi lëkënd osëyali or Yesu ol.

19 And xwëyarëk aņ, Yesu gë bësëfan bërëxëm bën şan këni angol and Yerusalem aņ.

20 Ga këni bakaw gëbër, bësëfan bën wat këni andan aņ ga ßaỹëk ßek gë oßëmbët ak.

21 Ata ga xwita ko Piyer er xuca bax në ganëka in, re ko: «Asëyali, nëkoda andan and xare këy ganëka aņ, ßek ßaỹëk.»

22 Yaka ko Yesu: «Kwëtayino Kaxanu!

23 Dal in këmun felënd, ar xwëta këņo Kaxanu an axor ko xor eņo pel etënd elo: “Bedıtal ro ey ßapayax gër anjer.” Er re ko in ahi kë hi angëmëne aņo ņëpëgënan ex na gër emëkw edexëm.

24 Mëņ këmun felaxënënd mëne ßek er kën xara yo gër cale, kwëtayin mëne anëka şot kën. Ata ko ri Kaxanu ang xara këno ak.

25 Barikan and kën xani cale aņ do en kwita ala fenan këno na oxoỹ, tebanino eņun tebanaxën Sorix irewën ir ex yaņ gër orën wën bëte bamena ßandewën ßaņ.

26 [Sorix irewën ir ex gër yaņ orën aņun teban na ße bamena ßandewën ßaņ, angëmëne wën anëbi tebanënd na bela bën.»]

End or gapak or Yesu eņ

27 Yesu gë bësëfan bën bakaw këni gaşëxe gër Yerusalem, gër yangana ir Aciw and Kaxanu. Yesu ga ko nëkondëra lëf, ßatëgu këni na bëßaßaxan bëlëngw bën, gë bëßalen bën do gë bëxarëk bër Bëşëwif bën.

28 Ata wëka këno: «Kërëş wëj gë or gapak or fe këyëbi wäyaxënd bela bën ro? Noỹo wa yël ki or gapak or ey dixënënd mondako olo?»

29 Yesu yaka këbi: «Emat fo këmun wëka wën bëte. Yakayine ata këmun fel gë or gapak or fe rixën këme eņo.

30 Xobuyi or babi buyind bela Şaņ Batis ol, noỹo wa lawëneņgu baņo? Orën ol nde ba bela bën nde? Yakayine ße!»

31 Ata bën këni nëkënëkarënd: «And këne yakaye mëne orën ol lawëneņgu baņo, ata exo de ine ßayik biyi ane kwëta exe na end Şaņ Batis eņ?

³² Bëte and këne yakaye mëne bela bën lawënegu banjo, amëxwër an...» Ga banëbi yëdand bela bën rexën bani mondako gayik bën ðek wã bax mëne Şaj Batis alawënel ar Kaxanu ebaxo.

³³ Ata yaka këno: «Biyi ami nang ex na.» Anjo re ko Yesu: «Wëno bëte amun pel na ba gë or gapak or fe këme rixënénd bejo.»

12

End apënëtal and bëyan bëxeyax en

¹ Ga xucak enjo, Yesu ga këbi sëyali gë hapënëtal bëlëngw bër Bëşëwif bën, ko rend: «Mondako ri baxo ala ar gë andëda and resej. Ga xece in jey andëda and resej an, nac ko gër aparëfac ambëxw and eni karaxënénd omen od resej ok do ri ko bëte egaw ed oşën. And sebënan këbi bëyan eni cetërénd gë mëj resej in and kë sëg an, ye ko kwël damana angol and caw.

² Amëd and kë sëgëdërand resej an, lawënegu këjo ariyenin abat gër bëyan bëjo eno yël oşet orexëm ol gër er rëw bax gër andëda and resej.

³ Barikan ga sëra këno bëyan bën, şëwëra këno xali do şëñëta këno taxan.

⁴ Lawënegu këjo ariyenin axinëm. Sam ga fiatëgu ko, fëmëra këno, şirëra këno gë otebën sebën këm. Ga wãy këno, baka ko bëte taxan.

⁵ Lawënegu këjo bëte asasën, law këno. Mondako bëtëraw bani bëriyenin bëranjëm. Barikan, bëyan bën rixëra kënebi: bëjo axëm xali exo təkwaya; bëjo bëte alaw momonaw.

⁶ Asëñiw arexëm ar pëlot gër yomb irexëm an fo bayi banjo Axwën andëda an. Ata lawën këjo ngwa ga yëla ko mëne bëyan bën afëb këno fëb.

⁷ Barikan, caw fo bayiw baxo ga watëgu këno. Ga wacër këni, re ko abat: “Yo ajo ex ngëj ar kë bëteli andëda an. Dawënejo ebo bayixën andëng an.”

⁸ Bëyan bën ga sëra këno na, law këno, do lap këni eman enj wëgërëxe yabët kece ir andëda and resej in.

⁹ «Awa mondake yëla kën ko ri axwën andëda and resej an? Ax gi ex na nde ata ko yow ebi dawëra bëyan bëjo do andëda and resej an ebi tebënan bëşëxen?»

¹⁰ Wën elod an pën ex na nde Oñëgw Omënek od rek: “Ekaÿ ed şus bani bëbay el bakan këni xali ri këni ekëla ed aciw el*.”

¹¹ Gër Axwën xaniwëk enjo do gër bangës bandëbi eşaraxik ex.»

¹² Ata ga wël këni enjo, bëlëngw bër Bëşëwif bën këni şaland eno tëra Yesu ga fëni këbi mëne bën babi rend gë apënëtal anjo. Barikan ga yëda kënebi amëxwër anj sef këno na, do kwël şapër këni.

End şagale enj

¹³ Ga xucak enjo, bëlëngw bër Bëşëwif bën lawën kënebi Ofarisen do gë od Erod eni tëyi eno yifa Yesu exo yeyan er këno cëndënoxën.

¹⁴ Ga fiat këni, re këni: «Asëyali, anang nang këmi mëne wëj ar dal hi këy. Şenene fo këyëbi sëyalind bela bën end Kaxanu enj. Wëj ala ayo yëdand na, ay nëkonënd na nojo ki baxëtënd. Awa gërëgako, pelëlēbo ngwa ba aÿap nde ÿapëk şagale ir Sesar in. Mi medënd nde ba mi teb emed el nde?»

¹⁵ Ga wata ko Yesu mène bëÿëjënax bër kē labayand hi kēni, yaka kēbi: «Ineŵa kēn šaland ene cëndēn? Mēlanēgune tan atama and kodī me nēkon.»

¹⁶ Fēxwēn kēno atama amat. Ga xana ko, Yesu wēka kēbi amēxwēr aŋ: «Dēxas ir noŷo wa ex gēr atama aŋo?» Yaka kēni: «Ir Sesar.» «Do oŵac ol cēŋ?» Yaka kēni bēte: «Orexēm ex!» ¹⁷ Aŋo re ko: «Mašino Sesar er xwēn ko in do Kaxanu erexēm in.» Ata ang yaka baxo ak, Ofariseŋ ok do gē od Erod šarandēra kēbi xali.

End ekani ed gēr ecēs eŋ

¹⁸ Ata ŋatēgu kēni Bēšēwif bër kēnēbi wācēnd Osaduseŋ. Bēn bax rend mēne ekani ed gēr ecēs ax gi ex na. Ga sēka kēno Yesu, re kēni:

¹⁹ «Asēyali, baxētēl apela and ŷēgwēn kēbo Moyis aŋ: “Asošan ar kēŋo seβēta alindaŵ gē itox kēm an, abinēm dēngileŋo asoxari an eno cotēnaxēn obaš ar šēsēk an[☆].”

²⁰ Xarak, ocambenjar ocongoki ebaxēna aminēmēra. Iŷanar in ŷēr ko, šēs ko. Seβēta kēŋo alindaŵ obaš kēm.

²¹ Ata šambenjar ixinēm in bēteli kēŋo asoxari an. Mēŋ bēte šēs ko. Seβēta kēŋo obaš kēm. Mondako fo bax end šambenjar isasēn eŋ.

²² Šēsēra kēni bēn bēcongēbēxi bēn dek xali gabatak aŋo cotēn ex na obaš asoxari ajo. Ata asoxari an šēs ko mēŋ bēte.

²³ Awa yatir ekani ed bēšēsēk cēŋ, alindaŵ ar noŷo ŵa ko hi asoxari ajo gayikako ocambenjar ocongoki oko aŷēr ŷēr bano?»

²⁴ Ata yaka kēbi Yesu: «Ado wēn, edif ed lif kēn el nde. Aŋun pēn ex na nde er rek Oŋēgw Omēnēk in. Bēte an nang ex na panga ind Kaxanu in?»

²⁵ Enimin, amēd and kēni xanira βela gēr ecēs aŋ, eŋēr ax bo na. Asošan aŋo cala na asoxari, bēte asoxari aŋo ŋandi na asošan. Er kēni hi βela bēn ang omeleka od yaŋ gēr orēn fo.

²⁶ End mēne bēšēsēk bēn xani kēni xanind gēr ecēs eŋ, wēn an pēn ex na nde gēr akayēta and ŷēgw ko Moyis er fel baŋo Kaxanu yatir šanayaxēn baŋo gēr acēc and gē xodux in? Ax gi ex na nde mondako re baxo: “Wēno ex Kaxanu ar yata kēbi Abēraxam, Isak do gē Yakob an.”

²⁷ Kaxanu, Kaxanu ir bēbēngw exo, mēŋ ani terēnd na gē bēšēsēk. Ata wēn Osaduseŋ ok mbaŋ lif kēn gēr eŋo.»

End bapela banēngw eŋ

²⁸ Ašalen ar Bēšēwif wēleli baxēna ecampēre elo. Ga wat ko mēne Yesu šenene yaka kēbi Osaduseŋ ok, sēka kēŋo, wēka ko: «Pelēle ngwa gēr bapela band Moyis, and fe ex anēngw aŋ?»

²⁹ Yesu yaka kēŋo: «And rek: “Baxētēl wēj ar enēng end Isērayel an, Kaxanu, Axwēn arebi an, gabat fo hi ko Axwēn.

³⁰ ŋanēlo Kaxanu, Axwēn arey an, Dek gē yomb irey ak, gē enjēw endey ak, Dek gē panga indey ak, gē aniyān andey ak.”

³¹ «Baxētēl and bētēguk aŋ: “Balindēlexi end ala ašandax eŋ, ang ki balēnd end gaf irey ak.” Ata apela akuca ex na βaki baŋo.»

³² Ata re ko ašalen an: «Asēyali, dal reya kēy mēne Kaxanu ibat fo ex, išēxe ax gi ex na.

³³ Ala kala ñanëlo Kaxanu gë ðek yomb irexëm ak, gë anjëlan andexëm ak, gë ojaŵ odexëm ak. Bëte balindëlexi end ašandaŵ eŵ ang ki balënd end gaf irexëm ak. Edi ed mondako el xucak ðek ocaðaxa od momëlën ok do gë ocëxen ok.»

³⁴ Yesu ga wat ko mëne šenene yaka baŵo ašalen an fel këŵo: «Wëj ata ðam gër owun or Kaxanu hi këy.» Barikan elod yatijo, gabatak abax yëxw na eŵo mëka yëy.

End Afexën eŵ

³⁵ Akey amat, Yesu ga këbi sëyalira gër Aciŵ and Kaxanu, wëka këbi bër baŵo baxëtënd bën: «Mondake këni rexënënd bëšalen bën mëne Afexën an, ejiŵ ed emun Dafid exo?»

³⁶ Xarak, Dafid mëŵ ðeŵ are baxo rend, ga yëm ko gë Angoc Amënëk aŵ: «Axwën an fel këŵo Axwën aram an, yow ey ñëpa ro gand liŵ iram, xali mi korën bër šus ki bën eyëbi bëñaxën.»

³⁷ «Nëkoyin mëne Dafid mëŵ ðeŵ Axwën këŵo wäcënd. Mondake cëŵ hi ko ejiŵ?» Ata amëxwër aŵ këno baxëtënd gë onënga fo.

End bëšalen eŵ

³⁸ Yesu ga këbi sëyali bëte ko rend: «Titinaliyindënëbi bëšalen bën. Monëngan këbi nënganënd eni yexërand gë bocuð bond gëšëc boŵ, do bela bën enëbi cëmarand gër bapedëraya.

³⁹ Moŵan ñan këni bañëpara band gër lëngw baŵ lëf gër baciŵ bacaleya do band gër ed kë hi ñambëran baŵ.

⁴⁰ Bën xali gër bëciŵ bëndebën këñëbi lexëxënd bësoxari bësebëta sebëta bën. Xarak, bën watak cale ind ašak ašak iŵ enëbi cëkwaxënënd bela bën. Mëŵ ex kiti indebën iŵ gë pit fo kë yëka.»

End oyël or Kaxanu eŵ

⁴¹ Ga yëpa ko Yesu ler gër akwëtaya and oyël or Kaxanu, këbi nëkonënd bela bën ga këni xwët kodí in. Wat këbi bër gë napul bëranejëm ga këni xwët kodí ir bon.

⁴² Hatëgu ko na asoxari axaŵëanaxik, asebëta-sebëta. Ata xwët ko bëtama bëki bënd ax tèk bana ado biye íbat.

⁴³ Ata Yesu wäc këbi bësëfan bërëxëm bën do re ko: «Dal in këmun felënd, er xwët ko asoxari axaŵëanaxik asebëta sebëta ajo gër akwëtaya and oyël in nëmëcak er wëlaraw këni ðek bela bëjo in.

⁴⁴ Gayikwa bela bësëxe bën ga yëmb këbi acota wëlxënëgu këni er xwët këni in, barikan asoxari ajo ðek acota andexëm aŵ, do gë er ko yambënd exo ðiyaxënënd in wëlagu ko.»

13

End eyëcar ed Aciŵ and Kaxanu eŵ

¹ Ata Yesu gë bësëfan bërëxëm bën këni šanënd yangana ir Aciŵ and Kaxanu in. Aŵo re ko ašëfan abat: «Asëyali nëkonël bameŵ band bongay baw ang yëlëra këni ak, monje yek ðe!»

² Yaka këŵo: «Wat këy nde bameŵ band bongay baŵo, ado gë ekaŵ gebatak ax bayi na eyëlëtërexe, ðek kë yëcar!»

³ And fiat këni gër etënd ed gë bañarëka aņ, Yesu yëpa ko paß gë Aciw and Kaxanu aņ. Ata Piyer, gë Şak, gë Şaņ do gë Andëre, bën bësëfan bër bayi bax na gë mëņ bën wëka këno:

⁴ «Pelëlëbo wa nand fe kë yëcar Aciw and Kaxanu aņ? Bëte amatinali and fe kë fiatëgu mi nangaxën mëne ekwët ed beý ðek el fiatëguk?»

⁵ Yesu yaka këbi: «Wën titinayin, ala këreņun yifad na.

⁶ Bëranjëm kë yana ex yowërawënd gë oıac oram ol, do eni dend: «Wëno ex Afexën an!» do enëbi nambeli bela bëranjëm.

⁷ Angëmëne në ewëlëran end olandër gër owar or caw do en wëlënd bongëbër bond olandër gër ed lëg kën, këreņun yëburad na gayik betëm bëndako rako beņ afo ex ñatëgu. Bari ax gi na pere ekwët ed ngwën el.

⁸ Asakërëra këbi yana ebi takërërand bela bën, gë enëng gë enëng, gë ebar gë ebar. Bëte obebët odëmar arëg kë yana ex dëgënd ebar el do bela bën ašësëra këni yana eni cësërand enjo eņ. Aıana fo kë yana mondako toro iņ ang toro ind asoxari ar yānar këni orëw ak.

⁹ «Wën kapinayin gayik alëxw kënun yana enun dëxwënd gër kiti në end oıac oram. Axëmëra kënun yana enun këmërand gër baciw bacaleya në end oıac oram. Awëlara kënun yana enun mëlërand gër bëlëngw do gër bëmun betëm en deyaraxënënd endam eņ.

¹⁰ Atëfëtan aņ afo ex gi pere mopemëra gër bela ðek, gë enëng gë enëng.

¹¹ Nand kënun wëland enun dëxwëx gër kiti na, këren dendërand na ang kën yakad ak. Yeyanindën er kën yëland amëd aņo in gayik Angoc Amënek aņ këņun yana eņun yëlënd.

¹² Bëte alëxwër këni yana eni dëxwërend bela bën gër ecës në end oıac oram: abat eņo dëxw imaıe ind acël amat gë mëņ iņ, ajo eņo dëxw itox indexëm iņ. Bëte obaş ol aıereli kënebi yana enëbi merelind bëxarëk bërebën bën xali enëbi daw në end oıac oram.

¹³ Aşus kënun şus ðek bela bën në end oıac oram. Barikan ar kë xemëna xali yatir kë xwët endexëm an, afex ko fex.

¹⁴ And kën wat ga şanayaw ko Awëndëran aşaraxik aņ gër ed bayik ax ñap ex na, ar kë fënënd aņ pënileņo aye er re këme in. Ata ar këņo sëk eņo gër ebar ed Yude an, gërëxëlexo end osënd eņ.

¹⁵ Ar këņo sëk eņo yaņ në ejur ed këbe an, gërëlexo. Kërexo pedanëf na yëy lëf.

¹⁶ Bëte ar këņo sëk eņo gër osënga an, gërëxëlexo. Kërexo bakanëf na gër iciw acud atëm andexëm aņ.

¹⁷ Mbaņ këni soro bësoxari bër gë bacël bën do gë bër gë bëtox bënd në oyer beņ.

¹⁸ Karayino Kaxanu kërex ñatëgu na toro iņo amëd and gë ayem aņ.

¹⁹ Bakey baņo, bakey band toro itëm ex. Elod ga ri ko Kaxanu ngwën iņ ala ax wat na toro indako rako iņ, bëte toro indako rako din ax gi na.

²⁰ Kido Axwën an axo başëta bana bakey band toro baņo, ala gabatak ax pex dona. Barikan abaşëta başëta ko në end bela bër yata këbi, në end bër fit këbi gër ebar ro.

²¹ Awa angëmëne ala exo canayaw do exo dend mëne mëņ ex afexën an, wën këren mad na! Bëte ala exo canayaw exo dend fën exo afexën an, wën këreno kwëtaf na!

²² Moñëmb këni yëmb bëfexën bënëgwëş bën. Bëte moñëmb këni yëmb bëlawënel bënëgwëş bër kë şanayaw bën. Ari këni yana eni dind becarax,

gë bërëcaxik enëbî nambelixën bela bën. Ata xali gë bër yata këbi Kaxanu ak, nambelidonëbî kido awënd wënd bax.

²³ Awa wën titinayin ga nangën këmün ako gana-gana fo dek beŋo.

²⁴ Gë bakey band toro baŋo, wur in dek kë šamëdan. Eñan eŋ ax yat na, bëte facaw in ax peš na.

²⁵ Ował oŋ axwëcëtarä kë ýana ex kwëcëtarawënd, dek bebër gë panga gër orën bën kë sëngërebëtaraw.

²⁶ Amëd aŋo këne watëgu wëno Asëñiw ar ala an ga këme šëlaw gë baŋar baŋ, gë panga itëm do gë dek enjaran endam eŋ.

²⁷ Ata mëni dawën omeleka odam ok eni ye: oko apën-eñan, oko acëla-eñan, oko ambataš, oko ambëtëb. Mondako këne barënegu dek bela bër yata këmëni bën elod gër ed sëlëk ebar, do gër ed sëlëk orën.

²⁸ «Er këmün sëyalind ijo, pënileŋun gë apënëtal and andan aŋ. And kë šosënd ofini aŋ do and kë nëtënd opat aŋ, wën anang kë nangënd mëne ecaša el dam ex.

²⁹ Awa andamat fo ex, sam en watënd betëm bend fel këmün beŋo ga kë ħatëgu, nangin mëne dam ex me bakaw wëno Asëñiw ar ala an. Anëka sëkaw këme xali gër ebët.

³⁰ Dal in këmün felënd, wën an nemira na pere ex ŋataxënëgu dek beŋo.

³¹ Orën ol ašapër kë šapër do ebar el ayëcar kë yëcar. Barikan eyeyan edam el din ir dîn kë bayi.

³² «Akey aŋ do gë apëxëd and kë ħatëgu beŋo aŋ, Faba gabat nangëk. Omeleka od yaŋ gër orën ok ani nang ex na, bëte wëno Asëñiw ar ala an ame nang ex na.

³³ Mëŋ ex wën titinayin, perënayin do en calend gayikako an nang ex na niye kë hi beŋo.

³⁴ Er kë hi ang endey end ala seš këbi bëriyenin bën gër iciw indexëm fo. Ga ye ko kwël damana angol and caw. Ala kala sešënan këŋo or gapak or ko ýana exo diyenixënënd, do fel këŋo anëkona ar ebët an kërëxo nambinand na.

³⁵ Këren nambinand na gayikako an nang ex na nand ko bakaw axwën iciw na: bamat exo ŋatëgu genëka, bamat emëd ekarëk el, bamat and këni yatand ošare aŋ, bamat gëbër.

³⁶ Mëŋ ex kemënayin këdi këmün fënga ga rašëra këŋun and këme ħatëgu amëd and bayik an yëla bana aŋ.

³⁷ Er fel këmün ijo, bela dek këmëni felënd: Perënayin!»

14

End edaw ed Yesu eŋ

¹ Bakey baki fo bayi bax ebi ŋat Bëšëwif bën Ofëna or Apexa ol, do gë or mburu ind gë lewir këm ol. Ata bëšadaxan bëlengw bën, gë bëšalen bën, këni šaland osit or eno tëraxën Yesu ol do eno dawaxën.

² Are bani rend: «Kërenëŋo tëraye na de yatir ofëna këdi kë wonjo do enëbo mereli bela bën.»

End šëlakun ir angiri eŋ

³ Amëd aŋo hi baxo Yesu gër ingol ind Betani, gër iciw ind Simon, ar gë amey an. Ayambëra baxo yambërand lëf ga lilëgu ko asoxari. Šëlakun ir ekaŋ ed alëbatër ir gë angiri lëkayaw baxo. Angiri ijo gë opëtëfët od tëx

and këni wãcënd nar bar bani do xem bax mbanj akanji anj. Asoxari ajo, ga fodët ko na šelakuñ in, xoš këñjo Yesu gë angiri in gër gaf.

⁴ Ata xoÿën këno bërëmar do këni nëkëñëkarënd: «Ineŵa nëxenaxën ko angiri ijo?»

⁵ Axor xor doxo exo pan angiri ijo batama okeme otas ašand do kodí in ebi yëlëra bëxaÿënaxik bën.» Mondako bano renarand asoxari an.

⁶ Barikan Yesu re ko: «Wën tebino ðe. Ineŵa këno hëbandëraxënënd? An nang ex na nde enjekax rin ke?»

⁷ Gayikako din gë bëxaÿënaxik bën hi kën axor kën xor enëbi din enjekax nand këñun ŷandi yo, bari wëno ame bayi na din gë wën.

⁸ Er xor ko exe din in ri ko. Gana gana fo xoš ko angiri in gër eman endam damana ene mëxwëtaxën gër ŷeg.

⁹ Dal in këmun felënd, gër ed këni femëra yo bëla Atëfëtan andam anj gër ngwën ro, areya këni ŷana eni deyand bëte er rin ke asoxari ajo in. Mondako këno ŷana eno kwitaxënënd.»

End njifa ind Yuda enj

¹⁰ Yuda Isëkariyot, asëfan ar Yesu hi baxo, ang hi bani bësëfan epëxw gë bëxi ak. Mëñ ye bax gër bësadaxan bëlëngw wëlërëgu këni ang këbi rëca eno tëraxën Yesu ak.

¹¹ Ado gë onënga fo baxët bano do fëna bani mëne kodí këno yël. Elod amëd anjo baxo šaland Yuda nand kë ŷap ebi tëran Yesu na.

End ecemar emënëk enj

¹² Yatijo bax akey añanar and bani yambënd Bëšëwif mburu ind gë lewir këm anj. Bëte yatijo fo banëbi ñašënd opeÿ od šadaxa ir Apexa ok. Bësëfan bën wëka këno Yesu: «Feye wa ŷandi ki ey yambëra ecemar ed Ofëna or apexa el? Pelëlëbo mëñ këmi ye mi cemërax?»

¹³ Na lawën këbi bësëfan bëxi, re ko: «Yeyin gër angol. Ata këno sëk asošan ar lëbinañ epeya ed gë men, tëfayino.

¹⁴ Gër ed ko lil, wën bëte ðilidën eno pel axwën iciŵ an mëne wëno Asëyali arewën an wëkak: “Feye ex wa aciŵ and gër ed këmi yambëra ecemar ed Ofëna or apexa el wëno gë bësëfan bëräm anj?”

¹⁵ Ata këñun wäsin aciŵ and yanj gër ed xwëtëra ko beÿ ðek. Fën kën šemërax ecemar ed Ofëna or apexa el.»

¹⁶ Ga ye këni bësëfan bëxi bëjo ñat këni gër angol. Sëkëx këni beÿ bën ang fel babi ak do šemërax këni ed Ofëna or apexa el.

¹⁷ Apenëka anj, Yesu gë bësëfan epëxw gë bëxi bën ñatëgu këni na.

¹⁸ Ga ŷëpara këni eni yambëra, Yesu re ko: «Dal in këmun felënd, gër ed këne yambërande ro ðëñ hi ko ar enga endewën ar ke lëxw an.»

¹⁹ Ga šaminara këni bësëfan bën, këno wëkand abat abat: «Wëno nde ex?»

²⁰ Yaka këbi: «Ang hi kën epëxw gë bëxi ak, ar kë xacand në edëyamb edebat gë wëno hi ko.

²¹ Dal ex wëno Asëñiŵ ar ala an ašës këme šës ang ŷëgw këni endam ak. Barikan, eñëñëxax etëm këñjo hi ar ke lëxw an. Er saxëdoñjo mëñ këreno dëw dona.»

²² And bani yambërand anj, Yesu wëf ko aton and mburu, šëkwa këñjo Kaxanu do hëbëndër ko. Ga yël këbi bësëfan bën, re ko: «Cetërin mburu iñjo, eman endam enj ex!»

²³ Wef ko bëte andëmba and gë ngoy aŋ, ga šëkwa këŋo Kaxanu yël këbi do yëlar këni bën dek.

²⁴ Aŋo re ko: «Ngoy ind šëb këŋ ino ex, ošat oram oŋ! Ošat oŋo kë šar eni cotaxën bela bëranjëm eter ed din gë Kaxanu el.

²⁵ Dal in këmun felënd, doro këme feland ngoy in xali yatir këme šëb ingašax in gër owun or Kaxanu.»

²⁶ Yesu gë bësëfan bën, ga yëwëra këni na od Calemoñëw ok, ye këni kwël gër etënd ed gë bañarëka.

²⁷ Ata re ko Yesu: «Wën dek kë šapër ene teb gabat, ang yëgw ko alawënel ak: “And këno law axadac aŋ, oyel ol eni capër*.”

²⁸ Barikan and këme xani gër ecës aŋ, gër ebar ed Galile këme yed mun cënix.»

²⁹ Ata re ko Piyer: «Ado eni capër bëjo dek wëno ami teb na!»

³⁰ Yesu yaka këŋo: «Dal in këmi felënd doro gëmëd d’amana exo yata baki ecare el, wëj anëka këye yaxëta batas.»

³¹ Barikan Piyer re ko bëte: «Ado ex gido alaw këni law gë wëno ak kënebo law, din ami yaxëta na.» Ata sošanara këni bësëfan bën dek mondako.

End gër Getësemani eŋ

³² Ga ñat këni gër ed bani wăcënd Getësemani, Yesu fel këbi bësëfan bërexëm bën: «Cëniyine ro me nacëta me calew!»

³³ Wac këbi Piyer, gë Šak do gë Šaŋ eno daŋëta. Ga hi këŋo ñar eman eŋ, lëbëk anjiy atëm gër emëkw edexëm.

³⁴ Fel këbi bësëfan bën: «Yomb iram in šaminak, ecës fo bayi ke. Cëniyine ro, barikan këreŋun daš na de!»

³⁵ And nacëta ko aŋ, foxi ko. Rën ko eyiy el nës gër ebar do ko šalend. Ga këŋo xara Kaxanu, eŋo pangacën apëxëd and toro aŋo kido awënd wëndëk.

³⁶ Ga ko šale, ko rend: «Faba, wëj xorëk ey di beŷ dek, pangacënële toro ind kërexe wëcan ino. Barikan dil de ang yandi ki wëj ak, ax gi ex na ang yandi ke wëno ak.»

³⁷ Ga baka ko gër ed sebëgu babi Piyer, gë Šak do gë Šaŋ, sëk këbi ga këbi raš. Re këŋo Piyer: «Oko Simoŋ, në edaš exi de. Apëxëd amat and riw këme aŋo nde wëj ay kor ex na exi per?»

³⁸ Perënayin en calexën këdi këŋun naŋëta. Ala an gër onden këno yandind exo di er yapan këŋo Kaxanu in. Bari në end oñandi od eman na ko sëkwanaxënënd.»

³⁹ Ga nacëta ko gacëxe Yesu ko šalexënd ang šale baxo aňanar ak.

⁴⁰ Bakaw ko akinëm, sëk këbi gašëxe Piyer gë bošandaw ga këni xond, eni këwëtayin deŋ bani sëkwanënd. Ga nëngëtara këni, ani nang bana mondake këno yaka Yesu.

⁴¹ And bakaw ko atasën aŋ, re ko: «Wën dašëraraleŋun, do teyëtayin. Dek ex! Anëka ñatëguk apëxëd and këne sëra wëno Asëñiw ar ala aŋ do ene dëxw gër otaxan od bëwendëran.

⁴² Kaniyin ene yeye! Asošan ar ke lëxw an në etëkaw exe!»

End etëra ed Yesu eŋ

⁴³ Në yeyan bayi baxo Yesu ga ñatëgu ko Yuda, asëfan arexëm abat ang ebani epëxw gë bëxi ak. Mëŋ lëngweliw babi amëxwër and bër

wëlaraw bax: bëjo oduxuma, bëjo okwëlekwële. Bëšadaxan bëlëngw bën, gë bëšalen bën, do gë bëxarëk bër Bëšëwif bën lawënegu babi eno tëra Yesu.

⁴⁴ Ar baño lëxwënd an nanganëme ijo fel babi: «Ar këmo wëga an, mëj ex, tërayino eno mëla do eno dëkayax aye.»

⁴⁵ Ataŋ ga fiatëgu ko gër Yesu, Yuda re ko: «Asëyali, ata wëga këŋo.»

⁴⁶ Bër lëngwënegu babi bën wëlën këno Yesu, sëra bën.

⁴⁷ Ata asëfan abat regëgu ko duxuma, saŋ ko bac' anëf and xadëp ir ašadaxan alëngw aŋ.

⁴⁸ Ata re ko Yesu: «Wëno arek nde hi këme er yow kën ene tëra gë oduxuma do gë okwëlekwële?»

⁴⁹ Key yo key ga bane xetand wa do bamun sëyalirand gër yangana ir Aciw' and Kaxanu, bari ane tëra bana. Barikan gërëgako anëka kën fiatand er rek Oñëgw Omënëk in.»

⁵⁰ Ata bësëfan bën dek šapëran këno Yesu do hërëra këni.

⁵¹ Šambenjar baño sëfand Yesu, ga šeraya ko gë anjëm fo. Ga sëra këno,

⁵² nëjëtëra ko, sebën këbi anjëm aŋ and šeraya baxo aŋ, hër ko tëb gë eman eŋ.

End Yesu do gë bëxiti eŋ

⁵³ Bër sëra baño Yesu bën wëla këno gër iciw' ind ašadaxan alëngw, gër ed barëregu bani dek bëšadaxan bëlëngw bën, gë bëxarëk bër Bëšëwif bën do gë bëšalen bën.

⁵⁴ Ata Piyer këbi sëfand nacët ako xali fiat ko lëf gër yangana ir ašadaxan alëngw. Ga jëpa këni gë bënëkona bën, ko yesand xodux ol.

⁵⁵ Bëšadaxan bëlëngw bën, gë Amara and bëxarëk bër Bëšëwif aŋ dek bani šaland amëd aŋo osede or këno nagašanaxën Yesu exo gixën ar edaw'; bari jowëj' abani šot na.

⁵⁶ Gayikwa bëranejëm bax reyand osede or ebax enëgwëš or këno nëpaxën Yesu. Barikan anëgwëšëtëndër bani nëgwëšëtërend.

⁵⁷ Bërëmar and këni xani aŋ eni dend:

⁵⁸ «Biyi awël wël këmo ga ko re: "Wëno ayam këme yam Aciw' and Kaxanu aŋ, do and kë ri šakey batas aŋ me kanin acëxen, and ani bay na bëla".»

⁵⁹ Bëte gër endey eŋo dëj, anëgwëšëtëndër bani nëgwëšëtërend osede orebën ol.

⁶⁰ Ata xani ko ašadaxan alëngw an, xwëša ko mërëxand gër Amara do wëka këjo Yesu: «Ba jowëj' ay yaka na nde? Ay wëlënd na nde ang këni nagašandërand ak?»

⁶¹ Yesu xor ko yem. Ašadaxan alëngw an wëka këjo gašëxe: «Ba wëj nde ex Afexën an, Asëniw' ar Kaxanu ir këmo šalend biyi an?»

⁶² Aŋo yaka ko Yesu: «Iyo, ata go dëj ex. Wën awat këne wat wëno Asëniw' ar ala an ga jëpa këme gand liw' ir Ar gë panga dek an. Bëte awat këne wat ga këme šëlaw gë baŋar band gër orën baŋ.»

⁶³ Ga logën këjo na, ašadaxan alëngw an hësëra ko banjëm bandexëm baŋ do ko rend: «Otede nde bayik na enëbe wële?»

⁶⁴ Awël wël kën ang šir këjo Kaxanu ak. End fe wëndan këjun?» Ata bën dek nëp këno do këni rend mëne Yesu ar edaw' ex.

⁶⁵ Ata bërëmar kwël na fo jana këni motëpan Yesu. Bëjo eno kap gë anjëm gër dëxas eno bëpaxën. And këno wëj aŋ, eno mëka: «Cakil ba

noŷo wëŷ ki!» And fim këno gand bënëkona bër Aciw and Kaxanu aŷ xanax këno gë bacënen.

End eyaxëta ed Piyer eŷ

⁶⁶ Amëd aŷo Piyer, gër ed yëpa baxo bayi baxo gëd gër yangana ir aŷadaxan alëngw. Yow ko endënaŷ end bax riyenind na.

⁶⁷ Wat këŷo Piyer ga ko yesa, nëkon këŷo aye gër dëxas, re ko: «Wëj bëte enga emat hi këŷ gë Yesu Ibënasaret.»

⁶⁸ Ata Piyer ga ko yax ko rend: «Wëno ado ame nang ex na, axe pëni ex na dëŷ er këy rend in.» Ga yaka ko mondako kwël ŷan ko, do ye ko gër yangana ir lëf. Ata amëd aŷo yata ko ecare el.

⁶⁹ Endënaŷ eŷ ga wat këŷo gaŷëxe këbi felënd bër hi bax na bën: «Ajo ar enga emat gë Yesu exo.» Piyer yax ko gaŷëxe.

⁷⁰ Ga nëkak təkër, bër wël baŷo endënaŷ bën re këno bëte Piyer: «Dal ex, wëj ar enga eŷo hi këy gayikako Abëgalile hi këy!»

⁷¹ Aŷo yaŷar ko mo njaŷar Piyer: «Angëmëne anang nang këmo ala ajo, corëlexe Kaxanu.»

⁷² Ataŷ ecare el yata ko akinëm, Piyer xwita ko ang fel baŷo Yesu ak: «Damana exo yata baŷi ecare el, wëj anëka këye yaxëta batas!» Ata ga ŷan ko na, ko sesëxënd.

15

End Yesu do gë Pilat eŷ

¹ Mopëd gëbër, bëŷadaxan bëlëngw bën, gë bëxarëk bën do gë bëŷalen bën yëpaxën këni end Yesu eŷ. Amara aŷ dek barërëgu bani. Ga xap këno na Yesu, wëla këno eno dëxwëx gër Pilat.

² Ga ŷateli këno, Pilat wëka këŷo Yesu: «Wëj nde ex emun end Bëŷëwif eŷ?» Yaka ko: «Iyo go dëŷ ex!»

³ Ata na këno nëgwëŷandërand bendanjëm bëŷadaxan bëlëngw bën.

⁴ Pilat wëka këŷo gaŷëxe: «Ba yoweŷ ay yaka na nde? Ay wëlënd na nde dek bend këni nagaŷanënd beŷ?»

⁵ Barikan Yesu gematak axo yaka bana. Eŷo ŷaran baŷo Pilat.

End edaw ed Yesu eŷ

⁶ Ofëna or Apexa kala, Pilat asebët baŷo sebëtënd andepëra amat, ar këno yata Bëŷëwif an.

⁷ Andepëra hi baxëna and bano wacënd Barabas. Gë boŷandaŷ wëreli banëbi bëlëngw bëliyer bën xali laŷ këno ala, ga wonjok angol aŷ.

⁸ Ga ye këni amëxwër and Bëŷëwif aŷ yaŷ gër eyang ed Pilat, wëka këno eŷo tebët ar epëra abat ang wërën baŷi ak.

⁹ Ata wëka këbi Pilat: «Yandi këŷun nde motebët emun end Bëŷëwif eŷ?»

¹⁰ Mama wëka baŷi mondako ga nang baxo mëne bëŷadaxan bëlëngw bën në end oyakëraxi lëxwaxën bano Yesu.

¹¹ Barikan bëŷadaxan bëlëngw bën fel kënëbi amëxwër aŷ eno nëyali Pilat eŷo tebët Barabas.

¹² Ata Pilat wëka këbi gaŷëxe: «Mondake yandi këŷun mo di ar këno rend wën emun end Bëŷëwif exo an?»

¹³ Yaka këni ŷor: «Pikalo! Pikalo!»

¹⁴ Pilat wëka këbi bëte: «Inëwa wën ko?» Aŷo xeŷ këni kaŷ-kaŷ: «Pikalo, Pikalo maŷ në osëx!»

15 Ga ÿandi këŋo eni ŋan endexëm eŋ, Pilat sebët këŋo Barabas. Seb këbi ocoroŋa ok eno cewëra xali Yesu ðamana eno mëlaxën gër ed këno fikax.

16 Ocoroŋa ok ŝonjorëra këno Yesu xali lëf gër yangana ir aciw and kiti, do wacërëgu këni dek enga eŋ. 17 Ga ŝud këno ocuð ombarax, fug këno odëmbën gër gaf ang ekamote ed emun fo.

18 Ata ÿana këni këno ŝemand: Ake wa ðayi këy wëj emun end Bëšëwif eŋ?

19 And këno rang gë ošët aŋ, eno tëpan do eni poxi gër lëngw irexëm eyiŷ el ŋëš gër ebar.

20 And fed këbi enarëndëra ed Yesu aŋ, ŝudët këno ocuð ombarax oŋ. Waš këno ðanjëm ðandexëm ðaŋ do wëla këno eno pikax gër kërëwa.

End Yesu mopika gër kërëwa eŋ

21 Ocoroŋa ok ga këno wëla Yesu, fed këni gë Simoŋ Ibësiren, sëm ir Alekësandër do gë Rufos, ga hiw ko gër ošënga. Ata nëŷali këno exo dëbina kërëwa ir Yesu in.

22 Na wëla këno yaŋ gër itënd ind bani wacënd Golëgota mëne ngëŋ «Itënd ind ang egor».

23 Yël këno exo ceß ngoy ind ðar bani gë bëšan bër këni wacënd mir bën. Barikan Yesu fiëp ko exo ceß.

24 Ga fika këno gër kërëwa, ŝetër këni ðanjëm ðandexëm ðaŋ. Wedf ko ŝoroŋa ibat and ri këni bëñaŋ aŋ.

25 Apëxëd anaxën and gëbër aŋ fiat bax and fika këno Yesu aŋ.

26 End lawaxën bano eŋ ÿëgw bani në ingomb gomb do fikali bani yaŋ gër kërëwa: «Emun end Bëšëwif exo.»

27 Bërek bëxeyax bëxi fika banëbi gë Yesu: abat gand liw, ajo gand ŝame.

28 [Mondako fiata bax er rek Oñëgw Omënëk in: Mërëxand ir bëwëndëran xwët bano.]

29 Ata këno ŝirënd Yesu bëla bër bax xucarand ler na bën. Sam eni këmëyëtara eni de: «Xey ax gi ex na nde wëj bax rend ayam këy yam Aciw and Kaxanu aŋ do ey kanin and ri baŋkey batas aŋ?

30 Awa doro pexënyal gë andey do pedaw gër kërëwa!»

31 Alëš bano lëšënd bën bëte bëšadfaxan bëlëngw bën do gë bëšalen bën do bani rend: «Oko, mëŋ ga babi fexën wa bëla bën do ko sëkwanënd exo pexënyaya.

32 Awa Kërisët, emun end Isërayel eŋ, pedawëlexo gërëgako gër kërëwa, enëjo wataxëne do enëjo kwëtaxëne!» Ašir bano ŝirënd bëte bërek bër fika banëbi gë mëŋ bën.

End ecës ed Yesu eŋ

33 Ga fiatëk eñan eŋ keŋ gër gaf, ŝamëðanëk ðek ebar el xali ðapëxëd batas gë apenëka aŋ.

34 Amëd aŋo xey ko Yesu: «Eloyi, Eloyi, lama sabatani?» Mëne ngëŋ: Kaxanu Axwën aram, Kaxanu Axwën aram, inewä ÿañëtaxën këye?

35 Ga wël këno bër hi bax na bën këni rend: «Baxëtino ga këno wacënd alawënel Eli.»

36 Ata hërën ko abat er ñalu-ñalu, yëmb ko gër ngoy iŋerëk, ga fiš ko në ošët, yën ko xali gër etëy ed Yesu exo yušaxën, do ko rend: «Tëbino ðe ene wate ba Eli ayow ko yow eŋo pedaliw.»

37 Barikan, aŋo xey ko gašëxe, kwël Yesu xoti ko.

38 Ata anjëm amëgax and bax wedind lëngwe ir Aciw̃ and Kaxanu in, hësik cangët elod yaŋ xali gëd.

39 Alëngw ar ocoroða an, ar xwëša baxo ler gër ed fika këno Yesu an, ga wat ko ang xoti ko ak, re ko: «Enimin, ala ajo Asëñiŋw̃ ar Kaxanu ebaxo!»

40 Enga end bësoxari xwëšara bax na nacët ako do këno nëkonënd Yesu. Er ebani: Mari Madëlen, gë Mari nëm ir Šak ibeja do gë Yose, do gë Salome.

41 Bën ex bësoxari bër sëfaw baŋo Yesu elod gër ebar ed Galile do bano rëcarand. Na fo bani bëte bësoxari bësëxe bër xaniw bax gër Yerusalem.

End Yesu gër yëg eŋ

42 Yatir arajëma, and genëka aŋ, bani xëñënannd akey and eteyëta aŋ.

43 Ata ñatëgu ko na, Yosef Ibarimate. Mëŋ ar gapak ebaxo gër Amara and bëlëngw bër Bëšëwif. Ašëni baxo šëninnd bëte owun or Kaxanu ol. Ga xapina ko, ye ko gër Pilat exo mëkaw eŋo maš eman end Yesu eŋ.

44 Pilat šaran këŋo xali ga wël ko mëne anëka xor këŋo Yesu. Ga wac këŋo alëngw ar ocoroða an, wëka këŋo ba elod anëka fo xoti ko.

45 Alëngw ar ocoroða an felëra këŋo na dëk. Ata Pilat wäs këŋo Yosef eman end Yesu eŋ.

46 Yosef yëcëgu ko këpas. Fedali ko eman end Yesu eŋ gër ed fika bano. Ga felëra këŋo gë këpas in, wëxëta këŋo lëf në yëg ir fës bani gër aparëfac ang oxel fo do fëŋ ko lilaya in gë angaŋ atëm.

47 Ata Mari Madëlen do gë Mari, nëm ir Šak ibeja do gë Yose këni nëkonënd gër ed wëxwëta këno.

16

End ekani ed gër ecës eŋ

1 And xucak akey and eteyëta aŋ, Mari Madëlen, gë Mari nëm ir Šak ibeja do gë Salome yëcëgu këni ogu onëngax ond eni košaxën eman end Yesu eŋ.

2 Yatir oganjar, akey aŋanar and loxo aŋ, mopëd gëbër, ñat këni gër yëg ga kë fënëgu eñan eŋ.

3 Ata këni wëkarënd: «Noŋo këbo rëxëtën angaŋ and gër lilaya ir yëg aŋ.»

4 Ga rënëta këni, wat këni angaŋ aŋ ga wedïtak.

5 Lil këni gër yëg, sëk këno moñëpa gand liw̃ šambenjar ir gë acud apešax. Ata šëg këbi benjëw̃ beŋ ga xurik anjiŋ aŋ.

6 Ata re ko šambenjar in: «Wën këren yëdara na! Ax gi ex na nde Yesu Ibënasaret, ar fika bano an këno šaland? Anëka xani ko gër ecës, axo bo ex na ro. Nëkoyin wa gër ed xwët bano.

7 Barikan yeyin enëbi pelëx bësëfan bërëxëm bën do gë Piyer mëne anëka lëngwa ko gër ebar ed Galile. Fën këno watëx ang fel baŋun ak.»

8 Ata šan këni, nacëta këni caw yëg in gë ongër fo, do këbi rëgënëraxënd anjiŋ aŋ. Ga xap këbi anjiŋ aŋ, ala ano pel bana ŋoweŋ.

9 [Yesu ga xani ko gër ecës mopëd gëbër yatir oganjar, akey aŋanar and loxo aŋ, šanayaxën këŋo pere Mari Madëlen, asoxari ar necëtën baŋo baŋoc bañëŋënax bañjongëbaki an.

10 Mari Madëlen ye ko ebi pelëx bër enga endëxëm bën, gër ed bani renitarand, gër ed bani sesërand.

¹¹ And wël këno ga ko reya mëne Yesu abëngw exo do mëne awat wat këno an, ani ma bana.

¹² Ga xucak eņo, Yesu şanayaxën këbi mëņ dëņ gë ola oşëxe bësëfan bëxi ga këni nëca.

¹³ Ata wërëşëta këni enëbi tëfëtanëx boşandaŵ, bari bën bëte anëbi kwëta bana.

¹⁴ Ata Yesu şanayaxën këbi bësëfan epëxw gabat bën gër ed bani yambërand. Arexëra rexëra babi mbaņ në end oņëpëgënan odebën eņ, do gë në end emëş endebën eņ, gayik anëbi kwëta bana bër wat baņo ang nëngëta ko bën.

¹⁵ Ata na re ko Yesu: «Yeyin ngwën in đek en pemërand Atëfëtan an gër fela đek.

¹⁶ Ar kë ŵa yo do eno buyi, afex ko fex, bari ar kë hëp an, axiti këno xiti.

¹⁷ Awa becarax beņo këni ŷana eni dind bër kë ŵa endam bën: Gë oŵac oram ol kënëbi ŷana enëbi nęcëtënd bangoc bañëņenax baņ, oyeyan oxaşax këni ŷana eni yeyanënd.

¹⁸ Asëra kënëbi ŷana enëbi tërand bandën. Ado eni ceb er ebax ebi đaw in, ŷowëy abi gi na. Añëmba kënëbi ŷana enëbi hëmband bësëxwëra bën eni pakaxën.»

¹⁹ Axwën Yesu, ga felëra këbi na mondako, şëg ko kwël yaņ gër orën do ŷëpax ko gand liŵ ir Kaxanu.

²⁰ Bësëfan bën yexëra këni eni pemëra gër ed ex yo. Axwën Yesu ko riyenind gë bën, ata gë becarax bënd bani rind beņ babi ŵasinënd bela bën mëne đal këni reyand].

Atëfëtan and Yesu ang yëgw ko Luk Lilaya in

Akayëta aŋo ro Luk yëgwëk. Okëreceŋ od ax gi ex na Bëšëwif yëgwën këbi ebi pënixën mëne Yesu ex Afexën ar benëng dek an. Ga yow baxo Yesu ebi pexën bela bër ex yo baŋo balaxënënd end bëwendëran, gë bësoxari, gë bëxaÿënaxik, do gë bëšëxwëra eŋ. Barikan bëlëngw Bëšëwif bën ababi ŷandi na eno wat Yesu gë bela bër banëbi šus bëjo. Ebi masinaxën mëne alif këni lifënd, Yesu afelëra babi felërand gë bapënëtal. Bëšëwif bën bamëxwër bamëxwër baŋo sëfarand Yesu eni baxët osëyali orexëm ol, do eni wat becarax bënd baxo rind beŋ. Ata bëlëngw Bëšëwif bën ŷandi këbi eno ðawë Yesu gayik ayakëraxi babi yakëraxind endexëm eŋ. Mondako lëxw bano gër otaxan od Bërom eno ðawaxën mopika gër kërëwa. Yesu xani ko gër ecës yatir akey atasën, do šanayaxën këbi abëngw bëšëfan bërexëm bën. Fel këbi eni pemërand Atëfëtan aŋ gër ed ex yo gër ngwën ro. Er ex gër akayëta in:

Inëwa yëgwaxën ko Luk akayëta aŋo: 1.1-4.

End andëwa and Šaŋ Batis do gë andëwa and Yesu eŋ: 1.5–2.52.

End Šaŋ Batis do gë Yesu eŋ: 3.1–4.13.

End andiyen and Yesu gër Galile eŋ: 4.14–9.50.

End ðamana ir Yesu ond gër Yerusalem eŋ: 9.51–19.27.

End toro do gë ecës ed Yesu eŋ: 19.28–23.56.

End ekani ed Yesu gër ecës eŋ: 24.1-53.

Lilaya in

¹ Bëranjëm sëyik eni nëgw bënd Yesu Kërisët beŋ do gë bënd xucak gër gëndebi ro beŋ ex gi xën Atëfëtan amat.

² Bër watelik gë ogës odebën elod gër ŷanar do hi këni bëriyenin bër Eyeyan ed Kaxanu bën nangën këbo beŋo. Bën sebën këbo bënd Yesu Kërisët beŋ do gë dek bebër ri ko gër aniyen andexëm bën ene deyaraxënënde gër bela ang bani reyarand bën ak.

³ Awa wëno bëte, gë obal osëm wëkara këmëni bër nangëk beŋo elod gër ŷanar bën. Ata bebër fel këne bën ŷapan ke mi nëgwënëli Tewofil, wëj ar gapak an, ey nangaxën mëne

⁴ bebër sëyali këni bën mokwëta dëŋ ex.

End meleka do gë Sakari eŋ

⁵ Angwën and ebaxo Erod emun end gër ebar ed Yude aŋ, ašadaxan ebax na ar bano wacënd Sakari. Gër enga end Abiya ebaxo do alindaŋ Elisabet ebaxo bëte ar andëwëra and Aharon, ašadaxan alëngw aŷanar an.

⁶ Sakari gë Elisabet bër šenene ebax gër ogës od Kaxanu. Šenene bani sëfënd acariya and Axwën Kaxanu aŋ do gë dek bapela band re ko aŷap ŷapëk motëf gër aniyen baŋ.

⁷ Barikan gë obaš këm xar bani gayik Elisabet asoxari aboroxok ebaxo.

⁸ Bëšadaxan bën arëcar bani rëcarënd, gë enga gë enga, edi ed ocađaxa el gër Aciw and Kaxanu. Ata akey amat, enga end Sakari bën eŋ bët bani.

⁹ Ang rëp bax gër andiyen and ocaɗfaxa ak, aɗaɗfaxan abat ebax eno tana gër engä endebën exo ðilaxën lëf gër Aciw̃ and Axwën Kaxanu exo corëgu ašururu ir xwëšëna bani gë angiri in. Ata sana këno Sakari.

¹⁰ And lil ko aŋ, šëni këno fac amëxwër and Bëšëwif aŋ do këni šalend ga ðatëk apëxëd and ecor ed ašururu ir xwëšëna bani gë angiri aŋ.

¹¹ Ata lëf, meleka ir Axwën šanaŋaxën këŋo Sakari. Xwëša ko gand liw̃ ir angëb and bani šoraxënëd ašururu.

¹² Ga faβër këni gë meleka in, Sakari yëdara ko xali xurik, do wëlandëra këŋo mbaŋ.

¹³ Ata re ko meleka in: «Sakari, kërey yëdara na! Cale indey inŋ yakali ki Kaxanu. Alindax Elisabet gë acël ko hi do eŋo dëw̃ lëmëta ir këyo wäcëɗ šaŋ.

¹⁴ Ata lëmëta ijo kë yemën emëkw edey el do exi nëngandëra mbaŋ. Bëte bëranjëm këbi nëngandëra and këno rëw aŋ.

¹⁵ Lëmëta ijo, ala ašëm ko hi gër ogës od Axwën Kaxanu. Mëŋ ex, ašëba këŋo šëba ngoy inŋ do gë ešëbëcëb ir kë ŋawënd yo. Ado kwël gër acël and nëm fo ko yëm gë Angoc Amënëk aŋ.

¹⁶ Do and ko raf aŋ, mëŋ këbi βakali Bëyisërayel bëranjëm eno kwëta Kaxanu, Axwën arebën an.

¹⁷ Mëŋ ex ar kë lëngwaw an ðamana exo ŋataxënëgu Axwën an. Kaxanu këŋo yël angoc aŋ do gë panga ind yël baŋo alawënel Eli inŋ exo βakalixënëgu gër Isërayel angwëlëra and obaš gë bëxarëk bërebën aŋ. Bëte βër gë owëkw owëšik bëranjëm këbi wërëšët eni gi βër šenene[☆]. Ata mondako këbi rëca βulunda ir Isërayel in eni këñënara šenene eno kacaxën Axwën arebën ar kë yowënd an.»

¹⁸ Sakari wëka këŋo meleka in: «Mondake këme nang mëne ahi dëŋ kë hi bëβër këye felënd bëjo gayikako wëno gë alindawën anëka xar këmi?»

¹⁹ Yaka ko meleka in: «Ay nang ex na nde mëne wëno ex Gabëriyel, ar gër engä end omeleka od hik ler gër Kaxanu an? Do mëŋ ga lawënëgu ke mi pel enjekax eŋo, wëj ki hëpëgënanënd.

²⁰ Awa ay βayi na gë oniw̃ xali yatir kë ðata bëβër fel këmi bëjo gayikako aye kwëta ex na.»

²¹ Xarak amëd aŋo fac, Bëšëwif bën ðek yëka babi ošën or Sakari ol. Dek nemëran babi ba në end ine ko nëkaxënëgund go lëf gër Aciw̃ and Kaxanu.

²² And šanëgu ko aŋ, sëkwaw ko ebi yeyaneli, ata nang këni mëne yëŋ watëgu ko lëf gër Aciw̃ and Kaxanu. Alambacara fo babi lambacarand ga šanëgu ko gë oniw̃ këm.

²³ And faŋ ko bakey βand ebax exo diyeni gër Aciw̃ and Kaxanu aŋ, Sakari wäŋi ko kwël gër ndebën.

²⁴ Ga nëkanak, alindaw̃ Elisabet hi ko gë acël. Ata ŋaf ko opacaw̃ oco.

²⁵ Er baxo rend: «Dodo anëka yëkwaw ke Axwën Kaxanu. And ðatan këŋo aŋ, faŋ ko gër emëkw edexëm exo dëxët ašëfën iram in gër bela.»

End meleka in do gë Mari eŋ

²⁶ Anëka bax opacaw̃ ocongibat elod ga hi ko Elisabet gë acël. Kaxanu lawën këŋo meleka ir këno wäcënd Gabëriyel in gër ebar ed Galile, gër ingol ind Nasaret.

²⁷ Meleka in fiat ko në endënaŵ emeja end nēm baŋo Yosef, šambenjar ir andëwëra and Dafid, ar ebax emun etëm end gër ebar ed Isërayel an. Endënaŵ emeja eŋo, Mari bano wăcënd.

²⁸ Ga lil ko meleka in gër ed hi baxo, re ko: «Ašëma šëma këmi wěj ar rin ki oyekax Kaxanu an! Axwën an gë wěj hi ko, wěj ye ki!»

²⁹ And wël ko Mari eyeyan elo aŋ, wëlandëra këŋo do ko yëlarand ba ine wăcayak ecëmar elo.

³⁰ Ata re ko meleka in: «Kërey yëdara na Mari gayikwa Kaxanu yël ki oyekax orexëm ol.

³¹ Gë acël këy hi do eyo dëw lëmëta. Yëliđo oŵac or Yesu ol.

³² Lëmëta ijo, Asëñiŵ ar Kaxanu exo, mën ar hik yaŋ gër orën an. Mondako këno ýana eno macënd gayik ala asëm ko hi. Ata Axwën Kaxanu, mën këŋo wăš añëpara and owun or Dafid, axarëk arexëm aŋ.

³³ Din ir din ko wun gër enëng end Yakob do owun orexëm ol ax kwët na gë ekwët.»

³⁴ Ata Mari yaka këŋo meleka in: «Mondake wa kë hi eŋo gayikako wëno asošan amo nang ex na?»

³⁵ Aŋo re ko meleka in: «Angoc Amënëk aŋ kë yow gër ndey do panga ind Kaxanu mën ar hik yaŋ gër orën in ki laŋ. Mën ex, ar këyo rëw an, Asëñiŵ ar Kaxanu këno ýana eno macënd gayik awënëk exo.

³⁶ Nëkoda Elisabet ar nëng irey an, mën bëte ga hi ko gë acël gë oxar go dën. Anëka sëk këŋo opacaŵ ocongibat mën ar bano rend asoxari aŋoroxok exo an,

³⁷ gayik gër Kaxanu beŷ đek wëndëk.»

³⁸ Ata re ko Mari: «Awa gayikako ex, wëno ariyenin ar Axwën Kaxanu hi këme, dilexo ang fel këye ak.» Ata kwël ye ko meleka in.

End Mari gër iciŵ ind Elisabet eŋ

³⁹ Ata kwël gë bakey baŋo fo, Mari ye ko aŋand xali gër ebar ed Yude, në angol and ler në osënd.

⁴⁰ And fiat ko gër iciŵ ind Sakari bën aŋ, šëma këŋo Elisabet.

⁴¹ Elisabet, sam ga wël ko ecëmar ed Mari el, itox ind gër acël andexëm in welëtëra ko onënga ol. Ata Elisabet ýëm ko gë Angoc Amënëk aŋ.

⁴² Na facan këŋo Mari, ko rend:

«Gër bësoxari đek, wěj ye ki!

Asoxari abetak hi këy, wěj ye ki!

Do ar ex gër acël andey an abetak exo, wěj ye ki!

⁴³ Yakayin, nēm ir Axwën aram nëngaw ke, wëno ye ke!

⁴⁴ And wël këme ecëmar edey aŋ, itox indam in awelëtëra welëtëra ko onënga ol gër acël.

⁴⁵ Nëngandëralëxi wěj ar wăk mëne er fel ki Axwën in aŋata kë fiata.»

⁴⁶ Ata yaka ko Mari:

«Gër yomb iram nëngandëra ke mën këmo yasaxënënd Axwën an!

⁴⁷ Iyo gër yomb iram nëngandëra ke end Kaxanu eŋ, mën Afexën aram an!

⁴⁸ Gayikwa ayëkwa yëkwaw ke wëno ariyenin arexëm an.

Ang këni bëtëraw yo bela bën gër ngwën ro,

Din këne ýana ene macënd asoxari abetak.

⁴⁹ Kaxanu, mën ar xorëk beŷ đek an, rin ke ecaraxik eŋo.

Oŵac orexëm ol owënëk ex.

⁵⁰ Do axayënan irexëm in din ir din ex gër bër këŋo fëbënd.

51 Panga indexëm inj necët ko;
 gë panga ino şapëreli këbi bër gë banjêlan band gë ndafënan bën,
 52 Alat lat këbi bër gapak bën gër bañëpara band owun,
 Eni bêtaxën gër owun bërëtoc bën,
 53 Bër babi yambën enjo bën lëba këbi gë benjekax bej xali wëd këni,
 do aŵay ŵay këbi taxan bër gë napul bën.
 54 Biyi Bëyisërayel bën rëca këbo,
 Biyi bëriyenin bërexëm bën.
 Axwita xwita ko ang këjo xayënanënd biyi ak,
 55 Axwita xwita ko ebo din enjekax eñ,
 Ang fel babi bëxarëk bërebi ak,
 Ang beya babi enjekax end din Abëraxam gë obaş orexëm ak.»
 56 Ata ga xucak eño, Mari xeyëra këjo në opacaw otas gër iciw ind
 Elisabet bën damana ŵayixën ko gër ndebën.

End andëwa and Şaŋ Batis eñ

57 Ga fiatëk amëd and orew anj, Elisabet rëw këjo lëmëta.
 58 Bëraketa bën do gë bërexëm bën ga wël këni mëne Axwën
 an axayënan dëj xayënan këjo Elisabet, barërëgu këni gër iciw ebi
 nëngandëra andamat gë mëj.
 59 Yatir sëk këjo loxo, bakaraw këni bëte eno kac lëmëta in. Ata yël
 këno oŵac or sëm ol mëne ngëj Sakari.
 60 Barikan ga wël ko nëm oŵac olo, re ko: «Ali ax gi ex na de mondako?
 Şaŋ ex oŵac orexëm ol!»
 61 Yaka këno: «Ine? Gër nëng irewën ala ano macënd na mondako!»
 62 Ata lambaca këno sëm ir lëmëta eni nang ba mondake yandi baño
 eño mac.
 63 Wasi ko eno mëdënegu ingomb gomb. Ga xana ko, yëgw ko: «Şaŋ ex
 oŵac orexëm ol.» Ata na şarandëra këbi dek ang ebani ak.
 64 Ataŋ lëkwëtak iniw ind Sakari inj do wëli këjo oniw ol. Yana ko këjo
 şëkwand Kaxanu.
 65 Ata bëraketa bën dek wëlandëra këbi. Bëte dek bër bax wël endey
 eño bën wëlandëra këbi ebar ed Yude el dek xali gër osënd. Ata beño fo
 bani yeyandërand bela bën.
 66 Dek bër bax wël beño bën, gë emëkw el bani faxëtënd do bani
 wëkarënd ba ine ko hi itox ino. Enimin panga ind Axwën Kaxanu inj gër
 ola or itox ino ebax.

End oyëkan or Sakari eñ

67 Sakari, sëm ir lëmëta, ga yëm ko gë Angoc Amënëk anj, yana ko ko
 yeyanënd ang alawënel fo do ko rend:
 68 «Cëkwanënone Axwën an, mëj ar ex Kaxanu, Axwën ar bulunda ir
 Isërayel an,
 Ga lawëneliw këbo enimin apexa anj.
 69 Aŵëlan wëlanëgu këbo apexa anj gër ekun ed Dafid, ariyenin arexëm
 an.
 70 Eño fëna baxo exo di elod bëniy okeme okeme ang reya këni bëlawënel
 bëwënek bërexëm ak.
 71 Apexa año këbo racët gër otaxan od bër şus këbo.
 Bëte abeya beya baxo mëne aracët këbo racët gër otaxan od bër şus këbo.

72 Nē emasin ebo ang baŋo xaŷënanënd bëxarëk bëreŋi ak,
Bëte nē emasin ebo axo kwëya ex na mëne mëŋ dëŋ yata këbo eter
emënëk el.

73 Ayaŝar yaŝar baxo gër axarëk areŋi Abëraxam mëne,

74 Aracët këbo racët gër toro ind lëxw banëbo bër xoŷër këbo bën do gë
anjiŷ këm enëŋo calende

75 gë ola owënëk do gë or ŝenene, ang kë nëka yo bakey bandebi baŋ.

76 Do wëj itox iŋo, alaŷënel ar Kaxanu këni ŷana eni macënd,

Alaŷënel ar Kaxanu, mëŋ ar hik yaŋ gër orën an,

Gayik wëj lëngwaliw ki eyo mëxwëtën fëña in Axwën an.

77 Wëj këbo wäsin bëyi bër ex bulunda irexëm bën mi nangaxën apexa
and gë eteban ed beñëŋanax aŋ.

78 Kaxanu, mëŋ ar xwën këbo an, axaŷënan këŋo xaŷënanënd endeŋi eŋ.
Paŋ gë axaŷënan ijo këŋi hoŋaxënënd eñan eŋ, ðek bëla bën.

79 Nē eyow exo eŋi ŋoba bëla bër kë liyand gër ecamëðfan bën,

Bëla bër ŷëpak gër ed ŷañëk ecës bën.

Nē eyow exo ebo dëngweli gër obetak.»

80 Ga xucak bëŋo ðek, lëmëta in kwël ko rafënd do ko firind gë panga
ind Angoc Amënëk iŋ.

Do nē er timëriŋ fo baŋo ŷandind exo gi

Xali ex ŋatëgu akey and ko ŝanaya exo pemërand gër bulunda ir Isërayel
aŋ.

2

End andëŷa and Yesu eŋ

1 Ga xucak bakey baŋo Sesar Ogiŝët, emun etëm end gër Rom eŋ, re ko
enëŋi ñëgw bëla bën gaf gë gaf ðek ebar ed xwën baxo el.

2 Onëgw oko, oñanar ok ebax amëd and hi baxo Kurenu, gofërëner in,
gër ebar ed Siri.

3 Bëla bën ðek bani yexërand enëŋi ñëgw ala kala gër angol and rëw
këno.

4 Ata Yosef, ar andëŷëra and Dafid an, xani ko gër Nasaret, gër ebar ed
Galile do wäŷi ko gër ed Yude, gër Betëlexem.

5 Gë Mari, enëm edexëm el sëfër bani enëŋi ñëgwëx, xarak amëd aŋo
Mari gë acël akarëk hi baxo.

6 Nand ebani gër Betëlexem na, Mari ŷanar këni orëw ol.

7 Ata rëw këŋo lëmëta iŷanar irexëm in, lëf nē eciŷi. Ga la bëra këŋo,
ren këŋo nē apeðe gayik anëŋi cotën bana nē er këni hi lëf gër aciŷ and
bëliyer.

End meleka do gë bëxadac eŋ

8 Yatir rëw këno Yesu, bëxadac babi nëkonand na gëmëð oyel orebën ol
gër ocënga od gër Betëlexem.

9 Ata ŝanayaxën këŋi bërexadët meleka ir Axwën in, do enjaran end
Kaxanu eŋ hoŋaw këŋi. Na yëdara këni xali xurik.

10 Ata re ko meleka in: «Wën këren yëdara na, Atëfëtan këmun
nangënënd! Atëfëtan aŋo, onënga osëm or bëla ðek ex.

11 Nangiŋ mëne doru rëw këno, Këriŝët, Axwën an. Marayin en ye gër
Betëlexem, gër angol and Dafid.

12 Nanganëme ijo yël këmun: ata këno sëk itox imbarax ga la bëra këno
do ren këno nē apeðe.»

13 Ata omeleka ocëxe şoma këno işandaŵ in, benga benga, elod yaŋ gër orën. Do ga këno yas Kaxanu këni rend:

14 «Cëkwanëŋone Kaxanu, mëŋ ar ex yaŋ gër orën an!

Ga ŵasin këbi gër ebar bela bën enjaran endexëm eŋ,

dodo ecede këbi fuŋara wa bela bën,

do eni cotaxën aketëxeta aŋ gër ngwën ro!

Awa betalexëni bër fian këŋo Kaxanu bën!»

End bëxadac eŋ

15 And baka këni omeleka yaŋ gër orën aŋ, bëxadac bën felër këni eni ye xali gër Betëlexem, eni watëgu er sëfëtan këbi Axwën in.

16 Na ŵara këni xali gër bëciw. Ga ŵat këni, sëk kënebi Mari gë Yosef lëf gër eciyi ga ren këno lëmëta in polo gër apefe.

17 Sam ga wat këno, sëfëtan kënebi dek bend felëgu babi meleka beŋ end lëmëta ijo eŋ.

18 Do dek bër babi baxëtënd bëxadac bëjo bën mbaŋ babi şaranënd end bani reyand eŋ.

19 Mari mëŋ, dek beŋo baxo wëxëtand gër anëf andexëm do baxo yixëtënd gër onden.

20 Ata ga këni baka gër ocënga, bëxadac bën këno şëkwand Axwën Kaxanu do këno yasëxënd tar fëña in.

End lëmëta ir gër Aciw and Kaxanu eŋ

21 Yatir sëk këŋo loxo, xac këno lëmëta in. Yël këno oŵac or Yesu ol, ang fel babi meleka in eno macëf ak đamana exo gixën nëm gë acël.

22 And faŷ ko Mari bakey band ebax exo ŵunëtara baŋ, ang rëp bax gër acariya and Moyis ak, mëŋ gë Yosef wëla këno lëmëta in gër Yerusalem, eno maşëx oxwën ol Axwën Kaxanu.

23 Ata mondako sëf bani er yëgw këni gër acariya and Axwën in: «Itox itoşan iřanar yo, Kaxanu yata këŋo*»

24 Şadfata ebax eni di ang re ko Axwën Kaxanu gër acariya ak: olëxwëte oxi, hi këni oxwëlëkwël, hi këni ořapuŷ.

25 Awa gër angol and Yerusalem, axarëk ebaxëna ar bano ŵacënd Simewoŋ. Ala ar şenene ebaxo do fëb baxo mbaŋ end Kaxanu eŋ. Aşëni baxo şëninđ bëte apexa and enëng end Isërayel aŋ, do yëm baxo gë Angoc Amënëk aŋ.

26 Angoc Amënëk aŋ nangën baŋo mëne axo cës na watërëxe Afexën an, ar sana këŋo Axwën Kaxanu an.

27 Yatijo Angoc Amënëk aŋ fangacëgu baŋo gër Aciw and Kaxanu. Na fed këni gë Mari do gë Yosef ga xwënaw këno lëmëta in, eni di er rek acariya in.

28 Simewoŋ xana këŋo, xwëna këŋo imëd. Ga këŋo şëkwa Kaxanu ko rend:

29 «Dodo Axwën, kanale wëno xadëp irey in,

me yeli gë emëkw eyemax ang re bay ak,

30 gayikako gë bangës bandam baŋo dëŋ këmo watënd ar wëlanëgu këbo apexa an.

31 Apexa aŋo xëñenaw këy eni wat benëng bend bela dek,

32 Apexa aŋo ex angoben and këni nangëraxën benëng bend bela aŋ,

Apexa aŋo ex enjaran end Isërayel eŋ, bulunda irey in.»

* 2:23 2.23 Andocane 13.2

33 Nëm gë sëm ir lëmëta dek bafi šaranënd ga këni wël ang baxo yeyan Simewoŋ end lëmëta irebën ak.

34 Ata Simewoŋ ga šalen këbi na, fel këŋo Mari: «Në end lëmëta irey ijo, bela bëranjëm kë lati. Bëte bëranjëm kë xani gër bulunda ir Isërayel. Lëmëta irey ijo këbi ŷana ebi nangënënd er ŷandi këŋo exo di Kaxanu in. Awa në eŋo këno šusaxën.

35 Ado wëj dëŋ Mari, ang sënga këni gë duxuma fo ki yambën gër emëkw endexëm eŋ. Do mondako kë futaya oŋelan od bela bëranjëm.»

End Ana do gë bëxarëk bër Yesu eŋ

36 Bëte alawënel asoxari hi baxëna ar bano wacënd Ana. Mëŋ abiw̄ ar Fanuwel ebaxo, gër andëwëra and Aser, do mbaŋ xar baxo. Endënaw̄ emeja fo bayi baxo ga ŷër këno, do liya bani gë icën indexëm in bëniy bënjongëbëki d'amana sebëtaxën këŋo.

37 Ga lap këŋo icën in, bayi ko asošan këm xali sëk këŋo bëniy ofëxw ocongosas gë bënax. Abaxo űawëta na Aciw̄ and Kaxanu aŋ. Er baŋo šalend Kaxanu: baŋo gëmf, baŋo goyat. Ado bakey bandëmar motiwi baxo siw̄ind.

38 Gë mëŋ fed bani bëte gë Mari do gë Yosef ga xwëna këno lëmëta in. And wat këbi aŋ, ŷana ko këŋo šëkwand Kaxanu end lëmëta eŋ. Ata kwël na fo ŷana baxo këbi felërand end lëmëta eŋ bër bax šëinind apexa and Yerusalem bën.

39 And faŷ këni dek er ebax eni di aŋ, ang rek acariya and Axwën ak, Yosef gë Mari w̄aŷi këni gë lëmëta in gër ebar ed Galile, gër Nasaret angol andëbën aŋ.

40 Ata lëmëta in kwël ko firind do ko ŷëmënd gë orenik ol, do oyekax or Kaxanu ol hik gër ola orexëm.

End Yesu gër Aciw̄ and Kaxanu eŋ

41 Bëxarëk bër Yesu bën aye bani yend aniy kala yaŋ gër Yerusalem, gër ofëna or apexa.

42 And sëk këŋo Yesu bëniy epëxw gë bëki aŋ, sëfër këni gër ofëna gë bëxarëk bërexëm bën ang rëp bax ak.

43 Awa ga xucak bakey band ofëna baŋ, bëxarëk bër Yesu bën këni w̄aŷind gër Nasaret nangërexe mëne anëka sebëgu këno gër Yerusalem.

44 Er yëla bani ba gë bëcandaw̄ bëŋ lëngwa këni. Ye këni ciš d'amana šalaraxën këno gër bërebën do gër bër hi bani enga.

45 Ašalara yo ašalara, ano wat ex na. Ata wërëšëta këni xali gër Yerusalem.

46 And hat këni aŋ, šalarax këno bëte okey otas d'amana šananaxën këno lëf gër Aciw̄ and Kaxanu ga ŷëpa ko mërëxand ir bëšalen bër Bëšëwif. Na bafi baxëtërand do bafi wëkarand.

47 Dek bër baŋo wëlënd bën bafi šaranënd ang baxo yakand gë orenik osëm er këno wëka yo.

48 And wat këno aŋ, nëm gë sëm šaran këbi xali. Na wëka këŋo nëm: «Oko asëniwën, inëwa rixën këyëbo endako rako eŋ? Nëkoda wëno gë sorix dek fu babo gër ocal odey?»

49 Ata Yesu yaka ko: «Inëwa këne šalaxënënd? Wën an nang ex na nde mëne aŷap ŷapëk me gi gër Aciw̄ and Faba?»

50 Barikan ga wël këni ang yaka baxo ak, abi pëni bana er baxo rend in.

⁵¹ Ata kwël wãyi këni gë mën ak gër Nasaret. Yesu mbanj fëb babi bëxarëk bërexëm bën. Do Mari mën, ðek beŋo baxo wëxëtand gër emëkw edexëm.

⁵² Ata Yesu kwël ko firind gë orenik ol, gë oyekax or Kaxanu ol do bela bën mbanj babi nënganënd endexëm eŋ.

3

End Şaŋ Batis eŋ

¹ Amëd aŋo bët baxo owun ol gër Rom Tiber Sesar, do sëk baŋo bëniy epëxw gë bënjo elod ga yëpa ko. Ata Poŋës Pilat ebax gofërëner in gër ebar ed Yude do bër ebax aminëmëra bën wun bani: Erod Antipas, gër ebar ed Galile, Filip, gër ed Iture xali gër ed Tërakoni, do Lisañas, gër ed Abilen.

² Amëd aŋo, An gë Kayif ebax bësadaxan bëlëngw bën gër Yerusalem. Amëd aŋo fo bête ýana baxo Şaŋ Batis, asëñiw ar Sakari an, epemëra ed eyeyan ed Kaxanu el gër ladawe.

³ Ata Şaŋ Batis motëfëra baxo sëfërand ðek bëngol bënd ler ler gër yeb ir Yurëdeŋ bën do baxo femërand gër bela end xobuyi or enëngwët ed ola ol, ebi tebanaxën Kaxanu bamena bandebën baŋ.

⁴ Ata mën ebax ar ýëgw baxo elod anëka fo alawënel Esayi mëne ala kë yow na exo keýërand gër ladawe:

«Ñanin fëña ir Axwën in,
Debëtin opëña od ko xucaxën ok.

⁵ Amora and ex yo ðek kë wëgaya,
Etënd ed ex yo, do apan and ex yo ðek kë yëcar,
Fëña ir sëmbak alebëta kë lebëta,
Fëña ir sëngayak yo añaaca këni ñaca,

⁶ Eni nangëraxën ðek bela bën
apexa and lawëneliw këbo Kaxanu aŋ.»

⁷ Ata Şaŋ Batis mondako babi felënd bër bax yowënd ebi buyi bën: «Wën ata ang bandën fo siti kën ðe, noýo wa fel këŋun en kwëýëta kiti ind Kaxanu ind kë yowënd in?»

⁸ Diyindën ðe benjekax ex watixën mëne anëngwët ðëŋ nëngwët kën ola orewën ol. Bari këren yeland na mëne gayik Abëraxam ex axarëk arewën an kën fefaxën. Kaxanu axor ko xor exo nëngwët oxaý oŋo ðëŋ ex gi obaş or Abëraxam.

⁹ Ado gogo nde wëf ko ecëngwa el exo taw gë odëmbët ak batëx band ax dëwënd na odëwërewën ojekax baŋ. Ata mondako këbi wëfët bër bayik ax nëngwëtënd na ola orebën bën do ebi ðap gër xodux.»

¹⁰ Ata amëxwër aŋ wëka këno Şaŋ Batis: «Ineña ýapan këŋo Kaxanu mi dind biyi?»

¹¹ Yaka këbi: «Ar gë bacud baki an, cetëleŋo amat ar ax cot ex na an, do ar gë eyamb yamb an, dilexo mondako fo.»

¹² Yow këni bête bësëf bër şagale ebi buyi, wëka këno: «Asëyali, ineña ýapan këŋo Kaxanu mi dind biyi?»

¹³ Yaka këbi: «Kanayindën şagale in cey ang ýapëk ak, këren mëkand na nëmëc.»

¹⁴ Yow këni bête ocoroða, wëka këno: «Do biyi cëŋ, ine ýapan këŋo Kaxanu mi dind?» Yaka këbi: «Ala këreno nëgwëşanënd na mama eno kandëraxën. Bayindëleŋun acosa andewën aŋ fo.»

15 Ata angwën aŋo dëŋ bano šëninđ đe bulunda ir Isërayel in ar këbi fexën an aŋëkar bani wëkarënd ba ax gi ex na Šaŋ Batis ex Afexën an.

16 Šaŋ Batis yaka këbi bën đek: «Wëno gë men këmün buyind, barikan në eyow exo ar xuca ke panga an. Ado wëno dëŋ axe ñap ex na mo tëka do me pëtëra ogux od baped bandexëm ok. Mëŋ ex ar këŋun buyi gë Angoc Amëñëk do gë xodux an.

17 Apalaša lëkaya ko exo mënënaخنëbar edexëm el, eyamb el exo mëla gër acac andexëm, do enenar eŋ exo đap gër xodux or ax đomind na gë eđomi.»

18 Ata Šaŋ Batis mondako babi felërand Atëfëtan aŋ Bëyisërayel bën. Bëte bendanjëm bafi sëndënd do baxo rend eni këñënara.

19 Erod ir wun bax gër ebar ed Galile watar bani na gë Erojad, asoxari ar abinëm an. Ata Šaŋ Batis këŋo nëpënd në end eŋo do gë đek beñëŋënaخ bend wata baxo beŋ.

20 Barikan Erod ijo wëndëra ko kaš-kaš ga sëra baŋo Šaŋ Batis do wëla këŋo gër epëra.

End xobuyi or Yesu eŋ

21 Amëd aŋo, đek Bëyisërayel bën bax yend gër Šaŋ Batis ebi buyi. Ata ga yow ko bëte Yesu, buyi këŋo mëŋ bëte. Yesu ga šëpëta ko, ko šalend, ata watik fol orën ol.

22 Angoc Amëñëk aŋ fedaw ko gër ndexëm ang eđëxwëte epešax fo. Ata wëliwëk oniŋ yaŋ gër orën: «Wëj ex Asëñiŋwën ar pëlöt gër yomb iram an. Wëno ßon ke balënd endey eŋ!»

End andëwëra and bëxarëk bër Yesu eŋ

23 Yesu bëniy ofëxw osas ebaŋo nand ýana ko andiyen andexëm na. Er bani yëland bëla bën mëne Yosef, asëñiŋw ar Eli an, ebax sëm.

24 Eli ijo ebax asëñiŋw ar Matat, do Matat asëñiŋw ar Lewi. Lewi ebax asëñiŋw ar Melëki, do Melëki asëñiŋw ar Yanay. Yanay ebax asëñiŋw ar Yosef.

25 Yosef ebax asëñiŋw ar Matacas, do Matacas asëñiŋw ar Amos. Amos ebax asëñiŋw ar Nahum, do Nahum asëñiŋw ar Esëli, do Esëli asëñiŋw ar Nagahi.

26 Nagahi ebax asëñiŋw ar Mahat, do Mahat asëñiŋw ar Matacas. Matacas ebax asëñiŋw ar Semehin, do Semehin asëñiŋw ar Yose. Yose ebax asëñiŋw ar Yoda.

27 Yoda ebax asëñiŋw ar Yohanan, do Yohanan asëñiŋw ar Resa. Resa ebax asëñiŋw ar Sorobabel, do Sorobabel asëñiŋw ar Šehalëcel. Šehalëcel ebax asëñiŋw ar Neri.

28 Neri ebax asëñiŋw ar Melëki, do Melëki asëñiŋw ar Adi. Adi ebax asëñiŋw ar Kosam, do Kosam asëñiŋw ar Elëmadam. Elëmadam ebax asëñiŋw ar Er.

29 Er ebax asëñiŋw ar Yesu do Yesu ebax asëñiŋw ar Eliyëser. Eliyëser ebax asëñiŋw ar Yorim, do Yorim asëñiŋw ar Matat. Matat ebax asëñiŋw ar Lewi.

30 Lewi ebax asëñiŋw ar Simewoŋ do Simewoŋ asëñiŋw ar Yuda. Yuda ebax asëñiŋw ar Yosef, do Yosef ebax asëñiŋw ar Yonam. Yonam ebax asëñiŋw Eliyakim.

31 Eliyakim ebax asëñiŋw ar Meleya, do Meleya asëñiŋw ar Menan. Menan ebax asëñiŋw Matata, do Matata asëñiŋw ar Nataŋ. Nataŋ ebax asëñiŋw ar Dafid,

32 do Dafid asëñiŋw Esayi. Isayi ebax asëñiŋw ar Yobed, do Yobed asëñiŋw ar Bohes. Bohes ebax asëñiŋw ar Sala, do Sala asëñiŋw ar Nahason.

³³ Nahason ebax asēñiŵ ar Aminadab, do Aminadab asēñiŵ ar Adēmin. Adēmin ebax asēñiŵ ar Arēni, do Arēni asēñiŵ ar Esēroŋ. Esēroŋ ebax asēñiŵ ar Peres, do Peres asēñiŵ ar Yuda.

³⁴ Yuda ebax asēñiŵ ar Jakob, do Jakob asēñiŵ Isak. Isak ebax asēñiŵ ar Abēraxam, do Abēraxam asēñiŵ ar Tera. Tera ebax asēñiŵ ar Naxor.

³⁵ Naxor ebax asēñiŵ ar Serug, do Serug asēñiŵ ar Rehu. Rehu ebax asēñiŵ ar Peleg, do Peleg asēñiŵ ar Eber. Eber ebax asēñiŵ ar Šela.

³⁶ Šela ebax asēñiŵ ar Kayēnam, do Kayēnam asēñiŵ ar Arēfaxad. Arēfaxad ebax asēñiŵ ar Šem, do Šem asēñiŵ ar Nowe. Nowe ebax asēñiŵ ar Lemek.

³⁷ Lemek ebax asēñiŵ ar Matusalem, do Matusalem asēñiŵ ar Enok. Enok ebax asēñiŵ ar Yered, do Yered asēñiŵ ar Malelel. Malelel ebax asēñiŵ ar Kenam.

³⁸ Kenam ebax asēñiŵ Enoš, do Enoš asēñiŵ ar Set. Set ebax asēñiŵ ar Adam, do Adam asēñiŵ ar Kaxanu.

4

End Šabucara do gë Yesu eŋ

¹ Yesu, ga ŷēmēgu ko gë Angoc Amēnek aŋ gër yeŋ ir Yurēdeŋ, ko yend gër ladawe gër ed baŋo wëland Angoc Amēnek aŋ.

² Ata šabucara in xacërara kēŋo eŋo yifa nē bakey ofëxw onax. ŷoweŷ axo yamb bana Yesu bakey baŋo ðek. And xucak aŋ, xor kēŋo enjo eŋ.

³ Aŋo sēka kēŋo šabucara in, re ko: «Angēmēne Asēñiŵ ar Kaxanu ey, nēngwëtël ekaŷ elo ex gi ecomar.»

⁴ Yaka ko Yesu: «Ga ŷëgw këni: “Ala an axo diyand na gë eyamb yamb fo*.”»

⁵ Šabucara in wëla kēŋo nē er yaŋ, do wāsin kēŋo aŷand ðek owun or gër ebar oŋ,

⁶ do fel kēŋo: «Ayël këmi yël owun or owar oŋo ol, gë enjaran endeŋen ak ðek, gayik wëno fëxwën këne do ar ŷandi ke yo kēmo yël.

⁷ Awa angēmēne aŷa ŷa këy ey poxi gër lëngw iram, wëj kë xwën ðek ako.»

⁸ Yaka kēŋo bëte Yesu: «Ga ŷëgw këni: “Axwën Kaxanu gabat ex mopëb do gër lëngw irexëm fo ŷapëk epoxi ed cale el!*”»

⁹ Šabucara in wëla kēŋo bëte Yesu gër Yerusalem. Ga xwët kēŋo yaŋ gër ejur ed Aciw and Kaxanu, re ko: «Angēmēne Asēñiŵ ar Kaxanu ey, ðapayal. Ax gi ex na nde aŷëgw ŷëgw këni:

¹⁰ “Kaxanu afel këbi fel omeleka odexëm ok eni nēkona do eni kaka,

¹¹ gë otaxan odeŋen ok këdi këy lapa nē ekaŷ*.”»

¹² Yaka kēŋo bëte Yesu: «Ga ŷëgw këni bëte: “Axo gi ex na mondi atëy Kaxanu, Axwën arey an*.”»

¹³ Ata na šabucara in ga xacërara kēŋo mondako eŋo yifa Yesu, nacëta kēŋo do ko šëningd amëd acëxe.

End Yesu gër ebar ed Galile eŋ

¹⁴ Ga xucak eŋo, Yesu wāŷi ko gë panga ind Angoc Amēnek in, ata wëlik oŷac orexëm ol ðek ebar ed Galile el.

15 Aŋo ŷana ko kēbi sēyalirand gēr baciw̄ bacaleya bandebēn do bela bēn dek baŋo šēkwēnd.

16 Ata akey amat, Yesu baka ko gēr ingol ind Nasaret, gēr ed raf ko. Do ang wēr baŋo ak, ye ko gēr aciw̄ acaleya, yatir akey and eteyēta; ata fel kēno exo kani ebi pēnēn. 17 Fēxwēn kēno akayēta and alawēnel Esayi aŋ, and lēkwēt ko aŋ ko fēnēnd gēr ed rek:

18 «Gē Angoc and Axwēn aŋ ŷēm kēme gayik mēŋ sana ke mēni nangēn Atēfētan aŋ bēxaŷēnaxik bēn.

Mēŋ lawēnēgu ke mēni pelēra mēne:
bēr ex okačēp bēn asebēt kēnēbi sebēt;
bēšiw̄k bēn awatēra kēni watēra;
bēr kēnēbi wēnarand bēn aracēt kēbi racēt.

19 Mēŋ lawēnēgu ke me pemēra mēne dohijo ŷanak oyekax or Axwēn olo*»

20 Ga fiata ko opēn ok, lēkw ko akayēta aŋ, wāš kēŋo aŷēxēta an, do ŷēpa ko. Ata aciw̄ acaleya aŋ dek faβ kēno mēŋ fo.

21 Aŋo re ko: «Oñēgw Omēnēk od fēnēn kēmūn oko, doro dēŋ fiatak.»

22 Bēn dek bax reyand end osede orexēm eŋ ga kēni wēl bēnjekax bēnd baxo yeyanēnd bēŋ. Awēkar bani wēkarēnd: «Ax gi ex na nde asēniw̄ ar Yosef an ex?»

23 Barikan Yesu re ko: «Dal ex mēne wēn axwitan kēne xwitan eyeyan ed orenik ed rek: “Wēj axora an pakēnayayind gē andey” Bēte afel kēne fel me di becarax gēr angol and raf kēme ro ang wēl kēn kēme rind gēr Kafarēnawum ak.»

24 Ata re ko bēte: «Dal in kēmūn felēnd, alawēnel ar Kaxanu an, gēr ed rēw kēno fo bayik ano pēbēnd na.

25 Dal in kēmūn felēnd, amēd and ebaxo Eli alawēnel ar Kaxanu gēr ebar ed Isērayel aŋ, bon ŷēmb bani bēsoxari bēsebēta sebēta bēn. Ga rik bēniy bētas gē opacaŷ ocongibat tēb ax tēb ex na, ata wēcan kēbi enjo eŋ.

26 Barikan, Kaxanu seb kēbi dek bēsoxari bējo, lawēn kēŋo Eli nē asoxari ar lēg bax gēr Sarepēta, gēr ebar ed Sidonj.

27 Bēte angwēn and ebaxo Elise alawēnel ar Kaxanu gēr ebar ed Isērayel aŋ, mbaŋ ebani bela bēr gē ameŷ bēn. Barikan Namaŋ gabat fakēn baŋo, xarak gēr ebar ed Siri xaniw̄ baxo.»

28 Ga wēl kēni eyeyan elo, dek aciw̄ acaleya aŋ logēn kēbi.

29 Xani kēni gwanj, do šonjorēra kēno Yesu fac-fac. Nēcēt kēno angol and Nasaret aŋ xali gēr engew̄ eno pimēx.

30 Barikan, and fiateli kēno aŋ, Yesu xwēša ko. Ata ang fur bano ak, borēta kēni, xuca ko mērēxand do kwēl ye ko.

End ar gē bēyēl eŋ

31 Yesu šēla ko gēr Kafarēnawum, angol acēxe and gēr ebar ed Galile. Ata yatir akey and eteyēta kēbi sēyalirand bēte bela bēn.

32 Gēr owēkw babi lēkēnd osēyali orexēm ol gayik gē panga baxo yeyanēnd.

33 Yatijo ar gē bangoc bañēŋēnax yow bax na gēr aciw̄ acaleya. Sam ga wat kēŋo Yesu, bangoc bañēŋēnax baŋ xeŷ kēni:

³⁴ «Xey Yesu Ibēnasaret, inewā yir këbo? Ba eyëbo nemin nde yow këy? Aye nang këmi mëne wěj ex Awēnëk ar Kaxanu an!»

³⁵ Ata Yesu xeÿenaxën këbi bangoc ßaŋ: «Cësinayin, ado canin gër ala ajo!» Ata bangoc ßaŋëŋenax ßaŋ reña këno ala ajo mërëxand ir amëxwër do kwël ßan këni, bari ano tembaÿen bana.

³⁶ Ata aciÿ acaleya aŋ ðek ßarandëra këbi xali xurik, do këni wëkarënd: «Endey end fex ngwa ex eŋo? Gë or gapak, do gë panga këbi felënd bangoc ßaŋëŋenax ßaŋ eni di er ko re in, do kwël këni ßanënd.»

³⁷ Ata ßela ßën ðek këni xanarërand end Yesu eŋ ðek ebar ed Galile el.

End epakën ed bëšëxwëra eŋ

³⁸ Ga ßan ko na gër aciÿ acaleya, Yesu ye ko gër Simon Piyer ßën. Sëk këŋo aÿaraw isoxari ar Simon Piyer ga šëxw këŋo. Wëka këno ataŋ Yesu eŋo pakën.

³⁹ Ga rëngw ko Yesu gër ed laki baxo, xeÿenaxën ko acëxwël aŋ. Ataŋ fak ko do kwël xani ko ebi ðëba.

⁴⁰ Ga šëlak eñan eŋ, wëlaraw kënebi na gër Yesu ðek bëšëxwëra ßën, do ošëxwëra or ex yo afak bani fakënd and këbi hëmba aŋ.

⁴¹ Bëte ßëyël bax ßanënd na gër ßela do bani xeÿënd: «Wěj ex Asëniÿ ar Kaxanu an.» Barikan Yesu axeÿenaxën babi xeÿenaxënënd do ababi sef na eni yeyan gayik anang nang bani mëne mëŋ ex Afexën an.

⁴² And wecak aŋ, Yesu ßan ko do nacëta ko në er teß. Ata ga ßarëregu këni ßela ßën ßamëxwër, ßamëxwër, këno ßalarand xali ßanan këno. Er ÿandi babi eno ðëkaya na këdi ko ye ebi teß.

⁴³ Barikan mëŋ yaka këbi: «Aÿap ÿapëk me yend bëte mëni nangëndërax Atëfëtan and owun or Kaxanu aŋ gër bangol bacëxe gayik eŋo lawënoxënëgu ke Faba.»

⁴⁴ Mondako baxo femërand Atëfëtan aŋ gër ßaciÿ ßacaleya ßand Bëyude.

5

End bëšëfan bënax bëÿanar eŋ

¹ Akey amat, Yesu babi sëyalirand amëxwër aŋ ler gër anjer and Genesaret. ßela ßën ga xeta këno gër obaxët or eyeyan ed Kaxanu, këni fimërërand.

² Ata Yesu wat ko bëkuluŋ bëki gër bëŋa. Ecede feda bani bëšëpët ßër oxan ßën do bani wëšëtërand owën orebën oŋ.

³ Ga fëra ko polo gër ikuluŋ ind xwën baxo Simon, xara këŋo exo nacëta təkër ebar el, gand etiÿax. Ata ÿëpa ko, do këbi sëyalind amëxwër aŋ.

⁴ And hiata ko aŋ, fel këŋo Simon: «Mëlal ikuluŋ in gër etiÿax en ðap owën oŋ ata kënebi sëra oxan ol.»

⁵ Yaka ko Simon: «Asëyali, biyi wec lapëra këmi, ÿoweÿ amo cëpët ex na. Barikan gayik wěj rek alap këmi lap owën oŋ.»

⁶ Ata ga lap këni, sëra kënebi oxan ol xali kë hëhind owën orebën oŋ.

⁷ Lambaca kënebi bëcandaÿ bëndeßën bëŋ eni yow enëbi ðëca gë ikuluŋ icëxe in. Oxan ol fëxw këni gër bëkuluŋ bëki xali kë rëmbënd men oŋ.

⁸ Ata Simon Piyer ga wat ko eŋo, šëpëta ko. Ga foxi ko gër lëngw ir Yesu, re ko: «Axwën, inewā sëkaxënëgu këye wëno awëndëran ajo?»

⁹ Anjiÿ aŋ lëk babi Simon gë boßandaÿ ga wat këni ang ÿëmb bani oxan or sëra kënebi ak.

10 Mondako fo bax end šak do gë šar eŋ, bosëniw̄ bor Sebede bën, bër bar bani andiyen amat gë Simon̄ Piyer bën. Ata Yesu fel kęŋo Simon̄ Piyer: «Kërey yëdara na, gëregako aŋar ar bela këy hi!»

11 Ata ga šepët këni bökuluŋ bęŋ gër ebar, sebëra këni na dek gër bęŋa, do kwël sêf këno Yesu.

End ar gë ameȳ eŋ

12 Akey amat, Yesu bax yend nê angol. Ata fed këni gë ala ar gë ameȳ. Ala ajo foxi ko gër lęngw irexëm, šale ko mondako: «Axwën, ga ýandi ýandi ki axor këy xor eye mënën me pak.»

13 Ata Yesu ga yën ko ataxan aŋ, fięmba kęŋo, re ko: «Awa aýandi wa ýandi ke, mënël!» Atar šan kęŋo ameȳ aŋ.

14 Yesu xęŋa kęŋo mondako: «Ala këreyęŋo pel na dę eŋo. Barikan yel exi nêkon ašadaxan an. Bëte diyid šadaxa ir ewunetan in ang rek acariya and Moyis ak, eni nangëraxën bela bën osede orey ol.»

15 Ata oŋac or Yesu ol wëlik kaš-kaš, do bela bën bamëxwër bamëxwër bani barërend: bęŋo bër obaxët, bęŋo bësëxwëra bër kè šaland eni pak.

16 Barikan Yesu męŋ ed timëriŋ el baxo nacëtand exo calex.

End aseýik eŋ

17 Akey amat, Yesu babi sęyalirand bela. Gër bër baŋo baxëtend, ofarişęŋ do gë bësälęn ýępara bax na. Bër obaxët bën dek, er xaniraw bani: bęŋo gër bęngol bënd gër ebar ed Galile, bęŋo gër bënd Yude, xali gër Yerusalem. Gë panga ind Axwën Kaxanu in babi fakëndërand.

18 Ata řatęgu këni na bela bër wëlaw kęŋo aseýik nê angaw̄. Er bani šaland eno dën lëf gër aciŋ and hi baxo Yesu, do eno kwëtina gër lęngw irexëm.

19 Ga šënd këni bela bën gër ebët, wëlan këbi ang këno lën ak gër ed hi ko Yesu. Ata sęnga këni yaŋ gër ejur ed aciŋ, do yęla këno gë angaw̄ ak aseýik an, mërëxand ir amëxwër, gër lęngw ir Yesu.

20 Ga wat ko Yesu ang xwëta këno bela bęŋo ak, fel kęŋo aseýik an: «Wëno anęka seŋan këmi bamena řandey řaŋ.»

21 Bësälęn bën do gë ofarişęŋ ok ga wël këno, këni nêkënëkarënd: «Noýo ngwa hi ko ar kęŋo řirënd Kaxanu ajo? Noýo xorëk eteban ed beŋęŋanax el ang ax gi ex na Kaxanu gabat?»

22 Ga nang ko Yesu ang bani yęland bësälęn do gë ofarişęŋ ak, wëka këbi: «Ineŋa kën yęlaraxënënd mondako gër owëkw orewën?»

23 Ineŋa saxëk, me de: «Anęka seŋan këmi bamena řandey řaŋ nde», ba me de: «Kanil ey yexëra nde?»

24 Awa, en nangaxën mēne wëno Ašëniw̄ ar ala an ašot šot këme or gapak or eteban ed beŋęŋanax ol gër ebar ro, këmo felaxënënd aseýik ajo: «Kanil ey međ angaw̄ andey aŋ, ey maýi!»

25 Ata na dęŋ aseýik an xani ko xwiriš, lękw ko ebën ed lakixën baxo el. Ga ko wāyi, kęŋo šëkwaxënd Kaxanu tar fęŋa in.

26 Bela bër ebax na bën dek, ga xap këbi anjiý aŋ, këno šëkwand Kaxanu këni rend: «Awa biyi ecede këne watęnde becaraxik řendako rako řęŋ dorol!»

End Yesu do gë Lewi eŋ

27 Ga xucak eŋo, Yesu šan ko na gër ed ebaxo, ata wat kęŋo asëf ar řagale, ar bano wăcënd Lewi, ga ýępa ko lëf gër aciŋ and bësëf bër řagale. Ata fel kęŋo: «Wëj, tēfęguyel!»

²⁸ Lewi xani ko, seŋ ko dek na, do kwël sêf këŋo.

²⁹ Lewi rin këŋo Yesu ofëna osëm gër iciw̄ indexëm. Bësëf bër šagale bërənĵëm do gë bela bësëxe yowëraw këni do yëpara këni gë Yesu gër eyambëran.

³⁰ Ata ofariseŋ ok do gë bësälen bërëbën bën ga yow këni gë oxoŷ fo na, këñëbi hëbandërand bësëfan bër Yesu bën: «Wën inew̄a kën yambëraxënënd do kën šëbëraxënënd gë bësëf bër šagale bën do gë bëwëndëran bën?»

³¹ Yakaw këbi Yesu: «Bësëxwëra bën kē yend gër axora, ax gi ex na bëbëngw bën.

³² Wëno bëwëndëran yow këme mëni pel eni nëngwët ola orebën ol, ax gi ex na bër šenene.»

End etiwī eŋ

³³ Ofariseŋ ok do gë bësälen bën re këni: «Bësëfan bër Šaŋ Batis bën do gë bërëbi bën laŋ këni siw̄ind bête ašale këni šalend. Barikan bësëfan bërëy bën ñambëran do gë ošëb fo xwënda këni.»

³⁴ Yesu yaka këbi: «Wën axor nde kën xor enëbi tiw̄in odawo od šambenjar ir kē yërënd ok yatir ekana?

³⁵ Ayow kē yow bakey band këni šapër baŋ, amëd aŋo këni siwī.»

³⁶ Ata re ko bête Yesu gë apënëtal: «Ala ax ɳesand na anĵëm angašax exo kaɳaxën na akarëk këdi kē ɳesi kaš-kaš aŋ. Ado anĵëm angašax aŋ ax ñapënd na ekaɳ ed nē akarëk el.

³⁷ Bête ala ax cëlënd na ngoy ingaf nē bamote bakarëk. Angëmëne ala exo di mondako, ngoy ingaf in afëtin kē fëtin bamote baŋ and kē yënënd aŋ, ata ex dexira, do bamote baŋ ex nëxenara.

³⁸ Nē bamote bangašax yäpëk mocël ngoy ingaf in.

³⁹ Ala aŋo ñëwan na ngoy ingaf in and ko sëyi inënek aŋ. Ata ko re: «Inënek in nëngak".»

6

End akey and eteyëta eŋ

¹ Yesu gë bësëfan bërëxëm bën bax xucand nē ocënga yatir akey and eteyëta. Ata bësëfan bën këni wišand banjëra baŋ, këni boxoxind do këni yakënd.

² Ofariseŋ odëmar wëka këñëbi: «Inew̄a kën rixënënd er bayik ax ñap ex na yatir akey and eteyëta in?»

³ Yakaw këbi Yesu: «Wën an pën ex na nde er ri baxo Dafid in and šopar baŋi enjo mëŋ gë bër enga endexëm aŋ?

⁴ Ax gi ex na nde alilën lilën baxo lëf gër Aciw̄ and Kaxanu, wëdëgu ko mburu ind abi ñap bana eni yamb in, šet këbi do yamb këni bën dek xarak bësäɳaxan bën fo yäp baŋi eyamb el?»

⁵ Re ko bête Yesu: «Awa nangin mëne wëno Asëñiŋ ar ala an ex axwën ar akey and eteyëta an.»

End ar gë ataxan ateyik eŋ

⁶ Hatëguk bête akey and eteyëta acëxe, Yesu ye ko gër aciw̄ acaleya, këbi sëyalirand end Kaxanu eŋ. Ar gë ataxan and liw̄ ateyik yow bax na.

⁷ Ata bësälen bën do gë ofariseŋ ok këno sitinalind Yesu ba afakën këŋo fakën ala aŋo gë akey and eteyëta aŋ eni cotaxën end këno nagašanaxën.

⁸ Gogo nde ga wata ko Yesu ang bani yeland ak. Fel këŋo ar gë ataxan ateyïk an: «Wëj kaniw ey kwëša mërëxand ro!» Ata xwiriš ala ajo, xwëša ko.

⁹ Ata re ko Yesu: «Baxëtin mun mëka. Inewã ŷapëk yatir akey and eteyëta? Edi ed enjekax nde, ba edi ed eñëñenax nde? Epexën ed ala nde, ba edawš ed ala nde?»

¹⁰ And nëkon këbi jey aŋ, fel këŋo ar gë ataxan ateyïk an: «Yënël ataxan aŋ!» Ga yën ko, fakëk ataxan aŋ ataŋ.

¹¹ Ga xoŷ këni na bëšalen bën do gë ofariseŋ ok, këni xanarënd ang këno ri Yesu ak.

End bësëfan epëxw gë bëxi eŋ

¹² Bakey baŋo, Yesu ye ko yaŋ në etënd eŋo calex Kaxanu, ata šale ko wec.

¹³ Gëbër, wac këbi bësëfan bërëxëm bën, do yata këbi epëxw gë bëxi eni gi oparëxanda odexëm.

¹⁴ Bër yata babi bën ebani: Simoŋ ir nëngwët baŋo Piyer, do gë abinëm Andëre. Šak do gë Šaŋ, Filip do gë Barëtelemi.

¹⁵ Maco do gë Toma. Šak, aseñiŷ ar Alëfe, do gë Simoŋ, aŷer an.

¹⁶ Yud aseñiŷ ar Šak, do gë Yuda Isëkariyot ar lëxw baŋo Yesu an.

¹⁷ Ata Yesu sëfër këni acëla-šëla gë bën xali në eŋar, gër ed barëregu bani amëxwër atëm and bësëfan bërëxëm do gë amëxwër and bër xaniraw bax gër ebar ed Yude, gër anŋol and Yerusalem, xali gër bëŋa ir angwëngw, ler gër owar or Tir do gë Sidon. Er yowëraw bani gër Yesu: bëjo bër obaxët, do bëjo bësëxwëra bër bax šaland eni pak.

¹⁸ Afak bani fakënd bëte bër bax sorond në end bangoc bañëñenax band lil babi bën.

¹⁹ Amëxwër aŋ ðek bani šaland eno kwixwëta Yesu gayik panga bax šanënd gër ndexëm do babi fakënënd.

²⁰ Yesu ga faš këbi bësëfan bërëxëm bën, re ko:

«Nëngandërayindëleŋun wën bër sitarak gër onden bën, gayikwa wën xwënëk owun or Kaxanu ol.

²¹ Nëngandërayindëleŋun wën bër këŋun yambënënd gërëgako enjo bën, gayikwa aŷed kën wëd.

Nëngandërayindëleŋun wën bër kë sesërand gërëgako bën, gayikwa gër onëga kën hi.

²² Nëngandërayindëleŋun ado enun šus bela bën, ado enun ŋwayërand aŋ, ado enun cirërand aŋ, ado enun bešërand në end oŷac orewën or këni yeland oŷëñenax ex, në end ga xwëta këne wëno Aseñiŷ ar ala an.

²³ «Nëngandërayindëleŋun and kënun rixërand Bëšëwif aŋ, mandërayindën onëga ol gayik amašën atëm kën sëkëx yaŋ gër orën. Enimin bëxarëk bërebën bën mondako banëbi rixërand bëlawënel bër Kaxanu bën.

²⁴ Wën bër gë napul bën, aŋun ye ex na!

Gayik anëka šot kën apexa andewën aŋ, do and gër ebar ro fo ex!

²⁵ Wën bër wëdëk gërëgako bën, aŋun ye ex na gayik axor këŋun xor enjo eŋ!

Wën bër kë lepërand gërëgako bën, aŋun ye ex na, gayik ang bër oŷaŷ fo kën ŷana en denitarand!

²⁶ Angëmëne bër šus ke bën kënun šëkwënd, aŋun ye ex na!

Gayik bëxarëk bërebën bën mondako banëbi šëkwënd bëlawënel
bënëgwëš bën!»

End bërangojëra eŋ

²⁷ «Barikan baxëtin mun pel wën bër ke sëfënd bën: ŋanindënëbi bër
xojër këjun bën, dinindënëbi enjekax bër šus këjun bën.

²⁸ Calenindënëbi bër këjun xarend bën, calenindënëbi bër këjun
širërand bën.

²⁹ Angëmëne ala exi cën gër aŋam and liw, bëxënëlo and šame aŋ.
Angëmëne ala exi kan acud anëngwën aŋ, tebënëlo gë atëm ak.

³⁰ Ar ki xarand yo, yëlëlo, do and ko wed ala er xwën këy aŋ, kërey
kana na.

³¹ Ang këjun ŋandind enun dinënd bela ak, wën bëte dinindëbi
mondako fo.

³² Angëmëne eŋun balënd end bër këbi balënd endewën bën fo, enjekax
end fe kënun wateli bela bën? Ax gi ex na nde bëwendëran bën dëŋ
mondako wata këni?

³³ Angëmëne enëbi dinënd enjekax bër këjun rinënd enjekax bën fo,
enjekax end fe wa kënun wateli bela bën? Ax gi ex na nde bëwendëran
bën dëŋ mondako wata këni?

³⁴ Do angëmëne enëbi ŋomëxënd bër kën yëland aŋašën kënun ŋašën
bën fo, enjekax or fe kënun wateli bela bën? Ax gi ex na nde bëwendëran
bën aŋomëxër këni ŋomëxërend bën bëte do këni ŋašërënd cey gë cey?

³⁵ Barikan balindëleŋun end bërangojëra andewën eŋ, dinindënëbi
enjekax. Ŋomëxindënëbi bër an yëland na aŋašën kënun ŋašën bën.
Angëmëne mondako kën rind, bela bën ata këni nang mëne wën obaš or
Kaxanu, hi kën, mëŋ ar hik yaŋ aŋ. Bon kë xëbën amašën andewën aŋ,
gayikako ata kën wëndër gë Ar-hik-yaŋ an. Mëŋ këbi rinënd enjekax eŋ
bela dek, ado eni gi bër ano cëkwa na, ado eni gi bëxeŋax.

³⁶ Ang nënga ko Faba Kaxanu ak, giyin wën bëte mondako fo.»

End kiti eŋ

³⁷ «Ax gi ex na mokiti bela bën këdi këjun xiti Kaxanu wën bëte. Ax
gi ex na monëp bela bën këdi këjun nëp wën bëte. Tebanindënëbi eŋun
tebanaxën.

³⁸ Yëlërayindënëbi bela bën enun yëlëraxënënd wën bëte. Gër amote
and kën baxarand kënun šëlën: dëb, mocëši, do monexira. Gayikwa gë
acariya and kënebi sëyinënd bela aŋ fo këjun ŋašën wën bëte.»

³⁹ Ata Yesu fel këbi bëte apënëtal aŋo: «Ašiwëk axor nde ko xor eŋo das
ašiwëk ašandaŋ? Ax gi ex na nde bën tak kë lati polo në ambëxw?

⁴⁰ Asëfan an aŋo kucand na onangëran ol sëyali arexëm an, barikan ar
faŋëk etëya an gwër fo hi këni gë asëyali arexëm an.

⁴¹ Inewä këy nëkonënd atëxësëx and lëŋa këŋo abinëx aŋ, do këy
nemënd mëne wëj yer xëcar in lëŋa ki?

⁴² Mondake wa këy xorënd eyo pel abinëx: “Nëmël mi dëxëtën atëxësëx
aŋ gër angës”, xarak wëj yer yëcar in lëŋa ki? Wëj aŋëŋëxax ar kë
labayand hi këy, dëxëtël wa pere yëcar ir lëŋa ki in ey wataxën aye
atëxësëx and gër angës and abinëx aŋ.

⁴³ «Atëx anjekax ax gind na gë odëwërewën oŋëŋëxax. Do atëx
aŋëŋëxax ax gind na gë odëwërewën ojekax.

⁴⁴ Atëx and ex yo, gër odëwërëwën odexëm kē hind monang. Ax gi ex na nde ondan oŋ ani kwëcand na nē apeb? Bëte reseŋ in ani kwëcand na nē atëx and gë odëmbën?

⁴⁵ Ala ar ye këŋo onden an, emëkw edexëm el yek. Do ar yëŋën këŋo onden an, emëkw edexëm el yëŋënek. Gër etëy ko nęcëtënd ala an er lëbëk gër emëkw in.»

End amatinali and baciw baki eŋ

⁴⁶ «Inëwa këne wacëraxënënd “Axwën”, “Axwën”, xarak an dind na er këmün felënd in?

⁴⁷ Ar kē yow yo exo baxët eyeyan edam do exo dind ang re kēme ak, afel këmün fel gë ar wëndër këni an.

⁴⁸ Gë ar bayëk aciw wëndër këni: ga nac ko pere gër aparëfac xali siwëk, xwët ko oxaŋ orëda oŋ. Ata and yowëk tëb aŋ, oŷëm ol yowëk, men oŋ šëñëk aciw aŋo, bari ax kor ex na ex ñam, gayik šenene bay ko.

⁴⁹ Barikan ar kē baxët yo eyeyan edam do axo dind na ang re kēme ak, er këni wëndër gë ala ar bayëk aciw andexëm gër ebar nacërexe pere gër ed ko xwët oxaŋ orëda fo. Ata and yowëk tëb aŋ, oŷëm ol šëñëk aciw aŋo: ataŋ węcëk do yëcarëk dëk.»

7

End xadëp ir emun end ocoroda eŋ

¹ Yesu ga ñata ko bënd babi sëyalirand bulunda ir baŋo baxët beŋ, wãyi ko gër Kafarëdawum.

² Emun end ocoroda šot baŋo na xadëp ir šëxwëra bax mbaŋ, exo koti fo bayi bax, xarak mëŋ momal baŋo balënd endexëm eŋ.

³ Emun eŋo ga wël ko mëne Yesu ñatëguk, lawën këbi bëxarëk bër Bëšëwif bën eno karaw exo yow eŋo pakën xadëp irexëm in.

⁴ Bëxarëk bër Bëšëwif bën ga ñat këni këno xarand Yesu mondako: «Ajo aŋap yäpëk eyo din er wëka ko in!

⁵ Ar ñanëk enëŋ endëbi exo, mëŋ bayën këbo aciw acaleya aŋ.»

⁶ Ata Yesu sëfër këni kwël gë bën. Dam eni ñat gër iciw, emun end ocoroda eŋ lawën këbi odawo odexëm eno kaca Yesu do eno pel: «Axwën, ine ngwa këy yowaxënëgund gë andey, axuri kē xuri ang këye fëb ak, ga lil lilëgu këy gër yangana iram ro.

⁷ Mëŋ bayik axe mëndan ex na me yeli gë andam gër ed hi këy. Barikan, yeyanël tuŋ emat ata ko fak ariyenin aram an!

⁸ Gayikwa wëno dëŋ awa wa këme or gapak or bëlëngw bëräm ol. Wëno bëte alëngw ar ocoroda hi këme do bën ari këni rind er këmëni felënd in. And këmo fel šoroda ibat: “Yel!” ata exo ye, bëte and këmo wac išëxe aŋ: “Yow!” Exo yow. And këmo fel ariyenin aram aŋ: “Dil ejo!” Exo di.»

⁹ And wël ko Yesu eyeyan elo aŋ, nëngan këŋo end emun end ocoroda eŋ. Ga šena ko gand amëxwër, re ko: «Ga re këme gër wën Bëyisërayel elod amo wat ex na ar xwëta ke mondako!»

¹⁰ Bër lawënëgu babi emun end ocoroda bën ga baka këni gër iciw, sëkëx këno ariyenin an ga fak ko šenene.

End ekanin ed ašëšëk eŋ

¹¹ Ga xeyëk, Yesu ko yend nē angol and bani wacënd Nayin. Sëfër këni gë bësëfan bërëxëm bën, do gë amëxwër atëm.

12 And bani lil gër angol aŋ, fed këni gë engä end bela ga lëbi këŋo ašësëk ond gër eɗap oŋ. Ašësëk ajo, itox imat ind asoxari aseβëta sebëta ebaxo. Ata βër lëg bax gër angol aŋo βën mbaŋ yëmb bani ga këno laŋëta.

13 Axwën Yesu and wat këŋo asoxari ajo aŋ, xaŷënan këŋo xali. Ata re ko: «Cësinäl!»

14 And sëka ko aŋ, lëk ko epël el, ata xwëša këni βëlëbi βën. Aŋo re ko Yesu: «Šambenjar, ga re këme, kanil!»

15 Xani ko kwengweremët ašësëk an, do ko yeyandërand. Yesu wäš këŋo nëm.

16 Ata bela βën ðek lëk këbi anjij̄ atëm. Ga këno šëkw Kaxanu këni rend: «Alawënel asëm šanayaxënëgu këbo. Kaxanu nëngaw këbo biyi ßulunda irexëm in.»

17 Ata wëlik endey eŋo, gë angol gë angol, ðek ebar ed Yude el xali yabët.

End bësëfan βër Šaŋ Batis eŋ

18 Ata Šaŋ Batis wël ko βeŋo ðek ga sëfëtandëra këno bësëfan βërexëm βën.

19 Wac këbi bësëfan βëxi do lawën këbi gër Axwën Yesu eno mëkaw: «Wëj nde ex afexën ar kë yowënd an? Angëmëne ax gi ex na wëj, mo cëni nde ašëxen?»

20 Ga ðat këni gër Yesu re këni: «Šaŋ Batis lawënëgu këbo mi mëka ba wëj ex afexën ar kë yowënd an, do ang ax gi ex na wëj, mo cëni nde ašëxen?»

21 Ata amëd aŋo ðeŋ baxo rind Yesu βecarax βeŋo: afakën βëšëxwëra do gë bësëyik βëranjëm; anëcët ßangoc ßaŋëŋenax gër bela; ašiwët βëšiwëk βëranjëm.

22 Yesu yaka këbi: «Gërëgako yeyin eno tëfëtaxënëx Šaŋ Batis βëβër wateli këne βën, do gë βend wëleli këne βeŋ. Pelëxëno mëne βëšiwëk βën në ewatëra exëni, bësëyik βën në eyexëra exëni, βër gë ameȳ βën në emën exëni, ßapaxo ßaŋ në ewëlëra exëni. Pelëxëno βëte mëne βëšësëk βën në ekani exëni gër ecës do βëxaŷëanaxik βën në nang exëni Atëfëtan aŋ.

23 Awa nëngandëraleŋo ar ßayik aŋo njeβëgënanand na endam an.»

24 Ga ßaka këni βërolawën or Šaŋ Batis βën, Yesu ko yeyanënd en Šaŋ Batis eŋ mondako: «Ine ye ban en nëkonëgu gër ladawe? Andës and ké lëfërerirand ekoc nde?»

25 Noŷo wa ye ban eno nëkonëgu? Ar šudarak mokëβën gë ßanjëm ßanjekax nde? Ax gi ex na nde βër gë ßanjëm ßanjekax βën, βër βetak βën, gër eyang ed emun hi këni?

26 Do noŷo wa ye ban eno nëkonëgu? Ax gi ex na nde alawënel ar Kaxanu? Eyo ar watëgu këno an, nëmëc alawënel ar Kaxanu exo.

27 Endexëm eŋ yëgw këni gër akayëta and Kaxanu:

“Nëkod në eðëngwalilemo arolawën an
Exi ŋacan fëña in[☆].”

28 «Dal in këmun felënd, šëf gër βër rëw këneβi mondëw̄ βësoxari, gaβatak aŋo nñëmbëta ex na or gapak ol Šaŋ Batis. Barikan ar xurik ex ßa gër owun or Kaxanu an xuca këŋo.»

☆ 7:27 7.27 Malaxi 3.1

29 Ata gër bulunda ir baxët baŋo, do gër bësëf bër şagale şanaya bax end űenene end Kaxanu eŋ, męŋ bani yexęnęnd gę ed exo űaŋ Batis ebi buyix.

30 Barikan ofariseŋ ok do gę bęsęyali bę acariya and Moyis bęn, ga bani ħępęnd ebi buyi űaŋ, yepęn kęni mondako ang űandi baŋo Kaxanu ebi pexęn ak.

31 «Gę noűo kęmęni wġatinali bela bę bę okey oko bęn? Gę noűo ngwa węndęr kęni?»

32 Gę obaş or űępak nę yangana fo węndęr kęni. Ga baręreġu kęni, imęxwęr imat kęnębi rend imęxwęr icandaw ĩŋ: «Farixęn kęmun acęroti aŋ, an mane na! űęwęn kęmun oĵękan od oűaw, an tes ex na.»

33 űaŋ Batis ga yow ko, abaxo yamb na ecemar, abaxo űęb na ngoy, barikan węn re kęno: «Gę bęyęl exo.»

34 And yow kęme węno Aşęniw ar ala an, kęme yambęrand, kęme űębęrand. Barikan kęne rend: «Ala ajo ħambęran gę oşęb fo xwęnda ko, lawo ir bęsęf bę bę şagale do gę bęwęndęran hi ko.»

35 Barikan gęr bela bęjo kęn nangaxęn męne er űandi kęŋo Kaxanu in űenene ex gayik bęn awa wa kęni endam eŋ.»

End Yesu gęr iciw ind fariseŋ eŋ

36 Fariseŋ ir bano wġacęnd Simoŋ in wġac baŋo Yesu exo ye eni yambęra gęr ndębęn. Ata Yesu ħat ko, do űępa kęni gęr eyambęran.

37 Asoxari awęndęran ebax na gęr angol. Ga węl ko męne Yesu yowęk na gęr iciw ind fariseŋ, węlanęġu kęŋo angiri nę űęlakuŋ ir ekaű ed alębatęr.

38 Ga bűuka ko gand epoy ed Yesu, ler gęr osapar, ko sesęnd. Ongwęn oŋ kę űaręnd gęr osapar or Yesu or baxo węgarand oŋ, do ko fęxwęcęrand gę omban ondexęm oŋ. Axoş baxo xoşęnd bęte gę angiri in.

39 Ga wat ko eŋo, fariseŋ ir wġac baŋo Yesu in, ko yęlarand: «Kido ala ajo, alawęnel ebaxo, anang nang doxo męne asoxari ar kęŋo lękęrand an awęndęran hi ko.»

40 Yesu re ko: «Simoŋ, űęű űandi ke na mi męka.» Yaka ko: «Oko asęyali, mękale!»

41 Re ko bęte Yesu: «Mondako ri bani bela bęxi ga űomęxa kęni kodġ. Aűanar an węd ko batama keme band kodġ, axinęm an batama ofęxw oco.

42 Ga sękwani kęni bęn tak bęxi eni maş in, ar űomęx baġi an seban kębi. Awa gęr bela bęxi bęjo, noűo wa kęŋo ħan nęmęc ar ebax eno maş kodġ an?»

43 Yaka ko Simoŋ: «Yęla kęme ar seban kęŋo batama keme an.» Re ko bęte Yesu: «Ata űenene xiti kęy!»

44 And űena ko gand asoxari aŋ, re ko: «Simoŋ, wat kęyo nde asoxari ajo? Gę ongwęn ondexęm oŋ neş ko osapar oram oŋ, do fęxwęc ko gę omban oŋ. Bari węj aye yęle na men mę nebara osapar oŋ and lilęġu kęme ro gęr iciw indey aŋ.

45 Bęte and ħatęġu kęme aŋ, aye kaca ex na eye mega. Barikan asoxari ajo, elod ga lilęġu kęme axo teş ex na emegara ed osapar oram el.

46 Oġu ay koş ex na gęr gaf, barikan męŋ angiri koş ke gęr osapar oram.

47 Ga re kęme bama na bandanjęm seban kęmo męŋ kęŋo balaxęnęnd mondako endam eŋ. Barikan ar seban kęmo bama na bapęnęfęne an, tękęr fo kęŋo bal endam eŋ.»

⁴⁸ Yesu fel kɛŋo bête asoxari an: «Anêka seban kɛmi bamena bandey ban.»

⁴⁹ Bêr bani yambêrand gɛ Yesu bɛn wɛl kɛni eyeyan elo do kɛni yɛlarand: «Noŋo ngwa hi ko ar kɛ sebanênd beñhɛnax ajo?»

⁵⁰ Barikan Yesu fel kɛŋo asoxari an: «Ga xwêta kɛye, fexaxɛn kɛy! Maŋil gɛ emɛkw eyemax!»

8

End bêsoxari bêr enga end Yesu eŋ

¹ Ga xucak eŋo, Yesu ko sɛfêrand gɛ angol gɛ angol, hik atɛm, hik atil ko femêrand do ko reyarand end Atɛfɛtan and owun or Kaxanu eŋ. Enga emat hi bani gɛ bɛsɛfan epɛxw gɛ bɛxi bɛn,

² gɛ bêsoxari bêr fakɛn babi ga nɛcɛt kɛbi bɛyɛl bɛn do gɛ ocɛxwɛra ok. Asoxari aŋanar aŋ ebaxo: Mari ir bano wacɛnd bête Madɛlen ata gɛr ndexɛm nɛcɛt babi Yesu bɛyɛl bɛcongɛbɛxi.

³ Asoxari axinɛm an bano wacɛnd Yowana, alindaŋ ar Cusa, awɛxɛta ar kodɪ ir Erod an. Asasɛn an, bano wacɛnd Sisan do gɛ bêsoxari bêranjɛm bêr bax wɛlagund bacota bandebɛn eno dɛcaraxɛnɛnd Yesu.

End apɛnɛtal and ar onɛf eŋ

⁴ Ata amɛxwɛr atɛm barɛrɛgu kɛni gɛr ed hi baxo Yesu, ga xaniraw kɛni gɛr bangol bandanjɛm. Ata Yesu fel kɛbi apɛnɛtal ajo:

⁵ «Mondako ri baxo ar onɛf ga nɛca ko gɛr oŋɛnga. Ga ko fan enɛfa eŋ, mar lapak gɛr fɛna, bɛla bɛn wɛnɛra kɛni, do oŋɛl or gɛr orɛn ol hɛl kɛni dɛk.

⁶ Bête mar lapak gɛr ebar ed gɛ aparɛfac. And lɛgɛk aŋ ñaŋɛk gayik obar ok ax ñɛmb bana.

⁷ Bête mar lapak gɛr odɛmbɛn. And lɛgɛk aŋ, odɛmbɛn ok xɛŋak tɛc.

⁸ Bête mar lapak gɛr ebar ejekax. And lɛgɛk aŋ, rafɛk do rɛwɛk: anjɛra amat keme.» Ga ñata ko Yesu apɛnɛtal ajo, re ko bête: «Ax gi ex na nde dɛk fo wɛl kɛn, awa!»

⁹ Ata wɛka kɛno bɛsɛfan bɛrɛxɛm bɛn ebi paŋɛn apɛnɛtal ajo.

¹⁰ Yaka kɛbi: «Wɛn yɛl kɛŋun Kaxanu en nang beconɛson bɛnd owun orexɛm bɛŋ. Barikan bɛŋŋɛ bɛn gɛ bapɛnɛtal kɛni wɛlɛnd do ado eni nɛkonɛnd, ani watɛnd na, ado eni baxɛtɛnd abi pɛnind na gɛ tɛkɛr ak.

¹¹ Awa baxɛtin er wacayak apɛnɛtal ajo in: enɛfa eŋ, eyeyan ed Kaxanu el ex.

¹² Fɛna ir gɛr ed lapak enɛfa in ex bɛla bêr kɛ wɛlɛnd awɛl dɛŋ eyeyan ed Kaxanu el, barikan ŋabucara in exo yow exo dɛxɛt gɛr owɛkw orebɛn dɛk er wɛl kɛni in kɛdi kɛni wɛ do eni pex.

¹³ Ebar ed gɛ aparɛfac el ex bɛla bêr sam eni wɛl eyeyan ed Kaxanu el eni kwɛtaya gɛ onɛnga fo. Bari ani gi ex na gɛ odɛmbɛt, er kɛni wɛnd amɛd fo, do and kɛ ñatɛgu ocɛmu aŋ ataŋ kɛbi ŋɛnand eni tɛb wap.

¹⁴ Enɛfa end lapak ŋit gɛr odɛmbɛn eŋ exɛni bɛla bêr kɛ wɛlɛnd awɛl dɛŋ eyeyan ed Kaxanu bɛn, barikan eni tɛb ocɛmu ok, ocal od napul ok, do gɛ benɛngax bɛnd gɛr aniyen bɛŋ ex kɛŋa eyeyan elo. Ata er wɛl kɛni in ex tɛkwɛn enɛngwɛt ed ola orebɛn el.

¹⁵ Enɛfa end lapak gɛr ebar ejekax eŋ exɛni bɛla bêr kɛ wɛlɛnd eyeyan ed Kaxanu, gɛ onden, do gɛ emɛkw ejekax bɛn, eni kwɛtaya aye do eni balɛkɛnali ŋɛnɛne, eni dɛkaya xali ebi nɛngwɛtɛn ola orebɛn ol. Do and kɛ ñatɛgu ocɛmu aŋ, kemɛnali.»

End amatinali and lambo eŋ

¹⁶ «Ala ax pětēnēnd na lambo do exo ŋoɓ, ba exo dilali nē angaw̃. Barikan yaŋ gēr akaw̃aya ko xaw̃ ebi ŋobaxēnēnd b̃ēr kē lilēnd b̃ēn.

¹⁷ Mēŋ ex, er ŋonayak ax bo na, er beŋ ax bo na; d̃ēk kē xerēt angoben aŋ.

¹⁸ Awa wēn titinayindēn ang kēn baxētēnd ak, gayikwa Kaxanu ayēl kēŋo yēl ar ŋotēk an, bari ar ax cot ex na an, axan kēno xan er xaŋ kēŋo in d̃ēŋ.»

End bobinēm bor Yesu do gē nēm eŋ

¹⁹ Nēm gē bobinēm bor Yesu fiatēgu kēni gēr ed hi baxo. Bari ani kor bana eno tēka nē end amēxwēr and xeta baŋo eŋ.

²⁰ Ata fel kēno: «Nēkodēbi fac norix gē bobinēx, aŋandi ŋandi kēbi d̃e en watēr.»

²¹ Yaka ko Yesu: «B̃ēr kē baxētēnd eyeyan ed Kaxanu do kēni rind ang rek ak b̃ēn ex nēma iram do gē b̃ēmaŋe b̃ēndam b̃ēŋ.»

End gēr anjer eŋ

²² Akey amat, Yesu gē b̃ēsēfan b̃ērexēm b̃ēn f̃ēra kēni nē ikuluŋ, ata re ko Yesu: «Kegētane anjer aŋ!» Ata kēni xegētand.

²³ Ga kēni xas, Yesu kēŋo rašēnd. Hatēguk ekoc etēm do ikuluŋ iŋ kē rēmbayand xali ŋērēcerara kēbi b̃ēsēfan b̃ēn.

²⁴ Ata kēno nēngētēnd Yesu: «Asēyali, asēyali, enemilene!» Ga nēngēta ko, Yesu xeŋēnaxēn ko ekoc el do gē men ond bax xanind bomeŋ bomeŋ oŋ, ata yeriri anjer aŋ.

²⁵ Ata wēka kēbi b̃ēsēfan b̃ēn: «Ba wēn xali gērēgako ane kwēta ex na nde?» B̃ēn ga xap kēbi anj̄y aŋ, kēbi ŋaranēnd do kēni wēkarēnd: «Noŋo ŋgwa hi ko ala ajo? Ado ekoc el d̃ēŋ gē men oŋ ari kē rind er ko re in.»

End ala ar b̃ēyēl b̃ēranjēm eŋ

²⁶ And xegēta kēni anjer aŋ, Yesu gē b̃ēsēfan b̃ērexēm b̃ēn fiat kēni gēr ebar ed B̃ēšerasa, ed fab̃ēr bax gē ed Galile el.

²⁷ And baxo ŋēpētand Yesu aŋ, asoŋan abat ko yowēnd aped-fed ga xaniw ko gēr angol. Ala ajo, b̃ēyēl b̃ēranjēm lil baŋo, elod anēka fo hi baxo tēb gē eman eŋ, do gēr banap̃era rēfa baxo, axo bo bana nē iciw̃.

²⁸ And sēkar kēni gē Yesu aŋ, ala ajo h̃er ko, lapaya ko gēr osapar do ko rend: «Ineŋa yir kēbo Yesu, wēŋ Asēŋiw̃ ar Kaxanu an, mēŋ Ar-hik-yaŋ gēr orēn an? Axara xara kēmi kēreyēbo narēn na!»

²⁹ Yesu are babi rend ŋangoc baŋēŋēnax baŋ eni can gēr ala ajo ado ga xēda bano elod anēka fo. Laŋ mopok̃era bano fok̃erand gē gweyele-gweyele gēr otaxan do gēr osapar. Barikan dēng-dēng baxo xotērand do b̃ēyēl b̃ēn eno cēnēta gēr apuŋ.

³⁰ Ata Yesu wēka kēŋo: «Ake kēni w̃acēnd?» Yaka ko: «Benga sir-sir kēne w̃acēnd.» Gayikwa, b̃ēyēl b̃ēranjēm lil bax gēr ala ajo mēŋ w̃acayaxēn baxo mondako.

³¹ Ata b̃ēyēl b̃ēn kēno xarand Yesu kērebi cēnēta na gēr ambēxw and siw̃ēk gē etēl kēm.

³² Ler gēr ed ebani na, bambēxwēbēxw bandanjēm banēbi xadacērand na kap gēr etēnd. Ata b̃ēyēl b̃ēn kēno xarand Yesu: «Kēla, cēnētālēbo mēni d̃il bambēxwēbēxw baŋo!» Ata w̃a ko Yesu.

³³ Bëyël bën ga şan këni na gër ala ajo, lil kënëbî bambëxwëbëxw baŋ. Ata ang hi bani gër ed kwëre kwëre ak, lapaya këni gër anjer do noŷeli këbî dek kece in.

³⁴ Bëxadac bën ga wat këni eŋo, şapërëra këni bër, do sêfëtêrax këni endey eŋo gër angol do gër ocënga.

³⁵ Ata bela bën şandëra këni do ye këni gër onang, gër ed hi baxo Yesu. Ga fiat këni, sêk këno asoşan ar lil bano bëyël an moñëpa, ga şudfara ko do bakar këŋo aye onden oŋ. Ata yëdara këni.

³⁶ Bër wat bax endey eŋo bën, fel kënëbî mondake fak ko ar gë bëyël an.

³⁷ Ata amëxwër and dek Bëşërasa aŋ, wëka këno Yesu exo can ebar edebën el, gayikwa dek ebani anjiŷ aŋ.

Yesu fëra ko gër ikuluŋ do kwël këni wăyind gë bësëfan bërëxëm bën.

³⁸ Ata asoşan ar lil bano bëyël an xemëna ko këŋo xarand Yesu exo ma exo gi ar enga endexëm. Barikan Yesu hiëp ko do yaka këŋo:

³⁹ «Maŷil gër ekun edey eyëbî têtëtandêrax dek er rin ki Kaxanu in.» Ga wăyi ko ala ajo, ko sêfëtêraxënd dek angol aŋ er rin këŋo Yesu in.

End endënaŵ do gë end asoxari eŋ

⁴⁰ And şakaw ko Yesu ekeg elo aŋ, amëxwër atëm xaca këno gayikwa bën dek baŋo şëninid.

⁴¹ Ata fiatëgu ko asoşan ar bano wăcënd Yayëros. Mëŋ alëngw ar aciŵ acaleyä hi baxo. Ga lapaya ko gër osapar or Yesu, këŋo xarand exo ma eni têtër gër ndebën.

⁴² Endënaŵ emat end şot baŋo eŋ şëxwëra bax mbaŋ xarak ecede baŋo sêkënd bënny epëxw gë bëki. And bani yend aŋ, amëxwër aŋ këno fimelirand Yesu xali şëndën këno.

⁴³ Do asoxari ebaxëna şit gër amëxwër, ar baŋo yexayaxënënd oşat elod bënny epëxw gë bëki. Napul irexëm in faŷ baxo dek gër bëxora, bari gabatak aŋo pakën bana.

⁴⁴ Na nëfënëfa ko xali gër epoy ed Yesu, do xwixwëta ko ambana and acud andexëm aŋ. Ata xëdo këŋo oşat oŋ kwël na fo. ⁴⁵ Aŋo re ko Yesu: «Noŷo wa xwixwëta ke?» Ga këni yax dek bela bën, Piyer re ko: «Oko Asëyali, amëxwër aŋ ga xeta këni do këni fimelirand!»

⁴⁶ Barikan Yesu yaka ko: «Ala xwixwëta ke na mëŋ nangaxën këme mëne panga indam şanëk na.»

⁴⁷ Asoxari an wata ko mëne anëka dëŋ fëlët këŋo Yesu, sêka këŋo gë anjiŷ fo. Lapaya ko gër osapar orexëm, reya ko xali këno wëlënd dek bulunda in në end ine xwixwëtaxën baŋo Yesu do ang fak ko ataŋ ataŋ ak.

⁴⁸ Barikan Yesu fel këŋo: «Abiwën, ga xwëta këye fakaxën këy! Maŷil gë emëkw eyemax!»

⁴⁹ Ga ko yeyan mondako Yesu, fiatëgu ko ala ga hiw ko gër iciŵ ind alëngw ar aciŵ acaleyä, ata re ko: «Awa anëka xor këŋo endënaŵ endey eŋ, ine këyo soroli mama Asëyali an.»

⁵⁰ Barikan Yesu ga wëla ko eŋo, fel këŋo alëngw ar aciŵ acaleyä an: «Kwëtale afak ko fak, kërey yëdara na.»

⁵¹ And fiat këni gër iciŵ aŋ, Yesu, gabatak axo ma bana eni dîl gë mëŋ lëf gër ed ebaxo endënaŵ ang ax gi ex na Piyer, gë Şaŋ, gë Şak, gë sëm do gë nëm ir endënaŵ.

⁵² Bela bër yow bax na bën ðek bax sesërand do bano ÿawërand endënaŵ eŋ. Ata re ko Yesu: «Këren tes na, axo cës ex na, araš fo raš këŋo.»

⁵³ Ata bër wël bax bën këno yepënend ga nang këni mëne endënaŵ eŋ ašes dëŋ šes ko.

⁵⁴ Yesu lëk këŋo gër ataxan do xeŷ ko: «Abiwën, kanil!»

⁵⁵ Ga bakar këŋo onjën oŋ, ataŋ xani ko kwengweremët. Yesu re ko eno yël eyamb yamb.

⁵⁶ Bëxarëk bër endënaŵ bën šaran këbi xali. Barikan Yesu fel këbi eni cësinali eŋo do ala këreno pel na.

9

End epemëra ed bësëfan epëxw gë bëxi eŋ

¹ Akey amat, Yesu wac këbi bësëfan epëxw gë bëxi bën do yël këbi panga iŋ do gë or gapak or enëbi ŋwayaxënend ðek bëyël bën do enëbi pakënoxënend bela bën ošëxwëra or ex yo.

² Lawën këbi eni pemërand end owun or Kaxanu eŋ do enëbi pakënend bëšëxwëra bën.

³ Ata re ko: «Gër ed kën ye yo, ŷoweŷ këren mëlalind na: ax gi ex na ošët, ax gi ex na ambaš, ax gi ex na šëlafana, ax gi ex na kodî. Bëte këren mëlalind na ala kala bacud baki.

⁴ Gër iciw ind kën űat do enun kwëtaya yo, bayiyindën na xali yatir kën xuca.

⁵ Gër ed këni űep enun kwëtaya, pëxwëcayindën obar od lëka këŋun gër osapar ok en kucaxën, ata kë hi osede or këbi šëndëned' bela bëjo.»

⁶ Ga ye këni bësëfan bën, këni femëraxënd Atëfëtan aŋ, gë angol gë angol, do kënebi fakënëxënd bëšëxwëra bën gër ed këni ye yo.

End Erod eŋ

⁷ Erod ir wun bax gër ebar ed Galile, awël baxo wëlënd ðek bešër bani rind Yesu gë bësëfan bërëxëm bën. Ata wëlandëra këŋo gayik bela bën are bani rend mëne Šaŋ Batis xaniwëk gër ecës,

⁸ bëjo mëne alawën Eli bakawëk. Bëjo bëte mëne alawënel abat ang ebani akarëk ak, xaniwëk gër ecës.

⁹ Barikan Erod re ko: «Wëno ga fodëtën këŋo wa gaf in Šaŋ Batis. Do noŷo cëŋ ex ar kë rind bend këme wëlënd beŋo an?» Ata ko šaland eŋo wat Yesu.

End eñëmbën ed mburu eŋ

¹⁰ Oparëxanda od ye bax ok ga bakaraw këni gër Yesu, sëfëtandëra këno ðek bešër riw bani bën. Ata wëla këbi në er këni hix bën fo, ler në ingol ind bani wacënd Betësayida.

¹¹ Barikan bela bën ga nangëra këni, sëf kënebi bamëxwër bamëxwër. Yesu ga xaca këbi, këbi felërand end owun or Kaxanu eŋ do këbi fakënënd bër bax šaland eni pak bën.

¹² Apenëka aŋ, bësëfan epëxw gë bëxi bën xeta këno Yesu do re këni: «Pelalëbi tan bela bën eni capërëra gër bëngol do gër ocënga od ler ler ro eni calarax në er këni laki do er këni yamb gayik ro gër ed hi këne apuŷ ex.»

13 Yesu yaka kēbi: «Yēlinēbi wēn dēŋ er kēni yamb in!» Re kēni bēte: «Biyi bamburu banjo gē oxan oxi fo šot kēmēni! Angēmēne cēŋ aye kēne yeye ene yēcuye er kēni yamb dēk bulunda ijo in.»

14 Xarak er hi bani bēsošan bēn fo nē owēli oco. Ata Yesu fel bēsēfan bērexēm bēn: «Pelinēbi eni nēpara imēxwēr kala bela ofēxw oco.»

15 Ga ri kēni mondako bēsēfan bēn, bela bēn yēpara kēni dēk.

16 Yesu wēd ko ŋat bamburu banjo baŋ do gē oxan oxi ol, ga xēŋa ko orēn ol, šēkwa kēŋo Kaxanu end eyamb yamb eŋ. Hēmbēndēr ko bamburu baŋ do yēl kēbi bēsēfan bēn enēbi cetēra amēxwēr aŋ.

17 Na yambēra kēni xali wēd kēni bēn dēk. Bēsēfan bēn wēdara kēni bacaxaken band bayitara baŋi baŋ, bakange epēxw gē baŋi.

End osede or Piyer eŋ

18 Akey amat, Yesu ga ko šalera nacēt ako, bēsēfan bērexēm sēf kēno. And ŋata ko cale aŋ, wēka kēbi: «Noŋo hi kēme wēno? Ine wēleli kēnēbi bela bēn?»

19 Yaka kēno: «Bērēmar are kēni rend mēne wēj ex Ŝaŋ Batis! Bējo, wēj ex Eli, bējo bēte alawēnel ar Kaxanu ar yow bax akarēk aŋ do xaniw ko gēr ecēs hi kēy.»

20 Wēka kēbi bēte: «Do wēn cēŋ, noŋo kēn rend hi kēme?» Yaka ko Piyer: «Wēj ex Afexēn ar lawēneliw kēbo Kaxanu an!»

21 Ata Yesu ga xēŋa kēbi, re ko mēne ala kēreno pel na eŋo.

22 Baš ko mēne mēŋ Asēñiw ar ala an, asoro ko soro mbaŋ, eno cus bēxarēk bēr Bēšewif bēn, gē bēšadaxan bēlēngw bēn do gē bēšalen bēn xali eno daw. Barikan exo kani gēr ecēs yatir akey atasēn.

23 Fel kēbi bēte bēn dēk: «Angēmēne ala eŋo yāndi exe tēf, tebēlexo ebal ed gaf irexēm fo el. Gilexo key yo key awelēk ar exo toro nē end oŋac oram do exe tēf.

24 Ar kēŋo bal yo end enjēw endexēm fo, anemin ko nemin. Barikan, ar kē nemin enjēw endexēm nē end oŋac oram an, afexēn ko fexēn.

25 Do inewā kēŋo feca ar kē šotēra dēk beŋēr gēr ngwēn ro an, xarak anambēra nambēra ko, do enjēw endexēm eŋ ex nemi?

26 Animin, ar kēŋo šēfēnan yo endam, do exo ŋēp er re kēme in, wēno Asēñiw ar ala an mondako fo ke šēfēnanēd endexēm eŋ yatir kēme bakaw gē enjaran endam eŋ, gē end Faba Kaxanu eŋ, do gē end omeleka omēnēk eŋ.

27 Dal in kēmun felēnd, wēn bēr hik ro bējo, bērēmar ani cēsēra na watērexe owun or Kaxanu ol.»

End enēngwētara ed Yesu eŋ

28 Ata xucak bakey banjongēbatas ga felēra kēbi beŋo, Yesu wac kēbi Piyer, gē Ŝak, do gē Ŝaŋ eno danēta yaŋ gēr etēnd exo calex.

29 And baxo šalend aŋ, dēxas irexēm in nēngwētak. Banjēm bandexēm baŋ fešēk xali kē yēgēnd jing-jing.

30 Ata šanayaw kēni bela bēxi, do kēni yeyandērand gē Yesu: Moyis do gē Eli ebax

31 gēr enjaran do kēni xanarēnd gē Yesu end ecēs ed baŋo ŋatēnēgund gēr Yerusalem eŋ.

32 Amēd aŋo Piyer gē bošandaŋ dēk ebani akwēd aŋ. Bari aŋi daš bana ga šanayawēk enjaran end Yesu eŋ xali wat kēnēbi bela bēxi bēr bērexēndi baŋo bēn.

33 Ga kēni felar Yesu gē bela bēxi bējo, Piyer re ko: «Asēyali, bon yek ene bayiye ro! Dine baner batas, amat andey, aņo and Moyis do aņo and Eli.» Piyer axo nang bana er baxo rend in.

34 Ga ko yeyan mondako, fedawēk aņar do laf kēbi kwēc. Ata bēsēfan bēsas bēn dēk ebani anjīy aņ ga lafeli kēbi aņar aņ.

35 Gēr aņar aņo wēlik oniŵ: «Ajo ex Asēñiŵēn ar yata kēmo an, baxētindēno!»

36 And šēsinalak oniŵ aņ, Yesu bayi ko gabat. Ata bēsēfan bēn šēsinali kēni endey eņo do gabatak ano pel bana baķey band bētēraw bax bāņ.

End lēmēta ir gē bēyēl eņ

37 Ga xeyēk, Yesu gē Piyer, gē Šak, do gē Šaņ kēni šēland etēnd el, ata amēxwēr atēm and bela xaca kēnēbi.

38 Gēr amēxwēr aņo, xeŷegu ko ala: «E, Asēyali, kaŷēnanēlexi lēmēta iram in, mēņ fo šot kēmo.

39 Angoc aņēņēnax lil kēņo. And ko šangēna aņ, lēmēta in exo ņer xali, exo wēc, exo ņatēndērēnd oŷēnga oņ gē ocupērēšup ok gēr etēŷ. And kēņo narēndēra mondako aņ, mbaņ kē nekand eņo kocaxēn.

40 Axara xara kēmēni bēsēfan bērey bēn eno ņŵay angoc aņēņēnax aņo, bari ano kor ex na.»

41 Ata re ko Yesu: «Ata wēn anjex and bela bēr gē oņēpēgēnan hi kēn dē. Xali niŷe fa kēme bayi gē wēn? Xali niŷe fa kēmun bujaņ? Mēlawēyo ro asēñix!»

42 Lēmēta in ga kēņo sēka Yesu, ayēl an šangēn kēņo. Reba kēņo šet, do ko xēnēcētarand gēr ebar. Barikan Yesu xeŷēnaxēn kēņo angoc aņēņēnax aņ, fakēn kēņo lēmēta in, do ŵaš kēņo sēm.

43 Dek bēr hi bax na bēn šaran kēbi ga wat kēni mēne panga ind Kaxanu iņ itēm ex.

Nand babi šarandēra end ri baxo Yesu mondako na, mēņ fel kēbi bēsēfan bērexēm bēn:

44 «Wēn cēņ baxētīn aye er kēmun felēnd gērēgako in: Wēno Asēñiŵ ar ala an, alēxw kēne lēxw gēr otaxan od bela.»

45 Bari bēsēfan bēn abi pēni bana eyeyan elo; end šonayak ebax gēr orenik orebēn mēņ sēkwanaxēn bani ebi pēni, do bani yēdand eno mēka ebi payēn.

End asēfan alēngw eņ

46 Ata bēsēfan bēn kēni šampērend end ba noŷo ŷap kēņo exo gi alēngw gēr enga endebēn eņ.

47 Ga nang ko Yesu ang bani yēland gēr oŵēkw orebēn ak, felaw kēņo itox do xwēt kēņo ler gēr ndexēm.

48 Ata re ko: «Ar kēņo xwētaya yo itox ang iņo ro ak, nē end oŵac oram, wēno dēņ xwētaya ke. Do ar ke xwētaya yo, anēka xwētaya kēņo ar laŵēnēgu ke an. Enimin, ar ŵak exo bana gēr enga endewēn an, ex alēngw an.»

49 Ata re ko Šaņ: «Asēyali, ga watēgu kēmo biyi ala ar kēbi ŵayēnd bēyēl gēr bela gē oŵac orey ol. Afel fel kēmo exo teb gayik axi tēfēnd na ang biyi ak.»

50 Yaka ko Yesu: «Kēreno pel na exo teb gayik ar bayik aņun merelind na an, arewēn hi ko.»

End gēr ingol ind Bēsamari eņ

⁵¹ Ga kē saxēgu bakey band ebax exo dēxēta gēr ngwēn ro baŋ, Yesu faŷ ko gēr emēkw exo ye yaŋ gēr Yerusalem.

⁵² Ata lēngwali kēbi bērolawēn. Ga ye kēni, űat kēni nē ingol ind gēr ebar ed Samari eno kēñenaranēx.

⁵³ Bari bēr gēr ingol bēn ħēp kēni eno kaca Yesu gayik gēr Yerusalem baxo yend.

⁵⁴ Ga wat kēni eŋo, bēsēfan űak do gē űaŋ re kēni: «Axwēn, űandi ki nde mi mac xodux or gēr orēn ol ebi cor bela bējo?»

⁵⁵ Yesu, ga faŋ kēbi, kēbi rexerand.

⁵⁶ Ata Yesu gē bēsēfan bēn xuca kēni nē ingol icēxe.

End etēf ed Yesu eŋ

⁵⁷ And hi bani gēr fēña aŋ, abat re ko: «Yesu, wēno gēr ed kēy ye yo asēf kēmi sēf.»

⁵⁸ Ata Yesu yaka kēŋo: «Ojakēra ok gē oűaŷi exēni bēte ošēl or gēr orēn ol gē oyēl exēni, bari wēno Asēñiű ar ala an, ado gē aŋombe ak axe gi ex na.»

⁵⁹ Fel kēŋo bēte ala ašēxe: «Wēj tēfēguye wēno.» Yaka ko: «Axwēn tebanēle me ye pere mo mēxwētaw faba iram.»

⁶⁰ Re ko Yesu: «Tebēlēbi bēsēsēk bēn eni mēxwētaw. Barikan wēj yel ey tēfētērax end owun or Kaxanu eŋ.»

⁶¹ Re ko ala ašēxe: «Axwēn, gēr ed kēy ye yo wēno asēf kēmi sēf, barikan tebēle mēni pelaw pere gēr ndēbi.»

⁶² Yaka ko Yesu: «Ar kē űanēnd gē űariŋ yo do, exo nēkonand gand epoy, axo gi ex na ar űenene gēr owun or Kaxanu.»

10

End bēsēfan ofēxw ocongoxi gē bēxi eŋ

¹ Ga xucak eŋo, Axwēn an sana kēbi bēte bela ofēxw ocongoxi gē bēxi bēsēxe do lawēn kēbi eni ye bēxi bēxi dek űangol baŋ do dek ed ebax exo ye mēŋ el.

² Eni yexēn fel kēbi: «Ekana ed beneda el anēka ħatēk mbaŋ ex andiyen aŋ, bari ani ñēmb ex na bērandiyen bēn. Awa karayino Axwēn ošēnga an ebi panaw bēte bērandiyen bēsēxe.

³ Yeyin, nē edawēn emun ang opeŷ od űit gēr oűēlemu fo.

⁴ űoweŷ kēren mēlalind na: ax gi ex na kodī gēr bēmboto, ax gi ex na ambaŋ, ax gi ex na baűedf. Bēte kērenēbi cēmand na bēr kēn fedēnd gēr fēña bēn.

⁵ Gēr iciű ind kēn ħat yo deyindēn pere: “Cotin obetak or wēlanēgu kēmun ol!”

⁶ Angēmēne ala exēna ar gē obetak, mēŋ kē űot obetak olo! Angēmēne ala ax gi ex na, eŋun baŷi.

⁷ Baiyindēn gēr iciű iŋo na; yambindēn do cebindēn er kēnun yēl in. Arandiyen an alēba kēno lēband. Kēren dēfarand na de gē iciű gē iciű.

⁸ Gēr angol and kēn ħat yo do bela bēn enun kwētaya, yambindēn er kēnun yēl in.

⁹ Pakēnindēnēbi bēsēxwēra bēn do pelindēnēbi bela bēn mēne owun or Kaxanu ol ħatēnēgu kēbi.

¹⁰ Barikan gēr angol and kēn ħat do bela bēn eni űēp enun kwētaya, yeyin gēr bakwēndaya bandebēn, en de:

11 “Obar od angol andewën od lëkak gër osapar orebi oŋ këmi fëxwëcand. Nangin mëne owun or Kaxanu ol wëlaw bami ɲëš gër ndewën ro.”

12 Ga re këme yatir kiti, bër lëg bax gër Sodom bën këbi sax gë bela bër angol aŋo bën[☆]».

End bangol band Koraseŋ do gë Betësayida eŋ

13 «Eññënaŋ etëm këjun wëcan wën bela bër lëgëk gër bëngol bënd Koraseŋ do gë Betësayida bën! Kido becarax bend ri këme gër ndewën beŋ wat bani bela bër gër owar or Tir do gë Sidon bën, anëka fo nëngwët doni ola orebën ol do eni denitara në end beññënaŋ bende bën mocuda ojabote do moñëpa gër eyewën.

14 Mëŋ ex yatir kiti, bela bër lëg bax gër owar or Tir do gë Sidon bën abi copa na ang këjun šopa wën ak.

15 Do wën bela bër gër angol and Kafarënaŋwum bën, ako nde yëla kën yaŋ gër orën këjun fela Kaxanu? Bëtëdëŋ, gëd gër wur ir bësësëk këjun lat.

16 Ar këjun baxët an wëno baxët ke do ar këjun beš an wëno beš ke. Ar ke beš an, në ebeš eŋo ar lawëñëgu ke an.»

17 Bësëfan ofëxw ocongoxi gë bëxi bër lawën babi Yesu bën bakaraw këni gë onënga fo do këni rend: «Axwën, ado bëyël bën dëŋ ari bani rind er këmëni fel gër oŋac oreŋ in.»

18 Yesu yaka këbi: «Awat bamo watënd Sindan ga ko latiw elod gër orën ang ebingara fo.

19 Ayël yël këmun panga iŋ enëbi bëñaxënënd bandën baŋ, oxwël ol, do gë dek panga ind arangoÿëra iŋ, do eññënaŋ aŋun gi na.

20 Bariŋan nëngandëraleŋun end ga ÿëgw ko Kaxanu omac odewën ok yaŋ gër orën eŋ, bari kërex gi na gayik bëyël kë rind er këni re in.»

21 Amëd aŋo, Yesu ÿëm ko gë onënga or yël baŋo Angoc Amënëk ol, ata ko rend: «Ašëkwa këmi šëkwand Faba, wëj Axwën ar orën gë ebar an gayik ašon šon këyëbi beŋo bërenik bën, bër gë onden bën, do nangën këyëbi bërëtoc bën. Eyo, Faba mondako ebax anjëlän andey aŋ.

22 Faba se bën ke dek beÿ bën, do ang nang ke wëno Ašëñiw ak, ala axe nang ex na mondako. Bëte ang nang këmo wëno Ašëñiw ak, ala aŋo nang ex na mondako. Wëno do gë ar ÿandi ke mo nangën an fo, nang këmo.»

23 Ga šena ko gand bësëfan, fel këbi: «Nëngandëraleŋun wën bër kë watënd er këni watënd in!

24 Ga re këme, bëlawënel bëranjëm do gë bemun bendanjëm ÿandi babi eni wat er këni watënd in, bari ani wat ex na. Aÿandi ÿandi babi eni wël er këni wëlënd in, bari ani wël ex na.»

End apëñëtal and Asamari eŋ

25 Ata yow ko na ašalen eŋo di atëy. Wëka këŋo: «Asëyali, inewä këme ri me cotaxën aniyan and ñin aŋ?»

26 Yesu yaka këŋo: «Ine ÿëgw këni gër acariya? Wëj ine fën këy?»

27 Yaka ko ašalen an: «Ijanëlo Kaxanu, Axwën arey an, gë yomb irey ak dek, gë anjëlän andey ak dek, gë panga indey ak dek, gë aniyan andey ak dek. Do bëte balindëlexi end ašandax eŋ, ang ki balënd end gaf irey ak.»

28 Re ko Yesu: «Ata šenene yaka këy! Diyind mondako ata këy šot aniyan and ñin aŋ.»

²⁹ Barikan ašalen an ga ŷandi kęno exo masinaya męne ar ŷenene hi ko, węka kęno Yesu: «Do noŷo wa ex ašandaŷın an?»

³⁰ Ata Yesu yaka kęno: «Mondako bax end asošan ar xani bax gęr Yerusalem do ko yend gęr Yeriko. Hat ko nę er xaŷ bani bęrek bęxeŷax gęr feņa. Ga radęn kęno, sęra kęno, xandęra kęno đek oŷęnga oŷ. And xęm kęno xali bel ko aŷ, seŷ kęno bęđęcęc gęr ebar, nę emękw na fo do kwęl ye kęni.

³¹ Nangęrexe eŷo, ašadaxan abat ko yend bęte feņa ir ond gęr Yeriko in. Ga ŷanan kęno ala ajo, beŷ kęno kwęl gę enękona kęm.

³² Hatęgu ko bęte na arandęwęra and Lewi. Ga wat kęno ala ajo, męŷ bęte beŷ kęno gę enękona kęm.

³³ Barikan and řatęgu ko Asamari na gęr ed hi baxo ala ajo aŷ, wat kęno bęđęcęc gęr ebar. Ata xaŷınan kęno.

³⁴ Ga sęka kęno, fęxwęcęra kęno gę ngoy ed sembaŷęra ko el. Bęte nęmęra kęno gę ogu, fęlęndęran kęno. Fela kęno, xwęc kęno yaŷ gęr fali irexęm, do kwęl węla kęno gęr iciw ind bęliyer eŷo korax.

³⁵ Ga xeyęk, Asamari an yępęc ko batama baki band kodı yęl kęno axwęn iciw ind bęliyer an do re ko: «Koranęle ala ajo. Angęmęne kodı ir yęl kęmi in ax gi ex na gwac, gwęre mi řatati yatir kęme řakaw.»

³⁶ Yesu ga řata ko apęnęcıl aŷo, węka kęno ašalen an: «Gęr bela bęsas bęr sęk baŷo ala ajo, ar fe wa hik ašandaŷ arexęm an?»

³⁷ Yaka ko ašalen an: «Ar xaŷınan baŷo an.» Ata re ko Yesu: «Awa węŷ bęte yel ey dixęnd mondako.»

End Maręc do gę Mari eŷ

³⁸ Ga kęni ye Yesu gę bęsęfan bęrexęm bęn, řiat kęni nę ingol. Ga xaca kębi asoxari ar bano węcęnd Maręc, węla kębi gęr ndębęn.

³⁹ Maręc gę iminęm itoxari ebaxo do bano węcęnd Mari. Mari ŷępa ko gęr osapar or Axwęn do kęno baxęcęcęnd.

⁴⁰ Ata Maręc męŷ ko xęlęnd gabat gęr atoxari. And sęka ko gęr Yesu aŷ, re ko: «Axwęn, aŷapan nde ŷapan ki ga seŷ ke Mari gabat gęr atoxari? Pelęlo wa exe dęca.»

⁴¹ Yaka kęno Axwęn an: «Maręc, Maręc, węŷ er kęy rendęrand do kęy xęlęnd gęr edi ed beŷęranęm.

⁴² Xarak emat ŷapęc exi balęnd gęr anıyan. Eŷo sana ko Mari do ala ax gi ex na ar kęno xan.»

11

End Cale eŷ

¹ Akey amat, Yesu bax řalerand gęr ed ebani gę bęsęfan bęrexęm bęn. And řata ko aŷ, asęfan abat węka kęno: «Axwęn, tęyalilębo wa cale in ang sęyali kębi řaŷ Batis bęsęfan bęrexęm ak.»

² Ata re ko Yesu: «And kęn řalend aŷ, deyindęn:

“Faba, nangęralaxęni đek męne oŷac orey ol owęnęc ex yowęlex owun orey ol!

³ Yęlindębo key yo key er kęmi yamb in!

⁴ Teŷanindębo řamena bandębi řaŷ, Ang kęmęni sebanęnd ak řiyi bęte bela bęr kębo węnanęnd bęn. Kęreyębo tebeli na eņęęnax eŷ.”»

⁵ Yesu baš ko bëte: «Cale in er wëndërek gë endey end ala ar yek gëmëd gër lawo irexëm ejo kara: “Lawo, yëluye wa bamburu batas.

⁶ Lawo iram fiatëguk gër ndëbi, do amo cotën ex na er ko yamb in.”

⁷ Angëmëne lëf gër ed laki ko yakaw ko lawo irexëm mondako: “Wëj, këreyëbo nëngëtëra na ðe, ebët el anëka fëra këmi, wëno gë obaš oram ol anëka lakira këmi, ame kor na me kani mi yël bamburu.”

⁸ Ga re këme, ala ajo axani ko xani ejo yël er këjo xarand lawo irexëm in. Ga këjo lëbëlëba ko xanixën ejo yël ðek bebër këjo xarand bën, bari ax gi ex na ðe gayik lawo irexëm exo.

⁹ Do wëno mëj këme rexënënd: “Karayindëno Kaxanu ejun yëlëraxën, calayindën en cotaxën, tëmbindën enun përetëanaxën ebët el.”

¹⁰ Gayikwa ar kë xarand an, ayël këno yëlënd; ar kë şaland an, ašot ko šotënd, do ar kë sëmbënd an, afërëtën këno fërëtënënd ebët el.

¹¹ Ang hi kën ro ako, sëm ir itox nde exëna ir këjo yël andën asëniw, xarak ekan xara këjo?

¹² Ba ejo yël ekwël, xarak eñen xara këjo?

¹³ Angëmëne ang xwëj kën yo, anang nang kën eyël ed er yek obaš orewën el, kaš ex ngwa Kaxanu, mëj ar hik yañ gër orën an, ayël këbi yël Angoc Amënëk añ bër këjo xarand bën.»

¹⁴ Ata Yesu këjo nęcëtënd angoc añëjënax në amuma. And şan ko angoc añëjënax añ, ala an şana ko ko yeyandërand şenene. Ata bela bën ang ebani amëxwër ak şarandëra këbi.

¹⁵ Barikan bërëmar këni rend: «Wëni ba ax gi ex na nde gë panga ind Yëngëtir in, emun end bëyël eñ këbi nęcëtënd bëyël bën!»

¹⁶ Bëte bëšëxen këni şaland eno di atëy. Wëka këno ebi din ecarax eni nanganaxën mëne gër orën xaniw ko.

¹⁷ Ga nang ko Yesu ang bani yëland ak, re ko: «Angëmëne bela bër owun obat ebi kucarënd, owun olo alati kë lati, do bëciw bën ex yëcar imat.

¹⁸ Angëmëne Sindan ebi merelind bër ex gër owun orexëm bën, mondake ke bayi owun orexëm ol gayikako kën rend mëne gë panga ind Yëngëtir in këmëni nęcëtënd bëyël bën?

¹⁹ Angëmëne wëno gë panga ind Yëngëtir in këmëni nęcëtënd bëyël bën do obaš orewën ol cëj, gë panga ind nojo kënebi nęcëtënd? Mëj rexën këme obaš orewën ol fo këjun xiti!

²⁰ Barikan angëmëne gë panga ind Kaxanu in këmëni nęcëtënd bëyël bën, awa wën anëka fiatënëgu këjun owun or Kaxanu ol.

²¹ And ko nëkonand ala ar gë ojaw añ yangana irexëm gë oyənga or emer añ, bebër šotëra ko bën abayi këjo bayi.

²² Barikan, angëmëne ala ar xuca këjo ojaw exo yow do ejo kor, ata këjo xwëca ðek oyənga or emer or xwëta ko eñ, do ebi yëlëra bela bën bebër xan këjo bën.

²³ Ar ami bar ex na an, ar angoyəra andam ex. Do ar bayik axe dëcand na ebar an, në eyëc exo.»

End angoc añëjënax eñ

²⁴ «And ko şan angoc añëjënax në ala añ, gër ed timëriñ ko yend exo calarax ateyëtaya. Angëmëne axo cot ex na, ata exo yëlara: “Bakaleme tan gër iciw indam, gër ed şanëgu këme!”

²⁵ And ko fiat añ exo tək wacaca, ga fat këni do şaņën këni.

²⁶ Ata ebi yen bangoc banjongëbaki bacëxe band xuca këŋo oxeŷ, eni dîl, do eni dëg lëf gër ala ajo. Awa ala ajo exo torond nëmëc ang baxo sorond añanar ak.»

²⁷ Ga ko yeyan mondako Yesu, asoxari abat gër amëxwër, bacan këŋo: «Nëngandëraleŋo asoxari ar rëw ki do yerin ki an!»

²⁸ Yaka këŋo Yesu: «Ey dedo wa, nëngandëralebi bër kë baxëtënd eyeyan ed Kaxanu do këni rind er rek bën!»

End amatinali acaraxik eŋ

²⁹ Amëd aŋo bani yëmbërëgund kaş-kaş bela bën do këno xetand Yesu. Ata na yana ko ko rend: «Bela bër gë okey oko bën bëŷëŋëŋax exëni do këne wëkand ecarax. Ecarax end rin baŋo Kaxanu Yonas eŋ fo këni wat, ax gi ex na ecëxen.

³⁰ Ang hi baxo Yonas amatinali gër Bëninif ak, mondako fo këme hi wëno Asëñiw ar ala an amatinali gër bela bër gë okey oko.

³¹ Emun etoxari end gër ebar ed Saba eŋ, axani ko xaniŋ yatir këbi xiti Kaxanu bela bër gë okey oko bën. Anëp këbi nëpëŋ gayik mëŋ në ebar ed caw xaniw baxo yow ko gër Yerusalem eŋo mëkara Salomon, emun end gë orenik osëm eŋ. Xarak wëno Asëñiw ar ala an wa xuca këŋo Salomon.

³² Bëninif bën axani këni xaniŋ, yatir kiti, enëfi nëp bër gë okey oko bën gayik bën anëngwët nëngwët bani ola orebën ol ga wël këni epemëra ed Yonas el. Xarak wëno Asëñiw ar ala an xuca këŋo Yonas.»

Amatinali and lambo aŋ

³³ «Ala ax pëtënënd na lambo do exo kwët në er beŋ ba exo ŋob gë enëp. Barikan yaŋ gër akaŵaya ko xaŵ ebi ŋobaxënënd bër kë lilënd bën.

³⁴ Bangës bandey baŋ ex lambo ir eman in. Angëmëne bamëngw bayik dek eman kë xërikëra. Bari angëmëne ax bëngw ex na, dek eman kë hi gër ecamëdan.

³⁵ Awa titinal këdi kë nëngwëta angoben andey aŋ ecamëdan.

³⁶ Angëmëne dek eman endey eŋ xërikërak xali gë bebët ibatak ax gi ex na gër ecamëdan, dek kë xërikëra ang kë xërikërand sam exi ŋoband lambo ak.»

End Ofariseŋ do gë bëşalen eŋ

³⁷ Nand baxo yeyan Yesu mondako na, fariseŋ ibat xara këŋo exo ma eni yambërax gër ndebën. Ga fiat këni, yëpa këni gër añambëraya.

³⁸ Ata fariseŋ in şaran këŋo mbaŋ ga wat ko mëne Yesu axo nebara bana ang rëp bax ak damana eni yambëraxën.

³⁹ Ata Axwën Yesu re ko: «Wën ofariseŋ ok, ed fac-fac el kën wënënyand ang ar kë nebënd odëyamb ed fac-fac el fo, xarak ed lëf-lëf el dek buyarëk. Lëf gër owëkw orewën ŋamba ind bela, do gë oxeŷ fo xëñëk.

⁴⁰ Ata wën ofariseŋ ok and an yëlarand na dëŋ ex de! Ax gi ex na nde Kaxanu ri këŋo ala an gë eman do gë emëkw?»

⁴¹ Yëlerayindënëbi bëxaŷëanaxik bën gë emëkw epeşax, ata fo kën hi bëwëñëk.

⁴² Bari aŋun ye ex na wën ofariseŋ ok! Aŵaş këno wäşënd Kaxanu dim ir esëngëŋ in, ir egwërend in, gë ir dek bebëlëg bebër ex në andëda bën, do kën langanganënd or şenene ol do gë aŋana and Kaxanu an! Beŋo don rind nëmëc, kwëyarëxe bebër bayik bën.

⁴³ Anjun ye ex na wën ofariseŋ ok gayik bon ñan kën eñëpa ed gër ed kënun wat bela dek el, lëf gër baciw̃ bacaleyaya. Bëte bon ñan kën enun cëmarand gër bapedëraya.

⁴⁴ Wën anjun ye ex na gayik ang bañeg band lëmayak, do këni wëñërand bela nangërëxe fo hi kën!»

⁴⁵ Ata ašalen yeyaneli këŋo Yesu: «Asëyali, ang këy yeyanënd ako, biyi bëšalen bën këyëbo širënd bëte.»

⁴⁶ Ata yaka këŋo Yesu: «Wën bëšalen bën bëte, anjun ye ex na gayik ang kënëbi sëyalind bela ak mbaŋ sibëk, xarak wën gë təkër ak an tëyind na en tëf er kën rend in.

⁴⁷ Wën anjun ye ex na gayik wën kë bayënd bañeg band bëlawënel bër Kaxanu baŋ xarak bëxarëk bërewën bën dëŋ law̃ këbi!

⁴⁸ Awa wën ex otode od bëxarëk bërewën ok. Ga kën bayënd ako bañeg baŋ, añañ ñan kën bebër ri këni bën. Bën law̃ kënëbi bëlawënel bën, wën kën bayënd bañeg bandebën baŋ!

⁴⁹ Mëŋ rexën ko Kaxanu gë orenik orexëm ol: “Alawëneli këmëni lawëneli bëlawënel bëram bën do gë oparëxanda odam ok. Barikan mar enëbi daw̃, mar enëbi dixëra,

⁵⁰ mëŋ këmëni xitixën bela bër gë okey oko bën, do mëni mëka end ošat or dek bëlawënel bër lawëra kënëbi bëxarëk bërebën eŋ, elod ga ÿanak ngwën iŋ.

⁵¹ End ošat or Abel eŋ këmëni ÿana emëka el do me ŋata end ošat or Sakari eŋ, mëŋ ar law̃ këno gër yangana ir Aciw̃ and Kaxanu an, fëco angëb fëco ebët. Awëka këmëni wëka beŋo bela bër gë okey oko bën.”

⁵² Etëm hi këŋun wën bëšalen bën! Acoketaya and onangëran aŋ rëxët kën. Wën dëŋ an dilënd na, bëte bër ÿandi këbi eni dil bën, anëbi tebënd na eni dil.»

⁵³ And šan ko Yesu na gër iciw̃ ind fariseŋ aŋ, bëšalen bën do gë ofariseŋ ok ga xoÿën këno xali, ÿana këni këno wëkarand bendanjëm.

⁵⁴ Mama bano wëkarand mondako exo yakaxën gë etëÿ edexëm el dëŋ end këno bonaxën eŋ.

12

End bëconëšon eŋ

¹ Ga xucak eŋo, bela bën barërëgu këni owëli owëli gër Yesu xali hi këni amëxwër atëm, do këni wëñëlirënd. Ata këbi felënd pere bësëfan bërexëm bën mondako: «Kwëÿëtayin lewir ir ofariseŋ in, gayikwa bën bëÿëŋëanax bër kë labayand hi këni.

² Asorora fo këni sororand, gayik er këni šonënd in ax bo na, do end beŋ ax bo na.

³ Mëŋ ex, end kën yeyan gëmëd eŋ, goyat këni wëlëra; end kën nekënëkar lëf gër banakaya band lëngwe eŋ, yaŋ gër oyur këni femëra.

⁴ Wën ošawo ok këmun felënd: Kërenëbi camënd na bër kë lawënd eman fo bën.

⁵ Afel këmun fel ar ÿapëk eno camënd an. Camino ar sam eŋo daw̃ ala an, exo cot or gapak or exo dap enjëw̃ eŋ gër xodux. Awa ajo ex ar ÿapëk eno camënd an.

⁶ Ax gi ex na nde afan kënëbi fanënd bëndër bënjo batama baki? Bari Kaxanu inder gimatak aŋo kwëyand na.

⁷ Ado aye nang ko Kaxanu bemban benjégwe hik gër ogaf odewèn. Mën ex, kèren yëdarand na. Aséfän abat aram xurik ex këbèn gë bëndèr bëndanjëm.»

End eyeyandëran ed sam-sam enj

⁸ «Ga re këme, ar kè reyand yo poyoma mëne aram hi ko, wëno Asëñiŵ ar ala an mondako fo këme ÿana me deyand endexëm enj gër omeleka od Kaxanu.

⁹ Barikan, ar ke yaxëta poyoma an, mondako fo këmo yaxëta gër omeleka od Kaxanu.

¹⁰ Do ar ke yeyanan yo aÿëjën, wëno Asëñiŵ ar ala an, Kaxanu aseban këno seban. Barikan, ar këno šir Angoc Amënëk an, eteban axo cot na.

¹¹ And kënun ÿana enun mëlarand kiti ed faciŵ bacaleya band bësëwif anj, do gër bër gapak, kërejun yëbund na end mondake kën yakaf enj.

¹² Angoc Amënëk anj këjun felëf amëd anjo dëj ang kën yakaf ak.»

End apënëtal and ar gë napul enj

¹³ Gër amëxwër, ala yeyaneli baño na Yesu, re ko: «Asëyali pelëlo abaÿe exe cet er sefëtan kënebo bëxarëk in.»

¹⁴ Yesu yaka këno: «Noÿo ri ke wëno axiti arewèn, ba arëc arewèn?»

¹⁵ Na ex fel këbi dek ang ebani ak: «Enjan ed kodí el ax ye ex na, gër ga ex yo kwëÿëtayin! Ala an, ang këno yera yo ax gi ex na napul in kè lëkaya aniyän andexëm anj.»

¹⁶ Ata šom ko gë apënëtal anjo: «Mondako ri baxo ar gë napul an. Ga ÿandëra ko, šot ko xali eyamb el.

¹⁷ Wëlan këno ang ko wëxëta ak. Ga laki ko gemëf, ko yëlarand: “Mondake këme ri eyamb elo? Nè ine këme wëxëta?”

¹⁸ Yo! Anëka nang këme ang këme ri ak. Owur onj këme yam me bay or nëmëc onjo ex këñaxën dek eyamb edam el do gë napul iram in.

¹⁹ And këme ri mondako anj do mo pel enjëw endam enj: dodo wëno anëka yera ke! Napul iram in mbanj ex, bëniy bëndanjëm ke nëka. Gogo ošëf do gë ayamb alaki fo bayi ke!”

²⁰ Na rew ko Kaxanu: “Ata wëj and ay yëlarand na dëj ex dë! Gemëf go dëj këme xana enjëw endey! Do er wëxëta këy ijo noÿo wa kè xwën?”

²¹ Mondako këno hi ar xwëndak ebar ed napul fo an xarak anjo balënd na end Kaxanu enj.»

²² Ata Yesu fel këbi bëte bësëfan bën: «Mën këme rexënënd, këren dendërand na end aniyän andewën enj, end er kën yamb enj, ba end er kën šudfa enj.

²³ Ax gi ex na nde aniyän and ala anj xëbënëk nëmëc gë eyamb yamb in, do eman enj nëmëc banjëm banj?

²⁴ Ax gi ex na nde anang nang kënebi banjërak banj: ani ñandërand na, ani kanarand na. Ani gi ex na gë owur, ani gi ex na gë bacac. Barikan, Kaxanu alëba këbi lëband. Xarak, wën xucak ex këbèn gë ošël ol.

²⁵ Gako wën ang hi kën ako, noÿo wa kè xor exo baša bakey gër aniyän andexëm gë odendëran?

²⁶ Gayikako an kor na en cakën bakey bandewën banj, ine kën rendërxënënd end bëbër bayik enj?

²⁷ Kwitayin ang kè hind opëtëfët od ondës ak, ax diyenind na, ax banënd na bacole. Barikan mbanj kè yend owat ol. Ado Salomonj dëj, gë dek enjaran endexëm ak, mëj emun end gë napul isëm enj, abaxo ye na gwër fo gë ondës onjo.

28 Wën ata ekwëta etil šot kën de! Angëmëne Kaxanu mondako ko fejëpëyënd ondës ond lëgëk doru gër apuÿ oŋ, xarak ecan gër xodfux këni lap, kaš fo këŋun fejëpëy wën bête!

29 Do wën, këreŋun bund na ocal od er kën yamb, ba er kën šef. Këren torond na mama gër banjelan.

30 Enimin, beŋijo dek, bela bër benëŋ becëxe bën këbi balënd ocal ok. Anang nang ko Sorix irewën Kaxanu mëne aÿap ŷapëk en cot beŋijo.

31 Kemënayindën ocal od owun or Kaxanu ok, ata këŋun sënd beŋijo dek.

32 Wën bër ex imëxwër ind sëf ke bën, këren yëdarand na. Wën yata këŋun Faba gër owun orexëm.

33 Panin bacota bandewën baŋ do kodfi in enëŋi yëlëra bëxaÿëanaxik. Cëlayayin në er bayik ax ŋesi na. Napul irewën in gił ex ir yaŋ gër orën gër ed ax kwët na: fën gër ed arek ax gi ex na, oyame ani gi ex na.

34 Gayikwa gër ed ex napul irewën kë hind bête anjelan andewën aŋ.

35 Giyindën din bëwëlëk, kapayindën enar eŋ, do ođambo odewën ok bayilex ga kë lëkënd.

36 Giyin ang bëriyenin bër šëni këŋo axwën areŋi an ga ye baxo ekana. And ko ħatëgu aŋ, eno përetëanaxën sam exo tëmbëgu gër ebët.

37 Nëngandërayindëleŋi bëriyenin bëjo, bër këbi sëk ga šëni këno moñëpa bën! Dal in këmun felënd, axwën an deŋ kë nëmbara banjëm band andiyen, ebi pel ini ñëpara gër ed këni yambëra, do ebi dëbara.

38 Angëmëne exo ŋatëgu emëđ ekarëk el, ba oxeya ol do eŋi tëk dašërexe, mbaŋ këbi nëngandëra bëriyenin bëjo.

39 Aye fëni këŋun, ar nangëk amëd and ko yow arek aŋ, aferëna ko ferëna, aŋo teŋ na exo dıl gër iciw indexëm.

40 Wën bête, këñënarayindën key yo key gayik ata këme ħatëgu wëno Ašëñiw ar ala an amëd and an yëla bana na aŋ.»

End apënëtal and bëriyenin eŋ

41 Na wëka ko Piyer: «Axwën, biyi nde këyëbo rend gë apënëtal aŋo, ba bela dek nde?»

42 Yaka ko Axwën an: «Axwën an anëngandëra këŋo nëngandëra end awëxëta ar napul ar gë onden eŋ. Ga xwëta këŋo këŋo seŋënanaxën eyamb yamb in eŋi yëlënd bërexëm bën in nand kë ŷapënd na.

43 Aye këŋo nëngandërad ariyenin ar këŋo sëk axwën arexëm an ga ko ri er seŋënan baŋo in.

44 Dal in këmun felënd, ata këŋo xwëtënan dek napul irexëm in.

45 Barikan angëmëne xadëp ijo exo dend: “Axwën aram an cëŋ axo bo ex na ngeŋ exo ŋatëgu”, do exo kwënda ekem ed okadëp ocandaŋ otošan ok do gë okadëp otoxari ok, do exo kwënda bête ošëb, gë ñambëran.

46 Ata ko wăyiw axwën ar xadëp an yatir bayik axo yëla bana do në amëd and axo nang ex na. Ašëwëra këŋo šëwëra do eŋo narëndëra xali ang këñëŋi narëñënd bër gë oŋëpëgënan ak.

47 Xadëp ir kë nang aye er ħian ko axwën arexëm in do exo dind mama deŋ xali eŋo pënga, bacewën bandanjëm ko šot.

48 Bari xadëp ir bayik ax nang ex na an do exo dind beŋër ax ñap ex na bën, axwën aŋ təkër fo këŋo šëw. Ar seŋënan këno mbaŋ an mbaŋ këno wëka exo deya ba mondake ri ko. Do ar xwëta këno mbaŋ do fëxwën këno beŋëranjëm an gë pit fo këno nëyali.»

End acapëra and në end Yesu ej

⁴⁹ Yesu, ga fiata ko ejo, re ko bëte: «Angodux yow këme me pëtën gër ebar, ako ýandi ke ex dëkëdo anëka.

⁵⁰ Xobuyi or këme buyi ol, toro ind këme soro in ex. Barikan, monëkan nëkan ke ex ñatëgu!

⁵¹ Ako nde yëla kën mëne eni cot bela bën angwëlëra añ yowaxënegu këme gër ebar ro? Bëtëdëñ, ga re këme, axucarëra wa këbi ýana ebi kucarërand në end o'wac oram!

⁵² Mëñ ex, në ekun ed bela bëco axucar këbi xucar: bësas enëbi kel bëxi, do bëxi enëbi mereli bësas.

⁵³ Bëte në ekun ebat, sëm in ebi kucar gë asëñiw, do nëm in gë abiw. Bëte nëm ir eñër in ebi kucar gë asoxari ar asëñiw an.»

⁵⁴ Yesu fel këbi bëte amëxwër añ: «And kën wat añar ga xaniwëk acëla-eñañ, atañ kën rend: “Në eyow ex tëb in.” Ata ex ñat go.

⁵⁵ Do and kë xaniw ekoc ambëtëb añ, are kën rend: “Ayëka kë yëka.” Ata ex ñat go.

⁵⁶ Wën bëyëñenax bër kë labayand hi kën, mondake kën xorënd en nang bëbër kën watënd gër orën do gër ebar bën, do kën sëkwanënd eñun pëni bëbër ko rind Kaxanu bakey baño bën?

⁵⁷ Do ine kën sëkwanaxënënd eñun pëni er ýapëk en dind in?

⁵⁸ And këñun xucar gë ala do en yend gër kiti añ, kemënal en ketën gër feña fo. Ketëni ñamana en ñat këdi këbi fel axiti an eni mëla gër alëngw ar bënëkona exi përax.

⁵⁹ Ga re këme, ay can na nëcëtërexe dek kodí irey in xali gër biye ifelatar.»

13

End enëngwët ed ola ej

¹ Amëd año, bela yow bax na fel këno Yesu end Bëgalile bër law bafi Pilat ej. Er fel bano mëne kwël gër ed ri këni šadaxa fo bar ko Pilat ošat orebën oñ gë or oyel orebën oñ.

² Ata Yesu yaka këbi: «Ako nde yëla kën bër fi aš kënebi bëjo xurik ex gi bëwendëran gër dek ebar ed Bëgalile el?

³ Bëtëdëñ! Angëmëne an nëngwët ex na ola orewën ol, wën dek mondako fo kën nemi.»

⁴ Wëka këbi bëte: «Ayëla nde yëla kën mëne bela epëxw gë bënjongëbësas bër nemik ga wëcan këbi baciw batëndëndër band gër Silowe bañ, xurik eni mendëra gë dek Bëyerusalem bën?»

⁵ Yaka ko mëñ fo: «Bëtëdëñ! Angëmëne an nëngwët ex na ola orewën ol, wën dek mondako fo kën nemi.»

End apënëtal andan ej

⁶ Yesu fel këbi bëte apënëtal año: «Mondako ri baxo ala ga rëf ko andan gër andëda and reseñ andexëm. And niyitak añ, yow ko exo kwëca ondan oñ, sëk ko ax dëw ex na. Yow ko bëte iniy ikënëñ sëk ko mondako fo.

⁷ Ga bakaw ko iniy itasën in sëk ko mëne andan añ ax dëw ex na. Ata fel këjo ašën ar andëda an: “Elod bëniy bëtas këme yowënd gër ekwëca ed fig bari ame təkënd na ga rëwëk. Nošël tan, ebar fo kë nexënënd.”»

⁸ Ata yaka këño: «Axwën, and doyijo añ, tebël! Wëno, anac këme nac jey do me di ndëbur in.

⁹ Bamat šana arëw kë rëw. Angëmëne ax dëw ex na, gwëre ey nošëf.»

End asoxari aseŷik eŋ

¹⁰ Yatir akey and eteyëta ed Bëšëwif, Yesu babi sëyalind në aciŵ acaleya.

¹¹ Yatijo asoxari ar seŷin bano bëyël elod bëniy epëxw gë bënjongëbëtas yow baxëna na. Arëngwën rëngwën bano, do abaxo xor na gë tèkër ak exo dëngwëta.

¹² Yesu, ga wat këŋo asoxari ajo, re ko: «Wëj, doru këy fak!»

¹³ Na ex ñëmba, ataŋ asoxari an rëngwëta ko, do këŋo šëkwand Kaxanu.

¹⁴ Ata xoŷ ko alëngw ar aciŵ acaleya an gayik Yesu afakën fakën këŋo ašëxwëra an yatir akey and eteyëta. Fel këbi amëxwër aŋ: «Bakey banjongamat ex ñand andiyan baŋ, yowëndën enun pakën bakey baŋo, bari ax gi ex na gë akey and eteyëta!»

¹⁵ Axwën Yesu yaka ko: «Wën bëŷëŋënaŋ bër kè labayand hi kën! Ax gi ex na nde ala kala, yatir akey and eteyëta, afët këŋo fëtënd engas endexëm eŋ, ba fali irexëm in eŋo mëla gër aŋambëraya, do gër ed ko šëb men?»

¹⁶ Asoxari ajo, ar andëwëra and Abëraxam ex do Sindan fok baŋo mondëngw elod bëniy epëxw gë bënjongëbëtas. Mondake wa bayik aŋun ñapan ex na mopët yatir akey and eteyëta?»

¹⁷ Ga ko yeyan mondako Yesu, šëfënanðëra këbi ðek bër šus baŋo bën. Barikan, bëranjëm nëngandëra babi gër amëxwër ga këni wat ðek benjekax bënd baxo rind bëŋ.

End apënëtal and atëx and mutarëd eŋ

¹⁸ Yesu re ko bëte: «Gë ine wëndërek owun or Kaxanu ol? Gë ine këme watinali?»

¹⁹ Watin gër wëndërek in: ang enjëlir end mutarëd end nef ko ala në andëda andexëm fo ex. Ga lëgëk, rafëk, ata ošël or gër orën ol yëlëra këni gër bënëni.»

²⁰ Šom ko bëte: «Gë ine këme watinali bëte owun or Kaxanu ol?»

²¹ Watin gër wëndërek in: ang lewir ir nëgali ko asoxari gë pix ga sëyi ko okilo otas fo; and wëtëk aŋ fufëk ðëm.»

End ebët ed mërey eŋ

²² Yesu, ga ko ye ond gër Yerusalem oŋ ko xucand bangol baŋ: baŋo batil, baŋo batëm, do këbi sëyalirand.

²³ Ata wëka ko ala: «Axwën, mbaŋ nde exëni bër kè fex bën?» Yaka ko Yesu:

²⁴ «Kemënaŷin en dil gër ebët ed mërey. Ga re këme, bëranjëm këbi xacërad eni dil bari ani korëd na.

²⁵ And ko xani axwën iciŵ an do exo përa ebët aŋ xarak wën fac bayi kën, ata kën ŷana en tëmbënd do eno macënd: “Axwën! Axwën, përetënëlebo!” Ata këŋun yakaw mëŋ: “Wën nobën ex wa? Wëno amun nang ex na ðe?”

²⁶ Do wën en dend: “Kwital wa, gë biyi ga bane yambërande do bane šëbërande andamat, gër opëña od angol andëbi do bayëbo sëyalirand.”

²⁷ Ata eŋun yakaw bëte: “Ga re këme, ame nang ex na ba feye xaniw kën. Ado pacanaxëne wën ðek bëwendëran bëjo.”

²⁸ Awa and këneŷi ŷana enëbi watënd bëxarëk bërewën aŋ: Abëraxam, gë Isak, gë Yakob do gë ðek bëlaŵënel bër Kaxanu bën lëf gër orën, xarak wën fac lap kënun, ata kën ŷana en tesënd do en ŋatayand ebaŷa el.

²⁹ Bër kè lil gër orën bën, er këni yowëraw: bëjo apën-eñan, bëjo acëla-eñan, bëjo ambëng, do bëjo ambëtëb. Bën kè hi gër ñambëran.

³⁰ Awa mëŋ ex bëmban bën kè hi bëlëngw do bëlëngw bën bëmban.»

End Yerusalem enj

³¹ Amëd aŋo Ofariseŋ sëka baŋo Yesu, do fel këno: «Erod në ecala exi! Angëmëne ay gër ex na, alaw̄ ki law̄!»

³² Yesu yaka ko: «Yeyin eno pelëx yakëra ijo, doro gë ecan në enëcët emëni bëyël bën gër bela, do në epakën emëni bësëxwëra bën, nambik këme fiata dek.

³³ Awa doro gë ecan ŷapëk me kuca, nambik me ŋat gër Yerusalem gayik ax mënd ex na alaw̄enel ar Kaxanu exo cës në angol acëxe.»

³⁴ Ata Yesu ko ŷaw̄ënd angol and Yerusalem aŋ: «E Yerusalem, wěj këbi law̄ënd bëlaw̄enel bën do wěj këbi fëtërand gë oxaŷ xali eni cës bër ki law̄eneligund Kaxanu bën. Wëno aŷandi baxe ŷandi mëni bar obaš orey ol ang këbi barënd ecare obaš orexëm dila gër obafe odexëm ak. Bari wën an aŋun űandi ex na.

³⁵ Awa Kaxanu aŷaŋëta ko ŷaŋëta angol andewën aŋ. Ga re këme, ane wat na xali yatir kën ref: “Dodo betalexo ar kë yowënd gë ow̄ac or Axwën an!”»

14

End ašëxwëra enj

¹ Akey and eteyëta ed Bësëwif ebax, Yesu ye ko në iciw̄ ind alëngw ar ofariseŋ eni yambërax. Bër ebax na bën këno nëkonand aye Yesu.

² Ašëxwëra hi bax na gër iciw̄ ino, ata këno sitinalind ba afakën këŋo fakën.

³ Ata Yesu wëka këbi bësëyali bësälän bën do gë ofariseŋ ok: «Mondake rek acariya andebi aŋ end akey and eteyëta enj? Aŷap nde ŷapëk epakën ed ašëxwëra el?»

⁴ Ata bën xor këni. Yesu mëŋ, fiëmba këŋo ašëxwëra an, fakën këŋo do fel këŋo exo maŷi.

⁵ Aŋo wëka këbi bëte: «Ang hi kën ro ako, noŷo këŋo seŋ cëpëtërëxe ataŋ aseűiw̄ ba engaš endexëm and ko lati polo në andu yatir akey and eteyëta aŋ?»

⁶ Kaš-kaš wëlan babi ang këni yaka ak.

End ñambëran enj

⁷ Ata Yesu fel këbi apënëtal bër w̄ac banëbi ñambëran bën ga këni xašër eno ketëna axwën ofëna an. Re ko:

⁸ «And ki w̄ac ala ñambëran aŋ, këreyëŋo ketëna na këdi ko fiatëgu ar xuca ki or gapak.

⁹ Mbaŋ ki šëfënan and këy xani ey ñëpax gër šaŋ aŋ.

¹⁰ Barikan, and këni w̄ac në ñambëran aŋ, yel ey ñëpa gër šaŋ. And ko fiatëgu axwën ofëna aŋ, ata ki fel: “E lawo, tëkanaw ro!” Mondako ki rafën ogës od dek bela bër xetëra kën gër eyambëran bën.

¹¹ Mëŋ ex ar kë w̄asinayand mëne ar gapak hi ko an, mëŋ fo këŋo šëfënan. Ar bayik ax dafënanand na an, Kaxanu këŋo rafën.»

¹² Yesu, ga fiata ko eno fel këŋo axwën ofëna an: «And këyëbi w̄ac bela en yambëra ecomar ed goyat ba ed genëka aŋ, këreyëbi macënd na odawo oday, ba bobinëx, ba bër nëng irey, ba bër gë napul, ba bëraketa andey gayik bën axor këni xor eni mašën.

¹³ Barikan, macindëbi bëxaŷëanaxik, bëseŷik, bëšiw̄ëk.

14 Aye ki nēngandëra gayik bën ani cot na er këni wășën in. Kaxanu ki wășënedf yatir këni xani gër ecës bër ŝenene bën.»

End apënëtal and ñambëran itëm eŋ

15 Ga baxët këno Yesu ga ko yeyan mondako, rew ko ala: «Nēngandëraleŋo ar kë hixeli gër ñambëran ind gër owun or Kaxanu an.»

16 Yesu yaka këŋo: «Mondako ri baxo ala ga wăc këbi bëranejëm ñambëran.

17 And feyëtëra këni aŋ, lawën këŋo ariyenin abat gër bër wăcëgu babi ebi pelëx: “Yowën ngwa, anëka feyëtëra këni.”

18 Barikan, abat abat këni reyand okaya ga xey këbi eni yaka. Aŋanar an re ko: “Wëno oșënga yęc këme na do afo me ye me nēkonëgu. Axara xara këmi pelëxëyo axwën arey aŋ exe teban.”

19 Axinëm an re ko: “Oxey epëxw or ŋaneŋ yęc këmëni do afo mëni tÿei ekap el. Axara xara këmi pelëxëyo axwën arey aŋ exe teban.”

20 Re ko bête așëxen: “Wëno cëŋ ecede fo ŷër këme, mëŋ bayik ame kam na me yeli.”

21 Ga baka ko ariyenin an, felëx këŋo đek beŋo axwën ofëna an. Ata mëŋ xoŷ ko xali, do re ko: “Awa kucal ataŋ eyëbi macëraw bëla bën gër bakwëndaya do gër ocanditëra. Macuyëbi ado eni gi bëxaŷëanaxik, bërëgobo, bëseŷik, bëșiwëk.”

22 Ga batakaw ko ariyenin an, re ko: “Axwën anëka wăcëraw këmëni ang re bay ak, barikan yer bayik bañëpara baŋ.”

23 Ata axwën ofëna an fel këŋo bête ariyenin an: “Tëfël opëña ok, do tar okece ok, nëŷaliwëyëbi bëla bën eni yow xali eni pëxw gër iciw indam ro.

24 Ga re këme, bër felawëk bëjo gabatak ax tÿei na ecemar edam el.”»

End etëf ed Yesu eŋ

25 Amëxwër atëm baŋo sëfand Yesu. Ata ŝena ko fel këbi:

26 «Ar ke sëf wëno an, balindëleŋo endam eŋ nëmëc: gë end nëm gë sëm eŋ, gë end alindaŷ eŋ, gë obaș orexëm eŋ do gë end bofinëm eŋ. Balindëleŋo bête endam eŋ nëmëc gë end aniyan andexëm eŋ đëŋ. Aŋo fo ko hixën enim așëfan aram.

27 Ar këŋo xey yo toro do gë ecës në end oŷac oram, axo kor na exo gi așëfan aram.

28 Ang hi kën ro ako, ar këŋo ŷandi exo bay baciŷ batëndëndër an pere ko ŷëpa exo pën kodı in, exo nangaxën ba aňataxën ko űataxën obay ol.

29 Angëmëne exo űana obay ol do exo di mondako đëŋ orëda oŋ, do exo takëndër, alëș këno ŷana eno đëșënd bëla bën.

30 Are këno ŷana eno dend: “Ala ajo anëka sëkwan ko ngëŋ obay ol, axo kor ex na exo űata.”»

31 Yesu re ko bête: «Emun end kë yend eŋo mereli ecandaŷ eŋ, anëkon ko nëkon ba awënd wëndëk gë ocoroda owëli epëxw odexëm ok eni cëxwar gë ar gë owëli alapem an.

32 Angëmëne aŋo mëndan ex na, caw fo ko bayiw arangoŷëra an ebi dawën bëla eno mëka mondake këni ri angwëlëra aŋ.

33 Mëŋ ex, ar ax teb ex na đek er ŝot ko exe tëfaxën an, axo kor na exo gi enim așëfan aram.»

End ongal eŋ

³⁴ «Ongal oŋ er ſenene ex, barikan and kē xac aŋ eɗap fo kē bayind?

³⁵ Ongal okacax oŋ ofëcak ax gi ex na gër ebar, bëte ax gi ex na ndëbur, alap fo ex. Awa ar gë anëf an faxëtëlexo.»

15

End apënëtal and ifeȳ enj

¹ Akey amat, deŋ bësëf bër ſagale bën, gë bëwëndëran bën sëka këno Yesu eno faxët.

² Ata Ofariseŋ ok do gë bëſalen bën ga këno rena, këni rend: «Ajo er wata ko ebar ed bëwëndëran eni yambëra gë bën.»

³ Ga wata ko Yesu, fel këbi apënëtal aŋo.

⁴ «Ang hi kën ro ako, ala ebi cot opeȳ këme do eno nem ibat. Aŋi teb na nde ofëxw ocongonaŋ gë ocongonaŋ ok gër apuȳ eno calaxën ir nem këŋo in? ⁵ And këŋo wat aŋ, ata këŋo weniw gë onënga fo.

⁶ Do and ko ñat gër iciw̄ aŋ, ebi macëraw bëcandaw̄ bëŋ do gë bëraketa bën, exo de: “Ene mëkëñaraye w̄ac këmun, ifeȳ ir nem bamo in wat këmo!”

⁷ Awa ga re këme, mondako fo këbi nëngandërand nëmëc Kaxanu gë bër hi këni gër orën bën end awendëran abat ar nëngwëtëk ola orexëm enj gë end hela ofëxw ocongonaŋ gë bëcongëbënaŋ bër ſenene, bër bayik aŋi bal ex na eni nëngwët ola orebën bën.»

End apënëtal and asoxari ar nemëk kodī enj

⁸ «Angëmëne asoxari exo cot batama epëxw band kodī do exo ɗapëta amat lëf gër anakaya, ax gi ex na nde ata ko fëtën lambo exo pat aye iciw̄ inj gër ocal?

⁹ And ko wat aŋ, aŋac këbi w̄ac bëcandaw̄ bëŋ do bësoxari bëraketa bën, ebi pel: “Ene mëkëñaraye w̄ac këmun, atama and kodī and nem bame aŋ wat këme.”

¹⁰ Awa ga re këme mondako këbi nëngandërand omeleka ok gër lëngw ir Kaxanu and ko nëngwët awendëran abat ola orexëm aŋ, do exo teb bëñëŋënaŋ bënd baxo rind bëŋ.»

End apënëtal and itox ind nambërak enj

¹¹ Ata re ko bëte Yesu: «Mondako ri baxo ala ar gë ocambenjar oki.

¹² Akey amat, ſambenjar iŋbeja in fel këŋo sëm: “Faba, yëlële tan oſet oram ol gër napul ir këmi bëtelid in.” Ata sëm ſëtëndër këbi.

¹³ Ga xeyërak, ſambenjar iŋbeja in nëmb ko deŋ er ſot baxo in gë kodī, do ye ko kwël në ebar ed caw, gër ed nëxendëraŋ baxo napul irexëm in gë eñac.

¹⁴ And nexën ko deŋ aŋ, bayi ko taxan. Ata fëtëk enjo gër ebar elo.

¹⁵ Enjo enj ga xumak, lil ko oxadac or bambëxwëbëxw.

¹⁶ Bändëmar deŋ baŋo yāndind eno yamb er banëbi xobënënd bambëxwëbëxw in, bari ala abaŋo yël na.

¹⁷ Amëd aŋo fëris këŋo onden oŋ, ata yāna ko ko yëlarand: “Asef fo këni sëbënd ecemar el bërandiyen bën gër ndëfi. Do wëno këme rind mē cēs enjo enj ro.

¹⁸ Maŋileme saxëk. And këme ñat aŋ me de: E faba, aŋenan wënan këmo Kaxanu do aŋenan wënan këmi wëj bëte. Ado wëno ame bo ex na itox indey! Këreye macënd na asëñiwën!

¹⁹ Gileme arandiyen andey fo.”

²⁰ Ga yëlara ko na mondako, xani ko do kwël wāyi ko. Caw fo bayiw baxo ga watëgu këjo sëm. Ga xaÿënan këjo, xacëra këjo gë ongër fo, wëga këjo bëxib gër egëla.

²¹ Ata re ko asëñiw: “E faba, aŵënan wënan këmo Kaxanu do aŵënan wënan këmi wëj bëte. Ado wëno ame bo ex na itox indey! Këreye macënd na asëñiwën!”

²² Barikan, sëm fel këbi bëriyenin bën: “Maraliwën acudf and gë oñanjën aŋ. Dëmino anëna aŋ gër imasa, do pedïno bapedf baŋ gër osapar.

²³ Yebëguno engasë ekwëlëxwël en, enëjo ñaşe. Doro ofëna osëm këmo rin asëñiwën.

²⁴ Yowën, er yëla bame anemi nemi ko barikan wāyiw ko abëngw. Anem nem bamo barikan anëka wat këmo.” Ata yowëraw këni bëla bën gër ofëna.

²⁵ Xarak şambenjar ixarëk in gër osënga hi baxo. And baxo wāyi gër iciw genëka aŋ, wël ko angon aŋ; bëla ga këni wandëra gër yangana.

²⁶ Ata wac këjo ariyenin abat eno mëka ba ine ex gër iciw.

²⁷ Yaka ko: “Abinëx wāyiwëk do gayik abëngw fo ñatëgu ko, sorix ñaşën këjo engasë ekwëlëxwël en.”

²⁸ Mëj ga xoÿ ko na, ñisa ko kwël, ñëp ko exo dël gër iciw. Ata sëm şan ko eno karaw.

²⁹ Ga këjo yifara exo ñat gër iciw, yaka këjo: “Wëno bëniy bëndanjëm këmi riyeninënd ang xadëp fo, elod ame ñëp ex na bapela bandey baŋ, bari elod aye yël ex na imeci ind këmo yak wëno gë bëcandawën bëndam bëj!”

³⁰ Barikan and ñatëgu ko asëñix aŋ, ñaşën këyo yer engasë en, xarak mëj yambëk napul irey in gë bësoxari bëşëxwëpëtaxik.”

³¹ Ata re ko sëm: “Oko asëñiwën, wëj elod aye tef ex na do eram in er ey ex!”

³² Ñatëgu gër ofëna or rin këmo abinëx ir yëla bame anemi nemi ko barikan wāyiw ko abëngw, anem nem bamo anëka wat këmo!”»

16

End apënëtal and aŵëxëta ar kodi en

¹ Yesu fel këbi bëte bësëfan bën apënëtal aŋo: «Mondako ri baxo ala ar şot baŋo aŵëxëta ar napul irexëm. Ga wata këno mëne aŵëxëta ar napul an në enëxen exo napul in, fut këno gër axwën arexëm.

² Axwën an ga wac këjo aŵëxëta ar napul an do wëka këjo: “Ine këme wëlënd? Deyal ang wëlaya këy napul iram ak? Yeye exe nëkone gayik ay bayi na aŵëxëta ar napul iram!”

³ Damana exo tebaxën andiyen, aŵëxëta ar napul an re ko: “Mondake këme ri gayikako axwën aram an në ekan exe andiyen and emëlaya ed napul aŋ? Yaneÿ in axe yël ex na do okar ok aşëfën ex.”

⁴ Ata re ko: “Yo anëka nang këme ang re këme ak ene dëcaxënënd bëla bën ecan ecan and këme sef andiyen and emëlaya ed napul aŋ.”

⁵ Ata wac këbi abat abat bër yomëxara bax bën. Wëka këjo aŋanar an: “Wëj, yëgwe yomëxa bayo axwën aram an?”

⁶ Yaka ko: “Bapeya keme band ogu ond olif.” Aŵëxëta ar napul an re ko: “Awa kanal ikayëta in, gërëgako bapeya ofëxw oco fo këy wāş.”

⁷ Wëka këŋo axinëm an: “Wëj cëŋ yëgwe ŷomëxa bay?” Yaka ko: “Ojabote keme od bële.” Fel këŋo: “Kanal ikayëta in, gërëgako ojabote ofëxw ocongosas këy waš.” Hata këŋi dek mondako.

⁸ Ata axwën an šëkwa këŋo aŵëxëta ar napul asëmbak ajo.» Ata re ko bëte Yesu: «Mondako këni rind bela bër këŋi balënd end aniyand and gë okey oko fo bën. Bën kë xëñënan end ecan ecan eŋ nëmëc gë bër ex gër angoben bën.

⁹ Mëŋ këme rexënënd calayindëñëŋi odawo gë napul isëmbak in, ata kën barëxëd gë bën gër aniyand and din yaŋ gër orën.

¹⁰ Ar hik mokwëta gë beš bešësil an mondako fo këŋo bal bešër xëbëñëk. Ar sëmbak gër bešër bayik ax ñëmb ex na an mondako fo ko sëm̄ba gër beš bërãnjëm.

¹¹ Awa angëmëne an gi ex na bër mokwëta gë napul isëmbak ir gër ngwën ro in, noŷo këŋun sebënan napul ir däl in?

¹² Awa angëmëne an gi ex na bër mokwëta gër er xwën ko ala ašëxe in, noŷo këŋun xwëtënan enjekax end däl eŋ?

¹³ Ariyenin gaŋatak axo kor na exo gi xadëp ir bëxwën bëxi. Enimin, afo eŋo ŋan abat do eŋo cus ajo an. Afo eni wëlër gë abat do ebi koŷër gë ajo. Mëŋ ex, an kor na enëŋi bara Kaxanu gë kodfi in.»

¹⁴ Ata Ofariŋeŋ ok, ga hi bani bëñan bër kodfi, këno lëšënd Yesu ga wël këni dek er baxo rend in gayik bën end kodfi xurixën baŋi.

¹⁵ Ga wata këŋi Yesu, re ko: «Ata wën dëŋ ex de bër kë wësinayand ang bër šenene fo gër ogës od bela. Barikan, Kaxanu dek ko watënd owëkw orewën oŋ. Er këŋi xëbënanënd bela in ejo ecusëšus ex gër Kaxanu.

¹⁶ Xali and yow ko Šaŋ Batis aŋ, er ebax acariya and Moyis aŋ do gë eyeyan ed bëlaŵënel el, gërëgako, owun or Kaxanu ol këni femërand ang Atëfëtan fo, ala kala në enëŷëtëra exo exo dälaxën.

¹⁷ Xarak er saxëk ex dëxëta ebar el gë orën ol gë ex pëxwëcaya iñëgw imat gër acariya and Kaxanu.

¹⁸ «Asošan ar këŋo fela yo alindaw do eŋo ñër ašëxen, në emenan eŋo aŋanar an gayik orekar këni rind gë axinëm an. Do asošan ar këŋo ŷër yo asoxari ar fela këŋo icën indexëm, orekar këni rind gë asoxari ajo.»

End Lasar do gë ar gë napul eŋ

¹⁹ Ata re ko bëte Yesu: «Mondako ri baxo ar gë napul. Mëŋ banjëm banjekax bambarax, gë banjëm band xaf-xaf band xemëñëk acanji fo baxo šudarand. Do key yo key ñambëran fo bax gër iciw indexëm.

²⁰ Axayëñaxik ar bano wäcënd Lasar bax renarand na gër ebët ed iciw ind ar gë napul. Okejën fo baxo dek eman eŋ.

²¹ Ako baŋo ŷandind exo medara gër ed baxo yambërand ar gë napul an. Ado odãñët fo baŋo sëkand eno dafëndëra okejën ok.

²² Akey amat, axayëñaxik ajo šës ko, wëla këno omeleka ok gër ed hi ko Abëraxam. Wëla këno omeleka ok. Šës ko bëte ar gë napul an do wëxëta këno.

²³ Ata hix këni bën tak gër wur ir bëšëšëk: axayëñaxik an gër ed ko Abëraxam do ar gë napul an gër ed ex toro. Ga xëŋa ko, wat këŋo caw Abëraxam ga bexena këŋo Lasar.

²⁴ Ata wac ko: “E šaca Abëraxam, kayënanëlexi wa wëno! Pelëlo Lasar exo ñëmb ebasa el gër men do exo yow exe taŋinan gër aniw. Mbaŋ këme sorond gër xodux ro.”

²⁵ Yaka ko Abëraxam: “Êsaca, kwital wa ang beta bay gër aniyān andey ak, xarak Lasar mëj asoro baxo sorond. Gëregako mëj anëka yera këjo xarak wëj nê toro ey.

²⁶ Adofa ambëwx atiwx fani këbo na wën gë biyi. Biyi ro ar ýandi këjo exo yeli an axo kor na bëte wën fën ala ax kor na exo yow ro.”

²⁷ Ga wël ko ejo, wëka ko bëte ar gë napul an: “Këla êsaca Abëraxam, gayik mondako ex, dawënëlo ngwa Lasar gër ndefi.

²⁸ Bëmaýe bënjo sebëtagu këmeni. Mëlanëlebi osede orexëm ol, këdi këni yow bën bëte ro gër wur ir toro!”

²⁹ Abëraxam yaka ko: “Oko ašot ga šot kënebi wa Moyis do gë bëlawënel bën, baxëtindëlenëbi.”

³⁰ Ar gë napul an re ko bëte: “Ali ababak ejo Êsaca Abëraxam! Angëmëne ar nemik sëkëx këbi aŋo fo këni wā eni nëngwët ola orebën ol.”

³¹ Na re ko Abëraxam: “Angëmëne ani tēf ex na er re këni Moyis do gë bëlawënel in, ani gi na ani ma na, ado exo kanido ala gër ecēs do ebi tēkëx, ani ma na.”»

17

End eteban ej

¹ Ga xucak ejo, Yesu fel këbi bësëfan bërëxëm bën: «Gër aniyān, afo ex gi bebër kë lënanënd eñëjënax. Bari aŋo ye ex na ar këbi lënanënd eñëjënax bëla na!

² Er sax doŋo eno kapeli gë angaý and këni ñoxixënënd eyamb do eno đap gër ngu, gë ejo đënan eñëjënax ej asëfan aram.

³ Diyindën gë onden oŋ! Angëmëne abinëx wëndërak na, pelëralo. Angëmëne anëngwët nëngwët ko ola orexëm ol, tebanëlo.

⁴ Ado exi menan banjongëbaki gër amëđëna do exo yeli banjongëbaki exi mëka eyo teban, tebanido.»

End ekwëta ed Kaxanu ej

⁵ Oparëxanda od Axwën ok xara këno: «Bašënëlēbo wa ekwëta ed Kaxanu el.»

⁶ Axwën Yesu yaka ko: «Ado ex bado yo ekwëta edewën el gwër gë enjëlir end mutarëd, axor xor don en de: “Wëj atëx aŋo, bicayal fa ey đëđayax gër ngu.” Ata ridox ang re kën ak.

⁷ Angëmëne ang hi kën ro ak, ala ejo cot xadëp gër ošënga, ba gër oxadac or oyel, do exo ŋatëgu genëka, afel nde këjo fel exo ñëpa ataŋ gër eyambëran?

⁸ Pere këjo fel xadëp irexëm in: “Nëmbaral fa eye cemëranaxën, xali me yambëra do me cebëra. And këme wëd aŋ, wëj bëte, axor këy xor ey yambëra do ey cebëra”.

⁹ Xadëp ijo, aŋo cëkwa na gayik er fel baŋo in fo ri ko.

¹⁰ Mondako fo ex endewën ej. And kën ri đek er fel këjun Axwën in, deyindën: “Er ýapëk mi di in ri kën ang okadëp fo”.»

End bër gë ameyë ej

¹¹ Ond gër Yerusalem oŋ bayi baxo ga ko ye Yesu. Ata ko xucand fëco ebar ed Samari fëco ed Galile.

¹² Ga ko fiat nê angol, xacëra këno bëla epëxw bër gë ameyë. Caw fo bayi bani ga këni re:

¹³ «Axwën Yesu, Axwën Yesu, kaýënanëlexi biyi!»

14 Sam ga wat kēbi, fel kēbi: «Yeyin enun nēkonēx bēšadaxan bēn.» Ata ga kēni ye, šan kēbi ameȳ aŋ do wēn kēni.

15 Ga fak kēni na bēn đek, abat ko xeŷend ga kēŋo šēkwa Kaxanu do wērēšeta ko gēr Yesu.

16 Ga ŋat ko, foxi ko, rēngw ko eyiŷ el nēš gēr ebar, gēr osapar or Yesu do kēŋo šēkwand. Asamari ebax.

17 Ata re ko Yesu: «Ax gi ex na nde bela epēxw bēn đek fakēn kēmēni? Do feye cēŋ exēni bēcongēbēnax bēn?»

18 Ar gēr ebar ed Samari ajo fo nde xwitak exo bakaw eno cēkwa Kaxanu?»

19 Na fel kēŋo ar bakaw bax an: «Poxital ey maŷi, ga xwēta kēyo Kaxanu fakaxēn kēy!»

End Owun or Kaxanu enj

20 Ofariseŋ ok wēka baŋo Yesu ebi pel ba nand feye kē yow owun or Kaxanu ol. Ata yaka kēbi: «Ala ax wata na nand kē yow owun or Kaxanu na.

21 Mēŋ ex, ala ax de na: “Ro ex” ba “Fēn ex” enimin owun or Kaxanu ol lēf gēr owēkw orewēn ex.»

22 Ata fel kēbi bēte bēsēfan bēn: «Nē eyow ex bakey band kēŋun ŷandid ene wat wēno Asēŋiŷ ar ala baŋ, bari ane watēf na.

23 Ata kēnun ŷana enun pelēnd mēne Asēŋiŷ ar ala an ro exo ba fēn exo. Kēren kašerēd na gēr ed kēnun fēnētan.

24 Enimin, ang kē wingarand cidēt orēn ak xali eni watēra bela bēn, mondako fo kē hid yatir kēme bakaw wēno Asēŋiŷ ar ala an.

25 Barikan pere fo kēme soro mbaŋ do ene cus bela bēr gē okey oko bēn.

26 Ang hi babi bela bēn angwēn and ebaxo Nowe ak kēbi hi yatir kēme bakaw wēno Asēŋiŷ ar ala an.

27 Er xwēnda bani bela bēn: ŋambēran, ošēb, eñērēr, eñērēndēr, xali lil ko Nowe gēr Akuluŋ. Fēnga kēbi tēb itēm, ŷēmēk ebar el do men oŋ nemindēra kēbi bēn đek.

28 Bēte ang hi babi bela bēn angwēn and ebaxo ar bano wācēnd Lot ak kēbi hi. Er xwēnda bani ŋambēran, ošēb, opane, ŷaneŷ, ebay ed baciŷ.

29 Barikan, yatir hēr ko Lot angol and Sodom aŋ, mungu fēt bax gēr orēn do sēbandēra kēbi xodux, lawēra kēbi bēn đek.

30 Mondako fo kē hid yatir kēme šanayaw wēno Asēŋiŷ ar ala an.

31 Yatijo, ar ex yaŋ nē ejur ed kēbe an xarak oŷēnga orexēm oŋ lēf ex, kērexo pedanēf na exo gēraxēn. Bēte ar ex gēr apuŷ an kērexo maŷid na, gērēxēdēlexo.

32 Kwitayindēn end alindaŷ ar Lot enj.

33 Ar kē šala exo pexēn enjēw endexēm an fo, anemin ko nemin. Do ar kē wā exo nemin an, afexēn ko fexēn.

34 Ga re kēme, yatir kēme ŋatēgu gēmēf ijo fo kē hi mondako: bela bēxi bēr kē laki nē angaw amat, abat mo mēla, ajo mo tef.

35 Gēr ed kēni sēŋerand bēsoxari bēxi: abat mo mēla, ajo mo tef.

36 [Gēr ed kēni ŷandērand bēsosaŋ bēxi: abat mo mēla, ajo mo tef.]

37 Ata bēsēfan bēn wēka kēno Yesu: «Do Axwēn, feye wa kē ŋatēgu eno?» Yaka kēbi: «Gēr ed ex eman embērēk, fēn kēni barērēnd oyafe ol.»

18

End cale ej

¹ Axwën Yesu këbi sëyalind mëne ax gi ex na motëkwëra cale inj. Ata fel këbi apënëtal aŋo.

² Re ko: «Mondako ri baxo axiti ar hi bax në angol. Mëŋ abaŋo yëda na Kaxanu, bëte end ala abaŋo bal na.

³ Bëte, asoxari asebëta sebëta hi bax na gër angol aŋo, ar bax yend key yo key eŋo pel: “Kitilëbo gë arangoŷëra andam an.”

⁴ Axiti an laŋ baxo fiëpënd eŋo yakali, bari asoxari an aŋo cena bana. Ata akey amat, axiti an ga lëbëlëba këŋo, yëlara ko: “Wëno amo yëdand na Kaxanu, bëte end ala axe balënd na.

⁵ Barikan, anëka lëbëlëba ke end asoxari ajo eŋ. Exe tebaxën afo mëni kiti gë ar xucar këbi an.»

⁶ Ga fiata ko apënëtal aŋ, Axwën an šom ko: «Wat kën nde mëne axiti asëmbak ajo ayakali yakali baŋo asoxari an?

⁷ Do Kaxanu abi yakali na nde bër yata këbi bën? And këno ŷana eno calend ciš wec aŋ, abi yakali na nde sam eŋo ŋatan?

⁸ Ga re këme, ataŋ ataŋ këbi yakali or šenene or këni wëkand ol. Barikan, and këme bakaw wëno Asëñiŵ ar ala aŋ, asëkati nde këme sëkati ekwëta ed Kaxanu el gër ebar ro?»

End apënëtal and bër cale ej

⁹ Bërëmar bax yëländ bën bër šenene hi këni do banëbi yafënd bošandaŵ, Yesu fel këbi apënëtal aŋo.

¹⁰ Re ko: «Mondako ri bani bela bëxi ga ye këni eni caleŋ gër Aciŵ and Kaxanu: fariseŋ do gë asëf ar šagale.

¹¹ Fariseŋ in ŷana ko ko šalend mokwëša: “Kaxanu aye ri këy gayik wëno ame gi ex na asëmbak ang exëni bela bërănĵëm. Ame dekand na, amëni yifand na bela, ame dind na orekar, ado ame gi ex na ang asëf ar šagale ajo.

¹² Wëno, baki këme siŵind gër loxo do dek er šot këme yo aŵed këme wëdënd dim in.”

¹³ Amëd aŋo fo bëte baxo šalend nacët ako asëf ar šagale an. Ado abaxo yëxw na exo dënëta do exo keŋa orën ol. Emëkw el baxo xëmënd do ko rend: “E Kaxanu, kaŷënanëlexi wëno aŵëndëran ajo!”»

¹⁴ Yesu, ga fiata ko apënëtal aŋ, šom ko: «Ga re këme, asëf ar šagale an ŵaŷik gër ndeŷën ar šenene, xarak ax gi ex na fariseŋ in. Gayikwa ar kë rafënd yo, Kaxanu alat këŋo lat, barikan ar kë banand an arafën këŋo rafën.»

End obaš ej

¹⁵ Bela babi wëlaw obaš gër Yesu gë bëndoyer ak efi calen mokwëtan otaxan ok. Barikan, bësëfan bën ga wat kënëŷi bëjo xeŷëanaxën kënëŷi.

¹⁶ Ata ŵac këbi Yesu do re ko: «Tebëgunëbi obaš ol eni yow gër ndam. Kërenëbi ŋŵaŷ na gayik bër ex ang bën ak bën kë xwën owun or Kaxanu ol.

¹⁷ Dal in këmun felënd, afo ar ŵak end Kaxanu ang itox an fo kë lil gër owun olo.»

End ar gë napul ej

¹⁸ Ata alëngw ar Bëšëwif wëka këŋo Yesu: «Asëyali, wëj ar šenene an, ine ŷapëk me di me cotaxën aniyän and din aŋ?»

19 Yesu yaka kɛŋo: «Ineŋa kɛye wɔcaxɛnɛnd ar ŋenene? Ar ŋenene ax gi ex na, ang ax gi ex na Kaxanu.

20 Wɛj anang nang kɛy ɓapela band Moyis ɓaŋo: “kɛrey dind na orekar, ala kɛreyo ɗawɛɗ na, kɛrey dekanɗ na, kɛrey nɛgwɛʂɛnd na, pɛbindɛbi norix gɛ sorix.”»

21 Ata re ko ala ajo: «Elod itox sɛf kɛme ɗɛk ɓapela ɓaŋo.»

22 Ga wɛl ko ɛŋo Yesu re ko: «Emat ɓayik ey di ɓɛte. Panɛl ɗɛk acota andey aŋ, eyɛbi yɛlɛra kodɪ in ɓɛxayɛnaxik ɓɛn, ata kɛy ʂot napul yaŋ gɛr orɛn. And kɛy ri mondako aŋ yowɛɗ eye tɛf.»

23 And wɛl ko eyeyan elo an, alɛngw ar Bɛʂɛwif an hi ko yɛmɛrot, gayikwa ar gɛ napul isɛm hi baxo.

24 Yesu, ga wat kɛŋo yɛmɛrot, re ko: «Bon kɛbi yɛka ɓɛr gɛ napul ɓɛn eni dilaxɛn gɛr owun or Kaxanu!

25 Gelemba saxɛk exo kuca nɛ imɛd ind icɛkwɛr gɛ exo dil ar gɛ napul gɛr owun or Kaxanu.» 26 Ata ɓɛr ɓaŋo ɓaxɛtɛnd, re kɛni: «Do noyɔ ngwa kɛ fex?»

27 Yaka ko Yesu: «Er ax mɛnd ex na gɛr ɓɛla in, gɛr Kaxanu awɛnd wɛndɛk.»

28 Na rew ko Piyer: «Do ɓiyi wa ga seɓɛraw kɛmi ako ɗɛk mi tɛfaxɛn?»

29 Yaka kɛŋo: «Dal in kɛmun felɛnd, ar kɛ seɓɛra ɗɛk nɛ end owun or Kaxanu ɛŋ: iciwɛ, alindawɛ, obaʂ, ɓobinɛm, nɛm gɛ sɛm, afex ko fex.

30 Gɛrɛgako dɛŋ ko ʂotɛra nɛmɛc ɓɛɓɛr seɓɛraw ko ɓɛn, do ecan ecan, aniyand and din aŋ.»

End ecɛs ed Yesu ɛŋ

31 Ga xucak ɛŋo, Yesu wɔc kɛbi ɓɛsɛfan epɛxw gɛ ɓɛxi ɓɛn do fel kɛbi: «Awa, nɛ yene ɗɛ yaŋ gɛr Yerusalem. Nangin mɛne ɗɛk er ebax exe gi wɛno Asɛniwɛ ar ala in, aɗata kɛ ɗata, ang yɛgw kɛni ɓɛlawɛnel ɓɛr Kaxanu ak.

32 Gayikwa alɛxw kɛne lɛxw gɛr ɓɛr ax gi ex na Bɛʂɛwif, ene ɗɛʂɛra, ene dixɛra do ene tɛpandɛra.

33 And kɛne xɛmɛr aŋ ene ɗawɛ. Barikan, axani kɛme xani gɛr ecɛs yatir akey atasɛn.»

34 Ga ɓaxɛt kɛno Yesu, ɓɛsɛfan ɓɛn aɓi pɛni bana gɛ tɛkɛr ak er re ko in, ɛŋo aɓi paɛn bana.

End aʂiwɛk ɛŋ

35 Yesu ga ko ɗat gɛr angol and Yeriko, sɛk kɛno aʂiwɛk ga yɛpa ko okaranan ler gɛr fɛna.

36 Aʂiwɛk an wɛl kɛbi ɓɛla ga kɛni xuca, ata wɛka ko ba ine ex.

37 Yaka kɛno: «Yesu Iɓɛnasaret kɛ xucand.»

38 Na wacar ko: «Yesu, Yesu, Asɛniwɛ ar Dafid, kaɛɗananɛlexi wa wɛno!»

39 ɓɛr seɓɛr bani gɛ Yesu ɓɛn kɛno xeɛnaxɛnɛnd: «Wɛj, cɛsinal fa!» Barikan mɛŋ aŋo ɓaʂ ko okeɛ ɔŋ: «Asɛniwɛ ar Dafid, Asɛniwɛ ar Dafid, kaɛɗananɛlexi wa wɛno!»

40 Ga xwɛʂa ko Yesu, re ko eno mɛlanɛgu aʂiwɛk an. And ɗateliw kɛno aŋ, wɛka kɛŋo:

41 «Wɛj, inewɛa yandi ki mi din?» Yaka ko: «Axwɛn me ciwɛta yandi ke!»

42 Ata re ko ɓɛte Yesu: «Ciwɛtal, ga xwɛta kɛye ako!»

43 Atan ɗan ɗan watɛra ko, kɛŋo ʂɛkwand Kaxanu do kwɛl sefa kɛŋo Yesu. Bulunda in ɗɛk ga wat kɛni ɛŋo, kɛno ʂɛkwand ɓɛte Kaxanu.

19

End Saše ej

¹ Ata Yesu ko xucand angol and Yeriko aŋ.

² Ala baxëna ar bano wăcënd Saše gër angol aŋo. Mëŋ hi bax alëngw ar bësëf bër ŝagale an, do hi baxo ar gë napul isëm.

³ Gayikako mëŋ mbaŋ rom baxo, wata ko mëne ax mënd bana eŋo wat Yesu ŝit gër engä xarak bon bal baŋo eŋo nang.

⁴ Ata hër ko eŋo kašëx yaŋ nê anak gayik Yesu fëña ijo sëf baxo. ⁵ And fiat ko Yesu dila gër atëx aŋ, xerja ko do wăc kërjo: «Saše, maral ey pedaw doro gër ndewën këme fiat.»

⁶ Ata Saše, joc gër ebar do kwël sëfër këni gë Yesu gë onënga fo.

⁷ Dek bër ebax na bën këni rendërand: «Yama gër iciw ind awendëran ajo nde ko yend?»

⁸ And fiat këni aŋ, Saše xwëša ko, ŝena ko gand Yesu, do re ko: «Awël nde Axwën, ja mërëxand këmëni yëlëra kodî iram in bëxayëanaxik bën. Awa, ar yamba këmo yo bakëlëbëd banax këmo wăšën.»

⁹ Yaka ko Yesu: «Awa doro fex kën wëj gë ekun edey el. Wën bête bërändëwëra and Abëraxam hi kën.

¹⁰ Ocal od bër nemëk fëña ir Kaxanu ok yow këme wëno Asëñiŋw ar ala an, mëni pexëanaxën.»

End apënëtal and emun ej

¹¹ Ga këno baxët bër hi bax na bën, Yesu reya ko apënëtal aŋo, gayik anëka hi bani đam gër Yerusalem do bela bën bani yëländ mëne yatijo dëŋ kē ŝanaya owun or Kaxanu ol.

¹² Ata re ko Yesu: «Mondako bax end ar rëw bano nê ekun ed bër gapak ga ye ko nê ebar ed caw eno mašëgu owun ol.

¹³ Wăc këbi bela epëxw gër bërïyenin bërëxëm do yël këbi ala kala kaŋe ir bon eni cënan đamana exo bakaw.

¹⁴ Barikan bër angol amat gë mëŋ bën ašus ŝus bano. Ata lawën këñëbi bela eno pelëx abi ñandi ex na exo mun gër ebar edebën.

¹⁵ And wăšëgu këno owun aŋ, wăŋiw ko. Wăc këbi bërïyenin bër yël babi kaŋe bën eni nëkon ala kala ba yëgwe ŝënan ko.

¹⁶ Ata sëka ko aŋanar an, re ko: “Axwën, wëno kaŋe ir yël baye in bakëlëbëd epëxw ŝënan këme.”

¹⁷ Ata yaka kërjo: “Yo ŝenene ex, wëj ariyenin ayekax hi këy. Tëkër fo bax er sebënan bami in, do ga lëkayali këy ako aye, ar mokwëta hi këy. Wëj owun or bangol epëxw këy xwën.”

¹⁸ Sëka ko axinëm an, re ko: “Axwën, wëno kaŋe ir yël baye in bakëlëbëd banjo ŝënan këme.”

¹⁹ Ata yaka kërjo: “Yo wëj kē xwën owun or bangol banjo.”

²⁰ Sëkaw ko ngwa, asasën an, re ko: “Axwën, kanal kaŋe irey in, gë anjëm fel bame me mëxwëtaxën.

²¹ Ayëda yëda bame oxem oreŋ ol. Wëj er bayik ay kwën ex na in ayata këy yatand, do gër ed bayik ay tëw ex na axana këy xanand ŷëŷ.”

²² Yaka kërjo: “Ata gë er re këy in fo këmi nëp, wëj xadëp ixwëlaraxik ijo! Ga nang bay ako mëne ala axemax hi këme, mëne er bayik ame kwën ex na in aŋwëf këme wëdënd er bayik ame kwët ex na, axana këme xanand enedä end bayik ame nef bana eŋ?”

²³ Inew̄a bayik ay mēla bana kaņe iram in gēr bër šēnanēdox mēņ xanati dome gē yēy?“

²⁴ Ata fel kēbi bër hi bax na bēn: “Kanino fa kaņe ir lēkaya ko in, eno yēl ar šēnanēk bakēlēbēd epēxw an.”

²⁵ Ata re kēni bējo: “Oko, axwēn, mēņ anēka ga šot ko wa mbaņ kaņe in!”

²⁶ Yaka kēbi: “Ga re kēme ar šot an, abaš kēno baš, bari ar ax cot ex na an, axan kēno xan er xaŷ kēņo in dēņ.

²⁷ Gērēgako, tērāwēnēbi bērangōyēra andam bēn, bër xey bafi me mun bēn. Našinēbi gēr ed yēpa kēme ro dēņ!”

²⁸ Ga fiata ko apēnētal aņ, Yesu lēngw ko ond yaņ gēr Yerusalem oņ.

²⁹ Bēngol bēnd bani wācēnd Betēfage do gē Betani ebaxēna ler gēr Yerusalem, gand etēnd ed gē bañarēka. Ga ko fiat Yesu, lawēn kēbi bēsēfan bēxi.

³⁰ Re ko: «Yeyin gēr ingol ind gēr lēngw. And kēn fiat aņ, ata kēno sēk mokap ipali ind elod ala aņo nēpaxēn ex na. Pētino eno mēlaw.

³¹ Angēmēne ala wēka kēņun ba ine kēno fētāxēnēnd, deydēn mēne Axwēn Yesu rek momēlan.»

³² Bēr lawēn bafi bēn ye kēni do sēkēx kēni ang fel bafi Yesu ak.

³³ Ga kēno fēt ipali eņ, bēxwēn bēn re kēni: «Wēn, inew̄a kēno fētāxēnēnd ipali iņ?»

³⁴ Yaka kēni: «Axwēn Yesu rek momēlan!»

³⁵ Na wēlan kēno ipali iņ laβēra kēno gē banjēm bandebēn baņ. Yesu yēpa ko yaņ.

³⁶ Ga ko ye bēla bēn kēni rendērand banjēm bandebēn baņ tar fēna in.

³⁷ Ga kēni šēla etēnd ed gē bañarēka el, kēni sēkand angol and Yerusalem aņ. Bēsēfan bēn do gē bēla bër hi bax na bēn kēno šēkwand Kaxanu šor, gē onēnga fo ga bani xwita dek becarax bēnd wateli bano Yesu bēņ.

³⁸ Ata kēni rend:

«Yo anēka fiatēgu ko emun eņ,
Betalexo ar yowēnd gēr oŷac or Axwēn Kaxanu an!
Elod yaņ gēr orēn wēlanēgu kēbo aketēxeta aņ.
Do gē enjaran end Kaxanu eņ.»

³⁹ Ata ofariseņ od wateli bax ok kēno rend Yesu: «Asēyali, kexēlēbi bēsēfan bērey bēn!»

⁴⁰ Yesu yaka kēbi: «Ga re kēme, bēn eni šēsinand yo, oxaŷ oņ kē yāna ex keŷēnd!»

End Yesu gēr Yerusalem eņ

⁴¹ Yesu ga ko fiat gēr Yerusalem wat ko angol aņ; ata yāna ko ko yāwēnd.

⁴² Er baxo rend: «E wēn Bēyerusalem bēn, en nangēdo er wēlanēgu kēmūn in, en nangēdo wa mēne obetak ex. Bari gērēgako an kor na eņun pēni.

⁴³ Gayikwa nē eyow ex bakey band kēnun xul ang okece fo bērangōyēra andewēn bēn, do an korēd na enēbi cana.

⁴⁴ Wēn Bēyerusalem bēn, dek kēnun lawēra. Amen and gē oxaŷ anjēlētērēx ax bayi na, dek kēni yēcēra. Bēņo dek kēņun fiatēnēgu gayikako an wata ex na amēd and nēngaw kēņun Kaxanu eņun dēca aņ.»

End Yesu gēr Aciw̄ and Kaxanu eņ

⁴⁵ Ga ñat ko Yesu gër Yerusalem, lil ko gër yangana ir Aciw̃ and Kaxanu. Ga sèk kèbi bela bër bax fanëndèrand na bèn, w̃aỹ kèbi do ko rend:

⁴⁶ «Wèn ba an wèlënd na nde er re ko Kaxanu gër akayèta andexèm in: “Aciw̃ andam aṅ and cale ex. Do wèn nengwèt kèn emaỹi ed bèrek.”»

⁴⁷ Mondako babi sèyalirand bela bèn key yo key gër yangana ir Aciw̃ and Kaxanu. Do bèsadaxan bëlèngw bèn, gè bèsalen bèn, gè bèxarèk bër Bèšewif bèn ašala bani šaland osit or eno dawaxèn.

⁴⁸ Bari ani nang bana mondake kèno ri gayik bulunda in ðek babi ñaxènènd gër obaxèt.

20

End or gapak or Yesu eṅ

¹ Akey amat, Yesu kèbi sèyalind bulunda in do kèbi nangènènd Atèfètan aṅ, gër Aciw̃ and Kaxanu. Ata ñatègu kèni bèsadaxan bëlèngw, gè bèsalen do gè bèxarèk bër Bèšewif.

² Wèka kèno: «Pelèlèbo fa ba gè or gapak or fe keyèbi sèyalixènènd bela bèn? Deyal ba nobèn yèl ki or gapak olo?»

³ Yesu yaka kèbi: «Wèno bète emat fo kèmun wèka.

⁴ Peline ba noṅo yèl baṅo Šaṅ Batis or gapak or babi buyixènènd bela ol? Ba Kaxanu nde ba bela bèn nde?»

⁵ Barikan bèn, nèkènèkar kèni: «And kène yakaye mène Kaxanu lawènègu baṅo aṅ, ata ko re ine cèṅ bayik anèṅo kwèta exe na?»

⁶ Bète and kène yakaye mène bela bèn lawènègu baṅo aṅ, ata bulunda in ðek kènèbo fètèra xali enèbo daw̃ gayik aṅa w̃a kèni mène Šaṅ Batis alawènèl ar Kaxanu exo.»

⁷ Awa yaka kèno mène ani nang ex na ba feye xaniw bax or gapak or Šaṅ Batis ol.

⁸ Ata Yesu re ko: «Wèno bète amun pel na gè or gapak or fe kème rixènènd beṅo.»

End apènètal and bëyan bëxeyax aṅ

⁹ Ata ṅana ko bète Yesu kèbi felènd bulunda in apènètal aṅo: «Mondako ri baxo ar gè andèda and reseṅ. Ga xani ko damana, sebènan kèbi bëyan eno cetèrènd reseṅ in and kè sèg aṅ. Ata kwèl ye ko nè er caw do nèkaw ko xali.

¹⁰ Ga sègèk reseṅ in, lawèn kèṅo ariyenin abat gër bëyan eno yèlègu ošet orexèm ol gër er rēwèk gër andèda and reseṅ. Barikan bèn sèra kèno, fèmèra kèno do šèñeta kèno taxan.

¹¹ Axwèn andèda an lawèn kèṅo bète ariyenin ašèxe. Ga ñat ko, širèra kèno gè otebèn sebèn kèm, fèmèra kèno do w̃aỹ kèno taxan.

¹² Lawèn kèṅo bète asasèn. Sembayèndèra kèno do w̃aỹ kèno mēṅ bète.

¹³ Ata re ko axwèn andèda and reseṅ an: “E, do wèno mondake kème ri? Asèñiwèn ir pèlot gër yomb iram an fo kèmo lawèn. Bamat bëyan bèn afèb kèno fèb mēṅ.” Ata lawèn kèṅo, ye ko.

¹⁴ Sam ga watègu kèno, bëyan bèn xetan kèbi: “Ajo ex ðe ar kè bèteli andèda an, dawènèṅone ebo bayixèn.”

¹⁵ Ga ñatègu ko na, wèlèn kèno, lap kèno yabèt kece in do lawèx kèno.» Ga ñata ko Yesu apènètal aṅo, wèka kèbi: «Mondake wa yèla kèn kèbi ri axwèn andèda and reseṅ an bëyan bëjo?»

16 Ax gi ex na nde ata ko yow ebi dawëra do ebi tebënan andëda and resej aŋ bëŷan bëšëxe?» Ata bër hi bax na bën ga wël këno, re këni: «Kar kar, kërex gi na mondako dë!»

17 Yesu fab këbi do wëka këbi: «Gër akayëta and Kaxanu, afëni nde fëni këŋun onëgw od rek:

“Ekaŷ ed šus bani bëbay el,
Hik ekëla ed gër ebaŷ ed aciŷ el?»

18 Ar kë wëc gër ekaŷ elo an, exo gëbira. Do ar këŋo wëcan an eŋo tëka bëlëbël.”»

19 Ga ĩata ko Yesu eŋo, bëšadaxan bëlëngw bën do gë bëšalen bën ŷandi këbi eno tëra kwël na fo, barikan bulunda in banëbi yëdand. Aye fëni babi mëne bën dëŋ babi rend gë apënëtal aŋo.

End šagale eŋ

20 Bëšadaxan bëlëngw bën do gë bëšalen bën ŷana këni ocal od osit or eŋo bonaxën Yesu ok. Sana kënëbi bela eno tëfërand ang bërëwāk endexëm fo, eno wëlelixën er këno lëxwaxën gër alëngw, gër or gapak or gofërëner.

21 Ga sëka këno Yesu, re këni: «Asëyali, anang nang këmi mëne šenene fo këyëbi sëyalind bela bën. Ado ala ayo yëdand na, axi kolanënd na eyo pel dal in ar er yo. Šenene fo këy sëyalind er re ko Kaxanu in.

22 Biyi, Sesar, emun etëm end gër Rom eŋ këmo yëlënd niy yo niy šagale in. Pelëlēbo tan ba aŷap nde ŷapëk? Ba mi medënd nde ba mi teb nde?»

23 Ga wata ko Yesu osit orebën ol, yaka këbi: «Mëlanëgune tan atama and kodı.»

24 Ga fëxwën këno, wëka këbi: «Dëxas ir noŷo wa ex gër atama aŋo?» Yaka këni: «Ir Emun etëm end gër Rom ex!» «Do oŷac ol cëŋ?» Yaka këni: «Or Sesar.»

25 Ata re ko Yesu: «Awa mašino Sesar er xwën ko in, do Kaxanu er erexëm in!»

26 Ata bën ĩaxën këbi na poyoma. Mo caran dëŋ šaran babi ang yaka baxo ak.

End Yesu do gë ekani ed gër ecës eŋ

27 Osaduseŋ ok bax rend mëne ekani ed gër ecës ax gi ex na. Akey amat, yow këni mar gër Yesu. Wëka këno:

28 «Asëyali, Moyis ga ŷëgwën këbo mëne and ko šës asošan do eŋo tebëta alindaw gë itox këm, ašinëm këŋo bëteli. Obaš or kënëbi rëw ol, ar šësëk an këbi xwën.

29 Awa biyi ŷëŷ wëlan këbo na. Ocambenjar ocongoki ebax aminëmëra. Iŷanar in ŷër ko, šës ko gë obaš këm.

30 Ata bëteli këŋo ixinëm in asoxari an.

31 Mondako šësëra këni bën bëcongëbëxi bën dëk ado gaŷatak aŋo cotën ex na itox.

32 Ata šës ko bëte asoxari an.

33 Gërëgako, yatir ekani ed bëšësëk, alindaw ar noŷo wa ko hi gayikako bën dëk bëcongëbëxi bën aŷër ŷër bano?»

34 Yesu yaka këbi: «Gër ebar ro fo ex eñër el.

35 Barikan, and këni xanira bela gër ecës aŋ, bër këbi sana Kaxanu gër aniyan and kë yowënd bën, ani ñërër na.

36 Bëtëdin ani cës na gayik ata këni hi ang omeleka fo. Obaš or Kaxanu këni hi and këni xani gër ecës aŋ.

³⁷ Enimin, ekani ed gër ecës exëna. Mëj wacayaxën baxo Axwën an yatir şanayaxën baŋo Moyis gër acëc and gë xodux: Kaxanu ir Abëraxam, gë ir Isak do gë ir Yakob.

³⁸ Gër ogës od Kaxanu ado exo cës ala an abëngw exo. Mëj abi kwënënd na bëşësék.»

³⁹ Bëşalen bër hi bax na bën, ga wël këno Yesu, re këni: «Asëyali, ata şenene dëj yaka këy!»

⁴⁰ Ata elod yatijo, ala bax yëxw na eŋo mëka jëj Yesu.

End Yesu do gë Dafid eŋ

⁴¹ Yesu wëka këbi bête bëşalen bëjo: «Mondake wa këni rexënënd bela bën mëne Afexën an, ejiw ed Dafid ko hi?

⁴² Ax gi ex na Dafid dëj jëgwëk gër akayëta and Calemoñëw*:

“Axwën Kaxanu fel këŋo Axwën aram an:

Yow ey ñëpa ro gand liw iram,

⁴³ xali mëni nëmbëta bërangojëra andey bën eni gi ambëñaxën andey.”

⁴⁴ Dafid mëj dëj ke wacënd Axwën arexëm do mondake cëj hi këme Asëñiw?»

⁴⁵ Ga këno baxët dek amëxwër aŋ, fel këbi bësëfan bën:

⁴⁶ «Titinaliyëndënëbi bëşalen bën; bën mbaŋ këbi nënganënd eni yexërand gë bocuđ bond gëşëc bõŋ, do bela bën enëbi cëmarand gër bapederaya. Mbaŋ ñan këni bañëpara band gër lëngw baŋ gër baciw bacaleya. Gër ed kë hi ñambëran mbaŋ ñan këni eketëna ed axwën ofëna el.

⁴⁷ Mondako wata këni aşale aşale xarak bën këbi lëxëlxënd bësoxari bësëbëta sebëta bën xali gë bëciw ak. Mëj ex kiti indebën in gë pit fo kë yëka.»

21

End asoxari asebëta sebëta eŋ

¹ Ata ga rënëta ko Yesu, wat këbi bër gë napul bën ga këni xwët kodı in gër akwëtaya and oyël gër yangana ir Aciw and Kaxanu.

² Hatëgu ko asoxari asebëta sebëta, axayëanaxik. Xwët ko bëtama bëki bënd kodı.

³ Yesu, ga wat këŋo, re ko: «Dal in këmun felënd, asoxari asebëta sebëta, axayëanaxik ajo, xwëték nëmëc.

⁴ Gayikwa bër gë napul bëjo, ocandën ok fo wëlaw këni oyël ol, bari asoxari ajo, er ko liyaxënënd in wëlaw ko, ado ga xayën ko.»

End Aciw and Kaxanu eŋ

⁵ Ata bërëmar këni şëkwënd Aciw and Kaxanu aŋ. Gë oxaŋ oyekax bay bani do jaŋën bani gë bebër wëlaraw bani bela gër oyël or Kaxanu bën. Ata re ko Yesu:

⁶ «Në eyow ex bakey band ax bayi na bej bën ang kën watënd ak. Ekaŋ eyëlëtërëx ax bayi na, dek kë yëcar.»

⁷ Na wëka këno bësëfan bën: «Asëyali, nand fe wa kë yëcar Aciw and Kaxanu aŋ? Mondake këmi nangéd mëne anëka kë hatëgund beŋo? Amatali nde exëna?»

* 20:42 20:42 Calemoñëw 110.1

⁸ Yaka kēbi Yesu: «Titinayin, ala kēreṅjun yifaḍ na. Bēranjēm kē yow, abat abat, gē oʻwac oram ol eni dend: “Wēno ex Afexēn an, do anēka saxēguk ekwēt ed ngwēn el”, Kērenēbi tēfēd na.

⁹ And kēn wēl anēka wonjok aniyan aṅ do nē emerēra exēni bela bēn, kēreṅjun yēbuḍ na gayik afo ex ṅatēgu beṅo. Bari ax giḍ na pere ekwēt ed ngwēn el.»

¹⁰ Re ko bēte Yesu: «Er kēni ṽana eni merērand bela bēn, gē enēng gē enēng, do gē ebar gē ebar.

¹¹ Bēte baṅgēm-gēm kēbi ṽana ebi ḍawērand bela bēn do nē ed mar ocēxwēra otēm do gē enjo. Gēr orēn, aṣanaya kē ṽana ex canayarand beṅigēnaxik do becarax betēm eni nangaxēn bela bēn mēne ḍam ex ekwēt ed ngwēn el.

¹² Barikan, ḍamana ex ṅatēgu beṅo ḍek, bela bēn axēmēra kēnun ṽana enun kēmērand do enun narēndērand wēn bēr wāk endam bēn. Bēšewif bēn alēxw kēnun ṽana enun ḍēxwēnd gēr baciw bacaleya bandebēn, do enun pērand. Awēla kēnun ṽana enun mēland gēr bemun betēm do gēr bēlēngw nē end oʻwac oram.

¹³ Mondako kēn ṽana en deyaraxēnēnd osede oram ol.

¹⁴ Kēren yēlarand na gana-gana fo ang kēn ṽana en yakand ak.

¹⁵ Wēno kēṅjun ṽana eṅun yēlēnd orenik or enēbi bonaxēnēnd ḍek bērangoyēra andewēn ol.

¹⁶ Bēxarēk bērewēn, bēmaṽe bēndewēn, bēcandaṽ bēndewēn, do gē oḍawo odewēn dēṅ kēṅjun ṽana eṅun ḍēxwēnd nē end oʻwac oram, do ang hi kēn ak, bēranjēm enēbi ḍawēra.

¹⁷ Bela ḍek kēṅjun ṣus nē end oʻwac oram.

¹⁸ Bari ṽowēṽ ani koran na beṅjēw bēndewēn beṅ.

¹⁹ Ga buṅa buṅa kēn, beṅjēw bēndewēn beṅ kē fex.»

End Yerusalem eṅ

²⁰ «And kēn wat ga xul kēni ocoroḍa Yerusalem aṅ, nangin mēne eyēcar ed angol el ḥatēguk.

²¹ Ata bēr gēr ebar ed Yude bēn gērēxēḍēlexēni gand osēnd. Bēr gēr angol and Yerusalem bēn canēxēḍēlexēni do bēr gēr ocēnga bēn kēreni maṽid na gēr angol.

²² Bakey band toro band kē ḥatēgu baṅo, kiti ind kēbi xiti Kaxanu bela iṅ kē hiḍ ang ṽēgṅ kēni gēr akayēta andexēm ak.

²³ Gē bakey baṅo, mocopara kēbi ṣopara bēsoxari bēr gē bacēl bēn do gē bēr kēbi yerinēnd oḍaṣ bēn. Oxoṽ or Kaxanu ol kēbi wēcan Bēyisērayel bēn do eni toro mbaṅ gēr ebar edebēn.

²⁴ Bērēmar enēbi ḍawēra gē duxuma, bējo enēbi capēreli oxadēp gēr ḍek benēng becēxe. Ata benēng beṅo eni bēṅhēra Yerusalem in xali ex kwēt amēd and kēbi sebēn Kaxanu aṅ.»

End omakaw ond Yesu eṅ

²⁵ «Becēreḍaxik kē ṣanaya na gēr eṅan, gēr facaw do gēr oʻwal. Do gēr ebar, benēng bēnd bela beṅ eni yēdara xali ebi bēlandēra sam eni wēlēnd ongēbēr ond men ond angwēngw oṅ.

²⁶ Ayēdara kēni ṽana eni yēdarand bela bēn xali eni takēndērand gēr oṣēn or etēm end kē ḥatēgu gēr ebar ed lēgēra kēni el. Gayikwa beḍēr gē panga gēr orēn bēn kē sēngērēbētara.

²⁷ Ata këne watëgu wëno Asëñiŵ ar ala an ga këme šëlaw gë aŋar aŋ. Do mbaŋ kē šanaya panga in do gë enjaran endam eŋ.

²⁸ Awa and kē ŷana eŋatëgu beŋo aŋ, dëngwëtayin do dënëtayin gayik apexa andewën aŋ dam ex.»

End apënëtal and andan eŋ

²⁹ Yesu fel këbi bëte apënëtal aŋo: «Nëkoyin andan aŋ do gë dek batëx bacëxe baŋ.

³⁰ And kën wat ga nëtërak aŋ aye kën nangënd mëne ecaša el dam ex.

³¹ Bëte mondako fo ex, and kën wat becarax betëm gër ngwën ro aŋ, nangindën mëne owun or Kaxanu ol dam ex.

³² Dal in këmun felënd, ani cësëra na dek bela bër gë okey oko bën natëgurëxe beŋo dek.

³³ Orën ol gë ebar el axuca kē xuca. Barikan eyeyan edam el ed din ex.

³⁴ Titinayin këren kwënda na ñambëran, gë ošëb, gë odendëran od aniyän, këdi kē sib owëkw orewën oŋ do en nambina, do eŋun pënga akey aŋo.

³⁵ Titinayin këdi këŋun ñatënëgu bërëxadët akey aŋo. Gayikwa ang ebën ed oxan fo këbi xul bela bën dek ebar el.

³⁶ Caleyindën key yo key do këren nambinand na ado tükër ak, en koraxën en cana dek er këŋun yowënëgund in. Mondako kën hixën bëwelëk and këme ñatëgu wëno Asëñiŵ ar ala an.»

³⁷ Goyat babi sëyalirand Yesu bela bën gër Aciw and Kaxanu do genëka exo maŷi gër etënd ed gë ñaŋarëka.

³⁸ Mopëf gëbër, bulunda in dek bani yend gër Aciw and Kaxanu eno baxët.

22

End etëra ed Yesu eŋ

¹ Ofëna or mburu ind gë lewir këm, or këni wacënd Ofëna or Apexa ol, bax ñatëgund.

² Ata bëšadaxan bëlëngw bën do gë bëšalen bën këni šaland eno daw yir fo Yesu gayikwa ayëda banëbi yëdand bulunda in.

³ Ang ebani bëšëfan bër Yesu bën epëxw gë bëxi ak, abat bano wacënd Yuda Isëkariyot. Ga lil ko Sinda in gër emëkw ed asëfan ajo

⁴ xani ko xwiriš, ye ko gër ed barër bani bëšadaxan bëlëngw bën, do gë bemun bend bënëkona bër Aciw and Kaxanu, eni wëlërëx ang ko ri ebi tëranaxën Yesu ak.

⁵ Ga këbi nëngandëra, xet këbi eno yël kodî.

⁶ Yuda ga xana ko, ko šaland nand kē ŷap eŋo tëra Yesu xarak amëxwër aŋ ani nang ex na.

End ecemar ed ofëna ar apexa eŋ

⁷ Akey añanar and loxo ir bani yamb mburu ind gë lewir këm aŋ ebax. Yatijo banëbi šadaxand opeŷ od Ofëna or Apexa ok!

⁸ Ata Yesu ga lawën këbi Piyer gë Šaŋ, re ko: «Doro ex Ofëna or Apexa ol! Yeyin en cemërax ene yambëraye.»

⁹ Wëka këno: «Feye wa ŷandi ki mi cemërax?»

¹⁰ Yesu yaka këbi: «And kën ñat gër angol aŋ, ata kën fed gë ala ar lëbinak epeya ed gë men. Tëfidëno xali gër iciw ind ko lil.

11 Pelidëno axwën iciw̄ an: “Axwën an ga re ko ba feye ex aciw̄ and gër ed këmi yambëra ecemar ed ofëna or Apexa el wëno gë bësëfan bëram bën?”

12 Awasin këjun w̄asinëf aciw̄ and yaŋ and gë beŷ dek. Fën kën semërax ed ofëna el.»

13 Ata Piyer gë Şaŋ ye këni, səkëx këni beŷ bën ang fel bafi ak do semërax këni ecemar ed Ofëna or Apexa ol.

End ecemar ed Axwën eŋ

14 Ga fiatëk apëxëd aŋ, Yesu gë oparëxanda odexëm ok yëpara këni gër eyambëran. 15 Ata re ko Yesu: «Awël nde, mbaŋ yandi baxe ene yambëraye andamat ecemar ed Ofëna or Apexa el, damana me toroxën.

16 Ga re këme, doro këme feland ecemar ed ofëna ar Apexa el xali yatir këne yambëraxëye gër owun or Kaxanu.»

17 Ga yeyan ko na mondako, wëf ko andëmba and gë ngoy aŋ. Şëkwa këŋo Kaxanu do re ko: «Kanayin ngoy ino en yëlar wën dek.

18 Ga re këme, doro fela këme ngoy in xali yatir kë fiatëgu owun or Kaxanu ol.»

19 Bëte wëf ko ŋat amburu amat, ga şëkwa këŋo Kaxanu, hëbëndër ko do şet këbi bësëfan bën. Re ko: «Mburu ino ex eman endam end yël këŋun Kaxanu eŋ! Cetërindën ene kwitaxën.»

20 And faŷ këni eyambëran aŋ, wëf ko bëtë ŋat andëmba and gë ngoy aŋ, ga yël këbi eni yëlar, re ko: «Ngoy ino ex oşat oram or kë şar en cotaxën eter ekaşax ed gë Kaxanu oŋ.

21 Xarak, ar ke lëxw an gër ed këne yambërande ro dëŋ exo!

22 Eyo, wëno Asëniw̄ ar ala an alaw̄ këne laŷ ang yëgw këni ak. Barikan kata itëm hi këŋo ar ke lëxw an.»

23 Ata bësëfan bën yana këni emëkar el ba noŷo ex ar këŋo lëxw Yesu an.

End asëfan alëngw eŋ

24 Ga xucak eŋo, bësëfan bën këni şampërend end ba noŷo ex asëfan alëngw eŋ.

25 Ata re ko Yesu: «Bemun bend bër benëŋ becëxe beŋ awëña kënëbi wëñand bela bër ex gër owar orebën bën, do bër gapak bën are kënëbi rend “Bëyekax exëni”.*

26 Kërex gi na de mondako gër ndewën. Ar gapak an, gilexo ang itox fo. Do alëngw an, diyenindëlexo ang xadëp fo.

27 Do noŷo wa ex ar gapak an? Ar yëpak do këno lëband an nde, ba alëba an nde? Ax gi ex na nde ar këno rëtenënd an ex ar gapak an? Do wëno cëŋ, ax gi ex na nde ang xadëp fo hi këme mërëxand irewën?

28 Wën xemënak xali doro, ane nacëta ex na gër ocëmu odam.

29 Mëŋ ex, ang yël ke Faba

30 mëŋ këne yambëraxëfë do ene cebëraxëfë andamat gër owun oram do në bañëpara band owun këne xetënad enëbe kitixëne benëŋ epëxw gë bëki bend fulunda ir Isërayer beŋ.»

End Piyer eŋ

31 Ga xucak eŋo, Yesu wac këŋo Piyer: «Simon, Simon, anëka yandi këŋo de Sindan erjun kabasa ang bële fo.

* 22:25 22.25 Gër ebar ed Bëgërek, oŷac olo banëfi yëlënd bemun beŋ.

³² Barikan wëno ašalen šalen këmi exi bayixën ekwëta ed xwëta këye el, kërex capër na dek dek. Do wëj and këy ßakawëd an, kemënidëbi bobinëx.»

³³ Ata re ko Piyer: «Axwën, wëno awëlëk hi këme mi tëf xali lëf gër epëra do xali gër ecës.»

³⁴ Yesu yaka këjo: «Piyer, ga re këme, doro d'amana exo yata ecare el wëj anëka këy yaxëta ßakëlëbëd batas.»

End bësëfan ej

³⁵ Ga xucak enjo, Yesu wëka këbi bësëfan bën: «And lawën bamun en pemëra Atëfëtan an, kodï këm, ambaß këm, ßaped këm yëŷ nde šanëx ban na?» Yaka këni: «Bëtëdëj.»

³⁶ Anjo re ko: «Gërëgako, ar gë kodï an, cëlayalexo, ar gë ambaß an, ßaxalexo, do ar gë duxuma këm an panëlexo acud andexëm an exo yëcaxën.»

³⁷ Gayikwa afo ex njata endam end yëgw këni ej: «Gë bëwendëran bën ßar kënebi enga emat*.» Do enimin, er ebax exe gi in në enjata ex.»

³⁸ Ata re këni bësëfan bën: «Axwën, nëkoda oduxuma oki.» Yaka këbi: «Gwac ex go!»

End cale ind Yesu ej

³⁹ Ga šanëgu ko Yesu na gër ed hi bani, ye ko ang wër baŋo ak gër etënd ed gë ßañarëka, ata sëf këno nët bësëfan bërëxëm bën.

⁴⁰ Ga ßat këni, fel këbi: «Caleyin këdi këjun xor eñëjënax ej.»

⁴¹ Mëj ga nacëta këbi, foxi ko do ko šalend:

⁴² «Faba, ga yandi yandi ki pangacënele kata injo. Dil ang yandi ki wëj ak, kërex gi na ang yandi ke wëno ak.»

⁴³ Ata šanayaxënëgu këjo meleka elod gër orën do ßašën këjo ojaŵ ok.

⁴⁴ Ga šaminak emëkw edexëm el, Yesu xemëna ko nëmëc cale in. Asëwëtëwa irexëm in hik ang ošat fo do kë šarënd gër ebar.

⁴⁵ And foxita ko cale an, ßaka ko gër bësëfan. Sëk këbi ga rašëra këbi ga ßon këbi ocëmu ok.

⁴⁶ Ata wëka këbi: «Wën inewä këjun rašëraxënënd? Kanin en cale, en kwëjëtaxën eñëjënax ej.»

End etëra ed Yesu ej

⁴⁷ Ga ko yeyan ßayi baxo Yesu ga ßatëgu këni na enga end bela. Ar bano wacënd Yuda an, asëfan abat ang ebani epëxw gë bëxi ak, lëngwënegu bax. Ga sëkar këni gë Yesu, wëga këjo bëxiß.

⁴⁸ Ata re ko Yesu: «Oko Yuda, momëga nde këye lëxwënd wëno Asëniw ar ala an?»

⁴⁹ Ga wat këni er bax ßatëgund in, bësëfan bën re këni: «Axwën mëni taŵëra nde gë duxuma in?»

⁵⁰ Ata abat wëlën këbi, saŵ këjo xadëp ir ašadaxan alëngw in baç anëf and liŵ an.

⁵¹ Barikan Yesu re ko: «Tëbin, gwac ex!» Na ga lëk këjo asošan ajo gër anëf, fakën këjo.

⁵² Ata Yesu wëka këbi bëšadaxan bëlëngw bën, gë bemun bënd bënëkona bër Aciw and Kaxanu bëj do gë bëxarëk bër Bëšëwif bën: «Ba arek nde hi këme mëj yowaxënëgu kën gë oduxuma do gë okwëlekwële ene tëraxën?»

⁵³ Key yo key ga bane fedërënde wa gër Aciw̃ and Kaxanu do ane tëra bana? Barikan, anëka fiatëguk apëxëd andewën aŋ do gë and panga ind ecamëdan aŋ.»

⁵⁴ And sëra këno Yesu aŋ, wëla këno monas xali gër yangana ir iciw̃ ind ašadaxan alëngw, ata Piyer këbi sëfëgund nacët ako.

⁵⁵ Ga fëtën këni xoɖux mërëxand ir yangana, yëpara këni jey gër oyesa do Piyer xetëna këbi moñëpa.

⁵⁶ Ata endënaw̃ emat wat këno and floba këno xoɖux aŋ. Ga faɖ këno, re ko: «Ajo gë ar sëra këno ajo ebani.»

⁵⁷ Barikan Piyer ga ko yax ko rend: «Abiw̃ën, wëno amo nang ex na ðe!»

⁵⁸ Ga nëkanak, ala ašëxe xwita këno Piyer do re ko: «Wëj bëte ar enga end ar sëra këno ajo hi këy ðe!» Yaka këno: «Wëno ame gi ex na ðe gër enga eŋo!»

⁵⁹ Bëte ga xucak apëxëd amat, ala ašëxe ko rend: «Enimin, gayikako asošan ajo Agalile ex, gë mën ebani.»

⁶⁰ Aŋo re ko Piyer: «Wëj er këy rend ijo, wëno ame nang ex na!» Ata yata ko ecare el.

⁶¹ Axwën Yesu nëkona ko gand Piyer, ga faɖër këni, Piyer xwita ko afel fel baŋo mëne doro ðamana exo yata ecare el, anëka këno yaxëta ɖakëlëbëd ɖatas.

⁶² Piyer šan ko kwël do ko sesëxënd ga fulët këno otes.

⁶³ Ata bër sëra baŋo Yesu bën këno lëšërand do këno xëmërand.

⁶⁴ Bandëmar eni pëɖ ɖangës ɖaŋ eno këm do eno mëka: «Wëj alawënel ar Kaxanu an, nangënëlëbo ngwa ba noyjo xëm ki!»

⁶⁵ Mondako bano širërand gë otebën sebën këm.

⁶⁶ Ga wecak, amara and bëxarëk bër Bëšëwif aŋ, gë bëšadaxan bëlëngw bën do gë bëšalen bën wëla këno Yesu gër akwëndaya andëbën.

⁶⁷ Ata wëka këno: «Angëmëne wëj ex Afexën an, pelëlëbo!» Yesu yaka këbi: «And këmun fel aŋ, ane ma na,

⁶⁸ bëte and këmun wëka aŋ, ane yaka na.

⁶⁹ Elod gërëgako, nangin mëne awat këne wat wëno Asëñiw̃ ar ala an ga xetëna këmo Kaxanu gand liw̃, gër owun orexëm.»

⁷⁰ Ata xeŋ këni šor: «Ba wëj nde ex Asëñiw̃ ar Kaxanu an?» Yaka këbi: «Go ðëj ex!»

⁷¹ Ata re këni bëte: «Osede ax bo ex na ene wële. Ax gi ex na nde biyi ðek ðëj wël këneŋone?»

23

End gër eyang ed Pilat eŋ

¹ Bëšadaxan bëlëngw bën, gë bëšalen bën do gë bëxarëk bër Bëšëwif bën xani këni bën ðek do wëla këno Yesu gër Pilat.

² Ga këno nagašandëra këni rend: «Biyi fënga këno ala ajo ga këbi šoñ bër enëŋ endeɖi bën eni teɖ emedën ed šagale owun or Sesar el. Bëte gë andexëm ko wacayand Afexën do emun endeɖi.»

³ Ata Pilat wëka këno Yesu: «Wëj nde ex emun end Bëšëwif eŋ?» Yesu yaka ko: «Wëj wac ke ðe mondako!»

⁴ Pilat fel këbi bëšadaxan bëlëngw bën do gë ðek amëxwër aŋ: «Wëno amena and këmo nëpaxën ala ajo ame wat ex na.»

5 Barikan bën ga xemëna këni, këni rend: «Aşoñ këbi şoñënd bela bën eni nêp owun orewën ol, đek ebar ed Yude el këbi sëyalind mondako ga ýanaw ko gër ed Galile, xali gër Yerusalem ro.»

6 And wël ko enjo aň, Pilat wëka këbi ba Yesu Agalile exo. Yaka këno mëne go dëj ex.

7 Pilat ga wata ko mëne Yesu ar gër owun or Erod, emun end gër ebar ed Galile eň, hi ko fel këbi eno mëlän gayik bakey baňo na gër Yerusalem yow baxo.

End gër yangana ir Erod eň

8 Erod nëngandëra këno and wat këno Yesu aň. Enimin, elod anëka fo ýandi baňo eno nang gayik awël baxo wëlënd bend ko rind beň do ayar baxo yarënd eno wat ga ko ri ecarax.

9 Ata Erod wëkara këno xali Yesu, bari gematak aňo yaka bana.

10 Bëşadaxan bëlëngw bën do gë bëşalen bën xemëna këni këno nagaşandërand Yesu.

11 Erod gë bënëkona bërëxëm bën rixëra këno eno yepënaxën. Erod, and lëşëra këno xali fed këno aň, şuf këno ocuf ombarax ang emun fo. And fed këno aň, şëñëta këbi eno bakali gër Pilat.

12 Yatijo hi bani odawo Erod do gë Pilat, xarak bërangoýëra ebani.

End kiti ind Yesu eň

13 Ga hateli këno Yesu, Pilat wac këbi bëşadaxan bëlëngw bën, gë bëxarëk bën do gë bër hi bax na bën.

14 Re ko: «Wën wëlanëgu ke ala ajo do re kën mëne mëj këbi şoñënd bulunda in. Ax gi ex na nde ogës odewën dëj wëkara këmo? Wëno cëj amo kor na monëp gë bend nagaşandëra këno wën beň.

15 Bëte Erod dëj aňo korëguw ex na eno nêp mëj bakalixënëgu këno gër ndam ro. Amena ax gi ex na and këmo lawaxën.

16-17 Ocorođa odam ok këmëni sebën eno cewëra do motebët.»

18 Ata na xeý këni şor: «Tebëtëlo Barabas! Tebëtëlo Barabas do eyo daw ajo!»

19 Xarak Barabas ijo andepëra hi baxo gayik axoýën xoýën banëbi mëj gë boşandaş bëlëngw bër angol bën do wëreli banëbi xali laş këno ala.

20 Pilat wëka këbi gaşëxe ba noýo sana këno eno, xarak mëj Yesu ýandi baňo eno tebët.

21 Ata yaka këni şor: «Ali, pikalo gër kërëwa! Pikalo gër kërëwa!»

22 Wëka këbi bëte atasën aň: «Inëwa wën ko? Ga re këme amena amo wateli ex na and këmo lawaxën. Asebët këmo sebët and këno şewëra ocorođa aň.»

23 Aňo xeý këni kaş-kaş mëne eno pika.

24 Ata Pilat wa ko ex gi ang wëka bani ak.

25 Pilat sebët këno Barabas, ar fëra bano gayik ala laş baňo yatir xanin bani emer gër angol an. End Yesu eň cëj, seb këbi ocorođa ok eno dixëra ang ýandi këbi ak.

End gër kërëwa eň

26 Ocorođa ok ga këno wëla Yesu gër ed këno fikax, fed këni gë Simoň Ibësiren ga hiw ko gër oşënga. Ga nëýali këno, lapara ko osëx or këno fikaxën Yesu ol do këno sëfand Yesu gë andepoy.

27 Ata enga end bela kënëbi sëfand. Bësoxari bën ga këno ýawş Yesu këni renitand.

28 Yesu and nëkona këbi aŋ, re ko: «Wën bësoxari Bëyerusalem, tesin endewën eŋ do gë end obaş orewën eŋ, kërene ñaŵ na wëno!

29 Në eyow ex bakey band kën ŷana end dend: “Nëngandëralebi bësoxari bëboroxok bën, bër elod ani dëŵ ex na do elod ano yerin ex na itox bën!”

30 Amëd aŋo, bela bën are këni ŷana eni dend: “Osënd wëcaninëbo! Bëtënd wëginëbo!”

31 Ga këne narënënd ako wëno ar ex osëx osëkët an, kaš kënun narëndëra wën bër ex otëx oŋaŷëk bën.»

32 Yatiŋo, bërek bëxi banëbi wëlalind gë Yesu enëbi dawëx.

33 And ñat këni gër ed bani wacënd «Egor» aŋ, fika këno Yesu mërëxand ir bërek bëxi: abat gand liŵ, ajo gand same.

34 Ata Yesu ko rend: «Faba tebanëlëbi, gayikwa ani nang ex na er këni rind in.» Ocorođa ok ri këni bëñak eni ceteraxën banjëm bandexëm baŋ.

35 Bulunda ir Bëšëwif in xwëšaraw këni ler na do kënebi nëkonënd. Barikan bëlëngw bën ga këno lëš Yesu këni rend: «Ga babi fexën wa bešëxen bën, pexënayalexo gë andexëm dëŋ angëmëne mëŋ ex ar yata këŋo Kaxanu an!»

36 Alëš bano lëšënd bëte ocorođa ok; and këno sëka aŋ, eno nën ngoy iŋerëk

37 do eni dend: «Angëmëne wëj ex emun end Bëšëwif eŋ, pexënyal gë andey dëŋ!»

38 Oñëgw fikali bani na në ingomb gomb yabët gaf irexëm in mondako: «Ajo ro ex emun end Bëšëwif eŋ.»

39 Ata arek abat gër bër fika banëbi gë Yesu këŋo širënd: «Ax gi ex na nde wëj ex Afexën an? Pexënyal gë andey eyëbo pexënoxën biyi bëte!»

40 Barikan arek axinëm an këŋo xexënd mondako: «E wëj ba ayo yëdand na nde Kaxanu? Ax gi ex na nde andamat nëp kënebo?»

41 Biyi cëŋ, er hi këbo ijo šenene ex, gayikwa oxey orebi fo bakaxënënd. Barikan mëŋ ŷoweŷ axo men ex na.»

42 Ata re ko bëte: «Yesu, këla, kwitayi de axwita wëno yatir këy bakaw gër ngwën gë owun oreŷ ol.»

43 Yaka këŋo: «Awël nde, däl in këmi felënd, doro dëŋ wëj gë wëno añat ke ñate gër arayan.»

44 Anëka bax ñatënd eñan eŋ keŋ gër gaf ga šamëďfanëk deŷ ebar el xali hik poxoš gaf in:

45 Eñan eŋ ašilipa šilipa bax. Ata ñesik cidët anjëm amëgax and bax wedind lëngwe ir Aciw and Kaxanu aŋ.

46 Aŋo xey ko Yesu: «Faba, anëka këmi wašëlinđ angoc andam aŋ.» Ga yeyan ko na mondako, kwël xoti ko.

47 Alëngw ar ocorođa an ga wat ko ang šës ko Yesu ak, šëkwa këŋo Kaxanu mondako: «Enimin, ala ajo ar šenene ebaxo.»

48 Amëxwër and bër yow bax onëkon aŋ, këni renitaxënd tar fëña in ga wat këni mëne anëka xor këŋo Yesu.

49 Dek bër nang baŋo Yesu bën, gë bësoxari bër laŋëtaraw baŋo elod gër ebar ed Galile bën xwëšara këni nacët ako do këno nëkonënd.

End gër aňeg eŋ

50 Gër Amara and bëxarëk bër Bëšëwif, asošan ar gë onden, ar šenene ebax na do bano wacënd Yosef.

⁵¹ Gër Arimate, angol and Bêšëwif, xaniw baxo; axo gixeli bana gër bër xiti baŋo do narëndëra baŋo Yesu ga baxo šëninind owun or Kaxanu ol.

⁵² Mëŋ ye bax gër Pilat xara këŋo eman end Yesu eŋ.

⁵³ Pilat ga w̄a ko, Yosef fedali ko eman eŋ. Fëlëra këŋo gë këpas, do wëxëta këŋo nê yeg ir fës bani nê aparëfac, gër ir elod ala ano mëxwëtaxën bana.

⁵⁴ Yatijo bax ŋanand akey and eteyëta aŋ do Bêšëwif bën anëka bani xëñënarand.

⁵⁵ Bësoxari bër laŋëtaw baŋo Yesu elod gër ebar ed Galile bën, ga sëfa këno Yosef, wat këni yeg in do ang wëxëta këŋo ak.

⁵⁶ Ataŋ w̄ayi këni eni b̄arërax ogu onëngax do gë angiri eni košaxënëd gër eman end Yesu. Ata ang rek acariya and Moyis ak, fëb këni akey and eteyëta aŋ.

24

End ekani ed gër ecës eŋ

¹ Yatir akey aŋanar and loxo, bësoxari bër ebar bësëfan bën ye këni mopëd gëbër gër yeg ir Yesu ga w̄ëla këni ogu onëngax ond šutëra bani oŋ.

² Sëk këni angay and wedi bax lilaya ir yeg aŋ ga xënik gë bebët.

³ Ga lil këni gër yeg, nema këni eman end Axwën Yesu eŋ,

⁴ ata wëlandëra këbi. Aŋo šanayaxën këñëbi bësöšan bëxi gë banjëm band jing-jing.

⁵ Ga yëdara këni, bësoxari bën, rën këni do faß këni laŋ ebar el. Ata bësöšan bëjo wëka këñëbi: «Inew̄a këno šalaxënënd aßëngw an gër bësësëk ro?»

⁶ Axo bo ex na ro, anëka xani ko gër ecës. Kwitayin ang baŋun felënd and hi ban gër ebar ed Galile ak.

⁷ Ga baŋun felënd mëne afo eno dëxw mëŋ Asëñiŵ ar ala an gër bëwendëran do eno pika gër kërëwa exo cës. Barikan, axani ebar exo kani gër ecës akey atasën aŋ.»

⁸ Ata xwita këni bësoxari bën mëne mondako dëŋ felëra babi Yesu.

⁹ Ga šan këni na gër yeg, baka këni eni tëfëtërax dek eŋo gër bësëfan epëxw gë abat do gër dek bësëfan bësëxe bën.

¹⁰ Er hi bani: Mari Madëlen, gë Yowana, gë Mari nëm ir Šak do gë bësöxari bër laŋët babi bën reyax këni gër oparëxanda od Yesu mëne go dëŋ ex.

¹¹ Barikan oparëxanda ok ani kwëta bana eyeyan ed bësöxari el. Er bani yëland anëx ex.

¹² Ata xwiriš Piyer hër ko xali gër yeg. Ga yëkwa ko lëf, wat ko gër ebar eßun ed bënjëm bënd šeriraxën bano Yesu bën. Ata w̄ayi ko kwël ga šaran këŋo endey eŋo.

End bësëfan bëxi eŋ

¹³ Do kwël yatijo fo, bësëfan bëxi bër Yesu xani bax gër Yerusalem këni yend gër ingol ind këni wacënd Emawus, nê bapakan epëxw gë amat.

¹⁴ Tar fëña in bani xanarënd bend Yesu bën.

¹⁵ Ga këni rendëra, Yesu mëŋ dëŋ šoma këbi do kwël këni sëfërend.

¹⁶ Aye dëŋ bano watënd b̄arikan afof fof babi do bani sëkwanënd eno kwita in.

17 Ata wêka kêbi: «Bend ine ngwa kën xanarënd tar fêña in?» Ga logën kêbi, xwêša këni.

18 Yaka ko ar bano wăcënd Këlewopas an: «Wěj gabat ex ar yow bax gër Yerusalem an do nem këy er xucak bakey baño in?»

19 Ata wêka ko bête: «End ine ngwa?» Yaka këno: «End Yesu Ibënasaret enj wa. Gër ogës od Kaxanu do gër od bela, alawënel ar bax rind becarax ebaxo do babi sëyalirand Bëyisërayel bën gë or gapak.

20 Bëšadaxan bëlëngw bën do gë bemun bendëfi bej lëxw baño eno nëpaxën do eno daŵaxën mopika gër kërëwa.

21 Biyi cëj ako yëla bami mëne mëj ex ar lawëñëgu baño Kaxanu an efi dacët bulunda ir Isërayel in gër otaxan od bërangoÿëra andebën. Do doro ex akey atasën aji elod ga xucak bejo dek.

22 Dal ex mbanj dëj šaran kêbo er reya këni bësoxari bërëmar, bër enga ende fi in. Aye ye bani gëbër fo gër yëg ir Yesu.

23 Ga nema këni eman endexëm enj, bakaw këni, felati kënëbo mëne omeleka šanayaxën kêbi do re këni mëne abëngw exo.

24 Aye ye bani bête bësëfan bërëmar gër yëg do sək këni bej bën ang reya këni bësoxari ak. Bari mëj ano watëgu ex na.»

25 Ata re ko Yesu: «Wën and fod këjün dëj ex de! Owëkw orewën oñ aleg legëk ekwëta ed dek bend reya këni bëlawënel bër Kaxanu el!

26 Ax gi ex na nde ako bax exo toro Afexën an, damana exo bakanaxën enjaran endexëm enj?»

27 Ga ŷana ko Yesu gër bakayëta band Moyis do gër dek band bëlawënel, fajën kêbi bendexëm bej ebi pënixën.

28 Ga këni fiat gër Emawus, Yesu ŷandi këjo exo kuca.

29 Ata bësëfan bëxi bën xara këno eno key na. Re këni: «Bayine ro, në ecëla ex eñan enj, anëka wëdëk!» Ata wa ko do kwël fiat këni gër ndebën.

30 And yëpa këni gër eyambëran añ, Yesu wëd ko amburu añ, šëkwa këjo Kaxanu, hëbëndër ko do šet kêbi.

31 Amëd año fëdët kêbi onden oñ, ata xwita këno, barikan na dëj nem këno bëc-bëc.

32 Ata këni wëkarënd: «Abaxi hi na nde ñar gër emëkw and babo felërawënd gër fêña añ, do and babo fajënënd Oñëgw Omëñëk añ?»

33 Ga xani këni na, baka këni kwël gëmëd fo gër Yerusalem. Sëkëx kënëfi bësëfan epëxw gabat bën gër ed barër bani, gë bër babi sëfarand bën.

34 Ata xacali kënëfi mëne enimin Axwën Yesu axani dëj xani ko gër ecës do mëne Simonj šanayaxën këjo.

35 Bën bête reya këni mëne gë Yesu sëfërëx bani xali fiat këni gër ndebën, do mëne gër eyambëran fo xwita këno and hëbëndër ko mburu añ.

36 Ani űata bana eno, Yesu šanayaw ko mëj dëj mërëxand, do fel kêbi: «Kaxanu yëlëjün wa aketëxeta añ!»

37 Na lëk kêbi anjiy atëm do kêbi rëgëndërand gayik er yëla bani angoc andexëm añ ex.

38 Barikan mëj wêka kêbi: «Inëwa wëlandëraxën këjün gër owëkw orewën? Inëwa bayik an kwëta ex na mëne wëno dëj ex?»

39 Nëkoyin otaxan ok gë osapar oñ, wëno dëj ex. Dëkërayine tan! Aye nang kën mëne angoc axo gi ex na gë eman ang këne watënd ak.»

40 And yeyaneli kêbi mondako añ, wasindëra kêbi bambënut banj gër otaxan do gër osapar.

⁴¹ Ado ga nēngandēra babi ani ma ba na pere mēne Yesu dēj ex. Ata mēj wēka kēbi: «Eyamb yamb nde ex na?»

⁴² Yēl kēno aton and ekan ebēkawēka.

⁴³ Ga xana ko, yak kējo ogēs odebēn dēj.

⁴⁴ Ata re ko: «And hi bane nē erebat aṅ, afel bamun felēnd mēne aṅata kē ḡata dēk bebēr yēgw kēni gēr acariya and Moyis gē bēlawēnel bēr Kaxanu bēn do er rek gēr Calemoñēw endam in.»

⁴⁵ Ata na dēj fērētēn kēbi onden ond ebi pēnixēn er rek akayēta and Kaxanu in.

⁴⁶ Ata fel kēbi: «Mondako ga yēgw kēni gēr akayēta and Kaxanu mēne wēno Afexēn an, anarēndēra ebax ene narēndēra xali, ene daw. Barikan me kani gēr ecēs yatir akey atasēn aṅ.

⁴⁷ Do end enēngwēt ed ola eṅ, gē end eteban ed beñēṅenax eṅ, bēsēfan bērexēm bēn afemēra kēni yāna eni pemērand gēr oṅac orexēm gēr dēk benēng bend bela, ga yāna yāna kēni gēr Yerusalem.

⁴⁸ Wēn bēsēfan bēn ex bēr otede ok.

⁴⁹ Er bēya baṅun Faba in alawēneli kēmun lawēneliw. Cēniyin gēr angol and Yerusalem xali eṅun yēl Kaxanu panga indexēm ind yaṅ in.»

End Yesu yaṅ gēr orēn eṅ

⁵⁰ Ga xucak eṅo, Yesu wēla kēbi bēsēfan bērexēm bēn gand ingol ind Betani. Yēn ko otaxan ok do kēbi šalenēnd.

⁵¹ Nand babi šalenēnd na, kwēl dēj kēni sebētārēnd, ga ko šēg end orēn eṅ, xali šilipax ko.

⁵² Amēd aṅo šale kēno do baka kēni gēr Yerusalem gē onēnga osēm.

⁵³ Key yo key bani fedērēnd cale in gēr Aciw and Kaxanu do bano šēkwand Kaxanu.

Atëfëtan and Yesu ang yëgw ko Şaŋ Lilaya in

Akayëta aŋo, Şaŋ, asëfan abat ar Yesu Kërisët, yëgwëk. Areya ko reyand mëne Yesu ex Eyeyan ed hik ala el. Mëŋ ex Asëñiŋ ar Kaxanu an, Afexën ar beya baxo Kaxanu alawënëli këŋo lawënëliw gër ngwën an. Gër akayëta aŋo becarax benjongëbeki bend ri ko Yesu eni maxën bela bën mëne mëŋ ex Asëñiŋ ar Kaxanu an. Gayikwa ar kë ŵa mëne Yesu ex Asëñiŋ ar Kaxanu an, kë şotënd anıyan and din ir din and wëlawënegu këbi benëŋ bend bela beŋ dek gër ebar ro. Er ex gër akayëta in:

End eyeyan ed Kaxanu do gë epemëra ed Şaŋ Batis eŋ: 1.1-34.

End eyata ed bësëfan eŋ: 1.35-51.

Becarax benjongëbeki bend Yesu beŋ: 2.1-12.50.

End ecës ed Yesu do gë ekani ed gër ecës eŋ: 13.1-20.1-10.

End canaya ed Yesu gër bësëfan bërëxëm ak: 20.11-21.25.

End eyeyan ed Kaxanu eŋ

¹ Elod gër ŷanar hik eyeyan el, do Eyeyan el ebar gë Kaxanu, do Eyeyan el hik Kaxanu.

² Elod gër ŷanar hi këni, Eyeyan el do gë Kaxanu.

³ Er ex yo gë mëŋ ri ko Kaxanu, do yoweŷ ax gi ex na er bayik axo di ex na gë mëŋ.

⁴ Gër eyeyan elo şanëguk anıyan aŋ, do anıyan aŋ ex angoben and bela aŋ.

⁵ Angoben aŋ ñobak ecamëdan el, do ecamëdan el aŋo kwëtaya ex na.

⁶ Akey amat, fiatëgu ko ala, ga lawënëgu këŋo Kaxanu, oŵac orexëm ol ex Şaŋ.

⁷ Mëŋ yow bax exo gi sede, eni kwëtaxën angoben aŋ dek bela bën.

⁸ Şaŋ ayow fo yow baxo exo gi sede ir angoben in axo gi bana mëŋ dëŋ angoben aŋ.

⁹ Eyeyan el ex angoben and d'al and këŋo ñoband ala ar ex yo aŋ; ayow yow bax gër ngwën.

¹⁰ Ayow yow bax gër ngwën, barikan ngwën in elod aŋo nang ex na, xarak Kaxanu, paŋ gë angoben ri ko ngwën in.

¹¹ Angoben aŋ yowëk gër ebar edexëm, do bërëxëm bën ñëp këni eno kwëtaya.

¹² Barikan, bër xwëta këŋo bën dek, bër xwëtak oŵac orexëm bën, këbi yëländ panga ind eni gixën obaş or Kaxanu.

¹³ Kaxanu dëŋ ri këbi obaş orexëm gë oñandi odexëm ok, ax gi ex na gë oşat do gë oñandi od eman, ax gi ex na ang këno rëwënd ala ak, ax gi ex na dëŋ oñandi od ala.

¹⁴ Eyeyan ed Kaxanu el hik ala, lëg ko gër ebar edebi, wat këmi enjaran endexëm eŋ, enjaran en Asëñiŋ ar taŋ, ar xaniwëk gër Faba Kaxanu eŋ, yëm ko gë oyekax ol do gë d'al in.

¹⁵ Ata Şaŋ Batis ga ko reya poyoma endexëm eŋ, xeŷ ko: «Mëŋ ex ar bame rend: "Ar ke sëfëgund an, lëngwatëgu ke gayik mëŋ anëka hi ko d'amana me gixën."»

16 Ata ßiyi ðek këbo yëlënd ðek oyekax orexëm ol do këbo ßaßënënd key yo key.

17 Gayikwa acariya aŋ paß gë Moyis yowëk gër ngwën, oyekax ol do gë ðal in yowëk gë Yesu Kërisët.

18 Elod ala aŋo wat ex na Kaxanu, ßarikan Asëñiŵ ar tañ an, ar pëlôt gër yomb irexëm an fo nangën këbo.

End osede or Şaŋ Batis eŋ

19 Baxëtin osede or reya baxo Şaŋ Batis gër Bëßëwif ßër xaniw bax elod gër Yerusalem ga lawënëgu këñëbi ßëßaßaxan do gë ßërandëwëra and Lewi, eno mëkara mondako: «Wëj noŋo wa hi këy?»

20 Ata mëŋ axo yax ex na, yaka këbi fac: «Wëno, ame gi ex na ðe Afexën an!»

21 Wëka këno ßëte: «Noŋo cëŋ hi këy? Ba wëj nde ex Eli?» Yaka këbi ßëte: «Ali, ame gi ex na Eli.» Re këni ßëte: «Do wëj nde ex alawënel ar Kaxanu ar bax yowënd an?» Yaka këbi: «Bëtëðën!»

22 Aŋo re këni: «Noŋo wa hi këy? Mi ßakaxën gë eyaka gër ßër lawënëgu këbo! Wëj ðëŋ noŋo këy rend hi këy?»

23 Yaka ko Şaŋ:

«Wëno ex oniŵ or kë xeyënd gër ladawe ol, Wëno kë rend:

“Dëbëtin fëña ir Axwën in”,
mondako re baxo alawënel Esayi*».

24 Ata ßërolawën ßër wëkara ßën Ofariŋeŋ ebax.

25 Wëka këno: «Ine cëŋ këyëßi buyixënënd ßela ßën gayikako ay gi ex na Afexën an, ay gi ex na Eli, ay gi ex na ßëte alawënel ar kë yowënd an?»

26 Şaŋ Batis yaka këbi: «Wëno gër men këmëni buyind ßela ßën. Barikan, ala ex na mërëxand irewën, ar ano nang ex na; mëŋ ke sëfëgund!»

27 Wëno ado axe ñap ex na me pët ogux od ßaped ßandexëm ok.»

28 Mondako xuca bax eŋo gër ingol ind Betani, ekeg Yurëdeŋ in, gër ed baßi buyirand Şaŋ Batis ßela.

End şaßaxa eŋ

29 Në ecan ijo, Şaŋ Batis watëgu këŋo Yesu ga ko yow. Ata fel këbi ßër xeta baŋo ßën: «Nëkodo ar këŋo şaßaxa Kaxanu exo ðëxëtaxën amena and ngwën an*».

30 Mëŋ bamo rend: “Ar ke sëfëgund an lëngwatëgu ke gayik mëŋ anëka hi ko ðamana me gixën.”

31 Wëno amo nang bana. Eno nangaxën ßulunda ir Isërayel in këmëni buyixënënd ßela ßën gër men.»

32 Şaŋ Batis areya reya baxo ßëte: «Awat wat këmo Angoc Amënëk aŋ ga ko fedaw, elod gër orën, ang eðëxwëte epeşax fo, lapa ko gër ndexëm, do ßayi ko laŋ gër ola orexëm.

33 Wëno ðëŋ amo nang bana. Ar lawënëgu ke mëni buyind ßela an fel baxe: “Ar këyo wat ga lapaxën këŋo Angoc Amënëk aŋ, do exo ßayi laŋ gër ola orexëm kë ßuyind gë Angoc Amënëk aŋ.”

34 Awa wëno ga wat këmo këme reyaxënënd mëne mëŋ ex Asëñiŵ ar Kaxanu an.»

End bëşëfan bëŋanar eŋ

* 1:23 1:23 Esayi 40.3

* 1:29 1:29 Ar ex gi moŋateli: Nëkoyino xondo ir edafe ir këŋo şaßaxa

Kaxanu in.

³⁵ Nê ecan ijo, Şaŋ Batis gë bësëfan bëxi bërëxëm baka këni gër ed bafi buyirand bëla.

³⁶ Ata Şaŋ Batis, ga wat këŋo Yesu ga ko xuca, re ko: «Nëkoyino wa ar këŋo şadaxa Kaxanu an!»

³⁷ Bësëfan bëxi bëjo ga wël këno, sëf këno kwël Yesu.

³⁸ And nëkona ko aŋ, wat këbi ga këno sëfa. Ata wëka këbi: «Ineŵa kën şaland?» Yaka këno: «Rabi» (Asëyali), mi nang gër ed lëg këy yandi këbo.

³⁹ Ata re ko Yesu: «Awa yowën en nang.» Ga sëfa këno eni nangëx gër ed lëg ko, bayix këni gë mëŋ xali eñan eŋ poxoş gaf in.

⁴⁰ Andëre, abinëm ar Simon Piyer, ebar asëfan abat gër bëxi bër wël baŋo Şaŋ Batis do sëfa bano Yesu bën.

⁴¹ Ga yen këŋo pere Simon, ar acël amat gë mëŋ an, felëgu këŋo: «Biyi anëka watëgu këmo wa Afexën an» (Kërisët).

⁴² Ata Andëre wëlaw këŋo gër Yesu. Ga fabër këni gë Simon, Yesu re ko: «Wëj ex Simon, asëniŵ ar Şaŋ! Gërëgako, Kefas nëngwët këmi.» (Ekaŷ).

⁴³ Nê ecan ijo, Yesu xani ko ond gër ebar ed Galile oŋ, do fed këni gë Filip. Yesu fel këŋo: «Tëfële wëno.»

⁴⁴ Filip, Abetësayida hi baxo, angol amat gë Andëre do gë Piyer.

⁴⁵ Filip ga yen këŋo Natanayel fel këŋo: «Biyi anëka wat këmo wa ar re këno gër acariya and Moyis do bakayëta band bëlawënel an: Yesu İbënasaret, asëniŵ ar Yosef an.»

⁴⁶ Ata re ko Natanayel: «Ine? Enjekax end fe ngwa kë xaniw gër Nasaret?» Yaka ko Filip: «Yow eyo wat!»

⁴⁷ Yesu wat këŋo Natanayel ga ko yow gër ndexëm, re ko: «Dodo nëkoyino Ayisërayel ar dal an! Anëx ax gi ex na gër ndexëm.»

⁴⁸ Wëka këŋo Natanayel: «Feye ngwa nang këye?» Ata re ko Yesu: «Damana exi yenëli Filip gogo nde wa wat bami moŷëpa dila gër andan.»

⁴⁹ Aŋo re ko Natanayel: «Asëyali, awa wëj ex Asëniŵ ar Kaxanu an! Wëj ex emun end bulunda ir İsërayel eŋ!»

⁵⁰ Re ko bête Yesu: «Ba gayik afel fel këmi dila gër andan wat bami nde xwëtaxën këye, awat këy wat bënd xucak eŋo.»

⁵¹ Re ko bête Yesu: «Dal in këmun felënd, awat kën wat orën ol fol do omeleka od Kaxanu ok ga këne semëra wëno Asëniŵ ar ala an, oko yaŋ yaŋ, oko gëd gëd.»

2

End ecarax eñanar eŋ

¹ Ga xucak bakey baki, hik ekana gër ingol ind Kana, gër ebar ed Galile. Mari, nëm ir Yesu na baxo.

² Ga ŵac këno Yesu gër ekana elo, yow ko mëŋ bête gë bësëfan bërëxëm ak.

³ Ga xwëtëk ngoy in, nëm ir Yesu sëka këŋo, re ko: «Ngoy abi bo ex na de!»

⁴ Yaka këŋo Yesu: «Asoxari, ineŵa bar ke wëj gë wëno gër endey eŋo? Apëxëd andam aŋ ax yow ex na pere.»

⁵ Mari fel këbi bëriyenin bën: «Diyidën er këŋun fel yo!»

⁶ Ata gër iciŵ ino bapeya banjongamat band oxaŷ ofësëpës hi bax na. Gër bapeya baŋo bani yifënd men ond bani nebaraxënënd Bëşëwif oŋ,

ang rëp bax ak. Apeya kala gwër oditër keme ašand. ⁷ Ata re ko Yesu: «Yifin tan men oŋ apeya kala cëm.» Yifëra këni cëm cëm.

⁸ Re ko bëte: «Dëmbënino gërëgako enjar end ofëna eŋ exo tëyix.» Rëmbën këno do yëlëx këno.

⁹ And sëyi ko enjar end ofëna aŋ, men oŋ nëngwëtak ngoy, (axo nang bana feye xaniwëk ngoy iŋo, xarak bëriyenin bër rëmb bax men bën anang nang bani).

¹⁰ Enjar end ofëna eŋ wãc këŋo icën iŋ, re ko: «Oko wëj ay nang ex na nde mëne and këy nëcët ngoy inëngax xali ebi kor bëla aŋ, anëbi tendënd na bëte? Do wëj këy nëcëtëgund ngoy inëngax iŋ xali gërëgako.»

¹¹ Mondako ri baxo Yesu ecarax eñanar eŋ gër ingol ind Kana, gër ebar ed Galile. Mondako wásin baŋi enjaran endexëm eŋ bëséfan bërexëm bën, ata xwëta këno.

¹² Ga xucak ekana el, Yesu baŋa ko gër angol and Kafarënewum. Sëfër këni gé nëm, gé boŋinëm do gé bëséfan bërexëm bën. Baŋeŋ baŋëñëfëne fo rix bani.

End Yesu gër Aciw and Kaxanu eŋ

¹³ Ofëna or Apexa or Bëšëwif ol dam hi bax. Ata Yesu ko yend yaŋ gër angol and Yerusalem.

¹⁴ Ga fiat ko, sèk këbi bëfan bër oxey, gé bër opey, gé bër olëxwëte do gé bënëmb bër kodí gër yangana ir Aciw and Kaxanu, dila në baner.

¹⁵ Na ga lëkw ko ongux wáyëra këbi dek eni can yangana ir Aciw and Kaxanu in, gé opey ak, do gé oxey ak. Yamëra ko bakwëtaya band bënëmb bër kodí baŋ, ata yišarëk batama baŋ.

¹⁶ Fel këbi bëfan bër olëxwëte bën: «Nëcët in bebijo ro! Ba an nang ex na nde mëne Aciw and Faba aŋ and cale ex, do wën nëngwët kën aciw and apanëraxën?»

¹⁷ Ata bëséfan bërexëm bën xwita këni oñëgw od rek: «Ebalëkënali ed Aciw andey el, ang xodux fo ke šorënd*!»

¹⁸ Ata bëlëngw bër Bëšëwif bën fel këno Yesu: «Afo ey di ecarax mi nangaxën mëne wëj aŋap ŋap ki eyëbi ŋwáyënd bëla bën gër Aciw and Kaxanu!»

¹⁹ Yaka këbi: «Ñamin tan Aciw and Kaxanu aŋo do wëno me kanin në baŋeŋ batas.»

²⁰ Re këni bëte bëlëngw bër Bëšëwif: «Ba ay nang ex na nde mëne bëniy ofëxw onax gé bënjongimat bayaxën këni Aciw and Kaxanu aŋo? Do wëj këy rend baŋeŋ batas fo këy ri kaninaxën?»

²¹ Barikan, Yesu ga yaka këbi mondako end Aciw and Kaxanu and baxo rend eŋ, end eman endexëm eŋ baxo yëyanënd.

²² And xaniw ko gër ecës aŋ, bëséfan bërexëm bën xwita këni eyeyan elo, ata xwëta këni Oñëgw Omënëk ok do gé er baŋi fel Yesu in.

²³ And hi baxo Yesu gër Yerusalem, gër ofëna or Apexa aŋ, bëranjëm xwëta baŋo ga këni wat becarax bend baxo rind beŋ.

²⁴ Bari Yesu abi kwëta bana gayik dek fo nang baŋi,

²⁵ ax gi bana eno pel end ala gayikwa gé andexëm deŋ baxo nangënd er ex gër emëkw ed ala in.

3

End Yesu do gë Nikodem ej

¹ Alëngw ar Bëşëwif ebaxëna gër engä end Ofariserj ar bano wăcënd Nikodem.

² Akey amat, ye ko gëmëd gër Yesu re ko: «Asëyali, aye nang këmi mëne wëj Kaxanu lawënëgu ki eyëbo tëyali endexëm ej. Ala ax kor na exo di becarax bënd wateli këmi bej angëmëne ani bar ex na gë Kaxanu.»

³ Yesu yaka këjo: «Dal in këmi felënd, ar ano dëw ex na gaşëxe an axo kor na exo wat owun or Kaxanu ol.»

⁴ Ata re ko Nikodem: «Mondake ko xor ala eno dëw gaşëxe and ko xar aņ? Axor nde ko xor exo baka gër acël and nëm eņo dëwaxën gaşëxe?»

⁵ Yaka këjo bëte Yesu: «Dal in këmi felënd, ar ano dëw ex na gë men do gë Angoc an, axo kor na exo dıl gër owun or Kaxanu.

⁶ Ar rëw këjo ala an, ala fo hi ko do ar rëw këjo Angoc and Kaxanu an, ar angoc hi ko.

⁷ Wëj kërexi caran na end re këme afo enun dëw gaşëxe ej.

⁸ Ekoc el gand ed këjo yandi kë xocënd do awël fo këy wël ga kë rëm. Bari ay nang na ba feye xaniwëk do ba feye kë yend. Awa mondako fo ex end ar rëw këjo Angoc and Kaxanu ej.»

⁹ Ata wëka ko bëte Nikodem: «Mondake kë xor ex gi eņo?»

¹⁰ Yaka këjo Yesu: «Oko, wëj këbi sëyalind end Kaxanu ej bulunda ir İserayel in nde do nem këy eņo?»

¹¹ Dal in, këmi felënd bıyi end nang këmi këmun sëyalind, osede orebi ol end wat këmi ex! Bari wën an mand na er këmi reyand in.

¹² Angëmëne në edeya me bënd gër ebar ro bej wën an mand na do mondake kën wă bënd yaņ gër orën bej?

¹³ Elod ala axo ye ex na yaņ gër orën; wëno Asëniw ar ala an fo fedawëk.

¹⁴ Ang xaw bano Moyis andën and yawale gër ladawe ak, mondako fo këne xaw wëno Asëniw ar ala an

¹⁵ do ar ke xwëta yo aşot ko şot anıyan and din aņ.

¹⁶ «Gayikwa Kaxanu mban ħan këbi bela bër gër ngwën ro bën, mëj yëlaşën këbi Asëniw ar tañ arexëm an, do ar këjo xwëta yo exo cot anıyan and din aņ.

¹⁷ Enimin, Kaxanu ebi pexënaşën bela bën lawënëgu këjo Asëniw arexëm an gër ngwën ro, ax gi ex na ebi nëpaxën.

¹⁸ Ar këjo xwëta Asëniw ar Kaxanu an aņo nëp na. Bari ar aņo kwëta ex na an anëka nëp këjo gayik axo kwëta ex na oşac or Asëniw ar tañ ar Kaxanu ol.

¹⁹ Awa në eņo këbi nëpaxën Kaxanu: ga yowëk angoben aņ gër ngwën ro, bela bën şus këni, do ħan këni ecamëdan el gayik bebër këni rind bën ax ye ex na.

²⁰ Ata ar kë wëndërand an kë şusënd angoben aņ, do axo tëkand na këdi kë fëlëtar beñëşax bënd ko rind bej.

²¹ Barikan, ar kë rind end dal an kë sëkand angoben aņ eni wataşën bela bën mëne bebër ko rind bën gë Kaxanu këni rind.»

End or gapak or Yesu ej

²² Ga xucak eņo, Yesu gë bësëfan bërexëm bën ye këni gër ebar ed Yude, xeyërax këbi fën bakey do kënebi şuyind bela bën.

²³ Şaŋ Batis, gër ed këbi buyind bela bayi baxo gër Enoŋ, ler gër ingol ind Salim gayik mbaŋ ebax men oŋ. Fën bani yend bela bën ebi buyix.

²⁴ Amëd aŋo ano përa bana pere Şaŋ Batis.

²⁵ Ata akey amat, bësëfan bërëxëm bën këni şampërend gë Aşëwif abat end mondake këni rind ewunëtan el.

²⁶ Ga sëka këno Şaŋ Batis, re këni: «Asëyali, ar yow bax ekeg ed Yurëdeŋ xali reya bay endexëm an, nê ebuyi ebi de bela bën do dek mëŋ fo këno sëfënd.»

²⁷ Ata Şaŋ Batis yaka këbi: «Ala an er şot ko yo, orën ol yël këŋo.

²⁸ Wën deŋ awël wël këne ga këme reya mëne ame gi ex na Afexën an, alëŋwa fo lëŋgwaw exe tēfëraxëneŋu.

²⁹ İcën in wa këŋo xanand endënaŋ end eñer eŋ, ax gi ex na lawo ir këŋo laŋët in. Alaŋëta an, alaŋët fo këŋo laŋëtënd, do mbaŋ këŋo nëŋgandërad ga këŋo wëlënd icën in. Mëŋ ex, wëno dek hi këme onëŋga ol.

³⁰ Ado wëlil exo mëŋ do wëno ene kwëya bela bën.

³¹ «Ar xaniwëk yaŋ gër orën an yëmbëta këbi dek bela bën. Ar gër ebar an, ar gër ebar fo ex do end gër ebar fo ko yeyanënd. Ar xaniwëk yaŋ gër orën an nëmëca këbi dek bela bën.

³² Er watëgu ko in do er wëlëgu ko gër orën in ko reyand. Ala ax ma ex na osede orexëm ol.

³³ Barikan ar wāk osede orexëm an reyak mëne Kaxanu dal exo.

³⁴ Kaxanu yël këŋo gë etëyin këm Angoc andexëm aŋ ar lawënëgu këŋo an. Mëŋ ex er ko reyand in gër Kaxanu xaniwëk.

³⁵ Sëm in bon ñan këŋo Asëñiŋw do beŋ dek sebënan këŋo.

³⁶ Ar wāk end Asëñiŋw ar Kaxanu eŋ şotëk aniyan and din aŋ. Ar aŋo kwëta ex na an axo cot na aniyan aŋo, do oxoŋ or Kaxanu ol laŋ ex gër ndexëm.»

4

End asoxari Asamari eŋ

¹ Ata Axwën Yesu nang ko mëne Ofariseŋ ok wël bax mëne bësëfan bërëxëm bën yëmbëk nëmëc gë bër Şaŋ Batis bën, bëte bër këbi buyind bën yëmb nëmëc.

² Enimin, bësëfan bërëxëm bën bafi buyind, ax gi ex na Yesu mëŋ deŋ.

³ Ata na ga xani ko gër ebar ed Yude wāŋi ko gër ed Galile.

⁴ Afo ir ebar ed Samari in ebax exo kuca.

⁵ Ga ko ye, ñat ko gër angol and bani wācënd Sikar, ler gër osëŋga or Yakob or yël baŋo asëñiŋw Yosef.

⁶ Na bax andu and Yakob aŋ. Yesu, ga sëkwëra ko oñe oŋ, yëpa ko ler gër andu, xarak amëd aŋo eñan eŋ keŋ gër gaf hi bax.

⁷ Na yow ko asoxari Asamari edëmb ed men. Ata re ko Yesu: «Yëludë wa me ceb.» ⁸ Xarak, bësëfan bërëxëm bën gër angol ye bani eni yëcëraw er këni yamb in.

⁹ Ata re ko asoxari an: «Yama wëj Aşëwif nde ke xarand men ond eceb wëno Asamari?» (Rexën baxo mondako asoxari an, Bëşëwif bën abani sëkar na gë Bësamari bën.)

¹⁰ Ata Yesu yaka këŋo: «Kido anang nang bay er ko yëlënd Kaxanu in do kido afëni fëni baxi noŋo hi këme wëno ar ki xarand men ajo an, wëj deŋ xaradoxe. Ata yël domi men ond kë yëlënd aniyan oŋ.»

11 Na re ko asoxari an: «Oko axwën, ay gi ex na gë siwo ir këy rëmbaxën, do andu aŋ atiŵax ex. Feye wa këy şotëgu men ond kë yëlënd aniyana oŋo?»

12 Yakob, axarëk areŋi an seŋëtan këbo andu aŋo. Gër aŋo bani ŋeŋënd mën gë bosëniŵ do gë oyel oreŋën ol. Ba wëj nde xuca këjo?»

13 Ata yaka ko Yesu: «Ar kë ŋeŋ yo men oŋo ro, asel këjo sel gaşëxe.

14 Barikan men ond këme yëlënd oŋ, ar kë ŋeŋ an din aŋo tel na. Men oŋ ang epëndin fo kë ŋana ex deŋënd gër ola orexëm xali gër aniyana andin.»

15 Ata re ko asoxari an: «Axwën yëlële ngwa men oŋo, mën bayik axe ŋana na exe telënd din do me teŋ eyow ed gër andu ro el.»

16 Re ko Yesu: «Yel eyo macëgu icën indey in, en tëfërëgu.»

17 Yaka ko asoxari an: «Ame gi ex na gë icën.» Na re ko Yesu: «Dal reya këy mëne ay gi ex na gë icën.

18 Bësoşan bëco şapër kënd do gë ar ŋëpa kënd gërëgako an, axo gi ex na icën indey. Ata dal deŋ reya këy.»

19 Na re ko asoxari an: «Axwën, anëka nang këme mëne wëj alawënel ar Kaxanu hi këy.

20 Bëxarëk bëreŋi bën gër etënd elo bano şalend Kaxanu, do wën Bëşëwif bën kënd rend mëne gër Yerusalem fo hi ko mocale.»

21 Ata re ko Yesu: «Abiŵën, kwëtale ga re këme, ayow kë yow apëxëd and këno ŋana eno calend Faba në er ex yo, xarak ax gi ex na gër etënd elo fo, bëte ax bo na gër Yerusalem fo.

22 Wën Bësamari bën, ano nang ex na ar këno şalend an. Biyi Bëşëwif bën nang këjo gayik paŋ gë enëng endeŋi eŋ këni fexaxën deŋ bela bën.

23 Barikan, në eyow ex (ado gërëgako deŋ ex) amëd and bër këjo şalend enim Faba, gë angoc do gë dal bën. Ata bër këjo şalend mondako bën këŋi şaland.

24 Kaxanu angoc hi ko, do bër këjo şalend bën, afo eno calend gë angoc aŋ do gë dal in.»

25 Na rew ko asoxari an: «Anang nang këme mëne në eyow exo Afexën an, (mëne ngëŋ Kërisët). And ko ŋatëgu aŋ, mën këbo seŋëtan beŋ bën deŋ.»

26 Yaka këjo Yesu: «Wëno ar ki yeyanelind ajo deŋ ex!»

27 Aŋo ŋatëgu këni bësëfan bën. Aşaran şaran baŋi ga sëk këno Yesu ga këno felëra asoxari end Kaxanu eŋ. Barikan, gabatak aŋo mëka bana ba ine baŋo wëkarand do ba ine baŋo felëraxënd.

28 Ata asoxari an seŋ ko na ipeya ind men in, ŵara ko gër angol felëx këŋi bela bën:

29 «Yowën eno nang ar felëra ke deŋ beŋer ri këme an. Ba axo gi ex na cëŋ Afexën an?»

30 Ata ga şanëgu këni angol aŋ, ye këni bura-bura gër ed hi baxo Yesu.

31 Amëd aŋo, bano felënd bësëfan bën: «Awël nde Asëyali, yambëral.»

32 Re ko: «Eyamb yamb exëna ed an nang ex na.»

33 Na bësëfan bën këni wëkarënd ba ala wëlanëgu këjo na eyamb yamb.

34 Ata re ko Yesu: «Andiyen and ŋandi këjo ar laŵënëgu ke xali me eŋata aŋ ex eyamb yamb iram in.

35 Ax gi ex na nde are kënd rend opacaŵ onax fo bayik ekana ed benedë el? Awa ga re këme: Dënëtayin en wataxën benedë beŋ ga feşëk gër ocënga. Ekana fo bayik.

36 Aşos këno şosënd axana ar enedfa end anıyan and din an ebi nengänderaxën andamat anedf an do gë axana an.

37 Gër endey eŋo, enimin, dal ex: Abat kë nedfënd, aşëxen kë xanand eyamb el.

38 Wëno lawën këŋun en kana benedfa beŋ gër ed an tēw ex na. Bëşëxen riyeŋik do wën, alil fo lil këñëbi gër andiyeŋ.»

39 Yatijo, gër angol and Bësamari aŋo bëranjëm wã bax end Yesu eŋ ga wël këno asoxari an ga ko reya mëne afelëra felëra këŋo dek er ri ko gër anıyan andexëm in.

40 Bësamari bën ga barërëgu këni gër ed hi baxo Yesu, xara këno exo bayi yatijo gër angol andebën. Ga wã ko, xey këŋo bakey baki.

41 Në eŋo yëmbëraxën bani nëmëc bër wã bax eyeyan edexëm bën.

42 Afel bano felënd asoxari an: «Abo ex na de ga wã këmi gayik wëj fel këbo. Gë andëbi aŋo dëŋ faxët këmo do nang këmi mëne enimin, mëŋ ex Afexën ar ngwën an.»

End pakën ed itox eŋ

43 Ga xucak bakey baki baŋo, Yesu xuca ko ond gër ebar ed Galile oŋ.

44 Mëŋ dëŋ reya bax mëne alawënel ar Kaxanu an, ano pëbënd na gër ed rëw këno.

45 And fiat ko gër ebar ed Galile aŋ, Bëgalile bën xaca këno gayik awat wat bani dek bebër ri baxo gër Yerusalem bën, yatir Ofëna or Apexa. Bën bëte, aye ye bani gër ofëna olo.

46 Awa Yesu baka ko gër ingol ind Kana gër ebar ed Galile, gër ed nengwët baxo men oŋ hik ngoy. Ata gër angol and Kafarënewum, ar bët bax gër emun an şëxwërayili baŋo na asëñiŵ.

47 Gogo nde ga wël ko mëne Yesu bakawëk gër Galile, ga xaniw ko gër ebar ed Yude. Ata wãra ko eŋo karaw end itox indexëm eŋ gayik në emëkw na fo bayi baxo.

48 Ata re ko Yesu: «Wën angëmëne ane watëlind na becarax do gë becërëcacik, din ane kwëta na!»

49 Yaka këŋo ala ajo: «Axwën, cëlaye gër ndëbi këdi ko nemi itox indam in.»

50 Re ko Yesu: «Maŷil, asëñix anëka bëngw ko.» Ga wã ko er re ko Yesu in, wãŷi ko.

51 Ga ko şëla, fed këni gë bëriyeŋin bër gër iciw indexëm bën. Fel këno mëne itox indexëm in abëngw exo, anëka fak ko.

52 Wëka këbi ba nand fe fak ko. Yaka këno: «Ganëka and hik eñan poxoş gaf aŋ, xoc këŋo.»

53 Ata xwita ko sëm mëne amëd aŋo dëŋ fel baŋo Yesu itox indey in abëngw exo. Ata wã këni end Yesu eŋ mëŋ gë ekun edexëm el dek.

54 Eŋo bax ecarax ekinëm end ri baxo Yesu gër ebar ed Galile eŋ ga xaniw ko gër ed Yude.

5

¹ Ga xucak eŋo, hik bëte ofëna or Bëşëwif. Yesu ye ko yaŋ gër Yerusalem.

² Xarak gër Yerusalem, ler gër Ebët ed Opeÿ, anjer* hi bax na and bani wăcënd gë eyeyan ed Bêşewif el Betêsada. Mokece xece bani do seba bani odilaya oco.

³⁻⁴ Dila gër odilaya oko bani renarand bêsêxwëra bëranejëm: bêsîwëk, gë bêsëÿik, gë bërëgofo.

⁵ Şef gër bêsêxwëra bëjo, ala baxëna arëgofo elod bënîy ofëxw osas gë bënjongëbëtas.

⁶ Ata Yesu wat këjo gër ed laki ko. Ga wata ko mène elod anëka fo ko lakirand na, wëka këjo: «Wëj, aÿandi nde ÿandi ki ey pak?»

⁷ Yaka këjo: «Asoşan, ame gi ex na gë ar ke lap polo gër anjer and kë şangënanand men aŋ. Awa nand ke xacërand na, gogo nde exo cëgët aşëxen.»

⁸ Ata Yesu re ko: «Kanil ey med anakaya andey aŋ, ey ye!»

⁹ Ataŋ ga fak ko ala ajo, wëd ko anakaya andexëm aŋ do ko yexërand şenene. Xarak yatijo akey and eteyëta bax.

¹⁰ Bëlëngw bër Bêşewif bën këno rend ala ar fakëk an: «Xey wëj wa, ba ax gi ex na nde doru ex akey and eteyëta aŋ? Ax ŋap ex na ey dëbina anakaya andey aŋ!»

¹¹ Na yaka këbi: «Ar fakën ke an fel ke dë me dëbina anakaya andam aŋ do me ye.»

¹² Wëka këno: «Noÿo wa ex ar fel ki ey med anakaya andey do ey yexëra an?»

¹³ Ar fakëk an axo nang bana ba noÿo ex do bête Yesu anëka hi baxo şit gër amëxwër and hi bax na.

¹⁴ Ga xucak eŋo, Yesu sêk këjo ala ajo gër yangana ir Aciw and Kaxanu. Fel këjo: «Awa gayikako anëka fak këy, tebël emendëran el këdi ki wëcan end nëmëc eŋo.»

¹⁵ Aŋo ye ko ala ajo felëx këbi bëlëngw bër Bêşewif bën mène Yesu fakën këjo.

¹⁶ Ata bëlëngw bër Bêşewif bën mëj bano rixëraxënënd Yesu gayik eŋo baxo rind yatir akey and eteyëta.

¹⁷ Yesu yaka këbi: «Faba key yo key ko riyenind, wëno bête mondako fo këme riyenind.»

¹⁸ Ata bëlëngw bër Bêşewif bën këni şaland eno daw Yesu, ga baxo rend cëŋ mène Kaxanu ex Sëm, er wăcaya bax mène gwër fo hi këni gë Kaxanu. Bari ax gi ex na gayik ayepën baxo yepënënd fo akey and eteyëta aŋ.

End or gapak eŋ

¹⁹ Ata yaka këbi Yesu: «Dal in këmun felënd, wëno Asëniw in ÿowëÿ ame dind na gë oŋandi odam. Barikan, er këmo watelind Faba in këme rind. Do dek er ko rind Faba in, mondako fo këme rind wëno Asëniw in.

²⁰ Faba aŋan fian ke wëno Asëniw in do awasin ke wăsinënd dek bebër ko rind bën. Bête awăsin ke wăsin bebër nëmëcək beŋo, ado wën aşaran këŋun şaran.

²¹ Ata Faba ang këbi xaninënd bêsêsëk do këbi liyanënd ak, mondako fo këmo liyan wëno Asëniw in ar ÿandi ke an.

²² Bête Faba, ala aŋo kitind na, wëno Asëniw in sebën ke dek kiti in

²³ ene pëbaxën dek ang fëb këno mëj ak. Ar axe pëb ex na wëno Asëniw in, aŋo pëb ex na Faba, mëj ar lawënëgu ke an.

* 5:2 5.2 Anjer aŋo anac nac hi bax.

24 «Dal in këmün felënd, ar ke baxëtënd do eŋo kwëta ar lawënëgu ke an, anëka şot ko anıyan and din aŋ do axo ye na gër kiti. Anëka xuca ko ecës el, do ĩat ko gër anıyan.

25 Dal in këmün felënd, amëd aŋ nê eyow ex, (ado gërëgako dëŋ ex) bëshësëk bën awël keni wël oniŋ or Aseñiŋw ar Kaxanu ol. Bër kē wël bën axani kēni xani gër ecës do eni dıya.

26 Enimin, ang exo Faba mēj dēj anıyan ak, mondako fo yël ke wëno Aseñiŋw me gi wëno bête anıyan aŋ.

27 Wëno yël ke or gapak or mēni kitixën bela ol gayik wëno ex Aseñiŋw ar ala an.

28 Këreŋun caran na eŋo: Nê eyow ex amëd and keni wël dek bër ex gër baŋeg bën oniŋw oram ol.

29 Ata eni kanira gër ecës: bër bax rind enjekax bën eni ye gër anıyan and din do bër bax rind eñëŋenax bën eni ye gër kiti.

30 Faba, mēj ar lawënëgu ke an ke felënd ang këmēni xiti bela ak, ŷowey ame dind na gē oñandi odam ok. Do kiti indam iŋ ind ūenene ex gayik oñandi od ar lawënëgu ke ok kēme ūaland, ax gi ex na odam ok.»

End osede or bend Yesu eŋ

31 «Angēmēne wëno fo kē reyand osede or gaf iram ol, end kēme reyand eŋ ax gi ex na dal.

32 Aşëxen kē reyand osede oram ol, do anang nang kēme, er ko reyand endam in dal ex.

33 Wën lawën babi bela gër Şaŋ Batis. Ga ĩat keni, awël wël bano ga ko reya dal in.

34 Wëno cëŋ, end osede oram eŋ, ax gi ex ala kē reyand, barikan en pexaxën këmün felaxënënd eŋo.

35 Şaŋ, er hi baxo ang lambo ir fëtën keni ex ŋoband fo. Do wën anëngandëra nëngandëra këŋun amëd gē angoben andexëm aŋ.

36 Wëno, osede or kēme reyand ol nēmëcak or Şaŋ Batis ol gayik bebër yël ke Faba me dind bën këŋun wāsinënd mēne mēj dēj lawënëgu ke.

37 Do Faba mēj ar lawënëgu ke an dēj kē reyand endam eŋ. Wën, elod an wël ex na oniŋw orexëm ol, elod an wat ex na dëxas irexëm in.

38 Gayikako an ma ex na end wëno ar lawënëgu ke eŋ, an kwëtaya ex na eyeyan edexëm el gër owëkw orewën.

39 Wën kën balëkënalind Oñëgw Omënëk ok ga yëla kën mēne anıyan and din aŋ kën şot, xarak oñëgw oko dēj kē reyand endam eŋ.

40 Wën aŋun ñandi ex na en yëlaya gër ndam en cotaxën anıyan and din aŋ!

41 «Wëno ame caland na ene cëkw bela.

42 Bari aye nang kēme mēne wën ano ŋan ex na Kaxanu.

43 Wëno mēj lawënëgu ke gē owac orexëm ol, bari wën ane kwëtaya ex na. Barikan angēmēne aşëxen exo yow axwëtaya këno xwëtaya xarak Kaxanu aŋo dawënëguw ex na!

44 Wën bër kē şëkwërënd bëjo, wën bër ax caland na en wat enjaran end Kaxanu fo bën, mondake wa kën xor ene kwëta?

45 Këren yëla na mēne wëno këŋun lëxw gër Faba. Moyis, mēj ar xwëta këno an, këŋun lëxw.

46 Kido end Moyis eŋ wā ban, aŋa wā don bête endam eŋ gayik endam ŷëgw ko.

47 Bari aŋgëmene an ma ex na oñëgw odexëm ok, mondake kën wã er kême rend in?»

6

End ecarax end mburu eŋ

1 Ga xucak eŋo, Yesu xegëta ko anjer and Galile and bani wãcënd bëte anjer and Tiberiyad aŋ.

2 Bela bëranjëm baŋo sëfand gayik awat bani watënd becarax, ga baŋi fakën bësëxwëra bën.

3 Ata Yesu, ga sëfër këni gë bësëfan bën yaŋ nê etënd, yëparax këni

4 xarak anëka baŋi saxëgund Ofëna or Apexa or Bësëwif ol.

5 Yesu ga nëkona ko, wat këbi amëxwër atëm ga këni yow gand ed hi bani. Ata wëka këŋo Filip: «Feye wa këne yëcëguyë er këni yamb bela bëjo in?»

6 Ga baŋo wëkand mondako, atëy fo baŋo rind gayik anang nang baxo er ko ri in.

7 Ata yaka ko Filip: «Ado ene yëcëgudoyë yo mburu in batama band kodï okeme oki, exo cotaxën ala kala tékër, ax gi dona gwac.»

8 Asëfan abat, Andëre, abinëm ar Simon Piyer, re ko:

9 «Ake ro inëmëta exëna cfe ind gë bamburu baŋo band orëš, gë oxan oxi. Ine ngwa kë fecã, bela bër go bën?»

10 Ata re ko Yesu: «Pelinëbi eni nëpara gër ebar.» Xarak na gër ed ebani mbaŋ lëg bax ondës oŋ. Er hi bani bësošan bën fo gwër nê owëli oco.

11 Yesu, ga wëf ko bamburu baŋ, šëkwa këŋo Kaxanu do šetëra këbi bër hi bax na bën. Mondako fo ri baxo gë oxan ol do ar ex kala yamb ko xali wëd ko.

12 And wëd këni aŋ, fel këbi bësëfan bën: «Barin bacaxaken band bayitarak baŋ, yowëy kërëx nemi na.»

13 Ata ga barëra këni, fëxw këbi bakange epëxw gë baki gë bacaxaken band mburu ir orëš ir bayitara baŋi in.

14 Ga wat këni ecarax end ri baxo Yesu eŋ, bela bën këni rend: «Enimin, mëŋ ex alawën ar bax yowënd gër ngwën ro an.»

15 Ata Yesu, ga wata ko mëne aŋandi yandi baŋi eno nëyali exo gi emun endebën, nacëta ko gašëxe gabat yaŋ gër etënd.

End gër anjer eŋ

16 Apenëka aŋ, bësëfan bërexëm bën šëla këni anjer gër bëŋa ir anjer.

17 Ata fëra këni polo nê ikuluŋ eni yexën gër Kafarënanum, ekeg elo. Anëka xwëyar bax do Yesu abi tëfëgu bana pere.

18 Mbaŋ bax xocënd do men oŋ kë xanind gër anjer bomeŋ bomeŋ.

19 Ga xas këni gë ikuluŋ in nê baŋakan baŋo, xali banjongamat, watëgu këno Yesu ga ko ye yaŋ gër men ang gër ebar eŋaŋëk fo. And hi ko dãm gër ikuluŋ aŋ, bësëfan bën yëdara këni.

20 Ata re ko Yesu: «Wëno ex, kërën yëdara na!»

21 Aŋandi yandi baŋi bësëfan bën eno mëlali gër ikuluŋ in. Barikan anëka ñat bani gër ebar, gër bëŋa ir gër ed bani yend.

End eyamb ed aniyan eŋ

22 Nê ena ijo, amëxwër and bër bayi bax ekeg elo aŋ, xaman këni mëne ikuluŋ imat fo bayi bax na gër ed hi bani do mëne Yesu ani ye bana gë bësëfan bën.

²³ Ata békuluŋ ocexe fiatëguk gër Tiberiyad, ler na gër ed yambëra bani mburu ind yëmbën baxo Axwën an and šékwa këŋo Kaxanu aŋ.

²⁴ Ga wata këni mëne Yesu gë bësëfan bërëxëm bën ani bo bana na, fëra këni gër békuluŋ bëŋo do kwël ye këni gër Kafarënewum eno calax.

²⁵ Ga sêkëx këno ekeg elo, wëka këno: «Asëyali, nand fe wa yow këy ro?»

²⁶ Yesu yaka këbi: «Dal in këmun felënd, ga yambëra kën xali wëd kën këne šalaxënënd, ax gi ex na ga fëni këŋun becarax bënd këme rind beŋ.

²⁷ Diyenëndën end eyamb ed kë bayi xali gër aniyand din eŋ, bari ax gi ex na end eyamb ed kë nemi ecan ecan eŋ. Eyamb ed aniyand din el, wëno Asëñiw ar ala an kë yëlënd gayik wëno yata ke Faba Kaxanu.»

²⁸ Bër gër amëxwër bën wëka këno: «Ineŋa yäpëk mo din Kaxanu gër andiyen andexëm?»

²⁹ Yaka këbi: «Er ex andiyen and Kaxanu in, ene kwëta wëno ar lawënëgu ke an.»

³⁰ Wëka këno bëte: «Do ecarax end fe këyëbo wësin mi kwëtaxën? Ine këy ri?»

³¹ Bëxarëk bërëfi bën eyamb ed bani wäcënd man el bani yambënd gër ladawe, ang yëg këni ak: eyamb ed xaniwëk gër orën el baŋi yëlënd Kaxanu.*

³² Ata re ko Yesu: «Dal in këmun felënd, Faba baŋi yëlënd eyamb ed dal ed xaniwëk gër orën el bëxarëk bërëwën bën, ax gi ex na Moyis. Mëŋ fo këŋun yëlënd bëte doro doro eyamb ed dal ed xaniwëk gër orën el.

³³ Gayikwa eyamb ed ko yëlënd Kaxanu el ex ar fedawëk gër orën an, do ko yëlënd aniyand gër ngwën ro an.»

³⁴ Ata re këni: «Awa Axwën, yëlindëbo ngwa din eyamb elo.»

³⁵ Yesu fel këbi: «Wëno ex eyamb ed kë yëlënd aniyand el. Ar ke sëf an din aŋo kor na enjo eŋ, ar kë wä endam an din aŋo tel na.

³⁶ Ga re këme, wën awat wat këne, bari ane kwëta ex na.

³⁷ Dek bër ke yël Faba bën asëf këne sëf do din amëni nŋawä na.

³⁸ Gayikako gër orën fedaw këme, er yow këme me dind oñandi od ar lawënëgu ke ok, ax gi ex na me dind oñandi odam.

³⁹ Er yandi këŋo ar lawënëgu ke in ex gabatak këremo tak na gër bër yël ke: axanin këmo xaninëd gër ecës yatir akey apelatar.

⁴⁰ Eŋo ex enimin, er yandi këŋo Faba in: ar ke wat yo wëno Asëñiw do exe kwëta an ašot ko šot aniyand din aŋ. Ata këmo xanin gër ecës, yatir akey apelatar.»

⁴¹ Ata Bëšëwif bën këni wunëwunand endexëm eŋ ga wël këno ga ko re mëne mëŋ ex eyamb ed fedawëk gër orën el.

⁴² Er bani rend: «Ajo ba axo gi ex na nde ngwa Yesu, asëñiw ar Yosef? Ax gi ex na nde anang nang kënebene nëm gë sëm? Mondake cëŋ ko rend mëne gër orën fedaw ko?»

⁴³ Yesu ga wata këbi, re ko: «Këren nŋunëŋuna na.

⁴⁴ Ala ax kor na exo yëlaya gër ndam, ang ax gi ex na Faba, mëŋ ar lawënëgu ke an, wëlaw këŋo. Do wëno ata këmo xanin gër ecës, yatir akey apelatar.

⁴⁵ Ga yëgw këni wa bëlawënel bën gër okayëta mëne: Kaxanu këbi yana eŋi tëyalind dek bëla bën. Ar kë baxët osëyali orexëm an do exo ma, ayëlaya ko yëlaya gër ndam.

* 6:31 6.31 Andocane 16.4, 15

46 Eņo ax macaya ex na mēne ala wat kēņo na Faba Kaxanu, ang ax gi ex na ar xaniwēk gēr ndexēm an.

47 Dal in kēmun felēnd, ar wāk endam an šotēk aniyān and din aņ.

48 Wēno ex eyamb ed kē yēlēnd aniyān el.

49 Bēxarēk bērewēn bēn yambēguk eyamb ed kēni wācēnd man el gēr ladawe, bārikan ašēs šēs kēni.

50 Nangin mēne ar kē yamb eyamb ed fedawēk gēr orēn an, axo nemi na.

51 Wēno ex eyamb ebēngw ed šēlawēk gēr orēn el. Angēmēne ala exo yamb eyamb elo, din ir dīn ko liya, do eyamb ed kēmo yēl el ex eman endam eņ exo dīyaxēn gēr ngwēn ro.»

52 Ga wēl kēno, Bēšēwif bēn kēni šampērend: «Mondake wa ko xor ebo yēl eman endexēm eņ ene yambe?»

53 Na re ko Yesu: «Iyo dāl in kēmun felēnd: angēmēne an yamb ex na eman end wēno Asēñiŵ ar ala eņ do an ceb ex na ošat oram oņ, aniyān ax gi ex na gēr ola orewēn.

54 Ar kē yamb eman endam do exo ceb ošat oram an kē šot aniyān and din aņ do wēno axanin kēmo xaninėf gēr ecēs, yatir akey apelatar.

55 Enimin, eman endam eņ eyamb ex do ošat oram oņ ešēb-ceb ex.

56 Ar kē yamb eman endam do exo ceb ošat oram an ke šosa do mi gi din arabat.

57 Faba mēņ ar lawēnēgu ke an abēngw exo do wēno gē mēņ liya kēme. Ar ke yamb an gē wēno kēmi liya.

58 Nēkoyin ro eyamb ed fedawēk gēr orēn el, ax gi ex na ang ed yambēgu kēni bēxarēk bērewēn do nemira kēni el. Ar ke yamb an din ir dīn ko liya».

59 Mondako sēyali bābi Yesu gēr aciŵ acaleya and gēr Kafarēnawum.

End aniyān and din eņ

60 Ga baxēt kēno na, bēsēfan bēranjēm gēr bēr baņo sēfarand re kēni: «Eyeyan elo dek siŵēk. Ba noņo kē xor cēņ exo baxēt?»

61 Yesu, ga wata ko mēne bēsēfan bēn nē eņunēwuna exēni, wēka kēbi: «Ba end re kēme eņ nde šodfo kēņun?»

62 Do and kēne wat, wēno Asēñiŵ ar ala an ga kēme baka yaņ gēr ed hi bame aņ cēņ?

63 Angoc aņ kē yēlēnd aniyān aņ, eman eņ yōwēy ax kor na ex di. Bend fel kēmun bēņo bend Angoc ex do bēņo kē yēlēnd aniyān aņ.

64 Bari ang hi kēn ro ako, bērēmar ane kwēta ex na.» Gayikwa Yesu aye nang bābi, elod gēr yānar bēr ax ma ex na endexēm bēn. Bēte anang nang baxo noņo bax ar kēņo lēxw an.

65 Ata ko rend: «Mēņ kēmun felaxēnēnd mēne ala ax yow na gēr ndam ang ax gi ex na Faba wēlaw kēņo.»

66 Ata elod amēd aņo, bēsēfan bērexēm bēranjēm bākana kēni gand epoy, seb kēni etēfēra edexēm el.

67 Ata Yesu wēka kēbi bēsēfan epēxw gē bēxi bēn: «Do wēn cēņ, aņun űandi ex na nde ene teb?»

68 Yaka ko Simoņ Piyer: «Axwēn, biyi gēr noņo wa kēmi ye? Wēj ga ex wa ar gē eyeyan ed aniyān and din ir dīn an.

69 Do biyi wāk endey eņ ga nang kēmi mēne wēj ex Aŵēnēk ar Kaxanu an.»

⁷⁰ Yesu yaka kēbi: «Ax gi ex na nde wēno yata kēŋun, wēn bēsēfan epēxw gē bēxi bēn? Barikan, abat şabucara exo!»

⁷¹ Yuda, asēñiw ar Simon İsekariyot, baŋo rend gayikwa gēr bēsēfan epēxw gē bēxi, mēŋ ebax ar kēŋo lēxw an.

7

End bobinēm bor Yesu eŋ

¹ Ga xucak eŋo, Yesu ko sēfērand ebar ed Galile el. Aŋo ŋandi bana exo ye gēr ed Yude gayik bēlēngw bēr Bēşewif bēn aşala bani şaland eno daw.

² Xarak, dam ebax Ofēna or Bēşewif or baner ol.

³ Ata bobinēm bor Yesu re kēni: «Kanil ey ye gēr ebar ed Yude eni watēx dek bēsēfan bērey bēn beβēr kēy rind bēn.

⁴ Ar kē şaland eno nang bēla an, axo dind na beŷ gēr ed ano watēnd na. Angēmēne becarax beŋo kēy rind, masiyanal gēr ngwēn ro.»

⁵ Enimin bobinēm dēŋ ano kwēta bana.

⁶ Ata Yesu yaka kēbi: «Apēxēd andam aŋ ax ŋatēgu ex na pere, barikan andewēn aŋ and din ex.

⁷ Bela bēr gēr ngwēn ro bēn ani kor na enun cus. Barikan aşus şus kēne wēno gayik areya kēme reyand mēne bandixa bandebēn baŋ bañēŋenax ex.

⁸ Yeyin ngēŋ wēn yaŋ gēr ofēna. Wēno ame ye na gēr ofēna olo gayik apēxēd andam aŋ ax ŋat ex na pere.»

⁹ And re ko eŋo aŋ, Yesu baŋi ko gēr ebar ed Galile.

End Ofēna or baner eŋ

¹⁰ And ye kēni bobinēm gēr ofēna aŋ, Yesu ye ko bēte yir fo, aŋo ŋandi bana eno wat bēla bēn.

¹¹ Ata bēlēngw bēr Bēşewif bēn kēno şalarand gēr ofēna do kēni wēkarēnd: «Awa feye exo ajo?»

¹² Ata gēr bēmēxwēr, onēkēnēkar od nē endexēm ok mbaŋ ebax. Bērēmar are bani rend: «Ala ar şenene exo.» Bēşēxen bēn: «Ali anambeli kēbi nambelind bēla bēn!»

¹³ Bari ala abax yeyan na poyoma endexēm eŋ, ga banēbi yēdand bēlēngw bēr Bēşewif bēn.

¹⁴ Anēka hi bax loxo ir ofēna in mērēxand and ye ko Yesu yaŋ gēr Aciw and Kaxanu aŋ, gēr ed baŋi sēyalirand bēla.

¹⁵ Ata bēlēngw bēr Bēşewif bēn, ga kēbi şaran, kēni wēkarēnd: «Mondake nang ko Oñēgw Omēnēk ok mēŋ ar ax tēya ex na an.»

¹⁶ Ata yaka kēbi Yesu: «Osēyali oram ol, or ar lawēnēgu ke ex, baŋi ax gi ex na oram.

¹⁷ Ar ex awēlēk ar exo di oñandi od Kaxanu an, anang ko nang osēyali oram ol, ba gēr Kaxanu nde xaniwēk ba wēno fo nde kē yeyandērand.

¹⁸ Ar kē yeyandērand er yerētēk ko gē andexēm an, eno cēkwēnd ko şaland. Barikan, ar kē şaland enjaran end ar lawēnēgu kēŋo an, ar dal hi ko do osēmbak ax gi ex na gēr ndexēm.

¹⁹ Ax gi ex na nde Moyis yēl kēŋun acariya and Kaxanu aŋ? Barikan wēn, gabatak ax tēfēnd na acariya aŋo. Inewā kēn şalaxēnēnd ene daw?»

²⁰ Ata amēxwēr aŋ yaka kēno: «Wēj ar gē bēyēl ey! Noŋo kē şaland exi daw?»

²¹ Yesu yaka kēbi: «Emat fo ri kēme do wēn dek şarandēra kēŋun.

²² Moyis sēyali kējun oxac or bētox bētoşan ol, (xarak ax gi ex na Moyis yerētēk gayikako gēr bēxarēk xaniwēk). Do ax gi ex na nde wēn axac kēno xacēnd ala an yatir akey and eteyēta dēŋ?

²³ Angēmēne axac kēno xacēnd ala yatir akey and eteyēta kēdi kēn yepēn acariya and Moyis aŋ, inewā xoŷēnaxēn kēne wēno ar fakēn kēŋo yer ala an gē akey and eteyēta aŋ?

²⁴ Tebin ekiti ed bela el ang kējun wēndanēnd wēn ak. Kitiyindēn ſenene!»

²⁵ Ata Bēyerusalem bērēmar kēni rend: «Ax gi ex na nde ajo kēno ſaland eno daw?»

²⁶ Barikan nēkodo wa ga ko yeyandērand poyoma, do ala aŋo kexēnd na! Anēka nde xwita kēno bēlēngw bēn mēne mēŋ dēŋ ex Afexēn an?

²⁷ Barikan, ajo ro anang nang kēne gēr ed xaniw ko. Xarak Afexēn an and ko yow aŋ, ala ax nang na gēr ed xaniw ko.»

²⁸ Ata Yesu, ga kēbi sēyalira bela bēn gēr yangana ir Aciw and Kaxanu, xeŷ ko: «Wēn anang nang kēne do anang nang kēn gēr ed xaniw kēme! Barikan wēno ame yow ex na gē oŋandi odam. Ar lawēnēgu ke an dāl exo, bari ano nang ex na.

²⁹ Wēno anang nang kēmo, gayikwa gēr ndexēm xaniw kēme, do mēŋ lawēnēgu ke.»

³⁰ Bela bēn kēni ſaland eno tēra, bari gabatak aŋo tēra bana gayik ax ŋat bana pere apēxēd andexēm aŋ.

³¹ Ata gēr amēxwēr, bēranjēm wā kēni end Yesu eŋ do kēni rend: «And ko yow Afexēn aŋ, becarax bēnd ko ri beŋ anēmēca nde kē nēmēca bēnd ajo beŋ?»

End etēra ed Yesu eŋ

³² Ofariŋeŋ ok wēl kēnēbi bēranjēm gēr amēxwēr ga kēni nēkēnēkar end Yesu eŋ. Ata bēşadaxan bēlēngw bēn do gē Ofariŋeŋ ok lawēn kēnēbi bēnēkōna bēn eno tēraw.

³³ Ata re ko Yesu: «Nē erebat bayi kēne pere imēd, me bakaxēn gēr ar lawēnēgu ke.

³⁴ Aşalara kēne şalara bari ane wat na. Do gēr ed kēme hi, wēn an kor na en yeli.»

³⁵ Ata kēni wēkarēnd Bēşewif bēn: «Feye ngwa ko ye do enēŋo neme? Aye nde ko ye ed şapērera kēni Bēşewif gēr bēr enēng ecēxe, ebi tēyalirax bēr ani gi ex na Bēşewif bēn?

³⁶ Ine ngwa wācayak eyeyan ed wēleli kēnēŋo elo: “Aşalara kēne şalara bari ane wat na. Do gēr ed kēme hi, wēn an kor na en yeli.”»

End akey apelatar and Ofēna or baner eŋ

³⁷ Yatir akey apelatar and ofēna ebax akey atēm aŋ. Ata Yesu, ga xani ko xwiriş, xeŷ ko: «Ar sel kēŋo an, yowēlexo mo yēl exo ceŋ.

³⁸ Ar ke xwēta an, men ond kēmo yēl oŋ ang oŷēm or men ond anıyan fo kē ŷana ex pesēnd gēr yomb irexēm, ang rek Oŋēgw Omēnēk ak.»

³⁹ End Angoc and Kaxanu and ebax eni cot bēr kēŋo xwēta eŋ baxo yeyanēnd mondako. Amēd aŋo, Angoc aŋ axo yow bana pere gayik ax ŋat bana and kē şanaya enjaraŋ end Yesu eŋ.

⁴⁰ Bērēmar gēr amēxwēr ga wēl kēni er baxo yeyanēnd in, kēni rend: «Enimin, ajo ex Alawēnel an.»

⁴¹ Bêjo këni rend: «Ajo ex Afexën an!» Bêşêxen re këni: «Ba gër ebar ed Galile nde ebar exo kaniw Afexën an?»

⁴² Ax gi ex na nde Oñëgw Omënek dëj rek mëne Afexën an ar andëwëra and Dafid ko hi do ar gër Betëlexem, angol and Dafid aŋ?»

⁴³ Ata bër gër amëxwër bën xucarëra këbi në end Yesu.

⁴⁴ Bërëmar aŋandi ŷandi bafi eno tëra, bari gabatak ax yëxw bana eŋo.

End bëlëngw bër Bêşewif eŋ

⁴⁵ Bënëkona bën, ga baka këni gër bëşadaxan bëlëngw do gër Ofariseŋ, wëkak kënebi: «Ine cëj bayik ano mëlau ex na?»

⁴⁶ Yaka këni bënëkona bën: «Ar kê yeyanënd mondako, biyi elod amo wël ex na.»

⁴⁷ Ata yaka kënebi Ofariseŋ ok: «Wën bête, anëka nde seb këno eŋun nambeli?»

⁴⁸ Awat nde wat këno alëngw ar Bêşewif ba fariseŋ ir wäk endexëm?»

⁴⁹ Bari amëxwër aŋo, bër wë këbi exëni, ani nang ex na acariya and Moyis aŋ!»

⁵⁰ Ata Nikodem, ar ye bax gëmëc' eni watër gë Yesu an, wëka këbi:

⁵¹ «Acariya andebi aŋ, anëp nde këŋo nëpënd ala xarak bëxiti bën ano baxët ex na pere do ani nang ex na pere er ri ko in?»

⁵² Yaka këno: «Agalile nde hi këy wëj bête? Calal aye ata këy wat mëne alawënel gabatak ax kaniw ex na gër ebar ed Galile.»

End asoxari ar orekar eŋ

⁵³ [Ata ga xucak eŋo, ala kala wãyi ko gër iciw' indexëm.*

8

¹ Ga xucak eŋo, Yesu ye ko yaŋ gër etënd ed gë bañarëka.

² Barikan mopëc' gëbër, ga baka ko gër Aciw' and Kaxanu, barërëgu këni dek bulunda in. Ga ŷëpa ko, këbi sëyalirand.

³ Ata bëşalen do gë Ofariseŋ sëraw këno asoxari ar fënga këno në orekar.

⁴ Ga xwëşan këno mërëxand, re këni: «Asëyali, asoxari ajo në orekar fëngaw këmo.

⁵ Acariya and Moyis aŋ ga rek mëne bësoxari bërako bën mopëtëra ŷap këbi xali eni cës. Awa wëj ake re këy?»

⁶ Ga re bani eŋo, atëy bano rind eno nagaşanaxën. Barikan Yesu rëngw ko do ko ŷëgwënd gë imasa in gër ebar.

⁷ Ga këno nëyali ebi pel ang këni ri ak, Yesu ga rëngwëta ko, re ko: «Ar gë eñëŋenax këm an, ñanaleŋo epët el.»

⁸ Rëngw ko gaşëxe do ko ŷëgwënd bête gër ebar.

⁹ And wël këni eyeyan elo aŋ, şapërëra këni abat abat, ga ŷana këni bëxarëk bën. Bayi këni Yesu gë asoxari an na gër ed xwëşan bano mërëxand.

¹⁰ Ata rëngwëta ko Yesu, wëka këno asoxari an: «Okò feye exëni bër baxi lëxwënd bën? Ala axi nëp ex na nde?»

¹¹ Yaka ko asoxari an: «Axwën, gabatak axe nëp ex na!» Ata re ko Yesu: «Wëno bête ami nëp na. Maŷil, bête din kërey mendëra na mondako.»]

End angoben and ngwën eŋ

* **7:53 7.53** Bengas bënd gër Atëfëtan and Şaŋ 7.53 xali 8.11 ax gi ex na gër bakayëta bakarëk.

12 Yesu, ga bakan ko osëyali ol, ko rend: «Wëno ex angoben and ngwën aŋ, ar ke sëf an angoben and kë wëland gër aniyan aŋ ko şot, din axo gi na gër ecamëdan.»

13 Ga wël këni eŋo, Ofariseŋ ok re këni: «Awa wëj gë andey këy reyand osede orey ol, do osede olo ax gi ex na ðal.»

14 Ata Yesu yaka këbi: «Aŋap ŷapëk ene kwëta ado ga këme reyand gë andam aŋo dëŋ er eme in. Osede oram ol ðal ex gayikwa wëno anang nang këme gër ed xaniw këme do gër ed këme yend. Bari wën, an nang ex na gër ed xaniw këme, bête an nang ex na gër ed këme yend.

15 Wën bela fo hi kën do këne xitind. Wëno ala amo kitind na.

16 Do angëmëne wëno xiti këŋo ala an, kiti iŋo ind ðal kë hi gayik ame gi ex na gabat: gë Faba, mëŋ ar lawëneŋu ke an, bar këmi.

17 Aŷëgw ŷëgw këni gër acariya andewën mëne osede or këni reya bela bëxi bëjo ðal ex.

18 Wëno dëŋ kë reyand osede or hi këme ol do bête Faba, mëŋ ar lawëneŋu ke an, në edeya exo endam eŋ.»

19 Ata wëka këno: «Feye ngwa hi ko sorix?» Yaka këbi: «Wën ane nang ex na wëno, bête ano nang ex na Faba. Kido anang nang bane, anang nang dono Faba.»

20 Mondako felëra babi Yesu ga këbi sëyali ler gër akwëtaya and oyël, gër yangana ir Aciw and Kaxanu. Bari gabatak aŋo tëra bana gayik ax ŋat bana pere apëxëd andexëm aŋ.

End Ar yaŋ gër orën eŋ

21 Yesu fel këbi bête: «Ga këme yend ako, wën aşalara këne şalara bari ane wat na. Awa eñëŋëx andewën eŋ këŋun nemin. An kor na ene tëfëli gër ed këme yend.»

22 Na Bëşëwif bën këni rend: «Ga ko rend ako ane kor ex na enëŋo tëfë gër ed ko yend, ba alawaya nde ko lawaya?»

23 Ata re ko Yesu: «Wën bër gëç ro hi kën, wëno ar yaŋ hi këme, ame gi ex na ar ngwën iŋo ro.

24 Mëŋ felaxën këmun mëne beñëŋëx bendewën beŋ këŋun nemin. Angëmëne an kwëta ex na mëne Wëno ex ar hi këme an, beñëŋëx bendewën beŋ këŋun nemin.»

25 Ata wëka këno: «Do wëj, noŋo ngwa hi këy?» Yaka këbi Yesu: «Ax gi ex na nde elod gër ŷanar felëra këmun? Ado në end inewä ngwa këmun yakaxën?»

26 Wëno bebëranjëm reyadome endewën eŋ mun kitixën. Barikan, ar lawëneŋu ke an kë reyand ðal in do er wëleli këmo in këme reyand gër ngwën ro.»

27 Bela bën abi pëni bana mëne end Sëm Kaxanu eŋ babi felërand mondako.

28 Ata re ko Yesu: «And këne xaŵ wëno Aşëniw ar ala aŋ, ata kën nang mëne wëno hik do ŷoweŷ ame dind na gë or gapak oram. Er këmun felënd in, Faba sëyaliw ke.

29 Wëno gë ar lawëneŋu ke an bar këmi, axe teŋ ex na gabat gayik wëno din këme rind er ñan ko in.»

30 Ga wël këni eyeyan elo, bëranjëm wä këni endexëm eŋ.

End edacët ed gër oxadëp eŋ

31 Ata Yesu fel këbi Bêşewif bër w̄a bax endexëm bën: «Ga xwëtaya xwëtaya kën gër onden ondwên er këme sëyalind in, ata kën hi enimin bësëfan bëräm.

32 Anang kën nang d̄al in do d̄al ijo këjun racët gër oxadëp.»

33 Ata yaka këno: «Biyi bërändewëra and Abëraxam bën nde këyëbo rend aracët këyëbo racët gër oxadëp? Biyi elod ami gi ex na okadëp, mondake cëŋ këy xorënd ey de: “Bër yaya kën hi?”»

34 Yesu yaka këbi: «Dal in këmun felënd, ar kë wëndërand yo xadëp ir eñjënax hi ko.

35 Ar hik asëniw̄ an kë bayind laŋ gër ekun ed rëw̄ këno. Bari xadëp in axo bond na din.

36 Awa angëmëne wëno Asëniw̄ ar Kaxanu an racët këjun gër oxadëp, bëtëdin an bo na okadëp.

37 Anang wa nang këme mëne wën bërändewëra and Abëraxam hi kën. Barikan nê ecalane ene d̄aw̄. Eyeyan edam el xey këjun en kwëtaya.

38 Wëno, er watëgu këme gër Faba in këmun felënd. Do wën, kën rind er wël kën gër sorix irewën in.»

39 Yaka këno: «Abëraxam ex dë, axarëk arebi an.» Ata re ko bête Yesu: «Angëmëne obaş or Abëraxam hi kën, diyindën bebër baxo rind bën.

40 Barikan gërëgako, wën nê ecalane ene d̄aw̄, wëno ar fel këjun d̄al ir wëlëgu këme gër Kaxanu an. Eŋo, Abëraxam elod axo di ex na.

41 Wën, bebër wateli këno sorix irewën bën kën rind.» Ata yaka këno: «Biyi ami gi ex na dë obaş or rëw̄ kënebi nê asëk alakirand fo; Kaxanu gabat ex Faba irebi.»

42 Ata re ko Yesu: «Kido Kaxanu ebax Sorix irewën, aŋan ŋan done gayik gër ndexëm şanëgu këme xali yow këme. Mëŋ lawënëgu ke, ame yow ex na ayow fo.

43 Er bayik anun penixënënd na eyeyan edam in, an korënd na en baxët.

44 Şabucara in ex sorix irewën, mëŋ kën rixënënd oñandi odexëm ok. Mëŋ elod gër ŋanar hi ko anemin ar bëla. Axo deyand na d̄al in gayik ado dal dëŋ ax gi ex na gër ndexëm. Nand ko nëgwëşënd yo ola orexëm ol kë şanayand gayik anëgwëş exo. Gër ndexëm ŋanak enëgwëş eŋ.

45 Wëno ar këjun felënd d̄al an, ane kwëta ex na!

46 Ang hi kën ro ako, noŋo kë xor ex deya mëne wëno na wëndëra këme na? Angëmëne d̄al in këmun felënd, ine cëŋ bayik ane kwëtaxënënd na?

47 Ar Kaxanu an abaxët ko baxët eyeyan ed Kaxanu el. Wën an baxëtënd na gayik an gi ex na bër Kaxanu.»

48 Aŋo yaka këno Bêşewif bën: «Ax gi ex na nde d̄al këmi rend mëne wëj Asamari ey, ar gë bëyël ey?»

49 Na re ko Yesu: «Ame gi ex na ar gë bëyël. Wëno Faba fëb këmo, bari wën ayepan këjun yeapanënd endam eŋ, ane pëb ex na.»

50 «Wëno ame caland na ene cëkw bëla. Abat ex ar kë şaland ene cëkw an, do mëŋ ex ar kë xitind an.»

51 «Dal in këmun felënd, ar kë xwëtaya eyeyan edam an, din axo tÿyi na ecës el.»

52 Ata re këni Bêşewif bën: «Gërëgako, anëka dëŋ nang këmi mëne enimin wëj ar gë bëyël ey. Abëraxam asës şës ko, bëlawënel bër Kaxanu bën bête asës şës këni, do wëj këy rend mëne ar kë xwëtaya eyeyan ed ey an din axo tÿyi na ecës el.

53 Ba wëj nde xuca këŋo Abëraxam, axarëk arebi an, gayikako mëŋ asës şës ko? Bëlawënel bën asës şës këni bête. Wëj noŋo këy yëland hi këy?»

⁵⁴ Ata yaka ko Yesu: «Angëmëne wëno fo kè šëkwayand, enjaran endam eŋ xaf-xaf ex. Faba wa ke šëkwënd, mëŋ ar kën rend mëŋ ex Kaxanu, ar xwën këjun an!

⁵⁵ Ado wëno wa nang këŋo, wën ano nang ex na. Wëno anëgwëš hi dome ang wën ak kido are bame rend mëne amo nang ex na. Barikan, anang wa nang këmo xali xwëtaya këme eyeyan edexëm el.

⁵⁶ End Abëraxam, axarëk arewën eŋ cëŋ, gë onënga fo baxo yëlarand end yatir këme yow eŋ. Ata and wat ko akey aŋo aŋ fuŋara këŋo.»

⁵⁷ Na re këni Bëšëwif bën: «Ado wëŋ axi tək ex na pere bënny ofëxw oco nde këy rend awat wat këyo Abëraxam.»

⁵⁸ Yesu yaka këbi: «Dal in këmun felënd, d̄amana exo gi Abëraxam wëno hik.»

⁵⁹ Ga wël këni eŋo, wëdëra këni ñat oxaŷ oŋ eno pëtëraxën. Na ga ŷaf ko Yesu kwël şan ko Aciw̄ and Kaxanu aŋ.

9

End Yesu do gë ašiwëk eŋ

¹ Akey amat, Yesu ga ko xuca në ingol wat këŋo ala ar rëwëli këno mondewëli ošiw̄.

² Wëka këno bësëfan bërëxëm bën: Asëyali, noŷo wa wëndërak mëŋ rëwaxën këno ala aŋo ašiwëk? Ba mëŋ nde ba bëxarëk bërëxëm nde?

³ Yaka këbi Yesu: Ax gi ex na mëŋ, ax gi ex na bëxarëk bërëxëm bën wëndërak. Barikan, gë ošiw̄ orexëm olo këbi wasin Kaxanu bela bën bešër ko rind bën.

⁴ Diyenindënëŋone Kaxanu, mëŋ ar lawënëgu ke an nand ŷapëk na gayik ayow kë yow amëd and ala ax kor na eŋo diyenin.

⁵ Në amëd and hi këme gër ebar ro na, wëno ex angoben and ngwën aŋ.

⁶ Ga yeyan ko mondako, sëp ko gër ebar. Nega ko obar ok gë bato bandexëm b̄aŋ do nëm këŋo ašiwëk an gër bangës.

⁷ Fel këŋo: «Yel ey dëxasax gër anjer and Silowe.» (Owac olo er wacayak Arolawën). Awa ga ye ko, rëxasax ko do nand baxo wërëšetand na šiwëta ko.

⁸ Bëraketa andexëm bën do dëk bër baŋo watërand ga ko xararand bën këni wëkarënd: «Ax gi ex na nde aŋo bax xararand moñëpa?»

⁹ Bërëmar këni rend: «Mëŋ ex.» Bëŋo: «Ali, awëndër fo wëndër këni.» Barikan, mëŋ ko rend: «Wëno dëŋ ex dë.»

¹⁰ Ata na wëka këno: «Mondake wa šiwëta këy?»

¹¹ Yaka ko: «Ar këno wacënd Yesu an negak obar, nëm ke gër bangës do fel ke me ye me dëxasax gër anjer and Silowe. Ga ye këme rëxasaw këme, šiwëta këme.»

¹² Wëka këno bëte: «Do feye wa exo ala aŋo?» Yaka këbi: «Wëno ame nang ex na.»

¹³ Na wëla këno ar šiwëtak an gër Ofarişen.

¹⁴ Xarak yatir nega baxo Yesu obar do šiwëtaxën këŋo ala aŋo akey and eteyëta ebar.

¹⁵ Ata Ofarişen ok wëka këno bëte ba mondake šiwëta ko. Yaka këbi: «Obar nega baxo gë bato bandexëm b̄aŋ do nëm ke gër bangës, ataŋ ga rëxasa këme, watëra këme.»

16 Ofarisej odëmar are bani rend: «Yesu axo kaniw ex na gër Kaxanu gayikako axo pëbënd na akey and eteyëta aŋ.» Bëte odëmar are bani rend: «Kido awendëran ebaxo adoxo xor na exo di becarax bend kënëjo watelinde beŋ.» Ata në eŋo xucarëra babi.

17 Wëka këno bëte ar şiwëtak an: «Do wëj ake yëla këy end ar şiwët ki ajo eŋ?» Yaka ko: «Alawënel ar Kaxanu exo.»

18 Bari, bëlëngw bër Bëşëwif bën ani kwëta bana mëne aşiw dëŋ şiw baxo ala ajo.

19 Ata wëka kënëbi bëxarëk bërëxëm bën: «Ajo nde ex asëniw arewën ar kën rend mëne aşiwëk rëw këno an? Do mondake cëŋ ko watërand gërëgako?»

20 Yaka këni bëxarëk bërëxëm bën: «Biyi er nang këmi mëne itox indebi exo, do aşiwëk rëw këmo.»

21 Barikan end mondake ko watërand gërëgako eŋ, ami nang ex na. Ami nang ex na bëte ba noŋo şiwët këŋo. Mëkayino mëŋ dëŋ, afirik ga exo wa, afel këŋun fel.»

22 Ga banëbi yëdand bëlëngw bër Bëşëwif bën yakaxën bani mondako. Awël wël bani mëne ar kë wä yo mëne Yesu ex Afexën an, aŋaŋ këno wäŋ gër aciŋ acaleyä andebën.

23 Mëŋ rexën bani bëxarëk bërëxëm bën mëne afirik exo, eno mëkara mëŋ dëŋ.

24 Ofarisej ok ga wäc këno akinëm ar şiwëtak an, re këni: «Cëkwalo Kaxanu. Ala ajo awendëran hi ko. Biyi cëŋ mondako nang këmi.»

25 Yaka këbi: «Angëmëne awendëran hi ko wëno ame nang ex na. Emat ex end nang këme eŋ: aşiwëk hi bame, gërëgako në ewatëra me.»

26 Ata wëka këno gaşëxe: «Ake nde ri ki? Mondake şiwët ki?»

27 Yaka këbi: «Anëka ga fel këmun wa do wën ane baxët ex na. Ineŋa ŋandixën këŋun ene wël gaşëxe? Ba en gi wën bëte bësëfan bërëxëm nde ŋandi këŋun?»

28 Na şirëra këno këni rend: «Wëj wa ex asëfan arexëm an. Biyi cëŋ bësëfan bër Moyis hi këmi.»

29 Biyi er nang këmi mëne Moyis wëlanëgu këbo eyeyan ed Kaxanu el. Bari ajo, ami nang ex na gër ed xaniw ko.»

30 Yaka këbi: «Awa wëno në ecaran exe end mëne wën an nang ex na gër ed xaniw ko eŋ. Barikan mëŋ şiwët ke de!»

31 Anang nang këme mëne Kaxanu abi yakalind na cale iŋ bëwendëran bën. Barikan, ar fëb këŋo Kaxanu an, ar kë rind oŋandi odexëm an, ajo këŋo yakalind cale iŋ.

32 Elod ane wël exe na end ala ar këbi şiwëtënd bër rëweli kënëbi oşiw.

33 Kido ala ajo axo kaniw bana gër Kaxanu, ŋowëŋ adoxo xor na exo di.»

34 Ata yaka këno: «Yama wëj ar rëw këni aŋëŋenax gër beŋëŋenax an nde këbo sëyalind gërëgako!» Ata wäŋ këno exo can.

End oşiw or ouden eŋ

35 Ata Yesu wël ko mëne aŋaŋ wäŋ këno ala ajo. Ga fed këni, wëka këŋo: «Wëj axwëta nde xwëta këyo Asëniw ar ala an?»

36 Yaka ko: «Asëyali, noŋo wa hi ko mëŋ këmo xwëtaxën?»

37 Na re ko Yesu: «Në ewat dëŋ eyo, wëno ar ki felarënd ajo.»

38 Ata re ko ar şiwëtak an: «Axwën, axwëta xwëta këmi.» Na foxi ko, do këŋo şalend.

³⁹ Re ko bête Yesu: «Wëno kiti wëlaw këme gër ngwën ro: bëşiwëk bën eni watërand, do bër kë watërand bën eni ciw.»

⁴⁰ Ofarisej od xeta banjo ok ga wël këni eyeyan elo, wëka këno: «Ba biyi bête bëşiwëk nde hi këmi?»

⁴¹ Yesu yaka këbi: «Kido ašiw šiw ban, an mendëra dona. Barikan, ga kën rend ako awatëra kën watërand amena andewën aŋ monëka lëka këjun.»

10

End axadac ayekax eŋ

¹ Ata re ko bête Yesu: «Dal in këmun felënd, ar bayik ax dëlënd na gër ebët ed kece ir opey, do ko radand mondaŋa an, arek axeŋax exo.

² Barikan, ar kë lilënd gër ebët an, mëŋ ex axadac ar opey an.

³ Anëkona ar ebët an këŋo šengëntënënd exo dilaxën, do opey ok axwita këni xwitand oniŋ orexëm ol. Ata këbi wac fac opey odexëm ok ir ex kala gë oŋac orexëm ol eni can do kwël eno tëfa.

⁴ And këbi necët dek opey odexëm aŋ, exo dëngw do bën eno tëfand ga wër këni oniŋ orexëm ol.

⁵ Ala ar ano nang ex na an, ado ebi macërand, ano tëfa na. Ata këni šapër eno ŋawëta gayik ani mër ex na oniŋ or bëliyer ol.»

⁶ Apënëtal aŋo fel baŋi Yesu, bari bela bën abi pëni bana er baxo rend in.

⁷ Yesu fel këbi bête: «Dal in këmun felënd, wëno ex ebët ed gër ed këni lilënd opey el. ⁸ Dek bër yowëk đamana me ŋatëgu bën bërek bëxeŋax ex. Bari opey ok anëbi baxët ex na.

⁹ Wëno ex ebët el! Ar kë zuca gër ndam an afex ko fex. Alil ko lil, ašan ko šan do exo cot er ko yamb in.

¹⁰ Arek an er ko yowënd wayët: orek, edaw, enëxëndëran. Barikan wëno er yow këme eni cot oyel oram ol aniyen aŋ do gë obetak or din ol.

¹¹ «Wëno ex axadac ayekax an. Axadac ayekax an, ayëlaya ko yëlayand aniyen andexëm aŋ, aŋelëk hi ko exo cës në end oyel orexëm.

¹² Barikan, ariyenin an axadac fo këbi xadacënd oyel ol, abi kwën ex na. Sam ebi watëgu ojëlemu ok, oyel ol këbi ŋanëtand exo gër. Ata ojëlemu ok, oko enëbi tëra oyel ol, oko enëbi yëc eni capërëra.

¹³ Ariyenin an ahër ko hërënd gayik në end acosa fo këbi xadaxënënd oyel ol, aŋo balënd na endebën eŋ. Wëno ex axadac ayekax an.

¹⁴ Anang nang këmëni oyel oram do bën anang nang këne;

¹⁵ ang nangër këmi wëno gë Faba ak. Aŋelëk hi këme me yëlaya aniyen andam aŋ gër ecës në end oyel oram na.

¹⁶ Oyel ošëxe šot këmëni na or ax gi ex na gër kece ijo ro, afo mëni mëlaw. Oyel olo, awël këni ŋana eni wëlënd oniŋ oram ol do mëni bar eni gi kece ibat, mëni kaxadaxënënd wëno gabat.

¹⁷ Faba iram aŋan ŋan ke gayik aŋelëk hi këme me cës në end oyel oram. Ado me yëlaya gër ecës, axana këme xana aniyen andam aŋ and xani gër ecës aŋ.

¹⁸ Ax gi ex na ala ke law, barikan gë andam aŋo dëŋ këme yëlaya. Ašot šot këme ojaw od me tebaya ene daw, bête ašot šot këme ojaw od me kani gër ecës. Mondako ex apela and yëlēgu ke Faba aŋ.»

¹⁹ Ata xucarëra këbi gašëxe Bëšëwif bën ga wël këni eyeyan elo.

²⁰ Bëranjëm këno rend Yesu: «Ajo ar gë bëyël exo! Ado ašenëk ex, inewša këno baxëtaxënënd?»

²¹ Bëjo këni rend: «Eyeyan elo ax gi ex na dë ed ar gë bëyël. Bëyël bën anëbi kor na enëbi ciwët bela.»

End emëşen ed Yesu eŋ

²² Amëd and gë ayem isëm aŋ hi bax, ata hik ofëna or Aciw and Kaxanu ol gër Yerusalem*.

²³ Ga yow ko Yesu gër Aciw and Kaxanu, ko yexërand gër yangana, gër lilaya ir wacan bano Salomoŋ.

²⁴ Ata xeta këno jey Bëşëwif bën do wëka këno: «Xali niye wa këyëbo seş mi cakirand endey eŋ? Angëmëne wëj ex Afexën an pelëlëbo fac.»

²⁵ Yesu yaka këbi: «Ga fel këmün wa, bari ane kwëta ex na. Er kë reyand osede oram in ex bandixa band këme rind gër owac or Faba baŋ.

²⁶ Bari wën ane kwëta ex na gayik an gi ex na oyel oram.

²⁷ Oyel oram ol awër awër këni oniw oram ol. Wëno anang nang këmëni do bën asëfa këne sëfand.

²⁸ Wëno këbi yëlënd aniyän and din aŋ. Din ani nemi na do ala ax kor na ebi kwëcët ga lëkaya këmëni ako.

²⁹ Faba, mëŋ ar yëmbëta këbi bela dek an, yël ke oyel olo. Do ala ax kor na ebi kwëcët gër otaxan odexëm.

³⁰ Wëno gë Faba, arabat hi këmi.»

³¹ Ata Bëşëwif bën ga wël këni eŋo, ñat oxaŷ oŋ gaşëxe eno pëtëra xali eno daw.

³² Ata re ko Yesu: «Mbaŋ ex benjekax bënd gër Faba bënd wäsin këmün beŋ. Do në end fe yändixën këjun ene pëtëra?»

³³ Ata bëlëngw bër Bëşëwif bën yaka këno: «Wëj ar ex ala fo do këy rend mëne Kaxanu hi këy, në ecir eyo Kaxanu. Në eŋo yändixën këbo mi pëtëra, ax gi ex na në end enjekax end ri këy.»

³⁴ Yesu yaka këbi: «Ga yëgw këni wa gër acariya andewën mëne Kaxanu rek: Wën bëte okaxanu hi kën.

³⁵ Oñëgw Omënëk mondako wac këbi okaxanu bër wëlanëgu këbi eyeyan ed Kaxanu bën (do gër Oñëgw Omënëk, gabatak ax kor na exo yepën).

³⁶ Wëno yata ke Faba Kaxanu do lawënëgu ke gër ngwën ro. Do wën këne rend mëne në ecir emo gayik ako re këme wëno ex Asëñiw.

³⁷ Angëmëne ame dind na bandixa band Faba baŋ, kërene kwëta na!

³⁸ Barikan, në ediyenin emo Kaxanu ado bayik ane kwëta ex na. En mado wa ndakan endam eŋ në end bandiyen baŋo. Ata aye nangëdon mëne wëno gë Faba arabat emi.»

³⁹ Ata na Bëşëwif bën këni şaland bëte eno tëra Yesu, barikan şana këbi na.

⁴⁰ Ga xegëta ko na gaşëxe Yurëdeŋ in, fiat ko gër ed babi buyirand bela Şaŋ Batis and anëka fo aŋ, ata bayix ko fën.

⁴¹ Bëranjëm sëfa baŋo do këni rend mëne Şaŋ Batis, ecarax gematak axo di exëna; barikan dek beşër reya ko end Yesu bën dal ex.

⁴² Ata fën bëranjëm wäx këni end Yesu eŋ.

* **10:22 10:22** Gë ofëna olo bani xwitand Bëşëwif bën akey and fërët këni Aciw and Kaxanu aŋ.

11

End Lasar ej

¹ Aşëxwëra baxëna ar bano wăcënd Lasar gër ingol ind Betani, gër ed lëg bani mëñ gë bobinëm, Mari do gë Marët.

² Mari ijo ebax asoxari ar xoş baño Axwën Yesu gë angiri do fëxwëcën baño osapar oñ gë omban ondexëm oñ. Abinëm Lasar şëxwëra bax.

³ Ata bër gë abaÿe, Mari do gë Marët, lawën këni gër Axwën Yesu eno pelëx mëne ar han këño an şëxwërak.

⁴ Yesu ga wël ko eño yaka ko: Oşëxwëra olo ax gi ex na or ecës, or eni wataxën bêla bën enjaran end Kaxanu ex. Gë oşëxwëra olo këni wat ola or Kaxanu ol gër Aşëniw arexëm.

⁵ Yesu mbañ baño balënd end bër amimënëra ej: Marët, gë Mari do gë Lasar.

⁶ Barikan, ga wël ko mëne Lasar şëxwërak bayix ko gër ed hi baxo bakey baki.

⁷ Gër akey atasën, fel këbi bësëfan bën: «Bakane gër ebar ed Yude.»

⁸ Re këni bësëfan: «E Aşëyali, ax nêka ex na bêlëngw bër Bëşëwif ga bani şaland eni pëtëra gë oxaÿ oñ do këy rend ene bakaye fën.»

⁹ Ata Yesu yaka këbi: «Ax gi ex na nde gër amëdëna bapëxëd epëxw gë baki ex? Ar kë yexërand goyat an axo nawërand na gayik aye ko watërand gë angoben and gër ngwën ro añ.

¹⁰ Barikan ar kë yexërand gëmëd an anawëra ko nawërand gayik axo gi ex na gë angoben.»

¹¹ Yesu, ga fiata ko eyeyan elo, fel këbi bête bësëfan bën: «Lasar, lawo irefi nê okwëd exo. Barikan yene mo nëngëtëx.»

¹² Ata yaka këno bësëfan: «Axwën, angëmëne araş raş këño, afak ko fak.»

¹³ Enimin, er ÿandi baño Yesu ebi pëni mëne Lasar aşës dëñ şës ko. Er yëla bani bësëfan bën mëne end okwëd fo ko yeyanënd.

¹⁴ Ata Yesu fel këbi fac: «Lasar anëka şës ko.

¹⁵ Er nëngan ke ga şës ko nand bayik ame ye bana mëñ këne xwëtaxën wën. Gërëgako yene gër ed exo.»

¹⁶ Ata fel këbi Toma, ir nëngët bano Didim, bësëfan bësandaw: «Yene, fiyi bête ene cësëxëye gë mëñ.»

¹⁷ Yesu, and fiat ko gër ingol ind Betani añ, sêk ko mëne anëka ri baxo Lasar bakey banax gër ÿeg.

¹⁸ Ingol ind Betani in ax năwër bana gë Yerusalem in, nê bapakan batas fo bax.

¹⁹ Bëyude bëranejëm bax yowënd enëbi cëma Marët gë Mari ga lap këno imaÿe indefën in.

²⁰ And wël ko Marët mëne Yesu kë fiatëgund añ, xacëra këño. Mari bayi ko moñëpa gër iciw.

²¹ Ga fed këni gë Yesu, Marët re ko: «Axwën, kido ro hi bay abaÿe axo cës dona.

²² Barikan, ado gërëgako dëñ anang nang këme mëne dëk er këyo xara yo Kaxanu aye ki yakali.»

²³ Ata re ko Yesu: «Abinëx axani ko xani gër ecës.»

²⁴ Re ko Marët: «Anang nang këme mëne axani ko xani gër ecës and këni xanira bësëşëk añ yatir akey apelatar.»

25 Ata re ko Yesu: «Wëno kë xaninënd gër ecës, wëno ke yëlënd anıyan aŋ. Ar kë wã endam an gë anıyan ak ko bıayi ado exo cës.

26 Ar kë liyand do exe kwëta wëno an, ecës el din aŋo dëkaya na. Awã nde wã këy eŋo?»

27 Yaka ko Marët: «Iyo, Axwën awã wã këme mëne wëj ex Afexën an, Asëniw ar Kaxanu an, ar ebax ex yow gër ngwën ro an.»

28 Ga fiata ko Marët eyeyan elo, baka ko gër iciw. Ata wac këŋo, Mari abinëm do nëkënëka këŋo: «Asëyali aŋ anëka yow ko, në emac exi.»

29 Sam ga wël ko eŋo, Mari xani ko xwiriş, wãra ko gër ed hi baxo Yesu.

30 Yesu axo ŋat bana pere gër ingol, gër ed fed bani gë Marët fo bıayi baxo.

31 Bëyude bër xetëna baŋo Mari gër iciw do bano yifarand bën wat këno ga xani ko aŋand. Ata ga ko şan sëfa këno ga yëla bani mëne gër yeg ko yend exo denitarax.

32 And fiat ko Mari gër ed hi baxo Yesu aŋ, lapaya ko gër osapar orexëm, ko rend: «E Axwën, kido ro hi ba ay abaŋe axo cës dona.»

33 And wat ko Yesu mëne në edenita exo Mari aŋ do bête në etes exëni Bëyude bër sëfaw baŋo bën, hi këŋo ñar eman eŋ do şamina ko gër onden ondexëm.

34 Wëka këbi: «Feye wa wëxëta këno?» Yaka këni: «Axwën yow mi masin.»

35 Yesu ses ko.

36 Bëyude bërëmar re këni: «E, awa mbaŋ baŋo balënd dë end Lasar eŋ!»

37 Bëjo këni rend: «Ok, ax gi ex na nde mëŋ şiwët këŋo aşıwëk an? Axo kor dona nde eŋo pakën Lasar këdi ko şës?»

38 Yesu, ga hi këŋo na bête ñar eman eŋ, sëka ko yeg in. Yeg ijo oxel ebax do fëŋ bani lilaya in gë angaŋ.

39 Ata re ko Yesu: «Dëxëtın tan angaŋ aŋ.» Na rew ko Marët, imaŋe ind aşësëk in: «Axwën, anëka nëmu ko, akey anaxën aŋ ex doro!»

40 Yaka ko Yesu: «Ami pel ex na nde ga xwëta xwëta këye awat këy wat enjaran end Kaxanu eŋ?»

41 Ata wedit këni angaŋ aŋ. Yesu ga xeŋa ko orën ol, re ko: «Faba, aye ri këy ga yakali këye.

42 Wëno, anang nang këme mëne din këye yakalınd. Barikan, në end amëxwër and ex ro aŋo këme yeyanënd eni maxën mëne wëj dëŋ lawëngu ke.»

43 And fiata ko aŋ, xeŋ ko: «Lasar, canëgu!»

44 Ata aşësëk an şanëgu ko, osapar oŋ do gë otaxan ok moceri gë bëcole, do dëxasin mopël kwëc gë anjëm. Ata re ko Yesu: «Pëtërayino tan do tebino exo ye.»

End osit or etëra ed Yesu eŋ

45 Ata Bëyude bërãnjëm, bër yowëraw bax gër Mari bën, ga wat këni er ri ko Yesu in, wã këni endexëm eŋ.

46 Barikan mar ye këni gër Ofariseŋ eni deyax er ri baxo Yesu in.

47 Ata bëşadaxan bëlëngw bën do gë Ofariseŋ ok wacër këni. Ga yëpaxën këni endey eŋ gër Amara këni wëkarënd: «Mondake wa këne riye? Ala ajo cëŋ në eñëmb ex dë becarax bënd ko rınd beŋ.

48 Angëmëne aseß seb kënëŋone, ðek këni wã endexëm eŋ. Ata Bërom bën eni yow eni ñam Aciw̃ and Kaxanu aŋ do enëbo yëcëra enëŋ endëbi eŋ.»

49 Ata Kayif, mëŋ ar hi bax aşadaxan alëngw niy ijo an, re ko: «Ata wën yowëy an nang ex na ðe paß gë endey eŋo.

50 An nang ex na nde mëne abat yapëk exo cës në end bulunda ir İserayel ðek gë ex yëcar enëŋ endëbi eŋ.»

51 Yeyanaxën baxo mondako in, ax gi bana anjëlän andexëm fo. Ga hi baxo aşadaxan alëngw aniy aŋo, yeyanaxën baxo ang alawënel fo mëne Yesu kë şës eni pexaxën bulunda ir İserayel in.

52 Enimin, ebi baraxën Kaxanu ekun ebat obaş orexëm ol gër benëŋ ðek ko şesaxën, ax gi ex na në end Bëşëwif fo.

53 Ata elod yatijo xetan babi eno ðaw̃.

54 Yesu aŋo seb ko eyerëxa ed wat-wat gër Bëşëwif el. Ga xani ko na, ye ko kwël gand ladawe, në angol bani wãcënd Eferayim. Fën xeyërax babi gë bësëfan bërëxëm bën.

55 Anëka saxëgu bax Ofëna or Apexa ol, ata Bëşëwif bën këni yend yan gër Yerusalem eni wunëtarax ðamana ex ŋatëgu Ofëna or Apexa ol.

56 Ga këno şalara Yesu këni wëkarënd gër Aciw̃ and Kaxanu: «Mondake yëla kën, ayow nde ko yow gër ofëna?»

57 Bëşadaxan bëlëngw bën do gë Ofarişëŋ ok afel fel banëbi bela bën mëne ar kë nang yo gër ed exo Yesu exo deyad eno tëraxën.

12

End angiri eŋ

1 Bakey banjongamat bayi bax ofëna or Apexa ol. Ata Yesu ye ko gër ingol ind Betani, gër ed lëg baxo Lasar, ar xanin baŋo gër ecës an.

2 Fën ašemëran şemëran bano. Ata Marët këbi lëband, do Lasar hi ko şëf gër bër bax yambërand.

3 Na wëdëgu ko Mari icëlakuŋ ir angiri ir këni wãcënd nar, ir xem bax akanji mbaŋ. Xoş ko osapar or Yesu oŋ, do këŋo fëxwëcënd gë omban ondëxëm. Ata otëner onëŋgax oŋ xëñëk ðek iciw̃ in.

4 Aŋo re ko Yuda İsekariyot, asëfan ar ebax eŋo dëxw Yesu an:

5 «Ineŵa bayik ane pan exe na angiri ijo batama okeme otas, do kodfi ir şot done in enëbe ðëcaraxëne bëxaÿëanaxik bën.»

6 Rexën baxo eŋo mëŋ arek ebaxo, ax gi ex na ðe ga bal baŋo end bëxaÿëanaxik eŋ. Yama ga baxo yambënd nde kodfi ir bano fëxwënënd exo mëxwëta gër imboto in.

7 Barikan Yesu re ko: «Tebëlo ðe, gana-gana fo xoş ko eman endam eŋ ond gër yëg oŋ.

8 Wën din gë bëxaÿëanaxik bën ga hi kën wa, bari wëno ame bo na din gë wën.»

9 Ga wël këni amëxwër and Bëyude aŋ mëne Yesu yowëk gër Betani barërëgu këni. Eno wat bëte Lasar, ar xanin baŋo gër ecës an barëraxënëgu bani, ax gi ex na në endexëm fo.

10 Ata bëşadaxan bëlëngw bën xetan këbi eno ðaw̃ bëte Lasar

11 gayik Bëşëwif bëränjëm babi hawëtand ga bano xwëtand Yesu.

End Yesu gër Yerusalem eŋ

12 Ga xeyëk, amëxwër and bër yowërawëk gër ofëna aŋ wël këni mëne Yesu kë yowënd gër Yerusalem.

13 Ata ga sawëgu këni benid bënd baŋeŷ, xaca këno do këni sarënd: Hosana, betalexo ar kë yowënd gë oŵac or Axwën an, Betalexo emun end bulunda ir Isérayel eŋ.

14 Ata Yesu ŷëpa ko yaŋ në ipali. Mondako ŋata baxo er ŷëgw baxo alawënel ar Kaxanu an endexëm eŋ:

15 Këren yëdara na, wën bër gër Siyoŋ bën, Watino emun endewën eŋ, Në eyow exo, mo ñëpa yaŋ në ipali.

16 Amëd aŋo bësëfan bërëxëm bën abi pëni bana pere eŋo. Barikan, and wat këni enjaran end Yesu aŋ xwita këni mëne end ŷëgw baxo alawënel eŋ ex. Mëŋ xacaxën bano mondako bela bën.

17 Amëxwër and bër ebax yatir wac baŋo Lasar exo canëgu gër ŷeg aŋ areya bani reyand end wateli bano eŋ.

18 Në end ecarax end wël bani ri ko eŋo xacaxën bano Yesu bura-bura.

19 Ata Ofariseŋ ok këni rexërend: «Awat kën watënd mëne ŷowëŷ an kor na: ngwën iŋ dek mëŋ fo këno sëfënd.»

End benëŋ becëxe eŋ

20 Bela bër benëŋ becëxe yow bax na gër Ofëna or Apexa gër Yerusalem, eno cale Kaxanu.

21 Ata sëka këno Filip, asëfan ar lëg bax gër Betësayida an, ingol ind gër ebar Galile. Wëka këno: «Asošan, biyi Yesu ŷandi këbo mo wat.»

22 Ga wël ko eŋo, Filip fel këŋo Andëre, ata bën bëxi fiateli këni endey eŋ gër Yesu.

23 Yesu yaka këbi: «Dodo anëka fiatëguk apëxëd and kë şanaya enjaran endam eŋ, wëno Asëñiw ar ala an.

24 Dal in këmun felënd, eneda end bële end ani wëg ex na gër ebar eŋ, ax cënanand na, emat fo kë bayind. And këni lap do eni wëg aŋ kë şënanand bon.

25 Ar kë ñan nëmëc aniyand andexëm an, anemin ko nemin. Barikan, ar kë şus aniyand andexëm and gër ngwën ro an kë şot aniyand and din aŋ.

26 Ar këŋo ŷandi exe diyeninënd an, tëfëgulexe. Do gër ed këme hi yo na ko hi mëŋ bëte. Ar ŷandi këŋo exo gi ariyenin aram an, Faba këŋo waşën.»

En ecës ed Yesu eŋ

27 «Gërëgako yomb iram in anëka şaminak. Ine këme re? Ba, Faba dacëtële gër toro iŋo nde? Barikan, me toro mondako yowaxënëgu këme.

28 Faba, dafël ex oŵac oreŷ ol gër bela!» Ata wëliwëk oniŵ yaŋ gër orën do kë rend: «Anëka rafën këme do arafën këme rafën gaşëxe.»

29 And wël këni bër gër amëxwër bën oniŵ olo aŋ, mar këni rend mëne orën ol xëmak, bëjo këni rend: «Meleka yeyaneli këŋo.»

30 Ata re ko Yesu: «Në endewën wëlixënëk de oniŵ olo, ax gi ex na në end oŵac oram.

31 Gërëgako wa ex kiti ind ngwën iŋo iŋ, gërëgako këno wãŷ emun end gër ngwën ro eŋ.

32 Do wëno and këne yën yaŋ në osëx aŋ këmëni bar bela bën dek eni gi bëram.»

33 Ata gë eyeyan elo nangën babi Yesu ang ko şës ak.

³⁴ Yaka këno bër gër amëxwër bën: «Biya er fënën kënebo gër bakayëta band acariya andeþi mène Afexën an din ir din ko liya. Mondake cëj këyëbo felënd mène Asëniw ar ala an afika këno fika? Noþo ngwa ex Asëniw ar ala ajo?»

³⁵ Ata Yesu yaka këbi: «Ga bayik ako təkər angoben and këñun ñoband añ yexërayindën nê améd and hi kën gë angoben añ këdi këñun fënga ecamédan añ. Ar kë yexërand gër ecamédan an axo nangënd na gër ed ko yend.

³⁶ Nê améd and hi kën gër angoben añ, kwëtayin angoben añ, en gixën obaş or angoben.» Ga yeyan ko mondako Yesu, ñawëta këbi do nem këno.

End oñpëgënan od Bëšëwif eñ

³⁷ Bëšëwif bën, ado ga bani watënd awat dëñ becarax bëndanjëm bënd baxo rind Yesu bën, ano kwëta bana.

³⁸ Mondako ñatak er yëgw baxo alawënel Esayi in:

«Axwën, noþo ngwa wāk er reya këmi in?

Noþo ngwa watëk panga indey in?»

³⁹ Ang səkwanënd bani eno kwëta Yesu ak, Esayi aýëgw yëgw ko bête:

⁴⁰ «Axwën Kaxanu fëdëk bangës bandebën ñañ,

Mëñ xemënek ogaf odebën ok,

Këdi këni watëra, këdi këbi fëni gër onden ondebën,

Këdi këni nëngwët ola orebën ol do eni pak.»

⁴¹ Ejo re baxo Esayi ga wat ko enjaran end Axwën eñ do Yesu ñaño rend mondako.

⁴² Ado šëf gër bëlëngw dëñ, bëranjëm wā bax end Yesu eñ. Bari, ga banëbi yëdand Ofariseñ ok, abani reyara na poyoma këdi kënebi wāy gër aciw acaleya.

⁴³ Awa bën er këni ñan bela in fecan babi gë enjaran end Kaxanu eñ.

End eyeyan ed Yesu eñ

⁴⁴ Ata xeý ko Yesu: «Ar ke xwëta an anëka wā ko bête end ar lawënegu ke eñ, ax gi ex na wëno fo xwëta ke.

⁴⁵ Ar këño xëbënan endam an, end ar lawënegu ke eñ xëbënan këño bête.

⁴⁶ Wëno ex angoben añ, er yow këme gër ngwën ro mēni ñoba dek bër kë wā endam bën, këdi këni bayi gër ecamédan.

⁴⁷ Ar kë baxët er këme rend in do axo kwëtaya ex na an, ax gi ex na wëno këño nöp gayik ame yow ex na mēni nöp bela bër gër ngwën ro bën. Barikan, mēni pexën yowaxënegu këme.

⁴⁸ Ar şus ke an do exo nöp er re këme in ar enöp ex. Eyeyan edam el fo këño nöp yatir akey apelatar.

⁴⁹ End këme yeyanënd eñ ax gi ex na endam, apela and Faba ex, mëñ ar lawënegu ke an. Mëñ dëñ felëgu ke eyeyan elo do gë er ýapëk me tēyalind in.

⁵⁰ Do anang nang këme mēne apela andexëm añ kë yëlënd aniyan and din ir din añ. Awa er këme rend in, ang felëgu ke Faba ak këme yeyanënd.»

13

End enëbën ed osapar eñ

¹ Nê ecan bayi bax Ofëna or Apexa ol, Yesu nang ko mëne anêka fiatëguk amêd and ko rêxëta gër ngwën ro aŋ exo baka gër Sëm Kaxanu. Mbaŋ fiان babi bësëfan bërëxëm bën ado ga babi sebënd gër ebar ro. Ata wâsin kêbi anana aŋo xali gër enjata.

² Ga kêni yambëra ed genêka el, şabucara in anêka şoñ baŋo gër emëkw Yuda, asëñiŋ ar Simoŋ Isëkariyot, eŋo dëxw Yesu.

³ Do Yesu anang nang baxo mëne beŷ dek sebënan kêŋo Sëm, gër ndexëm xaniw ko do fën ko baka.

⁴ Gër ed bani yambërand na, xani ko xwiriş, şudëta ko acud atëm aŋ do xapa ko anjëm gër edum.

⁵ Ata ga rëmb ko men nê inëp, ŷana ko kêbi nebënënd osapar oŋ bësëfan bën do kêbi fëxwëcënënd gë anjëm and xapa baxo gër edum aŋ.

⁶ Na re ko Simoŋ Piyer and fiat ko gër ndexëm aŋ: «Axwën, yama wëj nde eye nebën osapar oŋ!»

⁷ Yaka kêŋo Yesu: «Er kême rind in, anang kêy nang and kê başana aŋ, bari ax gi ex na gërëgako.»

⁸ Ata re ko bête Piyer: «Din ame ma na eye nebën osapar oŋ.» Aŋo re ko Yesu: «Angëmëne ami nebën ex na yo osapar oŋ, awa ŷowëŷ axe bar ex na.»

⁹ Yaka ko Simoŋ Piyer: «Awa angëmëne mondako ex Axwën, kêrex gi na osapar oŋ fo. Nebënële bête otaxan ok gë gaf in.»

¹⁰ Ata re ko bête Yesu: «Ar buyirak ecede an, dek eman eŋ wën ko. Osapar oŋ fo ko nebara. Do wën bëwënëk hi kën, bari ax gi ex na wën dek de.»

¹¹ Yesu aye nang baŋo ar kêŋo lëxw an, mëŋ rexën baxo mëne ax gi ex na bën dek wënëk.

¹² And faŷ ko enebën ed osapar aŋ, Yesu şuda ko acud atëm aŋ do baka ko gër ed bani yambërand. Ata wêka kêbi: «Afëni nde fëni kêŋun er rin këmün in?»

¹³ Wën ke wacënd Asëyali do Axwën, ata dal kën reyand gayik go dëŋ ex.

¹⁴ Awa angëmëne anebën nebën këmün osapar oŋ wëno ar ex Axwën do Asëyali arewën an, wën bête aŷap ŷapëk en nebëndërënd osapar oŋ.

¹⁵ Amatinali rin këmün, en dixënënd wën bête ang rin këmün ak.

¹⁶ Dal in këmün felënd, xadëp in aŋo kucand na or gapak axwën arexëm an, parëxanda in aŋo kucaxënd na ar lawën kêŋo an.

¹⁷ Ga fëni fëni kêŋun eŋo, anëngandëra kêŋun nëngandëra angëmëne enimin mondako dëŋ kën rind.

¹⁸ Anang nang këmëni bër yata këmëni bën, amun dend na de wën dek. Barikan afo ex ŋata endam end ex gër Oñëgw Omënëk eŋ: “Ar bar këmi enëp ebat dëŋ ke şenaxën.”

¹⁹ Kwël gërëgako fo këmün nangënënd eŋo damana ex ŋatëgu. Do and kê fiatëgu aŋ, ene kwëtaxën mëne wëno dëŋ ex ar hi kême an.

²⁰ Dal in këmün felënd, ar kêŋo xana arolawën oram an, wëno dëŋ xana ke. Do ar ke xana an, anêka xana kêŋo bête ar lawënëgu ke an.»

End alëxw ar Yesu eŋ

²¹ Ga yeyan ko mondako, Yesu şamina ko gër onden ondexëm. Reya ko bête: «Dal in këmün felënd, wën bësëfan bëräm bën, abat ke lëxw.»

²² Ata bësëfan bën kêni nëkonëndërënd do kêni yëlarand ba noŷo kêŋo rend.

²³ Asêfan ar lëka baŋo mbaŋ Yesu an, xetëna baŋo gër ed bani yambërand.

²⁴ Simoŋ Piyer ga xëwa këŋo, fel këŋo eŋo mëka ba noŋo këŋo rend.

²⁵ Ata asêfan ajo xayaxën këŋo Yesu gër emëkw do wëka këŋo: «Axwën, noŋo wa këyo rend?»

²⁶ Yaka këŋo Yesu: «Ar këmo fëxwën aton and mburu and ŷesëna këme aŋ, ajo ex ar ke lëxw an.» Ata ŷesëna ko aton aŋ do fëxwën këŋo Yuda, asëniw ar Simoŋ Isëkariyot.

²⁷ Sam ga xana ko Yuda aton aŋ, Sindan lil këŋo. Ata Yesu fel këŋo: «Er këy rind in, dil aŋand.»

²⁸ Bër hi bax gër eyambëran bën, gaŋatak aŋo pëni bana ba ine felaxën baŋo Yesu eŋo.

²⁹ Enimin, Yuda bax lëkayand imboto ind kodî in, ata bësëfan bërëmar yëla këni mëne exo yëcëraw beŋer hi bax eni dixën ofëna bën lawën baŋo Yesu. Bëjo yëla këni ba eŋi yël ŷeŷ bëxaŷënanaxik bën fel baŋo exo ye.

³⁰ Ga yamb ko na Yuda aton and mburu aŋ, şan ko ataŋ. Anëka bax xwëyarënd.

End apela angaşax eŋ

³¹ Ga şan ko Yuda, Yesu re ko: «Gërëgako, Kaxanu anëka wăsin këŋi bela bën enjaran endam eŋ, wëno Asëniw ar ala an. Anëka wat këni enjaran endexëm eŋ gër ola oram.

³² Angëmëne aŋasin wăsin këmëni bela bën enjaran end Kaxanu eŋ, Kaxanu bëte aŋasin këŋi wăsin enjaran endam eŋ. Do gogo ko ri mondako.

³³ Obaş oram, anëka saxëguk amëd and këne şapëre aŋ. Wën aşalara këne şalarad do ang fel këmëni bëlëngw bër Bëşëwif ak, gër ed këme yend an kor na en yeli. Wën bëte mondako fo këmun felënd gërëgako.

³⁴ Apela angaşax këmun yëlënd: Balëringdëleŋun! Ang ke balënd wëno endewën ak balëringdëleŋun mondako.

³⁵ Ata mondako këni nangëra bela dek mëne wën bësëfan bëräm hi kën, angëmëne abalër këŋun balërend.»

³⁶ Ata Simoŋ Piyer re ko: «Axwën feye ngwa këy ye?» Yaka këŋo Yesu: «Gër ed këme ye ay kor na eye tëfëli gërëgako. Barikan, ecan ecan asëfeli këye sëfëli.»

³⁷ Wëka ko bëte Piyer: «Axwën, në end ine këme sëkwanaxën mi tëfëli gërëgako? Wëno aŋelëk hi këme me yëlaya aniyän andam aŋ ene daw në endey.»

³⁸ Yesu yaka këŋo: «Re këy wëj aŋelëk hi këy ey yëlaya xali eni daw në end oŋac oram! Dal in këmi felënd, damana exo yata ecare el wëj anëka këye yaxëta batas.»

14

End fëna ir gër orën eŋ

¹ Yesu fel këŋi bëte: «Këreŋun bëlandërand na gër oŋëkw orewën! Kwëtayino Kaxanu do kwëtayine wëno.

² Mbaŋ ex baciw baŋ gër ekun ed Faba do wëno axëñënan këmun xëñënanëx gër ed kën hi. Afel nde fel domun kido ax gi bana mondako?

³ Awa and këme ye do mun këñënanëx në er kën hi aŋ, abakanëgu këmun bakanëgu mun mëlaxën en gix wën bëte gër ed hi këme.

4 Wën, anang nang kën fëña in.»

5 Ata re ko Toma: «Axwën, gayikako gë enang ak dëŋ ami nang ex na gër ed këy yend, mondake këmi nang fëña in?»

6 Yaka ko Yesu: «Wëno ex fëña in, wëno ex ðal in, bëte wëno ex aniyan aŋ. Ala ax ŋat na gër Faba xarak axe tëf ex na.

7 Angëmëne anang nang këne, anang këno nang bëte Faba. Do gërëgako anëka nang këno do nê ewat eno dëŋ.»

8 Ata Filip re ko: «Axwën, ga wăsin wăsin këyëbo Sëm in ata gwac këbo hi.»

9 Ata re ko Yesu: «Elod anëka fo hi këme gë wën, do wëj Filip aye nang ex na! Ar ke watënd an, nê ewat eŋo Faba. Mondake cëŋ këy rexënënd mun masin Faba?

10 Aye kwëta ex na nde mëne wëno gë Faba arabat hi këmi? Er këme rend in ax gi ex na ðe eyeyan ed or gapak oram. Bandiyen band këme rind baŋ, Faba mëŋ ar hi këmi arabat an kërind.

11 Kwëtayine mëne wëno gë Faba arabat hi këmi. Ndakaŋ kwëtayine nê end bëbër kën watënd ga këme rind beŋ.

12 Dal in këmun felënd, ar kër wă endam an, ari ko ri bëbër këme rind bën. Ado bëbër nëmëcak bënd këme rind beŋ ko ri gayik nê ebaka eme gër Faba.

13 Dek er këno wëka yo gër oŵac oram, arin këmun rin, en wataxën enjaran end Faba eŋ gër wëno Asëfiw.

14 Angëmëne en mëka yëy gër oŵac oram, ari këme ri.»

End angoc Amënëk eŋ

15 «Angëmëne aŋan ŋan këne, asëf kën sëf bapela bandam baŋ.

16 Do wëno ata këmo xara Faba, eŋun ðawëneliw Arëca ašëxe, exo gixën din gë wën.

17 Arëca ajo ex Angoc and ðal aŋ. Angoc and ðal aŋo, bër gër ngwën ro bën, ani kor na eno cot gayik ani ŋana na eno watënd, bëte ano nang na. Barikan wën, anang nang këno gayik, moketënara këŋun yana eŋun ketënarand, ado lëf gër ola orewën ko hi din.

18 Abaka këme bakaw gër ndewën, amun teŋ na ang bëndëkak fo.

19 Ro bakey fo bayik, bela bër gër ngwën ro bën ani bo na ga këne watënd. Barikan wën, awat këne yana ene watënd gayik wëno aliya këme liyand, wën bëte aliya kën liya.

20 Ata yatijo, këŋun fëni mëne wëno gë Faba arabat hi këmi. Bëte wëno gë wën arabat hi këne.

21 Ar nangëk anang dëŋ bapela bandam do ko sëfënd an, ajo ex ar ŋan ke an. Ar ke ŋan an, Faba aŋan këŋo ŋan. Wëno bëte aŋan këmo ŋan, do aŵasinaya këme wăsinaya gër ndexëm.»

22 Ata Yuda, ax gi ex na ðe Yuda Isëkariyot, rew ko: «Axwën, ine cëŋ këy wăsinaya gër ndëbi fo, do eyëbi teŋ bër gër ngwën bën?»

23 Yaka këŋo Yesu: «Ar ŋan ke yo, axwëtaya ko xwëtaya eyeyan edam el, do Faba aŋan këŋo ŋan. Ata biyi mi yow mi dëg gër ola orexëm.

24 Ar bayik axe ŋan ex na an, axo kwëtayand na eyeyan edam el. Do eyeyan ed këne wëlëhind el ed Faba ex mëŋ ar laŵënëgu ke an, ax gi ex na edam.

25 Wëno eŋo këmun felënd nand bayi këne nê er ebat na.

²⁶ Barikan, Arëca an exo Angoc Amënëk and këñun lawëneliw Faba gër oŵac oram añ. Mëñ këñun sëyali beño dek, mëñ këñun xwitan dek beber fel këmun bën.

²⁷ Aketëxeta añ këmun sebënënd, aketëxeta andam añ ex, wëno, amun yëlënd na ang këni yëlënd bela gër bër ngwën ro ak. Këreñun bëlandërand na gër oŵëkw orewën, këreñun yëbund na.

²⁸ Awël wël këne ga re këme mëne aye këme ye, barikan abakaw këme bakaw mërëxand irewën. Angëmëne añan ñan këne, anëngandëra këñun nëngandëra ga këme bakand ako gër Faba, gayik mëñ rafëk nëmëc wëno.

²⁹ Gërëgako dëñ këmun felërand, ðamana ex ntaxënëgu bend këme yeyanënd beñ, ene kwëtaxën and kë ñatëgu añ.

³⁰ Wëno ame bo na ga këmun felërand mbanj, gayikwa ar wëñak ngwën an në eyow exo, paß gë wëno cëñ, ojaŵ año gi na.

³¹ Barikan, afo eni nangëra bër gër ngwën ro bën mëne wëno añan ñan këmo Faba, do ang ke felënd ak dëñ këme rind. Ado kaniwën ene yeye.»

15

End atëx and reseñ eñ

¹ «Enimin, wëno ex atëx and reseñ añ, do Faba ex axwën andëða an.
² Aforëta ko forëta enini end şosa ke do ax dëwënd na eñ. Barikan enini end kë rëwënd eñ, afëyëpëy ko fëyëpëy ex dëwaxënënd nëmëc.

³ Eyeyan ed sëyali këmun el wënën këñun.

⁴ Baiyin ga şosa këne, ang këme bayi wëno ga şosa këmun ak. Enini end şosëtak gër atëx and reseñ eñ, ax dëwënd na gabat. Wën bëte mondako fo kën sëkwan edi ed benjekax el angëmëne an bayi ex na ga şosa këne.

⁵ Wëno ex edëp ed atëx and reseñ el, do wën ex benini beñ. Ar bayi ga şosa ke an, ang şosa këmun ak, benjekax bendanjëm ko yana exo dind. Angëmëne an bayi ex na ga şosa këne, ado gë enjekax gematak an kor na en di.

⁶ Ar şosëta ke an, fac këno lap exo naxëx ang enini end saŵ këni fo. Do benini beñaÿëk beñ, abar këni barënd eni ðap gër xodux ex ñeg.

⁷ Angëmëne wën en bayi ga şosa këne do bëte en dëkaya gër ojomb odewën eyeyan edam el, karayindën er yandi këñun yo, aşot kën şot.

⁸ Watin ang kë yana ex canayand enjaran end Faba eñ: and kën rind benjekax bendanjëm do eni watënd bela añ; do enëbi masinënd mëne bëşëfan bëräm hi kën.

⁹ Ang ñan ke Faba ak, wëno bëte mondako fo ñan këmun. Kwëtayayin añana andam añ.

¹⁰ Angëmëne aşëf sëf kën bapela bandam bañ ang sëf këme wëno band Faba ak do bayi këme gër añana andexëm, mondako fo kën bayi wën bëte gër añana andam.

¹¹ En cotaxën onënga oram ol do en gixën dek onënga ol felaxën këmun eño.

¹² Acariya andam añ ex: balëringëleñun andewën rewën añ, ang ke balënd endewën ak.

¹³ Añana and xucak ex daf añ ex and ar kë ŵa exo cës në end oðawo odexëm añ.

¹⁴ Wën oðawo odam hi kën angëmëne ari kën rind er këmun felënd in.

¹⁵ Bëtëdin amun mac na okadëp odam gayik xadëp in axo nangënd na er ko rind axwën arexëm in. Gërëgako wën odawo këmün ýana mun macënd gayikako dek bër nanggëgu kême gër Faba bën, wën fo nangën këmün.

¹⁶ Wëno wa yata këŋun, ax gi ex na wën. Ata mëŋ sëyaliraxën këmün pere mun dawëna xën en ye do en dix gër ngwën benjekax bënd kē bayi laŋ. Do er këno xara yo Faba gē oŵac oram ol, ayakali këŋun ýana eŋun yakalind.

¹⁷ Er këmün felënd in: balëringdëleŋun mbaŋ andewën rewën aŋ.»

End ecus ed Yesu do gë odexëm eŋ

¹⁸ «Angëmëne bër gër ngwën ro bën ašus šus kënun, nangin mëne wëno šus këne pere.

¹⁹ Kido bër gër ngwën ro hi ban, bela bën aňan řanëdonun gayik andamat hi don. Bari an gi ex na bër gër ngwën ro. Wëno yata këŋun mëŋ šusaxën kënun.

²⁰ Kwitayin er fel këmün in: xadëp in aŋo kucand na or gapak ol axwën arexëm an. Angëmëne wëno arixëra rixëra këne, arixëra kënun rixëra wën bête. Angëmëne abaxët baxët këni eyeyan edam el, abaxët këni baxët edewën el.

²¹ Barikan beŋo dek kënun ýana enun dind nē end oŵac oram gayik ano nang ex na ar lawëneŋu ke an.

²² Kido ame yow bana do amëni pelëra bana end Kaxanu eŋ, ani gidona gë amena. Gërëgako, eyax abi gi ex na gër amena andebën.

²³ Ar ke šus yo anëka šus këŋo bête Faba.

²⁴ Kido ame di bana ogës odebën bënd elod ala ax di ex na beŋ, ani gi dona gë amena. Gogo aye wateli këne becarax beŋ. Barikan šus këneŋo wëno gë Faba.

²⁵ Ata mondako hik ex řataxën eyeyan ed yëgw këni gër acariya andebën el: “Ašus fo dëŋ šus këne*.”»

²⁶ «Alawëneliw këmün lawëneliw Arëca ar kē xaniw gër Faba an, Angoc and dal aŋ. And ko yow aŋ mëŋ kē ýana ex deyarand endam eŋ.

²⁷ Do wën bête, areyara kën ýana en deyarand endam eŋ gayik elod nand ýana kême andiyen na bar këne.»

16

¹ Yesu re ko bête: «Eŋo fel këmün këdi këŋun šëna en dŋap ekwëta edam el.

² Aŵaŷëra kënun ýana enun řŵayërand gër baciw bacelaya. Ado nē eyow ex amëd and këni ýana eni yëland bër këŋun lawënd bën mëne nē ediyenin eno mondako Kaxanu.

³ Mondako këni ýana eni dind gayik ano nang ex na Faba, ane nang ex na wëno.

⁴ Mëŋ felaxën këmün mondako, en kwitaxënënd mëne anangën nangën bamun and kē řatëgu amëd and toro indewën aŋ. Amun pel bana eŋo elod gër ýanar gayik nē er ebät bane hinde.

⁵ Gogo nē ebaka eme gër ar lawëneŋu ke do ala axe mëkand na ba feye këme yend.

⁶ Ga wël kën er re kême in wëlandëraxën këŋun gër owëkw.

7 Er këmün felënd in ðal ex: ga ye ye kême mbanj kęñun sax gayik angëmêne ame ye ex na, Arëca an axo yow na. Barikan, ga ye ye kême anjo këmün lawëneliw.

8 Do and ko yow an, mëñ kębi ýana ebi nangëñend bela bër gër ngwën ro bën ang wën keni ak, gë end şenene eñ do gë kiti inç.

9 Awën wën keni ga ñëp keni ene kwëta.

10 End şenene eñ ex ga kême bakand gër Faba do mêne wën an bo na ga kene wat.

11 Kiti inç ex gayik ar wëñak ngwën an anëka nëp këno.»

12 «Bendanjëm bayi ke mun pelëra, bari an kor na eñun pëni gërëgako.

13 And ko yow Arëca arewën an, Angoc and ðal an, anangën kęñun ýana erun nangën ðal in ðek. Dek er kęñun ýana eñun pelënd in, awëlëgu wëlëgu ko, ax gi na er or gapak orexëm. Gana gana fo kęñun ýana eñun tefëtanënd bebër kę yowënd bën.

14 Enjaran endam eñ kęñun ýana eñun masinënd gayik endam ko ýana exo medënd eñun tefëtan.

15 Dek er xwën ko Faba in, wëno xwënëk. Mëñ rexën kême mêne Arëca arewën an endam ko ýana exo medënd eñun tefëtanëra.»

End odendëran eñ

16 «Tëkër fo bayik ene nema do bête ax nëka na ene wat gaşëxe [ga kême bakand gër Faba].»

17 Ata bësëfan bërëmar bërëxëm keni wëkarënd: «Ine wacayak er kębo felënd ijo: “Tëkër fo bayik ene nema do bête ax nëka na ene wat. Bête ga kême bakand gër Faba kę hi mondako”.»

18 Er bani rend: «Oko ine ngwa wacayak “tëkër fo bayik ene nema?” Abo pëni ex na ba ine ko rend.»

19 Ga wata ko Yesu mêne anëka ýandi kębi eno mëkara, re ko: «Në emëkar en end er re kême mêne tëkër fo bayik ene nema do bête ax nëka na ene wat.

20 «Dal in këmün felënd, bela bër gër ngwën ro bën gër onënga keni ýana eni gind xarak wën në etes en do në edenitan. Barikan ecamina edewën el anëngwëta kę nëngwëtañ onënga.

21 Asoxari ar ýanar keni orëw an, aşëmura kęño şëmurand gayik apëxëd and ko soro an anëka dëñ ñatëk. Barikan and kęño rëw itox an, axwëya ko xwëyand ayambën irexëm in nand kęño nëngandërand mêne ala yowëk gër ngwën.

22 Awa wën bête gërëgako, aşamina şamina kën gër owëkw orewën. Barikan, and kene watëre gaşëxe an, anëngandëra kęñun nëngandëra, ala anun nëxenën na onënga orewën ol.»

23 «And kę ñatëgu akey anjo an, an ñana na ene mëkarand. Iyo, ðal in këmün felënd, er këno xara yo Faba gër oñac oram, ayël kęñun yël.

24 Xali gërëgako ýowëy an kara ex na gër oñac oram. Karayindën en cotaxën. Ata kën şot onënga osëm ol.»

End angora and ngwën eñ

25 «Wëno din gë bapënëtal bamun felërand, barikan në eyow ex amëd and këmün ýana mun tefëtanënd kerët end Faba eñ xarak ax gi ex na gë bapënëtal.

26 Amëd anjo, axara kën ýana en karand gër oñac oram, ame de ex na mêne wëno kęñun ýana eñun mëkanënd beý beñ gër Faba.

²⁷ Faba mēŋ dēŋ aŋan ŋian kēŋun ang ŋian ke wēno ak, do wēn aŋa ŋa kēn mēne gēr ndexēm xaniw kēme.

²⁸ Wēno gēr Faba xaniw kēme do yow kēme gēr ebar ro. Gērēgako aseŋ kēmun sebēnd gēr ebar me ŋaka gēr Faba.»

²⁹ Ata bēsēfan bērexēm bēn yaka kēno: «Watēl gērēgako, kerēt kēy yeyanēnd do ŋoweŋ ayēbo pelēnd na gē apēnētal.

³⁰ Gērēgako, aye fēni kēbo mēne wēj dek nangēra kēy do mēne ay cēnind na exo ŋebēta ala exi mēkara. Mēŋ xwētaxēn kēmi mēne wēj gēr Kaxanu xaniw kēy.»

³¹ Yaka kēbi Yesu: «Kēn rend anēka ŋa kēn endam eŋ gērēgako?

³² Awa nē eyow ex amēd aŋ, ado anēka dēŋ ŋatēguk, and kēn ŋapēr ala kala gand ed ko faŋ do ene teŋ gabat. Bari, ame gi na gabat gayik gē Faba hi kēmi.

³³ Mondako kēmun felērand en cotaxēn obetak ol gēr ndam. Mbaŋ kēŋun ŋopali gēr ngwēn ro. Bariŋan, kapinayin wēno xorēn kēŋun ngwēn iŋ.»

17

End cale ind Yesu eŋ

¹ Yesu ga yeyan ko mondako, xeŋa ko orēn ol do ko ŋalend: «Faba, anēka ŋatēguk amēd aŋ. Masinēlēbi bela bēn enjaran end wēno Asēŋix eŋ mēŋ kēmēni wāsinaxēn wēno bēte enjaran endey eŋ.

² Wēj yēl ke or gapak ol gēr ala ar ex yo, mēni yēlaxēnēnd wēno bēte aniyān and dīn aŋ dek bēr yēl kēye bēn.

³ Xarak, aniyān and dīn aŋ ex enang mēne enimin, wēj gabat ex Kaxanu do bēte enang ed wēno Yesu Kērisēt, ar laŋwēneliw kēyēbi an.

⁴ Anēka wāsin kēmēni enjaran endey eŋ bela bēn gēr ebar ro, ga ŋata kēme ako er yēlēgu baye me di in.

⁵ Awa gērēgako, Faba, wēj dēŋ, masinēlēbi enjaran endam end lēkaya bame and hi baxe nē erebat ŋamana ex gixēn ngwēn eŋ.

⁶ Anangēn nangēn kēmēni oŋac orey ol bela bēr yatan kēye gēr ngwēn ro bēn. Wēj xwēn baŋi, wēno yēl kēye, do bēn xwēta kēni eyeyan edey el gēr oŋēkw.

⁷ Gērēgako anēka anang nang kēni mēne dek beŋer yēl kēye bēn gēr ola orey xaniwēk.

⁸ Gayikwa afel fel kēmēni eyeyan ed xwētēnan bay el, do enimin axana xana kēni ga nang kēni mēne gēr ndey xaniw kēme, do aŋa ŋa kēni mēne wēj dēŋ laŋwēngu ke.

⁹ Bēn bēr yēl kēye bēn kēmēni ŋalenēnd gayik wēj xwēn kēbi. Amēni calenēnd na bēr gēr ngwēn bēn dek.

¹⁰ Er xwēn kēme yo wēj xwēnēk do er xwēnēk yo wēno xwēnēk. Gēr ndebēn ŋanayak enjaran endam eŋ.

¹¹ Bēn kē baŋi gēr ngwēn, wēno ame baŋi na ga kēme bakalind ako gēr ndey. Faba, wēj Aŋwēnēk an, kaxalēbi gē oŋac orey ol, oŋac or yēl kēye ol eni gixēn arabat ang hi ke biyi ak.

¹² And hi bame gē bēn gēr ngwēn aŋ, anēkona bamēni nēkonand gē oŋac orey ol, oŋac or yēl kēye olo. Axaxa xaxa kēmēni, do gabatak amo tak ex na ang ax gi ex na ar ebar ex nemi an, ex ŋataxēn er rek Oŋēgw Omēnēk in.

¹³ Awa gogo Faba në eyeli eme, do mondako kême yeyanëlind gër ngwën ro eni cotaxën đek onënga ol.

¹⁴ Wëno afel fel këmëni eyeyan edey, do bër gër ngwën bën ašus šus kënëbi gayik ani bo ex na bër gër ngwën, ang wëno ak, ame gi ex na ar gër ngwën.

¹⁵ Faba, ami karand na eyëbi dëxët gër ngwën ro, barikan kaxalëbi këdi këbi wëna Aÿëṅanax an.

¹⁶ Ani bo ex na bër gër ngwën, ang bayik ame gi ex na wëno bête ar gër ngwën ro.

¹⁷ Kwënyalëbi gë đal in, gayikwa eyeyan edey el ex đal in.

¹⁸ Ang lawënëgu këye gër ngwën ak, wëno bête mondako fo këmëni lawënënd gër ngwën.

¹⁹ Do wëno, ayëlaya kême yëlayand wëno dëṅ në endëbën mëṅ këni yëlayaxën bën bête gë đal in.

Ekaran ed bërëwāk el

²⁰ «Ax gi ex na bër sebënan këye bën fo këmëni šalenënd. Faba, ašalen këmëni šalenënd bête bër ke xwëta and kënëbi séfëtan endam bën,

²¹ eni gixën bën đek arabat ang hi ke arabat wëno gë wëj ak. Cosalenëbo eni gixën arabat bën bête, eni maxën bela bën mëne wëj lawënëgu ke gër ngwën ro.

²² Do wëno ayël yël këmëni enjaran end yël këye eṅ, eni gixën arabat ang hi ke šiyi ak.

²³ Gilemi arabat wëno gë bën, ang hi ke arabat wëj gë wëno ak, eni gixën enimin arabat, eni nangëraxën ngwën in đek mëne wëj lawënëgu ke, do mëne ašan ḥan këyëbi ang ḥan këye ak.

²⁴ Faba er ŷandi ke, bër yël këye bën eni gi bête gër ed kême hi, eni wataxën ang xëbënëk enjaran endam ak, enjaran end yël këye đamana ey dëdaxën ngwën eṅ gayik ašan ḥan këye.

²⁵ Faba, wëj ar šenene an, bër gër ngwën ro bën ani nang ex na. Barikan, wëno anang nang këmi do bër yël këye bën anang nang këni mëne wëj lawënëgu ke.

²⁶ Anangën nangën këmëni oʋac orej ol, do anangën këmëni nangën bête, eyëbi ṅanaxën ang ḥan këye ak do wëno me gi gër oʋëkw orebën.»

18

End etëra ed Yesu eṅ

¹ Yesu, ga ḥata ko na cale in, xani këni gë bësëfan bërëxëm bën eni yexën gër epesa ed Kedëron, gër ed hi bax andëdä and gër ed bani lilënd mëṅ gë bësëfan bërëxëm bën.

² Yuda, ar ebax eṅo đëxw an, anang nang baxo andëdä aṅo gayik Yesu gë bësëfan bërëxëm bën laṅ bani yend fën.

³ Ata Yuda lëngweliw këbi enga end ocorođa do gë bënëkona eṅ eno tëraxën Yesu ga lawënëgu kënëbi bësädaxan bëlëngw bën do gë Ofarisenṅ ok. Bërëmar lëkayaw këni bënjeb, bëjo odambo, do bëjo bête oṷënga or emer.

⁴ Ga nang ko Yesu er ebax eṅo gihin, xacëra këbi, do wëka këbi: «Noṷo wa këno šaland?»

⁵ Yaka këno: «Yesu Ibënasaret.» Re ko: «Wëno ex.» Ata Yuda, ar baṅo lëxwënd an, xwëša këni gë bën.

⁶ And re ko Yesu: «Wëno ex.» anacëta nacëta këni, do wëcëra këni rebe-rebe gër ebar.

⁷ Wëka këbi gaşëxe: «Noŋo këno şaland?» Yaka këni: «Yesu İbënasaret.»

⁸ Re ko bête Yesu: «Ga re këme wëno ex. Awa angëmëne wëno këne şaland, tebinëbi bëjo eni ye.»

⁹ Mondako fiata bax er fel babi Yesu in: «Gër bër yël këye, gabatak amo tak ex na.»

¹⁰ Simoŋ Piyer, mëŋ ar gë duxuma an, regëgu ko, do saw ko bađ anëf and liw and xadëp ir aşadaxan alëngw an. Xadëp ijo, Malëkos bano wacënd.

¹¹ Ata Yesu re këŋo Piyer: «Maşël fa duxuma in gër acëmar. Akalama and yël ke Faba an, ame ceb na nde*?»

End Yesu gër iciw ind An isoşan eŋ

¹² Ata enga end ocorođa eŋ, gë emun endebën eŋ, do gë bënëkona bër sana banëbi Bëşëwif bën sëra këno Yesu do xap këno gër otaxan.

¹³ Wëla këno pere gër iciw ind An isoşan gayik aŋarawën ar Kayif hi baxo, aşadaxan alëngw ar aniy aŋo an.

¹⁴ Ata Kayif ijo re bax mëne abat feca bax exo ecës gë eni cës đek enëŋ end Bëşëwif eŋ.

End eyaxëta ed Yesu eŋ

¹⁵ Simoŋ Piyer gë asëfan asëxe an ako dëŋ sëfa banëbi bër sëra baŋo Yesu bën. Asëfan ajo, anangër nangër bani gë aşadaxan alëngw an. Ata sëfa këŋo Yesu xali gër yangana irexëm.

¹⁶ Barikan Piyer mëŋ bayi ko fac, ler gër ebët. Asëfan asëxe an, ar nangër bani gë aşadaxan alëngw an, şan ko, yeyandëra këni gë endënaw end hi bax anëkona ar ebët eŋ, do lënëgu këŋo teb Piyer.

¹⁷ Ata endënaw end hi bax anëkona ar ebët eŋ wëka këŋo Piyer: «Ax gi ex na nde wëj bête asëfan ar ala ajo hi këy?» Yaka këŋo: «Ame gi ex na de asëfan arexëm.»

¹⁸ Awa okadëp ok do gë bënëkona bën xodux fëtën bani do bani yesand gayik ayem bax yemënd. Ata Piyer şoma këbi gër oyesa.

End Yesu gër iciw ind aşadaxan alëngw eŋ

¹⁹ Na gër ed hi bani, An isoşan, aşadaxan alëngw an këŋo wëkarand Yesu end bësëfan bërëxëm do gë end osëyali orexëm eŋ.

²⁰ Yesu yaka këŋo: «Wëno cëŋ kerët këmëni felërand hela bën. Din ga këme sëyalirand wa gër baciw bacaleya do gër Aciw and Kaxanu, ed këni barërend đek Bëşëwif el, do econëşon ame di ex na.»

²¹ «Në end inëwa këye wëkaraxënënd? Mëkaralëbi bër baxe faxëtënd bën, anang nang këni bënd bame yeyanënd beŋ.»

²² Ga yeyan ko mondako, anëkona abat, gër bër ebax na bën, şën këŋo Yesu, do re ko: «Ba mondako nde këyo yakand aşadaxan alëngw an?»

²³ Ata re ko Yesu: «Angëmëne ame yeyan ex na şenene, deyal mondake lif këme. Barikan, angëmëne şenene yaka këme, ine këye xëmaxënënd?»

²⁴ Ga faŋ ko na An isoşan emëkara ed Yesu el, fel këbi eno mëla gër Kayif, aşadaxan alëngw ar niy ajo an.

* **18:11 18.11** End toro ind ko soro eŋ baxo yeyanënd mondako.

²⁵ Amêd aŋo, gër oyesa bayi baxo Simon Piyer, wêka këno: «Ax gi ex na nde wěj bête asêfan ar ala ajo hi këy?» Mên ga ko yax, ko rend: «Ali, ame gi ex na de asêfan arexëm.»

²⁶ Xadêp ibat ir aşadaxan alêngw, ir hi bax nëng ibat gë ar sawën baŋo Piyer anêf an, wêka këno: «Ax gi ex na nde gë wěj watêgu këmun gër andêda?»

²⁷ Piyer yax ko gaşêxe. Ata amêd aŋo dên yata ko ecare el.

End Yesu gër eyang ed Pilat eŋ

²⁸ Ata ga wêf këno Yesu na gër iciw ind Kayif, wêla këno gër eyang ed Pilat, gofêrêner in. Gêbêr fo bayi bax ga fiateli këno. Bari bën ani ŋat bana nêş gër yangana këdi këni buyarênaya do ebi cêba eعمار ed Ofêna or Apexa el.

²⁹ Ata Pilat ga şanêgu ko ebi kaca, wêka këbi: «Nê end amena and fe wêlaxênêgu këno ala ajo?»

³⁰ Yaka këno: «Kido axo gi bana awendêran amo mëlâwêdona gër ndey ro.»

³¹ Ata re ko Pilat: «Mêlaxêno eno kitix gë acariya andewên aŋ.» Yaka këno: «Biyi Bêşêwif bën abo ŋap ex na enêp ed ala do mo daw el.»

³² Mondako bax ex ŋata er re baxo Yesu in end ang ko şês eŋ.

³³ Ata Pilat lil ko gër aciw and kiti, yêpa ko. Ga wêlanêgu këno Yesu, wêka këno: «Wěj nde ex emun end Bêşêwif eŋ?»

³⁴ Yesu yaka këno: «Er këye wêkand in, anjêlan andey dên nde ex ba and bêsêxen nde ex?»

³⁵ Ata re ko Pilat: «Ba wêno Aşêwif nde eme? Bêr enêng endey do gë bêsadaxan bêlêngw bën wêlaw ki de gër ndam ro. Ine wên këy?»

³⁶ Yaka ko Yesu: «Owun oram ol ax gi ex na or gër ebar ro. Kido or gër ebar ro hi bax, bəriyenin bêram bën awer wêr doni këdi këne lêxw Bêşêwif bën gër bêlêngw bîrebên. Bari, owun oram ol ax gi ex na or gër ebar ro.»

³⁷ Ata re ko Pilat: «Awa wěj emun nde ey?» Yaka ko Yesu: «Go dên ex, emun hi këme. Nê eŋo yowaxênêgu këme gër ebar ro, rêw këne me deyaxên dal in. Ar ex ar dal an, abaxêt ko baxêt er këme reyand in.»

³⁸ Ata wêka këno Pilat: «Ine ex ngwa dal in?» Ga yeyan ko mondako, şan ko gaşêxe gër ed hi bani Bêşêwif do fel këbi: «Wêno amena and këmo nêpaxên ala ajo ame wat ex na.»

³⁹ Awa gayikako wên rêpênêk mo tebêt andepêra amat Ofêna or Apexa kala, aŋandi nde yandi këŋun mo tebêt emun end Bêşêwif eŋ?»

⁴⁰ Ata gaşêxe, xey këni şor: «Ali këreyêno tebêt na mên! Tebêtêlo Barabas.» Xarak, Barabas ijo arek axeyax ebaxo.

19

End enêp ed Yesu eŋ

¹ Ata Pilat sebên këbi ocorođa ok, wêla këno Yesu eno cewêrax.

² Ga xên këni ekamote ed odêmbên, şêxw këno, şudf këno bête ocudf ombarax.

³ Ata nêş bano sêkand eni de: «Aşêma këmi şemand wěj emun end Bêşêwif eŋ?» Ata eno cên yac.

⁴ Pilat şan ko gaşêxe, fel këbi Bêşêwif bën: «Awa nê enêcêtelemo en nangaxên mêne amena and këmo nêpaxên ame wat ex na.»

⁵ Ata nēcēt kēno Yesu, gē ekamote ed odēmbēn el, do gē ocud ombarax oŋ. Pilat re ko: «Nēkoyino ngwa ala an.»

⁶ And wat kēno aŋ, bēšadaxan bēlēngw do gē bēnēkona bēr Aciw and Kaxanu bēn, xey kēni šor: «Pikalo, Pikalo!» Yaka kēbi Pilat: «Medīno eno pikax gē andewēn dēŋ, wēno cēŋ amena and kēmo laŋwaxēn amo wateli ex na.»

⁷ Yaka kēno Bēšewif bēn: «Biyi acariya šot kēmi na, do acariya aŋo ga rek ar kēŋo šir yo Kaxanu, ar efaŋ exo. Awa ajo, ga ko rend ako mēne Asēniw ar Kaxanu hi ko nē ecir eŋo Kaxanu.»

⁸ And wēl ko Pilat eyeyan elo aŋ yēdara ko kaš-kaš.

⁹ Ga lil ko gēr aciŋ and kiti, wēka kēŋo Yesu: «Wēŋ feye wa xaniw kēy?» Barikan, Yesu xor ko.

¹⁰ Re ko bēte Pilat: «Ba wēno nde kēye xoranēnd? Ay nang ex na nde mēne ašot šot kēme or gapak or mi tefēt, bēte ašot šot kēme or gapak mi pika?»

¹¹ Yesu yaka kēŋo: «Yoweŋ aye koran dona kido ax gi ex na orēn ol yēl ki or gapak ol. Mēŋ ex, ar lēxw ke gēr ndey an wēndērak nēmēc.»

¹² Ata elod amēd aŋo baxo šaland Pilat ang ko ri eŋo tebētaxēn ak. Barikan, Bēšewif bēn xemēna kēni xeyēnd: «Angēmēne asebēt sebēt kēyo yo, ay gi ex na lawo ir Sesar. Gayikako ar kē re yo emun hi ko, arangoŷera and Sesar ex.»

¹³ Ga wēl ko Pilat eyeyan elo, nēcēt kēŋo Yesu do ŷēpa ko gēr aciŋ and kiti, gēr ed bani wācēnd gē eyeyan ed Bēšewif el: «Gabata», mēne ngēŋ «Gēr oxaŋ ofēsēpēs».

¹⁴ Yatijo bax ex ŋana genēka Ofēna or Apexa ol. Eñan eŋ keŋ gēr gaf hi bax. Ata Pilat ga nēkona gand Bēšewif re ko: «Nēkoyino wa emun endewēn eŋ!»

¹⁵ Ata bēn yaka kēno šor: «Ar efaŋ ex! Ar efaŋ ex! Pikalo!» Re ko Pilat: «Yama emun endewēn eŋ nde mo pika?» Yakaw kēni bēšadaxan bēlēngw bēn: «Biyi cēŋ emun endeŋi eŋ, Sesar gabat ex!»

¹⁶ Pilat seŋ kēŋo Yesu gēr otaxan od ocoroŋa, bēn wēla kēno eno pikax.

End epika ed Yesu eŋ

¹⁷ Ata ocoroŋa ok kēno wēland Yesu eno pikax. Lēbin kēno mēŋ dēŋ kērēwa in, do ko šanēnd angol aŋ ond gēr ed kēni wācēnd «Golēgota», gē eyeyan ed Bēšewif el, mēne ngēŋ «Itēnd ind ang egor».

¹⁸ Fēn fikax bano Yesu gēr kērēwa. Andamat fika banēbi mēŋ gē bērek bēxeŋax bēxi: ajo gand liw, ajo gand šame.

¹⁹ Ata Pilat re ko eni ŋēgw nē ingomb-gomb: «Yesu Ibēnasaret, emun end Bēšewif eŋ».

²⁰ Bēšewif bēranjēm bax fēnēnd oŋēgw oko, gayikwa gēr ed fika bano Yesu gēr kērēwa ler gēr angol hi bax. Bēte oŋēgw oko gē oyeyan osas ŷēgw bani: eyeyan ed Bēšewif, gē Lateŋ, do gē Gerek.

²¹ Bēšadaxan bēlēngw bēn fel kēno Pilat mēne kērexo ŋēgw na: «Emun end Bēšewif eŋ». Barikan, exo ŋēgw mēne ala ajo rek: «Wēno ex emun end Bēšewif eŋ».

²² Ata Pilat yaka ko: «Er ŷēgw kēme in kē bayi.»

²³ And faŋ kēni ocoroŋa ok epika ed Yesu aŋ, wēf kēni banjēm bandexēm baŋ do baŋ kēni obun onax do šetēr kēni šoroŋa kala ebun. Ata bayetak acud and gē osēf kēm, and baxo sēndand aŋ.

24 Re këni: «Kërene şes ex na. Dine bëñaak, exo medaxën abat.» Mondako fiata bax Oñëgw Omënëk od rek: «Aşetër şetër këni banjëm bandam ban, Bëñaak ri këni exo medaxën abat acud atëm andam an».

Mondako ri bani ocorođa oko.

25 Ata ler gër kërëwa ir fikaxën bano Yesu, xwëşara bani nëm, do gë abinëm ar nëm. Na fo xwëşa bani bëte Mari alindaw ar Këloşas, do gë Mari Madëlen.

26 Yesu ga wat këno nëm ler gër asëfan ar lëka başo, re ko: «Nëma, nëkodo aseñix!»

27 Fel këno bëte asëfan an: «Nëkodo norix!» Ata asëfan an kwël yatijo fo wëla këno nëm ir Yesu gër ndebën.

28 Ga xucak eño, Yesu ga nang baxo anang mëne gërëgako, anëka xwëtëk bebër ebax exo di gër ngwen ro bën, re ko, ang reya bax gana-gana fo Oñëgw Omënëk ak: «Men sel ke.»

29 İpeya ind gë ngoy işerëk hi baxëna ler na. Ga yëmb këni er fialu-fialu, fiş këni në icët, do yënën këno nşëş gër etëy exo yëmbëmba.

30 And yëmbëmba ko ngoy işerëk an, Yesu re ko: «Dodo dek fiata këme.» Ata ga bex ko, xoti ko.

31 Yatijo bax şanand genëka Ofëna or Apexa ol. Bëşëwif bën axey xey babi enëbi teb bëşësëk bën yan gër okërëwa gë akey and eteyëta eñ, ga bani fëbënd akey año. Ga wëka këno Pilat exo ma ebi pel ocorođa ok, eni gëbëra bëngonëng bër fika banëbi bëş do eni pedali beman bëş.

32 Ata ocorođa ok hëb këni bëngonëng bënd aşanar ar fikali bano bëş, hëb këni bëte bënd axinëm bëş.

33 And bakän këno Yesu an, sëk këni mëne anëka şës ko, ata ani gëb ex na bëngonëng bëş.

34 Barikan, şorođa ifat wëd ko fiat ecori eñ, xwëş këno Yesu gër ambëb. Ata şanëk men gë oşat.

35 Ar watëk mongwat bëşo reyak do osede orexëm ol däl ex. Mëş anang nang ko mëne däl reya ko. En maxën wën bëte.

36 Mondako ebax eño ex şataxën Oñëgw Omënëk od rek: «Acapar andexëm gamatak ax gëbi na.»

37 Në eşëxe Oñëgw Omënëk ok are rek bëte: «Awat këno watëd ar sënga bano gër ambëb an.»

End emëxwëta ed Yesu eñ

38 Ata Yosef İbarimate, asëfan ar bëş hi bax ar Yesu ga babi yëdand bëlëngw bër Bëşëwif bën. Yesu, ga xoti ko, Yosef ye ko gër Pilat do wëkax këno eño tebën eman eñ exo pedali. Ata Pilat sebën këno. Awa ga bakaw ko gër ed fika bano Yesu, fedali ko eman eñ.

39 Ata Nikodem, ar ye bax amat gëmëd gër Yesu eño mëkara an, yow ko bëte do wëlaliw ko në okilo ofëxw osas ogu ond bar bani gë mir do gë alowe.

40 Bën bëxi fedali bax eman end Yesu eñ, nëmëra këno ogu onëngax oño do şerira këno gë bënjëm, ang rëp bax gër Bëşëwif emëxwëtan ed aşësëk ak.

41 Ata gër ed fika bano Yesu, andëdä bax na do gër andëdä año, hi bax yëg ir elod aşësëk ano mëxwëtaxën bana.

42 Gër yeg ijo wëxëta bano Yesu gayik anëka bax yānand akey and eteyëta and Bëşëwif aņ.

20

End ekani ed gër ecës eņ

1 Yatir akey aņanar and loxo, mëd-mëd fo bayi bax ga fëda ko Mari Madëlen gër yeg. Wat ko mëne angay and wedixën bani lilaya ir yeg aņ awedita weditak.

2 Hër ko gër ed hi bani Simon Piyer gë asëfan ar lëka baņo Yesu an, fel këbi: «Anëka nęcët këno Axwën an gër yeg do biyi ane nang exe na ba feye rëfali këno.»

3 Ata Piyer, gë asëfan asëxe an, şan këni eni ye gër yeg,

4 Đen tak bëxi bax hërend. Ata asëfan ajo, ga şand këņo Piyer, řatët ko gër yeg.

5 Ga yëkwa ko lëf, wat ko gër ebar ebun ed bënjëm el, bari axo dil ex na. 6 Ata řatëgu ko Simon Piyer, mëņ ar baņo sëfëgund an. Lil ko boxay gër yeg, wat ko lëf ebun ed bënjëm el.

7 Wat ko bëte anjëm and fëlaşën bani gaf ir Yesu aņ do gë bënjëm bëņ. Anjëm aņo momopa bax bebët işëxe, ax gi bana şode-şode.

8 Ata asëfan ar řatët bax gër yeg an, lil ko bëte. Ga wat ko, aņo fo wā ko.

9 Xali amëd aņo abi pëni bana pere Oņëgw Omënëk od rek mëne Yesu axani ebax exo kani gër ecës ok.

10 Ata bësëfan bëxi bëjo wāyi këni.

End Yesu do gë Mari Madëlen eņ

11 Barikan, Mari Madëlen ga bayi ko fac ler gër yeg, ko sesënd. Kwël gë otes ok fo, rengw ko, do yëkwa ko lëf gër yeg.

12 Ata wat këbi omeleka oki gë banjëm bapeşax ga yëpa këni gër ed xwët bani eman end Yesu eņ: ibat gër ed bax gaf, ijo gër ed bax osapar.

13 Na wëka këno: «Wëj, inewā këy sesaxënënd?» Yaka këbi: «Anëka wëgët këno Axwën aram an do ame nang ex na ba feye rëfali këno.»

14 Ga ko yeyan mondako, nëkona ko gand epoy, ata wat këņo ala mo kwëşa. Bari axo nang bana mëne Yesu ex.

15 Ata re ko Yesu: «Këreye dëkëra na de, ame baka ex na pere gër Faba. Barikan, yel eyëbi pelëx bëmaşe bëndam bëņ mëne në ebaka me yaņ gër Faba, ar ex Faba irewën bëte. Në ebaka me gër Kaxanu ir xwën ke, ar ex Kaxanu ir xwën këņun.»

16 Aņo re ko Yesu: «Mari!» Ata ga şena ko, yaka ko: «Rabuni!» Gë eyeyan ed Bëşëwif el (Asëyali aram).

17 Ata re ko Yesu: «Këreye dëkëra na de, ame baka ex na pere gër Faba. Barikan, yel eyëbi pelëx bëmaşe bëndam bëņ mëne në ebaka me yaņ gër Faba, ar ex Faba irewën bëte. Në ebaka me gër Kaxanu ir xwën ke, ar ex Kaxanu ir xwën këņun.»

18 Ata Mari Madëlen ye ko efi nangënëx bësëfan bën mëne Axwën an şanayaxënëgu këņo. Ata řateli ko đek bënd felëgu këņo bëņ.

End Yesu do gë bësëfan bërexëm eņ

19 Kwël yatir akey aņanar aņo fo, genëka, bësëfan bën abarër barër bani në aciw do fëraya këni đek owët oņ, ga banëbi yëdand bëlëngw bër Bëşëwif bën. Ata na şanayaxën këbi Yesu, xwëşa ko mërëxand do fel këbi: «Obetak ol gil ex gë wën!»

²⁰ And yeyaneli kêbi mondako aŋ, wāsindëra kêbi bambënut baŋ gër otaxan do gër ambëb. Ata bësëfan bën nëngandëra kêbi ga wat këno Axwën an.

²¹ Yesu fel kêbi gaşëxe: «Obetak ol gil ex mërëxand irewën! Ang lawënegu ke Faba ak, wëno bête mondako fo këmun lawënënd.»

²² Ga ŋata ko eyeyan elo, ŋëm kêbi, do re ko: Dilëlexo Angoc Amënek aŋ gër owëkw orewën.

²³ Bër kënebî seban beŋëŋëxax bën, Kaxanu aseban kêbi seban do bër kënebî fënan bën, Kaxanu afënan kêbi fënan.

End Yesu do gë Toma eŋ

²⁴ Ang ebani bësëfan bën epëxw gë bëxi ak, Toma, ar nëngwët baŋo Didim an, axo gi bana yatir şanaŋaxën babi Yesu.

²⁵ Bësëfan bësandaŋ fel këno mëne Axwën an aşanaŋaxën şanayaxën kêbi yatir bayik axo gi bana. Ata yaka kêbi: «Wëno angëmëne ame wat ex na gër otaxan odexëm bambënut band sembaŋë baŋo opëwet baŋ, angëmëne ame ŋëmba ex na bête ambëb and sënga bani aŋ, din ame ma na.»

²⁶ Ga xucak bakey banjongëbataş, fedër këni gaşëxe bësëfan bën gër iciw, yatijo Toma na baxo. Owët oŋ dek fërara bani; ata ga şanaŋaxën kêbi Yesu, xwëşa ko mërëxand, do re ko: «Gil ex obetak ol mërëxand irewën!»

²⁷ Ata fel këno Toma: «Tëkaliw tan ebaşa edey el ro, do nekod otaxan odam ok. Tëkaliw ataxan andey aŋ, ŋëmbal bête ambëb andam aŋ. Ande këni gil ar gë ekwëta, kërey gi na ar gë oŋëpëgënan!»

²⁸ Ata Toma yaka këŋo: «Wëj ex Axwën aram an! Wëj ex Kaxanu ir xwën ke in.»

²⁹ Na re ko Yesu: «Ga wat këye nde xwëtaxën këye? Nëngandërayindëlebi bër xwëta ke watërëxe bën.»

³⁰ Yesu ari ri ko bête ogës od bësëfan bërëxëm becarax becëxe bëndanjëm, bënd ani ŋëgw ex na gër akayëta aŋo ro.

³¹ Bebër yëgw këni bën, aŋëgw yëgw këni en maxën mëne Yesu ex Afexën an, Asëŋiŋ ar Kaxanu an. Do gë ekwëta elo, en cotaxën aniyanaŋ gër owac orexëm.

21

End gër anjer and Tiberiyad eŋ

¹ Ga xucak eŋo, Yesu şanaxën kêbi bête bësëfan bën. Gër bëŋa ir anjer and Tiberiyad şanayaxën babi mondako.

² Er barër bani: Simon Piyer, gë Toma, ar nëngwët bano Didim an, gë Natanayel Ibëkana ir gër ebar ed Galile, gë boşëniŋ bor Sebede do gë bësëfan bëxi bësëxe.

³ Ata na, re ko Simon Piyer: «Wëno gër edapëran këme ye doro.» Yaka këno boşandaŋ: «Asëf këmi sëf, biyi bête.» Ga ŋat këni gër anjer, fëra këni polo në ikuluŋ do lapëra këni wec. Bari yoweŋ ano tëra ex na.

⁴ Gëbër, Yesu ŋatëgu ko gër bëŋa na gër ed hi bani, bari bësëfan bën ani nang bana mëne Yesu ex.

⁵ Ata Yesu wëka kêbi: «Obaş oram, oxan nde sëra kënebî na?» Yaka këno: «Ali.»

⁶ Ata fel kêbi: «Awa đapin ebën el gand liw ir ikuluŋ ata kën wat.» And lap këni aŋ sëkwan këni ecëpët el ga fëxw këni oxan ol. ⁷ Ata asëfan ar

baŋo Yesu mbaŋ aŋ fel kəŋo Piyer: «Xey Axwën an ex de!» Sam ga wël ko na Simoŋ Piyer mēne Axwën an ex, şudfa ko acud andexēm aŋ gayik tēb gē eman eŋ fo bayi baxo, do lapaya ko na gēr anjer.

⁸ Bēsēfan bēşandaŋ xasēgu kēni gē ikuluŋ iŋ ga lasēgu kēni ebën el pēxw gē oxan ol, ani ŋaŋwēta bana fon ebar el.

⁹ Ga šēpēta kēni ekeg gēr ebar, sēk kēni angwara and oxan do gē bamburu.

¹⁰ Ata re ko Yesu: «Mēlawēnēbi ro mar oxan or sēraw kēnēbi ol.»

¹¹ Simoŋ Piyer šēpētēgu ko ebën el gē bongan keme gē ofēxw oco gē osas. Ado ga sēra banēbi oxan ol go, ebën el ax ŋesi bana.

¹² Ata Yesu wac kēbi: «Yowën en yambēra.» Asēfan gabatak ax yēxw bana eŋo mēka: «Noŋo wa hi kēy?» Gayikwa anang nang bano mēne Axwën an ex.

¹³ Ga sēka ko Yesu gēr angwara, wēd ko mburu iŋ do šetēra kēbi. Mondako fo šetēra babi oxan ol.

¹⁴ Yesu, atasēn babi şanayaxēnēnd bēsēfan bērexēm bēn elod ga xani ko gēr ecēs.

End ofelar or Yesu gē Piyer eŋ

¹⁵ Ga faŋ kēni eyambēran el, Yesu wēka kəŋo Simoŋ Piyer: «Simoŋ, asēniŋ ar Şaŋ, aŋan nde ŋian kēye nēmēc ang ŋian kēne boşandax ak?» Yaka ko: «Iyo Axwën, aye nang kēy mēne aŋan aŋan kēmi.» Ata re ko: «Awa kadacindēbi opeŋ odam ok.»

¹⁶ Wēka kəŋo akinēm: «Simoŋ, asēniŋ ar Şaŋ, aŋan nde ŋian kēye?» Yaka ko: «Iyo Axwën, aye nang kēy mēne aŋan nde ŋian kēmi.» Fel kəŋo: «Awa dēkayayindēbi opeŋ odam ok.»

¹⁷ Wēka kəŋo atasēn: «Simoŋ, asēniŋ ar Şaŋ, aŋan nde ŋian kēye?» Ata aŋo, şamina ko Piyer nē end ine wēkaxēn kəŋo atasēn. Yaka ko: «Axwën, wēj beŋ dek nang kēy. Anang nang kēy mēne aŋan ŋian kēmi.» Yesu re bēte ko: «Awa kadacindēbi opeŋ odam ok.»

¹⁸ «Dal in kēmi felēnd, and bayi bay şambenjar aŋ, gē andey bay şudarand, gē andey bay xapand enar eŋ gēr edum, do gē andey bay yend gēr ed ŋandi ki yo. Barikan, and kēy xar aŋ, onēxar oŋ kēy ŋana ey yēnēnd exi kapaxēn aşēxe enar eŋ, do exi mēla gēr ed bayik axi ŋandi na.»

¹⁹ Ata Yesu mondako nangēn baŋo Piyer ang ko şēs ak ex canaxēn enjaran end Kaxanu eŋ. Ata ga ŋata ko fel kəŋo bēte: «Wēj tēfēguye!»

²⁰ Piyer ga nēkona ko, wat kəŋo asēfan ar lēka baŋo Yesu an ga kēbi sēfa. Asēfan ajo xaya bax gēr emēkw ed Yesu and bani yambērand, do wēka baŋo ba noŋo ex ar kəŋo lēxw an?

²¹ Piyer ga wat kəŋo ga kēbi sēfa, wēka kəŋo Yesu: «Do ajo cēŋ Axwën, ine kəŋo hi?»

²² Yaka kəŋo Yesu: «Angēmēne aŋandi ŋandi ke exo bayi abēngw xali me bakaw, wēj ine bal ki?»

²³ Wēj cēŋ, tēfēguye.» Ata elod yatijo wēli bax gēr bēmaŋe mēne asēfan ajo dīn axo cēs na. Enimin, Yesu aŋo pel bana de mēne axo cēs na. Er re baxo: «Ga ŋandi ŋandi ke exo bayi abēngw xali me bakaw wēj ine bal ki?»

²⁴ Asēfan ajo reyak osede olo, do mēŋ fo yēgwēk beŋo dek. Do biyi anang nang kēmi mēne er reya ko in dāl ex.

²⁵ Yesu ari ri ko bēte beberanjēm. Kido eni ñēgwēdo dek gē betil ak, ame yēla ex na axēñ xēñ dox gēr ngwēn ro okayēta od yēgw doni ok.

Bandixa band Oparëxanda ban Lilaya in

Akayëta and Bandixa band oparëxanda an ex akinëm and yëgw ko Luk an. Endey Yesu end yana baxo gër akayëta añanar andexëm en fakët ko. Akayëta anjo këbo nangënend ang yanak Amara and Yesu ak, yatir ofëna or Pejëtekot, gër angol and Yerusalem. Bëte mondake Amara an yodëk gër ebar ed Samari, xali gër owar osëxe. Akayëta and oparëxanda anjo kë sëyalind mondake ko riyenind Kaxanu gë bela bër yëmëk gë Angoc Amënëk bën. Angoc Amënëk an këno yëlënd ar yëmëk gë mëj an, ekapina ed gër epemëra ed Atëfëtan el, gë ekemëna ed gër toro ind gër andiyen and Axwën Yesu Kërisët el. Er ex gër akayëta in:

End añana ed Amara and Yesu gër Yerusalem enj: 1.1–8.3.

End Amara and Yesu gër ebar ed Samari enj: 8.4–9.31.

End Amara and Yesu gër benëng becëxe enj: 9.32–15.35.

End Amara and Yesu xali gër Rom enj: 15.36–28.31.

Lilaya in

¹ Tewofil, gër akayëta añanar andam sëfëtan këmi dek bebër yana baxo ko rind Yesu bën, do ang babi sëyalirand bela ak,

² xali yatir baka ko gër Kaxanu, yan gër orën. Barikan damana exo yexën afelëra felëra babi gë panga ind Angoc Amënëk in, oparëxanda od yata këbi ok.

³ And soro ko do sës ko an, gër ogës odefën şanaya baxo bakëlëbëd bandanjëm. Eno wat abëngw şanaya baxo mondako ebi pënixën mëne mëj dëj ex. Do në bakey ofëxw onax felëra babi bënd owun or Kaxanu bën.

⁴ Ata na gër ed xeta bano, fel këbi këreni naşwëta na angol and Yerusalem an, barikan eni cëni er beya baxo Faba Kaxanu ayël këbi yël in.

⁵ Ax gi ex na nde Şan Batis, gër men babi buyind bela bën? Barikan Kaxanu, gë bakey band kë yowënd banjo abuyi këjun buyi gë Angoc Amënëk an.

End omakan ond gër orën enj

⁶ Gër ed xeta bano na, wëka këno: «Axwën, gërëgako nde këy xanin owun or gër ebar ed Isërayel ol?»

⁷ Yaka këbi: «Faba gabat kë sanand gë gapak orexëm ol bamëd ban do nand këno şatan exo di er yandi këno in, ax gi ex na wën kë nang.

⁸ Barikan wën, panga kën şot na, and ko fedaw Angoc Amënëk gër ola orewën an. Ata en gi otede odam ok gër Yerusalem, gër dek ebar ed Yude el, gër ebar ed Samari, do xali gër ed sëlëk ngwën.»

⁹ And şata ko eyeyan elo an, yana ko ko şëgënd end orën enj xali şiliparax ko gër banar.

¹⁰ Bën ga xejan këbi end orën enj, wat kënëbi bërëxadët bela bëxi gë banjëm bapeşax ga xwëşa këni ler gër ndebën. Ata re ko aşat:

¹¹ «Wën Bëgalile bëjo, inewşa xeja kën laş ako orën ol? Yesu ir wat këno ga këno wëla Kaxanu end orën enj, ang wat këno ga ko şëg ak ko bakaw.»

End abëteli ar Yuda enj

¹² Ga xucak eno, oparëxanda ok xani këni na gër etënd ed gë ßařarëka, këni ßakand gër Yerusalem. Në apakan amat fo bax gër ed hi bani, ani řawëta bana angol ař.

¹³ Ga lil këni gër angol, ßarër këni gër aciw and yař, gër ed wër ßabi epedër. Er ebani: Piyer, gë řař, gë řak, gë Andëre; gë Filip, gë Toma, gë Barëtelemi, gë Maco, gë řak, aseñiw ar Alëfe, gë Simon, awer an, do gë Yud, aseñiw ar řak. ¹⁴ Bën dek xet ßabi eni kemëna cale iř gë ßëmaýe ßëtoxari ßëř, gë Mari, nëm ir Yesu, do gë ßoßinëm ßor Yesu.

¹⁵ Ang bani ßarërend ßakey ßařo ak, er hi bani në ßela keme gë alapem. Ata Piyer ga xani ko mërëxand ir ßëmaýe, re ko:

¹⁶ «Bëmaýe, ax gi ex na nde ařata bax ex řata Oñëgw Omënëk od rek mëne gë Angoc Amënëk ař reya baxo Dafid, emun eř, mëne Yuda ebax efi dëngweli ßër këřo sëra Yesu bën.

¹⁷ Yuda, ar enga endëfi hi baxo do andiyen amat ßar bane.

¹⁸ Axana xana baxo kodı ir fanaxën ßařo Yesu gër ecës in. Gë akanji and osëmbak ařo yëcaxën ko osënga or gër ed wëc ko acëloý-şëloý do wëlëfëtak dek oxul orexëm ol.»

¹⁹ Ga wëlik endey eno dek Yerusalem in wacaxën këni osënga olo gë eyeyan ed Bëşëwif el: «Xakelëdama» mëne ngëř osënga or gë oşat.

²⁰ Barikan aýëgw ýëgw këni gër akayëta and Calemoñëw:
«Cenëkëlex iciw indexëm iř,

Ala kërëx dëg na! Do:

Bëtëlixo aşëxen andiyen andexëm ař*!»

²¹ Awa ar kë ßëteli andiyen andexëm an, tananëřone gër ßër lařëtara këřo nand bane yexërande gë Axwën Yesu na,

²² elod ga ßuyi këřo řař Batis xali yatir şëg ko end orën eř. Gilexo ßëte sede ir watëk ang ßiyi ak ang xani ko Yesu gër ecës ak.

²³ Ata sana këñëfi ßëxi: Yosef ir bano wacënd Barëşabas do nëngwët bano Yusëtos do gë Macas.

²⁴ Ata ga xeta këñëfi, řale këni mondako: «Axwën, wëř ar nangëk er ex gër owëkw or ßela dek an, masinëlëbo ar yata këyo an gër ßëmaýe ßëki ßëřo.

²⁵ Comalebo gër andiyen and lawën këyëbo mi din ařo do gër ofarëxanda. Bëtëlixo gër amëd and seß ko Yuda do ye ko gër ed sana ko.»

²⁶ Na ga ri këni ßëñak, ind fit bani iř wëc ko Macas. Ata oparëxanda ok, ang ßayi bani epëxw gabat ak, ßaşa këno Macas gër enga endëbën.

2

End Angoc Amënëk eř

¹ Yatir Ofëna or Peřëtëkot, ßësëfan ßër Yesu bën ßarër këni dek në er eßat.

² Ata na bërëxadët, wëliwëk angëßër gër orën do kë rëmëgund ang ekoc etëm fo xali lilëk dëñ gër aciw, gër ed ýëpara bani.

³ řanaýarak ßëßër ang okodux, řapërerak, do lapandëra këbi ala kala ang ebani ak.

⁴ Ýëmëra këni bën dek gë Angoc Amënëk ař do këni yeyanënd oyeyan osëxe ang ßabi řëßëtënd Angoc ak.

* 1:20 1.20 Calemoñëw 69.26

⁵ Xarak, na gër Yerusalem yowëraw bani Bêšëwif bër šenene ga xaniraw bani gër dek benëng becëxe bend ex dila gër orën, lëgëra këni gër Yerusalem.

⁶ And wël këni angëbër aŋo aŋ, w̄ara këni bura-bura gër ed hi bani od Yesu. Ga ħat këni, wëlandëra këbi ga kënëbi wël ala kala eyeyan ed yeri ko el.

⁷ Ga šarandëra këbi na xali xurik, këni wëkarënd: «Oko ax gi ex na nde bën dek Bëgalile fo exëni?»

⁸ Mondake cëŋ kënëbe wël nde ala kala eyeyan ed yeri ko el?

⁹ Ax gi ex na nde biyi er hi këne: Bëparët, Bëmedi, Bëhelamit, bër lëgëk gër ebar ed Mesopotami, bër gër ed Yude, Bëkapados, Bëpoŋ, bër gër ebar ed Asi?

¹⁰ Ax gi ex na nde ro fo exëni bëte bër gër: Fëriši, Paŋfili, Misëra, bër gër ebar ed Libi gand Siren fëco? Ax gi ex na nde ro exëni bëte: Bêšëwif, Bërom,

¹¹ Bêšëwif, bësalek, Bëkëret do gë Bënare në ewëlen bene de ala kala gër eyeyan ed yeri ko el ga këni sëfët becaraxik bend Kaxanu beŋ.»

¹² Mbaŋ wëlandëra babi ga kënëbi nëkon do bani wëkarënd: «Ine ex ngwa endey eŋo?»

¹³ Barikan bërëmar, ga kënëbi lëš këni rend: «Wëni, bëjo bër wëdëk ngoy ex!»

End epemëra ed Piyer eŋ

¹⁴ Ata Piyer gë bošandaŋ, epëxw gë abat bën, xani këni do xwëša këni. Re ko Piyer: «Wën Bëyude bën do gë wën dek bër yowërawëk gër Yerusalem ro bën, wëno këjun nangën er ex in. Awa baxëtine de aye!

¹⁵ Ang kën yëland ak, bela bëjo ani med ex na de ngoy, gëbër fo ga bayik wa.

¹⁶ Barikan doro ħatak er reya baxo gana-gana fo alawënel Yowel in mëne

¹⁷ Kaxanu rek:

“Gër bakey bapelatar, aŋëmën këmëni yëmën gë Angoc andam aŋ bosëniŋw do gë bobiŋw borewën

eni yeyanaxënënd ang bëlawënel fo, ocambenjar odewën ok eni watënd bebër ŋapëk eni dind bën, do bëxarëk bërewën bën eni watënd odakeli.

Ocambenjar ok do gë odënaŋ odewën ok kë ŋana ex watënd gë odakeli bendam beŋ.

Bëxarëk bërewën bën gë odakeli këni ŋana eni watënd bëte.

¹⁸ Iyo gër bëriyenin bëram, bësošan bën, bakey baŋo, këmëni yëmën gë Angoc andam aŋ,

do bën eni yeyandërand ang bëlawënel fo.

¹⁹ Becaraxik këme ri yaŋ gër orën

Do gëd gër ebar, bananganëme, gë

oŋat, gë xodux do gë okwëcën.

²⁰ Ata eñan eŋ ex doŋ xali ex camëdan wur in,

Do facaw in, ex bar ang oŋat fo,

damana ex ŋataxënëgu akey and Axwën Kaxanu aŋ

Akey akëbëanaxik an, akey atëm an.

²¹ Ata ar këŋo šalend yo Kaxanu gër oŋac or Axwën, afex ko fex.”

²² «Wën Bëyisërayel, baxëtin end këme reyand eñ, end Yesu Ibënasaret eñ. Kaxanu lawënegu baño do paß gë mëñ baxo rind bananganëme, bëcarax do gë bërëcaxik. Wën dëñ anang nang kën eño.

²³ Kaxanu, mëñ ar kë nangënd beñ dek ðamana ex gixën an, fañ ko gër emëkw ex kuca end Yesu eñ mondako. Mëñ sebën këjun do wën lëxw këno gër otaxan od bëwendëran bësëm xali law këno mopika në osëx.

²⁴ Bari axani xani ko gër ecës, Kaxanu racët këño gayik amënd bana eño ðékaya panga ind ecës inj.

²⁵ Ax gi ex na nde Dafid bax rend:

“Lañ bamo watënd Axwën Kaxanu an gër lëngw iram,
Gand liw iram hi ko këdi këme yëdara.

²⁶ Mëñ funjaraxën ke gër emëkw edam,

Do këme yeyandërand gë onënga fo.

Gër eman endam dëñ aseyëta këme seyëta, gër eyar ed këme yarënd.

²⁷ Gayikwa gër wur ir bësësëk, ay tebëx na enjëw endam eñ,

Aye tebëx na wëno Awënek arey an me bër.

²⁸ Wëj wësin ke opëña od ke wëla gër aniyän ok,

Wëj ke yël onënga osëm ol and ke bare an.”

²⁹ «Wën bëmañe, añap ñapëk mun pel kerët end Dafid, axarëk arefi eñ. And sës ko an, wëxëta këno, do ñeg irexëm in gër ndëbi ro dëñ bayik xali doro.

³⁰ Barikan ga hi baxo alawënel nangaxën baxo mëne Kaxanu yaşarëk: “Arandëwëra andexëm këño yata na exo bëteli owun orexëm ol.”

³¹ End Afexën eñ baxo reyand gana-gana fo mëne axani ko xani gër ecës, Kaxanu axo teb na eman endexëm eñ ex bër gër wur ir bësësëk.

³² Yesu ijo, Kaxanu axanin xanin këño gër ecës do biyi dek ex otede od wat këño abëngw ok.

³³ Kaxanu bakali këño gër liw irexëm yañ orën eño ketënax gër owun orexëm, do yël këño Angoc Amënek an. Ata Yesu ga xana këño Angoc Amënek an yëlëgu këbo and bëya babo Sëm ak, ang kën watënd do kën wëlënd ak.

³⁴ Ax gi ex na nde Dafid elod axo cëg ex na end orën eñ? Barikan mëñ bax rend:

“Axwën Kaxanu fel këño Axwën aram an,

Ñëpal gand liw iram,

³⁵ Xali mëni ðat bërangojëra andey bën eyëbi bëñaxën*.”

³⁶ «Awa wën dek Bëyisërayel bën nangin aye mëne Yesu ijo, Kaxanu yata këño do yël këño or gapak or exo gixën Axwën do Afexën, xarak wën fika baño gër kërëwa.»

³⁷ Bër gër amëxwër bën ga wël këni eño, lëk këbi gër owëkw. Ata wëka kënebi Piyer do gë oparëxanda ocandaw ok: «Bëmañe, ine këmi ri biyi?»

³⁸ Yaka këbi Piyer: «Nëngwëtin ola orewën ol do enun buyi, gaf gë gaf, gër owac or Yesu Kërisët enun tebanaxën Kaxanu bamena bandewën bañ ata këno şot Angoc Amënek an.

³⁹ End ayël këjun yël Angoc Amënek eñ, Kaxanu abeya bëya bañun wën bëte, gë obaş orewën ak, gë bëla bër ex caw ak do gë dek bër këbi wacëraw Axwën Kaxanu ang këni yëmb yo.»

* 2:35 2.35 Calemoñëw 110.1

40 Ata Piyer, bendanjëm becëxe sënd babi ga ko reya end Yesu eŋ. Afel babi felënd gë obal osëm: «Tanayin en pex do en can gër engä end bësëmbak bër gë okey oko.»

41 Bër wä bax eyeyan ed Piyer bën buyi kënëbi. Er hi bani and yatijo aŋ fo në bela owëli otas.

End Amara añanar eŋ

42 Bën dek xemëna bax ebaxët ed osëyali or oparëxanda ol, gër ebaÿër ed gë angwëlëra, gër ecetër ed eyamb yamb, do gër cale.

43 Bër fac bën mbaŋ bani fëbënd Amara andebën aŋ, ga banëbi watënd oparëxanda ok ga këni ri becarax do gë bërëcaxik bendanjëm.

44 Dek bërëwäk end Axwën bën hi bax andamat do gër angwëlëra.

45 Afan bani fanënd napul irebën in, gë bacota baŋ do bani šetërënd kodï in dek ang hi bani ak, ala kala eno yël ang ex oñandi odexëm ak.

46 Key yo key bani xemënad eni pedër gër Aciw and Kaxanu. Mbaŋ bani wëlërend do bani yambërand gë onënga fo, do gë emëkw eyemax.

47 Ašale bano šalend Kaxanu do Bëyisërayel bën dek babi nënganënd endebën eŋ. Ata Axwën an, key yo key babi bašëgund bela bër babi fexënënd bën, gër Amara andebën.

3

End epakën ed aseÿik eŋ

1 Akey amat, Piyer gë Šaŋ këni yend cale gër Aciw and Kaxanu, apenëka aŋ, eñan eŋ poxoš gaf in.

2 Gër Aciw and Kaxanu bano wëlawënd key yo key ar rëw këno aseÿik eno kwët gër ebët ed bani wäcënd Ebët Ejekax, ebi kararaxënënd bër kë lilënd bën.

3 Aseÿik an ga wat këbi Piyer gë Šaŋ ga këni lil gër Aciw and Kaxanu, xara këbi eno yël kodï.

4 Ata Piyer do gë Šaŋ ga xwëša këni, faš këno laŋ. Aŋo re ko Piyer: «Wëj, nëkonëlëbo tan aye.»

5 Ga këbi nëkon, ko yëland ÿeÿ këno yël na.

6 Ata re ko Piyer: «Wëno kodï axe gi ex na, kaŋe axe gi ex na, bari er šot këme in ayël ayël këmi yël, gër owäc or Yesu Kërisët Ibënasaret, kanil ey yexëra!»

7 Piyer sëra këŋo dëp gër ataxan and liw, xanin këŋo. Ataŋ ocom od osapar orexëm ok bëngwëk.

8 Aseÿik an xani ko kwengweremët do ko yexërand. Piyer gë Šaŋ lilëx këni gë mëŋ ak lëf gër Aciw and Kaxanu. Ga ko yët šenene, ko radërand do këŋo šëkwand Kaxanu.

9 Bulunda in dek wat baŋo ga ko yexëra do ga këŋo šëkwa Kaxanu.

10 Bër baŋo xwitand bën këni rend: «Ajo bax ÿëpand gër Ebët Ejekax ed Aciw and Kaxanu exo karara.» Ata na ga šarandëra këbi xali xurik, sëkwan këni eni nang ba ine hi këŋo ala ajo.

11 Ababi fiawëta na Piyer gë Šaŋ do bër ošaran bën dek këni hërërarawënd do këni liland gër lilaya ir wäcan bano Salomon, gër yangana ir Aciw and Kaxanu.

12 Ga wat këbi Piyer ang barërëgu këni ak, re ko: «Wën Bëyisërayel, inewä këŋun šaranënd eŋo? Bëte inewä kënëbo fabaxënënd biyi? Yëla

kën gë panga indebi, ba në end owënëk orebi nde ko yexëraxënend ala ajo?

¹³ Nangin mëne Kaxanu, mëñ ar yata këbi bëxarëk bërebi Abëraxam, gë Isak do gë Yakob an, ašëkw šëkw këño Yesu ariyenin arexëm ar lawënëgu këño an. Barikan wën yaxëta këno do lëxw këno eño daw Pilat, xarak mëñ asebet japan baño eño tebet.

¹⁴ Wën yaxëta baño awënëk an, ar šenene an do xara bano Pilat eño tebet alaw ar bela.

¹⁵ Wën law baño ar xwënëk aniyan an, barikan Kaxanu xanin këño gër ecës do biyi ex otede od watëk eño ok.

¹⁶ Ga xwëta këmo Yesu mëñ fakënxën këño ala ajo xali wacëwacaxën ko mondako. Iyo ga xwëta këño Yesu fakaxën ko aye ar nang këno do këno watënd ajo.

¹⁷ «Gërëgako bëmaÿe anang nang këme mëne wën gë bëlëngw bërewën bën an nang bana, mëñ rixën kën eño.

¹⁸ Gë etëÿ ed bëlawënel el reya baxo Kaxanu mëne mbañ hi bax exo toro Afexën an. Ata gë er ri kën in fiata ko Kaxanu er fëna baxo in.

¹⁹ Nëngwëtin ola orewën ol do en bakana end Kaxanu eñ, eñun tebanaxën bamena bandewën bañ.

²⁰ Ayow kë yow bakey band këñun racët Axwën Kaxanu gër ocëmu odewën. Gë bakey baño fo këñun lawëneliw Yesu, Afexën ar yatan këñun an.

²¹ Barikan, yañ gër orën ko bayi xali Kaxanu exo kanindëra beÿ bën dek, ang fel babi elod akarëk añ eni deyara bëlawënel bëwënëk bërexëm ak.

²² Ax gi ex na nde Moyis re bax mëne Kaxanu, Axwën arewën an, alawënel ar ang mëñ ak këño yata gër enëng endebi do bëte ene baxëtëde dek er këfo fel in.

²³ Barikan ar enëng endebi ar kë fiëp eño baxët alawënel ajo an, cëfëÿëtiyidëno gër bulunda eno dawëx.

²⁴ Dek bëlawënel bër Kaxanu bën, ga ÿana ko Samiyel xali gë bër bëtëraw, gana-gana fo reya bani end bakey band hi këne baño.

²⁵ Wën ex obaş or bëlawënel bër Kaxanu ol do Kaxanu, gë bëxarëk bërewën bën ser bani paß gë Abëraxam yatir fel baño mëne benëng bend gër ebar ro beñ dek kë šot obetak ol në end arandëwëra arexëm.

²⁶ Wën ex bëyanar bër lawëneliw këñun Kaxanu ariyenin arexëm ar yata këño an. Gër ndewën lawënegu baño eñun yël obetak ol do eñun bakali gër enjekax, eñun wërëšët en teb betëmbak bend kën rind beñ.»

4

End Piyer do gë Šaņ eñ

¹ Ata Piyer gë Šaņ, gër ed banëbi felëra bulunda bayi bani and fiatëgu këni na gër yangana ir Aciw and Kaxanu bëšadaxan bën, gë alëngw ar bënëkona an do gë Osaduseñ ok.

² Mbañ xoÿën banëbi Piyer gë Šaņ ga sëk kënëbi ga kënëbi sëyalind bulunda in mëne ekani ed gër ecës exëna gayikako Yesu axani xani ko gër ecës.

³ Ata ga sëra kënëbi, fel kënëbi bënëkona bën enëbi përa na aye xali ex weca gayik anëka xwëyar bax.

4 Barikan, bëranejëm w̄a këni end baxo reyand Piyer eŋ. Ata dek bësëfan bër Yesu bën bašarëgu këni bësosan bën fo në owëli oco.

5 Ga xeyëk, bëlëngw bër Bësëwif bën, gë bëxarëk bën do gë bësälän bën fedër këni gër Yerusalem.

6 Na fo bani bête Xanas, alëngw ar bësädfaxan ar niy ijo an, gë Kayif, gë Şaŋ, gë Alekësandër, do dek bër hi bax nëng ir bësädfaxan bëlëngw in.

7 Gër ed yëpara bani na, wëlaw kënebi mërëxand Piyer do gë Şaŋ. Wëka kënebi: «Wën pelinëbo fa gë panga ind fe do gër oŵac or noŷo fakëanaxën këno ala ajo?»

8 Ata Piyer ga yëm ko gë Angoc Amënëk aŋ, yaka këbi: «Wën bëlëngw bër bulunda bën,

9 wën bëxarëk bën, wën nde këbo wëkarand doro mun pel end enjekax end şot ko aseŷik do mondake fak ko?»

10 Awa nangi wën dek ang bärërëgu këno ro ak, nangëlexëni bête Bëyisërayel bën dek mëne gë panga ind oŵac or Yesu Kërisët Ibënasaret, ir fika bano wën do xanin këno Kaxanu gër ecës in, xwëşaxën ko abëngw ala ajo ang këno watënd ak.

11 Ang rek Oñëgw Omënëk ak, Yesu Kërisët ex:

“Ekaŷ ed şus kën wën bëbay el,

Xarak ekaŷ elo ex ed ekëla el, ed gër ebaŷ el*.”

12 Apexa aŋ gër Yesu Kërisët gaŋat ex gayikwa dila gër orën ro, oŵac oşëxe ax gi ex na or këne şotaxëne apexa aŋ.»

13 And wat këni mëne Piyer gë Şaŋ gë anjiŷ këm banëbi yakand aŋ, şaran këbi gayikwa bela bërëtoc, bër ax tÿya ex na fo hi bani. Bête axwita xwita banëbi mëne bën hi bax gë Yesu.

14 Ga këno nëkon aseŷik ar fakën bano an, wëlan këbi ang kënebi yaka ak.

15 Ata fel kënebi eni can na gër Amara and bëxarëk eni wëlëraxën bën fo. And şan këni Piyer gë Şaŋ aŋ, bëxarëk bën këni wëkarënd: «Mondake kënebe riye bela bëjo?»

16 Gayikako ecarax end ri këni eŋo Yerusalem in dek nangëra këni, biyi ane kor ex na ene wëlëbële.

17 Barikan, këdi kë wëli kaş-kaş endey eŋo gër Bëyisërayel, besanëbene mbaŋ do cëbanënëbene din ala këreno pelënd na end oŵac olo eŋ.»

18 Ga wacëgu kënebi Piyer gë Şaŋ eni fakaw lëf, wesara kënebi xali, şëban kënebi edeyara el do gë etÿyali ed bela end oŵac or Yesu el.

19 Yaka këni Piyer gë Şaŋ: «Şenene nde ex gër ogës od Kaxanu mi baxët endewën eŋ do mi teŷ end re ko mëŋ eŋ? Ata wën kë xiti de!

20 Biyi cëŋ, er wat këmi mongwat in do gë end wël këmi mongwël eŋ, ami kor na mi cësinali.»

21 Ata ga wesara kënebi gaşëxe sebët kënebi eni ye, ani yëxw bana enëbi nöp ga banëbi yëdand bulunda in. Enimin, bër hi bax na bën dek baŋo şëkwënd Kaxanu end er wat bani eŋ.

22 Aseŷik ar fak bax gë ecarax eŋo an, bëniy ofëxw onax aşand hi baŋo.

Ed cale ind bësëfan bër Yesu eŋ

23 And sebët kënëbi aŋ, Piyer gë Ŝaŋ baka këni gër ed barër bani boşandaŋ do sêfêtandêrax kënëbi dek ang wesara banëbi bêsadaxan bëlëngw bën do gë bëxarêk bër Bêşewif ak.

24 Ga baxêt kënëbi, xetan këbi bën dek eni cale. Ata këni şalend: «Axwën Kaxanu, wěj rik orën ol, gë ebar el. Wěj rik angwëgw aŋ do gë dek beşer hik polo bën.

25 Wěj fel baŋo gë Angoc Amënëk aŋ Dafid, axarêk arebi an, ariyenin arey an, exo de:

“Inewă wonjoxënëk banjëlan band bër benëng becëxe baŋ? Do inewă şotaxën këni banjëlan band gë ofëcak këm?”

Inewă këni yëlaraxënënd ang bêsënëk fo?

26 Bemun bend gër ebar ro beŋ xanixën këŋo Axwën an, Do gë bëlëngw bën xel këŋo Ar yata këyo an*.”

27 «Ata dal ex Axwën Kaxanu, gër angol and Yerusalem ro, Erod gë Poŋës Pilat axel xel këno Yesu, ariyenin awënëk arey an, ar yata këyo an. Bër ax gi ex na Bêşewif bën do gë bamëxwër band Bëyisêrayel baŋ xanixën këno.

28 Dek er fëna bay elod gër ŷanar ari këy ri gë panga indey in, űata këni.

29 Do gërëgako Axwën Kaxanu, ax gi ex na nde aye wat këy ang kënëbo wesarand ak? Mën ex dëcalëbo biyi bëriyenin bërey bën mi kapina mbaŋ gër epemëra ed eyeyan edey.

30 Masinëlëbo panga indey in eni pakaxënënd bêsëxwëra bën. Bête diyind becarax do gë bërëcaxik gër owac owënëk or Yesu ol, ariyenin awënëk arey an.»

31 And şale këni mondako aŋ, ebar el rëgëk na gër ed hi bani. Yëm këni bën dek gë Angoc Amënëk aŋ. Ata ga şapër këni na këni sêfêtêrand eyeyan ed Kaxanu el gë anjiy këm.

End aminëmëra and bërëwăk eŋ

32 Amëxwër and bërëwăk end Yesu bën hi këni onden omat, anjëlan amat. Er şot ko ala kala in, oxwën or bëla dek ebax, ala abax xwënaya na napul irexëm in.

33 Oparëxanda ok areyara bani reyarand gë panga itëm osede or mëne Axwën Yesu axani xani ko gër ecës ol, do oyekax osëm şot bani bën dek.

34 Ar xayënëk ax gi bana gër bêsëfan. Dek bër hi bax gë ocënga bën, gë bër gë bëciw bën, afan bani fanënd eni mëlaw kodî in.

35 Dek bani wëlawënd eni kwët gër osapar or oparëxanda. Ata bën bax şetënd ala kala ang hik obal orexëm ak.

36 Arandëwëra and Lewi ar bano wăcënd Yosef an, do nëngwët bano oparëxanda ok Barënabas mëne ngëŋ «Axemën ar bëmaŷe an» xaniw bax gër ebar ed Ŝipër.

37 Ga fan ko oşënga orexëm ol, wëlaw ko kodî in do xwët ko gër osapar or oparëxanda.

5

End Ananiyas do gë Safira eŋ

1 Barikan bër gë aşan, Ananiyas do gë Safira hi baxëna. Ananiyas ga fan ko oşënga orexëm ol,

* 4:26 4.26 Calemoñëw 2.1-2

² Šona ko mar kodī in ga xet kēbi ga alindaw̄ exo di mondako. Wēlaw ko kodī ir ņayi bax in xwēt ko gēr osapar or oparēxanda.

³ Ata re ko Piyer: «Ananias, ine sefaxēn kēyo Sindan xēñ ko gēr emēkw edey xali kēy nēgwēšēnd gēr Angoc Amēnēk, xarak ašona šona kēy mar kodī ir fanaxēn kēy ošēnga in.

⁴ Ošēnga olo, orey hi bax, and fan kēy aŋ akanji and yēl kēni aŋ, andey hi bax. Ine yēlaraxēn kēy endey eŋo? Awa Kaxanu wa ŷandi baxi eyo yifa, ax gi ex na bela.»

⁵ Sam ga wēl ko na eyeyan elo, Ananias wēc ko kērud, xoti ko kwēl na fo. Ata dek bēr wēl bax endey eŋo bēn lēk kēbi anjiŷ atēm.

⁶ Ocambenjar ok xani kēni, fēlēra kēno, wēla kēno, do wēxētax kēno.

⁷ And xucak nē ņapēxēd ņatas aŋ, lilēgu ko alindaw̄ ar Ananias nangērexe er xucak in.

⁸ Ata wēka kēŋo Piyer: «Pelēle ba gē akanji aŋo dēŋ fanaxēn kēn ošēnga orewēn ol?» Yaka ko: «Iyo go dēŋ fan kēmi.»

⁹ Aŋo re ko Piyer: «Mondake wa xet baŋun en tēyi eno yifa Angoc and Axwēn aŋ? Awa nēkōdēbi gēr ebēt bēr wēxētagu kēŋo icēn indey bēn, bēte bēn fo ki wēla.»

¹⁰ Ataŋ Safira wēc ko kērud gēr osapar or Piyer, xoti ko. Ga lilēgu kēni ocambenjar ok, sēk kēno ašēsēk. Na wēla kēno do wēxētax kēno ler gēr icēn indexēm.

¹¹ Dek bēr gēr Amara and Yesu bēn do gē bēr bax wēlēnd endey eŋo bēn baŋi lēkēnd anjiŷ atēm.

End becarax bend oparēxanda eŋ

¹² Becarax do gē bērēcaxik bēndanjēm bani rind oparēxanda ok gēr ogēs od Bēyisērayel. Bērēwak bēn dek aŋarēr bani ņarērēnd gē anjēlan amat, dīla gēr lilaya ir aner and wācan bano Salomon, gēr yangana ir Aciw̄ and Kaxanu.

¹³ Ala ašēxe abax yēxw na ebi tēka. Barikan bulunda in mbaŋ banēbi šēkwēnd.

¹⁴ Ata kaš-kaš bani ŷembērēnd bela bēr wāk end Axwēn bēn xali hi kēni amēxwēr atēm and bēsošan do gē bēsoxari.

¹⁵ Awēlara banēbi wēlarawēnd bēšēxwēra bēn gēr opēña oŋangax od gēr angol and Yerusalem do enēbi kwētēra tar fēña in: bējo nē bēngaŵ, bējo nē bandago ebi kwixētaxēn ndakaŋ abat abat eñaŵ end Piyer eŋ.

¹⁶ Bela bēranjēm bax xanirawēnd bangol band ler gēr Yerusalem baŋ do banēbi wēlawēnd bēšēxwēra do gē bēr baŋi soronēnd bangoc baŋēŋēnax, do bēn dek bani fakērand.

End toro ind oparēxanda eŋ

¹⁷ Ata ašadaxan alēngw an do dek gē bēr hi bani Amara amat bēn, mēne ngēŋ amara and Osaduseŋ eŋ, kēbi yakēraxind mbaŋ end oparēxanda eŋ xali yen kēnēbi.

¹⁸ Ga sēra kēnēbi, fēra kēnēbi gēr epēra ed gēr angol.

¹⁹ Barikan yow gēmēd meleka ir Axwēn in, fērētēra ko owēt or epēra oŋ, nēcēt kēbi oparēxanda ok, do fel kēbi:

²⁰ «Yeyin gēr yangana ir Aciw̄ and Kaxanu, enēbi pelēra bulunda in dek bend Aniyān and dīn beŋ.»

²¹ Ga wēl kēni eŋo, ye kēni mopēd gēbēr kēnēbi sēyaliraxēnd bela bēn gēr yangana ir Aciw̄ and Kaxanu.

Ata ašadaxan aləngw an gē bër hi bani Amara amat bën, wăcər kēni gē bəxarək bër Bëyisərayel bën. Ga yēpara kēni gēr ed bani fedərënd, lawən kēni enēbi yen oparəxanda ok gēr epəra.

²² Bənəkona bën ga fiat kēni, nema kənēbi. Ata ga wərēšəta kēni, reyax kēni:

²³ «Ga fiat kēmi sək epəra el mopəra aye, do gē bənəkona bën mokwəšara ala kala gēr ebət ed fel kəno, bari and fərət kēmi owət aŋ, ala gabatak amo tək ex na ləf.»

²⁴ Ga wəl kēni eŋo, aləngw ar bənəkona bër Aciw and Kaxanu an do gē bəšadaxan bələngw bën wəlandəra kēbi, do kēni wəkarənd ba mondake kē fiat endey eŋo.

²⁵ Ata fiatəgu ko na ala ko sēfətənd: «Bër fəra banēbi bën, gēr yangana ir Aciw and Kaxanu kənēbi səyalirand de bela bën.»

²⁶ Aləngw ar bənəkona an do gē bošandaŋ yen kənēbi. Ga səraw kənēbi wəlaw kənēbi endəmane fo gayikwa ayəda banēbi yədand bër gēr aməxwər bën ba afətəra kənēbi fətəra gē oxaŋ.

²⁷ Ga fiateli kənēbi, xwəšan kənēbi gēr ləngw ir Amara and bəxarək. Ata re ko ašadaxan aləngw an:

²⁸ «Ax gi ex na nde wən šəban bamun etəyali ed end oŋac olo eŋ? Nəkod gēr angol and Yerusalem ro, osəyali orewən olo fo xəñək. Bəte biyi kənəbo nēpənd end ecəs ed ala ajo eŋ!»

²⁹ Ata Piyer gē oparəxanda ocandaŋ ok yaka kēni: «Biyi edi ed ed er re ko Kaxanu in yapan kəbo, ax gi ex na er re kēni bela.

³⁰ Kaxanu, mēŋ ar xwənək kēbi bəxarək bərəbi an xanin kəŋo Yesu ga law bano wən mopika nē osəx.

³¹ Kaxanu wa fela kəŋo gē ataxan and liw andexəm aŋ, do hi ko Emun do Afexən ebi yəlxən Bëyisərayel bën enəngwəta ed dek ola orebən el do gē etefan ed beñəŋənox bendebən el.

³² Biyi do gē Angoc Amənək and kēbi yələnd Kaxanu bərəwək endexəm aŋ, biyi ex otede od watək beŋo ok.»

³³ Ga kənēbi baxət, bër yēpara bax bën xoŋ kēni xali xurik. Ata yandi kēbi enēbi daŋ monaw.

³⁴ Ata Fariŋeŋ ir bano wăcənd Gamaliyel in, ašalen ar fian bano mban bulunda ir Isərayel an dek, xani ko gēr Amara and bəxarək bër Bəšəwif, re ko enēbi nəcət oparəxanda ok iməd.

³⁵ Ata re ko: «Wən Bëyisərayel, yələrayin aye ang yandi kəŋun enēbi di bela bəjo ak.

³⁶ Ax nēka ex na ga wat banəŋone ala ar bano wăcənd Tədas, ga baxo rend mēne mēŋ ar gapak hi ko. Səfa kəno bela okeme onax. And law kəno aŋ, dek bër xwəta baŋo xali kəno səfarand bën šapərəra kēni, gabatak ax bayi ex na.

³⁷ Ga xucak end Tədas eŋ, bətəgu ko Yuda, Agalile an, angwən and Oñəgw od bela aŋ. Mēŋ bəte gē bəsəfan hi baxo. Law kəno do dek bër wə bax endexəm bën šapərəra kēni*.

³⁸ Mēŋ ex gərəgako ga re kəme, kərəx bayi na ga kəŋun balənd end bela bəjo eŋ; tebətinihi eni ye. Angəmēne er kēni šalənd eni di in end bela fo ex, ayəcar kēni yəcar.

* 5:37 5.37 Bərom bən ayəgw banēbi bela bən gaf gē gaf eni nang ba yəgwe hi kēni.

³⁹ Barikan angëmëne gër Kaxanu xaniwëk, an kor na enëbi yëc. Mëŋ ex, yëlarayin aye këdi këno sakërelî Kaxanu.» Ata bër gër Amara and bëxarëk bër Bëšëwif bën w̄a këni eyeyan ed Gamaliyel el.

⁴⁰ Wac kënëbi oparëxanda ok, šëwëra kënëbi xali, šëban kënëbi eyeyandëra ed end oʋac or Yesu el, do kwël sebët kënëbi.

⁴¹ Ata oparëxanda ok šan këni gër Amara and bëxarëk bër Bëšëwif, gë onënga fo gayik Kaxanu yata bafi eni toro në end oʋac or Axwën Yesu.

⁴² Ata key yo key banëbi sëyalirand bëla bën gër yangana ir Aciw̄ and Kaxanu do gër bëciw̄. Ani teb bana etëyali ed Atëfëtan and Afexën Yesu Kërisët el.

6

End eyata ed ojakër eŋ

¹ Ata gë bakey baŋo, bësëfan bër Yesu bën kwël dëŋ bani bašërëgund. Ata bësëfan bër kë yeyanënd Gërek bën anëp banëbi nëpënd bër kë yeyanënd ed Bëšëwif bën gayik bësöxari bësëbëta sebëta bër enga endebën bën alangangan banëbi langanganënd gër acetëra and key yo key.

² Ga nang këni eŋo, oparëxanda epëxw gë oki ok bar kënëbi amëxwër and bësëfan aŋ, do re këni: «Ax ñap na mi teb andiyen and eyeyan ed Kaxanu aŋ do mi kwënda ecet ed eyamb-yamb.

³ Fëcack enëbi yata wën dëŋ ro gër Amara bësöšan bëcongëbëxi, bër gë osede or šenene, bër yëmëk gë Angoc Amënëk do gë orenik, do biyi mëni kwëtënan andiyen aŋo.

⁴ Biyi cëŋ yëlayalemi gër cale do gër andiyen and eyeyan ed Kaxanu.»

⁵ Ga wël këni eŋo, ang ebani ak dek nëngan këbi. Ata yata kënëbi: Ecen, ar xwëta baŋo mbaŋ Kaxanu do yëm baxo gë Angoc Amënëk an, gë Filip, gë Përokor, gë Nikanor, gë Timon, gë Parëmenas, do gë Nikola Ibaŋëcoš, ašalek an*.

⁶ Ga wëlaw kënëbi gër oparëxanda, bën šalen kënëbi and mokwëtan otaxan ok.

⁷ Eyeyan ed Kaxanu el kwël dëŋ bax yañënd do këni yëmbërënd kaš-kaš bësëfan bën gër Yerusalem. Ata amëxwër atëm and bëšadaxan xwëta baŋo Yesu.

End etëra ed Ecen eŋ

⁸ Ecen, ga yëm ko gë oyekax do gë panga, ko rind bërëcaxik do gë becarax mërëxand bulunda ir Isërayel.

⁹ Bëšëwif bër hi bax gër aciw̄ acaleya and bani w̄acënd and Okadëp otebësebët aŋ, gë Bëšëwif Bësiren, gë Bëhalekësandëri, do gë bër xaniraw bax gër owar or Silisi do gë Asi bën këni šampërend gë Ecen.

¹⁰ Bari abani xorënd na eni cembët orenik or baŋo yëlënd Angoc and Kaxanu ol and baxo yeyanënd aŋ.

¹¹ Ata šoñëra kënëbi gë kodî bësöšan bërëmar, ata bën këni rend: «Biyi awël wël këmo ga ko reya bënd šëban këni Moyis do gë Kaxanu.»

¹² And yëlëtaw kënëbi bulunda in, gë bëxarëk bën, do gë bëšalen aŋ, yow këni gër ed hi baxo Ecen. Ga sëra këno na, wëla këno dimb-dimb gër Amara and bëxarëk bër Bëšëwif.

* 6:5 6.5 Nikola ijo ar enëng bër ax gi ex na Bëšëwif ar šalek cale ind Bëšëwif ebaxo.

13 Šalaw kënëŋi otede onëgwëš, do bën këno nëgwëšandërand mon-dako: «Ala ajo kë reyarand bënd yepënënd Aciw amënek aņo† do acariya and Moyis aņ.

14 Gayikwa biyi awël wël këmo ga ko re mēne Yesu Ibēnasaret ayam ko yam aciw aņo do anëngwët ko nëngwët bapela band yël këbo Moyis baņ.»

15 Ata đek bër gër Amara and bēxarëk bën fab këno laņ Ecen. Wat këni dēxas irexēm in ga nëngwëtak jing-jing ang ir meleka fo.

7

End epemëra ed Ecen eņ

1 Ata ašadaxan alëngw an wëka këņo Ecen: «Dal dëņ nde ex end këni rend eņo?»

2 Yaka këņo Ecen: «Wën bēmaŋe, gë faba bën, baxëtine! Kaxanu, mēņ ar gë enjaran an, šanaŋaxën baņo Abëraxam, axarëk arebi an and hi baxo gër ebar ed Mesopotami aņ, damana réfaxënégu ko gër ed Xaraņ.

3 Mondako fel baņo: “Canël ebar edey el do gë ekun edey el, do yel gër ebar ed këmi wāsin*.”

4 Amëd aņo šan ko Abëraxam ebar ed Bëkalède el do ye ko lëgëx ko gër Xaraņ. And šës ko sēm aņ, Kaxanu xucaliw këņo ro gër ebar ed lëgëra kën gërëgako.

5 Bëbët gibatak aņo yël bana oxwën ol gër ebar elo ro, ado gër ko xwët sapar dëņ. Barikan beya këņo mēne ayël këbi yël oxwën ol, mēņ do gë andëwëra andexēm aņ and ko xuca aņ, xarak angwën aņo Abëraxam axo gi bana gë obaš.

6 Kaxanu afel baņo: “Bërandëwëra andey bën ro këni xanid eni ye nē ebar ediyer. Fën kënëŋi rixëđ okadëp do enëbi dixëra xali nē bēniy okeme onax.

7 Barikan wëno këbi xitid enëng end bër kë rix okadëp odebën eņ. And kë xuca eņo aņ, ašan këni šanëguđ eni yow ro ene caleratind*.”

8 Ata Kaxanu yata këņo eter el Abëraxam gë oxac ol. Abëraxam ga rëw këņo Isak, xac këņo yatir sëk këņo bakey banjongëbatas. Mondako fo ri baxo Isak ga rëw këņo Jakob. Bëte Jakob mondako fo xacëra bafi odëmëta epëxw gë oki, od hik bēxarëk bërëbi ok.

9 «Bēxarëk bërëbi bējo, fan baņo Yosef gayik ayakëraxi bafi yakëraxind endexēm eņ. Do bër yëc baņo bën wëla këno gër ebar ed Misëra. Barikan Kaxanu gë mēņ hi bani.

10 Aracët racët baņo gër đek ocëmu odexēm, yël këņo oyekax orexēm ol do gë orenik ol gër lëngw ir Farawoņ, emun end gër ebar ed Misëra eņ. Emun eņo yata baņo Yosef hi ko alëngw ar ebar ed Misëra do gë đek ekun edexēm an.

11 Angwën aņo lil bafi enjo gër ebar ed Misëra xali gër ed Kanahaņ. Ata bēxarëk bërëbi bën mbaņ šëmura bafi, abani šot na er këni yamb in.

12 Ga wël ko Jakob mēne eyamb exëna gër ebar ed Misëra, lawën këbi aňanar bēxarëk bërëbi bën.

13 And lawën këbi akinëm aņ, xwita këno Yosef and fel këbi mēne mēņ ex imaŋe indebën ij. Aņo fo nang ko Farawoņ enëng end fe hi ko Yosef.

† 6:13 6.13 Aciw and Kaxanu and Yerusalem aņ bani wācënd bëte mondako. * 7:3 7.3 Aňanar 12.1 * 7:7 7.7 Andocane 3.12

14 Ata Yosef lawën ko enëbi yen sëm Yakob do gë ekun edexëm el dek, ang hi bani bela ofëxw ocongoxi gë bëco.

15 Mondako šëla baxo Yakob gër ebar ed Misëra, gër ed šësërax këni mëñ gë bëxarëk bërebi bën.

16 Awaŷeli waŷeliraw kënebi gër Sišem do wëxëtara kënebi gër ŷeg ir yëc baxo Abëraxam, gë kodı, gër otaxan od bosëniw bor Amor, gër Sišem.

17 «Ga kë saxëgu amëd ebax exo ŋata Kaxanu er bëya baŋo Abëraxam aŋ, bërandëwëra and Yakob bën šënar këni mbaŋ gër ebar ed Misëra,

18 xali bëtëgu ko emun ecëxe, end aŋo nang bana Yosef.

19 Ata emun eŋo ŷana ko këbi sitinaxënënd enëng endebi eŋ do këbi rixërand bëxarëk bërebi bën. Anëŷali babi nëŷalind bësoxari bër enëng endebi bën enëbi ŋaŋëtand bëtošan bëndoyer bën, këreni baŷi na ga këni liya.

20 Angwën aŋo rëw këno Moyis, ata bëxarëk bërexëm bën wat këno mëne itox ikëbëanaxik exo gër ogës od Kaxanu. Nëm yerin këŋo opacaŵ otas gër iciw ind sëm.

21 And ŷaŋëta këŋo aŋ, abiw ar Farawoŋ, wëda këŋo do rafën këŋo ang aseŋiw ar rëw këŋo mëñ dëŋ.

22 And raf ko aŋ, Moyis sëya ko dek onangëran ol or Bëmisëra ol, ata hi ko ar gapak, ar xamëk eyeyan do gë edi ed beŷ dek.

23 And šot ko bënëy ofëxw onax aŋ, Moyis yëlara ko ebi tëka bër enëng endexëm bën, Bëyisërayel bën.

24 Watëx këŋo Amisëra ga këŋo xëm Ayisërayel abat, ata yakan këŋo ar enëng endexëm an. Ga këŋo wašan, ang ŷap bax acariya ak, ar bano xëmënd an, laŵ monaŵ Amisëra an.

25 (Er yëla baxo mëne bër enëng endexëm bën afëni këbi fëni mëne Kaxanu wëlanëgu babi apexa aŋ paŋ gë mëñ, bari abi pëni bana.)

26 Në ecan ijo, Moyis sëk këbi Bëyisërayel bëxi ga këni xëmër. Ga këŋo xacëra ebi bakali gër angwëlëra ko rend: “Okò wën bër aminëmëra hi kën. Ineŵa kën xëmëraxënënd?”

27 Barikan ar baŋo xëmënd ašandaŵ an, fim këŋo Moyis, re ko: “Wëj noŷo wa yata ki ey gi alëngw do axiti arebi?”

28 Ba ŷandi ki nde eye daŵ wëno bëte ang laŵ këyo ganëka Amisëra ak?”

29 Ga wël ko eŋo, Moyis hër ko yeŋa gër ebar ed Majaŋ, gër ed rëwëx këbi bëtošan bëki.

30 «Ga xucak bënëy ofëxw onax, meleka šanayaxën këŋo gër ladawe, ler gër etënd ed Sinayi, në acëc and gë xodux or bax ŷegënd xafa-xafa.

31 Ga wat ko, Moyis šaran këŋo xali, and baxo sëkand exo kamanaxën, wël ko oniŵ or Axwën Kaxanu ol:

32 “Wëno ex Kaxanu, ar yata këbi bëxarëk bërey an Abëraxam, gë Isak do gë Yakob.” Moyis ga këŋo rëgën, seŋ ko onëkon ol.

33 Ata re ko Axwën Kaxanu: “Peđëtal baped band gër osapar orey baŋ, gayikwa gër ed hi këy ro ebar ecëbax ex.

34 Awat këme watënd etëm end hi këbi Bëyisërayel, bulunda iram eŋ, gër ebar ed Misëra. Awël këme wëlënd ang këni wëcarënd ak: anëka fedaw këme mëni dacëtaxën. Gërëgako yow mi daŵën gër ebar ed Misëra.”

³⁵ «Moyis, ar yaxëta bano do bano rend: “Wëj noÿo yata ki ey gi alëngw do axiti arebi an”, Kaxanu lawën baño gër ebar ed Misëra ang alëngw do afexën gë panga ind meleka ir şanaÿaxën baño gër acëc and gë xodux in.

³⁶ Mëñ nëcëtëgu këbi Bëyisërayel bën ga ko ri becërecaxik do gë becarax fën gër ebar ed Misëra, gër angwëngw ambarax, do gër ladawe, xali nëkak bëniy ofëxw onax.

³⁷ Moyis ijo fel bafi Bëyisërayel bën: “Kaxanu këno yatad, ar enëng endewën exo gi alawënel ar ang wëno ak.”

³⁸ Bëte and hi bani gër ladawe aŋ, Moyis ijo hi bani gë meleka ir baño felërand gër etënd Sinayi in, and hi bani bëxarëk bërebi gër ladawe aŋ. Awël wël baxo eyeyan ed aniyan ed bafi fiatelinënd el.

³⁹ Bari bëxarëk bërebi bën abi ñandi bana eno baxët, are bano rend exo pacana; banjëlan bandebën baŋ bakali bani gër ebar ed Misëra.

⁴⁰ Ata fel këno Aharon: “Wëj, dinëlëbo tan bebër kë hi Kaxanu irebi, enëbo dëngwelixënënd fëña in. Moyis, ar nëcëtëgu këbo gër ebar ed Misëra cëŋ, biyi ami nang ex na ba ine rix këno.”

⁴¹ Gë bakey baño ri bani Bëyisërayel bën atox and ang atombo fo. Ata gër eðaş elo ri bani şadaxa, gër er ri bani gë otaxan odebën in, ri bani ofëna*.

⁴² Ata Kaxanu fiawëta këbi do seb këbi këni xëland bebër bani watënd yaŋ gër orën. Eŋo yëgw këni gër akayëta and bëlawënel:

“Wën ekun ed Isërayel
ba wëno nde bane haşënënd oyel,
arin nde bane rinënd ocađaxa

bëniy ofëxw onax bënd ri kën gër ladawe bën?

⁴³ Awëlara ban wëlarand aner and Molok aŋ
do gë emal ed kën wacënd Refaŋ el,
batox baño rinaya kën en poxixënënd gër lëngw irebën!
Awa wëno bëte awaÿ këmum wawÿ
yabët ebar ed Babilon el*!”

⁴⁴ «Kaxanu yël bafi aner and Osede aŋ bëxarëk bërebi bën, gër ladawe. Aner aŋo, Moyis ri bax ga wätinali baxo gë and wäsin baño Kaxanu aŋ.

⁴⁵ And xana këni aner aŋo aŋ, bëxarëk bërebi bën do gë Yosuwe, ar bafi lëngwëliind an, fiateliw këni gër ebar ed xwën bani benëng bënd wawÿ bafi Kaxanu gër lëngw irebi eni bëtaxën beŋ. Mondako hi bax aner aŋo xali angwën and Dafid aŋ,

⁴⁶ mëñ ar şot bax oyekax gër lëngw Kaxanu an, mëñ ar wëka baño Kaxanu exo ma eŋo din edëg ed din gër ekun ed Yakob.

⁴⁷ Barikan asëniw Salomonŋ bay bax aciw aŋo.

⁴⁸ Xarak, Ar-hik-yaŋ an axo dëgënd në er rik otaxan od bela, ang yëgw ko alawënel mëne Axwën Kaxanu rek:

⁴⁹ “Orën ol ex aŋëpara and owun oram aŋ,

do ebar el, ambëñaxën andam.

Aciw and fe këne bayën?

Feye nde kë hi ateyëtaya andam aŋ?

⁵⁰ Ax gi ex na nde ataxan andam aŋ rik er ex yo*?”

⁵¹ «Ata wën bela bër kë wëşind mbaŋ hi kën đe. Owëkw orewën oŋ afarëđadı farëđadı, do banëf bandewën baŋ axem xemëk. Wën din këno wëşënënd Angoc Amënëk aŋ, ang bani rind bëxarëk bërewën ak.

⁵² Alawënel ar fe bayik ano dixëra ex na bëxarëk bërewën bën? Ax gi ex na nde alawëra lawëra kënebi bër babi nangënend gana-gana fo mène Ar ſenene an në eyow exo? Ar ſenene ajo, wën lëxw këno, wën law këno.

⁵³ Ax gi ex na nde omeleka ok wëlanëgu kënun acariya and Kaxanu aŋ wën bulunda ir Isërayel in? Bari an ma ex na en tëf!»

End ecës ed Ecen eŋ

⁵⁴ Er wël bani in axurixën xurixën babi, ata ala kala ko fiatënd ebasal, ga logëndëra këbi.

⁵⁵ Barikan Ecen, ga yëm ko gë Angoc Amënëk aŋ, xeŋa ko orën ol. Wat ko enjaran end Kaxanu eŋ, wat këno bëte Yesu mokwëša gër liw ir Kaxanu.

⁵⁶ Ata re ko: «Orën ol wafërëluŋ këme watënd, bëte në ewat emo Asëniw ar ala an ga xwëša ko gër liw ir Kaxanu.»

⁵⁷ Ata bër baŋo wëlënd bën ſoya këni banëf baŋ, ga yobali këno na, wëlën këno andamat bën dek.

⁵⁸ ſonjorëra këno xali nëcët këno angol and Yerusalem aŋ, do fëtërax këno gë oxaŋ xali law këno. Otede* ok axwët xwët bani banjëm bandëbën band bani gër osapar or ſambenjar ir bano wacënd Sol.

⁵⁹ And bano fëtërand aŋ, Ecen ko ſalend mondako: «Axwën Yesu, kanal angoc andam aŋ!»

⁶⁰ And foxi ko aŋ, xeŋ ko acakax: «Axwën, këreyëbi nëp na eñëŋenax eŋo!» And fiata ko aŋ eŋo aŋ, Ecen raſ këno gër ecës.

8

¹ Ata Sol, moŋapan ŋapan baŋo ga law bano këno Ecen.

End edixëra ed Amara eŋ

Yatijo fo ŋana bax edixëra eyëkaxik ed bër gër Amara and gër Yerusalem el. Bësëfan bën dek hër këni angol aŋ, (bayi këni wayët oparëxanda ok). Mondako ſapërëra bani bëjo gër ebar ed Yude, do bëjo gër ed Samari.

² Bela bër ſenene wëxëta këno Ecen sam ga ŋawëra këno.

³ Xarak amëd aŋo ŋana baxo Sol yëc bër Amara and Yerusalem bën. Gë ebët gë ebët baxo sëfërand bëciw bëŋ ebi dëbëtëraw: hik asoſan, hik asoxari, ebi dapëx gër epëra.

End Filip gër ebar ed Samari eŋ

⁴ Bër ſapër bax bën hërëra këni do këni reyaraxënd Atëfëtan aŋ.

⁵ Ata Filip ſëla ko në angol and gër ebar ed Samari do ko femëraxënd end Afexën eŋ.

⁶ Bela bën, bamëxwër bamëxwër, gë anjëlan amat, bani xwëtand er babi felënd Filip in, ga këni wël do ga këni wat becarax bend baxo rind beŋ.

⁷ Gayikwa bangoc bañëŋenax bax ſandërand gër bela bëranjëm, and kënebi herëndëra aŋ. Bëte bëseŋik do gë bërëgoſo bëranjëm bax fakënd.

⁸ Ata onënga osëm hi bax gër angol aŋo.

⁹ Xarak ala ar bano wacënd Simon hi baxëna gër angol aŋo, aſarinara baxo ſarinarand gë mbej indexëm iŋ. Gër bulunda ir ebar ed Samari baxo rind mondako do baxo rend mène ar gapak hi ko.

* **7:58 7.58** Bër law baŋo bën banëfi rend otede gayik bën wël bax amena and lawaxën baŋo aŋ.

10 Ata Bësamari bën cëk, hik itox, hik axarëk, axwëta xwëta bano, do bani rend: «Ala ajo dëj ex ar gë panga ind Kaxanu, ind ex Panga itëm an.»

11 Axwëta xwëta bano gayik elod anëka fo baxo şarinarand gë mbej indexëm inj.

12 Barikan and xwëta këno Filip anj, mëj ar babi felërand Atëfëtan and owun or Kaxanu do gë oŵac or Yesu Kërisët anj, ŵa këni enëbi buyi, hik asoşan, hik asoxari.

13 Simonj mëj dëj ŵa ko buyi këno, ata abaŋo nacëta na Filip ga baŋo şaranënd becarax do gë bërëcaxik bend baŋo watelind bej.

14 Oparëxanda od gër Yerusalem ok, ga wëlëx këni mëne Bësamari bën axana xana këni eyeyan ed Kaxanu el, lawënëgu kënebi Piyer do gë Şaŋ.

15 Ga şëla këni gër angol aŋo, şalendëra kënebi eno cotaxën Angoc Amënëk anj.

16 (Gayikwa Angoc Amënëk anj axo pedaw bana pere gër ola orebën. Xobuyi or gër oŵac or Axwën Yesu ol fo buyi banëbi.)

17 Ata Piyer gë Şaŋ şalendëra kënebi mokwëtan otaxan ok, ataŋ şot këno Angoc Amënëk anj.

18 And wat ko Simonj mëne bëla bën aşot këno şotënd Angoc Amënëk anj gë ekwëtan ed otaxan ed oparëxanda el, wëlanëgu këbi kodî Piyer gë Şaŋ

19 do re ko: «Yëline wëno bëte or gapak olo, mëj këjo ŷana enjo cotënd Angoc Amënëk anj ar këmo xwëtan otaxan an.»

20 Ata re ko Piyer: «Kodî irey in nemilex do exi mëlali gayikako wëj ako yëla këy anjëla and ko yëlënd Kaxanu anj ayic këni yicënd gë kodî.

21 Wëj enjo ax mënd ex na ang këy şot gayikako axi űap ex na dëj. Gayikwa emëkw edey el asëmba sëmbak gër ogës od Kaxanu.

22 Awa tebël anjëlan aŋëŋenax aŋo, do karalo Axwën an exi teban oŋandi od emëkw edey ok, angëmëne enjo awënd wëndëk.

23 Gayikwa në ewat eme mëne wëj mokëda xëda ki oyakëraxi ol do gë osëmbak ol.»

24 Yaka këjo Simonj: «Awa karanine wën dëj gër Axwën, kërexe gi na er re kën ijo.»

25 Ata Piyer gë Şaŋ baş këni osede ol do epemëra ed eyeyan ed Axwën Yesu el. Ga këni ŵayî ond gër Yerusalem onj, këni femëraxënd Atëfëtan anj tar fëña in gër bëngol bënd Bësamari.

End Filip do gë Abecopi enj

26 Ga xucak bejo, meleka ir Axwën Kaxanu in fel këjo Filip: «Yel gand ambëtëb, tëfël fëña ir xaniwëk gër Yerusalem do şëlak gër Gasa, ir ladawe in.»

27 Ata Filip xani ko do ye ko. Xarak, şambenjar Ibecopi ijo, ar gapak ar gër eyang ed Kanëdas, emun etoxari end gër ebar ed Ecopi enj, anëkona ar dek napul ir emun etoxari elo an, yow bax cale gër Yerusalem.

28 Ga ko ŵayî, yëpa yanj gër şaret irexëm, ko fënërand mongwëli oniŵ ol, akayëta and alawënel Esayi anj.

29 Ata Angoc Amënëk anj fel këjo Filip: «Maral ey tëka şaret ijo.»

30 Filip ga hër ko, sëka ko, wël këjo Abecopi an ga ko fën akayëta and alawënel Esayi anj, wëka këjo: «Afëni nde ki fëninind er këy fënënd in?»

³¹ Yaka këŋo: «Mondake këme xor ex pëni, angëmëne ala axe paÿën ex na?» Ata wac këŋo Filip eŋo ketëna yaŋ gër šaret.

³² Gër ed labët baxo akayëta, er ÿëgw baxo alawënel an:

«Alas las këno ang ifeÿ ir ejaš fo.

Ang xondo ir ax tesënd na gër lëngw ar kë űašënd omban ondexëm fo hi ko,
axo yeband na etëÿ el.

³³ Gë ebana ed bana ko el xanaxën këno er xwën ko in.

Gër bër anjex andexëm, noÿo kë reya?

Gayikwa aniyand andexëm aŋ rëxët këni gër ebar.»

³⁴ Ata Abecopi an wëka këŋo Filip: «Këla pelële, noÿo këŋo rend alawënel an? Mëŋ dëŋ nde ba ala ašëxe nde?»

³⁵ Ata űebëta ko Filip, űana ko gër Oñëgw oko dëŋ nangëanaxën këŋo Atëfëtan and Yesu aŋ.

³⁶ Ga këni ye kwël, űat këni ler në anjer. Abecopi an re ko: «Nëkodfa men oŋ, ine bayik, aye buyi na nde exe capëraxëne?»

³⁷ [Yaka këŋo Filip: «Angëmëne aűa űa këy gë emëkw edey el, awënd wëndëk mi buyi.» Aŋo re ko Abecopi an: «Wëno aűa űa këme mëne Yesu Kërisët ex Ašëniű ar Kaxanu an.»]

³⁸ Fel këbi bëhërelï bër šaret bën eni kwëša. Ata mëŋ gë Filip fëra këni polo gër anjer. Filip buyi këŋo.

³⁹ And šëpëta këni aŋ, Angoc and Axwën aŋ wëd këŋo űat Filip, Abecopi an anema fo nema këŋo. Mondako fakët baxo đamana irexëm in gë onënga fo.

⁴⁰ Filip mëŋ cëŋ, watayax ko gër angol and Asot, do ko femëraxënd Atëfëtan and Yesu aŋ gër angol gë angol, tar fëña in, xali űat ko gër Sesare.

9

End Sol gër fëña ir Damas eŋ

¹ Barikan amëd aŋo, anjëlan and Sol aŋ er hi bax wayët ebi narëndërand bëšëfan bër Axwën Yesu bën xali ebi đawërand. Ga ye ko gër ašadfaxan alëngw,

² xara këŋo eŋo yël okayëta od ebi tëraraw bër kë sëfënd end Yesu bën gër bacïw bacaleya band gër angol and Damas, do ebi mëlaw mokap gër Yerusalem: hik asoxari, hik asošan.

³ Ata gër fëña, and hi ko đam gër Damas aŋ, xul këŋo bërëxadët angoben and xaniw bax gër orën.

⁴ Wëc ko bëđëcët gër ebar do ko wëlënd oniű: «Sol, Sol, inëűa këye rixëraxënënd?»

⁵ Yaka ko Sol: «Axwën, wëj noÿo űa hi këy?» Wël ko bëte: «Wëno ex Yesu, ar këyo rixërand an. Ata wëj mo ñëka ki yëka.» Sol ga wëlandëra këŋo, këŋo rëgënënd. Aŋo wëka ko: «Axwën ine űandi ki me di?» Ata re ko Axwën an:

⁶ «Kanil ey űat gër angol, fën këni felëx er űandi ke ey di in.»

⁷ Bër hi bani engä emat bën űaxën këbi laŋ ako gër ed xwëšara këni. Dek dëŋ bani wëlënd oniű ol, bari ala abano wat na.

⁸ Ata ga xani ko na gër ebar Sol, aűedfa yo aűedfa, abaxo watëra na. Monas fo las bano xali űat këni gër Damas.

⁹ Okey otas ri baxo watërarëxe, yambërarëxe do cebërexe men.

¹⁰ Xarak na gër angol and Damas asëfan ar Yesu hi baxëna do bano wãcënd Ananiyas. Axwën Yesu ga şanayaxën kënjo në lakeli wãc kënjo: «Ananiyas, Ananiyas!» Yaka ko: «Ayaka, Axwën!»

¹¹ Re ko bëte Axwën an: «Kanil ey tēf fēña ir kēni wãcënd “Ir gwer-gwer in” xali gër iciw ind Yuda eyēbi mēka ar kēno wãcënd Sol, Ibētarēs. Gër ed ko şalerand

¹² wat kënjo në lakeli ar kēno wãcënd Ananiyas ga lilēgu ko do xwētan kënjo otaxan ok exo watēraxën gaşēxe.»

¹³ Yaka ko Ananiyas: «Axwën, wēno bēranjēm wël kēmēni mēne ala ajo mbaŋ kēbi rixērand gēr Yerusalem bēr yata kēyēbi bēn.

¹⁴ Bēşadaxan bēlēngw bēn yēlēgu kënjo or gapak or ebi tēraxēn dek bēr kē şalend oŵac orey bēn.»

¹⁵ Barikan Axwën Yesu fel kënjo bëte Ananiyas: «Yel mondako dēŋ, wēno yata kënjo ala ajo. Wēno yata kënjo ebi nangēndērand end oŵac oram eŋ bela bēr bēnēng bēcēxe bēn, gē bemun bēŋ, do gē Bēyisērayel bēn.

¹⁶ Aŵasin kēmo ŵasin ang ko soro në end oŵac oram ak.»

¹⁷ Ata ŵa ko Ananiyas do kwēl ye ko. And fiat ko gēr iciw aŋ, wat kënjo Sol. Ata re ko: «Abaŷe Sol, Axwën Yesu ir şanayaxēnēgu ki gēr fēña, laŵēnēgu ke ey watēraxēn gaşēxe do ey nēm gē Angoc Amēnēk aŋ.» Ga xwētan kënjo otaxan ok şalen kënjo.

¹⁸ Ataŋ xoβētak gēr bangēs beβēr ang okop, ata Sol watēra ko gaşēxe. Na ga xani ko, buyi kēno.

¹⁹ And yambēra ko aŋ, wãcēŵaca ko gaşēxe. Mondako şoma bafi bēsēfan bēr Yesu bēn gēr Damas xali xeyēra kēbi bakey bandanjēm.

²⁰ Ataŋ kwēl na gēr Damas fo ŷana baxo Sol ko femērand gēr baciw bacaleya mēne Yesu ex Asēñiw ar Kaxanu an.

²¹ Ata dek bēr baŋo wēlēnd bēn, ga kēbi şaran kēni rend: «Ax gi ex na nde ajo kēbi rixērand bēr kënjo şalend Yesu bēn gēr Yerusalem? Ax gi ex na nde bëte ebi tērara do ebi mēlan mokap bēşadaxan bēlēngw bēn yow ko gēr Damas ro?»

²² Barikan Sol kwēl dēŋ baxo xapinand do bafi ŵasinēnd kerēt Bēşēwif bēr lēg bax gēr Damas bēn mēne Yesu ex Afexēn an.

²³ Ga xeyērak bakey bandanjēm, Bēşēwif bējo wēlēr kēni eno daw Sol,

²⁴ ata Sol nang ko. Gēmēd, gē goyat bano xaşēnd gēr owēt or angol ga ŷandi kēbi eno daw.

²⁵ Barikan akey amat gēmēd, bēsēfan boşandaŵ yēla kēno gē engux yabēt amerŋ and angol aŋ, polo në akange. Ata and hix ko fac aŋ, kwēl ye ko.

End Sol gēr Yerusalem eŋ

²⁶ Ga fiat ko gēr Yerusalem, xacēra kënjo ebi coma gēr Amara and bēsēfan. Bari ayēda bano yēdand bēn dek gayik ano kwēta bana mēne arēŵak end Yesu dēŋ hi ko.

²⁷ Ata Barēnabas ŵēla kënjo Sol gēr oparēxanda, sēfētan kēbi mēne Axwën Yesu şanayaxēn kënjo gēr fēña ir Damas xali felēra kënjo. Sēfētan kēbi bëte ang baxo femērand kerēt end oŵac or Yesu eŋ poyoma gēr angol and Damas.

²⁸ Amēd aŋo fo şoma kēbi Sol. Ata mēŋ kwēl ko yexērand do ko femērand poyoma end oŵac or Axwën eŋ gēr Yerusalem.

²⁹ Afelëra babi felërand bëte Bëšëwif bër kè wëlënd eyeyan ed Gërek bën. Barikan bën mbanj bani šampërend gë mën xali këni šaland eno daw.

³⁰ Bëmaÿe bëj ga nang këni eņo, wëla këno Sol gër angol and Sesare, do rëcax këno exo kucax gër Tarës.

³¹ Ata Amara and gër đek ebar ed Yude aņ, gë and gë bër gër ebar ed Galile aņ, do gë and gër ebar ed Samari aņ anëka šot bax amëd aņo eteyëta el. Bër gër amara bën kwël dëņ bani xemëndërend gër ekwëta, gër epëb ed Axwën Yesu, do bani ÿëmbërend gë ekapina ed babi yëlënd Angoc Amënëk el.

End Ene eņ

³² Ata amëd aņo Piyer anëngara babi nëngarand bëwënëk bën gër owar oņo. Ata akey amat, šëla ko gër angol and Lida.

³³ Ga fiat ko, sëk këņo asošan ar bano wăcënd Ene ga laki ko në andago. Aseyi seÿi baxo elod bëniy bënjongëbëtas.

³⁴ Ata Piyer fel këņo: «Ene, Yesu Kërisët doro dëņ fakën ki. Kanil ey đëkw andago aņ.» Ataņ Ene xani ko xwiriš.

³⁵ Ata đek bër gër Lida bën do gë bër ebar ed Saronj bën ga nangëra këni eņo, wă këni end Axwën Yesu eņ.

End ekanin ed gër ecës Tabita eņ

³⁶ Bëte gër angol and Yope, asëfan asoxari ebaxëna do bano wăcënd Tabita, mēne ngëņ Dorëkas gë eyeyan ed Gërek el. Benjekax bëndanjëm baxo rind do babi rëcarand bëxaÿënaxik bën.

³⁷ Ata bakey band hi baxo Piyer gër ebar edebën baņ, Dorëkas šëxwëra ko xali xor këņo. Ga buyi këno xwët këno në aciw and yaņ.

³⁸ Angol and Yope aņ do gand Lida aņ ax ņawër bana bon. Ga wël këni bësëfan bër Yesu bër gër Šafa bën mēne Piyer gër Lida hi ko lawën kënebi bësošan bëxi eno karaw exo maraw aņand gër ndebën.

³⁹ Ata xwiriš Piyer, sëfër këni gë bën. And fiat këni aņ, wëla këno gër aciw and yaņ, gër ed xwët bano ašësëk. Ata đek bësoxari bësebëta sebëta bën sëka këno gë otes fo do këno wăsinërand bacuđ band sëfëndëra babi Dorëkas baņ, and bayi baxo abëngw aņ.

⁴⁰ Ata re ko Piyer eni can đek bela bën. Ga foxi ko, ko šalend. And rënëta ko aņ nëkon këņo ašësëk an, re ko: «Tabita, kanil!» Ataņ xëwëta ko. Ga wat këņo Piyer, xani ko kwengweremët do ÿëpa ko.

⁴¹ Piyer lëk këņo gër ataxan, xanin këņo, Tabita xwëša ko ceg. Piyer wăc këbi bëwënëk bën do gë bësoxari bësebëta sebëta bën. Ga lilëgu këni sëk këno Tabita abëngw.

⁴² Ata endey eņo nangëra këni đek angol and Yope aņ do bëranjëm wă këni end Axwën eņ.

⁴³ Piyer xeyëra këņo na gër Yope bakey bandanjëm gër iciw ind ar bano wăcënd Simonj, abox ar banar an.

10

End Piyer gër iciw ind Korëney eņ

¹ Asošan hi baxëna ar bano wăcënd Korëney gër angol and Sesare. Alëngw ar ocorođa od xaniw bax gër ebar ed Rom hi baxo.

² Gë ekun edexëm el ðek bano şalend Kaxanu gë obal osëm. Bëte mëŋ mbaŋ babi rëcarand Bëşëwif bëxaÿënaxik bën, do baxo şalerand key yo key.

³ Ata akey amat, and hik eñan poxoş gaf aŋ, meleka ir Kaxanu şanayaxën këŋo në lakeli lëf gër ed hi baxo. Ga fabër këni, meleka in wac këŋo: «Korëney, Korëney!»

⁴ Ga ñaxën këŋo Korëney, yëdara ko xali ata wëka ko: «Ineŵa Axwën?» Yaka ko meleka in: «Kaxanu lawënëgu ke mi pel mène ayakali yakali ki cale indey in, bëte awat wat ko benjekax bend këyëbi rinënd bëxaÿënaxik beŋ, do mbaŋ këŋo nënganënd endey eŋ.

⁵ Awa gërëgako, ðawënëlëbi bela gër angol and Yope eno macëgu Simon, ar nëngwët këno Piyer an.

⁶ Gër tokora irexëm Simon, abox ar banar an, këno sëk, në iciw ind ler gër bëŋa ir angwëngw.»

⁷ Sam ga ye ko meleka ir felëra baŋo mondako in, Korëney wac këbi bëriyenin bëxi eni tëfër gë şorodfa ibat, ir lëka baŋo do sana këŋo şëf gër od fëb bax aye end Kaxanu.

⁸ Ga sëfëtan këbi ðek, lawën këbi eni ye gër Yope.

⁹ Në ecan ijo, në fëña fo bayi bani bërolawën bën. Tëkër fo bayi bax eni ŋat gër angol. Piyer ye ko yaŋ gër ejur ed aciw and ñatëk eñan keŋ gër gaf aŋ exo calerax.

¹⁰ Na ga xor këŋo enjo eŋ, ŷandi këŋo exo yambëra. Nand bano şemërand na yelix këŋo ikwëd do ko lakelind.

¹¹ Wat ko fol orën ol do er ang andago gë ogux gër oŵaw onax ga kë fedaw endëmane gër ebar.

¹² Wat këbi bëte gër er ang andago aŋo ðek oŵacar ol: or gë sapar onax, gë or kë yexërand xada-xada ol, do gë oşël or gër orën ol.

¹³ Wël ko oniŵ: «Piyer kanil, ðawëlëbi oŵacar olo eyëbi yakëra!»

¹⁴ Barikan Piyer yaka ko: «Ali Axwën, elod ame yamb ex na er şëbak, elod ame yamb ex na ebuyaraxik.»

¹⁵ Wël ko akinëm: «Er re ko Kaxanu aŵën wënëk in, wëj kërey yëland na abuyar buyarëk.»

¹⁶ Piyer wël ko eŋo bakëlëbëd batas, ata bakak er ang andago in yaŋ gër orën.

¹⁷ Ga nëngëta ko, wëlandëra këŋo do ko yëlarand ba ine wacayak lakeli ir wat baxo ijo. Ata amëd aŋo ñatëgu këni bër lawënëgu babi Korëney bën, ga wëkaraw këni tar angol aŋ gër ed ex iciw ind Simon. Sëmb këni gër ebët ed iciw,

¹⁸ do wëka këni: «Ro nde exo Simon, ar nëngwët këno Piyer an?»

¹⁹ Në eyëlara bayi baxo Piyer end er wat baxo gër lakeli eŋ. Ata Angoc and Kaxanu aŋ fel këŋo: «Bela bësas ki şaland,

²⁰ maral ey peda en tëfër gë bën. Kërexı njępëgënan na gë tēkër ak, wëno lawënëgu këbi.»

²¹ Ga feda ko Piyer, yaka këbi: «Wëno ex ar këno şaland an. Ineŵa lawënëgu kënun ro?»

²² Yaka këno: «Korëney, emun end ocorodfa eŋ, ala ar şenene, ar fëbëk end Kaxanu an, lawënëgu këbo. Enëng end Bëşëwif eŋ ðek, enjekax fo këni reyand endëxëm eŋ. Meleka ir Kaxanu rek mi yowënëgu eyëbi pelëra mëŋ gë ekun edexëm el.»

²³ Ga ñata këni, Piyer fel këbi eni ðil gër iciw do efi key na.

Ga xeyëk, sëfër këni kwël. Bëmaÿe bënd lëg bax gër Yoipe bëndëmar lajêta këno.

²⁴ Nê ecan ijo fiat këni gër Sesare. Piyer sëk këbi Korëney gë bërexëm bën, do gë odawo odexëm ok ga šëni këno.

²⁵ And lil ko Piyer an, Korëney xaca këŋo, foxi ko gër lëngw irexëm eyiÿ el nêš gër ebar.

²⁶ Ata Piyer ga lëk këŋo gër ataxan, xanin këŋo, re ko: «Kanil, wëno ala fo hi këme ang wëj ak.»

²⁷ Ga fulira këni Piyer gë Korëney, sëfër këni lëf gër ed barërëgu bani bela bëranjëm.

²⁸ Ata re ko Piyer: «Ax gi ex na nde anang nang kën mëne ašëba šëba këŋo Ašëwif an edëkër el do gë edil ed gër iciw ind ar enëng ecëxe an? Bari wëno Kaxanu wăsin ke mëne ala gabatak ax gi ex na abuyaraxik, bëte gabatak ax gi ex na ar mo kwëÿëta.

²⁹ Mëŋ ex and lawënëli kën ene macëgu an, ame nêp ex na me yow. Awa deyayin nê end ine wăcaxënëgu këne.»

³⁰ Ata re ko Korëney: «Doro anëka sëkëk bakey banax ga šanaÿaxën ke ašoan ar gë banjëm band jing-jing nand bame šalerand eñan eŋ keŋ gër gaf na. Ga sëka ke, re ko:

³¹ “Korëney, Kaxanu anëka yakali ki cale indey in. Bëte awat wat ko benjekax bënd këÿëbi rinënd bëxaÿëanaxik beŋ.

³² Dawënëlëbi bela gër Yoipe eno macëgu Simon, ar nëngwët këno Piyer an. Gër iciw ind ar këno wăcënd Simon, abox ar banar an këno sëk, ler gër bëŋa ir angwëngw.”

³³ Ga wël këme eŋo, ataŋ lawënëli këme eni macëgu, dëk yek ga yow këÿ ako. Awa gërëgako, biyi dëk nëkodëbo ro gër ogës od Kaxanu wëj fo baxët këmi. Pelëlëbo dëk er re ko Axwën in.»

³⁴ Ata ga hëbëta ko Piyer, re ko: «Enimin, ecede fëni ke mëne gër ogës od Kaxanu bela bën dëk andamat hi këni, ar fit këno ax gi ex na.

³⁵ Barikan ar fëb këŋo an, ar sëfëk end šenene an, enëng end exo yo, Kaxanu añan këŋo ñan.

³⁶ Eyeyan ed këmun felënd elo, Bëÿisërayel bën lawënëliw bafi ga nangën këbi Atëfëtan and angwëlëra and gë Kaxanu paš gë Yesu Kërisët an, mëŋ ar ex Axwën ar bela dëk an.

³⁷ Anang nang kën endey end ucap gër ebar ed Yude eŋ, ga ÿanawëk gër ed Galile amëd and baxo reyand Šaŋ Batis end xobuyi eŋ.

³⁸ Anang nang kën mëne Kaxanu ÿëmën baŋo Yesu Ibënasaret gë Angoc Amënek an do gë panga in. Mëŋ baxo rixënënd enjekax eŋ gër ed ko ye yo. Gë Kaxanu bar bani mëŋ bafi fakëanaxënënd bëte bëšëxwëra bën do bafi racëtënd bër bafi narënëndërand šabucara bën.

³⁹ Biyi ex otode od dëk bebër ri ko gër ebar ed Bëšëwif do gër angol and Yerusalem ok. Barikan law këno mopika nê osëx.

⁴⁰ Kaxanu xanin këŋo gër ecës yatir akey atasën do yël këŋo panga ind exo canaya wat-wat

⁴¹ gë ogës od biyi bër ex otode od sanan baŋo gana-gana fo Kaxanu ok. Biyi bër bax yambërand do bax šëbërand gë mëŋ bën fo wat këŋo and xani ko gër ecës an, ax gi ex na bela dëk.

⁴² Biyi lawën këbo mi pemërand Atëfëtan andexëm an gër Bëÿisërayel do mi deyarand mëne Kaxanu dëŋ yata këŋo exo gi axiti ar bëbëngw do gë bëšësëk an.

⁴³ Dek bëlaŵënel bër yowërawëk gër ngwën ro bën areya reya këni osede olo: ar këno xwëta yo Yesu Kërisët, ašot ko šot eteban ed beñëñenax bëndexëm el paš gë oŵac orexëm ol.»

⁴⁴ And baxo yeyan mondako Piyer aŋ, Angoc Amënëk aŋ fedaw ko gër đek bër baŋo baxëtënd.

⁴⁵ Ata Bëšëwif bërëŵak end Yesu bën, bër laŋëtaw baŋo Piyer bën, šaran këbi ga wat këni mëne Kaxanu ayël yël këbi Angoc Amënëk aŋ bër ax gi ex na Bëšëwif bën.

⁴⁶ Awël banëbi wëlënd ga këno šëkwa Kaxanu gë oyeyan ošëxe. Aŋo re ko Piyer:

⁴⁷ «Bër yëmëk gë Angoc Amënëk ang biyi ak bën, anëbe teb ex na buyirëxe gër men.»

⁴⁸ Ata re ko enëbi buyi gë oŵac or Yesu Kërisët ol. Bër buyi kënëbi bën xara këno exo baša bakey na gër ed hi bani.

11

End Piyer gër Yerusalem eŋ

¹ Oparëxanda ok gë bëmaŷe bënd lëg bax gër ebar ed Yude bëŋ wël këni mëne bër ax gi ex na Bëšëwif bën në ema exëni bën bëte eyeyan ed Kaxanu el.

² Do and baka ko Piyer gër Yerusalem aŋ, Bëšëwif bër ŵa bax end Yesu bën ga këno hëbandëra këni rend:

³ «Wëj gër bër ax gi ex na Bëšëwif ye bay do bëte yambëraraw kën andamat!»

⁴ Ata Piyer sëfëtan këbi endey eŋo elod ang yanak ak xali gër eŋata. Re ko:

⁵ «Wëno gër Yope hi bame. Akey amat ga këme šalera, ata yelix ke ikwëđ do Kaxanu ŵasin ke er ang andago ga xap këni gër oŵaŵ onax. Ga xaniwëk yaŋ gër orën, fedawëk xali gër ed hi bame.

⁶ Wëno nëkon këme aye me nang ba ine ex, wat këmëni oŵacar: olo oyel, olo obapuŷ, olo or kë yexërand xada-xada gër ebar, do gë ošël or gër orën ol.

⁷ Wël këme bëte oniŵ ga ke fel: “Piyer kanil! Daŵëlëbi oŵacar olo eyëbi yakëra!”

⁸ Yaka këme: “Ali Axwën, wëno elod ame yamb ex na er šëbak ba efuyaraxik.”

⁹ Rek akinëm oniŵ ol elod gër orën: “Er re ko Kaxanu aŵën wënëk in, wëj kërey yëland na mëne abuyar buyarëk.”

¹⁰ Mondako ŵasin baxe Kaxanu er ang andago in bakëlëbëđ batas, đamana bakaxënëk đek yaŋ gër orën.

¹¹ Fedëk cey ga fiatëgu këni gër iciŵ bësošan bësas ga xaniw këni gër Sesare.

¹² Ata fel ke Angoc Amënëk aŋ mi tëfër gë bën, kërexe ñepëgënan na. Laŋëta këne bëmaŷe bënjongimat bëŋo xali fiat këmi biyi đek gër iciŵ ind Korëney.

¹³ Korëney sëfëtan këbo ang šanayaxën këŋo meleka lëf gër iciŵ indexëm do fel këŋo: “Daŵënëlēbi bela gër Yope eno macëgu Šimon, ar nëngwët këno Piyer an.

¹⁴ Mëŋ ki fel eyeyan ed ki nangën ang këy ri ey pëxaxën ak, wëj gë ekun edey el đek.”

15 Do and bamëni felërand aŋ, Angoc Amënëk aŋ fedaw ko gër ndebën ang fedaw baxo gër ndëbi ak gër ŷanar.

16 Ata wëno xwita këme eyeyan ed fel babo Axwën el: “Şaŋ Batis babi buyind bëla bën gër men, barikan wëno kërjun ŷana enjun buyind wën gë Angoc Amënëk aŋ.”

17 Gayikako Kaxanu ayël ayël këbi bën Angoc Amënëk aŋ bëte ga wã këni end Axwën Yesu Kërisët eŋ ang biyi ak, mondake cëŋ fiëpën domo Kaxanu?»

18 And baxët këni endey eŋo aŋ, bër baŋo hëbandërand Piyer bën şësina këni imëd. Ata ga këno şëkwa Kaxanu, këni rend bën dëk: «Awa Kaxanu ayël nde yël këbi bëte enëngwët ed ola el bër ax gi ex na Bëşëwif bën, eni cotaxën anyan and däl aŋ.»

End Amara and gër Aŋëcoş eŋ

19 And laŵ këno Ecen aŋ, arixëra banëbi rixërand mbaŋ bësëfan bën xali şapërëra këni: bëjo gër ebar ed Fenisi, bëjo gër Şipër, bëjo bëte xali gër angol and Aŋëcoş, do kënebi şëfëtandëraxënd end Kaxanu eŋ Bëşëwif bën fo.

20 Barikan gër bër şapër bax bëjo, Bëşipër do bër xaniw bax gër angol Siren hi bax na, ga fiat këni gër Aŋëcoş, felëra kënebi end Axwën Yesu eŋ Bëşëwif bër kë wëlënd eyeyan ed Gërek bën, do nangën kënebi Atëfëtan andexëm aŋ.

21 Ga banëbi felërand gë panga ind Axwën in xwëtaxën banëbi bëranjëm do yëlayara këni gër Axwën.

22 Bër gër Amara and gër Yerusalem bën wëlëx këni endey eŋo. Ata laŵën këno Barë nabas exo ye gër Aŋëcoş.

23 And fiat ko aŋ, wat ko oyekax or Kaxanu ol gër bërëwak. Ga nëngandëra këŋo na mbaŋ, ŷana ko këbi felërand eni dëkaya gë emëkw el dëk end Axwën eŋ.

24 Enimin Barë nabas mbaŋ nënga baxo, moŋëm yëm baxo gë Angoc Amënëk aŋ do xwëta baŋo bëte mbaŋ Kaxanu. Ata bësëfan bër Axwën bën këni yëmbërëgund gër Amara xali hi këni amëxwër atëm.

25 Ata Barë nabas ye ko gër angol and Tarës eŋo calaraw Sol.

26 Ga sëk këŋo, wëlaw këŋo gër Aŋëcoş. Na ri këni yer iniy in ga kënebi şëyalira end Axwën eŋ bëla bëranjëm gër Amara aŋo. Ata na gër angol and Aŋëcoş ŷana këni bëla bën emac ed bësëfan el okëreceŋ.

27 Bakey baŋo xaniraw bani gër Yerusalem bëlawënel do yow këni gër angol and Aŋëcoş.

28 Gër enga endebën hi baxo ar këno wacënd Agabus an. Ga xani ko akey amat, Angoc and Kaxanu aŋ fel këŋo exo deya mëne enjo etëm kë fiatëgu dëk ebar el. Enimin, ata fiatak mondako dëŋ and wun ko Këlod gër Rom aŋ.

29 Ata bësëfan bën xetan këbi, ala kala gë er şot ko gë andiyen andexëm in, enëbi dëcara bëmaŷe bënd gër ebar ed Yude bëŋ.

30 Mondako ri bani. Ata er bar bani in yeli këni Barë nabas gë Sol enëbi pëxwënëx bëlëngw bën.

1 Ata angwën aŋo, Erod ir wun bax gër ebar ed Yude sëra këbi bërëmar gër Amara and gër Yerusalem ebi narëndëra.

2 Fel këbi ocorođa ok eno ŋaš Šak, afinëm ar Šaŋ.

3 Ga wat ko mëne anëngan nëngan këbi Bëšëwif bën eŋo, lawën ko eno tëraw bëte Piyer. Bakey band ofëna or bani yambënd mburu ind gë lewir këm baŋ hi bax.

4 Ga sëra këno, wëla këno gër epëra. Eno nëkonaxën Piyer gër epëra, sana këbi ocorođa epëxw gë ocongibat, šetëndër këbi bëmëxwër bënax, imëxwër kala ocorođa onax. Er ŷandi baŋo eŋo kiti gër ogës od Bëšëwif and kē xuca Ofëna or Apexa aŋ.

5 Awa mondako lëkaya bano Piyer gër epëra. Barikan, bër gër Amara bën gë eteyëta këm bano šalenënd.

6 Në ecan baŋi bax Erod eŋo kiti Piyer. Ata mëŋ këŋo rašënd gëmëd gër ed fokëra këno gë ogweyele-gweyele oki, do ocorođa od baŋo nëkonand ok: ibat gand liw, ijo gand šame, oko xaš këni gër ebët.

7 Ata šanayaw ko bërëxadët meleka ir Axwën do angoben aŋ fiobak lëf gër ed fëra bano Piyer. Meleka in xëm këmo pa pa gër ambëb exo nëngëtaxën, re ko: «Kanil aŷand!» Ata wëcëk ogweyele-gweyele od fokaxën bano gër otaxan ok.

8 Re ko meleka in: «Kapal enar endey eŋ do pedal bapëd baŋ.» Piyer ri ko ang fel këŋo ak. Re ko bëte: «Dabayal gë acud atëm andey aŋ do tëfawëye.»

9 Piyer šan ko do kwël sëfa këŋo. Bari er yëla baxo mëne alakeli ko lakelind, axo nang bana mëne ang nęcët baŋo meleka ak däl dëŋ ex.

10 Xuca kënëbi ocorođa ok, imëxwër iŋanar iŋ do gë ikinëm iŋ, fiat këni gër epëra ed dun. Epëra elo hi bax eni pelata đamana eni canaxën. Ata ga fërëtayak gë andexëm, šan këni do sëf këni fëna ir gër angol. Ata Piyer nem këŋo bëd-bëd meleka in.

11 Piyer ga bakar këŋo na onden oŋ, re ko: «Gërëgako anëka fëni ke däl ex Axwën an lawënëgu këŋo meleka irexëm in exë dacët gër otaxan od Erod do gër đek er bani šënind ene di bulunda ir Bëšëwif in.»

12 Ga fëni këŋo na eŋo, ye ko gër iciw ind Mari, nëm ir Šaŋ, ar nëngwët bano Marëk an. Fën barër bani okëreceŋ odanjëm do bano šalenënd.

13 And sëm̄b ko Piyer gër ebët aŋ, sëka ko endënaw end bano wacënd Roda exo šaxët.

14 Ga xwita ko oniw or Piyer ol, hër ko gë onënga fo reyax ko mëne Piyer kē sëm̄begund gër ebët.

15 Yaka këno: «Wëj ba ašen nde šen ki!» Barikan mëŋ xemëna ko ko rend mëne Piyer ex. Bën re këni: «Awa angoc andexëm aŋ ex.»

16 Amëd aŋo Piyer ko sëm̄bënd tunj gër ebët. Ga fërëtën këno, šaran këbi xali ga wat këno.

17 Ata gë ataxan aŋ fo Piyer fel këbi eni cësinara, reya ko đek ang nęcëtëgu këŋo Axwën gër epëra ak. Fel këbi bëte enëbi tëfëtan eŋo Šak do gë bëm̄aŷe bëŋ. Ata ga šan ko na, ye ko kwël nē ešëxe.

18 Ga xeyëk, wonjok xali gër epëra. Ocorođa ok këni wëkarënd ba feye exo Piyer.

19 Erod re ko eno calara, bari ano wat ex na. Ata re ko enëbi mëkara ocorođa od baŋo nëkonand Piyer ok do re ko enëbi đaw. Ata Erod ga xani ko na gër ebar ed Yude, ye ko kwël gër angol and Sesare. Fën xeyërax baŋo bakey bandanjëm.

End enemi ed Erod enj

²⁰ Amëd aŋo, Erod axoÿën xoÿën babi bela bër lëg bax gër owar or Tir gë Sidonj bën. Barikan bën xetanëgu këbi eno nëngaw. Ata ga xor këno Bëlasëtus, anëkona ar aciŵ and emun an, ŵa ko ebi daŋëta gër Erod eni wëlërëgu, gayik er bani yamb in gër ebar edexëm bax xaniwënd.

²¹ Yatir akey and sana bani, Erod ga ÿañënaraw ko gë banjëm band owun baŋ, ÿëpa ko gër añëpara andexëm do ko yeyanënd.

²² Ata xeÿ këni šor bulunda in: «Oniŵ olo or Kaxanu ex, ax gi ex na or ala! Oniŵ olo or Kaxanu ex, ax gi ex na or ala!»

²³ Ata na dëŋ meleka ir Axwën fëm këŋo Erod gayik ga ŵa baxo eno cëkw ang Kaxanu fo. Ata ga fur këno oÿen, yamb këno kwël na fo, xali xoti ko.

²⁴ Barikan amëd aŋo kaš-kaš bax ÿañënd eyeyan ed Axwën Kaxanu el.

²⁵ Barënbabas gë Sol ga faÿ këni andiyen and eŋateli ed olawën gër Yerusalem aŋ, baka këni gër Aŋëcoš. Ata wëlali këno Šaŋ, ar nëngwët bano Marëk an.

13

End damana iŋanar ir Pol enj

¹ Gër Amara and gër Aŋëcoš, bëlawënel do gë bësëyali hi bax na: Barënbabas, gë Simonj ir nëngwët bano Niger, gë Lusiyos Ibësiren, gë Manayenj ar raf bani në er ebat gë Erod ir wun bax gër ebar ed Galile an, do gë Sol.

² Akey amat ga barër këni eno cale Axwën an, siŵi këni. Ata Angoc Amënëk aŋ fel këbi: «Pitinëbi Barënbabas gë Sol eni ye gër andiyen and fana këmëni.»

³ Ga këni ħata etiŵi el, šalen kënebi mowëtan otaxan ok do seb kënebi ye këni.

End Barënbabas do gë Sol enj

⁴ Ata Barënbabas gë Sol, ga lëngweli këbi Angoc Amënëk aŋ, šëla këni gër angol and Selësi do wëdëx këni kuluŋ in ond gër ebar ed Šipër oŋ.

⁵ Ga ħat këni gër angol and Salamin, ŷanax këni këni femërand eyeyan ed Kaxanu el gër baciŵ bacaleya band Bëšëwif. Šaŋ Marëk ebax ariyenin arebën an.

⁶ Ata ga ye këni cangët ošir ol, ħat këni gër angol and Pafos. Sëkëx këno ašaki ar bano wacënd Bar Yesu. Ašëwif ebaxo do babi yifand bela bën mëne alawënel ar Kaxanu hi ko.

⁷ Do ala ajo na gër eyang ed gofërëner Serëšus Polus hi baxo. Serëšus Polus, ala ar nangëra bax mbaŋ, hi baxo. Ga ŷandi këŋo gë obal osëm exo wël eyeyan ed Kaxanu el, wac këbi Barënbabas do gë Sol.

⁸ Barikan Elimas, awejax an (mondako bani ħateliŋd oŵac orexëm ol) añëp baxo ħëpënd end bani reyand Barënbabas do gë Sol enj, do baxo šaland ang këŋo ri gofërëner in exo nëp ekwëta ed Axwën el.

⁹ Ata Sol, mëŋ ar bano wacënd bëte Pol an, ga ÷ëm ko gë Angoc Amënëk aŋ faš këŋo tëlŋ awejax an, re ko:

¹⁰ «Wëj emëkw edey el er ÷ëmëk wayët gë osit do gë owër. Asëñiŵ ar šabucara hi këy, arangoÿëra and dek end šenene end ex yo. Ay teb na nde etëb ed bapela band gwer-gwer band Axwën el?»

11 Gërégako, awël nde: panga ind Axwën in ki xëm, ašiw̄ këy šiw̄ do ðakey këy ri watërëxe eñan eñ.» Ataŋ Elimas ýana ko ko nemërand do kwël faýan këŋo ošiw̄ ol. Ga ko šenara këŋo šaland ala ar këŋo las.

12 And wat ko eŋo gofërëner aŋ, w̄a ko end Axwën eñ. End sëyali bano eñ lëk baŋo gër emëkw.

End Pol do gë Barënbabas gër Aŋëcoš ir Pisidi eñ

13 Pol gë bër enga endexëm bën ga xani këni na gër Pafos, wëd këni kuluŋ in eni yexën gër Perëš, gër ebar ed Paŋëfili. Barikan Šaŋ Marëk seb këbi do kwël wërëšëta ko gër Yerusalem.

14 Gër Perëš na, xucax këni xali fiat këni gër Aŋëcoš ir gër ebar ed Pisidi. Yatir akey and eteyëta, lil këni gër aciw̄ acaleya and Bëšëwif, do ýëpa këni.

15 Ga fën këni gër akayëta and acariya do gër band bëlaw̄enel, bëlëngw bër aciw̄ acaleya bën re këni: «Bëmaýe, angëmëne gë eyeyan ed kë xemëñend gër ekwëta hi kën, deyayin.»

16 Ata xwiriš Pol, ga xwëša ko re ko: «Wën Bëyisërayel do wën bër ax gi ex na Bëšëwif bër këŋo fëbënd Kaxanu bën, baxëtime!

17 Kaxanu, mëŋ ar xwënëk bulunda ir Isërayel an, yata këbi bëxarëk bërebi bën. Ga šenanën këbi angwën and hi bani gër ebar ed Misëra aŋ, nëcëtëgu këbi gë panga indexëm in.

18 Wëlaya këbi në bëniy ofëxw onax gër ladawe.

19 Nemin këbi bela bën benëŋ benjongëbeki gër ebar ed Kanahaŋ do yël këbo oxwën or ebar ed edebën ol biyi bulunda irexëm in,

20 xali nëkak në bëniy okeme onax gë ofëxw oco. Ata Kaxanu yël këbi bëlëngw bëxiti xali angwën and bëtëgu ko Samiyel, alaw̄enel an.

21 Bëxarëk bërebi bën xara këno Kaxanu efi yël emun. Ata yël këbi Sawul, asëniw̄ ar Kíš, ar andëwëra and Beŋëšame. Sawul wun ko bëniy ofëxw onax.

22 And lat këŋo gër owun Sawul aŋ, Kaxanu yata këŋo Dafid, ar reya baxo osede olo an: “Wëno šala baŋo Dafid, asëniw̄ ar Isayi an, ala ar ex ang emëkw edam an, ar kë ri dek oñandi odam an.”

23 Ata gër andëwëra and Dafid rëw̄ këno Yesu, ga beya baxo Kaxanu alaw̄eneli këbi law̄eneliw Afexën bulunda ir Isërayel in.

24 Damana exo yowaxëñëgu Yesu, Šaŋ Batis bax femërand gër dek bulunda ir Isërayel end xobuyi or enëngwët ed ola eñ.

25 And baxo fiatand andiyen andexëm aŋ, Šaŋ Batis are baxo rend: “Wëno ame gi ex na Afexën an, ang kën yëland ak. Barikan në yow exo gand epoy edam, ar axe ñap ex na me pët ogux od baped bandexëm ok.”

26 «Awa bëmaýe, wën bosëniw̄ bor Abëraxam do gë wën bër ax gi ex na Bëšëwif bër këŋo fëbënd Kaxanu bën, Kaxanu biyi dek law̄eneliw këbo eyeyan ed apexa elo.

27 Barikan Bëšëwif bër gër Yerusalem bën do gë bëlëngw bërebën bën abi pëni ex na noýo hi ko Yesu, bëte abi pëni ex na bend ýëgw këni bëlaw̄enel eñ, xarak akey and eteyëta kala këni fënënd gër cale beŋo. Bend ýëgw këni bëlaw̄enel beŋ fiata këni and xiti këno Yesu aŋ.

28 Fel këno Pilat gofërëner in, eŋo ðaw̄ xarak mëŋ amena and këno lawaxën ano wateli bana.

29 Mondako fiata këni dek er ýëgw këni end Yesu in xali law̄ këno gër kërëwa. Ga fedali këni eman eñ, wëxëta këŋo në ýëg.

30 Barikan Kaxanu xanin këŋo gër ecës.

31 Şanayaxëndëra këbi bakey bandanjëm bër hi bax enga endexëm bën elod gër ebar ed Galile, xali fiatëgu ko gër Yerusalem. Gërëgako bëjo ex otede odexëm ok gër bulunda ir Isërayel.

32 Do biyi këjun nangënend Atëfëtan aņo: Kaxanu, er bëya babi bëxarëk bërebi in,

33 këbo rinënd gërëgako biyi obaş orebën ol ga xanin këjo Yesu gër ecës. Eņo yëgw këni gër Calemoñëw gër atëngët akinëm: "Wëj ex Asëniwën doru, wëno ex Sorix*."

34 Kaxanu are re baxo mëne axanin këjo xanin Yesu gër ecës do eman endexëm eņ ax bayi na gër embër. Eņo yëgw këni mëne Kaxanu re bax:

Ayël këmun yël er bëya bamo Dafid in,

Ewënëk ex, er kën xwëta ex*.

35 Are re ko bëte Kaxanu gër ed yëgw këni:

"Ar yata këyo an awënëk exo, ayo teb na exo bër*."

36 «Amëd and bayi baxo abëngw aņ, Dafid ari baxo rind oñandi od Kaxanu ok. Barikan and şës ko aņ, wëxëta këno gër ed wëxëta kënebi bëxarëk bërexëm, do wër ko gër yëg.

37 Bari ar xanin këjo Kaxanu gër ecës an, axo bër ex na.

38 Bëmaÿe, awa nangi mëne: paß gë Yesu Kërisët kën şot eteban ed beñëjënax el, gayikwa gë etëf ed dek bëbër rek acariya and Moyis el an kor ex na en gi bër şenene.

39 Do ar xwëta këjo Yesu an kë hind ar şenene. Ax gi ex na nde egi ed bër şenene paß gë acariya and Moyis el bayi an kor bana?

40 Mëj ex titinayin këdi këjun hi er yëgw këni bëlawënel bër Kaxanu in:

41 "Wën bër kë yepënend end Kaxanu bën, baxëtine.

Caranëleņun do capërin.

Ecarax end këme ri eņ,

Ado enun tëfëtan yo, an kwëta na".»

42 Pol gë bër enga endexëm bën şan këni na gër aciw acaleya. Bër baxët babi bën xara kënebi eni bakaw enëbi pelëra gaşëxe, gë akey and eteyëta and kë bëtëgund aņ.

43 Ga këni şapër gër aciw acaleya, and faÿ këni cale aņ, Bëşëwif bëranejëm do gë bëşalek kënebi lanjëtan Pol gë Barënas. Ata Pol gë Barënas ga këni xanarëra gë bën, xor kënebi eni ma eni dëkaya end Kaxanu eņ, mëj ar yël këbi oyekax orexëm an.

44 Ga bëtëguk akey and eteyëta aņ, dek angol aņ barëreġu këni eni baxët eyeyan ed Axwën el.

45 Bëşëwif bën ga wat kënebi amëxwër aņ, yakëraxi këbi xali. Ata ÿana këni na këni şembëtënd end baxo reyand Pol eņ do këni şirënd.

46 Pol gë Barënas fel kënebi kerët: «Wën Bëşëwif bën yata banun pere Kaxanu eņun nangën eyeyan edexëm el. Barikan ga xey këjun ako en baxët, gë andewën dëj lëcaya kën anıyan and din aņ. Gërëgako biyi bela bër ax gi ex na Bëşëwif këmeni ÿana mēni pelërand.

47 Er këmi rind biyi ijo, Axwën an fel babi eni dind bulunda ir Isërayel in and re baxo:

"Wëj yata këmi ey gi angoben and benëng becëxe aņ

Ey pemërand apexa aņ xali gër ed sëlëk ebar*."»

* 13:33 13.33 Calemoñëw 2.7 * 13:34 13.34 Esayi 55.3 * 13:35 13.35 Calemoñëw 16.10

* 13:47 13.47 Esayi 49.6

⁴⁸ Ata bër ax gi ex na Bêšewif bën kēbi nēngandērand ga kēni wēl eņo, do kēni šēkwēnd eyeyan ed Axwēn el. Dek bër yata kēbi Kaxanu eni cot aniyān and din bēn wā kēni end Yesu eņ.

⁴⁹ Ata bēla bēn mondako wēlēra kēni eyeyan ed Axwēn el dek ebar ed Pīdī el.

⁵⁰ Barikan Bêšewif bēn šoñ kēnēbi bēsoxari bër gapak bēšalek bēn, gē bēlēngw bër angol bēn, enēbi dixēra Pol gē Barēnabas do enēbi ŋwāy eni can ebar edebēn el.

⁵¹ Enēbi cēndēnaxēn bējo, Pol gē Barēnabas fepe kēni obar od lēka bax gēr osapar ok eni canaxēn ebar elo, do ye kēni kwēl gēr Ikoñom*.

⁵² Ata bēšēfan bēn dek ebani onēnga ol do yēmēra bani gē Angoc Amēnēk aņ.

14

End Pol do gē Barēnabas gēr Ikoñom eņ

¹ Pol gē Barēnabas ga fiat kēni gēr Ikoñom, ye kēni bēte gēr aciw̄ acaleya and Bêšewif yatir akey and eteyēta. Ga xamēn kēni eyeyan el, bēranjēm gēr amēxwēr and Bêšewif do gē bër ani gi ex na Bêšewif wā kēni end Yesu eņ.

² Ata Bêšewif bër xey bābi eni ma end Yesu bēn šoñ kēnēbi bër ax gi ex na Bêšewif bēn enēbi yēlan eñējēnax bēmaŷe bēj, Pol do gē Barēnabas.

³ Barikan mbaņ nēka bani na gēr Ikoñom. Axwēn an xayaxēn bano mēj xemēnaxēn bani epemēran ed end Kaxanu el gē anjiy kēm. Yama Axwēn an ga bābi yēlēnd nde oyekax orexēm ol mēj bani rixēnēnd becarax do gē becērēcaxik eni nangēraxēn bēla bēn mēne end kēni reyand eņ dal dēj ex.

⁴ Ata angol aņ dek xucarēra kēbi: bējo bar kēni gē Bêšewif bēn, bējo gē Pol do gē Barēnabas, oparēxanda ok.

⁵ Bêšewif bēn, gē bër ax gi ex na Bêšewif bër bar bani bēn, do gē bēlēngw bērebēn bēn xetan kēbi enēbi mereli Pol gē Barēnabas do enēbi pētēra gē oxaŷ xali eni cēs.

⁶ Barikan bēn ga wata kēni eņo, hēr kēni gēr bangol band ebar ed Likawoni: gēr Lisētēr, gēr Derēb, do gēr band ler ler.

⁷ Fēn femērax bani bēte Atēfētan and Yesu aņ.

End Pol do gē Barēnabas gēr Lisētēr eņ

⁸ Gēr angol and Lisētēr, ala hi baxēna arēgofo, mondako rēw bano do elod axo yexēra bana.

⁹ Ata akey amat kējo baxētēnd Pol ga kēbi felēra end Kaxanu eņ. Pol ga fab kējo ala ajo, wat ko mēne axor ko xor exo pak gayik axwēta xwēta kējo Kaxanu.

¹⁰ Ata xēy ko: «Wēj kanil!» Ataņ xani ko xwiriš ala ajo do ko yexērand.

¹¹ Ga wat kēni er ri baxo Pol in, amēxwēr aņ xēy kēni gē eyeyan edebēn: «Bangoc wa nēngwētawēk bēla do fedaw kēni gēr ndēbi ro.»

¹² Ata nēngwēt kēnēbi omac ok: Barēnabas kēno wācēnd Sēs do Pol Erēmes gayik mēj bax yeyanēnd.

* **13:51 13.51** Axwēn Yesu fel bābi oparēxanda odexēm ok eni pepend obar od lēkak gēr osapar orebēn oņ gēr ed kēni fiēp bēla bēn enēbi baxēt in.

¹³ Ata ga bax efaš ed Sës el ler angol, alaš an ŷañëndëraw këbi gë opëtëfët ogaš do lasëgu këbi na gër ebët ga ŷandi këbi mëŷ gë amëxwër aŷ enëbi ŷaşën šadaxa Barë nabas gë Pol.

¹⁴ Oparëxanda ok and wël këni eŷo aŷ, ŷes këni banjëm bandebën ban, wara këni mërëxand ir amëxwër do kënëbi rend bela bën:

¹⁵ Lawo bën inewā kën rixënënd eŷo? Biyi bête bela fo hi këmi ang wën ak, ami gi ex na de bangoc. Er yow këmi mun nangën Atëfëtan aŷ, en d'apaxën bebër gë ofëcak këm bëjo, do eno calexënënd Kaxanu, mëŷ ar gë aniyän an, mëŷ ar rik orën gë ebar an, mëŷ ar rik angwëngw aŷ do gë dek bebër ex polo an.

¹⁶ Akarëk aŷ, Kaxanu aseb seb babi dek bela bën eni dind enëng kala ang këni yëland ak.

¹⁷ Barikan axo teb bana, emasinayan el paš gë bënëjax bënd këbi rinënd bela beŷ. Gako wën ayël këŷun yëlënd teb in, gë eyamb ed kën xanand gë ekol el, do gë onënga ol gër owëkw orewën.

¹⁸ Gë ojaŷ fo xor banëbi bela bëjo gë end bani yeyänënd eŷ, xali seb këni eŷaşën šadaxa el.

¹⁹ Ata ga ŷatëgu këni Bëšëwif bër gër bangol band Aŷëcoš do gë Ikoŷom bën, šoŷ kënëbi bër gër Lisëtër bën enëbi pëtëra. Ga fëtëra këno xali Pol, xëx këno do nęcët këno angol aŷ, ga bani yëland anëka šës ko.

²⁰ Barikan ga xeta këno bësëfan bën, xani ko, do baka ko gër angol. Ga xeyëk, Pol gë Barë nabas sëfër këni ond gër angol and Derëb oŷ.

End Pol gë Barë nabas gër Aŷëcoš ir gër Siri eŷ

²¹ Ga faŷ këni epemëra ed Atëfëtan el na gër angol aŷo, do ga ri kënëbi bëränjëm bësëfan bër Yesu, Pol do gë Barë nabas baka këni end bangol band Lisëtër gë Ikoŷom eŷ, do kwël wäŷix këni gër Aŷëcoš.

²² Ata xemëndërax kënëbi tar fëña in bësëfan bën do xara kënëbi eni kemënali ekwëta ed Axwën el. Fel kënëbi mëne ar wāk end Yesu an, ax mënd ex na exo dil gër owun or Kaxanu toro këm.

²³ Pol gë Barë nabas sanan kënëbi bëlëngw gër bamara bandebën do ga ŷata këni etiwi el, šalen kënëbi. Do damana eni yexën seb kënëbi gër otaxan Axwën ar xwëta këno an.

²⁴ Ga xucak eŷo, ye këni cangët ebar Pisidi el do ŷat këni gër ed Paŷëfili.

²⁵ And femëra këni eyeyän ed Kaxanu el gër angol and Perëš aŷ, šëlx këni gër Atali, ler gër bëŷa ir angwëngw.

²⁶ Fën wedëx bani kulun in, do baka këni kwël gër Aŷëcoš, gër ed xaran banëbi oyekax or Kaxanu ol damana eni yexën gër andiyen and riw bani.

²⁷ Ga ŷat këni, bar kënëbi Amara aŷ, do sëfëtandëra kënëbi dek er ri ko Kaxanu paš gë bën in do ang fërëtën këbi ebët el bër ax gi ex na Bëšëwif bën eno kwëta Axwën Yesu.

²⁸ Ata mban nëka bani na gë bësëfan bër hi bax na bën.

15

End apeda and gër Yerusalem eŷ

¹ Bela xaniw baxëna gër ebar ed Yude do yow këni gër Amara and gër Aŷëcoš. Ata ga kënëbi sëyalira bëmaŷe bëŷ këni rend: «Angëmëne wën anun kac ex na, ang rëpëk gër acariya and Moyis ak, an kor na en pex.»

² Ga ŷëp këni eŷo Pol gë Barë nabas, šampëre këni xali gë bëjo. Xetan këbi dek Amara aŷ enëbi dawën Pol gë Barë nabas gë bëmaŷe bëndëmar

eni ye eni wëlërëgu gë oparëxanda ok do gë bëlëngw bën yaŋ gër Yerusalem.

³ Ata bër gër Amara bën yëlëra kënëbi bërrolawën bën er bax eni yambëxënd gër damana in. Ga ye këni xuca end ebar ed Fenisi do gë ed Samari enj, këni reyaraxënd end bela bër ax gi ex na Bëšëwif bër xwëta baŋo Axwën enj. Do dek bëmāyë bënd bax wël enjo bëŋ mbaŋ baŋi nëngandërand.

⁴ Ga fiat këni gër Yerusalem xaca kënëbi Amara aŋ, gë oparëxanda ok, do gë bëlëngw bën. Ata bërrolawën bën sëfëtandëra kënëbi dek er ri ko Kaxanu paŋ gë bën in.

⁵ Barikan ga xani këni na bër enga end Ofarisenj od wā bax end Yesu bën, këni rend: «Kacëlenëbi de bësosaŋ bër ax gi ex na Bëšëwif bër ex bësëfan bën do pelinëbi eni tëfënd acariya and Moyis aŋ.»

⁶ Ata oparëxanda ok gë bëlëngw bën barër këni eni ketën endey enjo.

⁷ Ga fëtëk ongeyër, xani ko xwiriš Piyer ko rend: «Bëmāyë anang nang kën mëne wëno Ašëwif yata ke Kaxanu elod gër ŋanar eni wëlaxën gër etëy edam Atëfëtan and Yesu aŋ bër bënëng becëxe bën. Abaxët këni baxëtënd Atëfëtan aŋ do këni wānd.

⁸ Do Kaxanu, mëŋ ar kē nangënd er ex gër emëkw ed ala in, areya reya ko mëne bër ax gi ex na Bëšëwif bën aŋa wā këni, ga yël këbi Angoc Amënëk aŋ ang yël këbo biyi ak ebo masinaxën mëne abi cus ex na.

⁹ Epitëndër axo di ex na ed gë biyi do gë bën, gayikako aŋwënën wënën ko oŋëkw orebën oŋ ga xwëta këno, epitëndërend ed gë biyi gë bën ax bo ex na.

¹⁰ Awa gërëgako, inëwā këno ŋanaxënënd Kaxanu ga kënëbi nëŋalind ako bësëfan bën oxadac or sëkwan këne biyi gë bëxarëk bërëbi ol?

¹¹ Ecënëxët këren di de gayikako biyi gë bën paŋ gë oyekax or Axwën Yesu ol wā këne mëne afex fex këne.»

¹² Ata šësinara këni dek ang barërëgu bani ak. Baxët kënëbi Barënbabas gë Pol ga këni reya becarax gë bërëcaxik bënd ri ko Kaxanu bëŋ paŋ gë bën gër owar or bër ax gi ex na Bëšëwif.

¹³ And šësina këni aŋ, šak re ko: «Bëmāyë, baxëtine!

¹⁴ Simoŋ areya reya ko mëne aŋanar sana këbi Kaxanu bër kē hi buŋlunda ir oŋac orexëm bën.

¹⁵ Ata end reya ko enjo moped fedëk gë end re këni bëlawënel enj. Ga yëgw këni mëne Kaxanu rek:

¹⁶ “And kē nēkana aŋ, aŋakaw këme ŋakaw.

Axanin këme xanin aner and Dafid and wëcëk aŋ.

Axanin këme xanin bameŋ band wëcëk baŋ

¹⁷ Mëŋ këne šalaxën wëno Axwën an bela bër bayik bën,

Iyo dek bënëng bënd bela bënd kē šalend gër oŋac oram.

Mondako re ko Axwën an,

¹⁸ mëŋ ar rik beŋ bër hik monang elod din ir din bëŋ*.”

¹⁹ «Wëno cëŋ er ŋapan ke mëne kërenëbe cëndën ex na bër ax gi ex na Bëšëwif bër këŋo šalend Kaxanu bën.

²⁰ Barikan nëgwën bene kayëta eni nangaxën mëne afo eni kwëyëtand bëmuyaraxik bënd olaš bëŋ, gë asëk alakirand fo in, gë eyamb ed oŋacar or šësëk ŋašërëxe ol, do gë eyamb ed oŋat el.

21 Bela bën wa elod akarëk aŋ awël këni wëlënd acariya and Moyis aŋ ga këni femërand angol kala yatir akey and eteyëta gër baciw bacaleya bandëfi.»

End kayëta ir benëng becëxe eŋ

22 Ata oparëxanda ok gë bëlëngw bën do dek Amara aŋ xetan këbi enëbi tana na gër ndebën bër kënebi lawën gër Anjëcoş eni tēfēr gë Pol do gë Barënbabas. Ata sana kënebi bëmaÿe bënd fëb kënebi: Yud, ar nëngwët bano Barësabas an do gë Silas.

23 Fëxwën kënebi kayëta ir yëgw bani mondako: «Biyi bëmaÿe bëndewën bën, gë oparëxanda ok, do gë bëlëngw bën, këŋun şëmand wën bëmaÿe bënd ax gi ex na Bëşëwif, wën bër ex gër Anjëcoş do gër owar Siri gë Silisi bën.

24 Awëlati wëlati këmi mëne nē end osëyali or bela bër gër ndëfi ro wëlandëraxën këŋun gër owëkw orewën, xarak biyi amëni dawënëli ex na.

25 Mëŋ ex, biyi yapanëli këbo mëne aye yek mëni tana bela bër këmëni lawënëli eni tēfērëli gë Barënbabas do gë Pol, bën bër ex bëmaÿe bënd pëlöt gër ojomb odebi bën.

26 Bën lëxwayak nē end owac or Axwën arebi Yesu Kërisët.

27 Awa Yud do gë Silas lawënëli këmëni, gër etëy edebën kën wël end yëgw këmi gër kayëta eŋ.

28 Enimin Angoc Amënëk aŋ do gë biyi yapanëli këbo mëne bayil ex er yapëk in fo, këremun dëbin na edëb ecëxe.

29 Mëŋ ex, kwëyëtayindën yas er owacar or kënebi řaşënd gër olaş eŋ, gë eyamb ed oşat el, gë yas er owacar or şësëk řaşërëxe eŋ, do gë asëk alakirand fo in. Beŋo kën seb. Bon şëma këmun.»

30 Bërolawën bën ye këni ond gër Anjëcoş oŋ. Ga řiat këni, wac kënebi bërëwak bën do fëxwënëx kënebi kayëta in.

31 And fën këni kayëta aŋ, nëngandëra këbi xali gayik er yëgw këni in axem xemën bafi gër ekwëta.

32 Yud gë Silas bër ebax bën dëŋ bëlawënel, xemëndëra kënebi bëmaÿe bën gër ekwëta gë eyeyan ed mbaŋ.

33 Ga xeyëra këbi na gër Anjëcoş, felar këni gë onënga fo gë bëmaÿe bën eni bakaxën gë emëkw eyemax gër bër lawënëgu bafi.

34 [Barikan, Silas sana ko exo bayi na gër Anjëcoş.]

35 Mondako xeyëra bafi Pol gë Barënbabas na gër Anjëcoş. Ata bën gë bëlëngw bëşëxe bëranjëm asëyalira banëbi asëyalirand Amara aŋ eyeyan ed Axwën el do afemëra bani femërand bëte Atëfëtan andexëm aŋ.

End damana ixinëm ir Pol eŋ

36 And xucak bakey aŋ, Pol fel këŋo Barënbabas: «Nënga beye tan bëmaÿe bën dek gër řangol band sëfëtaraw ke end Axwën eŋ, ata ke nange ba mondake hi këni.»

37 Ata Barënbabas yandi këŋo eŋo mëlali řaŋ ir nëngwët bano Marëk.

38 Eno mëlali ar řapaya bax elod gër ebar ed Paŋëfilu an, ar yañëta bafi gër andiyen andebën an, Pol aŋo řapan bana.

39 Gë endey eŋo mbaŋ xucar bafi, ata řapër këni. Barënbabas ye këni gë Marëk ond gër ebar ed řipër oŋ.

⁴⁰ Pol sana këŋo Silas, bëmaÿe bëŋ ga xarandëra këñëbi oyekax or Axwën ol, kwël ye këni.

⁴¹ Ye këni cangët ebar ed Siri el do gë ed Silisi el. Bër gër bamara bën banëbi xemënderand gër ekwëta.

16

End Pol do gë Timote eŋ

¹ Ata Pol ñat ko gër angol and Derëb do xucax ko gër and Lisëtër. Fën sëkëx këno asëfan ar Yesu ar bano wacënd Timote. Nëm Ašëwif eboxo, do sëm Agërek.

² Bëmaÿe bënd gër Amara and gër Lisëtër bëŋ, do gë bënd gër and Ikoñom bëŋ, areya bani reyand mëne Timote ar šenene ex.

³ Ata Pol ÿandi këŋo exo gi ar enga endexëm. Xac këŋo në end Bëšëwif bër lëg bax gër ebar elo eŋ gayik bën anang nang bani mëne sëm ir Timote Agërek ebox.

⁴ Pol gë bër enga endexëm bën këni yexërand gë angol gë angol. Bend re këni oparëxanda do gë bëlëngw bër gër Yerusalem bëŋ banëbi sëfëtandërand bësëfan bën eni tëfaxën.

⁵ Do belä bër gër bamara bën kwël bani xemënanand gër ekwëta do bani ÿëmbërënd gë akey gë akey.

End lakeli ir Pol eŋ

⁶ Angoc Amëñëk aŋ aŋo teb bana Pol exo pemëra eyeyan ed Kaxanu el gër ebar ed Asi. Ata mëŋ gë bër enga endexëm bën ye këni cangët ebar ed Fëriši el do gë ed Galasi el.

⁷ Ga ñat këni ler gër ebar ed Misi, xacërax këbi eni ye gër ed Bitini, bari Angoc and Yesu aŋ abi teb bana eni ye.

⁸ Xucax këni gër ebar ed Misi, do šelax këni gër Tërowas, gër bëŋa ir angwëngw.

⁹ Ata gëmëd, Pol wat këŋo në lakeli ala ar lëg bax gër ebar ed Masedëwan ga këŋo xara: «Këla, yow ir ebar ed Masedëwan in, eyëbo dëca!»

¹⁰ Gë lakeli ir Pol ijo fëni këbo mëne Kaxanu anëka ÿandi këŋo mëni nangën Atëfëtan and Yesu aŋ belä bër gër ebar ed Masedëwan bën. Ataŋ šala këmi ang këmi ri mi yexën fën ak.

End Pol do gë Lidi eŋ

¹¹ And xani këmi na gër Tërowas aŋ xuca këmi gë kuluj in sëw, ond gër Samotëras oŋ do ñat këmi në ecan ijo gër Neyapolis.

¹² Na xani këmi do xuca këmi ond gër Filip oŋ. Angol and Filip aŋ hi bax atëm and gër ebar ed Masedëwan aŋ do xwën bani Bërom bën. Fën xeyërax babo.

¹³ Ata yatir akey and eteyëta, šan këmi angol aŋ, do ye këmi ler në lar, gër ed yëla bami fën këni šalend Bëšëwif bën. Ga ÿëpa këmi, felëra këmëni end Kaxanu eŋ bësoxari bër fedër bax bën.

¹⁴ Do asoxari hi bax na na do bano wacënd Lidi, afan ar banjëm bambarax, ar baŋo šalend Kaxanu, do ar xaniw bax gër angol and Catir. Gë obal osëm baxo faxëtënd gayik Axwën an fëdëtën baŋo onden oŋ. Ata wä ko er baxo sëfëtënd Pol in.

¹⁵ And wä këni do buyi këñëbi mëŋ gë bër ekun edexëm aŋ, wac këbo do re ko: «Angëmëne ayëla yëla kën mëne enim xwëta këmo Axwën an, ŋatëne gër ndëbi xali yatir kën xuca.» Mondako nëŋali babo xali wä këmi.

End Pol do gë Silas gër epëra eŋ

¹⁶ Akey amat ga këmi ye gër ed këmi şalerand, fed këmi gë endënaŵ end lil baŋo angoc and oşaki. Aşakin babi şakinënd bela bën do bano şotëraxënënd kodı ir mbaŋ bëxwën bërëxëm bën.

¹⁷ Ata ga këfo sëfa, biyi do gë Pol, ko xeÿënd: «Bela bëjo bërïyenin bër Kaxanu, mëŋ ar hik yaŋ gër orën exëni, fëña ir Apexa in kënun nangënënd.»

¹⁸ Mondako ri baxo bakey bandanjëm. Ata ga xeñ këŋo Pol fel këŋo angoc aŋ: «Ga re këme gër oŵac or Yesu Kërisët, canël gër endënaŵ eŋo.» Ataŋ şan ko angoc aŋ.

¹⁹ Ga wat këni bëxwën bër endënaŵ eŋo bën mëne ax bo na ga këno şotëraxën, sëra kënëbi Pol gë Silas, do wëla kënëbi gër yangana ir angol enëbi kitix bëlëngw bën.

²⁰ Ga űateli kënëbi gër bëxiti re këni: «Bela bëjo kë wonjonënd angol andëbi aŋ, Bëşëwif exëni

²¹ do kënëbi şeyalirand bela bën bacariya band ax űap ex na ene wële do ene tëfe biyi bër hi këne gër owun or Rom bën.»

²² Ata amëxwër aŋ wërinaw këni bête, bëxiti bën fel kënëbi enëbi cudëtëra Pol gë Silas do enëbi ceŵëra.

²³ Ga şewëra kënëbi xali xurik, wëla kënëbi gër epëra do fel këno anëkona an ebi titinalind aye.

²⁴ Ata ga wël ko eŋo, anëkona an wëla këbi lengwe lëf gër epëra do fokeli ko osapar orebën gë osëx osifax.

²⁵ Emëd' ekarëk el, Pol gë Silas këni şalend do këno yasënd Kaxanu, bandepëra baŋ kënëbi baxëtënd.

²⁶ Ata űatëguk bërëxadët andëgël and ebar: edëda ed aciŵ and epëra el, şangënak, ataŋ na dëŋ, dëk owët oŋ fërëtayarak, do ogweyele-gweyele od fokëraxën banëbi bandepëra ok xotirak.

²⁷ Anëkona an nëngëta ko, and wat ko owët wafërëluŋ aŋ, reg ko duxuma in gër acëmar. Exo dawaya űandi baŋo ga baxo yëland anëka hër këni bandepëra baŋ.

²⁸ Nand exo kwëşaya na xeÿëgu ko Pol: «Ali, kërey kwëşaya na, biyi dëk ro bayi këmi.»

²⁹ Ata anëkona ar bandepëra an xaraw ko lambo. Hërëgu ko lapaya ko mo poxi gër osapar or Pol gë Silas do ko rëgënd anjıy aŋ.

³⁰ Nęcët këbi fac wëkax këbi: «Bësoşan, inewä këme ri me pëxaxën?»

³¹ Pol bën yaka këŋo: «Kwëtalo Axwën Yesu, ata kën fex wëj do gë ekun edey el.»

³² Felëra kënëbi end Axwën eŋ mëŋ gë bër ekun edexëm bën.

³³ Kwël gëmëd fo wëla këbi anëkona ar bandepëra an do xorax këbi ed sembaÿëra bani el. Ata Pol gë Silas buyi kënëbi mëŋ gë bër ekun edexëm bën.

³⁴ Wëla këbi yaŋ gër iciŵ indexëm do lëbax këbi. Anëngandëra nëngandëra babi end ga wa këni end Kaxanu eŋ mëŋ gë bër ekun edexëm bën.

³⁵ Ga xeyëk, bëxiti bën lawën kënëbi ocorođa eno pel anëkona an ebi tebët bela bëjo.

³⁶ Anëkona an űateli ko endey eŋ gër Pol, re ko: «Bëxiti bën ga re këni mun tebët. Awa gërëgako canin en ye gë emëkw eyemax.»

³⁷ Barikan Pol yaka kēbi ocoroda ok: «Yama ga šewëra kēnēbo wat-wat gē bela nde damana enēbo përaxën kitirëxe biyi bër xwën kēbo owun or Rom bën do yāndi kēbi enēbo tebēt yir. Yowëlexëni bën dëŋ enēbo tebēt.»

³⁸ Ocoroda ok fiateli kēni eyaka elo gër bëxiti. Ata yëdara kēni ga nang kēni Bërom exëni.

³⁹ Yow kēni, wëka kēni mēne Pol gē Silas enēbi teban. Ata kwël sebët kēnēbi do xara kēnēbi eni can angol aŋ.

⁴⁰ And šan kēni gër epëra aŋ, wāyi kēni gër iciw ind Lidi. And wat kēnēbi bēmaŋe aŋ, xemëndëra kēnēbi do kwël ye kēni.

17

End Pol do gē Silas gër Tesalonik eŋ

¹ Pol gē Silas ga kēni ye, xuca kēni ir owar or Amëfipolis do gē Apolini in ħataxën kēni gër Tesalonik, gër ed hi bani Bëšëwif bën gē aciw acaleya.

² Ata ang wër baŋo ak, Pol ye ko gër cale. Akey and eteyëta kala xali sëkëk odoxo otas, bani xanarërand bend rek Oñëgw Omënëk bëŋ gē bela bër bax bärërgund na bën.

³ Afelëra babi felërand ebi pëni mēne Afexën an asoro bax exo toro xali eno daŵ, barikan exo kani gër ecës. Are re baxo bête: «Do Yesu ir këmün sëfëtanda ijo, mëŋ ex Afexën an.»

⁴ Ata Bëšëwif bërëmar do gē bëšalek bër ani gi ex na Bëšëwif bëranjëm xor kēnēbi wā kēni end Yesu eŋ, do sëf kēnēbi Pol gē Silas. Aŵa wā bani bête bësoxari bër gapak bëranjëm.

⁵ Barikan ga yakëraxi kēbi na Bëšëwif bërëmar, bax kēnēbi bëšëxwëpëtaxik, bëmëxwër bëmëxwër gër opëña xali wonjok angol aŋ. Bela bëjo ye kēni gër iciw ind Yasoŋ gër ocal od Pol gē Silas enēbi mēla gër ed bärërgu kēni do enēbi kitix.

⁶ Ga nema kēnēbi, sëra kēnēbi Yasoŋ do gē bēmaŋe bëndëmar, wëla kēnēbi gër bëmün bend gër angol do ga kēnēbi lëxw kēni rend: «Bër wëlëk dek ebar bën yowëk gër angol andëbi ro,

⁷ do Yasoŋ xwëtaya kēbi. Bela bëjo dek kē rend mēne ar këno wacënd Yesu an ex emun endebën eŋ mëŋ bayik ani pëbënd na baciya band Sesar baŋ.»

⁸ Eyeyan elo, wëlëk onden ond bela bër bärërgu bax na bën do gē ond bëmün oŋ, nang kēni mēne endey eŋo ecëmuk dëŋ ex.

⁹ Enēbi tebëtaxën Yasoŋ gē bër sëra banëbi gē mëŋ bën, afo ga nęcët kēni kodi.

End Pol gē Silas gër Bere eŋ

¹⁰ Bēmaŋe bëŋ fel kēnēbi Pol gē Silas eni naŵa gëmëd do kwël eni ye gër Bere. Sam ga ħat kēni, lil kēni gër aciw acaleya and Bëšëwif.

¹¹ Bëšëwif bër gër Bere na bën nënga babi onden oŋ nëmëc gē bër gër Tesalonik bën. Bën ataŋ gē obal osëm bani baxëtënd eyeyan ed Kaxanu el. Key yo key bani wëkarënd end Oñëgw Omënëk od bani fënënd eŋ eni kamanaxën ba er kēnēbi felënd in go dëŋ ex.

¹² Ata mbaŋ hi bani bela bër wā bax end Yesu bën. Na fo bani bësoxari bögërek bër gapak do gē bësošan bëranjëm.

¹³ Barikan and nangëgu kēni Bëšëwif bër gër Tesalonik aŋ mēne Pol nē pelëra bi end Kaxanu eŋ gër Bere, yow kēni enēbi coŋ bela bën eno takërel.

¹⁴ Ata bëmaÿe bëŋ naŵali këno atan Pol exo ye gand bëŋa ir angwëngw, barikan Silas do gë Timote bayi këni na.

¹⁵ Bër laŋëta ßaŋo Pol bën wëla këno xali gër angol and Aten. Ata ga këni wërëšëta, Pol lawën këbi enëbi pelëx Silas gë Timote eno tëtëgu atan atan.

End Pol gër angol and Aten eŋ

¹⁶ And baŋi šëinind Silas gë Timote gër Aten aŋ, Pol wëlandëra këŋo gër onden ondexëm ga ko wat angol aŋ yer olaš fo.

¹⁷ End Kaxanu eŋ bani xanarërand gë bela bën: gë Bëšëwif bën do gë bëšalek bën, gër aciŵ acaleyä andebën, do key yo key gë bër bani fedëra gër yangana ir angol bën.

¹⁸ Fed këni akey amat Pol gë bëšëyali bër bënd Epikur bën, do gë bër bënd Sëtöyi bën, këni xanarërand. Ata bërëmar aŵëkar bani wëkarënd: «Ine ko rend ar xorëk eyeyan ajo?» Bëjo yaka këni: «Ajo er këbo wëndanënd mëne bënd cale ind ßangoc ßanangërëx ko femërand.» Enimin Pol end Atëtëfan and Yesu eŋ do gë end ekani ed gër ecës eŋ baŋi sëtëtandërand.

¹⁹ Ata wëla këno Pol gër bëlëngw bër bax fedërënd gër Ayeropaš. Ga ßateli këno wëka këno: «Axor nde këmi xor biyi mi nang osëyali oxašax or këyëbi sëyalirand bela olo?» ²⁰ Bënd këmi wëlelind beŋo mocaraxi šaraxik. Awa biyi aŵandi ŷandi këbo dë mi nang er ex in.»

²¹ Er bani xwëndand Bëhaten bën do gë bëliyer bën eyeyandëran do gë ebaŷët ed bënd kë ßatëgund na gër angol fo.

²² And xwëša ko Pol mërëxand gër Ayeropaš aŋ, re ko: «Wëno er wat këme mëne wën Bëhaten bën, mbaŋ këŋun balënd end cale eŋ.

²³ Ga këme yexëra gër opëña od angol andewën, awat wat këme angëb gë oŋëgw od rek: “Kaxanu inangërëx xwënëk!” Awa wëno end Kaxanu inangërëx ir këno šalend ijo eŋ yow këme mun tëtëfan.

²⁴ Kaxanu ir rik ngwën do gë dëk bëbër ex gër ngwën bën hik Axwën ar orën gë ebar an. Mëŋ axo dëgënd na në faciŵ bacaleyä band bayi këni bela.

²⁵ Mëŋ ala aŋo dëband na, ala aŋo dinënd na ŷeÿ. Mëŋ kë yëlënd aniyän aŋ, gë onjën oŋ, do gë beÿ bën dëk.

²⁶ Mëŋ ri këbi paß gë ala abat dëk benëng bënd bela beŋ. Mëŋ fitëndërëk ßapaxéd ßaŋ, yël këbi bela bën eni dëgëra ebar el dëk do xer ko ed kë sël olëg orebën el.

²⁷ Mondako ri ko Kaxanu ebi kacëraxënënd bela bën ocal odexëm ok, do angëmëne aŵënd wëndëk eno nambanënd, xarak aŋo ŋaŵëtax na biyi bela bën.

²⁸ Paß gë Kaxanu këne liyande, këne šangënarande, do hi këne bela. End këme rend eŋo bëyul bërewën bën dëŋ are re këni: “Biyi bëte obaš orexëm hi këne...”

²⁹ Awa gayikako bër nëng ir Kaxanu hi këne, ax ñap ex na enëŋo mëndinalinde gë kaŋe, gë kodī ba gë ekaÿ. Bëbijo dëk ala an kë wëdënd gë orenik orexëm ol exo di eðaš, xarak eðaš el ax gi ex na Kaxanu.

³⁰ Gër ŷanar Kaxanu asehan baŋi sebanënd beŋo dëk gayik bela bën abani nang na bënd bani rind beŋ. Barikan gërëgako benëng beŋ dëk këbi wacënd eni nëngwët ola orebën ol.

³¹ Gayikwa asana sana ko akey and yatir këbi xiti ebar el ðek gë or šenene ol paß gë ala ar yata këno an. Bela bën ðek wāsin këbi mēne ari ko ri eno, and xanin këno ala ajo gër ecēs aŋ.»

³² And wël këno Pol ga ko yeyan end ekani ed gër ecēs aŋ, bërēmar këno lēšēnd, bējo këni rend: «Awa gwēre mi baxēt bēte akey acēxe.»

³³ Ata Pol seb këbi na, ye ko kwël.

³⁴ Barikan bërēmar sēf këno do wā këni end Yesu enj. Šēf gër bër wā bax bējo hi bani: Deni, alēngw abat ar gër Ayeropaß, gë asoxari ar bano wācēnd Damaris an do gë bela bēšēxe.

18

End Pol gër angol and Korejēt enj

¹ Ga xucak eno, Pol hawēta ko angol and Aten aŋ do kwël ye ko gër Korejēt.

² Sēkēx këno ar këno wācēnd Akilas, Ašēwif ar rēw bano gër ebar ed Poŋ. Ecede hātēgu bani gë alindaŋ Pērisil ga xaniw këni gër ebar ed Itali. Kēlod, emun etēm enj, re bax mēne Bēšēwif bën ðek eni dēxēta na gër angol and Rom. Ata Pol lēkēr këni gë bën.

³ Ga bani rind andiyen amat bën ðek, Pol ye ko lēgēx këni nē er ebat: bēban bër baner hi bax.

⁴ Akey and eteyēta kala, Pol do gë bela bën axanar bani xanarēnd gër aciŋ acaleya, do axor babi xorēnd eni ma end baxo femēnd enj Bēšēwif bën do gë bër bēnēng becēxe bën.

⁵ And hātēgu këni Timote gë Silas ga xaniw këni gër ebar ed Masedēwan aŋ, Pol yēlaya ko wayēt gër edeyaran ed end Kaxanu. Aŋasin babi wāsinēnd kerēt Bēšēwif bën mēne Yesu ex Afexēn an.

⁶ Barikan Bēšēwif bën aširēra bano širērand ga babi xeyēnd eno baxēt. Ata Pol yēngēra ko banjēm bandexēm baŋ do fel këbi: «Wēn kē wēn angēmēne an pex ex na, wēno cēŋ Kaxanu axe nēpēd na. Awa gērēgako bër ax gi ex na Bēšēwif bën fo kēmēni ŋana mēni pelērand.»

⁷ Ga xani ko na, ye ko kwël gër iciŋ ind ar këno wācēnd Titiyos Yusētos, ar bano šalend Kaxanu do lēg baxo ler gër aciŋ acaleya.

⁸ Barikan Kērisēpos, alēngw ar aciŋ acaleya an, gë ekun edexēm ak ðek, wā bani end Axwēn enj. Do Bēkorejēt bēranjēm bër baŋo baxēt Pol bën wā këni end Axwēn enj. Ata Pol buyi këbi.

⁹ Akey amat gēmēd, Axwēn an šanayaxēn këno Pol nē lakeli do fel këno: «Pelērayindēbi bela bën, kērey yēdara na bēte kērey cēsina na!

¹⁰ Mbaŋ yēmb këni gër angol aŋo ro bër xwēn kēmēni bën. Wēno ki nēkonand, do ala axi tēra na exi dixēra.»

¹¹ Ata Pol yēpa ko iniy gë opacaŋ oncongibat na gër Korejēt do këbi sēyalirand bela bën eyeyan ed Kaxanu el.

¹² And hi ko Galiyoŋ gofērēner ir gër ebar ed Akayi aŋ, Bēšēwif bën wēlēr këni eno mereli Pol. Ga sēra këno, wēla këno gër aciŋ and kiti

¹³ do këno nagašand: «Ajo ang këbi sēyalind bela eno calend Kaxanu ak alandar landarēk gë ang rek acariŋ andēbi ak.»

¹⁴ Damana exo yeyanēgu Pol, Galiyoŋ yaka këbi: «Kido etēmbak, ba amena atēm ri baxo ala ajo, abuŋa buŋa dome mun baxēt wēn Bēšēwif bën ang ŋapēk ak.

¹⁵ Barikan angëmëne ecampëre ed osëyali, ba ed omac, ba end acariya andewën, ejo endewën fo ex. Wëno dëŋ xey ke me gi axiti arewën.»

¹⁶ Ata wāy kēbi eni can na gër aciw and kiti. Bën d'ek busëtaxën këno Sosëten, alëngw ar aciw acaleya an.

¹⁷ Ga sëra këno xëmëra këno na gër yangana ir aciw and kiti, bari Galiyoŋ aŋo bal bana ejo.

End Pol gër angol and Aŋëcoš eŋ

¹⁸ Ga xucak ejo, Pol yëpa ko na gër Koreŋët xali nëkak. Akey amat, ga fela kēbi bëmaŷe bēŋ sēfēr këni kwël gē bër gē ašan mëne ngēŋ Përisil do gē Akilas ond gër ebar ed Siri oŋ; gē kuluj yex bani. Egor šëk bano Pol gër angol and Saŋëkëre gayik abaŋaya baŋaya baxo.

¹⁹ And fiat këni gër angol and Efes aŋ, Pol seš kēbi bër enga endexëm bën. Ga lil ko gër aciw acaleya kēbi felërand end Kaxanu eŋ Bëšëwif bën.

²⁰ Ata bën wëka këno ejo keyëra na gër ndebën. Barikan mëŋ ga fiëp ko,

²¹ re ko: «Afo me gixeli gër ofëna or kē fiatëgund gër Yerusalem]. Abaka këme bakawëd angëmëne aŋa wa ko Kaxanu.» Ga xani ko na gër Efes,

²² ye ko gē kuluj in xali gër Sesare. Hatëx ko yaŋ gër Yerusalem ebi cëmax bëmaŷe bënd gër Amara bēŋ, do šëlaxënëx ko gër Aŋëcoš.

End damana isasën ir Pol eŋ

²³ Pol ga xeyëra këŋo na gër Aŋëcoš, xuca ko kwël do kēbi sēfërand bësëfan bën ebi kemën gër ekwëta. Ga ŷana ko gër ebar ed Galasi fiatax ko gër ed Fëriši.

²⁴ Ašëwif ar rëw këno gër angol and Alekësandëri fiatëgu bax gër Efes, do bano wäcënd Apolos. Mbaŋ xam baxo eyeyan el do sëya baxo bëte mbaŋ Oŋëgw Omënëk ok.

²⁵ Aye sëya baxo ang këno sēfënd Axwën ak do gē emëkw el d'ek baxo yeyanënd. Šenene baxo sēfëtënd end Yesu eŋ, barikan xobuyi or Šaŋ Batis ol fo nang baxo.

²⁶ Poyoma baxo reyarand end Yesu eŋ gër aciw acaleya. Ga wël këno Përisil gē Akilas, sēfēr këni gër ndebën do felërax këno ejo pëni šenene ang këno sēfënd Kaxanu ak.

²⁷ Ata Apolos ga ŷandi këŋo exo kuca ond gër ebar ed Akayi oŋ, bëmaŷe bēŋ fel këno exo kemëna do yëgwën kënëbi kayëta bësëfan bër fën bën eno kacax aye. And fiat ko aŋ, paš gē oyekax or Kaxanu ol mbaŋ rëcarax babi bër wa bax bën.

²⁸ Poyoma babi xorënd Bëšëwif bën and këni šampëre aŋ. Gër Oŋëgw Omënëk babi wäsinënd mëne Yesu ex Afexën an.

19

End Pol gër angol and Efes eŋ

¹ And hi baxo Apolos gër Koreŋët aŋ, Pol ye ko, osënd osënd fo, cangët ebar ed Asi el, fiataxën ko gër Efes. Fën ga fedëx këni gē bësëfan,

² wëka kēbi: «Wën ašot nde šot këno Angoc Amënëk aŋ and wa këno Yesu aŋ?» Yaka këno: «End Angoc Amënëk exëna eŋ, biyi elod ami wël ex na dëŋ.»

³ Wëka kēbi bëte: «Xobuyi or fe wa buyi kënun?» Yaka këni: «Xobuyi or Šaŋ Batis ol.»

4 Ata re ko Pol: «Bela bën anëngwët bani nëngwëtënd ola orebën ol, efi buyixën Şan Batis. Afel babi felënd eno kwëta ar këno sëfëgund an, mëne ngëj Yesu.»

5 Ga wël këni eņo, buyi kënebi gër oŵac or Axwën Yesu.

6 Pol ga şalen këbi mowëtan otaxan ok, yëmëra këni gë Angoc Amënëk an, ata yana këni këni yeyanënd ang bëlawënel fo.

7 Er hi bani imëxwër ind bela epëxw gë bëxi.

8 Ata Pol aye baxo yend gër aciŵ acaleya and Bëşëwif, gër ed babi felërand kerët xali opacaŵ otas. Do axor babi xorënd eni ma end owun or Kaxanu eņ.

9 Barikan Bëşëwif bërëmar oŵëkw orebën oņ xemën bani do këni ñëpënd. Ado ayepën bani yepënënd Cale ind Axwën in, gër ed këni ñarërëgu amëxwër. Ata ga ñawëta këbi Pol, nęcët këbi bësëfan bën, do këbi felëraxënd key yo key end Kaxanu eņ gër lekol ir ar bano ŵacënd Tiranos.

10 Mondako baxo rind Pol xali nëkak bëniy bëki. Ebar ed Asi el dek wël këni eyeyan ed Axwën el: hik Bëşëwif, hik bër ani gi ex na Bëşëwif.

11 Ata Kaxanu ko rind paş gë otaxan od Pol ok becarax bënd elod ala ax wël bana

12 xali këni ŵedënd banjëm band xwixwëtak eman endexëm ban enëbi kwëtanaxën bësëxwëra bën. Ocëxwëra ok ex can, bëte ñangoc ñaņëņax ban eni can gër bela bër lil banëbi.

End bosëniŵ bor Sefa eņ

13 Bëşëwif ex baxëna bër bax sëfërand ñangol ban do banëbi nęcëtënd ñangoc ñaņëņax ban gër bela. Ata axacëra babi xacërand edi ed mondako el gë oŵac or Axwën Yesu ol do bani rend: «Canin gër ala ajo, gë oŵac or Yesu ir këno femënd Pol ol!»

14 Bër bax rind mondako bën, ocambenjar ocongoki ebani bën dek bosëniŵ bor Sefa, aşadaxan alëngw abat.

15 Akey amat, angoc aņëņax an yaka këbi paş gë oniŵ or gër ar lil baxo ol: «Wëno anang nang këmo Yesu, bëte anang nang këmo Pol. Do wën wa nobën hi kën?»

16 Ga wëlën këbi ar gë angoc aņëņax an, nëy ko nëmëc bën dek. Ga xurik xëme in, sembayën këbi ata şan këni iciŵ ind gër ed hi bani in do hër këni abat abat teş gë eman eņ.

17 Bëşëwif bën do gë bër ani gi ex na benëng becëxe bër lëg bax gër Efes na bën, nangëra këni dek endey eņo. Ata yëdara këni bën dek do fëb këni mban oŵac or Axwën Yesu ol.

18 Bërëŵak end Yesu bëranjëm bax yowënd gër ed exo Pol eni put bënd bani rind beņ.

19 Bëşaki bëranjëm wëlaraw bax bakayëta band bani rixënënd oşaki ban, do şor këni ogës od bela dek. Bër fënëta bax akanji and bakayëta ñango bën sëk këni mëne aņat ñat dox batama band kodı owëli ofëxw oco.

20 Ata eyeyan ed Kaxanu el kë yañënd gë panga ind Axwën in do kwël këni yëmbërend bërëŵak end Yesu bën.

End emer ed gër angol and Efes eņ

21 Ga xucak beņo, Pol faş ko gër emëkw edexëm exo ye gër Yerusalem do exo kuca ir owar or Masedëwan do gë Akayi in. Are baxo rend: «And këme hix fën an, aņandi yandi ke me ñatëx gër angol and Rom.»

22 Lëngwali këbi bër baŋo rëcarand bëxi, Timote do gë Erasët, gër ebar ed Masedëwan do mëŋ bayi ko pere na gër ed Asi.

23 Amëd aŋo ŷanak ŋongeyër në end Cale ind Axwën eŋ xali wonjok angol aŋ.

24 Ata asap ar bano wăcënd Demetëriyos bax sapënd na gë kodî bëciw bëcaleya, do bëfan bër bëciw bëŋo bën mbaŋ bani ŝotëraxënënd.

25 Ga barëgu këbi bëŋo do gë bësap bëšandaŵ, re ko: «Bësošan, aye nang kën wën đek mëne obetak orebi ol gër andiyen aŋo ex.

26 Awat kën watënd bëte awël kën wëlënd, mëne ax gi ex na ro gër Efes fo, barikan đek ebar ed Asi el, Pol ijo këbi xorënd bela bën eni ma end ko femërand eŋ. Ata mondako wërëšët këbi amëxwër and bela eni ma mëne olaš or ri këni bela gë otaxan odebën oŋ, ax gi ex na mokwëta, ang Kaxanu ak.

27 Ax gi ex na andiyen andëfi aŋ fo kë nëxe na. Aciwă acaleya and Arëtemis, kaxanu isoxari aŋ kë yep. Owëlik orexëm ol kë yep bëte xarak bela bën, ebar ed Asi el đek, gë ngwën in đek, mëŋ këno šalend.»

28 Ga wël këni eyeyan elo, logën këbi do këni xeyënd: «Bon wëli ko Arëtemis ir gër angol and Efes in! Bon wëli ko Arëtemis ir gër angol and Efes in!»

29 Ata wonjok đek angol aŋ. Ga wăra këni đek enga eŋ ond gër aciwă and bapëda aŋ, wëlali kënëfi Gayiyos do gë Arisëtarëk, bër xaniw bax gër ebar ed Masedëwan do hi bani enga gë Pol bën.

30 Pol aŷandi ŷandi baŋo exo ye eno watëx bela bëŋo, bari ano teb bana bëšëfan bën.

31 Bëte odawo odëmar odexëm od hi bax bër gër owun na gër ebar ed Asi ok, lawënëgu kënëfi eno kara Pol mëne kërexo ye na gër aciwă and bapëda.

32 Amëd aŋo wonjok Amara aŋ: bërëmar eni keŷ endey, bëŋo eni yakaw ecëxe. Ado bëranjëm ani nang bana në end ine barëraxënëgu bani na.

33 Ata ga fit këno na Alekësandër, Bëšëwif bën ŝonjorëra këno xali gër lëngw ir Amara. Ata lambaca këbi Alekësandër ga ŷandi këŋo exo nëgwëšët bënd këno yëlanënd beŋ.

34 Bari and nang këni bela bën mëne Ašëwif ex aŋ, këni xeyënd ŝor xali nëkak bapëxëd baki. Er bani rend: «Bon wëli ko Arëtemis ir gër angol and Efes in! Bon wëli ko Arëtemis ir gër angol and Efes in!»

35 Ata emun end angol eŋ ga fel këbi bela bën eni cësinara, re ko: «Noŷo wa nemëk mëne wën Bëhefes bën hik bënëkona bër aciwă acaleya and Arëtemis do gë atox andexëm and latiwëk elod gër orën bën?

36 Cësinara in gayikako ala ax de ex na mëne enëgwëš ex do këreŋun nëkandëra na mama.

37 Enimin, bela bër wëlaw kënëfi bëŋo, gebatak ani yepën ex na, bëte ano cir ex na Kaxanu isoxari irebi in.

38 Awa angëmëne Demetëriyos gë bër bar këni andiyen bën ala xoŷën këno na, mëlalexëni endey eŋo gër ogofërëner gë bakey band kiti baŋ.

39 Angëmëne bënd kën xwëne exëna, gwëre ene nëpaxëne gër Amara and kiti.

40 Enimin, gë endey end xucak doro eŋo, ata këni yëla bëlëngw bën enëbe mereliye xënëna këne gayikako er ŷapëk ene barëraxëne ax gi ex na.» Ata ga ŷata ko eyeyan elo, fel kënëfi amara and bela aŋ eni capër.

20

End Pol gër owar or Masedëwan do gë Gëres en

¹ Ga xwëtëk emer el gër Efes, Pol wac këbi bësëfan bën do ga këni felar xemën gër ekwëta do kwël ye ko gër ebar ed Masedëwan.

² Er ye baxo cangët ebar elo do këbi xemënënd gër ekwëta bësëfan bën xali fiat ko gër Gëres.

³ Fën xeyërax baño opacaŵ otas. Do ga ko ye exo medëx kuluŋ in ond gër ebar ed Siri oŋ, wël ko mëne Bëšëwif wëlërëk eno denan eñëğenax, ata saxan këjo exo baka ir Masedëwan in.

⁴ Bër baño lañëtand bën er ebani: Sopater, asëniŵ ar Piros ar gër Bere an, gë Arisëtarëk do gë Sekundos Atesalonik an, gë Gayus Aderëb an, gë Timote, gë Tişik do gë Tërofim, bër lëg bax gër ebar ed Asi bën.

⁵ Bëjo lëngwa bax do šënix kënebo gër Tërowas.

⁶ Ga xucak ofëna or mburu ind gë lewir këm ol, wëdëx këmi kuluŋ in gër angol and Filip. Yatir akey anjoxën, fiat këmi gër Tërowas do seyëtax këmi loxo.

End ofelar or Pol gër Tërowas ol

⁷ Yatir oganjar, barër këmi genëka mi yamb ecemar ed aminëmëra el. And kë weca aŋ hi bax exo ye Pol, ata këbi felërand end Kaxanu eŋ bër barërëgu bax na bën xali wëdëk mbaŋ.

⁸ Gër aciŵ and yaŋ and gër ed barër bami odambo odanjëm xaŵëra bani na jey.

⁹ Pol, ga nëka ko gër eyeyan, šambenjar ir këno wacënd Otikos in, yëpa ko gër opaŷa od fonetër, do këjo rašënd. And bëro këjo akwëd aŋ, yolëta ko elod gër aciŵ atëndëndër atasën, lati ko parëxad, xanin këno ašësëk.

¹⁰ Pol feda ko eŋo nëkon, ga fela këjo lapara këjo do re ko: «Gë enjëw ak bayi ko, këren yëdara na.»

¹¹ And baka ko Pol yaŋ gër aciŵ aŋ, šet ko mburu in do yamb këni. Ga fakët ko eyeyan el, felëra këbi xali wecak. Ga kë fënëgu eñan eŋ ye ko kwël.

¹² Do šambenjar ir lati bax in wäyeli këno abëngw. Eŋo mbaŋ xemën bafi bën dëk gër ekwëta.

End Pol gër angol and Mile en

¹³ Biyi lëngwa këmi mi medëx kuluŋ ir këbo wëla gër angol and Asos in, gër ed hi bax mi pedëx gë Pol. Mondako bax mi di gayik mëj gë osapar yandi baño exo yeli.

¹⁴ And sëk këbo gër Asos aŋ wëdëx këmo polo gër kuluŋ do xucax këmi ond angol and Mitilen oŋ.

¹⁵ Fën xucax këmi gë kuluŋ in, fiat këmi në ecan ijo gër angol and Kiyos. Gër akey akinëm, hi këmi gër angol and Samos, do gër atasën fo fiat bami gër Mile.

¹⁶ Enimin er yandi baño Pol exo kuca caparëxe gër Efes këdi ko šacaya gër ebar ed Asi. Exo ŋat gër Yerusalem damana ex gi Ofëna or Peñëtekot ol baño nëkanaxënënd mondako.

End bëlëngw bër gër Amara and Efes en

¹⁷ Gër angol and Mile na, Pol lawën ko eni yow bëlëngw bër Amara and gër Efes bën.

18 And fiatëgu këni aŋ, re ko: «Aye nang kën mondake bame liyand key yo key gë wën elod yatir fiatëgu këme gër ebar ed Asi.

19 Axwën an bamo riyeninënd ang xadëp fo, gë otes ok do gë ocëmuk od bane rinënd Bëšëwif bër bax šaland ene dixëra ok.»

20 Asëfëtan bamun sëfëtanënd bëte, asëyali bamun sëyalind dëk bënd ŷap bax en nang beŋ gër ed kën barër, do gër bëciw, ŷoweŷ amun con ex na.

21 Gër Bëšëwif do gër bër ani gi ex na Bëšëwif bame reyarand eni nëngwët ola orebën ol gër ogës od Kaxanu do eno kwëta Axwën Yesu.

22 Gërëgako Angoc Amënëk aŋ ke nëyalind me ye gër Yerusalem do ame nang ex na ine ke hix.

23 Gër angol and këme fiat yo, Angoc Amënëk aŋ afel ke felënd mëne asëra këne sërax do me toro mban.

24 Barikan wëno cëŋ end aniyand amand enj axe yëkaxën ex na nangëde axëbëanaxik hi këme. Obal oram ol ex, me bayi ga këme rind andiyen and fana ke Axwën Yesu aŋ xali me ŋata: me deyarand Atëfëtan and oyejax or Kaxanu aŋ.

25 «Wëno er yow bame gër ed hi kën wën dëk me pemëra end Owun or Kaxanu enj. Barikan gërëgako anang nang këme mëne apelatar këne watërënde.

26 Mëŋ këme reyaxënënd doro: Wën dëk ang yow kën ro ako angëmëne abat exo nemi, ax gi ex na wëno ke wëkaxëd Kaxanu.

27 Bënd ŷandi këŋo Kaxanu exo di beŋ dëk nangën këmun, ŷoweŷ amun con ex na.

28 Nëkonayindën de ogaf odewën ok, dīyayindën šenene. Gayikako Angoc Amënëk aŋ fana këŋun en gi bëxadac, nëkonayindën Amara and Kaxanu and yëc ko gë ošat or Asëñiŷ oŋ.

29 Anang nang këme mëne and këme fuŷëtax aŋ, bela bër xeŷëk ang oŷëlemu këŋun lil na, abi kaŷënan na amara andewën.

30 Ado gër Amara andewën dëŋ bela kë ŷana na ex deyarand bënëgwëš xali enëbi nambeli bësëfan bërëmar.

31 Awa wën titinayin do en kwitand mëne elod bëniy bëtas, hik goyat, hik gëmëd, ongwën baxe šarënd and bamun xexërand aŋ.

32 «Do gërëgako anëka këmun sebënd gër otaxan od Kaxanu. Gë eyeyan ed oyejax orexëm el, gë panga indexëm inj këŋun rëca en bayi ga xwëta këno enun yëlxën er fënan këbi dëk bër wënën këbi in.

33 Abame šala na kodī, ba kaŋe ba banjëm band ala.

34 Wën anang nang kën gë otaxan odam oko dëŋ bame riyenind me cot er bami liyaxënënd wëno gë bër enga endam in.

35 Gër ga hik yo awasin wasin këmun mëne mondiyeni ex en cotëraxën mëŋ kën ŷana enëbi dëcaxënënd bër gë ojaŷ këm bën. Kwitayindën eyeyan ed Axwën Yesu el ga re ko: «Onënga ir ala ar kë yëlënd in kë nëmëcand gër ir ar këno yëlënd in.»

36 Ga fiata ko Pol eyeyan el, foxi këni bën dëk do šale këni.

37 Bën dëk bax renitand do bano wëgarand Pol gër egëla.

38 Mban šamina bani ga re ko mëne yatijo bano feland ewat el. Ata kwël lanjëta këno xali gër kulun.

21

¹ And šapër këmi gë bër lajëta babo aŋ, ye këmi gë kuluŋ in šëw, ond gër angol and Kos oŋ. Ga xeyëk, xucax këmi gër Rod, do fiatëx këmi bête gër Patara.

² Ga sêkëx këmi kuluŋ ir xëñëna bax ond gër ebar ed Fenisi oŋ, fëra këmi do kwël wëlaw këbo.

³ And hi këmi wat-wat gë ebar ed Šipër aŋ, kuluŋ ir babo wëland in sebak gë ocame ok, do fabëk gand ebar ed Siri mi ŋataxën gër Tir. Fën hi bax eni pedalira olëb or wëlaw bax kuluŋ oŋ.

⁴ Ata sêk këmëni na bësëfan do xeyëra këbo loxo gë bën. Aŋo nangën këbi Angoc Amënek aŋ eno pel Pol mëne kërexo ye na yaŋ gër Yerusalem.

⁵ Barikan and xucak loxo ijo aŋ, fakët këmi oñe oŋ. Lajëta kënëbo bën đek gë bësoxari ak do gë obaş ak xali nęcët kënëbo angol aŋ. Gër bëŋa ir angwëngw, foxix bami mi cale.

⁶ Pol ga felarëra këmi na, fëra këmi gër kuluŋ do bën kwël wăyira këni.

⁷ Ga këmi fiat oñe ond gë kuluŋ oŋ, ye këmi ambađ and bangol band Tir gë Pëtolemayis aŋ. Fën šëpëtax bami mi cëmar gë bëmaŷe bëŋ do wëđëx këbo gër ndëbën.

⁸ Në ecan ijo, fiat këmi gër Sesare, xeyërax këbo bakey gër iciw ind Filip. Filip ijo, gër imëxwër ind ojakër ocongoki od gër Amara and Yerusalem hi baxo. Bête afemëra ar Atëfëtan and Yesu hi baxo.

⁹ Odënaŋ obeja onax šot babi do bën bax yeyandërand ang bëlaŵënel bësoxari fo.

¹⁰ Ga xeyëra këbo bakey bandanjëm, fiatëgu ko na alaŵënel ar Kaxanu, ar bano wácënd Agabus ga xaniw ko gër ebar ed Yude.

¹¹ Wëđ ko fiat enar end Pol eŋ, xapaya ko mađ osapar oŋ gë otaxan ok do re ko: «Baxëtin end rek Angoc Amënek eŋ, ar xwënëk enar eŋo ro an mondako këno xapëx Bëšëwif bën gër Yerusalem do eno đëxw gër otaxan od bër ax gi ex na Bëšëwif.»

¹² Ga wël këmi eŋo, biyi gë bër barërëgu bax na bën, xara këmo Pol kërexo ye na yaŋ gër Yerusalem.

¹³ Pol yaka këbo: «Inëŵa kën sesaxënënd do kën yëbunënd mondako yomb iram in? Wëno cëŋ aŵelëk hi këme ene pokëra, do ado gido ene đaw gër Yerusalem në end oŵac or Axwën Yesu eŋ.»

¹⁴ Ga wata këmi mëne ax bo ex na mo kor gër eŋo, seđ këmi eyeyan el do mi cësinaxën in re këmi: «Awa dilexo Axwën an er ŷandi këŋo in.»

¹⁵ Ga xeyëra këbo bête na, xëñënara këmi do kwël ye këmi yaŋ gër Yerusalem.

¹⁶ Ata bësëfan bërëmar bër sëfërëgu bami elod gër Sesare bën bëteli kënëbo gër ed hi bax mi ŋat, gër iciw ind Mënason, ar hi bax anëka fo asëfan do xaniw baxo gër ebar ed Šipër an.

End Pol gër Yerusalem eŋ

¹⁷ And fiat këmi gër Yerusalem aŋ, bëmaŷe bëŋ xaca kënëbo gë onënga fo.

¹⁸ Në ecan ijo, sëfër këmi gë Pol gër iciw ind Šak. Ata sêkëx kënëbo fën bête đek bëlëngw bër Amara and Yerusalem bën.

¹⁹ And šëmarëra këmi aŋ, Pol ŷana ko këbi sëfëtanënd gë betil ak beđer ko rind Kaxanu pađ gë andiyen andexëm bën gër owar or bër ax gi ex na Bëšëwif.

²⁰ Bën ga këno baxët, këno šëkwand Kaxanu. Ata re këni: «Awël nde abaÿe, Bëšëwif bën owëli owëli exëni bërëwäk end Yesu bën do bën ðek momal këbi balënd end acariya and Moyis eñ.

²¹ Xarak, awëlati wëlati këmi mëne wëj këbi sëyalind ðek Bëšëwif bër lëgërak gër owar or bër ax gi ex na Bëšëwif bën, eni teb etëf ed acariya and Moyis el, gë ekac ed obaş orebën el do gë etëf ed bend rëpëk el.

²² Mondake ex mo ndi gayikako aye këni nangëra mëne wëj yowëk?

²³ Mëñ ex, afo ey ma ey di er këmi fel in. Nëkodëbi bësosañ bënax bër enga endëbi, abañaya bañaya këni.

²⁴ Macëlëbi en ye en wunëtarax do cosënëlëbi enëbi cëk lir-lir ogaf ok. Ata año fo këni nangëra mëne wëj bëte asëf këy sëfënd er rek acariya in. Mondako fo këni nangëra bëte mëne er fel kënebi këy rind in ax gi ex na fal.

²⁵ End bër ax gi ex na Bëšëwif bërëwäk end Yesu eñ cëñ, ga re këmi eni teb eyamb ed ÿas er owacar or haš kënebi gër olaš eñ, gë ÿas er owacar or šësëk ñaşërëxe eñ, gë eyamb ed ošat el, do gë asëk alakirand fo in.»

²⁶ Ga xeyëk, Pol wëla këbi bësosañ bëjo, wunëtarax këni, do lilëx këni gër Aciw and Kaxanu. Ata felëra këbi nand fe kë xwëtëk bakey band owunëtan bañ mëñ këni rixënd ala kala šadfaya irexëm in.

End etëra ed Pol eñ

²⁷ Ga kë xwët bakey banjongëbaki band owunëtan bañ, Bëšëwif bër xaniw bax gër ebar ed Asi bën wat këno Pol gër Aciw and Kaxanu. Ata ga šoñ kënebi ðek amëxwër añ, sëra këno

²⁸ do këni xeÿënd: «Bëyisërayel, marawën! Nëkoyino wa ro ala ar këbi sëyalirand bela ðek, gër ed ko ye yo, mëne enëbo cus biyi Bëšëwif bën. Mëñ fo këbi sëyalirand bëte eni yepën acariya and Moyis añ do gë Aciw and Kaxanu añ. Ado lëf gër Aciw and Kaxanu lën këbi bër ani gi ex na Bëšëwif do buyarën këni aciw amënëk año.»

²⁹ Yeyanaxën bani mondako in, Pol gë Tërofim Ibefes watëgu banëbi ga sëfer këni gër angol. Mëñ yëlañen bani mëne Pol alën lën këno ajo lëf gër Aciw and Kaxanu.

³⁰ Ata wonjok ðek angol añ do hërëraw këni bulunda in bebët ir ex yo. Ga sëra këno Pol na gër Aciw and Kaxanu, šonjorëra këno xali necët këno, do fëra këni atañ owët oñ.

³¹ Amëd and bani šaland ang këni ri eno ðawaxën ak, emun end enga end ocoroda Obërom eñ wëlëx ko mëne ðek angol and Yerusalem añ wonjok.

³² Atañ bar këbi ocoroda ok gë bëlëngw bërebën bën do wëraw këni gër ed barërëgu bani Bëšëwif. And watëgu kënebi emun eñ gë ocoroda odexëm ok añ, seß këni ekëm ed Pol el.

³³ Ga sëka këbi emun end ocoroda eñ, xana këno Pol. Fel këbi ocoroda ok eno pokëra gë ogweyele-gweyele oki. Wëka këno ba noÿo hi ko do ine ri ko.

³⁴ Barikan ga bani xeyërand bër gër amëxwër bën, bërëmar eño, bëjo ecëxe, emun end ocoroda eñ sëkwan ko eño pëni ÿey mërexand na. Ata re ko eno mëla endëmane fo Pol gër akëbe ang gë oxay*.

* **21:34 21:34** Akëbe and gë oxay año «Antoniya» bani wacënd. Gër akëbe año babi xeyërand ocoroda ob Rom ok and këni yow gër Yerusalem añ.

³⁵ And fiateli këno Pol gër lilaya ir akêbe aŋo aŋ, afo ga fela këno ocorođa ok gayik aŋwêlên bano wêlênënd bër gër amêxwër bën.

³⁶ Ga sêfêgu këno na bën đek këni xeŷënd: «Ajo ar edaŵ ex! Ajo ar edaŵ ex!»

End eyeyan ed Pol gër Yerusalem eŋ

³⁷ And hi bax eno mêlax lêf gër akêbe aŋ, Pol wêka këŋo emun end ocorođa aŋ: «Axor nde këme xor me yeyan ŷeŷ?» Yaka këŋo: «Awêl nde wêl këy eyeyan ed Gêrek el?»

³⁸ Awa Amisêra ar bar babi bela bêxeŷax owêli onax an, ax gi ex na wêj. Ax nêka ex na ga wêla babi gër ladawe, ŝoŋ këbi enêbo mereli.»

³⁹ Ata re ko Pol: «Wêno Aŝêwif hi këme đe, gër Tarês rêw këne, angol angwêlik and gër ebar ed Silisi aŋ. Axara xara këmi, tebêle mēni pelêra bulunda in.»

⁴⁰ Emun end ocorođa eŋ wā ko. Ga xwêša ko Pol yaŋ ako gër lilaya ir akêbe and gē oxaŷ, lambaca këbi bulunda in. And ŝesinara këni aŋ, yirêk mbaŋ. Ata yeyan ko eyeyan ed arameyêŋ el:

22

¹ «Bêmaŷe do gē faba bën, gêrêgako baxêtine mun yaka ga nagaŝan këne ako.»

² And wêl këno ga ko yeyan arameyêŋ aŋ, yirêk kaŝ-kaŝ. Ata re ko Pol:

³ Wêno Aŝêwif hi këme, gër Tarês ir Silisi rêw këne, fêco gër ebar ed Sisili. Barikan ro gër Yerusalem raf këme do Gamaliyel sêyali ke me têfênd ŝenene acariya and bêxarêk bêrebi aŋ. Mbaŋ baxe balênd end Kaxanu eŋ ang kēŋun balênd wên đek doru ak.

⁴ Arixêra rixêra kēmēni xali eni cēs bër sêfêk Cale ind Axwên bën. Axap bamēni xapênd mēni mêlaxên gër epêra bêsosan bën do gē bêsoxari bën.

⁵ Aŝadaxan alêngw an do gē đek bër ex gër Amara and bêxarêk bën, otede odam exēni. Bën đeŋ ŷêgwên baxe okayêta od bame wêland gër bêmaŷe bēnd lēgêk gër Damas. Do wēno mēŋ bame yexênënd mēni kapêgu bêrêwak bën do mēni mêlaw ro gër Yerusalem mēni kadacati gē toro in.

⁶ «Ga hi këme gër fêña do ga këme ri me ŋat gër Damas, eñan eŋ keŋ gër gaf, watêgu këme bêrêxadêt angoben ga hōbaw ke elod gër orên do xul ke.

⁷ Wêc këme bêđcêcêť gër ebar do këme wêlênd oniŵ ga ke wêka: “Sol, Sol inewā këye rixêraxênënd?”

⁸ Yaka këme: “Wêj noŷo wa hi këy Axwên?” Yaka ke: “Wêno ex Yesu Ibēnasaret, ar këyo rixêrand an.”

⁹ Bër enga endam bën awat wat bani angoben aŋ bari ani wêl bana oniŵ or ar baxe yeyanelind ol.

¹⁰ Ata wêka këme: “Inewā këme ri Axwên?” Yaka ke Axwên an: “Kanil ey ŋat gër Damas, fên këni felêx đek er ŷapêk ey di in.”

¹¹ Ga nemêra këme bêđ-bêđ nē end enjaran end angoben and wat bame eŋ, bër sêfêr bami bën las këne monas fo xali fiateli këne gër Damas.

¹² «Xarak na gër angol and Damas, asoŝan ar ŝenene pađ gē acariya hi bax na do bano wacênd Ananiyas. Bêŝêwif bër gër Damas bën đek enjekax fo bani reyand endexêm eŋ.

¹³ Mēŋ xacaw baxe, re ko: “Abaŷe Sol, watêral gaŝêxe.” Sam ga yeyan ko mondako, wêno ŝiwêta këme do wat këmo.

14 Baš ko: “Kaxanu, mēŋ ar yata kēbi bēxarēk bērebi an, yata ki wēj bēte ey nangaxēn oñandi odexēm ok, eyo wat Ar šenene an, do ey wēl eyeyan el gēr etēy edexēm dēŋ.

15 Wēj sede irexēm kēy hi, gēr lēngw ir bela dek kēy ŋana ey kwēšand ey deyaraxēn er wat kēy do wēl kēy in.

16 Do gērēgako ine kēy šēnind? Kanil eni buyi! Dēxētalex beñēŋēnax bendey beŋ and kēy šale gēr oŋac orexēm aŋ.”

17 «Ga bakaw kēme gēr Yerusalem ro, kēme šalerand gēr Aciw̄ and Kaxanu, ata lakeli kēme.

18 Wat kēmo Axwēn an ga ke fel: “Maral ey can aŋand angol and Yerusalem aŋ gayik bēr lēgēk ro bēn ani baxēt na osede orey ol.”

19 Yaka kēmo: “Axwēn bēn dēŋ aye ga nang kēni wa mēne wēno amat amat bame sēfēnd baciw̄ bacaleya baŋ gēr ocal od bērēwāk endey bēn. And kēmēni sēra aŋ, mēni kēmēra do mēni pēra.

20 Do and laŋ kēno Ecen, sede irey aŋ, wēno dēŋ na bame. Ašēkwa šēkwa bamēni bēr laŋ kēŋo bēn do lēkayan bamēni banjēm bandebēn baŋ.”

21 Ata Axwēn an fel ke: “Yel gayik caw kēmi laŋwēn, gēr bēr ax gi ex na Bēšēwif.”»

End Pol do gē emun end ocoroḏa eŋ

22 Mondako baxēt bano xali ŋat ko gēr eyeyan elo. Barikan xeŋ kēni šor: «Ala arako rako an, ar edaŋ ex! Ax ŋap ex na exo baŋi ga ko liya gēr ebar!»

23 Ata ga logēn kēbi kēni xeŋ, kēni šudētand banjēm baŋ do kēni xaninēnd yaŋ ebēkwērēbēkw el.

24 Emun end ocoroḏa eŋ fel kēbi odexēm eno dēnēx Pol gēr akēbe and gē oxaŋ do eno ceŋwērax. Mondako bax eno nēŋali exo deya nē end ine kēno yobalixēnēnd bela bēn.

25 Barikan and xap kēno eno ceŋwaxēn aŋ, Pol wēka kēŋo alēngw ar ocoroḏa an: «Aŋap nde ŋapēk paḏ gē acariya andewēn aŋ eno ceŋ gē ogux ar xwēn kēŋo owun or Rom an, xarak ano kiti ex na pere?»

26 Sam ga wēl ko eyeyan elo, alēngw ar ocoroḏa an ye ko gēr emun endebēn do wēka kēŋo: «Mondake kēy ri? Ala ajo ar xwēn kēŋo owun or Rom exo de!»

27 Emun end ocoroḏa eŋ yow ko do re ko: «Wēj pelēle fa, ar xwēn kēŋo owun or Rom nde hi kēy?» Yaka kēŋo Pol: «Iyo, ar xwēn kēŋo owun or Rom hi kēme.»

28 Re ko bēte emun end ocoroḏa eŋ: «Wēno kodī ir bon nēcēt kēme me gixēn ar xwēn kēŋo owun or Rom?» Re ko Pol: «Do wēno mondēweli rēweli kēne.»

29 Ataŋ nacēta kēni bēr hi bax eŋo mēkara bēn. Emun end ocoroḏa eŋ yēdara ko ga nang ko mēne Pol ar xwēn kēŋo owun or Rom hi ko xarak mēŋ re bax eno kap.

End Pol do gē bēxarēk bēr Bēšēwif eŋ

30 Nē ecan ijo, ga ŋandi kēŋo exo nang aye nē end ine kēno lēxwaxēnēnd Bēšēwif bēn, re ko eno pētēgu Pol. Fel kēbi bēšadaxan bēlēngw bēn do gē Amara and bēxarēk bēr Bēšēwif aŋ dek eni barēr. Ga wēlaw kēŋo Pol xwēšan kēŋo mērēxand irebēn.

23

¹ Pol ga faḅ kēbi Amara and ḅēxarēk aṅ, re ko: «Bēmaṽe wēno gē onden onjekax fo liya kēme gēr ogēs od Kaxanu xali gē akey and doru aṅo.»

² Ata Ananiyas aṣadaxan alēngw an, fel kēbi ḅēr hi bax ler gēr Pol ḅēn eno kēm gēr etēṽ.

³ Aṅo re ko Pol: «Wēj wa ki xēm Kaxanu, ey di kēre amēṅ and feṣēn kēni ex! ṽēpa kēy eye kiti gē acariya aṅ do kēy lifēnd ḅēte acariya aṅ ga kēy rend ako enē kēm.»

⁴ ḅēr hi bax ler gēr Pol re kēni: «Yama aṣadaxan alēngw ar Kaxanu an nde kēyo ṣirēnd?»

⁵ Yaka ko Pol: «Awa aṣadaxan alēngw an nde ex. E ḅēmaṽe ame nang bana. Akayēta and Kaxanu aṅ ga rek: “Kēreyēṅo yeyanan na eṽēṅēnax alēngw ar ḅulunda irey an.”»

⁶ Ga nang ko mēne na gēr Amara, Osaduseṅ gē Ofariseṅ ḅarērēgu bax, Pol xeṽ ko: «Bēmaṽe wēno Fariseṅ hi kēme, orēṽ or Ofariseṅ. Nē end eyar ed kēme yarēnd ekani ed ḅēṣēsēk el kēne xitixēnēnd doru.»

⁷ And yeyan ko mondako aṅ, Ofariseṅ ok gē Osaduseṅ ok kēni xeṽērēnd, na ṣetērēk Amara aṅ.

⁸ Osaduseṅ ok kē rend enimin ekani ed gēr ecēs ax gi ex na, meleka ax gi ex na, angoc ax gi ex na, xarak Ofariseṅ ok ḅēn ḅeṅo đek aṽa ṽa kēni.

⁹ Ata fētēk ongeṽēr, ḅēṣalen ḅēr enga end Ofariseṅ ḅēn xani kēni xemēna kēni kēni rend: «ḅiyi cēṅ amena amo wateli exēna ala ajo. ḅamat angoc ba meleka yeyaneli kēṅo.»

¹⁰ Ga xumak ekeṽer el, emun end ocoroḁa eṅ yēdara ko ga baxo yēland aṣosētēra kēno ṣosētēra Pol. Ata laṽēn kēbi ocoroḁa ok eno kanaw, do eno mēla gēr akēbe and gē oxaṽ.

¹¹ Yatijo gēmēd, Axwēn an ṣanaṽaxēn kēṅo Pol do fel kēṅo: «Kapinal! Ang reya kēy endam gēr Yerusalem ro ak kēy reyaṅ gēr Rom.»

End eḁaṽ ed Pol eṅ

¹² And xeyēk aṅ, Bēṣewif ḅēn xetan kēbi eno ḁaṽ Pol. Yaṣar kēni mēne afo eno ḁaṽ pere eni yambēraxēn, do eni ceḅēraxēn. Angēmēne ax gi ex na mondako eḅi wēcanēd kata.

¹³ ḅēr xetan baḅi eṅo ḅēn nē ḅela ofēxw onax hi bani.

¹⁴ Ye kēni gēr ḅēṣadaxan ḅēlēngw do gēr ḅēxarēk ḅēr Bēṣewif do re kēni: «ḅiyi ayaṣar yaṣar kēmi mēne afo mo ḁaṽ pere Pol mi yambēraxēn. Angēmēne ami de ex na mondako eḅo wēcanēd kata.»

¹⁵ Awa wēn Amara and ḅēxarēk aṅ wēlēr in eno kara emun end ocoroḁa eṅ eṅun mēlanēgu Pol nangēde en kaman enim endexēm eṅ ṽandi kēṅun fo. ḅiyi ḅēwēlēk hi kēmi mo ḁaṽ ḁamana exo ṅatēgu ro.»

¹⁶ Aṽiṽ ar Pol an wēleli kēbi eṅo. Ata ye ko gēr akēbe and gē oxaṽ, lilēx ko eṅo nangēnēx Pol.

¹⁷ Ata Pol ṽac kēṅo alēngw ar ocoroḁa abat do re ko: «ḅēteliḅo tan ṣambenjar ijo gēr emun endewēn. Gē endey exo end kēṅo ṣēfētan.»

¹⁸ Alēngw an wēd kēṅo do ḅēteli kēṅo gēr emun. Ga ḁat kēni, re ko: «Pol andepēra an ṽac ke do xara ke mo ḅēteliw ṣambenjar ijo ro. Gē endey exo end ki ṣēfētan.»

¹⁹ Ata emun eṅ las kēṅo nacēt ako do ṽēka kēṅo: «Ineṽa ṽandi eye tēfētan?»

20 Yaka ko: «Yama Bêšewif bën ga xetan kêbi nde eni mēka eyēbi mēlanēgu ecan Pol gēr Amara, nangēde eni kaman endexēm eṅ ṽandi kêbi fo.

21 Kēreyēbi yakad na. Bela ofēxw onax exēni bër xēñēnak eno daw bën. Ayašar yašar kēni mēne afo eno daw pere eni yambēraxēn do eni cebēraxēn. Angēmēne ax gi ex na mondako ebi wēcanēd kata. Anēka wēl kēni, gērēgako wēj fo šēni kēni.»

22 Ata emun end ocoroḏa eṅ xēṅa kēṅo šambenjar in mēne ala kēreṅo pel na end nangēn kēṅo eṅo. Seb kēṅo baka ko kwēl.

End Pol gēr lēngw ir Felikēs eṅ

23 Ata emun end ocoroḏa eṅ wāc kêbi bēlēngw bēxi do re ko: «Barinēbi ocoroḏa okeme oki, od gē opanac ok, ofēxw ocongoxi do od gē bēndoka ok, okeme oki. Kēñēnayin en ye gēr Sesare and kē wēd aṅ.

24 Tanayinēbi bēte opanac eno mēlaxēn Pol xali eno ṅatelixēn abēngw gēr Felikēs, gofērēner in.»

25 Ata emun eṅ yēgw ko kayēta mondako:

26 «Wēno Kēlod Lisiyas ki yēgwēnēlind, wēj Felikēs, gofērēner in! Ašēma šēma kēmi!

27 Ala ar kēmi lawēnelilind ajo, Bêšewif bën sēra baṅo do alaw law dono kido ami ṅatēgu bana aṅand wēno gē ocoroḏa odam ok, do racēt kēmo ga nang kēme ar xwēn kēṅo owun or Rom hi ko.

28 Ga ṽandi ke me nang nē end ine kēno nagašandērand, wēla kēmo gēr Amara and bēxarēk bër Bêšewif.

29 Sēk kēme mēne nē end bēnd gēr acariya andebēn kēno nagašandērand. Amena amo wateli ex na and ṽapēk exo gixēn monaw ba mopokēra gē gweyele-gweyele.

30 Ga nangēn kēne osit or kēni šenarand eno dawaxēn ol kēmo lawēnelilind ataṅ. Afel fel kēmēni bër kēṅo nagašandērand bën eni yeli do eno dēxwēx gēr ndey.»

31 Ata ocoroḏa ok ri kēni end fel kêbi emun endebēn eṅ. Wēd kēno Pol do wēla kēno gēmēd fo xali gēr angol and Aṅētipatēris.

32 Nē ecan ijo, baka kēni gēr akēbe ang gē oxaṽ do seb kēnēbi bër gē opanac bën eno mēlax Pol.

33 And ḥat kēni gēr Sesare aṅ, fēxwēn kēno kayēta in gofērēner in do re kēni: «Awa nēkodo Pol.»

34 Ga fēn ko kayēta in, gofērēner in wēka kēṅo gēr ebar ed fe xaniw ko. Ga nang ko ab Silisi ex, gofērēner in re ko:

35 «And kēni ḥatēgu bēte bër lēxw ki aṅ fo kēmi wēkara.» Ata fel kêbi ocoroḏa ok eno kwētēx gēr eyang ed Erod.

24

End edēxw ed Pol eṅ

1 Ga xucak bakey banjo, Ananiyas, ašadaxan alēngw an, šēla ko gēr Sesare. Sēfēr kēni gē bēxarēk bër Bêšewif bēreṅmar do gē ar bano wācēnd Terētilos. Andiyen and ala ajo aṅ hi bax, bāndēmar enagašan, baṅo eyakan ed bela gēr kiti. Ga ḥat kēni, wāc kēno Pol ebi yaka gēr gofērēner.

2 And wēlaw kēno aṅ, Terētilos ṽana ko kēṅo lēxwēnd mondako: «Felikēs, wēj gofērēner in, enēng endebi eṅ paḅ gē owun orey ol šot kēmi

obetak or dal ol, do gë bebër nëngwëtak bebët ir ex yo gër ebar elo ro bën.

³ Felikës, wěj ar gapak an, biyi đek nëngan këfo end andiyen andey an do këmi šëkwand mbaņ.

⁴ Barikan këdi ki lëbëlëba kaš-kaš, axara xara këmi wěj ar gë onden onëngax an, eyëbo baxët.

⁵ Biyi er wat këmi in mëne ala ajo aŷëņnax ex. Gër ed ko ye yo kë fetënd bongeŷër gër đek Bëšëwif gër ed exëni yo gër ebar ro. Ata mëņ ex alëngw ar Bënasareņ an, Bëšëwif bër šapayak cale bën.

⁶ Axacëra xacëra këņo exo yepën Aciw and Kaxanu aņ, biyi sëra këņo. [Er ŷandi babo mo kiti gë acariya andebi aņ.

⁷ Barikan yow ko Lisiyas, emun end ocoroda eņ, xana këņo foroše gër otaxan odebi

⁸ do re ko mëne bër këņo nagašanënd bën eni yow gër ndey ro]. Wěj dëņ axor këy xor eyo mëkara ey nangaxën đek er këmo nagašanënd biyi in.»

⁹ Do ga këni xëmëyëtarä Bëšëwif bën këni rend mëne go dëņ ex endey eņo.

End Pol gër lëngw ir Felikës eņ

¹⁰ Ata gofërëner in lambaca këņo Pol exo yeyan. Re ko Pol: «Anang nang këme mëne wěj elod bëniy bëndanĵëm hi këy axiti ar bëla bër enëng endëbi an. Awa wëno gë ekwëta këmëni yaka bër ke lëxwënd gër lëngw irey bën.

¹¹ Ang këy xor ey mëkara wěj dëņ ak, eced fo sëkëk bakey epëxw gë baki, ga këme ye yaņ gër Yerusalem mo calex Kaxanu.

¹² Ala axe tək ex na lëf gër Aciw and Kaxanu; ala axe tək ex na gër baciw bacaleya. Bëte ala axe tək ex na gër angol ga këmi šampëre gë ašëxen, ba ga këmëni šoñ bëla na amëxwër eni meraxën.

¹³ Bër ke nagašanëndërand bëjo ani kor na eni masin mëne er këni reyand gërëgako in dal ex.

¹⁴ Areyä këme reya ro gër lëngw irey: ašale këmo šalend Kaxanu ang bëxarëk bëram ak, gë cale ind këni rend bën enëgwëš ex in]. Barikan aŷa ŷa këme đe đek er ŷëgw këni gër acariya and Moyis do gër bakayëta bänd bëlaŷwënel bër Kaxanu in.

¹⁵ Wëno bëte ayar këme yarënd ang këni yarënd bën ak mëne Kaxanu axanin këbi xani gër ecës bër šenene bën do gë bësëmbak bën.

¹⁶ Mëņ ex, wëno bëte axemëna xemëna këme me bayı laņ gë onden onjekax ex gi din end šenene eņ gër ogës od Kaxanu do gër od bëla.

¹⁷ Ga ri këme bëniy bëndanĵëm yerëxe gër Yerusalem, wëlan bamëni edëca bër enëng endam bën do kwël me kwëtëx oyël oram ol gër Aciw and Kaxanu.

¹⁸ Ata bën sək këne aŷunëtarak lëf gër Aciw and Kaxanu, bëla axe keta bana, end šodfe-šodfe ax gi bana.

¹⁹ Barikan Bëšëwif bër xaniw bax gër ebar ed Asi hi bax na na. Bën ŷap bax eni kwëša gër lëngw irey ro ene đëxw angëmëne endey xoŷën këne na.

²⁰ Ado bëjo ro dëņ deyalëxëni ngwa ba etëmbak end fe xitixën këne bëxarëk bën gër Amara andebën.

²¹ Angëmëne cëņ ga xeŷ bame mërëxand irebën: “Në end ga ŷa këme ekani ed gër ecës exëna eņ këne xitixënënd doro gër lëngw irewën!”»

²² Felikës ga nang baxo aye end cale ind Axwën Yesu eñ, fela këbi eni bakaw akey acëxe gër kiti. Er re baxo: «And ko yow Lisiyas, emun end ocoroda eñ, axaman këme axaman endey endewën eño.»

²³ Ata fel këno alëngw ar ocoroda an eño mëla Pol gër epëra bari këreño pokërad na bëte, ebi tebënd bërexëm bën eno dëcara.

²⁴ Ga xeyërak, Felikës sëfëreğu këni gë Dërusil, asoxari Ašëwif ar yër baño an. Lawën ko eno mëlau Pol. Na baxët këno ga ko reya end ekwëta ed Yesu Kërisët eñ.

²⁵ Barikan ga ko yeyan end ediya ed gë or šenene eñ, gë end ekwëyëta ed betëmbak eñ, do mëne Kaxanu axiti këbi xiti bela bën akey amat, ata yëdara ko Felikës do re ko: «Gwac ex and doro añ, bakal, and ke fiat an añ awac këmi wac.»

²⁶ Ayëla baxo, yëland bëte mëne kodi këno yël na Pol, mëñ baxo lawëna xënënd lañ eno mëlau eni kanar gë mëñ.

²⁷ Mondako xucak bëniy bëki, Felikës ga rëfali këno owun ol bëtëgu ko Porësos Fesëtis. Do ebi din oyekax Bëšëwif bën, Felikës sëb këno Pol gër epëra.

25

End Pol do gë Fesëtis eñ

¹ Bakey batas ga xucak elod ga fiatëgu ko Fesëtis na gër Sesare, ye ko yañ gër Yerusalem.

² Ata bëšadaxan bëlëngw bën gë bëxarëk bër Bëšëwif bën xacali këno endey end Pol eñ. Axara xara baño

³ exo ma ebi din oyekax ga wëlaw wëlaw këno Pol gër Yerusalem. Xarak bën anëka bani xëñenand enëbi kaš bëwëla bën gër fëña eno dawaxën.

⁴ Fesëtis yaka këbi mëne Pol gër Sesare xwëtaya këno do mëne mëñ gogo ko baka fën.

⁵ Re ko bëte: «Awa bër gapak bër gër Amara andewën bën, tëfërelemi do angëmëne eñëñenax exëna gër ala ajo eno dëxwëx.»

⁶ Fesëtis baka ko gër Sesare, año keyëra bana na gër Yerusalem nëmëc bakey banjongëbatas ba epëxw. Në ecan ijo, ga yëpa ko gër aciw and kiti, lawën ko eno mëlau Pol.

⁷ And fiatliw këno Pol añ, Bëšëwif bër xaniw bax gër Yerusalem bën xeta këno do këno nagašanërand betëm bëndanjëm bënd ani kor bana eno masin axiti an mëne dal dëñ këni reyand.

⁸ Barikan ga këbi yaka, Pol re ko: «Wëno yoweÿ ame men ex na. Ame dif ex na acariya and Bëšëwif añ, ame men ex na paß gë Aciw and Kaxanu añ, do amo menan ex na Sesar.»

⁹ Fesëtis ga yandi këno ebi din oyekax Bëšëwif bën, wëka këno Pol: «Yandi ki nde ey ye yañ gër Yerusalem eni kitix xarak wëno me gixeli?»

¹⁰ Pol yaka këno: «Ga xwëša këme ako gër aciw and kiti and Sesar, awa ro fo yäpëk ene kiti. Wëj dëñ aye nang këy mëne gematak amëni menan ex na Bëšëwif bën.

¹¹ Angëmëne awen wën këme, bëte angëmëne ari ri këme amena and yäpëk ene dawaxën, ame mëka ex na ene kwëyëтали ecës el. Bari angëmëne end dal ax gi ex na gër bënd këne nagašanërand, gabatak ax kor na exe dëxw gër otaxan odebën. Wëno Sesar wëka këme exe kiti gër Rom!»

¹² Fesëtis ga wëlërëgu këni gë bela bër baŋo rëcarand gër kiti bën, fel këŋo Pol: «Awa gayikako Sesar re këy exi kiti, aye këy ye gër lëngw irexëm.»

End Pol, gë Agëripa do gë Berenis eŋ

¹³ Ga xeyërak, emun end bano wăcënd Agëripa eŋ sëfërëgu këni gë Berenis na gër Sesare eno cëma Fesëtis.

¹⁴ Ga baŋi xeyërand na bandanjëm, Fesëtis ga këŋo felëra Agëripa, emun eŋ, endey end Pol eŋ, re ko: «Felikës ala seŋ këŋo na ro gër epëra kitirëxe.

¹⁵ And ye bame gër Yerusalem aŋ, bëšadaxan bëlëngw bën gë bëxarëk bër Bëšëwif bën lëxw këno gër ndam do re këni mo nëp.

¹⁶ Ayaka yaka këmëni mëne Bërom bën ani wata ex na enëp ed ala, xarak ala ajo abi yaka ex na pere bër këŋo lëxwënd bën gër bënd këno nagašanënd.

¹⁷ Ayow yow bani ro gër Sesare, bëte wëno amëni cac ex na, ataŋ në ecan ijo yëpa këme gër aciŵ and kiti do re këme eno mëlawa ala ajo.

¹⁸ Bër këŋo lëxwënd bën ga xani këni yeyandëra këni. Bari amena gamatak gër band bame yëland wëno ari ri ko ani deya ex na.

¹⁹ Er bani šampërend wayët bënd cale indebën do gë end ala ar këno wăcënd Yesu. Bën këni rend ašës šës ko, barikan Pol mëŋ ko rend mëne abëngw exo.

²⁰ Wëno cëŋ, ga wëlandëra ke gë endey end mondako eŋo, wëka këmo Pol ba aŋandi ŋandi këŋo exo ye gër Yerusalem eno kitix.

²¹ Barikan Pol re ko mëne endey endexëm eŋo, emun etëm end gër Rom eŋ kë xiti. Ata fel këmëni ocoroŋa ok eno kwëtaya gër epëra xali mëni dawën eno mëla gër Sesar.»

²² Ata re ko Agëripa: «Wëno aŋandi ŋandi ke bëte mo baxët ala ajo.» Yaka këŋo Fesëtis: «Awa ecan, awël këyo wël.»

²³ Ga xeyëk, Agëripa gë Berenis sëfërëgu këni sir-sir gë enga end bër laŋëtëgu baŋi eŋ: gë bëmun bënd ocoroŋa beŋ, do gë bela bër gapak bër angol and Sesare bën, lil këni gër aciŵ and kiti. Ga lawën ko Fesëtis, wëlaw këno Pol.

²⁴ Ata re ko Fesëtis: «Agëripa wëj emun eŋ, do wën đek ang barërëgu këne ro ak, awat këno watënd ala ajo. Bulunda ir Bëšëwif in đek lëxw këno gër ndam hik gër Yerusalem, hik ro gër Sesare. Caw ako bani xeŋënd mëne aŋo ŋap ex na exo baŋi ga ko liya.

²⁵ Wëno cëŋ afëni fëni ke mëne amena and këno lawaxën ax gi ex na. Barikan ga re ko mëŋ dëŋ mëne Sesar, emun etëm end gër Rom eŋ, këŋo xiti, ŋapanaxën ke mo dawënëli.

²⁶ Barikan er këmo yëgwën gë endey eŋo in, ame cot ex na. Mëŋ wëlawënëgu këmo gër ed barërëgu këne ro, adofa eyo wël Agëripa, wëj emun eŋ. And këyo wëkara aŋ, wëno ašot këme šot er këme yëgw in.

²⁷ Wëno mo dawënëli andepëra nëgwërëxe bënd lëxwaxën këno gër kiti beŋ, axe yexënan ex na.»

26

End Pol do gë Agëripa eŋ

¹ Agëripa fel këŋo Pol: «Anëka sebën këmi eyeyan el, eyëbi yaka bër ki lëxwënd bën.» Ata Pol ga yën ko ataxan aŋ, ŋana ko ko rend:

² «Agërîpa, wěj emun eŋ, awa doro wëno mbaŋ nëngan ke ga këmëni yakand ako gër lëngw irey Bêšëwif bën gër dek bend këne nagašandërand beŋ.

³ Gayikako aye nang këy bend rëpëk gër Bêšëwif do gë bend këni šampërend beŋ, awa axara xara këmi ey buŋa eye baxëtaxën.

⁴ «Bêšëwif bën dek anang nang këni aniyand andam aŋ elod and hi bame šambenjar aŋ. Anang nang këni mëne šëf gër bër enëng endam hi bame gër Yerusalem.

⁵ Bën elod anëka fo nang këne, do axor këni xor eni deya, ga yandi yandi këbi, mëne wëno aniyand ofariseŋ bame liyand, bën bër ex amara and Bêšëwif and kë balëkënalind enim cale indefi aŋ.

⁶ Barikan doru wëlaw këne gër kiti në end ga wã këme mëne anëka fiatëguk er bani yarënd bëxarëk bërebi in, er beya babi Kaxanu in.

⁷ Do bandëwëra epëxw gë baki band bulunda irebi baŋ, band këŋo šalend Kaxanu gëmëd gë goyat baŋ, ayar këni yarënd er beya baxo Kaxanu in ex ŋata amëd and liya këni bën aŋ. Mëŋ ex wěj emun eŋ, nangël mëne në end ga wã këme anëka fiatëguk er këni yarënd ijo in këne nagašandëraxënënd Bêšëwif bën!

⁸ Inëwa hi kën gë oŋpëpëganand od mëne ax mënd ex na ex gi däl mëne Kaxanu axanin këbi xaninënd bëšëk bën eni bakaw gër aniyand?

⁹ «Wëno er bame yëland aŋap yap ke me kemëna mbaŋ me wëlëbël oŋac or Yesu Ibënasaret ol.

¹⁰ Eŋo bame rind gër Yerusalem: wëno dëŋ babi sëränd bëwëwëk bëranjëm do mëni mëla gër epëra, gë or gapak or bane yëlënd bëšadaxan bëlëngw ol. Do and këni xetan enëbi d'aw aŋ, wëno šëf gër bër bax rend dawëlenëbi bame hind.

¹¹ Ata gër dek baciw bacaleya band Bêšëwif asoron bamëni soronënd mëni nëyalixën eno cir Kaxanu. Ga ke xureli ekoyën ed xoyën bamëni el, xali gër bangol baniyer bamëni yenënd.»

End osede or Pol eŋ

¹² «Mondako xani bame ond gër Damas oŋ ga lawën këne bëšadaxan bëlëngw bën gë okayëta ir baxe yëlënd or gapak ok.

¹³ Agërîpa, wěj emun eŋ, and hik eŋan keŋ gër gaf aŋ, gër fëŋa watëgu këmi, elod gër orën agoben and kë yegënd nëmëc eŋan eŋ ga ŋobaw këbo wëno gër bër engand bën.

¹⁴ Wëcëra këmi dek rebe-rebe gër ebar do wël këme oniw ga ke yeyaneli gë eyeyan ed arameyeŋ el: "Sol, Sol, inëwa këye rixëraxënënd? Mama fo këy legënanand ang ejel ed këŋo xacërand exo mëši xarak gë bebër kesëkes këno facënd el."

¹⁵ Ata wëka këme: "Axwën, wěj noŋo wa hi këy?" Yaka ko Axwën an: "Wëno ex Yesu, ar këyo rixërand an.

¹⁶ Barikan kanil, ey kwëša gër osapar oreŋ gayik në eŋo šanaŋaxën këmi: asana sana këmi ey gi ariyënin aram do sedë iram ey tëfëtaxënënd bebër wateli këye bën do gë bebër këmi wäsinëd bën.

¹⁷ Wëno ki racët mërëxand ir Bêšëwif do gë bër ax gi ex na Bêšëwif do këmi lawënënd gër ndëbën

¹⁸ eyëbi pëdëtaxën bangës baŋ, eni can gër ecamëd'an, eni dilaxën gër agoben; eni can gër mbëna ind Sindan, eni dilaxën gër owun or Kaxanu.

Do angëmëne aŵa ŵa këni, eni cotaxën eteban ed beñëjënax bendebën el do gë er fenan këmëni bër wënëk paß gë ekwëta ed xwëta këne el.”

¹⁹ «Awa nangël Agërîpa wëj emun eñ mëne wëno ame nÿp ex na me tÿf er wäsin ke orën in.

²⁰ Barikan ga ŷana këme gër Damas, ye këme gër Yerusalem, sëf këme ðek ebar ed Yude el, do ŷaw këme gër owar or bër ax gi ex na Bëšëwif. Afel fel këmëni bela bën eni nëngwët ola orebën ol, eno kwëta Kaxanu do eni di bebër ŷapëk eni dind bër nëngwëtëk ola orebën bën.

²¹ Në end eño sëraxën këne Bëšëwif bën gër Aciw and Kaxanu, do xacëra këbi ene daw.

²² Barikan Kaxanu nëkona ke gë oyekax orexëm ol. Mëñ ðayixën këme aßëngw xali doro do këme reyarand gër ed këni ðarër bela, hi këni bërëtoc, hi këni bër gapak, wayët er re bani añatëgu kë ñatëgu Moyis gë bëlaŵënel bër Kaxanu in.

²³ Er reya bani ijo ex mëne Afexën an asoro bax exo toro xali eno daw do mëne mëñ kë hid aŷanar ar kë xani gër ecës an. Mëñ këbi sëfëtëtandëra angöben and apexa añ Bëšëwif bën do gë bër ax gi ex na Bëšëwif bën.»

²⁴ Ata Pol ga ko yeyan mondako Fesëtis fërëfata ko do xeŷ ko: «Pol, wëj anëka ŷen ki! Onangëran osëm orey ol ŷenën ki!»

²⁵ Yaka këño Pol: «Ali, alëngw Fesëtis, axe cen ex na ðe. Barikan eyeyan ed ðal ed gë onden el këme reyand.

²⁶ Emun eñ anang nang ko beño ðek, do wëno mëñ këme yëxwaxënënd me yeyan kerët. Gayikwa afëni fëni ke mëne ŷoweŷ axo nem ex na, enimin, beño ðek ax gi ex na beconëšon.

²⁷ Agërîpa, wëj emun eñ, aŵa nde ŵa këy er re këni bëlaŵënel bër Kaxanu in? Anang nang këme mëne aŵa ŵa këy.»

²⁸ Ata Agërîpa fel këño Pol: «Tëkër fo ðayik eye kor me gi këreceñ!»

²⁹ Yaka këño Pol: «Bayik tëkër fo ðayik mbañ, kido Kaxanu aŵa ŵa ko en gido ang wëno ak wëj gë ðek bër ke ðaxëtënd bën xarak, anun pokërax na gë gweyele-gweyele!»

³⁰ Ata emun eñ Agërîpa, gë gofërëner in Fesëtis, gë Berenis do gë ðek bër yëpara bax na bën xani këni.

³¹ Ga këni wäŷira këni rend: «Gër ala ajo, amena and këno laŵaxën ba eno pokëraxën gë gweyele-gweyele, ax gi ex na.»

³² Agërîpa fel këño Fesëtis: «Ala ajo ar etebët hi doxo kido axo de bana eño kiti Sesar.»

27

End emëla ed Pol gër Rom eñ

¹ And faŷ këni gër owëkw mëne mi ye gë kulun in ond gër ebar ed Itali oñ, gë alëngw ar ocoroda od emun etëm end gër Rom eñ hi bami, do Yuliyus bano wäcënd. Mëñ lawën bano ebi mëla Pol do gë bandepëra ðacandaw.

² Kulun ir angol and Adëramit baño wëland. Ata xasëk gër angwëngw bëña fo bëña fo, ebar ed Asi el. Ga xucak ebar elo, wëla këbo gand etiŵax. Arisëtarëk, ar gër ebar ed Masedëwan do hi baxo Atesalonik an, na baxo polo gër kulun gë biyi.

³ Në ecan ijo, ñat këmi gër bëña ir angwëngw and gër Sidon. Ata Yuliyus ga likina baxo paß gë Pol, seß këño exo ye gër odawo odexëm do eno yëlaraw šëlafana.

⁴ Ga fakèt kēmi na oñe oñ, kuluñ irefi in sēfak bēña ir gand ošir or Šipēr in gayik aped fed bax xocēgund bongoc boñ.

⁵ Ata ga xas kēmi cangēt angwēngw and jey gēr owar or Silisi do gē Pañēfli añ, ñat kēmi gēr Mira, gēr ebar ed Lisi.

⁶ Fēn šotēnēx babo alēngw ar enga end ocoroða an kuluñ ir kēbo wēla ir Alekēsandēri in ond gēr Itali oñ. Ata nēmbēta kēbo gēr kuluñ ijo.

⁷ Bakey bandanjēm xas bami endēmane fo. Hat kēmi gē ojaw fo gēr angol and Kēnidos. Do ga bax xocēnd mbañ ekoc el sēkwan kēmi mi kwēša gēr bēña. Ata xuca kēmi gēr angol and Kēret gand bebēt ir Salēmone.

⁸ Kwēl gē enēyēr el fo sēfa kēmi bēña in, ñataxēn kēmi gēr ed kēni wacēnd «Bakegētaya Banjekax», ler gēr angol and Lase.

⁹ Bandanjēm xeyēra babo yerēxe mbañ do kwēl bax ñigēnēnd ekas ed gē kuluñ el gayik anēka xuca bax etiwi ed gē amēd and gē ayem el. Mēñ felaxēn bafi Pol bēr bax yerētēnd end oñe bēn:

¹⁰ «Lawo bēn, wēno er kēme watēnd mēne angēmēne kwēl fakèt kēne oñe ond gē kuluñ oñ, oñe oño ax gi na ond gē enemi kēm, do ond gē er kē nēxena kēm gēr oñēnga or kēne wēlande, do bēte ax gi na ond gē enemi ed aniyān andēfi kēm.»

¹¹ Barikan Yuliyus, alēngw ar ocoroða an, xwēta ko nēmēc er re bani abērēs an do gē axwēn ar kuluñ in, yepan kēño er yeyan baxo Pol in.

¹² Nēmēc eño, eni bayi gēr bēña ir angwēngw año na gē amēd and gē ayem añ, abi mēndan bana. Ata yēmbēta kēni bēla bēr rek eni dēkwēt anjēm and kēni xawēnd yañ gēr kuluñ añ ex kasaxēn. Axacēra bafi xacērand, angēmēne awēnd wēndēk eni ñat gēr Fenikēs, gēr bēña ir angwēngw and gēr Kēret. Ga hi bax xegētaya in ambētēb ir acēla-eñan do gē ambataš ir acēla-eñan, fēn yāndi bafi ebi kucax amēd and gē ayem añ.

¹³ Ingoc ind xaniw bax ambētēb bax xocēnd ata yēla kēni axor kēni xor eni di er fēna bani in. Neỹ kēni eni cēpēt dun isibax ir kē xwēsaxēnēnd kuluñ in, do kēni xasēnd bēña fo bēña fo ler gēr Kēret.

¹⁴ Barikan gogo nde ga rēmēguk ekoc etēm ed tēb ed kēni wacēnd «Ekoc ed ambataš ir apēn-eñan» ga xaniwēk gand ošir.

¹⁵ Ata ekoc etēm ed tēb elo lēfērira kuluñ in sam sēkwanēk ex kas apedfed do kwēl sebaya kēmi kēbo wēland sam-sam.

¹⁶ Ata ga kēbo ri ebo kucali gand ambētēb and ošir osil or kēni wacēnd Kahuda añ, bēriyeni bēr gēr kuluñ bēn gē ojaw xor kēni ikuluñ ind ecēpētaxēn iñ.

¹⁷ Ga nēỹ kēni yañ, wēd kēni ogux ok šerixēn kēni jey kuluñ isēm in. Do ga bani yēdand ebi capali gēr Sirēt, do kuluñ in ex dēgwayax gēr edini, fedali kēni anjēm and bax xasaxēnēnd añ. Mondako bami xasēnd sam-sam.

¹⁸ Ga xurik ang babo lēfērira ekoc etēm ed tēb ak, nē ecan ijo, bēriyeni bēr gēr kuluñ bēn lap kēni olēb orēmar polo gēr angwēngw.

¹⁹ Do yatir akey atasēn, bēriyeni bējo dēñ lap kēni oñēnga or kē xasaxēnēnd kuluñ oñ.

²⁰ Ata mondako ri kēmi bakey bandanjēm watērēxe and goyat añ eñan eñ do and gēmēd añ, ował oñ. Ata ga kēño bēndēr ekoc etēm ed tēb el, seb kēmi eyēlara ed afex kēmi fex el.

²¹ Abami yambëra na elod anëka fo. Ata ga xani ko xwiriš Pol, re ko: «Kido abaxët baxët bane and re bame ene bayiye gër Këret an, oÿënga or nëxenarak oŋ ax nëxena dona do or lap kën oŋ an ðap dona.

²² Barikan gërëgako er këmun felënd in ene kapinaye, ala gabatak ax nemi na. Kuluŋ in fo kënjo noÿeli.

²³ Yama meleka ir Kaxanu ir xwën ke do këmo šalend in ga šanayaxën ke gëmëf felëra ke.

²⁴ Re ko: “Pol aŋiat këy fiat gër kiti ind Sesar, kërey yëdara na. Do Kaxanu wa seban këgun wëj do gë dek bër bar kën kuluŋ bën.”

²⁵ Mëŋ ex, bësošan kapinayin! Wëno axwëta xwëta këmo Kaxanu mëne ang fel ke ak kë hi.

²⁶ Biyi në bëŋa ir ošir këbo šilenix.»

²⁷ Yatir səkëk bakey epëxw gë banax gëmëf, ekoc etëm ed tëb el në emëla bafo gër angwëngw and këni wacënd Mediterane. Emëf ekarëk el, bëriyeni bër gër kuluŋ bën hik këbi nangëde ebar këmi səkand na fo.

²⁸ Lap këni atëyixën and etiwax an sək këni ometër ofëxw osas gë ocongoki. Ga wëla këbo imbad, lap këni gašëxe atëyexën an, sək këni etiwi el ometër alapem gë ocongotas.

²⁹ Ata ga bani yëdand ba ekoc el aŋëyën kë hëyën kuluŋ in gër bëŋa ir gë bongaÿ, lap këni odun onax okwëšaxën ok gand epoy ed kuluŋ do këni yarënd ex weca.

³⁰ Barikan bëriyeni bër gër kuluŋ bën ašala bani šaland eni naŋa na gër kuluŋ. Ata këni fedalind ikuluŋ itil in polo gër angwëngw ga këni ri nangëde eni kas elod na gër ecën ed kuluŋ fo ŷandi këbi eni ðapaxën nacët odun okwëšaxën ok.

³¹ Ata Pol fel këbi ocoroða ok do gë alëngw arebën an: «Angëmëne bela bëjo ani bayi ex na yo polo gër kuluŋ, wën an pex na ðe.»

³² Ata ocoroða ok saŋ këni bad ogux od ikuluŋ ind ecëpëtaxën ok do seb këni latik polo gër angwëngw.

³³ Damana ex wecaxën, Pol ga wac këbi bela bën dek, fel këbi eni kapina do eni yambëra. Ata re ko: «Doro səkëk bakey epëxw gë banax elod ga kën šëninđ gë enjo enj.

³⁴ Mëŋ këmun felaxënënd en kapina do en yambëra. Mondako fo kën fëxaxën. Ala ax cës na, ado gë emban ematak an ðapëta na.»

³⁵ Ga fiata ko eyeyan elo, wëf ko amburu, šëkwa këŋo Kaxanu ogës od bela dek, šobëta ko do ko yambënd.

³⁶ Ata bën dek ga xapina këni, yambëra këni.

³⁷ Biyi dek er hi bami polo gër kuluŋ bela okeme oki gë ofëxw ocongoxi gë bëcongabat.

³⁸ And yambëra këni bën dek an, ŷëfënd këni eyamb el gër men eni bašëtaxën asiðëtiba ir kuluŋ in.

End enoÿeli ed kuluŋ enj

³⁹ Ata ga wecak, nemëra këni bëriyeni bër gër kuluŋ bën xali ani kwita ex na ebar el. Wat këni moŋang gër ed hëfësëk angwëngw an ebar el. Ata ŷandi këbi eni mëla fën kuluŋ in angëmëne awënd wëndëk.

⁴⁰ Ata šëpët këni odun okwëšaxën ok, eni kasaxën polo gër angwëngw. Fët këni ogux od xapaxën bani amërëšaya ok do lëkwët këni yaŋ anjëm akasaxën atil and gër lëngw ir kuluŋ an, ebo kocelixën gand bëŋa.

⁴¹ Barikan kuluj in šêši këŋo në amun and edîni mërëxand ir bəngux beki bənd men. Aŋo rəgwayak ecən ed kuluj el. Do men oŋ ga bax xanind bomeŋ bomeŋ gə ojaŵ od mbaŋ, ŷoyək epoy ed kuluj el xali hëbirak.

⁴² Ocoroċa ok ŷandi këbi enëbi ċaŵ bəndepëra baŋ këdi ko naŵa amat exo kas xali exo kegëta.

⁴³ Barikan aləngw ar ocoroċa an ga faŷ baxo gër emëkw edexëm eŋo pexən Pol, šëban këbi eni di er faŷ bani in. Fel këbi bër xam bax men bën eni ċəngwa gër men do eni kas xali eni kegëta gër ebar.

⁴⁴ Bër kə bəyi bën ebi kacëra eni kas bërëmar gə bəngomb-gomb baŋ, bëjo gə baton bənd šangëtarak gër kuluj baŋ. Do mondako xegëta bani bën dek bëbəngw gër ebar.

28

End Pol gër ošir or Malët eŋ

¹ Ga xegëta këmi mondako bëbəngw, nang këmi mëne gër ošir or gër ed xegëta bami na, Malët këni wăcənd.

² Bër ləg na bën xaca kënëbo aye fo. Ga bax sëbənd do bax yemənd, wëla kënëbo ċek ler në xoċux or fëtən bani.

³ Pol bərəgu ko imok ind obeñët exo ċəxwaxən gër xoċux nangërexe andən wədeli këŋo na. Ata ga yəkak xoċux ol, ekifoŋifo el šanëgu ko gër imok, do lara ko gër ataxan andexëm.

⁴ And wat këno ekifoŋifo el ga lara ko gër ataxan and Pol aŋ, bër ləg bax na gër ed ebani bën këni felërənd andebən reŷən: «Awa ala ajo, alaŵ ar bəla dəŋ exo, gayikako eceċe fexëgu ko gër angwəngw, kiti in aŋo teŷ ex na exo ċiya.»

⁵ Barikan Pol wërəngənja këŋo andən aŋ bërëfët gër xoċux do ŷoweŷ aŋo gi ex na.

⁶ Er bani šənind bəla bëjo eno wat ga këŋo bəlan ataxan aŋ, ba exo wəc këruf. Barikan ga šənira këni xali nəkak, wat këni mëne ŷoweŷ aŋo gi ex na. Nəngwət këni anjəlan aŋ do këni rend mëne Pol angoc exo.

⁷ Ler na, iciŵ hi bax na ind xwən baxo aləngw ar gër ošir olo do bano wăcənd Pubəliyos. Məŋ xwətaya baŋo ang oċawo odexëm fo do lakira këmi bakey batas gër ndebən.

⁸ Səm ir Pubəliyos monaki hi baxo. Ašəxw šəxw baŋo do lək baŋo angərəli and gə ošat. Ga lil ko Pol gër ed laki baxo, šalen këŋo mokwətan otaxan ok, ata fak ko.

⁹ Ga xucak eŋo, yowəraw këni bəšəxwəra bəšəxe bër ləg bax na gër ošir, bën bəte fakëra këni.

¹⁰ Ata mbaŋ fëb banëbo bəla bën do and fakët këmi ċamana aŋ, fenitaran kënëbo ocəlafana od ŷap bax mi mələli ok.

End Pol gër Rom eŋ

¹¹ Ga xucak opacaŵ otas, wëla këbo kuluj ir gër Alekəsandəri in, ir bani wăcənd «Josëkir»* in. Kuluj ijo na gër ošir olo xuca baŋo aməd and gə ayem aŋ.

¹² Ga ħat këmi gër bəŋa ir angwəngw, ler gër angol and Sirakis, xeyəx këbo bakey batas.

* **28:11 28.11** Oŵac olo gër bəndacan bənd Bəgərək wəċəgu bani. Bətox bəca bənd wəli bax mbaŋ hi baxəna bənd banëbi wăcənd Casətor gə Polikəs do banëbi wăcənd bəte «Ojosëkir ok».

13 Ga xanik na kulun ir babo wëland in, xasëk bëña fo bëña fo xali gër angol and Regiyo. Në ecan ijo, ekoc el ambëtëb bax xocënd, ata bakey baiki fo ri bami fiataxën këmi gër angol and Pusol.

14 Fën sëkëx bamëni bëmaÿe bënd xara babo mi teyëta loxo na gër ndëbën. Ata mondako xuca këmi ond gër angol and Rom oñ.

15 Ga wëlëx këni endeñi eñ, bëmaÿe bënd gër angol año bëñ xacaw kënëbo xali gër lumo ir gër Apiyus, do xali gër ed bani wacënd «Baciw band bëliyer batas». Pol, sam ga wat këbi šëkwa këño Kaxanu do xapina ko.

End epëmëra ed Pol gër Rom eñ

16 And fiat këmi gër Rom añ, wëla kënëbi bandepëra bañ gër epëra. Barikan fel këno Pol exo dëg në ešëxen, gë šoroda ir baño nëkonand in.

17 Ga xucak bakey batas, Pol wac këbi bëlëngw bër Bëšëwif bën. Do and barërëgu këni añ, ga këbi felëra ko rend: «Bëmaÿe, wëno afëra fëra bane gër Jerusalem do lëxw këne gër otaxan od Bërom, xarak yowey ame men ex na. Amëni menan ex na Bëšëwif bën, bëte ame yepën ex na bebër rëpën këni bëxarëk bërebi bën.

18 And wëkara këne Bërom añ aÿandi ÿandi babi ene tebët gayik amena and këne lawaxën ane wateli ex na.

19 Barikan Bëšëwif bën ga hëp këni ene tebët in, nëÿali këne me mëka exe kiti Sesar. Xarak, mëni bar kiti bër enëng endam gë Bërom bën, gë tükër ak axe ñandi ex na.

20 Në end endey eño xara këmun en yow ene watëre do mun pelëra. Ga wa këme mëne er këni yarënd bulunda ir Isërayel in anëka fiatëguk fokëraxën këne gë gweyele-gweyele ijo.»

21 Bëšëwif bër yow bax na bën yaka këno: «Biyi kayëta ir xaniwëk gër ebar ed Yude ir gë endey eño ami kana ex na. Bëte imaÿe gimatak ax yow ex na gë endey end këbo felati, ba gë eñëñëxax end ri këy.

22 Barikan aÿandi ÿandi këbo mi wël er këy yëland wëj in gayik cale ind sëf këy iño gër ed ex yo kë fëtënd akucara.»

23 Ata fënëta këni akey and këni bakaw añ na gër iciw ind Pol. Ga fiatëguk akey año, nëmëc yëmb bani bër yow bax bën. Gër eyeyan edexëm, Pol areya reya baxo end owun or Kaxanu eñ. Gë acariya and Moyis añ do gë er yëgw këni bëlawënel bër Kaxanu in baxo šaland ebi kor eno kwëta Yesu, elod gëbër xali genëka.

24 Bërëmar xor këbi xali wa këni end babi felënd eñ, bëjo hëp këni eni ma in.

25 Ga këni šapër ketërexe në end emat, fëco bërëwak bën, fëco bër hëpëk bën. Pol baš ko wayët eño: «Dal reya baxo Angoc Amënek añ and babi felërand bëxarëk bërewën añ gë etëÿ ed alawënel Esayi el:

26 “Yel gër bulunda ijo eyëbi pel:

Aye kën ÿana en wëlënd bari añun pëni na;

aye kën ÿana en nëkonënd bari yowey an wat na.

27 Gayik owëkw or bulunda ijo oñ afarëfadi farëfadi;

Banëf bañ soya këni do bangës bandëbën bañ;

këdi këni wat gë bangës bandëbën bañ,

këdi këni wël gë banëf bandëbën bañ;

këdi këbi fëni gë owëkw orebën oñ,

do eni nëngwëta mëni pakëxaxën.”

²⁸ «Awa nangiŋ mēne apexa and yēlēgu kēbo Kaxanu aŋo, alawēneli lawēneliw kēbi bēr ax gi ex na Bēšēwif bēn: bēn abaxēt kēni baxēt.»

²⁹ And ŋata ko Pol eyeyan elo aŋ, Bēšēwif bēn wāyira kēni do kēni šampērexēnd.

³⁰ Mondako yēpa baxo Pol bēniy bēki na gēr iciw ind wēd baxo luwas. Na bafi xacand dēk bēr bax yowēnd eno wat bēn.

³¹ Afem baxo femēnd end owun or Kaxanu eŋ do bafi sēyalind end Axwēn Yesu Kērisēt eŋ gē anjijy kēm do ala abaŋo šēban na.

Kayëta ir Bërom in Lilaya in

Akayëta aŋo, Pol yëgwën babi Okëreceŋ od gër Rom ok eni këñenaxën ekaca edexëm el and këbi nënga aŋ. Er baxo ŝaland ebi pëni ŝenene Atëfëtan and Yesu and baxo femërand aŋ. Er yëgw ko gër akayëta aŋo in kë nangënënd mëne ekwëta ed Yesu Kërisët el kë fexënënd ax gi ex na acariya and Moyis aŋ. Awëd wëd ko amatinali and Abëraxam aŋ ebi pënixën mëne apexa and gë ekwëta aŋ ax gi ex na osëyali or mëŋ Pol fo. Bëte gayikako Kaxanu këbi fexënënd bërëwak end Yesu Kërisët bën paŋ gë ekwëta el, axor këni xor eni dıyand gër angwëlëra gë edëca ed Angoc Amënëk el. Er ex gër akayëta in:

End Pol eŋ do gë osëyali orexëm eŋ: 1.1-17.

End ang ex ngwën gër ogës od Kaxanu eŋ: 1.18-3.20.

End apexa and gë ekwëta eŋ: 3.21-4.25.

End anıyan angaŝax and kë yëlënd ekwëta eŋ: 5.1-8.39.

End apexa and bulunda ir Isërayel eŋ: 1.11-36.

End ang yäpëk edıya ed gër Amara and Yesu eŋ: 12.1-15.13.

Bepelatar bend yëgw ko Pol eŋ: 15.14-16.27.

Ecëmar el

¹ Wëno Pol, ariyenin ar Yesu Kërisët an, parëxanda ir wac këŋo in. Mëŋ dëŋ yata ke me gi parëxanda irexëm do me pemërand Atëfëtan and Kaxanu aŋ.

² Atëfëtan aŋo, paŋ gë bëlawënel bërëxëm bën bëya baŋo Kaxanu elod anëka fo ang rek Oñëgw Omënëk ak.

³ Gër Atëfëtan aŋo reya ko end Asëñiŋ eŋ, ar rëw këno ala gër ebar ro, gër andëwëra and Dafid, ejiŋ edexëm.

⁴ Aŝanaya ŝanayak mëne Yesu Kërisët, Axwën arebi an, Asëñiŋ ar Kaxanu dëŋ exo gayik axani xani ko gër ecës gë panga ind Angoc and owënëk in.

⁵ Paŋ gë mëŋ ŝot këmi oyekax ol do gë ofarëxanda ol, mi pemërand Atëfëtan andexëm aŋ gër benëŋ bend bela dek, eni kwëtaxën owac orexëm ol, eni tëfaxën er re ko in.

⁶ Wën bëte ŝëf gër benëŋ beŋo hi këñ gayikako Kaxanu yata këŋun në end Yesu Kërisët.

⁷ Wën dek bër gër angol and Rom, bër hik pëlot gër yomb ir Kaxanu Faba irebi bën, mëŋ yata këŋun en gi bëwënëk do en cot oyekax ol, do gë ofetax ol, paŋ gë Axwën Yesu Kërisët.

End okëreceŋ od gër Rom eŋ

⁸ Wën ang xwëta këno Kaxanu ak, ngwën in dek nangëra këni. Wëno në eŋo këmo ŝëkwaxënënd Kaxanu paŋ gë owac or Yesu Kërisët ol.

⁹ Kaxanu, mëŋ ar këmo ŝalend gë onden onjekax an, do këme femërand Atëfëtan and Asëñiŋ arexëm aŋ, ex sede iram ir mëne din këmun ŝalënënd.

¹⁰ Laŋ këme xarand, gër cale indam, me cot aŝot, ga wã wã ko Kaxanu, amëd and yäpëk mun nëngali aŋ.

11 Gayikwa wëno dëk ýandi ke ene nangëre mun cetaxën mar banjëla band oyekax band yël ke Angoc Amënëk ban en kemaxën wën bëte gër ekwëta ed Kaxanu.

12 Ado me dedo wa and këme fiatëli anj ene bašëndëre banjëlan biyi bër bar këne gër ekwëta ed Kaxanu bën.

13 Bëmaýe, aýandi ýandi ke en nang mëne bakëlëbëd bandanjëm fënarali këme me yeli ene nangëre. Er këme šaland eni ñëmbër gër enëng endewën bër xwëta këño Kërisët bën ang ýëmb këni gër benëng becëxe ak. Bari xali doro Kaxanu axe tebëli ex na pere.

14 Wëno ang ar bayir këni aňomëx fo hi këme paß gë Bëgërek bën, paß gë bënangërarëx bën, paß gë bërenik bën, do gë bëfëñirëx bën.

15 Ata wën bër lëgëk gër Rom bën eño ýandi ke me yeli mun nangën bëte.

End panga ind Atëfëtan eñ

16 Wëno, epemëra ed Atëfëtan año ol axe cëfëñënanand na gayik gë año ko nëcëtënd Kaxanu panga indexëm inj. Ar wák yo këño fexënënd: hi ko ar enëng end Bëšëwif, hi ko ar enëng ecëxe.

17 Enimin, Atëfëtan año këbo wásinënd mondake ri ko Kaxanu ebi kwëtaxën bela bën bër šenene. Eño gë ekwëta kë ýanand bëte gë ekwëta kë hatand, ang rek Oñëgw Omënëk ak: «Ar xwëta këño Kaxanu an ex aňwënëk an do mondako ko šotaxën aniyan and din an^o.»

End emenan ed Kaxanu eñ

18 Enimin Kaxanu, elod gër orën xoýëñëgu këbi bela bën gayik ano pëbënd na, do xwënda këni osëmbak xali këni wëlëbëlënd däl irexëm in gër osëmbak.

19 Awat këni watënd bebër ýapëk eni wat eno nangaxën Kaxanu bën gayik mëñ dëñ këbi wásinënd.

20 Enimin, Kaxanu ar din exo. Bari ado ga exo ar anëño watënde na, ola orexëm ol gë panga indexëm inj kerët kë watind gër bebër ri ko gër ngwën ro.

21 Mëñ ex, ala ax kor na exo yax mëne año nang ex na Kaxanu. Gayikako, awatënd aye dëñ enjaran endexëm eñ, gë bebër ri ko bën, bela bën ano pëbënd na Kaxanu, bëte ano cëkwand na. Barikan mondako wëlandëraxën këbi gër onden ondebën gë banjëlan band gë ofëcak këm, owëkw orebën oñ xulëk ecamëdan el.

22 Ado ga këni rend mëne bën areni reni këni, bëšenëk exëni, arafënara fo këni rafënarand.

23 Anëngwët nëngwët këni enjaran end Kaxanu eñ, mëñ ar ax cësënd na an, ano calend na. Gër ed hi bax eno calend nëmb këni këni xëland olaš or wätinali këni gë bela xarak ala an ašës ko šësënd. Bëte olaš orëmar wätinali këni gë ošël, gë owacar or gë osapar onax do gë owacar or xadaxa.

24 Ata në eño seboxën këbi Kaxanu eni dëxwaya gër obuyaraxik do gër owëkw orebën ebi ýandind ofay gë becëfëñaxik fo.

25 Anëmb nëmb këni end däl end Kaxanu eñ gë enëgwëš, afëb këni fëbënd do ašale këni šalend er ri ko in gër ed ebax eno calend Kaxanu gabat, mëñ ar betak din ir din an. Amen!

26 Në eño seboxën këbi bëte Kaxanu eni dind becëfëñaxik bend yëla këni gër owëkw orebën: bësoxari bën seb këni er ýapëk asošan gë asoxari eni

dind in, do këni rind asoxari gë asoxari er ax ñap ex na in. Ata mondako këbi wëcanënd kiti ind oñay orebën in.

²⁷ Bëte bësöšan bën seb këni er yäpëk asöšan gë asoxari eni dind in këbi yandirënd do këni rind asöšan gë asöšan er ax ñap ex na in.

²⁸ Gayikako abi bal ex na eno nang Kaxanu, Kaxanu seb këbi gë orenik osëmbak orebën ol eni dind bęcëfëanaxik.

²⁹ Ata gër onden ondebën xëñëk: osëmbak, gë oxeÿ, gë añana and kodî, gë njifa, gë oyakëraxi, gë edaw ed bela, gë batakëra, gë enëgwëš, gë eñac.

³⁰ Bëte hi këni: bërena, bëxapëndër, bësus bër Kaxanu, bër xoÿët-xoÿët, bërafënan, bëyangënan, bëwërax, bëwëšen bër bëxarëk bërebën, bëfëñirëx,

³¹ Bër ax gi ex na mokwëta, bër gë emëkw eperëk, bër gë axaÿënan këm.

³² Ado ga nang këni aye apela and šenene and Kaxanu and rek bër xwëndak beño bën bër ecës exëni, mondako dëñ bayi ga këni wëndërand, bëte këñëbi šëkwënd bër këbi sëfëtëlinde bën.

2

End enëp ed bela en

¹ Wëj ar hi këy yo awa ga këyëbi nëpënd ako bošandax nangël mëne xaya axi gi ex na. Gë andey këy lëxwayand ga këyëbi nëpënd ako xarak wëj dëñ bebër këni rind bën ari këy rind.

² Anang nang këne mëne bër watak mondako bën gë däl in këbi xiti Kaxanu.

³ Awa wëj ar këbi nëpënd bošandax ajo xarak bebër këni rind bën ari këy rind, yëla këy nde ašana këyo šana Kaxanu yatir kiti?

⁴ Ba ayaf nde yaf këyo Kaxanu? Ay watënd na nde dek benjekax bend yël ki ga nënga ko xali ki bujanaxënënd? Ay nang ex na nde mëne ey nëngwëtaxën ola osëmbak orey ol ki yifaraxënënd gë onënga orexëm olo?

⁵ Gayikako awëši këy wëšind, axey xey ki ey nëngwët emëkw edey el, asaÿ këy saÿënd oxoÿ or Kaxanu or këy ñatën yatir akey and oxoÿ, do yatir kiti ind šenene ind Kaxanu.

⁶ Ata ar ex yo er ko rind in këjo wašën Kaxanu:

⁷ Bër xemënak lañ edi ed benjekax bën ga këni šaland enjaran en, gë epëb el, gë aniyän and gë ecës këm an, këbi yël aniyän and dän an.

⁸ Bari gë oxoÿ osëm këbi xiti bër sanak gë andebën dëñ eni mëšenënd däl in do ebi kor osëmbak ol.

⁹ Ala ar kë wëndërand an këjo bon kata in do gë toro itëm in: hi ko ar enëng end Bëšëwif, hi ko ar enëng ecëxe!

¹⁰ Barikan, Kaxanu ayël këjo yël ar kë rind benjekax an, enjaran en, gë or gapak ol do gë obetak ol: hi ko ar enëng end Bëšëwif, hi ko ar enëng ecëxe!

¹¹ Gayikwa epitëndër ed bela ax gi ex na gër Kaxanu.

¹² Dek bër enëng ecëxe bër kë wëndërand nangërëxe acariya bën, acariya këm këbi nëp Kaxanu and këni šësëra an. Bëte dek Bëšëwif bër kë wëndërand anang aye acariya bën, gë acariya and nang këni año fo këbi nëp and këni šësëra an.

¹³ Bër kë rind ari dëñ er rek acariya in këbi xwëtënd Kaxanu bër šenene, ax gi ex na bër kë baxëtënd abaxët fo bën.

14 Bër enëng ecëxe bën angëmëne ari këni rind gë andebën aŋo dëŋ er re ko Kaxanu gër acariya in, xarak elod ani wël ex na, anëka hi këni ang bër gë acariya fo.

15 Gër ola orebën kè watind mëne er rek acariya in gër owëkw orebën ŷëgw ko Kaxanu, onden ondebën oŋ dëŋ këbi xadacënd: baŋo ebi nëp, baŋo ebi yakan.

16 Ang këme rend gë Atëfëtan and këme femërand ak, eŋo kè ŝanaya yatir këbi xiti Kaxanu bela bën paß gë Yesu Kërisët.

End Acariya and Moyis eŋ

17 Gërëgako wëj ar rek Aßëwif hi këy an këmi rend. Re këy awa wa këy er kè rend acariya in xali këy rafënannd mëne Kaxanu xwën ki.

18 Anang nang këy oŋandi odexëm ok do asëyali sëyali këni er rek acariya in xali këy xorënd ey nang enjekax end ŷapëk ey dind eŋ.

19 Bëte wëj ar xwëtak mëne alas ar bëßiwëk hi këy an, awasin ar fëña an, ang angoben and këbi hoband bër gër ecamëdan fo hi këy.

20 Wëj ga nang këy aye dal in gayik acariya aŋ nang këy këyëbi xadacaxënënd bëfënrëx bën, këyëbi sëyalixënënd bër ŷowëŷ ax nang ex na bën.

21 Wëj ar këbi sëyalind boßandax an, ay tëyaliyand na gë andey! Wëj ar kè femërand mëne ax gi ex na mondeka an, këy rekand!

22 Këy rend ax gi ex na mo ndi orekar do këy rind orekar ol! Ŝus këy olaß oŋ, bari këy ŝonand beßër gër ßangëß bën!

23 Wëj kè rafënannd mëne Acariya aŋ nang këy, bari ayo pëß ex na Kaxanu, gayikako ari këy rind er ŝëßan ko in!

24 Wën Bëßëwif bën: në endewën këni renaraxënënd owac or Kaxanu ol bër benëng becëxe bën, ang rek Oŋëgw Omënëk ak.

25 Dal ex gër ar enëng end Bëßëwif, oxac ol er ŷapëk ex angëmëne asëf ko sëfënd er rek acariya in! Bari angëmëne axo tëf ex na ata ko hi ang axacërëx fo.

26 Awa angëmëne ar enëng ecëxe axacërëx an asëf ko sëfënd ßapela band ŝenene band acariya baŋ, anëka hi ko ang Aßëwif axac xac fo.

27 Axacërëx ar kè sëfënd ŝenene Acariya an bandixa bandexëm baŋ ki nëp wëj axacëxac an, wëj ar nangëk oŋëgw od acariya ok xarak ay tëfënd na er rek in.

28 Ar hik enim Aßëwif an ax gi ex na ar rëw këno gër enëng end Bëßëwif ba ar xac këno fo gër eman endexëm.

29 Ar hik enim Aßëwif an, gër onden ondexëm hi ko. Bëte ar hik enim axacëxac an gër emëkw edexëm nëngwët këŋo Angoc Amënëk aŋ, bari ax gi ex na ga xac këno ang rek acariya ak. Mëŋ ex, ar hik enim Aßëwif an, Kaxanu këŋo ŝëkwënd, ax gi ex na bela.

3

End benjekax bend Bëßëwif eŋ

1 Awa Bëßëwif bën, oyekax or fe wa xuca këneßi benëng becëxe beŋ? Inewä ex ofëcak or oxac orebën ol?

2 E, mbaŋ ex beßër xuca këneßi bën. Eñanar eŋ, bën xwëtënan babi pere Kaxanu eyeyan edexëm el.

3 Do gayikako Bëßëwif bërëmar gë oŋëpëgënan exëni, oŋëpëgënan odebën ok ayepën nde yepënëk ekwëta ed Kaxanu el?

⁴ Adokinj! Ado eni gi bela bën dek bënëgwêš, Kaxanu mën din ar däl fo exo, ang rek Oñëgw Omënëk ak:

«Ey gixën ar šenene gë er këy yeyanënd in, do and kën šampërend gë ala aŋ eyo bon.»

⁵ Barikan angëmëne paß gë osëmbak orebi ol kë šanayand or šenene or Kaxanu ol, mondake këne yeyane? Kaxanu asëmbak nde exo and ko seb ex canaya oxoŷ aŋ? Ang këni yëlarand bela fo këme rend mondako.

⁶ Adokinj! Kaxanu, mondake xiti dobi bela bër gër ngwën ro bën kido axo gi bana din ar šenene?

⁷ Do angëmëne gë enëgwêš endam eŋo dëŋ kë šanayand däl irexëm in do kë ŷañënd enjaran end Kaxanu eŋ, inecëŋ ke nëpaxën ang awendëran ar këŋo xiti fo?

⁸ Awa inewã bayik ane dende na, ang këni rend këmi sëyalind bër këbo renarand bën: «Mendërandëne ex canayaxën oyekax ol!» Ata bela bëjo, aŷap ŷap këbi kiti ind Kaxanu in.

End mbëña ind eñëŷenax eŋ

⁹ Awa ine këne reye? Ba ßiyi Bëšëwif bën nde xuca kën bene oxëbën ol bër benëŋ becëxe bën? Ax gi ex na gër beŷ dek. Gayikwa anëka reya këne osede or këbo nëpënd ol: ßiyi dek, hik Bëšëwif, hik bër benëŋ becëxe bën, awëña wëña këbi eñëŷenax eŋ.

¹⁰ Gër Oñëgw Omënëk ga rek:

«Ala ar šenene ax gi ex na, ado gabatak.

¹¹ Ar këŋo fë nirand ax gi ex na, ar këŋo šaland Kaxanu ax gi ex na.

Dek nambëra këni, dek šëxwëpët këni.

¹² Ar kë rind enjekax ax gi ex na, ado gabatak.

¹³ Osëŷ orebën oŋ ang ŷeg ir wafërëluŋ fo ex,

Odiw odebën ok njifa fo ex, Er kë šanënd gër osëŷ orebën in ongwëc ond saw-orang fo ex.

¹⁴ Er kë šanënd gër osëŷ orebën in owër do gë ekare ed bela fo ex.

¹⁵ Bën din bëwëlëk bër edaw ed bela fo hi këni.

¹⁶ Gër ed këni xuca yo ŷeŷ dek kë nëxenand do tar fëña in këni sebëtand kata in.

¹⁷ Aketëxeta and gë bela ani nang ex na.

¹⁸ Ado gë tükër ak ano yëdand na Kaxanu.»

¹⁹ Anang nang këne mëne dek er kë rend Acariya in Bëšëwif bën këbi fedënalind do ala ar ex yo gër ngwën ro exo wat mëne awendëran exo gër ogës od Kaxanu.

²⁰ Enimin, ala gabatak ax kor na exo gi ar šenene gër lëngw ir Kaxanu paß gë acariya aŋ gayikwa acariya aŋ dëŋ këbi nangenënd bela bën mëne bëwendëran exëni.

End apexa and bela eŋ

²¹ Barikan gërëgako, Kaxanu wäsin këbo mondake këŋo xwëtënd ala an ar šenene xarak ax gi ex na ga ko sëfënd er rek acariya in. Ado gër acariya aŋo do gër okayëta od bëlawënel bër Kaxanu dëŋ kë reyand eŋo.

²² Dek bër xwëta këŋo Yesu Kërisët bën këbi xwëtënd Kaxanu bër šenene.

²³ Gayikwa epitëndër ax gi ex na: bela bën dek wënan këno Kaxanu, do mën ħawëtaxën këbi enjaran endexëm eņ.

²⁴ Kaxanu, gë oyekax orexëm ol fo këbi xwëtënd bela bën bër ŝenene paß gë edacët ed ex gër Yesu Kërisët, mën ar këbi racëtënd el.

²⁵ Kaxanu lawëneliw këno Kërisët exo gi angunëtan, oŝat orexëm oņ ex dëxët bamena band bër xwëta këno baņ. Eņo ri ko Kaxanu efi masinaxën bela bën mène ŝenene exo. Akarëk aņ, gë beñëņenax bend bani rind bela beņ er baxo rind nangëde axo watënd na gayik abuņan babi buņanënd.

²⁶ Gërëgako, gë ebuņa ed buņa baxo Kaxanu el ŝanayak or ŝenene orexëm ol, ga këbi wënënënd bër këno xwëtand Yesu bën, xarak axo díf ex na acariya aņ.

²⁷ Awa end ko rafëanaxën ala nde exëna? Gë acariya and fe? And bandixa aņ nde? Ali, barikan paß gë acariya and ekwëta aņ.

²⁸ Enimin, anëka wä këne mène ar xwëta këno an hik ar ŝenene an, xarak ax gi ex na ga sëf ko er kë rend acariya in.

²⁹ Kaxanu ir benëņg dek exo, axo gi ex na ir Bëŝëwif fo.

³⁰ Gayikako Kaxanu íbat fo ex, dek bër xwëta këno Kërisët bën këbi xwët bër ŝenene në end ekwëta eņ: hi këni bëxacëxác, hi këni bëxacërëx.

³¹ Awa gayikako axwëta xwëta këneņone Kërisët do Kaxanu xwët këbo bër ŝenene, acariya aņ ayep nde yepëk? Bëtëdën, mondako ako ex wa epëb ed Acariya el.

4

End amatinali and Abëraxam eņ

¹ Awa kwitane tan end Abëraxam, axarëk ar ħiyi Bëŝëwif eņ. Er ŝot baxo in ba në end oyekax orexëm nde ŝotaxën baxo?

² Kido Kaxanu në end benjekax bend baxo rind xwëtaxën baņo ar ŝenene Abëraxam, arafëna rafëna doxo. Bari Kaxanu axo watënd na beý bën mondako.

³ Ado enimin, ax gi ex na nde are rek Oñëgw Omënëk ok: «Abëraxam axwëta xwëta baņo Kaxanu mène ari ko ri er beya baņo in. Ata Kaxanu xwët këno ar ŝenene.»

⁴ Ax gi ex na nde ar kë riyenind an acosa ko ŝotënd? Er këno ŝosënd in er ýapëk ex, ano yëlënd na ayël fo.

⁵ Bari ar bayik ýowëý axo di ex na an do eņo kwëta axwëta fo Kaxanu, mën ar këbi yëlënd or ŝenene bësëmbak an, në end ekwëta edexëm elo këno wënën Kaxanu.

⁶ Ata Dafid, onënga or ar wënën këno Kaxanu ol xarak benjekax axo di ex na an ko ýëwënd:

⁷ «Nëngandëralebi bër seban këbi Kaxanu bamena bën, Nëngandëralebi bër rëxëtën këbi beñëņenax bën.

⁸ Nëngandëraleņo awendëran an gayikako Axwën an aņo nëp ex na!»

⁹ Do onënga olo or bëxacëxác bën fo nde ex? Bëxacërëx bën cëņ, abi nëngandërand na nde mondako fo? Ax gi ex na nde are këne rende mène Abëraxam, ga xwëta baņo Kaxanu hixën ko ar ŝenene?

¹⁰ Awa nand fe hi baxo ar ŝenene? Ba and hi baxo axacëxác aņ nde? Adokiņ! And hi baxo axacërëx aņ.

¹¹ Eyo Abëraxam, damana eno kac, hi baxo ar ŝenene ga xwëta baņo Kaxanu. Oxac olo amatinali fo bax mène ar ŝenene hi ko. Ata elod yatijo

hi ko axarëk ar ðek bër këbi xwëtënd Kaxanu bër ðenene and këno xwëta aŋ ado bayik anëbi kac ex na.

¹² Abëraxam fo hik bëte axarëk ar bëxacëxac an, bër këno sëfëtelind gër ekwëta ed Kaxanu bën and bayik ano kac bana pere aŋ.

End ekwëta ed Abëraxam eŋ

¹³ Kaxanu beya babi Abëraxam gë bërändëwëra andexëm bën mëne ayël këbi yël oxwën or ebar ol. Ga xwëta baŋo Kaxanu ðotaxën baxo or ðenene olo, ax gi ex na ga sëf baxo acariya aŋ.

¹⁴ Angëmëne bër sëfëk acariya bën fo kë ðot bebër beya ko Kaxanu bën, ar këno xwëta axwëta fo an, ayepeli këno yepeli. Er beya ko in awo kë wo.

¹⁵ Bari ax gi ex na ako: Kaxanu, mbaŋ këbi xoÿënënd bela bën gayik ani tëfënd na er rek Acariya in. Do gër ed ax gi ex na Acariya, amena ax gind na.

¹⁶ Awa paß gë ekwëta ed Kaxanu el hixënëk mondako, ex gixën oyekax, do ex ŋataxën er beya baxo Kaxanu in gër ðek andëwëra and Abëraxam aŋ. Mondako hik gër bebër gër acariya, do gër bebër ekwëta ed Abëraxam, mëŋ ar ex axarëk ar biyi ðek an.

¹⁷ Enimin Kaxanu fel baŋo Abëraxam gër Oñëgw Omënëk: «Wëno yata ki ey gi axarëk ar benëng bendanjëm». Ata gër ogës od Kaxanu, mëŋ ex axarëk ar biyi ðek an gayik mëŋ hi bax ar xwëta baŋo an. Awa wa baxo mëne axanin këbi xaninënd bëšësëk bën dëŋ eni baka eni gi bëbëngw, do bebër elod ax gi ex na bën aŋac fo ko wacënd ex gi.

¹⁸ Abëraxam ayar yar baxo gër ed eyar ax gi bana, do xwëta këno Kaxanu. Ata në eŋo hixën ko axarëk ar benëng bendanjëm ang fel baŋo Kaxanu gër Oñëgw Omënëk ak: «Mondako këni ÿëmb bërändëwëra andey bën*.»

¹⁹ And fel baŋo mondako aŋ, Abëraxam ðam hi bax eŋo tək bëniy keme. Aye nang baxo mëne ecës fo bayi baŋo. Do alindaw Sara, ado ga hi baxo asoxari aboroxok anëka xuca baxo gër ecot ed itox. Mondako dëŋ bayi baxo ga xwëta këno Kaxanu mëne ayël këbi yël er beya babi in.

²⁰ Barikan paß gë eŋeya ed beya baŋo ayël këno yël itoŝan el, onëpëgënan ax gi bana gë təkër ak gër emëkw ed Abëraxam, gayik axwëta xwëta baŋo Kaxanu. Ata mondako ŝanaya bax gër ola orexëm enjaran end Kaxanu eŋ.

²¹ Aye fëni baŋo mëne er ko beya Kaxanu in gë panga indexëm iŋ axor ko xor exo di.

²² Ata mëŋ ÿëgw këni end Abëraxam eŋ mëne gayik aŋa ŵa baxo xwëtaxën baŋo Kaxanu ar ðenene.

²³ Barikan, ax gi ex na mëŋ gabat kë hi ar ðenene an ang ÿëgw këni ak: «Kaxanu xwët baŋo ar ðenene.»

²⁴ Biyi bëte gër ogës odexëm bër ðenene xwët këbo ga ŵa këne ako mëne mëŋ dëŋ xanin këno gër ecës Yesu, Axwën arebi an.

²⁵ Kaxanu, gër otaxan od bela sëb baŋo Yesu exo cës në end beñëŋëx bendeŋi. Bëte, xanin këno gër ecës ene cotaxëne biyi bër ŵa këne endexëm bën or ðenene ol.

* 4:18 4.18 Añanar 15.5

5

1 Awa biyi ga xwëta kënëḡpone Kaxanu hixën këne bër ſenene. Anëka ſot këne aketëxeta aḡ gë mëḡ gë Yesu Kërisët, Axwën arebi an.

2 Në endexëm ſotaxën këne oyekax or Kaxanu ol. Ata gë oyekax olo xemëna këne xali gërëgako. Mëḡ ex, në nëngandëraḡo ga këne yarënde ako akey and këne bare gër enjaran endexëm aḡ.

3 Ado ang këne soroye yo nëngandëraḡo gayik anang nang këne mëne toro iḡo këbo sëyalind ebuḡa el.

4 Ga buḡa këne nangaxën këne mëne axem xem këne do gë ekemënan elo këne yaraxënënde er bëya ko Kaxanu ayël këbo yël in.

5 Eyar ed këne yarënde el abo yepeli na, Kaxanu, gë Angoc Amënëk aḡ yël këbo aḡana andexëm aḡ gër owëkw orebi.

6 Enimin, nand sitara bane na, nand bayi bane bërangoḡëra and gë Kaxanu na, ſës ko Kërisët në endebi and fiatan këḡo aḡ.

7 Mbaḡ yëkak ewat ed ar hik awëlëk ar exo cës në end aſandaḡ ado exo gi aſandaḡ ajo ar ſenene. Bamat ala exëna ar wadox exo cës në end aſandaḡ ar kë rind benjekax bendanjëm.

8 Barikan, amëd and bayi bane biyi bëwendëran aḡ, awäsin wäsin këbo Kaxanu yëgwe këḡo balënd endebi eḡ ga wa ko exo cës Kërisët në endebi.

9 Do gayikako në end oſat or Aſëñiw xwëtaxën këbo Kaxanu gërëgako bër ſenene, mondake bayik abo pexën na yatir akey and kiti?

10 Gayikwa angëmëne and hi bane bërangoḡëra and Kaxanu aḡ, wëlër këne gë mëḡ gë ecës ed Aſëñiw el, kaſ fo këbo fexën paḡ gë aniyan and Aſëñiw aḡ, gayikako awëlër wëlër këne gë mëḡ.

11 Ado nëmëc na këbo nëngandërand end Kaxanu eḡ gayik në end Yesu Kërisët, Axwën arebi eḡ, wëlëraxën këne gë mëḡ gërëgako.

End Adam aḡ do gë Yesu eḡ

12 Në end amena and ala abat, Adam, yowaxënëguk eñëḡënaḡ eḡ gër ngwën ro. Eñëḡënaḡ eḡ wëlaliwëk ecës el, do ecës el lëk këbi ðek bela bën gayik ðek fo wëndëra këni.

13 Ata eñëḡënaḡ eḡ xulëk ngwën iḡ, bari Kaxanu ababi xiti na bela bën xali yëlëḡu këḡo acariya aḡ Moyis.

14 Barikan, elod amëd and wëndëra ko Adam xali nand fiatëguk acariya and Moyis na, ecës el xëda babi bela bën ado bayik ano mëſen bana Kaxanu ang Adam ak. Ata Adam ijo, amatinali and ar bax yowënd an fo hi baxo.

15 Oyël or wëlawëk oyekax or Kaxanu ol ax cilar ex na gë təkër ak gë er wëlawëk amena and Adam in. Ado ga yañëk ecës el gër bela në end amena aḡo, er wëlawëk oyekax or Kaxanu paḡ gë Yesu Kërisët in xucak panga iḡ.

16 Oyekax or ko yëlënd Kaxanu ol xurik ex këbën, gë amena and ala abat and nëpaxën këbi bëranejëm aḡ. Ata në end oyekax olo këbi xwëtaxënënd Kaxanu bëranejëm bër ſenene, ado ga yëmbëk ſamena bandedbën baḡ.

17 Gayikwa paḡ gë ala abat, gë amena and ala abat, xëñaxënëk ecës el gër ngwën. Barikan paḡ gë Yesu Kërisët gabat, këni ſotaxënënd bela bën nëmëc oyekax or Kaxanu ol: ayël fo këbi yëlënd benjekax beḡ do këbi xwëtënd bër ſenene, do awun këni wunëḡ gër aniyan paḡ gë Yesu Kërisët gabat.

18 Awa Kaxanu në end amena amat nëpaxën këbi dek bela bën. Bête në end andixa and šenene amat këbi yël or šenene or kë yëlënd aniyān ol.

19 Enimin ga wëši ko ala abat, hixën këni bewardëran bela bëranjëm. Bête ga wa ko ala abat kë hixën bër šenene bela bëranjëm.

20 Xarak acariya aŋ er yowëk ex nëmbaxën eñëjënax eŋ gër bandixa band bela. Barikan gër ed yëmbëk eñëjënax kë yëmbërend kaš oyekax or Kaxanu ol.

21 Mondako yañëk eñëjënax eŋ xali wëña këbi bela bën gë ecës el. Bête mondako fo yañëk oyekax or Kaxanu ol gë or šenene ol eni cotaxën bela bën aniyān and din aŋ paš gë Yesu Kërisët, Axwën arebi an.

6

1 Gërëgako eyeyan nde bayik na? Ba ene kwëndaye beñëjënax nde ex nëmbëraxën oyekax or Kaxanu ol?

2 Bëtëdëŋ! Biyi bër šës këne në end eñëjënax bëjo, mondake këne liyaye gë eñëjënax eŋ?

3 An nang ex na nde xobuyi or buyi kënëbo ol wacayak mëne anëka bar këne gë Yesu Kërisët gër ecës edexëm?

4 Awa xobuyi olo wacayak mëne anëka wëg kënëbo gë Kërisët. Ata Faba Kaxanu gë panga indexëm iŋ xanin këŋo gër ecës. Do bête gë panga iŋo fo këbo yëlënd ene diyaye aniyān angaşax aŋ.

5 Enimin, gayikako abar bar këne ecës el gë Kërisët, abar këne bare bête gë mëŋ gër ekani ed gër ecës.

6 Anang nang këne mëne nand fika këno Yesu na, ola osëmbak orebi ol fikali këni, ex dëxëtaxën gër aniyān andebi eñëjënax end rëweli kënëbo eŋ. Mëŋ ex, biyi ane bayiye na okadëp od eñëjënax.

7 Gayikaw ar šësëk an ar šenene hi ko, ašapër šapër këni gë eñëjënax eŋ.

8 Gayikako biyi gë Kërisët bar këne gër ecës edexëm, awa kwëtanëjone mëne gë mëŋ këne liyaye bête.

9 Ax gi ex na nde anang nang këne mëne Kërisët axani xani ko gër ecës do bête din axo cës na, ecës el ax kor na enjo bëña?

10 Amat fo šës ko ex dëxëtaxën eñëjënax eŋ gër ola or bela. Gërëgako gër aniyān andexëm er fān ko Kaxanu fo ko rind.

11 Ata wën bête watayayindën ang bëšëk fo paš gë eñëjënax eŋ. Bête watayayindën ang bëbëngw bër kë rind er fān ko Kaxanu fo gayikako gë Yesu Kërisët bar kën aniyān aŋ.

12 Awa kërex bayi na ga wëña këŋun eñëjënax eŋ. Këren bayi na ga sëf kën oñandi oñëjënax od eman ok.

13 Wal ir eman endewën gibatak kërey yëlaya na gër eñëjënax, ang eyënga ed osëmbak fo. Barikan, yëlayayin wën dëŋ gër andiyen and Kaxanu, ang bër kë liyand bër xaniwëk gër ecës fo. Do wal ir beman bendewën ir ex yo yëliino Kaxanu gë dek beman bendewën ak ang eyënga ed or šenene fo.

14 Kaxanu gë oyekax orexëm ol lëkaya këŋun, an bayi ex na ga wëña këŋun acariya aŋ. Mëŋ ex, këren bayi na ga wëña këŋun eñëjënax eŋ.

End ediyenin ed er šenene eŋ

15 Awa ine ngwa ex? Ba asëk awendëra fo nde hi këbo gayik paš gë oyekax ol ser këne gë Kaxanu, do ax gi ex na paš gë acariya aŋ. Bëtëdëŋ!

¹⁶ Anang nang kën mëne and këno sêf ala do en dind ang ýandi këno ak, aýa ýa kën enun bëña. Mëj ex, gëregako tanayin: angëmene eñjënax en sêf kën, ecês el kën šot. Do angëmene Kaxanu sêf këno ata këjun xwët bër šenene.

¹⁷ Barikan në end oyekax or Kaxanu en, wën bër ebax okadëp od eñjënax bën, aýa ýa kën gë emëkw el dek, en tef er kë rend osëyali or sebënan kënun in.

¹⁸ Ga racët këjun ako gër eñjënax, anëka hi kën okadëp od or šenene.

¹⁹ Ga sitara kën këme xafëxafinaxënënd mondako er këme rend in. Enimin, ayëlaya yëlaya ban gë dek beman bendewën bej gër obuyaraxik do gër eñjënax, mëj ban rixënënd eñjënax en. Gëregako yëlayayin gë dek beman bendewën ak, ang okadëp fo gër ema end šenene en gixën bëwënëk.

²⁰ Gayikwa and hi ban okadëp od eñjënax aý, aban xor na en di end šenene enj.

²¹ Do inewá ban šotënd? Ax gi ex na nde becëfënoxik bend kë řatelind gër ecês fo šot kën?

²² Barikan gëregako ga šan kën ako gër mbëña ind eñjënax do hi kën okadëp od Kaxanu, bandixa bandewën baý band owënëk ex, do gër aniyán and din kën řata.

²³ Acosa and ar watak edi ed beñjënax aý ecês el ex. Barikan, er ko yëlënd ayël fo Kaxanu in ex, aniyán and din and paß gë ebar ed bar kën gë Yesu Kërisët, Axwën arebi el.

7

End amatinali and eñer enj

¹ Bëmaýe, wën bër nangëk aye acariya hi kën. Ax gi ex na nde anang nang kën mëne ala an nand bayi ko abëngw na fo këno sëränd acariya aý?

² Ax gi ex na nde mondako ex end asoxari ar ýër këno enj? Acariya aý asëra këno sëränd gër eñer and ko liyand icën indexëm aý. Barikan and ko šës icën aý, axo bayind na ga sëra këno acariya aý.

³ Angëmene eni đaki gë asoşan ašëxe xarak icën indexëm in abëngw bayi ko, orekar ko rind. Bari and ko šës icën aý ado eni ñërërëx gë asoşan ašëxe axo dind na orekar. Amëd aýo anëka sebët këno acariya aý.

⁴ Ata bëmaýe, ako fo ex endewën enj. Nand šës ko Kërisët gër kërëwa na, wën bëte ašës šës kën enun tebëtaxën acariya aý. Awa ga xani ko gër ecês, mëj xwën këjun ene dixënënde beñjekax bend řian ko Kaxanu.

⁵ Gayikwa and wëña babo oñandi od eman aý, acariya aý bax šëryëtënd betëmbak bend gër ola orebi bej mëj bane rixënënde bend kë wëland gër ecês bej.

⁶ Barikan gëregako, Kërisët aracët racët këbo gër mbëña ind acariya, ane bo ex na gër mbëña ind acariya akarëk. Gayikwa ašës šës këne paß gë acariya and ri babo okadëp aý. Gëregako gër owun oxaşax or Angoc Amënëk hi këne.

End andiyan and acariya enj

⁷ Awa eyeyan nde bayik na? Eýjënax nde ex Acariya aý? Bëtëdëj! Paß gë acariya aý ga nang këme wa er ex eñjënax in. Enimin, ame nang

dona er ex eñangen el kido ax de bana acariya aŋ: «Eñangen ed er xwën ala ašandax in ax ye ex na[☆].»

⁸ Ata eñëñenax eŋ wëdëk er rek acariya in do lënan ke eñangen ed beñërañjem el. Kido acariya ax gi bana, eñëñenax eŋ axe beña dona mondako.

⁹ Wëno abëngw ebame, and bayik acariya ax gi bana aŋ. Barikan, and fiatëguk apela aŋ, eñëñenax eŋ liyak.

¹⁰ Amëd aŋo šës këme wëno. Ata apela and hi bax exe mëlanëgu aniyar aŋ wëlanëgu ke ecës el.

¹¹ Ata amëd aŋo wëlak eñëñenax eŋ, wëdëk apela aŋ, yifa ke do lën ke gër ecës.

¹² Acariya aŋ ewënek ex, apela aŋ bëte ewënek ex, er šenene ex, do eyekax ex.

¹³ Awa do eyekax in nde wëlanëgu ke ecës el? Bëtëdëŋ! Eñëñenax eŋ wa laŋ ke gë er yek in. Mondako šanayak mëne enimin eñëñenax eŋ er ax ye ex na ex ga wëdëk apela aŋ laŋaxën ke.

End gër ola or ala eŋ

¹⁴ Enimin, anang nang këne mëne acariya er Angoc and Kaxanu ex. Barikan gë ola oram ol, ala fo hi këme, ar fanayak gër eñëñenax.

¹⁵ Enimin, er këme rind in ame nangënd na. Er šus këme in këme rind, do këme sëkwanënd er ýandi ke in.

¹⁶ Angëmëne axe ñandi ex na me di beñër këme rind bën, në ecanaya ex aŋa wa këme mëne acariya aŋ eyekax ex.

¹⁷ Eñëñenax end šota ke eŋ kë rind eŋo, bari ax gi ex na wëno.

¹⁸ Anang nang këme mëne enjekax eŋ ax gi ex na gër ndam, mëne ngëŋ gër eman endam. Gayikwa axor ex exe ñandind me di enjekax eŋ, bari ame korënd na enjekax eŋo.

¹⁹ Eñëñenax end šus këme eŋ këme rind do enjekax end ke ýandind me di eŋ ame dind na.

²⁰ Angëmëne me dind end šus këme eŋ, eñëñenax end šota ke eŋ kë rind, bari ax gi ex na wëno.

²¹ Awa wëno acariya aŋo wat këme: nand ke ýandi yo me di enjekax na, eñëñenax eŋ ke wedind.

²² Aye ke nënganënd gëf gër yomb iram end Acariya and Kaxanu eŋ.

²³ Barikan, acariya acëxe sëra ke na do ke werelind gër onden ondam xali ke lënanënd eñëñenax eŋ.

²⁴ Dek xata ke wëno! Noŋo wa kë racët eman endam end ke wëland gër ecës eŋo?

²⁵ Cëkwanëŋone Kaxanu paŋ gë Yesu Kërisët, Axwën arebi an! Awa mondako dëŋ hi këme gër onden ondam xadëp ir acariya and Kaxanu, barikan gë eman endam eŋ hi këme xadëp ir acariya and eñëñenax.

8

End eđiya ed gë Angoc and Kaxanu eŋ

¹ Awa gërëgako, bër bar këni gë Yesu Kërisët bën kiti abi bayi ex na.

² Enimin, and këni bar ala gë Yesu Kërisët aŋ, Angoc Amënek and këŋo yëlënd aniyar aŋ kë nëmband ex gi acariya andexëm aŋ. Wëno acariya aŋo racët ke, abayi ex na ga weña ke eñëñenax eŋ do gë ecës el.

☆ 7:7 7.7 Acariyakinëm 5.21

³ Eno acariya aŋ ax kor bana ex di gayik bela bën asitara sitara këni gër ola orebën. Barikan Kaxanu axor xor ko exo di eno: lawëneliw këŋo Asëniw, gë eman end wëndërek gë end bëwendëran ebi dacëtaxën gër eñëjënax. Mondako xiti ko eñëjënax end şota babi bela eŋ.

⁴ Mondako ri ko Kaxanu ene cotaxëne gër ola orebi or şenene or paŋ gë acariya ol biyi bër këne liyande ang këbo xadacënd Angoc Amënëk ak, xarak ax gi ex na ang këŋo ŷandind eman ak.

⁵ Enimin, bër kë rind ang këbi ŷandind ak fo bën, oñandi od eman ok këni rind. Barikan bër wak ebi kadac Angoc Amënëk bën bend şenene këni rind.

⁶ Ar xwëndak end oñandi od eman an, gër xodux ko yend. Barikan ar wak eno kadac Angoc Amënëk an, gër aniyan and obetak ko yend.

⁷ Eyo, Kaxanu mbanj këbi şusënd bër xwëndak end oñandi od eman bën. Ani tëfënd na acariya and Kaxanu aŋ. Bëte ado ebi ñandido eni tëf in, ola orebën ol dëŋ kë sëkwan.

⁸ Do bër wëña këbi oñandi od eman bën ani korënd na eni di er ñan ko Kaxanu in.

⁹ Barikan wën an bayi ex na ga şota këŋun oñandi od eman ok, Angoc and Kaxanu aŋ këŋun xadacënd angëmëne enimin gër ola orewën lëg ko. Ar bayi aŋo cot ex na Angoc and Kërisët an axo gi ex na arexëm.

¹⁰ Angëmëne Kërisët alëg lëg ko gër ola orewën gayik bër şenene hi kën, Angoc Amënëk aŋ ayël këŋun yël aniyan aŋ ado ex cës eman endewën eŋ.

¹¹ Kaxanu xanin këŋo Yesu Kërisët gër ecës. Angëmëne Angoc andexëm aŋ alëg lëgëk gër ola orewën, Kaxanu, mëŋ ar xanin këŋo Kërisët gër ecës an, aliyan ko liyan beman bendewën bend kë şëş beŋo, gë Angoc Amënëk and lëgëk gër ola orewën aŋ.

¹² Bëmaŷe, ang bër gë aŋomëx fo hi këne, bari ax gi ex na de eman eŋ do gë oñandi odexëm ok ŷomëxa kënebene. Mëŋ ex kërene bayiye ex na ga këne liyande ang këbo ŷandind ak.

¹³ Angëmëne wën aliya kën liyand ang ex oñandi od eman ak, anemi kën nemi. Barikan, angëmëne gë panga ind Angoc Amënëk in kën lawënd bamërëwëra bañëjënax bandewën baŋ, aşot kën şot aniyan and din ir din aŋ.

¹⁴ Enimin, dek bërëwak oxadac or Angoc Amënëk bën, obaş or Kaxanu hi këni.

¹⁵ Kaxanu aŋo ñandi ex na en gi ang oxadëp fo do eno yëdand. Barikan gë Angoc Amënëk yata këŋun en gi obaş orexëm. Angoc aŋo nangën këbo mëne aŷap ŷapëk enëŋo macëndë Kaxanu: Aba! (Faba!)

¹⁶ Angoc Amënëk aŋ dëŋ hik sede irebën in do këbo felënd gër onden ondefi mëne obaş or Kaxanu hi këne.

¹⁷ Do angëmëne obaş or Kaxanu hi këne, axwën xwëne këne biyi bëte er xwën ko in, gwër fo gë Kërisët. Barikan afo ene yëxwe gër ga yëkak yo toro indexëm in mëŋ këne şotaxëne enjaran endexëm end këŋo yël Kaxanu eŋ.

End obetak or ecan ecan eŋ

¹⁸ Wëno aye fëni ke mëne gër ga këne soroye yo gër aniyan and gërëgako, toro ino ax cilar ex na gë enjaran end fenin këbo Kaxanu eŋ.

¹⁹ Ngwën ind ri ko Kaxanu in dek nëkan këŋo ex ŋatëgu amëd and kë şanaya ola or yël këbi Kaxanu obaş orexëm ol.

²⁰ Enimin, er gë ofëcak këm in wëñak ngwën ind necëtëgu ko Kaxanu in, xarak ax gi ex na dë ga yandi baño hixënëk mondako. Në end ar lënan këno eñëñëxax an hixënëk mondako. Barikan eyar ed këne yare exëna.

²¹ Ngwën in ašëni šënik gë onëga fo amëd and këno racët Kaxanu gër oxadëp or beñëñëxax aň. Amëd aňo kë bakaw enjarian eň, do gë oxwën or obaš or Kaxanu ol gër ebar ro.

²² Anang nang këne mëne ngwën in dek në eňwëcar ex, në etoro ex ang asoxari ar orëw fo.

²³ Bëte biyi bër yana këbo Kaxanu monjël Angoc Amënëk bën awëcar këne wëcar nde gër ojomb odebi. Ašëni šëni këne exo ŋata Kaxanu eyata ed yata këbo el do gë apexa and eman endebi aň.

²⁴ Gayikwa gë eyar ed šot këne el fexaxën këne. Xarak ga wat këne watënde er bane yarënde in, ax bo ex na eyar: er këne watënde in ayar nde këne yare bëte?

²⁵ Barikan angëmëne ayar këne yarënde er bayik ane watënde na in, ašëni këne šëninde gë ekemënan.

²⁶ Bëte Angoc Amënëk aň fo këbo rëcand gër ositara orebi. Gayikwa ane nangënd ex na er yäpëk ene karande and këne šalerand aň. And këbo xaranënd aň awëcar ko wëcarënd do ala ax kor na eňo tëfëтели.

²⁷ Do Kaxanu mëň ar kë watënd er ex gër owëkw in, aye ko nangënd er ex gër anjëlän and Angoc in. Ang këno yandi ak këbi xaranënd bërëwäk end Kaxanu bën.

²⁸ Anang nang këne mëne er këbi hi yo gër aniyän andebën bër fïan këno Kaxanu bën, bër yata këbi ang fëna baxo ak bën, enjekax endebën ex.

²⁹ Gayikwa bër yata këbi ang fëna baxo ak bën, eni mëndëraxën gë Asëñiw yata këbi. Do Asëñiw ar Kaxanu ajo mondako ko hi ikarëk in gër ekun ed gë bëmaýe bëndanjëm.

³⁰ Bër yata këbi elod anëka bën awac wac këbi; anëngwët nëngwët këbi eni gixën bër šenene. Bëte bër nëngwët këbi eni gi bër šenene bën yël këbi enjarian endexëm eň.

End aňana and Kaxanu eň

³¹ Ine këne baše? Angëmëne gë Kaxanu bar këne noýo kë hi arangoýëra andebi an?

³² Asëñiw dëň seb këno šës ko në endebi, aňo bešeli ex na toro in. Ax gi ex na nde gë oyekax orexëm ol dek këbo yëlëra gë Asëñiw ak?

³³ Noýo këbo nagašandëra biyi bër yata këbo Kaxanu bën? Gabatak! Bër šenene hi këne gër ogës odexëm.

³⁴ Noýo këbo nëp? Gabatak! Në endebi šës ko Yesu Kërisët. Bëte nëmëc na, xaniw ko gër ecës do yëpa ko gër liw ir Kaxanu yan gër orën. Fën këbo xaranëxënd!

³⁵ Noýo këbo šapëreli gë Afexën an ga fïan këbo ako? Toro in nde, ba anjiý aň nde? Edixëra ed kënëbo rixërand el nde, ba enjo eň nde? Oxaýën ol nde, ba ecës el nde? Ba ecës ed mopodfëtën gaf el nde?

³⁶ Ba fïata nde kë fïata Oñëgw Omënëk od rek:
«Ga wä këmi endey eň këbo fecexënënd ecës el key yo key
Ang opeý od eňaš fo kënëbo lasërand*.»

³⁷ Barikan gër beňo dek, biyi axor xor këne. Ýoweý abo kor na ebo capëreli gë aňana and Kërisët aň.

³⁸ Wëno mopëni fëni ke mëne ÿoweÿ ax kor na ebo capëreli gë añana and ñan këbo aŋ; ax gi ex na ecës el, ax gi ex na aniyana aŋ, ax gi ex na omeleka ok, ax gi ex na bangoc band wunëk baŋ; ax gi ex na bend doro, ax gi ex na bend ecan,

³⁹ ax gi ex na bebër fangak yaŋ gër orën, ax gi ex na bebër fangak gëd gër ebar. Er necëtëgu ko Kaxanu mëŋ dëŋ in ax kor na ebo capëreli gë añana andexëm aŋ, ax kor na ebo capëreli gë añana and wasinën këbo paŋ gë ebar ed bar këne gë Yesu Kërisët, Axwën arebi el.

9

End bulunda ir Kaxanu eŋ

¹ Wëno ar ñar këmi gër Kërisët hi këme do ðal in këmun felënd, amë nëgwëšënd na. Ga ke xadacënd Angoc Amënëk aŋ këme nangaxënënd bëte gër onden ondam mëne ðal ex.

² Mbaŋ wëlandëra ke do laŋ ke yambënënd gër emëkw edam.

³ Gayikwa aŋandi ÿandi doxe me gi wëno dëŋ ar wë ke, ar šapër këni gë Kërisët, në end bëmaÿe bëndam, end bela bër nëŋg iram eŋ.

⁴ Bën ex Bëyisërayel bën, bën yata këbi Kaxanu eni gi obaš orexëm do eni kwën enjara endexëm eŋ, gë banëkëra baŋ, gë acariya aŋ, gë cale in, do gë bebër beya këbi Kaxanu bela bën.

⁵ Bën ex obaš or bëxarëk bër Isërayel bër yata babi Kaxanu ol. Gër enëŋ endebën rëw këno Kërisët ala, xarak Kaxanu ir wunëk gër beÿ ðek exo. Cëkwënëŋone din ir din. Amen!

⁶ Gayikako Bëšëwif bëranjëm ani pex ex na ax gi ex na gayik Kaxanu axo di ex na er beya baxo in, ax gi ex na ðe ðek obaš or Yakob ol hik enim enëŋ end Isërayel.

⁷ Ax gi ex na ðek bër ex gër andëwëra and Abëraxam bën hik obaš orexëm. Ax gi ex na nde Kaxanu fel baŋo Abëraxam: «Bër andëwëra and Isak bën fo hik bërandëwëra andey bën.»

⁸ Gër eyeyan elo këne watënde mëne ax gi ex na bër ex obaš orexëm bën fo hik obaš or andëwëra and beya bano Abëraxam ol.

⁹ Enimin Kaxanu beya baŋo Abëraxam mondako: «Awa šana nand këme bakaw gë doro go na, alindax Sara anëka ki rëwën lëmëta*.»

¹⁰ Do mondako fo bax end bëša eŋ, oðëmëta oki od rëw kënebi Rebeka do gë Isak, axarëk arebi ok.

¹¹ Damana ebi dëw Rebeka do eni di enjekax ba eñëŋenax Kaxanu yata baŋo abat, ang fëna baxo mëŋ dëŋ ak. Iyo ala ar këŋo yata Kaxanu an aŋo yatand na në end ga ri ko bandixa bandexëm.

¹² Kaxanu afel fel baŋo Rebeka: «Lëmëta ixarëk in kë hi xadëp ir iŋbeja in.»

¹³ Ang rek oñëgw omënëk ak:

«Wëno ñan këŋo Yakob, do šus këmo Esawu*.»

End yata ed benëŋ becëxe eŋ

¹⁴ Do gër endey eŋo, ine këne reye? Osëmbak nde ex na gër Kaxanu? Bëtëdëŋ!

¹⁵ Ga felaxën baŋo wa Moyis: «Wëno end ar ÿandi ke exe kaÿënan eŋ ke xaÿënanënd, gër ar ÿandi ke me nënga an këme nëngand*.»

16 Awa mëj ex, Kaxanu gabat këjo yatand ar këjo xaÿënan an, ax gi ex na de ba ga ÿandi këjo ala ajo, ax gi ex na ga xemëna ko.

17 Oñëgw Omënëk ok rek mëne Kaxanu fel baño Farawoŋ: «Wëno yata ki ey mun mëj këme necëtaxën gër aniyand andey panga indam inÿ eni nangëraxën bela bën, ebar el ðek, oŵac oram ol*.»

18 Kaxanu axaÿënan këjo axaÿënan ar ÿandi këjo ejo masin axaÿënan irexëm an këjo wësinënd axaÿënan in, do ar këjo ÿandi ejo kemën gaf an këjo xemënënd.

19 Axor ex eye mëka: «Inecëj këbo fedënalixënënd Kaxanu? Enimin, ala ax kor na exo nÿep er këjo ÿandi Kaxanu exo di in?»

20 Do wëj noÿo wa hi këy xali kën şampërend gë Kaxanu? «Er ko bayënd abay in aŵëka nde këjo wëkand ar këjo bayënd an: “Ineŵa rixën këye mondako*.”

21 Abay an axo kor ex na nde exo dind ang këjo ÿandind gë omak ond nega ko oŋ?»

22 Kaxanu aŵasin wësin këbi ebuŋa etëm edexëm el bela bër ÿap bax ebi wëcan oxoÿ orexëm do gë panga indexëm xali eni nemi bën.

23 Aÿandi ÿandi baño ex canaya mondako ang rafëk enjaran endexëm ak gër bër xëñëna baxo ebi masin axaÿënan irexëm in, bër xëñëna baxo ebi yël enjaran endexëm eŋ elod gër ÿanar bën.

24 Ata biyi ex bër yata këbo Kaxanu bën mar gër ir Bëşëwif, mar gër bër ax gi ex na Bëşëwif.

25 Ejo ÿëgwaxën ko Ose:
«Bër ax gi bana bulunda iram bën,
këmëni wacëf bulunda iram.
Bër amëni ŋan bana bën,
aŋan këmëni ŋanëd*.»

26 Gër ed baxo rend Kaxanu bela:
«Wën an gi ex na bëräm
këñëbi ÿana enëbi macënd obaş or Kaxanu.
Wëno Axwën ar aniyand an*.»

27 Alawënel Esayi are re baxo end bulunda ir Isërayel eŋ:
«Ado bulunda ir Isërayel in eni ñëmb yo ang oÿiñi fo, bëfëñëpëne kë fex.

28 Gayikwa, Axwën Kaxanu ðek ko ŋata eyeyan edexëm el gër ebar ro, do aÿand ko ri*.»

29 Bëte are re baxo Esayi gana-gana fo:
«Kido Axwën Ar benga bend gër orën an
axo pit bana andëwëra amat gër bulunda ir Isërayel
ala ax bayi dona ang gër bangol band Sodom gë Gomor ak*.»

End apexa and Isërayel eŋ

30 Awa ine bayik? Bër ax gi ex na Bëşëwif bën, bër abax şala na eni gi bër şenene bën, ri këbi Kaxanu bër şenene ga xwëta këno Yesu Kërisët.

31 Xarak Bëşëwif bër bax şaland eni gi bër şenene paş gë acariya bën asëkwan sëkwan këni eni tëf er rek acariya in.

32 Ineŵa sëkwanaxën këni? Gayik gë ojaw odebën ok bani şaland eni gi bër şenene, kwëtarëxe Kërisët. Men fokëraxën këni ekaÿ ed këbi fokërend bela el.

33 Ang ÿëgw ko Esayi ak:

«Ekaŷ xwët këme na gër Siyoŋ, ed këni fokërend bëla el.

Ekaŷ elo këbi rebënd.

Barikan, ar kë w̄a endexëm an din aŋo cena na.»

10

¹ Bëmaŷe er ŷandi ke gër emëkw edam do këmo xarand Kaxanu in, Bëšëwif bën eni pex.

² Wëno ar nang këbi aye kë reyand mëne mbaŋ këno balëkënalind Kaxanu, bari ŷoweŷ abi pëni ex na endexëm eŋ.

³ Bën gë andebën këni šaland or šenene ol, ani nang gi ex na ba mondake ko rind Kaxanu eni gixën bëla bën bër šenene gër ogës odexëm. Mondako haça këni fëña irebën in ga seŷ këni ir Kaxanu in.

⁴ Gayikwa Kërisët fo xorëk exo di đek er rek acariya and Moyis in. Mëŋ ex ar kë w̄a yo endexëm an, exo gi ar šenene.

End apexa and gër Kërisët eŋ

⁵ Enimin, Moyis aŷëgw ŷëgw ko end or šenene or paŷ gë acariya eŋ: «Ar kë sëf đek er rek acariya in kë liya.»

⁶ Baxëtın ang ko yeyanënd end or šenene or paŷ gë ekwëta el: «Kërey de na gër emëkw edey, noŷo wa kë ye yaŋ gër orën?» Eŋo, epedaliw ed Kërisët ex.

⁷ Bëte kërey de na: «Noŷo kë šëla gër wur ir gëd?» Eŋo enëcëtëgu ed Kërisët gër wur bëšësëk ex.

⁸ Baxëtın bëte er re ko Moyis in: «Eyeyan el gër ndey ex, gër etëŷ edey do gër emëkw edey.» Ata eyeyan elo ex ed ekwëta ed këmi femërand el.

⁹ Enimin, angëmëne, gë etëŷ edey el đëŋ, këy reyand mëne Yesu ex Axwën an, do angëmëne gë emëkw edey el, axwëta xwëta këy mëne Kaxanu axanin xanin këŋo gër ecës, afex këy fex.

¹⁰ Gayikwa and ko w̄a ala gër emëkw aŋ ko hind ar šenene gër ogës od Kaxanu, and ko reya gë etëŷ edexëm aŋ ko fexënd.

¹¹ Oñëgw Omënëk ok are rek: «Ar këŋo xwëta yo Kaxanu, aŋo yepeli na.»

¹² Gër Kërisët epitëndër ax gi ex na: Ašëwif an do gë ar ax gi ex na Ašëwif an araŷat hi këni. Biyi đek Axwën aŷat xwën këŋo, mëŋ anënga nënga ko gër đek bër këŋo xëland bën.

¹³ Gayikwa ar kë xëla yo oŷac Axwën ol, afex ko fex.

¹⁴ Mondake cëŋ këno xëla ar ano kwëta ex na aŋ? Do mondake këno xwëta wëlërëxe pere endexëm eŋ? Do mondake këni wël endexëm eŋ bëfemëra këm?

¹⁵ Do mondake kënebi šot bëfemëra angëmëne ala abi đawën ex na? Ang rek Oñëgw Omënëk ak: «Bon yek ewat ed bër kë yowënd gë eyeyan ejekax el.»

¹⁶ Ax gi ex na đek fo w̄a këni Atëfëtan aŋ. Gër endey eŋo are re ko Alaŷënel Esayi: «Axwën, noŷo wa w̄ak end femëra këmi eŋ?»

¹⁷ Awa ekwëta el, gër eyeyan ed këne wëlënde kë xaniwënd do eyeyan elo ed Kërisët ex.

¹⁸ Barikan me mëka: Bëšëwif bën ani wël ex na nde? Aye wël këni, Oñëgw Omënëk ok ga rek[☆]:

«Đek ebar el wëlik oniŷ orebën ol do eyeyan edebën el, xali gër lëgëra bëla.»

¹⁹ Me mëka bëte: Bulunda ir Isërayel in, afëni dëj nde fëni këbi er wël këni in? Moyis ex ayanar ar yëgwëk:

Ayakëraxi kënjun yakëraxi në end enëng end këmun sëxwëndër eņ.
«Axoÿënaya këni xoÿënaya në end bër bayik ane nang bana.

²⁰ Do Esayi ayëxw yëxw ko exo deya:

Gër bër abaxe şala na şanaya këme,
gër bër abax wëkara na endam wăsinaya këme*»

²¹ Barikan end Bëysërayel eņ, re ko:

«Laņ këmëni lambacand bulunda in
bulunda iwëşik do ir xorëk ecampëre in*»

11

End Bëysërayel eņ

¹ Awa awëka këme wëkand: Kaxanu ayanëta nde yanëta këbi bulunda irexëm in? Adokiņ! Wëno bëte Ayisërayel hi këme! ar andëwëra and Abëraxam, gër ekun ed Beņëşame.

² Bër yata këbi elod gër yanar bën abi yanëta ex na. An nang ex na nde Oņëgw Omënëk od rek mëne alawënel Eli arendëra rendëra baxo end Bëysërayel eņ gër Kaxanu?

³ Are baxo rend: «Axwën, bangëb bandey baņ yëlëtëra këni, bëlawënel bërey bën law kënëbi. Wëno gabat bayik do këni şaland ene daw wëno bëte*»

⁴ Er yaka baņo: «Ay nang ex na nde bësoşan owëli ocongoki lëkaya këmëni bër elod ani poxi ex na gër eđaş ed këni wacënd Bahal?»

⁵ Andamat gërëgako, afeni feni mar Bëysërayel gë oyekax orexëm ol.

⁶ Ax gi ex na ba ri këni yey yataxën këbi. Kido ako hi bax, oyekax or Kaxanu ol ax gido na oyekax.

⁷ Ine këme re bëte? Er këni şaland Bëysërayel in, ani cot ex na. Barikan bër yata këbi Kaxanu bën şotëk; bëşëxen bën xemën këni ogaf ok.

⁸ Eno rek Oņëgw Omënëk ok*:

«Kaxanu fëdëk onden ondebën oņ,
bangës bandebën baņ ax watënd na
banëf bandebën baņ ax wëlënd na xali doro.»

⁹ Men rexën baxo Dafid:

«Nambëran ind sëf këni in

gilex amene gilex ebën
ed këbi sëra ebi kitixën Kaxanu.

¹⁰ Kulëlebi ecamëdan el eni nemëraxën
do dëngwënëlebi or laņ*»

¹¹ Awa awëka këme wëkand: Ba afokër nde fokër këni xali wëc këni or laņ? Adokiņ! Eņo ax gi na gër aniyan! Barikan në end amena andebën eņ, şotaxën këni apexa aņ, benëng becëxe beņ, ebi yakëraxixën Bëşëwif bën.

¹² Awa angëmëne gë amena andebën aņ betaxën këni bëla bër benëng becëxe, angëmëne gë angwëcen andebën aņ yeraxën këbi bëla bën, awa nëmëc këni beta and këni şot Bëşëwif apexa aņ.

End apexa and benëng becëxe eņ

* 10:20 10.20 Esayi 65.5 * 10:21 10.21 Esayi 65.2 * 11:3 11.3 Ayanar and bemun 19.18

* 11:8 11.8 Esayi 6.9 * 11:10 11.10 Calemofëw 69.23

13 Wën bër benëng becëxe bën këmunn rend: Wëno ex parëxanda ir Yesu in gër wën benëng becëxe, do mbanj këme rafënalind andiyen andam anj.

14 Ebi yakëraxixën bër enëng endam bën do mënj këni fexaxën mar, angëmëne awënd wëndëk, këme rixënënd andiyen aņo.

15 Gayikwa angëmëne enaŵëta ed ñawëta këbi Kaxanu Bëšëwif el, hixënëk angwëlëra and mënj do gë ñenëng becëxe anj, inewä kë hi and këbi bakan anj? Ax gi ex na nde ekani ed gër ecës kë hi?

16 Angëmëne bër xwën këbi Kaxanu elod gër ýanar bën bëwënëk exëni, dek bër yata këbi gërëgako bën bëwënëk exëni bëte. Angëmëne atëx anj Kaxanu xwënëk gë odëmbët ak, awa gë odini ak dek xwën ko.

17 Bulunda ir Isërayel in ex añarëka and rëd ko Kaxanu anj, do Bëšëwif bën exëni odini ok. Barikan asaŵ saŵ ko odini odëmar. Do wëj ar ax gi ex na ašëwif an, enini end añarëka amapuý hi këy, do Kaxanu šosali ki gër añarëka andëdërëd. Gërëgako gë onomb ond kë yësëgund gër odëmbët od añarëka andëdërëd onj këy nëtënd.

18 Kërey dafënanand na wëj ar šosali ki ašosali fo Kaxanu an. Ga rafëna këy rafënanand, kërey kwëya na mëne enini fo hi këy, odëmbët ok lëbina ki.

19 Bamat are këy re: «Benini saŵ ko Kaxanu šosalixën ke.»

20 Dal ex! Barikan Kaxanu asaŵ saŵ këbi bër ex benini bën në end onjöpëgënan odebën. Do wëj ga xwëta këyo bayixën këy gër ed šosali këni. Awa yëdalo Kaxanu, kërey dafënara na.

21 Angëmëne Kaxanu asaŵ saŵ ko odini od añarëka andëdërëd ok, asaŵ ki asaŵ wëj bëte.

22 Nangël mëne Kaxanu anënga nënga ko, bëte axeý xeý ko: axeý xeý ko gër bër wëndërak, do anënga nënga ko gër ndey angëmëne alëkaya lëkaya këy onënga orexëm ol. Awa angëmëne ax gi ex na mondako, wëj bëte saŵ ki saŵ.

23 Angëmëne Bëšëwif bën ani bo ex na ga këbi ñëpëgënan, Kaxanu ašot šot ko panga ind ebi cosalixën gašëxe inj.

24 Do angëmëne wëj ar hi bax enini end añarëka amapuý an Kaxanu sawëgu ki do šosali ki gër andëdërëd xarak ay gi ex na enini end añarëka andëdërëd, nangël mëne mbanj këņo sax ebakali ed odini od saŵ baxo el.

25 Bëmaýe, gayikwa axe ñandi ex na en nem end šonayak eno, këdi kën yëla mbanj reni kën. Gër bulunda ir Isërayel, mar axem këni xemënëk ogaf ok do mondako kë bayi xali eni pedër dek bër yata këbi gër benëng becëxe ñenj.

26 Amëd aņo fo këni fex dek Isërayel in; eno ýëgw këni:

«Afexën an gër Siyoņ ko xaniw.

Bamena band bërändëwëra and Jakob baņ ko rexët.

27 Mondako kë hi eter ed këme ri gë bën el and këmëni seban beñëñëxax bendebën anj*.»

28 Eyo paß gë Atëfëtan anj, Bëšëwif bën ahi hi këni bërangoýëra and gë Kaxanu, në endewën. Barikan paß gë eyata el, Kaxanu aňan ñian këbi në end bëxarëk bërebën enj.

29 Gayikwa Kaxanu axo kanand na er ko yëlënd in bëte oyekax ol do gë etana edexëm el ax nëngwëtand na.

* 11:27 11:27 Esayi 27.9

³⁰ Enimin, ang bano wëšenënd Kaxanu wën benëng becëxe akarëk ak, Bësëwif bën awëšen këno wëšen bëte. Do barikan gërëgako, wën ašot šot kën axaÿënan ir Kaxanu in, në end emëš Bësëwif.

³¹ Bëte andamat ex, gërëgako awëšen këno wëšenënd Kaxanu, eŋo kaÿënanaxën Kaxanu endewën eŋ.

³² Gayikwa Kaxanu dëŋ seš baŋi benëng bend bela beŋ eno mëšenënd, eŋi masinaxën axaÿënan irexëm in.

³³ Ata Kaxanu bon raf ko, orenik orexëm ol, baŋjëlan bandexëm baŋ mbaŋ siwëk! Er faÿ ko gër emëkw edexëm in, ang ko rind beÿ ak, ala ax nangënd na.

³⁴ Enimin, ala ax gi ex na ar kë nangënd ojëlan od Axwën ok, ala ax gi ex na ar hik afelëra arexëm.

³⁵ Ala ax gi ex na ar yël këŋo ÿeÿ Kaxanu, do Mëŋ exo cena eŋo mašën.

³⁶ Beÿ bën dëk gër ndexëm xaniwëk paš gë mëŋ hik. Enjaran eŋ mëŋ xwënëk din ir din. Amen!

12

End aniyan angašax eŋ

¹ Awa bëmaÿe axara xara këmun, gayikako Kaxanu axaÿënan xaÿënan këŋo endewën eŋ, kemënayin eno yël beman bendewën beŋ ang šadaxa iŋbëngw, iwënëk, ir ko ñan fo. Mondako ex cale ind ang ÿapëk in.

² Këren diyand na gër ngwën ro ang këni liyand bër aŋo kwëta ex na Kërisët ak. Barikan teŋino Kaxanu exo nëngwët onden endewën oŋ, eŋun pënixënënd er ÿandi këŋo en dind in: enjekax eŋ, gë er ñan ko in do gë er šenene in.

³ Paš gë oyeakax or yël ke Kaxanu ol këmun felaxënënd ala kala ang hi kën ak, dindëlexo gë oxor or ekwëta ed yël këŋo Kaxanu el, këren dafënarand na.

⁴ Enimin, ñiyi eman emat fo šot këne. Barikan gër eman eŋo owal odanjëm barëk do wal ir ex yo gë andiyen andexëm ex.

⁵ Awa ñiyi ado ga ÿëmb këne, eman emat hi këne gër Kërisët do ašosar šosar këne ang owal fo andeŋi reŋi aŋ.

⁶ Ala kala gë anjëla pit hi ko, ang yël këŋo Kaxanu ak paš gë oyeakax orexëm ol. Angëmëne ang hi këne ak ala yël këŋo na epemëra ed eyeyan ed Kaxanu el, pemindëlexo gë ekwëta, ang rek eyeyan elo ak.

⁷ Angëmëne eŋo yël andiyen and edëcara ed bela aŋ, kemënalexo eŋi dëcarand. Angëmëne osëyali ex, tëyalindëleŋi bela bën.

⁸ Ar yël këŋo ekemën ed bela an, kemënalexo eŋi kemënënd. Ar gë anjëla and eŋi yëlërand an, kemënalexo eŋi yëlërand bela bën gë obal osëm. Ar yël këŋo edëngweli ed bela el, dëngwelindëleŋi šenene. Ar yël këŋo axaÿënan an, dëcarayindëleŋi bela bën gë onënga fo.

⁹ Aŋana andewën aŋ gilex aŋana and däl. Cusin eñëŋënaŋ eŋ, do dëkaleŋun enjekax eŋ.

¹⁰ End aŋana and gër aminëmëra and gër Yesu eŋ cëŋ, dëkëringdën gë owëkw onëngax fo andewën rewën aŋ. Ala kala dëngwindëlexo gër epëš ed bošandaŵ.

¹¹ Kemënayindën gë obal osëm, këreŋun kwëlarënd na. Caleyindën gë onden onjekax, do diyenindëno Axwën an ang okadëp fo.

¹² Nëngandërayindëleŋun end er kën yarënd eŋ. Buŋayindën sam en torond do caleyindën din.

¹³ Dëcarayindënëbi okëreceŋ ocandax ok. Mëlayayindënëbi aye bëliyer bën.

¹⁴ Calenindënëbi bër këŋun rixërand bën, karanindënëbi benjekax, kërenëbi karend na.

¹⁵ Nëngandërayindëleŋun andamat gë bër këbi nëngandërand bën, tesindën gë bër kë sesënd bën.

¹⁶ Wëlëringdën andewën rewën aŋ. Nandiyindëleŋun en di bebër fak bën, këren yëland na wën bësëm hi kën. Këren yëland na bëte mène wën fo ex bër nangërak bën.

¹⁷ Ala këreno mašënënd na eñëŋenax end rin këŋun eŋ. Kemënayin en dind enjekax end këni fïan bëla dëk eŋ.

¹⁸ Angëmëne awënd wëndëk, diyindën gë oxor orewën ol en cotaxën angwëlëra and gë bëla dëk aŋ.

¹⁹ Wën bëmaÿe bënd ke balënd mbaŋ bëŋo këren kitindën na gë andewën beÿ bën. Barikan tebënino Kaxanu oxoÿ ol, gayikwa aÿëgw ÿëgw këni:

«Wëno ki wăšan!

Wëno kë wăšënd eñëŋenax end këni rind eŋ, re ko Axwën an*.»

²⁰ Bëte are re ko: «Angëmëne ar xoÿër këŋun an xor këŋo enjo eŋ, yëlëlo er ko yamb in. Angëmëne men sel këŋo, yëlëlo exo ceb. Angëmëne mondako këÿ rind ata këŋo hi nangëde oÿen or gë xodux xob këÿ gër gaf irexëm*.»

²¹ Bëñal eñëŋenax eŋ gë enjekax eŋ, bari kërexi bëña na ecëñëxët eñëŋenax eŋ.

13

End epëb ed bëlëngw eŋ

¹ Ala kala pëbindëlebi bëlëngw bën gayik alëngw ar ex yo Kaxanu yël këŋo olëngw ol. Bëlëngw bër hik yo, Kaxanu këbi yëlënd owun ol.

² Gayikako mëŋ rëpënëk owun ol, ar këŋo xeyënd olëngw an anëka këŋo wëšenënd Kaxanu. Bër kë fïepënd eŋo bën awa Kaxanu anëp këbi nëp.

³ Enimin, angëmëne enjekax këÿ rind, bemun beŋ ani gi ex na monjëda. Barikan angëmëne eñëŋenax këÿ rind, yëdalëbi. Ba këreyo yëdand na alëngw an nde ÿandi ki? Awa diyind enjekax eŋ ata ko fïan endey eŋ

⁴ gayik mëŋ ariyenin and Kaxanu hi ko ey dixënënd enjekax eŋ. Bari angëmëne eñëŋenax eŋ këÿ rind, yëdalo alëngw an gayik ax gi ex na mama fo šot ko ojaŵ od exi kađac gë ayambën in. Enimin, Kaxanu fana këŋo exo gi ariyenin ar Kaxanu gër ekađac ed ar kë rind eñëŋenax yo.

⁵ Mëŋ ex, aÿap ÿapëk eyëbi pëb bëlëngw bën, xarak ax gi ex na këdi ki xoÿën Kaxanu fo, barikan ga nang këÿ mondako ÿapëk ey dind.

⁶ Gayikako bëriyenin bër gofërëne bën, Kaxanu këno riyeninënd mëŋ kën wëđaxënënd šagale in.

⁷ Awa mašino ala kala er ÿapëk eno maš in: međënino šagale in ar ÿapëk exo kana an; ar ÿapëk eno cos ÿeÿ an, cosino; ar ÿapëk eno yëda an, yëdayino; ar ÿapëk eno pëb an, pëbino.

End ebalër eŋ

⁸ Ala këren bayir na ÿey ang ax gi ex na ebalër ed andewën rewën el. Ar ñan këjo ašandaŵ aŋ anëka ñata ko er rek acariya in.

⁹ Enimin, ßapela ßaŋo: «Ax gi ex na mondi orekar ol, ax gi ex na monaŵ, ax gi ex na mondeka, ax gi ex na moñandi er xwën ko ašandax in» do gë ðek band bayik ßaŋ, gër eyeyan elo ßarëk: «Balindëlexi end ašandax eŋ ang ki ßalënd end gaf irey ak.»

¹⁰ Ar këjo ßalënd end ašandaŵ eŋ aŋo menan na: aŋana aŋ kë ñatand er rek acariya in.

End omakaw ond Kërisët eŋ

¹¹ Balëkënaliiyindën nëmëc ßakey ßaŋo gayikako anang nang kën ßeßër këne liyande gë okey oko ßën: anëka ñatëguk apëxëd and en nëngëta gër akwëd aŋ. Elod ga xwëta këneŋone Kërisët, gërëgako xurik ex taxëgu akey and kë ñata apexa andëfi aŋ.

¹² Anëka wëdëk mbaŋ, gogo kë xey. Awa teßëne ßetëmbak ßend këne rinde gër ecamëdan ßeŋ, do cuðane ang acud fo oÿënga or emer or angoben oŋ.

¹³ Diyandëne ſenene, gë end këne ſonënde këm. Kwëÿëtane ekureliran el, gë oşëf ol, gë aşëk alakirand fo in, gë eñac eŋ, gë ßatakëra ßaŋ, do gë oyakëraxi ol.

¹⁴ Matino Axwën Yesu Kërisët do din këren teß na eŋun dëngwëna oñandi od eman ok këdi kën wata ßend këjo eman nënganënënd ßeŋ.

14

End enëpër eŋ

¹ Mëlayayindëno aye ar sitarak gër ekwëta an, gë ecampëre këm.

² Gako ang hi kën ako, ar xemëk gër ekwëta an afëni fëni këjo mëne mëŋ axor ko xor exo yamb beÿ ðek. ßarikan ar sitarak an, ßeßëlëg ßër wicëgu këni në andëda fo ko xor exo yamb, ax gi ex na beÿ ðek.

³ Ar kë yambënd beÿ ðek an, këreŋo cus na ar bayik ax yambënd na an. Do ar ax yambënd na an këreŋo nëp na ar kë yambënd beÿ ðek an gayik Kaxanu ßën tak bëxi wëlaya këbi.

⁴ Wëj noÿo wa hi këy mëŋ këyo nëpaxënënd ariyenin ir ala an? Xwëša ko gër andiyeŋ ba wëc ko, Axwën arexëm an nangëk. Do axwëša wa ko xwëša gayik Axwën an axor ko xor eŋo kwëšan.

⁵ Ang hi kën ako, abat exo yëland akey exëna and xucak ex këbën, ajo exo yëland ðek gwër fo xëbënëk, ala kala paÿëlexo gër emëkw edexëm ang ko yëland ak!

⁶ Ar këjo xëbënanënd nëmëc ßakey ßandëmar an, eŋo pëbaxën Axwën an ko rixënënd mondako. Ar kë yambënd beÿ ðek an, në end Axwën ko yambaxënënd gayik aşëkwa këjo şëkwand Kaxanu. Ar bayik ax yambënd na an, në end Axwën bayik axo yambëxënënd na gayik mëŋ bëte aşëkwa këjo şëkwand Kaxanu.

⁷ Enimin, gabatak ax dıyand na në end gaf irexëm fo. Bëte gabatak ax çësënd na në end gaf irexëm fo.

⁸ Angëmëne aliya këne liyande, në end Axwën këne liyande do angëmëne aşës këne şësënde në end Axwën këne şësënde. Awa këne liyande ba këne şësënde, mëŋ xwën këfo.

⁹ Angëmëne Kërisët aşës şës baxo do xani ko gër ecës, exo gixën Axwën ar ßëşësëk do bëßëngw rixën ko mondako.

¹⁰ Mëj ex wëj ine këyo nëpaxënënd imaÿe indey in? Wëj ine cëj këyo şusaxënënd imaÿe indey in? Enimin akey amat, biyi dek ayaka këne yakaye gër kiti ind Kaxanu ebo kitixën.

¹¹ Ga yëgw këni:

«Wëno Axwën aniyan an rek,
bela bën dek afoxi këni foxi gër lëngw iram
do ala kala gë eyeyan ed enëng endexëm el,
ko ŷana ejo duwand Kaxanu!»

¹² Mondako këne yakaye abat abat gër lëngw ir Kaxanu ene deyaxëne ba mondake bane liyande.

End edënan ed eñëjënax abinëx eñ

¹³ Awa kërene kitirënde na andebi rebi añ. Barikan calayindën en kwëÿëta edi ed er këjo lënan eñëjënax imaÿe indewën in, do exo dif.

¹⁴ Wëno aye nang këme do fëni ke ga bar këmi gë Axwën Yesu, mëne eyamb eyamb ebuyaraxik ax gi ex na. Barikan angëmëne ala exëna ar kë yëland er hi bax exo yamb in ebuyaraxik ex, awa ebuyaraxik ex gër ndexëm, kërexo yambëd na.

¹⁵ Angëmëne në end eyamb yamb këyëjo şëndënënd imaÿe indey in, awa ayo masinënd na mëne abal ki balënd endexëm eñ. Këreyëjo nemin na imaÿe indey in në end er këy yambënd, xarak Kërisët në endexëm şes ko bëte.

¹⁶ Awa angëmëne boşandax arena kënun rena, këren yambënd na eyamb yamb ed kën yëland wën ejekax ex.

¹⁷ Enimin owun or Kaxanu ol ex, end or şenene ex, gë end obetak ex, do gë end onënga paß gë Angoc Amënëk añ, ax gi ex na end eyamb yamb, ba eşeb-ceb.

¹⁸ Gayikwa ar këjo sëfënd mondako Kërisët ang xadëp fo an, Kaxanu anëngan këjo nënganënd endexëm eñ do bëte bela bën anëngan këbi nënganënd endexëm eñ.

¹⁹ Awa calandëne ene diye er këbo wëlanëgu aketëxeta in do gë er këbo xemën gër ekwëta ed Kaxanu andebi rebi in.

²⁰ Wëj kërey nëxen na andiyen and Kaxanu añ në end eyamb yamb. Dal ex mëne eyamb yamb ir ex yo emënëk ex, bari ax ye ex na edënan ed ala eñëjënax el në end eyamb yamb el.

²¹ Aye yek ekwëÿëta ed dek er këjo lënan eñëjënax imaÿe indey in, hik ŷas, hik ngoy do gë dek bebër bayik bën.

²² Ekwëta ed şot këy gër emëkw edey el, bayilexi wëj fo gër lëngw ir Kaxanu. Nëngandërayindëlejo ar bayik ax nëpayand na mëj dëj an gër bebër ko sanad exo yamb bën.

²³ Barikan ar këjo hëpëgënanënd an, anëp nëp këno gayik er ko rind in ax gi ex er gër ekwëta. Xarak dek er bayik ax gi ex na er gë ekwëta in, eñëjënax ex.

15

End aminëmëra and gër Kërisët eñ

¹ Bëmaÿe, biyi bër xem këne gër ekwëta bën, aÿap ŷapëk enëbe buñanënde bëmaÿe bënd sitarak bëj, kërene calande na er këbo nënganënd biyi fo in.

² Ang hi këne ak, ala kala calayindëlexo exo dind er këjo nëngan ašandaŵ in, er yek do kë xemënënd gër ekwëta in.

³ Enimin, Kërisët abaxo šala na exo di er këjo nënganënd mëj fo in. Ax gi ex na nde endexëm eŋ aŷëgw jëgw këni:

«Ocir od bër baxi širënd ok,
wëno bane širënd?»⁷»

⁴ Gayikwa dek er jëgw këni gër akarëk in, biyi këbo sëyalind, ene cotaxëne er këne yarënd in, gë ekemëna do gë ekapina ed këbo yëlënd Oñëgw Omënëk el.

⁵ Kaxanu, mëj ar këjun rëcand en kemaxën do en kapinaxën an, këjun yëlënd angwëlëra aŋ andewën rewën ang këjo ŷapanënd Yesu Kërisët ak.

⁶ Ata mondako këjun xet wën dek do eno cëkwënd gë oniŵ obat Kaxanu, Sëm ir Yesu Kërisët, Axwën arebi an!

End Atëfëtan aŋ gër benëng dek eŋ

⁷ Awa mëlayarin wën bëte ang wëlëya këjun Kërisët ak në end enjaran end Kaxanu na.

⁸ Ga re këme Kërisët yow bax hi ko ariyenin ar Bëšëwif do fiata ko bešër beya baŋi Kaxanu bëxarëk bërebën bën ex watixën dal ir Kaxanu in.

⁹ Bëte ayow yow baxo në end bër ax gi ex na Bëšëwif eno duwaxën Kaxanu në end axaŷënan irexëm ang rek Oñëgw Omënëk ak:

«Mëj ex, ašëkw këmi ŷana mi cëkwënd gër Amara and bër ax gi ex na Bëšëwif
do ayas këme yas oŵac orey ol»⁸.

¹⁰ Are re rek bëte:

«Wën bër ax gi ex na Bëšëwif bën,
nëngandërayindëleŋun gë bër ex bu'lunda ir Kaxanu bën!»

¹¹ Do bëte:

«Cëkwindëno Axwën an wën dek bër ax gi ex na Bëšëwif bën!
Benëng bënd bëla beŋ dek cëkwindëleno»⁹.

¹² Aŷëgw jëgw ko bëte alawënel Esayi:

«Arandëwëra and Isayi an kë šanayaw
Axani ko xani ebi kaŋac bër benëng becëxe,
Do bër benëng becëxe bën,
ayar këni ŷana eni yarënd endexëm eŋ»¹⁰.

¹³ Awa Kaxanu, mëj ar këno yarënd an, yëlëleŋun onënga ol gë obetak or ex yo ga xwëta këno ako. Do ang kën yarënd ak bašërël ex gë panga ind Angoc Amënëk in!

End andiyen and Pol eŋ

¹⁴ Endewën eŋ cëŋ bëmaŷe, mo pëni fëni ke mëne gër owëkw orewën oyekax, gë orenik lëbëk do mëne axor kën xor en pelërend andewën rewën aŋ.

¹⁵ Barikan gër bënd mar, ayëxw yëxw këme de mun nëgwënëli mun kwitanaxën bënd nang kën anang deŋ. Mondako jëgwënëli këmun gayik wëno Kaxanu yata ke gë oyekax orexëm ol

¹⁶ me gi ariyenin ar Yesu Kërisët gër bër ax gi ex na Bëšëwif. Axemëna xemëna këme de gër andiyen aŋo, gër epemëra ed Atëfëtan and Kaxanu. Mondako këni yëlayaxën gër ndexëm bër ax gi ex na Bëšëwif bën ang šadaxa ir këjo nëngan, šadaxa ir ko wënën Angoc Amënëk fo.

⁷ 15:3 15.3 Calemoñëw 69.10 ⁸ 15:9 15.9 Acariyakinëm 32.43 ⁹ 15:11 15.11 Calemoñëw 117.1

¹⁰ 15:12 15.12 Esayi 11.1, 10

17 Awa ga bar këmi gë Yesu Kërisët këme xoraxënënd me cëkwaya në end andiyen and këmo rinënd Kaxanu na.

18 Kërisët kë riyenind paß gë wëno eni maxën end Kaxanu eñ bela bër ax gi ex na Bëšëwif bën, ýoweý ame yëxw na me deya mëne wëno rik gë andam. Ata gë eyeyan ed bamëni felënd el do gë er bame rind in riyeni ko

19 gë panga ind Angoc Amënëk in, mëñ bax wësinayaxënënd becarax do gë bërëcaxik. Ga ýanaw këme gër Yerusalem xali ñatëgu këme gër ebar ed Iliri, asëfëtan sëfëtanëraw këmëni bela bën Atëfëtan and Kërisët añ.

20 Mbañ xemëna këme enangën ed Atëfëtan el gër ed bayik elod ani wël bana end Kërisët. Mondako riyeni këme këdi këme bëteli edëda ed ala ašëxe.

21 Mondako rek Oñëgw Omënëk ok:
«Awël këni wël bër anëbi tëfëtan bana bën,
Afëni këbi fëni bër elod ani wël bana endexëm bën*.»

22 Nè end andiyen año bayik ame korëli ex na bakëlëbëd bandanjëm mun nëngali.

23 Barikan gërëgako, në er këme riyeni ax bo ex na gër owar oño, do bëniy rik elod ga ýandi ke xali me yeli gër ndewën.

24 And këme yend ond gër ebar ed Esëpañ añ, yëla këme awatër këne watëre me kucaxënëx. And këbo xeyëra bakey do exe nëngandëra təkër na gër ndewën añ, ata lañëtax done.

25 Barikan gërëgako në eye me gër Yerusalem, okëreceñ od fën ok këmëni wëlanënd ýeý.

26 Enimin, bëmaýe bënd gër bamara band gër owar or Masedëwan do gë Akayi bëñ barëndërek kodí enëbi dëcaxën bëwënëk bër xaýënëk gër Amara and Yerusalem bën.

27 Moñandi ýandi babi eni di eño, do aýap ýapëk enëbi dëca mondako. Gayikwa angëmëne bër ax gi ex na Bëšëwif bën ašot šot këni apexa añ, aýap ýapëk enëbi dëcarand Bëšëwif bën gë napul ir gër ngwën ro ir šot këni in.

28 Wëno and këmëni fëxwën olawën olo añ, ašapali këme šapali gër ndewën and këme xani ond gër ebar ed Esëpañ añ.

29 Anang nang këme mëne and këme yeli ene watëre añ, oyeqax osëm or Kërisët këmun wëlanëli.

30 Barikan axara xara këmun, bëmaýe, gë Axwën Yesu Kërisët do gë añana and Angoc Amënëk añ, kemënayin en calend ang bër okaxër fo, do karandëne oyeqax ol gër Kaxanu.

31 Karayindëno exe dacët gër otaxan od Bëšëwif bër ax ma ex na end Kërisët gër ebar ed Yude bën këdi këne sëra. Karanine ene kaca šenene fo okëreceñ od gër Yerusalem ok, do eni kana gë onënga fo andiyen and oyël or këmëni wëlanënd añ.

32 And kë hi mondako añ fo këme xor me yeli gër ndewën gë onënga fo, angëmëne awa wa ko Kaxanu me teyëtaxëd bakey.

33 Awa Kaxanu yëlëleñun oβetak orexëm ol wën dek! Amen!

16

Ecëmar el

1 Anëka këmo lawënëlinde gër ndewën Febe, imaye indebi ind ex jakër isoxari gër Amara and gër Sañëkëre in.

2 Mëlayayino šenene në end Axwën ang kënebi wëlayand bëwënëk ak. Giyin bëwëlëk bër eno dëcara gër er këno bal yo gayik mëñ mbañ këbi rëcarand bëmaÿe bëndanjëm, ado wëno dëñ mbañ ke rëcarand.

3 Cëmayinëbi Përisëka gë icën indexëm in Akilas, bër bar këmi andiyen and Yesu Kërisët bën.

4 Bën ex bër fece këbi ecës eni pexëanaxën aniyan andam bën. Dek bamara band bër benëng becëxe bañ këbi šëkwand, ax gi ex na wëno fo.

5 Cëmayinëbi bëte bër gër Amara and gër iciw ind Akilas gë Përisëka bën. Cëmayino lawo iram Epayinetos, ar pëlot gër yomb iram an, ar hik efan eñanar ed xana ko Kërisët gër ebar ed Asi el.

6 Cëmayino Mari, mëñ mbañ riyenin kënun.

7 Cëmayinëbi bëram bën, bër fëra banëbo në erebat bën: Andëronikos do gë Yuniyas. Bën mbañ wëli këni gër oparëxanda gër andiyen and Axwën, do bën lëngwëtëk gë wëno gër oxëreceñ.

8 Cëmayino Ampëliyatos, ar ke balënd mbañ ga bar këmi gër Axwën an.

9 Cëmayino Irëbeñ, ar bar këmi gër andiyen and Kërisët an. Cëmayino bëte Esëtakis, lawo ir ke balënd mbañ in.

10 Cëmayino Apeles, gër aniyan andexëm šanayak mëne and xwëta këno dëñ ex Kërisët. Cëmayinëbi bër gër ekun ed Arisëtobul bën.

11 Cëmayino Erodion, aram an. Cëmayinëbi bërëwak end Axwën gër ekun ed Narësis bën.

12 Cëmayinëbi Tërifena gë Tërifosa, bëmaÿe bëtoxari bëndam bënd riyenin këno mbañ Axwën bëñ. Cëmayino Perësid, imaye itoxari ind ex pëlot gër yomb iram in, mëñ bëte mbañ xemëna ko gër andiyen and Axwën.

13 Cëmayinëbi Rufos, ar yata këno Axwën an, do gë nëm irexëm ir wëlaya baxe wëno ang itox indexëm ak.

14 Cëmayinëbi Aseñëkëritos, gë Fëlegon, gë Erëmes, gë Patërobas, gë Erëman, do gë bëmaÿe bënd hi këni në er ebat bëñ.

15 Cëmayinëbi Filologos, gë Yuliya, gë Nereya, gë iminëm itoxari indexëm in, gë Olumëpas, do gë dek bëmaÿe bënd exëni Amara amat bëñ.

16 Awa cëmarin andewën rewën añ, do en megarëra ang bëmaÿe bënd acël amat fo gayik okëreceñ hi këni. Bamara band Kërisët bañ dek kënun šëmand.

Bapela bapelatar bañ

17 Bëmaÿe axara xara këmun, titinalindënëbi bëxapëndër bën, gë bër kë lënanënd eñëñanax bën, do gë bër kë šembëtënd er kënun sëyalind bën, kwëÿëtayinëbi.

18 Gayikwa bërako rako bën okadëp od bacël bandebën fo hi këni, ani gi ex na okadëp od Kërisët, Axwën arebi an. Barikan gë oyeyan onëngax oñ kënebi yifand bër gë onden ond šenene bën.

19 Barikan wën, bela dek nangërak mëne mbañ këno baxëtënënd Axwën an. Ata wëno dek ke nënganënd endewën eñ. Barikan ÿandi ÿandi ke en gi gë orenik or en tëfaxënënd benjekax bëñ, do en kwëÿëtaxënënd dek beñëñanax bëñ.

²⁰ Nangin mëne Kaxanu, mëŋ ar kë yëlënd obetak an, gogo këŋo lat Sindan dila gër osapar orewën. Yesu Kërisët, Axwën arebi an, yëlëlenun oyekax orexëm ol!

²¹ Timote, ar bar këmi andiyen and Kërisët an këŋun šëmand. Ašëma kënun šëmand bëte bëram bën: Lusiyoŋ, gë Yasoŋ, do gë Sosipater.

²² Wëno Terëtiyoŋ, aŷëgw an këŋun, šëmand wën bër bar këne gër Axwën bën.

²³⁻²⁴ Ašëma këŋun šëmand Gayiyoŋ, axwën iciw ind gër ed hi këme an, do gë bër gër Amara and gër ndëbën bën. Ašëma këŋun šëmand bëte Erasët, awëxëta ar kodî ir angol an, do gë imaŷe ind këno wăcënd Karëtos iŋ.

Cale ipelatar iŋ

²⁵ Duwanëŋone Kaxanu, mëŋ ar xorëk eŋun kemën an, ang këme femërand Atëfëtan and Yesu Kërisët ak, ang ex enang ecarax end šon baxo Kaxanu elod ga ŷanak aniyen ak.

²⁶ Barikan gërëgako, ecarax eŋo šanayak paŋ gë Oñëgw od bëlawënel ok, ang babi felënd Kaxanu ak, mëŋ ar hik din aŋ, enëbi nangëndëra bela bën. Mondako ri ko eno kwëtaxën, do eno tëfaxën benëŋ bër dëk.

²⁷ Awa Kaxanu, mëŋ ar ex gabat ar gë orenik an, kwënëlexo din ir din enjaran eŋ paŋ gë er ri ko Yesu Kërisët in! Amen!

Kayëta iyanar ir Bëkorenjët in Lilaya in

Akayëta aņo ex aņanar and yëgwën bafi Pol Okëreceņ od gër Amara and Koreņjët aņ. Mëņ ebaç aņanar ar nangëndëra bafi Atëfëtan and Yesu Kërisët aņ. Okëreceņ oko axucarëra bafi xucarërand gër Amara andebën xali fitarëra këni bëmëxwër bëmëxwër. Bërëmar ari bani rind orekar od xali abat yëraya këņo asoxari ar sëm an. Bëte awacër bani wacërend gër kiti iņ gër bër ax gi ex na okëreceņ. Pol ayaka yaka bafi bëte ga wëkara bano: end eņer ed okëreceņ eņ, gë end olaş eņ, gë end ecemar ed Axwën eņ, gë end banjëla band Angoc Amënëk eņ, do gë end ekani ed gër ecës eņ. Akayëta aņo kë sëyalind mondake yäpëk eni dind bërëwäk end Yesu Kërisët bën gë bamërëwëra band fitarëk kë gë eyeyan ed Kaxanu ban. Er ex gër akayëta in:

Ecëmar el do gë cale ind ecëkwa iņ: 1.1-9.

End egi ed arabat në end Yesu Kërisët eņ: 1.10-2.16.

End ekwëta ed osëyali or oparëxanda eņ: 3.1-4.21.

End ola or yäpëk gër Amara eņ: 5.1-7.40.

End yas er oyel or řaş këñëfi gër olaş eņ: 8.1-11.1.

End ang yäpëk cale ind Amara eņ: 11.2-14.40.

End er wacayak ekani ed gër ecës eņ: 15.1-58.

Bebër fëna baxo Pol bën: 16.1-12.

Bapela bepelatar ban: 16.13-24.

Ecëmar el

¹ Wëno Pol, ar yata këņo Kaxanu ga yandi këņo me gi parëxanda ir Yesu Kërisët an do gë abaçe Sosëten,

² këņun yëgwënëlinđ wën Amara and Kaxanu and gër Koreņjët aņ. Yesu Kërisët yata këņun do wac këņun en gi bulunda iwënëk irexëm, wën bër kë xëland owac orexëm bën ang řiyi ak do gë dek bër këņo řalend gër ed ex yo ar ex Axwën arebën, do arebi an.

³ Awa Faba Kaxanu do gë Yesu Kërisët, Axwën arebi an, yëlëlenun oyeak ol do gë obetak ol!

End benjekax bend gër Yesu Kërisët eņ

⁴ Aşëkwa këmo şëkwand Kaxanu nand ex yo end oyeakax or yël këņun paş gë ebar ed bar këmi gë Yesu Kërisët el.

⁵ Gayikwa ga bar këñ gë mëņ řotaxën këñ enjekax end ex yo, eyeyan ed ex yo, do gë onangëran or ex yo,

⁶ gayikako osede or Kërisët ol aşanaya řanayak gër ola orewën.

⁷ Awa gërëgako, gër banjëla band ko yëlënd Kaxanu në end oyeakax orexëm na, gamatak an can ex na and këno řëninđ exo canayaw Yesu Kërisët, Axwën arebi aņ.

⁸ Mëņ këņun xemën bëte xali gër eņata en gixën gë end kënun nëp këm yatir ko řakaw Yesu Kërisët, Axwën arebi an.

⁹ Kaxanu ar mokwëta hi ko, mëņ ex ar wac këņun gër ebaçe ed në end Aşëniw Yesu Kërisët, Axwën arebi el.

End bakucara band gër Amara eņ

¹⁰ Bëmaÿe, axara xara këmun gër oÿac or Yesu Kërisët, Axwën arebi an, wëlërandën. Cotin anjëlän amat, onden omat, oñandi obat, do kërenjun kucarërand na gër amara andewën.

¹¹ Bëmaÿe, yama bër ekun ed Këlowe bën ga felati këne nde mëne batakëra exëna mërëxand irewën.

¹² Awël wël këme mëne ala kala mondako ko yeyanënd: «Wëno ar Pol hi këme!» Ajo exo de: «Wëno ar Apolos hi këme!» Ajo bëte: «Wëno ar Kefas hi këme!» Ajo bëte: «Wëno cëj ar enga end Kërisët hi këme!»

¹³ Kërisët nde şapërek mondako? Pol nde fika bano në endewën? Gër oÿac or Pol nde buyi kënun?

¹⁴ Aşëkwa këmo şëkwand Kaxanu gayik ang hi kën ak, gabatak amo buyi ex na, ang ax gi ex na Kërisëpos do gë Gayiyos.

¹⁵ Ata ala ax kor na exo de mëne gër oÿac oram buyi kënun.

¹⁶ Iyo abuyi buyi këmëni bëte bër ekun ed Sëtefanas bën, gër ga ex yo, ame nang ex na ba ala aşëxe buyi këmo na.

¹⁷ Kërisët lawënegu ke me pemërand Atëfëtan an gër bela. Xarak ax gi ex na me yeyanënd gë orenik or bela, ax gi ex na mëni buyind, këdi kë yep ecës ed şës ko Kërisët gër kërëwa el.

End panga do gë orenik or Kaxanu eñ

¹⁸ Enimin, epemëra ed ecës ed Kërisët gër kërëwa el, ofëñirëx ex gër bër nambërak. Barikan, gër biyi bër fex këne, panga ind Kaxanu ex.

¹⁹ Gayikwa Oñëgw Omëñëk ok rek:

«Alaŵ këme lawë orenik or bërenik ol, Awëlëbël këme wëlëbël onden ond bër nangërak on*.»

²⁰ Feye exo arenik an? Feye exo aşalen an? Feye exo ar kë şampërend bend gër ngwën ro an? Ax gi ex na nde Kaxanu wëlëbëlëk orenik or bër gër ngwën ro ol xali hik ofëñirëx?

²¹ Enimin, gayikako bërenik bër gër ngwën ro bën gë orenik orebën ol ano nang ex na Kaxanu, ata gë ofëñirëx or epemëra el ŷapan këjo Kaxanu ebi pexëñënd bër ŵak bën.

²² Gayikwa Bëşëwif bën kë wëkand becarax do bër benëng becëxe bën këni şaland orenik ol.

²³ Xarak biyi, end Kërisët ir fika bano eñ këmi femërand, ata endey eño këni fokërend Bëşëwif bën, bëte eño ofëñirëx ex gër bër ax gi ex na Bëşëwif.

²⁴ Barikan gër bër wacëgu këbi Kaxanu, hi këni Bëşëwif, hi këni bër benëng becëxe, Kërisët ijo, panga do orenik or Kaxanu exo.

²⁵ Gayikwa ofëñirëx or Kaxanu ol renik nëmëc orenik or bela ol, do ositara or Kaxanu ol nëmëcak ojaŵ od bela ok.

²⁶ Bëmaÿe, yëlarayin nobën hi kën, wën bër ŵac këjun Kaxanu bën: bërenik ax gi ex na gër owat or bela, bangwëlik ax gi ex na, bër gapak bën ani nëmëb ex na mërëxand irewën.

²⁷ Barikan Kaxanu wa sanak beşër fëñirëxik gër ngwën ro bën ebi bëlandëraxën bërenik bën. Bëte mëj yata këbi bër sitarak gër ngwën ro bën ebi cëfënanaxën bër gë ojaŵ bën.

²⁸ Kaxanu sanak bëte beşër bak gër ngwën ro bën, beşër yaf këni bela bën, beşër ŷoweÿ ax gi ex na bën, exo yepëñaxën beşër fëb këni bën.

²⁹ Mëj ex, ala ax kor na exo dafëna gër lëngw ir Kaxanu.

* 1:19 1.19 Esayi 29.14

³⁰ Xarak paß gë mēj baraxën kën gë Yesu Kërisët. Yesu Kërisët wëlanëgu këbo orenik or Kaxanu ol do bëte gë or šenene ol, owënek ol do gë apexa aņ.

³¹ Awa ang rek Oñëgw Omënëk ak: «Ar kë rafënand an, dafënalexo gër bend ri ko Axwën*.»

2

End osëyali or kërëwa eņ

¹ Endam eņ cëj bëmaļe, and yeli këme gër ndewën aņ, mun nangën end šon baxo Kaxanu eņ, ame yeli bana ang ar këno šëkwënd gër eyeyan do gër orenik fo.

² Gayikwa er ŷapan baxe and hi bane në erebat aņ, me nang wayët end Yesu Kërisët eņ fo, Yesu Kërisët ir fika bano.

³ Wëno dëj er yeli bame gër ndewën gë ola ositarak do ayëdara bame yëdarand xali baxe rëgëñënd.

⁴ Osëyali oram ol do gë epemëra edam el ax gi bana gë orenik or eni maxën bëla. Barikan, aŵa ŵa kën në end panga ind Angoc and Kaxanu ind bax šanayand eņ.

⁵ Mondako bax, eno kwëtaxën Kaxanu në end panga indexëm, bari ax gi ex na në end orenik or bëla.

End orenik or Kaxanu eņ

⁶ Enimin, orenik dëj ex er këmi femërand gër bëla bër gë ola or faļayak gër ekwëta in: orenik olo ax gi ex na or gër ngwën iņo ro, ax gi ex na bëte or bemun bend gër ngwën iņo ro, bemun bend kë nemira beņo.

⁷ Barikan orenik oxëbënaxik or Kaxanu, or šonaya bax ol këmi femërand. Orenik olo fenan bašo Kaxanu ene cotaxëne enjaran eņ, đamana exo di ngwën iņ.

⁸ Bemun bend gër ngwën ro beņ đek, gematak ax nang bana orenik olo. Gayikwa kido anang nang bani, ano pika dona Axwën ar gë enjaran an.

⁹ Barikan ang rek Oñëgw Omënëk ak:

«Er angës and ala ax wat ex na in,

er anëf and ala ax wël ex na in,

do er emëkw ed ala ax yëlara ex na in

Kaxanu afenan fenan këbi bër ñan këņo bën*.»

¹⁰ Xarak eņo biyi nangën këbo Kaxanu paß gë Angoc Amënëk aņ. Gayikwa Angoc aņ kë xamanënd er ex yo xali gë bend šonayak gër Kaxanu ak.

¹¹ Bend gër ala beņ, onden ondexëm oņ kë nangënd ax gi ex na ala ašëxe. Awa bëte, bend gër Kaxanu beņ Angoc and Kaxanu aņ kë nangënd, ax gi ex na ala.

¹² Xarak biyi, Angoc and xaniwëk gër Kaxanu aņ šot këmo mi nangaxën bend yël këbo Kaxanu paß gë oyekax orexëm beņ, bari amo cot ex na angoc and gër ngwën ro aņ.

¹³ Do biyi bend këmi yeyanënd beņ bešër kë sëyalind Angoc and Kaxanu ex gë eyeyan ed kë xaniwënd gër Angoc and Kaxanu el, ax gi ex na bend kë sëyalind orenik or bëla.

¹⁴ Ar aņo cot ex na Angoc Amënëk gër ola orexëm an, axo kwëtand na bend Angoc and Kaxanu beņ. Gayikwa gër onangëran orexëm bend

Angoc and Kaxanu bëj, ofëni rëx ex, axo kor na ejo pëni gayik gë Angoc and Kaxanu fo ko xor ejo pëni.

¹⁵ Barikan, ar şot këj Angoc and Kaxanu an kë xorënd ex kiti bëj dëk, karak mëj dëj ala ajo kitind na.

¹⁶ Gayikwa gër Oñëgw Omënëk are rek:

«Nojō nangëk anjëlän and Axwën an?»

Nojō xorëk ejo téyali Axwën an*?»

Barikan bëyi, anjëlän and Kërisët an şot këmi.

3

End bëriyenin bër Kaxanu eñ

¹ Bëmajë wëno cëj, er bamun felërand ang bër ex bëla fo, ang bër bayik obaş gër ekwëta ed Kërisët fo, ax gi ex na ang bër şot këj Angoc Amënëk.

² Omër bamun yëlënd en ceb ax gi ex na ecemar, gayikwa an kor dona en yamb. Ado xalı gërëgako dëj an kor na

³ gayik ano cot ex na Angoc Amënëk an. Enimin, ga xwënda kën ako oyakëraxi, bakucara mërëxand irewën, ax gi ex na nde bëjō kë wäsinënd mëne ano cot ex na Angoc Amënëk an?

⁴ And ko rend abat: «Wëno ar Pol hi këme» do ajo: «Wëno ar Apolos hi këme» ax gi ex na nde oyeyan or bëla fo ex?

⁵ Awa nojō ex Apolos? Do nojō ex Pol? Ax gi ex na nde bëyi bëxi bëriyenin bër Kaxanu fo hi këmi? Paş gër felëra këmun in xwëtaxën këno Axwën an, ala kala ang yël këjō Kaxanu ak riyeni këmi.

⁶ Wëno ned këme, Apolos xoşa ko, barikan Kaxanu rafën ko.

⁷ Do ar nedëk an, gër ar xoşak an, yoweÿ ani gi ex na. Kaxanu gabat, mëj ar kë rafënënd an, ex ar gapak an.

⁸ Ar nedëk an do gër ar xoşak an, gwër fo exëni. Kaxanu aşos këjō şos ala kala ang riyeni ko ak.

⁹ Gayikwa gër andiyen ajo, bër şoma këjō Kaxanu fo hi këmi. Wën ex oşënga orexëm ol, wën ex këbe ir ko bayënd in.

¹⁰ Gër anjëla and yël ke Kaxanu an riyeni këme ang abay ar xamëk obay fo. Wëno bayëk edëda ed aciÿ el, do aşëxen bëtëguk bay ko amenj an. Barikan, ala kala balëkënalilexo ang ko bayënd ak.

¹¹ Enimin, gabatak ax kor na exo bay edëda ecëxe, ed fitarëk gër ed ex el, mëne ngëj Yesu Kërisët.

¹² Gër edëda elo, ado eni bay bëla bën: abat gër kaşë, ajo bëte gër kodı, ajo bëte gër oxaÿ oxëbënënaşık, ajo bëte gër otëx, ajo gër ecub, do ajo bëte gër onji,

¹³ aşanaya kë şanaya yatir kiti er ex andiyen and ala kala in. Xodfux ol kë necët ang xëbënëk andiyen and ala kala ak.

¹⁴ Ala ajo aşot ko şot acosa, angëmëne er bay ko in ax ñeg ex na.

¹⁵ Barikan angëmëne aÿeg yegëk, acosa axo cot na. Dal ex afex ko fex, barikan ang ar fece këjō amëra fo ko hi.

¹⁶ An nang ex na nde mëne wën ex aciÿ and Kaxanu an? Bëte an nang ex na nde mëne Angoc and Kaxanu an gër ola orewën lëg ko?

¹⁷ Ar kë nëxen Aciÿ and Kaxanu an, Kaxanu anemin këjō nemin. Gayikwa Aciÿ and Kaxanu an er wënëk ex do wën ex aciÿ ajo.

18 Ala kërex yifaya na: angëmëne ala mërëxand irewën exo yëland mëne arenik ar ang ÿapëk gër ngwën ro ak hi ko, gilexo afënirex, exo gixën enim arenik.

19 Gayikwa orenik or gër ngwën ro ol ofënirex ex gër Kaxanu. Ga rek gër Oñëgw Omënëk:

«Kaxanu këbi sëränd bërenik bën gë bamene bandebën ßaŋ fo*»

20 Are rek bëte:

«Axwën an anang nang ko ßanjëlan ßand bërenik ßaŋ.

Anang nang ko mëne ax gi ex na gë ofëcak*»

21 Awa mëŋ ex, këren dafënanand na në end er ri ko ala gayikwa wën xwënëk dek:

22 hik Pol, hik Apolos, hik Kefas, hik ngwën iŋ, hik aniyän aŋ, hik ecës el, hik ßend gërëgako, hik ßend ecan ecan. Wën xwënëk dek.

23 Ata Kërisët xwën këjun wën bëte do Kaxanu xwën këŋo Kërisët.

4

End oparëxanda od Kërisët eŋ

1 Awa wën aŋap ÿapëk enëbo watënd ang bëriyenin bër Kërisët, bër xwëtënan kënebi beconëson ßend Kaxanu fo.

2 Gayikwa ar xwëtënan këno napul an, aŋap ÿapëk exo gi ar mokwëta.

3 Wëno cëŋ ado ene kitind ßela bën, hik wën, hik në aciŵ and kiti, axe ßalënd na gë tëkër ak. Wëno dëŋ ame nëpayand na.

4 Gayikwa onden ondam oŋ ÿoweÿ axe nëpënd na. Axwën an ex ar ke xitind an, ßari ax gi ex na de në eŋo hixën këme ar ßenene.

5 Awa mëŋ ex, wën këren kitind na andiyen and ala aŋ, xarak ax ŋatëgu ex na pere akey and kiti aŋ. Cëniyin exo ßakaw Axwën an, mëŋ kë fioba kerët beconëson ßend gër ecamëdan ßeŋ. Bëte mëŋ kë nëcët ßanjëlan ßand gër owëkw or ßela ßaŋ. Ata Kaxanu eŋo cëkw ala kala ang riyeni ko ak.

6 Bëmaÿe, eŋun pënixën yeyanaxën këme endam eŋ do gë end Apolos eŋ. Mondako këñ sëya mëne ax gi ex na monëmëca er ÿëgw këni gër Akayëta and Kaxanu in. Ata ßayik ala ax pitaya na, do exo dafënalind imëxwër ind sana ko iŋ xali eŋo merelind ar imëxwër icëxe an.

7 Enimin, inewä xuca këyo ašandax an? Inewä šot këy xarak ani yël ex na monjël? Do angëmëne monjël fo yël këni er šot këy in, inewä këy rafëanaxënd nangëde ani yël ex na monjël?

8 Yama wën, anëka wa wëd këñ, anëka šotëra këñ, anëka ÿana këñ emun el biyi këñ. En munëdo wa enim dëŋ ata wun done andamat!

9 Gayikwa wëno er hixënan ke mëne Kaxanu yepën këbo biyi oparëxanda ok. Biyi ex bër ÿoweÿ ami gi ex na bën, er hi këmi ang bër edafw fo. Omeleka ok do gë ßela bën kënebo nëkonënd ang beßëšaraxik fo.

10 Biyi bëfënirex hi këmi në end Kërisët, ßarikan wën, areni reni këñ gër Kërisët. Biyi bërëtoc këmi, ßarikan wën bër gapak hi këñ. Wën ašëkw kënun šëkwënd, ßarikan biyi ayepën kënebo yepënen.

11 Xali gërëgako, biyi er hi këmi: bër këbi rind enjo, bër këbi selënd men, bër gë ßanjëm këñ, bër kënebi xëmërand, bër gë edëg këñ.

¹² Bëte gë otaxan odebi oko dëj këmi riyenind gë toro mi cotaxën er këmi liyaxën in. Ado enëbo cirërand bela bën, biyi mëni calenënd, hik enëbo dixërand, mi bujand.

¹³ Hik eni nëxenënd omac odebi ok, biyi mëni pelënd bend këbi fuçara. Ata biyi ex batëxësëx band ngwën bañ, bër şus kënëbi bela dek xali gërëgako bën.

¹⁴ Mun tÿyalixën ang obaş or pëlot gër yomb iram fo yëgwënaxëli këmun mondako, ax gi ex na mun cëfëninaxën.

¹⁵ Enimin, ado enëbi cotëdo bëxadac bër end Kërisët owëli epëxw, wëno ex sorix irewën gayik wëno sëfëtandëra këjun xali wã kën Atëfëtan and Yesu Kërisët añ.

¹⁶ Awa axara xara këmun, tëfëtelindën ola oram ol.

¹⁷ Në enjo lawënaxënëli këmo Timote, mëj ar ex asëñiwën ir ñan këmo mbañ, do hi ko ar mokwëta gër bend Axwën. Mëj këjun yana enun kwitanënd ang këme liyand në end Yesu Kërisët ak. Bëjo këme sëyalind gër dek bamara band okëreceñ.

¹⁸ Fën gër ndewën, bërëmar afufënarara këni fufënarand ga këni yëland mëne wëno amun nëngali na.

¹⁹ Xarak wëno gogo këme yeli angëmëne aña wã ko Axwën an. Ata këme nang ba ine këni xor eni yeyan do eni di bër kë rafënarand bëjo.

²⁰ Gayikwa owun or Kaxanu ol gë panga ex, ax gi ex na ayeyandërand fo.

²¹ Ine yandi këjun? Ba me yeli gë engwëşa nde, ba me yeli gë añana do gë onden onjekax nde?

5

End eñac enj

¹ Gër ed ex yo wëlik mëne gër ndewën, bërëmar watak eñac enj, xali abat yëraya këno moñëraya dëj asoxari ar sëm an. Xarak, ado bër año kwëta ex na Kaxanu bën dëj ani dind na mondako.

² Wën aşes don sesënd, ecëñëxët kën rafënarand! Arenita don renitand do eno nwañ ar rik enjo an, mërëxand irewën!

³ Wëno cëñ, ado bayik ame gi ex na fën gë eman endam enj, gë onden oñ, nangëde në erebat hi këne fo, anëka nëp këmo ar rik endey endako rako an, nangëde në erebat hi këne fo.

⁴ And kën bërër gër oñac or Axwën Yesu añ, gë panga ind Yesu Axwën arebi in, onden ondam oñ aşoma këjun şoma.

⁵ Awa ala ajo, dëxwino gër Sindan ex nemixën ola osëmbak orexëm ol, do ex pexaxën angoc andexëm añ yatir ko bakaw Axwën!

⁶ Ata end kën rafënoxën ax gi ex na de! Aye nang kën: Tëkër fo këni rind lewir in ex pufënoxën dek pix ind negali këni in.

⁷ Wunëtayin ngwa eñëjënax end ex ang lewir ixacax fo enj, en gixën bela bëwënëk, bër ang pix ingaşax ind gë lewir këm fo. Ado anëka hi kën bëwënëk gayikwa Kërisët yëlayak şadaxa në endebi gë Ofëna or Apexa ol.

⁸ Awa mëj ex, dindëne Ofëna or Apexa ol gë mburu ind gë lewir këm, gë owëkw owënëk do gë dal in. Bari kërëne yambënde ex na mburu ind gë lewir ixacax in: lewir ir bandixa batëmbak do gë oxey in.

⁹ Ga yëgwënëli këmun wa gër kayëta iram mëne kërën dëkërend na gë bër yëlayak gër eñac bën.

¹⁰ Bari ame de ex na de ax ñap ex na en dëkërend gë bër kè yëlayand gër ngwën ro gër añana and kodí, gër orek, ba gër olaš bën. Kido mondako bax, wën afo en canëdo gër ngwën ro.

¹¹ Gërëgako, er yëgwënëli këmün mëne këren dëkërend na gë imaýe ind kè rend kërecej hi ko, do exo yëlaya gër eñac, gër añana and kodí, gër olaš, gër ocir, gër ošef ba gër orek. Do ado gë ala arako rako an, këren yambërand na deñ.

¹² Enimin, ba wëno nde këbi xiti bër ax gi ex na okërecej bën? Do bër ex okërecej bën cëj, ax gi ex na nde wën ýapëk enëbi kitind?

¹³ Bër ax gi ex na okërecej bën, Kaxanu këbi xiti. Ga rek wa Oñëgw Omënëk ok: «[J]wáyino asëmbak an mërëxand irewën*.»

6

End ekitir ed bëmaýe eñ

¹ Kërecej ir xucar këbi gë kërecej išandañ in, mondake ko yëxwënd eno mëla kiti gër bësëmbak, xarak gër bëwënëk wëla doño?

² An nang ex na nde mëne bëwënëk bën këbi xiti bela bër gër ngwën ro bën? Do angëmene wën këbi xiti bër gër ngwën ro bën, an kor na nde en kiti bënd xafëxafak gër aniyän ro beñ?

³ An nang ex na nde mëne biyi kënëbe xitiye omeleka ok? Do bënd gër aniyän año ro beñ nde këne sëkwane?

⁴ Xarak, wën and këñun xucar në end bënd gër aniyän año ro añ, bër ýoweý ani gi ex na gër Amara bën këñun xitind!

⁵ Mondako këme yeyanënd eñun cëfënanaxën. Arenik gabatak ax gi ex na nde ar kè xor ebi kiti bëmaýe beñ?

⁶ Barikan imaýe in eño mac kiti imaýe ind xucar këbi in gër bër ax gi ex na okërecej.

⁷ Awa gayikako wën awacër kën wacërënd kiti, ošoýik orewën ex. Ado enun menan, inewä hayik an buñand na? Inewä hayik an buñand ado enun kwëcand bacota bandewën bañ?

⁸ Wën wa këbi wënanënd bošandañ borewën do wën wa këbi xwëcand bošandañ borewën xarak bëmaýe bëndewën exëni!

⁹ An nang ex na nde mëne bësëmbak bën ani gi na bër owun or Kaxanu? Këren yifayand na gë andewën añ deñ gayikwa bër xwëndak eñac bën, bër olaš bën, bër kè rind orekar bën, bësöšan bësöxari bën, bër kè lakind asošan gë asošan bën, ba asoxari gë asoxari bën, ani dil na gër owun or Kaxanu.

¹⁰ Bëte bërek bën, bër hanëk kodí bën, bëšef bën, bër wër këbi ocir bën, ba bërek bëxeyax bën, ani gi na bër owun or Kaxanu.

¹¹ Do xarak bërëmar gër ndewën na, mondako hi bani. Barikan Kaxanu wënën këñun, mëñ fit këñun, mëñ ri këñun bër šenene paš gë oñac or Axwën Yesu Kërisët ol, do paš gë Angoc and Kaxanu, mëñ ar xwën këbo añ.

End oxëbën or eman eñ

¹² Wëno er ex yo xor këme me di, barikan ax gi ex na er ex yo hik gë ofëcak. Er ýandi ke yo këme xor me di, barikan wëno, gebatak axe ñandi ex na exe bëña.

¹³ Eyamb yamb in er acël ex do acël an er eyamb yamb ex. Akey amat, Kaxanu anemin ko nemin eyamb yamb in do gë acël an. Barikan eman en, ax gi ex na end eñac, end Axwën ex, ang hi ko Axwën ak, ar eman.

¹⁴ Ata Kaxanu, mëñ ar xanin këño gër ecës Axwën an, axanin këbo xanin gër ecës biyi bëte, gë panga indexëm in.

¹⁵ An nang ex na nde mëne beman bendewën beñ owal od eman end Kërisët ex? Do awëf nde këme wëf owal od Kërisët ok, me cosali në eman end asoxari aÿacaxik? Bëtëdëñ!

¹⁶ An nang ex na nde mëne asošan ar laki këni gë asoxari aÿacaxik an, eman amat hi këni gë asoxari ajo? Ga rek wa Oñëgw Omënëk ok: «Bën tak bëxi, eni gi eman amat⁶.»

¹⁷ Barikan ar yëlayak gër Axwën an, angoc amat hi këni gë Axwën an.

¹⁸ Ata gërintën mongër eñac en. Eñëñëñax end ko ri yo ala, fac ir eman ex. Barikan ar yëlayak gër eñac an eman endexëm en dëñ ko wënanënd.

¹⁹ An nang ex na nde, mëne beman bendewën beñ ex Aciw and Kaxanu and gër ed hi ko Angoc Amënëk and yël këñun do lëgëk gër ola orewën an. Wën an kwënaya ex na wën dëñ.

²⁰ Gayikwa Kaxanu yëc këñun gë akanji atëm. Awa pëbindëno gë beman bendewën beñ.

7

End eñër en

¹ End yëgwënëgu këne en këmun yakand mëne aye yek asošan an këreño təkand na asoxari an.

² Barikan, këdi kën xwënda eñac en, asošan kala ñërëleño asoxari, do asoxari kala cotëleño icën.

³ Icën in dinindëleño alindaw er ÿapëk icën eno dinënd alindaw in. Bëte asoxari an dinindëleño icën in er ÿapëk asoxari eno dinënd icën in.

⁴ Asoxari an axo kwën ex na eman endexëm en, icën indexëm in xwënëk. Bëte asošan an axo kwën ex na eman endexëm en, alindaw xwënëk.

⁵ Wën bër yërërëk bën, këren capërënd na angaw an angëmëne ax gi ex na angwëlëra, en yëlayaxën imëd fo gër cale. And kë xuca an, bakayin angaw amat këdi kën səkwan emëlaya ed ogaf odewën el, do enun nanët Sindan in.

⁶ End këme rend en angwëlëra ex, ax gi ex na apela.

⁷ Aÿandi ÿandi ke eni gido bela bën ang wëno ak. Barikan ala kala gë anjëla hi ko, anjëla and yël këño Kaxanu: abat anjëla anjo, ajo anjëla acëxe.

⁸ Bësošan bër gë eñër këm bën do gë bësoxari bësebëta sebëta bën, ga re këme fon yek eni bayido ang wëno ak.

⁹ Bari angëmëne ani kor na emëlaya ed ogaf odebën el, ñërëlexëni, gayikwa mondako ÿapëk gë ebi corënd oñandi ok.

¹⁰ End okëreceñ od yërërëk en cëñ, Axwën an rek mëne asoxari an këreni capër na gë icën indexëm in, ax gi ex na wëno rek eno.

¹¹ Barikan angëmëne asapër şapër këni gë icën indexëm in, bayilexo icën këm. Angëmëne ax gi ex na mondako, bakarëlexëni gë icën indexëm in. Do asošan an këreño pela na asoxari arexëm an.

¹² End bër yërërëk gë bër ax gi ex na okëreceñ en cëñ, wëno dëñ kë rend, ax gi ex na Axwën an: angëmëne imaÿe ind ex këreceñ in eno cot

asoxari ar ax gi ex na kërecej, do asoxari ajo exo ma eni ñëpa, kërejo pela na.

¹³ Bëte angëmëne asoxari ar ex kërecej an ejo cot icën ind axo gi ex na kërecej, do icën ijo exo ma eni ñëpa, kërejo can na gër eñër.

¹⁴ Gayikwa icën ind axo gi ex na kërecej ij, asoxari ar exo kërecej an këjo wënënënd. Bëte asoxari ar axo gi ex na kërecej an, imaÿe ind ex kërecej ij këjo wënënënd. Kido ax gi bana mondako, obaš orewën ol obuyaraxik hi doni xarak awën dëj wën këni.

¹⁵ Barikan angëmëne ar axo gi ex na kërecej an ÿandi këjo acapëra an, capërëlexëni eñër el. Amëd ajo, imaÿe ij, hik asošan an, hik asoxari an, ÿoweÿ ajo tëra na. En diyand gër angwëlëra wac këjun Kaxanu.

¹⁶ Enimin wëj asoxari an, mondake këy nang mëne afexën këyo fexën icën indey ij? Bëte wëj icën ij, mondake këy nang mëne afexën këyo fexën alindax?

End oñandi od Kaxanu eñ

¹⁷ Awa ala kala diyayindëlexo ang hi baxo and wacëgu këjo Axwën ak, do ang ex anjela and yël këjo Kaxanu ak. Mondako re këme eni dind gër Bamara dëk.

¹⁸ Ar hi bax axacëxac and wacëgu këjo Kaxanu an, bayilexo axacëxac do ar hi bax axacëxac an, këreno kac na.

¹⁹ Oxac ol ÿoweÿ ax gi ex na, bëte oxacëxac ol ÿoweÿ ax gi ex na. Er ÿapëk in ex edi ed ang rek bapela band Kaxanu el.

²⁰ Ata ala kala bayilexo ang hi baxo and wacëgu këjo Kaxanu ak.

²¹ Angëmëne xadëp hi bay and wacëgu ki Kaxanu an, kërey dendërand na. Barikan angëmëne axor ex ey gi ar yaya, kemënal exi gi mondako.

²² Enimin, xadëp ir wacëgu këno gër Axwën in, Axwën an racët këjo. Bëte ala ar yaya ar wacëgu këno an, xadëp ir Kërisët hi ko.

²³ Yama gë akanji atëm ga racët këjun nde Kaxanu. Awa këren gind na okadëp od bëla.

²⁴ Bëmaÿe, ala kala bayilexo gër lëngw ir Kaxanu ang hi baxo and wacëgu këno ak.

End bër gë eñër këm eñ

²⁵ End odënañ obeja eñ cëj, ax gi ex na apela and Axwën. Barikan wëno dëj kë rend, wëno ar hik ar mokwëta në end axaÿënan ir Axwën an.

²⁶ Awa baxët in end ÿapan ke eñ, në end bakey bañëkaxik band hi këne gërëgako baño an, ala kala bayilexo mondako.

²⁷ Angëmëne gë asoxari ÿërër kën, kërey cala na en capër. Angëmëne ay gi ex na gë asoxari, këreyëjo cala na asoxari.

²⁸ Barikan, angëmëne mondako dëj këy ÿër, ay mendëra na. Bëte angëmëne endënañ emeja eñ aÿër këno ÿër, axo mendëra na. Barikan fo nangin mëne bër ÿërërëk bën mban këbi ÿana ebi cëmurand, do mëj ÿandi ke en kwëÿëtado.

²⁹ Bëmaÿe, baxët in er re këme in: amëd and bayi këbo an anëka kë romënd. Gërëgako bër gë bësoxari bën, gilexëni ang bër gë bësoxari këm fo.

³⁰ Bër kë sesërand bën, gilexëni ang ani tesënd na fo, bër këbi nëngandërand bën, ang bër abi nëngandërand na fo, do bër kë yëcërand bëÿ bën, ang ani cotëra ex na fo.

³¹ Do bër kë riyenind gë bebër gër ebar ro bën, gilexëni ang ani diyenind na enim fo. Gayikwa ngwën ino ang hik ak, axuca kë xuca.

³² Xarak wëno, aÿandi ÿandi ke en gi gë odendëran këm. Ar bayik ax ñër ex na an, bend Axwën këno balënd, ašala ko šaland exo di er këno nënganënd Axwën in.

³³ Barikan ar ÿërëk an, abal këno balënd bend gër ngwën ro bej, ašala ko šaland exo di ang këno nënganënd alindaŵ ak.

³⁴ Do mondako ko šetëndërend bandixa bandexëm baj. Mondako fo ex end asoxari aÿërërëx eñ do gë end endënaŵ emeja eñ. Er këni šaland eni di wayët ang këno nënganënd Axwën ak, eni gixën bëwënëk gër eman do gër angoc. Xarak, asoxari ar ÿër këno an, bend gër ngwën ro bej këno balënd ga ko šaland exo di ang këno nënganënd icën indexëm ak.

³⁵ End ofëcak orewën kème yeyanaxënënd mondako, ax gi ex na mun cëndën. Er ÿandi ke en cot aniyen and šenene, do en yëlaya wayët gër Axwën fo, këreñun yaja na.

³⁶ Šambenjar ir yëlak mëne ax ñap ex na eño teb endënaŵ emeja end yata baño eñer eñ axo mendëra ex na. Angëmëne anëka këno šanand oñandi odexëm ok, dilexo er ÿandi këno in, ñërëleño.

³⁷ Barikan šambenjar ir fayëk gër emëkw edexëm mëne año ñër na endënaŵ emeja end yata baño eñ, enjekax ri ko. Barikan mëñ dëñ fayëk eño gër emëkw edexëm exo bayixën nangërexe asoxari, ala año nëÿali ex na.

³⁸ Ata ar këno ÿër endënaŵ emeja end yata baño an, enjekax ri ko. Bari ar año ñër ex na an rik er yek nëmëc in.

³⁹ Asoxari ar ÿër këno an, abar bar këni gë icën indexëm in ang kë nëka yo aniyen and icën añ. Xarak, and ko šës icën añ, axor ko xor exo ye eño ñër asošan ašëxe, ar ex mëñ bête këreceñ.

⁴⁰ Barikan, ang kème yëland wëno ak, asoxari ajo nëmëc kë ÿana eño nëngandërand angëmëne exo bayi icën këm. Wëno bête, kème yëland, ašot šot këmo Angoc and Kaxanu añ.

8

End ÿas er gër olaš eñ

¹ End ÿas er oyel or šadaxa këñëbi gër olaš eñ cëñ, biyi dëk gë enang nang hi këne, ašot šot këne onangëran ol. Barikan onangëran ol ndafënan kë lënanënd, xarak anjana añ axemën kë xemënënd ekwëta el.

² Angëmëne ala exo yëland mëne ÿeÿ nang ko na, axo nang ex na pere ang ÿapëk exo nangëdo ak.

³ Barikan ar ñan këno Kaxanu an, Kaxanu anang nang këno.

⁴ Awa end eyamb ed ÿas er oyel or šadaxa këñëbi gër olaš eñ, anang nang këne mëne Kaxanu ibat fo ex, do mëne edaš el ÿoweÿ ax gi ex na gër ngwën ro.

⁵ Gayikwa angëmëne bela exëna bër kë yëland okaxanu exëna, od ex gër orën do gër ebar, awa okaxanu ok do gë bëxwën bën, aÿëmb ÿëmb këni.

⁶ Barikan, biyi er nang këne mëne Kaxanu ibat fo ex do mëñ ex Sëm in. Mëñ rik dëk beÿ bën do biyi në endexëm këne liyaxënënde. Bête Yesu Kërisët gaбат ex Axwën arebi an. Mëñ rik dëk beÿ bën do Kaxanu paš gë mëñ yël këbo aniyen añ.

⁷ Bari ax gi ex na ðek fo ðot këni onangëran olo. Enimin, bërëmar awür wër babi ekwëta ed eðaß el. And këni yambënd ýas er oyel or ñaß këneþi gër eðaß aþ, er këni yëland ðaðaxa ðëþ ex. Ata onden otitarak ondeþën oþ ex buyar.

⁸ Xarak ax gi ex na eyamb yamb këbo sëkalind gër Kaxanu: ga yamb yamb këne, ýoweý abo baßëta na; ga ane yamb exe na, ýoweý abo baßën na.

⁹ Barikan titinayindën, er këþun ýapanënd in këreþi ðënanënd na eñëþnax bër sitarak gër ekwëta bën.

¹⁰ Gayikwa angëmëne ar sitarak an exi watënd wëþ ar gë onangëran an ga këy yambënd ýas er oyel or ñaß këneþi gër eðaß eþ, ax gi ex na nde mëþ ar sitarak gër onden an, ata ko yëla axor ko xor exo yamb mëþ bëte?

¹¹ Ata imaýe ititarak ind racët këþo Kërisët gë ecës edexëm inþ, mondako ko nemi në end onangëran orey.

¹² Ga këneþi wënanënd mondako bëmaýe bënd sitarak bëþ, do ga kën nëxënënd mondako onden ondeþën oþ, Kërisët mëþ ðëþ këno wënanënd.

¹³ Mëþ ex, angëmëne në end eyamb yamb këremo ðënan eñëþnax eþ imaýe indam inþ, din ame yamb na ýas er olaß eþ këdi ko wëndëra imaýe indam inþ.

9

End ofarëxanda or Pol eþ

¹ Wëno ar yaya hi këme do parëxanda hi këme. Awat wat këmo Yesu, Axwën areþi an. Ata wën ex enjekax end ðanëk gë andiyen and fana ke Axwën eþ.

² Angëmëne gër bela bëßëxe wëno ame gi ex na parëxanda, ndakanþ wën aþa wa kën mëne parëxanda hi këme. Gayikwa wën ex nanganëme ir mëne parëxanda ir Axwën ðëþ hi këme.

³ Mondako këmëni yakand bela bër ke xitind bën.

⁴ Ba wëno gë Barënbabas fo nde þayik abo ñap ex na eyambëran el do gë ecebëran el?

⁵ Abo ñap ex na nde mo ñër ala kala imaýe itoxari ind gër Axwën? Ami kor na nde mo mëlarand ang këni rind oparëxanda ocëxe ok, gë þoþinëm þor Axwën do gë Kafas?

⁶ Ba wëno gë Barënbabas fo nde ýap këbo mor ðiyand gë er këmi ðotënd gë andeþi ðëþ inþ?

⁷ Noýo kë yend gër oßoroða do exo cosayand gë andexëm? Noýo kë rind andëða and reseþ do axo yambënd na reseþ inþ? Noýo këþi xaðaçënd oyel do axo cebënd na omër oþ?

⁸ Ba wëno ala fo nde kë yeyandërand mondako? Ax gi ex na nde end këme rend eþo na fo ex bëte gër acariya?

⁹ Enimin, ga ýëgw këni wa gër acariya: «Engaß end ki wëñënënd bële eþ, ax gi ex na mokap etëý edexëm el*.» Ba Kaxanu end ogaß fo nde këþo þalënd?

¹⁰ Enimin, në endeþi wa rexën ko eþo. Iyo në endeþi ýëgwaxën këni eþo. Gayikwa ar kë ýanënd bële an aýap ýapëk exo yarënd mëne ayamb ko yamb. Bëte ar kë wëñënd an, aýap ýapëk exo yarënd ošet orexëm ol.

* 9:9 9.9 Acariyakinëm 25.4

11 Angëmëne biyi nedën këjun napul ir gër orën in, axureli nde këbo xureli angëmëne axana këmi xanand gër ndewën napul ir gër ngwën ro in?

12 Gayikako ayëlëra këñëbi yëlërand oparëxanda ocëxe ok, kaş ex ngwa biyi. Barikan, oşet or ýap këbo enëbo yël olo, ami mëka ex na. Ecëñëxët, awägën wägën këbo mi bayi kanarëxe këdi këmi wedi Atëfëtan and Kërisët aŋ.

13 An nang ex na nde mëne bër kë riyenind gër Aciw and Kaxanu bën, gë bebër këni wëlarawënd oyël bën këni yambërand? Bëte bër kë şadaxand gër angëb bën, aşet këñëbi şetënd er şadaxa këni gër angëb in?

14 Awa Axwën an mëj rexën ko mëne bër kë femërand Atëfëtan bën eni diyand gë er këñëbi yëlënd në end Atëfëtan aŋo in.

15 Wëno cëj, bebër ýap ke ene yëlënd bëjo, gamatak ame mëka ex na. Ado amun ýëgwëlinnd na ene dawënelixëñëgu. Ecës el saxan ke, gë ex yep end këme rafëanaxëñënd eŋo.

16 Enimin, epemëra ed Atëfëtan el, ax gi ex na er këme rafëñand. Gayikwa andiyen and nëyali ke Kaxanu ex, ax gi ex na er këme rafëñaxën. Dal ex kido abame femërand na Atëfëtan aŋ, axata xata doxe!

17 Kido ga ýandi ke fo bame femërand, gë acosa hi dome. Barikan angëmëne ga ýandi ke këme femërand, andiyen and xwëtënan këne ex.

18 Ine ex acosa andam aŋ? Ga këme femërand Atëfëtan aŋ acosa këm. Bebër ýap bax ene yëlënd në end Atëfëtan aŋo bën, ame kwëñe ex na ene yëlënd.

19 Gayikwa ado ga hi këme ar yaya gër bela dek, wëno dëj rixayak xadëp ir bela dek, mëni cotaxën bër Yesu Kërisët bërãnjëm.

20 And këme hi gë Bëşëwif aŋ, me gi ang Aşëwif fo, eno kwëtaxën Yesu. Bëte and këme hi gë bër kë şëfënd acariya aŋ, me gi ang bën ak, ado bayik ame bo ex na gër mbëña ind acariya aŋo, eno kwëtaxën Yesu.

21 And këme hi gë bëwendëran aŋ, me gi ang bën ak eno kwëtaxën Yesu. Barikan wëno ame gi ex na de ar gë acariya and Kaxanu këm, gayik Kërisët lëkaya ke gë acariya andexëm aŋ.

22 And këme hi gë bësitarak aŋ, me gi ang bën ak eni pëxaxën bësitarak bën. Mondako rixaya këme er ex yo, gër bër ex yo, eni pëxaxën ang ex yo, bërëmar.

23 Do beŋo dek këme rind në end Atëfëtan and Yesu me cotaxën ma indam iŋ gër benjekax bend wëlawëk.

End bëxaşër eŋ

24 Aye nang kën mëne bër kë xaşërënd gër ambelëraya bën, dek ang exëni ak këni hërënd. Barikan abat fo kë fiatëtënd do mëj këno fupand. Awa kemëñayin en gërënd aye en ŋatëtaxën.

25 Dek bër kë xëñëñand okaşër bën, aşëbanaya këni şëbanayand bendãnjëm. Mondako këni rind enëbi pupaxën gë er kë nemind. Barikan biyi gë er bayik ax nemind na këbo fupa Kaxanu.

26 Awa wëno ahër këme hërënd, bari ax gi ex na ahër fo. Bëte ang awëñër fo hi këme, bari ame bëjarënd na awëñar fo.

27 Ecëñëxët, motoroli këme sorolind eman endam eŋ, ang end xadëp fo wëlaya këme, këdi këme fiata gë acosa këm, xarak wëno kë femërand gër bela bëşëxe.

10

End olaš eŋ

1 Bëmaŷe, end hi babi bëxarëk bërebi eŋ, axe ñandi ex na en bayi nangërexe: bën ðek babi labënd aŋar aŋ, bën ðek xegëta bax angwëngw aŋ.

2 Bën ðek buyi bax xobuyi or Moyis ol, kwëc gër aŋar do polo gër angwëngw.

3 Bën ðek bax yambënd eyamb eŋat, ed bax xaniwënd gër orën el.

4 Do bën ðek bax šebënd ešeb ceb ir bax xaniwënd gër orën in. Ašeb bani šebënd gër angaŷ and Kaxanu, and babi sëfarand aŋ. Do angaŷ aŋo hi bax Kërisët.

5 Barikan bëranjëm ang hi bani ak, abani ri na bend këŋo nënganënd Kaxanu beŋ, mëŋ šësëraxën këni gër ladawe.

6 Bend hi babi beŋo, bamatinali band këbo felërand ex këdi këne šote oñandi oñëŋenax, ang bëxarëk bërebi ak.

7 Këren gi ex na bër xwëtak olaš, ang bëxarëk bërëmar ak. Oñëgw Omënëk ok ga këbi fëlëtënd wa mondako: «Bulunda in xwënda këni ñambëran do gë ošeb. Ata xani këni eni nëxira*.»

8 Kërene yëlayaye na gër eñac ang yëlaya bani bërëmar ak xali akey amat, šës këni bela owëli alapem gë otas.

9 Kërenëŋo ŷanaxënënd ex na Kërisët an ang bano ŷanaxënënd bërëmar ak, ata šësëra këni ga ñatëra kënëbi bandën.

10 Bëte këren ñunëŋunand na ang bani wunëŋunand bërëmar ak, ata šësëra këni ga lawëra këbi meleka ir ecës in.

11 Betëm beŋo ðek hi babi bëxarëk bërebi bën. Do er ŷëgwaxën këni ang amatinali and këbo felëra fo ex, biyi bër ñatënëgu këbo bakey ñapelatar band ngwën bëjo.

12 Awa ado en yëland mëne axor kën xor en kwëŷëta eñëŋenax eŋ, titinayin këdi këŋun naŋëta!

13 Atëy ax gi ex na and bayik abi gind na bela. Barikan Kaxanu mokwëta hi ko, atëy gamatak axo teb na, eŋun ñatënëgu na xarak ax gi ex na and kën xor. Gër atëy aŋo fo ko nëcët er kën xoraxën in.

14 Mëŋ ex, wën bër ke balënd mbaŋ bëjo, kwëŷëtayin ekëla ed olaš el.

15 Ang bër gë onden fo këmun felërand, do kamanin wën dëŋ end këme rend eŋo.

16 Ešeb ceb ir këne yëlarënde gër ecemar ed Axwën in and këne šalend aŋ, ang gi ex na nde ejo ex ebaŷër ed gër ošat Kërisët el? Do amburu and këne šetërende aŋ, wacayak bëte ebar ed bar këne gër Kërisët gë eman endexëm el.

17 Gayikako amburu amat fo këne šetërende biyi bër hi këne bëranjëm, awa eman emat hi këne.

18 Kwitayinëbi enëŋ end Bëyisërayel eŋ: and bani barërend cale do eni yambënd ŷas er oyel or šadaxa kënëbi gër angëb eŋ, aŋar bani barënd gë Kaxanu.

19 Ine ngwa këme rend? Ba mëne ŷas er oyel or šadaxa kënëbi gër olaš eŋ ŷeŷ ex nde? Ba mëne eðaš el ŷeŷ ex nde?

20 Bëtëdëŋ! Barikan er këni šadaxand gër eðaš in, bëyël kënëbi šadaxanënd, ax gi ex na Kaxanu. Xarak, axe ñandi ex na en bar gë bëyël bën.

21 Wën an kor na en yëlarënd andëmba and Axwën aŋ do gë andëmba and bëyël aŋ. An kor na en yambënd ecemar ed Axwën el do gë ecemar ed bëyël el.

22 Ba eŋo yakëraxi Axwën an nde yandi këbo? Ba ojaŵ nde xuca kënjëjone?

End eyamb yamb eŋ

23 Wëno axor këme xor me dind er ex yo, bari ax gi ex na er ex yo hik gë ofëcak. Yoweÿ ax cëba ex na, bari ax gi ex na er ex yo kë xemënënd gër ekwëta.

24 Ala kala calayindëlexo ofëcak or ašandaŵ ol, ax gi ex na orexëm fo.

25 Yambindën dek er këni fanënd gër marëse in. Këren mëkarand na këdi këŋun wëlandëra gër onden ondwën.

26 Gayikwa Oñëgw Omënëk ok rek:

«Axwën Kaxanu xwënëk ebar el do gë dek bebër hik gër ebar bën*.»

27 Angëmëne ar ax gi ex na këreceŋ wac këŋun eyambëran do wën en ma en ye, yambin er kënun rëdën yo. Këren mëkand na en nang ba aÿap yap këŋun, këdi kën wël onden oŋ.

28 Barikan angëmëne ala exo de: «Yas eŋo er oyel or šadaxa kënebi gër efaš ex de.» Awa në end ar fel këŋun eŋo eŋ, këren yamb na këdi kën wël onden oŋ.

29 And këme rend: «Këdi kën wël onden oŋ», end onden ond ašëxen eŋ këme yeyanënd, ax gi ex na end onden ondwën eŋ. Enimin, inewä ke nëpaxën anjëlan and ala ašëxe gër er këme yëland aÿap yap ke in?

30 Angëmëne wëno ošet oram ol këme xanand gë ecëkwa, ine cëŋ këne renaxën në end er këme šëkwand me yambaxën in?

31 Awa kën yambërand nde, kën šebërand nde ba kën rind er ex yo, calayindën ex canaya enjaran end Kaxanu eŋ.

32 Këren gi na ang ekaÿ ed këni fokërërand bëla fo, ax gi ex na benëng becëxe, ax gi ex na Bëšëwif, ax gi ex na bër gër Amara and Kaxanu bën.

33 Awa ola orewën ol gilex ang oram ak: gër bebër këme rind axemëna këme xemënan, eŋo nëngan ala kala. Ofëcak or bëla dek këme šaland, ax gi ex na oram fo, eni pexaxën bëranejëm.

11

1 Tëfëtelindëne ang këmo sëfëtelind wëno bëte Kërisët ak.

End bësoxari gër cale eŋ

2 Ašëkwa këmun šëkwand end ga këne xwitand gër end ex yo eŋ, do end ga kën sëfënd bamërëwëra baŋ, ang sëyali këmun ak.

3 Aÿandi yandi ke en nang bëte mëne Kërisët ex alëngw ar ašošan kala an, ašošan an ex alëngw ar asoxari an, do Kaxanu ex alëngw ar Kërisët an.

4 Ašošan ar kë šalend, ba kë yeyanënd ang alawënel fo monaß gaf an, aŋo pëbënd na Kërisët, alëngw arexëm an.

5 Barikan asoxari ar kë šalend, ba kë yeyanënd ang alawënel asoxari fo, dfaßërëxe gaf an, në ecëfënin eŋo icën indexëm in: er hi ko ang ašëk šëk këno fo.

* 10:26 10.26 Calemoñëw 24.1

6 Ata cëkëleno saxëk, angëmëne axo d'abënd na gaf irexëm in! Dabindëlexo gaf in, angëmëne ašëfën ex eno kacan omban oŋ, ba eno cëk lir-lir.

7 Asošan an aŋo ñap ex na exo d'abënd gaf in, gayikako mëŋ ex eñaŵ eŋ do gë enjaran end Kaxanu eŋ. Xarak, asoxari an ex enjaran end asošan eŋ.

8 Enimin, Kaxanu nēcëtëgu këŋo asoxari an gër eman end asošan, aŋo nēcëtëgu ex na asošan an gër eman end asoxari[☆].

9 Bëte Kaxanu ri këŋo asoxari an në end asošan, aŋo di ex na asošan an në end asoxari.

10 Mëŋ ex, aŋap ŋapëk asoxari an exo d'abënd gaf in, eni wataxënënd omeleka ok mëne afëb fëb këŋo icën indexëm inŋ.

11 Barikan gër biyi bër bar këne gë Axwën bën, asoxari an axo gi ex na asošan këm, bëte asošan an axo gi ex na asoxari këm.

12 Enimin, ang šanëgu ko asoxari an gër asošan ak, asoxari an këŋo rëwënd bëte asošan an. Do eŋo dek gër Kaxanu xaniwëk.

13 Kamanin gë andewën aŋ dëŋ: aŋap nde ŋapëk asoxari an eŋo calend Kaxanu d'abërëxe gaf in?

14 Ola or ala ol dëŋ këŋun sëyalind mëne ašëfën ex angëmëne asošan an eŋo cak omban oŋ.

15 Xarak, omban ocakax oŋ enjaran ex gër gaf ir asoxari, gayikwa Kaxanu yël këŋo omban ocakax ang elabaxën ed gaf fo.

16 Angëmëne ala exëna ar ñanëk ecampëre ed gër endey eŋo el, biyi cëŋ abo mër ex na mondako do bëte gër dek Bamara band Kaxanu abi mër ex na mondako.

End ecemar ed Axwën eŋ

17 Ang këmun felëra gërëgako ak, arexëra këmun rexëra. Amun cëkw na gayik and kën fedër aŋ en ñëŋëanaxën nëmëc kën fedërënd, ax gi ex na en yexën nëmëc.

18 Eñanar eŋ, awël wël këme mëne, and kën fedër gër cale aŋ, bakucara exëna mërëxand irewën. Ado eŋo, wëno təkër fo ŵa këme.

19 Afo ex gi wa bakucara andewën rewën aŋ eni canayaxën mërëxand irewën bër kē xemënannd gër atëy bën.

20 Awa wën and kën fedër aŋ, ax gi ex na en cetëraxën ecemar ed Axwën el.

21 Gayikwa and kën yambërand aŋ, ala kala anëkan këŋo nëkanënd exo dëdaya mëŋ gabat ecemar edexëm el. Ata abat eŋo yambënënd enjo eŋ, aŋo eŋo ñaŵënd.

22 An gi ex na nde gë bëciŵ bënd gër ed kën yambëraw do en cebëraw? Ba Amara and Kaxanu aŋ nde kën yepënënd ga kënëbi šëfëninënd ako bër ŋoweŋ ani cot ex na bën? Ine këmun fel? Ašëkwa nde këmun šëkwa? Ali, gër endey eŋo amun cëkwa na.

23 Gayikwa wëno, er sëyali ke Axwën do nangën këmun in ex: Axwën Yesu ga wëd ko amburu aŋ, yatir lëxw këno gëmëd.

24 Šëkwa këŋo Kaxanu, hëmbëndër ko, do re ko: «Ejo ex eman endam eŋ, wën yël këmun. Diyindën mondako ene kwitaxënënd.»

25 Bëte and yambëra këni aŋ, wëd ko andëmba and gë ngoy aŋ do re ko: «Ejo ex ošat oram oŋ, ošat or eter ekašax ed Kaxanu gë bela el. Diyindën mondako ene kwitaxënënd nand kën šëbënd yo.»

²⁶ Gayikwa, nand kën yambënd yo mburu iño, do nand kën šebënd yo ngoy iño, ecës ed Axwën el kën sëfëtënd mondako xali exo ßakaw.

²⁷ Mëj ex, ar kē yamb mburu iño do exo ceb ngoy ind andëmba and Axwën iñ, xarak año ñap ex na an, anëka wënan ko eman end Axwën eñ, do gē ošat orexëm oñ.

²⁸ Awa ala kala kamanindëlexo ola orexëm ol, ðamana exo yambaxën mburu iñ, do exo cebaxën ngoy iñ.

²⁹ Gayikwa ar kē yamb mburu iño, do exo ceb ngoy iño an pitëndërëxe eter ed gē Axwën el, kiti indexëm fo yamb ko do šeb ko.

³⁰ Mëj ex, mërëxand irewën bëranjëm šëxwërak, bëranjëm sejik, do bëranjëm šësëk.

³¹ Angëmëne gē andebi dëj këne xitiyande, Axwën an ašo kiti na.

³² Barikan, Axwën an awërëšët këbo wërëšët gē bebër këbo xitind bën këdi këbo nöp andamat gē bër gër ngwën bën.

³³ Awa bëmaşe, and kën fedër en yambaxën ecemar ed Axwën añ, cënrindën andewën rewën añ.

³⁴ Angëmëne ala xor këño na enjo eñ, yambërawëlexo pere gër ndebën, ata ßayik an mëlaw na kiti iñ.

Omëka od ßayik ok cëj, ayaka këmun yakaf and këme yelid añ.

12

End banjëla eñ

¹ Bëmaşe, end banjëla band ko šetëndërënd Angoc Amënëk bej cëj, axe ñandi ex na en ßayi nangërëxe.

² Anang nang kën ang hi ban ak, ang hi ban bër año kwëta ex na Kaxanu fo, ang exëni benëng bënd bela bëndanjëm ak. Asëk awëlara fo bañun wëlarand gër eñëjënax do bañun nambelirand gër ßetëmbak, gër olaš or ax yeyandërand na.

³ Mëj këmun felaxënënd mëne ala ax kor na exo yeyanënd gē Angoc and Kaxanu añ do exo dend: «Kataleño tan kata Yesu!» Bëte ala ax kor na exo dend: «Yesu ex Axwën an!» xarak ax gi ex na Angoc Amënëk añ nangën këño eyeyan elo.

⁴ Ata Angoc Amënëk amat fo ex, barikan mëj kē šetëndërënd banjëla band fitarëk.

⁵ Bandiyen bañ afitar fitarëk, barikan Axwën abat fo këno rinënd.

⁶ Bandixa bañ afitar fitarëk, barikan Kaxanu ibat fo kē rind er ex yo gër bër ex yo.

⁷ Angoc Amënëk añ këño yëlënd ala kala anjëla and gē ofëcak or bela dek.

⁸ Enimin, Angoc amat año fo këño yëlënd, abat eyeyan ed orenik, do ajo eyeyan ed onangëran.

⁹ Angoc año fo këño yëlënd abat ekwëta el, do ajo banjëla band epakën ed bëšëxwëra el.

¹⁰ Bëte Angoc año fo këño yëlënd abat anjëla and exo dind becarax; ajo anjëla and edeyara ed bënd re ko Kaxanu; ajo, anjëla and epitëndër ed ßangoc el; ajo, anjëla and exo yeyanënd oyeyan ošëxe; ajo bëte, anjëla and exo ñatelind oyeyan oño.

¹¹ Angoc amat año fo kē rind bejo dek. Mëj kē šetëndërënd banjëla bañ ang këño ýandind ak: eño yël ala kala anjëla and fitak.

End amatinali and eman eñ

¹² Enimin, eman end ala eñ, emat fo ex ado ga kë ßarënd owal odanjëm. Do gayikako, aßar kë ßarënd ðek owal ok eman emat ado ga yëmbëk, mondako fo ex end Kërisët eñ.

¹³ Gayikwa ene gixëne eman emat, gër Angoc Amënëk amat ßuyi këbo ßiyi ðek: hik Bëßëwif bën, hik bër benëng becëxe bën, hik okaðëp ok, hik bër yaya bën. Do gë Angoc Amënëk año fo yëm këne ßiyi ðek.

¹⁴ Mondako fo ex end eman end ala eñ, owal odanjëm ßarëk, ax gi ex na wal ibat.

¹⁵ Kido sapar in are bax rend gayikako ax gi ex na ataxan, ax gi ex na wal ir eman. Ata nde wácaya dox mëne anëka rëxëtak gër eman?

¹⁶ Kido anëf añ are bax rend, gayikako ax gi ex na angës, ax gi ex na wal ir eman, wal ir eman ðëñ ßayi dox.

¹⁷ Kido eman end ala eñ angës fo hi bax, mondake doxo wëlërand? Kido eman end ala eñ anëf fo hi bax, mondake doxo wëranënd?

¹⁸ Yama Kaxanu ga ßomëndërëk nde ðek owal od eman ok ang yandi këño ak.

¹⁹ Kido ðek owal ok ereßat fo hi bax, eman ax gi dona.

²⁰ Awa gërëgako owal odanjëm ßarëk, ßarikan eman emat fo ex.

²¹ Angës añ ax kor na ex de mëne año ßalënd na end ataxan eñ. Bëte gaf in ax kor na ex de mëne año ßalënd na end osapar eñ.

²² Ecëñëxët, owal od eman od sitarak nëmëc ok ðëñ, gë ofëcac ex.

²³ Owal od këne yëlände aßëfën ßëfënëk enëcët ok, nëmëc këne fëbënde. Do mondako këne ßonënde nëmëc owal od ax ñap ex na eni watënd ßela ok.

²⁴ Xarak, owal od yapëk eni watënd ok, ane conënd ex na. Enimin, Kaxanu rik mondako eman eñ ene pëßaxënënde nëmëc owal od ax ñap ex na eni watënd ßela ok.

²⁵ Dek owal ok kë rëcarënd këdi kë ßapër eman eñ.

²⁶ Do angëmëne wal ibat kë sorond, ðek owal od eman ok kë sorond. Bëte angëmëne wal ibat ex mocëkw, ðek owal ok këño nëngandërand.

²⁷ Awa wën ðek eman emat hi kën, eman end Kërisët eñ do ala kala wal hi ko.

²⁸ Xarak, Kaxanu xwët këbi gër Amara and bërëwëk endexëm: ga yana këni oparëxanda, bëtëgu këni bëlawënel, bëtëgu këni bëte bëßëyali. Kaxanu axwët xwët këbi bëte bër gë anjëla and edi ed becarax, bër gë anjëla and epakën ed bëßëxwëra, bër gë anjëla and edëcara ed ßela, bër gë anjëla and olëngw, do bër gë anjëla and eyeyan ed oyeyan oßëxe.

²⁹ Dek oparëxanda fo nde exëni? Dek ðek fo nde këni yeyanënd ang bëlawënel fo? Dek bëßëyali fo nde exëni? Dek fo nde këni rind becarax?

³⁰ Dek fo nde ßot këni ßanjëla ßand epakën ed bëßëxwëra? Dek fo nde këni yeyanënd oyeyan oßëxe? Dek fo nde këni ßiatelind oyeyan oßëxe oñ?

³¹ Awa ßalëkënalindën ocal od ßanjëla ßand xëbënëk nëmëc ok.

Do wëno aßasin këmun wasin fëña ir xëbënëk nëmëc in.

13

End añana eñ

¹ Ado me yeyanënd oyeyan or ßela oñ, do gë or omeleka oñ, xarak añana axe gi ex na, ang atëmb and këni sëmbënd fo hi këme, ang etala ed kë wëlind fo hi këme.

² Ado me gi areyara ar bend Kaxanu, anang ar dek beconëson, do ar nangërak dek. Ado me cot ekwëta ed kë sêngërëbëtënd osënd el dëj, xarak aņana axe gi ex na, ۆoweỹ ame gi ex na.

³ Ado mëni cetërand napul iram in dek bëxaỹëanaxik bën; ado me dëxwënd eman endam eņ gër xodux, xarak aņana axe gi ex na, ofëcak axe gi ex na.

⁴ Ar gë aņana an abuņa ko buņand, anënga nënga ko, aņo yakëraxind na, axo dafënanand na, axo pufënanand na.

⁵ Axo dind na end ax ñap ex na eņ, aņo balënd na endexëm fo, axo wërënanand na, ala aņo penanënd na eñëņëanax.

⁶ Bëte ar gë aņana an, end däl eņ këņo fatënd, ax gi ex na osëmbak ol.

⁷ Aseban ko sebanënd end ex yo, aũa ko wënd end ex yo, ayar ko yarënd end ex yo, abuņa ko buņand end ex yo.

⁸ Aņana aņ er din ir din ex. Edeyara ed bend Kaxanu el, ayep kë yep. Oyeyan osëxe oņ, ayep kë yep. Bëte onangëran ol ayep kë yep.

⁹ Gayikwa bend Kaxanu beņ, mar fo këne nangënde, mar fo këne reyande ang bëlawënel fo.

¹⁰ Barikan and kë faỹaya beỹ dek aņ, er ebax mar fo in ayep kë yep.

¹¹ And hi bame itox aņ, ang itox fo bame yeyanënd, ang itox fo bame yëlarand, do ang itox fo baxe fëninđ bendey beņ. Barikan and nangaya këme aņ, aseb seb këme osoxëttox ol.

¹² Doro doro, awat këne watënde beỹ bën ang në anangoye fo, mëcf-mëcf fo. Barikan awat këne wat kerët. Gërëgako bendëmar fo nang këme. Barikan anang këme nang ang nang ke Kaxanu ak.

¹³ Awa gërëkako betas beņo kë bayi: ekwëta el, eyar el do gë aņana aņ. Barikan aņana aņ xëbënëk nëmëc.

14

End cale eņ

¹ Calayindën en gi bër gë aņana. Ñandindëleņun en cot banjëla band Angoc Amënëk baņ, adofa anjëla and eyeyan ed ang alawënel fo aņ.

² Enimin, ar kë yeyanënd oyeyan osëxe an, Kaxanu këņo yeyanelind, ax gi ex na bëla gayik er ko rend in ala aņo pëninđ na. Angoc Amënëk aņ wa këņo ñëbëtënd exo yeyanënd bend sonayak beņ.

³ Ar kë yeyanënd ang alawënel fo an, bëla bën këbi felërand: bër gër Amara bën këbi xemënënd gër ekwëta, bën këbi felënd eni kapina, bën këbi bašëninđ banjëlan.

⁴ Ar kë yeyanënd oyeyan osëxe an, ola orexëm ol ko xemënënd gër ekwëta, ar kë yeyanënd ang alawënel fo an, Amara aņ ko xemënënd.

⁵ Aỹandi ỹandi ke wën dek en yeyanënd oyeyan osëxe. Barikan en yeyanënd ang bëlawënel ỹandi ke nëmëc. Ar kë yeyanënd ang alawënel an xëbënëk nëmëc gë ar kë yeyanënd oyeyan osëxe an. Angëmëne cëņ aňateli ko ňatelind, axemën këbi xemën bër gër Amara bën.

⁶ Do gërëgako bëmaỹe, ofëcak nde kën šot na angëmëne me yeli gër ndewën, do me yeyandërand oyeyan osëxe gër ed ebax mun mëlanëli, end nangën ke Kaxanu eņ: onangëran ol, edeyara ed bend Kaxanu el, ba osëyali ol?

⁷ Angëmëne acëroti aŋ, gë atëmb aŋ andamat kë wëlind, mondake ko bara ala xarak er këni farixënd in, gë er këni sëmbënd in axo pitëndërend na?

⁸ Do angëmëne ofarix or kereloŋ ol ax wëlind na šenene, noŋo kë xëñënara ond gër emer oŋ?

⁹ Andamat ex gë endewën eŋ, angëmëne end kën yeyanënd gë oyeyan ošëxe eŋ, ala ax ŋatelind na, noŋo këŋo fëni? Ata ayeyandëra fo kën yeyandërand.

¹⁰ Oyeyan or bela oŋ moñëmb yëmbëk gër ngwën ro. Do eyeyan ed ex yo bër kë yeyanënd bën awëlëraxën këni wëlëraxënënd.

¹¹ Awa angëmëne ame wëlënd na er ko rend ar ke yeyanelind in, aliyer hi këme gër ndexëm do mëŋ bête anangërarëx këmo xwët.

¹² Mondako fo ex endewën eŋ, gayikako banjëla band Angoc Amënëk ban kën šaland, awa kamënin de aye ediyenexën el. Barikan gilex ekemëanaxën ed ekwëta ed bër gër Amara el.

¹³ Mëŋ ex, ar kë yeyanënd oyeyan ošëxe an, karaleŋo Kaxanu eŋo yël anjëla and exo ŋatelixënënd bebër ko reyand bën.

¹⁴ Gayikwa angëmëne gë oyeyan ošëxe këme šalend, gë angoc andam aŋ këme šalend, bari gër onden ondam ame nangënd na er këme rend in.

¹⁵ Do mondake yäpëk me dind? Awa ašale këme yana me calend gë Angoc aŋ. Bête ašale këme yana me calend gë onden ondam oŋ. Aŋwëra këme yana me ñëwërand gë Angoc aŋ, bête aŋwëra këme yana me ñëwërand gë onden ondam oŋ.

¹⁶ Enimin, angëmëne gë Angoc Amënëk aŋ fo, këy xarand oyekax ol gër Kaxanu, ar ax nang ex na end oyeyan ošëxe an, mondake cëŋ ko yaka «Amen», gayikako aŋo pënind na er këy rend in?

¹⁷ Dal ex mëne ang këy šalend ak dek xëbënëk, bari ala aŋo kemënënd na gër ekwëta.

¹⁸ Ašëkwa këmo šëkwand Kaxanu gayik wëno dëŋ këŋo šalend gë oyeyan ošëxe oŋ nëmëc wën dek.

¹⁹ Barikan and këme hi gër Amara aŋ, er ke fecanënd me deya benjo bend këbi fëni bela, gë me deya bendey owëli epëxw gë oyeyan ošëxe.

²⁰ Bëmaŋe, këren gi na de ang obaš fo gër epitëndër ed beŋ. Giyin bëxarëk gër epitëndër ed beŋ, barikan gër edi ed eñëŋënaŋ, giyin ang obaš fo.

²¹ Gër acariya yëgw këni:

«Gë bela bër kë yeyanënd oyeyan ošëxe,

gë ofërëya or bëliyer,

këmëni yana mëni pelërand bulunda ijo,

barikan ani ñana na ene baxëtënd, re ko Axwën an[☆].»

²² Awa gër bër ax gi ex na bërëwäk, oyeyan ošëxe oŋ, nanganëme ex, bari ax gi ex na nanganëme gër bërëwäk. Bête edeyara ed bend Kaxanu el, nanganëme ex gër bërëwäk, bari ax gi ex na gër bër ax ma ex na.

²³ Gako Amara dek eni barër gër cale, bën dek eni yeyanënd oyeyan ošëxe do eni ŋatëgu ngwa na bër obaxët, bër ax nang ex na end oyeyan ošëxe, ba bër ax gi ex na bërëwäk, ani yëla na nde mëne anëka šenëkët këŋun?

[☆] 14:21 14.21 Esayi 28.11-12

²⁴ Barikan angëmëne wën ðek en yeyanënd ang bëlawënel fo do exo natëgu ar ax gi ex na kërecej, ba ar ax nang ex na end oyeyan osëxe, wën ðek këjo fëlët, wën ðek këjo nëp.

²⁵ Bend šonayak gër emëkw edexëm bej kën šonët. Ata mëj and ko foxi eyiý el nës gër ebar aŋ, ašale këjo ýana ejo calend Kaxanu do exo dend:

«Enimin, Kaxanu ro hi ko mërëxand irewën!»

End bend šode-šode gër cale eŋ

²⁶ Awa bëmaýe, mondako ýapëk en dind. And kën fedër gër cale aŋ, diyindën abat abat er këjün xemën gër ekwëta in: hik ar gë oyëkan an, hik ar gë osëyali an, hik ar kë reya end Kaxanu an, hik ar kë yeyan gë eyeyan ecëxe an, hik ar kë fiateli eyeyan elo an.

²⁷ Angëmëne bëla exëna bër kë yeyan gë oyeyan osëxe, yeyanëlexëni abat abat, bëxi ba bësas, ata gwac kë hi. Bëtëlexo ar kë fiateli er re këni an.

²⁸ Angëmëne er këni rend bër gë anjëla and oyeyan osëxe in, xarak aňateli ax gi ex na, cësinalexëni gër Amara. Er ebax eni yeyan in, bayilebi bën fo do gë Kaxanu.

²⁹ End bër kë yeyanënd ang bëlawënel fo eŋ cëj, bëxi ba bësas yeyanëlexëni, do bër këbi baxëtënd bën, yixëtindëlexëni er wël këni in.

³⁰ Angëmëne ala ašëxe exo cot amëd aŋo dëj, end nangën këjo Kaxanu, awa cësinalexo aýanar an.

³¹ Enimin, wën ðek axor kën xor en yeyanënd ang alawënel ar Kaxanu fo, abat abat, eni tëyaxën ýey, do eni kemaxën gër ekwëta bër kë baxëtënd bën.

³² Onden ond bëlawënel oŋ abana kë banand gër bëlawënel bëšandaw.

³³ Gayikwa gër ed hi ko Kaxanu, obetak fo ex, ax gind na šode-šode.

Ang këni rind ðek bëwënek bën gër Bamara bandebën ak,

³⁴ bësoxari bën cësinayindëlexëni gër Amara, gayikwa ax ñap ex na eni yeyandërand. Pëbindëlenëbi bëcën bëndebën bëj, ang rek acariya ak.

³⁵ Angëmëne ýey ýandi këbi na eni tëya, mëkayindëlenëbi bëcën bëndebën bëj gër bëciw. Gayikwa ax ye ex na asoxari an exo yeyanënd gër Amara.

³⁶ Ba gër ndewën nde šanëguk eyeyan ed Kaxanu el? Gër ndewën fo nde fiatëlik?

³⁷ Angëmëne ala exo yëland mëne alawënel ba ar gë Angoc Amënek hi ko, nangëlexo mëne end ýëgwënëli këmun ejo, apela and Axwën ex.

³⁸ Do angëmëne axo nang ex na ejo, awa mëj bëte ala aŋo nang na.

³⁹ Awa bëmaýe, ñandindëlejün en yeyanënd ang bëlawënel fo, do këren cëfanënd na eyeyan ed oyeyan osëxe el.

⁴⁰ Barikan diyindën er ex yo ang ýapëk ak, do šenene.

15

End Atëfëtan eŋ

¹ Bëmaýe, baxëtine mun kwitan Atëfëtan and nangën këmun aŋ, and xwëta kën do xemënali kën šenene aŋ.

² Gë Atëfëtan aŋo šot kën apexa aŋ, angëmëne ang nangën këmun ak xwëtaya kën gër owëkw orewën. Angëmëne anëngwët nëngwët kën Atëfëtan aŋo, ekwëta edewën el ýoweý ax gi ex na.

³ Endey eñanar end sëyali këmunn eñ, end sëyali bane wëno bëte eñ:

«Kërisët wa sësëk në end beñëñenax benedëbi,
ang rek Oñëgw Omënëk ak.»

⁴ Afel bamun felënd mëne Yesu awëg wëg bano, barikan xani ko gër ecës akey atasën an, ang re lax Oñëgw Omënëk ak.

⁵ And xani ko an, pere şanayaxën babi Kefas do gë oparëxanda epëxw gë oki ok.

⁶ Aşanayaxën şanayaxën babi bëte bëmaÿe bëñ, ang hi bani bela okeme oco axuca, do bën dek wat këno. Bëranjëm ga këni liya bayi këni, bërëmar fo şësëk.

⁷ Ata şanayaxën këno Şak do bëte dek oparëxanda ok.

⁸ And şanayaxën këbi bën dek an, şanayaxën ke wëno, ar hik ang itox ind rëw këno ñatërëxe amëd and ÿapëk an fo.

⁹ Gayikwa wëno xurik ex ba gër oparëxanda od Yesu dek. Gayikako arixëra bamëni rixërand bër gër Amara and Kaxanu bën, wëno ax ñap ex na ene macënd parëxanda.

¹⁰ Barikan oyekax or Kaxanu ol rik hixën këme er hi këme in, do oyekax or rin ke olo, ax gi ex na or gë ofëcak këm. Ecëñëxët, wëno riyenik nëmëc bën dek. Barikan oyekax or Kaxanu or ex gër ndam ol riyenik, ax gi ex na wëno.

¹¹ Awa hik wëno, hik bën mondako këmi femërand, do mondako ex ekwëta ed fëxaxën kën el.

End ekani gër ecës eñ

¹² Xarak, angëmëne afem këni femënd mëne Kërisët axani xani ko gër ecës, inecëñ këni rexënënd bërëmar gër ndewën na mëne ekani ed bëşësëk ax gi ex na?

¹³ Angëmëne ekani ed gër ecës ax gi ex na, awa Kërisët axo kani ex na gër ecës.

¹⁴ Do angëmëne Kërisët axo kani ex na gër ecës, awa epemëra ed këmi femërand el gë ofëcak këm ex, do bëte ekwëta edewën el ed gë ofëcak këm ex.

¹⁵ Ata biyi er hi këmi ang otede od këno nëgwëşanënd Kaxanu fo, gayikako areya këmi reyand mëne mëñ xanin këno Kërisët gër ecës, xarak anjo kanin ex na, angëmëne dal ex mëne bëşëk bën ani kanind na gër ecës.

¹⁶ Enimin, angëmëne bëşëk bën ani kanind na gër ecës, Kërisët axo kani ex na gër ecës.

¹⁷ Awa wën ga kën ri beñëñenax beñ bayi kën, angëmëne Kërisët axo kani ex na gër ecës, ekwëta edewën el ofëcak këm ex.

¹⁸ Do bërëwak end Kërisët bër këbi raşënd gër ecës bën, anëka nemi këni.

¹⁹ Angëmëne gër aniyand ebar ro fo këne yarënde end Kërisët eñ, awa biyi ex bër xurik ex kaÿën gër bela dek.

²⁰ Barikan dal dëñ wa ex, Kërisët axani xani ko gër ecës: mëñ ex ayanar ar xanik an, eni koraxënënd eni kani bër këbi raşënd gër ecës bën.

²¹ Awa gayikako në end ala abat fo yowaxënëguk ecës el, bëte në end ala abat fo yowaxënëguk ekani ed gër ecës el.

²² Enimin, ang këni şëşënd dek bela bën në end ga bar këni ola ol gë Adam, bën dek mondako fo këni xani gër ecës në end ga bar këni ola ol gë Kërisët.

²³ Barikan axanira këni xanira ala kala gër engä endexëm: Kërisët mëṇ aṇanar ar xanik gër ecës an, bëte eni kaniraxën bërëwäk endexëm bën and ko bakaw aṇ.

²⁴ Ata ex ṇatëḡu ngwa ekwët ed ngwën el, do Kërisët eṇo maš owun ol Faba Kaxanu, and ko wëña olëngw or ex yo, gë or gapak or ex yo, gë panga ind ex yo.

²⁵ Gayikwa Kërisët afo exo mun ebi bëñaxën dek bërangoyëra andexëm bën.

²⁶ Ata arangoyëra afelatar ar këṇo wëña an, ex ecës el.

²⁷ Enimin, Oñëḡw Omëñëk ok are rek:

«Ayël yël këṇo owun ol gër bëy dek✧.»

Barikan and rek mëne gër bëy dek wun ko aṇ, aye nang këne mëne ax gi ex na gë Kaxanu ak, mëṇ ar yël këṇo owun olo an.

²⁸ Do and ko wun Kërisët gër bëy dek aṇ, ata mëṇ Asëñiw dëṇ kë yëlaya gër ar yël këṇo mbëña ind bëy dek an, exo gixën Kaxanu dek gër bëla dek.

²⁹ Kido ax gi bana mondako, ine doni rind bër këñëbi buyind në end bër šësëk eṇ? Inewña këñëbi buyixënënd angëmëne bësësëk bën ani kanind na gër ecës?

³⁰ Do fiyi cëṇ, inewña këbo feceraxënënd ecës el apëxëd and ex yo?

³¹ Bëmaṇe, wëno key yo key wa ga fecerand ecës el. Barikan ga ke nëngandërand endewën eṇ këme yeyanaxënënd mondako ga bar këne ako gë Yesu Kërisët, Axwën arebi an.

³² Angëmëne në end banjëlän band bëla fo bami wërënd gë oṵacar ol gër Efes, ofëcak nde këmi šot na? Angëmëne bësëk bën ani kanind na gër ecës, dindëne ngwa ang futëk Oñëḡw Omëñëk ak:

«Yambërandëne do cebërandëne gayikwa ecan ašës këne šëse✧.»

³³ Ala këreṇun yifaḍ na:

«Ebar ed gë bëla bësëmbak el, këbi nëxenënd bër šenene bën.»

³⁴ Ata bakarëṇun de onden oṇ do tebin emendëran el. Enimin, ang hi kën ak, bërëmar ano nang ex na Kaxanu. Eṇun cëfënanaxën këme yeyanënd mondako.

End eman engäšax eṇ

³⁵ Barikan ala kë wëka na: «Mondake wa këni xanind bësëk bën? Gë eman end fe këni bakawënd?»

³⁶ Ar kë yeyanënd mondako an, afëñirëx exo! Wëḡ wa er këy nedënd in, ax gi ex na nde ašës kë šësënd ðamana ex diyaxën gašëxe?

³⁷ Do enjëlir eṇ këy nedënd eṇ, ðamat enjëlir end bële, ba end enedä ecëxe, ay nedënd na gë aṇamb.

³⁸ Ata Kaxanu kë rind enedä kala gë aṇamb, ang këṇo ḡandi ak, enedä kala gë aṇamb andexëm.

³⁹ Bëbër gë onjën bën ani gi ex na gë eman emät: pit ex eman end bëla eṇ, pit ex eman end oṵacar eṇ, pit ex eman end ošël eṇ, do pit ex eman end oxan eṇ.

⁴⁰ Beman bënd gër orën exëna, bëte beman bënd gër ebar exëna. Barikan enjaran end beman bënd gër orën eṇ, ax gi ex na andamat gë end beman bënd gër ebar eṇ.

41 Ax gi ex na nde eñan eñ gë oye orexëm ex, facawñ in gë oye orexëm ex, do ował oñ oye orebën pit. Ował oñ dëñ afitar fitarëk oye ol: emal kala gë enjaran endexëm ex.

42 Awa mondako fo ex end ekani ed bëshësëk eñ. Ala ar wëg bano gë eman end kē šësënd an, exo nëngëtaw gër ecës gë eman end din ax cës na.

43 Ar wëg bano gë eman end enjaran këm an, exo nëngëtaw gër ecës, gë eman end gë enjaran. Ar wëg bano gë eman etitarak an, exo nëngëtaw gër ecës gë eman end gë ojawñ.

44 Gë eman end kënëbo wëg eñ, ošapar do gë oñas ex, ata ene nëngëtawëye gër ecës gë eman end angoc. Gayikako eman end gë ošapar do gë oñas exëna, bête eman end gë angoc exëna.

45 Mëñ rexënëk Oñëgw Omënëk ok: «Adam, ala ayanar ar bax liyand an, hi baxo gë eman end gë ošapar do gë oñas*.» Ar hik Adam ifelatar an, exo angoc and kē liyanënd an.

46 Ar gë eman end gë ošapar do gë oñas an, hik ayanar an, ax gi ex na ar ex angoc an; ar ex angoc an bëtëguk.

47 Ala ayanar ar ri këño Kaxanu gë obar an, gër ebar xaniw ko. Ala axinëm an cëñ, gër orën xaniw ko.

48 Ala ar ri këño Kaxanu gë obar an, ang bela bër gër ebar ro ak hi ko. Ar gër orën an cëñ, ang bër gër orën ak hi ko.

49 Do ang šot këne gër ola orebi eñawñ end ar ri këño Kaxanu gë obar ak, mondako fo këne šote eñawñ end ar gër orën eñ.

50 Bëmaýe, ga re këme: oyas ok do gë ošat oñ ax kor na ex dıl gër owun or Kaxanu. Eman end kē šësënd eñ, ax kor na ex ñat gër aniyand and din ir din.

51 Baxëtine mun nangën econëšon eño: afo dašëra na biyi dek gër ecës, barikan biyi dek këne nëngwëtaye gë beman bendebi ak.

52 Ang ýandëk eñëpar ed angës ak, mondako fo kē ýand enëngëtara ed bëshëk el gë eman end din ax cës na eñ, and kē wëli ofarix or kerelon ifelatar añ, biyi dek këne nëngwëtaye.

53 Eman end kē nemind eñ, afo ex nëngwëta eman end din ax nemi na, do eman end kē šësënd eñ, ex nëngwëta eman end din ax cës na.

54 Eman end kē šësënd eñ, and kē šudfa eman end din ax cësënd na, do eman end kē šësënd eñ ex gi eman end din ax cës na, amëd año fo kē ñata er rek Oñëgw Omënëk in:

«Dodo anëka xor këno ecës el, ecës ax bo ex na*!

55 Do wëj ecës el,
feye ex panga indey in?
Feye ex anjif andey añ*?»

56 Anjif and ecës añ ex, eñëñëxax eñ. Do panga ind eñëñëxax in ex, acariya añ.

57 Barikan, cëkwanëñone Kaxanu ga yël këbo angora añ paß gë Yesu Kërisët, Axwën arebi an!

58 Awa wën bëmaýe bënd ke balënd mbañ bëño, kemin mbañ ang beßër ax tëngërëbëtand na fo. Kemënayindën key yo key gër andiyen and Axwën ga nang kën ako mëne er kën riyenind in ax gi na gë ofëcak këm gër ebar ed bar kën gë Axwën an.

16

End amarënen eŋ

¹ End amarënen and kënebi rëcaraxën okëreceŋ od gër Yerusalem eŋ cëŋ, wën bëte barin dek ang fel këmeni bër gër Bamara band ebar ed Galasi ak.

² Yatir akey aŋanar and loxo, ala kala pitindëlexo kodî in, ang ex ojaŵ odexëm ak, do exo mëxwëta gër iciw indexëm. Këren cëni na me ŋatëli en dixën amarënen andewën aŋ.

³ And këme fiatëli aŋ, gë okayëta këni yeli bër kënebi sana eni mëla oyël orewën gër Yerusalem bën.

⁴ Angëmëne afo me ye wëno bëte, awa damana ibat këmi yed.

End odamana od Pol eŋ

⁵ Anëngali këmun nëngali and këme sëfëra dek ebar ed Masedëwan aŋ (gayik ayeli këme yeli, end bangol band gër ebar elo eŋ damana me ŋataxënëli gër ndewën).

⁶ Bamat bakey bandanjëm ke xeyëra gër ndewën. Ado ba na ke xuca amëd and gë ayem aŋ, ene yëlëraxën sëlafana ir këme sëfaxënëx fëña iram in.

⁷ Aŋo axe ñandi ex na mun wat ang ar okucan fo: ayar këme yarënd me nëka monëka dëŋ na gër ndewën, angëmëne aŵa ŵa ko Axwën an.

⁸ Barikan gër Efes cëŋ, fën këme bayi xali gë ofëna or Peŋjëtëkot ol.

⁹ Gayikwa Kaxanu fërëten ke ebët eŋangax, mo dinaxën andiyen atëm, ado ga yëmb këni bër ke wëreli bën.

¹⁰ Do and ko fiatëli Timote aŋ, mëlayayino ang bayik axo yëdara na na gër ndewën. Gayikwa ang wëno ak këŋo riyeninënd Axwën an.

¹¹ Awa ala këreŋo yaf na de! Yëlërawëdëno sëlafana ir ko rixënëgu damana iyekax, xali gër ed hi këme ro, gayik ašëni šëni këmo wëno gë bëmaŷe bëŋ.

¹² End abaŷe Apolos eŋ cëŋ, bandanjëm xara këmo enun nëngali, mëŋ gë bëmaŷe bënd enga endexëm bëŋ. Barikan aŋo ñandi ex na pere exo yeli gërëgako. Ayeli ko yeli, and ko šot amëd aŋ.

End bapela bapelatar eŋ

¹³ Awa wën, titinayin, kemënayin gër ekwëta, giyin bëfirik, kemin.

¹⁴ Diyindën er ex yo gë aŋana!

¹⁵ Bëmaŷe, apela aŋo këmun bašëлинд. Anang nang kën mëne Sëtefanas gë ekun edexëm el dek, exëni bëŷanar bërëwax gër ebar ed Akayi bën. Do bën mbaŋ ŵa këni andiyen and edëcara ed bëwënëk aŋ.

¹⁶ Wën bëte, mayindën olëngw or bela bër ang bën ol, do gë dek bër këni riyenind do këni sorond andamat bën.

¹⁷ Wëno mbaŋ nëngandëra ke ga nëngaw këne Sëtefanas, gë Forëtonatus do gë Akayos. Ga wat këmeni ata hi ke ang wën dek wat këmun fo.

¹⁸ Gayikwa emëkw edam el do gë edewën el yemën këni. Awa wën kamënin epëb ed bela bërako rako el.

¹⁹ Bër gër Bamara band gër ebar ed Asi bën dek, ašëma kënun šëmand. Akilas gë Përisil do gë bër Amara and gër iciw indebën bën dek, kënun šëmand mbaŋ gër oŵac or Axwën.

²⁰ Ašëma šëma kënun bëmaŷe bëŋ dek. Cëmarëxën andewën rewën aŋ do megarërayin emegar emënëk, ang bër acël amat fo.

²¹ Wëno Pol yëgwëlik gë ataxan andam aŋ dëŋ ecëmar elo.

²² Ar aŋo ŋan ex na Axwën an, katalenjo! «Maranata», mëne ngëŋ
«Axwën an né eyow exo!»

²³ Oyekax or Axwën Yesu ol gil ex gë wën!

²⁴ Wën dëk ñan këmun ga ßar këne ako gë Yesu Kërisët.

Kayëta ixinëm ir Bëkorejët in Lilaya in

Akayëta aŋo ro ex akinëm and yëgwën bafi Pol okëreceŋ od gër Korejët aŋ gayik ax bo bana ga wëlër na ŝenene gë mëŋ. Bendeŋ betas yëgw ko Pol gër akayëta aŋo. Eñanar eŋ, ayaka yaka bafi ga bani yepënënd ofarëxanda orexëm ol. Gayikwa gër ofarëxanda aÿëmb yëmbëk oyot ok do gë ßeñigënaxik ßeŋ. Barikan, Pol abuŋa ßuŋa baxo ßeŋo ßeŋ, mëŋ ex ax ñap bana eno yepënënd. Ekinëm eŋ, Pol fel bafi eni ßar er kënëbi rëcaraxën okëreceŋ od ŝëmura bafi gër Yerusalem ok. Etasën eŋ, Pol afel fel bafi kërenëbi ßaxëtënd na oparëxanda od ŝanayaw bax gër Amara andeßën do bani ŝeyalirand becëxen ok. Oparëxanda oko arafënara bani rafënarand. Xarak, parëxanda ir ðal in, abana ko ßanand, aŵa ko wënd exo gi ang ar sitarak fo exo cotaxën ojaŵ od Kaxanu ok. Bëte abi nëyalind na okëreceŋ ok eno yëlërand napul in. Gayikwa Kaxanu aÿël fo ko yëlënd oyekax orexëm ol, yoweÿ axo mëkand na. Er ex gër akayëta in:

Ecëmar el do gë ecëkwa ed Kaxanu el: 1.1-11.

End andiyen and parëxanda ir Kaxanu eŋ: 1.12-2.17.

End aŋana and Yesu Kërisët eŋ: 3.1-7.16.

End edëcar ed okëreceŋ eŋ: 8.1-9.15.

End ofarëxanda or Pol eŋ: 10.1-13.10.

Bepelatar ßeŋ: 13.11-13.

Ecëmar el

¹ Wëno Pol, parëxanda ir Yesu Kërisët in, ang yandi këŋo Kaxanu ak, do gë imaÿe indeßi in Timote, këŋun yëgwënëlinnd wën ßër ex Amara and Kaxanu and gër angol and Korejët ßën, do gë ßeŋ ßëwënëk ßër ex gër ebar ed Akayi ßën.

² Kaxanu, Faba ireßi, do gë Yesu Kërisët, Axwën arebi an, yëlëlenun oyekax ol, do gë oßetak ol!

End ekemëndër eŋ

³ Cëkwanëŋone Kaxanu, Sëm ir Axwën arebi Yesu Kërisët, Sëm ir xwënëk axaÿënan ir ex yo. Mëŋ exo Kaxanu, ar kë xemënënd nand ex yo.

⁴ Kaxanu këßo xemënënd gër oyot od ex yo, ene koraxënënde biyi bëte enëbe kemëne ßër kë sorond gër oyot od ex yo, paß gë ekemën ed këne ŝotënde gër ndexëm el.

⁵ Enimin, ang kë yëmb yo toro ind këne soronde në end Kërisët in, mondako fo kë yëmb bëte ekemën ed këne ŝotënde gë Kërisët el.

⁶ Angëmëne asoro këmi sorond gër oyot, mun kemënaÿënënd, end apexa andewën këmi soroxënënd. Angëmëne Kaxanu axemën xemën këßo, mun kemënaÿënënd wën bëte këßo xemënaÿën, en cotaxën ojaŵ od en ßuŋaxën toro indimat gë biyi.

⁷ Do er këmun yarënënd in mokwëta ex, gayikwa anang nang këmi mëne ang ŝoma këneßo gër toro ak, aßoma këneßo ŝomand bëte gër ekemën.

⁸ Enimin bëmaÿe, oyot od hi baßo gër ebar ed Asi ok, aßo ñandi ex na en nem. Yama mokëßa ga xëßa baßo nde, nëmëc ang xor këmi mi ßuŋa ak. Abami yëla na ßëßëngw këmi bayi.

⁹ Gër owëkw orebi dëj wã bami mëne ecës edebi el dëj fiatënëgu bafo mondako. Ata mokwëtaxën Kaxanu, mëj ar këbi xaninënd bëshëk an hixën bafo enjo, këdi këmi xwëta ogaf odebi ok.

¹⁰ Mëj racët këbo, do aracët këbo racët gër ecës edako rako elo. Iyo biyi, mëj ex ar këñëjo yarënde an, do axwëta xwëta këñëjone mëne aracët këbo racët bëte.

¹¹ Wën bëte arëca këñëbo rëcand ga këñëbo šalenënd ako. Ata Kaxanu ayaka ko yaka cale ind këñëbo šalenënd bëranjëm inj. Ayël këbo yël enjekax enjo, do bëranjëm këjo ýana enjo cëkwand në endebi.

End eteb ed damana ir Pol enj

¹² Gayikwa onënga orebi ol ex, osede or šot këmi gër onden ondefi ol. Aliya liya këmi gë ola or toc do gë đal ir xaniwëk gër Kaxanu in, mërëxand ir bela đek, adofa gër ndewën, gë oyekax or Kaxanu ol, bari ax gi ex na gë orenik or gër ngwën ro ol.

¹³ Er kën fënënd do këjun fëning in ýëgwënëli këmun, ax gi ex na ecëxen. Yëla këme afëni këjun fëni aye,

¹⁴ ang fëni këjun dëj mar mëne në endebi na këjun nëngandërad ang këbo nënganënd biyi bëte endewën ak, yatir akey and Yesu, Axwën arefi aņ.

¹⁵ Ata wëno gë ekwëta elo ýandi baxe mun nëngali pere, en cotaxën oyekax oxinëm.

¹⁶ Bëte yëla këme axuca këme xucax elod gër ndewën na ond gër ebar ed Masedëwan oņ, do me kaniw gër Masedëwan me đakaxënëgu na gër ndewën, ene yëlëraxën er këme yexën ond gër ebar ed Yude oņ.

¹⁷ Ga fëna këme me di enjo, ba ar kalay-kalay nde hi këme? Ba and këme fëna me di ýey aņ, oñandi odam fo nde këme rind, do me dend amëd aņo fo: baņo «Iyo», baņo «Ali»?

¹⁸ Kaxanu, mëj ar ex mokwëta an, anang nang ko mëne eyeyan ed wëleli këñëbo el, ax gi ex na baņo «Iyo», do baņo «Ali».

¹⁹ Gayikwa wëno, gë Silas, do gë Timote afem fem këmi gër ndewën na mëne gër Yesu Kërisët, Asëñiŵ ar Kaxanu an, «Iyo» fo ex, ax gi ex na baņo «Iyo» do baņo «Ali».

²⁰ Ang ýëmbëk yo bebër bëya këbo Kaxanu bën, Kërisët ex «Iyo» irexëm in. Awa mëj ex, pađ gë mëj këne rende «Amen», and këñëjo šalende Kaxanu end enjaran endexëm aņ.

²¹ Do Kaxanu ex ar këbo xemënënd biyi gë wën an, ga bar këne gë Kërisët an. Mëj yata këbo mo diyeninaxënënd.

²² Mëj fo ri këbo nanganëme irexëm in ga xwët këjo Angoc Amënek aņ gër owëkw orebi. Ata gë Angoc aņo këne nangaxënënde mëne becërecaxik fenin këbo na.

²³ Wëno sede iram in Kaxanu ex gër aniyandam, đal in këme reyand. Er saxan ke me cës gë me nëgwëš in. Ame đakali ex na fën gër Korejët, gayik axe ñandi bana mun dexëra.

²⁴ Biyi afo ñandi bana mi bëña ekwëta edewën el gayik gë ekwëta elo xwëšaxën kën gër andiyen and xel këne gë onënga fo aņ.

2

¹ Wëno cëj, afaý faý bame gër emëkw edam këreme đakali na gër ndewën këdi këne xofëtare gë ecaminan.

² Gayikwa angëmëne në endam kën şaminand, në end nobën cëj ke nëngandëraxën? Ba në end bër şaminak në endam nde?

³ Mondako yëgwënëli këmun, këdi këme şamina and këme fiatëli aņ end bër ebax exe nëngandërad eņ. Wën dek xwëta këmun: onënga oram ol, onënga or wën dek ex.

⁴ Gë oyot otëm, gë emëkw ed şaminak mbar, gë ongwën od mbar, yëgwënëli këmun. En nangaxën mëne mbar, hān këmun rixën këme mondako, bari ax gi ex na, ga yāndi ke en caminara.

End eteban ed awëndëran eņ

⁵ Angëmëne ala exo di er kën şaminaxën, wën dek kë şamina, ax gi ex na wëno kë şamina. Barikan këdi ke xureli, me dedo wa bërëmar fo kë şaminara.

⁶ Ala arako rako an, gwac këņo hi and këno rexëra bërānjëm aņ.

⁷ Er yek nëmëc in ex, eno teban do eno pel exo këmëna këdi këņo fon ecamina ed xurik.

⁸ Awa axara xara këmun, ebal ed këņun end ala ajo el, nëmëcal ex.

⁹ Ata në eņo yëgwëanaxënëli këmun bête seban mondako. Atëy ex, me nangaxën ba abaxët kën baxëtënd end këmun fel yo.

¹⁰ Ar këno seban wën aņ, wëno bête aseban këmo seban. And këmo seban ala aņ, angëmëne yey exëna er këmo sebanaxën, aseban këmo seban në endewën, ogës od Kërisët.

¹¹ Mondako këme rind këdi këmo seb Sindan ebo dila, gayikwa noņo cëj nëmëc oņandi odexëm ok.

End ecaminara ed Pol eņ

¹² And fiat këme gër angol and Tërowas, me pemërax Atëfëtan and Kërisët aņ, asëk sək bame ebët ed fërëtën baxe Axwën el.

¹³ Bari axe gi bana fuņ gër onden ondam, gayik amo tək bana abaņe Tit. Ata ga fela këmëni na, xuca këme kwël ond gër ebar ed Masedëwan oņ.

End angora eņ

¹⁴ Ata cëkwānëņone de Kaxanu, mëņ ar këbo wëland din gër engā end angora and Kërisët an. Paß gë biyi këni nangaxënënd bela bën endexëm eņ, gër ed ex yo, ang angiri inëngax fo.

¹⁵ Biyi hi këne enimin angiri inëngax in. Kërisët yël këņo angiri ijo Kaxanu. Angiri ijo, këbi wëranënd bër sëfëk fëņa ir apexā bën, do bête bër nambërak bën.

¹⁶ Gër bër nambërak, otëņer ond ecës ex. Barikan gër bër fexëk, otëņer ond anıyan ex. Do noņo xorëk exo di andıyen aņo?

¹⁷ Bela exëna bër rik eyeyan ed Kaxanu el acotëraxën and napul. Barikan, biyi gë onden ond şenene këmi femërand, ga lawëņëgu këbo Kaxanu. Ogës odexëm do ga bar këmi gë Kërisët këmi yeyanaxënënd.

3

End bërıyenin bër eter ekaşax eņ

¹ Gaşëxe nde këmi yāna mi yelind gër ndewën, ang bër lawënayalik gë andebën dëņ? Ba aņap nde yāpëk mi mëlalind okayëta od kë reyand nobën hi këmi, ang këni rind bërëmar ak? Bête ba wën nde yāpëk enëbo yëgwënënd okayëta oko?

² Wën ga ex wa kayëta irebi in, ir yëgw këni gër owëkw orebi in, ir nang këni do këni fënënd bela dek in.

³ Mongwati watik mëne wën ex kayëta ir yëgw ko Kërisët do xwëtënan këbo gër andiyen andëbi in. Kayëta ijo, gë Angoc and Kaxanu, mëj ar kë yëlënd andiyen aņ, hixënëk, xarak ax gi ex na gë oņëgw. Gër eman do gër owëkw or bela yëgw ko, ax gi ex na në bangomb-gomb band oxaņ ofësëpës.

⁴ Mondako ex ekwëta ed xwëta këmo Kaxanu el, paß gë Kërisët.

⁵ Ax gi ex na gë andëbi aņo dëj këmi xorënd mi nang er ex yo, nangëde gër ola orebi xaniwëk. Barikan, biyi er këmi xorënd in, gër Kaxanu kë xaniwënd.

⁶ Mëj fo ri këbo bëte bër xorëk eni gi bëriyenin bër eter ekaşax ed gë Angoc and Kaxanu el, eter ed ax gi ex na gë oņëgw el. Gayikwa Angoc aņ aliyen kë liyanënd, barikan oņëgw ok alaw kë lawënd.

⁷ Andiyen and ecës aņ, and ex gër oņëgw od në oxaņ aņ, gë enjaran ebax, xali Bëyisërayel bën abani yëxw na eni nëkon dëxax ir Moyis in. Enjaran bax yëgënd gër dëxas irexëm, xarak end ex kuca bax.

⁸ Ax gi ex na nde andiyen and wëlawëk këņo Angoc aņ nëmëcak ecot ed enjaran el?

⁹ Angëmëne andiyen and wëlawëk kiti aņ gë enjaran hi bax, andiyen and wëlawëk or şenene aņ nëmëcak enjaran eņ.

¹⁰ Do dene dëj mëne enjaran end şanaya bax akarëk eņ aşilipa şilipak and fiatëguk enjaran end gërëgako aņ gayik eņo xurik ex këbën.

¹¹ Enimin, angëmëne er bax xucand in gë enjaran hi bax, er kë bayı laņ nëmëcak enjaran eņ.

¹² Awa biyi ga şot këmi eyar ed mondako elo, yëxwëraxën këmi nëmëc.

¹³ Biyi ami dind na ang Moyis ak, mëj ar bax labënd gë anjëm dëxas irexëm an, këdi këni wat Bëyisërayel bën ekwët ed enjaran end er bax xucand el.

¹⁴ Barikan er baxo rind Moyis ijo, aşıwën şiwënëk onden ond Bëyisërayel oņ. Enimin xali doro, and këni fënënd poyoma bakayëta band eter ekarëk baņ, anjëm and kë labënd aņ, abayı bayik, ax dëxëta ex na gayik ebar gë Kërisët el fo kë rëxëtënd.

¹⁵ Xali doro, and këni fënënd Akayëta and eter ekarëk aņ, anjëm kë labënd na owëkw orebën oņ.

¹⁶ «Barikan and këno xwëta Axwën aņ, anjëm and kë labënd aņ arëxëta kë rëxëtand*.»

¹⁷ Xarak Angoc aņ ex Axwën ajo. Do gër ed hi ko Angoc and Axwën, fën ex oreyyaya el.

¹⁸ Biyi dek bër gë odëxas od labët këni ok, anëkon këne nëkonënde gë axëbënan, ang në anangoye fo, enjaran end Axwën eņ. Anëngwëta nëngwëta këne ene cotaxëne eñañ emat gë Axwën an, do enjaran eņ kwël ex başarënd. Mondako ex andiyen and Axwën aņ, mëj ar ex Angoc an.

4

End napul ir në bapeya eņ

¹ Awa gayikako andiyen aņo sebënan këbo Kaxanu, gë axaņënan ir wăsin këbo in, kërebo cena na.

² Aseb seß këmi bënd beņ, becëfëanaxik beņ. Ami dind na beņ bën gë osit, do ami nëmbëtënd na eyeyan ed Kaxanu el. Ecëñëxët, dal in këmi

reyand kerët, ata mondako hi këmi bër mokwëta gër onden ond ala kala, do gër lëngw ir Kaxanu.

³ Barikan angëmëne Atëfëtan and këmi femërand aŋ alob lobëk, gër bër nombërak lobëk.

⁴ Ata Atëfëtan aŋo alob lobëk gër bër gë oŋëpëgënan, gër bër šiwën këbi angoc and rixayak kaxanu ir gër ngwën ro bën. Mëŋ bayik ani watënd na angoben and Atëfëtan and enjaran end Kërisët aŋ, mëŋ ar ex eñaw end Kaxanu an.

⁵ Enimin, epemëra edebi el ax gi ex na end ola orebi. Er këmi femërand mëne Yesu Kërisët ex Axwën an, do biyi ex bëriyenin bërewën bën në end Yesu.

⁶ Gayikwa Kaxanu rek: «Angoben aŋ pëtëlex gër ecamëdan.» Ata mëŋ dëŋ ex angoben and fëtëk gër owëkw orebi aŋo. Aŋandi ŋandi këŋo ebo ŋoba gë enang ed enjaran end Kaxanu end fëtëk gër dëxas ir Yesu Kërisët eŋ.

⁷ Barikan biyi wëlayak napul ijo gër ola orebi, ang në ofeya fo, ex watixën kerët mëne panga ikëbëanaxik ind ex gër ola orebi iŋo, ind Kaxanu ex, ax gi ex na indebi.

⁸ Gand ed ex yo kënëbo šëndënénd bela bën, bari ami bele na. Awëlandëra këbo wëlandërand, bari abo yëbu ex na.

⁹ Arixëra kënëbo rixërand, bari anëbo ñaŋëta ex na. Axëba këbo xëband ocëmu ok, bari ami cës ex na.

¹⁰ Din wëlaya këmi gër ola orebi, gër beman bendeŋi, ecës ed Yesu el, ex canayaxën bëte aniyand Yesu aŋ, gër beman bendeŋi.

¹¹ Gayikwa biyi bër këne liyande bën, din këbo fecerand ecës el në end Yesu, ex canayaxën bëte aniyand Yesu aŋ, gër beman bendeŋi bënd kë šës beŋo.

¹² Ata ecës el mondako kë riyenind gër ola orebi, barikan gër ola orewën aniyand ex.

¹³ Do gayikako Angoc amat fo šot kënëŋone, and kë yëlënd ekwëta aŋ, ang rek Oñëgw Omënek ak: «Ga wa këme, mëŋ yeyanaxën këme[☆].» Biyi bëte ga wa këmi, mëŋ yeyanaxën këmi.

¹⁴ Ga nang këmi mëne ar xanin këŋo Axwën Yesu gër ecës an, axanin këbo xanin gër ecës biyi bëte gë Yesu, do ebo canayali andamat gë wën gër ed hi ko.

¹⁵ Gayikwa eŋo dek në endewën fiataxënëguk, eni nangëraxën bela bëranjëm oyekax or Kaxanu ol. Ata bër këŋo šëkwand Kaxanu end enjaran endexëm bën, eni ŋëmbërend.

End ola oxašax eŋ

¹⁶ Ata mëŋ ex, biyi kërebo cena na. Ado ex biwënd ola or fac fac ol, ola or lëf lëf ol, key yo key kë bëtënd.

¹⁷ Gayikwa oyot od këbo hi yo gërëgako, ŋoweŋ ax gi ex na paš gë enjaran etëm end din ir din end këne šot eŋ.

¹⁸ Bëte biyi er ax gi ex na mongwat in këmi watënd, ax gi ex na er mongwat in. Gayikwa er mongwat in ax nëkand na, bari er ax gi ex na mongwat in din ir din ex.

5

¹ Enimin, gër ebar ro gë eman këne liyande. Eman eŋo ex ang aner and kë nëxenara akey amat fo. Barikan, anang nang këne angëmëne olëg or

gër ebar ro ol anëxena nëxanak, ašot šot këne yaŋ gër orën, këbe ir bay ko Kaxanu in. Olëg olo or din ir din ex, or ax di ex na otaxan od bela ex.

² Bëte biyi aŵëcar këne wëcarënde gër aniyand and gërëgako. Dek nëkan këbo ene cudaye eman ed gër orën eŋ yaŋ gër eman end ebar ro eŋ,

³ angëmëne dal ex and këne šudaye aŋ, anëbo pënga na tëb gë eman eŋ.

⁴ Gayikwa nand këne liyande gër eman eŋo na, aŵëcar këne wëcarënde, axëba këbo xëband toro in. Er ŷandi këbo in, ax gi ex na ene cudëtaye, barikan ene cudaye eman end gër orën eŋ. Ata aniyand aŋ ex gël eman end kë šësënd eŋ.

⁵ Do Kaxanu ga rëw këbo wa ene dixëne eŋo, mëŋ ar yël këbo Angoc andexëm an ene nangaxëne mëne ašot këne šote bebër fenin këbo bën.

⁶ Awa biyi, din këmi xapinand ga nang këmi mëne nand bayi këmi gër ndebi, gër eman endebi na, caw hawëta këmo Axwën an, ang bër yeŋa fo.

⁷ Gayikwa gë ekwëta el këmi liyand, ax gi ex na gë owat ol.

⁸ Barikan mondako dëŋ këmi xapinand do këbo fecanënd mi gi bër yeŋa, mi ŋawëta caw eman eŋ, do mi dëgaxën gër ndebi, ler gër Axwën.

⁹ Bëte damana beŷ bën dek, ašala këmi šaland Axwën an eŋo nënganënd endebi eŋ, hi këmi gër ndebi nde, hi këmi gër yeŋa nde.

¹⁰ Gayikwa biyi dek afo enëŋo yakaye Kërisët gër kiti. Ata ala kala exo kana bebër baxo rind, and baxo liyand gër eman endexëm aŋ: hik enjekax, hik eŋëŋax.

End ebakali ed angwëlëra eŋ

¹¹ Awa ga nang këmi epëb ed Axwën el këmi šalaxënënd mëni kor bela bën eni ma endexëm eŋ. Kaxanu cëŋ, aye nang këbo de biyi. Do wën bëte, këme yëland, anang nang kënebo gër onden ondwën.

¹² Biyi ami ñana na gë andebi aŋo dëŋ mi deyand gër ndewën nobën hi këmi. Barikan ayël yël këmun amëd and en dafënxënënd endebi eŋ en cotaxënënd end kënebi yakaxën bër kë rafënarand në end bebër fac, xarak ax gi ex na në end bebër gër emëkw.

¹³ Enimin, angëmëne anemëra nemëra këmi gër onden, në end Kaxanu hixën këmi mondako. Angëmëne gë onden bayi këmi, në endwën bayixën këmi gë onden.

¹⁴ Gayikwa aŋana and Kërisët aŋ këbo xadacënd biyi bër fëni këbo mëne angëmëne ala abat exo cës në end bela dek, awa bela dek šësëk.

¹⁵ Do angëmëne në end bela dek šës ko, bër kë liyand bën në ediyaxëni ang bër xwën këbi ar šësëk do xanik gër ecës në endebën an. Barikan ani dīyand na ang bër xwënyak fo.

¹⁶ Awa mëŋ ex, gërëgako ala amo nang ex na ang hi ko ala fo. Ado ga nang këmo Kërisët ang ala fo, gërëgako ax bo ex na ga nang këmo mondako.

¹⁷ Angëmëne ala eni bar gë Kërisët, ola oxašax šot ko. Bekarëk beŋ anëka rëxëtak, dek bëngašax fo nëmbak gër ola orexëm.

¹⁸ Do eŋo dek gër Kaxanu xaniwëk, mëŋ ar bakaliwëk angwëlëra and mëŋ gë bela aŋ paŋ gë Kërisët. Ata biyi ex bër sebënan këbo andiyen and ebakaliw ed angwëlëra el.

¹⁹ Gayikwa Kaxanu bax riyenind paŋ gë Kërisët exo bakalixëneŋu angwëlëra and mëŋ dëŋ, do gë bela bër gër ngwën ro aŋ, kitirëxe në

end bamena bandebën eŋ. Do biyi fana këbo ene deyarande eyeyan ed angwëlëra el.

²⁰ Biyi gër oŵac or Kërisët këmi yeyanënd, Kaxanu mën dëŋ këbi wacënd bela bën gë etëy edebi el. Axara xara këmun gër oŵac or Kërisët, wëlërin gë Kaxanu!

²¹ Ar elod axo mendëra ex na an, Kaxanu nëmb këŋo amena andebi aŋ, ene gixëne biyi bër ſenene gër ogës od Kaxanu.

6

¹ Gayikako biyi barëk andiyen aŋ gë Kaxanu, këmun felaxënënd en kemënali oyekax orexëm ol, kërex gi ex na or gë ofëcak këm.

² Gayikwa are re ko:

«And ŷap bax aŋ, yakali këmi cale indey in, gë akey and ŷap bax mi pexën aŋ, xangëta këmi*.»
Ata gërëgako ex and ŷapëk enim aŋ, gërëgako ex akey and apexa aŋ.

End bëriyenin bër Kaxanu eŋ

³ Biyi gematak ami dind na er këŋo wëlandëraxën ala gër ekwëta edexëm, këdi këni yëla mëne ŷey wënak na gër andiyen andebi.

⁴ Ecëñëxët, gër bebër ex yo do ang ex yo, aŵasinaya këmi wësinayand mëne bëriyenin bër Kaxanu gë däl hi këmi. Mbaŋ këmi buŋand oyot ok, gë toro in, gë ocënd ok,

⁵ gë xëme in, gë and kënebo fërand aŋ, gë bend ſode-ſode beŋ, gë gër bandiyen bañëkaxik, gë bakey band abo daſënd na baŋ, do gë band këmi ſanënd eyamb yamb baŋ.

⁶ Barikan, aŵëlaya wëlaya këmi aniyan andebi aŋ gër oŵënëk, gër onangëran, gër ebuŋa, gër obëngw or onden, gër Angoc Amënëk, gër aŋana and däl and gë eñëŋëxax end ſonayak këm.

⁷ Aŵëlaya wëlaya këmi bëte aniyan andebi aŋ gër eyeyan ed däl, gër panga ind Kaxanu. Oŷënga or ſenene këne wëraxënëndë, bëte gë oŋo fo këne xwëſaxënëndë.

⁸ Bela bën er kënebo rind: baŋo afëb, baŋo alëſëra; baŋo aſëkw, baŋo ayepën. Axwët kënebo xwëtënd baŋo bënëgwëſ, xarak biyi däl in këmi reyarand.

⁹ Bëte axwët kënebo xwëtënd ang bër anëbi nang ex na fo, xarak anang nang kënebo; ang bëſëſëk fo, xarak aliya këmi liyand; ang bër nëp kënebi fo, xarak anëbo daw ex na;

¹⁰ ang bër ſaminak fo, xarak din këbo nëngandërand; ang bëxaŷëxaxik fo, xarak bëranjëm kë ſotërand në endebi; ang bër ŷowey ami cot ex na fo, xarak beŷ dek xwën këmi.

¹¹ Wën odawo odebi od gër Korejët ok, biyi däl in bamun felënd kwëlay, gë oŵëkw orebi oŋ dek këbo balënd endewën eŋ.

¹² Wën an cënd ex na gër oŵëkw orebi, barikan aŋana and ñan kënebo aŋ baſëtak. Biyi cëŋ, ax gi ex na təkër këbo balënd endewën eŋ.

¹³ Ata ang obaſ oram fo këmun felërand. Wën bëte balindëleŋun endebi eŋ gë oŵëkw orewën oŋ!

End banëkëra eŋ

14 Këren dëkërend na gë bër ax gi ex na okërecej bën në bamara band ax ñap ex na. Enimin, abar nde këni barënd end šenene eñ do gë eñëñenax eñ? Anëkëra nde hik na mërëxand ir angoben do gë ecamëdan?

15 Angwëlëra nde hik na mërëxand ir Kërisët do gë Bëliyal? Acetëra nde hik na mërëxand ir arëwāk end Kaxanu an do gë ar ax ma ex na an?

16 Eter nde hik na mërëxand ir Aciw and Kaxanu do gë olaš oñ? Enimin, biyi ga hi këne wa Aciw and Kaxanu añ, mëñ ar kë yëlënd aniyan an, ang re ko Kaxanu gër Oñëgw Omënëk ak:

«Alëg këme lëg, do aliya këme liya mërëxand irebën; Kaxanu irebën këme hi, do bën eni gi bulunda iram.»

17 Bëte:

«Canin bamara bandebën bañ, do capayayin; këren dëkënd na ebuyaraxik in, do wëno awëlaya këmun wëlaya re ko Axwën an.

18 Ata me gi Sorix irewën, do wën en gi bosëñiwën do gë bobiwën boram, re ko Axwën ar xorëk beÿ dek an*»

7

1 Wën bër ke balënd mbañ bëjo, gayikako bendako rako beya këbo Kaxanu, mënënëne beman beñ do gë onden oñ, ebuyaraxik kërex gi na. Tebëne owënëk ol ex paÿaya gër anjiÿ and Kaxanu.

End onënga or Pol eñ

2 Balindëleñun endebi eñ gë owëkw orewën! Biyi cëñ ala amo menan ex na, ala amo dëxëlëx ex na, ala amo yamba ex na.

3 Ax gi ex na mun kiti këme rexënënd eño, gayikwa anëka fel bamun: «Ang këbo balënd endewën gër owëkw orebi ak din kë bayi: këmi liyand nde, ba šës këmi nde.»

4 Ekwëta ed xwëta këmun el, mbañ rafëk. Mbañ ke nënganënd endewën eñ, mo kemën dëñ ke xemënënd, ado dek hi këme onënga ol mërëxand ir oyot od hi këbo ok.

5 Enimin, elod ga ñat këmi gër ebar ed Masedëwan, ami cot ex na gë təkër ak eteyëta el. Mocënd šënd bami gand ed ex yo gë emereli ed banëbo wërelind bër fac el, do gë anjiÿ and gër owëkw orebi añ.

6 Barikan Kaxanu, mëñ ar këbi xemënënd bër kë banand an, axemën xemën këbo and ñatëgu ko Tit añ.

7 Ado ax gi ex na ga ñatëgu ko Tit fo xemën këbo. Barikan gë ekemën ed xemënëgu këno wën el, xemënati këbo. Asëfëtanati sëfëtanati këbo ang këñun balënd endebi ak, ang sesëra kën në endebi ak, do ang kën balëkënalind endam ak. Ata wëno dek eme onënga ol.

8 Angëmëne në end kayëta išëxe ir ÿëgwënëli këmun in šaminara ban, axe cena ex na. Eyo, anang nang këme mëne në end kayëta ijo ašamina šamina ban amëd. Bamat ašena šena ke,

9 barikan gërëgako, anëngandëra ke nëngandërand. Axe nëngandërand na de në end ga šamina ban, barikan gayik ecamina elo anëngwët nëngwëtëk owëkw orewën oñ. Ecamina elo end ñan ko Kaxanu eñ rik. Biyi cëñ, eñëñenax gematak amun denan ex na.

10 Enimin, ecamina ed në end Kaxanu el, anëngwët kë nëngwëtënd dek ola el. Awëla kë wëland gër apexa, do ala año cenand na. Barikan, ecamina ed në end bend gër ngwën ro el, anemin kë neminënd.

* 6:18 6:18 Esekiyel 37:27

¹¹ Awa watin ngwa gërëgako er šot kën gë ecamina ed në end Kaxanu in: obal osëm! Ado nëmëc na, ayaka yaka kën, axoŷ xoŷ kën, ayëdara yëdara kën, abal kënun balënd endeŷi eņ, ayakëraxi kënun yakëraxind endeŷi eņ, awa wa kën mène ŷenene dëņ rexëra këmun! Ado ašanaya ŷanayak mène awën wën kën gër endey eņo.

¹² Awa angëmëne aŷëgwënëli ŷëgwënëli këmun, ax gi ex na mo dexëra ar wëndërak an, ba ar wënan këno an. Barikan en wataxën gë bangës bandewën baņ dëņ obal osëm or kënun balënd endeŷi eņ, gër lëngw ir Kaxanu.

¹³ Mëņ ex, biyi mbaņ xemën këbo endey eņo.

Ata mbaņ fuņara këbo ga wat këmi bëte ang nëngandëra këņo Tit endewën ak, onden ondexëm fuņara këņo endewën eņ.

¹⁴ Angëmëne wën ašëkw bamun šëkwënd ogës od Tit, axe cëfënan ex na. Barikan ang bamun felënd din dal ak, mondako fo ŷanayak mène ecëkw ed bamun šëkwënd ogës odexëm el, dal dëņ ex.

¹⁵ Ata Tit nëmëc këņo balënd endewën eņ, ga ko xwitand ang bano baxëtëñënd ak. Gayikwa axwëtaya xwëtaya bano, ang bano fëbënd do ban rëgënd endexëm ak.

¹⁶ Wëno cëņ, anëngandëra ke nëngandërand ga xor këme mun kwëta gër end ex yo.

8

End amarënen eņ

¹ Bëmaŷe, anangën këmun nangënënd mondake ŷanayak oyekax or Kaxanu ol gër Bamara band okëreceņ band gër ebar ed Masedëwan.

² Ado ga šëmura bafi në end oyot otëm, dek exëni onënga ol, gayikako gër oxayën osëm orebën olo dëņ wasin kënëbo mène bën ani kwëj ex na.

³ Wëno kë reyand osede olo mène, gë oxor orebën ol, ado nëmëc oxor orebën ol, do ga ŷandi këbi, barëra këni oyël orebën ol.

⁴ Biyi monëŷali kënëbo nëŷalind mi ma mi kemëna, eni gi šëf gër andiyen and amarënen and edëca ed bëwënëk aņo.

⁵ Ata nëmëc ang bami yarënd ak bar këni. Gayikwa pere yëlaya këni bën dëņ gër Axwën, damana yëlayaxën këni gër otaxan odeŷi, ang ŷandi baņo Kaxanu ak.

⁶ Mëņ ex, biyi axara xara këmo Tit exo bakali gër ndewën exo űata andiyen and oyekax or amarënen and oyël orewën aņ, ang ŷana baxo ak.

⁷ Ang šotëra kën mbaņ er ex yo: ekwëta el, gë eyeyan el, onangëran ol, gë obal osëm or er ex yo, bëte aņana and hian këmun aņ, awa canayalex ošotëra osëm orewën ol, gër andiyen and oyekax aņo.

⁸ Do er këme rend ijo, ax gi ex na de apela, atëy wa këmun rind paŷ gë obal osëm or kënun balënd end bëšëxe bër ex gër amarënen aņo ol, me nangaxën ba aņana andewën aņ and dal dëņ ex.

⁹ Gayikwa anang nang kën oyekax or Yesu Kërisët, Axwën arebi ol: mëņ ar šotërak an, yow baxo hi ko axayënaŷik në endewën na, en gixën wën, paŷ gë oxayën orexëm ol, bër šotërak.

¹⁰ Aņo cëņ, er këme rend in apela ex, gër endey eņo: ofëcak orewën ex, wën bër, elod nuwuba, hi kën bëŷanar gër amarënen aņo, do wën ex bëŷanar bër rik bën.

¹¹ Awa gërëgako, űatayin ebar ed amarënen aņo el, ex gixën er kën rind ijo gwër fo gë oñandi od en di ok.

¹² And këŋo ŷandi enim ala exo yël aŋ, Kaxanu axana ko xanand oyël ol ga nëkon nëkon ko er šot ko ala ajo in, bari ax gi ex na paŋ gë er bayik axo cot ex na in.

¹³ Gayikwa gër amarënen aŋo, en tēf acariya and cey gë cey ex, ax gi ex na en dëxëlëxaya enëbi dëcaxën bēšëxen.

¹⁴ Gër endey eŋo, ošotëra orewën or gërëgako ol këbi rëcand eni cot er šan këni in, eŋun dëcaxën bëte ošëtëra orebën ol, en cot er šan këni in, ex gixën mondako acetëra and cey gë cey.

¹⁵ Ga rek wa Oñëgw Omënëk ok:

«Ar šotëra bax mbaŋ an, ŷoweŷ ax kuri bana, do ar šot bax tēkër fo an, ŷoweŷ axo can bana*».

End Tit do gë bër enga endexëm eŋ

¹⁶ Cëkwanëŋone Kaxanu, mëŋ ar rik gër emëkw ed Tit obal osëm or këŋo balënd endewën ol, ang këbo balënd biyi ak.

¹⁷ Gayikwa gë onënga fo wä ko ekemën ed xemënëli këmo, exo bakaxënëli in, ado gë endexëm aŋo dëŋ sana ko exo yeli gër ndewën.

¹⁸ Asëfërëli këni sëfërëliind gë imaŷe ind këno šëkwërand gër Bamara dëk, në end andiyen and ko rind gër epemëra ed Atëfëtan in.

¹⁹ Adofa, bër gër Bamara bën sana këŋo mi tēfërëli gë mëŋ gër emëla ed amarënen aŋo. Emëla ed amarënen and oyekax aŋo el, sebënan kënebo gër andiyen andëbi, ex canayaxën enjaran end Axwën eŋ, do ex gixën osede or mëne biyi and ŷandí babo dëŋ ex.

²⁰ Në end amarënen atëm and sebënan kënebo aŋo, abo ñandi ex na enëbo dexëra gër andiyen andëbi.

²¹ Gayikwa biyi šenene fo ŷandi këbo mi mëlayand er yek in ogës od bëla, xarak ax gi ex na ogës od Axwën fo.

²² Anëka këmo lawënelilind imaŷe indebi in, eni tēfërëli gë Tit do gë bër enga endexëm bën. Biyi axwëta xwëta këmo asošan ajo. Awasin wasin këbo bakëlëbëd bandanjëm mëne aŷandi ŷandi këŋo eŋun dëca. Moñandi ŷandi këŋo edëca edewën el gayik mbaŋ xwëta këŋun.

²³ Do end Tit eŋ, ar enga emat gë wëno hi ko. Do në edi exo gër ndewën andiyen and ebar mun din aŋ. Awa bëmaŷe bënd sëfërëli këni bëŋ cëŋ, oparëxanda od Bamara, do enjaran end Kërisët exëni.

²⁴ Awa kacayinëbi šenene, watëlexëni aŋana andewën aŋ bër gër Bamara bën. Nangëlexëni mëne däl bami rafënanand endewën eŋ gër lëngw irebën.

9

End edëcara ed bëmaŷe eŋ

¹ End andiyen and edëcara ed bëwënëk bër gër Yerusalem eŋ, ine ngwa këmun ŷëgwënaçënëli?

² Anang nang këme ang ŷandi baŋun en di ak, do wëno gë eŋo këme rafënanand endewën eŋ gër bëmaŷe bënd gër ebar ed Masedëwan. Ga re këme: «Bëmaŷe bënd gër ebar ed Akayí bëŋ, elod nuwuba hi këni bëwëlëk gër amarënen and oyël olo.» Do wën ang ŷandi baŋun en di ak, bëranjëm ŷandi këbi enun tēfëteli.

³ Awa anëka këmëni lawënelilind bëmaŷe bëŋ, tēkëlexëni mëne edafënali ed rafënarali këmun el, däl dëŋ ex, abo yepeli na. Ata tēkëlenun dë bëwëlëk ang reyati këme ak.

⁴ Kërene danjëtali na wa bëmaÿe bënd gër ebar ed Masedëwan bëj, do enun tëk an gi ex na bëwëlëk. Kërex nëngwëta na end ex ekwëta edebi el osëfën orebi, me dedo wa osëfën orewën.

⁵ Awa wëno er yëlara këme mëne aÿap ÿapëk mëni kemënëli bëmaÿe bëj eni dëngwali gër ndewën, eni baraxën enjekax end bëya kën ari kën ri eÿ. Enjekax eÿo, gilex end wëlëk ang enjekax fo. Kërex gi ex na end nëÿali kënun në end oxwëj orewën fo.

⁶ Enimin, ar kë nedënd tëkër fo an, tëkër fo ko xanand. Barikan ar kë nedënd mbaÿ an, mbaÿ ko xanand.

⁷ Ala kala yëlëlexo ang faÿ ko gër emëkw edexëm ak, gë ecamina këm, gë enÿali këm. Gayikwa: «Kaxanu aÿan këjo ñanënd ar kë yëlënd gë onënga an[✧].»

⁸ Do Kaxanu ašot šot ko panga ind eÿun yëlëra mbaÿ benjekax bënd ex yo, en cotëraxën din, nand ex yo, dek er ÿapëk en diÿaxënënd in. Bëte ašot kën ÿana en cotënd mbaÿ er kën ÿana en dixënënd enjekax ed ex yo,

⁹ ang rek Oñëgw Omënëk ak:
«Mbaÿ këbi yëlërand bëxaÿëanaxik bën,
or šenene orexëm ol din kë nëkand[✧].»

¹⁰ Xarak, Kaxanu mëj ar këjo yëlënd enedä aned an, mëj ar këjo yëlënd eyamb yamb an, ayël këjun yël enedä aÿ. Enedä eÿo ašënan ko šënan, do arafën ko rafën er kë rëw or šenene orewën in.

¹¹ Ata mondako kën šotëra er ex yo, do axor kën xor en baÿi bër nëngak. Ata bela bëranjëm këjo šëkwa Kaxanu në end bešër kënebo fëxwënënd mëni yëlërax eÿ.

¹² Gayikwa andiyen and amarënen aÿo aÿ abaš bašëk ecëkwa ed këno šëkwand Kaxanu el, ax gi ex na edëcara ed bëwënëk eni cotaxën er šan këni fo el.

¹³ Gayikako andiyen and amarënen aÿo mbaÿ xëbënëk, bëwënëk bën ašëkw këno šëkw Kaxanu ga këni watënd mëne wën poyoma wä kën Atëfëtan and Kërisët aÿ. Bëte ašëkw këno šëkw në end onënga orewën or šanayak gër edëca edebën do gër ed bela dek.

¹⁴ Ata bën ga ñan kënun mbaÿ kënun šalenënd, në end oyekax osëm or šënan ko Kaxanu paš gë wën.

¹⁵ Cëkwënëjone Kaxanu mëj ar rin këbo oyël oxëbëanaxik an!

10

End eyaka ed Pol eÿ

¹ Wëno Pol, axara xara këmun gë onden onjekax oÿ do gë onënga or Kërisët ol. Wëno ga kën rend wa mëne ayëda këmun yëdand and këne fašëre aÿ. Barikan and këmun ñawëta aÿ, ayëxw këme yëxwënd mun dexëra mbaÿ.

² Axara xara këmun, and këme yeli aÿ, kërene nëÿali na fa mun masin mëne ame yëdand na mun dexëra. Ado anëka këme fënalind mëni dexëra bërëmar ga këni rend mëne biÿi ang këmi liyand ak, oñandi od eman ex.

³ Enimin, angëmëne biÿi ang këmi liyand ak, oñandi od beman bendëbi ex, bari ami merënd na ang këjo ÿandind beman bendëbi ak.

⁴ Gayikwa oÿënga or šot këmi do këmi wëraxënënd oÿ, ax gi ex na or gër ngwën ro. Barikan axor xorëk, gë Kaxanu, eñam ed baciw bakemax el. Ayepën këmi yepënënd banjëlan batëmbak baÿ.

⁵ Ayepën këmi yepënënd dek beþër këni fëbënd bën, xarak beþër xucarëk gë enang ed Kaxanu ex. Do anjëlän and ex yo këmi bonënd, ex maxënënd end Kërisët enj.

⁶ Bëte bëwëlëk hi këmi monëp ar kë wëšind yo, and kë faþaya ema ed wã kën anj.

⁷ Kamanindën aye beþ bën! Angëmëne ala exo yëländ ar gër Kërisët hi ko, nangëlexo bëte enjo: angëmëne ar Kërisët hi ko, biyi bëte bër Kërisët hi këmi!

⁸ Ado ex gido arafëna këme rafënanđ təkër gë or gapak or yël këbo Axwën mun kemëanaxënënd do mun wërëšëtëraxënënd ol, axe cëfënan dona.

⁹ Axe ñandi ex na mun yëbun gë okayëta od këmün yëgwënëlınd ok.

¹⁰ Gayikwa are këne rend: «Gër okayëta odexëm, mbañ xeþ ko do mbañ xem ko. Barikan, and ko yow do ene paþëre anj, exo gi yemur-yemur, do eyevan edexëm el ex gi edëšëgëanaxik.»

¹¹ Awa ar kë yëyanënd mondako an, nangëlexo mëne yomb ir këmi šotënd and këmün yëgwënëlınd okayëta anj, ado bayik ane gind ex na në erebat, gë yomb ijo fo këmi hi gër bandixa bandëbi, and këmi yeli gër ndewën anj.

¹² Biyi ami yëxw na mëni tëfëteli, ba mi ketënali ola orebi ol, gë or bër kë šëkwayand gë andebën ol. Awa bëfëñirëx exëni ga këni šëkwayand ako gë andebën. Ata ga këni xetëñaliyand do këni wätinaliyand gë andebën anj, hixën këni bëfëñirëx.

¹³ Biyi cëñ, abo ñandi ex na mi dafënanđ nëmëc ang yäpëk ak. Barikan, axetëñali këmi xetëñali er hi këmi in gë edëca ed rëca këbo Kaxanu këmi xemëanaxënënd gër andiyen and sebënan këbo xali ñatelili këbo gër ndewën.

¹⁴ Biyi gër ed sël këmi ami dafand na, nangëde ami ñatëli ex na gër ndewën. Gayikwa xali gër ndewën ñateli këmi gë Atëfëtän and Kërisët anj.

¹⁵ Ata ami dafëñalind na de bandiyen band bela bëšëxe bañ, nangëde biyi dëñ rik. Barikan, ga kën xemënd ako gër ekwëta, ayar këmi yarënd mëni ñatën bela bëranjëm, jey gër ed lëg kën fën. Abo ñandi ex na mi dadfa gër ed fel këbo Kaxanu mi tël.

¹⁶ Angëmëne mondako ex, biyi ata këmi xor mi pemëra Atëfëtän anj gër owar ošëxe, gër ed bayik elod ala ax pemëra ex na pere. Abo ñandi ex na mi diyeni gër ed riyeni këni anëka bëšëxen do mi dafëñalind er ri këni in.

¹⁷ Ga rek wa Oñëgw Omënëk ok:

«Ar yandi këjo exo dafënanđ an dafëñayindëlexo gër Axwën*!»

¹⁸ Gayikwa Axwën an, ar lawëñëgu këjo an këjo šëkwënd, ax gi ex na ar kë šanayand gë andexëm an.

11

End ofarëxanda or Pol enj

¹ E kido wën axor xor ban en buña təkër ošëñëk oram ol... barikan abuñan dëñ buñan këne!

² Gayikwa wëno ga ke balënd mbanj endewën eñ ke yakëraxixënënd gë oyakëraxi or Kaxanu ol. Gër Kërisët wëla këmunn ang endënaŵ emeja fo, emënëk, en ñamaxën gë mëj gabat.

³ Yama andën añ, gë osit orexëm ol ga yifa baño nde wa Xawa. Awa wëno ayëda këme yëdand ba mondako fo wënak onden ondwën oñ, sebañën kën owënëk or në end Kërisët ol.

⁴ Eninim, wën ata këno wëlaya ala ayanar ar yelik do exo pemërand end Yesu ir fitarëk gë ir nangën këmunn in, ba exo gi gë angoc and fitarëk gë and hik gë wën añ, ba eno wëleli «Atëfëtan» and fitarëk gë and sëfëtan këmunn añ.

⁵ Xarak, anang nang këme mëne oparëxanda otëm oko, yoweÿ ane kuca ex na!

⁶ Angëmëne gër enënga ed etëÿ fo, wëno yoweÿ ame gi ex na, bari ax gi ex na mondako fo gër onangëran. Ga wësin këmunn wa kerët eño gër er ex yo do nand ex yo.

⁷ Ga nangën këmunn ako Atëfëtan and Kaxanu añ gë acosa këm, do ga bana këme en gixën bër gapak, awëndëra nde wëndëra këme?

⁸ Bela bër gër Bamara bacëxe bamëni lëxëlëxënd gayik bën baxe yëlënd acosa, me diyenixën gër ndewën.

⁹ Do and bame şan yeÿ gër ndewën añ, ala gabatak abamo sëkwëran na. Gayikwa bëmaÿe bënd gër ebar ed Masedëwan bëñ, baxe wëlandëranëgund er bame şanënd in. Nand ex yo, axe ñandi bana mun tëkwëran, do mondako këme baya.

¹⁰ Gë dal ir Kërisët ir ex gër ola oram in, ala axe cëban na er këme rafëanaxënënd ijo gër owar or Akayi.

¹¹ Në end inecëj? Gayik amunn ñan ex na nde? Kaxanu anang nang ko!

¹² Ang riyeni këme gër ndewën cosërexe ak, mondako fo këme riyeni bëte, me dëxëtaxën akaya and bër këbi yandind eni dafënannd mëne gwër fo hi këmi añ.

¹³ Bela bëjo oparëxanda onëgwëş exëni, gë osit këni riyenind. Anëngwëtara fo nëngwëtara këni oparëxanda od Kërisët.

¹⁴ Do eño ax caraxi ex na, gayikwa Sindan mëj dëj anëngwëtara ko nëngwëtarand meleka ir angoben.

¹⁵ Awa ax caraxi ex na angëmëne bër këjo riyeninënd bën, anëngwëtara këni nëngwëtarand bëriyenin bër or şenene. Axana këni xana gër eñata er yapëk eni kana në end bandixa bandebën in.

End oyot od Pol eñ

¹⁶ Ga këme rend wa gaşëxe mëne ala kërexe kwët na aşenëk. Me dedo, buñayin endam eñ ang end aşenëk fo, me koraxënënd wëno bëte me dafënannd təkër.

¹⁷ Er këme rend ijo, ax gi ex na de end fel ke Axwën, barikan ang aşenëk fo këme yeyanënd, arafëna këme rafënannd.

¹⁸ Gayikako bëranjëm kë rafënarand ado ga hi këni bela fo, wëno bëte arafënara këme rafënara.

¹⁹ Wën bërenik bën awa wa kën enëbi buñan bëşenëk bën.

²⁰ Enimin, abuñ kën buñand enun bëñand, enun yamband, enun dëxëlëxënd, enun dixërand gë ndafënan, enun këmënd gër odëxas!

²¹ Ga re këme oşëfën ex eño: er hixënan ke mëne ola ositarak wësin këmunn.

Barikan, me yeyan ngwa ang ašenëk fo: er këni yëxw yo bela bëjo, wëno bëte ayëxw yëxw këme!

²² Bëšëwif nde exëni? Wëno bëte Ašëwif hi këme. Bëyisërayel nde exëni? Wëno bëte Ayisërayel hi këme. Bërandëwëra and Abëraxam nde exëni? Wëno bëte arandëwëra and Abëraxam hi këme.

²³ Bëriyenin bër Kërisët nde exëni? Me yeyan ngwa ang ašenëk fo, wëno hik nëmëc. Bandiyen bañëkaxik ban, wëno rik nëmëc; gër epëra, wëno hik nëmëc; gër xëme, wëno xëm këne nëmëc. Lañ fecera ke ecës el:

²⁴ Bakëlëbëd banjo xëm këne Bëšëwif bën bakëmen ofëxw osas gë banjongëbanax.

²⁵ Bakëlëbëd batas fëmëra këne gë xwëlekwële; amat fëtëra këne gë oxaÿ; bakëlëbëd batas yëla këme me cës polo gër angwëngw and sëwayak kuluj añ; amat hi bame ciš wec polo gër angwëngw.

²⁶ Lañ baxe fecerand ecës el gër odamana od gë osapar, gër beñigënaxik bend gër oyeß; gër beñigënaxik bend bërek bëxeyax; gër beñigënaxik bend Bëšëwif; gër beñigënaxik bend bër ax gi ex na Bëšëwif; gër beñigënaxik bend gër bangol; gër beñigënaxik bend gër ladawe; gër beñigënaxik bend gër angwëngw; gër beñigënaxik bend mërëxand ir bër ax gi ex na enim okëreceñ.

²⁷ Lañ gër andiyen do gër toro; lañ dašërëxe, lañ gë enjo eñ do cebërëxe men; lañ gër etiwi; lañ gër ayem; lañ tëß gë eman eñ.

²⁸ Do ame yeyan ex na end ke balënd nëmëc eñ; ang ke šëmund key yo key gër banjëlän bandam në end Bamara dek.

²⁹ Noÿo sitarak, xarak wëno bëte ame cot ex na banjëlän batitarak? Noÿo këno lënanënd eñëñëxax eñ, xarak wëno axe corënd na enjo gër emëkw?

³⁰ Angëmëne arafëna këme rafëna, në end ositara oram këme rafëna.

³¹ Ata Kaxanu, Sëm ir Axwën Yesu, mëñ ar këno šëkwënd din an, anang nang ko mëne ame nëgwëšënd na.

³² And hi bame gër Damas añ, gofërëner ir emun Aretas in, axwët xwët bafi bënëkona šit gër angol exe tëraxën.

³³ Barikan ga šon këne polo në akange, nęcët këne në fonetër ir amen and xecexën këni angol añ. Mondako šana këmo.

12

End odakeli od Pol eñ

¹ Awa afo me dafëna ngwa..., dal ex, ofëcac ax gi ex na. Barikan asëfët këme sëfët end odakeli od wat këme eñ, do gë bebër nangën ke Axwën bën.

² Wëno këreceñ nang këmo na, doro anëka sëkëk bëniy epëxw gë bënax. Gë eman endexëm ak nde bayi baxo? Ba axo gi bana gë eman endexëm ak? Ame nang ex na. Kaxanu mëñ, anang nang ko. Ata ala ajo watayax ko yañ gër arayen.

³ Do anang nang këme mëne ala ajo, hi baxo gë eman endexëm ak nde, ba gë eman endexëm këm nde? Kaxanu mëñ, anang nang ko.

⁴ Ala ajo awataya watayax baxo gër arayen do wëlëgu ko bend ala ax kor na exo tëfët, bend ax ñap ex na ala exo yeyandërand.

⁵ Wëno arafëna këme rafëna end ala ajo eñ, bari endam eñ dëñ, ame dafëna na, ang ax gi ex na end ositara oram eñ.

6 Kido aŷandi ŷandi baxe me dafënarä, ame gi dona aŷenëk, gayikwa dal in dome reyand. Barikan, aŷësinali këme ŷësinali enjo, këdi ko yëla ala mëne wëno nëmëc bënd ke watelind do ke wëlelind beŷ hi këme, në end oxëbën or bënd nangën ke Axwën beŷo.

7 Bëte këdi ke xureli ndafënan inŷ, oŷëxwëra or ke narënënd hik gër eman. Meleka ir Sindan ke xëmënd këdi ke xureli ndafënan inŷ.

8 Bakëlëbëd batas, xara këmo Axwën an exe dëxëtën oŷëxwëra olo.

9 Barikan mëŷ er yaka ke: «Oyekax oram ol gwac exi, gayikwa panga indam inŷ nëmëc kë ŷanayand gër ositara oreŷ.»

Awa wëno nëmëc këme ŷana me dafënanand gër ositara oram, ex dongoxën panga ind Kërisët inŷ gër ola oram.

10 Anëngan ke nënganënd bëte gër ositara oram, gër ocir od këne ŷirërand, gër ocëmu, gër edixëra ed këne rixërand, gër oyot, në end Kërisët. Enimin, and këme sitara aŷ, këme ŷotënd ojaŷ ok.

End odendëran od Pol enŷ

11 Ang aŷenëk fo këme yeyandërand, wën nëŷali ke de me di mondako. Enimin, wën ga hi dox wa bër ke yakanënd bën. Bër xwët kënebi oparëxanda otëm bëjo, ŷoweŷ ane kuca ex na, ado bayik ŷoweŷ ame gi ex na.

12 Bëbër kën nangaxën mëne parëxanda hi këme bën, aŷanaya ŷanayak gër ndewën, gë ebuŷa ed buŷa këme gër toro el, gë bananganëme baŷ, gë becarax beŷ, do gë bërëcaxik bënd bame rind beŷ.

13 Enjekax end feŷe rin këmëni Bamara ŷacëxe baŷ do seŷ këmun wën? Ba gayik gabatak amo tëkwëran bana edëba edam el gër ndewën nde? Awa tëbanine ngwa oŷëmbak olo!

14 Watin mëne aŷelëk hi këme mun nëngali atasën. Do bëte ala amo tëkwëran na edëba edam el. Gayikwa wën këmun ŷaland, ax gi ex na er ŷot kën in. Enimin, bëxarëk bën wa ŷapëk enëbi kwëtënënd beŷ bën obaŷ ol, bari ax gi ex na obaŷ ol.

15 Wëno cëŷ, gë emëkw el dek këmun yëlëra er ŷot këme in, do wëno dëŷ ayëlaya këme yëlaya në endewën. Angëmëne nëmëc ŷan këmun, do wën tëkër fo nde këne ŷan?

16 Dal ex! Wëno dëŷ amun tëkwëran bana. Barikan ang ala awërax fo, asitinaxën bamun sitinaxënënd!

17 Ayambara nde yambara këmun paŷ gë bër bamëni laŷënëlind bën?

18 Afelëli felëli këmo Tit exo kemëna exo yeli gër ndewën, do eni tëfërëli mëŷ gë imaye inŷ. Tit ayambara nde yambaraw këjun? Ax gi ex na nde wëno gë mëŷ, ola obat do onden omat ŷot këmi?

19 Bamat elod anëka fo kën yëland mëne biŷi ayakanaya këmi yakanayand gër lëngw irewën. Gër lëngw ir Kaxanu, do ga bar këmi gë Kërisët këmi, yeyanaxënënd mondako. Do dek beŷo, wën këmun rinënd, wën bëmaŷe bënd ke balënd mbaŷ bëjo, en kemaxën gër ekwëta.

20 Gayikwa ayëda këme yëdand ba amun tək na ang ŷandi ke ak, and këme ŷatëli aŷ. Do wën bëte ane tək na ang ŷandi këjun ak. Ayëda këme yëdand ba aŷekeli këmun səkeli bongeyër, gë oyakëraxi, gë ecusër, gë ebal ed wayët end gaf irexëm fo el, gë odenar, gë oxapëndër, gë ndafënan, do gë bënd ŷode-ŷode.

21 Ayëda këme yëdand and këme ŷatëli aŷ, Kaxanu, mëŷ ar yata ke aŷ, ba aŷëfënin ke ŷëfënin në endewën, do me tesëra në end bëranjëm bër kë wëndërand, ang bani wëndërand gër ŷanar ak. Bëjo ani nëngwët ex na

ola orebën ol xali eni teb dek beber bani rind bejo: obuyaraxik ol, asëk alakirand fo in, do ge eñac end ex yo.

13

Bapela bapelatar bay

¹ Atasën an këmun nëngali. Do ang rek Oñëgw Omënëk ak: «Endey end ex mokiti yo, gil ex er reya këni ofede oki ba otas[☆].»

² And nëngali bamun akinëm añ, afel fel bamun ejo. Do doro and ane bayi exe na në erebat añ, gana-gana fo këmeni rend ber wëndërak elod anëka fo bën, do ge ber kë wëndërand gërëgako bën: angëmëne anëngali nëngali këmun, ala amo kwëda na de.

³ Gayikako ašala kën šaland en nang mëne ayeyan dëñ ko yeyanënd Kërisët ge etëy edam el, awat kën wat. Mëñ cëñ, afanga fanga ko de paß ge wën, axo gi ex na ar ge ojaŵ këm.

⁴ Gayikwa afika fika bano ang ar ge ojaŵ këm fo. Barikan, aliya ko liyand ge panga ind Kaxanu in ge mëñ. Biyi bëte ojaŵ këm hi këmi, ga bar këmi, ge mëñ këmi liyand në endewën na ge panga ind Kaxanu in.

⁵ Tëyiyin tan en kaman wën dëñ ola orewën ol, en nangaxën ba ge ekwëta el kën liyand. Kamanin wën dëñ ola orewën ol. An nang ex na nde mëne Yesu Kërisët gër ola orewën hi ko? Bamat er ban šaland en tək gër ola orewën in, an tək ex na.

⁶ Barikan, wëno er këme yarënd in, en wat mëne gër ola orewën hi ko, en maxën mëne biyi ami dif ex na andiyen andebi añ.

⁷ Biyi ayar këmi yarënd Kaxanu, këren mendëra na. Er yandi këbo in, ax gi ex na ex canaya ang xamën këmi andiyen andebi ak. Barikan, mun watënd wën ga kën rind benjekax beñ, ado ga hik nangëde alif lif këmi andiyen andebi añ fo.

⁸ Gayikwa biyi ami nöpënd na däl in, barikan din däl in këmi sanand.

⁹ Biyi anëngandëra këbo nëngandërand and këmi hi ge ojaŵ këm añ, xarak amëd año, wën mbañ šot kën ojaŵ ok. Er këmi yarënd endewën in, en gi ber fañayak.

¹⁰ Mëñ ex, ado bayik ane gi exe na në erebat, ejo këmun yëgwënëlinde ga xey ke and këme yeli añ me keñëna ge or gapak or yël ke Axwën ol, me kemënañënëd beñ bën, ax gi ex na me ñamaxënëd.

¹¹ Bëmañe, end këme xor me de me ntaxën eñ ex, nëngandërayindëleñun, calayindën en gi ber fañayak, kemëndëridindën gër ekwëta, wëlerindën, diñayindën gër aketëxeta, do Kaxanu, mëñ ar ge añana do ge obetak an mërëxand irewën ko hi.

¹² Cëmarindën andewën rewën añ ge emegar emënëk. Ašëma kënun šëmand dek bëwënëk bën.

¹³ Oyekax or Yesu Kërisët, Axwën arebi ol, ge añana and Kaxanu añ, do ge anëkëra and Angoc Amënëk añ, gilex ge wën dek!

Kayëta ir Bëgalat in Lilaya in

Akayëta and Bëgalat aŋo, Pol yëgwën babi bër gër bamara band Yesu Kërisët band gër ebar ed Galasi bën. Bësëyali bënëgwês babi felërand mène ado ga xwëta këno Yesu Kërisët, afo enëbi kacënd eni pexaxën. Xarak ax gi ex na mondako sëyali babi Pol. Ga re baxo mène ekwëta ed Yesu Kërisët el gabat kë yëlënd or šenene ol. Eni nangaxën mène osëyali orexëm ol däl dëŋ ex, Pol xwitan këbi end Abëraxam eŋ. Paŋ gë ekwëta ed xwëta baŋo Kaxanu el hixën baxo ar šenene, xarak amëd aŋo Acariya and Moyis aŋ ax gi bana. Mëŋ ex paŋ gë ekwëta ed Yesu Kërisët el, bënëŋ bend bela beŋ dek këni šotënd or šenene ol gër ogës od Kaxanu. Er ex gër akayëta in:

End ofarëxanda or Pol do gë osëyali orexëm eŋ: 1.1–2.21.

End ekwëta ed Yesu Kërisët eŋ: 3.1–4.31.

End aniyand ar yëmëk gë Angoc Amënëk eŋ: 5.1–6.10.

Bepelatar beŋ: 6.11–18.

Ecëmar el

¹ Wëno Pol këŋun yëgwënëlınd. Faba Kaxanu yata ke me gi parëxanda paŋ gë Yesu Kërisët ir xanin këŋo gër bësësëk: ax gi ex na paŋ gë ala, bëte ax gi ex na ga sana këne bela.

² Gë bëmaÿe bënd hi këmi ro beŋ këmun yëgwënëlınd wën do gë dek bëmaÿe bënd gër bamara band Yesu band gër ebar ed Galasi bën.

³ Kaxanu, Faba irebi, do gë Yesu Kërisët, axwën arebi an, yëlëlenun oyekax ol, gë obetak ol.

⁴ Axwën Kërisët wäk šës ko në end bamena bandebi ebo dacëtaxën gër aniyand atëmbak and gë okey oko aŋo, ang yandi këŋo Kaxanu Faba irebi ak.

⁵ mëŋ ar hik gë enjarand end din ir din an! Amen!

End oxalay kalay or Bëgalat eŋ

⁶ Mbaŋ šaran ke wëno ang seŋ këno Kaxanu xarak mëŋ sana këŋun paŋ gë oyekax or Kërisët ol do kën sëfënd aŋand ako Atëfëtan acëxe.

⁷ Enimin, Atëfëtan acëxe ax gi ex na. Barikan bela ex na bër këŋun felënd bëcëxen ga yandi këbi eni nëngwët Atëfëtan and Kërisët aŋ.

⁸ Barikan ado ex gido ar engand, ba meleka ir xaniwëk gër orën, yelik eŋun nangënënd Atëfëtan and fitarëk gë and sëfëtan këmun wëno aŋ, katalëŋo!

⁹ Ang felëra këmun gër yandar ak këmun xënënannd wëno gërëgako: angëmëne ala eŋun pelënd Atëfëtan and fitarëk gë and nangën këmun biyi aŋ, katalëŋo!

¹⁰ Do gërëgako ene cëkwënd bela nde këme šaland ba exe cëkwënd Kaxanu nde? Ba këme šaland ene ŋanënd bela nde ca? Kido ene ŋan bela bame šaland, ame gi dona xadëp ir Kërisët.

End Pol eŋ

¹¹ Ga re këme bëmaÿe, Atëfëtan and nangën këmun aŋo ax gi ex na endey end bela.

¹² Yesu Kërisët mëj dëj nangën ke, ax gi ex na ga sëfëtan ke ala, bëte ax gi ex na ga sëyali ke ala.

¹³ Wën enimin, awël wël kën ang bame liyand ak, and bayi bame gër cale ind biyi Bëšëwif aŋ? Wëno babi rixërand wa gë oŷeŷ osëm bërëwäk end Kërisët bën, bër Amara and Kaxanu bën. Mo calara bamëni šalarand mëni daw bën dëk.

¹⁴ And bayi bame gër cale ind biyi Bëšëwif aŋ, wëno nëmëca babi bënd anjex andam bën gër epëb ed bapela band sëyali kënëbo bëxarëk bërefi baŋ.

¹⁵ Barikan yatir fed këmi gë ar fit ke elod gër acël and nëma an, aŷac wac ke gë oyekax orexëm ol.

¹⁶ Anangën nangën ke Asëniŷ arexëm an mëni tëfëtanaxënënd endexëm eŋ bër ax gi ex na Bëšëwif bën. Ata ga xucak eŋo, wëno ame ye ex na de mo mëkara ala.

¹⁷ Bëte ame ye ex na gër oparëxanda oñanar yaŋ gër Yerusalem. Barikan ye këme šëw gër ebar ed Arabi damana bakaxanëgu këme gër Damas.

¹⁸ And xucak bëniy bëtas aŋ fo yexën këme yaŋ gër Yerusalem mi nangër gë Kefas. Ata xeyërax ke bakey epëxw gë baŋjo gër ndëbën.

¹⁹ Bari parëxanda išëxe ami watër bana angëmëne ax gi ex na šak, ar acël amat gë Axwën Yesu an.

²⁰ End këmun felënd eŋo, Kaxanu anang nang ko mëne dal ex, ame nëgwëšënd na.

²¹ Ga xucak eŋo, ye këme bëte gër owar or Siri do gë Silisi.

²² Xarak, ala axe nang bana amëd aŋo (gër bamara band bërëwäk end Kërisët gër ebar ed Yude).

²³ Awël fo bani wëlënd mëne ar babi rixërand an anëka nëngwëta ko. Gërëgako mëj këbi nangëndërand bela bën ekwëta ed Kërisët ed baxo xemëand exo daw el.

²⁴ Do në endam bano šëkwaxënënd Kaxanu.

2

End Pol do gë oparëxanda ocandaw eŋ

¹ Ata ga sëkëc bëniy epëxw gë bebënax, baka këmi gë Barënabas yaŋ gër Yerusalem. Awëla wëla bamo bëte Tit.

² Kaxanu šëdët baxe me baka gër Yerusalem. Asëfëtan sëfëtan këmëni bëlëngw bër Amara bën ang këme femërand Atëfëtan aŋ gër bër ax gi ex na Bëšëwif ak. Anacët nacët bamëni bëlëngw bër gapak bën, këdi këme hërëra ahërëra fo, do me di andiyen and gë ofëcak këm.

³ Tit mëj, Agërek ar sëfër bami an, ala aŋo nëyali bana eno kac.

⁴ Këme reyaxënënd dëk ako, bela hi bax na bër bax rend okëreceŋ exëni xarak enëgwës këni rind. Bën nëfënëfa bax gër enga endeŋi ga ŷandi babi eni bël or yaya or yël këbo Yesu Kërisët ol, do enëbo bëña.

⁵ Ata end bëjo eŋ gë təkër ak ami ma ex na ex bayixën nëngwëtarëxe dal ir Atëfëtan in gër owëkw orewën aŋ.

⁶ End bëlëngw bër gapak bër Amara bën eŋ cëŋ, er hi bani damana eni gixën okëreceŋ in, wëno axe bal ex na gayikwa gër ogës od Kaxanu bela bën dëk gwër fo exëni! Bari bëlëngw bër gapak bëjo ŷoweŷ ane nëyali bana me di.

⁷ Awat wat bani mëne Kaxanu xwëtënan këbo Atëfëtan aŋ. Wëno mëni nangëndërand bëxacërëx bën, do Piyer bëxacëxac bën.

⁸ Kaxanu mëŋ ar yata këŋo këŋo Piyer exo gi parëxanda ir Bëšëwif an fo yata ke wëno bëte me gi ir bër ax gi ex na Bëšëwif.

⁹ Do and wat këni oyekax or yël këbo Kaxanu aŋ, ata Šak, gë Kefas do gë Šaŋ, bën bër ex bëlëngw bër gapak, bër fëb kënebi mbaŋ bën, lëkër këmi bataxan band liw̄ baŋ, gë wëno do gë Barë nabas, ex watixën mëne anëkëra exëna gër andiyen andëbi: mi yend mi pemëra, wëno gë Barë nabas, gër benëŋ becëxe, do bën gër Bëšëwif.

¹⁰ Er xara banëbo fo mëni kwitand axwita bëxaÿënaxik bën do eŋo gë obal osëm bame rind.

End akucara and Pol gë Piyer aŋ

¹¹ Barikan and yow ko Kefas gër Aŋëcoš aŋ, fabër këmi do nöp këmo gayik aŋwen wën baxo.

¹² Damana eni yow Bëšëwif bër lawëneŋu bafi Šak bën, bër bax balëkënalind end oxac bën, Piyer, andamat bani yambërand gë bër ax gi ex na Bëšëwif bën. Barikan and ŋatëgu këni Bëšëwif bër lawëneŋu bafi Šak aŋ Piyer, ga bafi yëdand, nacëta këbi bër ax gi ex na Bëšëwif bën.

¹³ Ata Bëšëwif bëšëxe bër w̄a bax end Yesu bën sëfëteli këno bëte Piyer gër amena andexëm xali lënan këno Barë nabas dëŋ gër egi ed ang bëÿëŋëxax bër kë labayand el.

¹⁴ And wat këme mëne ani dind na šenene aŋ, ang kë sëyalind ðal ir Atëfëtan ak, rexëra këmo poyoma Kefas mondako: «Wëj ašëwif hi këy, barikan këy liyand ang bër ax gi ex na Bëšëwif ak, ay masinaÿad na ang ašëwif ak. Do mondake cëŋ këy xor eyëbi nëÿalind bër ax gi ex na Bëšëwif bën eni ðiyand ang Bëšëwif ak?»

End apexa and benëŋ dek eŋ

¹⁵ Biyi, bëxarëk bërebi bën Bëšëwif ebani, ane gi exe na bëwendëran bër ax gi ex na Bëšëwif.

¹⁶ Anang nang këne mëne ala ar xwëta këŋo Yesu Kërisët an hik ar šenene an, bari ax gi ex na gayik ašëf sëf ko er rek acariya and Moyis in. Biyi bëte aŋa w̄a këne end Kërisët eŋ ene gi xëne bër šenene paŋ gë ekwëta ed xwëta këneŋone el, ax gi ex na gayik ašëf sëf këne er rek acariya and Moyis in. Ala ax gind na ar šenene ga xemëna ko etëf ed acariya el.

¹⁷ Barikan angëmëne gër ocal od or šenene gër Kërisët, hi këne biyi bëte bëwendëran, Kërisët nde këbo lënanënd eŋëŋëxax eŋ? Adokiŋ!

¹⁸ Angëmëne me bakan ecëŋëxët me dind bënd gër acariya bënd sëb këme beŋ, wëno dëŋ kë nëpayand.

¹⁹ Enimin, wëno dëŋ ašës šës këme paŋ gë acariya aŋ me ðiyaxënënd ang ÿandi këŋo Kaxanu ak. Afika fika këne gë Kërisët,

²⁰ ax gi ex na wëno kë liyand. Kërisët kë liyand gër ola oram. Do aniyand andam and gërëgako gë eman aŋ këme liyand gë ekwëta ed xwëta këmo Ašëniw̄ ar Kaxanu el, mëŋ ar ŋan ke do yëlaya ko në endam an.

²¹ Mëŋ ex, axe cena ex na end oyekax or rin ke Kaxanu eŋ. Enimin kido ga sëf këne acariya aŋ fo hixën këne bër šenene, awa mama fo šës ko Kërisët.

3

End acariya do gë ekwëta ej

¹ Wën Bëgalat bën ata and aṇun pënirand na dëṇ ex de! Noṇo wa yifa këṇun? Ax gi ex na nde afaṽen faṽen këmun ðek er wacayak ecës ed Yesu Kërisët gër kërëwa in?

² Emat fo ṽandi ke mun mëka ene nangën: Ba ga sëf kën acariya aṇ nde šotaxën këno Angoc Amënëk aṇ? Ba ga baxët kën do xwëta kën Atëfëtan aṇ nde?

³ Mëṇ ex, wën ata and aṇun pënirand na dëṇ ex. Angëmëne enimin gë panga ind Angoc Amënëk in ṽana kën, mondake cëṇ nëngwët kën do kën liyand gë ojaṽ odewën ok?

⁴ Do ðek er hi kënuṇ gër aniyand andewën in, ahi fo nde hi këṇun? Ax mënd ex na eṇun gi ahi fo.

⁵ Ar yël këṇun Angoc Amënëk an, ar kërind becarax mërëxand irewën an, ba ga sëf kën acariya aṇ nde ko rixënend, ba ga xwëta kën Atëfëtan aṇ nde?

⁶ Ax gi ex na nde Abëraxam axwëta xwëta baṇo Kaxanu mëṇ hixën baxo ar šenene gër ogës odexëm*?

⁷ Mëṇ ex, nangin mëne bër xwëta këṇo Yesu bën fo hik obaš or Abëraxam ol.

⁸ Oñëgw Omënëk ok fëna bax mëne axwët këbi xwët bër šenene ga xwëta xwëta këno Kërisët. Kaxanu fel baṇo Abëraxam endey enëngax eṇo: «Benëṅ beṇ ðek kër beta nër endey.»

⁹ Mondako këni šot obetak ol ðek bër xwëta këṇo Kaxanu ang Abëraxam bën.

¹⁰ Do ðek bër kër yëland šenene hi këni gër ogës od Kaxanu bën nër end ga këni rind er rek acariya and Moyis bën, anëka xata këbi gayik anëp këbi nëp Kaxanu. Enimin aṽëgw yëgw këni: «Katalenjo ar ax tëf ex na ðek er yëgw këni gër akayëta and acariya and Moyis an*.»

¹¹ Ala ax gind na šenene gër ogës od Kaxanu gayik acariya sëf ko do eṇo ðal ex. Ga yëgw këni: «Ala ar ke liyand šenene an axwëta xwëta këṇo Kaxanu*.»

¹² Xarak, etëf ed acariya el mbaṇ fitarëk gë ekwëta ed Kaxanu el. Gër Oñëgw Omënëk ga rek: «Ar kër wã exo dind ðek er rek acariya an kër liya gër beṇo*.»

¹³ Kërisët racët këbo gër kata ind ebax ebo wëcan in gayik abane xor exe na ene tëfe er rek acariya in. Enimin ga yëgw këni gër Oñëgw Omënëk: «Ala ar xaw këno yo nër osëx ar xata këṇo exo*.»

¹⁴ Ga šës ko Yesu Kërisët këni šotaxën bër ax gi ex na Bëšëwif bën oyekax or beya baṇo Kaxanu Abëraxam ol. Biyi ðek mondako këneṇo šotaxëne Angoc Amënëk and beya këbo Kaxanu aṇ gayik axwëta xwëta këneṇone Kërisët.

End acariya do gë ebeya ej

¹⁵ Bëmaṽe baxët in amatinali aṇo: Angëmëne ala exo nëgw aye end acota and ko sebëta ej, er re ko in gaṇatak ax yepënend na, gaṇatak ax bašënd na yëṽ.

¹⁶ Xarak Kaxanu mondako beya baṇo Abëraxam. Bend beya baṇo beṇo, xwën bani Abëraxam do gër ar andëwëra andexëm an. Oñëgw Omënëk

* 3:6 3.6 Añanar 15.6 * 3:10 3.10 Acariyakinëm 27.26 * 3:11 3.11 Abakuk 2.4 * 3:12 3.12 Andolewit 18.5 * 3:13 3.13 Acariyakinëm 21.23

ok ax de ex na gë bërandëwëra andexëm bën këdi këni yëla bëla bën end bëranjëm ko yeyanënd. Barikan ala abat fo këno rend mëne ngëj Kërisët.

¹⁷ Mëj këme rexënënd: Kaxanu, er bëya baño Abëraxam in abayi bayik. Acariya and ñatëguk ga xucak bëniy okeme onax gë ofëxw osas aň, ax kor ex na ex yepën. Kido axor xor bax, end bëya baño eň ax gi dona.

¹⁸ Angëmëne er xëñëna baxo Kaxanu ebo yël in paß gë acariya aň këne şotënde, abo yël dona në end ga bëya ko. Xarak Kaxanu ga bëya baño Abëraxam yëläxën baño oyekax orexëm ol.

¹⁹ Do inewã hixënëk acariya aň? Në end bamena band bëla fedalixënëgu baxo Kaxanu acariya aň, xali exo ñataxënëgu arandëwëra and Abëraxam ar bëya baño an. Acariya aňo omeleka lawëneliw babi Kaxanu wëlaw këni gër Moyis. Ata hi ko mondako Moyis, aňatelindër ar Kaxanu gë ñulunda ir Isërayel an.

²⁰ Barikan Kaxanu, and bëya baño Abëraxam gë arandëwëra andexëm ak, aňatelindër ax gi bana, Kaxanu gabat ebaxo.

End ofëcak or acariya eň

²¹ Acariya aň ayepën nde kë yepënënd bend bëya këbo Kaxanu beň? Adokiň! Kido acariya ebaxëna and kë yëlënd aniyen, or şenene ol paß gë acariya aňo hi dox mocot.

²² Barikan Oñëgw Omënëk ok beý bën dek sërak gë eňëñëxax eň, eni cotaxën dek bëla bën er bëya ko Kaxanu ayël këbi yël in gayik axwëta xwëtak këno Yesu Kërisët.

²³ Damana ex ñataxënëgu ekwëta ed Kërisët el, acariya aň baño xadacënd ene cëniëne ekwëta ed ebax ebo nangën Kaxanu el.

²⁴ Ata acariya aň mondako hi bax axadac arebi xali eňno kwëtaye Kërisët ene gixëne bër şenene.

²⁵ Do ga ñatëgu ko ako ar xwëta këneñone an, ane bayi exe na gër oxadac or acariya.

²⁶ Gërëgako wën dek anëka hi kën obaş or Kaxanu ga xwëta këno ako Yesu Kërisët.

²⁷ Enimin, wën dek bër ñuyi kënun xobuyi or Kërisët bën, anëka bar kën gë mëj.

²⁸ Mëj ex; Aşëwif ax gi ex na, ar ax gi ex na Aşëwif ax gi ex na, xadëp ax gi ex na, asoşan ax gi ex na, asoxari ax gi ex na.

²⁹ Gayikwa abar bar këne gë Yesu Kërisët, bërandëwëra and Abëraxam hi kën, wën ex bër kë bëteli er bëya baño Kaxanu ayël këno yël in.

4

¹ Eno këme rend: ang kë nëka yo ga bayi ko itox ar kë bëteli napul ir sëm an ani pitarënd na gë xadëp in, xarak mëj dëň ex axwën ar napul dek an.

² Mëj abaxët këbi baxëtënd bër këno xadacënd do hi këni bëwëxëta bër napul irexëm bën xali ex ñat and fënëta ko sëm exo bëtelira aň.

³ Ata biyi bëte mondako fo ex endebi eň; and bayi bane ang obaş fo aň, bapela band ex yo babo wëñand gër ngwën ro.

⁴ Barikan and ñatan këno Kaxanu aň, lawëneliw këno Aşëniw rëw këno asoxari, do sëf ko acariya aň,

⁵ ebo dacëtaxën biyi bër hi këne okadëp od acariya, ene gixëne obaş or Kaxanu.

⁶ Do ga hi kën ako obaş orexëm, lawënelixënëgu këþo gër owëkw oreþi Angoc and Aseñiŵ aŋ. Në end Angoc aŋo kënëþo wacaxënde Kaxanu: «Aba!» Faba!

⁷ Mondako hi kën obaş or Kaxanu, an þayi ex na okadëp. Do angëmëne obaş or Kaxanu hi kën ayël këþun yël oyekax or fenan këþi obaş orexëm ol.

End obal od Pol eŋ

⁸ Akarëk aŋ, ano nang bana Kaxanu, do mëþ hixën ban okadëp od þeþër ban xëland, xarak aþi ñap ex na.

⁹ Barikan gërëgako ga nang këno ako Kaxanu, me dedo mëþ ga nang këþun ako, mondake cëþ kën þakand gër oxadëp or þapela þand gë ofëcak këm þaþo?

¹⁰ Ax gi ex na nde wën kë yëland mëne: þakey exëna, opacaŵ exëna, þapëxëd exëna, þëniy exëna, þënd xucak ex këþën?

¹¹ Ata wëno mbaþ këme yëdand dë endewën eŋ, þamat ba asorora fo bame sororand në endewën na.

¹² Bëmaþe þëndam, axara xara këmun, giyin ang wëno ak gayikako wëno þëte ang wën ak hi këme. Ýoweý ane menan ex na.

¹³ Aye nang kën mëne ame þëngw bana and bame femërand aňanar Atëfëtan and Kaxanu aŋ gër ndewën, do gematak dëþ ane menan ex na.

¹⁴ Ang šëxwëra bame ak, ane cus bana þëte ane kwëýëta bana, wëlaya këne ang meleka ir Kaxanu fo, ang Yesu Kërisët mëþ dëþ.

¹⁵ Do feye ex onënga orewën ol? Gayikwa osede orewën olo këme reyarand, kido awënd wënd bax, axor xor don en dëxët þangës þandewën þaþ do ene yël.

¹⁶ Awa ba arangoýëra andewën nde hi këme ga këmun felënd ako d'al in?

¹⁷ Bër këþun wäsinënd mëne abal këþi þalënd endewën þëþo anun ŋan ex na. Er ýandi këþi enëþo capërelì wëno gë wën, do wën eŋun þalënd endëþën fo.

¹⁸ Eþalëkënali ed þeý el er šenene ex nand ex yo, þarikan ax gi ex and hi këne në erebat aŋ fo. Do ang þaþun þalënd endam ak þayiyin ga këþun þalënd mondako fo.

¹⁹ Wën obaş oram, angëmëne me kwitand ang soro këme në endewën na, gašëxe ke yambënënd ang asoxari ar orëw fo. Do gë ayambën ijo këme þayi xali nand kënd wëndër dëk gë Kërisët gër ola orewën na.

²⁰ Enimin oňandi odam ok ex me gido gërëgako dëþ mërëxand irewën, mëþ nangaxën dome ba mondake felëra domun. Ata dëk wëlandëra ke dë endewën eŋ.

End Sara do gë Agar eŋ

²¹ Wën þër ýandi këþun en tëf acariya and Moyis þën, peline ba afëni dëþ nde fëni këþun er ýëgw ko Moyis in?

²² Ga ýëgw ko wa mëne: «Abëraxam þëtöx þëki šot baþi, iňanar iþ gë asoxari ar hi bax xadëp an, do ikinëm iþ gë asoxari ar yaya an.

²³ Itox ind asoxari axadëp iþ rëŵ këno ga ýandi baþi eno cot. Barikan ind asoxari ar yaya iþ rëŵ këno ga beya baþi Kaxanu.

²⁴ Gër endey eþo amatinali exëna gayikwa þësoxari þëxi þëþo ex oser oxi or gë Kaxanu oŋ. Eter eňanar el ex ed gër etënd ed Sinayi el, elo ex ed gë oxadëp el: mëþ ex Agar.»

²⁵ Ata Agar ex etënd ed Sinayi el gër ebar ed Arabi. Kaxanu fën yëlëgu këno acariya aŋ Moyis. Agar angol and Yerusalem and gërëgako aŋ, mëŋ gë obaş orexëm ol okadëp exëni.

²⁶ Barikan Yerusalem ir yaŋ gër orën in ex asoxari ar yaya an, mëŋ ex nëma irefi.

²⁷ Mëŋ yëgwaxën këni:

«Nëngandëralexi wëj asoxari aŋboroxok an,

Nëngandëralexi wëj ar ax dëwënd na an!

Depërayind onënga ol,

wëj ar elod ax tëyi ex na ayambën ir orëw an.

Gayikwa wëj ar fela këni gër eñër an,

Obaş orey ol kë yëmb nëmëc

Gë or asoxari ar ßayik gër eñër an[✧].»

²⁸ Bëmaŋe ga hi kën obaş or Kaxanu mëŋ dëŋ bëya këŋun ang bëya baŋo Isak ak.

²⁹ Do ang hi bax akarëk ak, itox ind rëw këno gë oñandi od bëla fo in baŋo rixërand ind rëw këno gë oñandi od Angoc and Kaxanu in, mondako fo ex bëte gërëgako.

³⁰ Xarak ine rek Oñëgw Omënëk ok: «Ijwäyëlëbi asoxari ar ex xadëp an do gë asëñiw, gayikwa asëñiw din ani bëteli na andamat gë asëñiw ar asoxari ar yaya an[✧].»

³¹ Mëŋ ex bëmaŋe, pënileŋun aye eŋo: Obaş or asoxari ar yaya ol hi këne, ane gi exe na or asoxari axadëp ol.

5

End oyekax or oxëreceŋ eŋ

¹ Ene canaxëne gër oxadëp or acariya racëtaxën këbo Kërisët. Awa dëkayayin šenene eŋo do këren bëka na gašëxe gër oxadac or gë oxadëp.

² Wëno Pol ga re këme angëmëne mondako kën yëland bër šenene hi kën gayik axac xac kënun, er ri ko Kërisët in yowey aŋun yël na.

³ Ga këme reyand wa bëte: ar rek axac këno xac yo, tëfindëlexo dë dëk er kë rend acariya in, gematak kërexo difënd na.

⁴ Anëka šapër kën gë Kërisët wën bër yandi këŋun en gi šenene gër ogës od Kaxanu gayik asëf sëf kën acariya bën. Nangin mëne an gi ex na šëf gër bër yël këbi Kaxanu oyekax orexëm.

⁵ Biyi cëŋ paß gë Angoc Amënëk aŋ këne šëninde mëne gë ekwëta el këne šote or šenene or këne yarënde ol.

⁶ Gër bër ßarëk gër Yesu Kërisët er xëbënëk in ex ekwëta ed kë wäsinayand gë ebalër el, ax gi ex na oxac ol, ax gi ex na bëte oxacërëx ol.

⁷ Šenene yana ban oxëreceŋ orewën ol, noŋo cëŋ yifa këŋun xali sëß kën ðal in?

⁸ Endey end yifaxën kënun eŋ, ax kaniw ex na dë gër Kaxanu, mëŋ ar sana këŋun an.

⁹ Ax gi ex na nde lewir ir təkër fo kë fufënënd dëk pix ind negali këni in?

¹⁰ Wëno axwëta xwëta këmun mëne ang këme yëland ak ata mondako dëŋ kën yëland wën bëte ga ßar këne gë Axwën an. Ar këŋun yëbun an, hi ko yo ar hi ko, Kaxanu anëp këŋo nëp.

11 Wëno cëj bëmaÿe, kido abayi bayi bame ga këme femërand end oxac eñ, arixëra nde done rixërand? Kërëwa in, er këni fokërend bela in, ax bo dona.

12 Bër këjun yëbunënd gë oxac bëjo kemënalexëni eni kacërend oyëxwëyët.

End eđiya ed Angoc Amënëk eñ

13 Bëmaÿe, wën cëj Kaxanu racët këjun gër oxadëp, do an bayi ex na okadëp. Balëringëleñun do dëcarindën andewën rewën, kërex gi na akaya and en dind er ex oñandi od eman in.

14 Dek acariya and Moyis añ në apela amat barëk, and kë rend: «Balindëlexi end ašandax eñ, ang ki balënd end gaf irey ak*»

15 Barikan angëmëne wën en ñatërend, do en yambarënd andewën rewën añ, titinayin de këdi kën lawër.

16 Awa ga re këme: dıyayindën ang këjo ÿandind Angoc Amënëk ak ata kën seß eťef ed oñandi od eman el.

17 Gayikwa oñandi od eman ok axucar xucarëk gë od Angoc Amënëk ok. Oñandi od Angoc Amënëk ok axucar xucarëk gë od eman ok ado mbañ xucarëk xali wën an korënd na en di er këjun ÿandi in.

18 Barikan angëmëne Angoc Amënëk añ këjun xadacënd, an bayi na ga këjun xadacënd acariya añ.

19 Xarak anang nang këne mëne oñandi od eman ok kë lënanënd: gër orekar, gër obuyaraxik, gër eñac,

20 gër ekëla ed olaš, gër ošaki, gër ecusër, gër ekeyër ed gë bela, gër oyakëraxi, gër oxeÿ, gër ebañër ed bela, gër ecapëreli ed bela, gër ošëmbak,

21 gër oñateÿi, gër ošëß, gër ekureliran, do gër bëndako rako. Enimin, në ekwitan emun ang fel këmun ak: bër kë liyand mondako bën din ani dıl na gër owun or Kaxanu.

22 Barikan bër këbi xadacënd Angoc Amënëk bën kë liyand: gë añana, gë onënga, gë obetak, gë ebuñan, gë oyekax, gë obëngw or onden, gë ekwëta,

23 gë anjus do acariya ax cëban ex na beño.

24 Awa bër bar këni gë Yesu Kërisët bën, anëka fikali këni beman bendeßën beñ do gë oñandi oñëñenax odeßën ok gër kërëwa ir Kërisët.

25 Angëmëne gë Angoc Amënëk añ këne liyande, dıyandëne ang këbo xadacënd ak.

26 Kërene dafënarande na, kërenëße ñanaxënënde na bëcandañ bëñ, kërebo yakëraxind na.

6

1 Bëmaÿe, angëmëne eno pënga ala gër amena and ko rind, amena and ex yo, wën bër këjun xadacënd Angoc Amënëk bën wërëšëtino endëmane. Wën bëte titinayin këdi këjun nañëta do en mendëra ang mëñ ak.

2 Dëcarindën andewën rewën añ gër ocëmu gayik mondako kën ÿana en tëfënd acariya and Kërisët añ.

3 Angëmëne ala exo yëland mëne mëñ ala ašëm hi ko, xarak ÿoweÿ axo gi ex na, gaf irexëm fo ko yifand.

4 Ala kala dafënayindëlexo gafat në end er ko xorënd exo di eñ, xarak ax gi ex na exo matinalind gë er ašëxen in.

⁵ Gayikwa ala kala gë er ko rind in ko yaka gër Kaxanu.

⁶ Ar këno sëyalind eyeyan ed Kaxanu an, cetindëleŋo ðek napul irexëm in asëyali arexëm an.

⁷ Këren yifaya na: Kaxanu ala aŋo mëkëñaxënd na. Er ko nedënd ala in, ejo fo ko xanand bëte.

⁸ Ar kë liyand ang këŋo ÿandind eman an er kë rëwënd oñandi od eman in ko xana, mëne ngëŋ ecës el. Barikan ar kë liyand ang këŋo xadacënd Angoc Amënëk an, er kë rëwënd Angoc Amënëk in ko xana, mëne ngëŋ, aniyand and din ir din aŋ.

⁹ Kërebo barëbarand na edi ed benjekax el gayik axana këne xanaye oyekax or këne rinde ol and kë ñat amëd aŋ angëmëne abo cena ex na.

¹⁰ Awa mondako ex ðe, ga šot këne ako amëd aŋ, dindëne benjekax ebi yeraxën bela bën ðek, ado ðek ðek in bër ekun ed ekwëta bën.

¹¹ Watin oñëgw oko ro ang rafëk ak, ata kën nang mëne wëno dëŋ ÿëgwëlik.

¹² Dek bër këbi ÿandind enëbi cëkwënd në end er ex gër eman bën këŋun nëyalind enun kac këdi kënun ÿana enun dixërand në end ga kën femërand ecës ed Kërisët gër kërëwa el.

¹³ Gayikwa bën bër kënëbi xacënd bën dëŋ ani tēfënd er rek acariya in. Barikan emat fo ÿandi këbi: wën enun kac eni dafënxënënd mëne në end ende bën xacaxën kënun.

¹⁴ Wëno emat fo ex end këme rafëna eŋ: end kërëwa ir Yesu Kërisët, Axwën arebi eŋ. Gër kërëwa ijo šës këme do ecës elo šapërelë këbo wëno gë bend gër ngwën ro beŋ. Mëŋ ex wëno ame bo ex na ga këme sëfënd bend gër ngwën ro beŋ.

¹⁵ Gayikwa gër Kaxanu, xac këni nde, ani kac ex na nde, mëŋ ax gi ex na eŋo këŋo balënd. Er këŋo balënd in ex ola oxašax or šot këy ol.

¹⁶ Dek bër kë sëfënd osëyali or apela aŋo ro bën, Kaxanu ayël këbi yël obetak ol do gë axaŷënan in bër Isërayel ir Kaxanu bën!

¹⁷ Gërëgako ala kërëxe bašën na toro in gayik gër eman endam ro ex bambënut band në end Yesu baŋ.

¹⁸ Bëmaŷe, Axwën Yesu Kërisët yëlëleŋun oyekax orexëm ol gër onden ondwën! Amen!

Kayëta ir Bêhefes in Lilaya in

Akayëta aŋo ro, parëxanda Pol yëgwën babi Okëreceŋ od gër angol and Efes ok. Amëd aŋo, gër epëra hi baxo gayik Atëfëtan and Yesu aŋ baxo femërand.

Pol yëgwëk mëne er fënëta baxo Kaxanu ari ko ri in fiata ko paß gë Yesu Kërisët. Yesu Kërisët šonëtëk angwëlëra and bëla andëbën rebën aŋ, do gë angwëlëra and gë Kaxanu gë bëla aŋ. Mëŋ ex gër Amara, bulunda ibat ir Kaxanu, hi këni Bëšëwif bën do gë bënëŋ becëxe beŋ. Bulunda ibat ir Kaxanu ijo ang eman end ala fo ex: owal odanjëm, barikan eman emat. Bëte bulunda ijo ang aciw fo ex: osingiri oranjëm, aciw amat. Er ex gër akayëta in:

Ecëmar el do gë cale iŋ: 1.1-23.

End bulunda ir Kaxanu paß gë Yesu Kërisët eŋ: 2.1-3.21.

End angoben and bulunda ir Yesu Kërisët eŋ: 4.1-6.24.

Ecëmar el

¹ Wëno Pol, parëxanda ir Yesu Kërisët hi këme ang yandi këŋo Kaxanu ak. Wëno këŋun yëgwënëlinde wën bëwënëk bër xwëta këŋo Kërisët gër angol and Efes bën.

² Awa Faba irebi Kaxanu do gë Yesu Kërisët, Axwën arebi an, yëlëlenun oyeakax ol do gë obetak ol!

End oyeakax or gër Kërisët eŋ

³ Cëkwanëŋone Kaxanu, Sëm ir Yesu Kërisët, Axwën arebi an! Mëŋ yël këbo obetak or ex yo yaŋ gër orën paß gë Angoc andexëm aŋ gayik abar bar këne gë Kërisët.

⁴ Do ga bar këne ako gë Kërisët, sanaxën këbo Kaxanu d'amana exo dixën ngwën iŋ ene giye bëwënëk, bër gë end këñëfo nëp këm gër ogës odexëm. Ga fiän këbo

⁵ yataxën këbo anëka fo ene giye obaß orexëm paß gë Yesu Kërisët. Mondako ri ko gayik aŋandi aŋandi këŋo ebo masin onënga orexëm ol.

⁶ Mondako ri ko enëŋo cëkwaxënënde Kaxanu në end oyeakax ošaraxik orexëm or yël këbo ga bar këne gë Asëñiw ar ex pëlöt gër yomb irexëm an.

⁷ Ga bar këne gë mëŋ, šotaxën këne apexa aŋ paß gë ošat orexëm oŋ, gë eteban ed bamena el, në end oyeakax osëm orexëm eŋ.

⁸ Ata Kaxanu, oyeakax olo yël këbo ngëŋ mbaŋ, ene cotaxëne dek orenik ol do gë onangëran ol.

⁹ Anangën nangën këbo enjekax end yandi baŋo exo di do šon baxo eŋ. Ata mondako fëna baxo exo di paß gë Asëñiw.

¹⁰ Er fëna baxo ijo afiata ko fiata gër bakey bapelatar: exo baraxën beŋ bën dek gër owun or Kërisët, hik bešër gër orën, hik bešër gër ebar ro.

¹¹ Ga bar këne gë Kërisët šotaxën këne er beya baxo Kaxanu ayël këbo yël in, biyi bër sana bašo anëka fo bën, ang fëna baxo ak.

¹² Awa mondako ri ko end biyi beŋanar bër xwëta këñëŋone Kërisët, ene d'uwaxëne enjaran endexëm eŋ.

¹³ Ga bar kën gë mëŋ, wëlxaxën kën eyeyan ed d'al el, Atëfëtan and apexa andewën aŋ. Bëte ex gixën nanganëme ir mëne mëŋ xwën këŋun in,

Kaxanu ayël yël këjun Angoc Amênêk and beya banun aŋ gayik axwêta xwêta këno Kërisêt.

¹⁴ Angoc Amênêk aŋ ex ošet or ŷana këbo eyël ol, d'amana ex natakênëgu er fenin këbo Kaxanu gër apexa and rin këbo in, ene duwaxêne enjaran endexëm eŋ.

End cale ind Pol eŋ

¹⁵ Wëno awël wël këme ga këni re bela bën mëne wën mban xwêta këno Axwën Yesu. Bête mban këjun balënd end dek bërëwak endexëm eŋ. Mëŋ ex,

¹⁶ laŋ këmo šëkwand Kaxanu endewën eŋ and këmun šalenënd aŋ.

¹⁷ Kaxanu ir Axwën arebi, Yesu Kërisêt, mëŋ ar ex Faba ir gë enjaran an, këmo xarand enjun yël Angoc and orenik, and këbo nanganênënd enim noŷo hi ko aŋ.

¹⁸ Axara këmo xarand Kaxanu enjun ŋoba gër onden ondwën mëŋ kën nangaxën ang xëbënêk er këni yarënd bër wac këbi gër apexa in do ine ex enjaran etëm end fenin këbi bërëwak eŋ.

¹⁹ Bête axara këmo xarand enjun nangën ang rafëk do ang ŷañêk gë etël këm, panga ind šotën këbo biyi bër wac endexëm bën. Ang rafëk panga indexëm ak wasin këbo Kaxanu

²⁰ and xanin këŋo Kërisêt gër ecës aŋ, do wëla këŋo yëpax ko gër liw irexëm yaŋ gër orën.

²¹ Ata Kërisêt mondako wëña këbi ngëŋ dek bangoc band gë panga band këbi wëñand bela baŋ, gë bakeyax baŋ, do gë dek band bayik baŋ. Owac orexëm ol xucak dek omac od këni wacërand gër ngwën iŋo ro ok do gër ind kë yowënd.

²² Awa er hik yo, Kaxanu axwët xwët ko dila gër mbëña ind Kërisêt. Bête mëŋ sana këŋo exo gi emun end Amara and bërëwak endexëm eŋ.

²³ Amara aŋo ex eman endexëm eŋ do gë Angoc andexëm aŋ yëmëk dek ex canayaxën paŋ gë mëŋ dek ola orexëm ol.

2

End apexa and paŋ gë oyekax eŋ

¹ Wën cëŋ, anëka hi ban de bësësëk në end bamena bandewën, në end beŋëŋenax bëndewën.

² Aliya ban liyand gër mbëña ind bebër gër ngwën ro, dila gër angoc and šotëk or gapak mërëxand ir orën gë ebar aŋ. Angoc aŋo këbi šoñënd bër këŋo wëšenënd Kaxanu bën.

³ Ado biyi dek dëŋ ang bela bëŋo ak hi bane. Ang ex oñandi oñëŋenax od eman ok fo bane liyande, do sëf bane wayët banjêlan bandebi fo. Do mëŋ xoŷëanaxën babo Kaxanu ang xoŷën këbi bëŋo ak.

⁴ Barikan Kaxanu ar gë axaŷënan isëm exo në end arjana atëm and ñan këbo aŋ,

⁵ and nemi bane në end bamena bandebi aŋ, abakali bakaliw këbo gër aniyandamat gë Kërisêt yatir xanin këŋo gër ecës. Ata gë oyekax or Kaxanu ol fex kën.

⁶ Ga bar këne gë Yesu Kërisêt xaninaxën këbo gër ecës andamat, do wëla këbo ene ñëpaxëye në er ebat yaŋ gër orën.

⁷ Mondako ri ko Kaxanu ebi masinaxën bela bën, ang këni bëtëraw bandëwëra baŋ gër ngwën ak, ang rafëk oyekax ošaraxik orexëm, or nęcët ko gër Yesu Kërisêt në endebi ak.

⁸ Enimin, wën ga xwëta këno Kaxanu fexënaxën këñun gë oyekax orexëm ol. Eño oyël orexëm ex, ax gi ex na er feyët kën gë andewën.

⁹ Awa gayikako ax gi ex na në end ßenjekax ßend ri kën gë andewën fefaxën kën, ala ax kor na exo daf na.

¹⁰ Enimin biyi Kaxanu ri këbo, bëte mëñ fo nëngwët këbo ga ßar këne gë Yesu Kërisët ene dixënënde ßenjekax ßend xëñëna baxo elod gër ÿanar ßeñ.

End ebarër ed gër Kërisët eñ

¹¹ Awa kwitayindën eño: akarëk añ wën er hi ban ßër anëbi dëw ex na Bëšëwif, ßëxacërëx, ang banun wácënd ßër xac këñëbi ak, xarak oxac oreßën olo or gër eman fo ex, or ri këni ßela fo ex.

¹² Ata wën er hi ban amëd año, gë Afexën këm, ßër abi ñap bana en dëg gër ebar ed Isërayel, bëliyer gër ßeßër beya ko Kaxanu, gë er kën yar këm, gë ekwëta ed Kaxanu këm gër ngwën.

¹³ Barikan gërëgako, ga ßar kën ako gë Yesu Kërisët, ado ga ñawëta bano Kaxanu, gë oşat or Yesu Kërisët oñ sëkaliw këñun gër ndexëm.

¹⁴ Gayikwa në end Kërisët şotaxën këne angwëlëra añ, mëñ ar ßar këbi eni gi arabat Bëšëwif ßën do gë ßër ax gi ex na Bëšëwif ßën. Ayam yam ko amey and şapërelî babi xali şusëraxën bani añ.

¹⁵ Kaxanu ayeþën yepën ko gë ecës ed Kërisët el ßapela ßand şëba bax gër acariya and Moyis do babi şapërelînd Bëšëwif do gë ßër ax gi ex na Bëšëwif ßañ. Mondako ri ko ebi ßaraxën Bëšëwif ßën do gë ßër ax gi ex na Bëšëwif ßën eni cot angwëlëra añ do eni gi dek ßulunda îbat.

¹⁶ Kërisët şësëk gër kërëwa ebi ßaraxën eni gi eman emat, do eni wëlëraxënënd gë Kaxanu. Mondako law ko angoyëra and Bëšëwif do gë ßër ax gi ex na Bëšëwif añ.

¹⁷ Ata eño nangëanaxën angwëlëra añ biyi ßër sëka baño Kaxanu gë wën ßër ñawëta baño ßën yowaxënëgu baxo Kërisët.

¹⁸ Enimin, ga ßar këne gë mëñ biyi dek, Bëšëwif, gë ßër ax gi ex na Bëšëwif, şotaxën këne feña ir ene ñataxëne gër Faba gë panga ind Angoc Amënek iñ.

¹⁹ Awa mondako ex, wën an bo ex na bëliyer, an bo ex na ßër yeþa. Barikan wën anëka hi kën ßër ßulunda îbat gë bëwënëk, ßër ekun ed Kaxanu.

²⁰ Wën ang oxaÿ fo hi kën, do Kaxanu wëd këñun ßayaxën ko Aciw andexëm añ. Edëdca ed aciw año el exëni oparëxanda ok, gë ßëlawënel ßën, do Yesu Kërisët exo ekaÿ ekëla el.

²¹ Gër ndexëm kë ÿëpand këbe ir këni ßay yo ex gixën gër Axwën, Aciw and Kaxanu amënek.

²² Wën dek bëte, ga ßar kën ako gë mëñ, abar ßar kën gë ßërëwax ßëşëxe ßën do hi kën andamat iciw ind gër ed lëg ko Kaxanu gë Angoc andexëm iñ.

3

End andiyen and Pol eñ

¹ Mëñ ex, wëno Pol aşale këmo şalend Kaxanu, wëno andepëra and këño riyeninënd Yesu Kërisët añ në end wën ßër ax gi ex na Bëšëwif.

² Yëla këme awël dëñ wël kën mëne Kaxanu rin ke oyekax ga fana ke mun nangën oyekax olo.

³ Yama er şon baxo elod akarêk in ga nangên ke nde, do wêno kêmun yêgwênêlind bengas bepênêfêne bejo.

⁴ And kên fên aŋ, axor kên xor eŋun pêni ang kême watênd kerêt er şonayak gêr Kêrisêt in.

⁵ Akarêk aŋ, er şonaya bax ijo, Kaxanu abi nangên bana bela bër bandêwêra band anêka fo bën. Gêrêgako Kaxanu anangên nangên kêbi gë Angoc andexêm aŋ oparêxanda omênêk od ex bêlawênêl bërêxêm ok.

⁶ Er nangên kêbi mêne bër ax gi ex na Bêşêwif bën aşot kêni şot er fenin babi Bêşêwif in. Eman emat hi kêni, do erebat beya kêbi paş gë ebar ed bar kên gë Yesu Kêrisêt el, do paş gë Atêfêtan aŋ.

⁷ Wêno gë oyekax or Kaxanu ol hixên kême ariyenin arexêm gë panga indexêm in.

⁸ Ayêl yêl ke oyekax olo wêno ar xurik ex ba gêr dek bërêwâk mêni nangênaxênênd napul isêm ir Kêrisêt in bër ax gi ex na Bêşêwif bën.

⁹ Kaxanu yêl ke bête oyekax olo mêni masinaxênênd kerêt, bën dek mondake fiatak er şon baxo elod nand ri ko ngwên na.

¹⁰ Gêrêgako, Amara aŋ yandi kêjo ebi nangêndêrand ang rafêk orenik or Kaxanu ak bangoc band wunêk gêr bela baŋ do gë bakeyax band ex yaŋ gêr orên baŋ.

¹¹ Ang fêna baxo elod din ir din ak fiata ko paş gë Yesu Kêrisêt, Axwên arebi an.

¹² Ga bar kêne gë mênj xwêtaxên kênêjone, do şotaxên kêne ekapina ed yâpêk enêjo têkaxênênde Kaxanu gë anjiy kêm el.

¹³ Awa axara kêmun xarand, kêreŋun cena na gayik nê endewên kême sorond: toro ino enjaran endewên ex.

End aŋana and Kêrisêt eŋ

¹⁴ Mênj ex, afoxi kême foxind mo cale Faba Kaxanu

¹⁵ gayik enêng end bela, end ex yo gêr ndexêm xaniwêk: hik gêr orên, hik gêr ebar.

¹⁶ Gayikako mênj obetak or gë etêl kêm şot ko, axara kêmo xarand eŋun yêl panga in paş gë Angoc andexêm aŋ en kemaxên gêr owêkw orewên.

¹⁷ Axara kêmo xarand Kêrisêt exo dëg gêr owêkw orewên gë ekwêta ed xwêta kêno el, en dëgaxên gêr aŋana ang atêx and gë odêmbêt otiwax fo.

¹⁸ Ata amêd aŋo kên yana en korênd eŋun pêni andamat gë okêreceŋ ocandaw ok ang yangêk, ang şakêk, ang siwêk do ang songinak aŋana andexêm ak.

¹⁹ Mondako kên nang aŋana and Kêrisêt, and xucak dek orenik orewên aŋ xali Kaxanu eŋun nêmen gë dek ola orexêm ol.

²⁰ Awa Kaxanu, mênj ar xorêk exo di dek gë etêl kêm an, ayêl kêbo yêl nêmec gêr ga kênêjo xaraye, do nêmec gêr ga kêne yare.

²¹ Cêkwênêjone gêr Amara and Yesu Kêrisêt ang kê bêtêraw dek bandêwêra band bela baŋ xali din ir din. Amen!

4

End eman emat eŋ

¹ Wêno andepêra and Axwên Yesu aŋ axara xara kêmun, kemênayin en diyand ang yâpêk eni diyand bër sana kêbi Kaxanu ak.

² Banayindên gêr dek bandixa bandewên, en nênga do en buŋand. Buŋarindên andewên rewên aŋ do balêrindêleŋun.

³ Gayikako Angoc and Kaxanu aŋ bar kəŋun xali hi kən eman emat, kemənayin en kwətaya angwëlëra aŋ.

⁴ Enimin, eman emat fo ex,
Angoc amat fo ex,
Bête wën Kaxanu sana kəŋun,
En yarënd erebat fo.

⁵ Axwën abat fo ex,
Ekwëta ebat fo ex
Do xobuyi obat fo ex.

⁶ Kaxanu ifat fo ex
Do mëŋ fo hik Sëm ir bëla dek,
Mëŋ xorëk bëy dek,
Mëŋ kə riyenind gër ola or bëla dek,
hi ko gër bëla dek.

⁷ Barikan biyi dek ang hi këne ak, ala kala anjëla pit yël kəŋo na Kaxanu do Kërisët ex ar kə šetëndërend an.

⁸ Mëŋ yëgwaxën këni gër Akayëta and Kaxanu:
«Aye ye ko yaŋ gër ed songinak,
Awëlali wëlali këbi bërangoŷëra gë mëŋ,
Banjëla yëlëra këbi bëla bën[☆].»

⁹ Do inewã wacayak aye ye ko yaŋ? Ax gi ex na nde mëne ašëla šëla ko gër ngwën ind bësësëk, gëd gër ebar?

¹⁰ Ar šëla bax gër bësësëk an fo yek bëte yaŋ gër orën, exo munaxën bebët ir ex yo.

¹¹ Mëŋ yël këbi bër gër Amara bën banjëla band eni gi: bëjo oparëxanda, bëjo bëlawënel, bëjo bëfemëra, bëjo bëxadac bër bamara, bëjo bëte bësëyali bër eyeyan edexëm.

¹² Mondako ri ko enëbi tëyalixënënd andiyen and Kaxanu aŋ bërëwãk bën eni gixën eman end Kërisët emat,

¹³ xali ene cotaxëne biyi dek ekwëta edebat do enëŋo nange andamat Asëniw ar Kaxanu an. Mondako ri ko bëte ene ŋatënxëne ola or faŋayak or Kërisët ol.

¹⁴ Angëmëne mondako ex, ane bayiye na ang obaš or kënëbi yifand bësëyali bësitik fo. Bëte ane bayiye ang batëxësëx band kə lëfërirand ekoc fo, ala abo mëkëñaxën na, ala abo nambeli na.

¹⁵ Barikan ga këne reyande gë aŋana fo däl in këne nëngwëtaye xali ene təkëne ola or Kërisët ol, mëŋ ar ex emun end Amara an.

¹⁶ Ang kə šosarënd aye owal gër eman ak exo dafaxën ala an, biyi dek mondako bar këne do në edaf ex gër aŋana eman emat end hi këne eŋ.

End aniyã angašax and okëreceŋ eŋ

¹⁷ Awa baxëtïn er këmün felënd in, er këme reyand gër owac or Axwën in: këren dïyand na ang këni liyand bër aŋo kwëta ex na Kërisët bën gë ofëniřëx or banjëlan bandebën ol.

¹⁸ Onden ondebën oŋ šiwëk ga këno wëšenënd Kaxanu do aniyã and ko yëlënd Angoc andexëm aŋ ani cot ex na, gayik ano nang ex na Kaxanu.

¹⁹ Ga këni liyand gë ašëfën këm yëlayaxën këni gër eñac, do këbi balënd wayët bemuyaraxik fo.

²⁰ Barikan wën bër sëyak end Kërisët bën, ax gi ex na mondako ŷapëk en dïyand.

²¹ Angëmêne enimin awël dëŋ wël kën end Yesu eŋ do angëmêne asëyali sëyali kënun ðal irexëm in,

²² afo en cudëta ang acud' akarëk fo ola oxarëk orewën ol, mëne ngëŋ en teb oñandi oñëŋënax ok, betëmbak bënd wër banjun beŋ gayik ayifa këjun yifand, eŋun mëlaxën gër ecës.

²³ Tebëmino Angoc and Kaxanu aŋ exo nëngwët owëkw orewën oŋ do gë onden ondwën oŋ.

²⁴ Cudayin ang acud' angaşax fo ola or nëngwëtën këjun Kaxanu ol, en gixën bër ðal, do en diyand aniyand and gë or šenene, gë owënëk.

²⁵ Mëŋ ex, tebin enëgwëš eŋ! Ala kala yeyanindëlexo ðal in gër ašandaŋ gayik ang owal od eman emat fo hi këne.

²⁶ Angëmêne axoŋ xoŋ kën, këren mëndëra na. Këren pena na oxoŋ ol xali ex nëka, eñan eŋ kërex cëla na gër oxoŋ orewën.

²⁷ Këreno teb na šabucara in eŋun ðila.

²⁸ Ar bax rekand an, tebëlexo orek ol. Kemënayindëlexo exo cot er sëw ko mëŋ dëŋ in, eŋo dëcaxënënd ar šëndëk an.

²⁹ Eyeyan eñëŋënax kërex canënd na gër osëŋ orewën. Eyeyan ejakax fo, ed kë bašënd ekwëta, ed këbi rinënd oyekax bër kë wëlënd bën ŋapëk ex canënd gër osëŋ orewën.

³⁰ Këren dind na er ko šaminaxën Angoc Amënëk and Kaxanu in. Paŋ gë mëŋ yata këjun Kaxanu xali yatir ko ñata apexa andwën aŋ.

³¹ Epena ed oxoŋ el, batakëra baŋ, oxeyër oŋ, odenar ok, gë owër ol, do gë oxeyër or ex yo, dëxëtalex gër Amara andwën.

³² Masindëringdën onënga ol, bëngwin mbaŋ, do balëringdëleŋun mbaŋ. Tebandëringdën ang këjun sebanënd Kaxanu ak paŋ gë ebar ed bar këne gë Kërisët.

5

End aniyand and gë angoben eŋ

¹ Awa tëfëtelindëno ngëŋ Kaxanu gayikako obaš or pëlot gër yomb irexëm hi kën.

² Balëringdëleŋun gër aniyand andwën ang këŋo balënd Kërisët endëbi ak xali yëlaya ko mëŋ dëŋ në endëbi šaŋaxa ir nëngan këŋo Kaxanu.

³ Asëk alakirand fo in, gë obuyaraxik or ex yo, gë aŋana and kodï aŋ, kërex gi na gër Amara andwën. Ax ñap ex na eni dind mondako bër ex bëwënëk bën.

⁴ Cëkwayindëno Kaxanu do en teb eyeyandëra ed beñëŋënax el, gë ed ofëcak këm el, gë ekwënd ed becëfëanaxik el.

⁵ Nangin aye mëne bër lëxwayak gër asëk alakirand fo, gër obuyaraxik, do gër aŋana and kodï and ex eðaš bën, ani cot na owun or Kërisët do gë Kaxanu ol.

⁶ Ala këreŋun yifa na gë eyeyan ed gë ofëcak këm el, gayikwa në eŋo këbi xitixën Kaxanu bër këŋo wëšënënd bën.

⁷ Awa wën këren barënd na gë bela bërako rako bën.

⁸ Damana en maxën end Axwën eŋ, ola orewën ol ecamëdan fo hi bax. Barikan gërëgako, gër angoben and Axwën hi kën. Diyayindën ang obaš or angoben fo.

⁹ Bela bër kë liyand gër angoben bën anënga këni nëngand, šenene hi këni, do bër ðal hi këni gër dek bešër këni rind.

¹⁰ Calayindën en nang er ñan ko Axwën in

11 do kereñbi barand na bër watak bend gë ofëcack këm bën, bend gër ecamëdan bej, ado pëlëtindëñbi.

12 Enimin, er këni rind gër ecamëdan in, ašëfën šëfënek edeya el.

13 Barikan angoben aŋ dek kē fëlëtënd bejo and kē ħoċa aŋ.

14 Do dek er ħoċak in axana kē xanand angoben aŋ. Mëj rexën ko:

«Nëngëtal wëj ar ki rašënd an,
Kanił mërëxand ir bëšëšëk,
Ata ki ħoċa Kërisët.»

15 Awa kamanindën aye ang kën liyand ak: dıyayindën ang bërenik fo, këren gi na bër ang gë onden këm fo.

16 Nand kën šot amëd and en di enjekax na, diyin enjekax ejo. Këren teb na ex kuca axuca fo amëd aŋo gayik bela bër gë okey oko bën, beñëjënax fo wata këni.

17 Awa calayindën enjun pëni er ŷandi këjo Axwën en dind in, këren gi na bëfëñirëx.

18 Nëmindën gë Angoc Amënek aŋ, kërenjun ñawënd na ngoy, gayik ngoy in beñëjënax fo kē lënanënd.

19 Kemëndëringdën gër ekwëta, ñëwërayindën ojëkan od këjun yëlënd Angoc and Kaxanu ok, ojëkan od cale ok. Nëwërayindën, yasindëno Axwën an gë owëkw orewën oŋ dek.

20 Cëkwayindëno Faba Kaxanu nand ex yo, nē end ex yo, gër owac or Axwën arebi Yesu Kërisët.

End bësoxari do gë bësošan eŋ

21 Buñarindën andewën rewën aŋ do pëbindëno mondako Kërisët.

22 Awa wën bësoxari bën baxëtindën end bëcën bëndebën eŋ, ang kën baxëtënd end Axwën ak.

23 Gayikwa icën in ex emun end alindaŵ eŋ ang hi ko Kërisët emun end Amara and fexën ko ak.

24 Ata ang këni baxëtënd end Kërisët ak bër gër Amara andexëm bën, bësoxari bën dek mondako ŷapëk eni baxëtënd end bëcën bëndebën eŋ.

25 Wëj icën in, ñanëlo alindax ang ħian ko Kërisët Amara andexëm ak xali yëlaya ko mëj dëj gër ecës.

26 Exo mënëñaxën Amara aŋ gë men oŋ do gë eyeyan ed Kaxanu el rixën ko mondako.

27 Er ŷandi këjo eni gi bër gër Amara bën: gë enjaran, bëyekax, bër garëgar, bër šenene, bëwënek, do bër gë end këyëbi nëp këm.

28 Awa icën in, ang ħian ko eman endexëm ak ŷapëk ejo ñan alindaŵ. Ar ħian këjo asoxari arexëm an mëj dëj ħianayak.

29 Ax gi ex na nde ala an axo cusënd na eman endexëm eŋ? Barikan alëba ko lëband, afëyëpëy ko fëyëpëyënd, ang këbo rinënd Kërisët biyi bër gër Amara andexëm ak,

30 gayik owal od eman endexëm hi këne.

31 «Mëj ex, Asošan an ašan ko gër sëm do gë nëm eni dëkëraxën gë asoxari arexëm an, xali bën bëxi eni gi eman emat*.»

32 Gër eyeyan elo, ðal isëm šonayak na. Wëno ga re këme mëne amatinali and anëkëra and Kërisët gë Amara andexëm ex.

33 Gër ga hik yo, ala kala ñanëlejo alindaŵ ang ħianaya ko ak do asoxari an pëbindëlejo icën indexëm in.

6

End obaş do gë bëxarëk bërebën eŋ

¹ Wën obaş ol, baxëtënindënëbî bëxarëk bërewën bën gayikako bër Axwën Yesu hi kën. Edi ed mondako el šenene ex.

² Akayëta and Kaxanu rek: «Pëbindëbî sorix gë norix». Apela aŋo ex aŋanar and gë er beya ko Kaxanu aŋ.

³ Er beya ko mène ar kë sêf apela aŋo an, abeta ko beta, do exo cot aniyen acakax gër ebar ro.

⁴ Wën opaba ok, kadacindënëbî šenene obaş orewën ol, do bakalindënëbî gër feña ir yandi këŋo Axwën, kërebi dëbëlëband na endewën eŋ.

End okadëp do gë bëxwën bërebën eŋ

⁵ Wën bër ex okadëp bën, baxëtënindënëbî bëxwën bërewën bër ex gër ebar ro bën. Yëdiyindënëbî do pëbindënëbî gë emëkw epeşax, ang këno fëbënd Kërisët ak.

⁶ Ax gi ex na en dind mondako gër ogës odebën fo nangède bër kë şaland enëbî ŋan bela fo. Diyindën mondako ang okadëp od Kërisët od kë rind oŋandi od Kaxanu ok gë owëkw orebën oŋ dek.

⁷ Diyindën andiyen andebën aŋ gë owëkw ofeşax nangède Axwën an këno riyeninënd fo, bari ax gi ex na ang okadëp od bela.

⁸ Ala ar er yo, hi ko xadëp, axo gi ex na xadëp, nangëlexo mène axana ko xana gër Axwën ata cey enjekax end ri ko eŋ.

⁹ Endewën cëŋ, wën bëxwën bën, mëlayayindënëbî šenene okadëp odewën ok, kërenëbî besarand na. Nangin mène Axwën abat şot këno wën gë bën yaŋ gër orën do gër ogës odexëm epitëndër ed bela ax gi ex na.

End emer ed gë bangoc bañëŋnax eŋ

¹⁰ End këme xor de me ŋataxën eŋ: calayindën en kem gë dek panga ind Axwën iŋ.

¹¹ Kaxanu ayël yël këŋun dek oÿënga or emer oŋ. Awa baxayindën oÿënga or emer oŋo en kwëşaxën aye mëŋ këŋun sëkwanaxën şabucara and këŋo yandi eŋun mereli aŋ.

¹² Enimin, emer elo ax gi ex na ed gë bela, ed gë bangoc bañëŋnax ex: bangoc band wunëk yaŋ gër orën baŋ, gë band këbi weñand bela gë ecamëdan baŋ, gë bangoc baķeyax baŋ, do gë dek band bayik baŋ.

¹³ Awa medindën dek oÿënga or emer or yël këŋun Kaxanu oŋ, mëŋ kën xwëşaxën aye yatir emer.

¹⁴ Kemënayin gër emer elo: kapayindën dal in ang apëxw gër, cudayindën or šenene ol ang acud and yawale fo.

¹⁵ Pedayindën Atëfëtan and kë yëlënd obetak aŋ, mène ngëŋ: giyindën bëwelëk bër en ye gër epemëra.

¹⁶ Medindën bëte ang angwak fo ekwëta ed xwëta këno Kërisët el. Mëŋ kë yana eŋun kakanaxënd bepës bend gë okodux bend këŋun lejaxënd Ayëŋnax beŋ. ¹⁷ Cëxwayindën Apexa and yël këŋun Kaxanu aŋ ang ekamote ed emer fo. Medindën bëte ang duxuma fo eyeyan edexëm ed këŋun yëlënd Angoc Amënëk el.

¹⁸ Caleyindën nand ex yo gë Angoc and Kaxanu aŋ. Karayindëno er ex yo do calenindënëbî dek okëreceŋ ok, këren nambinand na.

¹⁹ Calenindêne wêno bête exe dëca Kaxanu me cotaxênênd er kême reya in do me kapinaxênênd gër epemëra ed er šonêtêk Atêfêtan in.

²⁰ Ado wêno në eņo hixên kême andepëra ga yata ke Kërisêt me gi afemëra ar Atêfêtan andexëm, do me kapinand gër epemëra elo ang ŷapêk ak.

Ofelar ol

²¹ Endam eņ cêņ, mêne bebër kême rind bën, dek kêņun nangênêx Tişik, mêņ ar ex gër Axwên imaŷe indebi ind fïan kênêņone aye biyi dek iņ do hi ko ariyenin ar Kaxanu ar mokwëta.

²² Mama dêņ lawênêli kêmo, en nangaxên er hi kêbo in, do eņun kemênaxên gër onden.

²³ Faba Kaxanu do gë Yesu Kërisêt, Axwên arebi an, yêlêlebi obetak ol bêmaŷe bêņ, aņana aņ, do gë ekwëta el.

²⁴ Dek bër fïan kêņo din ir din Yesu Kërisêt Axwên arebi bën, cotêlexêni oyekax ol!

Kayëta ir Bëfilip in Lilaya in

Akayëta anjo ro Pol yëgwën bafi okëreceŋ od gër Amara and Filip ok. Amara anjo, Pol yāna bax and baxo yend d'amana ixinëm ir epëmera ed Atëfëtan and Yesu Kërisët aŋ. Ebi cëkwaxën, ebi pelëraxën, do ebi kemëanaxën gër ekwëta yëgwënaxën bafi kayëta ijo ro. Enimin, Pol asoro baxo sorond gayik ani gi bana në erefat. Awël wël baxo mène bela bësëxe këbi sëyalirand bend këbi nambelirand. Fel këbi enëbi kwëyëtand bër barak enëgwëš do gë dal bën, do gë bër kë rind bend šode-šode gër bamara bën. Er ex gër akayëta in:

Pol šëma këbi do šëkwa këbi Okëreceŋ od gër Filip ok: 1.1-11.

Ediya ed gër ebanan në end Kërisët el: 1.12-2.18.

Ekemën el do gë apela aŋ: 2.19-4.9.

Bapela bapelatar baŋ, ecëkwa el, do gë ofelar ol: 4.10-23.

Ecëmar el

¹ Wëno Pol do gë Timote, okadëp od Yesu Kërisët ok, këjun yëgwënëlinđ wën đek bëwënëk bër Kërisët bër ex gër Angol and Filip bën, gë bëlëngw bën do gë ojakër od gër Amara andewën ok.

² Kaxanu, Faba irebi, do gë Yesu Kërisët Axwën, arebi an, yëlëlenun oyekax ol do gë obetak ol!

End cale ind Pol en

³ Ašëkwa këmo šëkwand Kaxanu nand këmum xwita yo.

⁴ Ašalën këmum šalenënd wën đek, do nand këme šalend yo gë onënga fo këme šalend.

⁵ Mondako këmum šalenënd gayik wën ke rëcarand gër andiyen and epemëra ed Atëfëtan, elod yatir wā kën xali gërëgako.

⁶ Aye fëni ke mène Kaxanu, mëŋ ar yānak andiyen anjekax anjo gër ola orewën an, asëf ko sëf xali exo ŋata gë akey and ko bakaw Yesu Kërisët baŋ.

⁷ Aŋap yāpëk mun yëlanënd wën đek mondako gayik gë emëkw edam el đek ke balënd endewën en. Hi këme ar fokëra këno, hi këme gër eyakan ed Atëfëtan ebi kemëanaxën bela bën, wën gë wëno oyekax obat bar këbo.

⁸ Enimin, Kaxanu ex sede iram in mène gë emëkw edam el đek ñan këmum, ang ñan këjun Yesu Kërisët ak.

⁹ Er këmum xaranënd and këme šalerand aŋ, aŋana andewën aŋ ex bašërend xali en nangëra do eŋun pëninđ šenene beŷ bën đek.

¹⁰ Ata fo kën yāna en nangënd epitëndër ed er xëbënëk el, en gixën bër dal, bër gë end kënëbi nëp këm, xali yatir ko bakaw Kërisët.

¹¹ Or šenene or yël këjun Yesu Kërisët ol, ašanaya kē šanaye aye gër ola orewën eno cëkwaxënënd do eno đuwaxënënd Kaxanu.

End eñaŋ ed Atëfëtan en

¹² Bëmaŷe, aŋandi yāndi ke en nang mène er hi ke ijo in, wëlixënëk kaš-kaš Atëfëtan aŋ.

¹³ Enimin, đek ocorođa od kē nëkonand eyang ed gofërener ok do gë bela bën đek bebët ir ex yo, anang nang këni mène në end andiyen and Kërisët fokëraxën këne.

14 Ado ga fokëra këne, xemëanaxën këni bëmaÿe bëndanjëm gër ekwëta ed Axwën. Në eÿo yëxwëra këni kaş-kaş epemëra ed eyeyan ed Kaxanu el gë anjiÿ këm.

15 Bërëmar cëÿ, dal ex gë oyakëraxi do anjëlan and ene bañëreli këni femënd end Kërisët eÿ. Barikan bësëxen bën këni femërand gë anjëlan anjekax.

16 Bëjo ex ngëÿ bër ñan ke bën, ga fëni këbi mëne Kaxanu xwët ke ro me gi sede ir Atëfëtan and Yesu.

17 Xarak bër kë reyarand end Kërisët gë oñandi od eni wëli bën, anjëlan andebën aÿ ax ye ex na. Er këni şaland me toro nëmëc gër ed fokëra këne ro.

18 Angëmëne end Kërisët eÿ gë anjëlan añëÿenax këni sëfëtërand ba gë dal dëÿ, axe bal ex na! Gër ga hik yo wëno në nëngandëraxe, do anëngandëra ke nëngandëra bëte.

19 Aye nang këme mëne gër ga şenarak yo endey eÿo, wëno afex këme fex gayik wën aşalen këne şalenënd, do arëca ke rëca Angoc and Yesu Kërisët aÿ.

20 Barikan er këme şëninđ gë enëkan in, er këme yarënd in, gë emëkw el dek xwëta këme mëne gërëgako ang din ir din ak, enjaran end Kërisët eÿ aşanaya kë şanaya gër eman endam, bayi këme abëngw nde ba law këne nde. Angëmëne mondako ex, ÿoweÿ axe cëfënan na.

21 Wëno cëÿ Kërisët ex aniyan andam aÿ do ecës el ofëcak oram ex.

22 Barikan angëmëne aye yek me bayi ga këme liyand me tëfaxën andiyen andam gër beki beÿo end këme sana eÿ, ame nang ex na.

23 Oñand oki ke nëÿalirand gër onden: bandëmar aÿandi ke ÿandind me cës mëÿ këme ye gër ed exo Kërisët. Ata wëno eÿo ÿëmbëk exe yexënan.

24 Barikan në endewën na, bayileme ga këme liyand saxëk.

25 Ado endey eÿo end fëni ke dëÿ ex, anang nang këme mëne abayi këme bayi abëngw mun kemëanaxënënd wën dek, en cotaxën nëmëc ekwëta el do eÿun nëngandëraxënënd.

26 Abakali këme bakali gër ndewën mëÿ këÿun ÿana eÿun nëngandërand din end Yesu Kërisët eÿ sam ene watënd gaşëxe.

27 Barikan fo eÿo këmun sebënanënd: dÿiyayindën ang rek Atëfëtan and Kërisët and sëyali kënun ak. Angëmëne anëngali nëngali këmun, amun nëngali ex na, wëliñdëleme ga këni rend mëne axemëna xemëna këñ gër angwëlëra, gë emëkw ebat këñ xaxërend ex ñañ ekwëta ed kë yëlënd Atëfëtan el.

28 Bër këÿun wërelind bën, kërenëbi teb na enun dëgënen ojomb ok. Angëmëne mondako ri këñ, ata kë hi nanganëme ir mëne bën bër nambërak exëni do mëne gër ndewën nanganëme ir anëka fex këñ ex gër Kaxanu.

29 Enimin, end Kërisët eÿ, Kaxanu wa yël këÿun oyekax xarak ax gi ex na eno kwëta fo, barikan en torond në endexëm bëte.

30 Eyo axaxër këñ xaxërend ang bane watënd ga këme xaxër ak, do gërëgako awël këñ wël bëte ga këni yeyan mëne gër okaxër oÿo bayi këme.

2

End ola or Kërisët eÿ

1 Awa angëmëne wën axemëndër këñ xemëndërend ga bar këñ gër Kërisët, angëmëne gë ebalër edewën el arëcar këñ rëcarënd, angëmëne

Angoc and Kaxanu aŋ ayël këŋun yëlënd angwëlëra aŋ gër amara andewën do angëmëne gër owëkw orewën axaŷënan do gë etebandër exëna,

²diyayindën mondako ene bašëanaxën onënga ol. Pëniyindëleŋun beŷ bën andamat do cotin ebalër ebat, onden omat, anjëlän amat gër owëkw orewën.

³Banayindën do nëkonindënëbi bëcandaŵ bëŋ ang bër xwuca këŋun ekëbën fo. Ŷoweŷ këren dind na gë ambañëra, bëte ŷoweŷ këren dind na gë ndafënan.

⁴Ala kala balindëleŋo end bošandaŵ eŋ, këreŋo balënd na bënd gaf irexëm fo.

⁵Ang hi kën ak, banjëlän bandewën baŋ gindëlex ang band Yesu Kërisët ak:

⁶Ado ga hi këni ola obat gë Kaxanu, abaxo xemëna na exo masinaya gwër fo gë Kaxanu.

⁷Barikan mëŋ dëŋ sebayak dek er hi ko in exo gixën xadëp, ata ola orexëm ol hik ang or bela ak, owati orexëm ol ang ala ar toc fo bax.

⁸Gë andexëm bana baxo xali wã ko exo cës, ecës ed mopika gër kërëwa el.

⁹Gayikwa mondako ri ko, Kaxanu šud këŋo owun ol, do yël këŋo owac or nëmëcac dek owac or ex yo,

¹⁰eni poxixënënd dek bela bën gër lëngw irexëm do eni duwaxënënd owac or Yesu

hi këni bër gër orën, hi këni bër gër ebar ba bër dila gër ebar.

¹¹Do ala kala gë eyeyan end enëng endexëm el, ko ŷana exo dend mëne Yesu Kërisët ex Axwën an, do ar gë enjaran end Kaxanu an.

Ata mondako këno ŷana eno duwand bëte Faba Kaxanu.

End aniyän and oxëreceŋ eŋ

¹²Wën bëmaŷe bënd ke balënd mbaŋ bëŋo, gayiyako din këne wëlënënd, wëlëindëne nëmëc gërëgako nand këne watërënde na, ax gi ex na nand bayik ane watërënde na fo. Awa canayayindëlex gër ola orewën mëne afex fex kën gë epëb el, do gë eyëda ed Kaxanu el.

¹³Kaxanu këŋun yëlënd oñandi ok do gë ojaŵ od en dixënënd bënd ñan ko mëŋ beŋ.

¹⁴Diyindën er hik yo gë odendëran këm, gë ecampëre këm.

¹⁵Ata kën hi bër gë end kënëbi nëp këm do bëwënëk, obaş or Kaxanu or šenene, en watixënënd ang owal fo mërëxand ir bela bësëmbak, do bëŷëŋëanax bër gër ngwën ro

¹⁶ga hi kën ako bëwëlaya bër eyeyan ed kë yëlënd aniyän bën. Paŋ gë eŋo ke nëngandërad yatir ko bakaw Kërisët, gayik awati kë wati kerët mëne gë andiyen and këmo rinënd Kaxanu aŋ ax gi ex na and gë ofëcac këm.

¹⁷Ekwëta ed xwëta këno wën Kërisët el ang ešëbëceŋ ir këni xošënd në šadaxa ir këno rinënd Kaxanu fo ex. Do ado ex gido alaŵ këne laŵ, abaš

fo baš dome ošat oram oŋ gër šadaxa irewën, awa mbaŋ ke nëngandërad andamat gë wën dek ak.

¹⁸ Wën bëte nëngandëraleŋun mondako fo, do nëngandëraleŋun andamat gë wëno.

End Timote eŋ

¹⁹ Yëla këme ga bar këne gër Axwën Yesu, alawëneli këmo lawëneli aŋand Timote gër ndewën. Do and ko bakaw aŋ exe kemënatı wëno bëte gë benjekax bendewën bend ke sëfëtanatı beŋ.

²⁰ Gayikwa gabatak ax gi ex na ar hi këmi anjëlan amat, ar këŋun rendërand endewën eŋ gë emëkw epešax.

²¹ Dek bër bayık bën bendebën fo këbi balënd, ax gi ex na bend Yesu Kërisët beŋ.

²² Barikan mëŋ Timote, wën dëŋ aye nang kën ang wëlaya ko šenene ola orexëm ak. Ariyeni riyeni këni gë wëno ang itox ind këŋo rëcarand sëm fo, ang xadëp fo, gër epëmëra ed Atëfëtan.

²³ Awa yëla këme mëne alawëneli këmo lawëneli gër ndewën sam exe pëni aye endam eŋ.

²⁴ Ado aye nang këme ga xwëta këmo ako Axwën mëne wëno dëŋ gogo këmun nëngali.

End Epafërodit eŋ

²⁵ Yëla këme gërëgako mëne aŋap ŋapëk exo maŋili Epafërodit, abaŋe iram, ar xel këmi andiyen amat an, ariyenin ar xet këmi gër emer an, parëxanda ir lawëneŋu bano exe mëlandëraw beŋ in.

²⁶ Ga ñan këŋun mbaŋ wën dek šëmuraخن baŋo ga wëlëx kën mëne ašëxwëra šëxwëra baxo.

²⁷ Ata mbaŋ šëxwëra baxo xali d'am gër ecës, barikan Kaxanu axaŋënan xaŋënan këŋo endexëm eŋ. Gë wëno ak xaŋënan këŋo këdi ke šëmura kaš-kaš.

²⁸ Mëŋ felaxëneli këmo exo bakali aŋand, eŋun nëngandëraxën and këno wat aŋ, do wëno exe yema təkër emëkw el.

²⁹ Awa kacayidëno gë onënga fo, abaŋe irewën ex gër Axwën. Pëbindënëbi bela bër ang mëŋ ak bën.

³⁰ Në end andiyen and Kërisët eŋ yëla ko exo cës. Ecës el fece këŋo exe dëcaraxën gër ed hi bax ene dëcara wën na.

3

End or šenene or gër ogës od Kaxanu eŋ

¹ Gërëgako bëmaŋe, nëngandërayindëleŋun ga hi kën ako bër Axwën. Gayikako apexa andewën ex, wëno cëŋ axe këñënd na mun ñëgwënëlınd beŋo fo beŋo fo.

² Titinalindënëbi odaŋët ok, bër ax tëyalınd na šenene end Kaxanu bën. Titinalindënëbi ga këni sëyalınd mëne afo enun kac en pexaxën.

³ Enimin biyi bër këne šalende gë panga ind Angoc and Kaxanu do këbo nëngandërand ga bar këne gë Yesu Kërisët hi këne bër xac kënebi enim bën. Ane kwëta ex na bend bela beŋ.

⁴ Egel wëno, axor xor dome me kwëta bend ola oram beŋ. Awa angëmëne bela ex na bër kë yëland mëne bën aŋap ŋap këbi eni kwëtand bend ola orebën beŋ, wëno wa ŋap doxe nëmëc.

⁵ Wëno gër enëng end Bëyisërayel rëw këne do xac këne yafir sëk ke bakey banjongëbatas. Bëxarëk bëram bën bërandëwëra and Benjësame hi këni. Ata Ašëwif ar rëw këno Bëšëwif dëŋ hi këme, and raf këme aŋ hi këme fariseŋ do bame sëfënd acariya and Moyis aŋ.

⁶ End ebalëkënali ed bënd cale cëŋ, hi bame arixëra ar Amara, do end or šenene or kë yëlënd acariya ol cëŋ, hi bame gë end këne nëp këm.

⁷ Barikan ga xwëta këmo Kërisët, bëbër bame yëländ ofëcak oram ex bën ax bo ex na ga ke xëbënanënd.

⁸ Enimin, enang or nang këmo Yesu Kërisët, Axwën aram el, xucak gë beŷ bën dek. Në endexëm sebaxën këme ekëbënan beŷ dek el, xali këme watënd ang bebuyaraxik fo mëŋ këmi wëndëraxën gë Kërisët.

⁹ Ga bar këmi gë mëŋ, hixën këme ar šenene. Awa or šenene olo, Kaxanu yël ke gayik axwëta xwëta këmo Kërisët. Ax gi ex na or šenene or xamën këme gë andam gër etëf ed acariya and Moyis.

¹⁰ Awa gërëgako, er xurik exe bal in ex monang nëmëc Kërisët mëne ngëŋ me nang anëkëra and gë panga ind xanin këŋo gër ecës in, do gë toro indexëm in. Iyo aŋandi yandi ke mi bar gër ecës,

¹¹ do angëmëne awënd wëndëk me kani gër ecës.

End oxëreceŋ eŋ

¹² Ax gi ex na de anëka šot këme eŋo ba anëka ħatën këme owënëk ol. Barikan gër ocal bayi këme me dëkayaxën gayikako wëno bëte Yesu Kërisët lëkaya ke.

¹³ Bëmaŷe endam eŋ cëŋ, ame yëländ na mëne anëka lëkaya këme owënëk ol. Barikan ekëbënenaxik emat këme rind: me pabaxën aye er këme šaland me dëkaya in, ame nëkonand na gand epoy.

¹⁴ Ahër këme hërënd me ŋataxën gër ed kë sëlënd okašër, me cotaxën acosa and ke wacelind Kaxanu yaŋ gër orën paŋ gë Yesu Kërisët aŋ.

¹⁵ Awa ħiyi bër wën këne bën, yëlarandëne mondako. Do angëmëne gër eŋo anjëlän andewën aŋ afitar fitarëk, Kaxanu aŋasin këŋun wäsin er ex in.

¹⁶ Barikan fo, bayine ga këne sëfëndë andamat er sëya këne gër Atëfëtan in.

¹⁷ Bëmaŷe, tëfëtelindëne wëno do nëkonindënebi bër kë liyand ang wäsin këmun ak bën.

¹⁸ Gayikwa bëranjëm kë liyand ang bërangoyëra and Kërisët fo, mëŋ ar šësëk gër kërëwa an.

¹⁹ Aniyän andebën aŋ gër enemi kë ħata gayik bën abi pedënd na beŋëŋëanax bënd këni rind beŋ, abi balënd na ado gë təkër ak end Kaxanu eŋ, enjaran endebën eŋ ex gër bëbër dobi šëfënan fo, do bënd gër ngwën ro fo këbi balënd.

²⁰ Biyi cëŋ, bër xwën këbo owun or gër orën hi këne. Fën ko xaniw Axwën Yesu Kërisët, afexën arebi an, mëŋ ar këneŋo šëninde an.

²¹ Mëŋ kë nëngwët beman bendeŋi bënd sitarak beŋ gë panga ind ko wunaxën gër beŷ dek in ex gixën ang eman end gë enjaran endexëm ak.

4

¹ Wën bëmaŷe bënd ke balënd do xofi ke mbaŋ beŋ, në endewën ke nëngandëraxënënd, në endewën fo bëte këne fëbaxënënd! Mëŋ ex, kemënayin en bayi ga sëf këno Axwën an!

Bapela bapelatar baŋ

² Axara xara këmëni Efodi, gë Senjëtik eni wëlërend ga hi këni ako bër Axwën.

³ Eyo, wëj ar bar ke andiyen an, wëj ar lëkayak aye andiyen aŋo an, axara xara këmi dëcalëbi arëca, gayikwa bën mbaŋ mëmëna bani ang bër okaxër fo gë wëno gër andiyen and epëmëra ed Atëfëtan. Na fo hi bani bête Këlema do gë bësëxe bër xel bami andiyen aŋo bën, omac odebën ok ayëgw yëgw ko Axwën an gër Akayëta and aniyen.

⁴ Nëngandërayindëleŋun din ga hi kën ako bër Axwën. Ga re këme bête nëngandërayindëleŋun.

⁵ Nangëralexëni bela bën dëk obëngw or onden ondwën ol; gogo ko bakaw Axwën an.

⁶ Er ex yo mëkayindëno Kaxanu, end yoweÿ këren dendërand na. Nangëninëno Kaxanu oñandi odewën ok paß gë cale in, këlayindëno do cëkwayindëno.

⁷ Ata obetak or ko yëlënd Kaxanu ol, obetak or nëmëcack onangëran or ex yo kë xaxa owëkw orewën oŋ en bayixën bër Yesu Kërisët.

⁸ Gërëgako, bëmaÿe balëkënalindën: dëk er ex däl in, dëk er yäpëk in, dëk er šenene in, dëk er wënëk in, dëk er yek gër ogës od bela in, do gë dëk er këni šëkw in. Bëŋo yäpëk ex këñ gër banjëlän bandewën.

⁹ Er sëya kën do šot kën gër ndam in, er wëleli këne do wateli këne in, diyindën mondako. Ata kë bayi gër ndewën obetak or ko yëlënd Kaxanu ol.

Ecëkwa el

¹⁰ Wëno mbaŋ nëngandëra ke do këmo šëkwand Axwën an ga këme watënd mëne wën abal këŋun balënd gašëxe endam eŋ. Enimin din këŋun balënd endam eŋ, amëd and ene dëcaraxën aŋ fo bayik an cot bana.

¹¹ Ame yeyanënd na dë mondako gayik yëÿ šän këme na. Wëno enimin, asëya sëya këme nëngandëra ed and šotëra këme el, bête gë nëngandëra ed and ame cotëra ex na el.

¹² Awër wër ke ediya ed gë ocënd el, bête awër wër ke ediya ed gë ecotëran el. Nand ex yo do gër ed ex yo, asëya sëya këme ediya ed baŋo me med aye, baŋo me bayi gë enjo; baŋo me cotëra, baŋo me can.

¹³ Bëŋo dëk këme xorënd me buŋa gë panga ind ke yëlënd Kërisët in.

¹⁴ Aye ri kën ga šoma këne ako gër ocënd.

¹⁵ Wën Bëfilip bën aye nang kën mëne and šanëgu këme gër Ebar ed Masedëwan aŋ, me ñanaxën epëmëra ed Atëfëtan el, wën fo rëcara baxe. Amara acëxe axe dëcara bana.

¹⁶ Ado and hi bame gër angol and Tesalonik aŋ dëŋ, alawënelili lawënelili këne bakëlëbëd baki er këme liyaxën in.

¹⁷ Wëno er këme šaland Kaxanu exo cënan bacota bandewën baŋ, bari ax gi ex na ene yëlërand bela.

¹⁸ Dëk šot këme bebër yäp bax me cot bën, bakey band ecotëran baŋ ex. Ata gwac šotëra këme ga xana këme ako er lawëneliw këne paß gë Epafërodit in. Ang angiri inëngax fo ex, šadaxa ir xana ko Kaxanu.

¹⁹ Awa Kaxanu arëcara këŋun rëcara mbaŋ paß gë Yesu Kërisët en cotëraxën dëk bebër kën liyaxën bën mëne ngëŋ, napul ir gë enjaran in.

²⁰ Duwanëŋone Faba irebi Kaxanu, mëŋ ar gë enjaran end din ir din an. Amen!

Elpelar el

²¹ Cëmayinëbi dek bër hik bëwënëk gër Yesu Kërisët bën. Ašëma šëma kënun bëmaŷe bënd hi këmi enga emat bëŷ.

²² Dek okëreceŷ ok këŷun šëmand, adofa od bër ekun ed Sesar bën.

²³ Oyekax or Axwën Yesu Kërisët ol, gilex gër onden ondewën!

Kayëta ir Bëkolos in Lilaya in

Akayëta aŋo Pol yëgwën babi okëreceŋ od gër Amara and Kolos ok. Amara aŋo, Epafëras yana bax and hi baxo Pol gër epëra, në end epemëra ed Atëfëtan and Yesu Kërisët aŋ. Pol, elod abi nënga bana okëreceŋ oko, mëŋ yëgwënaxën babi akayëta aŋo ro. Asitin sitin babi mëne këreni mand na osëyali or enëgwëš or bënd šonayak ol, gë or ecale ed omeleka el, do or gë ecus ed eman el. Pol xwitan këfi mëne Yesu Kërisët gabat ex ar kë nangënënd enimin noyo hi ko Kaxanu an, do eyeyan edexëm el fo yäpëk ex kaďacënd aniyän and oxëreceŋ aŋ. Yesu Kërisët fo ex ar nëmëca këfi đek bëlaŋwënel bër Kaxanu an. Mëŋ ex, paš gë Kërisët fo yäpëk ecale ed Kaxanu el. Er ex gër akayëta in:

End cale ind Pol eŋ: 1.3-14.

End Axwën ar ngwën do gë Amara eŋ: 1.15-20.

End andiyen and Pol gër Amara eŋ: 1.24-2.5.

End ekwëyëta ed bësëyali bënëgwëš eŋ: 2.6-23.

End aniyän angašax eŋ: 3.1-4.6.

Ofelar ol: 4.7-18.

Ecëmar el

¹ Wëno Pol, parëxanda ir Yesu Kërisët hi këme ang yandi këŋo Kaxanu ak. Gë abaŋe Timote këmun yëgwënlind

² wën bëmaŋe bëmënëk, bër mokwëta gër ebar gër ed Kërisët hi kën gër Angol and Kolos. Faba irebi Kaxanu yëfëleŋun oyekax ol do gë obetak ol!

Ed cale ind ecëkwa in

³ Ašëkwa këmo šëkwand Kaxanu, Sëm ir Axwën arebi Yesu Kërisët and këmun šalenënd wën đek aŋ do nand ke šalend yo.

⁴ Enimin, awëlati wëlati këmi mëne mokwëta xwëta këno Yesu Kërisët do bëte mbaŋ hän kënëbi đek okëreceŋ ok.

⁵ Mondako kën rind në end er fenin këŋun Kaxanu yaŋ gër orën do kën yarënd eŋ. Er kën yarënd ijo, elod gër yanar wël kën paš gë Atëfëtan and ex eyeyan ed đal aŋ.

⁶ Atëfëtan aŋo fiatëlik gër ndewën do ang këfi nëngwëtënd bela bën gër ed ex yo gër ngwën ro xali këni yëmbërend bër wäk bën, mondako këŋun nëngwëtënd do kën yëmbërend wën bëte elod yatir wël kën do nang kën enim oyekax or Kaxanu ol.

⁷ Ax gi ex na nde Epafëras sëyalira këŋun? Mëŋ ga hik wa icandawën indebi ind ex pëlot gër yomb irebi in, do ar ex ariyenin ar Kërisët ar mokwëta an.

⁸ Afelati felati këbo end aŋana and yël këŋun Angoc Amënëk eŋ.

⁹ Mëŋ ex, biyi bëte din këmun šalenënd elod yatir wël këmi eŋo. Axara këmo xarand Kaxanu en nëm gë Angoc andexëm and kë yëlënd orenik ol đek, en nangaxën oňandi odexëm ok.

¹⁰ Do mondako kën liyaxën ang këŋo yäpanënd Axwën ak, sam en dind din beŋjekax bënd këŋo yändind beŋ. Iyo axara këmo xarand eŋun nëngwët en dixënënd bandixa banjekax band ex yo, do eno nangaxën nëmëc Kaxanu.

11 Axara këmo xarand bëte Kaxanu eñjun yël panga itëm indexëm inj, en cotaxën enjaran end gë ojaw endexëm eñ gër ekwëta ed xwëta këno do en funaxënënd ang këjun yëka yo, gë onënga fo.

12 Awa cëkwayindëno Faba Kaxanu, mëñ ar sana këjun en gi šëf gër bër kë šot er fenin këbi bëwënëk gër angoben andexëm bën.

13 Mëñ racët këbo gër mbëña ind ecamëdan do wëla këbo gër owun or Asëñiŵ ir ex pëlot gër yomb irexëm.

14 Ga bar këne gë Asëñiŵ šotaxën këne Apexa añ, gë eteban ed beñëñanax bendebi el.

End ola or Kërisët eñ

15 Kërisët ex eñaŵ end Kaxanu eñ, eñaŵ end Kaxanu, mëñ ar bayik anëño watënde na an.

Mëñ ex Asëñiŵ ar Kaxanu ar hik dãmama exo dixën beŷ dek an.

16 Gayikwa gë mëñ ri ko Kaxanu dek beŷ bën gër orën do gër ebar, bebër wat-wat bën do gë bebër watërexe bën,

dek bangoc band wunëk bañ, gë bakeyax bañ do gë dek band bayik bañ.

Dek beŷ bën ri ko Kaxanu paß gë Asëñiŵ do exo kwën Asëñiŵ.

17 Mëñ hik dãmama ex gixën beŷ dek, mëñ kë barënd do kë lëkayand dek beŷ bën.

18 Mëñ ex gaf ir eman in, mëne ngëñ emun end Amara añ.

Gër ndexëm ýanak aniyar añ,

Mëñ ex aýanar ar xanik gër ecës an, exo gixën aýanar gër beŷ dek.

19 Kaxanu wa ýandi baño ola orexëm ol dek ex gi gër Asëñiŵ.

20 Do paß gë mëñ ýandi këño exo bakaliw angwëlëra and mëñ gë beŷ dek añ,

gë angwëlëra and mëñ gë bebër ex gër ebar añ,

do gë angwëlëra and gë bebër ex gër orën añ paß gë oşat or Asëñiŵ or şarëk gër kërëwa oñ.

21 Wën cëñ, akarëk añ anëka hi ban bëliyer do bërangoýëra and gë Kaxanu paß gë banjëlän bañëñanax bañ do gë bandixa bañëñanax bandewën bañ.

22 Barikan gërëgako angwëlëra and wën gë Kaxanu añ bakawëk paß ecës ed Asëñiŵ el, en gixën bëwënëk, bëyekax do bër gë end kënebi nöp këm gër ogës odexëm.

23 Mondako kë hi angëmëne abayi bayi kën ga lëg kën gër ekwëta edexëm, cenarëxe do tebërëxe eyar ed er kë yëlënd Atëfëtan el. Atëfëtan año wël kën, afem këni femënd gër ed yo gër ebar ro. Wëno Pol, Kaxanu fana ke me gi ariyenin arexëm.

End andiyen and Pol eñ

24 Anëngandëra ke nëngandërand gërëgako ga këme sorond në endewën na gër eman endam. Me ñata mondako toro ind soro ko Kërisët në end Amara andexëm inj.

25 Wëno ariyenin ar Amara hi këme. Kaxanu fana ke në endewën na me nangëanaxën dek eyeyan edexëm el.

26 End er šon başi Kaxanu bela bën elod akarëk eñ, ang bëtëraraw këni bandëwëra ak këme rend. Gërëgako wa wäsin këbi bëwënëk bërëxëm bën.

²⁷ Wën bër ax gi ex na Bëšëwif bën ýandi baño Kaxanu eñun masin ekëbëanaxik end šon baxo eñ mène ngëj: Kërisët exo dëg gër ola orewën, en cotaxën enjaran end kën yarënd eñ.

²⁸ End Kërisët ijo eñ këmi femërand eni wëlëraxën dek bela bën. Anangën këmëni nangënënd, do asëyali këmëni sëyalind gë orenik orebi ol dek eni nřatënxën owënëk ol, and këni bar gë Kërisët añ.

²⁹ Wëno në eño kème xemënxënënd gër andiyen gë panga ind ke yëlënd Kërisët do kè riyenind gër ola oram iñ.

2

¹ Aýandi ýandi ke, enimin en nang okaxër otëm ond kème xaxërend në endewën oñ, në end okëreceñ od gër Lawodise do në end dek bër bayik elod ax wat ex na dëxas iram ok.

² Er kème šaland en kemëna, eñun bar aņana añ, en dëkër mbañ, do eñun cëdëtara aye gër onden ondewën, en nangaxën ola or Kërisët or šon baxo Kaxanu ol.

³ Gër ola or Kërisët šonayak dek napul ir orenik do gë onangëran in.

⁴ Eño këmun nangënënd mëñ bayik ala aņun yifa na gë eyeyan enëngax.

⁵ Ado bayik ane watënd na, axetëna xetëna këmun gë onden ondam oñ, awat kème watënd gë onënga fo ang kën wëlërend šenene ak, do ang xem kën gër ekwëta ed xwëta këno Kërisët ak.

End ola or Kërisët ol gër bela eñ

⁶ Gërëgako ga wã kën ako end Axwën Yesu Kërisët eñ, dñyayindën šenene ga bar kën ako gë mëñ.

⁷ Kaxanu rëd këñun gër ndexëm ang atëx and gë odëmbët otiwax fo do në ebyay eñun ang amëñ and aciw fo. Awa kemënayin gër ekwëta ang sëyali kënun ak do cëkwayindëno mbañ.

⁸ Titinayin, ala kërëñun tëra na gë osëyali or šapela band orenik or gë nřifa do gë ofëcak këm, xarak bënd rëpën këni bela fo ex, bënd gër ngwën ro fo ex, ax gi ex na bënd Kërisët.

⁹ Ata dek ola or Kaxanu ol gër Kërisët ex xali gër eman endexëm.

¹⁰ Do wën ga bar kën gë mëñ šotërxën kën dek beý bën. Mëñ wa wëña këbi dek dek bangoc band këbi wëñand bela bañ, do gë baķeyax bañ do gë dek band bayik bañ.

¹¹ Ga bar kën gë Kërisët xacaxën kënun bëte oxac or ko xacënd ol, ax gi ex na or ri këni bela. Er wacayak mène anëka rëxët ko oñandi od eman od bañun lënanënd eñëñëx ok.

¹² Do xobuyi or buyi kënun ol watalik mène wën anëka šës kën do wëg kënun gë Kërisët. Bëte anëka xani kën gër ecës andamat gë mëñ, ga xwëta kën er ri ko Kaxanu ga xanin këño gër ecës gë panga indexëm iñ.

¹³ Wën anëka nemi ban në end bamena bandewën gayik axo dëxët bana pere oñandi oñëñëx odewën ok. Barikan gërëgako axanin xanin këñun gër ecës andamat gë Kërisët. Aseban seban këbo dek bamena bandëfi bañ.

¹⁴ Kërisët, and šës ko gër kërëwa, afëxwëc fëxwëc ko dek oñëgw od baño lëxwënd paß gë šapela band Kaxanu ok, ax bo ex na ga këbo šëndënënd.

¹⁵ Mondako šudëtëra këbi owun ol dek bangoc band këbi wëñand bela bañ, do gë dek baķeyax bañ. And šës ko Yesu gër kërëwa añ, poyoma fëlët këbi enëfi watëra bela dek engä end bër xor këbi.

16 Mëj ex elod yatijo, ax ñap ex na enun nëpënd ala në end er kën yambënd, në end er kën šebënd, në end ofëna, në end epëb ed akey and kē fënëgund facaw, do gē akey and eteyëta.

17 Bejo dek eñaw end Kërisët ir bax yowënd fo bax damana exo ñatëgu.

18 Bër kē rend motoroli ex eman bën, mocale exëni omeleka ok, kërenëbi tebënd na enun nëp. Bëjo ašëkwër këni šëkwërend në end ofakeli odebën, afufënarā këni fufënarand në end banjelan bandebën, xarak band bela fo ex, ofëcak ax gi ex na.

19 Bela bëjo ano cosa ex na Kërisët, mëj ar ex gaf ir eman end kē rafënd ga šosarëk owal ok, gē bangën ban, do gē ocom an. Kido mondako hi bax araf doni rafënd gē edaf ed kē xaniwënd gër Kaxanu el.

End aniyā and gē Kërisët enj

20 Angëmëne ašës šës kën gē Kërisët gër bapela band bër gër ngwën ro, ine cën kën bakaxënënd gër mbëña ind bacariya band gër ngwën ro, nangëde në end bënd gër ngwën ro kën liyaxënënd?

21 Inecën kën wāxënënd enun pel: ax gi ex na momed, ax gi ex na motëyi, ax gi ex na monëk...?

22 Bejo dek ado ga šëbak doro, ayep kē yep ecan; bapela do gē osëyali or bela fo ex.

23 Dal ex mëne bejo nangëde orenik fo ex ga kē rend mopëb ex bapela band cale ban, mo manaya ex do mo toroli ex eman enj. Bejo bënd këjo nënganënd eman fo ex, ofëcak ax gi ex na.

3

1 Awa angëmëne axani xani kën gër ecës gē Kërisët, calayindën bënd yañ gër orën bej, bënd gër ed yëpa ko Kërisët gand liw ir Kaxanu bej.

2 Balindëlejūn bënd er hik yañ gër orën bej, këreñun balënd na bënd gër ebar ro bej.

3 Wën anëka šës kën do aniyā andewën añ anëka šon ko Kaxanu gër Kërisët.

4 Enimin, Kërisët ex aniyā andewën añ do and ko šanayaw añ, wën bëte ašanaya kën šanaya gē mëj gër enjaran endexëm.

End ola oxarëk pab gē oxašax enj

5 Awa dawin er wërëk gër ebar ro in: ašëk alakirand fo in, obuyaraxik ol, enjan ed becëfëanaxik el, oñandi oñëñenax ok, do gē anjana and kodī and ex andamat gē ekëla ed olaš añ.

6 Në end bamena baño këbi xitixën Kaxanu bela bër këjo wëšenënd bën.

7 Ata wën gër bamena baño yëlaya ban de akarëk añ, and ban liyand mondako añ.

8 Barikan gërëgako, dapin caw dek bejo: oxoÿ ol, owër ol, emer el, odena ok. Ado becëfëanaxik bej kërex canënënd na gër etëy edewën.

9 Ax gi na monëgwëšandër. Wën anëka šudëta kën ola oxarëk ol do gē bebër wër banun akarëk bën.

10 Anëka šudā kën ola oxašax ol, anëka hi kën bela bëxašax, en cotaxën eñaw end Kaxanu enj, mëj ar nëcëtëgu këñun gër aniyā an.

11 Epiëndër ax bo ex na: Ašëwif ax gi ex, Agërek ax gi ex na; axacëxax gi ex na, axacërëx ax gi ex na; Abapuÿ gi ex na, Asit ax gi ex na; xadëp ax gi ex na, ar gi ex na ax gi ex na. Barikan anëka hi kën wën dek arabat: Kërisët ex dek do gër wën dek.

¹² Awa gayikako Kaxanu sana kêñun en gi bēwēnēk do bër fīan kêbi, canayayindēlex gēr ola orewēn: axayēnan in, gē oyekax ol, gē ebanan el, gē onēnga ol, gē ebuᅇa el.

¹³ Buᅇarindēn andewēn rewēn aᅇ do tebandērindēn. Angēmēne ala eᅇo menan aᅇandaᅇ, tebanēleᅇo ang kêñun sebanēnd Axwēn Yesu ak wēn bēte.

¹⁴ Er ᅇapēk en balēkēnalind nēmēc in ex, eᅇun balērēnd. Ebalēr el kêñun bār en gixēn enimin bēwēnēk.

¹⁵ Obetak or Kērisēt or wāceli kêñun Kaxanu en gixēn eman emat ol, kêñēl ex gēr oᅇēkw orewēn. Cēkwayindēno din Kaxanu!

¹⁶ Eyeyan ed Kērisēt el, gē oxēbēn orexēm ol dēk, nēmēlex gēr oᅇēkw orewēn. Tēyalirindēn do pelērindēn gē dēk orenik ol, gē oyekax ol paᅇ, gē Ocalemonēw ok, oᅇēkan od cale ok, gē od kēno yasaxēnēnde Kaxanu ok, od kêñun yēlēnd Angoc Amēnēk ok. Yasindēno gē emēkw el dēk nē end oyekax or rin kêñun.

¹⁷ Er kēn rind yo, hik eyeyan, hik andiyen, diyindēn nē end oᅇac or Axwēn Yesu. Cēkwayindēno Faba Kaxanu paᅇ gē mēᅇ.

End ekun eᅇ

¹⁸ Wēn bēsoxari bēn, baxētindēn end bēcēn bēndewēn eᅇ, ang ᅇapēk eni dind bër bār kēni gē Axwēn ak bēn.

¹⁹ Wēᅇ asoᅇan an, ᅇanēlo alindax do kēreyēᅇo masinēnd na owēr.

²⁰ Wēn obaᅇ ol, baxētindēn gēr beᅇ dēk end bēxarēk bērewēn eᅇ gayik eᅇo kēᅇo nēnganēnd Axwēn an.

²¹ Wēn opaba ok, kērenēbi cēndēnēnd na obaᅇ orewēn ol kēdi kêbi ᅇena.

End okadēp do gē bēxwēn eᅇ

²² Wēn okadēp ok, diyindēn dēk er kēnun felēnd bēr xwēnēk beman bēndewēn in. Baxētindēn xarak ax gi ex na nand kēnun watēnd fo nangēde bela nangēde kēnēbi riyeninēnd. Baxētindēn gē emēkw epeᅇax, yēdayindēno Axwēn an.

²³ Er kēn rind yo, diyindēn gē emēkw el dēk. Axwēn an kēno rinēnd, ax gi ex na bela.

²⁴ Ga nang ako mēne Axwēn afupa kêñun fupa gē er fenin kêñun in. Diyeninino ang okadēp od ar ex enimin Axwēn do Kērisēt an.

²⁵ Gayikwa ar kē rind betēmbak an, acosa and betēmbak aᅇ ko xana: epitēndēr ax gi ex na.

4

¹ Awa wēn bēxwēn bēn, dinindēnēbi gwēr fo bēnd ᅇenene beᅇ okadēp odewēn ok. Nangin mēne wēn bēte gē Axwēn hi kēn yaᅇ gēr orēn.

End apela bapelatar baᅇ do gē epelar el

² Wēn dēk kemēnayin gēr cale key yo key, perēnayin do cēkwayindēno Kaxanu.

³ Karanindēnēbo bēte gēr Kaxanu, ebo pērētēnaxēn ebēt ed mi pemaxēnēnd eyeyan edexēm el, do mi deyaraxēnēnd end ᅇonayak gēr Kērisēt end fēraxēnēn kēne eᅇ.

⁴ Calenindēne wēno mēᅇ kēme ᅇana me yeyanēnd end ᅇonayak eᅇo ang ᅇapēk me yeyanēnd ak.

⁵ Diyayindēn gē onden oᅇ mērēxand ir bēr ax gi ex na okēreceᅇ. Nand kēn ᅇot amēd and en di enjekax na, diyin enjekax eᅇo.

⁶ Eyeyan edewën el giyindëlex din ed gë oyekax, ed lamb këni gë ongal. Nangindën ang yapëk eno yakand ala kala ak.

⁷ Awa end Tişik eñ cëñ, mëñ ar ex gër Axwën imaÿe ind pëlot gër yomb an, mëñ ar mokwëta an, icandawën ind gër oxadëp in, dek këñun felërax endam eñ.

⁸ Mama dëñ lawënëli këmo en nangaxën er hi këbo in, do eñun kemënoxën gër onden.

⁹ Gë Onesim, imaÿe ind pëlot gër yomb in, ind mokwëta in, këmeni lawënëлинд; mëñ ar ex arewën an, afelëra këñun felërax dek er xucak ro in.

¹⁰ Awa Arisëtarëk, andepëra acandawën an, këñun sëmand. Ašëma këñun sëmand bëte Marëk, imaÿe ind Barënbabas in. Endexëm eñ fel këmun mëne and ko fiatëli gër ndewën an, mëlayayidëno aye[☆].

¹¹ Bëte Yesu, ar nëngwët këno Yusëtos an, ašëma këñun sëmand. Gër Bëšëwif, bën bësas bëjo fo ex, bër ke rëcarand gër andiyen and enangën ed bela owun or Kaxanu el. Bën mbañ xemën këne wëno.

¹² Epafëras arewën an, ašëma këñun sëmand, xadëp ir Yesu Kërisët hi ko. Ata mokemëna xemëna ko ecalen edewën el en gixën bëwënek, eñun pënixënënd šenene dek er ýandi këño Kaxanu in do en bayixën gër fëña ir šëf kën.

¹³ Wëno kë reyand osede or mëne mbañ ko sëwënd në endewën na, në end okëreceñ od gër Lawodise na, do në end od gër Hiyerapolis na.

¹⁴ Demas, gë Luk axora ar ke balënd mbañ an, ašëma kënun sëmand bëte.

¹⁵ Cëmayinëbi bëmaÿe bënd gër Lawodise bëñ. Cëmayino Niñëfa do gë bër gër Amara and hik gër iciw indexëm bën.

¹⁶ And kën fën kayëta ijo ro na gër ndewën an, diyidën dek er kën xor in eni pënoxën bëte bër gër Amara and gër Lawodise bën. Wën bëte pëniyidën kayëta iram ir kë xaniw gër Lawodise in.

¹⁷ Pelino Arëšip exo mëlaya do exo dind aye andiyen and xwëtënan këño Axwën an, mëñ ko fiataxën šenene.

¹⁸ Ata wëno Pol dëñ këñun sëmalind do këme ýëgwënd gë andam dëñ. Kwitayindën mëne wëno gër epëra hi këme. Awa yëleñun Kaxanu oyekax ol!

Kayëta iyanar ir Bëtesalonik in Lilaya in

Akayëta aŋo, Pol yëgwën bafi Okëreceŋ od gër Amara and Tesalonik ok. Amara aŋo, Pol ýana bax. Ebi tÿyalixën ekemëna ed gër ekwëta xali gër ecës el yëgwënaxën bafi. Enimin, bela bëjo awëlandëra wëlandëra bafi end okëreceŋ od bax šësënd xarak Yesu Kërisët axo bakaw ex na pere ok. Ata Pol sÿyali këbi mëne yatir ko bakaw Yesu Kërisët, bëšësëk bër wák endexëm bën axanira këni xanira gër ecës eno kaca Axwën an, andamat gë bërëwák bër kë baya bëbëngw bën. Er ex gër akayëta in:

End ekwëta ed Bëtesalonik do gë andiyen and Pol eŋ: 1.4–3.13.

End ošën or Yesu Kërisët eŋ: 4.1–5.22.

Ofelar ol: 5.23-28.

Ecëmar el

¹ Wëno Pol, gë Silas, do gë Timote këjun yëgwënëlin. Ašëma këmun šëmand wën bër gër Amara and Yesu Kërisët and Bëtesalonik bën. Wën bër xwën kënun Faba Kaxanu do gë Axwën Kërisët bën, cotiyin oyekax ol do gë obetak ol.

Ekwëta ed okëreceŋ od gër Tesalonik el

² Endewën cëŋ, biyi din këmo šëkwand Kaxanu do këmun xaranënd laŋ wën dek gër cale indefi.

³ Enimin, and këmo šalend Faba Kaxanu aŋ axwita këmun xwitand në end dek bešër kën rind ga xwëta këno Axwën Yesu Kërisët, në end ga ñan këno do xemëna kën gër eyar ed akey andexëm.

⁴ Bëmaýe, anang nang këmi mëne Kaxanu añan ñan këjun do mëŋ sana këjun.

⁵ Atëfëtan and dal and wëlanëli këmun aŋ, aŵa wã kën ga rëca këjun Angoc Amënëk aŋ gë panga indexëm iŋ, ax gi ex na gë eyeyan el fo. Do wën awat wat kënešo biyi ang bami liyand gër ndewën ak xali nang kën mëne oyekax orewën ex.

⁶ Do wën dëŋ asëfëтели sëfëтели kënešo biyi do gë Axwën an ga wã kën eyeyan ed Kaxanu el, gë onënga or këjun yëlënd Angoc Amënëk ol ado ga ban sorond amëd aŋo.

⁷ Mondako hixën kën bër motëfëтели gër ogës od dek bërëwák end Yesu gër ebar ed Masedëwan do gër ed Akayi.

⁸ Gayikwa eyeyan ed Axwën el na gër ndewën wëlik pere dek ebar ed Masedëwan el, ado ax gi ex na gër Masedëwan fo, ñarikan xali gër ed Akayi wëlik. Ekwëta ed xwëta këno Kaxanu el, gër ed ex yo nangëra këni, xali biyi ýoweý ami baš na.

⁹ Bela bën dek kë reyand mëne ang ýapëk eno dëkayand aliyer ak lëkaya banëšo biyi. Areya këni reyand bëte mëne aseš seb kën olaš oŋ eno calexënënd Kaxanu do eno diyeninaxën ang okađep fo, Kaxanu mëŋ ar kë yëlënd aniyand do hi ko dal an.

¹⁰ Wën ašëni këno šëninnd Yesu, Ašëniw arexëm ar xanin këŋo gër ecës an. Mëŋ kë xaniw gër orën ešo dacët gër kiti ind kë yowënd.

2

End andiyen and Pol anj gër Tesalonik enj

¹ Enimin bëmaÿe, wën dëj aye nang kën ekwëtaya ed xwëtaya banëbo and yeli bami el, ax gi ex na gë ofëcak këm gër ndewën.

² Ang nang kën ak, asoro soro këmi gayik arixëra rixëra kënëbo gër angol and Filip. Barikan, në end ga xwëta këmo Kaxanu xemënaxën bami mun nangënaxën Atëfëtan andexëm anj, ado ga bani ñëpënd bërëmar na gër ndewën.

³ Do and bamun felënd en kemëna gër ekwëta ed Kaxanu anj, er bami rend in ax gi bana enambeli, ax gi bana obuyaraxik, bëte ax gi bana osit.

⁴ Barikan gayikako Kaxanu ri babo atëy xali wat ko mëne aÿap ÿapëk ebo kwëtënan Atëfëtan anj, biyi ayeyan këmi yeyanënd ang këjo nëngan Kaxanu, mëj ar watënd er gër owëkw ak, ami yeyanënd na ang këbi nëngan bela ak.

⁵ Enimin, aye nang kën mëne elod amo pel ex na ala bend këjo nëngan fo. Bëte Kaxanu ex sede iram in mëne elod amo pel ex na ala end këjo nëngan ebo yëlxën kodî.

⁶ Biyi ami caland na enëbo cëkwënd bela: ax gi ex na wën, ax gi ex na bela bëšëxe.

⁷ Gayikako oparëxanda od Kërisët hi këmi, axor xor domi mun nëÿali enëbo yëlërand. Barikan aßana ßana këmi mërëxand irewën. Er babo ßalënd endewën enj ang këjo ßalënd asoxari obaß orexëm or këbi lëßand fo.

⁸ Ex canayaxën ang këbo ßalënd endewën ak, aÿandi ÿandi dobo mun yël anyan andebi aÿo dëj gayik mbañ wërër këne, ax gi ex na mun nangën Atëfëtan and Kaxanu anj fo.

⁹ Bëmaÿe, yëla këme axwita kën xwitand andiyen andebi anj, do gë toro indebi inj: ga bami riyenind ciß wec, ga ÿandi babo gabatak kërexo cëndën na fën gër ndewën edëßa edebi el. Mondako nangënaxën këmun Atëfëtan and Kaxanu anj.

¹⁰ Wën do gë Kaxanu ex otede odebi ok mëne biyi ang bami liyand ak awën wënëk, ßenene ex do gë end kënëbo nëp këm ex gër ogës od wën bërëwak.

¹¹ Bëte anang nang kën mëne biyi er wëlaya bamun ala kala ang këbi wëlayand sëm in obaß orexëm ak.

¹² Afel bamun felënd en kapinand do en kemënan. Axara bamun xarand bëte en ðiyand ßenene, ang këjo ÿapanënd Kaxanu ak, mëj ar këjun wäcelind owun orexëm do gë enjaran endexëm an.

¹³ Awa mëj ex, biyi lañ këmo ßëkwand Kaxanu ga wä kën eyeyan edexëm ed sëfëtan këmun el. Enimin eyeyan ed Kaxanu dëj ex, mëj këjun nëngwëtaxënënd wën bërëwak bën, ax gi ex na eyeyan ed ala.

¹⁴ Dal ex bëmaÿe, end hi këbi bër wäk end Yesu Kërisët gër Bamara ßand Kaxanu ßand ex gër ebar ed Yude enj, eÿo fo hi këjun wën bëte. Mëj kën soroxënënd gër otaxan od bër hi kën ebar eßat bën, ang soro këni bën bëte gër otaxan od Bëyude ak.

¹⁵ Bën lawëra këbi bëlawënel bën, bën fo bëte lawë këjo Axwën Yesu, do bën fo rixëra këbo. Er hi këni bërangoÿëra and gë bela ðëk do endebën enj Kaxanu aÿo nënganënd na.

16 Bën këbo šëbanënd mi pemëra Atëfëtan and Kaxanu aŋ gër bër ax gi ex na Bëšëwif këdi këni fex, ata mondako këni bašënd bamena bandebën baŋ. Barikan aŋatën ŋatën këbi oxoŋ or Kaxanu ol.

End oñandi od Pol eŋ

17 Endeŋi eŋ cëŋ bëmaŋe, beman beŋ fo ŋawëta këŋun imëd, ax gi ex na owëkw oŋ. Dek nëkan këbo ene watëre gayik mbaŋ ŋandi këbo ene kofëtare, axacëra xacëra këbo gë oxor ol.

18 Biyi bakëlëbëd bandanjëm xacëra këbo mun nëngali ado dek dek in wëno Pol, barikan Sindan wedili këbo.

19 Awa enimin, në end nobën këmi yaraxënënd mëne Kaxanu ašos këbo šos? Në end nobën këbo nëngandëraxënëd yatir ko bakaw Yesu, Axwën areŋi an? Ax gi ex na nde në endewën?

20 Iyo wën ex enjaraŋ endeŋi eŋ, wën ex onënga oreŋi ol.

3

1 Bëte ga sëkwëra këmi ošëni ol, xetan këbo mi bayi mondako dëŋ na gër Angol and Aten.

2 Ata lawënëli këmo imaŋe indeŋi iŋ Timote, ar xel këmi andiyen and Kaxanu, epemëra ed Atëfëtan and Kërisët an. Eŋun dëcara do eŋun kemën gër ekwëta yeli ko

3 mëŋ bayik gabatak aŋo cena na në end toro ind këne soronde gërëgako iŋo. Enimin, wën dëŋ anang nang kën mëne toro iŋo, afo ebo gi.

4 And hi bami fën gër ndewën aŋ, afel bamun felënd gana-gana fo mëne mbaŋ këne soroye. Do ax gi ex na nde mondako dëŋ hik ang nang kën ak?

5 Mëŋ ex, ga bayitëraxën ke endewën eŋ lawëna xënëli bamo Timote exo nangëgu ba ga xwëta këno Kërisët bayi kën gayik ayëda këme yëdand ba anëka yifa këŋun šabucara in do andiyen andeŋi aŋ dek ex gi and gë ofëcak këm.

6 Barikan ecede ŋatëgu ko Timote ga hiw ko gër ndewën. Benjekax fo felati këbo endewën eŋ, mëne ga xwëta këno Kërisët do ga këŋun balërend bayi kën. Xali doro, benjekax fo kën xwitand endeŋi eŋ. Anangënati nangënati këbo mëne mbaŋ xofi këŋun ang xofi këbo biyi bëte wën ak.

7 Bëmaŋe, ado ga šëmura këbo do këmi sorond, mondako dëŋ xemëna këmi gër ekwëta gayik awël wël këmi ang xemëna kën wën ak.

8 Gërëgako, aliya këmi liyand, gayikako wën axemëna xemëna kën gër etëf ed Axwën.

9 Awa biyi axor këmi xor mo cëkwa Kaxanu ang ŋapëk ak end dek benjekax bënd rin këŋun eŋ do gë onënga or yël kënebo gër lëngw irexëm ol.

10 Ciš wec këmo xarand Kaxanu ebo yël fëña ir mi yelixënëli, ene kofëtare do mun ŋatan dek bënd ŋapëk en nang beŋ en kemaxën nëmëc gër ekwëta ed xwëta këno Kërisët.

11 Awa Kaxanu, mëŋ ar ex Faba ireŋi an dëŋ do gë Yesu Axwën areŋi an, ŋacanëlenëbo fëña ir këbo wëlali xali gër ndewën in.

12 Axwën an, dëcalaŋun eŋun balërend nëmëc andewën rewën aŋ do eŋun balënd end bëla dek ang këbo balënd biyi bëte endewën ak.

13 Kemënëlexo ekwëta ed ex gër owëkw orewën el, do ola orewën ol ex gi owënëk, or šenene gër lëngw ir Kaxanu, Faba ireŋi, xali yatir këni bakaw Yesu, Axwën areŋi an do gë dek bëwënëk bërexëm bën. Amen.

4

End owênêk eŋ

¹ Bëmaŋe, end këme xor me de me ŋataxën eŋ ex mun kara gër owac or Axwën Yesu, en kemëna en dŋyand ang sëyali këmun ak, eŋo nënganaxënënd Kaxanu endewën eŋ. Ata wën mondako dëŋ kën liyand, awa kemënayin en bayi gër eŋo!

² Enimin, biyi anangën nangën këmun ang re ko Axwën Yesu ŋapëk en dŋyand ak.

³ Oñandi od Kaxanu ok ex en yëlaya gër owênêk, mëŋ ex kwëŷëtayin asëk alakirand fo in.

⁴ Ang hi kën ak, ala kala nangëlexo emëlaya ed asoxari gër owênêk do gër epëbër el.

⁵ Këren tëfënd na oñandi otëmbak od eman ok, ang këni rind bela bër benëŋ becëxe bër bayik aŋo nang ex na Kaxanu bën.

⁶ Awël nde, gër beŋo ala këreŋo yamba na imaŋe indexëm in, ala këreŋo menan na. Axwën an cëŋ, anëp ko nëpënd de në end dëk betëmbak bendako rako beŋ ang fel këmun do xënënan këmun ak.

⁷ Gayikwa Kaxanu wac këbo gër owênêk, ax gi ex na ene dŋyande gër obuyaraxik.

⁸ Awa ar kë fiëp bapela baŋo an, ax gi ex na end ala fiëp ko. End Kaxanu wa fiëp ko xarak mëŋ këŋun yëlënd Angoc Amënêk aŋ.

⁹ End eŋun balërënd gër aminëmëra eŋ cëŋ, ax gi ex na end kën šala enun nëgwënëli. Osëyali or Kaxanu ol mëŋ dëŋ këŋun wäsinënd mëne aŋap ŋapëk eŋun balërënd andewën rewën aŋ.

¹⁰ Mondako kënebi rinënd dëk bëmaŋe beŋ, ebar ed Masedëwan el dëk. Awa bëmaŋe, axara xara këmun kemënayin en dind nëmëc mondako dëŋ!

¹¹ Kemënayin mbaŋ en dŋyand gër aketëxeta, ala kala balëkënalindëlexo bendexëm beŋ, do diyenindën gë andewën dëŋ en cotëraxën ang bamun felënd ak.

¹² Angëmëne mondako kën liyand, ata kënun fëb bër ax gi ex na okëreceŋ bën, do an gi na bër mondëcara fo.

End bërëwäk bësësëk eŋ

¹³ Bëmaŋe, end bërëwäk do këbi rašënd gër ecës eŋ, abo ñandi ex na en bayi nangërexe këdi kën šaminara ang bësëxen ak, ang bër gë er këni yarënd këm ak.

¹⁴ Enimin, gayikako aŋa ŋa këne mëne Yesu asës dëŋ šës baxo do axani xani ko gër ecës, awa mane mëne Kaxanu axanin këbi xanin bëte bërëwäk bën, ado ebi dašënd gër ecës, eni gixën gë Yesu.

¹⁵ Awa baxëtin er këmun felënd in, eyeyan ed Axwën Yesu ex de: bërëwäk bër këbi rašënd gër ecës bën kë fiatët gër apedëraya, gë biyi bër këne bayiye bëbëngw xali yatir ko bakaw Kërisët bën, ado gë tükër ak anëbe cand ex na.

¹⁶ Gayikwa, Axwën Yesu dëŋ këbo nangën mëne yatijo ex akey andexëm aŋ. Awa awël këne wële bëte oniŋ or alëngw ar omeleka an do gë ofarix or kereloŋ ir Kaxanu ol. Ata Axwën an exo cëlaw elod gër orën do eni kanira pere bërëwäk end Kërisët bër këbi rašënd gër ecës bën.

¹⁷ Ata biyi bër këne bayiye bëbëngw bën, ene cëge andamat gë bën gër baŋar, gër ekaca ed Axwën gër anguxar and gër ed ex ekoc. Do mondako këne bare din ir din gë Axwën an.

¹⁸ Awa kemëndërinđën andewën rewën aŋ gë eyeyan elo.

5

End omakaw ond Axwën eŋ

1 Bëmaŋe, end akey do gë apëxëd and ko ßakaw Axwën eŋ, ax gi ex na er kën ßala enun nëgwënëli.

2 Enimin, wën dëŋ anang nang kën mëne yatir ko ßakaw Axwën Yesu, ang arek ar kë sisand gëmedf fo ko yow.

3 And këni ŋana eni dend bela: «Dodo anëka ßot këne angwëlëra aŋ do anëka yirëk owër oŋ!» ata amëd aŋo dëŋ këbi fënga kata iŋ bërëxadët, ang këŋo fëngand ayambën asoxari ar orëw fo do xali gabatak aŋo pece na.

4 Bari wën bëmaŋe, an bo ex na de bër ecamëdan eŋun nambitaxën ang arek fo akey aŋo.

5 Wën dek anëka hi kën bër angoben, anëka hi kën bër goyat. Ane bo exe na de bër xwën këbi gëmedf in, ane bo exe ex na bër ecamëdan.

6 Awa mëŋ ex perënane, gine bër gë anjus, do këreßo daßënd na, ang këbi raßënd bëßëxen ak.

7 Bër këbi raßënd bën, gëmedf këbi raßënd do bër këbi ŋawënd ngoy bën, gëmedf këbi ŋawënd.

8 Barikan biyi bër angoben bën, gine wa bër gë anjus: gil ex tan angwak andëfi aŋ ekwëta ed xwëta kënëŋone Axwën Yesu el, do gë eßalër ed këbo ßalërënd el. Gil ex bëte apexa and këne yarënde paß gë Yesu Kërisët aŋ, ekamote edëfi el.

9 Gayikwa Kaxanu fenan këbo apexa aŋ paß gë Yesu Kërisët, Axwën arebi an, aßo penan ex na oxoŋ.

10 Yesu Kërisët ga ßës ko wa në endëfi na ene diyaxënënde andamat gë mëŋ: ßës këne nde, ba ßayi këne bëbëngw nde.

11 Awa mondako kën ŋana en kemëndërënd andewën rewën aŋ. Do bëte ala kala dëcayindëleŋo aßandaŋ exo kem gër ekwëta ed Kërisët ang kën rind laŋ ak.

Bapela bapelatar baŋ

12 Bëmaŋe, axara xara këmun nangin epëb ed bër fana këbi Axwën Yesu enun kadacënd do enun pelërand endexëm bën.

13 Balindëleŋun mbaŋ endëßën eŋ do ŋaninëfi aye në end andiyen and këni rind eŋ. Bëte wën wëlërinðën andewën rewën aŋ.

14 Bëmaŋe, ga re këmi: pelërayindënëbi bër kë liyand gë anjus këm bën, yifarayindënëbi bër ßaminak bën, dëcayindënëbi bër sitarak bën, buŋarindën wën dek.

15 Awa wën dek, ala kala calayindëlexo efi dinënd benjekax boßandaŋ, do gë bela bën dek. Titinayin, ala këreŋo maßenënd na aßandaŋ eñëŋnax end renan këŋo eŋ.

16 Nëngandërayindëleŋun din,

17 Caleyindën key yo key,

18 Cëkwayindëno Kaxanu gër end ex yo.

Eŋo këŋun wëkand en dind gër aniyen andewën ga bar kën ako gë Yesu Kërisët.

19 Këren dõmin na xodfux or Angoc Amënëk or hik gër ndewën ol,

20 Këren yepënënd na ßend kë xaniwënd gër Kaxanu beŋ.

21 Yixëtindën dek er kënun fel yo, kwëtayayindën er yek in.

22 Kwëŋëtayayindën eñëŋnax end ex yo.

²³ Awa Kaxanu, mëŋ ar xwënëk obetak an, pitëlexo mëŋ dëŋ ola orewën ol dek en gixën bërexëm fo. Kwëtayalexo gër or šenene angoc aŋ, gë enjêw eŋ, do gë eman eŋ, gë end këni nëp këm, xali yatir ko ßakaw Yesu Kërisët, Axwën arebi an!

²⁴ Ar wac këŋun an, ar mokwëta hi ko: mëŋ kë ßata eŋo.

²⁵ Bëmaÿe, calenindënëbo biyi bëte.

²⁶ Cëmayinëbi dek bëmaÿe bëŋ do megaridën gë bën ang bër šanëk acël amat fo.

²⁷ Axara xara këmun gë oŵac or Axwën ol, pënidën kayëta ijo ro eni wëlxën dek bëmaÿe bëŋ.

²⁸ Yesu Kërisët, Axwën arebi an, yëlëleŋun wën dek oyekax ol!

Kayëta ixinëm ir Bëtesalonik in Lilaya in

Akayëta aŋo ro Pol yëgwën babi bëte okëreceŋ od gër Amara and Tesalonik ok. Ebi pënixën ŝenene end omakaw ond Yesu Kërisët eŋ. Okëreceŋ odëmar na gër Tesalonik, abani riyenind na gayik gogo ko bakaw Yesu Kërisët. Ebi wërëŝëtaxën, Pol yëgwën këbi mëne ðamana exo bakaxënëgu Yesu Kërisët, beŋo kë xuca pere gër ngwën: eyepan ed ekwëta ed Kaxanu el; gë cale ind enëgwëŝ in; gë eñëmbër ed betëmbak el; gë ecanayaw ed Arangoÿëra and Kërisët el. Do gayikako beŋo ax gi bana pere, okëreceŋ ok aÿap ÿap bax eni bayi ga këni riyenind këdi këno sëkwëran ala aŝëxe edëba edebën el.

Er ex gër akayëta in:

End ekemëna ed gër andiyen and Kaxanu eŋ: 1.1-12.

End eyepan ed Atëfëtan and Yesu Kërisët eŋ: 2.1-12.

End ekwëtaya ed Atëfëtan do gë cale eŋ: 2.13-3.5.

End bërëwäk bëxwëlaraxik eŋ: 3.6-15.

Ofelar ol: 3.16-18.

Ecëmar el

¹ Wëno Pol, gë Silas, do gë Timote këŋun yëgwënëlinde. Aŝëma këmun ŝëmand wën bër gër Amara and Bëtesalonik bën, amara and xwën këni Kaxanu Faba irebi do gë Axwën Yesu Kërisët aŋ.

² Awa Kaxanu, Faba irebi do gë Axwën Yesu Kërisët, yëlëlenun oyekax ol do gë obetak ol.

End yatir kiti eŋ

³ Bëmaÿë, cëkwayindëlemo din Kaxanu endewën eŋ. Mondako ÿapëk gayikako ekwëta ed xwëta këno wën el do gë ebalër ed këŋun balërënd el anëka dëŋ kë rafënd.

⁴ Biyi cëŋ gë onënga fo këmi reyarand endewën eŋ gër bamara band Kaxanu gayik wën and mokemëna xemëna këŋ gër ekwëta. Bëte abuŋa buŋa këŋ ado ga rixëra kënun, do soro këŋ mbaŋ.

⁵ Toro ind këŋ sorond iŋo këbo wäsinënd mëne Kaxanu ŝenene ko xitind, do mëne wën bër ÿap këbi en gi gër owun or Kaxanu hi këŋ. Ata nè end owun olo këŋ soroxënënd.

⁶ Enimin Kaxanu end ŝenene ko ri, aŝaŝën këbi wäŝën toro iŋ bër këŋun sorënënd gërëgako bën.

⁷ Bëte ŝenene fo ko ri ga racët racët këŋun gër toro ene teyëtaxëne wën gë biyi yatir këni ŝanayaw elod gër orën gë panga iŋ, Axwën Yesu do gë omeleka odexëm ok.

⁸ Er këni ŝanayaw gë angodux atëm enëbi nëpaxën bër aŋo nang ex Kaxanu bën, do gë bër hëpëk eni ma end Atëfëtan and Yesu, Axwën arebi bën.

⁹ Ata kiti ind ÿap këbi iŋ dëŋ këbi fiatënëgu: laŋ këbi ÿana ebi bëlandërand, do eno nacëta din ir din Axwën an, mëŋ ar gë panga ind gë enjaran an.

¹⁰ Eŋo kë hi yatir ko bakaw. Ata aŝëkw këno ÿana eno cëkwënd bëwënek bërexëm bën, ðek bër wäk endexëm bën ayas këno ÿana eŋo yasënd.

Ahixeli kên hixelid ga wã kên ako end Kërisët eñ and wël kên osede orebi añ.

¹¹ Mëñ ex, biyi din këmum şalenënd. Axara këmo xarand Kaxanu, mëñ ar xwën këbo an, eñun dëca eni gi bela bër ýap këbi aniyar and waceli këñun añ. Axara këmo xarand bëte eñun dëca ge panga indexëm in en koraxënënd en di oyekax or ex yo, do andiyen and gë ekwëta and ex yo.

¹² Ata bela bën nê endewën këni şëkwaxën oñac or Yesu, Axwën arebi ol, do enun pëb wën bëte nê endexëm. Mondako kë hi beño dek nê end oyekax or Kaxanu do gë Axwën Yesu Kërisët.

2

End emêş epelatar eñ

¹ Axara xara këmum bëmaýe, end yatir ko bakaw Axwën Yesu Kërisët eñ do ang këne barëre ler gër ndexëm ak këmum xarand,

² këreñun yebuñ na aýand gër onden ondewën. Ado enun pelënd mëne akey and ko bakaw Axwën Yesu añ anëka fiatëguk ba enun pelënd mëne Kaxanu rek, eño këreñun tesënëñ na. Bëte ado enun mëlaneli kayëta do eni dend mëne biyi ýëgwënëli këñun, eño këreñun tesënëñ na.

³ Ala këreñun yifañ na gë təkërak. Gayikwa afo ex gi pere beki beño: eñanar eñ, bela bën eno mëşëndëra xali Kaxanu; ekinëm eñ, exo canayaw Aýëñenax an, ar fab këño enemi an.

⁴ Awañëreli ar Kaxanu an exo do ayepën ko yepënënd dek er këni xëland bela in. Mëñ ex ar kë yëxw exo ñëpa gër lëngwe gër Aciw and Kaxanu do exo dend Kaxanu hi ko an.

⁵ Kwitayin mëne afël bamun felënd eño and yeli bame gër ndewën añ.

⁶ Wën aye nang kên er wedi këño gërëgako in, barikan aşanaya ko şanaya and kë fiat akey andexëm añ.

⁷ Awa anëka ýanak kë şanayand eñëñenax end şonaya bax eñ. Barikan afo exo dëxëta pere ar këño wedind gërëgako an, ex canayaxën kerët.

⁸ Amëd año fo ko şanayaw Aýëñenax an, do Axwën Yesu eño daw gë onñen ond kë şanënd gër etëý edexëm oñ, yatir ko bakaw.

⁹ Er ko şanayaw Aýëñenax ajo gë panga ind Sindan in dek, exo dind becarax, bananganëme, do gë bërëcaxik bend ex yo ebi yifaxënënd bela bën.

¹⁰ Gë dek banjifa band osëmbak bañ këbi ýana ebi nanëtënd bër nambërak bën gayik ani kwëtaya ex na gër owëkw añana and dal and fexën dofi añ.

¹¹ Mëñ ex, Kaxanu këbi lawëneliw panga ind kë nambelind in eni kwëtaxënënd enëgwëş eñ.

¹² Ata nê eño këbi nëpaxën Kaxanu dek bër hëpëk eni kwëta dal bën, do bër këbi nënganënd edi ed bëtëmbak bën.

End apexa eñ

¹³ Biyi cëñ, end wën bëmaýe bënd ñan këñun Axwën bëño, aýap ýapëk mo cëkwand din Kaxanu. Gayikwa Kaxanu sana këñun en gi bëýanar gër apexa, gër owënëk or ko yëlënd Angoc Amënëk ol, do gër ekwëta ed dal.

¹⁴ En gixën mondako wac këñun gë Atëfëtan and nangën këmum añ, en cotaxën bëte enjaran end Yesu Kërisët, Axwën arebi eñ.

¹⁵ Awa bëmaýe, dëkayayin aye do tëfindën lañ bend sëyali këmum hik gë etëý el, hik gë kayita ir ýëgwënëli këmum in.

¹⁶ Yesu Kërisët, Axwën Arebi an dëj, do gë Kaxanu Faba irebi, mëj ar ñan këbo an, mëj ar yël këbo në end oyekax orexëm ene cot ex eyar ejekax do gë ekapina ed din ir din an, yëlëlenun,

¹⁷ ojaŵ ok en kemaxën gër oŵëkw gër edi ed enjekax end ex yo do en yeyanaxënënd enjekax end ex yo!

3

End cale eŋ

¹ Bëmaÿe, end këme xor me de me ñataxën eŋ ex, calenindënëbo biyi ex wëlixën nëmëc eyeyan ed Axwën ed këmi femërand el, do eni cëkwaxënënd bela bën ang gër ndewën ak.

² Karayindëno bëte Kaxanu ebo dacët gër otaxan od bela bëxeÿax do bëÿëñenax, gayikwa ax gi ex na dek fo ſot këni ekwëta el.

³ Axwën an cëj mokwëta hi ko. Axemën këjgun xemën do axaxa këjgun xaxa eŋun beſaxën Aÿëñenax an.

⁴ Ga ñar këmi gë Axwën an fëniñen këbo mëne wën në edi en, do ari këñ ri bëte er këmun felënd in.

⁵ Axwën an wërëſëtëlexo oŵëkw orewën oŋ gand aŋana and Kaxanu do gër ebuŋa ed ko yëlënd.

End andiyen eŋ

⁶ Ga re këmi bëmaÿe, gër oŵac or Axwën Yesu Kërisët, nacëtayino imaÿe indewën ikwëlaraxik iŋ xarak ax gi ex na ang sëyali këmun biyi ak.

⁷ Wën dëj anang nang këñ ang ÿapëk enëbo tëfëtëlinde ak gayik ami kwënda bana oxwëlar and hi bami gër ndewën aŋ.

⁸ Ciſ wec bami riyeñind këdi ko soro ala edëba edebi el xarak ami tëw ex na gë andeñi dëj mi yambëraxën.

⁹ Biyi dëj ÿandi baño mi dÿiand mondako enëbo tëfëtëlixënënd xarak enimin aÿap ÿapëk enëbo dëband.

¹⁰ Enimin, and hi bami gër ndewën aŋ, afel bamun felënd: «Angëmëne ala eŋo key andiyen aŋ, awa kërexo yambërand na.»

¹¹ Xarak anangati nangati këmi mëne na gër ndewën bërëmar bëxwëlaraxik exëni, ÿoweÿ ani dind na ang ax gi ex na edilaya ed gër bënd abi pañ ex na el.

¹² Ata bëjo këmëni rend de, gër oŵac or Axwën Yesu Kërisët, xara këmëni: diyenindëlexëni ang ÿapëk ak eni cotaxën eyamb ed sëw këni gë andebën dëj el.

¹³ Wën cëj bëmaÿe, këren tëkwëra na edi ed ang ÿapëk el.

¹⁴ Do angëmëne ala exëna ar ñëpëk er ÿëgw këmi gër kayëta ijo ro an, tiſino aye, do këreno ñarac na eŋo cëfënanaxën.

¹⁵ Pelërayino ang imaÿe indewën fo, ñari këreno nacëta na ang arangoÿëra andewën fo.

Ofelar ol

¹⁶ Axwën an, mëj ar gë obetak an, yëlëlenun mëj dëj obetak ol, nand ex yo, do ang ex yo! Awa Axwën an gilexo gë wën dek.

¹⁷ Ofelar ol cëj, wëno Pol ÿëgwëlik gë ataxan andam aŋ dëj. Mondako këme ñatand dek okayëta band këme ÿëgwënd baŋ.

¹⁸ Yesu Kërisët, Axwën arebi an, yëlëlenun wën dek oyekax ol!

Kayëta iŷanar ir Timote Lilaya in

Akayëta aŷo ro, Pol ŷëgwën baŷo Timote, ar enga emat gë gër andiyen and Kaxanu an. Gër akayëta aŷo osëyali or Pol ol ex: end bësëyali bënëgwëš eŷ; gë end ang ŷapëk ecale ak; do gë end ang ŷapëk exo dīyand alëngw ar Amara ak.

Er ex gër akayëta in:

End aniyen and gër Amara eŷ: 1.1–3.13.

End ekwëta ed đal eŷ do gë end osëyali or enëgwëš eŷ: 3.14–4.5.

End bapela band bëlëngw bër bamara eŷ: 4.6–6.21.

Ecëmar el

¹ Wëno Pol kë ŷëgwëlinde kayëta iŷo ro. Parëxanda ir Yesu Kërisët hi këme ang re këni Kaxanu, mëŷ ar fexën këbo an, do gë Kërisët, ar kënëŷo yarënde an.

² Wëŷ Timote këmi ŷëgwënëlinde, wëŷ ar hik enim asëñiwën ga bar ke ako ekwëta edebat. Awa Faba Kaxanu do gë Yesu Kërisët Axwën arebi an, yëlëleni oyekax ol, axaŷënan in do gë obetak ol!

End bësëyali bënëgwëš eŷ

³ Në ekwitan emi end fel bami đamana me yexën gër ebar ed Masedëwan eŷ mëne ey bayi na gër Angol and Efes do eyëbi dexërand bërëmar eni teb osëyali or bënëgwëš ol.

⁴ Pelindëbi eni teb ebalëkënali ed bëndacan el, do gë end omac or gër bandëwëra band këni reyarend gë eŷata këm eŷ. Beŷo ecampëre fo kë wëlawënd. Beŷo ala aŷo dëcand na exo kemëna emelëya ed šenene ed bënd Kaxanu, ar gë ekwëta.

⁵ Er këme šaland gë apela aŷo in ex, ebalër ed gë owëkw owënëk el, gë onden onjekax, do gë ekwëta ed đal.

⁶ Bërëmar ga langangan këni beŷo, nambëraxën këni gër oyeyandëran or gë ofëcak këm.

⁷ Arafëna këni rafënande mëne bësëyali bër acariya and Moyis hi këni xarak abi pëni ex na er këni sëyalinde in, bëte abi pëni ex na er këni balëkënalinde edeyara in.

⁸ Aye nang këne mëne acariya aŷ er šenene ex angëmëne ey tëfënd ang kë rend ak.

⁹ Nangëne mëne er kë rend acariya in bësëxwëpëtaxik bën, gë bëwëšik bën, gë bësëmbak bën, gë bëwëndëran bën, gë bëyepën bër bënd Kaxanu bën, gë bëlaw bër bëxarëk bërëbën bën, do gë bëlaw bër bela bën këbi rend. Abi dend na bër šenene bën.

¹⁰ Bëte afaŷ fab këbi bër yëlayand gër eñac bën, gë bër kë rind asošan gë asošan, er këni rind asošan gë asoxari in, gë bëfan bër okadëp bën, gë bënëgwëš bën, gë bër kë yašarënd gër enëgwëš bën, do gë đek bër hëpëk osëyali or đal bën.

¹¹ Eŷo kë rend Atëfëtan and xwëtënan ke aŷ, and enjaran end Kaxanu, mëŷ ar gë onënga aŷ.

End oyekax or Kaxanu eŷ

¹² Wëno gë emëkw edam el dek këmo šëkwand Yesu Kërisët, Axwën arebi an, mëj ar yël ke ojaŵ od me dixënënd andiyen andexëm an. Gayik axwëta xwëta ke sebënanaxën ke andiyen aŋo.

¹³ Damana exe tanaxën Axwën an gër andiyen andexëm aŋo, wëno ašir bamo širënd, arixëra bamo rixërand, abamo baxëtën na. Barikan mëj lëkaya baxe gë axaŷënan isëm ado bayik amo kwëta bana, abame nang na mëne në emenan emo, në end oŋëpëgënan od lëf bax gër emëkw edam ok.

¹⁴ Ata Axwën arebi an, mondako xureli këjo gër ndam oyekax ol, gë ekwëta el, do gë aŋana and gër Yesu Kërisët aŋ.

¹⁵ Eyeyan elo ed mokwëta ex do ed ŷapëk momëxwëta: Yesu Kërisët ayow yow baxo gër ngwën ebi pexën bëwendëran bën do wëno ex ar xurik me mendëra an.

¹⁶ Barikan Kaxanu gë axaŷënan wëlaya ke ex canayaxën gër wëno aŵëndëran asëm ajo dek ebuŋa ed Yesu Kërisët el, ang amatinali and bër këjo xwëta eni cotaxën aniyan and din aŋ.

¹⁷ Ar wunëk nand ex yo an,

ar ax cësënd na an,

ar anëŋo watënde na an,

ar ex gaŋat Kaxanu an,

xwënëk owëlik ol do gë enjaran eŋ din ir din! Amen!

¹⁸ Asëñiwën Timote, apela and këmi sebënanënd aŋ andamat ex gë bend reya këni anëka bëlaŵënel endey eŋ. Awa wëj kwitayind eyeyan elo ey kemënaŷën ang ar okaxër fo.

¹⁹ Mëlayal ekwëta ed xwëta këyo Kaxanu el, bëte bayilexi onden onjekax. Onden onjekax oŋo bërëmar aŋi bo ex na, do në eŋo lapaxën këni ekwëta ed Kërisët el.

²⁰ Gër enga eŋo hi këni Imene do gë Alekësandër. Mëj lëxwaxën këmeni gër Sindan eni tëyaxën mëne ax gi ex na mocir Kaxanu.

2

End cale eŋ

¹ Awa ga re këme dmana beŋo dek, kemënaŷindën cale in, karayindëno Kaxanu, caleŷindëno, këlayindëno do cëkwayindëno në end bëla dek.

² Calenindënëbi bemun beŋ do gë dek bër ex bëlëngw bën, ene dŷaxënënde aniyan and gë aketëxeta, and gë emer këm, ene balëkënalixënënde end Kaxanu eŋ, do ene dŷaxënënde ang ŷapëk ak.

³ Eŋo aye yek do aŋan ŋan ko Kaxanu, Afexën arebi an,

⁴ mëj ar ŷandi këjo eni pex dek bela an do eni ŋatën enang ed end d'al el.

⁵ Enimin, Kaxanu ibat fo ex,

bëte aŋatelindër ar Kaxanu gë bëla abat fo ex,

mëne ngëj ala ar këno wacënd Yesu Kërisët an.

⁶ Ayëlaya yëlaya ko mëj dëj akanji ebi dacëtaxën dek:

osede olo wäsin këbo nand ŷapëk na

mëne Kaxanu ŷandi këjo eni pex dek bela bën.

⁷ Në eŋo yataxën ke Kërisët me gi afemëra, parëxanda do asëyali bër benëng becëxe eni gixën gër ekwëta do gër d'al. Er këme rend ijo d'al ex, ame nëgwëšënd na.

⁸ Awa er ŷandi ke gër ed ex yo, bësöſan bën eni yënënd otaxan omënëk, eni calend gë emëkw epeſax, gë oxoŷ këm do gë ecampëre këm.

⁹ Er ŷandi ke bête, bësöxari bën eni cudarand ſenene, këreni cudand na banjëm band xaw. Këreni űanĵënarand na gë bamël, këreni bakarand na kaűe, gë oyeri, do gë bebër xemëk akanĵi.

¹⁰ Barikan gër oye orebën watindëlex bandixa banjekax ang ŷap këbi bësöxari bër fëb këűo Kaxanu.

¹¹ And këni sëyalind aű, bësöxari bën cësinayindëlexëni do eni baxëtënd aye.

¹² Asoxari an cësinayindëlexo, amo yël ex na or gapak or exo tëyalind ol, amo yël ex na eűo bëňand asoſan an.

¹³ Enimin Kaxanu, Adam ŷana këűo ebay el, bayaxën këűo Xawa.

¹⁴ Do ſabucara in wa yifa këűo asoxari an exo dëngw gër emëſen ed Kaxanu, aűo yifa ex na Adam, asoſan an.

¹⁵ Barikan fo afex ko fex, ga rëw rëw ko angëmëne exo baya gër ekwëta, gër ebal ed bela, gër eyëlaya ed gër owënëk, do gër ebana.

3

End bëlëngw eű

¹ Eyeyan elo ed mowëta ex: asoſan ar ŷandi këűo enim exo gi alëngw gër Amara an, andiyen anjekax ŷandi këűo exo dind.

² Awa aŷap ŷapëk, alëngw an exo gi ar gë end këno nëp këm, icën ind asoxari abat, ar gë anĵus, ar ye këűo onden, ar ſenene, ar këbi xwëtayand aye bëliyer, ar xamëk osëyali.

³ Gilexo ar bëngw këűo onden, ar këni wëlërënd gë bela, ar kë xwëŷëtand aňana and kodí, kërexo gi na aſeb, kërexo gi na axeŷax.

⁴ Kadacindëlexo aye ekun edexëm el, do obaſ orexëm ol eni gi bër kë baxëtënd apela ang ŷapëk ak.

⁵ Enimin, angëmëne ala axo kam ex na ekadac ed ekun edexëm el mondake cëű ko wëlaya Amara and Kaxanu aű?

⁶ Alëngw an, kërexo gi na dë ar wák ecede end Yesu këdi këűo fufën ndafënan in do exo gi ar këűo nëp Kaxanu andamat gë ſabucara in.

⁷ Aŷap ŷapëk bër ax gi ex na okëreceű bën eni deyand osede oyekax end ola orexëm eű, këdi kë nëxena owác orexëm ol, do eűo tëra ſabucara in gë bamene bandexëm banĵ.

End oĵakër eű

⁸ Oĵakër ok bête aŷap ŷapëk eni gi bër mopëb, bër ax gi ex na gë odëxas oki, bër abi kurelind na ngoy inĵ, do këreni gi na bër kë űotënd kodí gë enëgwëſ.

⁹ Aŷap ŷapëk eni mëlayand end ekwëta end űonët ko Kaxanu gë onden onjekax eű.

¹⁰ Canayalex pere gër bandixa bandebën mëne bër ſenene exëni eni űanaxën andiyen and oĵakër aű, angëmëne gë end këňëbi nëp këm exëni.

¹¹ Bête bësöxari bër ex oĵakër bën aŷap ŷapëk eni gi bër mopëb, bër gë anĵus, bër mowëta gër beŷ dek, këreni gi na bëxapëndër.

¹² Jakër in gilexo icën ind asoxari abat, kadacindëlebi ſenene obaſ orexëm ol, do mëlayayindëlexo aye ekun edexëm el.

¹³ Ojakër od kë rind ſenene andiyen andebën ok bër gër amara bën dek afëb kënebi fëbënd, do axor këni xorënd eni yeyan gë or gapak osëm end ekwëta ed bär këbo gër Yesu Kërisët enj.

End ekwëta enj

¹⁴ Timote, mondako këmi yëgwënëlınd kayëta ijo ado ga këme yarënd mi nëngali gogo dëj.

¹⁵ Bari angëmëne ame yeli ex na gërëgako, anang nang këy ang yäpëk ey diyand gër ekun ed Kaxanu ak. Ekun elo ex Amara and Kaxanu and wëlayak dal anj, ang xëcar ir aciw fo.

¹⁶ Endey end Kërisët end ſon baxo Kaxanu elod ga yanak ngwën anj cëj, iyo aÿap yäpëk enang ed mëne mbanj rafëk el:

Kërisët ſanayaw bax gë eman,

Angoc Amënëk anj wäsin këbo mëne ar ſenene ex,

gër omeleka ſanaya ko,

endexëm enj sëfët këni gër benëng bend bela,

bëranjëm wak endexëm enj gër ngwën,

Kaxanu wëla këjo gër orën gë enjaran enj.

4

End bësëyali bër benëgwëſ enj

¹ Barikan Angoc and Kaxanu anj rek kerët mëne gër bakey bapelatar, bërëmar ayepan këbi yepan ekwëta ed Kërisët el do eni kwënda etëf ed bënd bangoc band këbi nambelind bela, do gë osëyali or bënd bëyël.

² Bën ex bër kë wänd enëbi yifa bëyëjënax bër kë labayand bën, gë bënëgwëſ bën, do gë bër ſor kënebi gër onden gë endun end lëxw bani xali warëk bën*.

³ Bela bëjo kë sëyalind mëne bërëwak end Yesu do nang këni dal bën këreni nërënd na, bëte këreni yambënd na bebërëmar xarak Kaxanu rik eni yambënd do eno cëkwand.

⁴ Dek er ri ko Kaxanu in aye yek, yoweÿ ax gi ex na er monap angëmëne aſëkwa këno ſëkwand en yambaxën.

⁵ Enimin, er ex yo kë wënënd gë eyeyan ed Kaxanu el do gë cale inj.

End ola or ariyenin ar Kërisët enj

⁶ Angëmëne bapela baño këyëbi sëyalind bëmaÿe bën, ata key hi ariyenin ayekax ar Yesu Kërisët. Mondako kë ſanaya gër ola oreÿ mëne bënd ekwëta bën do gë osëyali or këy sëfënd din ol ang eyamb yamb fo hik gër aniyand andey.

⁷ Barikan cusëlëbi bër kë sëyalind bendacan bënd kë yepënënd bënd Kaxanu bën gayik bësoxari bëxarëk këbi balënd bendacan bënjo. Kemënal ey diyand ang yäpëk exo diyand ar këjo balënd bënd Kaxanu ak.

⁸ Edi ed bebër kë bëngwënënd eman el ofëcak dëj exëna. Barikan ofëcak or ar këjo balënd bënd Kaxanu ol xucak ex këbën. Gayikwa Kaxanu abeya bëya këjo ar kë rind mondako an aniyand and gërëgako anj do gë and kë yowënd anj.

⁹ Eyeyan elo ed dal ex, ed mowëta aye ex.

* **4:2 4:2** Amëd anjo, mondako banëbi ſorënd bëlaw bër bela bën do gë okadëp od bafi nawänd bëxwën bërebën ok ang kënebi rind oxye nanganëme fo ak.

¹⁰ Biyi asoro këne soronde gër andiyen, axemëna këne xemënande gër ekwëta, ang bër okaxër fo gayik ayar kënejo yarënde Kaxanu, mëj ar gë aniyan an, adofa dek dek in bërëwak endexëm bën.

¹¹ Ata bejo yapëk eyëbi pelënd, do eyëbi tÿyalind eni dind.

¹² Awa wëj cëj, gil ar šenene, do bërëwak bën korindëlexëni eni tÿfëtel: eyeyan edey el, gë bandixa bandey banj, gë ajana andey anj, gë ekwëta edey el, do gë owënëk orey ol. Gayik šambenjar fo bayi këy, ala kërexi yaf na.

¹³ Xali yatir këme yeli, balëkënalind opën od akayëta and Kaxanu ok gër Amara. Pelindëbi eni kemëna gër etëf ed er këni wëlelind in bête kemënal eyëbi tÿyalind.

¹⁴ Anjëla and re baxo alawënel mëne Kaxanu yël ki në end oyekax orexëm anj, ašot šot këy and xwëtan këni otaxan, do šalen këni enga end bëlëngw bër gër Amara enj. Do wëj kërey dangangan na.

¹⁵ Balindëlexi mbanj bejo, yëlayal gë emëkw el dek gër andiyen andey. Ata këni yana eni watënd bër gër Amara bën dek mëne ola orey ol ang këjo japanënd Kaxanu ak dëj hik.

¹⁶ Titinalind aniyan andey anj do gë osëyali orey ol. Balëkënalind bejo dek. Enimin, angëmëne mondako këy rind afex kën fex wëj, do gë bër ki baxëtënd bën.

5

End bapela enj

¹ Ar xarëna ki gër Amara an, pelëralo ang sorix fo, këreyëjo dexëra na kwëlay-kwëlay. Do ocambenjar ok, pelërayindëbi ang bëmaÿe fo.

² Asoxari axarëk an, pelëralo ang norix fo, do bësoxari bëbeja bën, pelërayindëbi gë owënëk, ang bëmaÿe fo.

³ Dëcarayindëbi bësoxari bësebëta sebëta bën angëmëne ani gi ex na gë ar këbi rëcarand.

⁴ Angëmëne asoxari asebëta sebëta an gë obaš exo ba gë ejiw bën exo, bën tÿvalëxëni emëlaya edexëm el. Mašëninđëlenëbi bëxarëk bën edëba ed lëba kënebi el eni wataxënënd bër hi këni ekun ebat bën ekwëta edebën el gayik eno këjo nënganënd Kaxanu.

⁵ Ar hik enim asoxari asebëta sebëta an, ar bayik gabat an, ajo ex ar këjo yarënd Kaxanu an. Ciš wec xemëna ko cale inj do gë okar od eno dëca ok.

⁶ Barikan asoxari asebëta sebëta, ar xwëndak amëkëña and gë bësošan an, anëka nemi ko ado ga bayi ko mopër.

⁷ Enjo yapëk eyëbi pelënd bësoxari bësebëta sebëta bën eni diyaxënënd gë end kënebi nöp këm.

⁸ Angëmëne ala eno key emëlaya ed bërëxëm el, adofa bër ekun edexëm bën, anëka lap ko ekwëta edexëm el, anëka yëñen ko nëmëc gë ar elod axo gi ex na kërecej an.

⁹ Eno nëgwaxën asoxari asebëta sebëta an gër akayëta and bësoxari bësebëta sebëta, təkëlejo pere bënij ofëxw ocongebat do gilexo ar yër banjo asošan abat fo.

¹⁰ Bela bën deyayindëlexëni mëne ari baxo rind benjekax bejo: aye babi wëlayand obaš orexëm ol, gë emëkw epešax babi xacand bëliyer bën, anebën babi nebënënd osapar onj bërëwak bën, arëcara babi rëcarand bër šëmura këbi bën, do benjekax bënd ex yo baxo rind.

11 End bësoxari bëbeja bësebëta sebëta eŋ cëŋ, aŋandi këbi ŋandid enëbi nër gašëxe, do eno teŋ Kërisët. Men ex, këreyëbi nëgwënd na gër akayëta and bësoxari bësebëta sebëta.

12 Bësoxari bësebëta sebëta bër sebëk eyëla eŋanar ed yëlaya bani el monëp exëni.

13 Mondako hixën këni bëxwëlaraxik, do këni sëfërand bëciw bëŋ gë omëkara. Bëte er xurik ex nënën in ex, ga wata këni eyeyan gë ofëcak këm el, do gë edil ed gër bënd ax gi ex na bëndebën el.

14 Awa wëno er këmëni xaranënd bësoxari bëbeja bësebëta sebëta bën enëbi nërënd gašëxe, enëbi cotënd obaş, do eni mëlayand šenene ekun edebën el, këdi këni šot bërangoyëra andëbi bën er kënebo renaraxën.

15 Bërëmar cëŋ anëka šapa këni do këno sëfënd Sindan in.

16 Angëmëne asoxari arëwāk ebi cot bësoxari bër nëŋ irexëm bësebëta sebëta, kemënalexo ebi dëcarand këdi këbi lenga emëlaya edebën el bër gër Amara bën do eni təkwan edëcaran ed bësoxari bësebëta sebëta bër ax gi ex na gë ar këbi rëcarand bën.

End epëb ed bëlëngw bër Amara eŋ

17 Bëlëngw bër Amara bër kë xadacënd šenene bën, aŋap ŋapëk enëbi pëbënd do enëbi dëcarand adofa bër xemënak gër epemëra ed end Kaxanu do gër osëyali bën.

18 Ga rek wa Oñëgw Omënëk ok:

«Këren kapënd na etëŋ ed engaš end këŋun wëñënd bële eŋ.» Do

«Ar kë riyenind an ŋap këŋo acosa aŋ*.»

19 Ar këŋo lëxwënd alëngw ar Amara xarak axo gi ex na gë otede oki ba otas, këreyëŋo yaka na.

20 And ko wëndëra ala gër Amara aŋ, dexëralo poyoma eni yëdaraxën bëte bër bayik bën.

21 Axara xara këmi gë obal osëm, gër lëngw ir Kaxanu, gër ir Yesu Kërisët, do gër ir omeleka omënëk: tanal ey dind dëk bëbër këmi felënd bëjo, do ŋoweŋ kërey dind na gë epitëndër ed bela.

22 Kemënal wëŋ dëŋ ey gi din awënëk fo. Kërexu nëkanënd na etana ed ala mowëtan otaxan exo gixën alëngw el, gë ala këren bar na gër bëñëŋax bëndexëm.

23 Gayikako laŋ ki yambënënd acël aŋ xali ey daki, cebind təkër goy in, tebël eceb ed wayët men fo el.

24 Na fo exëni bër gë bamena band wat-wat d'amana kiti ex gixën indebën in. Bëte na fo exëni bër kë šonënd bamena bandebën do and kë nëka aŋ fo kë šanayand.

25 Andamat ex gë bandixa banjekax baŋ: band ax watind na ataŋ baŋ dëŋ ax bayi na ga šonayak.

6

End okaďep eŋ

1 Dek bër ex gër oxadëp bën, pëbindëlenëbi mbaŋ bëxwën bërebën bën ang ŋapëk ak, mëŋ bayik bër fac bën ani denara na owac or Kaxanu ol, ani yepën na osëyali orebi ol.

2 Bërëwāk bër ex okaďep bën kërenëbi yafënd na bëxwën bërebën bën ado ga hi këni bëmayë bëndebën gër ekwëta. Bëte gayikako bën

* 5:18 5.18 Andocane 25.4

bërëwak, bër fian kēbi Kaxanu kēnēbi riyeninēnd, kēbēnēlex nēmēc andiyen andebēn aŋ.

End osēyali eŋ

Eŋo Ƴapēk eyēbi tēyalind do eyēbi pelēnd eni di.

³ Angēmēne ala exo tēyalind bēcēxen, bēnd fitarēk gē eyeyan ed ɖal ed Yesu Kērisēt, Axwēn arebi el, angēmēne axo tēfēnd na bebēr sēyali kēmun mēne aƳapan kēŋo Ƴapanēnd Kaxanu bēn,

⁴ awa ajo ar fufēn kēŋo ndafēnan hi ko, ar nemērak hi ko. Mokanj kēŋo xanjēnd ecampēre el do gē ekeƳēr ed nē end bēndey bētil el. Mondako kē Ƴanand oyakēraxi ol, gē oƳēr oŋ, gē odenar ok, do gē eyēlandēr ed beŋēnax el.

⁵ Bakucara band bela bējo baŋ ax kwētēnd na gē ekwēt. Bakucara band bēr gē onden otēmbak ex, band bēr ax bo ex na gēr ɖal ex, band bēr kē yēland mēne ekwēta ed xwēta kēno Kaxanu el acotēraxēn ex.

⁶ Eyo ɖal ex mēne, ebalēkēnali ed bēnd Kaxanu el acotēraxēn atēm ex angēmēne anēngandēra ki nēngandērand gē er šot kēy in.

⁷ Enimin ƳoweƳ ane mēlaw exe na gēr ngwēn ro, bēte ƳoweƳ ane mēlaye na.

⁸ Awa angēmēne ašot kēne šotēnde eyamb yamb in, do gē banjēm baŋ, gwac ebo.

⁹ Barikan bēr kē faƳēnd gēr oƳēkw orebēn mēne afo eni gi bēr gē napul bēn kē wēcēnd gēr eŋēnax. Bēn kēbi sērānd ang amene fo oŋandi odanjēm, oŋandi opēnirēx, oŋandi oŋēnax. Do oŋandi oko kēbi sēwēnd eni nēxena do eni hambēra.

¹⁰ Enimin, aŋana and kodī aŋ ex anēmbēt and gēr ed kē Ƴanawēnd toro ind ex yo. Ata bērēmar ga fian kēni kodī in, hawētāxēn kēni ekwēta ed Kaxanu el, do sēkaxēn kēbi oyot odanjēm.

Bapela bapelatar baŋ

¹¹ End wēj ala ar Kaxanu eŋ cēŋ, kwēyētal beŋo. Calayind aniyān and šenene, and fian ko Kaxanu, and gē ekwēta; aniyān and gē aŋana and bela, and gē ebuŋa, and gē onden omēngwēk.

¹² Kaxērind okaxēr onjekax ond ar xwēta kēŋo Kaxanu oŋ, kwētayal aye aniyān and din and waceli ki aŋ. Ax gi ex na nde ga šot kēy aniyān aŋo rixēn bay osede oyekax ol do wēl kēni otede odanjēm?

¹³ Gēr lēngw ir Kaxanu, mēŋ ar kēbi yēlēnd aniyān dek bebēr gē onjēn an, do gēr lēngw ir Yesu Kērisēt, mēŋ ar reya bax osede oyekax gēr lēngw ir Poŋēs Pilat an, kēmi felēnd eŋo:

¹⁴ kwētayal apela aŋ do ey baƳi, aƳwēnēk do ar gē end kēno nēp kēm xali yatir ko bakaw Yesu Kērisēt, Axwēn arebi an.

¹⁵ Abaka ko bakaw and kēŋo hātan Kaxanu aŋ, mēŋ ar ex gē onēnga do axwēn owun an, ar ex enim Emun an, ar ex Emun end bēmun an, do Axwēn ar bēxwēn an.

¹⁶ Mēŋ gabat ex ar ax cēsēnd na an, mēŋ ex ar lēgēk gabat gēr angoben an, angoben and ala ax tēkand na aŋ, angoben and elod ala ax wat na aŋ, angoben and ala ax kor na exo nēkon aŋ. Mēŋ xwēnēk enjāran eŋ do gē panga ind din ir din iŋ! Amen!

¹⁷ Pelëralëbi bër şotëk napul ir gër ngwën ro bën, këreni dafënanand na. Pelëläbi eno kwëtand Kaxanu, mëñ ar kë yëlënd dëm beÿ dek, ebo nëngandëraxënënd an. Do këreni kwëtand na napul ir kë xor ex kwët ijo.

¹⁸ Pelëläbi eni dind enjekax eñ, napul irebën in gilex añësa and bandixa banjekax. Dëcarayindëlenëbi bela bën gë emëkw epeşax, këreni kwëjënälind na.

¹⁹ Do Taÿëndëlexëni mondako napul isëm ir këni xanađ ecan ecan in, eni dëkayaxën anıyan and đal añ.

²⁰ E Timote, kwëtayal aye er xwëtënan ki Kaxanu in. Kwëÿëtal eyeyan ed kë yepënënd bënd Kaxanu el, tebël eyeyandëra ed ax başënënd na ekwëta el. Kwëÿëtal ecampëre ed në end onangëran or fudac ol.

²¹ Bërëmar cëñ, ga bani soşanand mëne aşot şot këni onangëran olo, sebaxën këni ekwëta ed Kaxanu el.

Awa Kaxanu yëlëlenun oyekax orexëm ol!

Kayëta ixinëm ir Timote in Lilaya in

Akayëta aŋo ex akinëm and yëgwën baŋo Pol Timote aŋ. Epela el dëŋ baŋo feland mondako gayikwa anang nang baxo mëne ecës el ðam ex. Pol axwitan xwitan baŋo mëne bër fana këbi Kaxanu eni pemërand Atëfëtan and Yesu bën ani kor na eni dind andiyen aŋo xarak abi cëmura ex na. Mëŋ baŋo felaxënënd Timote exo kapina ang şorodfa fo. Barikan ebi kwëyëtant bër wër këbi ecampëre, gë batakëra, do gë bër kë yepënënd ekwëta bën.

Er ex gër akayëta in:

End bapela band yël baŋo Timote eŋ: 1.1-2.26.

End ekapina do gë emëlaya ed ekwëta xali gër eŋata eŋ: 3.1-4.8.

Bepelatar beŋ do gë ofelar ol: 4.9-22.

Ecëmar el

¹ Wëno Pol, parëxanda ir Yesu Kërisët hi këme ang yandi këŋo Kaxanu ak. Mëŋ fana ke me tëfëtërand end aniyen and beya baxo ayël këbo yël paß gë Kërisët eŋ.

² Wëj Timote këmi yëgwënëlinde, wëj ar ex asëñiwën ar pëlot gër yomb iram an. Awa Faba Kaxanu do gë Yesu Kërisët, Axwën arebi an, yëlëleni oyeakax ol, gë axayënan in do gë obetak ol.

End ecëkwa do gë ekemën eŋ

³ Aşëkwa këmo şëkwand Kaxanu, mëŋ ar këmo riyeninde ang bano riyeninde bëxarëk bëräm ak*. Aşale këmo şalende gë onden onjekax, do nand këme şalerand yo, hik gëmëd, hik goyat, wëj aşalen këmi şalende.

⁴ Mokofi xofi ke do aŋandi yandi ke mi watëdo exe nëngandëraxën, ga këme xwitand ang şar baxi ongwën and baxe felarënde ak.

⁵ Axwita këme xwitand bëte ekwëta ed ðal ed xwëta këyo Kërisët el. Ekwëta elo gër Loyis, ejix isoxari yanawëk, bëtaxënëk gër norix Enis. Do aye nang këme wëj bëte aşot şot këy ekwëta elo.

⁶ Mëŋ ex, kemënalil anjëla and yël ki Kaxanu and şalen këmi mowëtan otaxan aŋ. Kërey dangangan na këdi kë riwa.

⁷ Enimin angoc and yël këbo Kaxanu aŋ, and gë ojaw, and gë aŋana, do and gë orenik exo, axo gi ex na angoc and gë anjy.

⁸ Mal ey torond në end Atëfëtan and Yesu eŋ ang këme sorond wëno ak. Deyarayinde osede or Axwën arebi ol, kërex cëfënanënd na. Bëte kërex cëfënanërand na endam eŋ, wëno andepëra andexëm aŋ. Barikan toroye në end Atëfëtan eŋ gë panga inde Kaxanu in.

⁹ Kaxanu, gë panga ino fexën këbo do waceli këbo owënëk ol, xarak ax gi ex na ðe ga ri këne benjekax, barikan ga fëna baxo exo di mondako në end oyeakax or yël këbo paß gë Yesu Kërisët eŋ, ðamana exo dixën ngwën in.

¹⁰ Oyeakax olo şanayak gërëgako

* **1:3 1.3** Bëxarëk bër Pol bën Bëşewif bër bax sëfënd aye end Kaxanu hi bani ang rek gër kayëta ir Bëfilip 3.4-5 ak.

and şanayaw ko Yesu Kërisët, Afexën arebi aņ.
 Mëņ rëxëtëk panga ind ecës iņ
 do nęcëtëņęu këbo angoben and anıyan aņ,
 anıyan and gë ecës këm aņ,
 anıyan and këbo nangëñënd Atëfëtan aņ.

¹¹ Gë Atëfëtan aņo hi këme afemëra, parëxanda, do asëyali.

¹² Bëte gër andıyan aņo buņa këme toro ind këme sorond iņ, bari axe cëfënan na. Gayikwa aye nang këme noņo ex ar xwëta këmo an, do mopëni fëni ke mëne axor ko xor exo kaxa er xwëtënan ke in, xali yatir akey apelatar.

¹³ Mëlayal eyeyan emënek ed wëleli këye elo, gılex eyeyan ed këy sëf asëf gë ekwëta ed xwëta këyo Yesu Kërisët el do gë aņana and hik gër ndexëm aņ.

¹⁴ Kwëtayal gër emëkw edey benjekax bend xwëtënan ki Kaxanu pağ gë Angoc Amënek and lëgëk gër ola orebi aņ.

End Onesifor do gë ekun edexëm eņ

¹⁵ Timote, anang nang këy mëne đek bër gër ebar ed Asi bën şapëran ke, ado Fişel do gë Erëmoşen dëņ gër engä eņo exëni.

¹⁶ Axwën Yesu mëlayalebi gë axaÿënan Onesifor do gë ekun edexëm el gayik mëņ laņ baxe felënd me kemëna. Ado ga hi këme andepëra, abaņo şëfënan na endam eņ.

¹⁷ Ecëñëxët and yow ko ro gër Rom aņ, aşalara şalara ke gë obal osëm xali wat ke.

¹⁸ Awa Axwën Yesu mëlayaleņo gë axaÿënan ir Axwën Kaxanu in, xali yatir akey apelatar. Wëj dëņ anang nang këy nëmëc bela đek ang rëcara ke gër Efes ak.

2

End şoroda ir Kërisët eņ

¹ Awa wëj cëņ asëñiwën, kemënëlexi Yesu Kërisët gë oyekax orexëm ol.

² Do bebër wëleli këye ga këme sëfët mërëxand ir otede odanjëm bën, kwëtënanëlëbi bela bër mokwëta, bër kë xor bën bëte enëbi tëyalind bëşëxe.

³ Ang şoroda iyekax ir Yesu Kërisët fo, mal ey torond ang këme sorond wëno ak.

⁴ Angëmëne ar yëlayak gër oşoroda an aÿandi ÿandi këņo eņo nënganënd alëngw arexëm an endexëm eņ, axo kwëndand na bend anıyan and bër ax gi ex na ocoroda beņ.

⁵ Ar kë xaşërënd an, ala aņo cosënd na angëmëne axo tëf ex na şenene bacariya band okaşër baņ.

⁶ Aÿan ar sëwëk gër oşënga orexëm an ÿapëk exo gi aÿanar ar kë yamb er ko xana in.

⁷ Pënilexi er këme rend in: Axwën an ayël ki yël onden ond exi pënixëñënd beÿ đek oņ.

⁸ Kwıtayınd end Yesu Kërisët eņ, mëņ ar xanik gër ecës an, mëņ ar exo andëwëra and Dafid an. Eņo ex Atëfëtan and këme femërand aņ.

⁹ Në end Atëfëtan aņo këme soroxëñënd xali fokëra këne nangëde ar wëndërak fo. Bari eyeyan ed Kaxanu el cëņ, ala ax kor na exo pokëra.

¹⁰ Mëj ex, wëno axapina xapina këme me bujand toro ind ex yo, eni cotaxën bela bër yata këbi Kaxanu bën apexa and gë enjaran end din ir din aŋ, and ko yëlënd Yesu Kërisët aŋ.

¹¹ Eyeyan elo ed mokwëta ex:

angëmëne gë Kërisët šës këne,
bëte gë mëj fo këne liyade.

¹² Angëmëne axemëna xemëna këne,
bëte gë mëj këne wunëde;
angëmëne enëjo yaxëtaye,
mëj bëte yaxëta këbo yaxëtaf.

¹³ Mëj ar mokwëta ko bayi,
angëmëne ax bo ex na ga xwëta kënjone,
gayik mëj din ar hi ko an ko bayi.

End ariyenin ar Kaxanu eŋ

¹⁴ Awa bejo ŋapëk eyëbi kwitanënd gër Amara, gër lëngw ir Kaxanu dëj, mëne eni kwëjëtand ecampëre ed bend gë ofëcak këm el, ecampëre ed bend këbi nambelind bër obaxët el.

¹⁵ Wëj, kemënal eyëbi tëyalind šenene eyeyan ed däl el, ey canayaxëned gër lëngw ir Kaxanu ang ar xamënek andiyen and fana këjo fo, ang ariyenin ar aŋo cëfënan na.

¹⁶ Kwëjëtäl bend kë yepënenđ bend Kaxanu bej, tebël eyeyandëran ed ax bašënenđ na ekwëta el gayik bër watak mondako bën, oyeyandëran oŋo fo këbi šapërelind gë Kaxanu.

¹⁷ Eyeyan edebën elo ang ikejën ind kë ŋañënd fo ex. Imene do gë Filet šëf gër bela bëjo hi këni.

¹⁸ Bën ga lap këni end däl eŋ, këni reyaraxënenđ mëne anëka xucak ekani ed gër ecës el, do bërëmar wëlandëra këbi gër ekwëta ed xwëta këno Kaxanu.

¹⁹ Barikan Amara and rëd ko Kaxanu aŋ, abayi kë bayi, ang rek Oñëgw Omënek ak: «Axwën an anang nang këbi bër xwën këbi bën.» Do «Ar kë řebëtand yo exo mac owac or Axwën ol, řawëtalexo osëmbak ol!¹⁹»

²⁰ Ar gë napul an, odëyamb od šot ko gër iciw indëxëm ok mar od otëx ex do mar od gë omak, ax gi ex na odëyamb od kaŋe do od kodfi fo. Odëyamb od xalanj ok, laj ko rixëraxënenđ, řarikan odëyamb okëbëanaxik ok, gë bakey band ofëna fo ko rixëraxënenđ.

²¹ Awa angëmëne ala exo wunëta do exo teb betëmbak bej, ata ko hi ang edëyamb ed këni rixëraxënenđ yatir ofëna fo, ata ko hi ar yëlayak gër Axwën, do paß gë ola orexëm ol, ko ŋana exo dind bejkekax bend ex yo.

²² Awa wëj Timote, kwëjëtäl betëmbak bend këni rind ocambenjar gë odënaŋ bej. Calayind or šenene ol, gë ekwëta el, gë aŋana aŋ, gë angwëlëra aŋ, do gë oyekax ol, andamat gë bela bër këjo řalend Axwën Kaxanu gë emëkw emënek bën.

²³ Koranëläbi bër këbi řandind en yeyandëra řepëniřëx, bend gë ofëcak këm bën. Anang nang këy mëne bejo gë ekejër fo kë řatand.

²⁴ Xarak ariyenin ar Axwën an ax řap ex na eni kejërënd gë bela. Ecëñëxët, er řapëk exo gi: ar řëngw këjo onden gër bela đek, ar xamëk osëyali, do ar kë bujand mbaŋ.

²⁵ Gilexo ar këbi wërësëtënd endëmane fo bër xorëk ecampëre bën, do exo yëland mëne Kaxanu arëca këbi rëca eni nëngwët ola orebën ol ebi pënixënënd ðal in.

²⁶ Gilexo bëte ar këbi wërësëtënd endëmane fo ebi bakaraxën onden oŋ, do eni gënjëtayaxën gër hamene band şabucara, mëŋ ar sëra bafi eni dind oñandi odexëm an.

3

End bakey bapelatar eŋ

¹ Wëj Timote, nangël wa mëne gër bakey bapelatar, mbaŋ kë yëka.

² Gayikwa bela bën axwëj këni xwëj, do eni gi bëhan bër kodı. Afufënara këni ýana eni pufënarand, do eni dafënarand. Aşır këno ýana eno cirënd Kaxanu, do enëbi mëşenënd bëxarëk bërebën bën. Aşus këni ýana eni cusënd bend Kaxanu beŋ, do ado ebi din ala enjekax ano ýana na eno cëkwand.

³ Owëkw orebën oŋ mbaŋ kë farëdadi xali eni gi gë axaýënan këm, bërena, bër gë anjus këm, bëxeyax, bër şusëk enjekax.

⁴ Ayaxëta kënebi ýana enëbi yaxëtand bërebën bën, do eni gi xoýët xoýët. Ndafënan indebën in këbi şiwën, do eni ŋan bendebën beŋ nëmëc Kaxanu.

⁵ Aliya këni ýana eni dıyand nangëde bër xwëta këŋo Kaxanu fo, xarak gër owëkw orebën aŋëp ñëp këni panga ind ekwëta in. Ata nacëtalëbi caw bela bërako rako bën.

⁶ Şëf gër bela bëjo exëni, bër kë lilënd gër bëciw do kënebi yifand bësoxari bësitarak gër ekwëta bën, bësoxari bër wër këbi beñëŋenax bën, bësoxari bër kë sëfënd oñandi od ex yo.

⁷ Bësoxari bëjo din këni sëyand, bari din ani korënd na eni nang ðal in.

⁸ Ang bani ñëpënd Yanes gë Yambëres end Moyis ak, bër kë sëyalind benëgwëş bën mondako fo këni ñëpënd eni kwëta ðal in*. Ata bëjo bër gë onden otëmbak exëni, do ekwëta edebën el dek yepëk.

⁹ Barikan enëgwëş end bela bëjo eŋ dek kë fëlëtar, ang ebax end Yanes do gë Yambëres ak. Ala ax bo na ga këbi baxët.

End anıyan and Pol eŋ

¹⁰ Wëj cëŋ, aye sëf këy er këme sëyalind in, bëte aye wat këy ang wëlaya këme ola oram ak. Anang nang këy beber këme fënannd me di bën. Anang nang këy bëte ekwëta edam el, ebuŋa ed buŋa këme el, ang ke balënd end bela ak, ang xemëna këme ak.

¹¹ Anang nang këy bëte ang narëndëra këne ak, do ang soro këme gër angol and Ançëoş, gër and Ikoñom, do gër and Lisëtër ak. Bëte toro ind fe bayık ame buŋa ex na? Barikan Axwën an din ke racëtënd gër toro ind ex yo.

¹² Dek bër këbi ýandind eni dıya ang këŋo ýapanënd Yesu Kërisët ak bën, arixëra kënebi ýana enëbi dıxërand.

¹³ Barikan bëñëŋenax bën, gë bëyıfa bën din këni ýana eni mendërand do eni basënd eñëŋenax eŋ, enëbi nambelind bëşëxe ang nambëra këni bën ak.

¹⁴ Barikan wëj, bayıl ga xwëtaya këy bend sëya këy do fëni ki mëne ðal dëŋ ex beŋ, ga nang këy ako noyo sëyali ki.

* 3:8 3.8 Andocane 7.11-22

¹⁵ Elod inēmēta ga nang këy wa Oñëgw Omēnëk ok. Awa Oñëgw Omēnëk oko fo kë xor exi yël orenik ol, ey cotaxën apexa and këbi yëlënd Yesu Kërisët bër xwëta këno aņ.

¹⁶ Oñëgw Omēnëk od ex yo gër Kaxanu xaniwëk do ofëcak or kë wëlawënd ol ex: osëyali ol, gë ewerëšët ed bër kë lifënd el, gë edebët ed bësëmbak el, gë ekadac ed gër or šenene el,

¹⁷ exo gixën ala ar wāk end Kaxanu an, ar kë xorënd exo di enjekax end ex yo.

4

End epemëra ed Atëfëtan eņ

¹ Awa Timote, gër lëngw ir Kaxanu do gë ir Yesu Kërisët, mëņ ar kë bakaw ebi kiti bela an, hi këni bëbëngw, hi këni bësësëk, këmi xarand gë obal osëm. Axara këmi xarand në end akey and ko bakaw eņ, në end owun orexëm eņ,

² pemërayind Atëfëtan aņ, deyarayind nand ex yo, saxan ki nde, lakan ki nde. Wërëšëtindëbi bela bën, dexërayindëbi, kemëninđëbi, buņanindëbi and këyëbi sëyalirand aņ.

³ Gayikwa në eyow ex amëd and bela bën abi ñana na ebi ñandind or osëyali or đal ol. Ga këbi yana ebi kanjënd eboxët ed oñandi odebën el, ašala kënebi yana enëbi caland bësëyali bër bësëyali.

⁴ Banëf bandebën baņ këni ħawëтали gë đal in, do eni kwënda obaxët or bendacan.

⁵ Barikan wëj, gil gë anjus gër bey đek, buņayind ado ey torond, pemërayind Atëfëtan aņ, balëkënaliyind andiyen and fana ki Kaxanu aņ.

⁶ Wëno cëņ, anëka hi këme ang ešëb-ceb ir këni xošënd në šadaxa fo, do oñe ondam oņ dëņ ħatëguk mondako.

⁷ Anëka xaxër këme okaxër ond yap bax me kaxër oņ, añata ħata këme andiyen andam aņ, do aye wëlaya këme ekwëta ed xwëta këmo Kërisët el.

⁸ Ata elod gërëgako, acosa and or šenene and fenin ke aņ, Axwën Yesu, mëņ ar ex axiti ar šenene an, ayël ke yëlëđ yatir akey apelatar. Ayël këbi yël bëte bër ħan këno do këno šëninđ exo bakaw bën, axi gi ex na wëno fo.

Bepelatar ben

⁹ Kemënal ey yow aņand ro gër ed hi këme.

¹⁰ Demas cëņ, aņaņëta yañëta ke gayik bënd gë okey oko xëbënan këno nëmëc, kwël ye ko de gër Tesalonik. Këresanjës aye ye ko gër ebar ed Galasi, do Tit, gër ed Dalëmasi.

¹¹ Luk gabat bayik ro gë wëno. Awa tëfërëgudën gë Marëk and këy yowënd aņ gayik mbaņ ke rëcati gër andiyen.

¹² Alawën lawën këmo Tišik gër Efes.

¹³ And këy yowënd aņ, mëlaliwëđ ocuđ otëm ond sebëgu bame gër Tërowas, gër iciw ind Karëpos oņ. Mëlaliwëđ bëte bakayëta baņ, adofa bakayëta band monëkw baņ. ¹⁴ Alekësandër, asap an, mbaņ rixëra ke. Axwën an, awašën këno wašën bandixa bandexëm baņ.

¹⁵ Wëj bëte kwëyëtalö gayik mongwërëna wërëna baxo ga xey këno osëyali orebi ol.

¹⁶ Yatir w̄ac ke añanar axiti an, gabatak ax yow bana exe ðañjēta: ðek şapëran bane. Bari Kaxanu kēreβi nēp na nē eņo.

¹⁷ Axwën an wa laņjēta baxe, do xemën ke, eni wëlxën Atëfëtan aņ paβ gë wëno, ðek benëng beņ. Do Axwën an mondako racët ke gër etëy ed yëraņ.

¹⁸ Aracët ke racët gër eñëņënax end ex yo, afexën ke fexën, do exe mēla yaņ gër orën, gër ed wun ko. Duwanëņone mēņ ar gë enjaran end din ir din an! Amen!

Ofelar ol

¹⁹ Aşëma këmëni şëmand Përisëka, gë Akilas do gë bër ekun ed Onesifor bën.

²⁰ Erasët cëņ, gër Koreņjët bayiw ko, do Tërofim fo sebëgu këmo aşëxwëra gër Mile.

²¹ Kemënal ey yow ðamana ex ŋatëgu ayem in. Ebulos, gë Pudeņës, gë Linos, gë Këloja, do ðek bëmaŷe bëņ ki şëmand.

²² Awa Axwën an gilexo gër onden ondey! Yelëlerun oyekax orexëm ol!

Kayëta ir Tit in Lilaya in

Kayëta ijo Pol yëgwën baŋo Tit, ar enga endexëm gër epemëra ed Atëfëtan and Yesu Kërisët an. Afel fel baŋo Tit ebi yata bëlëngw bër bamara band gër ošir or Këret. Axwitan xwitan baŋo mondake yäpëk eni gi bëlëngw bër bamara bën. Bëte afelëra felëra baŋo Tit mondake yäpëk exo dıyand šenene gër Amara: gë bëxarëk bën, gë bësoxari bëbeja bën, gë ocambenjar gë odënaŋ ok, do gë okadëp ok. Mëŋ alëngw an yäpëk eno tëfëtelind. Afel fel baŋo bëte Tit kërebi teb na bësëyali bënëgwëš bën eni tëyalind bënd gë ofëcak këm beŋ. Er ex gër akayëta in:

End osëyali or Pol eŋ: 1.1-4.

End ola or bëlëngw bër Amara eŋ: 1.5-16.

End anıyan and gër Amara eŋ: 2.1-3.11.

Ofelar ol: 3.12-15.

Ecëmar el

¹ Wëno Pol, ariyenin ar Kaxanu an, kë yëgwënëlınd kayëta ijo ro. Parëxanda hi këme, Yesu Kërisët do gë Kaxanu fana këne mëni nangënënd end däl eŋ bër sana kënëbi bën, eno kwëta, eni dıyand ang këbi yändind ak

² do eni yarënd anıyan and din ir din aŋ. Damana exo dixën ngwën in beya babi Kaxanu anıyan aŋo, xarak mëŋ axo nëgwëšënd na.

³ And ñatan këŋo Kaxanu, mëŋ ar ex afexën arebi aŋ, anëcëtëgu nëcëtëgu ko eyeyan edexëm ed xwëtënan ke me pemërand el.

⁴ Tit, wëj ar hik enim asëñiwën, ga bar ke ekwëta edebat an, asëma këmi šëmand. Faba Kaxanu do gë Yesu Kërisët, Axwën arebi an, yëlëleni oyeakax ol do gë obetak ol!

End bëlëngw bër amara eŋ

⁵ Wëno er sebaxënëgu këmi gër Këret in ex, ey paŋ eketënëgu ed bebër bayi bax el, do bëte eyëbi tana bëlëngw gër Amara and angol kala, ang fel bami ak.

⁶ Ala ar këyo sana exo gi alëngw an, gilexo icën ind asoxari abat fo, ar gë end këno nëp këm. Bëte gilexo sëm ir obaš or wāk end Yesu, or ax ñac ex na, or ax mëšind na.

⁷ Enimin, aŋap yäpëk alëngw ar amara an exo gi ar gë end këno nëp këm, gayikako ar xwëtënan këno bënd Kaxanu hi ko. Kërexo puñënarand na, kërexo gi na xoŷët xoŷët, kërexo gi na ašëb, kërexo gi na axeŷax, kërexo caland na exo cot kodı in gë osëmbak.

⁸ Barikan gilexo ar këbi lëkayand aye bëliyer, ar ñanëk enjekax, ar šenene, arenik, aŷënëk, ar xamëk emëlaya ed gaf irexëm.

⁹ Kwëtalexo aye eyeyan ed däl el, bayilex ang sëyali këno ak, exo koraxënënd ebi kemën gë osëyali or šenene ol, do ebi masinaxënënd bër kë šampërend bën ang këni lifënd ak.

¹⁰ Enimin, moñëmb yëmb këni bëwëşik bën, bësëyali bër benëgwëš bën, do gë bënambeli bën, adofa gër enga end Bëšëwif bërëwāk end Yesu.

¹¹ Bëjo yäpëk eyëbi cëmin gayikako yer oxun oŋ këni wëlënd gë osëyali or enëgwëš or këni šotaxënënd kodı gë osëmbak ol.

12 Ar hi këni ebar ebat do hi ko alawñenel re këbi:

«Wën Bëkëret bën din bënëgwëš hi kën,
ang owacar oxeŷax fo hi kën,
bongëleŷ bokwëlaraxik hi kën.»

13 Osede olo ðal dëŋ ex, mëŋ ex dexërayindëbi mbanj eni cotaxën ekwëta ekemax.

14 Tebëlexëni obaxët or benëgwëš bend Bëšëwif ol, bend ex bapela band bela bër kë hëpënd ðal beŋ.

15 Er ex yo, awënën wënëk gër bëwënëk, bari ŷoweŷ ax men ex na gër bër buyarënyak, do hi këni gë onjëpëgënan bën: onden ondebën on buyarëk.

16 Mondako këni sošanand mëne anang nang këno Kaxanu. Barikan bandixa bandebën banj këbi felëtënd. Bëjo bër mocus exëni, bëwëšik exëni, bër kë sëkwanënd eni di enjekax exëni.

2

End osëyali or ðal eŋ

1 Wëj cëŋ, pelindëbi bend rek osëyali or ðal beŋ.

2 Pelindëbi bësošan bëxarëk bën eni gi bër gë anjus, bër mopëb, bërenik, bër xemëk gër ekwëta, gër ebal ed bela, do gër ebujan.

3 Pelindëbi bësoxari bëxarëk bën eni ðiyand ang bër yëlayak gër Kaxanu fo. Këreni gi na bërena bër bela, këreni gi na okadëp od ekurelira ed ngyo. Tëyalindëlexëni enjekax eŋ.

4 Masinindëlenëbi bësoxari bëbeja bën ang ŷapëk ebi balënd end bëcën bëndebën do gë obaš orebën ak.

5 Tëyalindëlenëbi eni gi bësoxari bër gë anjus, bëwënëk, bër ye këbi onden, bër kë feŷepëŷënd bëciw bëndebën, bër bëngw këbi onden, bër këbi baxëtënënd bëcën bëndebën. Ata bayik ala ax ñana na exo denand eyeyan ed Kaxanu el.

6 Pelindëbi bëte ocambenjar ok do gë odënaŷ ok eni gi bërenik.

7 Gër ga hik yo, wëj dëŋ aŷap ŷapëk ey gi ar motëfëтели gër benjekax bend këy rind. Do and këy sëyalind aŋ, ola orey ol gilex or ðal, or mopëb.

8 Gilex bëte eyeyan emënëk ed ala ax kor na exo cembët. Angëmëne mondako ex, ata këŋo wëlandëra ar këbo wañërelind an do eñëŋëanax end këbo yëlan, axo cot na.

9 Pelindëbi okadëp ok enëbi wëlënënd gër beŷ ðek bëxwën bërebën bën, eni kemënanand ebi nënganaxën endebën eŋ, këreni campërend na er këñëbi felënd in.

10 Bëte watiyindëlex gër ola orebën mëne bër mokwëta hi këni, ŷoweŷ këreni dekanand na. Mondako këni fëbaxën osëyali or Kaxanu, Afexën arebi ol.

11 Gayikwa ašanaya šanayak gër bela ðek oyekax or Kaxanu or kë yëlënd apexa ol.

12 Ata oyekax olo këbo sëyalind ene kwëŷëtande becusëšus beŋ, gë oñandi od gër ngwën ro ok do ene cotaxëne gë okey oko dëŋ, aniyand and gë orenik, and gë onden, and šenene, and kë wëlayand bend Kaxanu.

13 Mondako këne šënixëne er gë onënga ir këne yarënde in, do gë akey and kë šanayaw enjaran end Yesu Kërisët aŋ, mëŋ ar ex Kaxanu, ar xwën këbo do fexën këbo an.

¹⁴ Mëj dëj yëlayak në endëfi ebo dacëtaxën gër eñëñenax end ex yo do ebo mënën, ene gixëne bulunda ir xwën ko, ir kè balëkënalind edi ed benjekax in.

¹⁵ Mondako ÿapëk eyëbi tÿyalind, eyëbi kemënënd do eyëbi wërëšëtënd gë dek or gapak or šot këy ol, ala këreno yaf na!

3

End aniyand oxërecej eñ

¹ Kwitanindëfi bërëwāk bën mēne aḡap ḡapëk enëfi baxëtēnënd bëlēngw bën do gë bemun beñ. Diyindëlexëni er këni rend in, do gindëlexëni bēwëlëk eni di enjekax end ex yo.

² Pelëlēbi eni gi bër mongwëlër, bër bēngwëk, do eni nēnga gër bela dek, ala këreno denand na.

³ Enimin, biyi bēte dāmana enējo nange Kërisët, er hi bane bēfēnirëx, bēwēšik, bēnambërak, okadëp od oñandi oñëñenax do gë od benēngax betëmbak. Mbañ xey bane, do bašo yakëraxirand, bane xoḡëndērēnde do bane šusērēnde andëfi rebi añ.

⁴ Barikan and hātan këjo Kaxanu Afexën arebi añ, wāsin këšo biyi bela bën oyekax orexēm ol do ang hān këšo ak.

⁵ Në end axaḡēnan irexēm fo rixën ko mondako, bari ax gi ex na de ga ri këne bēnd šenene. Afexën fexën këšo gë xobuyi or andēwa angašax ol do gë enēngwēt ed ko nēngwētënd Angoc Amēnëk el.

⁶ Kaxanu yël këšo dēm Angoc Amēnëk añ paš gë Yesu Kërisët, Afexën arebi an

⁷ ebo kwëtaxën bër šenene paš gë oyekax orexēm ol, ene cotaxēne aniyand din and këne yarēnde añ.

⁸ Awa eyeyan elo dāl ex do aḡandi ḡandi ke eyëbi kënenanënd bër xwēta këjo Kaxanu bën gë ošal osēm ebī bër oxën edi ed benjekax el. Awa eño ayeyek do ofëcak or bela ex!

⁹ Barikan kwëḡetal oyeyandëran ofēnirëx oñ, gë or bēnd bāndēwëra oñ, gë oxeyër oñ do gë ecembëtēndēr ed në end acariya and Moyis el gayik dek beño ax ñap ex na, ofëcak këm ex.

¹⁰ Ar kë wëlawënd bakucara gër amara an, pelëralo amat xali baki, bari ḡwayidō angēmēne axi baxët ex na.

¹¹ Anang nang këy mēne ala arako rako an, asëmbak ex, ar kë wëndërand ex do gë andexēm dëj ko nēpayand.

Bapela bapelatar bañ

¹² And këmo lawēnëli Arëtemas ba Tišik añ, kemēnayid eye kacali gër Nikopolis gayik gër emëkw edam faḡ këme exe kuca fën amēd and gë ayem añ.

¹³ Kemēnal eyëbi yëlëra šëlafana, Senas, asëyali ar acariya an do gë Apolos eni kucañ gër dāmana irebën, ḡoweḡ këreni can na.

¹⁴ Aḡap ḡapëk bēmaḡe bēndëfi bēnd ex bërëwāk beñ eni tēya egi ed bēnēngax el, do gindëlexëni din bēwëlëk gër edi ed benjekax, enëfi dëcaraxēnënd bër šēmura këfi mbañ bën; këreni dīyand na wa gë ofëcak këm.

¹⁵ Awa bër enga endam bën dek ki šëmand. Cēmalëbi bër ex odawo odebi ga bar këne ekwëta ebat bën.

Kaxanu yëlëlenjun wën dek oyekax ol!

Kayëta ir Filemonj in Lilaya in

Akayëta aŋo Pol yëgwën këreceŋ ir baŋo Filemonj. Ar Xadëp irexëm ir bano wăcënd Onesim, naŋa baŋo. Ga fed këni gë Pol wël ko end Yesu Kërisët eŋ, ŋa ko do hi ko mëŋ bête këreceŋ. Ata Pol fel këŋo exo maŋi gër axwën arexëm Filemonj. Yëgw kayëta ijo ro eŋo karaxën Filemonj eŋo kaca gë eteban Onesim. Gayikwa angwën aŋo, xadëp ir naŋak in, asoron bano soronënd, bandëmar alaw bano lawënd. Er sëyali ko Pol gër kayëta aŋo ro in ex ebalër ed bërëwak end Kërisët el, aŋap ŋapëk ex canayand gër banëkëra bandebën. Mëŋ ex Pol axara baŋo Filemonj eŋo kaca Onesim gë obal gayikako anëka hi baxo arëwak end Kërisët ang mëŋ ak. Er ex gër akayëta in:

Ecëmar el do gë ecalen ed Filemonj el: 1-3.

End Onesim eŋ: 4-22.

Ofelar ol do gë cale ipelatar iŋ: 23-25.

Ecëmar el

¹ Wëno Pol, ar fëra këno në end Yesu Kërisët an, wëno gë abaŋe Timote ki yëgwënëlınd wëj Filemonj. Wëno mbaŋ ke balënd endey eŋ, wëj ar bar këne andiyen amat an.

² Gër kayëta ijo ro, abar bar këmun wëj gë Apiya, imaŋe itoxari indefi iŋ, gë Arëšip ar xel këmi hi enga endemat an, do gë bër gër Amara and hik gër iciw indey bën.

³ Faba irebi Kaxanu do gë Axwën Yesu Kërisët, yëlëlenun oyekax ol do gë obetak ol.

End aŋana aŋ do gë ekwëta ed Filemonj eŋ

⁴ Din këmi xwitand mi calen do këmo šëkwand Kaxanu ir xwën ke.

⁵ Awëlati wëlati këme mëne wëj mbaŋ xwëta këyo Axwën Yesu, bête mbaŋ ki balënd end dëk okëreceŋ ocandax eŋ.

⁶ Ga bar këne ako ekwëta edebat, anang nang këy dëk er yek eyëbo din në end Kërisët in. Awa masinëlëbo ngwa.

⁷ Wëno mbaŋ nëngandëra ke do mbaŋ xemën ke aŋana andey aŋ. Abaŋe Filemonj, enimin okëreceŋ odanjëm yema këbi owëkw oŋ në endey.

End emëka ed Pol eŋ

⁸ Mëŋ ex, ga yël ke Kërisët or gapak ol, anëŋali anëŋali domi er ŋapëk ey di in, bari ame di na.

⁹ Er ŋapan ke mi kara mo kara ga nang këme ako gë aŋana hi këy. Wëno Pol, anëka xar këme bête waca ke hi këme gër epëra në end Yesu Kërisët.

¹⁰ Axara këmi xarand end Onesim eŋ*. Asëniwën iram hi ko elod yatir ŋa ko end Kërisët eŋ ro gër epëra.

¹¹ Bakey band xucak baŋ, ofëcak abaxi rin na. Barikan gërëgako, arin këbo rin wëj gë wëno.

¹² Anëka felëli këmo exo maŋili ado ga lëkër këmi mbaŋ.

* **1:10 1:10** Onesim ijo xadëp hi bax. Anaŋa naŋa baŋo Filemonj, ar xwën baŋo an, hër ko dŋup gër angol and fëra bano Pol.

¹³ Dek ýandi baxe exo bayi gër ndam ro, exe dëcarand ang do ye rëcara wëj ak ang hi këme gër epëra në end Atëfëtan ak.

¹⁴ Bari gematak axe ñandi bana me di xarak axe wëlër exe na pere këdi këmi nëýali eye din oyekax olo.

¹⁵ Bamat imëd fo şapër ban gë Onesim enun ketaxën din.

¹⁶ Barikan gërëgako nëmëc xadëp hi ko. Imaýe ind ki bal mban hi ko, axo bo ex na xadëp fo. Wëno gë pit ke balënd endexëm en xarak wëj doxi balënd nëmëc gayik xadëp irey exo. Bëte arey hi ko ga bar kën ako gër Axwën Yesu.

¹⁷ Awa angëmëne wëj gë wëno abar bar ke, kwëtayalo Onesim ang xwëtayadoye wëno ak.

¹⁸ Angëmëne aŵenan ŵenan ki, wëno këye wëkad, do angëmëne ýeý ýomëxa ki na, wëno ki wäşëñëd.

¹⁹ Ata wëno Pol kë ýëgwëhind gë ataxan andam an dëñ: wëno aŵaşën këmi wäşën. Wëj aniyandey an dëñ ga ýomëxa këye wa, bari ami pel na.

²⁰ Eyo abaýe, dëcale mondako në end Kërisët, yemënël emëkw edam el ga bar ke ako gër ndexëm.

²¹ Anang nang këme mëne aŵa këy ŵa er këmi ýëgwënëhind gër kayëta ijo ro in. Aye fëni ke mëne nëmëc er xara këmi in këy ri.

²² Gërëgako këñënanëxëye bëte aciŵ, yëla këme mëne asebët këne sëbëtëli gayik Kaxanu ayakali këñun yakali cale indewën in.

Epelar el

²³ Epafëras, imaýe ind fëra këñëbo në erebat në end Yesu Kërisët in, ašëma këñun šëmand.

²⁴ Ašëma kënun šëmand bëte bër bar këmi andiyen bën: Marëk, gë Arisëtarëk, gë Demas do gë Luk.

²⁵ Oyekax or Axwën Yesu Kërisët ol gil ex gër onden ondwën!

Kayëta ir Bêšewif in Lilaya in

Kayëta ir Bêšewif ijo ala ax nang ex na ba noŷo ŷëgwëk. Er kë reyand mëne Yesu Kërisët nëmëca këbi Moyis do gë ðek bëlaŷwënel bër Kaxanu bën. Gayikwa mëŋ šësëk gër kërëwa šadaxa ir din ir din ir këbo sebanaxënd Kaxanu beñëŋënax in. Ga ħata ko ðek er ebax exo di eni pexaxën bela in, Yesu Kërisët abaka baka ko gër Sëm. Do mëŋ rix këŋo ašadaxan alëngw ar din ir din. Akayëta aŋo ro këbi sëyalind Bêšewif bërëŷwak end Kërisët bën mëne aŷap ŷapëk eno tëf mëŋ fo, këreni bakan na cale ikarëk indebën in. Er ex gër akayëta in:

End enëngwët do gë emënëd ed ngwën eŋ: 1.1-2.4.

End apexa and wëlaw ko Yesu Kërisët eŋ: 2.5-4.13.

End ašadaxan alëngw ar gër orën eŋ: 4.14-6.12.

End eter ed gë šadaxa ir Yesu eŋ: 6.13-10.39.

End ekwëta ed xwënaxënëd këbo Kaxanu eŋ: 11.1-13.25.

End Asëñiw ar Kaxanu eŋ

¹ Akarëk aŋ, Kaxanu bakëlëbëd bakëlëbëd do gë bamatinali bandanjëm felëra këbi bëxarëk bërebi bën paß gë bëlaŷwënel bën.

² Barikan gër baqey bapelatar band hi këne baŋo, afelëra felëra këbo paß gë Asëñiw. Ata Kaxanu paß gë Asëñiw irexëm ijo ri ko ngwën in do mëŋ fo ex ar sana këŋo exo kwën beŷ ðek an.

³ Gër Asëñiw ijo šanayak oye or enjaran end Kaxanu ol,

gër ndexëm fo watik enimin ola orexëm ol,

bëte mëŋ fo lëkayak ngwën in gë eyeyan epangak edexëm el.

And rin këbi bela šadaxa ir angunëtan and beñëŋënax aŋ,

abaka baka ko ŷëpax ko yaŋ gër orën, gër liw ir Kaxanu, mëŋ ar gë owun osëm an^{*}.

End Yesu do gë omeleka eŋ

⁴ Asëñiw ijo nëmëca këbi or gapak ol omeleka ok

mëŋ yëlaخن këŋo Kaxanu oŷac or wëlik nëmëc gë orebën ol.

⁵ Enimin Kaxanu, elod aŋo pel ex na meleka:

«Wëj ex Asëñiwën, wëno wa rëw ki doru.»

Do bëte:

«Wëno kë hi Sëm do mëŋ exo gi Asëñiwën.»

⁶ Barikan Kaxanu and baŋo lawënegund Asëñiw gër ngwën ro aŋ, mëŋ ar hik d'amana exo dixën beŷ ðek an, are re ko:

«Dek omeleka od Kaxanu ok, poxiyindëlexëni eno cale^{*!}»

⁷ End omeleka eŋ cëŋ, are re ko:

«Omeleka od Kaxanu ok bangoc exëni,

Bëriyenin bërexëm exëni ang xodux or xafa-xafa fo.»

⁸ Barikan end Asëñiw eŋ, are re ko:

«E Kaxanu, ayël yël këyo din ir din acët and owun oreŷ and ex acët and or šenene aŋ.

⁹ Añan ñan këy end šenene eŋ do šus këy eñëŋënax eŋ.

E Kaxanu, Kaxanu sana ki,
 mên xoš ki gë ogu exi nëngandëraxënënd
 do mondako sana ki gayikako abal këno balënd
 endey enj nēmec gë end bošandax enj*»

¹⁰ Do bête:

«Axwën, wěj rik edēda ed ebar el elod gër ŷanar
 do orën ol, andiyen andey ex.

¹¹ Orën ol gë ebar el ašapër kē šapër
 axar kē xar ang banjëm fo.

Barikan wěj din ir din këy bayi.

¹² Alongomira këy longomira ang bacud bakarək fo,
 do ey nēmba ang këni nēmband bacud bacēxe ak.

Barikan wěj din ar hi këy an këy bayi,
 ola orey ol or din ir din ex*»

¹³ Kaxanu nande fel këno na meleka:

«Nēpal gand liw iram ro
 xali mēni bar bërangoŷera andey bën eni gi ambēñaxën andey*»

¹⁴ Ax gi ex na nde omeleka ok ex bangoc band këno riyeninënd Kaxanu
 bañ? Ax gi ex na nde bën këbi lawëndërand eni di andiyen and edëcara
 ed bër kē šot Apexa bën?»

2

End apexa akëbënaxik enj

¹ Mên ex, aŷap ŷapək ene balëkënalinde mbañ eyeyan ed wël këne el
 këdi këbo nambeli ala.

² Enimin, angëmene eyeyan ed wëlaw këni omeleka el ed mokwëta ex,
 angëmene Kaxanu šenene nēp babi bër wëndërak do fiēp bax eni kwëta
 bën,

³ mondake kënëno šanade biyi angëmene alangangan langangan këne
 apexa and xëbënək mondako aŷo? Axwën Yesu ga ŷanak wa etëfëtëran
 ed apexa aŷo el bëtaxën këni bër baŷo baxët bën ene nangaxëne mēne
 dal dēj ex.

⁴ Ax gi ex na nde wa Kaxanu afëb baxo fëbënd osede orebën ol ga babi
 yëlënd panga ind bani rixënënd becarax in, gë bërëcaxik bënd ex yo, do
 gë banjëla band babi yëlënd Angoc Amënëk bañ ang këno ŷandi ak?

⁵ Gayikwa ngwën ingašax ind këne rende ayow kē yow in, Kaxanu abi
 yël ex na owun ol omeleka ok.

⁶ Barikan ala rek na gër Oñëgw Omënëk:

«Kaxanu, ine ngwa hi ko Asëñiw ar ala an,
 mên ki balaxënënd mondako endexëm enj?

Noŷo ngwa hi ko mên këyo fëŷepëŷaxënënd mondako?

⁷ Tëkër fo wã bay exo bana gër omeleka,

Ata wěj šud këyo owun or gë enjaran ol do gë or gapak ol.

⁸ Beŷ bën dek xwët këy dila gër osapar orexëm*»

Kaxanu, ga bar ko ako beŷ bën dek gër owun orexëm, ŷoweŷ ax bayi ex
 na. Dal ex gërëgako ane watënde ex na mēne gër beŷ dek wun ko.

⁹ Barikan awat kënëŷone wate Yesu, mên ar bana bax imëd fo gër omeleka
 an. Awat kënëŷone wate ga wun ko, gë enjaran enj do gë or gapak ol gayik

* 1:9 1.9 Calemoñëw 45.7-8 * 1:12 1.12 Calemoñëw 102.26-28 * 1:13 1.13 Calemoñëw 110.1

* 2:8 2.8 Calemoñëw 8.5-7

mêḡ sorok ecês el. Gê oyekax or Kaxanu ol, šêsaxên baxo Yesu nê end bēla đek.

¹⁰ Enimin, Kaxanu rik beḡ bēn đek do mēḡ xwēnēk. Do ga ḡandi kēḡo ebi mēla bēla bēranjēm gēr enjaran endexēm, seḡ kēḡo Yesu exo toro, exo gixēn aḡelēk ar ebi mēlanaxēnēḡu apexa an.

¹¹ Gayikwa ar kē wēnēnēnd an do gē bēr wēnēn kēbi bēn, nē arabat šanēḡu kēni. Mēḡ ex, Yesu aḡo cēfēnan ex na ebi mac bēmaḡe,

¹² and re ko:

«Asēfētan kēmēni sēfētan oḡac orey ol bēmaḡe bēḡ,
ayas kēmi yas mērēxand ir amara*.»

¹³ Do bēte:

«Wēno axwēta kēmo xwēta Kaxanu.» Bēte are re ko: «Nēkodēbo wēno gē bēla bēr yēl ke Kaxanu bēn*.»

¹⁴ Awa gayikako bēla bēḡo bēr gē beman exēni, Yesu ahi hi baxo bēte gē eman ang bēn ak. Ašēs šēs ko eḡo koraxēn ar wēña baḡi bēla gē ecēs an, mēne ngēḡ šabucara in.

¹⁵ Mondako ri ko ebi dacētaxēn đek bēr bax liyand gēr oxadēp bēn ga bani yēdand ecēs el.

¹⁶ Enimin đal ex, bērandēwēra and Abēraxam bēn yow baxo ebi đēca mondako, bari ax gi ex na omeleka.

¹⁷ Bēte aḡap ḡap bax eni bar andēwēra amat gē hobinēm, exo gixēn ašadaxan alēngw ar gē axaḡēnan do ar mokwēta gēr andiyen and Kaxanu, ebi dinaxēn bulunda in šadaxa ir angunētan ir beḡēḡenax in.

¹⁸ Gayikako mēḡ đēḡ anang nang ko er ex atēy in do gē er ex toro in, axor ko xor ebi đēca bēr kēbi fab atēy bēn.

3

End Yesu do gē end Moyis eḡ

¹ Wēn bēmaḡe bēmēnēk bēḡ, wēn bēr hik šēf gēr oḡac or Kaxanu or ḡac kēḡun gēr orēn bēn, awa kamanino Yesu, mēḡ ar kēne reyarande poyoma mēne mēḡ laḡwēnēḡu kēḡo exo gi parēxanda do ašadaxan alēngw.

² Ar mokwēta hi baxo gēr ogēs od Kaxanu ang hi baxo Moyis akarēk ak, mēḡ ar laḡwēnēḡu baḡo do xwētēnan baḡo đek bēr gēr iciḡ indexēm an.

³ Ata Kaxanu, ga xwēta kēḡo mbaḡ Yesu yēlaxēn kēḡo enjaran end nēmēcak end Moyis eḡ. Gayikwa ar bayēk iciḡ an xēbēnēk nēmēc gē iciḡ ind bay ko inḡ.

⁴ Enimin, iciḡ ind ex yo ala bayēk, xarak Kaxanu ex ar bayēk beḡ đek an.

⁵ Moyis cēḡ, ahi hi baxo ariyenin ar xwēta baḡo do xwētēnan baḡo đek bēr gēr iciḡ indexēm bēn exo deyaxēnēnd osede or er ko re in.

⁶ Barikan Kērisēt ar mokwēta hi ko ang Asēñiḡ fo gēr iciḡ indexēm. Xarak iciḡ ino, biyi ene angēmēne abayi kēne bayinde ga xwēta kēnēḡone, do angēmēne abayi kēbo bayind eyar ed kēne ḡanelinde el.

End emēšen ed Kaxanu eḡ

⁷ Mēḡ rexēn ko Angoc Amēnēk aḡ:

«Doro, angēmēne en wēlēnd oniḡ or Kaxanu ol,

⁸ kēren mēšind na gēr oḡēkw orewēn ang bani wēšind bēxarēk bērewēn ak, yatir ri baḡi Kaxanu atēy gēr ladawe.

9 Gêr ladawe, bêxarêk bêrewên bën ari bani rind bend kêmêni xoÿênaxên
bên

do awat wat bani bendam bên

10 xali bēniy ofēwx onax.

Mêj xoÿênaxên bamēni banjex bandebên ban,
do re kēme: “Banjēlan bandebên ban din kēbi nambelind
do ani nang ex na bapela bandam ban*.”

11 Awa ga xoÿ kēme ako, yaşar kēme: Bêjo din ani n̄at na gêr ebar ed
xēñēnan kēmēni eni teyētax*!»

12 Awa gêr amara andewên titinayin de bēmaÿe, kērexo gi na ar gē
emēkw eparēdadik, ed gē oñpēgēnan, ed kējo h̄awētand Kaxanu, mēj
ar gē aniyān an.

13 Barikan kemēndērandēn andewên rewên aŋ key yo key nand kēn
xorēnd en de «Doro». Gabatak kērew mēşind na gayik edi ed eñjēnax
end kē nambelind kējo yētēyētēnd.

14 Enimin, ašar wa bar kēne gē Kērisēt angēmēne alēkaya lēkaya kēne
xali gêr eŋata ekwēta ed ūot kēne el, end d̄al end w̄a kēne elod gêr ȳanar
eŋ.

15 Ga rek ako Oñēgw Omēnēk:

«Doro angēmēne awēl wēl kēn oniŵ or Kaxanu ol,

kēren mēşind na gêr owēkw orewên ang yatir emēş end bēxarêk bêrewên
ak*.»

16 Xarak, nobēn ex b̄er wēl bax awēl dēj oniŵ or Kaxanu farikan wēşen
kēno bēn? Ax gi ex na nde dek b̄er şanēgu bax gêr ebar ed Misēra ga
lēngweliw kēbi Moyis bēn?

17 Bēte nobēn ex b̄er babi xoÿēnēnd Kaxanu xali nēkak bēniy ofēwx
onax bēn? Ax gi ex na nde b̄er bax wēndērand bēn, b̄er nemirak do
lapēra kēnēbi gêr ladawe bēn?

18 Do bēte nobēn ex b̄er re baxo Kaxanu mēne din ani n̄at na gêr ebar
ed xēñēnan babi eni teyētax bēn? Ax gi ex na nde b̄er kē wēşind bēn?

19 Biyi awat kēne watēnde aye mēne bela bējo ani kor bana eni n̄at nē
end oñpēgēnan odebēn eŋ.

4

1 Awa biyi yēdarandēne de gayikako eteyēta ed ebeya kēbo Kaxanu el
abayi bayik xali doro. Gabatak kērejo wew na ejo.

2 Gayikwa biyi bēte anangēn nangēn kēnēbo Atēfētan aŋ ang nangēn
banēbi bēxarêk bērebi ak. Bari bēn eyeyan ed wēl bani elo ȳoweÿ ani
cotaxēn bana gayikwa ani kwēta bana.

3 Enimin, biyi b̄er xwētak eyeyan elo bēn, aŋat kēne h̄ate gêr eteyēta
ed re baxo:

«Awa ga xoÿ kēme ako, bējo din ani n̄at na gêr ebar ed xēñēnan bamēni
eni teyētax*.»

Kaxanu anēka faÿ baxo andiyen andexēm aŋ elod nand ri ko ngwēn na.

4 End akey anjongakinēm eŋ, na ex na gêr ed rek gêr Oñēgw Omēnēk:
«Ata Kaxanu seyēta ko yatir akey anjongakinēm, ga faÿ ko dek andiyen
andexēm aŋ*.»

5 Oñēgw Omēnēk ok are rek bēte: «Din ani n̄at na gêr ebar ed xēñēnan
kēmēni eni teyētax*!»

* 3:10 3.10 Calemoñēw 95.10 * 3:11 3.11 Calemoñēw 95.7-11 * 3:15 3.15 Calemoñēw 95.7-8

* 4:3 4.3 Calemoñēw 95.11 * 4:4 4.4 Añanar 2.2 * 4:5 4.5 Calemoñēw 95.11

⁶ Awa gayikako bërëmar fo kê fiat gër eteyëta elo do mène bëyanar bër nangën banëbi Atëfëtan aŋo bën ani dil bana në end emëš endebën,

⁷ Kaxanu asana sana ko akey, mène ngëŋ «Doro», and re baxo elod anëka fo paŋ gë Dafid ang rew këme ecede ak:

«Doro angëmëne en wël oniŋ or Kaxanu ol, këren mëši na gër owëkw orewën*.»

⁸ Enimin, angëmëne Yosuwe aŋateli fiateli baŋi Bëyisërayel bën gër ebar ed ebax eni teyëtax, Kaxanu axo yeyan dona end akey acëxe.

⁹ Awa akey and eteyëta and bulunda ir Kaxanu exëna, ang akey anjongakinëm ak.

¹⁰ Gayikwa ala ar kê fiat gër eteyëta elo an, anëka seyëta ko andiyen andexëm aŋ ang seyëta ko Kaxanu andexëm ak.

¹¹ Awa biyi marane ene ŋate gër eteyëta elo, ala kërex nambëra na në end emëš endexëm, ang ri bani bëxarëk ak.

¹² Gayikwa eyeyan ed Kaxanu el kê yëlënd aniyen aŋ. Aŋaš kê ŋašënd ga ŋakëk nëmëc duxuma ir fëco aŋak fëco aŋak. Aŋaš kê ŋašënd ŋëš gër ed fitarëk enjëw eŋ do gë angoc aŋ, ŋëš gër ocom, ŋëš gër odëngëš. Axiti kê titind oŋandi ok do gë banjëlan band ex gër emëkw ed ala baŋ.

¹³ Er ri ko Kaxanu in ax conayand na gër ogëš odexëm: kerët ko watënd beŋ bën dek, do gër lëngw irexëm këne xwëšade ene deyaye dek bend ri këne gër aniyen andeŋi beŋ: hik benjekax, hik beŋëŋanax.

End ašadaxan alëngw eŋ

¹⁴ Gayikako ašadaxan alëngw ar šot këneŋone an, mène ngëŋ Yesu, Ašëniŋ ar Kaxanu an, yaŋ gër orën baŋa ko, awa balëkënalindëne bend këne reyarande poyoma beŋ.

¹⁵ Ašadaxan alëngw ar šot këneŋone an, aye nang ko ang sitara këne ak, gayikako mëŋ dëŋ atëy and ex yo hi këŋo. Barikan gamatak axo tëkwan ex na do axo di ex na eŋëŋanax.

¹⁶ Awa tëkane gë anjijy këm aŋëpara and owun and Kaxanu aŋ, mëŋ ar gë oyeŋax do gë axayënan an, ebo dëcaxënënd nand ŋapëk na.

5

¹ Enimin, ašadaxan alëngw ar ex yo, ala këno fitënd mërëxand ir bela, eno pëxwëanaxën andiyen and Kaxanu aŋ. Awa mëŋ eŋi dinënd ocaŋaxa ok gë bebër këni wëlarawënd bën do gë oyel or këneŋi lasëgund ol, eni cotaxën eteban ed beŋëŋanax bendeŋen el gër Kaxanu.

² Ašadaxan alëngw an abuŋan këbi buŋanënd bër sitarak bën do gë bër kê lifënd baŋela bën gayikako mëŋ dëŋ asitara sitara ko, do alif ko lifënd bandëmar.

³ Në end ositara orexëm olo ŋapëk exo dixënënd šadaxa ir beŋëŋanax bendexëm in andamat gë ir beŋëŋanax bend bulunda dek in.

⁴ Xarak ala ax yatand na gë andexëm dëŋ or gapak or exo gixën ašadaxan alëngw ol. Ar kê hi an, Kaxanu këŋo yatand ang yata baŋo Aharon, akarëk ak.

⁵ Mondako fo ex end Kërisët eŋ, axo yata ex na gë andexëm enjaran end exo gi ašadaxan alëngw eŋ. Barikan Kaxanu yata këŋo and fel baŋo:

«Wëj ex Ašëniŋwën, wëno wa rëw ki doro*.»

⁶ Ang rek bëte gër Oŋëgw Omënëk ak: «Wëj ašadaxan ar din ir din hi këy

ang ebaxo Melëkisedek ak*»

⁷ And hi baxo Kërisët gër ebar ro aŋ, ašale baxo šalend akey amat, oniŵ ol kë wëlind caw do ongwën oŋ kë šarënd. Kaxanu, mëŋ ar xor bax eŋo dacët gër ecës an, baŋo xarand do ayakali yakali baŋo cale indexëm iŋ gayik abaxët baxo faxëtënd indexëm eŋ.

⁸ Ado ga exo Asëniŵ ar Kaxanu, toro ind ex yo soro ko, exo nangaxën ang yëkak ema ed ebaxët ed Kaxanu ak.

⁹ And faŷ ko aŋ, šotën këbi apexa and din ir din đek bela bër këŋo faxëtënd Kaxanu bën.

¹⁰ Ata Kaxanu sana këŋo exo gi ašadaxan alëngw ang hi baxo Melëkisedek ak.

End eŋawëta ed Kaxanu eŋ

¹¹ Gër endey eŋo, bëndanjëm ebax mun pelëra do bënd lakëk ebax mun paŷën gayik wën aŋun pënind na aŷand.

¹² Enimin, wën anëka hi don bësëyali bër bënd lakëk gayikako elod anëka fo wël kën eyeyan ed Kaxanu el. Barikan mocala kën šaland enun tËyali bapela band saxëk gër eyeyan elo baŋ. Xali gërëgako omër fo kën šebënd gayik an korënd na en yamb ecemar.

¹³ Xarak ar kë šebënd omër fo an, axo kor na eŋo pëni eyeyan ed kë yëlënd or šenene el: itox imeja fo baji ko.

¹⁴ Barikan ecemar el, mène ngëŋ bënd lakëk gër eyeyan ed Kaxanu beŋ, bëxarëk kë yambënd, bër fëni këbi epitëndër ed enjekax do gë eñëŋenax gër bandixa bandebën bën.

6

¹ Awa mëŋ ex, ga seb këne ako etËya ed bënd saxëk gër eyeyan ed Kërisët el, tËyane bënd lakëk beŋ, nëngwëtërëxe edëda el mène ngëŋ: enëngwët ed ola el, gë ekwëÿëta ed bënd gë ofëcak këm el, gë ekwëta ed Kaxanu el,

² gë ewnëtaran ed gë men el, gë ecalen ed moñëmba el, gë ekani ed gër ecës el, do gë kiti ind din ir din ind yatir kë xwët ngwën iŋ.

³ Biyi osëyali or ŷap këbi bëxarëk ol këne sëfe angëmëne aŷa ŷa ko Kaxanu.

⁴ Bela exëna bër fioba këbi Kaxanu gë đal irexëm in, sëyin këbi oyël or gër orën ol, do yël këbi Angoc Amënëk aŋ.

⁵ Anang nang këni onënga or kë yëlënd eyeyan ed Kaxanu ol do ang fangak ngwën ind kë yowënd ak.

⁶ Do bela bëjo and këni bakan ola oxarëk orebën aŋ, ax mënd ex na ang këni nëngwëta gašëxe ak. Gayikwa ata kë hi nangëde gašëxe këno fikand Asëniŵ ar Kaxanu an, do këno šëfëŋind poyoma.

⁷ Enimin, ebar ed gër ed kë sëbënd laŋ el, awët kë wëtënd do eneda end nef këni yo ofëcak këbi yëlënd na bënëd bën. Kaxanu wa këbi rinënd oyekax olo.

⁸ Barikan angëmëne gër ebar elo, odëmbën do gë araf gëmëd fo lëguk, ebar elo ofëcak aŷi yël na, ax ye ex na, do ecor fo baji.

⁹ Wën bëmaŷe bënd këbo balënd mbaŋ bëŋo, ado ga këmum felërand mondako, aŷa ŷa këmi mène wën ašot kën šot er xëbënëk nëmëc in, mène ngëŋ apexa aŋ.

¹⁰ Enimin, Kaxanu ar şenene hi ko, axo gi ex na asëmbak, axo kwëya na andiyen andewën aŋ, bête axo kwëya na ang fian kën oŵac orexëm ak, ga kënëfi rêcarand ako bërëwak endexëm bën.

¹¹ Barikan er yandi kêbo ala kala exo bayi gë obal osëm or kënjo balënd ol, en cotaxën dek beber kën yarënd bën.

¹² Tëfëtelindënëfi bër xwëta kënjo Kaxanu bën do bër buŋak bën gayik bela bërako rako bën kêfi yël Kaxanu bend beya ko beŋ, bari këren d'angangan na.

End ebeya ed Kaxanu eŋ

¹³ Enimin, Kaxanu and beya kënjo Abëraxam aŋ, gër oŵac orexëm fo yaşar baxo gayik ar xuca kënjo ax gi ex na.

¹⁴ Are re baxo: «Dal ex, wëno mbaŋ këmi yël obetak ol do obaş orey ol moñëmb këni yëmb».

¹⁵ Ata Abëraxam ga buŋa baxo, şotaxën baxo end beya baŋo Kaxanu eŋ.

¹⁶ Bela bën gër oŵac or ar yëmbëta kêbi këni yaşarënd do eyaşar elo kë wäsinënd mëne ari dëŋ këni ri end re këni eŋ, ata gë eyaşar elo kë yirënd ecampëre el.

¹⁷ Ata andamat ex gë end Abëraxam eŋ, bërändëwëra andexëm bën ebax eni cot beber beya baŋo Kaxanu ayël kënjo yël bën. Do exo nangaxën Abëraxam mëne ari dëŋ ko ri er beya kënjo in, Kaxanu haş ko yaşar ko.

¹⁸ Kaxanu, ebeya ed beya ko el do gë eyaşar ed yaşar ko el din axo nëngwët na. Awa biyi kemënëlebo beŋo gër ekwëta ed xwëta kënëŋone, gayikako dek sef këne ene cënixëne beber këne yarënde ene cote bën.

¹⁹ Ang kë xwëşaxënënd kuluj in gër beŋa në end odun okwëşaxën od këni lapënd polo gër men ok, mondako fo ex eyar ed këne yarënde elo, mëŋ yëmaxënëk benjëw bendefi beŋ. Në end beber këne yarënde beŋo këne xucaxënënde anjëm amëgax and bax wedind lëngwe ir Aciw and Kaxanu aŋ do këne fiatënde

²⁰ lëf gër ed lëngwa ko Yesu në endefi, mëŋ ar hik din ir din aşadaxan alëngw, ang hi baxo Melëkisedek ak.

7

End Melëkisedek eŋ

¹ Melëkisedek ijo, er hi baxo emun end angol and Salem do aşadaxan ar nang baŋo Kaxanu, mëŋ ar ex yaŋ gër orën an. Yatir xaca baŋo Abëraxam ga hiw ko gër emer ed xorëgu bafi bemun bendanjëm el, aşalen şalen baŋo.

² Ata Abëraxam mëŋ bête yël kënjo dim ir dek beber xandëraw bafi bemun beŋo in. Xarak and këne fiateliye er wacayak oŵac orexëm aŋ, ata këne sêke mëne eñanar eŋ, «Emun end or şenene» hi ko. Ekinëm eŋ, emun end Salem mëne ngëŋ «Emun end obetak» hi ko bête.

³ Endexëm ani nëgw ex na mëne ar gë nëm, gë sëm do gë bërändëwëra hi ko. Bête ani nëgw ex na nand yanak anıyan andexëm do gë nand xwëtëk na. Do ga wëndër këni mondako gë Aşëniw ar Kaxanu an, hixën ko din ir din aşadaxan.

⁴ Watin mëne Melëkisedek ar gapak hi baxo, mëŋ yëlxën baŋo Abëraxam, axarëk arebi an, dim ir beber xandëraw bafi bemun gër emer in.

⁵ Bêrandêwêra and Lewi bër kê rind andiyen and ocaɖaxa bën yap babi ebar ed dim ir Bëyisêrayel el, mène ngên dim ir bêmaÿe bëndebên in ang rek acariya and Moyis ak, xarak bën dek ßulunda ir bër rêw kêbi Abêraxam exêni.

⁶ Melêkisedek axo gi bana ar andêwêra and Lewi. Barikan mênj xana bax dim in gër otaxan od Abêraxam, do şena ko şalen kêjo ar beya baño Kaxanu an!

⁷ Xarak aye nang kêne mène ar gapak an kêjo şalenënd ar toc an.

⁸ Do bêrandêwêra and Lewi bën ado ga hi bani bër ebax ex cês akey amat, mondako dênj bani xanand dim in. Barikan Melêkisedek mênj, lañ abêngw exo ang kêni reyand ak.

⁹ Ado Lewi, sêm ir bër kê xanand dim bën, ayêl yêl baño Melêkisedek dim in paß gê Abêraxam:

¹⁰ Gayikwa gër oşat or sêm Abêraxam bayi baxo yatir fedêr bani Melêkisedek gê Abêraxam.

¹¹ Awa kido bela bën aňatên bani hatênënd or şenene ol paß gê oşadaxan or bêrandêwêra and Lewi ol, gayikwa gër oşadaxan olo ex andêp and acariya and Moyis and yêl babi Kaxanu Bëyisêrayel aň, inewâ yowaxênegu doxo aşadaxan aşêxe, ar ang Melêkisedek ak, xarak axo gi ex na ar andêwêra and Aharonj?

¹² Gayikwa and nêngwêtak oşadaxan aň, anêngwêta nêngwêtak bête acariya aň.

¹³ Do Yesu, Axwên arebi an wa, faß kêjo endey enjo. Xarak gër nêng irexêm gabatak ax gi bana ar bax riyenind gër angêb.

¹⁴ Enimin, dek fo nang kêne mène Axwên arebi an arandêwêra and Yuda hi ko. Xarak Moyis axo de bana mène bêrandêwêra aňo bën axor kêni xor eni gi bêşadaxan.

End aşadaxan ar ang Melêkisedek enj

¹⁵ Watin bête end ɖal end kêbo wâsin kerêt mène aşadaxan aşêxe ar yowêk ajo, awêndêr wêndêr kêni gê Melêkisedek.

¹⁶ Yesu ex aşadaxan ajo, do gê panga ind aniyen and din ir din inj hixên ko, ax gi ex na paß gê acariya and rêpên kêni bela fo aň.

¹⁷ Gayikwa osede olo reyak Oñêgw Omênêk ok:

«Aşadaxan ar din ir din hi kêy ang Melêkisedek ak*»

¹⁸ Mondako yepên ko Kaxanu acariya akarêk aň gayik ax bayi bana gê panga, ax bo bana gê ofêcak.

¹⁹ Enimin, acariya and Moyis aň ax korênd na ex űata er yandi kêjo Kaxanu in. Barikan paß gê eyar ekêbênênaxik ed şot kêne el, axor kêne xore enêjo têkaye Kaxanu.

²⁰ End aşadaxan ajo enj, ayaşar yaşar baxo Kaxanu, barikan end bêşadaxan bêşêxe enj, axo yaşar bana.

²¹ Ayaşar yaşar baxo and fel baño Yesu aň:

«Wêno Axwên an yaşarêk, axe cena na, aşadaxan ar din ir din hi kêy*»

²² Mênj ex, Yesu ex ar lêkayak eter ed gê Kaxanu ed nêmêcak eter eňanar an.

²³ Bête bêşadaxan bêrandêwêra and Lewi bën ayêmb yêmb kêni ang bêtêra kêni gër andiyen aňo ak gayik ecês el babi rêxêtênd.

²⁴ Barikan Yesu mênj din ir din ko liyand, oşadaxan orexëm ol ala ax bêteli na.

²⁵ Bête mênj fo xorêk ebi pexên din ir din bër kênjo sêkand Kaxanu ga xwêta këno bën gayikako din ir din ko liyand ebi karanaxênênd gër Kaxanu.

²⁶ Biyi cênj, aşadaxan alêngw arako ýap bax enênjo cote: awênêk, ar ax têkand na enênjênax, ar gë amena këm, ar ani bharênd na gë bêwendêran. Ata Kaxanu, aşadaxan alêngw ajo wêla kênjo gër ed xucak ex tongina yan gër orên.

²⁷ Ax gi bana exo dind ocadaxa ok key yo key ang baxo rind aşadaxan alêngw aşexe ak nê end bamena bandexëm do nê end band bulunda. Amat fo ri ko şadaxa in and yêlaya ko mênj dênj anj.

²⁸ Enimin, paş gë acariya and Moyis anj bano sanand ala asitarak exo gi aşadaxan alêngw. Barikan paş gë eyaşar ed bêtêguk gër acariya anjo el, Kaxanu asana sana kênjo Asênîw, mênj ar faýayak din ir din an.

8

End aşadaxan alêngw arebi enj

¹ Gër bend këne rende dek, enjo xurik ex këbën: aşadaxan alêngw şot kênênjone na. Aýêpa ýêpa ko gër liw ir añêpara and owun or Kaxanu yan gër orên.

² Fên ko riyenixênd, lëf gër Aciw amênêk, lëf gër aner and dal, and ri ko Axwên Kaxanu, xarak ax gi ex na and ri këni bela.

³ Enimin aşadaxan alêngw ar ex yo, ala këno sanand ebi dinênd ocadaxa ok bulunda in gë bebër këni wêlarawênd bën do gë oyel or kênêbi lasêgund ol. Awa aşadaxan alêngw arebi an afo exo cotênd bebër ko rixên ocadaxa.

⁴ Kido gër ebar ro hi baxo, axo gi dona dênj aşadaxan gayik bela exëna bër kë rind ocadaxa ang rek acariya ak.

⁵ Cale ind këni lëgwelind bêşadaxan bêjo inj, etêfêtêli ed bebër ex yan gër orên fo ex. Andamat ex gë end Moyis enj, and baxo rind aner and Kaxanu anj. Yama Kaxanu sitin baño mondako: «Nêkonêl de aye, ey dixên ang aner and wâsinêgu këmi yan gër etênd ak*.»

⁶ Barikan, gêrêgako Yesu ex aşadaxan ar kë rind andiyen and xucak ekêbën gë and eter eñanar gayikako mênj ex aňatêlindêr ar eter ed wêlanêgu këbo bekênaxik bend beya këbo Kaxanu an.

⁷ Enimin, kido eter eñanar el şenene ebax, ang ýandi baño Kaxanu ak, axo nêmb dona gë eter ecêxe.

⁸ Barikan Xaxamu are re babi bulunda irexëm in mondako: «Wêno Axwên an ga re këme,

nê eyow ex amêd and këme ri eter ekaşax gë bulunda ir Isêrayel do gë ir Yuda anj.

⁹ Afitar kë fitar gë eter ed ri bame gë bêxarêk bërebên el and necêtêgu këmêni gër ebar ed Misêra anj.

Bên bayik ax têf ex na bapela band eter elo banj ata wêno seb këme ebal ed endebên el.

Wêno Axwên an kë yeyanênd mondako.

¹⁰ Do watin eter ed këme ri gë bulunda ir Isêrayel el.

And kë zuca bakey baño anj, wêno Axwên an ga re këme:

“Gër onden ondebën kême xwët bacariya bandam ban,
gër owëkw orebën kême yëgw.
Wëno Kaxanu irebën kême hi
do bën eni gi bulunda iram.”

¹¹ Gabatak aŋo ñana na eŋo tēyalind, ar angol amat gē mēŋ an,
Gabatak aŋo ñana na eŋo pelënd imaŋe indexēm in:
“Wēj nangēlo Axwën an.”

Enimin đek fo kēne nang,
hik obaš ol, hik bēxarēk bēn.

¹² Gayikwa axaŋēnan ke xaŋēnan xali mēni teban betēmbak bendebēn
beŋ,

do ame ñana na me kwitand
beñēŋēnax bendebēn beŋ*»

¹³ Gayikako Kaxanu wacēk eter ekinēm el «Eter ekašax», eñanar el
anēka xarēk. Xarak aye nang kēne er xarēk in anemi kē nemind.

9

End cale eŋ

¹ Gër eter eñanar, bapela hi baxēna band bax rend mondake ŋapēk ex
gi cale in, bēte aner and ri bani na gër ebar ro eno calexēnēnd.

² Lēf gër aner aŋo šetēndēr bani faciŋ baki gē anjēm and xaŋ bani aŋ.
Aciŋ añanar aŋ bani wacēnd: «Gër ed wēnēk». Na xwēt bani lambo ir gē
ojana ocongoki in, gē atabēl aŋ do gē bāmburu band oyēl baŋ.

³ Aciŋ akinēm aŋ, and yaβēt anjēm amēgax aŋ, bani wacēnd: «Gër ed
wēnēk nēmēc».

⁴ Lēf na xwēt bani: furēno ir kaŋe, ir bani šoraxēnēnd ašuru ir xwēšēna
bani gē angiri in do gē kangara ir nēngi bani gē kaŋe in. Polo gër kangara
ir bax wātinalind eter ed gē Kaxanu ijo el hi bax ikes ind kaŋe ind šēlaxēn
bani: eyamb ed kēni wacēnd man el, gē ošēt or Aharoŋ or nēt bax xali
fētēfētik ol, do gē oxaŋ oxi or ang bāngomb-gomb or yēgwaxēn baxo
Kaxanu bapela band eter oŋ.

⁵ Yaŋ gër atēnda and kangara, fiš banēbi batox bapēsēfēs band
wātinalind banēbi omeleka od gē enjaran od kēnēbi wacēnd Cerubeŋ.
Eñaŋ endebēn eŋ bax labēnd atēnda and kangara aŋ, gër ed bani xošēnd
ošat or angunētan and beñēŋēnax oŋ. Bari ax gi ex na gērēgako kēmun
faŋēn beŋo đek, gē βetil ak.

⁶ Mondako bani xwētērand beŋ bēn lēf gër aner and eter do bēšadaxan
bēn laŋ bani lilēnd «Gër ed wēnēk», eni dixēn beβēr rēp bax gër cale bēn.

⁷ Barikan «Gër ed wēnēk nēmēc», ašadaxan alēngw an gabat bax lilēnd
amat fo gër iniŋ gē ošat or eni cotaxēn eteban ed bēnd lif kēni oŋ, mēŋ do
gē bulunda in.

⁸ Nand haŋi bax aner and eter eñanar na, Kaxanu axo pērēt bana pere
«Gër ed wēnēk nēmēc» ang kēfo wāsinēnd Angoc Amēnēk ak.

⁹ Endey eŋo apēnētāl and amēd and hi kēne ex. Er wācayak mēne oyēl
oŋ do gē ocadaxa od eter eñanar ok abax xor na ex mēnēn oŋwēkw or βēr
baŋo šalend Kaxanu oŋ.

¹⁰ Bapela baŋo band bax sēyalind wayēt bēnd eman fo bax: bēnd
eyamb yamb, bēnd ešēbēceβ, gē bēnd ewunētaran ed gē men do gē bēnd
rēp bax xali exo nēngwētēra Kaxanu beŋ.

11 Barikan and yow ko Yesu aŋ, hi ko ašadaxan alëngw ar ßenjekax ßend šot këne gëregako an. Aner and gër ed riyeni ko aŋ xurik ex këbën gë and gër ebar ro aŋ, ado ax gi na and ri këni ßela.

12 Mëŋ amat fo lil ko «Gër ed wënëk nëmëc» gë ošat orexëm oŋ dëŋ, xarak ax gi ex na de gë ošat or obeci, ba or oxey. Ata mondako ri ko ebo cotëanaxën apexa and din ir din aŋ.

13 Enimin ang rëp bax ak, awënën babi wënënënd ßër buyarënyak ßën, ošat or obeci do gë or ogaš or banëfi širëcirënd oŋ, gë eyëwën ed šambana ir ixey ir šadaxa këno momëlën ed banëfi fanënd el,

14 kaš ex ngwa ošat or Kërisët, mëŋ ar gë amena këm ar yëlayak gër Kaxanu gë panga ind Angoc and din oŋ. Awënën ko wënën owëkw orebi oŋ gër ßandixa ßand gë ofëcak këm, enëŋo calexënënde Kaxanu, mëŋ ar kë yëlënd aniyanaŋ!

15 Ata mondako hi ko ngëŋ Yesu aŋatelinđer ar Kaxanu gë ßela gër eter ekašax: ašës šës ko efi dacëtaxën ßëwendëran ßën, ßër babi nëpënd ßapela ßand eter eñanar ßën. Bën waceli këbi apexa and din and beya baxo ayël këbi yël aŋ.

16 Gayikwa gër ed ex kayëta ir obëteli, ir yëgw ko ala ang këni šetëred napul irexëm ßër kë bëteliŋ in, pere fo ko šës ala ajo ex gixën mondi end yëgw ko eŋ.

17 Kayëta ir obëteli in, enimin and ko šës ar yëgwëk aŋ fo këni fënënd, ofëcak ax yëlënd na angëmëne ar yëgwëk an aßëngw bayi ko.

18 Mëŋ ex, ado eter eñanar el dëŋ axo pëß bana Kaxanu and ßayik ošat ax car bana pere aŋ.

19 Gayikwa Moyis, pere fënën babi apela kala gër acariya, wël këni ßek ßulunda in ßamana wëdaxën ko ošat or oxey do gë or obeci oŋ, ßar ko gë men oŋ. Ga wëd ko omban ombarax ond opey do gë opat od atëx and këni wacënd isop, yëmb ko gër ošat. Ata ga ko širëcir akayëta aŋ do gë ßek ßulunda in,

20 ko rend:

«Watin ošat or seraxën kën gë Kaxanu oŋ».

21 Mondako fo širëcir baxo gë ošat oŋ aner aŋ do gë ßek oyënga or cale or hi bax lëf na oŋ.

22 Ata ang rëpëk gër acariya ak, ßëßëranjëm bani wënënënd mocirëcir gë ošat oŋ, ex mënaxën. Do angëmëne ošat ax car ex na, Kaxanu axo tebanënd na ßëñëñax ßeŋ.

End šadaxa ir Yesu eŋ

23 Angëmëne ocaðaxa od gë ošat kë wënënënd ßëßër ex gër ebar ro ßamatinali ßand ßëßër yaŋ gër orën ßën, awa ßëßër ex yaŋ ßën ßëte gë ocaðaxa od xurik ex këbën kë wënënënd.

24 Enimin, Kërisët alil dëŋ lil ko gër orën, ebo karanëxënd gër Kaxanu gëregako. Axo ðil ex na në aner and cale and ri këni ßela, and hik amatinali fo aŋ.

25 Bëte alil lil ko gër orën xarak ax gi ex na exo yëlayax šadaxa ßakëlëbëd ßandanjëm, ang baxo rind ašadaxan alëngw ak, mëŋ ar bax lil niy yo niy «Gër ed wënëk nëmëc» gë ošat or oyel oŋ.

26 Kido Kërisët axo ðil bana amat fo, ßakëlëbëd ßandanjëm soro doxo elod ga yaŋak ngwën in. Barikan gëregako, and saxëguk ekwët ed ßëŋ

dek aŋ, ŝanayaw ko amat fo exo dawaxên mbêña ind eñêjênax in çê şadaxa ir rin kêbi in.

²⁷ Ala an amat fo ko şêsênd, ata Kaxanu eŋo kiti.

²⁸ Mondako fo ex bête end Kêrisêt eŋ, amat fo yêlaya ko şadaxa gër ebar ro exo dëxêtaxên beñêjênax bend bela bîranjêm. Do aŝaka ko fakaw akinêm ebi pexên bîr şêni kêjo bîen, xarak ax gi ex na exo dëxêt eñêjênax eŋ.

10

¹ Enimin, acariya and Moyis aŋ, er hik wayêt eñaŵ end benjekax bend kê yowênd, ax gi ex na benjekax beŋo dêj. Mêj ex, acariya aŋ din ax kor na ebi yêl ola or faŷayak ol bîer kêjo sêkand Kaxanu bîen paŝ gê ocađaxa od rêpêk niy yo niy ok.

² Kido ocađaxa oko aŵênên bax wênênênd, elod anêka fo seb doni edi el gayikako amat fo wênên doŝi bîer kêjo ŝalend Kaxanu mondako bîen xali eni kwêya beñêjênax bendebên beŋ.

³ Barikan ocađaxa oko babi xwitanênd niy yo niy beñêjênax bendebên beŋ.

⁴ Gayikwa oŝat or ogaŝ do gê or oŝeci oŋ ax kor na dêj ex dëxêt beñêjênax beŋ.

⁵ Mêj ex, Kêrisêt and yow ko gër ngwên ro aŋ, afel fel kêjo Kaxanu: «Wêj axi ñandi ex na şadaxa, axi ñandi ex na eni yêl yey, barikan wêj yêl ke eman.

⁶ Wêj ay cala ex na ocađaxa: hik od momêlên, hik od eteban ed beñêjênax*»

⁷ Ata re kême bête:

«Nê eyeli eme gër ngwên ang yêgw kêni gër akayêta and monêkw ak, nê eyeli eme Kaxanu, me di oñandi odey ok ang yêgw kêni endam ak gër Oñêgw Omênêk*»

⁸ Er ŷana baxo re ko:

«Wêj axi ñandi ex na ocađaxa, axi ñandi ex na eni yêlêra beŷ, do ay cala ex na ocađaxa

hik od momêlên, hik od eteban ed beñêjênax.»

Xarak ocađaxa oko, ang rêpêk gër acariya ak dêj ebaŝ.

⁹ Baŝ ko bête:

«Wêno er yow kême me di oñandi odey ok.»

Awa mondako yepên ko ngêj ocađaxa okarêk ok ex bêtaxên irexêm in.

¹⁰ Nê end oñandi oko, wênaxên kêne paŝ gê şadaxa ir eman end Yesu Kêrisêt ir rëxêtêk amat fo beñêjênax in.

¹¹ Aşadaxan ar ex yo, axwêŝa baxo xwêŝand key yo key exo di andiyen andexêm aŋ. Laŋ baxo rind ocađaxa ok, oko fo, oko fo, bari din abax xorênd na ebi dëxêtên bela bîen beñêjênax beŋ.

¹² Barikan Kêrisêt mêj, amat fo yêlaya ko şadaxa ir beñêjênax do ye ko kwêl yêpax ko din ir din gand liw ir Kaxanu.

¹³ Do gêrêgako, Kaxanu fo kêjo şênind eŋo korên din ir din bîerangoŷêra andexêm bîen xali eni gi ambêñaxên andexêm.

¹⁴ Enimin, paŝ gê şadaxa ifat fo yêl kêbi din ir din ola or faŷayak ol bela bîer wênên kêbi bîen.

15 Ata Angoc Amênêk aŋ reyak kerêt gër ndefi endey eŋo and re ko:

16 «Axwên an rek:

“Nêkoyin eter ed kême ri gë bën el
and kê xuca bakey baŋo aŋ,

alên kême lën bacariya bandam baŋ gër owêkw orebên,
aŷëgw kême ŷëgw gër onden ondebên*».

17 Din ame ñana na me kwitand beñëŋëanax bendebên beŋ,
bête din ame ñana na me kwitand betëmbak bendebên beŋ*».

18 Xarak gër ed hik eteban ed beñëŋëanax, şadaxa ir eteban ed beñëŋëanax
ax band na ga keni rind.

End etëkar ed gë Kaxanu eŋ

19 Awa bëmaŷe, alil fo bayi kêbo gë anjiŷ këm xali «Gër ed wënêk
nëmêc» paŋ gë oşat or Yesu oŋ.

20 Fëña ixaşax ir kê yëlënd aniyân fërêtën kêbo Yesu and ñesik anjëm
amëgax and bax wedind «Gër ed wënêk nëmêc» aŋ. Xarak anjëm aŋo
bax wâtinalind eman endexëm eŋ.

21 Ata biyi, aşadaxan alëngw wa şot kënëŋone, Kaxanu yata këŋo exo
kadacënd ekun edexëm el.

22 Awa təkandënëŋone Kaxanu gë obal osëm or däl, kwëtandënëŋone
gë anjêlan aŋ dek. Owêkw orebi oŋ wënên ko gë oşat or Yesu oŋ, anjêlan
añëŋëanax ax bo ex na. Bête beman bendefi beŋ neŋ ko gë men omênêk.

23 Kwëtayane şenene end kêne yarënde eŋ, end kêne reyarande
poyoma eŋ, kêrebo nêpëgënanënd na gayik ar beya kêbo an, mokwëta
hi ko.

24 Nêkonarëndëne andefi rebi aŋ, ene tëfëteliraxënde gër aŋana do
gër bandixa banjekax.

25 Kërene ŋawêtand ex na amara andefi aŋ ang wata keni bërëwax
bërëmar ak. Barikan kemëndërendëne andefi rebi aŋ, adofa ga nang
këne ako mëne anëka kê saxëgund akey and ko bakaw Axwên aŋ.

26 Enimin, angëmëne mama dëŋ kêne wëndërande ga nang kêne ako
aye däl in, nangëne mëne şadaxa ir eteban ed beñëŋëanax ax gi ex na.

27 Er kêbo bayi wayët oşën or gë anjiŷ atëm kiti ind Kaxanu in, angodux
atëm and kêbi şoraxën bër këŋo wëşenënd bën.

28 Ala ar wëndërak paŋ gë acariya and Moyis an, alaw keno lawënd gë
axaŷënan këm angëmëne otede oki ba otas reyak mëne awat wat këno ga
ko wëndëra.

29 An yëlënd na nde mëne pit fo kê yëka kiti ind ar këŋo yaf Asëñiŷ ar
Kaxanu an, ar kê yepën oşat or seraxën keni Kaxanu gë bela do wënaxën
këbi oŋ. Ar kê rind mondako an nê ecir eŋo Angoc Amênêk and nangën
këŋo oyekax or Kaxanu aŋ.

30 Gayikwa anang nang kënëŋone ar rek:

«Wëno kê xitind, wëno kê wăşananënd*».

Wëno kê şosënd bandixa baŋ do bête

Wëno Axwên an kêbi xitind bulunda iram in*».

31 Mbaŋ këŋo yëkad ar faŋ këŋo kiti ind Kaxanu, mëŋ ar kê yëlënd aniyân
an.

32 Kwitayin er hi baŋun gër ŷanar in, and fioba këŋun end däl end
Kaxanu aŋ. Bakey baŋo, mbaŋ şënd ban do mbaŋ soro kën, barikan
xemëna kën mondako dëŋ.

* 10:16 10.16 Yeremi 31.33 * 10:17 10.17 Yeremi 31.34 * 10:30 10.30 Acariyakinëm 32.35

* 10:30 10.30 Acariyakinëm 32.36

³³ Bandëmar poyoma banun šîrërand do banun rixërand. Do bandëmar anjêlan andewën aŋ gand bër kënëbi rixërand ang wën ak bën bax šaŋënd.

³⁴ Enimin, axaŷënan baŋun xaŷënanënd bandepëra baŋ. Awa wã kën gë onënga fo enun kandëra bacota bandewën baŋ, ga nang kën mëne bacota band xucak ex këbën, band këŋun bayi din ir din baŋ, šot kën.

³⁵ Awa gë er kën yarënd ijo kën šotaxën oyël osëm, këren dangangan na.

³⁶ Enimin, aŷap ŷapëk en buŋand mbaŋ do en kemënalind oŋandi od Kaxanu ok, eŋun yëlxën er beya ko in.

³⁷ Gayikwa Oŋëgw Omënëk ok rek:
«Tëkër fo bayik, ax nëka na exo ŋatëgu
ar kë yowënd an, axo dëgënow na.

³⁸ Ar šenene an, gë ekwëta ed xwëta ke el ko liyand,
barikan angëmëne aseß seß ke,
wëno axe nëngan na endexëm eŋ*»

³⁹ Biyi cëŋ, axwëta xwëta kënëŋone Kaxanu ex pexaxën benjëw bendeŋi beŋ, ane gi exe na bër këŋo sebënd Kaxanu do eni nemi bën.

11

End ekwëta eŋ

¹ Ekwëta el ex, ema ed enim mëne Kaxanu ayël dëŋ këbo yël bend këne yarënde beŋ do mëne beßër ane watënde na bën ahi dëŋ hik.

² Paß gë ekwëta el, reyaxën këni osede oyekax or bëxarëk bër wã bax endexëm bën.

³ Paß gë ekwëta el, nang këne beßër këne watërande gër ngwën bën, Kaxanu nëcëtëguk gër beßër bayik ane watënd ex na.

⁴ Gë ekwëta el, rixën baxo Abel šadaxa ir xëbën bax nëmëc gë ir ri baxo Kaŷe in. Gë ekwëta el, šotaxën ko osede or mëne ar šenene hi ko, ang reya ko Kaxanu dëŋ ga xana ko ocaŋaxa od Abel ok. Gë ekwëta el, ko yeyanënd Abel xali gërëgako ado ga šës ko.

⁵ Gë ekwëta el, yexën ko Enok abëngw xali gër Kaxanu xarak axo cës ex na mocës. Enimin, damana Kaxanu eŋo mëlxën Oŋëgw Omënëk reyak mëne Kaxanu anëngan baŋo nënganënd endexëm eŋ.

⁶ Ala ax kor na exo dind er këŋo nëngan Kaxanu in angëmëne aŋo kwëta ex na. Gayikwa ar këŋo sëkand Kaxanu an, afo exo ma mëne ahi dëŋ hi ko do mëne ašos këbi šosënd bër kë šaland eno nang bën.

⁷ Gë ekwëta el, nangaxën baxo Nowe beßër elod ala ax wat bana pere bën. Kaxanu wa sitin baŋo do mëŋ balëkënali ko xali ri ko Akuluŋ and fexaxën bani mëŋ gë ekun edexëm el. Nowe ga ri ko eŋo, nëpaxën babi bela bër hi bax angwën aŋo gër ebar ro bën. Ata në end ekwëta elo, šotaxën ko or šenene ol gër Kaxanu.

⁸ Gë ekwëta el, wãxën baxo Abëraxam exo ye gër ebar ed beya baŋo Kaxanu ayël këŋo yël oxwën el, and wac këŋo aŋ. Alama fo lama baxo feña in nangërexe gër ed ko yend.

⁹ Gë ekwëta el, yexën baxo ang ar yeßa fo, gër ebar ed beya baŋo Kaxanu. Do nangëde aliyer fo baxo lëgërand në ßaner. Mondako bani lëgërand Isak do gë Yakob bërandëwëra andexëm bën xarak bën bëte ereßat beya babi.

* 10:38 10:38 Abakuk 2.3-4

¹⁰ Gayikwa Abêraxam ašeni baxo šenind angol and gë bamej band gë edêda êkemax aŋ, angol and bay ko Kaxanu ang yëla ko aŋ.

¹¹ Bête gë ekwëta el, xoraxën baxo Sara exo cot acël ado ga xar baxo do hi baxo bête asoxari aboroxok. Anang nang baxo mène Kaxanu, mēj ar beya baŋo an, ar mowëta exo.

¹² Mēj ex, nê ala abat, ar xar bax xali xurik, šanëgu këni obaš or yëmbëk ang ował or gër orën ak, ang edini ed gër bëŋa ir angwëngw ak. Do obaš olo, ala ax kor na efi pën.

¹³ Bela bëjo ðek, Kaxanu xwëta bano xali šës këni cotërëxe beber beya këfi bën. Barikan awat bani watënd bejo xali këfi nëngandërand ado ga bayi bax caw. Areyara bani reyarand poyoma mène bën bëliyer do bër okucan fo hi këni gër ebar ro.

¹⁴ Enimin, eyeyan edebën elo këbo wăsinënd mène bën ebar ed gër ed këni lëg bani šaland.

¹⁵ Kido axofi xofi babi ebar ed gër ed šanëgu këni el, ašot šot bani amëd and eni bakaxën aŋ.

¹⁶ Barikan edëg ed xurik ex këbën bani šaland, mène ngëŋ edëg ed gër orën el. Mēj ex, Kaxanu aŋo cëfënan ex na eno dend mène Kaxanu irebën exo gayikwa mēj xëñënan këfi angol.

¹⁷ Gë ekwëta el, hi baxo Abêraxam awëlëk eŋo međ asëñiw Isak do eŋo cađaxa and ri baŋo Kaxanu atëy aŋ. Asëñiw arexëm ar tañ an hi bax eŋo cađaxa mondako, xarak Kaxanu anëka beya baŋo beberanjem.

¹⁸ Kaxanu ga fel baŋo wa: «Paß gë Isak këni šënar bërändëwëra andey bën[☆].»

¹⁹ Abêraxam axwëta xwëta baŋo Kaxanu mène axor xor ko eŋo kanin ala an ado exo cës. Ata Kaxanu nê eŋo wăšaxën baŋo Abêraxam asëñiw: endey eŋo apënëtal ex.

²⁰ Isak, paß gë ekwëta el xaraxën baŋo Kaxanu beber yap bax efi yël Yakob do gë Esawu ecan ecan bën.

²¹ Yakob, paß gë ekwëta el šalen babi mopoxi bosëñiw bor Yosef. Ga xemënaخن ko ošet orexëm ol, xaraxën baŋo Kaxanu đamana exo kotixën.

²² Yosef, paß gë ekwëta el reyaxën baxo đamana exo koti mène Bëyisërayel bën ašan këni šanëđ ebar ed Misëra el. Afel fel babi ang këni rid ošapar orexëm ak.

²³ Bëxarëk bër Moyis bën, paß gë ekwëta el šonaxën bano Moyis opacađ otas elod ga rëw këno. Awat wat bani mène itox ikëbëanaxik hi baxo do ani yëda bana eni nêp end re baxo emun eŋ.

²⁴ Moyis bête, paß gë ekwëta el, fiëpaxën baxo and raf ko aŋ eno dend mène asëñiw ar abiw ar Farawoŋ hi ko.

²⁵ Er fecan baŋo eno dixërand andamat gë bër ex bulunda ir Kaxanu bën xarak axor xor baxo eŋo nëngandërand amëd fo gë bër kë rind beñëñenax bën.

²⁶ Napul ir gër ebar ed Misëra in mbaŋ xëbën bax, barikan Moyis fecan këŋo eno cus ang ebax eno cus Afexën ak gayik caw baxo watënd acoa and kë yowënd aŋ.

²⁷ Paß gë ekwëta el šanaxën baxo ebar ed Misëra el yëdarëxe oxoy or emun ol gayik axemëna xemëna baxo ang ar këŋo watënd Kaxanu fo, mēj ar ex bej an.

²⁸ Bête paß gë ekwëta el rinaxën babi Ofëna or Apexa ol bulunda ir Isërayel in ang fel baŋo Kaxanu ak. Do ošat or oyel or fiaš banëbi oŋ

☆ 11:18 11.18 Añanar 21.12

fel bafi eni nēm gēr owēt or bëciw̄ bēndeβēn kēdi ko lil meleka ir kēbi lawēnd bëtox bëñanar in.

²⁹ Bëysērayerel bēn, paβ gē ekwēta el xegētaxēn bani Angwēngw Ambarax and šapēr bax eni kucaxēn ang gēr ebar eñaŷek fo aŋ. Xarak and xacēra kēbi Bēmisēra enēbi tēfa aŋ, men oŋ bakak do sēwēra kēbi.

³⁰ Bēte paβ gē ekwēta el yamēraxēn bani ūameŋ band xecexēn bani angol and Yeriko baŋ, ga bëta kēni baŷkey banjongēbaki.

³¹ Raxab, asoxari aŷacaxik an paβ gē ekwēta el bayik axo nemixēn bana gē bērangoyēra bēn gayik ašon šon bafi gē oyekax ocambenjar oki od Bëysērayerel od yow bax yir fo gēr enang ed ebar edebēn ok.

³² Bēte end fe bayik me deya? Amēd aŋ bayik ame cot na mun pelēraxēn enimin end Šedewoŋ eŋ, end Barak eŋ, end Samēsoŋ eŋ, end Yefēte eŋ, end Dafid eŋ, end Samiyel eŋ do gē bēnd bëlawēnel bëšēxe bēr Kaxanu beŋ.

³³ Paβ gē ekwēta el xoraxēn banēbi bēr gēr owar ošēxe bēn. End šenene eŋ sēf bani, ašot šot bani er bëya bafi Kaxanu in, bëte ašēmin šēmin banēbi ojēraŋ.

³⁴ Alomin lomin bani ūongodux botēm, afece fece bafi ecēs ed moŋaš gē duxuma el. Ašēxwēra šēxwēra bani barikan fak kēni. Afanga fanga bani gēr owēr xali wāŷ kēnēbi ocoroda odīyer ok.

³⁵ Bēsoxari bēr xwēta baŋo Kaxanu bēn axana xana banēbi bëreβēn bēr xanik gēr ecēs bēn. Do bēr xwēta baŋo Kaxanu bērēmar, mbaŋ narēndēra banēbi xali gēr ecēs bari ani ma bana enēbi dacēt eni cotaxēn aniyand and xucak ex kēbēn aŋ, and kēni xanid gēr ecēs aŋ.

³⁶ Bējo bëte alēšēra banēbi lēšērand, ašēw̄ banēbi šēwēnd, afokēra banēbi fokērand, do afēra banēbi fērand.

³⁷ Bējo bëte alaw̄ banēbi lawēnd mopētēra gē oxaŷ, bëjo bëte añaš ūaš banēbi gē otanganuŋ do gē oduxuma. Bējo bëte bēr gē iciw̄ kēm hi bani, ayexēra fo bani yexērand do bani ūudand ūacud band banar band opeŷ do gē band obeci. Bēn ŷoweŷ ani cot bana do bëla bēn arixēra banēbi rixērand, anarēndēra banēbi narēndērand.

³⁸ Do bëla bëjo axuri xurik ang ye bani ak, ado bēr gēr ngwēn ro bēn abi ūap bana eni dīyand andamat gē bëjo! Barikan ed ofadawe el, ed osēnd el bani yexērand do ebani lakirand gēr okel do gēr ūatimba.

³⁹ Do end bëla bëjo dek eŋ, osede oyekax reya kēni ga xwēta baŋo Kaxanu, bari ani cot bana er bëya ko in.

⁴⁰ Enimin, Kaxanu bëbēr xurik ex kēbēn wēxētān kēbo. Mēŋ ex, ax ūap bana eni ūatēnēdo ola or faŷak ol biyi kēm.

12

End ekapina ed gēr ocopak eŋ

¹ Awa biyi bëte, gayikako otede odanjēm xeta kēbo, teβēne bēnd kēbo wedīnd ene yexēne anēngw lēngw beŋ do gē eñēŋēnax end kēbo šerand aŷand eŋ. Ang bēr kē xašērend xali gēr eŋata fo, kemēnane biyi bëte gēr ekwēta xali gēr eŋata.

² Paβēnēŋone din Yesu fo. Mēŋ nedēk ekwēta el gēr owēkw orebi, bëte mēŋ fo kē rafēnēnd xali ex paŷaya. Ga baxo yēland end onēnga or ko šot eŋ, wāxēn baxo eno daw̄ nē kērēwa, ado ga šēfēn bax ecēs ed mondako el. Barikan gērēgako, anēka xetēnax kēŋo Kaxanu gēr liw̄ ir añēpara and owun orexēm.

³ Enimin, yëlayindën end Yesu eñ, mëñ ar buñak eni pabër gë bëwëndëran bër şus baño bën kedi kën sêkwëra do eñun cena.

⁴ Gër emer ed gë eñëñenax, wën an mer ex na pere xali ex car oşat oñ.

⁵ Axwëya nde xwëya kën ang bamun felërand en kemëna gër bënd Kaxanu ak, ang obaş orexëm fo mondako:

«Asëñiwën, yëlarayind and ki wërëşëtënd Axwën añ do kërëxi cenand na and ki rexërand añ.

⁶ Gayikwa Axwën an awërëşët këbi wërëşëtënd bër ñan këbi bën, aşew këbi şewënd bër ex obaş orexëm bën*.»

⁷ Awa wën, eñun wërëşëtaxën kën soroxënënd gayik ang obaş orexëm fo wëlaya këñun. Axarëk ar fe bayik año wërëşëtënd na itox indexëm in?

⁸ Bari angëmëne Kaxanu añun wërëşëtënd na ang këbi wërëşëtënd dek obaş orexëm ak, awa wën an gi ex na enim obaş orexëm.

⁹ Gayikako ala kala gë faba ir baño wërëşëtërand do ir fëb këño hi këne, awa aýap ýapëk enëño pëbe nëmëc Kaxanu, mëñ ar ex Faba ir bangoc an, ene cotaxëne aniyän añ.

¹⁰ Opaba odebi ok, awërëşët banëño wërëşëtënd ang bafi ýapanënd ak në bakey fo. Barikan Kaxanu, ene betaxëne do ene cotaxëne ola owënëk ol ang mëñ ak, këño wërëşëtaxënënd.

¹¹ Dal ex mëne aşamina ko şaminand ala an and këno wërëşëtënd añ, año nëngandërand na. Barikan and kë nëkana añ, aşot ko şotënd obetak ol do gë or şenene ol pab gë ewërëşët elo.

¹² Awa mëñ ex, kangëtayin otaxan od sêkwërak ok do kemënin olëkëna or këño rëgëñënd oñ.

¹³ Bëte diyayindën aniyän and şenene eni kemaxën gër ekwëta bër sitarak bën, bari këreni wëcënd na.

End bapela eñ

¹⁴ Calayindën angwëlëra and gë bëla dek añ do gë owënëk ol gayik angëmëne an cot ex na bëño, gabatak año wat na Axwën an.

¹⁵ Titinayin, ala kërëx dëcaya na oyekax or Kaxanu ol; ala kërëx pena na oxoý gër emëkw edexëm xali ex dëg do ex gi gë odëmbët gayik angëmëne mondako kën rind ata kë wonjo gër amara andewën do bëranjëm eni buyar.

¹⁶ Titinayin, këren wata na asëk alakirand fo in! Këren dind na ang ri baxo Esawu ak, mëñ ar bax yepënënd bënd Kaxanu ga fan baxo oxarënak orexëm gë eعمار an.

¹⁷ Anang nang kën mëne ga nëkanak, and ýandi baño exo bëteli obetak añ, sëm afela fela baño. Ado ga baxo sesënd, er ri baxo in ax mënd bana exo nëngwët.

¹⁸ And sëka këno Kaxanu añ, an tëka bana er kën xor en dëkëra: ax gi bana angodux and xafa-xafa; ax gi bana ecamëdan, ax gi bana ongoc otëm.

¹⁹ Bëte an wël bana ofarix or kereloñ, an wël ex oniñ or Kaxanu ol ang wël bani Bëyisërayel akarëk ak xali re bani gwac baxët këni.

²⁰ Gayikwa owëkw oñ yëbu bafi, and re ko Kaxanu: «Ar kë xwixëta yo etënd elo, ado ex gi emacar, pëtërayidëno gë oxaý xali exo cës*.»

²¹ Er bani watënd in, aýigën ýigën bax xali re ko Moyis: «Dek eme anjiý añ xali ke rëgëñënd*!»

²² Barikan wën etënd ed Siyoŋ el, angol and Kaxanu aŋ, mēj ar gē aniyān an, sēka kēn. Yerusalem ir yaŋ gēr orēn in, gēr ed kēni fedērēnd ofēna omeleka ok owaxe owaxe, sēka kēn.

²³ Asēka sēka kēn amara and obaš olēngw or Kaxanu aŋ, amara and bër yēgw kēbi Kaxanu yaŋ gēr orēn aŋ, mēj ar ex axiti bela đek an, axiti ar bēnjēw bēnd bër šenene bër gē ola or faŋayak an.

²⁴ Asēka sēka kēno Yesu, mēj ar wāk ex car ošat orexēm ebo wūnētāxēn an. Mondako hi ko aŋatelindēr ar eter ekašax ed ri ko Kaxanu gē biyi el. Do ošat orexēm oŋo kē yeyanēnd nēmēc gē or Abel oŋ.

²⁵ Titinayin, kēren ŋēpēnd na eno baxēt ar kēŋun felērand an. Enimin, angēmēne Bēyisērayel bër bax ŋēpēnd eno baxēt Moyis, mēj ar babi felērand gēr ebar bēn, ano cana bana Kaxanu gēr kiti, kaš ex ngwa biyi. Anēŋo canaye na angēmēne anēŋo baxētēnd ex na ar kēbo felērand elod gēr orēn an.

²⁶ Akarēk aŋ, and kē wēli oniŋ or Kaxanu aŋ, ebar el arēg bax rēgēnd. Barikan doro doro, Kaxanu abeya beya kēbo mondako: «Bēte amat bayik, wēno dēŋ kē sēngērēbētēra, ax gi na ebar el fo, barikan gē orēn ak đek*.»

²⁷ Eyeyan ed rek «Bēte amat bayik» el kēbo wāsinēnd mēne bebēr ri ko Kaxanu do kē sēngērēbētand bēn, ašapēr kē šapēr ex bayixēn bebēr ax kor na ex tēngērēbēta bēn.

²⁸ Bēte gayikako owun or ax tēngērēbētand na ol šot kēne, calendēŋone Kaxanu ang kēŋo nēngan ak, gē ekwēta el do gē anjiŋ aŋ.

²⁹ Gayikwa Kaxanu mēj ar xwēn kēbo an, ahi hi ko bēte ang xodux or kē bēlēnēnd fo*.

13

End aniyān and šenene eŋ

¹ Kemēnayin eŋun balērēnd andewēn rewēn aŋ, ang bër acēl amat fo.

² Kēren kwēyand na ekwētaya ed bēliyer el gayik bērēmar mondako xwētaya banēbi omeleka, nangērēxe.

³ Kwitayindēnēbi bandepēra baŋ nangēde gē bēn bar kēn gēr epēra fo. Kwitayindēnēbi bër kēnēbi rixērānd bēn gayikako wēn bēte gē beman bēnd kē xor ex toro hi kēn.

⁴ Eñēr el, gilex er fēb kēni bela đek, do angaw and bër gē ašan aŋ, ewēnēk. Kaxanu axiti kēbi xiti beŋacaxik bēn do gē bër kē rind orekar bēn.

⁵ Bebēr kēn rind gēr aniyān andewēn bēn, kēren dind na nē end aŋana and kodī. Nēngandērayindēleŋun gē er šot kēn in gayikwa Kaxanu mēj dēŋ are re ko:

«Din ami teb na do din ami ŋaŋēta na*.»

⁶ Mēj ex, axor kēne xore ene deye gē anjiŋ kēm:

«Axwēn an ex ar ke rēcarand an;

ŋoweŋ ame yēdara na

gayikwa eñēŋēnax end fe ngwa ko xor exe di ala?»

⁷ Kwitayindēnēbi bër ex bēlēngw bērewēn bēn, bër nangēn kēŋun eyeyan ed Kaxanu bēn. Calayin en nang ang bani liyand ak xali xwētēk bakey bandebēn baŋ. Tēfēteliyindēnēbi gēr ekwēta edebēn.

⁸ Ang hi baxo Yesu Kērisēt ganēka ak, mondako fo hi ko doro, bēte xali din ir din.

⁹ Ala kêreno teb na enjun yifa gë osëyali or fitarëk gë or nang kën ol. Bon yek en kemëna gë oyekax or Kaxanu ol gër owëkw orewën. Bari kêrex gi na gë bapela band bebër yapëk, ba bebër ax ñap ex na en yambënd gayik bër sêfëk bejo bën ofëcak ani cotaxëne ex na.

¹⁰ Bêşadaxan bër gër aner and cale and Bêşewif bën abi ñap ex na eyamb ed er kêne şadaxande biyi gër angëb andebi in.

¹¹ Enimin, ýas er owacar or banëbi haşënd en, nacët edëg el bani bënëlänxënd. Oşat oñ fo baxo wëland aşadaxan alëngw an lëf «Gër ed wënëk nëmëc» enjo karaxën Kaxanu eteban ed beñëñanax el.

¹² Mëñ ex, Yesu bête nacët angol añ narëndëra bano xali law këno, efi mënëanaxën bulunda in gë oşat orexëm oñ.

¹³ Awa biyi bête, canëne edëg el, ene yexëne gër ndexëm do bujane enëbo cus ang şus bano mëñ ak.

¹⁴ Gayikwa gër ebar ro, biyi ane cot exe na angol and bayi lañ añ. Barikan aşala kêne şalande and kë yowënd añ.

¹⁵ Awa paß gë Yesu, yëlëñone Kaxanu gë etël këm, şadaxa ir ojekan in, mëne ngëñ gë etëy edebi el, yasëndëne poyoma owac orexëm ol.

¹⁶ Këren kwëyand na edi ed benjekax el do gë edëcar el gayikwa bejo ocafaxa od këno nënganënd Kaxanu ex.

¹⁷ Baxëtindën er kënun felënd bëlëngw bërewën in, mayindën en di er kënun felënd in. Enimin, bën ex bër kë nëkonand benjëw bëndewën bën do Kaxanu awëka këbi wëkax ba mondake bani rind enjo. Diyindëlexëni gë onënga fo andiyen año, kêreni ñwëcarënd na gayik angëmëne mondako ex, wën ofëcak an cot na.

¹⁸ Calenindënëbo biyi, mokwëta xwëta këmi mëne onden onjekax fo şot këmi do nand ex yo, aýandi ýandi këbo mi dıyand şenene, ang ex yo.

¹⁹ Ga re këme, kemënayin ene karanënd Kaxanu exe yëlëli fëña ir këme bakaxënëli aýand fën gër ndewën in.

Bendey bepelatar beñ

²⁰ Kaxanu, mëñ ar kë yëlënd obetak an, axanin xanin këño gër ecës Yesu, Axwën arebi an, exo giñën axadac asëm paß gë oşat orexëm or rinaxën këbo eter ed din ir din oñ.

²¹ Bête Kaxanu yëlëñun ojañ od en koraxënënd dek er yek gër oñandi odexëm in. Do er ñan ko in, dilexo gër ola orebi, paß gë Yesu Kërisët, mëñ ar xwënëk enjaran din ir din an! Amen!

Ofelar ol

²² Bëmaýe, axara xara këmün: bujayin en baxët eyeyan ed këñun xemën elo gër ekwëta edewën. Ado er ýëgwënëli këmün ijo, ax cak ex na.

²³ Dek ýandi ke en nang mëne imaýe indebi in Timote, anëka sebëtëli këno, axo bo ex na gër epëra. Angëmëne atan ñatëgu ko ro, gë wëno këmi sëfërëli ene watërëxëye.

²⁴ Cëmayinëbi bëlëngw bërewën bën do gë dek bër ex bulunda ir Kaxanu bën. Bëmaýe bënd ro gër Itali bëñ aşëma kënun şëmand.

²⁵ Awa Kaxanu yëlëñun oyekax orexëm ol wën dek!

Kayëta ir Şak in Lilaya in

Akayëta aŋo Şak, asëfan abat ar Axwën Yesu, yëgwën babi bërëwäk bën, dek ang şapërëra këni ed ex Owun or Bërom ak. Paß gë akayëta ano sëyali këbi end ekwëta do gë end bandixa eŋ. Mëŋ yëgwaxën ko mëne: ax gi ex na mocus axayënaxik an do eyo ŋan ar gë napul an fo. Bëte aŋëgw ko mëne ar balëkënalind cale an, kađacëlexo aniw andexëm aŋ, mëne ngëŋ tebëlexo asëk ayeyandërand fo in. Bëte kërexo dafënarand na. Do angëmëne ar şotërak hi ko, diyindëlexo benjekax gë napul irexëm in.

Er ex gër akayëta in:

End orenik do gë oŋandi oŋëŋëxax eŋ: 1.1-27.

End epëß ed bëla el, ekwëta el, do gë bandixa eŋ: 2.1-26.

End ekamën ed eyeyan el do orenik or yaŋ eŋ: 3.1-18.

End ekwëyëta ed ndafënan do gë odenar eŋ: 4.1-12.

End bër gë napul eŋ: 4.13-5.6.

End ebuŋan do gë cale eŋ: 5.7-20.

Ecëmar el

¹ Wëno Şak, ariyenin ar Kaxanu do gë Axwën Yesu Kërisët an, këŋun yëgwënëlinđ wën bandëwëra Epëxw gë ßaki band bulunda ir Kaxanu band yëcarëk baŋ. Aşëma këmun şëmand!

End ekwëta do gë orenik eŋ

² Bëmaŋe bëndam, nëngandërayindëleŋun mbaŋ në end batëy bandanjëm band këŋun ŋatënegund eŋ.

³ Nangin mëne mondako kën sëyand ebuŋa el angëmëne ekwëta edewën el ga xemëk bayik gër atëy.

⁴ Xarak, ebuŋa el afo ex ŋata andiyen andexëm aŋ en gixën bër gë ola or faŋayak, bër şenene gër ex yo, do yoweŋ an can na.

⁵ Angëmëne ang hi, abat exo can orenik ol, karaleŋo Kaxanu, mëŋ ar këŋo yëlënd ayël fo ar ex yo, xarak aŋo dexëra ex na; do ayël dëŋ këŋo yël.

⁶ Barikan karaleŋo de gë ekwëta, gë oŋëpëgënan këm gayik ar kë xarand gë oŋëpëgënan an, ang men ond angwëngw ond kë şangënenđ do kë xaninënd ekoc fo hi ko.

⁷ Ala arako rako an kërexo yëlënd na yëŋ ko şot na gër Axwën:

⁸ ar kë sëkwanënd exo tana anjëlan amat fo hi ko, ar kalay-kalay gër dek bandixa bandexëm hi ko.

End axayënaxik do gë ar gë napul eŋ

⁹ İmaŋe ikëreceŋ ind xaŋënek in, nëngandërayindëleŋo gayik Kaxanu këŋo yëlënd or gapak ol.

¹⁰ Barikan imaŋe ind ex gë napul in nëngandërayindëleŋo gayikako në end Kaxanu ko banaxënenđ ga nang ko mëne axuca ko xuca ang opëtëfët od ondës fo.

¹¹ Ax gi ex na nde and kê fën eñan aŋ, oyat oyëkax ok añaÿën kê ñaÿënënd ondës oŋ, opëtëfët ok ex binira do oye orexëm ol ex biw? Ata mondako fo ex end ar gë napul eŋ, abiw ko biw gër bandixa bandexëm.

End banajëta eŋ

¹² Nëngandëralindëleŋo ar kê buŋand gër atëy an! Enimin, ar buŋak gër atëy aŋ, Kaxanu afupa këŋo fupand gë ekamote ed angora el, mëne ngëŋ aniyan and din ir din and beya ko ayël këbi yël bër ñan këŋo aŋ.

¹³ Ala ar këŋo naŋëtand an, kërexo dend na: «Kaxanu ke naŋëtënd!» Gayikwa eñëŋenax gematak ax kor na eŋo naŋët Kaxanu. Bëte mëŋ dëŋ ala gabatak aŋo naŋëtënd na.

¹⁴ Barikan ala kala gë andexëm ko naŋëtayand, and ko yëlaya gër er ŷandi këŋo, do gër er ŷetëÿet këŋo aŋ.

¹⁵ And ko sëf ala oñandi oñëŋenax aŋ, oñandi oko kê rëwënd eñëŋenax eŋ, do eñëŋenax eŋ and kê fanëta aŋ ex mëlaw ecës el.

¹⁶ Wën bëmaÿe bënd ke balënd mbaŋ bëŋo, këren yifayand na:

¹⁷ oyël oxëbënënaxik, gë oyël oyekax or ex yo, yaŋ gër Faba ir bangoben kê xaniwënd. Mëŋ axo nëngwëtand na, axo do bënd na.

¹⁸ Gayikako Kaxanu, mëŋ dëŋ faÿëk gër emëkw edexëm ex gi mondako, gë eyeyan ed dal el rëw këbo, ene gixëne bëŷanar gër dek bebër necëtëgu ko do xwën ko bën.

End ebaxët ed eyeyan ed Kaxanu eŋ

¹⁹ Wën bëmaÿe bënd ke balënd mbaŋ bëŋo, nangi mëne ala kala gilexo ar ŷandëk ebaxët, ar legëk eyeyan, ar ax koÿënd na aŷand.

²⁰ Gayikwa oxoÿ or ala ol ax dind na er ex ŷenene gër Kaxanu in.

²¹ Bëte, ga kën xwëÿëtand ako emuyaraxik end ex yo, do eñëŋenax end ex yo, kwëtayayin gë onden onjekax eyeyan ed Kaxanu, ed lëgëk gër owëkw orewën el, eyeyan ed xorëk eŋun pexën el.

²² Këren yifayand na gë andewën, diyindën ari dëŋ ang kê rend eyeyan ed Kaxanu ak, këren baxëtënd na abaxët fo.

²³ Enimin, angëmëne ala exo baxëtënd Eyeyan ed Kaxanu el do axo diyand na ang kê rend ak, er hi ko ang ar kê nëkonënd dëxas irexëm in në anangoye fo do ko watayand ang hi ko ak.

²⁴ Barikan and ko nëkonaya aŋ, ataŋ exo kwëya ang hi ko ak, and ko ye aŋ.

²⁵ Barikan ar kê yëkwand gër acariya and ŷenene an, acariya and kê yëlënd orëyaya aŋ, abalëkënali ko balëkënalind er ko watënd in. Ari ko rind ang kê rend ak, axo baxëtënd na abaxët fo do kwël exo kwëya. Ata ala ajo anëngandëra kê ŷana eŋo nëngandërand gër dek bebër ko rind.

²⁶ Angëmëne ala exo yëland mëne ašalek hi ko xarak asëk ayeyandërand fo wër këŋo, mëŋ dëŋ kê yifayand. Ata cale indexëm iŋo ofëcak këm ex.

²⁷ Cale imënëk iŋ, ind ex dal gër lëngw Faba Kaxanu iŋ ex: edacët ed gër ocëmu bëtox bëndëkak, gë bësoxari bësebëta sebëta el do gë ekwëÿëta ed dek betëmbak bënd gër ngwën el.

2

End epëb do gë eyaf ed bela eŋ

¹ Bëmaÿe bëndam, epitëndër ed bela ax gi ex na gër ekwëta ed xwëta këno Yesu Kërisët, mëŋ ar ex Axwën ar gë enjaran an.

² Gako bela bëxi eni dilëli gër amara andewën: ayanar an exo dënaw anëna and kaņe, do exo cudaw banjëm banjekax; axinëm an exo gi axayëanaxik, do exo cudaw mëñ bëte banjëm bamuyaraxik.

³ Ata wën enun bal nëmëc end ar gë banjëm banjekax eñ do eno pel: «Wěj yow ey nëpa ro gër ed këni yëpand bër gapak!» Barikan eno pel axayëanaxik an: «Wěj cëñ yel ey kwëšax fën!» ba «Nëpal gër ebar ro, gër ed këme wëñërand ro!»

⁴ Ax gi ex na nde epitëndër ed bela el ex mondako? Do ax gi ex na nde bëxiti bëšëmbak hi kën?

⁵ Wën bëmaýe bënd ke balënd mbañ bëño, awël nde: Ax gi ex na nde Kaxanu yata këbi bër ex bëxaýëanaxik ogës od bela bër gër ngwën ro bën? Ax gi ex na nde mëñ yata këbi eni cotaxën mbañ ekwëta el? Ax gi ex na nde mëñ yata këbi eni gixën šëf gër owun or beya këbi bër ñan këño ol?

⁶ Barikan wën, ašëfënin këno šëfëninënd axayëanaxik an! Ax gi ex na nde bër gë napul bën këñun rixërand? Ax gi ex na nde bën këñun wëland gër kiti?

⁷ Ax gi ex na nde bën ex bër kë renand oñac oyekax or yël kënun Kaxanu ol?

⁸ Enimin, šenene kën rind angëmëne ašëf šëf kën er kë rend acariya and Emun in gër Oñëgw Omënëk: «Balindëlexi end ašandax eñ ang ki balënd end gaf irey ak».

⁹ Barikan angëmëne pit pit kënëbi fëbënd bela bën, awën kën wënënd do acariya añ anëka sëra këñun ga lif kën ako.

¹⁰ Enimin ar kë sëfënd dek er rek acariya in, barikan exo dif apela amat, anëka lif ko dek acariya añ. Ar kë lif apela amat xarak aye šëf ko dek bacëxen bañ, acariya añ anëp këño nëp gayik dek baþela bañ lif ko.

¹¹ Gayikwa ar rek: «Ax gi ex na mondi orekar an» fo rek bëte: «Ax gi ex na monaŵ ala». Awa angëmëne wěj ay di ex na orekar ol barikan eyo daw ala, anëka wëndëra këy paþ acariya añ.

¹² Awa mëñ ex, yeyandërayindën do diyindën beý bën ang bela bër këñëbi xiti gë acariya and kë yëlënd orëyaya fo ol.

¹³ Gayikwa ar kë xitind gë axayënan këm an, Kaxanu gë axayënan këm këño xiti mëñ bëte. Barikan axayënan in wëñaak kiti in.

End ekwëta eñ

¹⁴ Bëmaýe, inëwa këño fëca ar kë rend mëne ašot šot ko ekwëta an xarak ekwëta elo ax gi ex na gë bandixa? Afexën nde këño fexën ekwëta elo?

¹⁵ Angëmëne imaýe in, hi ko itošan, hi ko itoxari, exo can banjëm band ko šuða, ba exo can er ko yamb key yo key in,

¹⁶ do abat ang hi kën ak eño pel: «Awa gwëre, yeyin gë emëkw eyemax! Ayem kë yemënd de, cudarayin do yambërayin xali en med!» Gayikako mëñ dëñ año yël ex na er ýapëk in, ofëcak nde ex na?

¹⁷ Ata mondako fo ex de end ekwëta eñ: ekwëta ecësëk ex angëmëne ar šotëk an ýoweý axo dixëñënd na.

¹⁸ Barikan bamat ala kë re na: «Wěj ekwëta el šot këy do wëno bandixa bañ. Masinële ekwëta edey ed gë bandixa këm el, ata wëno gë bandixa bandam bañ këmi wäsin ekwëta el.»

¹⁹ Ax gi ex na nde aŵa wä këy mëne Kaxanu ibat fo ex? Awa aye yek: bëyël bën bëte aŵa wä këni eño do këbi rëgëndërand.

²⁰ Ýandi ki nde ey nang wěj ar gë onden okafëxax ajo mēne ekwëta ed ar ax dind na bandixa banjekax el gë ofëcak kēm ex? Axi ñandi ex na nde ey nang?

²¹ Ay nang ex na nde mēne Abëraxam, axarëk arebi an dëj, nē end er ri baxo in hixën ko ar şenene gër ogës od Kaxanu? Ga wëd baŋo asëniw İsak eŋo cađaxa gër angëb.

²² Wat kën mēne ekwëta el do gë bandixa baŋ andamat bax riyenind ex paŋayaxën ekwëta el.

²³ Mondako ģata bax Oñëgw Omënëk od rek: «Abëraxam, ga xwëta baŋo Kaxanu hixën ko ar şenene gër ogës odexëm*.» Do nē eŋo këno wăcaxënënd lawo ir Kaxanu.

²⁴ Watin mēne nē end bandixa band ri ko, ko hixënënd ala an ar şenene gër ogës od Kaxanu, ax gi ex na gë ekwëta el fo.

²⁵ Bëte asoxari ar hi bax aŋacaxik ar bano wăcënd Raxab an, ahi hi baxo ar şenene gër ogës od Kaxanu nē end bandixa band ri baxo. Ga xaca baŋi wa bërolawën Bëyisërayel bën do fel baŋi eni maŋi fëña işëxe.

²⁶ Angëmēne eman end ala eŋ, onjën kēm ex, ecësëk ex. Andamat ex end ekwëta eŋ, angëmēne gë bandixa kēm ex, ecësëk ex.

3

End aniw eŋ

¹ Bëmaŋe bëndam, kēren gi na fa dek bësëyali fo. Nangin mēne kiti ind biyi bësëyali in gë pit fo kē yëka.

² Biyi dek alif këne lifēnde bandanjëm. Angëmēne ala ex na ar bayik ax difënd na gër eyeyan, anëka faŋaya ko gër or şenene. Axor ko xorënd exo mëlaya dek eman endexëm eŋ.

³ Angëmēne ayapën kënëbe yapënënde dun opanac ok eni maxënënd eni di er ýandi këbo in, gë beman bendebën ak kënëbe lasēnde.

⁴ Bëte awat nde wat kën okuluŋ ok: ado ga rafëk yo, ado ga kē fimërand bongoc botëm fo, gë amërëşaya atil kē xasënd gand ed këŋo ýandi ahëreli an.

⁵ Andamat ex end aniw eŋ: ado ga hik esil gër eman, barikan bebësëm kē soşanand. Bëte watin mēne ingodux itil kē şorënd akwët atëm!

⁶ Xarak aniw aŋ ex bëte xodux ex, ngwën ind betëmbak ex. Aniw aŋ wal ir eman ex, barikan abuyarën kē buyarënënd dek eman eŋ, do aşor kē şorënd ola ol gë xodux or kiti ol.

⁷ Owăcar or ex yo, hi këni or xadfa-xadfa, hi këni or gër men, hi këni bacël, ala an axor xor ko ebi nambin, do ari dëj ri ko mondako.

⁸ Bari aniw aŋ, ala ax kor na ex nambin: eñigënaxik end ala ax korënd na ex; yer ongwëc ond kē lawënd fo ex.

⁹ Gë aniw aŋ kënëŋo şalende ar hik Axwën arebi do Faba ireŋi an. Bëte gë aniw aŋ fo kënëbe xarende bela bër ri këbi Kaxanu gër eñaw endexëm bën.

¹⁰ Nē etëy ebat kē şanëgund obetak ol do gë ekare el. Awa bëmaŋe, ax ñap ex na ex gi mondako.

¹¹ Nē añësa amat nde kē şanëgund men onëngax oŋ do gë men ombax oŋ?

12 Bëmaÿe, andan aŋ ax dëwënd na oyarëka; atëx and reseŋ aŋ ax dëwënd na ondan. Gër añësa and men ond gë ongal ax canëgund na men onëngax.

End orenik eŋ

13 Noÿo renik, do noÿo ex ar gë onden an, mërëxand irewën? Awa ala ajo nëcëtindëlexo bandixa banjekax bandexëm baŋ gër ola or şenene orexëm, gë obëngw or onden do gë orenik.

14 Barikan angëmëne gër owëkw orewën xëñëk wayët oyakëraxi, gë oxoÿ, ba gë ebal ed gaf irewën fo el, këren dafënarand na. Gayikwa angëmëne mondako ex, end däl eŋ kën şonënd në enëgwëş en.

15 Orenik olo ax gi ex na or xaniwëk yaŋ gër orën: orenik or gër ebar ro fo ex, or ala fo ex, or şabucara ex.

16 Enimin, gër ed ex oyakëraxi do gë ebañer, na fo kë hind bête bend şode-şode beŋ, do gë etëmbak end ex yo.

17 Barikan orenik or xaniwëk yaŋ gër orën ol er ex gë owënëk, gë aketëxeta, gë angwëlëra, gë onden, gë axaÿënan isëm, gë benjekax, gë eptëndër këm, gë orenik or däl, do gë eñëŋëxax end şonayak këm.

18 Karak, bër şenene bën kë nedënd aketëxeta aŋ gë ola or bëraketëxeta bën.

4

End oxalay-kalay eŋ

1 Feye wa kë xaniwënd batakëra baŋ do gë oxeÿër oŋ mërëxand irewën? Ax gi ex na nde bebër ñan kën bën kë xaxërend dëk eman endewën eŋ?

2 Er ñan kën in, an cotënd na, ata en dëb gë oyakëraxi ol, eno daw ala; barikan ÿoweÿ an cotënd na. Ata en baş oxeÿër oŋ do gë batakëra baŋ, bari ÿoweÿ an cotënd na gayik ano karand na Kaxanu.

3 Ado eno kara, aŋun yakalind na gayik ang kën xarand ak, ax ye ex na. En dixënënd bebër ñan kën këno xarand.

4 Ata wën ang bër rind orekar fo hi kën! An nang ex na nde ar ñanëk ngwën an, Kaxanu aşus këno şusënd? Awa ar faÿëk gër emëkw edexëm exo gi aŋan ar ngwën an, awa arangoÿëra and Kaxanu hi ko.

5 Ako nde yëla kën are fo kë rend Oñëgw Omënëk ok: «Kaxanu aŋan ñan këŋo, xali këŋo yakëraxind angoc and yël këbo aŋ exo dëg gër ola orebi aŋ.»

6 Barikan oyekax or yël këbo ol rafëk nëmëc, ang kë rend bête Oñëgw Omënëk ak:

«Kaxanu awereli këbi wërelind bër kë rafënarand bën,
barikan oyekax orexëm ol këbi yëlënd bër kë banand bën*.»

7 Awa mayindën aŋa end Kaxanu eŋ; nÿëpindën end şabucara eŋ, ata këjun hër caw.

8 Tëkayino Kaxanu ata këjun sëka mëŋ bête. Wën bëwendëran bëjo, mënënin otaxan odewën ok, do wunëtin owëkw orewën oŋ, wën bër gë benjëw bend kalay-kalay bëjo!

9 Nangin mëne and xaÿën kën dëŋ ex, denitayindën, tesindën! Olëş orewën ol nëngwëtal ex otes, do onënga orewën ol nëngwëtal ex ecamina!

10 Banayin gër lëngw ir Axwën, ata këjun fela yaŋ.

End odenar eŋ

* 4:6 4.6 Andorenik 3.34

¹¹ Bëmaÿe, ax gi ex na mondenar andewën rewën aŋ. Ar këŋo renand, ba këŋo nêpënd imaÿe indexëm an, anëka ko renand acariya aŋ, do axiti ar acariya hi ko. Angëmëne axiti këy xitind acariya aŋ, axiti hi këy, ay bo ex na afëb ar acariya.

¹² Gayikwa abaf fo ex anëcët ar acariya an, do mëŋ fo ex axiti an. Mëŋ gabat xorëk eŋo pexën ala an do eŋo nemin. Barikan wëj noÿo ngwa hi këy ga këyo xitind ako, ašandax?

End ndafënan eŋ

¹³ Awa gërëgako baxëtine, wën bër kë rend: «Doro ba ecan gër angol aŋo këne yeye, yer iniy iŋ këne ÿëpaxëye fën. Ari këne ÿana ene dinde bebër këne šotëraxëne napul, do mbaŋ këne šotëraye.»

¹⁴ Er këŋun hi ecan ecan in, an nang ex na? Enimin, er hi kën ang okëbina od kë šanayand, do kë nêkand təkër fo ex çapëraxën.

¹⁵ Ecëñëxët er don rend: «Angëmëne Axwën an aŋa ŵa ko, aliya këne liyaye, do eŋo gë eŋo këne riçë.»

¹⁶ Barikan gërëgako, ga kën sošanarand mëne bebesëm kën ri, arafënara fo kën rafënarand. Xarak, etošanara end mondako el ax ye ex na gë təkër ak.

¹⁷ Awa ala an aŵëndëra ko wëndërand angëmëne exo nang anang edi ed enjekax el do axo dind na.

5

End bapela band bër gë napul eŋ

¹ Awa gërëgako, baxëtine wën bër gë napul bën! Tesin, keÿin mokeÿ gayik betëm këŋun wëcan!

² Napul irewën in iwërëk ex, oyame ÿamak banjëm bandewën baŋ.

³ Kaŋe in do gë kodı irewën in ayaner yanerëk. Ata ayaner ijo kë hi osede or këŋun lëwx gër kiti ol, do aŋas kë ÿana ex ŋasënd beman bendewën beŋ ang xodux fo. Yama gër bakey bapelatar baŋo nde šala kën en gi gë napul isëm!

⁴ Acosa and bër riyenik gër ocënga odewën do yambara kënëbi aŋ, këŋun lëxwend mokeÿ. Do otes od bër kë xanand benedä bendewën ok hatëk xali gër banëf band Axwën, mëŋ ar xorëk beÿ dek an.

⁵ Aliya liya kën gër ebar gë ecotëra ed napul, do gë bebër këŋun xëbënanënd el. Abët bët kën ang oŵacar or eŋaş fo.

⁶ Wën anëp nêp këno ar šenene an, alaw laŵ këno, xarak mëŋ abaxo ñep na endewën eŋ.

End ebuŋan eŋ

⁷ Awa bëmaÿe, buŋayin xali yatir ko bakaw Axwën. Aŋan an ašëni ko šëninnd ebar el xali ex cënan benedä bend ko liyaxënënd beŋ. Abuŋa ko buŋand elod gë eçaša ebeja xali gë ekol, exo kanaraxën benedä tégët beŋ do gë bendundu.

⁸ Wën bëte buŋayindën, kapinayindën gër oŵëkw orewën gayikwa akey and ko bakaw Axwën aŋ dam ex.

⁹ Bëmaÿe, këren dëxwërënd na këdi këŋun xiti Kaxanu. Axiti an cëŋ, gër ebët xwëša ko de.

¹⁰ Bëmaÿe, end toro eŋ do gë end ebuŋan eŋ, tëfëtelinëbi bëlaŵënel bër laŵëndëraw babi Axwën bën.

¹¹ Are këne rende mène bër buŋa bax bën abeta beta këni. Awël wël kën ang buŋa baxo Yob ak, bête anang nang kën ang ĩata baxo anıyan and yel baŋo Axwën ak. Gayikwa Axwën an gë axayënan hi ko, do monënga nënga ko[☆].

¹² Bëmaÿe, ax gi ex na dëŋ monjaşaran, hik orën ol, hik ebar el, hik er ex yo. Deyindën tuŋ: «Iyo» angëmëne iyo ex eyakal do deyindën «Ali» angëmëne ali ex eyakal këdi kën hi bër kiti.

¹³ Ala ar kë sorond mërëxand irewën an, calelexo. Ar gë onënga an, ñerëwëralexo ojëkan od cale.

¹⁴ Ar şëxwërak an, macëlebi bëlëngw bër Amara bën. Do bën calenëleno sam eno nëm ogu gër oŵac or Axwën.

¹⁵ Cale ind gë ekwëta in afakën këŋo fakën aşëxwëra an, do Axwën an eŋo kanin. Angëmëne awendëra wëndëra ko, aseban këŋo seban.

¹⁶ Awa putindën beñëŋënx beŋ andewën rewën an, do en calendërend, en pakaxën. Cale ind ar şenene in mbaŋ fangak.

¹⁷ Eli, ala ebaxo ang biyi ak. Barikan aşale şale baxo kërex tēb na, do ax tēb bana gër ebar xali xucak bēniy bētas gē opacaw ocongıfat.

¹⁸ Bête ga şale ko gaşëxe, orën ol sēbēk, do ebar el şënanëk benedä beŋ.

¹⁹ Bëmaÿe bëndam, angëmëne ala exo nambëra xali exo ŋawëta dal in, do abat mërëxand irewën eŋo bakaliw,

²⁰ nangëlexo mène ar këŋo wërëşët awendëran gër fëña ir nambëra ko an, aracët ko racët anıyan andexëm an gër ecēs, do beñëŋënx bendanjëm ko lab.

Kayëta iyanar Piyer in Lilaya in

Akayëta aŋo ro Piyer yëgwën bafi okëreceŋ od ŋapër bax gër Owun or Rom ok. Arixëra banëbi rixërand do bani sorond mbaŋ gayik aŋa ŋa këni end Yesu Kërisët eŋ. Piyer ga wël baxo end toro indebën eŋ, xwitanaxën bafi mëne Kaxanu mbaŋ ye ko do aŋap yäpëk eni bayi ga xwëta këno. Afel fel bafi bëte Kaxanu sana këbi eni gi bulunda ir bër fexën këbi Kërisët. Are re baxo bëte eni kemëna eni gi bela bër këŋo riyeŋinënd Kërisët, gayikako Angoc and Kaxanu aŋ gër ola orebën hi ko. Er ex gër akayëta in: Ecëmar el: 1.1, 2.

End eyar ed apexa el, do gë owënëk eŋ: 1.3-2.3.

End bulunda ir Kaxanu, end olëngw do gë ebuŋan ed gër toro eŋ: 2.4-2.5.

End eñër do gë ebalër gër aminëmëra eŋ: 3.1-2.2.

End toro ir ang Yesu Kërisët eŋ do gë end oyeakax eŋ: 4.1-1.9.

Epëb ed bëlëngw bër gër amara el do gë eperëna el: 5.1-1.1.

Epelar el do gë ekaran ed benjekax el: 5.12-1.4.

Ecëmar el

¹ Wëno Piyer, parëxanda ir Yesu Kërisët in këŋun yëgwënëlinde wën bër sana këŋun do ŋapër kën gër owar or Poŋ, gë Galasi, gë Kapados, gë Asi do gë Bitini bën.

² Faba Kaxanu kë nangënd beŋ bën dek d'amana ex gixën. Gë enang elo yata këŋun gë epit ed fit këŋun gë Angoc andexëm el, en tëfaxënënd endexëm eŋ do eŋun wunëtaxën gë oŋat or Yesu Kërisët oŋ. Awa cënarëlex de oyeakax ol do gë obetak ol gër ola orewën!

End eyar ed apexa eŋ

³ Cëkwanëŋone Kaxanu, Sëm ir Axwën arebi, Yesu Kërisët. Gë axaŋënan isëm irexëm in rëw këbo gaŋëxe paŋ gë ekani ed Yesu Kërisët gër ecës el ene cotaxëne eyar ed gë aniyan el.

⁴ Mondako ri ko ene cotaxëne er din ax cësënd na in, er beŋa këbo in, er din ax buyarënd na in, er din ax nëngwëta na in. Kaxanu ejo fenin këŋun yaŋ gër orën.

⁵ Wën këŋun nëkonand gë panga ind Kaxanu in, gë ekwëta ed xwëta këŋo el en cotaxën apexa and kë ŋanayaw gër baŋkey baŋelatar aŋ.

⁶ Ata wën mbaŋ këŋun nëngandërand ado ga yäpëk en caminara imëd në end batëy bandanjëm band hi këŋun gërëgako baŋ.

⁷ Batëy baŋo kë wäsinënd oxëbën or ekwëta edewën ol. Mëŋ xëbënëk nëmëc kaŋe ir wënënek xoŋux do kë nemind fo. Ado ga hi baŋun batëy baŋo, mondako bax ex gi eŋata ed ekwëta edewën el gë ecëkw, gë enjaran, do gë epëb, and ko ŋanayaw Yesu Kërisët aŋ.

⁸ Wën aŋan ŋan këno, ado bayik elod ano wat ex na. Gërëgako dëŋ axwëta xwëta këno ado bayik ano watënd na, do aŋot ŋot kën onënga or gë enjaran, or ala dëŋ ax kor na exo tëfët.

⁹ Aŋot ŋot kën apexa and enjëw, and ex aŋosa and ekwëta edewën aŋ.

¹⁰ Ata apexa aŋo bani ŋaland gë obal osëm eni nang bëlaŋwënel bër bax reyarand end oyeakax or fenin këŋun Kaxanu eŋ.

¹¹ Mokemëna bani xemënan eni nang nand feye do bënd fe fënëta ko Angoc and Kërisët and ebax gër ola orebën aŋ. Yama Angoc aŋo ga bafi

nangënenđ nde gana-gana fo toro ind Kërisët inđ do enjaran end ebax exo cot eŋ and ko fis aŋ.

¹² Kaxanu anangënenđ nangënenđ babi mēne wēn xwēnek eyeyan ed lawēnēgu babi eni deyara el, ax gi bana ed fab babi bēn bēlawēnel. Bēfemēra bēr Atēfētan bēn awēlaw fo wēlaw bani bebēr kēnun sēfētanēnd gērēgako gē panga ind Angoc Amēnek and xaniwēk gēr orēn inđ. Gēr beŋo kēbi xacērand eni yēkwa omeleka ak ga ŷandi kēbi eni nangēdo.

End owēnek eŋ

¹³ Awa yēlarayindēn aye, giyin gē anjus, kwētīn đek eyar edewēn el gēr oyekax or kēŋun wēlanēgu Yesu Kërisët and ko ŷanayaw aŋ.

¹⁴ Ang obaŷ or kēŋo baxētēnenđ fo, kēreŋun balēnd na end oñandi od ŷot ban gēr onangērarēxe orewēn eŋ.

¹⁵ Barikan ang wēn ko ar sana kēŋun ak, wēn bēte mēnin mondako fo gēr bēnd kēn rind yo.

¹⁶ Gayikako aŷēgw yēgw kēni: «Bēwēnek kēn hi gayik wēno awēnek hi kēme*»

¹⁷ Do angēmēne axēla kēno xēland Kaxanu ang Sorix irewēn fo, xarak mēŋ kēbi xitind bela bēn gē epitēndēr kēm, ala kala gē bebēr ri ko bēn, điyayindēn gē anjiŷ and Kaxanu nand hi kēn gēr yeba na.

¹⁸ Enimin, anang nang kēn mēne Kaxanu aŋun dacēt ex na gē bebēr kē nemind: gē kodī ba gē kaŋe. Gēr ola or gē ofēcak kēm, or rēweli kēnun bēxarēk bērewēn racēt kēŋun.

¹⁹ Barikan gē oŷat oxēbēnaxik or Kërisët or racēt kēŋun oŋ, oŷat or ŷarēk ang or ifeŷ iwēnek do iŷēngwēk, and ŷadaxa kēno fo oŋ.

²⁰ Mēŋ ex ar sana kēŋo Kaxanu gana-gana fo, đamana exo dixēn ngwēn an. Do mēŋ ŷanayaw ko gēr bakey baŷelatar baŋo nē endewēn an,

²¹ wēn bēr xwēta kēno Kaxanu paŷ gē mēŋ bēn. Kaxanu xanin kēŋo gēr ecēs do yēl kēŋo enjaran eŋ. Mondako bax, ex gixēn ekwēta edewēn el do gē eyar edewēn el gēr Kaxanu.

²² Gayikako awēnenaya wēnaya kēn ga wā kēn đal in, en cotaxēn aminēmēra and gē eñēŋenax end ŷonayak kēm aŋ. Awa balērindēleŋun mbaŋ andewēn rewēn aŋ, gē anjēlan ak đek do gē emēkw epeŷax.

²³ Enimin, bēr rēw kēbi Kaxanu gaŷēxe hi kēn, xarak ax gi ex na đe gē eneđa end kē ŷēsēnd, bari gē eneđa end ax cēsēnd na, gē eyeyan ed đin ir đin ed gē aniyan and Kaxanu el.

²⁴ Gayikwa ala ar kē liyand yo,

ang andēs fo hi ko,

đek enjaran endexēm eŋ, ang opētēfēt fo ex.

Andēs aŋ aŷaŷ kē ŷaŷēnd

do opētēfēt ok aŷini kē wīnind*.

²⁵ Barikan eyeyan ed Axwēn el, đin ir đin kē bayind.

Eyeyan elo ex Atēfētan and nangēn kēnun aŋ.

2

End cale ingaŷax eŋ

¹ Awa tebin oxey or ex yo, osit or ex yo, egi ed bēŷēŋenax bēr kē labayand el, oyēkēraxi ol do gē odena od ex yo.

² Ñandiyindelenun ang omër omënək fo eyeyan ed Kaxanu el ang kēbi ŷandind omër bēndoyer ak, en pirixēn gēr apexa,

³ gayikako anang dēŋ nang kēn ang nēnga ko Axwēn ak.

⁴ Tēkayino ar ex ekaŷ ebēngw ed lap bani bela an. Xarak, mēŋ ex ed yata ko Kaxanu el, ed xēbēnan kēŋo el.

⁵ Ang kēni bārēnd oxay ex gi aciŷ ak, wēn bēte bārērin ang oxay obēngw fo, en gixēn Aciŷ amēnək, bēšadaxan bēŷwēnək, eno dinaxēnēnd Kaxanu, paŋ gē Yesu Kērisēt, ocaŋaxa od onden, od ko ŷana exo ŋanēnd.

⁶ Gayikwa are rek gēr Oñēgw Omēnək:

«Watin ga kēme xwētēnd gēr Siyoŋ ekaŷ ekēla, elo sana kēme, elo xēbēnan ke.

Do ar kē ŷa endexēm an, din aŋo cēfēnan na*.»

⁷ Awa ekaŷ elo kēŋun yēlēnd epēb el, wēn bēr xwēta kēŋo bēn. Barikan gēr bēr aŋo kwēta ex na:

«Ekaŷ elo ex ed lap bani bēbay el xarak mēŋ ex ekēla el*.»

⁸ Do bēte:

«Ekaŷ elo kēni fokērēnd bela bēn, ekaŷ elo kēbi rebēnd*.»

Ga xey kēbi eni tēf eyeyan ed Kaxanu el, bēte gayik mondako bax ebi gi.

⁹ Barikan wēn cēŋ, er hi kēn andēŷēra and sana ko Kaxanu, bēr gē ošadaxan or emun, enēng emēnək, bulunda ir xwēn ko. Mondako hik en tēfētēraxēnēnd becērēcaxik bēnd ri ko ar nēcētēgu kēŋun gēr ecamēdan do ŷēla kēŋun gēr angoben akēbēnaxik andexēm an.

¹⁰ Wēn anēka hi kēn gērēgako bulunda ir Kaxanu, xarak akarēk aŋ, an gi bana bulunda. Kaxanu abaŋo xaŷēnan na endewēn eŋ. Barikan gērēgako axaŷēnan kēŋo xaŷēnanēnd.

¹¹ Wēn bēmaŷe bēnd ke balēnd mbaŋ bēŋo, axara xara kēmun gayikako bēr okucan, do bēliyer fo hi kēn, kemēnayin en kwēŷēta oñandi od eman od kē ŷerelind enjēŷ ok.

¹² Mēlayayindēn ŷenene ola orewēn ol mērēxand ir bēr aŋo kwēta ex na Kērisēt bēn. Do gēr ed kēnun nangašandērand, watindēlexēni bandixa baŋjekax bandewēn baŋ, eno cēkwaxēn Kaxanu yatir kēbi ŷatēn.

End epēb ed owun eŋ

¹³ Ang ŷapēk gēr Axwēn ak, pēbindēn olēngw or ex yo. Pēbindēno emun eŋ, mēŋ ar ex ar gapak an.

¹⁴ Pēbindēnēbi ogofērēner ok gayik emun eŋ fana kēbi enēbi nēpēnd bēwendēran bēn do enēbi cēkwand bēr kē rind bējekax bēn.

¹⁵ Enimin oñandi od Kaxanu ok ex, paŋ gē bējekax bēnd kēn rind bēŋ, eni cēmind bela bēsitarak bēn, bēr ŷowey ax nang ex na bēn.

¹⁶ Diŷayayindēn ang bērēyaya fo, bari kēren daŋabayand na gē orēyaya olo en dixēn eñēŋēnax eŋ ado bayik ŷowey aŋun cēba ex na: giyin okadēp od Kaxanu.

¹⁷ Pēbindēnēbi bela dēk, ŋanindēnēbi bēmaŷe bēŋ, yēdayayindēno Kaxanu, do pēbindēno emun eŋ.

End oxēreceŋ eŋ

18 Wën bëriyenin bër gër bëciw bën, yëdayindënëbi bëxwën bërewën bën do mayindën endebën eñ ado eni nemëri, bari ax gi ex na bër bëngwëk do nënga këni bën fo.

19 Gayikwa oyeqax kën şot ga buña kën buñand en toro në end Kaxanu, gë amena këm.

20 Enimin, aşëkw nde këno şëkwënd ar kē buñand gër toro në end ga wëndëra ko an? Barikan angëmëne abuña kën buñand në end ga kën rind benjekax, enjekax ex gër ogës od Kaxanu.

21 Nē eño yataxën këñun Kaxanu gayik Kërisët, mēñ bēte, mondako soro ko nē endewën na, eno tēfētelixēnēnd, en tēfaxēnēnd banjēta bandexēm ban.

22 Bari mēñ elod axo mendëra ex na, bēte elod ala ax wël ex na enēgwēş gër etēy edexēm.

23 And bano şirërand añ ababi wāşa na, and baxo sorond añ, ala abaño wesa na.

Barikan asebën sebën këño amaşa añ ar kē xitind şenene an.

24 Mēñ dēñ lēbīnak bamena bandebi ban gër eman endexēm and fika këno gër kërëwa

do şës ko nē end beñjēnax bendebi añ.

Mondako şës këne ene capëraxēne gē beñjēnax beñ, ene diyaxēnēnde anıyan and şenene.

Gē tembaŷ indexēm iñ kën fakaxēnēnd.

25 Enimin, anēka hi ban ang oyel or nambërak fo.

Barikan gërëgako anēka baka kën gër ar ex axadac do anëkona arewën.

3

End eñer eñ

1 Bēte wën bësoxari bën, mayindën aŷa end bëcēn bēndewën eñ. Angëmëne mondako kën rind, axor kënëbi xor bëcēn bēndëmar ado ga bani fiëpēnd end Kaxanu eñ. Axor kënëbi xor gē eyeyan këm, gē ola orewën ol,

2 angëmëne eni watēnd gër anıyan andewën mēne aŷēn wën kën do mēne wën afēb fēb kënëbi.

3 Oñañënarın odewën ok kërëx gi na or fac: olap, gē baŷtepe band kañe, gē bëñwën bēnd kañe, gē orëxër or kañe do gē banjēm bakëbēnaxik.

4 Barikan gil ex lēf gër emëkw, oñañënarın od din ax biwënd na, od onden onēnga, do ond angwëlëra. Ata oñañënarın od mondako ok, mban këño xëbënanēnd Kaxanu.

5 Oye olo şot bani bësoxari bëwënëk bër angwën bën, bër xwëta baño Kaxanu bën ga banëbi fēbēnd bëcēn bēndebën beñ.

6 Gako Sara, afēb fēb baño Abëraxam xali baño wacēnd: «Axwën aram.» Odënaŷ odexēm hi kën angëmëne ari kën rind benjekax beñ, xarak er kën yëdand gebatak añun yëbun ex na.

7 Bēte wën bëcēn beñ, mēlayayindënëbi endëmane fo bolindaŷ borewën gër eñer edewën, ga nang kën mēne ola orebën ol ax këme na bon. Pëbindënëbi, gayikwa bën bēte aşot këni şot anıyan and ko yëlēnd Kaxanu në end oyeqax orexēm añ. Diyindën mondako, ata bayik ŷoweŷ ax bedi na cale indewën iñ.

End ebalër ej

⁸ Awa wën wëlëringdën, balëringdëlejün ang bër acël amat fo, cotindën anjëlän amat, bëngwëlex onden ondwën oj, banayindën.

⁹ Ax gi ex na momaşën eñëjënax ej gë eñëjënax, do ocir ok gë ocir. Ecëñëxët, karanindëñëbi benjekax boşandax, gayikwa në ejo yataxën këjün Kaxanu en cotaxën obetak or fenin këjün ol.

¹⁰ Enimin, Oñëgw Omënëk ok ga rek:

«Ar yandi këjo exo ñan aniyän añ
do exo cot bakey banjekax an,
etëy edexëm el tebëlex odena ok,
do gë etinaxën ed bela el.

¹¹ Kwëyëtalexo beñëjënax bej
do diyindëlexo benjekax.
Calayindëlexo aketëxeta añ,
do kemënayindëxelo exo ñatën.

¹² Gayikwa bangës band Axwën banj anëkona këbi nëkonand bër şenene bën,

do gë banëf bandexëm banj,
abaxët ko baxëtënd cale indebën ij.

Barikan aşus këbi şusënd bër kë rind beñëjënax bën*.»

¹³ Do wën nobën cëj këjün rinan eñëjënax angëmëne benjekax kën balëkënalind?

¹⁴ Ado enun toronënd në end or şenene ej, nëngandërayindëlejün! Kërenëbi yëdand na do kërejun bëländërand na.

¹⁵ Barikan, pëbindëno Kërisët, mëj awënek an, ang Axwën fo, gër owëkw orewën. Giyindën lañ bëwëlëk bër eno yakand kerët ar këjün wëka yo eno pelëra ine kën yaraxënënd er kën yarënd in.

¹⁶ Barikan, yakayindën endëmane fo, do gë onden onjekax. Ata bër këjün şirërand në end ola or şenene or yël këjün Kërisët bën cëfënanindëlebi gër ed ebax enun yëlan yëy.

¹⁷ Enimin, pecanëlejün en torond ga kën rind enjekax ej angëmëne mondako yandi këjo Kaxanu, bari ax gi ex na ga wëndëra kën.

¹⁸ Gayikwa Kërisët amat fo soro ko do şës ko në end beñëjënax, mëj ar şenene, në end bela bësëmbak, ejün mëlaxën gër Kaxanu. Eman endexëm ej law bani, barikan Angoc Amënëk añ xaninëgu këjo abëngw.

¹⁹ Gë angoc andexëm añ ye baxo Kërisët ebi tëfëtandërax endexëm ej bangoc band gër epëra banj.

²⁰ Akarëk añ, bangoc banjo banjo wëşenënd Kaxanu. Mëj abujan bujan bafi xali fika ko Nowe Akuluj and fexaxën bani mëj gë bela bëcongëbëxi polo gër men añ.

²¹ Ejo ex amatinali and xobuyi or këjün fexënënd gërëgako el, bari ax dëxëtënd na abuyar ir eman in. Xobuyi olo onden onjekax ex gër lëngw ir Kaxanu paş gë ekani ed Yesu Kërisët gër ecës el.

²² Mëj ex ar bakak yañ gër orën do yëpax ko gand liw ir Kaxanu an, mëj ex ar këno baxëtënënd omeleka an, bangoc band wunëk banj do gë band gë panga banj.

4*End aniyän angaşax ej*

¹ Awa gayikako Kërisët asoro soro ko gër eman endexëm, wën bëte giyin bëwëlëk ang bër emer fo en torond mondako fo. Gayikwa ar sorok gër eman endexëm an, anëka şapër këni gë eñëñenax eñ,

² exo diyaxënënd baqey band bayi këño gër ebar ban ang këño ýandind Kaxanu ak, ax gi ex na ang ex oñandi oñëñenax ak.

³ Enimin akarëk aň, gwac xwënda ban edi ed beber ñan këni bër aňo kwëta ex na Kërisët bën: asëk alakirand fo in, oñandi oñëñenax ok, ekureliran el. Ata wën monjëlaya ban yëlayand gër ñambëran in, gër oşeb ol, do gër ekëla ed olaş el, xarak asëba şëbak.

⁴ Gërëgako aşaran këbi şaranënd ga kënun watënd mëne an bo ex na ga kën xaşëred gë bën gër eñac, mëñ kënun renaraxënënd.

⁵ Barikan bën ayaka këno yakad ar ýapëk ebi kiti bela bëbëngw do gë bësësëk an.

⁶ Enimin, mëñ nangëanaxën kënebi Atëfëtan aň bësësëk bën dëñ eni diyaxënënd gë Angoc and Kaxanu aň ang ak ado ga xiti kënebi ang dek bela ak.

End oyekax eñ

⁷ Ekwët ed beý dek el anëka saxëguk. Awa giyin bërenik do bër gë anjus, en kemëanaxënënd gër cale.

⁸ Damana beño dek, balëringdëleñun mban andewën rewën aň, gayikwa aňana aň alaş kë labënd beñëñenax bendanjem.

⁹ Mëlayarindëñ aye ang këno wëlayand aliyer gër bëciw bëndewën ak, xarak an ñunëñunand na.

¹⁰ Ala kala diyenindëlebi boşandaş gë anjëla and yël këño Kaxanu, në end oyekax orexëm aň. Angëmëne mondako kën rind ata kën hi bër xwëtan kënebi banjëla band ko yëlënd Kaxanu në end oyekax orexëm.

¹¹ Ar yël këño eyeyan an, deyarayindëlexo bënd re ko Kaxanu beñ. Ar yël këño edëcara ed bela an, deçarayindëlebi gë ojaw od yël këño Kaxanu ok. Gër end ex yo, cëkwëndino Kaxanu paş gë Yesu Kërisët, mëñ ar gë enjaran do gë panga ind din ir din an. Amen!

End toro eñ

¹² Wën bëmaýe bënd ke balënd mban bëño, ga kën sorond ako, atëy añëkaxik ex, këreñun caranënd na nangëde ax ñap ex na fo.

¹³ Ecëñëxët, nëngandërayindëleñun ga kën sorond, ang soro ko Kërisët ak. Mondako ýapëk ex gi eñun nëngandëraxënëd nëmëc yatir ko necëtëgu dek enjaran endexëm eñ.

¹⁴ Ado enun cirërand në end owac or Kërisët nëngandërayindëleñun, gayikwa Angoc and gë enjaran aň, and Kaxanu aň, gër ola orewën hi ko!

¹⁵ Barikan wën, gabatak kërexo torond na në end ga laş këño ala, në end ga rekara ko, në end ga wëndëra ko ba në end ga lil këbi bela gër bendebeñ.

¹⁶ Angëmëne ga hi ko këreceñ ko soroxënënd, cëkwayindëleño Kaxanu në end owac olo, këreño cëfënanënd na.

¹⁷ Gayikwa anëka ñatëguk kiti ind kë ýana gër ekun ed Kaxanu iñ. Xarak angëmëne gër ndebi kë ýanand kiti iñ, mondake kë ñata gër bër ñëpëk eni kwëta Atëfëtan and Kaxanu bën?

¹⁸ Ang rek Oñëgw Omënek ak: «Angëmëne alak lakëk exo pexaxën ar şenene an, mondake cëñ kë hi end asëmbak eñ, do gë end awëndëran eñ?»

¹⁹ Awa bër kē sorond gēr edi ed benjekax gayik Kaxanu ŷandi kēŋo ebi gi mondako bēn, tebayalexēni gēr otaxan odexēm, mēŋ ar ex mokwēta an.

5

End emēlayan ed okēreceŋ eŋ

¹ Awa bēlēngw bër ex mērēxand irewēn bēn ŷandi ke mēni pelēra gērēgako. Wēno dēŋ alēngw hi kēme ang bēn ak, sede ir toro ind Kērisēt hi keme, do bēte ahixeli kēme hixeli gēr enjaran endexēm and ko ŷanayawēgu aŋ.

² Kadacindēnēbi ŷenene bër gēr amara and xwētēnan kēŋun Kaxanu bēn. Nēkonayindēnēbi gē emēkw el dek ang ŷan ko Kaxanu ak, xarak ax gi ex na nē end acosa fo, bēte ax gi ex na ga kēnun nēŷalind.

³ Ola orewēn ol gilex or kēni xor eni tēfētelind bër gēr amara bēn. Kērenēbi bēŷand na nangēde wēn xwēn kēbi fo.

⁴ Do and ko ŷanayaw alēngw ar bēxadac aŋ, ašos kēŋun ŷos gē ekamote ed owun ed gē enjaran ed dīn ir dīn el.

⁵ Bēte odambenjar ok gē odēnaŷ ok, baxētindēnēbi bēlēngw bēn. Banayindēn gēr banēkēra bandewēn, gayikwa are rek gēr Oŋēgw Omēnēk:

«Kaxanu ayēl kēbi yēlēnd oyeqax orexēm ol bër kē banand bēn, b̄arikan awereli kēbi wērelind bër kē rafēnand bēn[☆].»

⁶ Awa wēn banayindēn gēr lēngw ir Kaxanu, mēŋ ar gē panga an, eŋun dafēnaxēn and kēŋo ŷatan aŋ.

⁷ Kwētīnayindēn gēr ndexēm dek bebër kēŋun sīfanēnd gēr banjēlan bandewēn bēn, gayikwa mēŋ afēŷepēŷ kēŋun fēŷepēŷēnd.

⁸ Giyin gē anjus, kēren nambinand na. ŷabucara in, arangoŷēra ar gē wēn an cēŋ, abētēra kēŋun bētarand ga ko ŷaland noŷo kēŋo yamb ang yēraŋ ir kēŋo sisand emacar end kēŋo yamb fo.

⁹ Nēpindēn endexēm eŋ do kemēnayin gēr ekwēta ga nang kēn ako mēne oyot od obat kēŋun wēcanēnd gē bēmaŷe bēndewēn bēnd gēr ngwēn ro bēŋ.

¹⁰ And kēn soro imēd aŋ, Kaxanu mēŋ ar gē oyeqax an, mēŋ ar waceli kēŋun enjaran end dīn ir dīn end ex gēr Yesu Kērisēt eŋ, axanin kēŋun xanin, abaŷēn kēŋun abaŷēn ojaŷ ok do axemēn kēŋun xemēn en gixēn bër rēf kēbi aye.

¹¹ Mēŋ ga xwēnēk wa owun ol dīn ir dīn! Amen!

Epelar el

¹² Silas, imaŷe ind xwēta kēmo gēr Axwēn in, rēca ke mun ŷēgwēnēli bepēnēfēne beŋo. Aŷandi ŷandi ke me deya oyeqax or dal or Kaxanu ol, mun kemēnaxēn, awa kemēnayin mbaŋ!

¹³ Bērēŷak bër hik gēr Babilon bēn, bër yata kēbi Kaxanu ang wēn ak bēn, kēŋun ŷēmand. Aŷēma kēŋun ŷēmand bēte asēŷiwēn Marēk.

¹⁴ Cēmarēxēn momegar ang bēmaŷe bēnd kēbi balērēnd fo. Awa wēn dek bër xwēn kēŋun Kērisēt bēn, cotin obetak ol.

[☆] 5:5 5.5 Andorenik 3.34

Kayëta ixinëm ir Piyer in Lilaya in

Akayëta aŋo ex akinëm and yëgwën bafi Piyer bamara band okëreceŋ band lapar bani gë bëlaŵënel bënëgwëš baŋ. Në end osëyali or fudac orebën eŋ, bërëwak bëranjëm wëlandëra bafi do bani wëkarënd në end ine ko legënaXënëgund Axwën an ga re baxo mëne gogo ko bakaw. Piyer aYëgwën këbi mëne Axwën an axo dëgënd na. Barikan aBuŋa ko buŋand xali ala kala exo nëngwët ola orexëm ol do exo teb beŋëjënax beŋ. Er ex gër akayëta in:

End or šenene do gë end bëlaŵënel eŋ: 1.1-21.

End ekwëyëta ed osëyali or onëgwëš eŋ: 2.1-22.

En ošën or omakaw ond Axwën eŋ: 3.1-18.

Ecëmar el

¹ Wëno Simoŋ Piyer, ariyenin do parëxanda ir Yesu Kërisët an, këŋun yëgwënëliind kayëta ijo wën bër gë ekwëta ed xëbënëk ang edebi ak bën, paš gë or šenene or Kaxanu do gë Afexën Yesu Kërisët ol.

² Oyekax ol do gë obetak ol bašërël ex gër ndewën ga nang kënešbi ako Kaxanu do gë Yesu, Axwën arebi an.

End oxëreceŋ eŋ

³ Kaxanu ayël yël këbo gë panga indexëm in dëŋ dek bebër kë yana ene dYaxënënde ang ex ola or Kaxanu ak mëŋ ar wacëgu këbo gë enjaran endexëm eŋ do gë ekëbënaXik endexëm an.

⁴ Paš gë enjaran eŋo do gë ekëbënaXik eŋo, yël këbo Kaxanu bebër beya babo bën, en koraxën en cana osëmbak or gër ngwën ol or oŋandi oŋëjënax ok do en cotaxën ola or Kaxanu ol.

⁵ Awa në end eŋo dëŋ, kemënayin gë obal osëm en bašaxën gër ekwëta edewën owerëgweran ol, do gër owerëgweran, onangëran ol.

⁶ Bašin gër onangëran, egi ed gë anjus el do gër egi ed gë anjus el, ekemënal el. Bašin gër ekemëna, epëš ed Kaxanu el.

⁷ Bëte bašin gër epëš ed Kaxanu, ebalër ed gër aminëmëra and oxëreceŋ el do gër ebalër ed gër aminëmëra and oxëreceŋ, aŋana aŋ.

⁸ Enimin, angëmëne beŋjekax beŋo ahi hik gër ola orewën do ex ŋëmb, an ŋana na en bayind gë bandixa baŋjekax këm, an gi na gë odëwëreŋwën këm, gër enang ed Yesu Kërisët, Axwën arebi el.

⁹ Barikan ar šanëk beŋo an, axo watërand na aye, xali hi ko ang ašiwëk fo. Axwëya xwëya ko angunëtan and bamena band baxo rind and ganëka aŋ.

¹⁰ Bëte bëmaÿe, kemënayindën en balëkënali nëmëc oŵac or wac këŋun do gë eyata ed yata këŋun Kaxanu el. Angëmëne mondako kën rind, din an pokër na.

¹¹ Ata Kaxanu mondako këŋun fëretënaXën ebët eŋangax, en dYaxën gër owun or din ir din or Yesu Kërisët, mëŋ ar ex Axwën arebi do Afexën arebi an.

¹² Mëŋ ex bëte, wëno din këmun yana mun kwitanënd beŋo ga nang kën anëka do lëkaya kën däl ir šot kën in.

¹³ Yëla këme aye yek, nand bayi këme gër eman eŋo na, mun nëngëtënd gë bënd këmun xwitanënd beŋo.

¹⁴ Gayikwa Yesu Kërisët, Axwën arebi an, anangën nangën ke mëne gogo këme šës.

¹⁵ Barikan gë oxor oram ol këme ri mun tebëtanaxën er këjun ŷana enun kwitanënd, nand ex yo, beŋo đek.

End enjaran eŋ

¹⁶ Enimin, biyi ex otede od watëk ola oxëbëanaxik or Yesu Kërisët, Axwën aveli ol gë ßangës ßandëfi ßaŋo dëŋ. Anangën nangën këmun panga indexëm in do gë omakaw ondexëm oŋ, xarak ax gi ex na gë ßendacan ßend xamën këni bëla.

¹⁷ Gayikwa Faba Kaxanu yël këŋo or gapak ol do gë enjaran aŋ yatir wëli bax oniŵ orexëm ol gër enjaran ekëbëanaxik eŋo ga kë re: «Ajo ex Asëniŵën ar pëlôt gër yomb iram an, wëno monëŋan ke nëŋanënd endexëm eŋ*.»

¹⁸ Biyi dëŋ wël bax oniŵ olo ga wëliwëk gër orën and ebami gë Axwën Yesu Kërisët yaŋ gër etënd emënëk aŋ.

¹⁹ Biyi cëŋ, er reya këni bëlaŵënel in, er mokwëta nëmëc ex. Awa wën aŷap ŷapëk eŋun ßalënd end eyeyan elo eŋ. Er hik ang lambo ir kë ñoßand gër ecamëdan fo xali ex canayaw angoben aŋ do emal ed oxeya el ex ŋoßand gër owëkw orewën.

²⁰ Damana beŋo đek, anang nang këni mëne gër Oñëgw Omënëk, eyeyan ed alaŵënel ed ex anjëlän and ala, ax gi ex na.

²¹ Gayikwa, alaŵënel abax yeyanënd ex na ang baxo yëland ak. Angoc Amënëk aŋ babi wäsinënd bëlaŵënel bën gër onden ondebën end Kaxanu end këni reya eŋ.

2

End bësäyali bënëgwëš eŋ

¹ Akarëk aŋ, bëlaŵënel bënëgwëš hi bax na gër ßulunda ir Isërayel. Bëte mondako fo këni xani bërëmar mërëxand irewën eni gi bësäyali bënëgwëš, eni dilaliw bënëgwëš ßend kë nambelind do eno yaxëtand Axwën an, mëŋ ar racët këbi an. Ata bëjo mocala këni šaland enemi ed bërexadët el.

² Bëranjëm këbi sëf gër aniyän atëmbak andebën, do bëšëxen bën në endebën këni ŷana eni cirënd fëña ir dal in.

³ Bësäyali bëjo, ga ñan këni napul in kënun ŷana enun yifand gë ßend këni yerëtënd bën fo beŋ, enun đëxëlëxaxënënd. Barikan kiti indebën in elod anëka fo wël bax, do enemi edebën el ax gi ex na mocëni!

⁴ Omeleka od wëndëra bax ok, Kaxanu aŋo kaŷënan bana endebën eŋ. Alap lap këbi gër ambëxw atiŵax do xap këbi gë ogweyele-gweyele gër acamëdan ang gë gweyele-gweyele fo eni cënixën kiti in.

⁵ Bëte Kaxanu alaŵ laŵ babi gë oŷëm ol, bëla bësämbak bër ebax akarëk bën, angwën and baxo femërand Nowe end aniyän and šenene aŋ. Barikan fexën këbi Nowe do gë bëla bëcöngëbëxi bëšëxe.

⁶ Bëte Kaxanu anëp nëp babi bër gër Sodom do gë Gomor bën and bëlën ko ßangol ßaŋo aŋ. Mondako ri baxo eni nangaxën đek bësämbak bën mëne mëŋ axiti ko xitind.

⁷ Barikan aracët racët ßaŋo Lot, mëŋ ar šenene ar bax xoŷërand, në end eñac end bëwëšik bëjo eŋ.

⁸ Gayikwa ar šenene ar bax liyand gër bangol band Sodom do gë Gomor ajo, key yo key baño yambënënd gër emëkw ed šenene edexëm në end eñëğënaç end baxo watënd do baxo wëlënd eñ.

⁹ Awa eño këbo wăsinënd mëne Axwën an axam xam ko edacët ed bër šenene gër ocëmu el. Barikan afeni këbi fenind bësëmbak bën ebi nêpaxën yatir kiti.

¹⁰ Adofa anêp këbi nêp bër këbi yetëyetënd edi ed bemuyaraxik bën, bër kë xašërend gër edi ed oñandi od eman do këni yepënënd or gapak or Axwën bën.

Bësëyali bënëğweš bëjo, axwëta xwëta këni ogaf odebën ok do arafëna këni rafënannd mëne ani yëdand na ecir ed bangoc bacaraxik band gër orën el.

¹¹ Karak omeleka od xuca këbi ojaŵ do gë panga ok dëğ anëbi nêpënd na, ani kwëšand na gër lëngw ir Axwën Kaxanu enëbi cir.

¹² Barikan bën ari këni rind ang bër gë onden këm fo, ang oŵacar fo, oŵacar or eñaš or xwël kënëbi do enëbi đaw xali eni bër ol. Ašir këni širënd er bayik ani nang ex na in.

¹³ Osëmbak orebën olo axana këni xana ang acosa fo. Monëngan këbi nënganënd eyëlaya ed gër oñandi od eman ogës od bela đek el. Ošëfën orewën ex and këni yow gër ed kën fedër ñambëran añ, opëna odewën ok këni buyarënd.

¹⁴ Bangës bandebën bañ yer orekar fo ex, do din abi pedënd na eñëğënaç eñ. Ayifa kënëbi yifand bela bër sitarak bën, monjëlaya yëlaya këni gër añana and kodı. Ata bëjo oñaš or xata këbi fo exëni.

¹⁵ Ga sef këni fëña ir šenene in, nambëraxën këni ga sef këni fëña ir Balam, asëñiw ar Bosor in, mëğ ar ñan bax acosa and exo dixën osëmbak an.

¹⁶ Barikan fali, mëne ngëğ emacar, yeyan bax ang ala fo do rexëra baño në end amena andexëm, alawënel ar šenëkët baño an, xali xwëšan këño.

¹⁷ Bësëyali bënëğweš bëjo, ang bandu band gë men këm fo exëni; ang ebed ed šapërelık ekoc fo exëni. Ata bën šëni këbi acamëdan añ.

¹⁸ Gayikwa añebëta këni ñebëtand eni deya bend gë ofëcak këm, bend gë ndafënan itëm. Mondako këni rind enëbi yifaxën gë oñandi oñacaxik od eman ok bela bër šanëğuk gë ojaŵ fo gër otaxan od bër kë liyand gër enambëran bën.

¹⁹ Bela bëjo abeya beya banëbi mëne anıyan and yaya kënëbi yël, xarak bën dëğ okadëp od bešër kë nemind exëni. Gayikwa ala kala xadëp ir er wëña këño hi ko.

²⁰ Enimin, angëmëne asef sef këni bemuyaraxik bend gër ngwën ro beñ pağ gë enang ed nang këno Yesu Kërisët, Axwën do Afexën arebi el do eni bakan beño xali ebi bëña gašëxe, awa nëmëc këni nëxena ang nëxena bani añanar ak.

²¹ Er fecadox këreni nang dona anıyan and šenene añ, gë eni nang aye dëğ, do eni mašan epoy apela amënëk and sëyali kënëbi añ.

²² Awa bën anëka hi këbi eyeyan ed đal ed onirik ed kë rend: «Lañët in anëka ñakan ko exo yamb er wis baxo in^o.» Bëte: «Ambëxwëbëxw anëm and buyi bano ecedë-ecede añ, anëka rëğwaya ko gašëxe gër egway.»

3

End omakaw ond Axwën eŋ

¹ Wën bëmaŷe bënd ke balënd mbaŋ bëŋo, kayëta ixinëm in këmün yëgwënëlin. Gër okayëta oki oko, këmün xwitanënd bend nang kën aye bën, en nëngëtaxën gër onden ondwën.

² Ata kën ŷana en kwitand bend reya këni, akarëk aŋ, bëlaŷwënel bëwënëk bëŋ do gë apela and oparëxanda odewën aŋ, apela and ex and ar ex Axwën do Afexën arefi aŋ.

³ Nangin mëne damana beŋo dek, gër baŷkey baŷelatar, bëla bër kë sëfënd oñandi oñëŋenax do këni sanënd mbaŋ kë ŷanayaw na.

⁴ Do are këni ŷana eni dend: «Feye ngwa exo ar bëya bax mëne abaka ko bakaw an? Gayikwa elod ga rašëra këbi gër ecës bëxarëk bën, bëŷ bën ang eŷax elod and ŷanak ngwën ak bayik[☆].»

⁵ Enimin, bëŋo mama dëŋ këni xwëyand mëne akarëk aŋ, paŷ gë eyeyan ed Kaxanu el hixënëk orën ol do gë ebar el, do ebar el ŷanëguk gër men do xangëk.

⁶ Ngwën ind angwën aŋo iŋ ŷilipa bax kwëc gër amen.

⁷ Xarak Kaxanu, gë eyeyan elo fo re ko ašor ko šor orën ol do gë ebar ed gërëgako el yatir kiŋi ind këbi nemin bëla bëšëmbak iŋ.

⁸ Barikan emat ex end ax gi ex na mokwëya eŋ, wën bëmaŷe bënd ke balënd mbaŋ bëŋo: Gër Axwën, akey amat gwër fo ex gë bëniy wëli do bëniy wëli gwër fo ex gë akey amat.

⁹ Axwën an axo dëgëmand na gër eŋata ed er bëya ko, ang këni yëland bërëmar ak. Ga këŋun buŋanënd ko šëninnd wën dek en nëngwët dek ola orewën ol gayik aŋo ñandi ex na ala exo nemi.

¹⁰ Barikan akey and Axwën aŋ, ang arek fo kë yow. Yatijo, orën ol ašapër kë šapër gë ongëbër oñigëanaxik. Bëbër ex gër orën gë xodux bën, ex pëtëra. Ata ebar el, gë bëbërëxëm bën ex wati ang ex ak.

¹¹ Awa gayikako bëbijo dek afët kë fët, wën nëkonin ba mondake ŷapëk en dıyand! Gë ola owënëk do gë epëb ed Kaxanu

¹² ŷapëk en cëninnd do en ñandënd akey and Kaxanu aŋ, akey and kë fëtëra bëbër ex gër orën gë xodux aŋ.

¹³ Xarak biyi ašëni këne šëni nde bëbër bëya këbo Kaxanu bën: orën oxašax do gë ebar ekašax, gër ed kë xëñ or šenene ol. Ata biyi eŋo këne šëninde.

¹⁴ Wën bëmaŷe bënd ke balënd mbaŋ bëŋo, awa gër ošën olo, kemënayin eŋun təkati Axwën an bëwënëk, bër gë etëmbak këm, gër aketëxeta.

¹⁵ Pëniŋeŋun mëne ebuŋan ed buŋan këŋun Axwën arefi el ex apexa andewën aŋ, ang yëgwën këŋun bëte Pol, mëŋ imaŷe ind këbo balënd mbaŋ iŋo, gë oreŋik or šot ko ol.

¹⁶ Mondako ko yëgwënd Pol gër dek okayëta odexëm and ko yeyanënd beŋo aŋ. Barikan bengas exëna bend lakëk epëni. Ata bër sitarak gër onden do ani piri ex na gër onangëran bën, anëngwët këni nëngwëtënd er kë rend in. Ado mondako fo këni rind gë Oñëgw Omënëk ocëxe ok do këni neminayand gë andëbën aŋ dëŋ.

¹⁷ Awa gayikako gana gana fo nang kën beŋo, wën bëmaŷe bënd ke balënd mbaŋ bëŋo, perënayin de këdi kënebi sëfa bëla bëwëšik bëŋo gër enambëran edebën do en teb ekemëna el.

☆ 3:4 3.4 Esayi 5.19

¹⁸ Barikan piriyin gër oyekax do gër enang ed Yesu Kërisët, Axwën do Afexën arebi el. Mëŋ xwënëk enjaran eŋ, gërëgako do xali din ir din! Amen!

Kayëta iŋanar ir Şaŋ in Lilaya in

Akayëta aŋo ro Şaŋ, asëfan abat Yesu, yëgwëk ang re këni okëreceŋ oŋanar ak. Amëd aŋo, okëreceŋ ok mbaŋ şopara babi në end bësëyali bënëgwëş eŋ. Anambeli banëbi nambelind ga bani rend mëne Yesu axo gi ex na Afexën an do axo gi bana dëŋ ala. Paş gë er yëgwën yandi baŋo ebi dëca eni kemënalixënënd end däl end sëyali kënebi elod gër yānar eŋ. Akayëta aŋo kē sëyalind mëne bër xwëta këŋo Yesu Kërisët bën aŋap yapëk eni nang mëne and şot këni dëŋ ex anıyan and din ir din aŋ. Bëte këreceŋ ir bāyık aŋo balënd na end okëreceŋ ocandaŋ eŋ, axo cot ex na anëkëra and gë Kaxanu and paş gë Kërisët aŋ. Er ex gër akayëta in:

End eyeyan ed kē yëlënd anıyan eŋ: 1.1-4.

End enang ed Kaxanu do gë etëfëtëli ed Kërisët eŋ: 1.5-2.6.

End apela angaşax and Axwën eŋ: 2-17.

End bërangoŷëra and Kërisët do gë obaş or Kaxanu eŋ: 2.18-3.10.

Ed aŋana and Kaxanu aŋ do gë and okëreceŋ eŋ: 3.1-4.21.

End ekor ed gwën eŋ: 5.1-21.

End eyeyan ed anıyan eŋ

¹ End ar hik elod gër yānar eŋ, end ar wël këmi eŋ, end ar wat këmo gë bangës bandëbi baŋo dëŋ eŋ këmun yëgwënëlınd. Biyi nêkondëra këŋo gë axëbënan, biyi lëkëra këŋo gë otaxan odebi ok. Mëŋ ex eyeyan ed kē yëlënd anıyan el.

² Biyi wat këŋo ar ex eyeyan ed kē yëlënd anıyan an ga hi ko ala. Biyi reyak osede orexëm ol, mëŋ këmun sëfëtanaxënënd mëne ar ex anıyan and din and ler gër Faba Kaxanu an şanayaxëngu këbo.

³ End wat këmi do wël këmi eŋ, këmun sëfëtanënd wën bête, ene baraxëne andamat. Ebar elo ex ed gë Faba Kaxanu do gë Asëniw Yesu Kërisët el.

⁴ Eŋo këmun yëgwënëlınd ebo nëngandëraxën enim biyi dek.

End anıyan and gër angoben eŋ

⁵ Endey end wël këmi gër Kërisët do lawëneŋu këbo mun tēfëtan eŋ ex: Kaxanu angoben hi ko do ecamëdan ax gi ex na gër ola orexëm.

⁶ Angëmëne are këne rende mëne gë mëŋ bar këne do ene bāyıye gër ecamëdan, bënëgwëş hi këne, er këne rinde in ax gi ex na däl.

⁷ Barikan angëmëne gër angoben hi këne ang hi ko mëŋ gër angoben ak, aŋar bar këne do oşat or Yesu, Asëniw arexëm oŋ këbo wūnëtënd gër eñëŋanax end ex yo.

⁸ Gë andëbi këne yıfayande angëmëne ene dende mëne ane mendërande na, däl in ax gi ex na gër ola orebi.

⁹ Barikan angëmëne afut këne futënde bamena bandëbi baŋ, Kaxanu, mëŋ ar ex şenene do hi ko mokrëta an, aseban këbo seban do ebo wunët gër betëmbak bënd ex yo.

¹⁰ Kaxanu këneŋo xwëtënde anëgwëş angëmëne ene dende ane mendërande na, do eyeyan edexëm el ax gi ex na gër ola orebi.

2

End ayakan arebi eŋ

¹ Obaş oram, eŋo kēmun yēgwēnēlind mēŋ kēn xwēyētaxēn beñēŋēnax beŋ. Barikan angēmēne ala exo mendēra, ayakan šot kēnēŋone na ler gēr Faba Kaxanu, mēŋ exo Yesu Kērisēt, ar šenene an.

² Mēŋ dēŋ ex angunētan and sebanaxēn kēbo Kaxanu bamena bandēbi an ngwēn iŋ dēk, bari ax gi ex na biyi fo.

³ Angēmēne ašēf kēne sēfēnde bapela band Kaxanu baŋ, pēnilebo mēne anang nang kēnēŋone.

⁴ Anēgwēš ko rind ar kē rend mēne anang nang kēŋo Kaxanu xarak axo tēfēnd na bapela bandexēm baŋ. Dal ax gi ex na gēr ola or ala ajo.

⁵ Barikan ar fēbēk eyeyan ed Kaxanu an ex ar ħan kēŋo enim an. Ata mondako kēne nangēnde mēne abar bar kēne gē Kaxanu.

⁶ Ar kē rend mēne abar bar kēni gē mēŋ an, aŋap ŋapēk exo dīyand ang baxo liyand Kērisēt ak.

End apela angašax eŋ

⁷ Wēn bēmaŋe bēnd ke balēnd mbaŋ bēŋo, apela and kēmun yēgwēnēlind aŋo akarēk ex, ax gi ex na angašax. Apela akarēk aŋo, eyeyan ed wēl kēn elod gēr ŋanar el ex.

⁸ Barikan ga kēmun yēgwēnēlind ako apela angašax dēŋ ex. Dal ir gēr Kērisēt in kē šanayand gēr ola orewēn gayik ecamēdan el anēka kē šapērēnd, do angoben aŋ kē ŋañēnd.

⁹ Ar kē rend mēne gēr angoben hi ko an, do eŋo cus imaŋe indexēm iŋ, gēr ecamēdan bayi ko pere.

¹⁰ Ar ħan kēŋo imaŋe indexēm an anēka hi ko gēr angoben do er kēŋo lēnan eñēŋēnax ax gi ex na.

¹¹ Barikan ar šus kēŋo imaŋe indexēm an, gēr ecamēdan bayi ko. Gēr ecamēdan ko liyand, do axo nangēnd na gēr ed ko yend, ecamēdan el šiwēn kēŋo.

¹² Obaş oram, wēn kēmun yēgwēnēlind gayik anang nang kēn mēne Kaxanu aseban seban kēŋun bamena bandewēn baŋ gēr oŋac or Kērisēt.

¹³ Wēn opaba kēmun yēgwēnēlind gayik anang nang kēno ar hik elod gēr ŋanar an. Wēn ocambenjar gē odēnaŋ kēmun yēgwēnēlind gayik axor xor kēno Arangoŋera an.

¹⁴ Obaş oram, wēn kēmun yēgwēnēlind gayik anang nang kēno Faba Kaxanu. Wēn bēxarēk kēmun yēgwēnēlind gayik anang nang kēno ar hik elod gēr ŋanar an. Wēn ocambenjar gē odēnaŋ kēmun yēgwēnēlind gayik axemēna xemēna kēn. Bēte axwētaya xwētaya kēn eyeyan ed Kaxanu el gēr oŋēkw orewēn do axor xor kēno Arangoŋera an.

¹⁵ Kēren ŋan na ngwēn iŋ, bēte kēren ŋan na bebēr ex gēr ngwēn ro bēn. Angēmēne ala exo ŋan ngwēn iŋ, aŋana and Faba Kaxanu aŋ ax gi na gēr emēkw edexēm.

¹⁶ Enimin dēk bebēr ex gēr ngwēn ro bēn, bebēr gēr aniyan bēn mēne ngēŋ: oŋandi od eman ok, gē eŋangen ed bebēr kē watēnd bangēs el do gē edafēnali ed napul ir gēr ngwēn ro el. Beŋo ax gi ex na bēnd Kaxanu.

¹⁷ Xarak ngwēn iŋ do gē oŋandi odexēm ok axuca wa kē xuca. Barikan ar kē rind oŋandi od Kaxanu an, din ir din ko bayi.

End arangoŋera and Kērisēt eŋ

¹⁸ Obaş oram, gogo kë xwët ngwën in. Do ang wël kën ak, arangoÿëra and gë Kërisët kë yowënd na. Xarak anëka yëmb këni bërangoÿëra andexëm bën. Mondako këne nangënde mëne ngwën in në ekwët ex.

¹⁹ Bërangoÿëra and Kërisët bëjo gër ndëbi ro dëñ şan këni gayik ani gi bana enim bërebi. Kido bërebi hi bani abayi bayi doni.

²⁰ Wën cëñ, aşot şot kën panga ind yël këñun Angoc Amënëk in do wën dek anang nang kën.

²¹ Aÿëgwënëli yëgwënëli këmun gayik anang nang kën däl in do mëne enëgwëş ax gind na gër däl.

²² Ar kë fiëpënd mëne Yesu ex Kërisët, anëgwëş hi ko. Ata ajo ex ngëñ arangoÿëra and Kërisët an gayikako aňep ko fiëpënd end Faba Kaxanu do gë Asëñiŵ Kërisët eñ.

²³ Ar fiëpëk yo end Asëñiŵ ar Kaxanu eñ, aňep fiëp ko bëte end Faba Kaxanu eñ. Barikan ar ŵak end Asëñiŵ an, aŵa ŵa ko bëte end Sëm eñ.

²⁴ Endewën eñ cëñ, kwëtayayin de gër owëkw orewën er wël kën elod gër ŷanar in. Angëmëne end wël kën elod gër ŷanar eñ axwëtaya xwëtaya kën, wën bëte axwëtaya kënun axwëtaya Faba Kaxanu do gë Asëñiŵ.

²⁵ Do er bëya këbo in ex anıyan and din ir din añ.

²⁶ Në end bër këñun yifand këmun yëgwëxaxënëlınd eño.

²⁷ Endewën eñ cëñ, gë Angoc Amënëk and yël këñun Kërisët añ bar kën, an caland na eñun tıyali ala. Gayikako Angoc año këñun sęyalind dek do er këñun sęyalind in däl ex, ax gi ex na enëgwëş. Mëñ ex, diıyayındën ang këñun sęyalind ak.

²⁸ Awa gërëgako obaş oram, diıyayındën gë Kërisët. Do nand ko şanayaw yo, ata këne bayıye ga xwëta kënëñone, yatıjo ecëfëxaxik abo təkeli na.

²⁹ Angëmëne anang nang kën mëne mëñ ar şenene hi ko, nangin bëte ar kë rind yo end şenene, Kaxanu rëw këño.

3

End obaş or Kaxanu eñ

¹ Watin ang fiän këbo Faba Kaxanu ak xali këbo ŵacënd obaş orexëm! Do enimin obaş orexëm wa hi këne. Gayikako bëla bër gër ngwën ro bën anëbo nang ex na, elod ano nang ex na mëñ bëte.

² Wën bëmaÿe bënd ke balënd mbarj bëño, gërëgako dëñ hi këne obaş or Kaxanu. Do ola or këne şote ecan ecan ol, ax canaya ex na pere. Barikan anang nang këne mëne and ko şanayaw Yesu Kërisët añ, ola orebi ol ang orexëm ak kë hi sam enëño wat ang hi ko ak.

³ Ar kë yarënd yo eño gër ndexëm, aŵunëta ko ŵunëtand do exo men ang wën ko mëñ ak.

⁴ Ar kë rind eñëñenax yo, er ko rind in amena ex paş gë acariya and Kaxanu añ gayik emendëran el edif ed acariya ex.

⁵ Do anang nang kën mëne Kërisët yow bax exo dëxët beñëñenax beñ xarak gër ola orexëm eñëñenax ax gi ex na.

⁶ Ar bar këni gë mëñ yo, ax bo ex na ga ko wëndërand. Ar bayik ga ko rind beñëñenax an, año nang ex na, elod año wat ex na.

⁷ Obaş oram, ala kënëñun yıfad na. Ar kë rind end şenene an, ar şenene ex ang exo Kërisët ak ar şenene.

⁸ Ar bayik gër beñëñenax an, ar şabucara ex gayik şabucara in elod gër ýanar ko wëndërand. Gayikako Asëñiŵ ar Kaxanu an ayow yow ko, exo nëxenaxën bandixa band şabucara bañ yow baxo.

⁹ Ar rëw këjo yo Kaxanu, axo mendërand na gayik aniyan and Kaxanu añ ex gër ola orexëm. Axo kor na exo bayi gër beñëñenax gayikako Kaxanu rëw këjo.

¹⁰ Mondako këni fitarënd bër ex obaş or Kaxanu bën gë bër ex or şabucara bën. Ar bayik ax dind na yo end şenene, axo gi ex na ar Kaxanu. Mondako fo ex end ar año ñan ex na abinëm eñ.

End aminëmëra and gër Kërisët eñ

¹¹ Enimin, endey eño wël kën elod gër ýanar mëne balërendëlebo andebi rebi añ.

¹² Kërenëjo tëfëtiye na Kaÿe, mëñ ar bar bani gë Arangoÿëra an xali laŵ këjo abinëm. Do inewã laŵaxën këjo? Gayikwa bandixa band mëñ Kaÿe bañ bañëñenax hi bax do band abinëm bañ band şenene.

¹³ Bëmaÿe, angëmëne bela bër gër ngwën bën aşus şus kënun, kërenjun caran na.

¹⁴ Biyi anang nang këne mëne anëka xani këne gër ecës, do bakaw këne gër aniyan gayik aňan ñan kënebene bëmaÿe bëñ. Bari ar şus këbi an, gër ecës bayi ko.

¹⁵ Ar këjo şus yo imaÿe indexëm, alaw ar bela hi ko do aye nang kën mëne alaw ar bela an axo cot na aniyan and din ir din añ.

¹⁶ Kërisët ga yëlaya ko wa në endebi xali gër ecës mëñ nangaxën këne er ex aňana in. Biyi bëte aÿap ÿapëk enëbe yële aniyan andebi añ bëmaÿe bëñ.

¹⁷ Angëmëne ar şotërak gër ebar ro eño watënd imaÿe indexëm in ga şëmura këjo, do exo kemën emëkw edexëm el, aňana and Kaxanu añ mondake çeñ kë ÿëpa gër ndexëm?

¹⁸ Obaş oram, aňana andebi añ gilex đal do canayayindëlex gër bandixa. Kërex gi na gër ofërëya fo, bëte kërex gi na eyeyan fo.

¹⁹ Mondako këne nange mëne bër đal hi këne do ebo gi fuñ gër oŵëkw orebi gër lëngw ir Kaxanu.

²⁰ Angëmëne oŵëkw orebi oñ dëñ këbo nëpënd, kaş ex Kaxanu, mëñ ar nangëk beÿ dek an.

²¹ Bëmaÿe wën bër ke balënd mbañ bëjo, ayëxwëra këne yëxwëraye ler gër Kaxanu angëmëne oŵëkw orebi oñ abo nëpënd na.

²² Er këñëjo wëkaye yo, ayël këbo yëlënd gayik asëf këne sëfënde bapela bandexëm bañ do ari këne rinde er ñan ko in.

²³ Watin er re ko ene dind ex in: ene kwëtaye oŵac or Yesu Kërisët, Asëñiŵ arexëm ol, do ebo balërend andebi rebi añ, ang rek apela andexëm and yël këbo ak.

²⁴ Ar kë rind er rek bapela bandexëm an, gë Kaxanu bar këni, do Kaxanu na exo gër ola orexëm. Gë Angoc andexëm and yël këbo añ këne nangënde mëne alëg lëg ko gër ola orebi.

4

Epitëndër ed bëlawënel el

¹ Wën bëmaÿe bënd ke balënd mbañ bëjo, ax gi ex na mo kwëta dek bër kë rend gë Angoc and Kaxanu bar këni bën. Kamanindënëbi aye en

nangaxën mëne dal këni reyand gayik bëlaŵënel bënëgwêş bëranjëm yowëk na gër ngwën ro.

² Mondako këno nang ar bar këni gë Angoc and Kaxanu an: ar kë reyand yo mëne Yesu Kërisët ayow yow baxo hi ko ala gër ebar ro, ajo ar Kaxanu ex.

³ Barikan ar kë reyand yo abar bar këni gë Angoc Amënëk aŋ do exo n̄p mëne Yesu Kërisët gër Kaxanu xaniw ko, ajo arangoÿëra and gë Kërisët ex. Ax gi ex na nde awël wël ban mëne arangoÿëra gë Kërisët kē yowënd? Awa gërëgako, anëka ñatëgu ko gër ngwën ro.

⁴ Wën obaş oram ol, bër Kaxanu hi kën do axor xor kënëbi bëlaŵënel bënëgwêş bën gayik gë ar bar kën an fangak nēmëc gë angoc and ex gër ngwën ro aŋ.

⁵ Bëlaŵënel bënëgwêş bëjo, bër gër ngwën ro fo exëni. Mën këni yeyanaxënënd end gër ngwën ro fo do bela bër gër ngwën ro bën abaxëtën kënëbi baxëtënënd.

⁶ Barikan biyi bër Kaxanu hi këne do ar nang këŋo Kaxanu an, abaxëtën këbo baxëtënënd. Ar ax gi ex na ar Kaxanu an, abo baxëtënënd na. Mondako këne nangënde ang fitar këni ak ar gë Angoc and däl an gë ar gë angoc and enëgwêş an.

End aŋana and Kaxanu eŋ

⁷ Wën bëmaÿe bënd ke balënd mbaŋ bëŋo, balëringëlebo andebi rebi aŋ gayik aŋana aŋ gër Kaxanu xaniwëk. Do ar ñan këbi bela an, Kaxanu rëw këŋo do anang nang këŋo Kaxanu.

⁸ Kaxanu aŋana hi ko, ar şus këbi bela an, aŋo nang ex na Kaxanu.

⁹ Watin ang wäsin këbo Kaxanu aŋana andexëm ak: ga laŵënëgu këŋo Asëñiw ar tañ arexëm an gër ngwën ro ene cotaxëne aniyan aŋ paß gë mën.

¹⁰ Do aŋana aŋo er ex mëne Kaxanu ñan këbo xali laŵënëgu këŋo Asëñiw ebo wunët gër beñëŋenax bendebi, xarak ax gi ex na ga ñan këñone biyi.

¹¹ Wën bëmaÿe bënd ke balënd mbaŋ bëŋo, angëmëne mondako ñan këbo Kaxanu, aÿap ÿapëk biyi bëte ebo balërend andebi rebi aŋ.

¹² Elod ala aŋo wat ex na Kaxanu. Angëmëne abalër këbo balërend andebi rebi aŋ, abar bar këne gë Kaxanu do aŋana andexëm aŋ aye faÿayak gër ola orebi.

¹³ Mondake këne nangënde mëne gë Kaxanu bar këne? Ga yël këbo wa Angoc andexëm aŋ.

¹⁴ Do biyi, awat wat këmi eŋo, do mën këmi reyaxënënd mëne Faba Kaxanu laŵënëgu këŋo Asëñiw exo gi Afexën ar ngwën an.

¹⁵ Ar kē wä mëne Yesu, Asëñiw ar Kaxanu ex, abar bar këni gë Kaxanu.

¹⁶ Do biyi anang nang këne do aŵa wä këne mëne Kaxanu aŋan ñan këbo gayik aŋana hi ko. Do ar këbi ñan bela an, abar këni bar gë mën.

¹⁷ Angëmëne aŋana and Kaxanu aŋ afaÿaya faÿayak gër ola orebi, gë onënga fo këne şëniye akey and kiti aŋ gayik ang këne liyande gër ngwën ro ak awëndër wëndërek gë aniyan and Kërisët aŋ.

¹⁸ Gër emëkw ed ar faÿayak aŋana, anjiÿ ax gind na. Do aŋana ax paÿaya ex na gër emëkw edexëm.

¹⁹ Endeŋi eŋ cëŋ, aŋan ñan kënebene Kaxanu gë bela bën gayik mën ÿanak ñan këbo.

²⁰ Angëmëne ala exo dend mëne aňan ńan kęŋo Kaxanu do eŋo cus imaŋe indexëm in, anęgwëś ko rind gayik axo kor na eŋo cus imaŋe ind kęŋo watënd in do eŋo ńan Kaxanu, mëŋ ar aŋo watënd na an.

²¹ Awa apela aŋo yël kębo Kaxanu: Ar ńan kęŋo Kaxanu an, ńanęleŋo bęte imaŋe indexëm in.

5

End angora and ngwën eŋ

¹ Ar wák yo mëne Yesu ex Kërisët, Kaxanu rëw kęŋo. Do ar kęŋo ńan yo arëw an, aňan ńan kębi bęte obaś orexëm ol.

² Mondako nang kęne mëne aňan ńan kęnëbene obaś or Kaxanu ol: ga ńan kęnęŋone Kaxanu do ga kęne sęfęnde er rek ńapela ńandexëm in.

³ Eŋan ed Kaxanu el ex ene dind ex er re ko gër ńapela ńandexëm in do ńapela ńaŋo ax đak ex na.

⁴ Gayikwa ar rëw kęŋo yo Kaxanu, axor xor ko ngwën in. Do ekwęta ed xwęta kęnęŋone Kaxanu el ex ekor ed ngwën el.

⁵ Noŋo ex ar xorëk ngwën an? Ax gi ex na nde ar wák mëne Yesu ex Asęńiŋw ar Kaxanu an?

End Kërisët eŋ

⁶ Yesu Kërisët ex ar yow bax gę men oŋ do gę ośat oŋ. Gę men do gę ośat yow baxo, ax gi ex na na gę men oŋ fo. Do Angoc Amęnëk aŋ kę reyand eŋo gayik mëŋ ex đal in.

⁷ Enimin, otede otas kę reyand end Kërisët eŋ:

⁸ Angoc Amęnëk aŋ, men oŋ do gę ośat oŋ. Do ńęn ńęsas axet xet kębi.

⁹ Angëmëne awa kęne wande osede or ńela ol, osede or Kaxanu ol xurik ex gi đal gayik areya reya ko end Asęńiŋw.

¹⁰ Ar wák end Asęńiŋw ar Kaxanu an, aśot ko śot osede olo gër onden ondexëm. Barikan ar ńępëk an, anęgwëś xwët kęŋo Kaxanu gayikako axo ma ex na er reya ko Kaxanu end Asęńiŋw in.

¹¹ Watin er ex osede olo in: Kaxanu yël kębo aniyan and din aŋ do aniyan aŋo gër Asęńiŋw ex.

¹² Ar ńar kęni gę Asęńiŋw ar Kaxanu an kę śotënd aniyan aŋ, ńari ar ani bare ex na an, axo cotënd na.

End aniyan and din eŋ

¹³ Eŋo kęmun yęgwęnëlind en nangaxën mëne aśot śot kęn aniyan and din aŋ wën ńęr xwętak oŋac or Asęńiŋw ar Kaxanu ńęn.

¹⁴ Axwęta xwęta kęne mëne Kaxanu abaxët kębo ńaxëtënd and kęnęŋo xaraye er ex yo angëmëne ang kęŋo yandi ak ex.

¹⁵ Awa ga nang kęne ako abaxët ko ńaxëtënd cale indefi in, nangęne mëne aśot kęne śote er węka kęnęŋone in.

¹⁶ Angëmëne ala eŋo wat imaŋe indexëm in ga ko ri eńęŋęnax end ax męland na gër ecęs, calenęleŋo. Kaxanu ata kęŋo yël aniyan aŋ. End ńęr kę rind eńęŋęnax end ax męland na gër ecęs eŋ kęme rend. Eńęŋęnax exęna end kę węland gër ecęs; ame dend na đe en calend nę end eńęŋęnax eŋo.

¹⁷ Etęmbak end ex yo eńęŋęnax ex, ńari ax gi ex na eńęŋęnax end ex yo kę węland gër ecęs.

¹⁸ Anang nang këne mëne ar rëw këṅo Kaxanu yo, axo bayi na ga ko wëndërand. Asëñiŵ ar Kaxanu an këṅo nëkonand do Arangoŷëra an ŷoweŷ aṅo koranënd na.

¹⁹ Anang nang këne mëne bër Kaxanu hi këne do bela bër gër ngwën bën dek awëña wëña këbi Arangoŷëra an.

²⁰ Barikan anang nang këne bête Asëñiŵ ar Kaxanu an yow bax yël këbo onden oṅ enëṅo nangaxëne Kaxanu, mëṅ ar ex däl an. Gë mëṅ Ar ex däl an ßar këne në end Asëñiŵ Yesu Kërisët. Awa Kaxanu, ar däl exo do mëṅ ex aniyan and din aṅ.

²¹ Obaš oram, kwëŷëtayin olaš oṅ.

Kayëta ixinëm ir Şaŋ in Lilaya in

Ar yëgwëk kayëta ijo an wacaya ko «Axarëk an». Okëreceŋ oñanar od bax fënënd kayëta ijo ok rek mëne Şaŋ, parëxanda ir Yesu Kërisët exo axarëk ajo. Gayikako bend kë sëyalind beŋ awëndër wëndërëk gë bend gër kayëta iyanar ir Şaŋ beŋ. Ata gër osëyali olo er ex: ediya ed gër däl do gër añana el do gë ekwëyëta ed bër kë sëyalind bend fitarëk gë osëyali oyanar el. Er ex gër akayëta in:

End ar yëgwëk kayëta ijo eŋ: 1-3.

End apela and añana eŋ: 4-6.

End ekwëyëta ed bësëyali bënëgwëš eŋ: 7-11.

Bapela bapelatar baŋ: 12-13.

Ecëmar el

¹ Wëno axarëk an këŋun yëgwënëlınd wëj Asoxari ar sana këŋo Kaxanu an, do gë obaş oreŋ ol. Wëno enim ñan këmun, ado dek bër nangëk däl bën añan ñan kënun bête, ax gi ex na wëno fo.

² Añan ñan këmun gayik däl in gër owëkw orebi ex do din kë bayi.

³ Faba Kaxanu, gë Yesu Kërisët, Asëñiŋ, yëlëlenëbo oyekax ol, gë axayënan in do gë obetak ol ene diyaxënënde gër däl do gër añana.

End däl eŋ do gë end añana eŋ

⁴ Mbaŋ nëngan ke ga sëk këmëni obaş oreŋ orëmar ga këni liyand gër däl, ang rek apela and yël këbo Faba Kaxanu ak.

⁵ Do gërëgako wëj Asoxari ajo, axara xara këmi: balërendëlebo andëbi rebi aŋ. End këmi yëgwënëlınd eŋo awël wël këne elod gër yanar, ax gi ex na apela angaşax.

⁶ Añana aŋ ex edi ed er kë rend bapela band Kaxanu el. Awa apela aŋo yapëk ene tefe gër anıyan andëbi ang wël këne elod gër yanar ak.

⁷ Enimin, bëyifa bëranjëm şanayawëk gër ngwën do këni rend mëne Kërisët axo yow bana hi ko ala. Ata bën ex de bëyifa bën, bërangoyëra and Yesu Kërisët bën.

⁸ Titinayin gër anıyan andewën, kërex capër na andıyen andëbi aŋ. Barikan kemënayin en cotaxën acosa anjekax aŋ.

⁹ Ar kë başënd yo bëndey becëxe, axo bayi ex na gë end sëyali këbo Kërisët eŋ fo. Ala ajo axo gi ex na ar Kaxanu. Barikan ar xwëtayak osëyali olo an, abar bar këni gë Faba Kaxanu do gë Asëñiŋ.

¹⁰ Angëmëne ala exo yeli gër ndewën do axo mëlali ex na osëyali olo, këreno kacaf na gër iciw indewën, këreno cëmađ na dëŋ!

¹¹ Gayikwa ar këŋo şëma an anëka şoma këŋo gër bandıxa bañëŋenax bandexëm.

Bepelatar beŋ

¹² Ado ga yëmbëk bebër yëgwënëlı domun bën, axe ñandi bana mun pelëra gë oñëgw. Barikan ayar këme yarënd mun nëngali mun pelërax wëno dëŋ, do ebo nëngandëraxën biyi dek.

¹³ Obaş or imaye itoxari indeŋ ind sana këŋo Kaxanu ol ašëma këni şëmand.

Kayëta isasën ir Şaŋ in Lilaya in

Kayëta ijo, ar bano rend «Axaŋek an» yëgwën baŋo këreceŋ ir këno wacënd Gayos. Er kë sëyalind mëne aŋap yäpëk ekaca ed aye okëreceŋ odiyer el ex canayaxën ebalër ed aminëmëra and gër Yesu Kërisët aŋ. Bandixa band Gayos baŋ bax wasinënd mëne afëb fëb baxo osëyali olo. Barikan Jotëref ababi wëlaya na okëreceŋ odiyer ok. Mëŋ gër kayëta ijo ro aşëkw şëkw këno Gayos do nöp këno Jotëref. Er ex gër akayëta in:

Ecëmar el: 1-4.

End apela and Gayos eŋ: 5-8.

End Jotëref eŋ: 9-10.

Ang yäpëk etëfëteri ed Demetëros el: 11-12.

Bepelatar beŋ: 13-15.

Ecëmar el

¹ Wëno Axaŋek an ki yëgwënëliŋd wëj Gayos, wëj ar ex imaÿe ind ñan këmo gë dal in.

² Wëj imaÿe ind ñan këmi mbaŋ ino, aşalen këmi şalenënd ey beta, exi yera mbaŋ do ey bëngw gër eman endey ang bëngwëk enjëw endey ak.

End bër olawënel eŋ

³ Wëno mbaŋ nëngandëra ke ga sëkati këne bëmaÿe do reyati këni mëne şenene fëb këy dal in do gër dal ijo këy liyand.

⁴ Wëno mbaŋ ke nënganënd angëmëne me wëlënd mëne obaş oram ol gër dal këni liyand.

⁵ Wëj imaÿe ind ñan këmi mbaŋ ino, ang yäp këŋo ar xwëta këŋo Kaxanu ak këy rind gë dek benjekax bend këyëbi rinënd bëmaÿe bëŋ ado eni gi bëniyer.

⁶ Areyati reyati këni gër amara andëbi ro end ang ki balënd bela ak. Axara këmi xarand eyëbi yëlëra şëlafana ir damana irebën ang këŋo yapan Kaxanu ak.

⁷ Eni deyaraxënënd end oŋac or Axwën eŋ sebëraŋu këni oxun orebën oŋ, xarak ax gi ex na eni cotëraxën gër bër benëŋ becëxe.

⁸ Awa aŋap yäpëk enëbe mëlayande aye bela bërako bën ene kelaxëne gë bën andiyen and dal aŋ.

End Jotëref do gë Demetëros eŋ

⁹ Ata kayëta iromax yëgwënëli këmun Amara andewën aŋ. Barikan Jotëref, mëŋ ar këŋo nënganënd olëngw an, aŋo balënd na end këme rend eŋ.

¹⁰ Mëŋ ex, and këme yeli aŋ, afut këme fut beñëŋëxax bend ko rind beŋ ga këbo rexërand ako. Ado ax gi ex na eŋo fo ko rind: abi mëlayand na bëmaÿe bëniyer bëŋ; bër këbi yandind enëbi mëlaya bën, ebi besara xali do ebi ŋwäy dëŋ gër Amara.

¹¹ Wëj imaÿe ind ñan këmi mbaŋ ino, tëfëtelindëbi bër kë rind benjekax bën, bari ax gi ex na bër kë rind beñëŋëxax bën. Ar kë rind benjekax an, ar Kaxanu hi ko. Barikan ar kë rind beñëŋëxax an, aŋo nang ex na Kaxanu.

¹² Ata bela bën dek areya këni reyand enjekax end ko rind Demetëros eṅ, në end däl ir ex gër emëkw endexëm eṅ. Biyi bête enjekax fo këmi reyand do aye nang këy mène osede orebi ol däl ex.

Bepelatar beṅ

¹³ Bendanjëm yëgwënëli domi, bari axe ñandi ex na mi pelëra gë iñëgwaya.

¹⁴ Ayar këme yarënd mi nëngali bakey baṅo dëṅ do axanar ke xanarëxëye mopabër.

¹⁵ Kaxanu yëlëlexi obetak ol! Odawo odey ok aşëma këni şëmand. Wëj bête cëmalëbi odawo odebi ok, ala kala gë oṵac orexëm ol.

Kayëta ir Yud in Lilaya in

Ar yëgwëk kayëta ijo an, Yud këno wacënd. Kayëta iromax ijo kë sëyalind mëne bërëwäk end Yesu Kërisët bën këreni tëfënd na osëyali or fudac or kë rend mëne bësošan do gë bësoxari bër gër Amara bën asëk alakira fo ex gayik Kaxanu aseban ko sebanënd. Ata Yud aÿëgw yëgw ko bamatinali band gër bakayëta bakarëk ebi masinaxën bërëwäk bën mëne Kaxanu axiti ko xitind osëmbak ol. Kayëta ijo fiatak gë cale ind kë rend mëne Kaxanu kë yëlënd apexa an paß gë Yesu Kërisët. Er ex gër akayëta in:

Ecëmar el: 1-2.

End ekwëta el do gë osëyali onëgwëß enj: 3-23.

End cale enj: 24-25.

Ecëmar el

¹ Wëno Yud, ariyenin ar Yesu Kërisët an, ar acël amat gë Şak an, këñun yëgwënëlınd wën bër wacëraw këñun Faba Kaxanu, ñan këñun, do xwëtaya këñun gër Yesu Kërisët!

² Awa Kaxanu kayënanëleño wën do yëlëleñun mbañ, oßetak ol do gë ajana anj!

End bësäyali bënëgwëß enj

³ Wën bëmaÿe bënd ke balënd mbañ bëño, gë obal osëm ÿandi baxe mun nëgwënëli end apexa and şot këne ñiyi dek enj. Gërëgako nang këme, afo mun nëgwënëli en kemënalixën ekwëta ed këbi yëlënd Kaxanu amat fo bërëwäk el.

⁴ Enimin, bela bëwëşik exëna bër lila këñun yir fo do këni nëmbënd oyekax or ko yëlënd Kaxanu ol gë oñandi oñacaxik. Bën ayaxëta këno yaxëtand Yesu Kërisët, mëñ ar ex Asëyali do Axwën an. Ata kiti indebën in anëka fo yëgw këni.

⁵ Anang nang kën dek beño, axwitan fo këmun xwitanënd mëne Axwën an racët bafi gër oxadëp bulunda ir Isërayel in gër ebar ed Misëra. Barikan alaw law bafi bër ñëp bax eno kwëta bën.

⁶ Kwitayin bëte end omeleka od sak bafi or gapak or şot bani ol, Kaxanu afokëra fokëra këbi or lañ gëcf gër acamëdan xali yatir akey atëm and kiti.

⁷ Mondako fo bax bëte end bela bër lëg bax gër bangol band Sodom gë Gomor do gër band hi bax ler ler bañ. Awata wata bani bëcëfënoxik do gë eñac xali bafi ÿandind laka ir ax ñap ex na in. Gërëgako, asoro këni sorond gër xodux or din ir din, or ax domind na gë edomi. Do toro indebën ino këbo wäsinënd ang këbi hiç ak dek bër kë rind mondako bën.

⁸ Awa bela bër lila kënun yir fo bëjo mondako fo këni rind: odakeli odebën këni sëfënd do këni buyarënënd beman bendebën beñ. Ayepën këni yepënënd or gapak or Axwën ol do kënebi şirënd bangoc bacaraxik bañ.

⁹ Xarak Mişel, alëngw ar omeleka an, axo yëxw bana eno nëp gë ocir şabucara in, and bani xandërënd eman end Moyis anj. Are fo re baño: «Axwën an ki rexëra!»

¹⁰ Bari bela bëjo aşir këni şirënd er bayik ani nang ex na in. Do bëbër nang këni gë onden këm, ang owarac fo bën, anemin këbi nemin.

¹¹ Awa bëjo abi ye ex na ga sëf këni ako fëña ir Kaÿe in. Ang nambëra baxo Balam në end acosa ak nambëra këni. Bëte ang nemi ko Kore ak në end emësen ed Kaxanu fo nemi këni.

¹² Bëjo abuyarën këni buyarënënd opëna od amara andewën ok. Er këni xwëndand wayët ñambëran, gë oşeb fo, ani gi ex na gë anjus. End ala abi balënd na, ang ax gi ex na end ogaf odebën fo. Ang banjar band barër bax do şapëreliek ekoc tēbërëxe fo hi këni. Bëte er hi këni ang batëx bañambëyamb band ax dēwënd na fo xali xucak nand ebax ex dēw na. Bakëlēbēd baki şēsēk ga rēt këni.

¹³ Ang kē watind bomuyar gēr angwēngw and kē xanind men bērexadēt bomej bomej ak, mondako fo këni rind bela bëjo ex watixën fecēfēnaxik bendebën bej. Bëte ang ował or kē yexēr and sam-sam gēr orën fo hi këni. Do Kaxanu fenin kēbi olēg or din ir din ol gēr ed xurik ex camēfan.

¹⁴ Enok, ar ex acongaxinēm gēr andēwëra and Adam an, ayeyan yeyan baxo ang alawēnel fo end bela bëjo eñ: «Awël nde, Axwën an ayow ko yow gēr ngwën ro gë omeleka omēnek odexēm ok owëli, owëli.

¹⁵ Ayow ko yow efi kiti dēk bela bën do efi nēp bēsēmbak bën në end dēk bandixa batēmbak band këno renanënd bej, do në end oyeyan oÿēñenax or bēsēmbak or këno yeyananënd bēwëndëran oñ.»

¹⁶ Bela bëjo lañ bër şaminak fo hi këni. Lañ këni rendërand end aniyān andebën eñ, do sëf këni wayët oñandi odebën fo. Gēr osēy orebën yer ndafënan itēm fo ex, xarak bela bën fo kēnēbi yifand gë oyeyan onēngax eni cotaxën er ÿandi kēbi in.

End aniyān and oxērecej eñ

¹⁷ Wën cēñ bēmaÿe bënd ke balënd mbanj bëño, kwitayin end reya bani gana-gana fo oparëxanda od Yesu Kërisēt, Axwën arebi eñ.

¹⁸ Ga banun felënd wa: «Gēr bakey şapelatar, bela bër kē sanënd mbanj kē şanayaw na, do eni tēfënd oñandi oñēñenax ok, mēne ngēñ betēmbak bej.»

¹⁹ Bën ex bëyic bër bamara bën, ang owałar fo këni rind, do Angoc and Kaxanu añ ax gi ex na gēr ola orebën.

²⁰ Barikan wën bēmaÿe bënd ke balënd mbanj bëño, ang këni bayënd aciŵ ak, bayin oxērecej orewën ol gēr ekwëta emēnek ed şot kën. Caleyindën gë Angoc añ.

²¹ Kemēnayin gēr añana and Kaxanu ga kën şēnind ako axaÿënan ir Yesu Kërisēt, Axwën arebi, ir këfo yēlënd aniyān and din ir din in.

²² Kaÿënanindëleñjun bër sitarak gēr ekwëta bën.

²³ Bērëmar afo enēbi dacētënd gēr xodux eni pexaxën. Bëjo bëte kaÿënanindëleñjun gë anjÿ. Ado ax gi ex na dēñ mokuwëta acuf andebën and buyarēnek beñēñenax bendebën añ.

Eduwa el

²⁴ Duwanēñone Ar xorēk gabat eñun nēkonand këdi kën wëndëra an. Bëte duwanēñone ar xorēk eñun kwēşan, gë etēmbak kēm an, gēr lēngw ir enjaran endexēm, gë onēnga fo.

²⁵ Mēñ gabat ex Kaxanu, ar fexën këfo paş gë Yesu Kërisēt, Axwën arebi an. Mēñ gabat xwēnek enjaran eñ, panga in, owun ol do gë or gapak ol, elod ga ÿanak ngwën in, xali gērëgako do dīn ir dīn! Amen!

Akayëta and Andofakel an Lilaya in

Ar yëgwëk akayëta aŋo an Şaŋ këno wăcënd. Bend kë ŋatëgu ecan ecan gër ngwën beŋ yëgw ko ang wăsindëra baŋo Axwën Yesu ak. Eni kemënaxën gër ekwëta yëgwënaxën babi okëreceŋ ok gayik asoro bani sorond në end Yesu Kërisët. Amëd aŋo, anëŋali banëbi nëŋalind bela bën eno calend Emun end Bërom eŋ, bari abani wă na eni di mondako. Akayëta aŋo kë sëyalind mëne Kaxanu afenin fenin këbi bacosa bakëbënaxik bër kë xemënalind ekwëta ed xwëta këno bën, do gë bër kënebi lawëra në end andiyen andexëm bën. Er ex gër akayëta in:

Ecëma ed bamara banjongëbaki el: 1.1-8.

End owun or Kaxanu do gë or Axwën Yesu eŋ: 4.1-5.14.

End beŋigënaxik benjongemat do gë bulunda iwënëk eŋ: 6.1-7.17.

End enigënaxik enjongekinëm do gë okerelon ocongibat eŋ: 8.1-9.21.

End ikayëta ind meleka do gë otede oki eŋ: 10.1-11.19.

End Sindan do gë bulunda ir Kaxanu eŋ: 12.1-18.

End bandixa band bemacar eŋ: 13.1-18.

End oyëkan or bëwënëk do gë kiti ind kë yowënd eŋ: 14.1-20.

End beŋigënaxik do gë betëm eŋ: 15.1-16.21.

End kiti ind bër këŋo wërelind Kaxanu eŋ: 17.1-19.21.

End owun or bënny wëli eŋ: 20.1-6.

End kiti ind şabucara do gë ind bësësëk eŋ: 20.7-15.

End ngwën ingaşax do gë omakaw ond Yesu eŋ: 21.1-22.21.

Lilaya in

¹ Gër akayëta aŋo ex bendey bend nangën këŋo Yesu Kërisët në ofakeli Şaŋ, ariyenin arexëm beŋ, and lawënëgu këŋo meleka irexëm gër ndexëm aŋ. Kaxanu nangën baŋo beŋo ebi tefëtanaxën bëriyenin bërëxëm bën eni nangaxën mëne gogo kë ŋatëgu.

² Ata Şaŋ ex ar reyak osede olo an, gë dëk bend wat baxo beŋo, do Yesu Kërisët rek mëne eyeyan ed d'al ed Kaxanu dëŋ ex.

³ Nëngandëralebi, ar kë fënënd an, gë bër kë baxëtënd, do kë sëfënd eyeyan ed xaniwëk gër Kaxanu bën gayikwa gogo kë ŋata.

End bamara banjongëbaki eŋ

⁴ Wëno Şaŋ këŋun yëgwënëlin wën bërëwăk bër ex gër bamara banjongëbaki band gër ebar ed Asi bën. Ar hik, hi bax do ko yelind an, yëlëlenun oyekax ol do gë obetak ol. Bangoc banjongëbaki band ex gër lëngw ir aŋëpara and owun orexëm baŋ,

⁵ do gë Yesu Kërisët, mëŋ ar ex sede ir mowëta an, aŋanar ar xanik gër ecës an, do emun end bemun bend gër ebar ro eŋ, yëlëlenun oyekax ol do gë obetak ol!

Yesu Kërisët, mëŋ ar ŋan këbo, racët këbo gër beŋëŋënax bendebi gë oşat orexëm an,

⁶ do ar bar këbo hi këne gër owun orexëm an, ar ri këbo bësădaxan bër Şëm irexëm Kaxanu an, xwënëk din ir din enjaran eŋ do gë panga in! Amen!

⁷ Nëkoyino ga ko fedawënd gë banar baŋ:

Ala ar ex yo awat këŋo wat,
 ado bër xwêš baŋo bën dëŋ awat këno wat
 do dek bënëŋ bënd ex gër ebar ro beŋ,
 arenita këni ŷana eni denitand në endexëm.
 Iyo, amen!

⁸ Ata Axwën Kaxanu re ko: «Wëno ex aŷanar an, wëno ex afelatar an. Wëno ex ar hik, hi bax do kë yelind an; wëno ex ar xorëk beŷ dek an.»

End ecanaya ed Axwën Yesu eŋ

⁹ Wëno Ŝaŋ, abaŷe irewën hi këme, ga bar këne gër toro, gër owun do gër ekemënali ed end Yesu Kërisët. Gër ošir or këni wăcënd Patëmos hi bame gayik afemëra këme femërand eyeyan ed Kaxanu eŋ, do ga këme reyarand osede or Yesu eŋ.

¹⁰ Ata fedaw ko Angoc Amënëk aŋ gër ndam, yatir oganjar. Wël këme oniŵ ang ofarix or kereloŋ fo gand epoy edam

¹¹ ga kë re: «Er këy watënd in, nëgwël në akayëta do ey dawëneli gër bamara banjongëbaki baŋo: Efes, gë Sëmirën, gë Perëgam, gë Catir, gë Sarëd, gë Filadelëfi do gë Lawodise.»

¹² Ata ga ŷena këme mowat ar baxe yeyanelind mondako an, wat këme odambo od kaŋe.

¹³ Do mërëxand ir odambo oko, wat këmo ar ang aseñiŵ ar ala. Er ŷuda baxo ocuđ od gëšëc do xapa baxo apëxw and kaŋe gër emëkw.

¹⁴ Omban ond gër gaf irexëm oŋ fešëk ang gwëtene fo, ang okëbina fo, do bangës baŋ kë yegënd ang eñan fo.

¹⁵ Osapar orexëm oŋ kë watind ang yawale ir fëtëk në angodux fo, do oniŵ ol kë rëmënd ang oŷëm fo.

¹⁶ Ala ajo, lëkaya ko gër ataxan and liŵ oŵal ocongoxi, gër etëŷ edexëm ŷanëguk duxuma ir fëco añak fëco añak, do dëxas in kë yegënd ang eñan gë dek panga indexëm ak.

¹⁷ Ata ga këmo nëkon, wëc këme kërud gër osapar orexëm. Ata hëmba ke gë ataxan and liŵ aŋ do re ko: «Kërey yëdara na! Wëno ex aŷanar an, wëno ex afelatar an,

¹⁸ wëno ex abëngw an. Ašës šës bame barikan gërëgako abëngw eme din ir din. Wëno lëkayak bacoketaya band ecës, do gë band wur ir bëšëšëk baŋ.

¹⁹ Awa nëgwël đe er wat këy in, gë er ex in do gë er kë bëtëgu in.

²⁰ End oŵal ocongoxi or wat key gër ataxan and liŵ andam eŋ do gë end odambo ocongoki od kaŋe eŋ cëŋ, nëkod er wăcayak in: oŵal ocongoxi oŋ exëni bëlawënel bër hik gër bamara banjongëbaki bën do odambo ocongoki ok ex bamara banjongëbaki baŋo.»

2

Kayëta ir Amara and Efes in

¹ Nëgwënëlo arolawën ar ex gër Amara and ex gër Efes an:

«Baxëtël er ko rend ar lëkayak oŵal ocongoxi gër ataxan and liŵ irexëm in, ar kë yexërand mërëxand ir odambo ocongoki od kaŋe an.

² Anang nang këme bandixa bandey baŋ, andiyen andey aŋ do ang xemëna këy në endam ak. Anang nang këme mëne wëŷ ayëbi buñanënd na bësëmbak bën, bëte ari ri këyëbi atëŷ bër kë rend oparëxanda hi këni bën, ata sëk këyëbi mëne bënëgwëš exëni.

³ Wēj mobuŋa buŋa këy, motoro soro këy në end oŋac oram, bari axi cena ex na.

⁴ Barikan wëno emat fo ŋuseli këmi: ga seb këy ebal edam el ang baxi balënd gër ŋanar ak.

⁵ Kwital gër ed xëyëtayaw këy. Nëngwëtal ex ola orey ol do bakanël bandixa baŋanar bandey baŋ. Angëmëne ay nëngwëta ex na dek dek, ata këmi yenëli, mi kan lambo irey in gër ed xwët këy.

⁶ Barikan aŋaneli ŋaneli këmi ga ŋus këy bandixa band bër enga end Nikola baŋ, ang ŋus këme wëno ak.

⁷ Awa ar gë anëf an baxëtëlexo de end këbi felënd Angoc and Kaxanu bër ex gër bamara eŋ! Ar kë xor an, ayël këmo yël exo yamb odëwërëwën od atëx and aniyand and hik gër arayen ok, gër ed exo Kaxanu.»

End kayëta ir Amara and Sëmirën eŋ

⁸ Nëgwënëlo arolawën ar ex gër Amara and ex gër Sëmirën an:

«Baxëtël er ko rend ar ex aŋanar do afelatar in, ar ŋës bax do xani ko gër ecës an.

⁹ Anang nang këme toro indey in do gë oxayën orey ol (xarak wēj ar gë napul hi këy!) Anang nang këme ang këni renarand ak bër kë rend Bëšëwif exëni, xarak ani gi ex na Bëšëwif: amara and Sindan exëni.

¹⁰ Toro ind ki wëcan in, kërey cam na. Šabucara in wa kë ri enëbi tëra bërëmar gër ndewën na do enëbi mëla gër epëra. Mondako këjun hi atëy, do en toro bakey epëxw. Kemënal gër ekwëta ed xwëta këye xali gër ecës, ata këmi ŋos gë aniyand and din aŋ.

¹¹ Awa ar gë anëf an, baxëtëlexo de end këbi felënd Angoc and Kaxanu bër gër bamara eŋ. Ar kë xor an, kërexo yëda na ecës ekinëm el.»

End kayëta ir Amara and Perëgam eŋ

¹² Nëgwënëlo arolawën ar ex gër Amara and ex gër Perëgam an:

«Baxëtël er ko rend ar lëkayak duxuma ir fëco aŋiak fëco aŋiak in.

¹³ Aye nang këme mëne gër ed lëg këy hik aŋëpara and owun or Sindan aŋ. Barikan wēj alëka lëka ki oŋac oram ol do abayi bayi këy ga xwëta këye. Ado abayi bayi këy ga xwëta këye gë bakey band law këno gër ndewën na Aŋëtipas, sede iram ir xwëta bamo baŋ in, fën gër ed lëg ko Sindan.

¹⁴ Barikan wëno bendeŋ exëna bënd ŋuseli këmi: ga xwëtaya këyëbi bër kë sëfënd osëyali or Balam bën. Mëŋ ex ar sëyali baŋo Balak mondake këbi lënan eŋëŋënaŋ Bëyisërayel an. Ga ŋoŋ babi wa eni yamb ŋas er oyl or ŋaš kënebi gër olaš eŋ do eni kwënda asëk alakirand fo in.

¹⁵ Axwëtaya xwëtaya këyëbi bête bela bër sëfëk bënd këni sëyalind bër enga end Nikola bën.

¹⁶ Awa gogo këmi yenëli angëmëne ay nëngwët ex na ola orey ol. Do bëla bëjo awereli këmëni wereli gë duxuma ir kë ŋanënd gër etëy edam in.

¹⁷ Awa ar gë anëf an baxëtëlexo de end këbi felënd Angoc and Kaxanu bër gër bamara eŋ!

«Ar kë xor an, ayël këmo yël eyamb ed ŋonayak do këni wăcënd man el. Ayël këmo yël bête ekaŋ epešax ed gër ed yëgw këni oŋac onëngwët el. Oŋac olo ar yël këno an fo kë nangënd, ax gi ex na ala ašëxe.»

End kayëta ir Amara and Catir eŋ

¹⁸ Nëgwënëlo arolawën ar ex gër Amara and ex gër Catir an:

«Baxëtêl er ko rend Asëñiŵ ar Kaxanu in, ar gë bangës band ang xodfux or xafa-xafa an do ar gë osapar or kē yegënd ang yawale ir lëxw këni gër xodfux an.

¹⁹ Anang nang këme bandixa bandey baŋ, gë aŋana andey aŋ, gë ekwëta edey el, gë andiyen andey aŋ, do gë ebuŋa edey el. Anang nang këme bëte mëne bandixa bandey band gërëgako baŋ yëmbëk gë baŋanar baŋ.

²⁰ Barikan emat fo ex end ūsuli këmi eŋ: ga xwëtaya këyo Isabel, asoxari ar kē rend alawënel hi ko an. Xarak nē enambeli ebi bëriyenin bëram bën ga këbi sëyalind eni kwënda asëk alakirand fo in, do eni yambënd yas er oyel or hias këñëbi gër olaş eŋ.

²¹ Asebën sebën këmo amëd exo nëngwëtaxën dek dek ola orexëm ol, bari aŋo ñandi ex na exo teş asëk alakirand fo in.

²² Wëno oşëxwëra or këŋo ren nē angaw këmo lapan do eni toro mbaŋ mën gë bër këni rind orekar bën. Angëmëne anëngwët nëngwët këni ola orebën ol do eni teş beŋo, abi gi na eŋo.

²³ Alaw këmëni law obaş orexëm ol eni nangëraxën dek bamara baŋ mëne wëno awat këme watënd er ex gër yomb ir ala in, do gë er ex gër emëkw in: banjëlän baŋ do gë oñandi ok. Do awaş këmo waş ala kala er riyeŋi ko in.

²⁴ Barikan wën dek bër bayik na gër Amara and Catir, bër ax tēf ex na osëyali osëmbak olo bën, din an cala ex na en nang bend këni wacënd “Beconëşon bend Sindan beŋ”. Ga re këme, edëfi ecëxe amun dëbîn na.

²⁵ Barikan fo er şot kën in, dëkayayin aye xali me yeli.

²⁶ Ar kē xor an, ar lëkayak andiyen andam xali gër eŋata an, ayël këmo yël owun ol gër benëng dek.

²⁷ Gë xwëlekwële ir owun ir ex dun këbi yana ebi kadacënd

do ang këni nëtënd ofeya fo këbi yana ebi nëtënd.

²⁸ Ang yël ke Faba owun ak, ar kē xor an ayël këmo yël wëno bëte amal and oxeya aŋ.

²⁹ «Awa ar gë anëf an, baxëtëlexo de end këbi felënd Angoc and Kaxanu bër gër bamara eŋ!»

3

End kayëta ir Amara and Sarëdes eŋ

¹ Nëgwënëlo arolawën ar ex gër Amara and Sarëdes an:

«Baxëtêl er ko rend ar gë bangoc banjongëbaki band Kaxanu in do ar lëkayak oŵal ocongoxi an: Anang nang këme bandixa bandey baŋ; aye nang këme mëne bela bën aşëkw këni şëkwënd ga këni yëland abëngw ey xarak aşësëk ey.

² Perënal do kemëñdëbi bër kē re ex cës bën. Awat wat këme mëne bebër këy rind bën ax gi ex na şenene gër ogës od Kaxanu, mën ar xwën ke an.

³ Kwital ang wël këy do ŵa këy eyeyan ed Kaxanu ak. Kwëtayal do nëngwëtalex dek dek aniyen andey aŋ. Ang arek fo këme yeli, Angëmëne ay perëna ex na. Ay nang na apëxëd and fe këme yeli mi pënga.

⁴ Barikan bërëmar gër Amara and Sarëdes na, ani buyarën ex na banjëm bandebën baŋ. Bën banjëm bapeşax baŋo këni şudä ang wëno ak mi tēfëraxën gayik aŋap yap këbi.

⁵ Ata ar kē xor an mondako këno šud banjēm bapešax. Owac orexēm ol din yēgw këme, ame pēxwēc na gēr akayēta and aniyan. Owac olo, afel këmēni fel Faba Kaxanu, do gē omeleka odexēm ok.

⁶ Awa ar gē anēf an, baxētēlexo de end këbi felënd Angoc and Kaxanu bër gēr bamara en!»

End kayēta ir Amara and Filadelēfi en

⁷ Nēgwēnēlo arolawēn ar ex gēr Amara and ex gēr Filadelēfi an:

«Baxētēl er ko rend Awēnēk in, ar dāl an. Ar lēkayak acoketaya and Dafid an. Ar kē fērētēnd do ala ax kor na exo pēra an; ar kē fērānd do ala ax kor na exo pērēt an:

⁸ Anang nang këme bandixa bandey baṅ. Afērētēn fērētēn këmi ebēt ed ala ax kor na exo pēra el. Gayikwa wēj alēkaya lēkaya këy eyeyan edam el ado bayik axi nēmb ex na ojaṅ ok. Ay yaxēta ex na owac oram ol.

⁹ Ayēl këmi yēl bër gēr amara and Sindan bēn, bër kē rend Bēšewif exēni xarak ani gi ex na Bēšewif: anēgwēš këni rind. Wēno kē ri eni yeli, eni poxi gēr osapar orey, do eni nang mēne aṅian ḥian këmi.

¹⁰ Gayikako aṅa ṅa këy ga re këme ey buṅa gēr toro, wēno dēṅ ki xaxa këdi ki wēcan toro ind kē yowēnd gēr ngwēn in, ebi dixēn atēy dek bela bër gēr ebar ro bēn.

¹¹ Wēno gogo këme yeli. Dēkayal aye er šot këy in, këdi ki xan ala acosa and angora aṅ.

¹² «Ar kē xor an, xēcar ko hi lēf gēr Aciṅ and Kaxanu, bēte din axo can na. Gēr mēṅ xēcar ijo këme yēgw owac or Kaxanu ol, gē or angol andexēm ol do gē owac onēngwēt oram ol. Angol aṅo ex Yerusalem ixašax ir kē xaniw gēr Kaxanu, elod yaṅ gēr orēn in.

¹³ Awa ar gē anēf an, baxētēlexo de end këbi felënd Angoc and Kaxanu bër gēr bamara en!»

End kayēta ir Amara and Lawodise en

¹⁴ «Nēgwēnēlo arolawēn ar ex gēr Amara and ex gēr Lawodise an:

«Baxētēl er ko rend ar ex dāl in, ar ex sede ir mokwēta enim an, ar ri këni gē Kaxanu ngwēn an:

¹⁵ Anang nang këme bandixa bandey baṅ. Awat wat këme mēne wēj ay yem ex na, ay yēka ex na. Ndakaṅ ey yemēdo wa, ba ey yēkado wa!

¹⁶ Gayikako mērēxand fo hi këy, ay yem ex na, bēte ay yēka ex na, asēp këmi sēp. Ay bo na gēr etēy edam.

¹⁷ Awa gayikako are këy rend: “Yama wēno ar gē napul an nde, anēka beta këme, obal axe gi ex na.” Bari wēj dēṅ ay nang ex na mēne anēka xata ki, ar moṅaṅ ey, axaṅēnaxik ey, ašiwēk ey do ar tēb gē eman ey.

¹⁸ Mēṅ këmi felaxēnēnd ey yow ey yēc kaṅe ir wēnēn këme gē xodux in, ey gixēn ar gē napul. Yow ey yēc banjēm bapešax, ey gixēn ar šudarak, mēṅ këy rēxētāxēn ašēfēn ir tēb gē eman in. Bēte yow ey yēc bēšan bër këy xoš gēr bangēs ey watēraxēn.

¹⁹ Wēno, dek bër ḥian këmēni bēn arexēra këmēni rēxērānd, bēte awērēšēt këmēni wērēšētēnd. Awa kemēnal gē emēkw edey el dek, do nēngwētēl aniyan andey aṅ!

²⁰ Awēl nde, wēno gēr ebēt xwēša këme do këme sēmbēnd. Angēmēne ala exe wēl do exe pērētēn ebēt el, alil këme lil mi yambēra, wēno gē mēṅ, do mēṅ gē wēno.

²¹ «Ar kē xor an, axetēna ke xetēnad gēr añēpara and owun oram, ang xor kēme wēno do xetēna kēmo Faba Kaxanu gēr añēpara and owun orexēm ak.

²² «Awa ar gē anēf an, baxētēlexo de end kēbi felēnd Angoc and Kaxanu bēr gēr bamara eŋ!»

4

End añēpara and owun or Kaxanu eŋ

¹ Ga xucac eŋo, wat kēme fol ebēt yaŋ gēr orēn. Ata wēl kēme ang ofarix or kereloŋ fo, oniŵ or ar yeyaneli baxe gēr ŷanar ol ga kē re: «Yow yaŋ ro, mi masin bēnd kē fiatēgu ecan ecan bēŋ.»

² Ataŋ, Angoc Amēnēk aŋ fedaw ko gēr ndam. Wat kēme añēpara and owun yaŋ gēr orēn, do ala ga ŷēpaxēn ko.

³ Ar ŷēpak an ko watind jing-jing ang ekaŷ ejakax ed kēni wācēnd šasēp do gē ed sarēdewan fo. Do šandiŵ in ga fēlēk añēpara and owun aŋ kē watind kal-kal ang ekaŷ ed emērod fo.

⁴ Ata xwēt kēni jey gēr añēpara aŋo, bañēpara band owun alapem gē banax. ŷēpaxēn kēni bēxarēk alapem gē bēnax ga šudaraw kēni banjēm bapešax do šēxwaw kēni oxamote or kaŋe or owun.

⁵ Ata gēr añēpara and owun and mērēxand kē wingarand, kē wēlind odiŵ, do gē bongēbēr bond ekēman. Paŋ gē añēpara aŋo kē űoband ofambo ocongoki od ex bangoc banjongēbaki band Kaxanu ok.

⁶ Gēr lēngw ir añēpara and owun aŋo bēte hik anjer, and kal-kal, ang anangoye fo.

Ler gēr añēpara aŋo, xwēšara kēni beŋēbēngw beŋēnax, bējo mērēxand, bējo jey, do hi kēni yer bangēs fo: baŋo gand lēngw, baŋo gand epyo.

⁷ Ebēngw eŷanar in hi ko ang yēraŋ fo, exinēm in ang engaš fo, esasēn in ang dēxas ir ala fo, do enaxēn in ang šambat ir kē šēgēnd fo.

⁸ Beŋēbēngw beŋēnax bējo hi kēni ala kala gē obafe ocongibat, do eman eŋ yer bangēs fo: amēlēfēlēf do gē amēfacēfac. Ciš wec kēni ŷēwērand mondako:

«Aŵēnēk, Aŵēnēk, Aŵēnēk exo Axwēn Kaxanu,
mēŋ Ar xorēk beŷ dek an,
mēŋ ar hi bax, hik do ko yowēnd an!»

⁹ Do beŋēbēngw bēn, and kēno yasēnd ar ŷēpak gēr añēpara and owun nē end enjaran, do gē or gapak orexēm eŋ, do and kēno šēkwēnd aŋ, ar kē liyand diŋ ir diŋ an,

¹⁰ bēxarēk alapem gē bēnax bēn eni poxi gēr lēngw ir ar ŷēpak gēr añēpara and owun an, ar kē liyand diŋ ir diŋ an. Do sam eni cēxwēta oxamote or owun orebēn oŋ eni kwēt gēr lēngw irexēm, do eni dend:

¹¹ «Aŷap ŷap ki Kaxanu, wēj Axwēn arebi an,
wēj xwēnēk enjaran eŋ,
or gapak ol do gē panga iŋ,
wēj rik dek beŷ bēn,
gayik aŷandi ŷandi ki rixēn kēy dek beŋēr hik bēn.»

5

End anobo do gē akayēta eŋ

¹ Ata gër ataxan and liw̄ and ar yëpak gër añëpara and owun, wat kême akayëta. Oñëgw ok er hi bax oko amëléfëléf, oko amëfacëfac. Asabinan sabinan bani bapakëta banjongëbaki gër akayëta aŋo gë bañolo band fëten bani*.

² Wat kême bëte meleka ir fangak mban, ga ko fem mondako: «Noÿo wa yap këŋo exo daramët bañolo ban do exo dëkwët akayëta aŋ?»

³ Bari ala aŋo ñap bana exo dëkwët akayëta aŋo do exo wat oñëgw ok: ax gi ex na gër orën, ax gi ex na gër ebar, ax gi ex na gëd gër ebar.

⁴ Ata wëno kême sesënd mban gayik ala aŋo ñap bana exo dëkwët akayëta aŋ do exo wat oñëgw ok.

⁵ Barikan axarëk abat re ko: «Tebël otes ok, yëraŋ ir gër ekun ed Yuda in, arandëwëra ar Dafid an, yap këŋo. Axor ko xor exo daramët bañolo ban, bapakëta banjongëbaki ban, do exo dëkwët akayëta aŋ.»

⁶ Ata gër ed hi bani ar yëpak gër añëpara and owun an, gë bebëbëngw bebëanax bën, do gë bëxarëk bën, wat kême mërëxand anobo nangëde añaš haš bano fo. Wat kême gër anobo aŋo ofarix ocongoxi do gë bangës banjongëbaki band ex bangoc banjongëbaki band këbi lawëndërand Kaxanu dëk ebar ban.

⁷ Anobo aŋ ye ko xana ko akayëta aŋ gër ataxan and liw̄ and ar yëpak gër añëpara and owun.

⁸ And xana ko akayëta aŋ, bebëbëngw bebëanax bën, do gë bëxarëk alapem gë bënax bën lapaya këni mopoxi gër lëngw ir anobo. Ala kala lëkaya ko emangi, do gë angalama and kaŋe and yëmën bani gë ašururu ir xwëšëna bani gë angiri. Ašururu ijo wacayak cale ind bulunda ir Kaxanu in.

⁹ Do ga këni yëw̄ oyëkan oxašax këni rend:

«Wëj yap ki ey kana akayëta aŋ,
Wëj yap ki ey daramët bañolo ban.

Gayikwa añaš haš bani šadaxa,
racëtaxën këyëbi gë ošat orey oŋ
bëla bër enëng end ex yo,
bëla bër eyeyan ed ex yo,
bulunda ir ex yo
ëfi kwënaxën Kaxanu.

¹⁰ Wëj racët këbi eni gi bër Kaxanu ir xwën këbo,
bër owun obat, bëšadaxan do eni bëña ebar el dëk.»

¹¹ Bëte ga kême nëkon, wat këmëni bebëbëngw bebëanax bën do gë bëxarëk alapem gë bënax bën ga xeta këni añëpara and owun aŋ. Wël kême odïw̄ od omeleka ok ang exëni owaxe owaxe ak.

¹² Er bani xeÿënd:

«Anobo and haš bano šadaxa aŋ yapëk
exo kwën panga in, gë napul in, gë orenik ol,
gë ojaŋ ok, gë or gapak ol,
gë enjaran eŋ do gë obetak ol.»

¹³ Bëte dëk bër hik yaŋ gër orën bën, bër gër ebar bën, bër gëd gër ebar bën, bër polo gër angwëngw bën do bër gër ed hik yo bën, awël bamëni wëlënd ga këni re:

«Ar yëpak gër añëpara and owun an do gë anobo aŋ,
xwënëk obetak ol do gë or gapak ol,
enjaran eŋ, do gë owun ol dïn ir dïn!»

* 5:1 5.1 Mondako bani fërand bapakëta ban and këni lëkw̄ aŋ këdi ko lëkwët ala.

¹⁴ Ata beβēbēngw beβēnax bēn kēni yakand: «Amen!» Bēxarēk bēn foxi kēni enēβi cale.

6

End edēkwēt ed ikayēta eŋ

¹ Ata wat kēmo anobo aŋ ga laramēt ko aŋanar ikayēta ind lēkw bani do laram bani gē baŋolo bakēlēbēd baŋjongēbaki iŋ. Wēl kēme ang ekēman fo oniŵ or ebēngw eŋanar ol gēr beβēnax ga ko re: «Yow!»

² Ata wat kēmo fanac ifešax. Ar ŷēpaxēn baŋo an lēkaya ko atumb do yēl kēno ekamote ed owun do ye ko ang ar xorēk fo exo korēgu bēte.

³ And laramēt ko gēr ed laram bani akinēm aŋ, wēl kēmo ebēngw exinēm in ga ko re: «Yow!»

⁴ Ata ŋanayaw ko fanac iŋēxe iwarax, ang xodufx fo. Ar ŷēpaxēn kēŋo an yēl kēno duxuma iŋakax do gē ojaŵ od exo dēxētaxēn aketēxeta and gēr ebar ro aŋ, eni daŵēraxēn bela bēn.

⁵ And laramēt ko gēr ed laram bani atasēn aŋ, wēl kēmo ebēngw esasēn in ga ko re: «Yow!» Ata wat kēmo fanac iβanax. Ar ŷēpaxēn kēŋo an lēkaya ko acariya and eyamb gēr ataxan.

⁶ Do wēl kēme ang oniŵ fo mērēxand ir beβēnax bējo ga kē re: «Acariya and bēle kala, kodī keme do βacariya βatas βand orēs, atama amat and kodī. Barikan kērey nēxen na ugu oŋ do gē ngoy iŋ!»

⁷ And laramēt ko gēr ed laram bani anaxēn aŋ, wēl kēmo ebēngw enaxēn in ga ko re: «Yow!»

⁸ Ata wat kēmo fanac ir ŷanin-ŷanin, ar ŷēpaxēn kēŋo an kēno wācēnd «Ecēs», do kēni laŋētarand gē wur ir bēšēsēk in. Yēl kēno owun or bebēt iβat gēr owebēt onax od ebar, eβi nemin bela bēn gē duxuma in, gē enjo eŋ, gē ocēxwēra ok, do gē oŵacar or gēr apuŷ oŋ.

⁹ And laramēt ko gēr ed laram bani anjoxēn aŋ, wat kēme dīla gēr angēβ beŋjēw bēnd bēr laŵ kēnēβi nē end ga lēkaya bani, do bani reyarend osede or Kaxanu beŋ.

¹⁰ Axeŷ bani xeŷēnd mondako: «Axwēn, wēj aŵēnēk an, do wēj ar dāl an, xali niŷe wa kēy ūeni eyēβi kitixēn bela bēr gēr ebar ro bēn? Xali niŷe kēyēbo wāŋan bēr laŵ kēbo bēn?»

¹¹ Ata yēl kēnēβi ala kala acud apeŋax do fel kēnēβi eni cēni tēkēr xali eni ŋatēgu dēk bēcandaŵ bēnd gēr andiyen and Kaxanu bēŋ, do gē dēk bēmaŷe bēndebēn bēnd kēnēβi laŵ ang bēn ak bēŋ.

¹² Ata and laramēt ko gēr ed laram bani anjongamatēn aŋ, wat kēme andēgēl and ebar atēm. Eŋan eŋ baŋēnggēk gim-gim, ang anjēm amanax fo facaŵ in dēk warēk wiridīd, ang oŋat fo.

¹³ Oŵal oŋ xwēcētarawēk gēr orēn ang ondan ond wininēk ekoc etēm fo, do wēcēguk gēr ebar.

¹⁴ Orēn ol lēkwayak ang kēni lēkwēnd akayēta fo, osēnd oŋ do gē oŋir oŋ rēxētak gēr ed hi bax.

¹⁵ Bemun bēnd gēr ebar ro beŋ, bēr gapak bēn, gē bēlēngw bēr ocorođa bēn, gē bēr gē napul bēn, gē bēr gē ojaŵ bēn, gē okađēp ok dēk, gē bēr ax gi ex na okađēp bēn ŷafēra kēni gēr okel do gēr baŋgaŷ band gēr osēnd.

¹⁶ Do gēr ed ŷafēra kēni, kēni felēnd osēnd oŋ do gē baŋgaŷ baŋ: «Wēcāninēbo, coninēbo caw, kēdi kēbo wat ar ŷēpak gēr aŋēpara and owun an, kēdi kēbo wēcān oxoŷ or anobo ol.

17 Gayikwa akey atēm and oxoŷ orebēn aŋ, anēka ĥatēguk, do noŷo kēŋo fece?»

7

End bulunda ir Kaxanu eŋ

1 Ga xucak eŋo, wat kēmēni omeleka onax ga xwēšara kēni gēr owebēt onax od ebar. Bēn sēra bax oxoc onax or ebar oŋ kēdi kē xoc, ax gi ex na gēr ebar, ax gi ex na gēr angwēngw, ax gi ex na nē atēx.

2 Ata wat kēmo gand apēn-eñan meleka išēxe ga ko šēg end orēn eŋ. Er lēkēya baxo nanganēme ir Kaxanu in, mēŋ ar ex abēngw an. Ga ko xeŷ kēbi rend omeleka onax od šēñēta babi eni nēxen ebar el do gēr angwēngw ok:

3 «Kēren dinan na eñēŋenax ebar el, gē angwēngw aŋ, gē batēx baŋ, xali mēni paŷ edin ed nanganēme el gēr eyiŷ bēriyenin bēr Kaxanu, mēŋ ar xwēn kēbo an.»

4 Ata wēl kēme yēgwe hi bani bēr gē nanganēme bēn: owēli kēme gē ofēxw onax gē bēnax đek gēr bandēwēra band Bēyisērayel. Er hi bani bēr gē nangēme bēn:

5 gēr andēwēra and Yuda, bela owēli epēxw gē bēxi
gēr andēwēra and Ruben, owēli epēxw gē bēxi
gēr andēwēra and Gad, owēli epēxw gē bēxi;

6 gēr andēwēra and Aser, owēli epēxw gē bēxi;
gēr andēwēra and Nefētali, owēli epēxw gē bēxi;
gēr andēwēra and Manase, owēli epēxw gē bēxi.

7 Gēr andēwēra and Simewoŋ, owēli epēxw gē bēxi;
gēr andēwēra and Lewi, owēli epēxw gē bēxi;
gēr andēwēra and Isakar, owēli epēxw gē bēxi;

8 gēr andēwēra and Sabuloŋ, owēli epēxw gē bēxi;
gēr andēwēra and Yosef, owēli epēxw gē bēxi bēr gē nanganēme;
gēr andēwēra and Beŋēšame, owēli epēxw gē bēxi.

End amēxwēr and gēr lēngw ir Kaxanu eŋ

9 Ga xucak eŋo, wat kēme amēxwēr atēm and bela bēr ekun ed ex yo, enēŋ end ex yo, bulunda ir ex yo do bela bēr eyeyan ed ex yo, ala axo kor dona ebi pēn. Axwēšara xwēšara bani gēr lēngw ir ar ŷēpak gēr aņēpara and owun an, do gē lēngw ir anobo. Bocud bopešax šudara bani do lēkayara bani benid.

10 Mondako bani xeŷēnd: «Apexa aŋ gēr Kaxanu ex, mēŋ ar xwēn kēbo an, mēŋ ar ŷēpak gēr aņēpara and owun an, do gēr anobo!»

11 Ata omeleka ok đek xwēšara kēni jey aņēpara and owun aŋ, gē bēxarēk bēn do gē bešēbēngw bešēnax bēn. Ata foxira kēni eyiŷ el nēš gēr ebar gēr lēngw ir Kaxanu.

12 Ga kēno šale, kēni rend: «Amen! Obetak ol, gē enjaran eŋ, gē orenik ol, ecēkwan el, gē or gapak ol, gē panga in do gē ojaŷ ok, Kaxanu, mēŋ ar xwēn kēbo an, xwēnēk din ir din! Amen!»

13 Na ex wēka ke axarēk abat: «Nobēn ex wa bela bēr gē bocud bopešax bējo? Feye wa xaniw kēni?»

14 Yaka kēmo: «Oko Šaca, wēj anang nang kēy!» Ata re ko: «Bēn ex bēr xaniwēk gēr toro itēm bēn. Aneš neš kēni bocud bondebēn boŋ,

Awunëta wunëta këni gë oşat or anobo oŋ.

¹⁵ Mëŋ xwëşaxën këni

gër lëngw ir añëpara and owun and Kaxanu

do këno şalerand ciş wec gër Aciw̄ andexëm.

Ar yëpak gër añëpara and owun an këbi xaxa gër ed lëg ko;

¹⁶ din abi kor na enjo, din abi tel na men;

oyat abi cor na, ayëka abi di na.

¹⁷ Gayikwa anobo ex mërëxand ir gër ed ex añëpara and owun aŋ, këbi yāna ebi kadacënd.

Awëla këbi yāna ebi mëländ gër bañësa, gër ed ex men ond anıyan.

Do Kaxanu ebi pëxwëcënënd ðek ongwën oŋ gër bangës bandebën.»

8

End eðaramët ed anjongakinëm eŋ

¹ Anobo aŋ, and laramët ko gër ed laram bani anjongakinëm aŋ, yerirak gër orën ipëxëd.

² Wat këmëni omeleka ocongoki od kë xwëşand gër lëngw ir Kaxanu ok. Yël këñëbi okereloŋ ocongoki.

³ Ata yow ko meleka işëxe, xwëşa ko ler gër angëb do lëkaya ko ipeya ind kaŋe ind bani şoraxënënd aşururu ir xwëşëna bani gë angiri in. Yël këno aşururu ir mbaŋ exo cor ex bararaxën gë cale ind ðek bëwëñëk in gër angëb and kaŋe and ex gër lëngw ir añëpara and owun. ⁴ Ga kë şëni aşururu in gër ataxan and meleka, kë yend gë cale ind bëwëñëk in yaŋ gër Kaxanu.

⁵ Meleka in wëd ko ipeya ind këni şoraxënënd aşururu in, xëñëna ko pëxw oŷen or gë xodux or wëdëgu ko gër angëb oŋ, do lap ko gër ebar. Ataŋ wëlik oxëbër or ekëman, gë odıw̄, wingarak bandanjëm do ebar el rëgëk.

End okereloŋ ocongoki eŋ

⁶ Ata omeleka ocongoki od lëkaya bax okereloŋ ocongoki ok këni xëñënanđ eni parix.

⁷ Meleka iyanar in farix ko kereloŋ in. Wëcëguk gër ebar bebër ang oxaŷ do gë xodux ga bararëk gë oşat oŋ. Ata ang şetërek ebar el obebët otas ak, bebët ibat yegëk ðek gë batëx ak do gë ondës ocëkët ak. ⁸ Meleka ixinëm in farix ko kereloŋ in. Wëcëguk er ang atënd and gë angodux gër angwëngw. Ata angwëngw aŋ ang şetërek obebët otas ak, men oŋ nëngwëtak oşat bebët ibat.

⁹ Ata şësëra këni bebëngw bër bax liyand gër bebët ir nëngwëta bax men oŋ oşat. Bëte nëxenarak okuluŋ od hi bax na ok.

¹⁰ Meleka isasën in farix ko kereloŋ in. Wëcëguk amal elod gër orën do kë yegënd ang enjeb fo. Ang şetër bax oyeş ok do gë bañësa band men baŋ obebët otas ak, amal aŋo wëcëk gër bebët ibat.

¹¹ Amal aŋo këni wacënd «Poşoŋ iwax». Ata men oŋ wak bebët ibat, do bela bërnanjëm şës këni and şëb këni aŋ.

¹² Meleka inaxën in farix ko kereloŋ in. Eñan eŋ, gë facaw̄ in do gë ował oŋ lobërak bebët ibat. Ata goyat in başëtak mar ekërikëran el do gëmëd in hik mondako fo.

¹³ Ga këme nëkon, wat këmo šambat ga songina ko yaŋ gër orèn do ko xeÿënd: «Kata! Kata! Kata këbi fënga bër lëgëk gër ebar ro bën and këni farix kereloŋ omeleka otas od bayik aŋ!»

9

¹ Meleka icoxën in farix ko kereloŋ in. Wat këme emal ga wëcëguk gër ebar elod gër orèn. Emal elo fëxwën këno acoketaya and ambëxw atiŵax aŋ.

² And fërèt ko atënda and ambëxw atiŵax aŋ, kë šanënd okwëcën ond ang angodux fo. Eñan eŋ šamëdanëk gë okwëcën ond xeñ bax gër ekoc oŋ.

³ Ata gër okwëcën oŋo këni šanënd owure, xul këni ebar el ðek. Yël kënebi ojaŵ od ang ekwël ed kë yexërand gër ebar fo.

⁴ Fel kënebi enëbi ŋatënd bela bër gë nanganëme ir Kaxanu këm gër eyiÿ bën fo, bari këreni dinan na eñëŋëanax ondës ond lëgërak gër ebar oŋ, gë bebelëg bën, do gë opat od batëx ok.

⁵ Er fel banëbi enëbi narënënd anarën fo bela bën xali ex nëka opacaŵ oco, bari kërenëbi ðaŵënd na. Baŋaten bandebën baŋ ang band ekwël fo yambën bax.

⁶ Ata bakey baŋo, bela bën mocala këni ŷana eni caland ecës el, aÿandi këbi ŷana ebi ŷandind eni cës, bari ani cës na. Ecës el mongër këbi ŷana ebi gërënd.

⁷ Er hi bani owure olo ang opanac od fokëra kënebi ond gër emer fo. Gër ogaf odebën bax watind bešër ang oxamate or owun or kaŋe, do odëxas odebën ok hi bax ang od bela fo.

⁸ Omban odebën oŋ ašak šak bax ang ond bësoxari fo, do oÿënga orebën oŋ ang or oĵëraŋ fo.

⁹ Gër owëkw orebën xapa bani baŋëxw band dun, do obafe odebën ok axëbër bax xëbërënd ang ocaret od këni lasënd opanac odanjëm od kë wëlënd gër emer fo.

¹⁰ Oceb odebën ok ang benjif bënd oxwël fo hi bax. Gër oceb oko hi bax ojaŵ od banëbi yambëninaxënënd bela ok xali nëkak opacaŵ oco.

¹¹ Emun endebeñ eŋ ex meleka ir gër ambëxw atiŵax in. Oŵac orexëm ol ex gë eyeyan ed Bëšëwif el: «Abadoŋ». Do gë eyeyan ed Bëgërek el: «Apoliyoŋ», mëne ngëŋ «Anemin an».

¹² Kata iñanar in xucak, bayik ex yow betëm beki becëxe.

¹³ Meleka icongibatën in farix ko kereloŋ in. Wël këme oniŵ gër oparix onax od ebaŋ gër oŵaŵ onax or angëb and kaŋe and ex gër lëngw ir Kaxanu aŋ.

¹⁴ Oniŵ olo baŋo felënd meleka ir gë kereloŋ in mondako: «Pëtëlëbi omeleka onax od xap kënebi gër yeš isëm ir këni ŵacënd Efërat ok.»

¹⁵ Ata fët këbi omeleka onax od bax šëninđ apëxëd aŋo, akey aŋo, do iniy iŋo ok, enëbi ðaŵaxën bela bën amëxwër amat, gër batas.

¹⁶ Wël këme yëgwe hi këni ocoroða od gë opanac ok: owaxe okeme oki.

¹⁷ Mondako wat bamëni gër lakeli opanac ok do gë bër ŷëpaxën bafi bën. Er xapa bani baŋëxw band dun band war bax ang xodux fo, band hi bax ang ekaÿ ed yaseñët fo do band ang mungu fo. Ogaf od opanac oko er hi bax ang od oĵëraŋ fo. Gër osëÿ orebën bax šanënd xodux, gë okwëcën, do gë mungu.

¹⁸ Ata betēm betas beŋo laŵ kēbi bela bēn amēxwēr amat gēr batas gē xodux ol, gē okwēcēn, do gē mungu, ond bax šanēnd gēr osēy or opanac oŋ.

¹⁹ Gayikwa ojaŵ od opanac oko gēr osēy do gēr oceb odebēn ebox. Oceb oko ang bandēn fo bax do hi bax gē ogaf do gē oko banēbi yambēninēnd bela bēn.

²⁰ Bela bēšēxe, bēr bayik abi dāŵ bana betēm beŋo bēn, ani teb bana ecale ed bebēr bani rind bēn el, ani nēngwēt bana ola orebēn ol, xali eni teb ekēla ed bēyēl el. Ani teb bana olaš or kaŋe oŋ, or kodī oŋ, or yawale oŋ, or oxaŷ oŋ do gē or ex otēx oŋ. Xarak olaš oŋo ax watērand na, ax wēlērānd na, ax yexērānd na.

²¹ Bela bējo ani nēngwēt bana ola orebēn ol xali eni teb bamena baŋo: edaŵēr el, gē obanji ol, gē asēk alakirānd fo in do gē orek ol.

10

End meleka in do gē ikayēta eŋ

¹ Ata wat kēmo meleka ifangak ga ko fedaw elod gēr orēn ga labaya ko gē aŋar, do šandiŵ in hik jey gēr gaf irexēm. Dēxas in kē yegēnd ang eñan fo, do owonēng orexēm oŋ hik ang okēcar od gē xodux fo.

² Lēkaya ko gēr ataxan ikayēta ind lēkwēt baxo. Xwēša ko, sapar ir liŵ in gēr angwēngw do ir šame in gēr ebar.

³ Ata xeŷ ko ang eŋera ed yēraŋ fo. And xeŷ ko aŋ, yaka kēŋo oxēbēr ocongoxi or ekēman oŋ.

⁴ And yeyanēk oxēbēr ocongoxi or ekēman aŋ, kēme xēñēnand me űēgw er wēl kēme in. Barikan wēl kēme oniŵ gēr orēn ga kē re: «Cēsinalil end rek oxēbēr ocongoxi or ekēman eŋ, kērey űēgw na.»

⁵ Ata meleka ir wat bamo ga xwēša ko gēr angwēngw do gēr ebar in, yēn ko ataxan and liŵ aŋ end orēn eŋ.

⁶ Yašar ko gēr oŵac or ar kē liyand din ir din an, ar rik orēn an do gē dek bebēr gēr orēn bēn; ar rik ebar an do gē dek bebēr gēr ebar bēn; ar rik angwēngw an do gē dek bebēr gēr angwēngw bēn. Meleka in re ko: «Endey eŋo gogo kē hatēgu, ax nēka na!

⁷ Barikan gē bakey band ko farix kereloŋ meleka icongixinēm baŋ kē šonētaya end Kaxanu eŋ ang nangēn babi elod anēka fo bēriyenin bērexēm bēn, bēlaŵēnel bēn.»

⁸ Ata oniŵ or yeyaneliw baxe elod gēr orēn ol, fel ke gašēxe: «Yel ey kana ikayēta in gēr ataxan and meleka ir xwēšak gēr angwēngw do gēr ebar in.»

⁹ Ye kēme gēr meleka, do fel kēmo exe yēl ikayēta in. Yaka ke: «Medēl ey gēl, ang dingēn fo kē yēw gēr etēy edey. Barikan awa kē wa gēr acēl andey.»

¹⁰ Wed kēme ikayēta in gēr ataxan and meleka do hēl kēme: yēwēk ang dingēn fo gēr etēy edam. Barikan and hēl kēme aŋ, acēl andam aŋ wak.

¹¹ Ata fel kēme: «Afo ey yeyanēnd ang alawēnel fo bēnd kēbi hi bela beŋ obulunda odanjēm, gē bēnēng bēdanjēm, gē oyeyan oranjēm, do gē bemun bēdanjēm.»

11

End otede oki eŋ

¹ Ata fëxwën këne ošët do re këni: «Kanil ey tëyi Aciw̃ and Kaxanu an ang yāngëk ak, gë angëb an do eyëbi pën bër kē šalend lëf na bën.

² Barikan yangana ir fac ir Aciw̃ and Kaxanu in, tebël mondako fo. Kërey tëyi na gayik benëng becëxe bej sebën këñëbi. Bën kē wëñëra angol amënëk an opacaw̃ ofëxw onax gë oki.

³ Ayël këmëni otede oki odam ok eni yeyanënd ang bëlawënel fo beÿ bën. Gë ojabote këni fëlaya do enëbi nangën bela bën end Kaxanu eÿ në bakey wëli gë okeme oki gë ofëxw ocongebat.»

⁴ Otede oki oko ex bañarëka baki baÿ, do gë ofambo oki od hik gër lëngw ir Axwën ebar ok.

⁵ Angëmëne ala eÿo yāndi ebi yambënin, xodux kē šan gër osëÿ orebën, do enëbi gël bërangoyëra gë bën bën. Eyo mondako ko šës ar këÿo yāndi ebi denan enëÿenax an.

⁶ Ašot šot këni panga ind eni përa orën ol kërex tēb na dek bakey band këñëbi nangën end Kaxanu baÿ. Axor exëni eni nëmbët men oÿ ošat do eni di beñigëanaxik bend ex yo gër ebar nand këbi yāndi yo.

⁷ And këni faÿ osede orebën an, emacar end kē šanëgu gër ambëxw atiwx an ebi mereli, ebi kor do ebi daw̃.

⁸ Ata exo yāÿëta beman bend otede oki beÿ gër fëña isëm ir gër angol atëm. Angol aÿo ex, gër owat or Kaxanu, Sodom do gë Misëra, na gër ed fika bano Axwën arebën na.

⁹ Bela bër bulunda ir ex yo, gë bër enëng end ex yo, gë bela bër eyeyan ed ex yo, gë bër ebar ed ex yo awat këni wat beman bendebën beÿ bakey batas gë tēkër do ala ano teb na ebi mëxwëta nē ÿeg.

¹⁰ Bela bër lëgëk gër ebar bën ga nëngandëra këbi end ecës edebën eÿ këni rixënëf ofëna xali eni yëlërëra beÿ gayik bëlawënel bëxi bëjo ašëndën šëndën banëbi.

¹¹ Ga xucak bakey batas gë tēkër, angoc and kē yëlënd and aniyān an, xaniwëk gër Kaxanu, lil këbi do xwëšan këbi ceg. Ata yëdara këni mbaÿ bër bafi wat bën.

¹² Wël këni elod gër orën, oniw̃ osëm ga këbi fel: «Yowën yaÿ ro!» Ye këni gë aÿar an yaÿ gër orën do bërangoyëra andebën bën wat këñëbi.

¹³ Ata amëd aÿo dëÿ hik angëmëgëm atëm gër ebar do ang ex owebët epëxw od angol ok, bebët ibat wëcëk. Nemira këni bela owëli ocongoki nē end angëmëgëm aÿo. Bër bayik bëbëngw bën yëdara këni, do šëkw këni enjāran end Kaxanu eÿ, mëÿ ar gër orën an.

¹⁴ Kata ikinëm in anëka xucak, gogo kē ñatëgu itasën in.

End kereloÿ icongixinëm eÿ

¹⁵ Ata meleka icongixinëm in farix ko kereloÿ in. Wëlik gër orën odiw̃ otëm ga kē re:

«Owun or ngwën ol,
Axwën arebi an xwënëk
do gë Kërisët irexëm,
din ir din ko wun!»

¹⁶ Bëxarëk alapem gë bënax bër yëpa bax gër bañëpara band owun, gër lëngw ir Kaxanu bën, foxi këni eyiÿ el nëš gër ebar,

¹⁷ do këni rend:

«Ayeri këy Axwën Kaxanu,
wëj ar xorëk beÿ dek an,
wëj ar hik do hi bay,
gë panga itëm indeÿ in wun këy.

18 Axoŷën xoŷën këni benëng beŋ,
barikan gërëgako yowèk oxoŷ orey ol,
améd and këyëbi xiti bëshëk aŋ,
eyëbi pupa bëriyenin bërey bën,
bëlaŷënel bën, gë bëŷwënëk bën
do gë bër fëbëk oŷac orey bën, hik bër gapak bën,
hik bërëtoc bën do eyëbi nemin bër kë neminënd ebar bën!»

19 Aciŷ and Kaxanu and hik yaŋ gër orën aŋ fërëtayak, watik lëf kangara
ir eter in. Ata wingararak, wëlik odiŷ, gë oxëbër or ekëman, ebar el rëgëk
do kë wëcënd bebër ang oxaŷ.

12

End asoxari do gë fato eŋ

1 Ata nanganëme isëm ŝanayak gër orën: asoxari ar ŝufak eñan eŋ,
facaŷ in dila, gër osapar orexëm do ŝëxwa ko ekamote ed owun ed gë
oŷal epëxw gë oxi.

2 Gë acël ebaxo do and ñatëk orëŷ aŋ, ko xeŷënd ayambën in do gë toro
ind orëŷ inŋ.

3 ŝanayak bëte gër orën nanganëme iŝëxe: fato isëm, ir war bax ang
xodux fo, ir gë ogaf ocongoki do gë ofarix epëxw. Er hi bax në gaf kala
ekamote ed owun.

4 Gër obebët otas od oŷal or gër orën, fat ko ibat gë ŝëb irexëm in do
lapëgu ko gër ebar. Ata fato in ßuna ko, fabër këni gë asoxari ar orëŷ an,
eŋo gëlaŷën itox inŋ sam eŋo dëŷ.

5 Rëŷ këŋo itox itoŝan, ind këbi xaƆac benëng beŋ ðek gë xwëlekwële
ir dun*. Na Kaxanu wëla këno itox inŋo ler gër ndexëm, ler gër aňëpara
and owun andexëm.

6 Asoxari an cëŋ, hër ko ðup gër ladawe, gër ed xëñënan baŋo Kaxanu
exo gix, gër ed këno lëbax baŋeŷ wëli gë okeme oki gë ofëxw ocongebat.

7 Ata fëtëk emer gër orën. Miŝel gë omeleka odexëm ok këni wërënd gë
fato in. Bëte fato in do gë omeleka odexëm ok wërëli kënebi.

8 Ga xor kënebi, fato in gë odexëm ŝan këni në er këni hi yaŋ gër orën.

9 Ata lapëgu këno gëd, fato isëm in, andën akarëk aŋ, and këno wăcënd
ŝabucara, do Sindan aŋ, and këbi yifand bela bër gër ebar aŋ. Lapëgu
këno gëd gër ebar ro, mëŋ gë omeleka odexëm ok.

10 Ata wël këme oniŷ osëm yaŋ gër orën, ga kë re:

«Gërëgako anëka ñatëguk apexa aŋ,
gë panga inŋ, gë owun or Kaxanu ol,
mëŋ ar xwën këbo an
do gë owun or Kërisët irexëm ol.
Gayikwa anëka lap këŋo gëd,
alëxw ar bëmaŷe bëndëbi an,
ar baŋi lëxwënd ciŝ wec gër Kaxanu,
mëŋ ar xwën këbo an.

11 Barikan bën, axor xor këno gë oŝat or anobo oŋ
do gë eyeyan ed osede orebën el;
ani ŋan ex na nëmëc aniyän andebën aŋ
ado ga banëbi wesand

* 12:5 12.5 Xwëlekwële ir dun ijo wăcayak owun or sibëk mban

mêne alaw̄ kēnēbi law̄.

¹² Wēn b̄er ḡer orēn b̄ēn,

wēn b̄er l̄ēḡēk fēn b̄ēn,

nēngand̄eraleḡun.

Barikan etēm hi kēḡun

wēn b̄er ḡer ebar b̄ēn do wēn b̄er ḡer angwēngw b̄ēn,

gayikwa šabucara in anēka šēlali ko gē oxoḡ osēm

ga nang ko mēne bakey band bayi kēḡo baḡ baḡpēnēfēne fo ex.»

¹³ And wataya ko fato in mēne anēka lapēḡu kēno gēd̄ ḡer ebar aḡ, sēf kēḡo asoxari ar rēw̄ kēḡo itox itošan an.

¹⁴ Ata asoxari an yēl kēno obafe oki od šambat isēm ok exo cēgaxēn ḡer ladawe, ḡer wur irexēm, ḡer ed kēno lēbax b̄ēniy b̄ētas gē tēk̄er, ḡer ed bayik aḡo ḡatēn na andēn aḡ.

¹⁵ Andēn aḡ wis ko men ang oḡēm fo gand epoy ed asoxari eḡo mēlaxēn.

¹⁶ Barikan ebar el rēca kēḡo asoxari an do hēlēk oḡēm or wis baxo fato ol.

¹⁷ Ga logēn kēḡo end asoxari aḡo eḡ, fato in ye ko ebi merelix b̄erandēw̄era and asoxari b̄ēn, b̄er fēb̄ēk b̄apela band Kaxanu do kēni reyarand osede or Yesu b̄ēn.

¹⁸ Ata b̄una ko ḡer edf̄ini ed b̄ēḡa ir angwēngw.

13

End oḡacar oxī eḡ

¹ Ata wat kēmo emacar end gē ofarix epēxw do gē ogaf ocongoki, ga šēpētaw ko ḡer angwēngw. Er hi bax nē farix kala ekamote ed owun, do yēḡwēra kēni ḡer ogaf odexēm, omac od kēḡo širēnd Kaxanu.

² Emacar end wat bamo eḡ, ang ecaw̄ fo hi baxo, osapar orexēm oḡ hi bax ang or andaḡ fo do etēȳ el ang ed yēraḡ fo. Fato in yēl kēḡo panga indexēm in, owun orexēm ol do gē or gapak osēm.

³ Gaf ifat irexēm in mbaḡ sembaḡ bax, ecēs el fo bayi bax. Barikan afak fak baxo.

Ata ga b̄abi šaranēnd end emacar eḡo eḡ, dek ebar el kēḡo sēfēnd.

⁴ Afoxi bani foxind ḡer lēngw ir fato, eno calexēn gayik mēḡ yēl baḡo owun ol emacar eḡ. Afoxi bani foxind b̄ēte ḡer lēngw ir emacar eno calexēn do eni dend: «Noḡo wa ex ang emacar eḡo? Do noḡo kē xor eḡo mereli?»

⁵ Ata emacar eḡo šot ko etēȳ ed bax yeyanēnd gē ndafēnan do gē ed kēḡo širēnd Kaxanu. Asebēn sebēn bano owun ol xali opacaḡ ofēxw onax gē oki.

⁶ Emacar eḡ ga f̄ieb̄ēta ko, kēḡo širēnd Kaxanu maḡ gē eyang edexēm ak, kēbi renarand mēḡ do gē b̄er lēḡēk ḡer orēn b̄ēn.

⁷ Aseb̄ seb̄ bano b̄ēte ebi mereli b̄er ex b̄ulunda ir Kaxanu b̄ēn xali xor kēbi. Ayēl yēl bano panga ind ebi b̄ēḡa ebar el dek: ekun ed ex yo, gē b̄ulunda ir ex yo, gē b̄ela b̄er eyeyan ed ex yo do gē enēng end ex yo.

⁸ Ata dek b̄er lēḡēk ḡer ebar b̄ēn, b̄er bayik omac odeb̄ēn ani nēḡw ex na ḡer akayēta and aniyān and anoḡo and šadaxa bano elod ga yānak ngwēn aḡ, afoxi kēni yāna eni poxind ḡer lēngw ir emacar eno calexēn.

⁹ Awa ar gē anēf an, baxētēlexo dē!

¹⁰ Ar ebax eno mēla oxadēp an, aw̄ēla kēno w̄ēla ḡer oxadēp.

Ar ebox eno daw̃ gē duxuma an,
alaw̃ këno law̃ gē duxuma.

Mēŋ ex, bēwēnēk bēn,

aŋap ŋapēk eni buŋand, këreni teb na ekwēta el.

¹¹ Ata wat këmo emacar ecēxe ga ŋanēgu ko gēr ebar. Bēparix bēki ūot baxo ang anobo fo, do baxo yeyanēnd ang fato fo.

¹² Panga ind emacar eŋanar in ūot baxo do baxo rind becarax gēr lēngw ir emacar eŋo. Anēŋali babi nēŋalind dek bela bēr lēgēk gēr ebar bēn eno calend emacar eŋanar eŋ, end sembaŋ bax dam gēr ecēs, bari fak ko eŋ.

¹³ Emacar ekinēm eŋo becarax betēm baxo rind xali fedaliw ko akey amat, ogēs od bela, xodux ol elod gēr orēn xali gēr ebar.

¹⁴ Mondako babi nabelind bēr lēgēk gēr ebar bēn gē becarax bend seb bano exo dind gēr lēngw ir emacar bēŋ. Afel babi felēnd eni di edaš ed ang eŋaw̃ end emacar end saŋ bano gē duxuma do fakēta ko gēr aniyān eŋ.

¹⁵ Ašot ūot baxo panga ind exo nēngwēt edaš elo xali ex yeyandērand, do ebi dawēnd dek bēr ax poxind na eni cale eŋaw̃ end emacar eŋanar bēn.

¹⁶ Anēŋali babi nēŋalind bela bēn dek, hi këni bēr gapak, bērētoc, bēr gē napul, bēxaŋēnaxik, okadēp, bēr ax gi ex na okadēp, eni ma enēbi din ala kala nanganēme in, bērēmar gēr ataxan and liw̃, bējo gēr eyiŋ.

¹⁷ Yama ala abax xor na wa exo yēcēra beŋ ba exo pandēra cotērēxe nanganēme in, oŋac or emacar ol ba nimēro in oŋac orexēm in.

¹⁸ Awa ro, orenik wēkak. Ar gē ouden an, calalexo exo nang er wacayak nimēro ir emacar in. Gayikwa nimēro ir ala ex do er ex: «Okeme ocongibat gē ofēxw ocongebat gē bēnjongimat.»

14

End oyēkan or bēwēnēk eŋ

¹ Ata wat këmo anobo aŋ mo kwēša yaŋ gēr etēnd ed Siyoŋ ga xeta këno bela owēli keme gē ofēxw onax gē bēnax bēr ūotēk nanganēme ir oŋac orexēm in do gē or Sēm in, gēr oyiŋ orebēn.

² Wēl kēme gēr orēn oniŋ or ang oŋēm fo, or ang oxēbēr or ekēman etēm fo. Do angon and bame wēlēnd aŋ hi bax ang and bēsēmb bēr bēmangi bendanjēm fo.

³ Bela bējo aŋēw bani ŋēwēnd oyēkan oxašax gēr lēngw ir aŋēpara and owun do gēr lēngw ir bebēbēngw bebēnax, do gēr lēngw ir bēxarēk. Bela owēli keme gē ofēxw onax gē bēnax bēr racēt këbi Kaxanu gēr ebar ro bēn fo bax ŋēwēnd oyēkan olo. Gabatak ax kor bana exo tēya oyēkan olo.

⁴ Bēn anēbi nang ex na bēsoxari, ani buyarēnaya ex na gē bēn. Bēn këŋo sēfarand anobo aŋ gēr ed ko ye yo. Kaxanu racēt këbi mērēxand ir bela eni gixēn bēŋanar bēr xwēn kēnēbi mēŋ do gē anobo aŋ.

⁵ Do gēr osēŋ orebēn, enēgwēš ax gi ex na. Etēmbak ax gi ex na gēr ola orebēn.

End omeleka otas eŋ

⁶ Ata wat këmo meleka išēxe ga ko sēgēra yaŋ gēr orēn. Atēfētan and din baxo xēnēnd ebi nangēn bela bēr lēgēk gēr ebar bēn, gē enēng end ex yo, gē ekun ed ex yo, gē bela bēr eyeyan ed ex yo do gē bulunda ir ex yo.

7 Ga ko xeŷ ko rend: «Yëdayindëno Kaxanu do cëkwindëno gayikwa anëka fiatëguk apëxëd and ko xiti ngwën aŋ. Poxiyindën eno calexën ar rik orën, gë ebar, gë angwëngw, do gë bañësa band men an!»

8 Meleka ixinëm sëfëgu këŋo iŷanar in do ko rend: «Anëka nëxenak, anëka nëxenak, angol atëm and Babilon aŋ! Mëŋ yëla këbi ngoy ind eñac endexëm inŋ dek benëng bend bela beŋ*.»

9 Meleka isasën sëfëgu këbi oki oñanar ok. Ga ko xeŷ ko rend: «Angëmëne bela eno calend emacar eŋ, gë edaš ed wätinali këno el, do angëmëne eni cot nanganëme irexëm in gër oyiŷ ba gër bataxan,

10 ašëb këni šëb bën bête oxoŷ or Kaxanu ol ang ngoy fo. Ang ngoy inëmarëx fo këñëbi xatën andëmba aŋ cëm. Asoro këni ŷana eni torond polo gër xodux, gër mungu gër lëngw ir omeleka omënëk, do gër lëngw ir anobo!

11 Din ir din kë ŷana ex cënind okwëcën ond xodux or këbi šorënd bër këŋo šalend emacar do gë edaš ed wätinali këno bën. Hik gëmëd, hik goyat, ani ñana na eni teŷëtand toro inŋ. Mondako fo këŋo hi ala ar šotëk yo nanganëme ir oŵac orexëm in.»

12 Mondako ex, ebuŋa ed bëwënëk el, ed bër kë sëfënd ñapela band Kaxanu do xwëta këno Yesu bën.

13 Ata wël këme oniŵ yaŋ gër orën ga kë re: «Nëgwël: “Nëngandëralebi bëšëk bër xwëta këŋo Axwën do šës këni elod gërëgako bën!” Angoc Amënëk aŋ ga re ko: “Iyo, teŷëtalexëni bandiyen bandebën baŋ gayikwa në tëfa ebi bandixa bandebën baŋ!”»

End ekanara ed bebër gër ebar eŋ

14 Ata wat këme aŋar apešax, do gër aŋar aŋo ŷëpa ko ar ang ašëniŵ ar ala fo. Ekamote ed owun ed kaŋe šëxwa baxo, do lëkaya baxo xorom iñakax.

15 Ga šanëgu ko meleka išëxe gër Aciŵ and Kaxanu, ko xeŷend gand ar ŷëpak gër aŋar: «Medël xorom in, ey ñašaxën bebër gër ebar bën gayik anëka sëgëk, anëka fiatëk ekana el.»

16 Ata ar ŷëpak gër aŋar an lap ko xorom in gër ebar. Hašëk dek bebër gër ebar bën.

17 Meleka išëxe šanëgu ko gër Aciŵ and Kaxanu, and hik yaŋ gër orën aŋ. Mëŋ bête lëkaya ko xorom iñakax.

18 Ga šanëgu ko gër angëb meleka išëxe, ir xorëk xodux, ko xeŷend gand ar lëkayak xorom iñakax an: «Medël xorom in ey ñašaxën bacay band odëwërëwën od reseŋ band ex gër ebar baŋ, gayik anëka sëgëk.»

19 Meleka in lap ko xorom irexëm in gër ebar ata hašëk bacay band atëx and reseŋ and gër ebar baŋ do xobëx ko polo gër akaraxën and kë wätinalind oxoŷ or Kaxanu aŋ.

20 Ga wëla këni reseŋ in gand angol, xobëx këni gër akaraxën and hik fac. Ata šanëk ošat and bani wëñënd gër akaraxën aŋ do ošat oŋo fesëk në ñapakan okeme otas. Kido eni përado opanac, ogaf ok fo watidox.

15

End beñigëanaxik bepelatar eŋ

* 14:8 14.8 Gër oñëgw odëmar er ŷëgw këni mëne ngoy ind oxëŷ or eñac endexëm inŋ.

¹ Ata wat këme gër orën nanganëme išëxe, isëm, do išaraxik: omeleka ocongoki ga lëkaya këni beñigënaxik benjongëbeki bepelatar beñ. Gayikwa Kaxanu, paß gë beñigënaxik beño ko ñata oxoÿ orexëm ol.

² Wat këme anjer and kal-kal ang anangoye fo ga bararëk gë xodux ol. Wat këmeni bëte bër xor këño emacar bën, gë eñañ endexëm ak, gë edaß edexëm el, do gë nimëro ir oŵac orexëm bën. Gër anjer and ang anangoye xwëšara bani do lëkaya këni bemangi bend yël këbi Kaxanu beñ.

³ Ata këni yëwënd oyëkan or Moyis, ariyenin ar Kaxanu ol, do gë oyëkan or anobo ol:

«Bandixa bandey bañ batëm ex, bacaraxik ex, Axwën Kaxanu, wëj ar xorëk beÿ dek an, bebër këy rind bën ðal ex do šenene ex, wëj ex emun end benëng eñ.

⁴ Axwën, noÿo bayik axi pëb na?

Noÿo bayik ax cëkw na oŵac orey ol?

Wëj gabat ex aŵënëk an.

Enimin, benëng beñ dek ayow këni yow

eni poxira gër lëngw irey,

gayik or šenene orey ol šanayak.»

⁵ Ga xucak eño, ga këme nëkon gër orën aciŵ and Kaxanu añ ga fërëtayak, wat këme aner and Osede añ.

⁶ Omeleka ocongoki od lëkaya bax beñigënaxik benjongëbeki ok šanëgu këni gër Aciŵ and Kaxanu. Šudara këni banjëm band xaf-xaf bamënëk, band jing-jing, do xapa këni bapëxw band kañe gër owëkw.

⁷ Abat gër bešëbëngw bešëñax, fëxwën këbi omeleka ocongoki ok bandëmba banjongëbaki band kañe band ebax cëm gë oxoÿ or Kaxanu, mëñ ar hik ðin ir ðin an.

⁸ Aciŵ amënëk añ lëbëk gë okwëcën oñ në end enjaran end Kaxanu eñ do gë panga indexëm in. Ata ala abax xor na exo ðil gër Aciŵ and Kaxanu xali xwëtëk beñigënaxik benjongëbeki bend omeleka ocongoki beñ.

16

End bandëmba banjongëbaki band oxoÿ eñ

¹ Ata wël këme oniŵ gër Aciŵ and Kaxanu. Ga kë xeÿ oniŵ olo, këbi felënd omeleka ocongoki ok: «Awa yeyin en dexëx bandëmba banjongëbaki band oxoÿ or Kaxanu bañ gër ebar!»

² Meleka iyanar in lex ko andëmba añ gër ebar. Ata bela bër šot bax nanganëme ir emacar in do bani foxind eni cale gër lëngw ir edaß ed eñañ edexëm bën, lëk këbi ošëxwëra oyambënaxik: beman beñ hik yer okejën fo.

³ Meleka ixinëm in lex ko andëmba andexëm añ gër angwëngw. Men oñ nëngwëtak ošat ang or ala ar ñaš këno fo, do dek oŵacar obëngw or hik polo ol šësëra këni.

⁴ Meleka isasën in lex ko andëmba andexëm añ gër oyeb do gër bañësa band men, nëngwëtak dek ošat.

⁵ Wël këmo meleka ir xorëk men in ga ko re:

«Wëj ar šenene hi këy, wëj ex ar hik, do hi bax an, aŵënëk hi këy gayikako mondako xiti këyëbi.

⁶ Gayikako ošat or bëwënëk

do gë or bëlaŵënel oŋ lexëra këni,
duy dëŋ yël këyëbi oŋat eni cëb.»

7 Wël këme oniŵ gër angëb ga kë re:
«Eyo Axwën Kaxanu, wëj ar xorëk bëy dek an,
kiti indey iŋ ðal ex do ŝenene ex.»

8 Meleka inaxën in lex ko andëmba andexëm aŋ gër eñan. Eñan eŋ ŝotëk ojaŵ od ebi corënd bëla bën gë xodux orexëm ol.

9 Ata ayëka isëm ŝor këbi bëla bën. Barikan bën këni ŝirënd oŵac or Kaxanu ol, mëŋ ar babi lapanënd bëŋigënaŋik bëŋo gë panga indexëm an. Ani nëngwët bana ola orebën ol eno ðuwaxën.

10 Meleka icoxën in lex ko andëmba andexëm aŋ gër aňëpara and owun and emacar. Ata ŝamëðanëk gër ed wun ko, do bëla bën këni wëcarërand ayambën in.

11 Aŝir bano ŝirënd Kaxanu, mëŋ ar hik gër orën an, ga bot këbi ayambën ir okejën in. Bari ani nëngwët bana ola orebën ol xali eni tef bandixa batëmbak bandebën baŋ.

12 Meleka icongiбатën in lex ko andëmba andexëm aŋ gër yeb isëm ir këni wăcënd Efërat in. Men oŋ wëxëk eni kegëtaxën bemun bënd kë xaniw apën-eñan bëŋ.

13 Ata wat këmëni ðangoc ðaňëŋënaŋ batas, ðand ang ofëkel fo. Angoc aňanar aŋ ŝanëgu ko gër etëy ed fato, akinëm aŋ ŝanëgu ko gër etëy ed emacar, do atasën aŋ gër etëy ed alawënel anëgwës.

14 Bangoc baŋo ðand ŝabucara ex, bën kë rind bëcarax do këni yend gër bemun bënd gër ebar dek enëbi ðar eno merelexën Kaxanu yatir akey atëm andexëm, mëŋ ar xorëk bëy dek an.

15 Ata re ko Axwën an: «(Awa ang arek fo këme yeli.) Nëngandëralëŋo ar këmo sëk ðaŝërëxe an. Amo pënga ex na tëb gë eman eŋ do axo ye na gë aŝëfën, cudarëxe ðanjëm ðandexëm baŋ.»

16 Ata bangoc baŋo ðar kënebi bemun bëŋ gër ed këni wăcënd gë eyeyan ed Bëŝëwif el: «Arëmagedoŋ».

17 Meleka icongixinëm in lex ko andëmba andexëm aŋ gër ekoc. Wëliwëk oniŵ osëm lëf gër Aciŵ and Kaxanu, gër aňëpara and owun ga kë xeŷ: «Anëka xwëtëk!»

18 Ata wingararak, wëlik odiŵ, gë oxëbër or ekëman, do ebar el rëgëk mbaŋ. Elod ga hi këni bëla bën, ala ax wat ex na angëmëgëm andako rako aŋ.

19 Angol atëm aŋ ŝapërëk obefët otas. Bangol ðand bënëŋ bënd bëla baŋ yëcarëk. Kaxanu abi xwëya bana bëla bër gër angol atëm and Babilon bën. Ata ŝëbën këbi ang ngoy fo oxoŷ osëm orexëm or hi bax gër andëmba ol.

20 Dek oŝir oŋ ŝapërëk do osënd oŋ yëcarëk.

21 Ata bëbër ang ðongaŷ ðond sibëk gwër në okilo ofëxw onax wëcandëra këbi bëla bën elod gër orën. Barikan bën ŝirëra këno Kaxanu në end eňigënaŋik etëm end hi babi eŋ.

17

End asoxari aŷacaxik eŋ

1 Ata ang hi bani omeleka ocongoki od lëkayara bax ðangalama ðanjongëbaki ok, iðat yow ko yeyaneli ke. Re ko: «Yow mi masin kiti ind angol atëm, and ex ang asoxari aŷacaxik, ar yëpak yaŋ në amen aŋ.

² Gë asoxari ajo wata këni bemun bend gër ebar beŋ asëk alakirand fo in, do bela bër gër ebar ro bën anëka xor këbi ang ngoy fo eñac endexëm eŋ.»

³ Ata meleka in wëla ke gë Angoc and Kaxanu aŋ gër ladawe. Watëx këmo asoxari ga yëpa ko yaŋ në emacar embarax, end gë ogaf ocongoki do gë ofarix epëxw. Do eman eŋ hi ko Ɔek omac od këŋo širënd Kaxanu fo.

⁴ Asoxari ajo šuƆara ko banjëm bambarax band yek mbaŋ, banjëm band warëgeyan. Yañëna ko gë orëxër or kaŋe, do gë oyeri or oxaŷ oyekax. Lëkaya ko andëmba and kaŋe and yëm bax gë becusëšus, do gë bemuyaraxik bend eñac endexëm beŋ.

⁵ Gër eyiŷ edexëm yëgw këni oŵac or šonaya bax: «Babilon, angol atëm aŋ, nëm ir bëŷacaxik, do nëm bër watak becusëšus betëm bend gër ebar ro.»

⁶ Wat këmo asoxari ajo ga yaw këŋo gë ošat or bëwënëk oŋ do gë ošat or otede od bax reyarand end Yesu oŋ.

Ga këmo nëkon, šaran ke xali xurik.

⁷ Ata re ko meleka in: «Ineŷa ki šaranaxënënd? Wëno afel këmi fel bend šonayak gër asoxari ajo do gër emacar end gë ogaf ocongoki, do gë oparix epëxw end yëpaxën këŋo beŋ.

⁸ Emacar end hi bax do wat bayo eŋ, axo bo ex na. Ašanëgu ko šanëgu gër ambëxw atiŷax do exo cës. Bela bër lëgëk gër ebar bën, bër bayik Kaxanu axo ñëgw ex na omac odebën gër akayëta and aniyän nand ri ko ngwën bën, ašaran këbi šaran and këno wat emacar aŋ gayik ahi hi baxo, šës ko, bëte exo canayaw.»

⁹ Eŋo, onden ond arenik fo kë xor eŋo pëni. Ogaf ocongoki ok kë wätinalind bëtënd bënjongëbëki bënd yëpaxën ko asoxari bëŋ. Eŋo amatinali ex and bemun bënjongëbëki bëte:

¹⁰ beŋo lati këni, emat bayik ga wun ko, bari emun enjongekinëm eŋ axo yow ex na pere. And ko ñatëgu aŋ, ax nëka na owun orexëm ol.

¹¹ Ata emun enjongetasën eŋ ex Ɔe emacar end hi bax do šës ko eŋ. Mëŋ fo ex bëte emun enjongetasën, end kë šës din ir din eŋ.

¹² Ofarix epëxw or wat këy oŋ ex bamatinali band bemun epëxw bend anëbi maš ex na pere owun beŋ. Barikan, awun këni wun apëxëd amat gë emacar eŋ.

¹³ Bën erebat këni šaland: eno diyenin emacar eŋ gë panga indebën in, do gë ojaŷ odebën ok.

¹⁴ Aŵereli këno wëreli anofo aŋ. Barikan anofo aŋ ebi kor gayik mëŋ ex Axwën ar bëxwën an, do Emun end bemun eŋ. Gë bër wac këbi, sana këbi do xwëta këno bën këñëbi xor.

¹⁵ Meleka in re ko bëte: «Amen and wat këy gër ed yëpa ko asoxari aŷacaxik aŋ ex bamëxwër band bela bër lëgëk gër ebar baŋ, ang fitarëra këni Ɔek benëng beŋ, do gë oyeyan orebën ak.

¹⁶ Oparix epëxw or wat këy ok do gë emacar eŋ, ašus këno šus asoxari ajo. Axandëra këno xandëra napul ir šot ko in do axwëca këno xwëca exo bayi tëb gë eman eŋ. Ayamb këno yamb do eni bëlën er këbi bayita in.

¹⁷ Gayikwa Kaxanu yël këbi gër oŵëkw orebën eni di apënëta andexëm aŋ, eni ŋata apënëta amat, do eno yël owun orebën ol emacar eŋ, xali ex ŋata bend re ko Kaxanu beŋ.

18 Asoxari ar wat këyo ajo hik angol atëm and wunëk gër bemun bend gër ebar ro anj.»

18

End eyëcar ed angol and Babilon enj

1 Ga xucak, wat këmo meleka işëxe ga fedaw ko elod gër orën. Panga indexëm inj itëm ebar do enjaran endexëm enj ñobak ebar el.

2 Ata ko xeënd: «Anëka yëcarëk, anëka yëcarëk Babilon in, angol atëm anj! Anëka hik edëg ed bëyël, gë emayï ed angoc añëñenax and ex yo, do gë emayï ed acël añëñenax and ex yo, gë emayï ed emacar eñëñenax, do gë ecusësus end ex yo.

3 Mondako kë hi gayikako ðek benëng bend bela beñ aseb šeb këni eñac etëm endexëm enj ang ngoy fo. Bemun bend gër ebar ro beñ ari bani rind gë mëñ eñac enj do bëfandëran bër gër ebar bën ašotëraxën šotëraxën këno gë panga ind napul irexëm inj.»

4 Ata wël këme elod gër orën oniñ ošëxe ga kë re: «Canin angol and Babilon anj, wën bër ex bulunda iram bën, këdi kën wëndëra andamat gë Bëbabilon bën, do këdi këñun fënga wën bëte kiti indebën inj.

5 Gayikwa beñëñenax bend Bëbabilon beñ asañar sañarëk xali yanj gër orën, do Kaxanu axo kwëya ex na betëmbak beño.

6 Mašayinëbi ang banun rind ak. Cosinëbi gë toro inj, ang banëbi šosënd bën bëte bela ak. Mašayinëbi bakëlëbëd baki bandixa bandebën banj! Gë andëmba and banun rëmbënënd anj, dëmbëninëbi baki.

7 Ang babi nëngandërand në end enjaran endebën ak, do në end napul irebën ak, torolexëni mondako fo. Ang wëli bax napul irebën ak, wëli ex mondako fo toro indebën inj do gë edenitaran edebën el! Gayikako Bëbabilon bën are bani rend: “Ang emun etoxari fo yëpa këne, ane gi ex na asoxari asebëta sebëta, biyi din kata abo gi na.”

8 Mëñ ex, akey amat fo këbi fënga betëm beño: ecës el, gë odenitaran ok, gë enjo enj do enëbi ðap bëngëñj gër angodux. Gayikwa Axwën Kaxanu ex ar gë panga itëm an, ar këbi xiti an.»

9 Dek bemun bend gër ebar bend bax rind eñac gë angol and Babilon beñ, bemun bend babi nënganënd ñambëran ind gë mëñ beñ, ases këni yana eni tesënd, arenita këni yana eni denitand në end endexëm and këni yana eni watënd okwëcënd ond amëra andexëm anj.

10 Nacët ako këni yana eni kwëšarand në end ga këni yëdand amëra andexëm anj, do eni dend:

«Oko etëm endako rako enjo! Oko etëm endako rako enjo, angol atëm anj! Oko Babilon, wëj angol apangak anjo!

Apëxëd amat fo rik ñataxënëguk kiti indey inj!»

11 Bëfandëran bër gër ebar bën në etes exëni, në edenitara exëni në endexëm gayik ala ax bo ex na ga kë yëcënd opane odebën ok.

12 Opane oko er ebar: kañe, kodï, oxañ oxëbëanaxik, oyeri, banjëm band xaf-xaf, banjëm bambarax, banjëm band gënd-gënd, banjëm band warëgeyan, bëmok bënd otëx od gë otëñer onëngax do orëxër or fës këni gë oyënga or beñamb, do gë otëx okëbëanaxik. Opane oko er ebar bëte: beñër sap këni gë yawale, gë odun do beñër fës këni do gë oxañ oyekax or yër-yër.

13 Bëte opane oko er ebar: ugu onëngax ond këni wäcënd kanel, angiri, beñëlamb, beñšan bër këni wäcënd mir, ašururu ir xwëšëna bani gë

angiri, ngoy, ogu, pix, bële, bengaş, opeÿ, opanac, ocaret, okadëp do gë bandepëra.

14 «Bekëbënaxik bënd ÿandi baxi ey cot bën anëka şana ki do fiawëta ki caw. Dek bëbër yek do xëbënëk bën awew wew ki, do din ay wat na.»

15 Bëfandëran bër şotëraxën këno bën, nacët ako këni ÿana eni kwëşarand, ga yëda këni amëra and Babilon aŋ. Ases këni ÿana eni tesënd, arenita këni ÿana eni denitand

16 do eni dend:

«Oko etëm endako eŋo! Oko etëm endako eŋo! Babilon, angol apangak aŋ, angol atëm aŋ and bax şudand banjëm band xaf-xaf do gë bambarax aŋ angol and bax ÿañënarand gë kaŋe, gë oxay oyekax do gë oyeri aŋ!

17 Apëxëd amat fo xucak, napul ir go in nemik!»

Dek bëhëreli bër okuluŋ bën, dek bër këbi wëlarand okuluŋ bën, gë bër kë riyenind gë okuluŋ bën, do gë dek bër kë riyenind gër angwëngw bën xwëşara këni nacët ako.

18 Axeÿ bani xeÿënd ga wat këni okwëcën ond amëra oŋ. Are bani rend: «Angol and fe wa hi bax ang angol atëm aŋo?»

19 Afanaya bani fanayand gë obar ok gër ogaf ga këni ses do ga këni renita mondako:

«Oko etëm endako eŋo! Oko etëm endako eŋo! Angol atëm apangak and şotëraxën këno napul xali beta këni dek bër gë okuluŋ od gër angwëngw bën, apëxëd amat fo xucak, ata hik ang ladawe fo!

20 Wën bër gër orën bën nëngandëraleŋun gayik angol aŋo anëka yëcarëk!

Bëte wën bëwënëk bën, nëngandëraleŋun gë oparëxanda ok, do gë bëlawënel bën gayik Kaxanu xitik angol aŋo në end ga narëndëra këjun!»

21 Ata meleka ifangak wëd ko angay atibax and wëndër bax gë angay and këni fi oxixënënd eyamb, do ga lap ko polo gër angwëngw, re ko:

«Wëj angol atëm and Babilon aŋo, akëlëbëd amat fo këni lap mondako, bëtëdin ala axi wat na.

22 Na gër ndey, bët din ala abi wël na bësëmb bër bëmangi, gë bëyul, gë bëfarix bër bacëroti ba okereloŋ.

Na gër ndey, ari ar beÿ axo gi na, bëte din na gër ndey ekëbër ed aŋoxixën and eyamb ax wëli na.

23 Na gër ndey, bëte din angoben and lambo ax wati na, ofëna or ekana ax gi na.

Bëfandëran bërey bën hi bax bër banëbi şëkwënd gër ed ex yo gër ebar

ro

do wëj bayëbi yifand dek benëng bënd bela bën gë obanji oreÿ inŋ.

24 Ata dek beŋo ki fiatënëgu gayik oşat or bëlawënel bër Kaxanu oŋ watik gër ndey, oşat or bëwënëk oŋ, do gë oşat or dek bër lawëra kënebi gër ebar ro oŋ.»

19

End eduwān ed gēr orēn eŋ

¹ Ga xucak eŋo, wēl kēmēni amēxwēr atēm and bela yaŋ gēr orēn ga kēni xeŷ:

«Aleluya! Apexa aŋ, gē enjaraŋ eŋ do gē panga iŋ, Kaxanu, Axwēn arebi an xwēnēk!

² Kiti indexēm iŋ dal ex do ind ūenene ex gayikako axiti xiti kēbi Bēbabilon bēŷacaxik bēr bax buyarēnēnd ebar gē eŋac endebēn bēn.

Awāša wāša kēbi gayik bēn law kēbi bēriyenin bērexēm bēn.»

³ Ata xeŷ kēni bēte akinēm:

«Aleluya!

Okwēcēn ond amēra and Babilon oŋ, dīn ir dīn kē ūeni!»

⁴ Bēxarēk alapem gē bēnax bēn do gē beβēbēngw beβēnax bēn foxi kēni gēr lēngw ir Kaxanu, mēŋ ar ex gēr aŋēpara and owun do kēni rend:

«Amen! Aleluya!»

⁵ Ata ga wēlik oniŷ gēr aŋēpara and owun, kē rend:

«Duwayino Kaxanu, mēŋ ar xwēn kēbo an, wēn dek bēr gapak bēn do gē bērētoc bēn, wēn bēriyenin bērexēm bēr kēŋo fēbēnd bēn.»

⁶ Ata wēl kēme ang epuli ed bela bēranjēm fo, ang oŷēm fo do ang oxēbēr osēm or ekēman fo ga kēni re:

«Aleluya! Gayikwa Kaxanu Axwēn, arebi an, mēŋ ar xorēk beŷ dek an anēka wun ko.

⁷ Nēngandēralebo, patēlebo gēr ecēkw edexēm,

Gayikwa ŋambēran ind ekana ir anoβo iŋ ūatēguk, alindaw anēka ko ūatēgund.

⁸ Ayēl yēl bano exo cuḏa banjēm band xaf-xaf, apeṣax laβēraw kēno, bamēnēk, band jing-jing.»

(Banjēm baŋo wacayak or ūenene or bēwēnēk ol.)

⁹ Meleka in fel ke: «Nēgwēl: “Nēngandēralebi bēr wac kēnēbi gēr ŋambēran ind ekana ed anoβo bēn!”»

Re ko bēte: «Bend kēme rend beŋo ex eyeyan ed dal ed Kaxanu el.»

¹⁰ Ata foxi kēme gēr osapar orexēm mo calexēn. Bari mēŋ re ko: «Teβēl de, ax gi ex na mondako! Wēno ariyenin fo hi kēme ang hi kēn wēj do gē bēmaye bēndey bēnd kē reyarand end Yesu Kērisēt bēŋ. Poxiyind eyo cale Kaxanu gabat! Gayikwa osede or Yesu Kērisēt ol ex er kēni reyarand bēlawēnel bēn.»

End fanac ifeṣax eŋ

¹¹ Ata wat kēme fol orēn ol do fanac ifeṣax ga ūanayaw ko. Ar ŷēpaxēn baŋo an bano wacēnd «Ar mokwēta», do «Ar dal», gayik mēŋ kē xitind do kē wērēnd gē or ūenene ol.

¹² Bangēs bandexēm baŋ warēk ang xodux fo, do ūēxwa ko oxamote or owun oranjēm. ŷēgw kēni gēr ndexēm oŷac or ala ax nang ex na, angēmēne ax gi ex na mēŋ gabat.

¹³ Do ūcuḏa ko acud and ŷēmb bani nē oṣat. Oŷac orexēm ol ex: «Eyeyan ed Kaxanu el.»

14 Benga bend ocoroda bend gër orën beŋ, ūdufara këni banjëm band xaf-xaf, bamënëk, bapeŋax, do këno sēfarand moñēpa yaŋ nē opanac opeŋax.

15 Gër etēy edexëm kē ūanënd duxuma iñakax ir këbi saŋaxën benëŋ bend bela beŋ. Gë or gapak osëm këbi xadac, do ebi beñēra ang këni wēnënd reseŋ ak gër akaraxën andexëm. Ngoy iño ex amatinali and oxoŋ osëm or Kaxanu, mēŋ ar xorëk beŋ dek aŋ.

16 Gër acud andexëm, do gër emef endexëm yēgw këni oŋac: «Emun end bemun», do «Axwën ar bēxwën.»

17 Ata wat këmo meleka ga xwēša ko gër eñan. Ga këbi yeyaneli dek osël or bax ūēgēränd yaŋ gër orën ol, xeŋ ko: «Yowën, farērēgun gër ñambēran itēm ind Kaxanu!

18 Yowën enēbi yamb bemun beŋ, gē bemun bend ocoroda beŋ, gē bër fangak bën, gē opanac ok do gē bër yēpaxën babi bën, gē okadēp ok gē bër ax gi ex na okadēp bën, gē bër gapak bën do gē bërētoc bën.»

19 Ata wat këmo emacar eŋ, bemun bend gër ebar beŋ do gē ocoroda odebën ok ga fedër këni enēbi merelixën ar yēpa bax yaŋ gër fanac ifeŋax an, do gē ocoroda odexëm ok.

20 Sēra kēnēbi emacar eŋ do gē alawēnel anēgwēs ar bax rind becarax bend babi nambelind bër ūot bax nanganēme ir emacar do bani foxind eni calend gēr eñaw end edaŋ edexëm bën. Tak bēxi lap kēnēbi bēbēngw gēr anjer and xoduf, gēr ed fētēk mungu.

21 Bër bayik bën lawēra këbi duxuma ir bax ūanënd gër etēy ed ar yēpa bax yaŋ gër fanac an. Do dek osël ol wēndēra këni ga yamb këni beman bendebën beŋ.

20

End bēniy wēli eŋ

1 Ata wat këmo meleka ga ko fedaw gër orën ga lēkaya ko acoketaya and ambēxw atiŋax aŋ, do gē gweyele-gweyele isēm.

2 Na sēra këno fato in, andën akarëk and këno wācënd ūabucara, do Sindan aŋ. Fok këno gē gweyele-gweyele in xali ex kuca bēniy wēli.

3 Yēkētēx këno polo gër ambēxw atiŋax, sēnd ko do ūēban ko etēndēt el, exo tebaxën enambeli ed benëŋ bend bela el xali ex tēk bēniy wēli. Do and kē xuca bēniy wēli aŋ, eno tebēt ipēxēd.

4 Ata wat këme bañēpara band owun. Bër yēparaxën bax bën ūot këni or gapak or enēbi kitixēnënd bela ol. Wat këme bēte benjēw bend bër ūēsēk ga fodētēn kēnēbi ogaf odebën gē ecēngwa bën, nē end ga bani reyarand osede or Yesu, do bani femēränd eyeyan ed Kaxanu eŋ. Bën ani poxi bana gēr lēngw ir emacar, do gēr lēngw ir edaŋ ed wātinali bano el. Bën ani ma bana enēbi dīn nanganēme irexēm in ax gi ex na gēr eyiŋ, ax gi ex na gēr ataxan. Bën xani bax gēr ecēs, bakaw këni gēr aniyān eni munaxën andamat gē Yesu Kērisēt xali bēniy wēli.

5 Bēsēsēk bēsēxe bën ani kanira bana gēr ecēs xali xucak bēniy wēli bēŋ.

Ekani ed gēr ecēs eñanar el ex.

6 Awa nēngandēraleŋo, do gilexo aŋwēnëk ar hik ūēf gēr bër xanik añanar gēr ecēs an. Ata bën ecēs ekinēm el ojaŋ ax cot ex na gēr ola orebën. Barikan ariyenin këno yāna eno diyeninënd Kaxanu do gē Kērisēt ang bēŋadaxan fo do eni mun gē mēŋ bēniy wēli.

⁷ And kë xuca bëniy wëli aŋ, Sindan in asebet këno sebet exo canëgu gër epëra edexëm.

⁸ Ašanëgu ko šanëgu ebi nambelixën benëng bend bela beŋ ang lëgëra këni gër owebet onax or ebar ak. Benëng beŋo exëni Gog do gë Magog. Bën kë barërgu gër emer do eni nëmb ang edini ed gër angwëngw fo.

⁹ Ata wat këmëni ga šan këni do beñëtar këni dek ebar el. Xul këñëfi bëwënek bën gër ed barër këni do gër angol and ex pëlot gër yomb ir Kaxanu aŋ. Barikan fedawëk na xodux elod gër orën do bëlën këfi.

¹⁰ Šabucara in, mëŋ ar baŋi nambelind an, yaŋ këno, do lap këno gër anjer and xodux, gër ed fëtëk mungu, gër ed lap këñëfi emacar eŋ, do gë ala wënel anëgwëš an. Mondako këni yaŋa eni torond ciš wec polo na din ir din.

End kiti ifelatar eŋ

¹¹ Ga xucak eŋo, wat këme aňëpara and owun atëm apešax do wat këmo bëte ar yëpak gër aňëpara and owun aŋo an. Ebar el do gë orën ol šapërek xali bebët abi bayi bana.

¹² Aŋo wat këmëni bëšësëk bën, bëjo bër gapak, bëjo bërëtoc, ga xwëšara këni gër lëngw ir aňëpara and owun. Ar yëpak gër aňëpara and owun an ko labëtërand bakayëta, do gë akayëta acëxe, and aniyen aŋ. Xiti këfi bëšësëk bën, ang yëgw këni gër bakayëta baŋo ak, ang ebar bandixa bandëbën ak.

¹³ Angwëngw aŋ šëpëtëgu këfi bëšësëk bër hi bax polo bën. Ecës el do gë wur ir bëšësëk in nëcëtëgu këñëfi bëšësëk bër lëkaya banëfi bën do ala kala xiti këno ang ebar bandixa bandexëm ak.

¹⁴ Ata ar yëpak gër aňëpara and owun an, lap ko ecës el do gë wur ir bëšësëk in, gër anjer and xodux. Anjer and xodux aŋo ex ecës ekinëm el.

¹⁵ Lap këŋo bëte bëngënj gër anjer and xodux ar bayik yo owac orexëm ani nëgw bana gër akayëta and aniyen.

21

End orën oxašax do gë ebar ekašax eŋ

¹ Ata wat këme orën oxašax do gë ebar ekašax. Gayikwa orën oxarëk ol do gë ebar ekarëk el ayëcar yëcar bax, do angwëngw aŋ ax bo bana.

² Wat këme bëte angol amënek aŋ ga kë šëlaw elod gër orën ga xaniwëk gër Kaxanu. Angol aŋo ex Yerusalem ixašax in do ang endëna w end eñër end yaŋënarax exo ŋataxënd gër icën indexëm fo hi bax.

³ Wël këme oni w or ar yëpak gër aňëpara and owun ol ga ko xe y: «Eđëg ed Kaxanu el anëka hik mërëxand ir bela! Kaxanu wa bar këni eđëg el gë bela bën, bën eni gi bulunda irexëm do mëŋ exo gi Kaxanu irebën.

⁴ Afëxwëc ko fëxwëc dek ongwën ond gër bangës bandëbën oŋ, ecës ax bo na, otes ax bo na, edenitan ax bo na, ayambën ax bo na. Gayikwa bend aniyen aňanar beŋ ax bo ex na.»

⁵ Ata re ko ar yëpak gër aňëpara and owun an: «Gërëgako be y bën dek këme nëngwët ex gi bebëxašax.» Re ko bëte: «Awa nëgwël beŋo gayik enimin bend mowëta deŋ ex.»

⁶ Aŋo re ko: «Anëka hik mondako! Wëno ex aňanar an, wëno ex afelatar an. Bëte wëno kë yaŋand, wëno fo kë fiatand. Ar sel këŋo an, arëmbënegu

këmo rëmbënëgu gër añësa and men ond kë yëlënd aniyan, axo yëc na monjëc.

⁷ Ejo këmo yël ar kë xor an. Wëno Kaxanu këno xwën do mëj exo gi asëniwën.

⁸ Barikan bërëyiyëk bën, gë bër gë onëpëgënan bën, gë bër watak becusësus bën, gë bëlaw bër bela bën, gë bër watak eñac bën, gë bëbanj bën, gë bër xwëtak olaš bën do gë dek bënëgwëš bën, er fenan këmëni in ex anjer and xodfux do gë mungu. Ejo ex ecës ekinëm el.»

End Yerusalem ixašax eŋ

⁹ Ata gër omeleka ocongoki od lëkaya bax bandëmba banjongëbaki band yëm bax gë beñigënaxik benjongëbeki bepelatar beŋ, ibat sëka ke exe pelëra. Ata re ko: «Yow mi masin endënaŋ end eñër eŋ, alindaŋ ar anoŋo an.»

¹⁰ Meleka in wëla ke gë Angoc and Kaxanu aŋ bëte yaŋ në atënd acakax, do wäsin ke angol amënëk aŋ, Yerusalem in, ga kë fedaw elod gër orën ga xaniwëk gër Kaxanu.

¹¹ Enjaran end Kaxanu eŋ baŋo ñoband, do kë watind ang ekaŋ ekebenaxik, ekaŋ ed këni wacënd šasëp, kal-kal ang anangoye fo.

¹² Amëj and xecexën bani angol aŋo aŋ, aŋang yang bax, bëte ašak šak bax. Owët epëxw gë oxi hi bax gër amëj aŋo do omeleka epëxw gë oki xwëšara bax gë ebët gë ebët. Do aŋëgw yëgw bani omac od bandëwëra epëxw gë baki band Bëyisërayel baŋ gër ofëra or owët oŋo.

¹³ Er hi bax apën-eñan, owët osas, ambëng owët osas, ambëtëb owët osas, do acëla-eñan owët osas.

¹⁴ Er bay bani amëj aŋo gë orëda epëxw gë oxi do në ekëlan kala yëgw bani owac obat or oparëxanda epëxw gë oki od anoŋo ok.

¹⁵ Ar baxe felërand an, esëyixën lëkaya baxo, ošët or kaŋe. Gë mëj baxo sëyind angol aŋ, gë owët orexëm oŋ, do gë amëj and jey aŋ.

¹⁶ Angol aŋ er hi bax gë owebët onax od gwër fo gwër fo do acakëšak in gwër fo bax bëte gë aňangëyng in. Ata sëyi ko angol aŋ gë ošët orexëm ol do sëk ko: në ometër owëli epëxw gë oki.

¹⁷ Meleka in sëyi ko amëj aŋ, ata sëk ko në ometër ofëxw ocongebat gë oco, ang ebax osëyi or bëla ak.

¹⁸ Amëj aŋ bay bani gë oxaŋ or šasëp, do angol aŋ hi bax kaŋe iwënëk, kal-kal ang anangoye amënëk fo.

¹⁹ Edëda ed amëj and angol aŋo el hi bax gë bapax epëxw gë baki, do yaŋën bani gë oxaŋ oxëbëanaxik: apak añanar aŋ gë šasëp, akinëm aŋ gë safir, atasën aŋ gë kalësedëwan, anaxën aŋ gë emërod,

²⁰ anjoxën aŋ gë onikës, anjongamatën aŋ gë sarëdëwan, anjongakinëm aŋ gë kërisolit, anjongatasën aŋ gë beril, anjonganaxën aŋ gë topas, andepëxw aŋ gë këriscopëras, andepëxw gë amatën aŋ gë tîrekwas do andepëxw gë akinëm aŋ gë ametisët.

²¹ Ofëra epëxw gë oxi oŋ ebax becambas epëxw gë bëki, epëra kala ecambas emat. Fëña isëm ir gër angol in ebax kaŋe iwënëk, kal-kal ang anangoye amënëk fo.

²² Aciw and Kaxanu ame wat ex na gër angol aŋo. Gayikwa aciw and Kaxanu aŋ hi këni Axwën Kaxanu, mëj ar xorëk beŋ dek an do gë anoŋo aŋ.

²³ Angol aŋo eñan këm do facaw këm ex gayik enjaran end Kaxanu eŋ këno ñoband do anoŋo aŋ ex lambo irexëm in.

²⁴ Benëng bend bela beŋ aliya këni ŷana eni dīyand gër angoben andexëm, do bemun bend gër ebar beŋ eno mëlanëgund enjaran endebën eŋ.

²⁵ Owët or angol oŋ përarëxe kë ŷana ex bayind. Ado dëŋ ala ax përa na gayik gëmëd ax gi na.

²⁶ Benëng bend bela beŋ aŵëlanëgu këno ŷana eno mëlanëgund enjaran endebën eŋ, do gë owun orebën ol.

²⁷ Barikan, ebuyaraxik gebatak ax dil na gër angol aŋo. Ar watak becusešus, ba enëgŵëš axo dil na. Afo bër ŷëgwën kënebi omac odebën gër akayëta and aniyand and anofo bën fo kë lil.

22

End arayen eŋ

¹ Ata meleka in ŵasin ke yeb ir men ond kë yëlënd aniyand in. Men oŋo omënek ebax kal-kal ang anangoye fo. Afes bax fesënd elod gër añëpara and owun or Kaxanu do gër and anofo aŋ.

² Wat këme mërëxand ir fëña isëm ir angol aŋo do gër obëŋa oki od yeb, atëx and gë odëwërëwen od kë yëlënd aniyand ok. Atëx aŋo, facawë ir ex yo kë rëwënd, mëne ngëŋ epëxw gë baki gër iniy. Opat odexëm ok këbi fakënënd benëng bend bela beŋ.

³ Eñëŋenax ax bo na. Añëpara and owun or Kaxanu aŋ do gë and anofo aŋ kë hi mërëxand gër angol. Bëriyenin bërëxëm bën këŋo ŷana eŋo caland.

⁴ Awat këni ŷana eni watënd dëxas irexëm in, do oŵac orexëm ol exo nëgw gër oyiŷ orebën.

⁵ Ecamëdan ax bo na, do ala ax ñana na ex caland lambo, ala ax ñana na ex caland angoben and eñan gayik Axwën Kaxanu këbi ŷana ebi ŋoband. Ata eni mun din ir din.

End omakaw ond Yesu eŋ

⁶ Ata re ko meleka in: «Bend këmi felënd beŋo eyeyan ed dal, ed mokwëta ex. Axwën Kaxanu, mëŋ ar këbi yëlënd Angoc andexëm bëlaŵënel an, laŵënëgu këŋo meleka irexëm in ebi masindëra bëriyenin bërëxëm bën bend kë ñatëgu gogo beŋ.»

⁷ Ga re ko Axwën an: «Gogo këme yeli. Nëngandëraleŋo ar kë sëfënd ang rek gër akayëta aŋo ro ak, akayëta and kë nangënënd gana-gana fo er kë yelind aŋ!»

⁸ Wëno Šaŋ wëlëk do watëk beŋo. And wël këme do wat këme aŋ, foxi këme gër osapar mo cale meleka ir baxe ŵasinëndërand beŋo in.

⁹ Barikan mëŋ re ko: «Tebël de, ax gi ex na mondako! Wëno ariyenin fo hi këme ang hi kën wëŋ do gë bëmaŷe bëndey bënd ex bëlaŵënel bën, do gë dek bër kë balëkënalind bend gër akayëta aŋo ro bën. Poxiyind eyo cale Kaxanu gabat!»

¹⁰ Ata re ko: «Kërey con na bend ŷëgw këni gër akayëta aŋo ro beŋ. Akayëta aŋo kë nangënënd gana-gana fo er kë yowënd in, gayikwa dam ex ex ñatëgu.»

¹¹ Ar sëmbak an, kemënalexo kaš-kaš gër osëmbak orexëm, ar buyarëk an, kemënalexo exo buyar kaš-kaš. Ar šenene an kemëlanelexo, nëmëc gër or šenene orexëm, do ar wënëk an kemënalexo exo men nëmëc!

¹² Gogo këme yeli do me mëlali acosa aŋ, ala kala mo cos er riyeni ko in.

¹³ Wëno ex aŕanar an bëte wëno fo ex afelatar an. Wëno kë ŕanand bëte wëno fo kë ŕatand*.

¹⁴ Nëngandëralebi bër kë nebënd banjëm bandefën ban ebi ñapaxën eyab ed atëx and kë yëlënd aniyar el do eni dïlaxën gër owët or gër angol!

¹⁵ Barikan canëlexëni fac bër ex ang odaŕët bën, gë bëbanj bën, gë bëŕacaxik bën, gë bëlaŵ bër bëla bën, gë bër xwëtak olaŝ bën, do gë bër ŕanëk do wër këbi enëgwëŝ bën!

¹⁶ Wëno Yesu lawënëli këŕo meleka iram in exo deya osede oram ol gër bamara. Wëno ex arandëwëra and Dafid an, wëno ex emal ed kë ŕoband oxeya el.

¹⁷ Angoc and Kaxanu aŕ, do gë alindaŵ ar anoŕo an këni rend: «Yow!» Do ar wël këbi an delexo: «Yow!» Ar sel këŕo an, təkawëlexo. Ar ŕandi këŕo an, dëmbëlexo men ond kë yëlënd aniyar oŕ, men ond ayël fo oŕ.

Eŕata el

¹⁸ Wëno Ŝaŕ, gë obal osëm këme reyand gër ar kë wël yo eyeyan ed bend bëbër kë yowënd ecan ecan do ŕëgw këni gër akayëta aŕo bëŕ: ar kë baŝ ŕëŕ an, Kaxanu eŕo baŝ bëŕigëanaxik bend ŕëgw këni gër akayëta aŕo bëŕ.

¹⁹ Do ar kë baŝëta ŕëŕ gër eyeyan ed gër akayëta aŕo an, Kaxanu abaŝëta ko baŝëta bëte oŝet orexëm or atëx and kë yëlënd aniyar ol, do gë oŝet or angol amënëk or ŕëgw këni gër akayëta aŕo ol.

²⁰ Ar ex sede ir bend dal bëŕo an kë reyand: «Iyo, gogo këme yeli! Amen! Yow Axwën Yesu!»

²¹ Awa Axwën Yesu yëlëlenjun wën dek oyekax orexëm ol!

* **22:13 22.13** Gër Gërek er ŕëgw këni: «Alëfa» do gë «Omega», iŕëgw iŕanar iŕ do gë ipelatar iŕ.